Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Tyende-Bladet
Udgiver: Landarbejderforbundet i Danmark
Udgivelsesår: 1907-1910

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

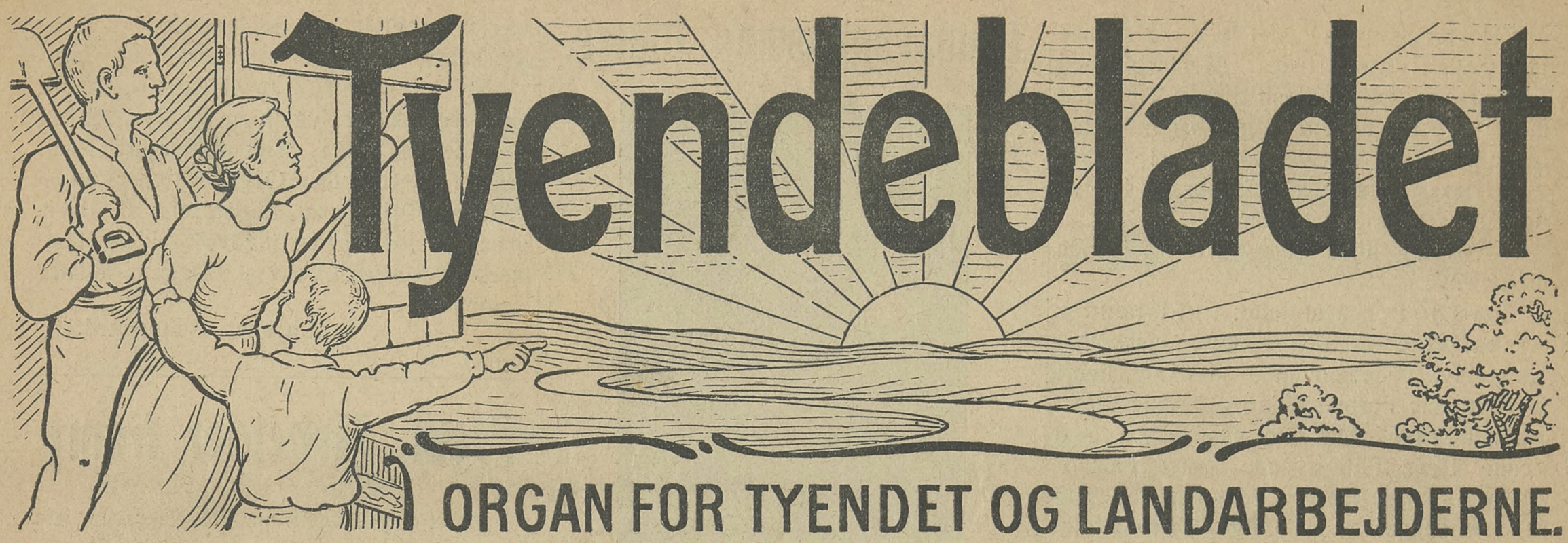
USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 1. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 6. Oktober 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Tyende-Sang.

Her kommer fra Dybet den mørke Armé
og fordrer af Verden et Svar;
skjønt Dagningens Glimt i vor dryppende Le
er al den Fane vi har,
vi vover en Kamp for vor nedtraadte Ret
og løfter i Vejret paa Skjændselens Bræt
den Tusindaars-Lænke, vi bar.

Vi harved din Ager, vi skar dine Neg,
vi strigled din blommede Hest,
vi lytted bag Stalden til Rotternes Leg,
naar selv du gik pyntet til Fest.
Du drømte paa Bolstre, vi slumred paa Halm,
hvor Dyret er Nabo og Luften er kvalm,
og Svindsoten kommer som Gjæst.

Vi raaber det ind gjennem Luge og Lo,
hvor dundrende Plejlene gaar:
Kom frem af jert stinkende Staldkammer-Bo,
se ud fra de hældende Vraa'r!
For Fronten Reveillen nu løfter sin Klang,
lad Mismodet synke, nyn med paa vor Sang,
jer Dagning paa Ruderne staar.

Vi ejer paa Jorden knap Trævl eller Traad,
kun denne vor skorpede Haand;
til Menneskekaar fik vi kummerligt Raad,
i Ørkner vandred vor Aand.
Du Herre, som højt gjennem Samfundet red
hen over de Rygge, du trykkede ned,
nu smyger vi af dine Baand!

Vel er vi en kuet og slidende Hob,
kun Trælle i Velstandens Gaard,
i Samfundets Aske en nedtrykket Job,
der skraber sin Byld med et Skaar;
snart svinger for Ruden dog Opgjørets Lyn,
se op, Kammerater, det lysner i Sky'n,
Befrielsens Malmklokke slaar!

Ja, slip hvad der trykker paa Skulder og Sind,
og sving imod Lyset din Hat!
Endnu har du Ungdommens Rødme paa Kind
og Rester af Letsindets Skat.
— Da pløjer vi muntre vort bølgende Land,
naar først vi har friet vor kuede Stand
fra Tusindaars-Trældommens Nat.

Jeppe Aakjær.

„Tyendebladet".

Atter beriges vort Land med et nyt Blad. Det er jo ingenlunde noget nyt Fænomen, da der jo baade mod Vinter og Vaar udkommer nye Blade.

Dog — vort Blad har en Fordel frem for de andre: det udgives af et nyt, opvaagnende Samfundslag, og skal være Organ for den Bevægelse, vort Folkesamfunds nederste Lag — Tyendet — i det sidste Aar har rejst. For saa vidt er det noget nyt.

Det er første Gang i vort Lands Historie, at Tyendet og Landarbejderne har forsøgt at organisere sig med det bestemte Maal: at tilkæmpe sig bedre Livsvilkaar.

Det er første Gang, at dette store Samfundslag udgiver et Blad, som skal være deres Talsmand i Striden: Kampen for større Ret.

Det er første Gang, der har været udgivet et Blad specielt for Tyende- og Landarbejderklassen! Altsaa: Dette Blad møder fra første Begyndelse med en Del større Eksistensberettigelse end de andre Blade, fordi det har som Opgave: at repræsentere et opvaagnende Folkelag!

— Vi har Opgaver nok at tage op; vi har Maal nok at kæmpe for at naa, og vi har Mod til at tage fat!

— — Paa hvilken Tid af vort Lands Historie har der vel været et Folkelag, der har været saa daarligt stillet som os? Hvornaar har der været større Kløft mellem de forskellige Klasser, end der er mellem Tyendet og de andre? Vi ved det ikke! Vi tror ikke, det nogensinde har været. Derfor forekommer det os endnu mere naturligt, at der nu bliver begyndt paa at udjævne denne Klasseskel — begyndt netop af dem, der bedst føler det, nemlig Tyendet.

Det er i denne Kamp, at Tyendebladet skal være os en trofast Hjælper og Samlingsmærke.

— Husmændene har nu faaet deres Organisation og deres Blad. Storbønderne ligeledes. Arbejderne i Byerne deres. Og Frugten? Ja, vi ser den tydelig. De har vunden derved, vunden i Kultur og økonomisk Velstand.

Hvorfor skal vi — den nederste Klasse — Tyendet, ikke ogsaa have vor Organisation og vort Blad?

Jo, selvfølgelig. Vi kan jo vente os det samme som de andre: Udvikling og Fremgang!

Vi vil derved jævne Kløften mellem os og de andre — og derved faa vor Menneskeret respekteret.

Kunde vi vel vente os noget bedre? Nej, absolut ikke! Det er det, vi nu stræber efter. Det maa være vort Maal! Ogsaa dette: Vi har fuldt ud Vished for, at det kan naas gennem Organisationen og vort Blad, Tyendebladet. Derfor bliver

vor Bevægelse ogsaa det lyse og skønne Haabets Evangelium. Al Haabløshed er Mørksyn, al Modløshed og Tungsind maa vige for det store og skønne: Haabet om det nye og lyse, der kommer!

Vi gaar i Kampen med oprejst Hoved og en Kampsang paa Læben!

— — Og hvad gaar vort Arbejde da ud paa?

Først og fremmest dette: Fuldstændig Afskaffelse af den gamle, afskyelige Klasselov, Tyendeloven — den Lov, hvori al Fortidens Forbandelse og Trællesystem har sat Frugt Og den samme Vej med denne Lovs Følgesvend, Skudsmaalsbøgerne — disse Bøger, som nu bruges til at brændemærke uskyldige Tjenestefolk, samt skaffe en virkelig Beskyttelseslov for Børnene og de Umyndige, Valgret og Valgbarhed, Ulykkesforsikring, bedre Beboelseslokaler i Stedet for de sundhedsfarlige, raadne Kamre, vi nu har. Kortere Arbejdstid, saaledes at vi kan faa Tid til aandelig Udvikling og personlig Dygtiggørelse. Højere Løn og en mere menneskelig Behandling.

Dertil kommer: Oprettelse af Anvisningskontorer og et Værnebureau, frie Kontrakter med Husbonden, saaledes at vi selv kan blive medbestemmende om Arbejdstid, Arbejdet, Opsigelsesfrist o 1, samt støtte hinanden under Sygdom og Tyendeprocesser, og sidst, men ikke mindst: arbejde for Oplysning blandt vore Kammerater gennem en Højskole, ved Foredrag og oplysende Skrifter.

— — Jo, jo, der er Opgaver nok — Maal nok, at arbejde for.

Ingen Bevægelse og intet Blad har saa stor Eksistensberettigelse som vort. Ingen Bevægelse og ingen Blade har større og mere vigtige Opgaver end vore.

Og saa selve Bladets Stof?

Vort Blads Indhold kan deles i tre Afsnit: agitatorisk, oplysende og underholdende.

Vi trænger til disse tre Ting Vi trænger til en kraftig Agitation, og ikke mindst trænger vi til en grundig social Oplysning samt god, sund, lærerig Underholdning.

Det skal være vort Blads Opgave!

— Hvem vil nu støtte os i disse Bestræbelser?

Ja, først og fremmest vil vi bede vore Kammerater — Tyendet og Landarbejderne — om deres fulde Støtte.

Men ogsaa Husmændene.

Det er jo deres Børn, der skal følge efter os i Staldkamrene og paa Herregaardsmarkerne, derfor bør ogsaa Husmændene støtte os.

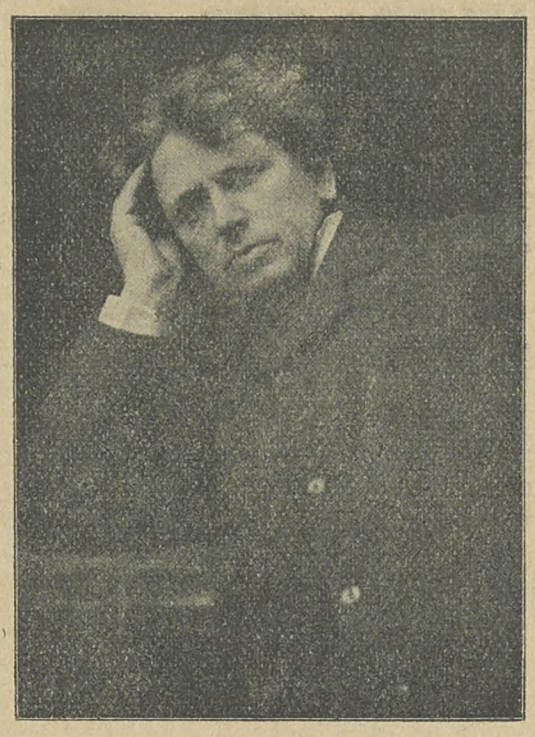
Vi beder ogsaa de organiserede Arbejdere, som allerede har mildnet deres Kaar saa meget gennem Organisationen, om at støtte os. Det vil jo kun være noget, de som gode Klassefæller vil føle som sin Pligt at gøre.

Og sidst beder vi hele det samlede Demokrati om Støtte. Demokratiets første og store Maal er jo at komme de mest lidende til Hjælp. Her er rig Lejlighed til praktisk Handling, og vi haaber den ikke udebliver.

Det er jo de Tusinder af Tjenestefolk og Landarbejdere, der skal fylde op i Demokratiets Rækker og bringe den demokratiske Tanke frem til Sejr.

Carl Westergaard.

Landarbejdernes Digter.

Jeppe Aakjær

— hvis Bog „Vredens Børn" har vakt stor Opsigt i de senere Aar.

Han er født i Fly ved Skive 1866, tog Præliminæreksamen 1886, paa Askov 1888—89, derefter Højskolelærer, blev Student 1894, begyndte først at skrive 1897, har siden udgivet 14 Bøger — dels Fortællinger og dels Digte.

Til Sammenslutning og Kamp!

Der er en ny Hær under Fremrykning. En lille organiseret Skare er forude, et Tusinde Mænd — en Kerne, hvorom Hærmasserne skal samle sig. Det er et nyt Samfundslag, der begynder sit Opbrud; det er den kvart Million Tjenestefolk i Danmark, der begynder at rejse sig. De, der allerede som Børn blev bekendt med Livets Følelsesløshed, og som selv fik haarde Hænder under deres Arbejde i Marker og Lade ved at holde om Plovens Haandgreb eller det susende Plejlskaft. De, der om Dagen arbejdede i Gaardene og paa Herregaardsmarkerne og om Natten trak sig tilbage til de mørke Staldkamre. Nu er deres Tid kommen

De har gaaet der Landet over i deres Hjemstavn og lyttet efter, hvad Retning Kampen derude vilde tage, om ogsaa den vilde naa frem til de Gaardporte og Staldøre, hvor de havde deres Gang. En og anden af den ny Tids fængende Tanker havde jo naaet dem, og under deres tunge Slid og i deres trællende og fattige Tilværelse havde de vel imellem tænkt, om ikke der skulde være en lysere Skæbne til, end den, de havde kendt; om ikke ogsaa der skulde være Fremgang for dem i den Tid, der tog alle andre med sig

Og da Budet naaede dem, greb de til de Vaaben, der har været de første i alle Klassers Eksistenskamp: En Organisation og et Blad! Med disse Vaaben gaar de med godt Mod ind i Striden, den Strid, der føres hele Verden over af de Smaa mod de Store, af Fattige mod Rige, af Underklasserne mod Overklasserne. Det vil blive en Strid om Lønnen og om Arbejdsreglerne, om Tyendeloven og Staldkamrene og meget mere. Det vil blive en Rejsning mod Trældom og Tyranni, mod Hensynsløshed og Udbytning og menneskelig Nedværdigelse

Og der vil være Kraft og Opgang i denne Bevægelse, fordi den er i Pagt med Ungdommen. Det er et helt Livs lysere Kaar at vinde, og der er en Ungdoms fulde og livsfriske Krav at opfylde. Tyendet har været ukendt og ringeagtet som den Fattigmandsungdom, det var. Det har været udbyttet og holdt nede under en Klasselov, og ingen har hørt dets Klage.

Nu har det selv faaet Røst og Mæle, nu træder det selvhjulpen ind i Tiden og i Samfundets Gang. Det træder ind i Rækken af de mægtige Organisationer, ind i den store Frihedshal, der er rejst af Alverdens Arbejderhænder, hvor Arbejdets Hammerslag runger i Takt med Dagens muntre Kampsang.

Christen Bundgaard.

Frem, Arbejder frem!

I det gamle Rom maatte Slaverne ikke faa at vide, hvor mange de var, da man frygtede for, at de saa skulde gøre Oprør mod deres Herrer. Vore Landarbejdere og Tjenestefolk har det i saa Henseende bedre, og i det lille Skrift, som „Tyendeforbundet" sidste Sommer har udsendt, oplyses det, at Tjenestefolkenes Antal er omtrent 242,000, og at vi her i Landet har over 100,000 Husmænd, der ejer under 2 Skp. Hartkorn.

Hvad vilde disse Hundrede Tusinder ikke evne, naar de stod organiserede? Hvor stor en Byrde kunde de ikke løfte, naar de blot forstod at løfte i Flok?

Men skønt der intet er i Vejen for, at vore Landarbejdere kan faa at vide, hvor mange de er, saa lader det alligevel ikke til, at Bevidstheden om det store Antal, de udgør, i synderlig Grad kan anspore dem til at slutte sig sammen og stole paa sig selv og den Magt, de gennem en stærk Organisation vilde besidde.

— — —

Vi lever i et Land, hvor der tales vidt og bredt om Selvstyre og almindelig Valgret. Skal vi nu ikke for en Gangs Skyld se lidt paa, hvordan dette Selvstyre ser ud.

Vi begynder med Andelsforeningerne — Mejerier, Slagterier osv. — det kan godt være, at det store Flertal af Medlemmerne er Smaafolk; men mellem dem, der leder Foreningerne, er der alligevel ingen Smaafolk — det skulde da være i mere aandelig Forstand Bestyrelsen tages fra Toppen Naar Proprietæren gaar af som Formand for Mejeriet, tager man den største Gaardmand i Stedet for, og alle Medlemmerne — Husmændene indbefattet — finder, at dette er, som det nødvendigvis maa være Det rigtige folkelige Selvstyre bestaar i, at Husmænd og Landarbejdere vælger Storbønderne og Proprietærerne til at styre deres Sager.

Og i mange — for ikke at sige de fleste — Landkommuner, regeres der noget nær efter samme Recept.

Sidste Vinter blev der talt og skrevet saa pænt og opbyggeligt, saa om denne og saa om hin Kommune, hvor de højstbeskattede Vælgere lod den alm Vælgerklasse udpege, hvem der skulde indvælges i Sogneraadet; men tror I det gik saaledes, at først blev Socialdemokraten Arbejdsmand Jens Jensen og den radikale Venstremand Husmand Niels Nielsen udpeget ved Prøvevalget, og saa bøjede de højstbeskattede Gaardmænd og Proprietærer sig pænt for den almindelige Vælgerklasses Ønske og valgte dem ind i Sogneraadet Nej — det gik saamænd saaledes til, at naar Præsten og Sognefogden sagde som saa: „Ja, vi kan vel nok blive enige om at stemme paa Proprietær Hansen", saa stemte de allesammen paa Proprietær Hansen, og den almindelige Valgret havde fejret en ny Triumf.

Alt dette kommer slet ikke af, at Gaardmands- og Proprietærklassen er os saa forfærdelig overlegen i Intelligens og Begavelse. Naar man bare har en antagelig stor Gaard,

saa er det nemlig forbavsende, saa lidt af Kundskaber og Dygtighed, der er nødvendig for at blive betroet næsten alle mulige Tillidshverv. Derimod kommer det f. Eks. meget af, at mange Smaafolk har saa ubegribelig stor Lyst til at gnubbe sig op ad de Store og lade sig lede af dem, og det kommer først og fremmest af, at Smaafolk er bange for at slaa sig løs fra de stores Formynderskab og stole paa sig selv.

— — —

For nogen Tid siden var der en Husmand, som tilraabte sine Standsfæller et: „Byg Selvstyret op fra neden!" Dette Raad er saa godt, saa det fortjener at gentages. Dan Husmandsforeninger, Tyendeforeninger, Fagforeninger osv. Dan en Ring af organiserede Smaafolk. Vi maa sætte os som Maal at erobre den Magt, de andre har misbrugt, og vi er i vor gode Ret dertil; thi med os vinder en ny Tid frem. Med os sejrer Frisind og Humanitet over Sneversyn og Egoisme.

For et halvt Hundrede Aar siden hed det: Frem, Bondemand frem! Nu maa det i Stedet for lyde: Frem, Arbejder frem!

Johs. K. Johansen.

Vore Medarbejdere.

Forfatteren Jeppe Aakjær.
„ Chr. Bundgaard.
Dr. phil. P. Munch.
Exam. juris. Fr. Sørensen, Aarhus.
Assistent Alfred Hansen, København.
Husmand Niels Mortensen, Gedsted.
„ Fr. Hansen, Karup.
„ M. Wammen, Vaarst.
Arbejdsmand Johs. K. Johansen, Kvosted.
Tjenestekarl H. J. Hansen, Røjle.
„ Ole Ingerslev, Haarup.
„ Hjalmar Eiffing, Bonsild.
„ Chr. Christiansen, Hasseris.
„ Carl Westergaard (Redaktør).

En anden Rangforordning.

Den, der selv har tjent en Del Aar, ved, at Tjenestefolkene i Almindelighed er uhyre lidt ansete og respekterede. Særlig i de gode Egne af Landet, hvor Bønderne har Raad til at give Greven, er Svælget mellem Gaardmandsbørnene og Tjenestefolkene stort. Enhver af os kender dette, at Tjenestefolkene, der gør Slidet og Slæbet, er ringeagtede og oversete, medens Gaardmandsdøtrene spiller Frøkner, og Gaardmandssønnen gør det pænere Arbejde eller kun morer sig. Det er unødvendigt at nævne Eksempler.

Alle mere udviklede Tjenestefolk har sikkert følt en stærk Harme mod den dumme Vigtighed og Overlegenhed, der saaledes overser og ringeagter almindelige Tjenestefolk og Arbejdere, og de har sikkert følt en inderlig Lyst til at indføre en anden Rangforordning.

Byarbejderne har forlængst givet Navnet Arbejder en ny og bedre Betydning. De nævner Arbejderne som den hæderlige Modsætning til Lediggængeren, der ved Hjælp af sin Kapital snylter ved Samfundets Bord og tærer paa dets Kraft uden at give noget igen. Husmændene er ogsaa godt med. De har ved deres faglige Dygtighed hævet deres Stand til Landbrugets ypperste. Og de kræver med stor Styrke at blive fritaget for Gaardmændenes Formynderskab i deres økonomiske Foretagender, ligesom de kræver at faa indført almindelig, lige Stemmeret til Kommunerne.

Nu maa Tjenestefolkene ogsaa se at komme med.

Gennemførelsen af Forbundets Program maa være det første og foreløbige Maal. Først og fremmest maa vi opnaa Ligestilling med andre Samfundsborgere og se at komme til at leve under nogenlunde frie og sunde Forhold. Men vi maa længere endnu. Vi maa, som det endelige Maal, tilkæmpe Tjenestefolkene de sociale Goder, som tilkommer dem efter deres Arbejdes samfundsgavnlige Betydning. Og vi maa selv indføre en anden Rangforordning. Vi maa efterhaanden lære at betragte den Karl, der dyrker Jorden, og den Pige, der malker Koerne, som bedre og mere respektable end de Rigmandsbørn, der ikke bestiller andet end at more sig for deres Fædres ved Tyendets Arbejde tjente Penge.

Naar Tjenestefolkene nu slutter sig sammen for at tilkæmpe sig bedre Kaar og større Anseelse, kan de føle sig stærke ved at være i Overensstemmelse med Tidens demokratiske Tankegang og sociale Udvikling og i Pagt med dens bedste Tropper: Byarbejderne og Husmændene.

Og vi, der saa tidt har harmedes over den Ringeagt, der vistes vor Stand, kan glæde os over at være med til at indføre en anden Rangforordning.

Ole Ingerslev.

Fra Forbundet.

Kammerater!

Saa naaede vi altsaa det store Maal, vi satte os paa Odensemødet den 10.—2.—07, nemlig selv at udgive et Blad som Organ for vor Bevægelse.

Vi var alle klar over, at vi nødvendigvis maatte have et Blad, hvis vor Bevægelse fremdeles skulde gaa frem.

— — Nu har vi naaet dette Maal, nu er de første store Vanskeligheder overvunden; vi maa derfor føle det som en Højtids- og Sejersdag.

— Nu gælder det altsaa om at skaffe Bladet saa mange Holdere, at det kan bære sig.

Naar alle vore Medlemmer vil tegne sig som Holder, er Bladets Fremtid garanteret!

Det maa altsaa være det første Maal. Kan hver af Medlemmerne saa skaffe os en Holder til, vil Bladet i næste Kvartal blive udvidet til det dobbelte!

— — Repræsentanterne anmodes venligst om at virke for Bladets Udbredelse. Vi giver 15 Øre til Repræsentanterne for hver Holder, de skaffer os. Vi udsætter endvidere 1 Præmie til hver af de første 4, som skaffer os de fleste Holdere.

1. Præmie: Frit Valg af en dansk Fortælling.
2. — „Vredens Børn."
3. — „Gyldholm."
4. — „Proletarer."

— Konkurrencen sluttes d. 15. Novbr., dog bedes Agitatorerne sende os Resultat hver Uge.

— — —

Nu haaber vi paa et godt Resultat.

Hele vor Bevægelses Fremtid afhænger af dette Blad. Kan det vedblive at gaa som Ugeblad, vil Bevægelsen faa et Fremstød, som aldrig før.

— Det maa I bidrage til alle sammen. Det kan jo ikke nytte, at Bladet er godt, naar det kun læses af faa. Nej, vi maa have det ind i hver Karlekammer Landet over.

Derfor, Kammerater: Ud at agitere for „Tyendebladet."

Med kammeratlig Hilsen

Carl Westergaard,
Form. f. Forbundet.

Vor Bevægelse.

„Tyendeforbundet"s Afdelinger.

Brønderslev. Formand: Jens Chr. Olesen, Karnumgaard.
Hasseris. Formand: Chr. Christiansen, Hasseris, Aalborg.
Frejlev. Formand: N. K. M. Nielsen, Drastrup, Aalborg.
Taaning. Formand: Kr. Kristensen, Fuldbro Mølle, Skanderborg.
Gjørding. Formand: Niels Junker, Tange, Gjørding.
Røjle. Formand: H. J. Hansen, Røjle Enge, Strib.
Roerslev. Formand: Peder Christensen, Roerslev Mark, Nr.-Aaby.
Allerup. Formand: Hans H. Hansen, Birkum Mølle, Højby.
Skaarup. Formand: Niels Ulstrup, Bøgeskovgaard, Skaarup.
Stenløse. Formand: Ahlman-Hansen, Stenløse Mark, St. Clemens.
Lyngby. Formand: Hans Bech, Frederiksdal Mejeri, Lyngby.
Amager. Formand: Peder Johan Nielsen, St. Magleby.
Faxe. Formand: C. O. Carlsen, Faxe Mark.
Syd-Stevns. Formand: Niels Nielsen, Lyderslev, St. Hedinge.
Bornholm. Formand: Antonius Jensen, Bodilske.

En ny Afdeling

blev stiftet i Vrinderslev Søndag d. 22. September.

Vor energiske Agitator Chr. Christiansen holdt et udmærket Foredrag om Tyendets Stilling i Samfundet.

Vi kender ikke Medlemsantallet i Øjeblikket.

Et Fællesmøde

blev afholdt i Odense Søndag den 22. September af Hovedbestyrelsen for Tyendeforbundet og Tjenestepigeforeningerne.

Der blev forhandlet om, hvorledes vi bedst kunde faa Tyendeloven helt affkaffet. Der naaedes et godt Resultat, som vi dog (desværre!) ikke maa offentliggøre.

— — —

Samme Dag havde vore fynske Repræsentanter Møde i Odense.

Det blev vedtaget at afholde 8 Agitationsmøder paa Fyn i Oktober.

Carl Westergaard skal være Hovedtaler.

Nærmere Referat i næste Nr. af Bladet.

Bidrag til vor Agitation.

Fra „De samvirkende Fagforbund" har vi modtaget 200 Kr. Fra „Socialdemokratisk Forbund" 200 Kr.

Repræsentanter søges til enhver Tid overalt i Landet. Særlig skulde det være os en Glæde, om vi kunde faa nogle energiske Repræsentanter i de Amter, hvor vi endnu ingen har.

Alle Oplysninger kan faas paa Forbundets Kontor.

○ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". ○

Uge-Kronik.

Vor Højskoleplan

har vakt stor Opmærksomhed i alle Kredse. Den er bleven drøftet ret indgaaende i „Højskolebladet", „Politiken", „Frederiksborg Amts-Avis", „Ravnen", „Viborg Folkeblad" m. fl.

Planen er angreben af Forstanderne Himmelstrup, Brücker, H. J. Vedde, Witt-Hansen, „Tjenestekarl" L. Laursen o. fl.

Fra vor Side er Sagen forsvaret bl. a. af Chr. Bundgaard, Lærer Madsen-Borgod, Th. Carl Westergaard, Oluf Andersen og Forfatteren Carl E. Daugaard.

Vore Venner har forsvaret Sagen ganske storartet.

Vi vil senere komme tilbage til flere af de forskellige Indlæg.

To svenske Dagblade

— „Arbejdet" og „Folkebladet" — har bragt en meget rosende Artikel om vor Bevægelse.

Pjecen om „Tyendets Stilling i Samfundet" bliver anmeldt sympatetisk, og vort Program offentliggøres ordret oversat paa svensk.

Vi takker for Opmærksomheden.

Dr. P. Munch

har i „Politiken"s Kronik skreven en udmærket Artikel om Tyendeforbundet.

Jeppe Aakjær

skriver i denne Tid en Samling Digte.

Flere af disse Digte vil, før Bogen udkommer, blive offentliggjort i „Tyendebladet".

Chr. Bundgaards Billede

vil tillige med hans Biografi blive offentliggjort i næste Nr. af „Tyendebladet".

Ungdomsforeningerne

i Silkeborgegnen har indbudt Redaktør Carl Westergaard til at tale ved deres store Efteraarsmøde i Silkeborg d. 13. ds. Emne: Tyendespørgsmaalet.

Desværre er Mødet ikke offentligt.

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

■ „Tyendebladet", ■

Organ for Tyendet og Landarbejderne.

Udgivet af „Tyendeforbundet." Redaktør: Carl Westergaard.

„Tyendebladet" udkommer 1 Gang om Ugen og koster kun 65 Øre Kvartalet.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe ledende Artikler om Tyende-, Landarbejder- og Husmandssagen.

„Tyendebladet" har som Medarbejder flere dygtige Forfattere og Journalister.

„Tyendebladet" har flere ledende Mænd i Husmandsbevægelsen som Medarbejdere.

„Tyendebladet" redigeres i frisindet Retning og er aaben for alle Tidens Rørelser.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe indholdsrige Fortællinger, smukke Digte samt Billeder af Tidens Mænd.

„Tyendebladet" kan erstatte ethver andet Ugeblad.

„Tyendebladet" bør derfor holdes af alle Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Agitér for „Tyendebladet"!

Søger De en dygtig Karl eller Pige,

saa annoncer i **„Tyendebladet".**

„Tyendebladet" læses af det største Antal Tjenestefolk og er derfor det bedste Annonceblad for dem, der søger dygtige Tjenestefolk.

„Tyendebladet" læses af over 20,000 Karle og Piger Landet over. Har De **forgæves** søgt Tjenestefolk gennem andre Blade, da forsøg en Annonce i **„Tyendebladet"**, og De er vis paa et godt Resultat!

Læs Pjecen

„Tyendets Stilling i Samfundet"

af Carl Westergaard (udgivet af Tyendeforbundet).

Pjecens Indhold: Indledning, Tyendeloven af 1834, Skudsmaalsbøgerne, Tyendet og Valgretten, Karlekamrene, Folkestuerne, De dobbelte Senge, Føden, Arbejdstiden, Lønnen, Tjenestedrengenes Stilling, Nogle Betragtninger, Aarsagen, Maalet og Midlerne, Tyendeforbundets Program, Uddrag af Lovene, Tjenestefolkenes Antal, To Bøger for Tyendet og Landarbejderne, Tyendeloven i Praksis.

Pjecen (32 Sider) kan faaes paa vort Kontor og hos vore Repræsentanter. Pris 50 Øre, flere Ekspl. kun 25 Øre. Til Forkandling kan den faaes for 20 Øre pr. Stk.

- - - Agiter for dens Udbredelse. - - -

Til Tjenestefolkene!

Bliv Medlem af „Tyendeforbundet".

Indmeldelser modtages paa vort Kontor. Kontingentet er kun 50 Øre halvaarlig for Mænd og Kvinder.

Forbundet søger energiske Repræsentanter alle Steder og en Tillidsmand for hvert Sogn.

Agitér for vor Sag blandt Venner og Bekendte.

Enhver, der er villig til at være vor Repræsentant, bedes henvende sig til vort Kontor, hvor Program, Love og Medlemskort kan faaes.

Søg at faa oprettet en Afdeling i hvert Sogn. — Landarbejdere, Husmænd og andre, som har Interesser fælles med os, kan blive Medlemmer af vort Forbund.

Alle Oplysninger kan faaes ved at henvende sig paa vort Kontor.

Carl Westergaard,
Formand for „Tvendeforbundet."

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

„Tyendebladet"

er det bedste Annonceblad for dem, der vil gøre sig kendt blandt de unge Landarbejdere.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 [3], Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

I Forhold til Kvaliteten

købes **Cykler** og **Cykledele** bedst og billigst ved Undertegnede, som forsender alt over hele Danmark.

Forlang Tilbud.

- - Cykler fra **65 Kroner. - -**

C. M. Madsen,
Voel pr. Silkeborg.
(Medlem af Tyendeforbundet.)

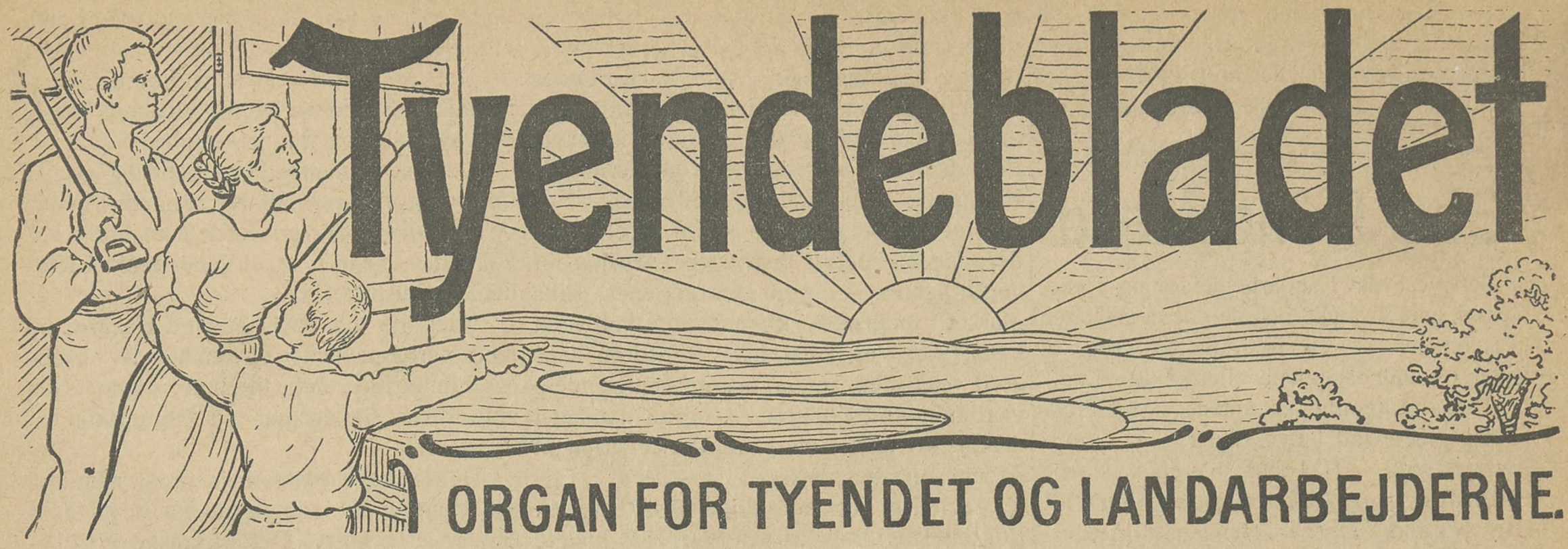
Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 2. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 13. Oktober 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Til Landarbejderne!

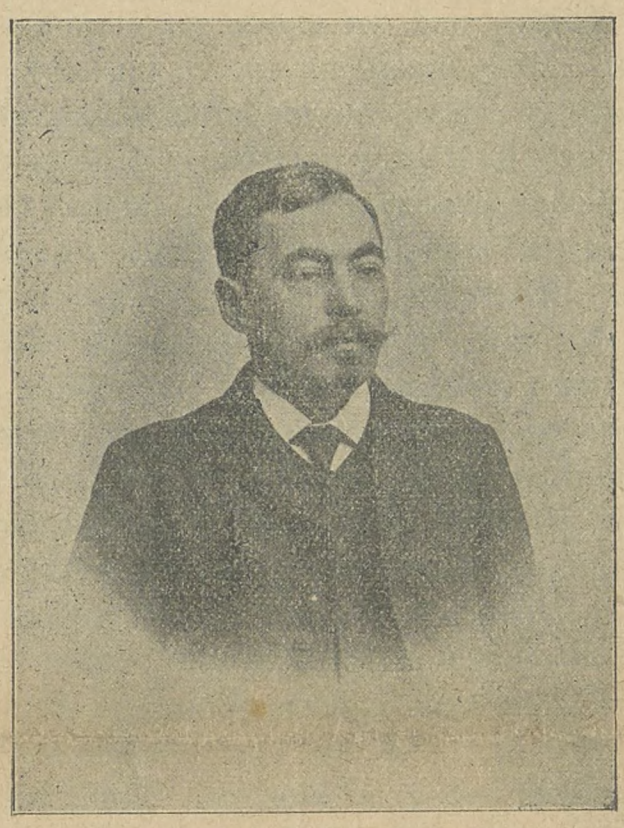
Der lyder Signaler
paa Danmarks Sletter hen,
til Grande Grande taler,
nu bli'r der Dag igen.
Du Mand fra Klitte, Skov oe Strand,
fra Hytterne ved Mosens Raad,
til Samling i det hele Land —
vi er de friske Tropper!

Hvor Fader trælsomt dukked
sig under andres Aag,
og Moder fattig sukked
i hendes Skammekrog,
der hejser vi det røde Flag
at slaa et Slag og ta' et Tag
for Danmark og den nye Dag,
thi vi er friske Tropper.

Til vore Børn vi knytter
en Drøm om blide Kaar,
den gennem Danmarks Hytter
paa Vuggegænger gaar,
den Drøm vi bærer i vort Sind,
og vi har Rødmen paa vor Kind
fra Tidens frie, friske Vind,
vi er de nye Tropper.

Johan Skjoldborg.

Proletarernes Digter.

Christen Bundgaard

er født i Lyngby ved Skørping i Jylland i et fattigt Hjem. Han kom ud at tjene som Hyrdedreng, da han var 8 Aar.

Hans Liv har siden formet sig som enhver Tjenestekarls. Han har rejst meget baade her i Landet og i Tyskland, og har derved lært at kende det arbejdende Folks Liv som ingen anden.

Hans eneste Bog, „Proletarer", som udkom for 5 Maaneder siden, har vakt saa stor Opmærksomhed, at han nu sættes i Rang med vore største Digtere.

Tyendet.

Disse Nævestød i Siden,
denne Marsch foruden Rast,
disse Haab, der altid brast
gjorde os til Mænd før Tiden.
Jeppe Aakjær.

Hvis der er et Samfundslag her i Landet, der har været nedtrykt, overset, ringeagtet og lidt tiltroet og respekteret, saa er det Tyendet!

Ingen har tiltroet denne Klasse en Smule, alle har set ned paa os som nogle, de ikke skulde regne med hverken her eller der.

Ja, selve Ordet „Tyende" har i manges Øren en underlig Klang. De tænker dem nærmest et Individ, der ikke hverken kan tænke eller tale — langt mindre organisere sig og kræve sig selv og sine Rettigheder respekterede. En, som kun kan slide og slæbe og saa forøvrigt lade fem og syv være lige!

Saaledes tænker mange brave Borgere om os, og saaledes ser de paa os!

— Man ser det bedst med Tyendekommissionen. Der sidder en Del brede Demokrater bænkede og taler vidt og bredt om „hvad der kan gøres for at forbedre Tyendets Kaar." Det kan ikke falde en af dem ind at foreslaa, at spørge Tyendet om, hvorledes de ønsker det lavet. Nej, Gud bevare os! En saadan Tanke kunde ikke en af disse ellers udmærkede, brave Mænd fostre. Og endnu tydeligere træder deres Tanke om Tyendet frem i følgende: Tyendet kommer selv til denne Kommission og i dyb Ærbødighed banker de paa Døren for at faa at vide, om det ikke kunde tillades dem at sige deres Mening om denne Sag, saa ser disse gode Mennesker paa hinanden, smiler lidt, men svarer ikke et Ord!

— Det skal ikke være noget Angreb paa denne Kommission, men kun et Billede paa, hvorledes Folk i Almindelighed ser paa Tyendet.

Vi ser det forøvrigt ogsaa i Rigsdagen. Der sidder de og forhandler vidt og bredt om Beskyttelseslove for Tyendet o. l. Man skulde tro, de mente, vi hører til „de umælende", siden vi skal have Beskyttelseslove fremfor andre Samfundslag.

— — —

Nu er Tiden imidlertid kommen, da alle vil blive tvungen til at se paa os med andre Øjne — bedømme os ud fra et andet Synspunkt. Nu har vi faaet vor Organisation og vort Blad. Nu har vi selv faaet Røst og Mæle, nu maa de snart lære at se paa os som hørende til de andre levende Folkeslag.

Vi hører til disse nye Tropper, som Skjoldborg har tænkt paa, da han skrev ovenstaaende Sang. Det er maaske os der kommer til at varsle ind i den nye Tid — en Tid, der vil bringe Lys til dem, der nu maa leve deres Liv i Mørke.

— — —

Et Samfundslag, som danner en Organisation som Tyendeforbundet og starter et Blad som „Tyendebladet", kan kræve at blive betragtet som staaende paa Højde med de andre. Alle vil blive tvungen til at lade den gamle Bedømmelse af Tyendet fare og se anderledes paa os!

— — Enhver, der kender en Smule til vor Bevægelse vil forstaa, at vi staar overfor en stor, ny dybtgaaende Folkerejsning.

Se, hvor det gærer og bryder alle Vegne. Hvor vi ser hen dannes der Organisationer af Tyendet og Landarbejdere. Det er ikke alene paa Steder hvor vore Agitatatorer kan naa til, men overalt, hvor den nye Tanke naar hen!

Det vil ikke vare længe inden Ordet „Tyende" vil faa en anden og bedre Klang, og vi selv bedømt paa en anden Maade. Thi Tyendet er ingenlunde saa lavtstaaende, som saa mange gode Borgere tror! Gennem vor Organisations- og Oplysningsarbejde vil vi hurtig ramme en Pæl igennem denne Fortidsanskuelse.

— Men — siger nogle — hvad kan disse unge Tjenestefolk lave? Vi kender jo nok Ungdommen!

Vi kan svare med at citere ovenstaaende Vers af Aakjær. Vi har til Gavns følt Nævestødene i Siden, og vi har saa længe vandret uden Rast; vi har som ingen følt de bristende Haab, og netop det har gjort os til Mænd før Tiden.

— Naar nogle faa Aar er gaaet, vil Folk stille smile over den Bedømmelse, der blev Tyendet tildelt i Aaret 1907.

Carl Westergaard.

Chr. Bundgaard

er den vestjyske Landarbejdersøn og Tjenestekarl, som for nylig debuterede med Bogen „Proletarer" — en urkraftig Skildring af Livet i Landbostandens allerdybeste Lag.

Dansk Literatur er siden Aarhundredskiftet gledet ind i nye Baner: en social Nyrealisme. Til dens bærende Navne Skjoldborg og Aakjær kommer nu Chr. Bundgaard. Ogsaa Navne som Andersen-Neksø og Hamann, fra en vis Side set ogsaa Johs. V. Jensen betegner en ny Æra. Hvad der gjaldt for Realisme i 70erne og 80erne — Schandorffs Bondeskildringer, Pontoppidans Noveller og Romaner — staar nu som Romantik sammenlignet med denne ny Realisme. I de 30 Aar har ogsaa den politiske Udvikling gaaet sin Gang fra Venstredemokrati til Socialisme — Skiftet i Literaturens Fysiognomi er Refleksen deraf.

Den ny sociale Virkelighedsskildring har Tendens — eller maaske rettere, thi den er sandhedstro og ægte nok: et Formaal. Den vil vække Underklassen, ned til de allerdybeste Lag, samle og rejse den til social Frigørelse; oplyse Samfundet om de frygtelige Tilstande, der endnu bestandig raader i dets Dybder, stikke Braadden ind i dets Samvittighed og kalde til Daad.

Forfatterne krænger ikke længere deres Indvolde ud til sygelig Selvbeskuelse. Det er ikke Forfatteren, Maleren, Kunstneren, der er Midtpunktet i deres Skildringer. Det er ikke Dagdriverlivet paa Københavns Kaféer, eller natlige Orgier, der inspirerer. Det er Arbejderens, Husmandens, Tjenestekarlens Liv, det er Klassemodsætningerne og de sociale Kampe, som afgiver Stof for den ny Digterslægt. Det er ikke „Kunsten for Kunstens egen Skyld", som er Løsnet, man vender tilbage til den frugtbare Parole fra Gennembrudet i 70ernes Begyndelse og sætter paa ny Problemer under Debat. Der forberedes en socialistisk Kampliteratur — og efter den, naar Kampen er endt — en ny Renæssance, en Livsglædens og Livsforherligens Æra. Mørkt bag — lyst for!

I Chr. Bundgaards Skildringer lyder der dumpe Revolutionssignaler. Kræfterne i Samfundets Undergrund vælter sig kaotisk mellem hverandre, stønner og koger og stiger mod Udbrudet — op mod Lyset og Livet.

Bønder og Arbejdere.

—:—

Det er nu snart 120 Aar siden Stavnsbaandet blev ophævet. Den Gang var Bonden fattig og forkuet. Hans Jord blev drevet elendigt og gav kun et meget tarveligt Udbytte, og hans Kaar maa i det hele have været noget lignende som den russiske Bondes i vore Dage.

Hvilken uhyre Forskel er der da ikke paa den Gang og nu. De store Bønder er ved at rykke op paa lige Linie med Efterkommerne af dens Forfædres Undertrykkere. Som fordum Herremændene, saaledes sidder Storbønderne nu som myndige Jorddrotter paa deres smaa Herresæder.

Men den store Fremgang — politisk som økonomisk — skyldes ikke mindst en uhyre Sum af fysisk Arbejde, og det ligger da nær at spørge som saa: „Naar Bonden nu er naaet saa vidt, hvad er der saa bleven af dem, der udførte dette Arbejde for ham? For dem maa der da være en tilsvarende Fremgang i Velstand og Indflydelse —".

Det skulde jo ogsaa synes rimeligt, at de, der har udført dette store Arbejde for Jordbrugeren — som har drænet hans Marker, indgrøftet, planeret og kultiveret hans Enge, og i det hele forbedret hans Jord, saa den nu er mange Gange mere værdifuld end tidligere — ogsaa har faaet deres Part af det store Udbytte, et saadant Arbejde maatte give.

Saaledes har det alligevel ikke været. For en lang Dags strængt Arbejde maatte Landarbejderen tvertimod ofte nøjes med en saa lurvet Betaling, at det kun blev Sulteføde baade til ham og hans Familie.

Bonden har bygget sig store herskabeligt indrettede Stuehuse. Landarbejderen, der ikke fik Raad til at bygge, maatte nøjes med sin gamle, fattige Rønne, og endda være glad, om han ikke var nødt til at tage til Takke med det endnu tarveligere Lejehus. Bondegaardens snevre og mørke Udhuse er afløst af moderne velindrettede Stalde; men Karlekamrene er de samme snavsede Huller, som de altid har været. Dem har man glemt at modernisere sammen med det øvrige.

Samtidig med, at Bøndernes Levefod er højnet i forbavsende Grad økonomisk som kulturelt, og samtidig med, at de store Gaardmænd er rykket op paa Liuie med den gamle Overklasse, er der fremstaaet et talrigt Landboproletariat. hvis Levefod ikke er synderligt bedre, end Bondestandens var i Stavnbaandets Dage. Dette er den glimrende Medaljes mindre glimrende Bagside.

Det er dette, vi maa have forandret. Landarbejderne maa op paa Linie med de andre, og i Arbejdet herfor er det, at Organisationen — baade politisk og faglig Organisation — er nødvendig.

Gaardmændene — og Herremændene med — vil altid gøre sig selv til Landarbejdernes Formynder, og naar vi raader vore Kammerater til at frigøre sig for dette Formynderskab, saa raabes der altid efter os: „I vækker Utilfredshed og sætter Skel!"

Nej! I selvbestaltede Formyndere, vi organiserer kun den Utilfredshed, der nødvendigvis maa være i Forvejen, og vi behøver ikke at sætte Skel, det har I allerede besørget. Vor Opgave er derimod at faa Skellet slettet.

Gaardmændene er naaet at komme ind i det forjættede Land. Nu maa Turen komme til Landarbejderne — som de andre glemte at faa med.

Johs. K. Johansen.

Den svenske Landarbejderbevægelse

—:—

I omtrent en Maaned har Arbejdet nu ligget stille paa ca. en Kvadratmil af Sydsverrigs fede Marker. Paa 17 af de største Herregaarde har over 200 Landarbejdere strejket siden den 28. Augst.

Markerne staar bugnende fulde af Sæd, Rugen er enkelte Steder mejet, men ikke kørt i Lade, Høsten er saa rig som ingen Sinde før i den sidste Menneskealder. Men ingen vil bjærge den, thi Landarbejderne har ophørt med at arbejde, og Herremændene vil hellere lade denne rige Velsignelse raadne paa Markerne end give Landarbejderne en anstændig Løn.

Det er den første store Landarbejder-Konflikt i Skandinavien, og den bør følges med den største Opmærksomhed.

Det, at Landarbejderne endelig rykker frem og gør Oprør mod Herremands-Vælden og mod dette Slaveri, som man hidtil har holdt dem nede i, er et Vendepunkt i Nordens Kulturhistorie.

Naar de har vovet at tage Kampen op med Herremændene og endda tør haabe at hunne føre den til Ende, skyldes det naturligvis, at de har en Organisation i Ryggen.

De svenske Landarbejdere er nemlig i saa Henseende langt forud for deres danske Klassebrødre. Det skaanske Landarbejderforbund, der leder Kampen, er kun lidt over 3 Aar gammelt, men tæller over 5000 Medlemmer og har Afdelinger i næsten alle Egne af Sydsverige.

Foruden dette Forbund findes der baade et Landarbejderforbund for Midtsverige paa ca. 4000 Medlemmer og et nordsvensk Landarbejderforbund, som tæller ca. 1000 Medlemmer. I det hele staar der saaledes omtrent 10,000 Landarbejdere organiserede i Sverige, og der arbejdes for Tiden energisk paa en Sammenslutning af disse tre Forbund, hvorved deres Magt yderligere vil forøges.

Af dette Organisationsarbejde kan de danske Landarbejdere lære en Del. De kan lære, at det ikke er ugørligt at organisere Landarbejderklassens Tusinder, og at det er muligt i Løbet af faa Aar at blive saa stærk, at Kampen med Herremands-Vælden kan tages op.

Det er jo nemlig de stadige Indvendinger, man hører fra danske Landarbejdere, at Organisationsarbejdet kun kan bære Frugt i Byerne, hvor man er nærmere paa Livet af hinanden og staar i nemmere Rapport til hinanden.

Det, der nu foregaar paa den anden Side Sundet, lyder som en Trompetfanfare for alle skandinaviske Landarbejdere. Den blæser den nye Tid ind med et rungende: Ned med Herremands-Vælden!

— — —

Vi skal i en følgende Artikel gøre Rede for Aarsagen til Striden, og hvilke Krav, Arbejderne stiller.

Tyendebevægelsen.

Af

Niels Mortensen, Gedsted.

—:—

„Grundlæggelsen af den mindste Arbejdsforening vil for Fremtidens Kulturhistorie faa større Betydning end Slaget ved Sadowa." (Jacobü).

Baade aandeligt og materielt er det civiliserede Samfund gennem alle Tider bygget op ved Organisation. Naar et Samfundslag har naaet et vist Kulturtrin, giver det sig derfor altid Udslag i Sammenslutning som Udgangspunkt til videre Kulturfremskridt.

„Tyendeforbundets" Dannelse er et saadant socialt Gennembrud af Tyendets kulturelle Udvikling.

Det karakteristiske ved Forbundet er efter min Mening nemlig ikke blot, at det er en Ungdomsorganisation, men meget mere at det er en Klasseorganisation, da det overvejende Flertal af Tjenestefolk er udgaaet

fra og hører til Underklassen, der lever under Tryk, som maa fjernes.

Her er et helt nyt Folkeslag, der løfter Hovedet og vil med. Det vidner om Opdrift og Vækkelse og virker opmuntrende.

Tyendebevægelsen kan derfor ikke overskues fra et snævert Tyendestade, men maa ses i Belysning af hele Underklassens Stilling og Bevægelser i vor Tid.

Til Eders aandelige, økonomiske, sociale og politiske Frigørelse maa I bringe Sammenslutningens Middel. I maa opdrage Eder selv gennem Eders Organisation til den store Opgave, der venter Eder. Den er tillige den første Tumleplads, hvor I kan øve de unge Kræfter, en Forskole til videre offentlig Virksomhed som Borgere og Borgerinder i Staten. Derfor maa I slutte Eder tæt sammen i Eders Organisation. Det giver Kraft og Varme. Hver for sig er I kun Støv.

Armodsmassen, Proletariatet, har i hvert Land og i alle Lande den samme Interesse, de samme udbyttende Magter over sig, den samme Kamp at føre. Solidariteten mellem dem gør sig blindt, mekanisk gældende, uden at de selv ved af det. Som et nærliggende Eksempel kan nævnes, at Stigningen af Tjenestefolks og Landarbejdernes Løn i de sidste ca. 20 Aar væsentlig er en Følge af Byarbejdernes Organisation i samme Tid.

Paa den anden Side konkurrerer Tjenestefolk og Landarbejdere — Forældre og Børn — uorganiseret indbyrdes paa Arbejdsmarkedet til stor Skade for begge Parter. Fædrenes Arbejdsvilkaar kan kun ret forbedres ved at forbedre Børnenes samtidig, og omvendt. Derfor gælder det at løfte i Flok og organisere Landarbejderne med. Dernæst maa Husmandsforeningerne, Landarbejderforeningerne, Byernes Fagforeninger og „Tyendeforbundet“ tage hverandre i Haand og danne en udbrydelig Kæde. Naar disse Klasser staar maalbevidste og endrægtige sammen, kan de sætte en ubetvingelig Magt bag deres Fordringer.

Tyendet har hidtil været en overset og delvis foragtet Klasse, der lever i en Art af Trældom. En saadan Stilling sløver og nedtrykker dem og er ikke frit Folk værdig. Særligt er Tyendeloven en Skamplet paa Samfundet.

En saadan Forsømmelse af hele Folkeslag virker ødelæggende og svækkende tilbage paa hele Folket. En Klasse, der staar tilbage i Kultur, hindrer hele Folkets Fremgang i Kultur. Det er, som Morten Pontoppidan forleden skrev, at „Arbejderstandens sunkne Stilling er vort Landbrugs største Skade og mest truende Fare.“ Derimod vil en højnet Livsstandard for Landarbejderne og Tjenestefolk paa Landet bidrage mere til at udvikle vort Landbrug, end hele vor landøkonomiske Videnskab formaar. De høje Lønninger i Amerika og Avstralien, — der fører til Anvendelse af Maskiner og forbedrede Arbejdsmetoder — sammenlignet f. Eks. med Rusland er et mere talende Bevis herpaa end hele Bibliotheker.

(Fortsættes).

Fra Forbundet.

—:—

Som en Del af vore Læsere ved, er „Tyendebladet“ startet ved Hjælp af Aktier. Vi ansaa det nemlig for umuligt at faa Bladet ud fra 1. Oktober med de faa Midler, Forbundet kunde skaffe ad ordinær Vej. Og da det fra Odensemødet i Vinter paahvilede Hovedbestyrelsen at faa Bladet ud saa snart som muligt, vedtog vi paa et Bestyrelsesmøde her i Aarhus den 21. Juli at lade tegne en Del Aktier á 5 Kr. hos vore Repræsentanter og Medlemmer.

Denne Aktietegning skulde have været sluttet den 1. September, men da vi ikke til den Tid havde fornøden Kapital garanteret, besluttede vi at fortsætte Tegningen af Aktier til den 15. November.

— Vi retter hermed en indtrængende Opfordring til vore Repræsentanter og Medlemmer — og andre, som kunde have Lyst til at støtte os paa den Maade — om at tegne sig for et større eller mindre Beløb i Aktier i vort Blad, saadan at vi kan faa det underbygget af en fyldig Drifts- og Garantikapital.

— Da Aktierne ikke bliver afkrævede før efter 1. November, kan enhver Tjenestekarl nok faa Raad til at tegne sig for en eller flere Aktier i Bladet.

Vi haaber, at mange vil tegne sig for et Beløb, og de bedes meddele mig det snarest muligt. Alle Oplysninger om Sagen vil da blive givet.

— — —

— Repræsentanterne anmodes endnu en Gang om at virke for Udbredelse af „Tyendebladet.“ Uddel Prøvenumre til Bekendte og Meningsfæller, gamle Højskolekammerater og Medtjenere og andre, der maaske kunde have Lyst til at holde Bladet.

— — —

Medlemmerne, som har faaet tilsendt vort Skrift om Tyendets Stilling anmodes om at indsende Betaling for de Eksp., som er solgt samt virke for at faa Resten afsat saa snart som muligt.

— — —

„Tyendeforbundets“ Kontor er nu: Fredenstorv 5, Aarhus. Alt vedrørende vor Bevægelse bedes i Fremtiden adresseret dertil.

Carl Westergaard,
Fredenstorv 5, Aarhus.

Vor Bevægelse.

—:—

„Tyendeforbundet“s Repræsentanter.

Viborg Amt: A. Randrup, Dalsgaard, Løgstrup. Johs. K. Johansen, Kvosted, Løgstrup. Kr. A. Bundgaard, Nanrup, Durup.

Aarhus: Anton Hansen, Solgaard, Odder. Johs. Westergaard, Tastrup, Harlev.

Hjørring: Jens P. Nielsen, Tveden, Agersted.

Randers: Hans Munch, Robdrup, Randers.

Aalborg: M. Wammen, Fjellerad, Vaarst. P. Chr. Christensen, Frejlev, Aalborg. P. Stegenborg, Ravnkilde, Arden. Chr. Christiansen, Hasseris, Aalborg.

Skanderborg: K. Kristensen, Fuldbro Mølle, Skanderborg. Søren Sørensen, Høver, Galten. Alf. Jørgensen, N. Wissing, Skanderborg. C. M. Madsen, Voel, Silkeborg. Ole Ingerslev, Haarup, Silkeborg. Laurids Jensen, Illerup, Alken.

Ringkøbing: Søndergaard-Nielsen, Fiskbæk, Videbæk.

Ribe: Niels Junker, Tange, Gjørding.

Odense: Carl V. Sørensen, Vollerslev, Hjallese. P. Jørgensen, Ore, Aarslev. H. J. Hansen, Røjle Enge, Strib. Karl Larsen, Blankegaard, N. Aaby.

Svendborg: Jørgen Nielsen, Refsvindinge Mark. Peder Pedersen, Juliegaard, Skaarup. A. Kristensen, Slæbækgaard, Kirkeby.

Sorø: Søren Pedersen, Trælleborg, Slagelse.

Holbæk: Hans P. Hansen, Odstrup, Grevinge St.

København: Hans Bech, Frederiksdals Mejeri, Lyngby. Carl Pedersen, Kastrup Amager. M. Frandsen, Lyngby Højskole, Lyngby. Chr. Bundgaard, Nørrebrogade 194 5 København V.

Præstø: Hans Rømer, Thorøje, Fakse. C. O. Carlsen, Fakse Mark. N. Hansen, Asfendrup, Køge.

Bornholm: Antonius Jensen, Brodilske.

Maribo: Johan P. Hansen, Hillerstolpe, Holeby.

Møen: F. V. Nymann, Dame, Møen.

Vejle: Hjalmar Ejsing, Vonsild Kolding.

To nye Afdelinger

er bleven stiftet i denne Uge. Den ene i Bridsted v. Skive og den anden i Nr. Nyndelse paa Fyn. — I Bridsted er Axel Nielsen Formand, derimod har Afdelingen i Nr. Nyndelse endnu ikke haft Generalforsamling; de har nedsat et Udvalg til at gøre det forberedende Arbejde.

Agitationsmoderne paa Fyn

forløb rigtig godt. Det første Møde afholdtes i Stenløse af Afdelingen der. Vor Kammerat Ahlmann-Hansen (Form. f. Afdelingen) aabnede Mødet og bød Velkommen. Derefter talte Carl Westergaard om Forbundets Maal og Midler. Foredraget paahørtes med stor Opmærksomhed af Forsamlingen — ca. 50 Mand.

Alle de tilstedeværende Tjenestefolk og Arbejdsmænd lod sig indmelde i Foreningen; den tæller nu 30 Medlemmer.

Det andet Møde var i Nr. Nyndelse. Mødet aabnedes af vor Repræsentant Carl V. Sørensen, Vollerslev. Derefter talte Carl Westergaard om Tyendets og Landarbejdernes Stilling i Samfundet. Husmand Simon Nielsen, Hjallelse talte i Tilslutning til Indlederen.

Efter Mødet blev der af de forsamlede Tjenestefolk og Herregaardshusmænd stiftet en god Afdeling. Vi ønsker dem Lykke med Arbejdet!

Det tredie Møde skulde have været afholdt samme Aften (Søndag) i Højby, men det havde behaget en Storagrar ved Navn Kr. Kristiansen i sidste Øjeblik at meddele vor Repræsentant, at vi ikke kunde faa Forsamlingshuset, „da de ikke behøvede at faa nogen til at fortælle dem om, hvorledes Tyendets og Landarbejdernes Stilling var, det vidste de bedst selv“, paastod han.

Om Mandagen havde vi det sidste Møde i Sannerum. Der er stærk Stemning for at faa oprettet en Afdeling der.

Det morsomste, der skete ved dette Møde, var, at Formanden for Forsamlingshuset, en Gaardmand der i Byen, rejste sig og meddelte meget højtideligt, at vi ikke havde lejet Huset andet end til Foredrag, og vi maatte derfor ikke holde Diskussion. Man skulde tro, at denne Mand holdt med os, siden han vilde afskære sine Klassefæller fra at faa Ordet og forsvare sig mod de haarde Angreb, Westergaard havde rettet mod dem. Eller maaske en anden kan give en bedre Forklaring!

Foreningsmeddelelser.

—:—

Redaktør Carl Westergaard taler følgende Steder:

Bridsted v. Skive Lørdag d. 12., Kl. 7½.
Nr. Aaby Lørdag d. 19., Kl. 8.
Højby Kro Søndag d. 20., Kl. 3½.
Hjallese Søndag d. 20., Kl. 8.
S. Næraa Mandag d. 21., Kl. 8.

○ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". ○

Uge-Kronik.

—:—

„Tyendebladet"

har allerede vakt stor Opmærksomhed i alle Kredse og er bleven meget rosende omtalt i en Del Dagblade.

I næste Nr. skal vi offentliggøre nogle Citater af Pressens Dom.

„Aarhus-Spejlet"

— et herværende Middagsblad — har taget sig den Frihed at stjæle vor udmærkede Tyende-Sang, som vor Medarbejder Jeppe Aakjær har skrevet til det første Nr. af „Tyendebladet".

— Selv om dette Blad hører til Pressens Pjalteproletarer, vil vi dog gøre det opmærksom paa, at det alligevel ikke har Lov at stjæle — i hvert Fald ikke fra os!

Alfred Hansen

— vor Medarbejder — har skreven en udmærket Artikel om Tyendeforbundet i det kendte social-politiske Tidsskrift „Samfundets Krav".

„Mads Røgter"

anmelder i forrige Nr. af det politiske Maanedsskrift „Frit Ordstifte" vort Skrift „Tyendets Stilling i Samfundet".

Vor Bevægelse i sin Helhed faar ved samme Lejlighed en rosende Omtale.

Hr. Brinch-Larsen,

Forstander paa en Agrarskole, har i „Agrar-Dagbladet" taget Afstand fra vor Højskoleplan.

Det var kedeligt!

„Livet paa Hegnsgaard"

— Jeppe Aakjærs første Skuespll — opføres fremdeles for fuldt Hus paa Aarhus Teater.

— „Livet paa Hegnsgaard" er et Billede af det daglige Liv, saadan som det leves paa en Bondegaard i Vestjylland. Det er en udmærket Virkelighedsskildring, som vi alle kan glæde os over at se.

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Aktieselskabet „Tyendebrandkassen", Næstved,

tegner Forsikringer overalt paa særlig fordelagtige Vilkaar og til billige Præmier. Hovedagentur for **Aarhus og Omegn** hos **Hr. Fuldmægtig F. Sørensen**, Jægergaardsvej 16, Aarhus. Agenter antages paa gode Vilkaar.

■ „Tyendebladet", ■

Organ for Tyendet og Landarbejderne.

Udgivet af „Tyendeforbundet." Redaktør: Carl Westergaard.

„Tyendebladet" udkommer 1 Gang om Ugen og koster kun 65 Øre Kvartalet.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe ledende Artikler om Tyende-, Landarbejder- og Husmandssagen.

„Tyendebladet" har som Medarbejder flere dygtige Forfattere og Journalister.

„Tyendebladet" har flere ledende Mænd i Husmandsbevægelsen som Medarbejdere.

„Tyendebladet" redigeres i frisindet Retning og er aaben for alle Tidens Rørelser.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe indholdsrige Fortællinger, smukke Digte samt Billeder af Tidens Mænd.

„Tyendebladet" kan erstatte ethver andet Ugeblad.

„Tyendebladet" bør derfor holdes af alle Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Agitér for „Tyendebladet"!

Søger De en dygtig Karl eller Pige,

saa annoncer i **„Tyendebladet".**

„Tyendebladet" læses af det største Antal Tjenestefolk og er derfor det bedste Annonceblad for dem, der søger dygtige Tjenestefolk.

„Tyendebladet" læses af over 20,000 Karle og Piger Landet over. Har De **forgæves** søgt Tjenestefolk gennem andre Blade, da forsøg en Annonce i **„Tyendebladet"**, og De er vis paa et godt Resultat!

Læs Pjecen

„Tyendets Stilling i Samfundet"

af Carl Westergaard (udgivet af Tyendeforbundet).

Pjecens Indhold: Indledning, Tyendeloven af 1854, Skudsmaalsbøgerne, Tyendet og Valgretten, Karlekamrene, Folkestuerne, De dobbelte Senge, Føden, Arbejdstiden, Lønnen, Tjenestedrengenes Stilling, Nogle Betragtninger, Aarsagen, Maalet og Midlerne, Tyendeforbundets Program, Uddrag af Lovene, Tjenestefolkenes Antal, To Bøger for Tyendet og Landarbejderne, Tyendeloven i Praksis.

Pjecen (32 Sider) kan faaes paa vort Kontor og hos vore Repræsentanter. Pris 50 Øre, flere Ekspl. kun 25 Øre. Til Forkandling kan den faaes for 20 Øre pr. Stk.

- - - Agiter for dens Udbredelse. - - -

Til Tjenestefolkene!

Bliv Medlem af „Tyendeforbundet".

Indmeldelser modtages paa vort Kontor. Kontingentet er kun 50 Øre halvaarlig for Mænd og Kvinder.

Forbundet søger energiske Repræsentanter alle Steder og en Tillidsmand for hvert Sogn.

Agitér for vor Sag blandt Venner og Bekendte.

Enhver, der er villig til at være vor Repræsentant, bedes henvende sig til vort Kontor, hvor Program, Love og Medlemskort kan faaes.

Søg at faa oprettet en Afdeling i hvert Sogn. — Landarbejdere, Husmænd og andre, som har Interesser fælles med os, kan blive Medlemmer af vort Forbund.

Alle Oplysninger kan faaes ved at henvende sig paa vort Kontor.

Carl Westergaard,
Formand for „Tyendeforbundet."

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

„Tyendebladet"

er det bedste Annonceblad for dem, der vil gøre sig kendt blandt de unge Landarbejdere.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 [3], Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Peder: **Halløj, Karl!** Hvor har Du købt den **Cykle?** Den ser udmærket godt ud!

Karl: Den har jeg forskrevet fra **C. M. Madsen, Voel pr. Silkeborg.** Han forsender saavel **Cykler og Cykledele** over hele Landet til saa smaa Priser, at Du aldrig har hørt Mage. — Prøv bare at forlange Tilbud, og Du bliver forbavset.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 3. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 20. Oktober 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Kommer I snart!

Raabet stiger i Morg'nens Skær!
Kommer I snart!
jager som Blæst om Sig og Kær,
hvisker ved Ruden, hvor Pilen læ'r:
Kommer I snart, I Husmænd!

Tiden ruller med store Ting;
— kommer I snart! —
tungt dog drejer dens Hjul omkring;
I kan øge dets træge Sving;
— kommer I snart, I Husmænd!

Haget bøjed Jer Fa'r og Mo'r
— kommer I snart! —
knuger Jer selv, jert Barn, jer Bro'r,
venter paa Vuggens spæde Nor —
— kommer I snart, I Husmænd!

Landet lyser af Korn og Kvæg
— kommer I snart! —
Eders Kvinde bag klinet Væg
malker Geden med striden Skæg
— kommer I snart, I Husmænd!

Dovned sugede Jordens Marv,
— kommer I snart! —
Tusind Tønder til Taabers Tarv!
Hvad de vraged, blev Eders Arv;
— kommer I snart, I Husmænd!

Neg I sanked til andres Lad
— kommer I snart!
søbed som Tak for Svedens Bad
Trællens Æde af Hundens Fad
— kommer I snart, I Husmænd!

Staa ej bundne jer Bødler bi!
— kommer I snart! —
grib Jer Spade og hug Jer fri!
I er Tusind, hvor de er ti!
— kommer I snart, I Husmænd!

Jeppe Aakjær.

Husmændenes Digter.

Johan Skjoldborg

— hvis Bøger „En Stridsmand", „Gyldholm" og „Bjærregaarden" har gjort ham til Landets mest yndede Digter. Han er født den 27. April 1861 i Ørløs ved Thisted af fattige Forældre; blev Seminarist 1881, var derefter Lærer paa forskellige Steder til 1901. Hans første Bog „I Skyggen" udkom 1893; har siden skreven 8 Bøger, som alle er udmærkede Virkelighedsbilleder.

Høsten.

—:—

Høsten er nu overalt sluttet. De rige Skatter, som vor Moder — Jorden har givet sine Børn — Menneskene, er bragt vel i Hus.

Det har været et godt Aar! Vi behøver ikke at spørge Bonden om, hvor mange Traver han havde det andet Aar, og hvor mange i Aar. Vi behøver heller ikke at gaa til vore landbrugskyndige Konsulenter for at faa det at vide. I Aar kan vi gaa lige til Sagen; vi kan se det med vore Øjne, at det har været et mere end almindeligt godt Aar.

De store Kornlader er fulde — stoppende fulde af Sæd, og rundt om Gaardene og Husene staar Kornstak ved Kornstak — 5, 10, 15 Stykker i Rækker!

Det har kostet Slid og Sved at faa al den Sæd bjerget. Det har kostet Overarbejde baade Middag, Aften og Søndag. Men nu er det som sagt forbi. Nu skulde vi jo alle glædes over al den Herlighed, som vi ser for vore Øjne.

— Men tænker vi lidt over Sagen, falmer Glæden snart! Vi kommer i Tanke om, at Jorden ikke mere er vor Fælleseje, og vi som Følge deraf ikke er Indehaver af det, den har skænket os i Form af Føde til mere end Husbehov. Vi kommer i Tanke om, at Jorden ejes af andre og at i ikke faar en Smule Del i det Udbytte, den har skænket os.

Hvor træder alt det dog stærkt frem, naar vi ser paa Høsten, som den er i Aar?

Tjenestekarlen og Arbejdsmanden har Dag efter Dag slidt paa Marken for at faa bjerget den store Afgrøde i Hus, uden at de er bleven en Smule rigere!

Nu er det forbi med Arbejdet, nu er Markerne tomme og Laderne fulde af Korn, men dog staar vi, der har saaet og høstet Kornet, lige tomhændede og lige fattige.

Nu har vi fyldt deres Lader med Korn, nu har de ikke mere Brug for os, nu kan vi godt gaa vor Vej — — —

Daglejeren gaar hjem til sin Rønne, hvor Fattigdommen som forhen sidder og griner paa Dørtærskelen!

Med de fyldte Kornmagasiner og Lader bag, og den lange kolde Vinter foran sig, ser vi ham staa der.

Ja, hvor er det ikke underligt, at det netop er dem, der skaber de store Værdier, som mest maa lide under Fattigdommens Svøbe.

Hvor er det ikke mærkeligt, at vi i et Land, hvis Marker giver saadanne Afgrøder, skal tale om Fattigdom?

Der er jo mere end nok til os alle. Over 500 Millioner Kroner er vor Høst værd i gangbar Mønt!

Der kunde købes meget for disse Penge — mere end vi har Brug for — og dog faar den store Mængde af os kun Feberkost imens vi lever, og naar vi er død en Fattiggrav, som Aakjær saa træffende siger.

Høsten er Frugten af vort Arbejde, og netop derfor har vi størst Ret til disse Værdier.

Der er jo i Virkeligheden nok til os alle, naar bare vi kunde komme overens med at dele det mere fornuftigt. Der er ingen, der behøver at lide Mangel!

Hvorfor skal vi da falde over hinanden og flænse hinandens Sul af. Der er jo Gods og Grøde nok at tage af paa Jorden.

Hvorfor da gøre hinanden alle disse Bekymringer? Det er jo kun en kort Tid vi skal leve, og vi har jo kun det ene Liv. Hvorfor skal saa mange af os øde det i Kampen for Føde, naar det ellers ikke be-

høves? Hvorfor gør vi det ikke lysere, varmere og rummeligere at leve, naar vi dog er fælles om Livet?

Carl Westergaard.

„Paa Aftægt".

—:—

Da Aakjærs Bog „Paa Aftægt" udkom skrev Forfatteren følgende Artikel i „Læsning for Folket:"

Jeg skal gi' Dem et Par Ord om min Fortælling: „Paa Aftægt."

Lad gaa, skønt hvor skal jeg begynde.

Det har været et Problem for mig, saalænge jeg kan huske. Jeg maatte selv som Barn dele Seng med en Aftægtsmand; han var ikke af de behageligste; Forholdet er skildret indgaaende i min første Fortælling „Bondens Søn." Denne Beretning dækker over en Virkelighed, saavelsom alt, hvad jeg har skrevet. Og Aftægtsforholdet er ikke undergaaet nogen nævneværdig Forandring siden min Barndom i de Egne, jeg stærkest har haft for Øje; der lever her i Landet godt 28,000 Aftægtsfolk; de fleste har det usselt, enkelte har det taaligt; ingen har det godt. — Der er ikke et Træk i hele min travrige og triste Bog, som ikke enten er selvset eller berettet mig af de solideste Vidner.

— — Jeg maa stadig høre af ansvarsløse Pressemænd, at mine Bøger vrimler af Overdrivelser. Jeg turde dristig udlove en stor Sum til den, der kunde overbevise mig om blot èn.

Da jeg for nogle Aar siden udsendte mit ca. 1200 Sider store Værk om St. Blicher, fik jeg fra alle Sider megen Ros for den Samvittighedsfuldhed, hvormed jeg havde ført dette Værk igennem.

I Blicher-Værket kunde jeg anføre min Kilde paa Foden af Bladet; det kan man desværre ikke i moderne Bondeskildring. Men jeg gad vide, hvorfor jeg, der var sandru og samvittighedsfuld, mens jeg skrev om St. Blicher, skulde blive løjnagtig og upaalidelig, naar jeg tog mig for at skildre Livet blandt jyske Bønder, som jeg dog ifølge hele min Livsform og Opdragelse maatte kende tifold bedre.

Nej — „Vredens Børn" var sand, og „Paa Aftægt" er sand — pinlig sand; og aldrig skal den jyske Bonde finde mig i de falske Angiveres Række, ligesaalidt som nogen Magt paa Jorden kan faa mig til at bortlyve den Uret, som mine Øjne har set.

Jeppe Aakjær.

Tyendebevægelsen.

Af

Niels Mortensen, Gedsted.

—:—

(Sluttet).

Derfor maa Tjenestefolkene forvandles fra Tyende til frie Borgere.

Ved at arbejde paa Nedrivelsen af Skillevæggen mellem Herren og Slaven arbejder vi paa begge Parters, for hele Meuneskehedens Lykke.

Maalet maa være at lægge Lys over Ungdommen, at den kan faa udviklet alle sine aandelige og sjælelige Evner og Kræfter, hele sin Personlighed. En saadan aandelig og kulturel Højnelse er ethvert Individs og enhver Klasses største Pligt.

Heri er ogsaa Livets Lykke, menneskelig set.

Vor Tyendesang.

—:—

Den udmærkede Tyendesang, som Aakjær har skreven til vort Blads første Numer, har vi ved forskellige Misforstaaelser faaet opstillet paa en noget uheldig Maade. Den skal nemlig læses fra venstre til højre, og ikke — som alle vil — fra oven og nedad. Vi offentliggør den paany for at vise Læserne i hvilken Rækkefølge Versene skal læses.

Vi beder vore Læsere undskylde os for denne Forseelse. Vi haaber ogsaa, at Forfatteren vil undskylde os denne ene Gang.

Vi beder Bladene, som har offentliggjort denne Sang, om at gøre deres Læsere bekendt med Fejlen.

Tyende-Sang.

Her kommer fra Dybet den mørke Armé
og fordrer af Verden et Svar;
skjønt Dagningens Glimt i vor dryppende Le
er al den Fane vi har,
vi vover en Kamp for vor nedtraadte Ret
og løfter i Vejret paa Skjændselens Bræt
den Tusindaars-Lænke, vi bar.

Vi ejer paa Jorden knap Trævl eller Traad,
kun denne vor skorpede Haand;
til Menneskekaar fik vi kummerligt Raad,
i Ørkner vandred vor Aand.
Du Herre, som højt gjennem Samfundet red
hen over de Rygge, du trykkede ned,
nu smyger vi af dine Baand!

Vi harved din Ager, vi skar dine Neg,
vi strigled din blommede Hest,
vi lytted bag Stalden til Rotternes Leg,
naar selv du gik pyntet til Fest.
Du drømte paa Bolstre, vi slumred paa Halm,
hvor Dyret er Nabo og Luften er kvalm,
og Svindsoten kommer som Gjæst.

Vel er vi en kuet og slidende Hob,
kun Trælle i Velstandens Gaard,
i Samfundets Aske en nedtrykket Job,
der skraber sin Byld med et Skaar;
snart svinger for Ruden dog Opgjørets Lyn,
se op, Kammerater, det lysner i Sky'n,
Befrielsens Malmklokke slaar!

Vi raaber det ind gjennem Luge og Lo,
hvor dundrende Plejlene gaar:
Kom frem af jert stinkende Staldkammer-Bo,
se ud fra de hældende Vraa'r!
For Fronten Reveillen nu løfter sin Klang,
lad Mismodet synke, nyn med paa vor Sang,
j e r Dagning paa Ruderne staar.

Ja, slip hvad der trykker paa Skulder og Sind,
og sving imod Lyset din Hat!
Endnu har du Ungdommens Rødme paa Kind
og Rester af Letsindets Skat.
— Da pløjer vi muntre vort bølgende Land,
naar først vi har friet vor kuede Stand
fra Tusindaars-Trældommens Nat.

Jeppe Aakjær

Men hertil kræves en social Jordbund, der giver Næring, Lys og Luft til alle de Spirer, der nu trampes ned. Derfor maa vi kræve en ny og retfærdigere Samfundsordning, der giver alle Udviklingsmuligheder og lettere Arbejdsvilkaar.

Folkene har altid marscheret frem mod Lyset og Kulturen klassevis. Med Tyende- og Landarbejderbevægelsen har vi naaet ned til Bunden af Folket. Det er det sidste Lag, det sidste Opbrud i Klassernes historiske Fremrykning. Alt, hvad der er af Frihed og Fremskridt, ser derfor fortrøstningsfuldt og med Haab mod denne Fremrykning, der maa glæde enhver Folkeven.

Naar Tyendet nu træder ud af Historiens Nat ind i Dagslyset, maa de huske, at Historien er ingen Idyl, men en Kampplads. Dette vil give Kamp, Klassekamp.

Heri er imidlertid intet foruroligende. Tvertimod! De Kræfter, der derunder udfolder sig, indeholder intet Kulturfjendtligt. Det er Kampen alene, der hæver altid bredere Lag af Folket til virkelig menneskelig Tilværelse. Alt, hvad der nu i Masserne higer frem mod Kulturen, trænges frem gennem Kamp. Kampen alene danner Karakterer og vækker Begejstring.

Hvis I derfor vil udrette noget, da maa I ikke frygte Kampen.

Men den tunge Ende af denne Kamp kommer I Tjenestefolk selv til at bære. Det er umuligt i vore Dage at udrette noget for en Klasse, der ikke selv vil eller kan hjælpe til. Hvad der gøres for en Klasse, maa væsentlig gøres ved denne Klasse selv

Eders Kamp for Oplysning og Frigørelse maa have Begejstringens Glød. For at udrette noget, maa man være begejstret. Kun de store Formaal formaar at vække denne Begejstring.

Og kun de store Tanker formaar at vække, gennemsyre og organisere Eders slumrende Brødre og Søstre.

En heldig Forening af Idealet med Blik for praktisk Virksomhed.

Eders Blad er Eders vigtigste Oplysningsmiddel og Magtmiddel. Det skal være som en lysende Bavn og give Bevægelsen Bærekraft.

Uden dette vil den stagnere. Derfor maa I for alting se at holde det oppe og af alle Kræfter agitere for dets Udbredelse.

Lige Ret.

—:—

Lige Ret for Mand og Kvinde,
ung og gammel, Folk og Drot,
læg og lærd — men ingensinde
lige Ret for ondt og godt.

C. Hostrup.

Trindt om Danmarks Sletter lyder nu Raabet: Tyendet er nu vaagent af sin lange Dvale. Tyendeorganisationen breder sig med rivende Fart, og man er nu allerede naaet til Udgivelsen af et Tyendeblad.

Folk spiler baade Øjne og Øren op og ser forbasede paa denne Bevægelse, nogle med Velvillie og Glæde, andre med Vrede og Had.

„Hvad skal det betyde", spørger de sidste. „Har vi det nu ikke alle sammen saare godt her i vort lille Danmark? Hvortil saa denne Organisation? Hvad vil I da?"

Hvad vi vil! Vi kan svare med ovenstaaende Vers af C. Hostrup. Deri udtales det kort og tydeligt, hvad vi vil.

Lige Ret, lige Livsvilkaar med alle andre Samfundsborgere. Enten vi er unge eller gamle, Mænd eller Kvinder, ligegyldigt; vi forlange, at der tages samme Hensyn til os, som til alle andre Mennesker, at der gives os samme Ret, som vore Medmennesker har til at nyde de Goder, som Livet har at byde paa.

Den Dag dette sker, at der gives os denne Ret, da har vi naaet vort Maal; og da lægger Tyendet med Glæde sit Lod i Vægtskaalen for at løfte de store Opgaver, som Livet stiller til os alle.

Men indtil da maa „Tyendeforbundet" nødvendigvis være i Oposition til alt og alle, der ikke vil støtte os i Kampen for dette ene: „Lige Ret!

Martinus Wammen.

Vort Blad bedømmes.

—:—

„Tyendebladet" for Pressens og Offentlighedens Domstol.

—

I.

Vi har lovet vore Læsere nogle Oplysninger om, hvad Pressen siger om vort Blad. Vi skal derfor ganske godt citere nogle Bladudtalelser:

I en lang Spidsartikel skriver C. A. Nielsen i „Aarhus Posten" bl. a.:

„Det (Bladet) redigeres af det unge Tyendeforbunds unge Formand, Carl Westergaard fra Rødkjærsbro. Redaktøren var forleden en kort Visit inde hos os.

En lille lavstammet Karl, purung, præget af det Slid og de Savn, som han og hans vil rejse sig imod. — Sidste Sommer stod Carl Westergaard i Tørvemosen for at tjene til Føden, og smaa er selvfølgelig de Midler, hvormed han begyndte sit Blad, kun støttet af de Tjenestekarle, der har meldt sig i Forbundet og som har faaet Tro til Redaktøren paa hans Agitationsforedrag, der skal være fulde af Ild og Kraft. Fart er der i det unge Blad, saa lille og ligefrem det er kommen til Verden. — Indledningen er et Digt af Jeppe Aakjær, hvoraf vi ovenfor har citeret Optakten:

Skønt Dagningens Glimt, i vor dryppende Le
er al den Fane vi har — —

Hvor malende et Billede!

Oppe før Solen og ude for at slaa Foder til Dyrene — en Armé, der rykker frem med hvæsede Leer paa Nakken!

Man mindes de store Bondekrige, hvor Underklassen tog sig den Ret, som den nu ikke vil give sine Undermænd, nu den selv er kommen op! —

Tidspunktet for det nye Blad synes særdeles vel valgt . . . .

Og jævnsidig med det nye Blad er der under samme Mands Haand bleven rejst en Bevægelse, for at organisere Tyendet. Smaat og forsigtigt er Bevægelsen begyndt akkurat som Bladet, men en skønne Dag staar de der vel, store og stærke, runden, som de begge er af berettigede Krav. Saadan slutter Aakjær sin Sang, og saadan ser vi den unge Redaktør staa i vor Stue . . .

Ungdommens Styrke og Viljen til at være med skal sammen med den gode Sag bære hans Blad frem. Kniber det, maa han ty til Hjælpen, som Aakjær kalder Letsindets Skat!"

„Hvert Tyende i Landet bør holde Bladet!" („Demokraten.)"

„Bladet indeholder en smuk Tyendesang af Jeppe Aakjær og en velskreven agitatorisk Artikel af Forfatteren Chr. Bundgaard, og gør i det hele taget et solidt og godt Indtryk."

(Afholdsdagbladet „Reform".)

„Tyendeforbundet har nu faaet sit eget Organ, „Tyendebladet", der skal udkomme en Gang om Ugen og redigeres af Forbundets Formand Carl Westergaard. Bladet, der er kønt typografisk udstyret, har samlet sig følgende Medarbejdere: Aakjær, Bundgaard osv."

(„Soc.-Dem.")

„Der oprettes i vor Tid et Utal af Blade, hvoraf mange er Døgnfluer, der forsvinder lige saa hurtigt, som de kommer frem til Syne. Men der oprettes kun faa Blade, som fortjener at modtages med den Opmærksomhed som „Tyendebladet", og ved dens Vugge vil mange Tanker forenes i gode Ønsker for dette Blads Fremtid, Vækst og Trivsel."

(„Silkeborg Soc.-Dem.")

„Som allerede bemærket betyder dette mere end de almindelige Bladfortagender. Det møder som Vidnesbyrd om, at et stort Samfundslag er ved at vaagne, og dets Opgave er at repræsentere dette Samfundslag." („Viborg Amts Soc.-Dem.")

Vi kunde fortsætte, men det maa nu være nok til at vise, at vi har vunden vor Sag ved Pressens Domstol!

Juridisk Brevkasse.

—:—

Ligesom „Tyendebladet"s Opgave er at støtte Tyendet og Landarbejderne for at de kan faa rimelige Vilkaar som andre Statsborgere, saaledes har Redaktionen ogsaa fundet det stemmende med Tidens Fordringer at optage en Rubrik i Bladet, hvor ethvert Tyende kan faa Svar paa de Spørgsmaal, som maatte have Interesse for dem.

Redaktionen har formaaet en ældre, erfaren Jurist til at besvare de Spørgsmaal, som maatte blive rettet gennem Brevkassen. Tyendet og Landarbejderen kan derved sikre sig paalidelig og nøjagtig Oplysning om det, hvorom der spørges.

For dog at holde Publikum nogenlunde inden for den Plads, som kan afgives i Bladet, bedes Holderne kun at rette Spørgsmaal om Ting, der vedrører Tyendeforhold. Dog er Tyendet ikke afskaaret fra at faa Oplysning, ogsaa om andre Retsforhold, men Spørgeren maa da tilstille Redaktionen Spørgsmaalet vedlagt Svarporto og omgaaende Svar vil da blive givet. Denne Form anbefales ogsaa i de Tilfælde, hvor det har Interesse for Besvarelsen, at Svaret afgives hurtigst muligt.

Paa denne Maade haaber Redaktionen at have gjort sit til, at yde sine Holdere og andre, som har Interesse for Tyendebevægelsen, den juridiske Vejledning og Støtte, som det overhovedet er muligt. Naar det ældre Tyende vil bistaa det yngre med at formulere Spørgsmaalene saa klart som muligt, saa behøver ingen at mangle Retsbeskyttelse, og det skal være en af de Opgaver, som Redakiionen vil kæmpe for, nemlig: Ret for alle, Uret for ingen.

Uge-Kronik.

—:—

Adressehumbug!

I Dagbladene stod der for kort Tid siden, at „Tjenestefolkene fra hele Landet havde besluttet at fremsende en Adresse til Regering og Rigsdag" for at faa Tyendeloven helt afskaffet.

Tyendeforbundets Formand, Carl Westergaard, har undersøgt Sagen og kommen til det Resultat, at der er ingen Tjenestefolk, der har noget med den Sag at gøre, men at det hele kun er et frækt Spekulationsforetagende, som en Mand i Slagelse har sat i Scene.

Vi advarer Tyendet mod at indlade sig med denne Spekulant og ikke støtte sligt Humbug!

„Det frie Ord"

er Navnet paa et politisk Ugeblad, som er udkommen fra 1. Oktober med Hr. N. Bransager som Redaktør.

I dette livlige og højst interessante Blad har Red. Carl Westergaard skreven 2 Artikler om Tyendebevægelsen. Den ene er om Forbundets Krav og den anden om vor Bevægelses Historie.

Bladet kan anbefales varmt til dem, der har Interesse for Tidens Politik.

Sandberg

er — saa vidt vi ved — Navnet paa en Mand i Slagelse, som for Tiden gør et stort Arbejde for at sprænge „Tyendeforbundet" og splitte vor Bevægelse.

Han har skreven til flere af vore Afdelingsformænd og Repræsentanter og anmodet dem om at træde ud af Forbundet.

Vi har senere faaet at vide, at han udgiver et Blad, som har til Opgave at modarbejde Tyendeforbundet samt rakke vor Forbundsformand, Carl Westergaard, ned ved at fortælle baade det ene og det andet om ham.

— At denne Mand lønnes af nogle Storagrarer for dette Arbejde, er en given Ting. Derfor vil vi indtrængende anmode vore Venner om at være paa deres Post og efter bedste Evne bekæmpe Hr. Sandbergs Muldvarpearbejde!

Joh. Skjoldborg

har lovet at skrive til „Tyendebladet" saa vidt hans Tid tillader det.

Vi haaber, Læserne vil paaskønne det, ved at agitere for Bladets Udbredelse!

Vor Bevægelse.

—:—

Et Agitationsmøde i Vridsted.

Ude i Jeppe Aakjærs Hjemegn har vi nu faaet en god livskraftig Afdeling paa over 20 Mand — Tjenestefolk og andre Smaafolk.

Denne Afdeling holdt Lørdag Aften et Møde, hvor Redaktør Carl Westergaard talte.

Der var „fuldt Hus" i den store Forsamlingssal — ca. 100 Mænd og Kvinder var mødt, da Axel Nielsen (Form. for Afdelingen) aabnede Mødet og bød Velkommen. Han holdt en lille velformet og indholdsrig Tale, før han gav Ordet til Carl Westergaard.

Denne skildrede nu med levende Farver det Trælleliv, som Tyendet her i Landet maa leve under Tyendeloven og uden Spor af borgerlige Rettigheder. Han omtalte indgaaende Forbundets Program og opfordrede alle Tjenestefolk, Arbejdsmænd og Husmænd at slutte sig til os.

Westergaards Tale paahørtes med overmaade stor Interesse af den store Forsamling.

Jac. Teglborg, Trevad, valgtes til Dirigent.

Der udspandt sig nu en lang og livlig Diskussion.

Der var ikke mødt nogle af de kendte Fanatikere, som ikke kan taale, at Tyendet taler med.

Hele Forhandlingen vidnede om, at det var en oplyst og intelligent Forsamling, der var mødt.

Selv Gaardmændene var med paa, at Tyendeloven skulde bort, og at vi skulde have Valgret. Der var heller ingen, som vilde paastaa, at Karlekamrene var gode. Tvertimod!

Henved Midnat sluttede det i alle Maader vellykkede Møde, der sikkert vil bidrage meget til, at der kommer Fart i Bevægelsen paa disse Egne.

Efter Mødet havde vi Lejlighed til at tale med flere af Beboerne, som alle havde en forbavsende Kendskab til alt vedrørende dansk Kultur, Literatur, Arbejderbevægelse osv.

Mon det skulde være det Arbejde, som Aakjær udførte som ganske ung og senere, der har frugtet paa den Maade? Det er troligt nok!

Blandt en saadan Befolkning vil vor Bevægelse finde god Jordbund og trives hurtig og gavne alle Smaafolk, hvis Sag den skulde tale!

— „Tyendebladet" blev omdelt ved Mødet og vi fik ved denne Lejlighed mange Holdere.

— Vi ønsker vore Kammerater derude ved Karup Aa Lykke og Held med fremtidigt Arbejde.

Ungdomsforeningernes Møde

i Teatersalen i Silkeborg i Søndags havde ikke samlet saa mange Tilhørere, som der var ventet.

F. Linderberg, København, talte om Ungdommen og den sociale Sag.

Derefter talte Carl Westergaard om Tyendespørgsmaalet.

Han holdt et langt og dygtigt Foredrag, som paahørtes med stor Interesse.

Derefter Diskussion i 2 Timer, hvori Folketingsmand Jac. Christensen, Red. Lyngby, Højskoleforstander Birkedal-Nielsen, Red. Asbæk, Gmd. Kellerup og Linderberg m. fl. deltog.

Nærmere i næste Numer.

Støt dem, der averterer i „Tyendebladet".

Foreningsmeddelelser.

—:—

Redaktør Carl Westergaard taler følgende Steder:

Højby Kro Søndag d. 20., Kl. 3½.
Hjallese Søndag d. 20., Kl. 8.
Dømstrup Mandag d. 21., Kl. 8.
Stoholm Søndag d. 27., Kl. 4.

Korrespondance.

—:—

Til H. N., pr. Odense! Du foreslaar, at vore Repræsentanter skal skrive i de lokale Blade om „Tyendebladet", for at det kan blive bekendt, og hvor de ikke kan faa det optaget, skal de selv annoncere. — Ja, Forslaget er godt, nu kan vi se, om det bliver praktiseret!

Til Johs. K.! Hvem, der har tegnet det smukke „Hoved" til vort Blad? Det har Hr. Gravør Hammerschmidt, Aarhus. Vi synes selv, det er udmærket!

Til L. Egebo! Vi kan ikke bruge Deres Digt, da vi har saa mange om Hyrdedrengen. Skriv hellere paa Prosa en anden Gang!

Til A. Nielsen! Deres Digt er i og for sig godt, men vi har saa mange liggende. I vor Tid skriver jo alle Digte. Vi skal se om vi faar Brug for det senere.

Til Jakob! Nej, vi kan sku ikke give Frieksemplarer af Bladet til alle, der lover os Bidrag!

Læs

Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild**).

Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**

Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Aktieselskabet „Tyendebrandkassen", Næstved,
tegner Forsikringer overalt paa særlig fordelagtige Vilkaar og til billige Præmier. Hovedagentur for **Aarhus og Omegn** hos **Hr. Fuldmægtig F. Sørensen,** Jægergaardsvej 16, Aarhus. Agenter antages paa gode Vilkaar.

„Tyendebladet",

Organ for Tyendet og Landarbejderne.

Udgivet af „Tyendeforbundet." Redaktør: Carl Westergaard.

„Tyendebladet" udkommer 1 Gang om Ugen og koster kun 65 Øre Kvartalet.
„Tyendebladet" vil hver Uge bringe ledende Artikler om Tyende-, Landarbejder- og Husmandssagen.
„Tyendebladet" har som Medarbejder flere dygtige Forfattere og Journalister.
„Tyendebladet" har flere ledende Mænd i Husmandsbevægelsen som Medarbejdere.
„Tyendebladet" redigeres i frisindet Retning og er aaben for alle Tidens Rørelser.
„Tyendebladet" vil hver Uge bringe indholdsrige Fortællinger, smukke Digte samt Billeder af Tidens Mænd.
„Tyendebladet" kan erstatte ethver andet Ugeblad.
„Tyendebladet" bør derfor holdes af alle Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Agitér for „Tyendebladet"!

Søger De en dygtig Karl eller Pige,

saa annoncer i **„Tyendebladet".**

„Tyendebladet" læses af det største Antal Tjenestefolk og er derfor det bedste Annonceblad for dem, der søger dygtige Tjenestefolk.

„Tyendebladet" læses af over 20,000 Karle og Piger Landet over. Har De **forgæves** søgt Tjenestefolk gennem andre Blade, da forsøg en Annonce i **„Tyendebladet"**, og De er vis paa et godt Resultat!

Læs Pjecen

„Tyendets Stilling i Samfundet"

af Carl Westergaard (udgivet af Tyendeforbundet).

Pjecens Indhold: Indledning, Tyendeloven af 1854, Skudsmaalsbøgerne, Tyendet og Valgretten, Karlekamrene, Folkestuerne, De dobbelte Senge, Føden, Arbejdstiden, Lønnen, Tjenestedrengenes Stilling, Nogle Betragtninger, Aarsagen, Maalet og Midlerne, Tyendeforbundets Program, Uddrag af Lovene, Tjenestefolkenes Antal, To Bøger for Tyendet og Landarbejderne, Tyendeloven i Praksis.

Pjecen (32 Sider) kan faaes paa vort Kontor og hos vore Repræsentanter. Pris 50 Øre, flere Ekspl. kun 25 Øre. Til Forkandling kan den faaes for 20 Øre pr. Stk.

- - - Agiter for dens Udbredelse. - - -

Til Tjenestefolkene!

Bliv Medlem af „Tyendeforbundet".

Indmeldelser modtages paa vort Kontor. Kontingentet er kun 50 Øre halvaarlig for Mænd og Kvinder.

Forbundet søger energiske Repræsentanter alle Steder og en Tillidsmand for hvert Sogn.

Agitér for vor Sag blandt Venner og Bekendte.

Enhver, der er villig til at være vor Repræsentant, bedes henvende sig til vort Kontor, hvor Program, Love og Medlemskort kan faaes.

Søg at faa oprettet en Afdeling i hvert Sogn. — Landarbejdere, Husmænd og andre, som har Interesser fælles med os, kan blive Medlemmer af vort Forbund.

Alle Oplysninger kan faaes ved at henvende sig paa vort Kontor.

Carl Westergaard,
Formand for „Tyendeforbundet."

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.
Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.
Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

„Tyendebladet"

er det bedste Annonceblad for dem, der vil gøre sig kendt blandt de unge Landarbejdere.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 [3], Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

I Forhold til Kvaliteten

købes **Cykler** og **Cykledele** bedst og billigst ved Undertegnede, som forsender alt over hele Danmark.

Forlang Tilbud.
- - Cykler fra 65 Kroner. - -
C. M. Madsen,
Voel pr. Silkeborg.
(Medlem af Tyendeforbundet.)

Karle og Piger

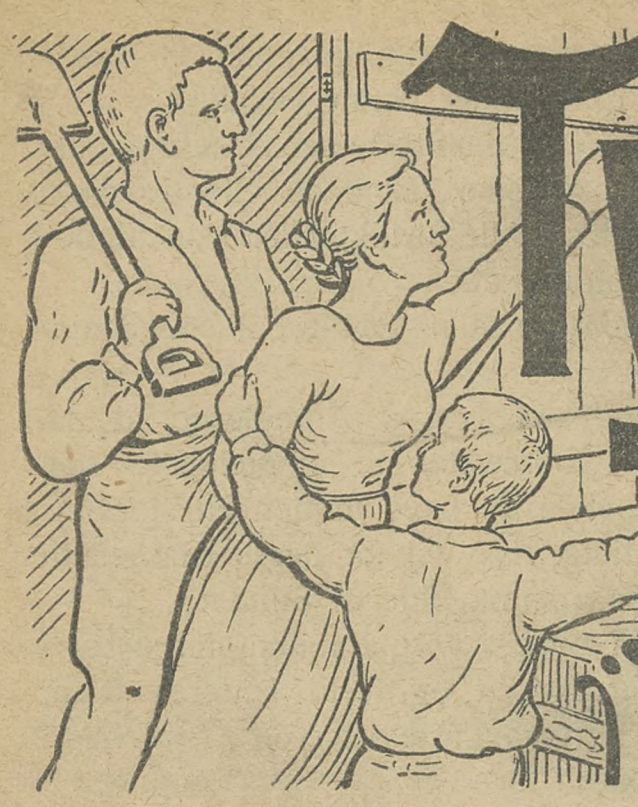
anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 4. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 27. Oktober 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Tyendebevægelsen.

Mel.: Hr. Peter kasted Runer.

En kuet Slægt sit Blik mod Lyset retter,
og Kundskabssolens Straaler os forjætter,
at Livets Værd ej tabes
i Døgnets Slid for Brød,
men bedre Tider skabes
til Hjælp for Folkets Nød.
Enig staar vi, naar Kampen hærger,
Enighed om vor Arne værger,
Enighed!

Hvor mange Brødre stod i enig Skare,
og lagde Kraften ind mod fælles Fare,
der maatte Viljen hærdes,
der blev den haard som Staal,
igennem Strid vi færdes
imod vort høje Maal:
Ærlig Løn, — gammel Uret styrten —
Held for dem, som skal bære Byrden,
Held for dem!

Og har Du fulgt Din Samtids store Længsel,
om Lys for dem, der bor i Savn og Trængsel,
et Offer Du har evnet,
som gør den svage stærk,
en Uret Du har hævnet
med Broderskabets Værk.
Fremtidsdaad blev et Fristed givet,
gode Kaar føres ind i Livet,
gode Kaar!

Valgret.

—:—

Som bekendt har Tyendet her i Landet jo ikke nogen som helst Valgret, hverken kommunal eller politisk, og endnu mindre den dermed følgende Valgbarhed.

Nu har der jo i den sidste Tid været Tale om at bøde lidt paa den Fejl, ved at udvide Valgretten til ogsaa at omfatte Tyendet — dog kun, naar det gælder kommunalt Valg.

Man skulde heller ikkr synes, det var for tidlig at bøde paa Skaden. Man skulde tro, at det var noget saa lige til — noget naturligt og selvfølgeligt, at den Tiendedel af Landets Befolkning, som Tyendet udgør, skal have Del i Styrelsen og Ledelsen i det Samfund, som de hver Dag ved deres Arbejde er med til at berige.

Tyendet hører jo med til den Tiendedel af Befolkningen, der producerer de store Varemængder, som en stor Del af den øvrige Befolkning lever af, derfor er det endnu mere uretfærdigt, at dette Samfundslag ikke skal have nogen Indflydelse paa Lovgivningsmagten!

I Følge Grundloven er alle, der staar i privat Tjenesteforhold — d. v. s. Tyendet — afskaaren fra Deltagelse i politisk Valg.

Nu har den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe imidlertid indbragr et Forslag, der gaar ud paa, at vi skal skride til en Grundlovsændring for at Tyendet og Kvinderne kan faa politisk Valgret fra 21 Aars Alderen.

Dette Forslag er overmaade fornuftigt, og hvert Tyende burde takke det Parti varmt derfor, selv om de slutter sig til Partiet eller ikke!

Det betyder Gennemførelse af vort Program, om Socialdemokratiet kan faa dette Forslag igennem!

Der er Tusinder ude i Landet, der vil række dem en hjælpende Haand, naar det gælder dette Arbejde, og endda sige Tak til.

Lad saa kun Reaktion og Moderation raabe op om „Paradenummer", naar Talen er om dette Forslag. Vi skulde være glad, hvis der mellem Aar og Dag vilde komme mange af den Slags „Paradenumre" frem!

Nu maa hvert Tyende kræve Valgretten og støtte Demokratiet i dens Arbejde for hele denne Sag.

Vi kan endnu ikke gøre op og se, hvormeget vi vilde vinde, hvis vi fik Valgret — kommunal og politisk — fra 21 Aars Alderen. Men et ved vi: Vi vilde vinde meget!

Over 100,000 Tjenestefolk vilde derved faa Adgang til Stemmesedlerne og derved bringe vor Sag — ja, hele Demokratiets — frem til Sejr over det gamle og uretfærdige, som nu har lagt sin kolde og klamme Haand over Lovgivningen, og som derved er med til at kvæle hele Folkets frie Uvikling!

Carl Westergaard.

En Agitator.

Christine Christensen

— hvis Navn er godt kendt ude i Landet fra Tjenestepigeforeningernes Agitationsmøder. Hun er en meget dygtig og livlig Taler og en af de mest sympatetiske Ledere af denne Bevægelse. Hun har selv tjent siden hun var ganske ung og har derved faaet en indgaaende Kendskab til det Emne, som hun paa en mesterlig Maade behandler i hendes Agitationsforedrag.

Arbejdet.

—:—

Der klages tit over, at Tjenestefolkene ikke omfatter Arbejdet med den fornødne Interesse. De tænker kun paa Baller og Cykleture, Sjov og Grin, de møder uoplagte til Arbejdet og udfører det daarligt og upaalideligt. Saaledes lyder det stadige Omkvæd til Bondens Klage over de daarlige Tjenestefolk.

Denne Klage er sikkert undertiden berettiget. Men det er skrupforkert at tro, at den af Tjenestefolkene rejste Bevægelse gaar ud paa at gøre Tjenestefolkene kede af Arbejdet og at udvirke deres Tilbøjelighed for Fornøjelser.

I Forbundets Program forlanges der en kortere Arbejdstid og Søndagsfrihed. Men Hensigten dermed er, at Tjenestefolkene skal have Tid til at hvile ordentlig ud og Tid til at søge den aandelige Udvikling og Dygtiggørelse, der er nødvendig, hvis de ikke skal blive tunge, sløve Arbejdstrælle og ikke andet. Det er ikke Meningen, at vi skal have mere Frihed for at kunne lave Sjov paa Gaden om Aftenen. Det er ikke for at kunne opnaa saadanne tvivlsomme Gods, Tjenestefolkene organiserer stg.

Det er muligt, at enkelte af de gamle, der altid ser sig gale paa enhver ny social

Bevægelse, virkelig tror, at Tjenestefolkene organiserer sig for at kunne deltage i mange daarlige Fornøjelser og for at faa mindre Arbejde, men det er temmelig sikkert, at en Del siger det for at skade Tjenestefolkenes Organisation.

Tyendeforbundet handler derfor klogt, naar det opfordrer sine Medlemmer til at udføre deres Arbejde godt og paalideligt, og til at være høflige overfor de Folk, de tjener. En af vore mest bekendte Arbejderfører udtalte en Gang, at de Arbejdere, han ledede, skulde være et Elitekorps, det flittigste, det dygtigste, det bedste. Noget lignende tør Tyendeforbundet forlange af sine Medlemmer. Det tør være saaledes, at de organiserede Tjenestefolk, ligesom de organiserede Arbejdere, kan blive anerkendte og foretrukne som de dygtigste og paalideligste til Arbejdet. Vi maa udføre det Arbejde, vi har paataget os, ordentlig, saaledes som det bør og skal og være, og derved vise, at det ikke blot er et Slagord, naar vi siger: gør din Pligt og kræv din Ret. Vi maa gøre det ordentligt, ikke alne fordi vi har paataget os det og faar Løn for det, men fordi det er bedre at udføre et godt og ordentligt Arbejde end at drive, fordi Arbejdet adler Manden.

Naar denne Opfattelse af Arbejdet og Pligten rigtig vinder Udbredelse og praktiserer blandt os, kan vi med god Grund kræve vor Ret. Vi kan da kræve at faa lige saa god eller bedre Bolig, Kost og Løn end de, der nu arbejder lidt eller intet, og vi kan da indføre den anden Rangforordning, der sætter en dygtig Pige og Karl højere end Dagdriveren, der lever af andres Arbejde.

Og naar Tjenestefolkene saaledes først taler Arbejdets Sag og derefter kræver Løn og Ære for Arbeidet, maa Klagen over de daarlige Tjenestefolk forstumme, og alle retskafne Folk maa møde os med Sympathi.

Ole Ingerslev.

Rig Høst,
men fattige Landarbejdere.

—:—

Der er — en Sommerdag, naar Markerne begynder at gulne og Høsten nærmer sig — en Tanke, et Spørgsmaal, som tvinger sig ind paa ethvert socialt tænkende Menneske: Hvem er det, der skal nyde Gavn af Høsten, der skal drage Udbyttet af Arbejdet paa Mark og i Stald?

Ikke de Mænd og Kvinder, der udfører Arbejdet paa Bondegaarden og Herregaarden: Daglejerne og Malkekonerne, Tjenestefolkene og de polske Arbejdere. De faar til Dagen og Vejen, til at holde Livet oppe og Arbejdskraften vedlige fra den ene Arbejdsdag til den anden, og ikke mere, ligesom Hesten faar Havre og Hø og Dampmaskinen Kul og Smørelse. De optræder i Landbrugets Driftsregnskaber som en Udgiftspost Side om Side med Udgifterne til Kunstgødning og Rapskager, som en produktiv Udgift, beregnet paa at bringe Overskud ind. Og Overskudet, Udbyttet af deres Arbejde ud over det strængt nødvendige til Livets kummerligste Ophold, tilfalder Proprietæren og Godsejeren og de Kapitalister, som har deres Penge staaende i Prioriteter i den danske Jord, det er den Merværdi, som Landarbejderne udbyttes for.

Hvor mægtig en Udbytning det her drejsr sig om, faar man et Indtryk af gennem en Række Tabeller, som Agrarstatistikeren N. P. Jensen for faa Aar siden har udarbejdet paa Grundlag af en Mængde forskellige Driftsregnskaber og lignende Oplysninger. Vi har tidligere dvælet nærmere ved disse Tabeller; vi skal her kun flygtigt nævne at enkelt Eksempel fra dem, som paa en tydlig Maade afslører Landarbejderklassens Udbytning.

Vi vælger en stor Gaard med 1000 Tdr. Land, paa Øerne eller i Østjylland. Her beregnes den normale Udgift til Folkeløn til 31,381 Kr. om Aaret, medens Overskudet i rede Penge og Naturalydelser opgøres til 48,292 Kr., tilsammen 79,673 Kr. Det er altsaa den samlede Værdi, som er frembragt i Aarets Løb; Landarbejderen har først produceret Arbejdslønnen til sig selv, dernæst Merværdien fil Godsejeren.

Forholdet mellem de to Størrelser er som 100 til 154; hver Gang Landarbejderen har frembragt en ny Værdi af 2 Kr. 54 Øre, faar han altsaa gennemsnitlig 1 Kr. i Løn, medens Resten tilfalder Godejeren. Eller med andre Ord: for hver Daglejer, der om Lørdagen gaar hjem med 10 Kr., stryger Godsejeren noget over 15 Kr. ind i sin Kasse. En mindre Del af dette Beløb maa han ganske vist afstaa til Skat, Kommune og Tiendeejer; en større Del 4—5 Kr. i alt, betales videre som Prioritetsrenter til Kapitalisterne; 9—10 Kr. bliver tilbage som Godsejerens særlige Profit.

Men enten nu disse Penge gives ud til Staten eller de opspares af de fremmede Kapitalister eller de opædes af de danske Godsejere, de er og bliver den Merværdi, som den danske Landarbejder Uge efter Uge udbyttes for.

Gustav Bang.

Den svenske Landarbejderbevægelse

—:—

Det, der fra første Begyndelse var Aarsag til denne Strejke, som vi før har omtalt, var den svenske Tyendelov — en Klasselov i Stil med vor egen hjemlige.

De svenske Godsejere har bøjet sig paa dette Punkt, idet de har anmodet Regeringen om at afskaffe denne Lov, da de godt kunde klare sig foruden den! Det er i Virkeligheden højest interessant at Godsejerne kommer til Regeringen og beder om at faa afskaffet denne Lov, som de selv har lavet.

— Nu er der begyndt at arbejde paa at faa Forlig mellem Parterne.

Det gælder saaledes for flere Herregaardes Vedkommende i Omegnen af Christiansstad.

Vi skal her meddele Indholdet af den Ordning, der er truffet paa den store Herregaaed Villandsfarm:

Lønnen for en Tjenestekarl er 320 Kr. aarlig foruden fri Bolig, Brændsel og Føde. Arbejdsgiveren ulykkesforsikrer Karlen for 1000 Kr.

Fra Marts til November er Arbejdstiden 10 Timer om Dagen. I November og Februar arbejdes 9 Timer og i December og Januar 8½ Time. For Overarbejde betales 33 Øre i Timen.

Røgtere og Staldkarle skal have mindst 16 Fridage om Aaret.

Daglejere, der har fri Bolig paa Gaarden, faar 25 Øre i Timen. Andre Daglejere 27 Øre. Arbejdstiden er den samme som for Tjenestekarle.

Arbejdsgiveren forpligter sig til ikke at antage Folk under denne Betaling.

I den Tid, denne Overenskomst gælder, maa ikke Strejke, Blokade eller Lock-out iværksættes. Alle Stridigheder skal afgøres af en Voldgitsret.

Overenskomsten gælder til 1. Januar 1909.

Kunde det lykkes Arbejderne at faa saadanne Kontrakter til at gælde for hele Landet, vilde de have vunden en stor Sejr, og samtidig vise Vej for deres Klasaefælle ogsaa paa denne Side af Sundet.

— Vi ønsker vore Kammerater derovre al mulig Lykke og Held i deres Kamp mod Herremandsvælden og for bedre Levevilkaar!

Tjenestefolkenes Antal.

—:—

Lidt Statistik.

—

Ialt	242,000
Kvinder	145,000
Mænd	97,000
Børn under 15 Aar	27,000
Mellem 15 og 18 Aar	59,000
Mellem 18 og 25 Aar	96,000
Over 25 Aar	60,000
Ved Landbruget	148,000
I Byerne	94,000
Karlenes Løn	281 pr. Aar
Pigernes Nøn	180 pr. Aar
Landarbejderens gennemsnitlige Løn paa egen Kost	492 pr. Aar

Over 100,000 Husmænd uden Jord og indtil 2 Skp. Hartkorn.

— — —

Det er ved at lægge Mærke til, at over en Tiendedel af Landets Befolkning er Tjenestefolk.

I Forbindelse med de 100,000 Husmænd, danner vor Landarbejderklasse en uovervindelig Hær.

Den Dag, da de bliver deres Tal bevist, vil de slutte sig sammen og kræve deres Ret.

Og efter dette vil der oprinde lyse, gode og lykkelige Tider for Underklaassen i Danmark.

Der er nu gjort en god Begyndelse. Det er som Johan Skjoldborg forleden skrev til os:

„Jeg synes nu, det er, som Solen gaar op over Danmarks Underklasse!“

Karlekamrene.

—:—

Folk, der ikke hører til Tyendet, kan faa et lille Indblik i, hvorledes vore Karlekamre ser ud ved at læse følgende lille Skildring, som en Tjenestekarl har givet i „Soc.-Dem“:

„Vil De tkke være saa venlig at oplyse, om en Gaardmand kan tvinge os til at ligge i et Kammer, hvor der bogstavelig talt ikke er til at nære sig for Trælus og andre Dyr? Der er kun et ganske lille Jærnvindue i Kammeret, saa der er næsten altid mørk, og dette Vindue sidder endda lige over Møddingen. Naar det er Regnvejr, regner det ned gennem Taget til os. Indgangen er indenfor i Stalden, lige foran Hestene og Kvæget. Vi har Kreaturer paa de tre Sider af Kammeret og Møddingen paa den fjerde. Det er uudholdeligt, og vi beder Dem sige os om vi af den Grund

kan forlade vor Tjeneste, uden at resikere at ifalde Erstatning".

Selvfølgelig maatte Bladet svare, at de pænt maatte blive saa længe de var fæstet.

— Saadan ser de ud disse Karlekamre, som Tyendet i 1907 bliver budt til Opholdssted af disse Folk, som Bjørnson en Gang har haanet med at kalde dem „Verdens mest oplyste Bondestand".

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Vort Blad bedømmes.

—:—

II.

Af Sympatiskrivelser til Redaktør Carl Westergaard

refererer vi:

Første Nummer af Bladet virker smukt og tiltalende . . . .

Til Lykke med det velbegyndte Arbejde!

(A. H. „Købh.").

— Maa jeg ønske Dem til Lykke med Starten. Sjældent har jeg set et nyt Blad møder med saa lødige og godt Indhold i sit første Nummer. Jeg tror, „Tyendebladet" har en stor og betydningsfuld Opgave at løse — en Opgave, som ogsaa vi andre ved Dagbladene vil føle som vor, men som alligevel vanskelig kan undvære et selvstændigt Organ.

Jeg ønsker Dem, „Tyendebladet" og Forbundet Lykke og Held i Arbejdet for det store Maal, der ligger for . . . .

(Red. H. Bernild).

Jeg ønsker Dig hjertelig til Lykke med Bladet! Mit Haab blev ikke skuffet, da jeg saa det første Nummer. Vi haaber nu paa en god Fremtid for det . . . .

(C. C., Hasseris).

Saa kom den store Dag, da jeg modtog et Blad, der vil være vor Talsmand! Du han tro jeg har studeret det rigtig godt igennem, og jeg synes udmærket om det! . . .

(J. P. N., Agersted).

— Du har min største Agtelse og Sympathi for det stolte Værk, Du der har gennemført! Hvilken uhyre Gavn vil det ikke være for vor Sag, at vi nu har vort eget Blad! (P. Stegenborg, Arden).

Jeg kan godt samle hele mit første Indtryk af Bladet i det ene Ord: „Udmærket! (Johs. K. J., Løgstrup.)

„Tyendebladet"s første Nummer er godt! Lykke med det! (N. M.-V., Sparkjær).

Skal jeg sige min Mening om Bladet, da er den, at det langt overstiger mine dristige Forventninger baade hvad Kvantitet og Kvalitet — samt Udstyrelse og Stof — angaar! (M. W., Vaarst.)

Bladet er udmærket og vi er da ogsaa voldsom begejstret for det her paa Egnen!

(H. J. H., Strib).

Uden at rose os selv vil vi sige: Vist aldrig har et Blad faaet en saa glimrende Anbefaling, som den „Tyendebladet" har faaet. Det siges, at vort Blad gaar en god Fremtid i Møde!

Nu haaber vi, at vore Læsere vil hjælpe os over de første Vanskeligheder ved at agitere for Bladets Udbredelse!

Til Læserne!

Der er jo mange af vore Læsere Landet over, der skifter Plads nu den 1. Novbr., og mange ved maaske ikke, hvorledes de skal faa deres kære „Tyendeblad" med sig. Det gaar ellers meget let. Den, der har bestilt det hos Posten, skal kun give ham den nye Adresse og bede ham flytte Bladet. Den, der har bestilt Bladet hos os, maa sende os et Kort med den nye Adresse, saa skal vi nok flytte Bladet.

Vi har imidlertid et andet Forslag: Lad Bladet vedblive at gaa til den Gaard, hvor I nu tjener, og naar I saa er kommen i den nye Plads, kan I bestille det paany hos Posten eller hos os!

Det vilde gavne vor Sag meget og ikke skade Jer en Smule!

Tænk over det! **Red.**

Fra Forbundet.

—:—

Til Repræsentanterne og Læserne!

Vi retter herved en indtrængende Opfordring til jer om at agitere for „Tyendebladet"s Udbredelse.

Det er nødvendigt for at garantere Bladet en god Fremtid, at vi alle nu i den kommende Tid agiterer for Tilgang af nye Holdere. Særlig maa vore Afdelinger lægge sig i Selen for denne store og vigtige Sag. Bladet er en nødvendighed for os i den kommende Tid, og for at det kan vedblive at udgaa, maa vi alle skaffe det større Udbredelse! Kunde hver Læser skaffe os en eneste Holder — det maa da ikke være svært! — saa er vi paa det tørre!

Vi haaber at I kan indse Sagens store Vigtighed, og som Følge deraf arbejde af al Kraft for den!

Vi tegner nye Holdere til Oktober Kvartal lige til Jul. De nye Holdere skal nok faa alle de ukomme Numre. Skriv til os efter Prøvenumre til Uddeling og de skal straks gratis blive sendt!

— — Og saa maa vi endnu en Gang opfordre Repræsentanterne til at faa tegnet nogle flere Aktier i Bladet. Enhver Tjenestekarl og Pige kan nu efter November godt faa Raad til at tegne sig for en eller flere. Det er en Nødvendighed, da vor Driftskapital er saa lille. Den maa udvides, for at vi kan klare Udgifterne, indtil Bladet kan bære sig.

— Aktiebrevene skal straks blive sendt til dem, der tegner sig for Aktier.

Læg Haanden paa Værket, og lad os se et godt Resultat!

Vi maa hver for sig føle det som vor Pligt at hjælpe til at holde Bladet oppe!

— — Vi har jo nu faaet en Del Handlende til at støtte vor Sag ved at avertere i vort Blad. Disse Handlende maa vi alle støtte ved at gøre vore Indkøb hos dem — og kun hos dem — for at støtte dem igen som Tak for Hjælpen! Læs derfor vore Annoncer med Opmærksomhed. — Mange kunde ogsaa bidrage til, at vi kunde faa flere Annoncer — f. Eks. i Byer som Aalborg, Brønderslev, Skive, Viborg, Silkeborg, Ringsted og København — hvor vi har mange Læsere. Naar I gør jert Indkøb i disse Byer, maa I se at faa de Handlende til at støtte os ved at sende os en lille Annonce om deres Forretning!

— Vi maa atter minde om at indsende Betaling for vor Pjece: „Tyendets Stilling." Alle, som har modtaget det, bedes sende os Betalingen derfor snarest.

Virk for dette Skrifts Udbredelse!

Vi beder vore Medlemmer, som er indmeldt direkte i Forbundet, om at indsende Kontigent til Forbundet for Aaret November 1907 —, November 1908. Det er jo kun en Krone ialt. Det gælder dog kun dem, der er indmeldt før Maj 1907.

— Og vore Afdelinger, som har Gæld til Forbundet, bedes sørge for at faa det betalt snarest tilige med Kontingentet for Oktober Kvartalet. Vi skal jo bruge mange mange Penge til den store Agitation vi udfolder i denne Tid.

— Bevægelsen gaar nu ganske godt — meget bedre end vi nogensinde havde troet! Se under: Vor Bevægelse, der vil I se at der stadig kommer nye Afdelinger til. Det store Fleretal ude i Landet sidder og venter paa os. Vi maa ud til dem, saa snart vi kan! Derfor maa I støtte Forbundet efter bedste Evner!

Kan I faa oprettet nye Afdelinger — eller I vil have holdt et Møde om Sagen, saa skriv til mig snarest, og jeg skal sørge for at der kommer en Agitator derud ved første Lejlighed.

Til Slut: Held og Lykke med Eders Arbejde derude for vor gode Sag!

Med kammeratlig Hilsen

Carl Westergaard,
Forbundsformand.

Vor Bevægelse.

—:—

Ny Afdeling.

Efter vort Møde i Hjallese blev der stiftet en god Afdeling der i Byen; der blev nedsat et Udvalg til at gøre det første Arbejde. Dette Udvalg bestaar af Wilh. Nees, K. Sørensen og A. Kristiansen.

Vi haaber, det maa gaa godt fremad for dem!

Uge-Kronik.

—:—

„Dansk Tyendeforening"

er Navnet paa en Forening, der er stiftet paa Kærehave Husmandsskole af Lærere og Elever. Det fortæller i hvert Fald Dagbladene.

„Vestsjæll. Soc.-Dem." giver følgende Oplysninger om Foreningen:

„Den angiver at have til Formaal at samle Tyendet og Husbonder til et Fællesarbejde for en Forbedring af Tyendets Kaar . . . . Vi hilser med Tilfredshed enhver Bestræbelse paa at højne og forbedre Tyendeklassens Stilling, men da der i Forvejen er dannet en fuldtud selvstændig Tyendeforening her i Landet, synes vi, det var rimeligt, at den nye Forening sluttede sig til den. Vi har heller ingen Tro til, at en Tyendeforening vil have synderlig Gavn af at have Husbonder som Medlemmer af den. Eksemplet fra „Kristeligt dansk Fællesforbund" skræmmer. Lad Tyendet danne sine egne Foreninger, og lad dem virke sammen, saa naaes sikkert det bedste Resultat.

Dette til Overvejelse for den ny Forenings Stiftere".

— — Vi kan fuldtud slutte os til dette Blad. Skal vi naa at hævde os her i Samfundet, maa vi selv gøre Arbejdet. Det er en historisk Kendsgerning, som ingen kan bortforklare. Og da vort Forbund ikke har nogen bestemt politisk Farve, synes vi, der er Plads til alle Anskuelser.

Vi haaber, den ny Forening vil slutte sig til „Tyendeforbundet", hvis den vil være med i Kampen for Tyendets Ret.

Ellers maa vi betragte den som en Modstander, der kun vil modarbejde os!

Nu faar vi se!

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

Korrespondance.

—:—

Til E. Hansen! Hvad De mener om „Tyendebladet" er os aldeles ligegyldigt. Skriv De kun fremdeles deres Lovprisninger om danske Tyendeforhold i „Agrar-Dagbladet". Vi er ligeglad!

Til H. C., Slagelse! Tak for deres Oplysninger om Hr. Saodberg. De skriver, at han er Skræder og skriver „Fortællinger" til „Ugens Nyheder" og „Morddigte" til „Strandbergs Forlag" i Kbhvn. Maaske! — De mener ikke, han er „købt" af Storagrarerne, thi hvis de skulde til at „købe", vilde de „købe" en, der var noget bedre. De har Lov at tro, hvad De vil. Det vil vi ogsaa ha' Lov til!

Vi venter med „Spænding" paa dette „mere", De vil fortælle om denne mærkelige Mand.

Foreningsmeddelelser.

—:—

Carl Westergaard taler i Stoholm ved Skive Søndag d. 27., Kl. 4.

Stenløse Tyendeforening holder Møde Onsdag d. 30. ds., Kl. 8, hos Husmand Hans Olsen. Emne: Oplæsning og Diskussion. Alle Medlemmerne bedes møde; nye kan optages. Ahlmann-Hansen, Fmd.

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

Læs

Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild**).

Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**

Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Paa **Milo'ske Forlag** i Odense er udkommet og faas i alle Boglader:

Tjenestefolk

af Højskolef. **Birkedal Nielsen.**

Udgivet i Anledning af „Tyendeforbundet"s Skrift „Tyendets Stilling i Samfundet".

Pris: **75 Øre.**

Peder: **Halløj, Karl!** Hvor har Du købt den **Cykle?** Den ser udmærket godt ud!

Karl: Den har jeg forskrevet fra **C. M. Madsen, Voel pr. Silkeborg.** Han forsender saavel **Cykler og Cykledele** over hele Landet til saa smaa Priser, at Du aldrig har hørt Mage. — Prøv bare at forlange Tilbud, og Du bliver forbavset.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Wilh. Kjølby
anbefaler sit
fotografiske Atelier,
Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Fodtøj
købes bedst og billigst i
Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

„Klassekampen"
bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.
Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.
Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 3, Kbhn. F.
Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Aktieselskabet „Tyendebrandkassen", Næstved,
tegner Forsikringer overalt paa særlig fordelagtige Vilkaar og til billige Præmier. Hovedagentur for **Aarhus og Omegn** hos **Hr. Fuldmægtig F. Sørensen,** Jægergaardsvej 16, Aarhus. Agenter antages paa gode Vilkaar.

■ „Tyendebladet", ■

Organ for Tyendet og Landarbejderne.

Udgivet af „Tyendeforbundet." Redaktør: Carl Westergaard.

„Tyendebladet" udkommer 1 Gang om Ugen og koster kun 65 Øre Kvartalet.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe ledende Artikler om Tyende-, Landarbejder- og Husmandssagen.

„Tyendebladet" har som Medarbejder flere dygtige Forfattere og Journalister.

„Tyendebladet" har flere ledende Mænd i Husmandsbevægelsen som Medarbejdere.

„Tyendebladet" redigeres i frisindet Retning og er aaben for alle Tidens Rørelser.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe indholdsrige Fortællinger, smukke Digte samt Billeder af Tidens Mænd.

„Tyendebladet" kan erstatte ethver andet Ugeblad.

„Tyendebladet" bør derfor holdes af alle Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Agitér for „Tyendebladet"!

Læs Pjecen

„Tyendets Stilling i Samfundet"

af Carl Westergaard (udgivet af Tyendeforbundet).

Pjecens Indhold: Indledning, Tyendeloven af 1854, Skudsmaalsbøgerne, Tyendet og Valgretten, Karlekamrene, Folkestuerne, De dobbelte Senge, Føden, Arbejdstiden, Lønnen, Tjenestedrengenes Stilling, Nogle Betragtninger, Aarsagen, Maalet- og Midlerne, Tyendeforbundets Program, Uddrag af Lovene, Tjenestefolkenes Antal, To Bøger for Tyendet og Landarbejderne, Tyendeloven i Praksis.

Pjecen (32 Sider) kan faaes paa vort Kontor og hos vore Repræsentanter. Pris 50 Øre, flere Ekspl. kun 25 Øre. Til Forkandling kan den faaes for 20 Øre pr. Stk.

- - - Agiter for dens Udbredelse. - - -

Søger De en dygtig Karl eller Pige,

saa annoncer i **„Tyendebladet".**

„Tyendebladet" læses af det største Antal Tjenestefolk og er derfor det bedste Annonceblad for dem, der søger dygtige Tjenestefolk.

„Tyendebladet" læses af over 20,000 Karle og Piger Landet over. Har De **forgæves** søgt Tjenestefolk gennem andre Blade, da forsøg en Annonce i **„Tyendebladet"**, og De er vis paa et godt Resultat!

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Ugebladet „Det frie Ord"
udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

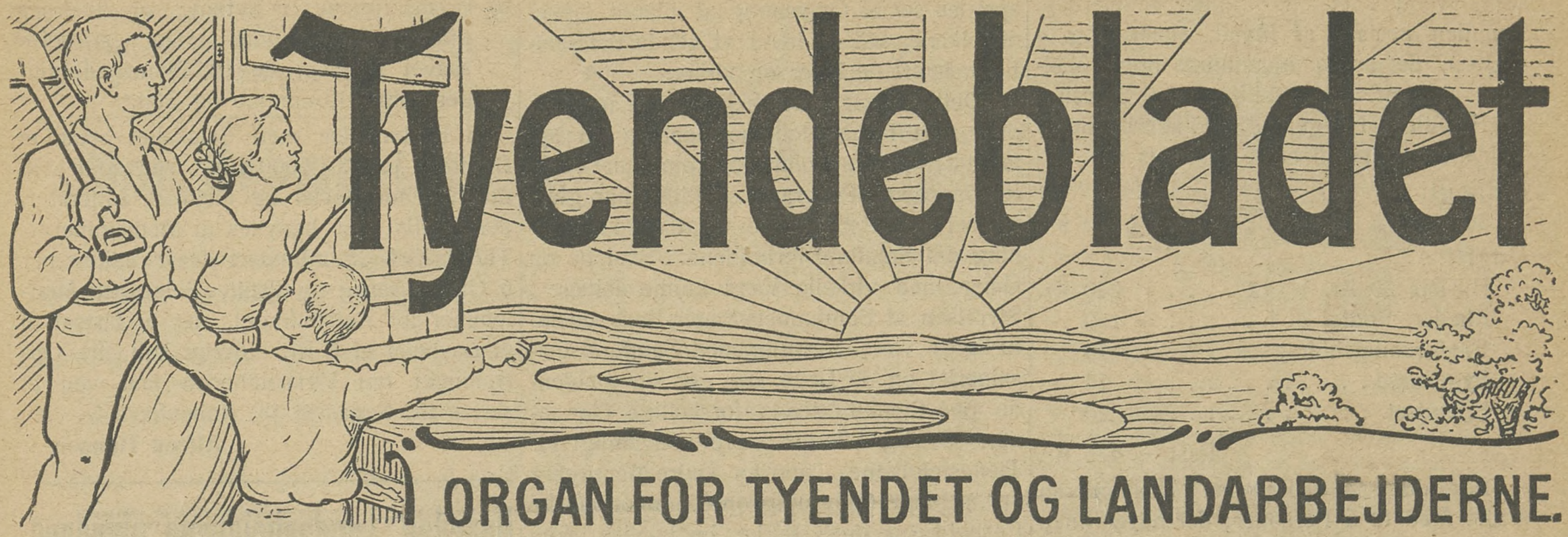
„Tyendebladet"
er det bedste Annonceblad for dem, der vil gøre sig kendt blandt de unge Landarbejdere.

Karle og Piger
anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Agenter,
der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

*** * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * ***

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 5. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 3. November 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Vi unge.

Længe nok ad gamle Stier
har vi unge traadt,
længe nok ved Drømmerier
lært at tænke smaat,
bøjet Ryg for dem, som byder,
veget fejgt for Strid!
— Plads for dem, som Vejen bryder
for en nyfødt Tid.

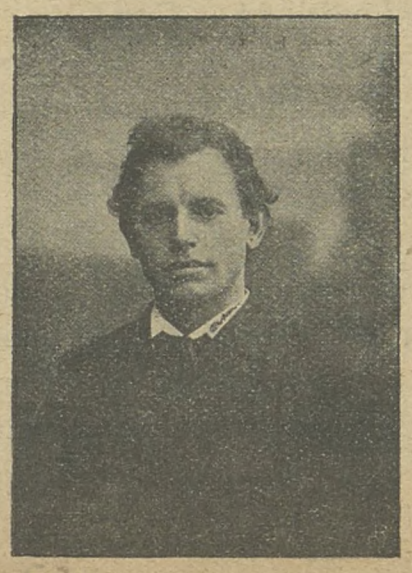
Unge Viljer, unge Kræfter!
Plads for det, som gror!
Ud med Skimlens Mug, som hæfter
klamt ved Daad og Ord!
Nye frejdig-friske Tanker,
unge Pulseslag!
— Gamle, mørke Fordomsskranker
sprænges vel en Dag.

Hver en gylden Drøm, vi ejed,
har man sønderflængt;
hvert et solrent Flag, der vejed,
blev i Støvet slængt.
Derfor nu med Raab, der runger
i en Fylking tæt,
højt med ungdomsstærke Tunger
kræver vi vor Ret!

Unge! I hvem Pulsen brænder
under Huden hed,
ingen kolde, matte Hænder!
Frem i tæt Geled,
ret med Ryggen, op med Panden
Kæmp for det, vi vil!
Os, og ingen, ingen anden
hører Sejren til.

Laur. L.

En ny Folkedigter.

Martin Andersen-Nexø

— hvis Bog „Pelle Erobreren" i disse Dage har vakt stor Opsigt. Det er et literært Storværk paa 4 Bind, hvoraf de 2 er udkommet.

Det er en Skildring af Byarbejdernes Liv og Stræben.

A.-N. er født 1869, og arbejdede ved legemligt Arbejde i Land og By til han var 25 Aar.

Hans første Bog — „Skygger" — udkom for 9 Aar siden.

„Alt af Naade!"

—:—

Hvor vi holder vore Agitationsmøder, møder vore Modstandere altid op med en Tale, som omtrentlig lyder saaledes: Det er maske meget rigtigt, at Tyendeloven er daarlig — maaske helt umulig, men den bruges ikke her; vi kender den ikke! Tyendeforholdene er maaske ogsaa daarlige mange Steder her i Landet, men her paa Egnen har Tyendet det godt!

— Saadan omtrent lyder den Tale, som vore Modstandere fører frem for at umuliggøre Tanken om at rejse en Tyendebevægelse der. — Og Talen er maaske for fleres vedkommende rigtig — mange ved maaske ikke bedre selv!

— — Vi har et Par Ord at føje til denne Tale — menlig: Alt det gode, Tyendet bliver tildelt, er af Naade! Og det er for os noget utiltalende. Vi vil ikke leve af andres Naade. Det, vi forlanger, er vor Ret!

Det er maaske sandt at Tyendeloven ikke altid benyttes — maaske! Det er maaske ogsaa sandt, at Tyendet ikke altid behandles som det kan blive efter denne Lov. Men det gode, vi faar, er kun af Naade! Det er af Barmhjertighed, naar vi behandles menneskelig. Og det maa de godt selv beholde.

Vi ønsker ikke at leve af andres Naade og Barmhjertighed, det vi ønsker, er Ret! Det skal ikke være en Naadesag, om vi skal leve fridt og godt, men det skal være vor Ret!

Lad os faa de to Ord: Naade og Barmhiertighed ombyttet med Ret og Retfærdighed! Naar det sker, er vi ved Maalet, men indtil da maa vi fortsætte vor Kamp!

Carl Westergaard.

Livsvilkaar.

—:—

Folk bliver forbavsede og korser sig, naar de hører en Mand som Læge Hindhede sige, at man ved at spise Plantestoffer kan leve for 25 Øre daglig og maaske endda for mindre. Ja, de korser sig og siger: „Kan det da være muligt, det er jo næsten utroligt, 25 Øre eller maaske kun 20 Øre?"

De samme Mennesker tænker ikke paa, at der rundt i By og paa Land findes Tusinder og atter Tusinder, som maa leve af meget mindre.

Nej, det skænker man ikke en Tanke; man har overhovedet aldrig gjort sig den Ulejlighed at tænke over dette Spørgsmaal; thi havde man det, da havde visse Folk sikkert ikke stridt saa haardt imod en Forhøjelse af den tarvelige Dagløn eller den sløje Timebetaling, som Tilfældet har været, saaledes vil vi i da Fald helst tro. Maaske tænker vi fejl, maaske er Menneskene mere nedrige, end vi gerne vil tro; kan være.

Som sagt, der gaar rundt i Landet saa mangen Husmandskone, saa mangen en Daglejerkone, der i Stedet for 25 Øre maa regne med 10 Øre. Og i Byerne træffer vi det samme, maaske i en endnu uhyggeligere Grad.

Der skal spinkes og spares i alle Ender og Kanter, rækkes og strækkes, for at alt kan slaa til, og saa lykkes det maaske ikke endda, selv om Familien spiser Gulerøder og Grønkaal aldrig saa meget.

Men det tænker Folk som sagt ikke paa, og de vil ogsaa helst være fri for at tænke paa det, for det giver nemlig en ond Samvittighed. Men naar Læge Hindhede taler om, at man kan leve for 25 Øre pr. Dag, ja saa er det en anden Sag, da gnider man sig i Hænderne, smiler til hinanden og siger: „Det er storartet, hva'?"

Ja vist er det storartet, og hele Forsamlingen er en eneste stor Tilfredshed.

Naa, men lad os nu gaa paa den tilfredse Flok og lad os betragte et Par af de Tilfælde, hvor man er nødt til at leve for mindre end den af Læge Hindhede nævnte Sum, der er Tilfredsheden ikke slet saa stor.

Lad os tage en almindelig Haandværkerfamilie i København. Manden arbejder som Svend i et eller andet Industrifag. Familien bestaar af Mand, Hustru og 4 4 Børn, det er jo ingenlunde noget sjældent at træffe en Familie af den Størelse.

Familiens Budget vil da i allerheldigste Tilfælde komme til at se saaledes ud:

Indtægt:

50 Uger á 18 Kr.	=	900 Kr.

Udgift:

Husleje 20 Kr. × 12	=	240 Kr.
Klæder, Fodtøj o. l.	=	150 -
Fagforeningsbidrag ca. . . .	=	39 -
Sygekasse	=	24 -
Brændsel.	=	20 -
Rest	=	436 Kr.

For disse 436 Kr. skal Husmoderen skaffe Mad til 6 Personer; det bliver knap 20 Øre daglig til hver.

Og alligevel er der dog nogen, som ikke kan begribe, at disse Mennesker stadigvæk kræver højere Løn.

Ja, det er i Sandhed ogsaa ubegribeligt!

Lad os tage et andet Eksempel: Vi kom i Sommer tilfældig til at stifte Bekendtskab med en Landarbejderfamilie, Manden gik paa Arbejde, hvor der var mest at tjene, og Konen havde Bestilling som Malkekone paa en større Herregaard.

Familien bestod af Mand, Hustru og 7 Børn. Budgettet saa saalunde ud:

Indtægt:

Mandens Fortjeneste.	=	420 Kr.
Konens do.	=	180 -
Ialt . . .		600 Kr.

Udgift:

Husleje	80 Kr.	
Klæder og Fodtøj. .	100	-
Sygekasse	20	-
Brændsel	15	-
Ialt . .	= 215 Kr.	
Rest . .	= 385 Kr.	

For disse Penge skulde denne Kone skaffe Føde til 9 Personer hver Dag; det blev lige ud 11 Øre til hver. Ja, at hun kunde!

Vi forstaar det ikke, men hun kunde nu alligevel, for hun var nødt til det.

Og hun maatte, det samme maa hundrede og after hundrede Hustruer i det hele Land.

Men Begejstringen — Glæden — ja med den er det nu alligevel baade saa som saa.

Og vi er sikre paa, at hvis en saadan Hustru og Moder vilde kommme op og tale om disse Forhold i en Forsamling af Samfundets bedre Spidser, ja da vilde Størsteparten af dem sikkerlig stoppe Fingrene i Ørene og luske af. Saadan noget lider man ikke at høre, af visse, gode Grunde.

En anden Ting er det med en Mand som Læge Hindhede — ja, da gnider man sig velbehageligt i Hænderne, smiler, saa Øjnene bliver ganske smaa, og siger: „Det er storartet, hva'?"

Social Oplysning.

—:—

Ved Siden af det Vækkelsesarbejde, som det særlig i den nærmeste Tid vil blive Tyendebevægelsens Opgave at udføre, bør der gaa et andet Arbejde, der er af ikke mindre Betydning for Bevægelsens gode og sunde Vækst. Der maa — som „Tyendebladet"s Redaktør allerede har gjort opmærksom paa i sin Programartikkel — spredes social Oplysning ud iblandt Tjenestefolkene, saa de lærer at kende det Samfund, hvori de lever og virker.

Dette bliver saa meget mere nødvendigt, som Tjenestefolkene, idet de har optaget Kravet om politisk og kommunal Valgret paa deres Program, samtidig har givet sig selv en Forpligtelse til at søge Oplysning om Samfundsforholdene. Skal de en Gang med virkelig Vægt kunne deltage i Styrelsen af Samfundets Sager, maa de naturligvis være fortrolig med Samfundsmaskineriet og de Love, der gør sig gældende paa Samfundslivets forskellige Omraader. Særlig vil det være nødvendigt for Tjenestefolkene — som for andre Mennesker — at søge Oplysning om de økonomiske Forhold og den stærke Indflydelse, som disse Forhold udøver paa det hele Samfundsliv. Har man ikke et nøje Kendskab til de økonomiske Forhold, kan man vanskeligt for staa det moderne Samfund med alle dets forskellige Fremtoninger.

Men der er ogsaa en anden Grund, hvorfor Tjenestefolkene bør søge at skaffe sig social Oplysning: Tyendebevægelsen er ingen enkeltstaaende Fremtoning indenfor Samfundslivet. Den er et Led i hele den moderne Arbejderbevægelse. Tyendet maa derfor være interesseret i at komme i Føling med denne Bevægelse og de store Fremtidsmaal, som Arbejderne ikke alene her i Landet, men overalt i den civiliserede Verden stræber imod.

Søger Tjenestefolkene at skaffe sig Oplysning om Arbejderbevægelsens Historie, vil meget af det, som nu er dem uklart og dunkelt ved deres egen Bevægelse, komme til at staa i et klarere Lys. Paa denne Maade vil de ogsaa faa en klarere Forstaaelse af det, som egentlig er Tyendebevægelsens Maal. De vil opdage, at det sociale Spørgsmaal, som der i Nutiden tales saa meget om, i lige saa høj Grad angaar dem, som det angaar den øvrige arbejdende Befolkning. De vil erkende den sociale Udvikling og derved skabe sig bedre Betingelser for at deltage i Arbejdet for bedre og mere retfærdige Samfundstilstande.

Den Oplysning, som her er Tale om, har det hidtil været temmelig vanskeligt at komme i Forhold til. „Nationaløkonomien" var for ikke længe siden noget, som kun „de lærde" havde Forstand paa, — og tidt fremtraadte den ogsaa i en Form, som der skulde en mere end almindelig Hjerne til at trænge til Bunds i.

Den moderne Samfundsudvikling har imidlertid her — som paa saa mange andre Omraader — medført en Demokratisering. Rundt om i Landene er der oprettet sociale Oplysningsselskaber med det Formaal at sprede Oplysning om Samfundsforholdene ud i den almene Befolkning.

Som et Led i disse Bestræbelser fremtræder her i Landet Selskabet „Det sociale Sekretariat & Bibliotek." Hvorledes dette Selskab virker, fremgaar af følgende Programpunkter:

„Selskabets Formaal er uafhængigt af de politiske Partier at virke for at fremme social Fred ved at udbrede almen Oplysning om

1) Forholdet mellem det aandelige Liv og de sociale Tilstande i Fortid og Nutid;
2) de forskellige sociale Ideer og Bevægelser — liberale, socialistiske, kristelige, sociale, faglige og kooperative, statslige og kommunale — i Ind- og Udland;
3) Fremskridtene i Retning af Ideernes praktiske Udformning og Gennemførelse saavel gennem de fri Sammenslutninger som i Kommune og Stat."

I Forbindelse med Selskabet staar et Bibliotek paa 5—6000 Bind, saa godt som udelukkende social og historisk Litteratur, der gratis kan benyttes af Medlemmerne. Tidsskriftet „Samfundets Krav" udkommer 6 Gange aarlig og tilstilles Selskabets Medlemmer for Aarsbidraget, der er fastsat til et Lavmaal af 2 Kr. Iøvrigt kan alle Oplysninger om Virksomheden faas ved at skrive til: Sagasvej 14, København V.

Alfred Hansen.

Hvordan Landarbejderne plyndres.

—:—

Naar der ikke kan exproprieres.

—

Herregaaden „Ulstedbo" ved Sindal er nu udstykket paa nær en halv Snes Tønder Land. For et Aars Tid siden vilde Hr. Rømer sælge Ejendommen for 100,000 Kr. og nu har han ved Udstykningen udbragt den i 150,000 Kr.

— Vi ved ikke, om Gaarden er udstykket til Husmandslodder, men det er ogsaa ligegyldigt; thi de Husmænd, der faar Statslodder, trækkes op paa ganske lignende Vis.

Det er Gaardslagterne og Spekulanterne, der tjener paa Humandloven. Hvis Regeringen og Venstre havde fulgt Demokratiet og gennemført Expropriationsbestemmelser, saa vilde en saadan Plyndring være umulggjort. Og bedre vilde det have været, om man havde gjort Jordlodderne til Samfundsejendom, der overlodes Brugerne, saa havde man kunnet sætte de private Kapitalister og Spekulanter ud af Spillet.

En Tale.

—:—

Ved vort Møde i Vridsted holdt vor Kammerat Aksel Hansen følgende formfuldendte Tale:

Paa Tyendeforeningens Vegne vil jeg byde dem alle velkommen. Det glæder os meget, at de er mødt saa talrigt; særlig glæder det os, at Tjenestefolkene er mødt saa talrig, thi som de jo nok har forstaaet, angaar denne Sag mest Tjenestefolkene. Naar vi, Tjenestefolkene, rundt om i Landet i den sidste Tid har begyndt at organisere os, er det med den Motivering, at kræve vor Ret og tilkæmpe os bedre Kaar, end vi hidtil har haft. Forhen har vi været et viljeløst Redskab i den inhumane Husbonds Haand, at regne lige med et andet Stykke Inventarium som Husbonden efter Forgodtbefindende kan skalte og valte med, som han vil, men heldigvis er Tjenestefolkene komne til den Opfattelse, at vi ikke længere vil lade os træde ned, thi vi har lige saa stor, ja endog større Eksistensberettigelse end de øvrige Samfundsklasser, thi det er paa vor Bekostning, at Agrarerne beriger sig.

Vi fordrer fuldstændig Ophævelse af den afskyelige, barbariske Tyendelov og Skudsmaalsbøgerne, samt skaffe en virkelig Beskyttelseslov for Børnene og de umyndige, Valgret og Valgbarhed, Ulykkesforsikring og bedre Beboelseslokaler i Stedet for de

nuværende smaa sundhedsfarlige Karlekamre, en mere menneskelig Behandling end der mange Steder bliver os til Del. Tyendets Stilling i Samfundet er alt andet end misundelsesværdigt!

Vor Bevægelse.

—:—

„Tyendeforbundet"s Afdelinger.

Brønderslev. Formand: Jens Chr. Olesen, Karnumgaard.

Hasseris. Formand: Chr. Christiansen, Hasseris, Aalborg.

Frejlev. Formand: N. K. M. Nielsen, Drastrup, Aalborg.

Taaning. Formand: Kr. Kristensen, Fuldbro Mølle, Skanderborg.

Gjørding. Formand: Niels Junker, Tange, Gjørding.

Røjle. Formand: H. J. Hansen, Røjle Enge, Strib.

Roerslev. Formand: Peder Christensen, Roerslev Mark, Nr.-Aaby.

Allerup. Formand: Hans H. Hansen, Birkum Mølle, Højby.

Skaarup. Formand: Niels Ulstrup, Bøgeskovgaard, Skaarup.

Stenløse. Formand: Ahlman-Hansen, Stenløse Mark, St. Clemens.

Lyngby. Formand: Hans Bech, Frederiksdal Mejeri, Lyngby.

Amager. Formand: Peder Johan Nielsen, St. Magleby.

Faxe. Formand: C. O. Carlsen, Faxe Mark.

Syd-Stevns. Formand: Niels Nielsen, Lydersley, St. Hedinge.

Bornholm. Formand: Antonius Jensen, Bodilske.

Vridsted. Formand: Axel Nielsen, Vridsted, Skive.

Nr. Lyndelse. Formand: V. F. Thygesen, Mølledamsgyde, Fangel.

I „Silkeborg Avis"

har Hr. Højskoleforstander Birkedal Nielsen, offentliggjort den Tale, han holdt ved Ungdomsmødet i Silkeborg mod Tyendebevægelsen og Tyendet. Hr. B.-N. kalder sig „Tyendets Talsmand", men dog skælder han bravt ud netop paa Tyendet og Bevægelsen.

Nu ved vi, hvor vi har Hr. B.-N.!

Et af vore Medlemmer har givet ham Svar paa Tiltale i „Silkeborg Soc.-Dem."

— Redaktør Lyngby ved Avisen holdt ved Mødet en smigrende Tale for Westergaard og ønskede ham og Bevægelsen Lykke og Held o. s. v. — nu „lykønsker" den os paa en hel anden Maade!

Dette Blad skal jo holde med B.-N. for at være Storbønderne til Maade.

Og vi er vel i og for sig lige glad, hvad den Slags Folk siger, hvad enten det er smiger eller Vrede de kommer med.

I N.-Aaby

paa Fyn vil der en af Dagene blive stiftet en ny Afdeling. Vore Folk arbejder ivrigt paa denne Egn.

3 Agitationsmøder paa Fyn

er i forrige Uge bleven afholdt i Højby, Hjallese og Domstrup med Carl Westergaard som Taler.

— I Højby var der ikke mødt ret mange — dog faar vi maaske snart en Afdeling der alligevel.

I Hjallese var der ca. 60 Tilhørere. Efter Foredraget var der en god Diskussion. Ahlmann-Hansen gav en Skildring af, hvorledes Karlekamrene var hos Formanden for Sundhedskommissionen i Stenløse.

P. Jørgensen oplyste, at mange Tjenestefolk ikke turde holde „Tyendebladet", skønt de gerne vilde! Han spurgte om vi ikke havde noget med Møllers Fæstevirksomhed at gøre.

Westergaard: Vi skulde dog ikke spørge nogen om hvilke Blade vi maa holde. Tjenestefolk, der tager Hensyn til disse Storbønders Vrede er nogen sølle Karle, som intet er værd! Vi har ikke noget med Møllers Virksomhed at gøre udover, at han skal give os 10 Øre pr. Linje for den Plads, han har i Bladet!

I Domstrup var der saa mange som Salen kunde rumme.

Efter Foredraget Diskussion, hvor flere dygtige Mænd — bl. a. L. Madsen — deltog.

L. M. udtalte bl. a.:

„Her paa Egnen er der mange Arbejdsmænd, der maa gaa for 1 Kr. om Dagen Aaret rundt. Jordbrugerne kan godt faa Raad til at give mere, og jeg er ogsaa vis paa, at Gaardmændene siger, naar de kommer sammen: Det er da sært, at Folkene ikke stiller større Krav! (Hør)!

Der var god Tilgang til vor nye Afdeling der i Sognet (Nr. Lyndelse).

Gjørding Tyendeforening

havde forrige Torsdag Generalforsamling. Indtægten i Foreningen var 39 Kr. 72 Øre og Udgiften 38 Kr. 70 Øre. N. Junker blev Formand, Kr. Junker, Næstformand, A. Nielsen, Kasserer, H. C. Madsen og P. Andersen Bestyrelsesmedlemmer. Som Repræsentant paa Aarsmødet: Niels Junker og N. Chr. Nissen.

Hele Foreningen er i stærk Fremgang.

Den nye Afdeling

i Nr. Lyndelse paa Fyn har nu haft Generalforsamling, hvor V. T. Thygesen, Mølldamsgyde pr. Fangel blev Formand.

I Stoholm

ved Skive afholdt socialdemokratisk Forening i Søndags et godt Møde om Tyendespørgsmaalet. Red. Carl Westergaard holdt det indledende Foredrag, som paahørtes med ikke ringe Interesse.

Lærer Madsen-Vorgod, og Red. Lauritzen og Johs. K. Johansen deltog i Diskussionen og talte i Tilslutning til Westergaard. Hr. L. betonede særlig at Socialdemokratiet vilde støtte Tyendets Krav om at afskaffe Tyendeloven helt og fuldt fordi det var paa deres Program.

— Derefter holdt Hr. Lauritzen et godt Foredrag om Socialisme.

Skønt det øsregnede hele Dagen, var der dog mødt ca. 50 Tilhørere. Deraf lod de 10 sig tegne som Holdere af „Tyendebladet."

Der arbejdes

i denne Tid paa at faa oprettet Afdelinger i Kauslunde og Gandborg paa Fyn.

En Arbejderforening i Ry

har indbudt Carl Westergaard til at tale der om Tyendespørgsmaalet i meget nær Fremtid.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Uge-Kronik.

—:—

Det kapitalistiske Samfund.

Den ny og den gamle Verden
har dækket det samme Bord
med Bøger, Aviser og Taler —
vi æder os syge i Ord.

Tugthuse har vi og Kirker,
hvor som helst vi ser os om,
og Banker og Parlamenter —
og en uhyre Fattigdom.

Vi stønner og puster og sveder
for at kalde en Bankaktie vor;
vi slider os gale ved Arbejd —
og ingen kan sige hvorfor.

Men alle kan sige, at dette
fortvivlede Maskineri
maa ende i lutter Fosfrækkelse —
og gid vi var midt deri!

Holger Drachmann.

„Tjenestefolk"

er Navnet paa en Bog, som Højskoleforst. Birkedal-Nielsen har udgivet paa Milo'ske Forlag i Odense. Vi skal senere omtale Bogen i en Anmeldelse. Dog skal vi i Dag meddele, at den i det væsentligste er et Angreb paa „Tyendeforbundet" og vor Skrift „Tyendets Stilling i Samfundet" — og maaske ikke mindst et Angreb paa selve Tyendeklassen.

— Nu ved vore Læsere altsaa, hvad der kan ventes fra den Side!

Sprog.

Fra en af „Agrar-Dagbladet"s „Medarbejdere" har vi modtaget en Skrivelse, hvori det bl. a. hedder:

„Hr. Rekdaktør.

Da jeg er kommet en paa et kildent Spørgsmaal; vil jeg ikke irretere dem længere; men Slutte med at ønske Dem en indgaaende Forstaaelse, af de bedre Forhold imellem Husbonden og Tyende. Altsaa hvad der bliver skrevet i deres Blad, synes jeg ikke om.

E. Hansen."

— Vort Modersmaal er dejlig!

Frygteligt!

En „hellig" Gaardmand Jens Enevoldsen, Tørring har i Følge „Silkeborg Soc.-Dem." begaaet Voldtægt eller Voldtægtsforsøg mod tre Søstre, som tjente hos ham. Den yngste er kun 13 Aar gl., og den ældste 16. Den sidste tjener endnu hos ham!

For at Sagen ikke skulde komme frem, har han udbetalt Foderen til de skændede Døtre 400 Kr.!

Den „hellige" faar ingen Straf!

— Det er et godt Billede paa, hvorledes Smaafolk og deres Børn er stillet i Samfundet!

Karen

er Navnet paa en lille Pige paa 11 Aar, som tjente hos nogle Folk i Vestjylland, hvor hun aldrig kunde bestille nok, og hvor hun var Genstand for en haard Behandling.

Da det tilsidst blev hende umuligt at holde det ud længere, styrtede hun sig i Aaen ved Holstebro, hvor hendes Lig først flere Dage efter blev funden. Da Politiet holdt op med at søge, tog nogle Arbejdsmænd fat — og de fandt hende.

— Ved lille Karens Baare, hvor der var mødt flere Hundrede, talte Redaktør Andreasen fra „Holstebro Soc.-Dem."

— — Hun faldt paa Arbejdets Valplads, den lille venlige Pige. Hendes Død for egen Haand er et advarende Raab til alle Forældre om at holde deres Børn hjemme i den korte Barnetid. Arbejdet løber ikke fra dem. Livets Haardhed faar de tidsnok at mærke!

Oplæsning.

Det er noget af det bedste, en Forening kan byde sine Medlemmer. Og er der nogen af vore Foreninger, der ønsker en god Oplæser til at underholde dem en Aften, kan vi med god Samvittighed anbefale Oplæser Hansen, Røjle v. Strib. Han er dygtig i Faget og er desuden meget billig; han læser baade Alvor og Skæmt. (Se omst. Annonce).

„Tyendebrandkassen"

i Næstved vil vi anbefale alle vore Læsere at søge, naar de skal have deres Tøj forsikret.

— Hver Tyende bør have sit Tøj assureret, da det jo for det meste er hele deres Ejendom.

„Tyendebrandkassen" er billig og fordelagtig helt igennem, derfor bør alle Tjenestefolk søge den.

Støt dem, der averterer i „Tyendebladet".

Korrespondance

Til P. S., C. C., C. M. M., M W., N. P. P., M.-B. og Th. C.! De tilsendte Artikler er meget gode og skal nok blive brugt ved Lejlighed, men vi har saa meget, der skal med, og vort Blad er jo saa lille endnu. Skaf os derfor flere Holdere og et Par Annoncer, saa skal det blive udvidet, og Pladsen bliver derved større. Skriv frem for alt kort!

Til H. C., Slagelse! De skriver, at Hr. Sandberg efter Forlydende snart vil blive udnævnt til Ridder af Dannebrog som „Tak" for hans ihærdige Arbejde for at splitte „Tyendeforbundet." Ja, hvorfor ikke. P. A. Hejberg har jo selv sagt, at „Ordener hænger man paa Idioter". Og en anden klog Mand har tilføjet: Ja, hvad Pokker skulde man ellers bruge dem til!

Til flere Holdere: Naar I ikke modtager Bladet i rette Tid, saa maa I klage til Posten; det hjælper altid bedst!

Foreningsmeddelelser.

Naar Afdelingerne skal have Møde, kan det blive bekendtgjort under denne Rubrik helt gratis.

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Billige Bøger.

Af Gyldendals Bibliotek" udsælges:

	Ø.
G. Brandes: Fem danske Digtere	60
H. Pontoppidan: Skyer	50
Alex. L. Kielland: Skipper Worse	50
— Garman & Worse	50
H. F. Evald: Udvlgte Fortællinger	50
— Familien Nordby	6.
Thomas Lange: Udv. Skrifter I II	1,25
B. S. Ingemann: To Forlællinger	50
— Kristen Bloks Ungdomssteger	40
Caril Etlar: Salmon Baadsmand	50
S. Banditz: Fortællinger	50
H C. Andersen: O. T.	50
— De to Baronesser	50
Fndvidere sælges:	
S. Schandorp: Seks Fortællisger (Indb.)	1,00
Forf. t. Fordømmelseslæren: Spøgeri	75
Danske i Amerika: Over Havet	35
I. Mihelsen: Fra Højskolen	50
St. St. Blicher: Juleferierne og Høstferierne	25
— Fjorten Dage i Jylland	25
A. C, Meyer: En Gøglers Roman	1,00
— Sangerinden	1,00
Fjeldsted: Landevejens Børn	1,00

Sendes portofrit, naar Betaling følger med Bestillingen.

Kvosted pr. Løgstrup.

Johs. K. Johansen.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

I Forhold til Kvaliteten

købes **Cykler** og **Cykledele** bedst og billigst ved Undertegnede, som forsender alt over hele Danmark.

Forlang Tilbud.

- - Cykler fra 65 Kroner. - -

C. M. Madsen,
Voel pr. Silkeborg.
(Medlem af Tyendeforbundet.)

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Wilh. Kjølby

anbefaler sit
fotografiske Atelier,
Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Fodtøj
købes bedst og billigst i
Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 3, Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Aktieselskabet „Tyendebrandkassen", Næstved,

tegner Forsikringer overalt paa særlig fordelagtige Vilkaar og til billige Præmier. Hovedagentur for **Aarhus og Omegn** hos **Hr. Fuldmægtig F. Sørensen,** Jægergaardsvej 16, Aarhus. Agenter antages paa gode Vilkaar.

„Tyendebladet",

Organ for Tyendet og Landarbejderne.

Udgivet af „Tyendeforbundet." Redaktør: Carl Westergaard.

„Tyendebladet" udkommer 1 Gang om Ugen og koster kun 65 Øre Kvartalet.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe ledende Artikler om Tyende-, Landarbejder- og Husmandssagen.

„Tyendebladet" har som Medarbejder flere dygtige Forfattere og Journalister.

„Tyendebladet" har flere ledende Mænd i Husmandsbevægelsen som Medarbejdere.

„Tyendebladet" redigeres i frisindet Retning og er aaben for alle Tidens Rørelser.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe indholdsrige Fortællinger, smukke Digte samt Billeder af Tidens Mænd.

„Tyendebladet" kan erstatte ethvert andet Ugeblad.

„Tyendebladet" bør derfor holdes af alle Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Agitér for „Tyendebladet"!

Læs Pjecen

„Tyendets Stilling i Samfundet"

af Carl Westergaard (udgivet af Tyendeforbundet).

Pjecens Indhold: Indledning, Tyendeloven af 1854, Skudsmaalsbøgerne, Tyendet og Valgretten, Karlekamrene, Folkestuerne, De dobbelte Senge, Føden, Arbejdstiden, Lønnen, Tjenestedrengenes Stilling, Nogle Betragtninger, Aarsagen, Maalet og Midlerne, Tyendeforbundets Program, Uddrag af Lovene, Tjenestefolkenes Antal, To Bøger for Tyendet og Landarbejderne, Tyendeloven i Praksis.

Pjecen (32 Sider) kan faaes paa vort Kontor og hos vore Repræsentanter. Pris 50 Øre, flere Ekspl. kun 25 Øre. Til Forkandling kan den faaes for 20 Øre pr. Stk.

- - - Agiter for dens Udbredelse. - - -

Søger De en dygtig Karl eller Pige,

saa annoncer i **„Tyendebladet".**

„Tyendebladet" læses af det største Antal Tjenestefolk og er derfor det bedste Annonceblad for dem, der søger dygtige Tjenestefolk.

„Tyendebladet" læses af over 20,000 Karle og Piger Landet over. Har De **forgæves** søgt Tjenestefolk gennem andre Blade, da forsøg en Annonce i **„Tyendebladet",** og De er vis paa et godt Resultat!

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Ekstra fine Zittere

med **Gratis 12 Musik-Numre** (Noder), som enhver straks kan spille, forsendes franco for 10 a 14 Kr. fra

Carl Møllers Musikhandel, **Aarhus.**

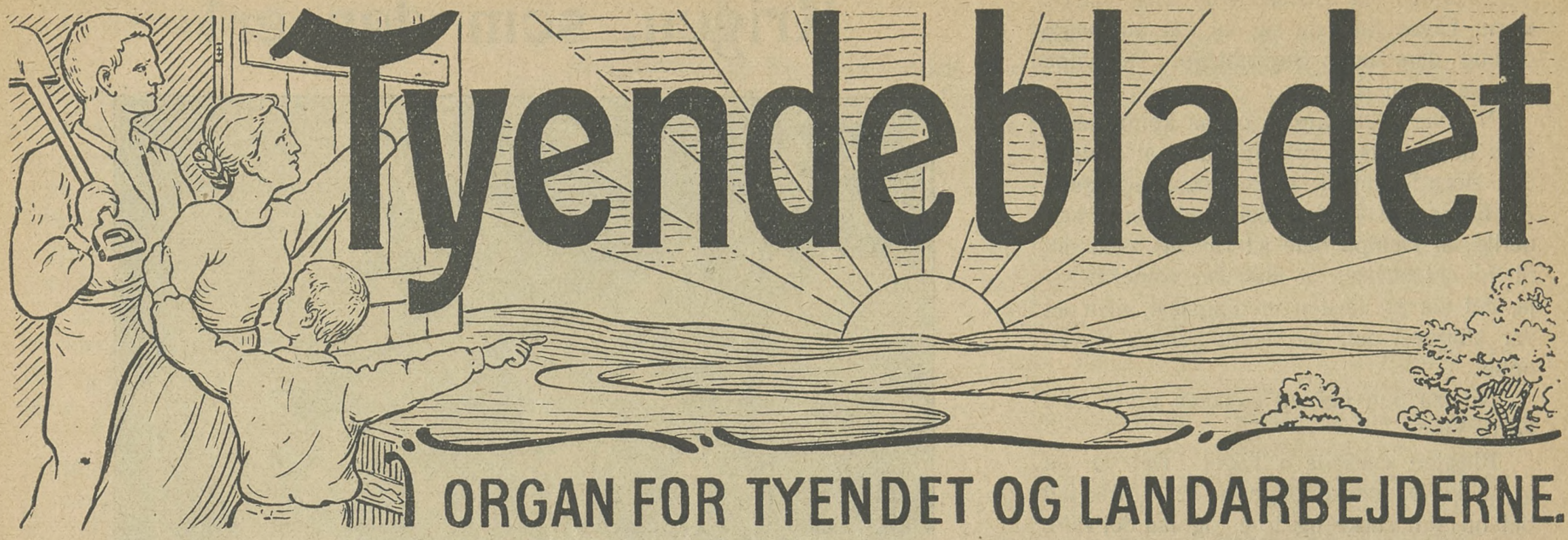
Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 6. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 10. November 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Til Hytterne!

Min Hilsen til jer, som i Hytterne bor,
som kæmper med Lyngen og Sandet,
som dyrker den karrige Fædrenejord
til Lykke og Trivsel for Landet.
Jeg hilser jer alle, store og smaa,
I trofaste Slidere, nøjsomme faa;
for I varsler Vaartid for Landet.

I luner jer Rede paa Udmarken gold
mod Stormen, som fløjter derude,
I skyder jer Ryg mod Klitternes Vold,
mens Solen ler ind ad jer Rude.
Men hører I Nødskud, rejser I ud
til Vagt — med Bøn til Himmelens Gud —
og frelser den strandede Skude.

Jeg hilser Dig, Husmand — paa Hede, i Klit —
og Du, som i Baaden Dig drister
for Føden at bjerge og — Mennesker tit
skønt Livet — kan hænde — Du mister.
Skønt fattige selv, i Barmen I bær
en Skat, som er mere end Guldet værd,
som Mollet og Tyven ej frister.

Jeg hilser enhver paa hans ensomme Færd,
enhver, som i Rækkerne stride,
som kæmper for dem, han af Hjerte har kær
og dem, som maa savne og lide.
Jeg hilser jer alle, I trofaste Smaa,
som takker for Livet ved at gaa paa,
indtil I — i Græsset maa bide.

Hans Ebberup.

En Organisator.

Marie Christensen

— hvis Navn er kendt gennem hendes Arbejde for at organisere de københavnske Tjenestepiger. Hun er Formand for Tjenestepigeforeningen og Redaktør af „Tjenestepigernes Blad". Desuden er hun Medlem af Tyendekommissionen.

Hun er født 1871 og har tjent siden hun var 14 Aar.

Hus paa Kjærsgaards Mark ved Tornby, havde, før de gik til Malkning paa Gaarden, lagt nogle Tørv til Tørring ved Kakkelovnen. Da de et Par Timer efter kom hjem, var der gaaet Ild i Tørvene, og den ene Kones 2 Børn, 3 og 5 Aar gamle, var kvalte af Røg. Et 3. Barn, en Søn af den anden Kone, lykkedes det at faa bragt til Live.

— Saadan lyder Historien denne Gang. Indholdet er altid det samme — Formerne lidt forskellige.

— Lad os spørge én Gang til: Hvor ofte vil det dog gentage sig?

Vor Forstand giver os Svar — et koldt og hjerterørende Svar: Saa længe Landarbejderne er saa ludfattige som nu, saa længe Landbruget — det fede Landbrug — vedbliver at holde Arbejderne paa Feberkost, saa længe, at Mo'er maa hjælpe Fa'er at bjerge ind, det aller nødvendigste til daglig Husbehov, saa længe vil Historien gentage sig!

— Føler I Eder ikke betyngede af at være Skyld i disse Ulykker, I, der giver Eders Arbejdere slige Vilkaar at leve under? Har I ingen Samvittighed, siden I vedblivende kan se paa disse Barnemord? Hvor mange Børn skal der endnu brændes, myrdes, ofres til Eders Gud: Mammon, Pengene?

Vi synes snart det kunde være nok!

Vi synes snart, der er ødelagt saa mange Børn, at vi burde forebygge disse sørgelige Ulykker.

Dette Barneblod, som atter og atter maa flyde, taler et særligt tydeligt Sprog. Det fortæller os, hvorledes vore Landarbejdere egentlig er stillede her i Samfundet, og det siger os, at vi her trænger til den største og mest dybtgaaende Reform — nemlig: Organisation!

Carl Westergaard.

Den sidste Pynt.

Af Joh. Skjoldborg.

—:—

Det var for nogle Aar tilbage i en afsides Landsby, at en fattig Kvinde laa syg paa sit Leje i en faldefærdig Rønne. I Stedet for Glas var der stoppet Klude i 2 Ruder, og Døren hang skævt paa det ene Hængsel; Hytten, der laa nær ved en stor Gaard, saa i det hele saa forsømt ud, som den kunde være et forladt Svinehus eller en Stump Udbygning, der var dømt til Undergang, i alt Fald ubeboet undtagen maaske af Rotter.

I den gamle Hyssel laa altsaa Kvinden syg paa sit Straaleje.

Det vil sige, hun var paa en Maade ikke egentlig syg, hun var forslidt, Maskineriet var saa medtaget, at det ikke længere kunde fungere uden ved de allersvageste Pumpeslag fra det anstrængte Hjærte. Hun var bogstavelig talt slidt til Døde paa samme Maade som Bierne, der bliver ved at arbejde, til Vingerne hænger i Trævler, og de dratter ned paa Jorden.

Det var paa Gaarden ved Siden af, hun havde lagt sine Kræfter et helt Liv, baade tidligt og sent, hellig og søgn. Hun havde været som et Lastdyr, man læsser paa og læsser paa, og som taalmodigt bærer sin Byrde.

For alt dette havde hun faaet en fattig Føde og et hullet Tag over Hovedet. Det havde ikke en Gang været et Hundeliv, men et Trælleliv.

Naar hun alligevel derunder ikke nedværdiges mere, end Tilfældet var, saa kom det af, at der var noget, der bar hendes Hoved op, saa hun ikke sank helt ned i Usseldom.

Den gamle Historie.

—:—

Hvor ofte vil den dog vedblive at gentage sig, den gamle Historie: Faderen og Moderen er paa Arbejde, Børnene ene hjemme, de sætter Ild paa Huset — og brænder inde!

Ja, ikke sandt, det er den gamle Historie. Vi kender den alle sammen saa godt! Men dog fanger den altid vor Opmærksomhed og tvinger os til Eftertanke, hvor ofte vi hører den!

— Denne Gang er det passeret oppe ved Hjørring. To Kvinder, der boede i et

Da hun i sin Tid sad som Enke med 4 Børn, havde hun sat sig for, at hun vilde opføde dem uden Sognehjælp. Det vilde hun sætte alt ind paa.

Nu var den yngste ogsaa konfirmeret. Hun havde altsaa virkelig naaet at undgaa den store Skamplet: at komme paa Sognet. At bevare en Plads i Samfundet som hæderlig, at kæmpe hele sit Liv og sætte det til for at bevise, at man var hæderlig — ja, det var jo næsten meningsløst, men det var alligevel det, der holdt hendes Hoved oppe.

Nu laa hun her og sukkede Livet ud i korte Støn.

Blæsten ruskede i Taget. Det var en af de korte, mørke Dage før Jul. Men lad det nu kun ruske og true, og lad det være saa mørkt, det vil, tænkte hun, for nu skulde hun ikke være ret længe paa denne her Jord, kunde hun godt mærke. Og nu var jo ogsaa den yngste konfirmeret. Det var, som hun smilede.

Da gik Døren op, og Sogneraadsmedlem Søren Jensen traadte ind med en halv Tønde Rug, som han skulde bringe hende fra Sogneraadet i Julegave.

„Ja, men Herregud, bette Søren, a har jo ingen Hjælp forlangt!“ udbrød hun ulykkelig.

„Det er heller ikke Fattighjælp. Det er frivilligt. Vi vil glæde Dig nu til Jul for det, Du har stridt saa godt.“

„Ja, mange Tak, men det er a rigtignok ked af, Søren.“

„Du er vel ikke storsindet?“ svarede Søren stødt.

Og saa turde hun ikke andet end takke saa mange, mange Gange.

Men hvor blev hun ikke fortvivlet, da Manden gik. Nu havde hun dog klaret sig saa vidt, og saa skulde det forfærdelige dog komme. Og Folk kunde rende hendes Børn i Næsen, at deres Moder havde faaet af Sognet.

Hun græd de stride Taarer.

For det, han sagde, at dette ikke var Fattighjælp, det . . . det var alligevel af Sognet, hun havde faaet det.

Som hun brød sit Hoved, og som hun tænkte frem og tilbage . . .

Om Aftenen kom en af Sønnerne, der alle tjente paa Gaarden, hjem til hende med lidt Mad; det skiftedes de gærne til. Og det varede ikke længe, inden de blev enige om, at Sogneraadet skulde ha' sit Korn tilbage.

Endnu samme Aften kørte han det bort paa en Trillebør.

Idet han gik ud af Døren, sagde Moderen til ham: „Men sig dem nu saa mange, mange Tak. Husk det endelig. Ak ja! A er ræd, de bliver vrede ved os for det!“

Inden tre Døgn derefter lagde man Lene Nielsdatter paa Straa.

Den sidste Pynt var klaret.

Krigen, som den er!

Ulvegravene ved Port Arthur.

Om Militarismen skrev Ungdomsforeningernes Organ „Enhver sit“ i sin Tid følgende:

„Militarismen, det er den store Røver, der for Øjeblikket truer med at lægge Evropas Folkeslag øde. Han nøjes ikke med at forlange „Penge eller Livet“, nej, han forlanger begge Dele, baade Penge og Livet. Pengene skal omsættes til Fæstninger, Kanoner, Geværer og Soldater, og saa skal disse Instrumenter bruges til Krigens store Menneskeslagteri. Og hvis der ikke bliver Krig, saa bliver det dog alligevel Livet om at gøre, thi de uhyre Byrder, som den væbnede Fred fører med sig, vil til Slutning ødelægge Folkene saaledes i økonomisk Henseende, at de fleste kommer til at dø af Sult.

Derfor er „Modstand mod Militarismen“ rundt omkring i Verden begyndt at blive Folkenes Feltraab, medens Udviklingen er Fyrsternes og de herskende Samfundsklassers Feltraab“.

— — Det er imod Militarismens Raahed, at de unge Socialister har agiteret. Højesterets Dom over dem er et Forbud imod, at de i Fremtiden taler eller skriver om det 5. Bud: Du maa ikke ihjelslaa!

— Det lærte vi dog ellers i vor Barndom! **C. W.**

Til Tjenestefolkene!

—:—

Atter har et nyt Foretagende set Lyset. Atter er vort Samfund beriget med et nyt Blad.

Dog er Udgivelsen af vort Blad — „Tyendebladet — værd at betragte med tidt større Interesse, end saa mange af den Slags Foretagender i Almindelighed.

Det er — om man tør sige — eg Røst fra de hidtil „stummes“ Lejr. Og hvem der har læst det første Nummer af Bladet er straks klar over, at det er ingen bange, forknyt Nødskrig om Barmhjærtighed, men et djærvt og mandigt Kampraab til Tyendet, over hele Landet om selv at tage sig af deres, Sag og ved Sammenhold og Organisation selv søge at bedre deres Kaar.

Men for at dette, vort saa smukt paabegyndte Værk, kan krones med Held, er det nødvendigt, at vi er med alle. Det nytter ikke, at en enkelt af os, der har det godt nok, siger: Hvad rager det os? Vi har det jo godt nok!

Nej vi maa huske paa, at selv om en enkelt af os lever under nogenlunde taalelige Forhold, saa er der Hundrede, ja Tusinde, der lever under de usleste, elendigste Forhold her i vort lille, skønne og rige Land! Vi Tjenestefolk maa tillige huske paa, at ingen — ihvert Tilfælde faa af os — har Udsigt til, nogensinde at drive det videre end til at blive Arbejder. Og der er sikkert ingen af os, der har Lyst til — naar vi engang blive gifte — at flytte ind i et Lejehus, for sammen med vor Hustru at slide og slæbe for Storbønderne eller en Herremand for en ringe Løn, medens vore Børn maa gaa derhjemme for Lud og koldt Vand og passe sig selv, for saa — naar de endelig bliver saa store ae de kan gøre lidt Nytte — at sendes ud til de usle Forhold, der mange Steder bydes de tjenende Børn.

— — —

Jeg hørte engang paa et Møde, at man fremsatte den Paastand, at vi Tjenestefolk selv var Skyld i de slette Forhold, hvorunder vi lever. Vi var dovne, drikfældige, løsagtige kort sagt havde alle de Udyder, der tænkes kan.

Men nu spørger jeg: Hvis vi nu er saadanne uogle Asener, som man der beskylder os for, hvis Skyld er det saa uden det Samfunds, der lader disse Love bestaa, under hvilken de daarlige Kamre, den usle Kost, den urimelige lange Arbejdstid, kort sagt alle de nedværdigende Tilstande, der mange Steder bydes den tjenende Klasse, saar uhindret Lov til at florere.

Lad Samfundet byde os Tjenestefolk ordentlige Livsvilkaar, da skal det nok vise sig, at Tjenestefolkene er gode nok. Det er Samfundet selv, der gør dem slette. Men det nytter ikke, at en enkelt af os stiller Krav derom. Det nytter ikke, at en enkelt af os forlanger Tyendelovens og Skudsmaalsbøgernes Affskaffelse eller forlanger Beskyttelseslov, Valgret med Valgbarhed, Ulykkesforsikring m. m. Nej, vi maa med alle!

Derfor, Kammerater, Piger og Karle: Støt vor Sag! Indmeld jer i vort Forbund. Abonner paa vort Blad „Tyendebladet“. Lad os vise, at vi er en Magt i Samfundet, og at vi i Kraft deraf fordrer vore Menneskerettigheder respekteret.

P. Stegenborg,
Tjenesterarl.

Praktiske Nutidskrav.

—:—

Ved Siden af de mere ideelle Formaal i Almindnlighed, maa „Tyendeforbundet“ tage fat paa Løsningen af konkrete, praktiske Opgaver og opstille mere detaillerede Øjeblikskrav angaaende Tyendets og Landarbejdernes daglige Liv og Forhold, f. Eks. om Løn, Arbejdstid, Boligforhold, Fritid osv.

Disse Klasser har hidtil saa at sige gaaet for „hvad Herren vil gi'e“. Jeg tror derfor ikke, det vil være vanskeligt for dem at forbedre deres Stilling en hel Del straks, især hvor der allerede er dannet Afdelinger af Forbundet, naar de stiller deres Krav nogenlunde planmæssigt og samlet. Men i dette Øjemed maa der udarbejdes faglige Regler for begge Køn, bl. a. længste Arbejdstid, Priskurant for Mindsteløn, henholdsvis for Helaars-, Halvaars-, Maaneds- og Dagløn og til de forskellige Aarstider.

Muligvis vi her maa rette os lidt efter de lokale Forhold, f. Eks. at Lønnen er forholdsvis høj i Vestjylland og Arbejdstiden lidt kortere paa Øerne.

Desuden kunde vist godt allerede nu, i det mindste en Del Tjenestefolk, gennemføre at fæste sig bort paa frie Kontraktsforhold med Opsigelsesfrist, Fordring om vis Fritid, visse Beboelsesforhold osv., og paa den Maade begynde at ophæve Tyendelovens Bestemmelser i Praksis.

Vilde det ikke være heldigt at faa en Forhandling i Gang om Sagen her i Bladet med Forslag til de forskellige Krav og til Mønsterkontrakter?

Niels Mortensen,
Gedsted.

Tiden er nu inde, da vi maa til at gennemføre vort Krav om frie Kontrakter og beder vi derfor vore Læsere komme med Forslag ang. denne Sag. Red.

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

Bøger.

—:—

V. Birkedal Nielsen: **Tjenestefolk.**

Der gives virkelig endnu Mennesker, som intet aner om, at der gives et socialt Spørgsmaal, og som kun forstaar Ordet „Klassekamp“, som Underklassernes Kamp for selv at komme ovenpaa og faa Lejlighed til at trykke de andre ned.

Til disse Mennesker hører aabenbart Højskøleforstander Birkedal Nielsen, dersom man skal bedømme hans Begreber om sociale Forhold efter den lille Bog, han fornylig har udsendt under Titlen: „Tjenestefolk“.

Han ser Virkningen — selv om det just ikke kan siges, at han ser den gennem helt paalidelige Briller — men han synes intet at ane om Aarsagen. Derfor betyder hans Bog ogsaa saa uhyre lidt som Indlæg i et stort Samfundsspørgsmaal, og derfor maa man saa ofte, imens man læser Bogen, tænke paa den gamle Ramse: „Saa væve vi Vadmel“. Den kunde han forresten ogsaa passende have sat som Motto.

Naar vi Smaafolk søger at tilkæmpe os bedre Kaar, byder man os altid Moralprædikener i Stedet for. Hr. Birkedal Nielsen sætter sig ogsaa paa den høje Hest for at prædike Moral for Tjenestefolkene og give dem selv Skylden for de daarlige Forhold.

Han finder, at Tyendeforbundets lille Skrift om „Tyendets Stilling i Samfundet“ er præget af Sneversyn og Ensidighed. Hans Bog skulde vel i Modsætning dertil være Udtryk for den fordomsfri Mands overlegne Syn paa Tyendespørgsmaalet. Men Guderne maa vide, at det hverken er fordomsfrit eller overlegent. Et Indlæg, der udtrykte den gennemdannede Mands overlegent forstaaende Syn paa vor Bevægelse, gjorde vi ret i at respektere, selv om der faldt nogle Rap af til os. Dem kunde vi maaske i saa Fald have godt af at tage til Efterretning.

Hr. Birkedal Nielsens Indlæg er derimod kun Udtryk for den halvdannede Mands Fordomme. Hans Kritik over Tyendeforbundet viser kun, hvor umuligt det er for ham at bedømme en Folkebevægelse, og hans Bog har nærmest kun Værdi som Vidnesbyrd om, hvor begrænset hans egen Horisont er.

I en følgende Artikel skal enkelte Afsnit af Bogen blive taget under mere indgaaende Behandling.

Johs. K. Johansen.

Fra Forbundet.

—:—

Vi maa atter rette en Opfordring til vore Læsere og Repræsentanter om at agitere for vort Blad. — Selv om vi er naaet langt, kan Bladet dog endnu ikke bære sig. Der maa flere Holdere til endnu!

Da November-Travlheden nu er ovre, haaber vi, at der kan skaffes mange flere Holdere til Bladet.

Tag et lille Tag endnu, saa kan vi maaske om 14 Dage meddele, at Bladet er økonomisk garanteret. Alle nye Holdere skal nok faa alle de udkomne Numre. Vi maa fortsætte en Maaned endnu med at tegne Holdere til Oktober-Kvartal.

Støt os, saa meget I kan i, den kommende Tid!

— Og saa maa vi atter minde om Aktietegningen, som vi fortsætter en Tid endnu. Tag blot en Aktie paa 5 Kr. alle I, der sympatiserer med os! Enhver kan overkomme at tegne en Aktie. Det er nødvendigt for at holde Bladet oppe, da det jo sluger en Del Penge, inden det kan bære sig.

Vi kan notere, at der er Tjenestefolk, som har tegnet sig for 20 á 25 Kr. i Aktier!

Vi maa alle føle det som vor Pligt at støtte vort velbegyndte Arbejde.

Til Slut en Tak til alle dem, der saa trofast har støttet vort Blad hidtil!

Med kammeratlig Hilsen,

Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

Hasseris Tyendeforening

afholdt den 27. Oktober sin halvaarlige Generalforsamling.

Regnskabet oplæstes og godkendtes, der viser en Indtægt paa 40 Kr. 95 Øre og en Udgift paa 28 Kr. 55 Øre og balancerer med 12 Kr. 40 Øre. De afgaaede Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes saa nær som Formanden, der fraflytter Egnen. Til Formand valgtes Kristian Kristensen, Hasseris, til Næstformand Marinus Jepsen, Ralborg, til Kasserer Søren Andersen, Hasseris, og de øvrige Bestyrelsesmedlemmer Karl Sørensen og Povl Nielsen, Hasseris, genvalgtes; til Revisorer valgtes Søren Mortensen, Ralborg, og Emanuel Karlsen, Mølholm.

Foreningen har haft Tilgang i den sidste Tid.

I Kolding-Egnen

arbejdes i denne Tid paa at faa oprettet nogle Afdelinger. Carl Westergaard er indbudt til at tale ved et Par Møder.

Lærer Lande, Hobro,

har i de to radikale Venstreblade „Hobro Avis“ og „Jydsk Morgenblad“ skrevet en udmærket Artikel om vor Bevægelse. Han opfordrer indtrængende alle Tjenestefolk til at støtte os ved at holde „Tyendebladet.“

— Tak for Opmærksomheden!

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet“ og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Uge-Kronik.

—:—

En Stemme fra Dybet.

Hvo tidernes tegn en smule forstaar!
han ser, at arbejdernes tid, den er vor;
med higende trang de fra vinter mod sommer
i tunge fylkninger endelig kommer,
stævnende frem efter brødres exempel,
mod menneskerettighedernes tempel,
slig, at Europas grundvold i dag
skælver ved træsko-trinnenes slag;
vi hører alt, de knager, de gamle planker,
naar de barkede næver paa porten banker;
vi hører fra tusind tusinders nød
fordringen tordne: retfærd og brød!
— — Og rigerne dirrer, og tindene bæver,
mens stemmer sig samler og raabet sig hæver:
luk op! luk op! skyd slaaen til side!
luk op, før der spænges! luk op i tide!

Per Sivle.

Menneskeprang.

Hvor utroligt det end lyder, er det dog sandt: Der er virkelig noget endnu, der hedder Folkemarked. Blandt Byerne, der nyder den „Ære“, er Kolding, Randers og Aalborg. Til disse Byer kommer Prangerne — Proprietærer, Herremænd og Storbønder, som ingen Folk kan faa paa deres Egn — og byder paa „Varerne“, som om det var Kvæg!

Det hele minder uhyggeligt om den gamle Slavehandel.

Selvfølgelig er det kun i Landet, hvor „Verdens mest oplyste Bønder“ hører hjemme, at sligt Barbari kan opvises.

— Vi figer som Vilh. Beck: Føj for Fanden!

Antonius Jensen

— vor Kammerat paa Bornholm — har anmodet os at meddele, at han ikke har faaet Opfordring fra Manden i Slagelse om at træde ud af Forbundet.

— Det er fordi at alle — selv store Idioter — ved, at Jensen er en hæderlig Mand og ikke en Pjalt, der svigter vor Sag.

„Dansk Tyendeforening“

har vi ikke senere hørt noget fra. Maaske er den allerede afgaaet ved en blid og rolig Død.

Fred med dens Støv!

Kort Proces.

„Redaktøren“ fra Slagelse har sendt en af vore Repræsentanter et af hans sædvanlige Tiggerbreve og anmodet ham om at træde ud af Forbundet, fordi vi ikke havde „aandelige Interesser“. — Vor Kammerat lod straks Brevet gaa tilbage!

Paa'en igen, Hr. Sandberg!

Musik.

Hvad er mere opfriskende, naar man efter en lang, slidsom Arbejdsdag kommer hjem, end en Smule Musik? Til dem, der har samme Mening, vil vi i Dag sige: Hvis I har tænkt at købe et Instrument — f. Eks. en Zittar, som enhver jo kan spille paa — gaa saa til Carl Møller, Aarhus. Det er jo et gammelt kendt Firma, som behandler alle reelt.

(Se omst. Annonce).

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

Korrespondance.

Til H. C., Slagelse! De fortæller, at Hr. Sandberg har faaet den Ide, at han vil skrive, og da han ikke kunde faa sine helt umulige Artikler optaget i noget Blad — ikke engang „Sorø Amtstidende", hans gode Ven — maatte han selv til at udgive et Blad. Han besluttede da at „gøre" i Tyendet.

— Vi beklager disse 13 skakkels Mennesker, der læser hans Blad.

Foreningsmeddelelser.

Carl Westergaard taler om Tyendesagen i Ry Afholdshjem v. Stationen Lørdag Aften Kl. 8.

Socialdemokratisk Forening er Indbyder.

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere**, hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Billige Bøger.

Af Gyldendals Bibliotek" udsælges:

	Ø.
G. Brandes: Fem danske Digtere	60
H. Pontoppidan: Skyer	50
Alex. L. Kielland: Skipper Worse	50
— Garman & Worse	50
H. F. Evald: Udvigte Fortællinger	50
— Familien Nordby	6.
Thomas Lange: Udv. Skrifter I II	1,25
B. S. Ingemann: To Forlælinger	50
— Kristen Bloks Ungdomssteger	40
Caril Etlar: Salmon Baadsmand	50
S. Banditz: Fortællinger	50
H C. Andersen: O. T.	50
— De to Baronesser	50

Fndvidere sælges:

S. Schandorp: Seks Fortællisger (Indb.)	1,00
Forf. t. Fordømmelseslæren: Spøgeri	75
Danske i Amerika: Over Havet	35
I. Mihelsen: Fra Højskolen	50
St. St. Blicher: Juleferierne og Høstferierne	25
— Fjorten Dage i Jylland	25
A. C, Meyer: En Gøglers Roman	1,00
— Sangerinden	1,00
Fjeldsted: Landevejens Børn	1,00

Sendes portofrit, naar Betaling følger med Bestillingen.

Kvosted pr. Løgstrup.

Johs. K. Johansen.

Ekstra fine Zittere

med **Gratis 12 Musik-Numre** (Noder), som enhver straks kan spille, forsendes franco for 10 a 14 Kr. fra

Carl Møllers Musikhandel, **Aarhus.**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Peder: **Halløj, Karl!** Hvor har Du købt den **Cykle?** Den ser udmærket godt ud!

Karl: Den har jeg forskrevet fra **C. M. Madsen, Voel pr. Silkeborg.** Han forsender saavel **Cykler og Cykledele** over hele Landet til saa smaa Priser, at Du aldrig har hørt Mage. — Prøv bare at forlange Tilbud, og Du bliver forbavset.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,

Vestergade 1. — Odense.

Kun smukt og fint Arbejde laves.

12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Fodtøj

købes bedst og billigst i

Reform,

Kongensgade 2, Odense.

4 pCt. Rabat efter Annoncen!

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 ³, Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Aktieselskabet „Tyendebrandkassen", Næstved,

tegner Forsikringer overalt paa særlig fordelagtige Vilkaar og til billige Præmier. Hovedagentur for **Aarhus og Omegn** hos **Hr. Fuldmægtig F. Sørensen,** Jægergaardsvej 16, Aarhus. Agenter antages paa gode Vilkaar.

■ „Tyendebladet", ■

Organ for Tyendet og Landarbejderne.

Udgivet af „Tyendeforbundet." Redaktør: Carl Westergaard.

„Tyendebladet" udkommer 1 Gang om Ugen og koster kun 65 Øre Kvartalet.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe ledende Artikler om Tyende-, Landarbejder- og Husmandssagen.

„Tyendebladet" har som Medarbejder flere dygtige Forfattere og Journalister.

„Tyendebladet" har flere ledende Mænd i Husmandsbevægelsen som Medarbejdere.

„Tyendebladet" redigeres i frisindet Retning og er aaben for alle Tidens Rørelser.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe indholdsrige Fortællinger, smukke Digte samt Billeder af Tidens Mænd.

„Tyendebladet" kan erstatte ethver andet Ugeblad.

„Tyendebladet" bør derfor holdes af alle Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Agitér for „Tyendebladet"!

Læs Pjecen

„Tyendets Stilling i Samfundet"

af Carl Westergaard (udgivet af Tyendeforbundet).

Pjecens Indhold: Indledning, Tyendeloven af 1854, Skudsmaalsbøgerne, Tyendet og Valgretten, Karlekamrene, Folkestuerne, De dobbelte Senge, Føden, Arbejdstiden, Lønnen, Tjenestedrengenes Stilling, Nogle Betragtninger, Aarsagen, Maalet og Midlerne, Tyendeforbundets Program, Uddrag af Lovene, Tjenestefolkenes Antal, To Bøger for Tyendet og Landarbejderne, Tyendeloven i Praksis.

Pjecen (32 Sider) kan faaes paa vort Kontor og hos vore Repræsentanter. Pris 50 Øre, flere Ekspl. kun 25 Øre. Til Forkandling kan den faaes for 20 Øre pr. Stk.

- - - Agiter for dens Udbredelse. - - -

Paa **Milo'ske Forlag** i Odense er udkommet og faas i alle Boglader:

Tjenestefolk

af Højskolef. **Birkedal Nielsen.**

Udgivet i Anledning af „Tyendeforbundet"s Skrift „Tyendets Stilling i Samfundet".

Pris: **75 Øre.**

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

„Tyendebladet"

er det bedste Annonceblad for dem, der vil gøre sig kendt blandt de unge Landarbejdere.

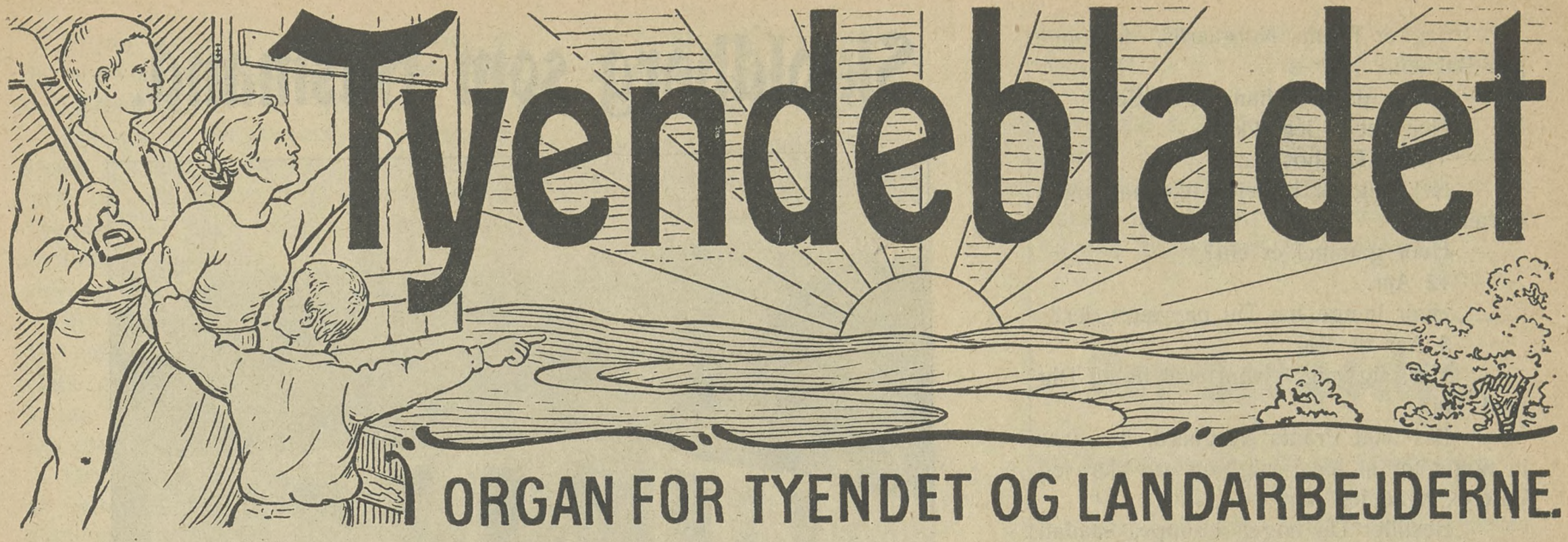
Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 7. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 17. November 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Ungdomssang.

Mel.: Høje Nord.

Ungdomsmod! kækt og frit,
Brusende som vilde Vover,
Skal Du vække de, som sover,
Til at aabne Øjet vidt.
Du skal puste Liv i Mulde,
Drage Sol af Mørke frem,
Du skal rulle
Stenen bort fra Friheds Hjem.

Ungdomskraft! stærk som Staal
Er din unge Arm og Skulder,
Og Du følger Kampens Bulder
Til dit lyse, skønne Maal,
Med Begejstrings Ild i Øje,
Og med Hjærtets Glød for Ret,
Kampens Møje
Tykkes Dig saa saare let.

Ungdomssind! barneblødt,
Ømt og blødt kan Hjærtet banke
For hver ren og herlig Tanke,
Som af Tiden bliver født.
For det Gode og det Sande
Slaa med frejdigt Sind til Lyd;
Haven Pande,
Det er Ungdoms bedste Pryd.

Ungdomshaab! stærkt og stolt,
Ser Du om til alle Sider.
Over Fremtids store Vidder
Gør Din Vandring aldrig holdt.
Lad kun Haabet trøstig drage
Paa sin vide Rejse ud,
Ej tilbage,
Fremad er din Tankes Bud.

Lycinka Hansen.

Tyendekommissionen.

—o—

Tyendekommissionens Underudvalg har nu afsluttet sit Arbejde, og inden Slutningen af denne Rigsdagssamling vil den samlede Kommission fremlægge et Forslag til en ny Tyendelov.

Det er den Skandale, vi længe har ventet! Vi skal have en ny Tyendelov, en ny Klasselov, en Undtagelseslov, der er affattet i mere moderne og human Aand.

Vi havde dog troet, at vi var naaet saa langt i demokratisk og human Udvikling her i Landet, at vi kunde blive fri for den Slags Skandaler i vor Lovgivning. Thi en Skandale er det, at den besiddende Del af Folket, den magthavende, konservative Bondestand nu paatvinger os en ny Klasselov i Stedet for den gamle, skønt alle de organiserede Tjenestefolk — Karle og Piger — sammen med de organiserede Arbejdere protesterer paa det kraftigste!

Vi opgiver ikke Kampen endnu, thi vi har Demokratiet paa vor Side. Paa Socialdemokratiets og det radikale Venstres Program staar det klart og tydeligt: Afskaffelse af Klasselovene!

Det vilde være Forrædderi uden Lige, om de nu svigtede og gik med til at lave nye Klasselove!

Det hedder sig fra somme, at det bliver en Beskyttelseslov for Tyendet, men det er kun Løgn, Humbug og gemen Bedrageri! Vi ved nok, hvorledes Beskyttelsesloven ser ud! Vi ønsker forøvrigt ikke nogen særlig Beskyttelse. Vi vilde helst være fri; vi stal nok klare os. Vi er jo voksne Mænd!

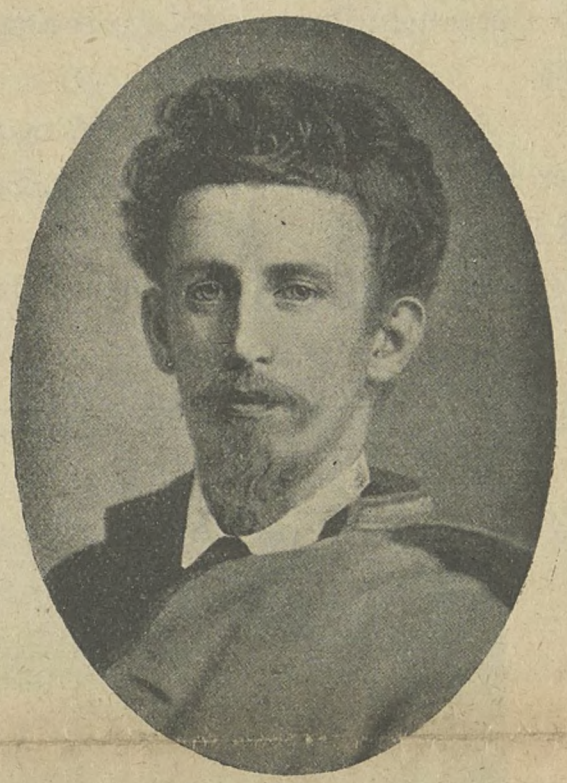
Det er et Principspørgsmaal, hvor det gælder for eller imod. Skal vi have en ny Klasselov med ny Undertrykkelse, eller skal vi have Forholdet helt frit, saadan at der er Plads for menneskelig Udvikling? Her vil vi dele os efter Anskuelser. De demokratisk tænkende og moderne Mennesker vil gaa til den ene Side, og de konservative og gammelkloge til den anden Side.

Vi ved, hvor vi har Plads. Vi har taget Stilling baade mod den ny og den gamle Klasselov, og der vil vi blive staaende til det sidste!

— Og skulde de store besejre os, saa skal Fremtiden dog vise, at det blev dem en dyrekøbt Sejr — en Pyrrussejr!

Carl Westergaard.

En Idealist.

Luis Pio

— som for 35 Aar siden begyndte at forkynde den nye Lære — Socialismen. Han fik en „varm" Modtagelse, idet han blev dømt til 5 Aars Forbedringshusarbejde for en Artikel, han havde skreven.

Han var en dygtig Taler og en stor Agitator.

Til Snekastning.

—:—

Det var en raakold Vinterdag i Fjor Vinter. Det havde føget stærkt om Natten, og vi maatte derfor tidlig ud at kaste Vejen fri. Termometret viste ÷ 16° C., da jeg gik hjemme fra. Vinden var skarp og bidende, og for at intet skulde mangle, føg det endnu ganske fint. Den Sne, der kom, var saa fin og syleskarp, at det sved paa hvert et bart Sted, den traf.

Jeg var „Enkemand" til at begynde med, men da jeg kom ud paa Marken bag Skoven, kom der en til, og han blev saa min Makker. Maaske jeg ellers ikke var bleven ham var, men nu kunde jeg ikke undgaa at lægge Mærke til ham.

Det var en Dreng paa 12—13 Aar, lidt forvokset, mager og med en gullig bleg Farve i Ansigt og paa Hænder. Og som han saa ud i Tøjet. Laset var det overalt og saa tyndt, at Blæst og Sne gik lige gennem, og saa snavset var det, at man næppe kunde se Tøj for Kreatursnavs. Et Par revnede Træsko paa de bare Fødder og intet paa Hænderne. Og saa frøs han, lige saa han bævrede. Skovlen, han havde, var opstødt i Æggen og Hjørnerne fulde af Møg, saa den næsten ikke var til at arbejde med.

Jeg tog Vanterne af og gav ham, det hjalp noget paa den stakkels Fyr, og han smilte glad til mig og tog fat af en god Vilje. Men frøs gjorde han endnu og det meget. Saa gik Frakken samme Vej som Vanterne, den var varm og god, og han ordentlig skuttede sig af Velvære.

Jeg gav mig nu i Snak med ham, og Samtalen faldt i Spørgsmaal og Svar, som det i Reglen er Tilfældet, naar en voksen og et Barn samtaler.

— Hvis Dreng er Du?

— Jeg er Frants Nørgaards, dér oppe paa Bakken.

— Du er da ikke hans egen Søn?

— Nej, det er jeg ikke.

— Tjener Du hos ham?

— Nej, jeg er i Pleje, jeg har ingen Forældre.

— Hvor gammel er Du?

— 12 Aar.

— Hvor længe har Du da været der?

— 3 Aar til Maj.

— Hør, sig mig, hvem skal holde Dig med Tøj?

— Det skal Frants Nørgaard, han faar jo noget for at have mig, og saa skal jeg udrette, hvad jeg kan.

— Bestiller Du noget deroppe, saadan bestemt mener jeg?

— Ja, jeg skal jo hjælpe at malke, fodre Køer og Heste og ellers udrette, hvad jeg kan faa Tid til.

— Ja, det bliver da ingen stor Del?

— Jo, det bliver slet ikke saa lidt, thi jeg skal være færdig med Fodring Kl. 8 om Morgenen og maa ikke begynde førend Kl. 5 om Aftenen.

— Hvor tidlig kommer Du sædvanlig op?

— Jeg kommer sjælden op før Kl. 4, men ret meget bliver den heller ikke over.

— Kommer Frants Nørgaard op til samme Tid?

— Nej, han kommer Kl. 8—9, eller saadan.

— Naar Du saadan skal slide, faar Du vel en god Behandling?

— Aa, ja. — — Han trak lidt paa det, ligesom usikker.

— Faar Du en god Føde?

— Ja, den er god nok. Ja, jeg faar jo ikke af den Mad, Manden og de andre spiser af: som Regel faar jeg kold Mælk og Grød.

— Til alle Maaltider?

— Ja for det meste.

Jeg kastede et hurtigt Sideblik til Drengen, mon han skulde være Ironisk? Men nej, det kunde der ikke være Tale om.

— Sig mig engang, er det Sødmælk?

— Nej da, det er Mejerimælk.

— Og Grøden er somme Tider sur?

— Ja, det hænder jo undertiden.

— Men Prygl, faar Du da ingen af?

— Aa jo, lidt faar jeg jo hver Dag, somme Tider meget, men det er ikke saa tit.

Han svarede saa resigneret paa alt som en gammel træt Mand, men alligevel som om det var i sin gode Orden altsammen.

Under vor Passiar var vi kommen op til Frants Nørgaards Vej, og jeg sagde saa, at han maatte godt gaa hjem. Nej, det turde han ikke; men det hjalp ikke, jeg bad ham hilse Manden, at det var mig, der havde sendt ham hjem, saa skulde det nok gaa. Saa gik han, og jeg saa ham ikke siden.

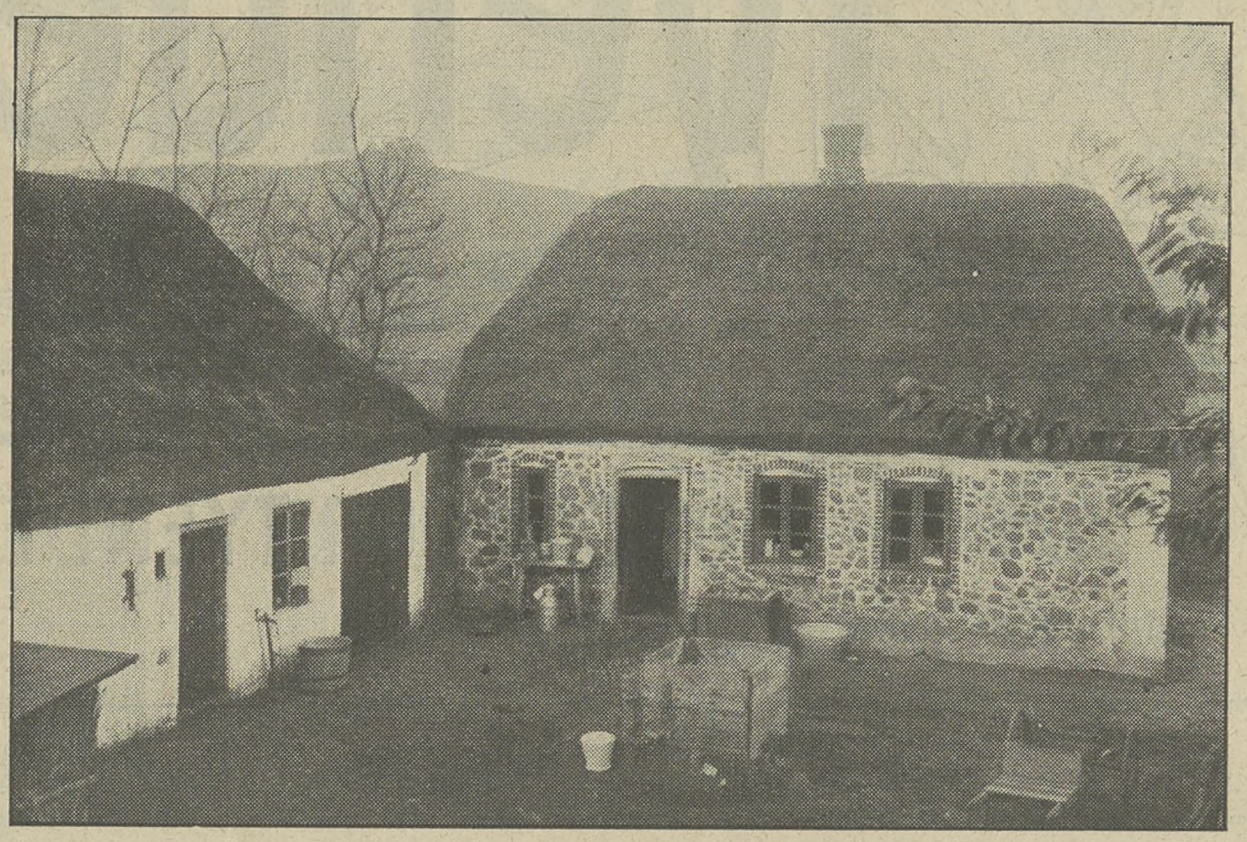
Saa var det, jeg hørte, at han var funden en Morgen lidt oven for Byen; han sad i Vejgrøften med Knæene trukne op til Hovedet, og Armene slynget sammen paa Brystet. Han havde nok været nede i Byen paa et Forlystelsessted for at finde sin Husbonds voksne Søn. Paa Hjemvejen har Trætheden overvældet ham, han har sat sig og er falden i Søvn og er fra Søvnen gledet ind i Evigheden.

Bladene bragte Meddelelse om et Ulykkestilfælde, men jeg havde mine egne Tanker.

Frosten havde øvet en Velgærning.

Hjalmar Ejsing.

Skjoldborg som Husmand.

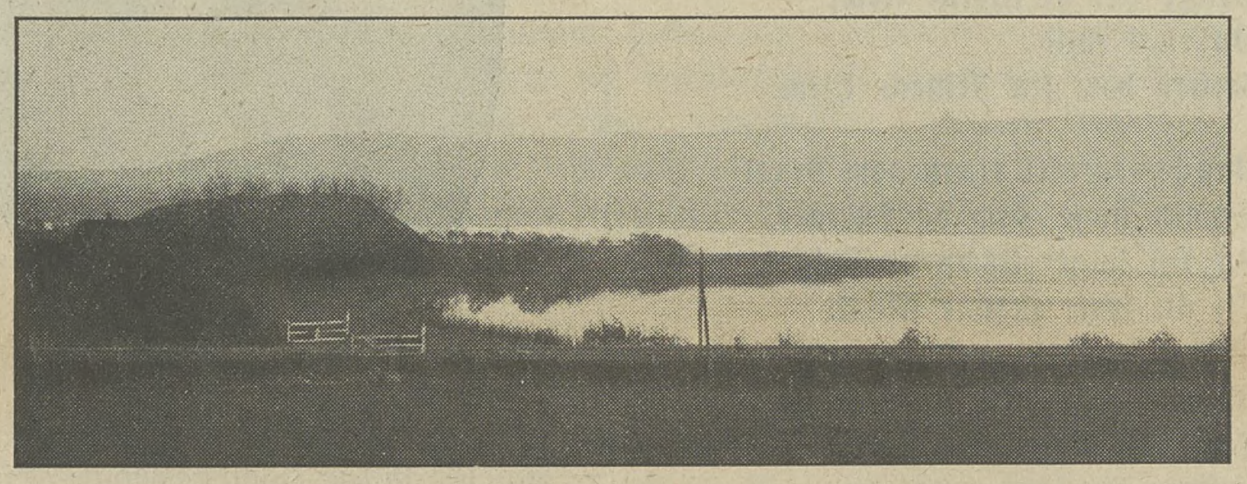
Forfatterens nye Hjem paa Dynæs.

Som bekendt har Forfatteren Johan Skjoldborg købt sig et Hus med 12 Tdr. Land i den naturskønne Idyl Halvøen Dynæs ved Himmelbjærget, hvor han for Fremtiden vil bo.

Han vil selv dyrke Jorden, og imellem han fodrer Køerne og Svinene, vil han skrive Bøger til Gyldendal og Artikler til „Tyendebladet" samt fange Fisk i Søerne, der omkranser hans Jord.

Vi haaber, at det altsammen maa lykkes ham lige godt.

Til Lykke!

Halvøen Dynæs set fra Himmelbjerget.

Velkommen!

—:—

Fra Underklasserne kommer Opvældet, der forfrisker Folket.

Siden Grundloven fjærnede det store Tryk, har det strømmet rigeligt.

Friheden er Livets Vilkaar.

Bevægelser i vort Folks Underklasser er det karakteristiske for den sidste Menneskealders Historie.

Og nu kommer ogsaa Tyendet.

Velkommen!

Enhver, der elsker sit Folk, maa glæde sig i sit Hjærte ogsaa over denne sidste Bevægelse, fordi han ved, at denne Begyndelse betyder et nyt Opvæld, ny Tilgang af Folkekraft, ny Opdrift af lavt liggende Folkelag, ny Higen mod Sol og Lys fra Hundrede Tusinder, der før var krøben sammen i Skyggerne.

For mig er det en hel underlig Glæde. Fra den Tid, for en 25 Aar siden, da jeg som ung Lærer begyndte min Mandsvirksomhed, har nemlig Tyende-, Landarbejder- og Husmands-Spørgsmaalet været et stadigt Stridspunkt mellem mig og det overvejende Flertal af den Befolkning, jeg har levet imellem. Næsten ved enhver Fødselsdagsfest eller Bondegilde har jeg diskuteret det hæftigt nu i 25 Aar. Ofte har jeg været alene mod hele Stuen. Herlige Timer! — Naar vi kom hen paa Aftenen, brændte det næsten altid løs med dette Spørgsmaal. Vi blev gerne højrøstede, efterhaanden samledes Folk til, endog Kvinderne fra de andre Stuer. — Ja, hvad er skønnere at mindes end Kampen for det, man synes er Ret.

Naar Selskabet af Husbønder og Madmødre saa f. Eks. sa'e: Tyendet er umoralsk, de øder deres Penge og er mere raa end f. Eks. Gaardmandsbørnene, saa svarede jeg: Det har de skam ogsaa Lov til at være.

Gud, hvad er det han siger!

Jo, for vi er enige om, at Hjemmets Maal er stort. Naar da Tyendet vokser op i Karlekamrene under fremmede Øjne fra den Tid, de kan svinge en Tøjrekølle, saa kan man ikke forlange det af dem, som man kan forlange af de Børn, der vokser op i Hjemmet under Forældrenes Varetægt hele Barndommen og den første Ungdom.

Vel!

Naar jeg saa traf Tyendet, sa'e jeg til dem: Jeres Husbønder siger, at I gaar saa meget til Dans og Svir paa Kroen, at I sidder og drikker og spiller i Kamrene osv., hvad skal jeg svare til det!

Du kan svare: Naar der er Bryllup, Barsel eller anden Familiefest med Dans og Glæde i Landsbyen, saa kommer Gaardmandsungdommen med der og morer sig mellem de ældre, vi derimod kan faa Lov at vaage, til de tager hjem, og saa kan vi faa Lov at spænde Heste for, — derfor maa vi fornøje os for os selv paa anden Vis, og saa gaar det ganske vist ikke altid til, som det skulde. — Det kan Du svare dem!

Nu da Tyendet er kommet saa vidt, at de organiserer sig, dukker alt dette op i min Erindring.

For mig er det ikke noget nyt i Tyendesagen, forstaar I, men det er selvfølgelig med en sær Glæde, jeg allerede nu ser Tyendet selv tage fat paa at samle sig i en Landsorganisation, den eneste Vej til virkelig Fremgang.

For jeg havde ikke tænkt mig, at den Tid var saa nær. Jeg havde troet, at der vilde gaa længere Tid hen, inden der kunde blive Tale om en samlet Tyendebevægelse.

Det glædelige ligger selvfølgelig deri, at flere Hundred Tusind Mennesker, der hidtil har levet i Fattigdom, i Fortrykthed, forkrøblede og vantrevne af den sociale Elendighed, nu begynder at rette paa sig, saa vi kan haabe, at de vil gaa frem i økonomisk og menneskelig Frigørelse og blive til stoute, selvstændige Mænd og Kvinder, frie værdifulde Borgere i vort Samfund.

Der maa sikkert være noget forkert ved de Patrioter og Demokrater, der ikke mærker en festlig Stemning i Sindet ved det Morgengry over det sumpede Lavland.

Og dem, der glæder sig over, at Bonden nu styrer Land og Rige, men samtidig finder det utidigt eller oprørsk, at Tyendet stræber efter Frigørelse, — den Slags Folk, — ja, de fortjener i alt Fald ikke at have Tømmen i deres Haand for ikke at tale om Pisken, og de beholder den heller ikke i Længden paa den Maade.

Velkommen!

Dynæs, 1ste November 1907.

Johan Skjoldborg.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Hvor Lyngen brydes.

—:—

Flidens Arm stille Fadet fylder.
Kvældens Sol fattigst Vraa forgylder
— Kvældens Sol.

Han Ole bor paa Heden
med Sand og Ahl forneden,
med Rugen svang og sveden
og Spergelhøst for Byg.
Ved Slidet tungt og treven
med Spaden og med Greben
er Oles Mundheld bleven:
„Endnu et bitte Nyk!"

Gaar Stud i Staa for Ploven,
og ømmer den paa Kloven,
mens Kragen tyr mod Skoven
og Solen gaar i Syk, —
er Barnet søgt til Puden,
blev Praasen tændt bag Ruden
det lyder end til Studen;
„Endnu et bitte Nyk!"

Hans Kvinde ved hans Side
fik ogsaa tidt at vide,
hvor Solens Brand kan svide
en gammel, kroget Ryg;
man hører Hakkers Klingen,
men Knurren hører ingen;
de enes godt om Tingen:
„Endnu et bitte Nyk!"

Og Sumpens Siv fortrækker,
og Vidjen Vaaben strækker,
hvor Ole Ahlen „brækker"
med Staalets plumpe Pløk;
og Hønen gaar og skralder,
og Studen næsten falder,
mens Oles Stemme kalder:
„Endnu et bitte Nyk!"

O, I som bo og bygge
I tavse Bøges Skygge
og føle jer saa trygge
mod Hedemandens Tryk,
husk paa, at Fædrelandet,
at Danmark blev et andet
paa Mulden som paa Sandet
ved slige „bitte Nyk".

Vort Land skal gro og grønnes,
dets hvide Kyst forskønnes,
selv Hedens Søn skal lønnes
for tusind tunge Ryk,
blot længe det maa lyde
fra By- som Landsbygyde,
fra Øbo som fra Jyde:
„Endnu et bitte Nyk!"

Jeppe Aakjær.

„Social Oplysning".

—:—

Hr. Alfred Hansen har i dette Blads Nr. 5 skrevet en Artikel under denne Overskrift, hvori han anbefaler „Det sociale Sekretariat & Bibliotek" til Tyendebladets Læsere. Til denne Artikel kunde jeg ønske at knytte et Par Bemærkninger.

Selskabet „Det sociale Sekretariat & Bibliotek" ledes af Fernando Linderberg. Denne Mand har gjort sig til Talsmand for en Art kristelig-politisk Bevægelse, som han gerne vil give et vist demokratisk Præg. Hans Politik hører imidlertid hjemme i Ideernes Verden og har intet med den moderne Arbejderbevægelse at gøre. Det politiske Oplysningsarbejde. som han mener kan udføres af „Det sociale Sekretariat & Bibliotek", er af meget ringe Værdi for Tjenestefolkene. Det kontrolleres af Højskoleforstanderne Appel, Nørregaard og Alf. Povlsen, og det anbefales af en hel Del militaristiske Højskoleforstandere og en Mængde Præster. Dermed turde vel Selskabets Betydning være givet.

Tjenestefolkene bør selvfølgelig ligesom andre Statsborgere erhverve sig sociat Oplysning. Derfor maa det være Tjenestefolkenes Pligt at støtte deres eget Blad saa meget som muligt, for at det kan blive et udmærket Led i Oplysningsarbejdet blandt Tjenestefolkene. Som andre Midler til at sprede Oplysning vil jeg nævne den demokratiske Dagspresse, Foredrag, Tyendehøjskoler og Statsbiblioteket i Aarhus, hvorfra enhver ganske gratis kan faa Bøger at laane — man behøver kun at betale Forsendelsesomkostningerne.

Aksel Sneum.

— — —

Uden at blande os i Striden mellem Hr. A. Hansen og Hr. A. Sneum, vil vi dog bemærke, at vi ingenlunde er Tilhænger af Hr. Linderberg. Tværtimod! Men naar vi har tilladt en af vore Medarbejdere at henlede Opmæksomheden paa Hr. Linderbergs Virksomhed, er det, fordi dette Selskab har et Bibliotek, som er enestaaende i Norden, og det burde alle, der studerer det sociale Spørgsmaal have Adgang til. Derfor er vi Medlem af „Det sociale Sekretariat & Bibliotek", Vi har ikke det mindste imod, at andre gør det samme. Hvad Hr. Linderberg og Co. mener, er os aldeles ligegyldigt; naar bare vi kan faa Adgang til Bøgerne, er vi tilfreds.

Red.

Vor Bevægelse.

—:—

Et Agitationsmøde i Ry om Tyendesagen

blev afholdt sidste Søndag, hvor Carl Westergaard talte. Efter et kraftigt Indlæg til Forsvar for vor Bevægelse, var der en god Diskussion, som varede ca. 2 Timer.

I denne deltog Lærerne Hummeluhr og Madsen, Forstander Bording, Tjenestekarl Kr. Hansen, Murer Th. Christensen, Smed Jensen og Indlederen.

Der var mødt ca. 100 Tilhørere, som med stor Ro fulgte med i de 3 Timer, Mødet varede.

Der var god Tilgang af nye Medlemmer, og „Tyendebladet" fik ogsaa mange nye Holdere.

Alt i alt: Et godt Møde!

Et godt Resultat.

For en lille Maaned siden fik vi oprettet en Afdeling i Nr. Lyndelse paa Fyn, hvortil alle Arbejderne fra Herregaarden „Bramstrup" sluttede sig.

Frugten af denne Organisation har vi allerede begyndt at høste, idet de nu har faaet 25 Øre lagt paa Daglønnen! De faar nu 1,75 om Dagen. I Høsten fik de kun 2 Kr.

Alle Arbejdere kan deraf lære, at Organisation er en Nødvendighed, og at det altid bærer god Frugt.

Til Lykke med Resultatet! Fremad paany!

Husk Aktietegningen i „Tyendebladet"!

Enhver Tjenestekarl og andre, som har Sympati for vor Sag, bør tegne sig for en Aktie paa 5 Kr. i „Tyendebladet" for at øge Bladets Driftskapital.

Skriv straks til Bladets Kontor, hvor alle Oplysninger faas!

Nye Afdelinger

vil snart blive oprettet i Søby og Brobyværk paa Fyn.

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

Uge-Kronik.

—:—

„Politiken"

bragte forleden Dag en god Anmeldelse af „Tyendebladet", hvori det bl. a. hedder, „at der ogsaa indenfor Tyendets egen Kreds er gode Penneførere for Tjenestefolkenes sociale og politiske Krav".

Konkurrencen

om vore Præmier til dem, der kan skaffe os de fleste Holdere, fortsættes til den 1. December.

Til den Tid maa det, af de forskellige Deltagere, opgives, hvormange de ialt har skaffet!

En god Præmie er det at vinde. Forsøg!

55 ny Holdere

har vort Blad faaet i denne Uge. Det er en god Fremgang, men der maa endnu mere til.

Skaf os en eneste Holder hver, saa kan Bladet mere end bære sig — ja, maaske udvides.

Alle, der holder af Bladet, vil nok gøre os den lille Tjeneste!

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

Korrespondance.

Til C. C.: Du skriver: Har Du hørt, at Sandberg i Slagelse spøger endnu? Hans Adresse om Tyendelovens Afskaffelse svæver omkring i Luften; jeg saa en forleden Dag, og der stod i den, at man ikke kunde være andet bekendt, end at skrive under, jeg tror ikke, at Folk, der gør det, har mere end fire Sanser!

— Mener Du, de mangler Forstanden? Ja, maaske!

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Læs

Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild).**

Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**

Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Ekstra fine Zittere

med **gratis 12 Musik-Numre** (Noder), som enhver straks kan spille, forsendes franco for 10 a 14 Kr. fra
Carl Møllers Musikhandel, **Aarhus.**

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Billige Bøger.

Af Gyldendals Bibliotek udsælges:

	Ø.
G. Brandes: Fem danske Digtere	60
H. Pontoppidan: Skyer	50
Alex. L. Kielland: Skipper Worse	50
— Garman & Worse	50
H. F. Ewald: Udvalgte Fortællinger	50
— Familien Nordby	65
Thomas Lange: Udv. Skrifter I II	1,25
B. S. Ingemann: To Forlællinger	50
— Kristen Bloks Ungdomssteger	40
Carit Etlar: Salomon Baadsmand	50
S. Banditz: Fortællinger	50
H C. Andersen: O. T.	50
— De to Baronesser	50

Endvidere sælges:

S. Schandorph: Seks Fortællinger (Indb.)	1,00
Forf. t. Fordømmelseslæren: Spøgeri	75
Danske i Amerika: Over Havet	35
I. Mihelsen: Fra Højskolen	50
St. St. Blicher: Juleferierne og Høstferierne	25
— Fjorten Dage i Jylland	25
A. C. Meyer: En Gøglers Roman	1,00
— Sangerinden	1,00
Fjeldsted: Landevejens Børn	1,00

Sendes portofrit, naar Betaling følger med Bestillingen.

Kvosted pr. Løgstrup.

Johs. K. Johansen.

Meddelelse

fra

Tyendebladet, Aarhus.

Herved meddeles, at Hoved-Ekspeditionen for Annonce-Afdelingen ved Tyendebladet er overdraget Chr. Jensen, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.

I Henhold til ovenstaaende meddeles, at undertegnede modtager Annoncer af enhver Art, saavel Forretnings-Annoncer som Plads tilbydes og Plads søges.

Enhver Forespørgsel Annonceringen vedrørende vil omgaaende blive besvaret, ligesom Annoncer gerne opsættes og affattes uden ekstra Udgift for ærede Averterende.

For **Tyendebladets Annonce-Afdeling, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg
Forlang Tilbud.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

■ „Tyendebladet", ■

Organ for Tyendet og Landarbejderne.

Udgivet af „Tyendeforbundet." Redaktør: Carl Westergaard.

„Tyendebladet" udkommer 1 Gang om Ugen og koster kun 65 Øre Kvartalet.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe ledende Artikler om Tyende-, Landarbejder- og Husmandssagen.

„Tyendebladet" har som Medarbejder flere dygtige Forfattere og Journalister.

„Tyendebladet" har flere ledende Mænd i Husmandsbevægelsen som Medarbejdere.

„Tyendebladet" redigeres i frisindet Retning og er aaben for alle Tidens Rørelser.

„Tyendebladet" vil hver Uge bringe indholdsrige Fortællinger, smukke Digte samt Billeder af Tidens Mænd.

„Tyendebladet" kan erstatte ethvert andet Ugeblad.

„Tyendebladet" bør derfor holdes af alle Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Agitér for „Tyendebladet"!

Skal en Annonce

betale sig, bør man avertere i et Blad, der læses af det Publikum, som har Brug for det averterede.

Tyendebladet læses ugentligt af over 20,000 Mænd og Kvinder. Alle, som vil søge Kunder specielt blandt Middelstanden og Arbejderbefolkningen, kan ikke avertere i noget bedre Blad end **Tyendebladet.**

Annoncer til Tyendebladet modtager **Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,

Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Arbejdsgivere

naar det bedste Resultat ved at avertere i Tyendebladet, som ugentlig udgaar over hele Landet og læses af over 20,000.

Annoncer til Tyendebladet modtager **Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 ³, Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Meddelelse til de Averterende!

Alle Oplysninger angaaende Annoncer samt Pristilbud paa samme meddeles beredvilligt fra
Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.

Fodtøj
købes bedst og billigst i
Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

„Tyendebladet"

er det bedste Annonceblad for dem, der vil gøre sig kendt blandt de unge Landarbejdere.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hælter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Paa **Milo'ske Forlag** i Odense er udkommet og faas i alle Boglader:

Tjenestefolk

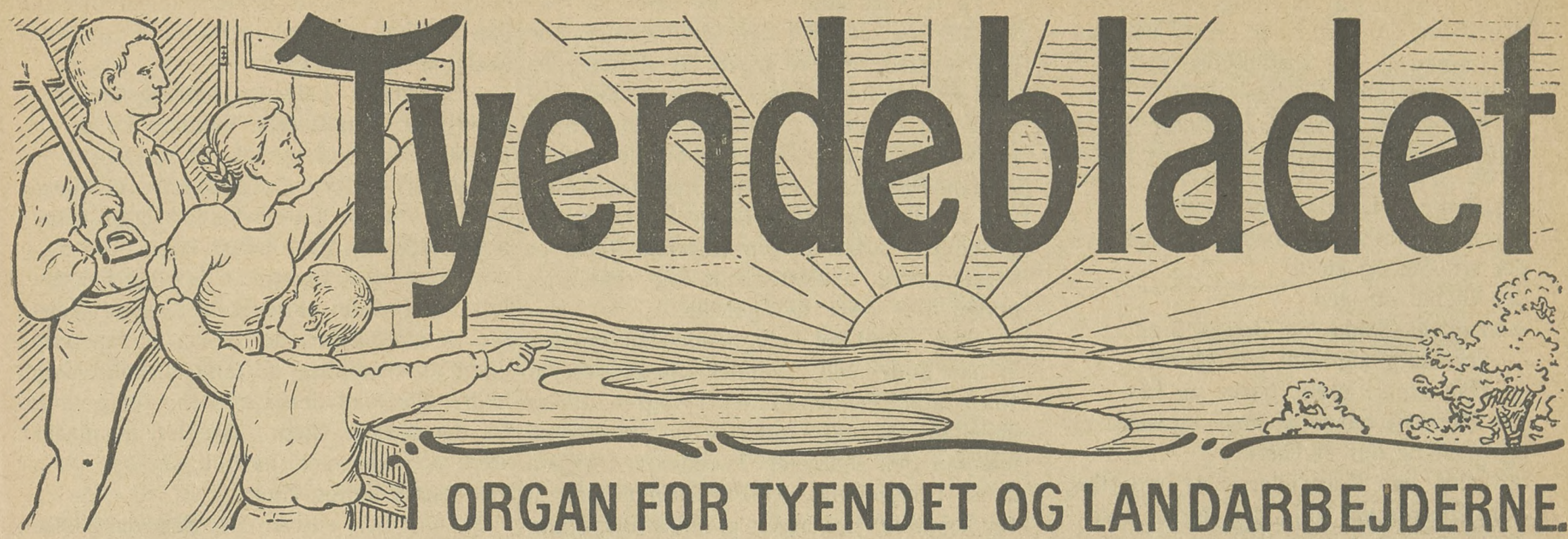
af Højskolef. **Birkedal Nielsen.**

Udgivet i Anledning af „Tyeudeforbundet"s Skrift „Tyendets Stilling i Samfundet".

Pris: **75** Øre.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 8. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 24. November 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

For vi træder hverandre i Dyndet ned.

—:—

Der staa en Purle ved Vejens Sving,
en Egeknast saa forkrampet;
den Stakkel fik aldrig sin Marv i Ring,
og aldrig blev den til Nogenting,
fordi den for tidlig blev trampet.
For vi træder hverandre i Dyndet ned.

Ja Livets lovende Førsteknop
den ødtes grumt for de fleste;
thi raged ogsaa en Enkelt op
med Jærn i Vedder, med Frugt i Top,
det blev dog kun Purl det meste.
For vi træder hverandre i Dyndet ned.

Det Barn, som vaagner af drømfyldt Blund,
den hele Sol vil han kræve;
men lad ham først kæmpe en Livsens Stund,
da vil for at vinde en Straale kun
hans tryglende Læber bæve.
For vi træder hverandre i Dyndet ned.

Jeppe Aakjær.

Protest mod Tyendeloven!

—:—

Som det andet Steds i Bladet er meddelt, har der i „Studentersamfundet" været afholdt et Møde om Tyendesagen, hvor Hr. Journalist Marinus L. Yde holdt et klart og kraftigt Foredrag om Tyendespørgsmaalet.

Dette Møde formede sig fra først til sidst som en alvorlig Protest mod den nuværende Tyendelov og Tyendelovgivning i det hele.

Det var en stolt Sejr for den Anskuelse, vi til enhver Tid lægger for Dagen! Med de stærkeste Ord, Sproget ejer, blev det fordømt, at underkaste Tyendet særlige Love.

Man skulde forøvrigt ikke synes, det kunde være saa vanskeligt at underskrive af alle, der ellers fuldt ud slutter sig til den demokratiske Anskuelse: Folket skal selv styre deres egne Sager! Men, ak — desværre! Der er endnu mange, for hvem Demokrati kun er et Ord, som kan anvendes ved højtidelige Lejligheder, og som ikke vil gaa med til at stille Tyendet lige med de øvrige Borgere.

Men hvordan i al Verden kan det saa falde os ind at give Tyendet Valgret, udtalte Hr. Yde, naar vi samtidig vil underkaste dem særegne Love?

Det forekommer ogsaa mig at være noget mystisk. Skal vi have Valgret, skulde vi dog ogsaa i det øvrige være lige med de andre.

Det er at haabe, at Demokratiet vil lytte til Tyendets Krav. Og naar vi saa ønsker at fritages Undtagelseslove i enhver Form, saa haaber vi, at Demokratiet vil støtte vort Krav.

For hver Dag der gaar, bliver Protesten mod, at Tyendet skal underkastes særlige Love, stærkere og stærkere, derfor er det at haabe, at kun Reaktionen vil modsætte sig Kravet: Lige Ret for alle!

Alle frisindede Mennesker vil stille sig paa vor Side og hævde, at Lovene skal være ens for alle!

Carl Westergaard.

En Folkedigter.

Henrik Pontoppidan.

Han er en af vort Lands største Digtere. Hans Bøger udmærker sig ved et klart og naturligt Sprog.

For sine Bøger „Fra Hytterne" og „En Endelig —" fortjener han at mindes som den, der først skrev om Smaafolks Livsvilkaar. Det store Værk „Lykke Per" er Pontoppidans største Bidrag til dansk Literatur.

At leve.

—:—

Vi spiser for at leve, vi lever ikke for at spise. Vi arbejder for at leve, vi lever ikke for at arbejde. Dette er sund Sans og god Moral.

I vor moderne Tid tegner det til at blive omvendt. Mange Mennesker lever kun for at spise — at nyde. Hele deres Liv gaar kun ud paa at tilfredsstille deres Nydelsestrang — saa raffineret som muligt. Saadan former Livet sig mange Steder paa Samfundets Højder. Og i Arbejderverdenen former Livet sig, som om store Masser Arbejdere kun er til for at arbejde.

Det ser ud, som hele Livets Mening med dem kun er Arbejdet.

Paa denne Maade bliver Livet paa Højderne et Liv i Fraadseri, mens det for Arbejdermasserne bliver et Liv i Arbejde, et Liv i Trældom.

Begge Dele er skadelige og fører til det stik modsatte af Sundhed og Moral. Det er den rene Unaturlighed.

Det er denne Unaturlighed, at vi arbejder paa at faa fjernet.

Vore Modstandere kan ikke benægte, at alt dette forholder sig saaledes, men alligevel hyler de mod os.

Nogle hyler, fordi Bugen og Pengene er bleven deres Gud, andre, fordi „Trældomsfrygten" har reduceret deres Sjæl.

De første hører til de herskende, de sidste til de undertrykte. Men disse Hyl mod os er lige saa meningsløse som Hundens Gøen mod Maanen.

Lars Bjerres Død.

—o—

„Lars Bjerre er død!"
fra Mund til Mund det i Gaarden lød;
„I Nat Klokken tolv tog Vorherre
den gamle Slider, Lars Bjerre."

— — —

„Hvor havde han virket? Hvad drev han paa?
var Hværvet mon stort og betroet?
Og var han frygtet af store og smaa?
af hele Hoben begloet?
Og smykked' en Orden hans brede Bryst?
var Livet en Leg — en Solskinslyst?"
— „Nej — nej, det var en alvorlig Dyst",
sa'e Hytten, hvor han havde boet. —
Den havde jo set ham ved Dag og Nat;
naar han gik i Gryet — stærk til at ta'e fat,
naar han kom i Kvælden — mødig og mat,

fik Nad'veren og smed sig paa Lejet;
den havde jo hørt, naar urolig han laa
og regned' — og spekulerede paa
at øge det lidt, som han ejed' —
— Men fattig han var, og fattig han blev,
fra Haanden til Munden, kun Lars det drev,

Og dog var Lars en Slidernatur,
der aldrig drev eller kneb sig en Lur,
der stræbte og stred,
der slæbte og sled
med duvet Nakke og Bringe bred
— var tidligt og sent paa Færde.
— Han kunde pløje, harve og saa,
var Mester i baade at meje og slaa
og grøftede flot et Gærde,
og rakte han Korn eller satte han Hæs,
Lars Bjerres var altid det største Læs,
og Hæsset stod, som det var tegnet;
han krøb paa Akkord gennem Roerne frem
og bragte altid en Del mere hjem,
end Ladefogden beregned'.

— — —

Men nu var han død — død let og brat,
— død Klokken tolv den sidste Nat.

Dagen igaar han tappert stod;
han harked' og hosted' og spytted' Blod
i Tærskemaskinens graablege Støv,
det kendtes, han var kun et vissent Løv,
der snart vilde falde fra Kviste.
— Og Greven gav Hjulmanden Ordre paa
at tømre saa fast, som han kunde naa
en sortmalet Fyrretræskiste.

— — —

Nu er det den dejligste Foraarsdag
med Sol over Strand og Skoven,
i Marken er selv den unge Plag
kommet med for at trække Ploven.
Og Møgets Duft over Gaarden staar,
Læs paa Læs udaf Møddingen naar,
nedover Vejen mod Marken det gaar,
— men hvad er nu det, der kommer?

Jo — just mellem to Læs tuftende Møg, —
trukket af gamle Udgangsøg,
to stive — lammende Bæster —
kom Lars Bjerres jordiske Rester.
— Forvalt'ren fik ikke Tid til at se det,
han saa bare no'et, som drog forbi Leddet,
han vinker og raaber: „Ohøj" og „Halløj"!
hvor Fa'en skal de hen med det Læs Møg?"

Ja saadan en Henfart faar jo desværre,
mangen af samme Slags som Lars Bjerre,

Bertram Eggers.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Birkedal-Nielsen og Tyendebevægelsen.

—:—

Hr. Birkedal-Nielsen fortæller i sit Skrift „Tjenestefolk", at han selv har en Gaard paa 400 Tdr. Land, og med denne Oplysning in mente forstaar man bedst baade hans bidske Angreb paa Tyendeforbundet og dets Formand, og alt det øvrige, han væver sammen om Tyendeforholdet. Han er ikke alene Højskolemand men ogsaa stor Jordbruger. Han har i betydelig Grad tilegnet sig de andre større Jordbrugeres Syn paa Tyendeforholdet, og alt, hvad han kan, bliver derfor kun at sætte Højskolemusik til Storbøndernes Klagesang over de aadrlige Tjenestefolk.

Hans Paastande er i det hele saa misvisende og stiller i den Grad Forholdene paa Hovedet, at man fristes til at imødegaa ham Punkt for Punkt. Jeg skal dog ikke falde for Fristelsen, da det vilde føre alt for vidt, men nøjes med at belyse enkelte af hans Paastande. Skulde han saa f. Eks. ved et offentligt Møde ønske Spørgsmaalet grundigere uddebatteret, vil baade Redaktør Westedgaard, undertegnede og rimeligvis endnu flere være til Tjeneste.

Som noget ret betegnende skal nævnes, at han finder selv Tyendeloven et Forsvar værd mod Tyendeforbundets Angreb. Ellers plejer Agrarernes Ordførere jo at komme udenom den Skamplet, Tyendeloven er paa dansk Lovgivning, ved Forsikringer om, at den egentlig slet ingen praktisk Betydning har. „Her paa Egnen kender hverken Husbond eller Tyende til, hvordan Tyendeloven er", plejer det jo at lyde. Hermed kan B.-N. imidlertid ikke nøjes. Han vil have slaaet fast, at Loven virkelig ikke er saa slem, som den gerne faar Skyld for at være. Han nævner en Del Bestemmelser, der skulde beskytte Tyendet. Men i Praksis gaar det jo rigtignok gerne saaledes, at disse Beskyttelsesparagrafer bliver ret hetydningsløse. Der føres mellem Aar og Dag ikke saa faa Tyendesager, og af dem alle lærer vi, at Rettens Vej er uhyre trang for Tjenestefolk. Selv hvor jævn Menneskeforstand maa finde, at Tyendet har Ret, gaar de allerfleste af de Domme, der falder i Tyendesager, dog Tyendet imod.

Loven er dikteret af Husbondens Interesser, og den fortolkes selvfølgelig ogsaa gerne i Husbondens Favør; men saa meget er det naturligvis umuligt at faa N.-B. saavel som Agrarernes øvrige Ord- og Penneførere til at forstaa.

Noget, man ogsaa maa lægge Mærke til, er den Maade, hvorpaa B.-N. helt igennem omtaler Tjenestefolkene. De faar naturligvis selv Skylden for de daarlige Forhold. De faar Penge „for at gaa og i større eller mindre Grad kludre med andres Værdier". „De er ret ofte nogle store Svinebæster" og „Sengetøjet i Karlekamrene er mange Husmødres Skræk". Der kunde citeres meget mere af den Slags, men Pladsen tillader det ikke. Alene det her fremdragne er imidlertid betegnende for, hvad B.-N. mener om Tjenestefolk.

Og gaar Tjenestefolkene fra Stillingen som Tyende over i de fattige Landarbejderes Rækker, saa er det naturligvis ogsaa deres egen Skyld. De tjener saa meget, „at den fattigst fødte Karl og Pige ved de Goder, som Samfundet byder, kan faa sit eget Hjem, hvor de kan leve saa selvstændigt som nogen Adelsmand paa sin Borg", og „Samfundet er saa godt, at enhver, som ærlig og trofast vil, kan arbejde sig frem til en god social Stilling". For Kuriøsitetens Skyld skal ogsaa nævnes, hvordan han skriver om at dele. Selv om de bosiddende „gav al deres Rigdom bort til lige Deling, saa vilde der være mange, der bare ødelagde Rigdommene og altsaa var lige fattige osv." Vi skulde ellers tro, Folk snart var vokset fra disse Delingsfantasier, og saa kan der virkelig endnu i 1907 endogsaa findes en Højskoleforstander, der ikke er naaet videre i social Forstaaelse. Jeg kan dog trøste ham med, at han ikke heltud er den eneste, der staar saa langt tilbage. Her paa Egnen er der i hvert Fald enkelte gamle Koner, der akkurat har de samme Ideer om at dele; men man forstaar rigtignok ogsaa bedre, hvis han skriver om, at enhver, der vil, kan blive vedstillet — og man gider ikke komme ind paa at give igen paa dette — — ja, hvad skal man kalde det?

Naturligvis paastaar han ogsaa, at de daarligste Tjenestefolk kommer fra de fattigste Hjem. Den vil Storbønderne jo ogsaa gerne stikke ud. Man maa vel spørge, hvorfra ved de dette? De foreligger næppe nogen Statistik over hvilke Hjem, der lever det største Kontingent af daarlige Tjenestefolk. Det vilde alligevel ikke være af Vejen, om de Storbønder, der altsaa er saa ivrige efter at tilsmudse de fattige, holdt noget bedre Øje med den Ungdom, der gaar ud fra deres egne Hjem. Saa lod de maaske være at raabe slet saa højt om os, der er opvokset i fattige Hjem.

I det hele driver Hr. Birkedal-Nielsen det i det væsentligste kun til at gentage Storbøndernes og Proprietærernes Klager over de daarlige, upaalidelige, dovne osv. Tjenestefolk. Hans Skrift er ogsaa i væsentlig Grad rettet imod Tyendeforkundet, som han, saavidt han kan, søger at mistænkeliggøre, noget vi rigtignok kan tage os uhyre let, og vi tager næppe Fejl i at regne ham til vor Bevægelses afgjorte — om end ikke farlige — Modstander.

Johs. K. Johansen.

Vore Kamre.

—:—

Man behøver ikke at være meget kritisk anlagt for at komme til det Resultat, at Karlekamrene næsten overalt ikke alene har store Mangler, men savner omtrent alt det, som kan gøre et Værelse hyggeligt, hvad enten dette nu er til Opholdsrum eller Soveværelse. Man behøver kun at have tjent paa forskellige Gaarde rundt om i Landet for at være kommen til denne sørgelige Kendsgerning.

Og de, der enten har været eller er ude at tjene, kender af Erfaring, at ogsaa paa dette Punkt brænder Tampen — temmelig klar endda.

Det er en af de Faktorer, hvis Forbedring er en Nødvendighed, dersom et godt Forhold skal kunne bestaa mellem Husbond og Tyende. Men ikke desto mindre bliver der fra Husbondens Side gjort saa lidt for at forbedre disse Opholdsrum — der kan ikke blive Raad dertil — disse høje Lønninger — og de daarlige Tider

Dog, lad mig være retfærdig, jeg har set Karlekamre, hvor der var Gardiner for Vinduerne — for Vinduet, thi et Vindue i Kammeret er vistnok Reglen, og det er sjældent noget stort Vindue.

Og jeg har set Karlekamre, hvori der baade var et Bord og nogle Stole, efter som der var Beboere til; men jeg har ogsaa set Kamre, hvor i al Fald Bordet savnedes, og hvor Stolene slet ikke var egnede til at sidde farefrit paa. Og jeg har set Karlekamre, hvor der var Tæpper paa Sengene* og temmelig gode Dyner i disse; men jeg har ogsaa set Eksempel paa, at disse sidste kunde forestille alt andet end Dyner til Folk at lægge sig i.

At der mange Steder er Cementgulv i Kamrene i Stedet for Bræddegulv, er der vel ikke saa meget at sige til, som det, at der mange Steder er Lergulv og Stengulv ligesom i Staldene.

De danske Gaardmænd og Ejendomsbesiddere faar Skyld for at være oplyste Folk, men efter disse Oplysninger skulde man næsten ikke tro det; thi kommer man

lndenfor i deres egne pæne Stuer, faar man rigtignok et andet Indtryk af Begrebet: Menneskeligt Opholdsrum; Sammenligning taales daarlig.

Det kan godt være, at der er Karle, for hvem det er en Biting, enten at Kammeret er godt eller daarligt; men for en Karl, der har Lyst til at læse og skrive, og som i det hele taget udenfor Arbejdstiden beskæftiger sig med aandelige Sysler, er det at have et godt Kammer et stort Gode. Fandtes der i hvert Karlekammer et Bord, nogle Stole og muligvis en Lampe, vilde der sikkert findes mange flere dygtige og intelligente Tjenestekarle, end Tilfældet er. Det var ønskeligt, om der paa dette Punkt maatte ske en Omvæltning i en nær Fremtid, og takket være den nu gryende Tyendebevægelse, vil der vel nu for os Tjenestefolk komme en Dag, da vi kan regnes lige med andre Samfundsklasser, blive agtede som andre Mennesker; thi eftersom Jorden frembringer alt det, Mennesket skal leve af, og vi Tjenestekarle dyrker og behandler Jorden — saar og høster dens Afgrøde — turde vi vel stole paa, at vi var berettiget dertil.

Niels P. Petersen,
Tjenestekarl.

Hvor mon det har været? Red.

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

Bøger.

—:—

Alb. Jørgensen: **Klassekampen.**

Denne lille Piece (30 Sider) kan læses med Udbytte af den, der ikke ved, hvad den ny Retning indenfor Arbejderbevægelsen vil.

Men da vort Blad ikke tilhører noget bestemt Parti, skal vi ikke blande os i Striden, men kun henlede vore Læseres Opmærksomhed paa Bogen, saa kan enhver selv dømme.

Vi vil ikke „tygge Føden" til vore Læsere — saadan som de mange Blade gør. Vi lader vore Læsere selv danne sig deres Mening! Hr. Bankassistent Alb. Jørgensens lille Bog bærer fra først til sidst Præg af Forfatterens klare retlinede Synspunkt og er baaren af en nøgteren og logisk Retfærdighedsfølelse, lige fri for sentimental Foleri, som uklar Haskhed avlet af Suldtradikalisme.

Selv om man er uenig med Forfatteren, glæder man sig dog over at læse Bogen.

C. W.

Kærehave Husmandsskole og Tyendet.

—:—

Som allerede meddelt i „Tyendebladet" er der dannet en ny Tyendeorganisation — „Dansk Tyendeforening" — paa Kærehave Hnsmandsskole. Dens Program er tildels afskrevet efter „Tyendeforbundet"s og indleder med, at Foreningen vil virke for Oplysning. Dette er et smukt Formaal, naar det tages i Ordets egentlige Betydning; men man synes efterhaanden at komme ind paa, at det kan bruges som Betegnelse for næsten alt muligt, endogsaa det, der er Ordets polære Modsætning. Naar Kærehave ikke mener at kunne slutte sig til det alt bestaaende Tyendeforbund, kunde det jo tænkes, at det netop var den forsknllige Opfattelse af dette Begreb, der var Grunden. Kærehave har jo nemlig erfaret, at en bestemt Form for „Oplysning" betaler sig godt, den, der har sit Organ i „Ugens Nyheder". Kærehave fik i Fjor en Anerkendelsesgave paa 50,000 Kr. fra dette Blad for sin Omsorg for Husmændene; maaske kan der gøres en lignende Forretning med Tjenestefolkene. Naar Kærehave har modtaget denne Gave, har den dermed moralsk set anerkendt „Ugens Nyheder"s „Oplysningsarbejde", og saa kan man nogenlunde slutte sig til, hvor den nye Forenings Arbejde for Oplysning bærer hen. At bruge Ordet Oplysning i Forbindelse med en saa elendig Bondefangergeschæft som „Ugens Nyheder" er en Meningsløshed, man vilde vilde jo dermed slette Betegnelsen for det modsatte af Oplysning. Men det skal ikke undre mig, om „Ugeds Nyheder" en Dag kalder sig „Danmarks største, bedste og mest udbredte Højskoleblad". „Ugens Nyheder" og Kærehave Husmandsskole bør betragtes som solidariske og fortjener samme Skæbne.

„Alle Folk bør vide", at „Ugens Nyheder" og Kærehave Husmandsskole kun er tarvelige Pengespekulationsforetagender, der kun er lykkedes alt for godt og staar som sørgelige Mindestøtter om manglende Folkeoplysning. Det kan derfor kun paa det bestemteste fraraades intelligente Tjenestefolk at lade sig „bruge" af dette tarvelige Tvillingepar.

M. Hansen,
Glamsbjerg.

Dette Indlæg maa staa for Hr. M. Hansens egen Regning. Red.

Vor Bevægelse.

—:—

Generalforsamling.

Tirsdagen den 29. Oktbr. holdt Tyendeforeningen i Vridsted sin ordinær halvaarlige Generalforsamling.

Kassereren fremlagde Regnskabet, der enstemmigt godkendtes. Af Regnskabet fremgik det, at Foreningen havde haft en Indtægt paa 16 Kr. og Udgift 14 Kr. 80 Øre.

Formanden, Axel Nielsen, genvalgtes; til Næstformand valgtes Andreas Jensen; Kasserer Kristian Pedersen, de øvrige Bestyrelsesmedlemmer blev Niels Møgelbjerg, Karl Jacobsen, Peder Pedersen og Jens Johansen. Til Revisorer valgtes Axel Nielsen og Niels Møgelbjerg.

Paa Generalforsamlingen ndtalte alle Medlemmerne deres hele og udelte Tilfredshed med vort Organ — „Tyendebladet" — der skal være vor Talsmand i Kampen for vore menneskelige Rettigheder.

En Aftenskole

har vor Afdeling i Stenløse paa Fyen oprettet i disse Dage, hvor alle Medlemmerne kan deltage.

Til Lykke med Arbejdet! Gid mange vilde følge dette gode Eksempel!

Vor Afdeling i Hjallese

paa Fyen har nu haft Generalforsamling, hvor Vilh. Nees blev valgt til Formand.

Det var et heldigt Valg! Det betyder, at der vil komme Liv i Spørgsmaalet!

Lørdag den 23. ds. afholder de det første Foreningsmøde.

I Sparkjær-Egnen

arbejdes der for Tiden stærkt paa at faa oprettet en Afdeling.

Det samme er Tilfældet i Ejby og Fangel paa Fyen, samt i Taastrup paa Sjælland.

Desværre maa vi paa Grund af Pengemangel indskrænke vor Agitation. Havde vi haft Penge, kunde vi maaske inden Jul have 20 Afdelinger mere!

Uge-Kronik.

—:—

Tyendespørgsmaalet i „Studentersamfundet".

Sidste Lørdag Aften afholdtes der et Møde i „Studentersamfundet"s store Sal i København, hvor Journalist Yde ved „Politiken" indledede.

I den efterfølgende Diskussion deltog Redaktør Westergaard, der havde faaet en Indbydelse til Mødet, Folketingsm. P. Sabroe, Frk. Marie Christensen m. fl.

I næste Nummer vil vi bringe et udførligt Referat af Hr. Ydes Tale samt af den efterfølgende Diskussion.

En ny Medarbejder.

Forfatteren M. Andersen Nexø har lovet at være Medarbejder ved „Tyendebladet".

105 ny Holdere

har vi faaet i denne Uge!

Der er nu snart Udsigt til, at Bladet kan bære sig. Men der maa dog endnu tages et Tag til.

Vi siger endnu en Gang: Skaf os en Holder hver, saa kan Bladet bære sig!

Husk Aktietegningen!

Vi minder atter vore Venner om at tegne sig for en Aktie i „Tyendebladet" for at øge Driftskapitalen.

Skriv til Bladets Kontor med det samme!

Vore Medarbejdere.

—:—

Forfatteren Jeppe Aakjær.
„ Chr. Bundgaard.
„ Johan Skjoldborg.
„ M. Andersen Nexø.
Dr. phil. P. Munch.
Dr. Edv. Larsen.
Exam. juris. Fr. Sørensen, Aarhus.
Jonrnalist Marinus L. Yde.
Lærer Axel Sneum.
Assistent Alfred Hansen, København.
Husmand Niels Mortensen, Gedsted.
„ Fr. Hansen, Korup.
„ M. Wammen, Vaarst.
Arbejdsmand Johs. K. Johansen, Kvosted.
„ Bertram Eggers.
Tjenestekarl H. J. Hansen, Røjle.
„ Ole Ingerslev, Haarup.
„ Hjalmar Ejsing, Vonsild.
„ Chr. Christiansen, Hasseris.
„ Niels P. Petersen.
„ P. Stegenberg.
„ Carl Westergaard (Redaktør).
Murer Th. Christensen, Ry.

Foreningsmeddelelser.

—:—

„N. Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening" afholder offentligt Møde Søndag den 24. ds., Kl. 8, med Tjenestekarl Ahlmann-Hansen som Taler.

Hjallese Tyendeforening afholder Møde Lørdag den 23. ds.

Alle Medlemmerne bedes give Møde.

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Skanderborg Amtstidende

Organ for Venstre i Skanderborg Amt.

Bladet oprettedes **1892** af Egnens **Landbefolkning** og udgives af et Aktieselskab. Det er **Jyllands største og livligste** Venstreblad. **Bedste Annonceblad** i mange Miles Omkreds. — **Telefon Nr. 54. Kontor Adelgade 71, Skanderborg.**

Abonnér. Annoncér. Agitér.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

▷ Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal. ◁

Afholdsdagbladet Reform,

redigeret af **Larsen-Ledet** og **Nielsen-Svinning,**

er det mest udbredte Blad blandt Landets 160,000 Afholdsfolk. Kontorer: Aarhus. Esbjerg, Odense og København. Repræsentanter i alle andre Købstæder og Stationsbyer. Abonnement 1 Kr. 25 Øre Kvartalet + Postpenge. Moderate Annoncepriser.

◁▷ Læs ◁▷

Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild**).

Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**

Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Sommerskolen paa Borris Landbrugsskole.

3 Maaneders Kursus for Piger begynder 4. Maj. Undervisningen omfatter ogsaa **Havebrug** og **Husholdning.** Da Skolen er statsanerkendt, kan amtsunderstøttede Elever optages.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Korte Kursus paa Borris Landbrugsskole.

6 Dages Kursus fra 9. Decbr. og 6. Marts.

12 Dages Kursus fra 20. Januar og 10. Februar.

Ved Kursuset i Marts undervises i Havebrug og Landbrugets Bierhverv; ved de andre væsentligst i Landbrugsfagene.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— Odense. —

Meddelelse

fra

Tyendebladet, Aarhus.

Herved meddeles, at Hoved-Ekspeditionen for Annonce-Afdelingen ved Tyendebladet er overdraget Chr. Jensen, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.

I Henhold til ovenstaaende meddeles, at undertegnede modtager Annoncer af enhver Art, saavel Forretnings-Annoncer som Plads tilbydes og Plads søges.

Enhver Forespørgsel Annonceringen vedrørende vil omgaaende blive besvaret, ligesom Annoncer gerne opsættes og affattes uden ekstra Udgift for ærede Averterende.

For **Tyendebladets Annonce-Afdeling, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,

Vestergade 1. — Odense.

Kun smukt og fint Arbejde laves.

12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.

Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.

Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Skal en Annonce

betale sig, bør man avertere i et Blad, der læses af det Publikum, som har Brug for det averterede.

Tyendebladet læses ugentligt af over 20,000 Mænd og Kvinder. Alle, som vil søge Kunder specielt blandt Middelstanden og Arbejderbefolkningen, kan ikke avertere i noget bedre Blad end **Tyendebladet.**

Annoncer til Tyendebladet modtager **Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Paa **Milo'ske Forlag** i Odense er udkommet og faas i alle Boglader:

Tjenestefolk

af Højskolef. **Birkedal Nielsen.**

Udgivet i Anledning af „Tyendeforbundet"s Skrift „Tyendets Stilling i Samfundet".

Pris: **75 Øre.**

Billige Bøger.

Af Gyldendals Bibliotek udsælges:

	Ø.
G. Brandes: Fem danske Digtere	60
H. Pontoppidan: Skyer	50
Alex. L. Kielland: Skipper Worse	50
— Garman & Worse	50
H. F. Evald: Udvalgte Fortællinger	50
— Familien Nordby	65
Thomas Lange: Udv. Skrifter I II	1,25
B. S. Ingemann: To Forlællinger	50
— Kristen Bloks Ungdomssteger	40
Carit Etlar: Salomon Baadsmand	50
S. Banditz: Fortællinger	50
H. C. Andersen: O. T.	50
— De to Baronesser	50
Endvidere sælges:	
S. Schandorph: Seks Fortællinger (Indb.)	1,00
Forf. t. Fordømmelseslæren: Spøgeri	75
Danske i Amerika: Over Havet	35
I. Mihelsen: Fra Højskolen	50
St. St. Blicher: Juleferierne og Høstferierne	25
— Fjorten Dage i Jylland	25
A. C. Meyer: En Gøglers Roman	1,00
— Sangerinden	1,00
Fjeldsted: Landevejens Børn	1,00

Sendes portofrit, naar Betaling følger med Bestillingen.

Kvosted pr. Løgstrup.

Johs. K. Johansen.

Arbejdsgivere

naar det bedste Resultat ved at avertere i Tyendebladet, som ugentlig udgaar over hele Landet og læses af over 20,000.

Annoncer til Tyendebladet modtager **Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Ekstra fine Zittere

med **gratis 12 Musik-Numre** (Noder), som enhver straks kan spille, forsendes franco for 10 a 14 Kr. fra

Carl Møllers Musikhandel, **Aarhus.**

Meddelelse til de Averterende!

Alle Oplysninger angaaende Annoncer samt Pristilbud paa samme meddeles beredvilligt fra

Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.

Fodtøj

købes bedst og billigst i

Reform,

Kongensgade 2, Odense.

4 pCt. Rabat efter Annoncen!

„Tyendebladet"

er det bedste Annonceblad for dem, der vil gøre sig kendt blandt de unge Landarbejdere.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 ³, Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

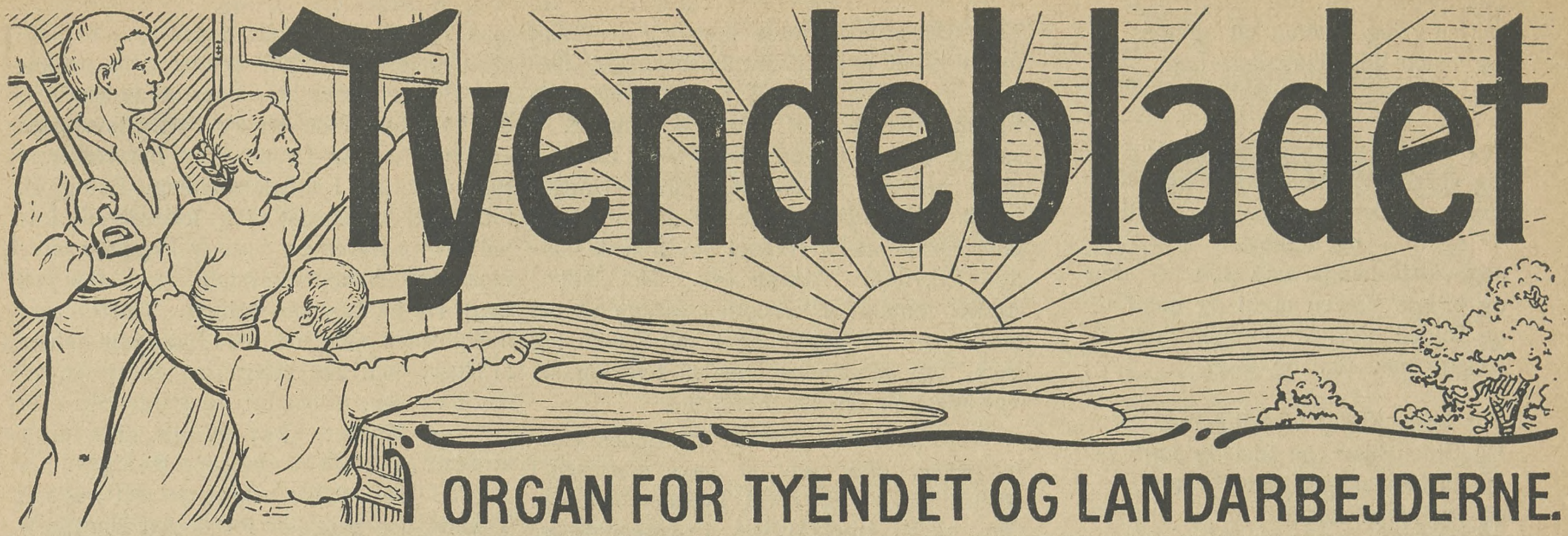
Søndergade 31 — Aarhus.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 9. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 1. December 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

I Skyggen.

Jeg spændte mit Lærred bag Klitternes Rad
ved Mosernes sivkranste Grave,
hvor Havet brummer sit Vikingekvad,
ukendt med Ast og Ave,
hvor Sivet synger saa spæd en Sang
til Klittagets dæmpede Strengeklang,
mens Vinden sukker paa Heden.

Ind over Landet i Rundsyn vid
sig Fædrenes Grave tue.
Manden dyrker sin Lod med Flid,
og Kvinden gør lyst i hans Stue.
Over brune Bakker gaar Mindets Sus
ud over Gaard og Hytte og Hus
over Nutidslivet i Dalen.

Livet med Kampen for Livet man fik,
Fattigmands Kamp for Brødet,
Kampen mod Sløvelsens Sovedrik,
mod Sansen dummet og dødet,
Livet med Evnernes Fødsels-Ve
og Viljernes bitre Vaande,
Haabet om, hvad skønt der vil ske,
i Drømme dragende Hande.
Modet, der spænder til nye Tag,
Syner, der staar som en gryende Dag
for Muldets Mænd i det fjerne.

Muldets Mænd i Hytte og Vraa
af tunge Tanker bøjet,
i Skyggen de bo, og dog jeg saa
dem Lyset tindre i Øjet.
Jeg saa dem paa Post, de krøgede Skrog,
og faa kun skænked dem Agten,
trods Hytten brændte, jeg saa dem dog
ikke løbe af Vagten.
— Se, derfor greb jeg min Pensel fat,
og derfor løfter jeg højt min Hat
for dem, der leve i Skyggen.

Johan Skjoldborg.

Øboer og Jyder.

—:—

Forleden Dag var der en Mand, som fortalte mig, at en Kreds af Lærere og Højskoleelever ved Kærehave arbejdede paa at faa oprettet en Tyendeforening, som kun skulde omfatte Øerne.

Det forbavsede mig en Del. Jeg gik nemlig i den gode Tro, at Lokalpatriotismens Saga var ude! Og endnu mere forbavset har man Lov at blive, naar vi ved, at der allerede er et Tyendeforbund, som omfatter hele Landet, og som har den største Fremgang paa Øerne.

Det forekommer mig, at det var en meget skæv Vej for den begyndende Tyendebevægelse at gaa, saaledes at dele sig geografisk.

Det skulde nødig være saadan, at vi skulde tale om jyske Tjenestefolk og Tyendet paa Øerne. Nej, lad os dog for alt i Verdeu ikke opnaa dette! Lad os tale om danske Tjenestefolk og ikke Jyder og Øboer.

Husmandsbevægelsen har været plaget af Lokalpatriotisme. Nu arbejdes der paa en Sammenslutning af Øboer og Jyder — og i Fremtiden ved vi at tale om danske Husmænd, og hvad de vil.

Lad os derfor vedblive at tale det danske Tyende. Lad os udvide „Tyendeforbundet" saa meget som muligt. Der er Plads til alle.

Og skulde det vise sig, at ikke alle i Øjeblikket kan finde sig tilrette i „Tyendeforbundet", som det er, saa maa vi huske paa, at der ikke er noget bestemt for Fremtiden, men alt er overladt til Flertallets Afgørelse.

I Stedet for at lave nye Foreninger, burde alle slutte sig til vort Forbund, som altid vil være saa frisindet og rummeligt som muligt.

I „Tyendeforbundet" er der Plads til alle Anskuelser, og det vil altid blive ledet efter demokratiske Principper.

Vore Interesser er de samme, enten vi er paa Øerne eller i Jylland. Lad os derfor lade Lokalpatriotismen hvile i Fred og slutte os til „Tyendeforbundet" for derigennem at løfte i Flok.

Carl Westergaard.

Marinus L. Yde

— „Politiken"s Rigsdagsmedarbejder — hvis frisindede Tale om Tyendespørgsmaalet i „Studentersamfundet" har vakt stor Opmærksomhed Landet over og som er bleven modtaget med Begejstring af alle Tjenestefolk og alle virkelige Demokrater.

Hans Tale var en frisindet Mands forstaaende Syn paa denne Sag, og „Tyendebladet" og vore Tusinder af Læsere vil bringe ham den bedste Tak derfor!

Hr. Yde er født og opvokset paa Landet og kender derved saa godt som nogen de Forhold, Tyendet maa leve under.

Væverpigens Sang.

—:—

Jeg er en Væverpige god,
som ikke stort af Verden ved!
Jeg bar en lønlig Kærlighed
til en, der mig forlod.
Men under Hjærtet voksed' det,
jeg følte det og græd i Løn
og søgte mig en stille Plet
og fødte der en Søn.

Saa væved' jeg, saa banked' jeg
fra Morgen, indtil Sol gik ned;
og stundom vel det hændte sig
at jeg tog Natten med.
Og Tøjet voksed' Slag for Slag,
mens Tanken vandred' til min Dreng,
der i velsignet lange Drag
nød Søvnen i min Seng.

Saa kyssed' jeg min lille Søn
og slutted' af, skar Tøjet ned;
og da jeg fik min første Løn,
jeg græd af Fryd derved.
Jeg købte ind for mig og Barn
og levned nogle Øre kun;
men snart — ja i den samme Stund
de kom med mere Garn.

Saa trak jeg Trenden gennem Kam
og stak i Sølve, stak i Rør,
og i mit Hjærte nu som før
jeg puslede om ham.

Saa banked' jeg, saa væved' jeg,
saa slog jeg Skytten ud og ind!
Og i den lille Skabnings Leg,
jeg var med alt mit Sind.

Jeg traadte ned, jeg banked' i,
jeg spared sammen, lagde hen.
Først var der fem, saa var der ti
— og ti — og ti igen.
Jeg vidste længst min Søn var klog
og brugte Væven bum! og bum!
og Enden blev, at Drengen kom
i Gang med Pen og Bog.

For første Gang vi skiltes ad.
Og Stuen blev saa trist og tom,
nu da han ej med Solskin kom,
og jeg alene sad.
Men Skytten blev min Tanke from,
der kredsed' paa en ringe Plet
saa trofast frem, tilbage.
Og aldrig var det Hjærte slet,
der lod sig kun bedrage.

Og Trenden blev min egen Færd,
men Vævens Islæt var min Søn!
Jeg syntes, den var Livet værd,
en Væv saa underskøn.
Jeg gav vor Gud en Takkebøn,
jeg syntes, Tøjet blev saa smukt
af Trend og Islæt slynget.
Jeg tænkte paa min Ungdoms Frugt
og følte mig forynget.

Saa væver jeg, saa banker jeg
og træder op og træder ned,
jeg ejer store Tanker ej
— kun Moderkærlighed.
Jeg angrer ej, hvad der er sket,
og tror dog ej, jeg er et Skarn.
Det skorter snart paa Trendegarn,
men jeg var længst beredt.

Martin Andersen Nexø.

Studentersamfundets Tyendeaften.

—o—

For dem, der ønsker, at Tyendet vedblivende skal underkastes særlige Love — Klasselove med andre Ord — blev „Studentersamfundet"s Tyendeaften en Skuffelse og et Nederlag.

Fra alle Sider blev det kraftigt og klart fremhævet, at Tyendet skal stilles under samme Forhold som andre Borgere.

„Studentersamfundet" har altid været Frisindets faste Borg. Der kan ogsaa vi Tjenestefolk henvende os, hvis vi ønsker Styrke og Støtte til fortsat Kamp for vore jævne og simple Krav: Ingen Forret — kun Ligeret!

I „Studentersamfundet" sidder i Højsæde det Frisind og Demokrati, som vi appelerer til.

Hr. Ydes Foredrag var fra først til sidst præget af Alvor og dyb Forstaaelse af Emnet. Hans Tale var et virkeligt Udtryk for den Stemning, der raader indenfor den demokratisk tænkende Del af Folket.

* * *

Referat af Marinus L. Ydes Tale.

I den stærkt agitatorisk anlagte Tale, hvormed Marinus L Yde forrige Lørdag indledede Studentersamfundets meget velbesøgte Tyendeaften, gav han først en kort historisk Fremstilling af Tyendelovgivningen i det forrige Aarhundrede, og hertil henregnede han selvfølgelig den nuværende Tyendelov. Medens han betegnede Tyendeloven som et væsentligt Fremskridt for sin Tid (1850'erne), gjorde han dog samtidigt opmærksom paa, at Skudmaalsbogen allerede ved Behandlingen i den daværende Rigsdag havde haft sine Modstandere. I samme Øjeblik Loven træder ud i Livet — jaget gennem Folkethinget, fordi Thinget havde storpolitiske Sager at drøfte — udtalte Venstremænd Haabet om Lovens snarlige Revision. Aarene gik. Det blev i Aartier umuligt at faa nogen Redalitetsdebat om Sagen endsige noget nyt Lovforslag frem, og der spores først en Lysning, da Tyendekommissionen nedsættes.

Yde paaviste derefter, hvorledes Husmændene, efter selv at være kommen i Drift, ligesom har revet Tyendet med sig. Den næste Underklasses Fremmarsch er tydeligt at spore, og det er glædeligt, at Husmænd og Tyende synes at ville arbejde i Fællig. De hører sammen, siger Taleren, bl. a. fordi den ene Klasse, Husmændene, vokser frem af den anden, Landarbejderne. Yde fandt enhver Art af Undtagelseslove forkastelige, og han pegede paa Udviklingen i Sverig, hvor Tyendet i Praksis ophæver Tyendeloven, paa samme Tid som Rigsdagens Politikere fører teoretiske Diskussioner om dens Revision. Livet arbejder os væk fra det lovbundne til det frie Forhold- Der er ingen Mening i, at en 28-aarig Tjenestekarl er undergivet Tyendeloven, naar en 18-aarig Landvæsenselev — der ogsaa er Arbejder — ikke skal være det. Den Dag, Tyendet selv krævede alle Undtagelsesbestemmelser strøgne, maatte enhver særlig Tyendelovgivning være dømt. Det er et Principspørgsmaal, det gælder. Naar man taler om Valgret for Kvinder, for Tyendet, for Ungdommen, og siger, at man ingen Skranker vil have, og ingen Skel mellem voksne Mennesker, saa forstaar Taleren ikke, at man i samme Øjeblik kan ville opretholde en Særlovgivning, der stiller en enkelt Samfundsklasse under en anden Lov end den, der gælder for os selv. Hvis man virkelig ikke tror, at en voksen Tjenestekarl kan klare sig selv, hvordan i al Verden tør man da give ham Indflydelse paa Samfundet! Allerede i 1854 siger Tschning, at den egentlige Tyendelovgivning ikke er nogen Lovgivning mere.

Taleren hævder derefter det Standpunkt, at de almindelige Beskyttelsesbestemmelser, man kan ønske at bevare fra Tyendeloven eller at nyindføre, langt hellere maa finde Plads paa allerede bestaaende Love. Skudsmaalsbøger afløses af almindelige Anbefalinger, Fæstebestemmelserne erstattes af fri Kontrakfsforhold, i hvilken Anledning vi jo passende kunde faa en Lov om Arbejdskontrakter i Almindelighed. Venstres gamle Tanke om at lade Tjenestelønnen være privilegeret ogsaa i Forhold til Prioritetshaverne i fast Ejendom bør huskes. Lærlingeloven kan forbedres og udvides til at gælde ogsaa Landbruget.

Beskyttelsen for Børn og unge Mennesker er nødvendig. Men en Beskyttelseslov for Børnene kan ikke begrunde en ny Tyendelov. Nej langt snarere bør vore Politikere sætte sig til alvorligt at overveje, paa hvilken Maade og under hvilke Former en ny og gennemgribende Beskyttelseslov for alle Børn og enligtstillede Mødre bedst og hurtigst kan gennemføres.

Med Hensyn til Tyendets Sikring mod Ulykker og Sygdom peger Taleren paa Forslaget om en alm. Forsikring for Landbrugets Arbejdere og siger, at selvfølgelig maa Tyendet som alle andre lære at lade sig sygeforsikre. Yde kender de skrækkelige Boliger, men han siger, at heller ikke de kan begrunde en ny Tyendelov. Der er ingen særlig Grund til at oprøres over Rønnerne paa Landet, saalænge Fattigfolk i Byerne er henvist til at leve deres „Familieliv" i Kaserner, som er byggede efter Storbyens Etkammersystem. — Der er Brug for en Lov om Boliger. Taleren ved nøje Besked med, hvordan Fattigfolk sidder til Huse, men han kræver her en almindelig Lov om, hvordan de Huse, Værelser og Kamre skal se ud, der maa anvendes til Menneskers Boliger.

Yde tror aldeles ikke, at det voksne Tyende har Brug for for nogen Undtagelseslov. Den tilstedeværenee Mangel paa Arbejdskraft vil være den bedste Beskyttelse, Tyendet kan faa.

Efterhaanden som Agitationen tager Fart, og som Oplysningen trænger dybere og dybere ned i Tyendelagene, mener han, at Arbejdsmanglen af sig selv vil fremtvinge ordentlige Kaar for Landbrugets Folk.

Tyendet, Husmændene og den frie, radikale Ungdom i By og paa Land er det solideste Grundlag for en frisindet Politik, og i de kommende Dage maa alt Frisind her i Landet staa sammer med Tyendet i deres Krav om, at enhver Art af Undtagelseslove skal ryddes væk. Han vil beklage, hvis man allerede i Tyendekommissionen har besværliggjort, at dette Resultat kan naas, og han slutter med at sige, at Studentersamfundet iaften skulde sende Tyendet en Hilsen med Bud om, at herinde fra ønsker man Tyendet „en Valgret lig med den, vi selv kræver, Love fælles med dem, vi selv ønsker at leve under, og Ansvar og Frihed, saaledes som vi selv føler Ansvar og kræver Frihed".

Husmændene.

—:—

I sidste Uge holdt Sendemænd fra de jyske Husmandsforeninger Møde i Aarhus. Der var modt 150 Sendemænd, der under Ledelse af Foreningerees dygtige og energiske Formand, Jørgen Nielsen, drøftede forskellige Spørgsmaal vedrørende deres Virksomhed. Hele Mødet var præget af en frisk Arbejdslyst og en mandig Selvbevidsthed, der var et smukt Vidnesbyrd om den Fremgang, Husmændene allerede har gjort.

I sin udmærkede Aabningstale udtalte Jørgen Nielsen som Svar paa Landbrugsministerens Trudsel om at tage „visse Forholdsregler", dersom Husmændene vedbliver at lade afholde politiske Foredrag: „Vore Organisationer maa have Lov til at belyse og diskutere Spørgsmaal i fuld Frihed og uden at nogen kan gribe hæmmende ind. Vi sælger ikke vor Frihed for de Bevillinger, der er tilstaaet os. Vi vil ikke tilbede Guldkalven paa Bekostning af vor Frihed". Denne myndige Udtalelse blev hilst med stærke Hør! — Kravet om almindelig Valgret og andre sociale og politiske Krav blev yderligere understreget i det Program, Husmændene derefter vedtog. Jørgen Nielsen sluttede sin Tale saaledes: „Vi gør her op Aktiver med Passiver. Vore Aktiver er Begejstringen og Arbejdslysten hos 10—11,000 Husmænd, der nu staar i vore Foreninger. Passiverne er den Gæld, hvori vi staar til alle de store og ligedyldige, de trætte og mismodige, alle de mange, som det er vor Pligt at drage op til os og med

os. Det er vort Maal, og Sendemandsmødet skal være forest i Kampen for dette".

Ingen af os, der overværede Mødet, kan tvivle om, at Husmændene naar deres Maal.

Flere af Sendemændene omtalte Tyendeforbundet, hvorfra Husmændene mente at faa deres bedste Rekrutter. Niels Mortensen, Gedsted, foreslog saaledes, at Husmændsforeningerne og Tyendeforbundet i Fællesskab skulde arbejde paa en Forbedring af Loven om Jord til Landarbejdere. En anden Taler, hvis Navn jeg desværre ikke fik noteret, udtalte sin Glæde over Tyendebevægelsen, der sammen med Husmandsbevægelsen gik som et Vaarpust over Danmark. Det var godt, at Tjenestefolkene selv organiserede sig og søgte social Oplysning. Denne Side af den folkelige Oplysning havde Højskolerne forsømt.

Paa en enkelt Undtagelse nær lød der kun anerkendende Ord om Tyendeforbundet. Det blev udtalt, at Husmændene maaske havde forsømt den Opgave, som Tjenestefolkene nu selv har taget op; det havde fra første Færd været Husmændenes Mening, at alle skulde med, at der ikke skulde være noget Samfundslag under Husmændene. Jørgen Nielsen udtalte tilsidst under Forhandlingen om Tjenestefolkenes Stilling, at Husmændene bør støtte Tyendet i at vinde frem og vejlede det saa godt som muligt, og at Husmændene maatte være en Beskyttelse for de unge Tjenestefolk, der ikke kan værge sig selv.

Tyendesagen var naturligvis kun et enkelt Punkt paa den lange Dagsorden. Hovedinteressen samlede sig om det nye Program og de faglige Emner. Men vi, der altid i Husmændene har set Demokratielts bedste Tropper, glæder os over, at den Stand og de Mænd, med hvem vi i saa mange Henseender har fælles Interesser, møder os med saa stor Velvilje og Forstaaelse.

Ole Ingerslev.

„Tyendebladet".

—:—

Til Læserne!

Skønt vort Blad har vunden en stor Sejr og en ikke ringe Udbredelse i den korte Tid, det har bestaaet, er det dog nødvendigt, at vi endnu en Gang retter en stærk Appel til *alle* vore Læsere med en Anmodning om at yde vort Blad en Smule mere Støtte!

Hvis Bladet skal vedblive at udgaa, er det *nødvendigt,* at vi faar en Del flere Holdere, end vi endnu har faaet. Vi beder derfor *alle* vore Venner, hvad enten de er Tjenestefolk eller ikke, om at skaffe os nogle flere Holdere.

Det er ikke vanskeligt, at skaffe nogle ganske faa Stykker hver. Det er nemlig en Nødvendighed. hvis Bladets Fremtid skal garanteres! Derfor: *Skaf os et Par nye Holdere alle I, der har Sympati for vor Sag!* Enhver ny Holder skal nok faa **alle** de *udkomne* Numre af Bladet.

Vi maa fortsætte med at tegne Holdere til Oktober Kvartal helt til Jul!

Enhver kan let skaffe os et Par Holdere, det hele vil kun koste en Smule Ulejlighed. Tag fat paa Arbejdet med det samme!

— — —

Mange af vore Venner kunde ogsaa bidrage meget til at skaffe Bladet *Annoncer.* Forsøg at faa alle Forretningsfolk, hos hvem I gør Eders Indkøb, til at tegne sig for en Annonce i Bladet. Og køb *aldrig* hos dem, der er saa „fine", at de ikke vil avertere i jert eget Blad! Forsøg om det ikke er muligt, at skaffe et Par Annoncer til *vort store Julenummer.* Det vil ikke være vanskeligt. Gør et Forsøg! Den Side af Sagen bør *enhver* huske, naar han vil støtte Bladet og hjælpe os over de værste Vanskeligheder!

Og maa vi endnu en Gang minde om **Aktietegningen.** Som bekendt begyndte „Tyendebladet" næsten *uden* Driftskapital, men for at overvinde de første Vanskeligheder maatte vi tegne nogle Aktier a 5 Kr.

Skønt Bladet gaar nogenlunde godt, er det *nødvendigt* at tegne en Del flere Aktier for at øge den Driftskapital, der altid har været saa lille.

Her kan *alle,* der har Sympati for vor Bevægelse og vort Blad, være med!

En Aktie paa 5 Kr. kan *enhver* faa Raad til at tegne, og har han Forstaaelse af Sagens store Nødvendighed, vil han ogsaa gøre det.

Det skal *ikke* være en Gave til Bladet, da det uden al Tvivl *snart* bliver saadan stillet, at det kan give *gode* Renter!

Vi anmoder derfor enhver, der har *Evner* og *Lyst,* om at tegne sig for *en* eller *flere* Aktier i „Tyendebladet" straks!

Hvis Bladet vedblivende skal gaa som Ugeblad, maa I *alle* yde os den Sttøtte, I nogenlunde formaar at yde os.

Derfor maa jeg til Slutning sige til *alle* vore Læser:

Skaf os et Par Holdere og en Annonce — og tegn jer for en Aktie paa 5 Kr.

For „Tyendeforbundet"s Bestyrelse
og „Tyendebladet"s Redaktion,
Carl Westergaard,
Fredenstorv 5, Aarhus.

Vor Bevægelse.

—:—

Vejlby Sogns Tyendeforening.

Ordinær Halvaarsgeneralforsamling afholdtes Lørdag den 5. Oktbr. d. A.

Beretningen og Virksomheden for det forløbne Halvaar godkendtes (Tiden fra d. 7. Febr. til d. 1. Oktbr. i Aar).

Der har i Sommerens Løb været afholdt et offentligt Møde med efterfølgende Bal, samt desuden en Præmieskydning. Tillige har Foreningens Medlemmer flittig deltaget i offentlige Møder o. l. her paa Egnen.

Regnskabet for det forløbne Halvaar, der udviste en Indtægt paa 111 Kr. 25 Øre og en Udgift paa 103 Kr. 20 Øre, godkendtes enstemmigt. Kassebeholdningen var altsaa 8 Kr. 5 Øre den 1. Oktbr. Siden har vi sammen med Arbejderforeningen „Fremad" (Sognets socialdemokratiske Forening) afholdt et velbesøgt Andespil med Bal Søndag d. 10. Novbr. For Øjeblikket er Kassebeholdningen ca. 30 Kr., og Medlemsantallet er 45.

Foreningen er inddelt i 5 Kredse, én til hvert Bestyrelsesmedlem.

Bestyrelsen, der skal paa Valg hvert Foraar, skiftevis med den lille og store Halvdel, bestaar af følgende:

H. J. Hansen, Røjle Enge (Formand), August Jespersen, „Vejlby Skovgaard" (Næstformand), Thorvald Nielsen, Røjle, Lauritz Larsen, „Christiansdal", Niels Clement, Stauby. Bestyrelses-Suppleanter: J. P. Jensen, „Stutterigaarden", A. Brandt, Røjle Skov. Revisorer er: Gaardbestyrer Lars Poulsdn, Røjle, Tjenestekarl R. Christensen, Røjle Skov.

Valgt til Repræsentanter er: H. J. Hansen, Røjle Enge, Aug. Jespersen, „Vejlby Skovgaard".

Foreningen er i stærk Fremgang.

Uge-Kronik.

—:—

Paa Husmandsskolen i Kærehave
blev der for nogle Dage siden afholdt Møde om Tyendesagen.

Formanden for Snylteforeningen „Dansk Tyendeforening", en Hr. Olsen, talte og lovpriste i høje Toner det Muldvarpearbejde, han og hans Fæller vil udrette gennem deres „Forening".

Han sluttede med at sige:

Oprør, vi priser ej, nej, stop,
men Skaal for dem, der rører op!

— Nej, vi tror heller ikke, at Hr. O. lider Oprør (selv mod gammel Brutalitet!), derimod forstaar vi ikke, at han vilde udbringe en „Skaal" for Tyendeforbundet, som jo er den eneste Forening, der her vil røre op. For Guderne skal vide, at Folk af Hr. Olsens Slags ikke tager Del i et saadant Arbejde!

Fra vor Side talte C. Christiansen og P. Stegenborg, Husmand N. P. Nielsen og Red. Hækkerup.

Mødet var en Sejr for vore Venner.

Da de andre ikke kunde klare sig længere, sluttede Hr. Forst. Klodskov Mødet.

Marinus L. Yde
har lovet os i et følgende Numer en Artikel paa Basis af sine politiske og sociale Udtalelser paa Mødet i „Studentersamfundet" i København. Af Hensyn hertil gengives hans Foredrag i stærkt forkortet Skikkelse.

Dansk Kvindesamfund
afholder paa Mandag Aften i København et Møde, hvor Tyendespørgsmaalet vil blive sat under Debat. Marinus L. Yde indleder Mødet med et Foredrag. Baade Tjenestepigeforeningens og „Kvindelig Læseforening"s Medlemmer er indbudt.

Anders Chr. Randers,
Bendstrup pr. Mørke, har i en Uge skaffet „Tyendebladet" 22 Holdere!

Det kan man kalde et godt Resultat. Det var at ønske, at mange vilde gaa i hans Fodspor!

At A. C. Randers ogsaa har ladet sig tegne for et Par Aktier, kan vi for en Fuldstændigheds Skyld tilføje

Tyendekommissionen
har nu indbudt „Tyendeforbundet"s Formand, Red. Carl Westergaard, samt flere af vore Repræsentanter til et Møde i Rigsdagsbygningen Lørdag den 30. ds., Kl. 11, hvor vor Stilling tfl Tyendelovgivningen skal drøftes

Det vil blive et meget betydningsfuldt Møde.

Annoncer til Julenumeret
maa være os i Hænde senest den 6te Decbr. Forsøg at skaffe os saa mange som muligt!

Foreningsmeddelelser.

—:—

Mødet i Nr. Aaby paa Fyn paa Lørdag er aflyst paa Grund af, at Carl Westergaard skal til København samme Dag.

Møde i København.

Alle vore Meningsfæller i København og Omegn indbydes herved til Møde om Tyendesagen Søndag d. 1. December, Kl. 3, i Højskolehjemmet paa Nørrevold

Tyendeforbundets Formand, Red. Carl Westergaard, Aarhus, kommer til Stede.

Da Mødet er af stor Betydning, anmodes vore Meningsfæller om at give talrigt Møde.

Korrespondance.

—:—

Til A. H., Stenløse! Du spørger, om det er tilladt at have Jernstænger for Vinduerne i Tyendekamrene.

Det er forbudt at have Jernvinduer i disse Kamre — og vi antager derfor, det forholder sig noget lignende med Jernstængerne.

— Nærmere Oplysning i næste Nr.

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Skanderborg Amtstidende

Organ for Venstre i Skanderborg Amt.

Bladet oprettedes **1892** af Egnens **Landbefolkning** og udgives af et Aktieselskab. Det er **Jyllands største og livligste** Venstreblad. **Bedste Annonceblad** i mange Miles Omkreds. — **Telefon Nr. 54. Kontor Adelgade 71, Skanderborg.**

Abonnér. Annoncér. Agitér.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

▷ Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal. ◁

Afholdsdagbladet Reform,

redigeret af **Larsen-Ledet** og **Nielsen-Svinning,**
er det mest udbredte Blad blandt Landets 160,000 Afholdsfolk. Kontorer: Aarhus. Esbjerg, Odense og København. Repræsentanter i alle andre Købstæder og Stationsbyer. Abonnement 1 Kr. 25 Øre Kvartalet + Postpenge. Moderate Annoncepriser.

◁▷ Læs ◁▷

Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild).**

Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**

Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Sommerskolen paa Borris Landbrugsskole.

3 Maaneders Kursus for Piger begynder 4. Maj. Undervisningen omfatter ogsaa **Havebrug** og **Husholdning.** Da Skolen er statsanerkendt, kan amtsunderstøttede Elever optages.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Korte Kursus paa Borris Landbrugsskole.

6 Dages Kursus fra 9. Decbr. og 6. Marts.

12 Dages Kursus fra 20. Januar og 10. Februar.

Ved Kursuset i Marts undervises i Havebrug og Landbrugets Bierhverv; ved de andre væsentligst i Landbrugsfagene.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— Odense. —

Meddelelse

fra

Tyendebladet, Aarhus.

Herved meddeles, at Hoved-Ekspeditionen for Annonce-Afdelingen ved Tyendebladet er overdraget Chr. Jensen, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.

I Henhold til ovenstaaende meddeles, at undertegnede modtager Annoncer af enhver Art, saavel Forretnings-Annoncer som Plads tilbydes og Plads søges.

Enhver Forespørgsel Annonceringen vedrørende vil omgaaende blive besvaret, ligesom Annoncer gerne opsættes og affattes uden ekstra Udgift for ærede Averterende.

For **Tyendebladets Annonce-Afdeling, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,

Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Sakl en Annonce

betale sig, bør man avertere i et Blad, der læses af det Publikum, som har Brug for det averterede.

Tyendebladet læses ugentligt af over 20,000 Mænd og Kvinder. Alle, som vil søge Kunder specielt blandt Middelstanden og Arbejderbefolkningen, kan ikke avertere i noget bedre Blad end **Tyendebladet.**

Annoncer til Tyendebladet modtager **Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Paa **Milo'ske Forlag** i Odense er udkommet og faas i alle Boglader:

Tjenestefolk

af Højskolef. **Birkedal Nielsen.**

Udgivet i Anledning af „Tyendeforbundet"s Skrift „Tyendets Stilling i Samfundet".

Pris: **75 Øre.**

Billige Bøger.

Af Gyldendals Bibliotek udsælges:

	Ø
G. Brandes: Fem danske Digtere	60
H. Pontoppidan: Skyer	50
Alex. L. Kielland: Skipper Worse	50
— Garman & Worse	50
H. F. Evald: Udvalgte Fortællinger	50
— Familien Nordby	65
Thomas Lange: Udv. Skrifter I II	1,25
B. S. Ingemann: To Forlællinger	50
— Kristen Bloks Ungdomssteger	40
Carit Etlar: Salomon Baadsmand	50
S. Banditz: Fortællinger	50
H C. Andersen: O. T.	50
— De to Baronesser	50
Endvidere sælges:	
S. Schandorph: Seks Fortællinger (Indb.)	1,00
Forf. t. Fordømmelseslæren: Spøgeri	75
Danske i Amerika: Over Havet	35
I. Mihelsen: Fra Højskolen	50
St. St. Blicher: Juleferierne og Høstferierne	25
— Fjorten Dage i Jylland	25
A. C. Meyer: En Gøgler's Roman	1,00
— Sangerinden	1,00
Fjeldsted: Landevejens Børn	1,00

Sendes portofrit, naar Betaling følger med Bestillingen.

Kvosted pr. Løgstrup.
Johs. K. Johansen.

Arbejdsgivere

naar det bedste Resultat ved at avertere i Tyendebladet, som ugentlig udgaar over hele Landet og læses af over 20,000.

Annoncer til Tyendebladet modtager **Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Ekstra fine Zittere

med **gratis 12 Musik-Numre** (Noder), som enhver straks kan spille, forsendes franco for 10 a 14 Kr. fra
Carl Møllers Musikhandel, **Aarhus.**

Meddelelse til de Averterende!

Alle Oplysninger angaaende Annoncer samt Pristilbud paa samme meddeles beredvilligt fra
Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.

Fodtøj
købes bedst og billigst i
Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

„Tyendebladet"

er det bedste Annonceblad for dem, der vil gøre sig kendt blandt de unge Landarbejdere.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 [3], Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

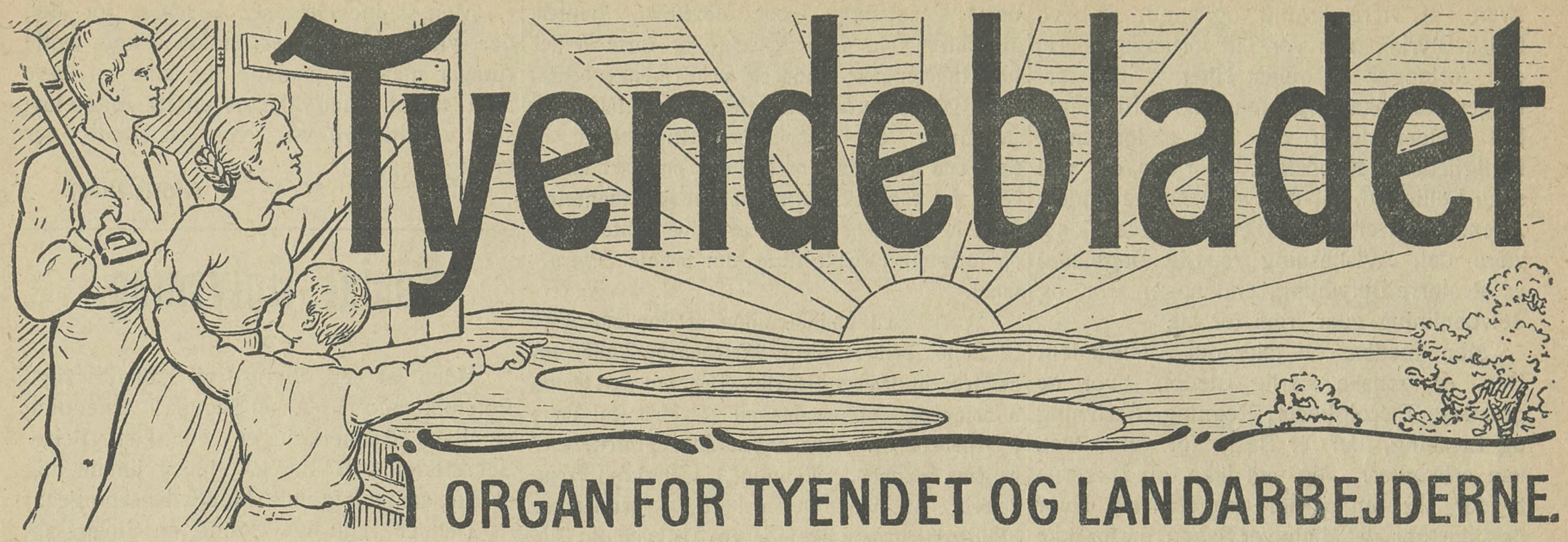
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 10. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 8. December 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Du Karl —

Du Karl, som slider Dagen lang
i Bondens fede Jord
og bjerger Høet hjem fra Vang,
mens Lærken synger højt sin Sang —
hvad tænker Du og tror?
Har Du ej set, hvordan Du blev
behandlet af de rige;
man Love gav og Love skrev,
men stadig intet Adelsbrev
til dig og dine Lige.

Du Karl, som ta'er de største Tag
paa Gaarden, hvor Du er, —
som slider støt fra Dag til Dag
og vender Jorden Lag for Lag,
saa mange Fold den bær.
Har Du ej set fra Arilds Tid
og helt til vore Dage,
Du trællemærket blev af Slid,
saa fattig tidt paa Hand og Vid,
man saa dig Tørnen tage?

Du Karl, som ej endnu er træt
og sløv af Dagens Slid,
har Du ej set, hvor lavt og slet
man selv med Landets Lov og Ret
mod dig kan føre Strid?
Har Du ej set de usle Kaar,
vor Gaardmandsstand dig byder?
har Du ej set, man intet faar,
hvis Dag for Dag man bare gaar
og krummer Ryg og lyder?

Du Karl, som ser den hele Stand
bestandig komme sidst,
vær med og tænd saa stærk en Brand,
at hver en Karl i Danmarks Land
sin Stilling bli'r bevidst!
saa skal Du se en skønne Dag
til Sejr os Tiden kalder;
men endnu skal der for vor Sag
udkæmpes mange drøje Slag,
før Skrankerne de falder.

H. P. Bjarnholt.

En Folkedigter.

Holger Drachmann

— hvis Navn er kendt af hvert Barn i Danmark.

For sine udmærkede, realistiske Fortællinger og sine glimrende Digte, vil han altid staa som en af de største blandt danske Skjalde.

For sit første Digt — „Enge'ske Socialister" — fortjener han at kendes blandt alle Arbejdere.

Hans Fortællinger og Digte har som intet andet bidraget til at skabe Jordbund for den moderne Arbejderbevægelse. Han fortjener derfor at læses af os, der staar midt i denne Bevægelse.

H D. er født 1846 og er altsaa nu 61 Aar.

En Sejr!

—:—

Da vi begyndte vor Organisation og Bevægelse, var der ingen, der havde Tro til, at vi i de første Aar kunde opvise saa stor Fremgang, at der kunde være Tale om en Sejr for vor Anskuelser.

Vi har før omtalt, hvorledes Arbejderne i vore fynske Organisationer paa sine Steder har faaet 25 Øre lagt paa Daglønnen. 25 Øre mere pr. Dag i 300 Dage er det samme som 75 Kr. om Aaret mere i Dagløn.

Andre Steder har vi gennem Organisationen faaet Karlekamrene lavet om og faaet en mere begrænset og bestemt Arbejdstid.

Det er altsammen Ting, som er værd at notere i den Forbindelse. Det viser klart, hvad Sammenslutningen formaar!

Men den Indbydelse, vi for faa Dage siden modtog fra Tyendekommissionen, er i Virkeligheden den største Sejr, vi har vunden!

Dette, at disse Folk vil tale med os, vidner om, at de fra nu af vil regne med os, og anerkende vor Organisation.

Vor korte og kraftige Agitation har virket som den skulde. Vi har holdt vor Krav om Afskaffelse af Tyendeloven saa stærk frem, at hele Demokratiet nu er enige med os!

Denne Sejr er en Paamindelse til os om, at tage kraftigere fat i Fremtiden for Udbredelse af vore Tanker gennem vort Blad og vort Forbund.

Gør vi det, er den endelige Sejr ikke langt borte.

Men ligesom vi har mødt Modstand og lidt Nederlag inden vi vandt denne Sejr, saaledes vil det ogsaa gaa i Fremtiden.

Megen Modgang vil vi faa, inden vi naar vort store Maal; men lad os sige, som det før er sagt: Hvem tæller vel de tabte Slag paa Sejrens Dag?

Carl Westergaard.

Kundskab og Organisation.

—:—

Jeg ser af „Tyendebladet", at en Afdeling af Tyendeforbundet paa Fyn har faaet oprettet Aftenskole. Det er udmærket; det er Vejen, man skal gaa, det er Oplysning og Dygtighed, det drejer sig om. Lad det blive en Kendsgerning, at Husmandsbørnene er de første til Arbejdet og de første i Kundskab. Tjenestefolkene maa sætte en Ære og en Bestræbelse i at være de bedst oplyste. Vi, der er komne af Smaafolk, maa have i Hovedet, hvad de andre har i Pungen, saa bliver Forholdet ikke saa ulige endda, saa bliver det alligevel os, der vinder Trækket tilsidst. Det er paa Kundskab og Energi (Arbejdskraft), at Tilværelsen er grundet. Uden Kundskab er Agitationen et blindt Postyr, og fordi man er organiseret, har man ikke naaet alt. Et dumt og energiløst Menneske er dumt og udygtigt, hvorledes Verden staar, og om han end er aldrig saa meget organiseret. Hvad enten Samfundet er socialistisk eller kapitalistisk, saa drejer det sig først og fremmest om det enkelte Individs Værd, om hver enkelt Mands Evne.

Hvor Evnen mangler, der er Samfundsordenen ligegyldig. Og den, der ikke kan hævde sig selv, ham kan Verden ikke hjælpe. Det er godt at have et Par gode

Arme, at være kraftig og sund, at have fysisk Styrke, men vor Tid forlanger mere, den forlanger en oplyst Hjærne, den forlanger Kundskab og en udviklet Forstand. Det gælder derfor om ikke at forsømme Lejligheden til Kundskab. For den, der vil søge Lejlighed, vil den altid kunne findes: Aftenskolen er udmærket, Højskolen kan være det, Avislæsning (særlig Dagblade) er af større Betydning, end nogen tror, og Selvtænkning gaar frem for alt.

Men medens vi taler om Aftenskolen: Den er ganske særlig Stedet, hvor de praktiske Færdigheder, Regning, Skrivning og Læsning, der er Basis for alt andet, kan erhverves. Jeg ved ikke, om Lærerne bryder sig om at gøre noget der? Hvor de ikke gør det, behøver Sagen derfor ikke at falde. Der er altid en eller anden, der kan noget. Ved gensidig Hjælp, ved Øvelse, ved Læsning og Diskussion kan der opnaas meget. Og har man de første Færdigheder, kan man altid selv alene.

Det er ikke theoretisk, jeg taler her, det er om praktiske Ting, som jeg kender til Bunds. Jeg véd, at de sølle Smule Kundskaber, hvormed særlig Tjenestebørnene gaar ud af Almueskolen, er fordampet inden to Aar er gaaet, hvis der ingen Opøvning finder Sted.

Kundskab er Magt, Organisation er Magt; men Kundskab og Organisation tilsammen er den Magt, hvorpaa hele Fremtiden beror.

Christen Bundgaard.

Fra Husmandsmødet.

—o—

Vor Virksomhed anerkendes af alle de Delegerede!

—

Paa de jyske Husmænds Sendemandsmøde i Aarhus 15de og 16de November udtalte flere Talere sig, som før omtalt, ret rosende og anerkendende om Tyendebevægelsen og „Tyendebladet". Gaardejer J. Østerlund, Spidshøjgaard pr. Lunderskov, glædede sig saaledes stærkt over, at denne Klasse nu begyndte at røre paa sig og organisere sig.

Formanden, Jørg. Nielsen, Viby, udtalte i sit Indledningsforedrag, at Husmændene ikke gennem deres Organisation kunde løse Landarbejderspørgsmaalet, men han ventede paa en selvstændig Rejsning af de Klasser, der staar under Husmændene, og senere under Mødet udtalte han, at han ad Aare haabede paa Samarbejde mellem Husmandsforeningerne og den begyndende Tyende- og Landarbejderorganisation.

Niels Mortensen, Gedsted, anbefalede ligeledes Samarbejde, der vilde give Styrke til begge Sider, og udtalte bl. a., at selv om Husmandsbevægelsen blev saa demokratisk, som han kunde ønske sig denne, vilde den derfor ikke gøre en saadan Tyende- og Landarbejderbevægelse overflødig.

Hvis d'Hrr. Husmænd vilde prøve et Kvartal af „Tyendebladet", da vilde de se, at disse fattige Tjenestefolk og Landarbejdere kunde lære Husmændene, hvorledes et Blad skal skrives og redigeres.

Alt i alt kan man sige, at de, der udtalte sig om Sagen, anbefalede Tyendet og Landarbejderne at træde selvstændig op og organisere sig, ligesom Husmændene har gjort, og saa vidt man kunde stønne, fandt Udtalelserne Tilslutning hos den allerstørste Del af Forsamlingen.

Indlederen af Spørgsmaalet om Ungdommens Oplysning, Ebbe Sørensen, Holsted, anbefalede bl. a. Ettablering af korte Kejser for Ungdommen i Lighed med Husmændenes, og i Diskussionen anbefaledes Oprettelsen af Læsestuer. Det anbefaledes Ungdommen at tage paa Højskole, om der end paa den anden Side faldt adskillige Hip til vore Folkehøjskoler, fordi de var paa Vej til at blive aristokratiske og forsømmer Oplysning om sociale Spørgsmaal.

Indlederen om Revision af Lov om Jord til Landarbejdere, Leon Meldgaard, Thise, anbefalede at skærpe Bestemmelsen om den Sum, Modtageren af en saadan Jordlod skal være i Besiddelse af. Fra anden Side protesteredes bestemt herimod. Navnlig J. Østerlund fremhævede, at naar en Karl skulde gennemgaa Militærtjenesten og koste en Del paa sin Uddannelse, kunde han ikke lægge sig videre op.

Den Karl, der anvendte de Penge, han har tjent, paa sin egen Uddannelse, var langt bedre skikket til at modtage en saadan Jordlod end den smaalige, nøjsomme Slider, der har lagt sig en 5 a 700 Kr. mere op, men forsømt sin egen Uddannelse.

Niels Mortensen, Gedsted, anbefale Samarbejde mellem det af Sendemandsmødet nedsatte Udvalg til at fremkomme med Forslag til Revision af Loven, — og „Tyendeforbundet". Det var Landsarbejderne og de nuværende Tjenestefolk, hvem Loven skulde komme til Gode, det var derfor ganske naturligt, at deres Mening blev hørt i Sagen.

Tyendekommissionen

—:—

I Lørdags opnaaede vi endelig at faa Lejlighed til i selve Tyendekommissionen at fremsætte vore Krav til Lovgivningsmagten.

Det er noget, vi længe maatte vente paa! Men nu er Tiden altsaa kommen, da vor Organisation er saa stærk og saa meget respekteret, at Kommissionen kommer til os og spørger om, hvad vi ønsker.

Det er en stor Sejr for vor Bevægelse. Den Sejr vil snart blive efterfulgt af flere. Vi ved nu, at der bliver taget Hensyn til vort Arbejde.

Kl. 11 Lørdag Formiddag mødte 6 Repræsentanter for „Tyendeforbundet" i Rigsdagen.

De 6 Mænd var følgende: P. Stegenborg og C. Christiansen, p. t. Kærehave, C. M. Madsen, Voel, Silkeborg, Ahlmann-Hansen, Stenløse, Fyn, Marius Olsen, Gentofte, og Forbundsformand Carl Westergaard, Aarhus.

Kommissionens Formand, Hr. Schmit, bød Velkommen, hvorefter han gav Ordet til Carl Westergaard, som skulde tale paa Forbundets Vegne.

Westergaard holdt et kraftigt Foredrag, som paahørtes med stor Interesse. Han omtalte først den nuværende Tyendelov og hævdede, at den maatte helt bort, saadan at Forholdet blev frit ligesom i Amerika. Vi ønskede ingen Beskyttelseslov specielt for Tyendet.

Westergaard sluttede med at sige:

„Vi paatager os ikke Ansvaret for det, der vil ske, hvis vi skal underkastes en ny Tyendelov! Vi vil tage det som noget, der af de store og rige er os paatvungen, og med al Kraft samler vi os til Protest og Kamp derimod, og Fremtiden skal vise, at vi vil gaa af med Sejren!

Men, mine Herrer! Ansvaret for det, der vil ske, paatager vi os ikke. Dette Ansvar maa de paatage sig, som vil være med til at paatrykke os en ny Klasselov, som vi altid vil føle som en Byrde, der er lagt paa os!"

(Fortsættes).

Social Oplysning.

—o—

Uden at jeg iøvrigt vil indlade mig i Polemik med Hr. Aksel Sneum i Anledning af hans Bemærkninger om Det sociale Sekreteriat & Bibliotek, vil jeg tillade mig at fremsætte følgende Modbemærkninger:

Det er naturligvis altid en Smagssag, om man, som Hr. Sneum, foretrækker den sociale Oplysning, der virker i et bestemt Partis, i det foreliggende Tilfælde Tyendeforbundets Tjeneste, eller man ønsker at nyde godt af en Oplysning om Samfundsforholdene, der søger at være saa upartisk som muligt, eller man, som jeg, mener, at der bør være Plads for begge Arter af Oplysning, og at de hver paa sin Maade kan være til Gavn. Og de Tjenestefolk, der finder, at der ved Siden af det vækkende, agitatoriske Arbejde indenfor Tyendebevægelsen bør fremmes en upartisk Oplyrning om Samfundsforholdene, vil indmelde sig i Det sociale Sekretariat & Bibliotek uden at tage Hensyn til Hr. Sneums Forsøg paa at mistænkeliggøre et Selskab, hvis Virksomhed han aabenbart ikke kender det allermindste til.

Medlemmerne af dette Selskab har netop den letteste Adgang til Bøger og andet Materiale til Belysning af sociale Forhold — langt lettere Adgang, end der er til de offentlige Biblioteker. Om man er enig eller uenig med Fernando Linderberg i hans socialpolitiske Synspunkt spiller aldeles ingen Rolle overfor den Kendsgerning, at Det sociale Sekretariat & Bibliotek virkelig har formaaet at faa en hel Del Mennesker interesseret for det sociale Spørgsmaal. De rent faktiske Oplysninger om de sociale Tilstande og Bevægelser i Ind- og Udland, som Selskabet fremdrager og spreder ud til sine Medlemmer gennem sit Tidsskrift, vil kun kunne virke til at skabe Forstaaelse hos de Mennesker, der virkelig ønsker at faa Klarhed over Samfundsforholdene — enten de saa tilhører det ene eller det andet politiske Parti.

At der hos ikke faa Mennesker er ved at vaagne en Erkendelse af defte, viser sig deri, at Det sociale Sekretariat & Bibliotek i Løbet af den forholdsvis korte Tid, det har virket, har vundet og imod et Par Tusinde Medlemmer — ikke blot Præster og militaristiske Højskolemænd, som Hr. Sneum skriver, men baade Husmænd og Gaardmænd, Arbejdere og Arbejdsgivere, Socialdemokrater og Venstremænd, Højremænd og Moderate kort sagt: socialt interesserede Mænd op Kvinder af alle politiske Lejre og fra alle Samfundslag.

Og jeg vil fremdeles — tiltrods for Hr. Sneums Advarsel — opfordre Tjenestefolkene til at slutte sig til Selskabet og gøre Brug af en Oplysning, som de kun kan høste Gavn af, idet de herved faar et videre Syn og en større Forstaaelse af de sociale Forhold og selve det store sociale Spørgsmaal.

Alfred Hansen.

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

Fra Skiftedagen.

—o—

Et Forslag.

Der indløber bestandig Meddelelser fra Tyendet om, at de er bleven forurettet. I Stenløse Sogn er der et af vore Medlemmer, Jens Jørgensen, der var fæstet som Andenkarl, men da Fodermesteren rejste, maatte han tage fat i Kosalden. Senere i samme Aar, da Forkarlen ogsaa gled, blev han atter forflyttet og blev Forkarl.

Da han til 1. November skulde rejse, kunde hans Husbond ikke huske, hvad de var bleven enige om, at Karlen skulde have i Løn, og han maatte saa lade sig nøje med, hvad Manden sagde, Lønnen var. Jeg vil herigennem opfordre denne Gaardmand til at betale Jens Jørgensens de 24 Kr., han har tilgode, det er heldigst for ham, da vi indenfor Tyendeforbundet har noget, vi kalder en „sort Liste", og det er ikke saa behageligt for d'Hrr. Gaardmænd at blive indskrevet i den. Da det ikke er det eneste Tilfælde af den Art, tror jeg, det er paa Tiden, at vi faar Arbejdskontrakterne i Gang og kræver Lønnen udbetalt hver Maaned, saa kan vi delvis forebygge den Slags.

Endvidere vil jeg foreslaa, at vi kræver Arbejdstiden forkortet til 10 Timer fra 1. April til 1. November, 9 Timer i November og 8 Timer Resten af Aaret samt Overarbejde betalt med 35 Øre i Timen.

Ahlman Hansen.
Formd. for Tyendeforeningen i Stenløse.

Kærehave Husmandsskole og Tyendet

—:—

Under denne Overskrift fremkom der her i Forrige Nummer af Bladet en Artikel af en Hr. Hansen, Glamsbjerg, hvori han fraraadede Tjenestefolkene at tage paa denne Skole, og at det kun var et tarveligt Pengespekulationsfortagende, og den stod kun som en Mindestøtte om manglende Folkeoplysning.

Jeg blev ikke lidt forbavset ved at læse, at Kærehave Husmandsskole kun stod paa Grund af Mangel paa Oplysning; og tillige med hvor det største Antal Elever er Tjenestefolk.

Jeg vil gerne spørge, Hr. Hansen, hvilke Skoler kan det tilraades Tjenestefolkene at tage paa, enten hvor Underklassen er stærkest repræsenteret, eller hvor Overklassen er det?

Nej, det er ikke denne Vej, vi skal, Hr. Hansen, lad os raade saa mange Tjenestefolk som muligr til at søge at komme paa Højskolen og frem for alt en Undervisning, der kan passe efter deres Gerning, og det kan de nærmest faa paa en Husmandsskole; thi jeg tror ikke, at de fleste Tjenestefolk driver det videre end til at blive Husmænd, og da vi kun har to Husmandsskoler her i Landet for Tiden, hvoraf Kærehave er den ene, vil jeg anbefale Tjenestefolkene at søge den. Man faar her en god og grundig Undervisning i alt, hvad der vedrører Husmandsbruget. Jeg vil oplyse Hr. Hansen om, at de 50,000 Kr., som blev skænket til Kærehave Husmandsskole ifjor, ikke var af „Ugens Nyheder" men af Justitsraad Holck, og at „Dansk Tyendeforening" og Kærehave Husmandsskole slet ikke er afhængig af hinanden, fordi nogle Elever og Kursusdeltagere opretter en Tyendeforening, derfor skal man ikke tilsmudse Skolen og rakke den ned efter alle Kunstens Regler. Af det vil man snart komme til det Resultat, at det er ren og skær Fantasi, som er grebet ude i Luften, og det formodes, at det er af Mangel paa Oplysning, at den Artikel er fremsat, og jeg udtaler min dybeste Foragt mod den Mand, der har skrevet nævnte Artikel, det er saa lavt, at man skal lede længe efter at finde Magen til den.

p. t. Kærehave den 25. November 1907.

Chr. Christiansen.

Dersom der er flere, som indsender Indlæg om dette Emne, maa vi anmode dem om at gøre det kort. Begrundet paa at C. C. taler om „en Hr. Hansen", skal vi oplyse, at H. er Formand for Egnens Husmandsforening. Red.

Afholdssagen.

—:—

En Opgave for Arbejderungdommen.

Hr. Redaktør!

De bedes venligst give Plads for nedenstaaende:

Stockholms socialdemokratiske Ungdomsklubber havde i Torsdags (den 14de) indbudt til et Møde, hvor Arbejdernes Stilling til Alkoholspørgtmaalet drøftedes, og det sluttedes med Vedtagelke af følgende Resolution: „Den moderne Videnskab og Forskning saavel som den daglige Erfaring har bekræftet Alkoholens Fordærvelighed gennem den successive Ødelæggelse af Individet og dens Degeneration af Slægter . . . . . Vi tiltræder den Opfattelse, som fremragende Medlemmer af det internationale Socialdemokrati har gjort gældende, at kun en afholdende Arbejderstand kan være i Besiddelse af den oplyste Maalbevidsthed, den moralske og den fysiske Sundhed, der i højeste Grad er Forudsætntngen for Socialdemokratiets Sejr".

Kunde vi ikke blive enige om en noget lignende Resolution, kunde vi f. Eks. ikke blive enige om, at ingen Spiritusudskænkning maatte finde Sted ved Foreningens Møder og Sammenkomster; thi det vilde gavne vor Sag meget. Et Menneske, som f. Eks. er beruset ved et Møde, kan ikke sige med fuld Forstand, hvad han mener og ikke heller drøfte Sagen, som den skulde.

Derfor Kammerater: Lad os slaa os sammen, alle som én, og gaa imod Drikkeondet, tilligemed vi kæmper os fri for Storbøndernes Aag og den afskyelige Klasselov, thi uden Afhold naar vi ikke frem.

Jeg vilde gerne høre andres Mening om den Sag.

H. P. Hansen,
Maglebylille, Amager.

Vor Bevægelse.

—:—

Til Læserne!

Idet vi siger Tak for det store Arbejde, som i sidste Uge er gjort for at udbrede Bladet, maa vi **nødvendigvis** atter anmode alle dem, der har Sympati for vor Sag, om at arbejde fremdeles paa at skaffe os Holdere til **Oktober Kvartal**. Skaf os et Par Holdere og send os Besked med det samme, saa skal de faa **alle** de udkomne Numre gennem Postvæsenet. Vi kan slutte med at sige, som sidst: Skaf os et Par Holdere og en Annonce og tegn Jer for en Aktie paa 5 Kr.!

Alle maa være med at gøre det, de kan, da det gælder Bladets Fremtid.

Vi haaber paa et godt Resultat!

Et Møde i Hjallese

paa Fyn blev afholdt i Lørdags, hvor Ahlmann-Hansen talte.

I den efterfølgende Diskussion deltog N. Jeppesen, V. Nees og J. Hansen.

Foreningen havde en Tilgang af 20 nye Medlemmer.

I Nr.-Lyndelse paa Fyn

blev i Søndags afholdt et Møde, hvor Ahlmann-Hansen holdt et klart og kraftigt Foredrag, som efterfulgtes af en god Diskussion, hvori L. Madsen deltog.

Uge-Kronik.

—:—

„Dansk Kvindesamfund"

afholdt sidste Mandag Aften et stort og vellykket Møde om Tyendespørgsmaalet, hvor Journalist Marinus L. Yde holdt det indledende Foredrag.

Han understregede særlig, at Tyendet maatte stilles under samme Love, som andre Borgere, og at de sammen med Kvinderne maatte arbejde for Valgretten.

Carl Westergaard m. fl. deltog i den efterfølgende Diskussion.

Hr. Lærer Illeris, Kærehave,

— Leder af „Kærehaveforeningen„ — sagde ved det store Tyendemøde der ovre: „Tyendehøjskolerne kan jeg ikke se nogen Mening i!"

Saa var det mærkeligt, at samme Mand for faa Maaneder siden gjorde Forsøg paa at blive Forstander paa vor Skole!

Noget, man ingen Mening kan finde i, burde man holde sig fra Men maaske Hr. Illeris har troet, at der var mere at tjene hos os, end hos Hr. Klodskov!

Samme Mand sagde ogsaa, at „Tonen hos „Tyendeforbundet" er saaledes, at der ikke kan ventes nogen rigtig Fremgang".

Saaledes vilde kun den Mand tale, som ingen Forstand har paa det, han taler om.

Tonen hos os er saadan, at vi har Sympati hos alle rettænkende Mennesker, og Fremgangen er ogsaa saa stor, at vi end ikke i vore lyseste Drømme havde tænkt os en saadan Fremgang.

Dansk Tyendeforening

har allerede opgivet al Makkerskab med Gaardmændene, og i Stedet derfor vil de nu lave en Forening af Tjenestefolk for Øerne.

Lederne har anmodet Hr. Redaktør Bransager og Direktør Nielsen, København, om at støtte dem i disse Bestræbelser. For at opnaa et Resultat har de fortalt, at „Tyendeforbundet" kun omfattede Jylland. Enhver af vore Læsere ved, at det simpelthen er en stor Usandhed! Forbundet omfatter hele Landet — og vor Bevægelse er stærkest netop paa Øerne.

Hr. Komponist Carl Møller, Aarhus.

har lavet en ganske glimrende Melodi til Skjoldborgs Digt i „Tyendebladet", „Til Landarbejderne".

Vort Referat

fra Tyendemødet paa Kærehave er ikke skrevet af vore Repræsentanter ved Mødet, men af „Tyendebladet"s Redaktør.

Stort Møde

afholdes i Røjle Forsamlingshus paa Fyn
Søndag den 15. ds., Kl. 4 Eftm.
Carl Westergaard m. fl. taler.

Alle indbydes! Mød talrigt!

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Skanderborg Amtstidende

Organ for Venstre i Skanderborg Amt.

Bladet oprettedes **1892** af Egnens **Landbefolkning** og udgives af et Aktieselskab. Det er **Jyllands største og livligste** Venstreblad. **Bedste Annonceblad** i mange Miles Omkreds. — **Telefon Nr. 54. Kontor Adelgade 71, Skanderborg.**

Abonnér. Annoncér. Agitér.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

▷ Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal. ◁

Afholdsdagbladet Reform,

redigeret af **Larsen-Ledet** og **Nielsen-Svinning,**
er det mest udbredte Blad blandt Landets 160,000 Afholdsfolk. Kontorer: Aarhus. Esbjerg, Odense og København. Repræsentanter i alle andre Købstæder og Stationsbyer. Abonnement 1 Kr. 25 Øre Kvartalet + Postpenge. Moderate Annoncepriser.

◁▷ Læs ◁▷

Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild**).

Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**

Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Sommerskolen paa Borris Landbrugsskole.

3 Maaneders Kursus for Piger begynder 4. Maj. Undervisningen omfatter ogsaa **Havebrug** og **Husholdning.** Da Skolen er statsanerkendt, kan amtsunderstøttede Elever optages.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Korte Kursus paa Borris Landbrugsskole.

6 Dages Kursus fra 9. Decbr. og 6. Marts.

12 Dages Kursus fra 20. Januar og 10 Februar.

Ved Kursuset i Marts undervises i Havebrug og Landbrugets Bierhverv; ved de andre væsentligst i Landbrugsfagene.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— Odense. —

Meddelelse

fra

Tyendebladet, Aarhus.

Herved meddeles, at Hoved-Ekspeditionen for Annonce-Afdelingen ved Tyendebladet er overdraget Chr. Jensen, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.

I Henhold til ovenstaaende meddeles, at undertegnede modtager Annoncer af enhver Art, saavel Forretnings-Annoncer som Plads tilbydes og Plads søges.

Enhver Forespørgsel Annonceringen vedrørende vil omgaaende blive besvaret, ligesom Annoncer gerne opsættes og affattes uden ekstra Udgift for ærede Averterende.

For **Tyendebladets Annonce-Afdeling, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,

Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

□ Larsbjørnstræde 1¹. □ □ København. □

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Meddelelse til de Averterende!

Alle Oplysninger angaaende Annoncer samt Pristilbud paa samme meddeles beredvilligt fra
Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.

Fodtøj
købes bedst og billigst i
Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

Skal en Annonce

betale sig, bør man avertere i et Blad, der læses af det Publikum, som har Brug for det averterede.

Tyendebladet læses ugentligt af over 20,000 Mænd og Kvinder. Alle, som vil søge Kunder specielt blandt Middelstanden og Arbejderbefolkningen, kan ikke avertere i noget bedre Blad end **Tyendebladet.**

Annoncer til Tyendebladet modtager **Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Paa **Milo'ske Forlag** i Odense er udkommet og faas i alle Boglader:

Tjenestefolk

af Højskolef. **Birkedal Nielsen.**

Udgivet i Anledning af „Tyendeforbundet"s Skrift „Tyendets Stilling i Samfundet".

Pris: **75** Øre.

Ekstra fine Zittere

med **gratis 12 Musik-Numre** (Noder), som enhver straks kan spille, forsendes franco for 10 a 14 Kr. fra **Carl Møllers** Musikhandel, **Aarhus.**

Arbejdsgivere

naar det bedste Resultat ved at avertere i Tyendebladet, som ugentlig udgaar over hele Landet og læses af over 20,000.

Annoncer til Tyendebladet modtager **Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

„Tyendebladet"

er det bedste Annonceblad for dem, der vil gøre sig kendt blandt de unge Landarbejdere.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 ³, Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 12. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 22. December 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

HJEMAD TIL JULENARVEREN.

Handlings-Tro.

Julen breder ud sin Vinge
som en Moder for de smaa.
Naar til Festen Klokker ringe,
alle Værker stille staa.
Tyst fremskrider Højtidstanker
gennem Sindets Helligdom.
Der er Fest, hvor Hjærtet banker,
Fest i Verdens hvide Rum.

Julens Gud er alles Fader,
hans, der tvivler, hans, der tror,
hvers, der Aand og Haand oplader
paa den hele vide Jord.
Denne ene Gang der sørges
vel for dem, som Sulten sved,
ej om Katekismen spørges,
men kun om Samvittighed.

Om du gav den syge Pleje,
faderløs paa Armen bar,
om du søgte Fangens Leje,
og den nøgne glædet har?
Har du intet her at svare,
kender Julens Gud dig ej
kunde du end Biblen klare,
vandred' end du Troens Vej.

Vil Du naa den høje Tinde,
bygge dig til Himlen Bro,
vil du Hjærtedybet finde,
sker det kun ved Handlings-Tro:
Giv din Sjæl og skænk det bedste,
fyld det ene store Bud,
Kærlighedens: elsk din Næste.
Og da smiler Julens Gud.

Johan Skjoldborg.

Landposten.

Juleposten kommer!

Lille Juleaften.

—o—

Vejret havde lagt sig lidt hen imod Aften, alligevel gav det ned saa smaat, og det føg. Skønt det havde været Fog hele Dagen, var der dog ikke megen Sne; men det frøs, og der stod en stiv Blæst ind ad Porte og Gaardsled. Jens Vestergaards Gaard var den yderste i Byen, den laa saa koldt imod Marken og saa noget forpjusket ud i Tagskægget. Logabet ud imod Vejen var lukket i, der piskede Blæsten; og indenfor Lodøren, hvor Jens og Daglejeren stod og tarsk, var der halvmørkt. Jens, det var Karlen, han gik i Bluseærmer, Daglejeren var i Islænder. Henne i Nødset maaslede Jens Vestergaard med Høvederne, han var ved at give Nætter. Drengen mugede, han var ogsaa i Bluse, men den hang løs uden over alle Klæderne; Træskoene var slæbe, og han gled med Sluppen paa Møddingfjælene. Armene stod ud til begge Sider paa ham, naar han kom trillende, det slog somme Tider Slinger, eller han traadte i Bløde. Kalvene brølte, de skulde have Mælk. Det var en smal Grebning, og der var lavt til Loftet, der var varmt derinde, og Køerne stod og klamredes i Baasene om deres Rughalm.

Jens og Daglejeren kom ud af Loen. Daglejeren snød Næsen og satte Krogen paa Døren. Jo, Vinden var i Nordowst. De gik oven om Møddingen og gik ind til Nætter. Drengen kom nede fra Nødset og Manden med en Lygte i Haanden ovre fra Faarestien.

Lyset fra Vinduerne skærede ud i Gaarden, men Storstueruderne syntes saa sorte under Taget, der var hvidt helt op til Mønningen. Undertiden blæste en Støvsky af Sne ned foran et Vindue, og nede i Krogen mellem Stalden og Laden fejede Sneen sig selv sammen paa de bare Brosten og gik til Vejrs i en Hvirvel. Kvindfolkene gik med Lys i Bryggers og Køkken, de flyttede med Spande og rumsterede, Julen kom altid dem for fage paa.

Da de havde spist, sagde Manden:

— Du kommer vel i Morgen, Krestian?

Han sad henne ved Kakkelovnen med en Kardus imellem Knæene og stoppede Piben. Han havde stopped omtrent hele Tiden, mens de andre aad Nætter.

— Jo, sagde Daglejeren og tørrede noget spildt Mælk af Islænderen.

— Det er for at faa til Mølle.

— Jo, det . . . . Daglejeren fandt sin Lue i Krogen paa Bænken og gik. Han havde tærsket til Jens Vestergaard hver Vinter i sytten Aar.

Da Yderdøren var slaaet i efter ham, rejste Karlen og Drengen sig ogsaa inde fra Væggen og gik ud, de skulde have skaaret Hakkelse. Gaarden laa saa alene i Mørket. Tagene var hvide, og en brun Rende langs med Møddingen havde faaet Is over sig. Drengen stak Hænderne i Lommnn, mens han rendte, der var Revner i dem af Frost, og de sved.

Det føg ind under Stalddøren, skønt der var lagt en Visk Halm for, en tynd Stribe Sne strakte sig over de fugtige Sten. Fra Loftet hang Lygten i en Strikke, og hvor dens Lys faldt, glimtede Frosten paa Væggen, eller det røde Rust var ved at dryppe fra Dørhængslerne. Drengen tog en Greb.

— Du kan skrabe ned under Bæsterne, sagde Karlen, han gik med Foderkappen. Det gamle Øg sparkede i Staldstedet.

De skarpe Lyde af Grebens Skraben paa Stenpikningen lød i Stalden.

— Nu er det godt nok Jul, tænkte Drengen, mens han gik der bagved Hestene. Det er bette Ywlavten, og der er Is paa Kjeldtruget. Og der kom en hel Del mere til — om at spise Grisesylte med Sennep til, og Sigtebrød om Morgenen. Særlig Senneppen, det var en hel Stemning, den fødte i ham. Og den greb om sig, førte vidt ud i Tanker om Isen, og hvad Dag han kunde komme hjem. Saa drejede det hele sig om d e t, og det blev til en hel Uendelighed, der ikke kunde tænkes men kun grædes: Sne i Træerne og Vejen hjem.

— Du kan gaa op og slaa ned til Hakkelse, raabte Karlen inde fra Hakkelsehuset, han stod og strøg Maskinkniven. — En halv Trave Havre og to Rughalmsbrønninger.

Jo, Drengen kravlede op paa Loftet over Hestene og begyndte at rykke i Havren. Der var saa mørkt som i et Hul, han maatte føle sig for. Kattene plejede at gaa deroppe, og der var Tidsler i Negene. Rughalmsbrønningerne var helt oppe øverst i Gulvet.

De plejede at skære Hakkelse hver Aften, men i Aften skulde der skæres til Helligdagene. Drengen stod og krykkede ved Tanken og frøs med Hænderne i Bukselommerne og Albuerne fremad. Han var lige ved at græde, for det var for strengt. Karlen knappede en Vadmelskrave af inden for Vesten og lagde saa i Maskinen. Drengen tog ved Svinget og trak, Karlen traadte. De første Neg gik det godt nok med, men saa begyndte Hjulet at sagtne Farten, Drengen lagde sig tilbage og rykkede. Naar Karlen holdt op at træde for at lægge i Maskinen, maatte han stinde sig, at den ikke skulde gaa i Staa. Men det blev haardere, han pustede, og Hjærtet slog i Brystet. Han slæbte, han stindede sig og gled med Fødderne. Der var lagt godt i, saa tykt, at det lettede Valserne. Drengen var ved at fortvivle, men saa lindede det lidt igen, da der kom et tyudt Sted i Neget. Han fik atter Vejret et Øjeblik og kunde tørre sig under Næsen, men nu blev der lagt Rughalm i, saa vilde det først rigtig klemme. Maskinen var kommen godt i Gang, men da Kniven havde gjort de første Hug i den stive Rughalm, saaledes som den haardt sammenpresset blev trukket en halv Tomme frem for hver Omdrejning, begyndte den at sakke igen; det var skrækkeligt. Han prøvede at tælle Omdrejningerne, men saa blev det helt endeløst, han forsøgte at tænke paa Muren lige overfor, Lervæggen, saa paa, hvorledes Hakkelsen stintede imod den, han lod i yderste Nød Tankerne klamre sig til de Høstraa og Spindelvæv, der hang ned fra Loftet; det var forgæves. Det laa over hans Kræfter altsammen. Det skreg i hans Hoved, og Armene, der tynde og magre stak langt ud af Ærmerne, var han saa afkræftet, at Hænderne flere Gange var nærved at slippe af Stangen. Graaden hikkede ham i Halsen, og for hvert Sæt han gav for at faa Kniven igennem, troede han, at han nu maatte give fortabt. Stangen, der gik fra Væggen og med en Jærnpig ind i Maskinhjulet, gav sig højt og pibende. Hvorfor skulde der ikke smøres? Hvorfor skulde Hakkelsen ikke skovles til Side, eller Kniven stryges?

Han maatte jo hver Aften gaa den Tur igennem, men i Aften var det værre, for det fik aldrig Ende. Han vred Øjnene i Hovedet i den yderste Anstrængelse, stønnede som om han skulde hvæles, men det hørtes ikke for Maskinen. Han bandede fortærende indvendig og hulkede; Graaden lod sig ikke holde nede, den sprængte ham pludselig som en blakket Væske ud af Øjnene. Valserne stod fast, deres Jærntakker havde som to krampagtigt rasende Kæbers Tænder bidt sig sammen om Halmpresningen. Drengen rejste sig endnu en Gang paa Tærne, han var lige ved at sprænges. Halvt i Blinde og i en Følelse af vild Umulighed saa han Svinghjulet dreje sig med Kniven, og for endnu et Tag af de lamme Hænder gik det rundt; saa blev der raabt Holdt, de var færdige. Drengen stod lidt med Hænderne om Svinget som en lille Jætte ved Kværnen, uden Begreb om noget som helst, blot ventende paa, at han skulde faa Vejret igen, inden det var for sent. — Da han vendte sig efter Skovlen saa han Lejlighed til at tørre Øjnene, saa at ingen skulde se, at han havde grædt. Der var heller ingen, der saa det eller tænkte sig, at det kunde være Tilfældet.

Christen Bundgaard.

Juleaften.

Og Far gaar rundt paa Loen
og ryster Halm og Havrestraa,
han bærer Vand til Koen
og Mælk til Kalve smaa;
han strikker Hø i Faarets Hæk
og stryger det om Kinden,
imens han glider væk.

Og Katten staar paa Hjaldet
og strækker Hals og springer ned
og mjaver lidt i Faldet
af bare Kjælenhed!
og Hakkelsesmaskinens Hug
de skjærer gjennem Kvælden
som haarde, tunge Suk.

Og Far han ta'r nu Limen
og fejer op og rejser Vind,
mens Sølver-Maanestrimen
staar over Tærsklen ind;
han skifter Halm i sine Sko
og sætter Pind for Døren
og skjænker Kvæget Ro.

Saa staar han lidt og grunder
med Øjnene mod Jorden vendt;
han gi'r sig gode Stunder,

for nu er Dagen endt.
Fra Ladetagets gamle Skjæg
det drypper støt og stændigt
mod Syldens gule Klæg.

Saa gaar han hen til Hunden,
der vogter vønligt paa hans Færd:
„Hvorfor skal Du staa hunden,
nu Julen er saa nær!"
Dens Lænke klang mod Stenen brat;
Pasop kan næppe sanse,
han springer som besat.

Men bag de lave Ruder
der vikles Dug af Mangelstok;
paa Risten Stegen spruder,
og Mor har sat sin Rok.
En Krans af Gran om Spejlet gaar,
trearmet Julelyset
paa Messingstagen staar.

Stadstøjet frem er hentet,
og Ovnen staar paa blanke Ben;
med Sand er Gulvet strentet
helt ud paa Trappens Sten;
og over Bedstemoders Stol
der straaler Strygejærnet
mod Loftet som en Sol.

Saa træder ind i Stuen
besindigt Karl og Arbejdsmand
og skubber langsomt Luen
ind over Bænkens Rand;
de spejder langs det hvide Bord
og rokker sig til Sæde
foruden mange Ord.

Mor titter frem bag Klinken,
af Skorstensilden rød om Kind.
Far kender hendes Blinken
og henter Flasken ind;
det stemmer alle Sind i Dur,
den klare, gyldne Væske
er farvet med „Tinktur".

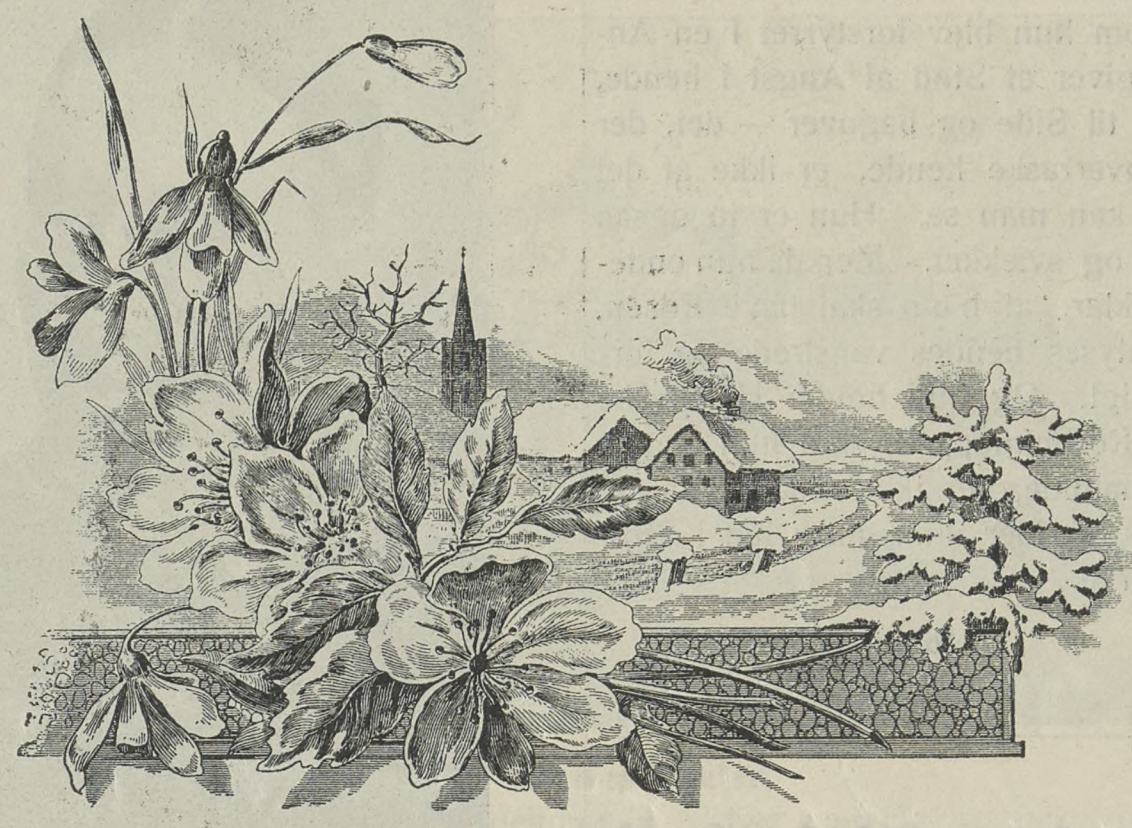
— „Fik Øget nok at æde,
og har nu Koen ingen Savn,
saa sæt jer kun til Sæde
enhver i Jesu Navn;
med sulten Mund er ingen glad,
men der er langt til Bunden
i Julens Sulefad". —

Snart hores Skeer klinge,
og hvert et Sind er mildt og mæt,
og Duftens fede Ringe
omslutter Skaren tæt;
og Pudlen med det laadne Bryst
ser op fra Bordets Tremmer
i lækkersulten Lyst.

Men ude drypper Taget,
og Himlen staar saa højt og kold;
selv Maanen er nu draget
med Lygten Gud i Vold.
Men langs den mørke, vaade Jord
staar tusind Lys og blamrer
fra Bønders Julebord.

Jeppe Aakjær.

Julestemning.

Jul — det er Aaret, som længes mod Hvile,
Aaret i Natdragt af blændende Sne,
Julen har Stjerner, som blinker og smile,
ned til din Drøm midt i Vinterens Ve.

Glimt i Mørke.

—:—

Amagertorv er jo en Plads i København, hvor Frugter og Blomster sælges. Maaske kan Pladsen være en halv Tønde Land, hvor der staar tætpakket med Blomsterkurve, og der er jo derude paa Stenene en saadan Dag en Duft og en Pragt, et Spil af Farver, der blænder. Det er et i høj Grad farverigt Billede, især naar Solstraalerne vælder ned over det altsammen som en Plaskregn og kastes tilbage, ligesom sprøjter op fra de hvide Hatte og fra enhver blank Ting paa Torvet.

Til den ene Side for Torvet ligger Smaagader, hvor Skygge og Mørke holder til, og til den anden Side kringler sig andre Smaagader med samme Skygger og Mørke.

Saa kommer der ud fra de mørke Sidegader en stakkels Kvinde. Hun er fattig og gammel, men hun er desuden skrækkelig medhandlet. Hun er lam, rørt i den ene Side, Munden og det ene Øje er trukken skævt, Øjnene rinder stærkt, og deres Rande er ildrøde.

Men der er en Længsel i dette Ansigt, en Længsel, som har draget hende ud af Skyggeverdenen, hvor Forholdene har bundet hende, en Længsel efter Sol og Farver og Skønhed. Hun hælder Hovedet fremad, som vejrede hun, hvor Solstaalerne falder som en Plaskregn og hvor Blomsterne gløder. Den Dag kan Mørket ikke binde hende, fordi hendes Længsel er saa stor.

Det er Blomster, hun elsker. Det kan man se af det Lys, som kommer over hendes Ansigt, naar hun betragter dem, da retter hun sit skrøbelige Legeme, og der viser sig et indtagende Smil om hendes skæve, tandløse Mund. Hun kredser om Blomsterne, kæler for dem med Øjnene, standser nu og da og fryder sig stille og ægte.

Der er en fin Frue, som køber Liljer og Chrysanthemum; hun tager dem i Haanden, ser paa dem og synes at bedømme, hvorledes og hvor smukt de vil tage sig ud hjemme i hendes Vaser. Hun vrager og vælger tilsidst de rette.

Den gamle Kvinde staar stille og ser paa det. For hver Blomst, Fruer tager i Haanden, glæder den gamle sig; hun udaander et svagt „Aah!" mens hun virrer med Hovedet af Glæde for de dejlige Blomster, som den pæne, fine Frue faar med sig.

Saa humper hun igen af Sted paa sine gamle, daarlige Ben. Hun er kendt af alle Blonmstersælgerskerne. Der er en af dem, der giver hende en knækket Gyldenlak; og hun tager imod den som en fattig mod det pureste Guld, saa straalende glad. Lidt efter er der en anden, som rækker hende en beskadiget Lilje. Nu har hun to. Hun gaar ikke for tæt ved Blomstersælgerskerne, men af Beskedenhed noget borte, og hun forlanger ingen Blomster — med Ord, men hun ser alligevel efter, om der ikke skulde være en eller to til, der vilde unde hende en Blomst.

Det en der ogsaa. Hun har nu fire, en brun, to hvide og en gul.

Hun belaver sig til at gaa ind i de mørke Gader igen. Hendes Udbytte er stort. Hun løfter de fire knækkede Blomster tæt til sine Øjne, som de var en dyr og sjælden Skat. Hun har maaske et usselt, lille Kammer et Sted i en Baggaard, og der staar maaske de skrøbelige Rester af en Komode, og paa den staar maaske et skaaret Glas, hun kan sætte Blomsterne i. Der vil de varme og lyse i det mørke Hummer som en Alterild, hun har hentet fra et solrigt Sted. Hun løfter igen de dyrebare Blomster højt for sig, at hun rigrig kan glædes, og saa humper hun af Sted i sine Pjalter.

Hun er saa optaget af Blomsterne, at hun intet andet levende ænser omkring sig, til Trods for den store Færdsel. Hun gaar som var hun ganske alene med sine Blomster.

Der er en Herre og en Dame, som har staaet og set paa det hele Folkelivsbillede. De ser med de dybe Øjne, der forstaar saa meget af selve Livet, der er kloge, ikke af, hvad der er læst, men af, hvad der er levet, med Øjne, der er gode, som elsker al Slags Liv, og som søger det menneskelige i enhver Form, Guldkornet. De staar, som de læser ud af Billedet som ud af en Bog. De har stærkt iagttaget den blomsterkære gamle.

De køber saa en frisk mørkerød Rose, der lige staar paa Spring til at folde sig

ud, og Damen gaar for at give den gamle Kvinde den.

Først Damen taler til hende, bliver hun forvirret, som hun blev forstyrret i en Andagt; det giver et Stød af Angst i hende, hun rykker til Side og bagover — det, der plejer at overraske hende, er ikke af det glædelige, kan man se. Hun er jo ogsaa saa nervøs og svækket. Men da hun endelig bliver klar, at h u n skal have Rosen, da gennemlyses hendes vansirede og forvredne Ansigt. Og hun holder Hænderne varligt om Rosenknoppen, som hun skulde værne en Flamme, der ikke maatte gaa ud.

Saaledes skrider hun atter ind i Storstadens Mørke.

Johan Skjoldborg.

Menneskerettigheder!

—:—

Der kom to 8—9 Aars Knægte ud fra Lægeforeningens Boliger — to af den Slags Smaafyre Betjenten og Gaardhunden instinktmæssig snuser til. Pjalter er jo altid mistænkelige, selv om de bæres af blaaøjede Smaaknægte, der kan se lige ind i Guds lyse Himmel uden at misse.

De to har deres Pjalter i frejdigt Uvidenhed om Konsekvenserne; det saa nærmest ud som om de indtil videre var stolte af deres Udhaling. Den var ogsaa ubeskrivelig sammenflikket som den var af, hvad Moderen ved skarp Udkig fra Herskabernes Vaskekælder, havde hindret i at gaa i Skarnkassen, og hvad Drengene selv havde bragt for Dagen ude paa Lossepladsen — denne Eventyrhave for de fattigste.

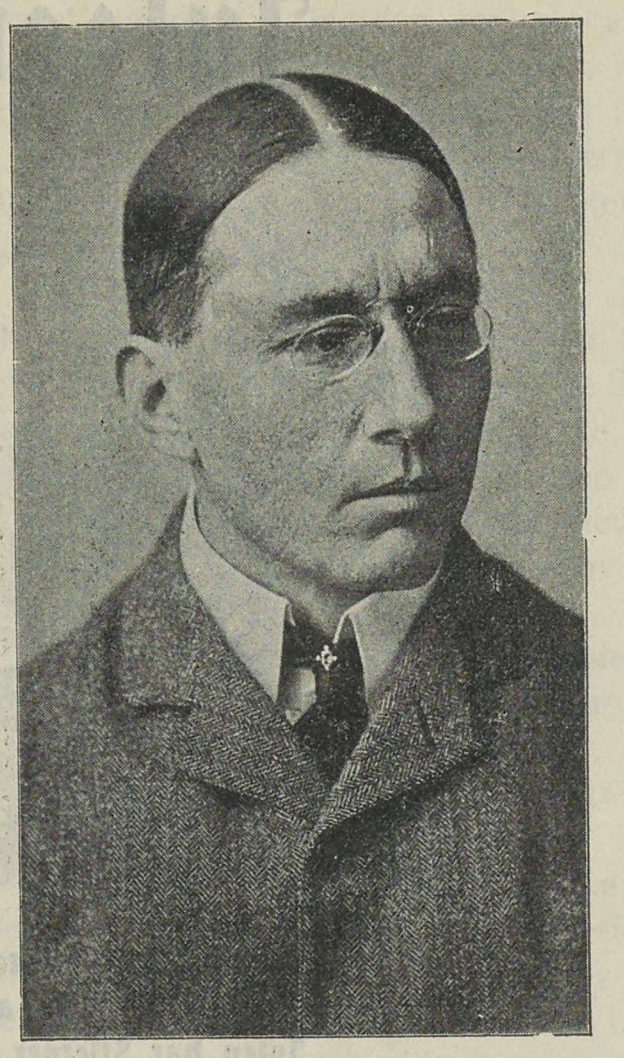
Forresten var de barbenede; der var Huller paa Tærne og en og anden Flænge op ad Skankerne, de traadte paa Jorden med en egen Mistillid — som om den ikke var rigtig afsvalet endnu. Det var jo bare det, at der sommetider laa et Glasskaar der, hvor man traadte.

Men Hovedet, som det vigtigste, havde Vorherre egenhændig taget sig af, det var dækket af en tæt solgulnet Haartop, som midt i den skumleste Baggaard mindede om korngule Agre. Ansigterne var af Jord endnu — men Jord, der kunde le ganske henrivende; og midt ud af al det grumsede, lyste to Stumper blaa Himmel.

Det var alt; og det var heller ikke saa lidt, naar man betænker, at vi befinder os ved den daarligste Ende.

Klokken fem var Moderen gaaet paa Arbejde, Klokken seks bankede Nabokonen i Væggen, og de to Drenge stod op og gjorde Stuen i Orden. Nu var Klokken næsten otte, og de var paa Vejen til Skole.

Men da de kom fra Boligernes Indelukke ud paa Strandvejen, drejede den mindste af en Fejltagelse til den gale Side og gav sig til at løbe ud ad. Broderen fulgte ham for at faa ham bragt ind paa den rigtige Vej; men da han først havde indhentet ham, var Retningen sat af sig selv. Tæskene for Skulkningen kom først i Morgen, og den Dag laa saa langt borte, at den ingen Virkelighed kunde gøre Krav paa. Udad laa Strandvejen i hvidt Støv og Sol og pegede lige ud i Eventyret. Derude var der Tryllehuse, helt omgivet af grønne Haver, hvor Folk sad og spiste ved skinnende hvide Duge — og drak Vin til, saa enhver kunde se det fra Vejen.

Johs. V. Jensen

— hvis Bøger, „Himmerlandshistorier", „Madam d'Ora" og „Hjulet", i de sidste Aar har vakt ikke ringe Opmærksomhed og skaffet Forfatteren et godt Navn.

Han har i en Del Aar levet i Amerika og er stærkt paavirket af dette Lands Literatur og Kultur. Det har sat tydelige Spor i hans sidste Bøger — særlig „Hjulet".

„Himmerlandshistorier" er en Del smaa Skildringer fra Foratterens Hjemegn. De udmærker sig særlig ved en ypperlig Sprogbehandling og hører til noget af det bedste, han har skrevet.

Johs. V. Jensen er desuden Leder af „Den jyske Bevægelse" — en literær Strid mellem Jysk og Højdansk.

Og kanske kaldte de en barbenet Dreng ind og proppede ham med Mad saa fint, at han maatte kaste det op igen — det Vidunder var da sket før. Forresten var der Stakitter med Huller i, hvor en gesvindt Dreng kunde klemme sig igennem; og langt ude, hvor det uformelige tog fat, laa Verden selv som en stor Skov fuld af Dyr. Folk, som kom derude fra, havde røde Skrigeballoner med hjem og var altid glade.

De to Smaafyre vadede ufortrødent udad. De holdt sig saa vidt muligt i Støvet, der virkede som et mildt Omslag paa de saarede Fødder, og var himmelhenrykte over alt, hvad de saa. Der var saa rigelig Plads i deres Sind, hver lille Ting gik ind som en mægtig Oplevelse.

Ved Hellerup opdagede de, at de var sultne. „Det er Luften", sagde den ældste erfarent; de havde jo spist deres to Stykker Fedtebrød til Morgen som sædvanlig, og plejede ikke at faa nogen igen, før de ved Middagstid kom hjem fra Skolen.

Ved hjælp af en Stump Staaltraad, blokkede de en brøstfældig Automat for to Pakker Chokolade og plaskede tyggende videre; Støvet stod i smaa Røghvirvler op mellem deres Tær. Med den sidste Stump af Chokoladen, smurte de sig om Munden — for ikke at savne Trofæen i Fald de skulde møde Kammerater.

„Det var godt", sagde Peter og saa sig forslugent om efter mere Oplevelse. Der kom en Bryggervogn rullende, og de jog ind i dens Støvhale og dukkede frem igen inde under Vognens Bund; der sad de og red overskrævs paa de Ølankere, der hænger og gynger mellem Hjulene i Jernkættringer.

Ved Skovshoved opdagede Kusken dem, og jeg dem væk. Det var for saa vidt heldigt nok, som de ved den Lejlighed fandt en Pakke Smørrebrød i Grøften; en eller anden, rimeligvis et Skolebarn, havde kastet den fra sig. Der var baade med Ost og Pølse — dette var tydelignok Slaraffenland. De slog sig ned paa Stedet og nød Tilværelsen; Maden delte de lige, men Peder forbeholdt sig, som den ældste, at slikke Papiret.

Det vilde være latterligt at sige, at de var matte, for det havde de endnu aldrig været i dette Liv. Men de var nærmere ved det end sædvanlig, da de lidt mageligt daskede videre.

To rigtige Vagabonder i smaat Format lignede de, som de slæntrede af Sted med løftede Skuldre, Peter med Hænderne i Bukselommerne, og Karl, der endnu ikke havde Lommer, med de smaa Poter stukket ind i to Revner i Buksesømmen. Det var to mærkelige Revner, hver Aften rimpede Moderen dem til, og næste Dag dukkede de op igen — som viste Bukserne — at der burde have været Lommer paa det Sted. Det eneste, der kunde være at udsætte paa de Vagabonder, var Størrelsen. Endnu lod ingen Dame sig hejse over paa det andet Fortov — men det kunde jo komme. Ellers flød de rigtig godt paa Elementerne, og lod sig for den lette Sommerprise drive derhen, hvor Tilfældet vilde.

Saadan var de paa en eller anden ubegribelig Maade slubbet bag om Villehaverne og ned til Stranden. Der stod „Privat" paa en Tavle dernede, Peter gjorde sit bedste for at stave sig igennem det, men opgav det igen for morsommere Ting. De fik Pjalterne af og tog det blaa Sund i Besiddelse; oppe fra Varandaen havde Villaens Damer deres Fornøjelse af at se de to Verdensopdagere plaske, øse og uplejede som Gadens Spurve i en Vandpyt. Men saa kom Husets Herre til. Som Stamgæst i „Over Stalden" saa han straks, at Sædeligheden var i Fare, og jog de to Drenge bort, mens Damerne gjorde sig usynlige.

Naa, Verden viste sig at være stor, og Drengene havde ikke noget imod at tage en anden Part af den i Besiddelse. De trak i Pjalterne mens de flygtede, og begav sig udad igen. Der langt ude tonede Skovene frem, der vilde de ud — bare saa langt, at de saa Dyrene og fangede et Glimt af Verdens Ende.

Men bedst som de traskede fremad, stoppede Karl op.

„Næh! vil Du bare se!"

Inde i en Villahave stod et stort Kirsebærtræ, bugnende fuldt af spanske Kirsebær. I Træet larmede og spektaklede nogle Hundrede Spurve, lettede dog og slog ned igen i hele Byger, hakkede skødesløs i Bær efter Bær og lod dem sidde haivspiste — eller rev dem af i store Bundter.

„De guffer ordentlig i sig", sagde Peter og slikkede sig om Munden. Han havde selv smagt Kirsebær i Aar, Trækkemanden hjemme i Boligerne købte af de halvraadne paa Grøntorvet — en hel Vognfuld for et Par Kroner — og solgde dem paa Gaden. For et Ærinde havde Peter erhvervet sig en Huefuld af dem, der ikke kunde sælges paa Gaden heller; og de havde smagt, naa, da, da, der maatte et Smæk med Tungen til for at udtrykke det.

Karl havde ikke været med ved Fraseriet og havde derfor ondt ved at se saa stort paa Forholdet — han misundte simpelthen Spurvene.

„Det er nogle Svin", sagde han krænket, „de æder ikke, men bare ødelægger; hele Toppen har de plyndret. — Mon der bor nogen, du?"

„Det kan du vel nok se, der ikke gør, dit Fjols, Skodderne er jo for!"

De fandt et lille Hul i Hækken og kravlede ind. Først samlede de pænt fra Plænen de Bær, Spurvene havde revet ned; de var vant til intet maatte gaa til Spilde. Saa klatrede de op i Træet og satte sig godt til rette. Deres hyggelige Bludren var gaaet rent i staa, favse, næsten højtidelige, gav de sig hen i Arbejdet, den ene Haand plukkede, mens den anden stoppede i Munden — hele Nævefulde ad Gangen; Stenene ventede de med at spytte ud til en anden Gang.

„Du, hvis nu Maven blev skaaret op, saa var det lige som med Ulven — fuld af Sten", sagde Karl pludselig. Saa kløede han paa igen, Peter gryntede blot.

En Nøgle blev drejet om, og Havelaagen knirkede; men de hørte ingenting, de var for langt inde i deres Smovs.

Grossereren, hvis Familie i Aar laa ved et Badested, vilde bare ud at se til Villaen og sit Moreltræ. Ah! knurrede han og rynkede Panden, da han opdagede Spurvenes Hærværk; men saa huskede han, at han var Medlem af Dyrenes Beskyttelse, og hans Ansigt glattedes ud igen. „Himlens fri Fugle, Herregud, de skal jo ogsaa leve!" brummede han godmodigt.

Han gik rundt om Træet og opdagede pludselig de to Drenge.

„Ej, ej, sikke to Forbryderspirer — man er nok kommen i det heldige Øjeblik!" raabte han opbragt. „Kan I komme ned i en Fart, I to Tyveknægte!"

Drengene gled ned fra Træet og gjorde et mislykket Forsøg paa at undløbe. Rystende af Skræk hørte de paa Grossererens Tordentale og tænkte kun paa ét: Bare han vil slaa og ikke kalde paa Politiet! Prygl viste de hvad var, men de nærede en uovervindelig Rædsel for Retfærdigheden. Takket være Grossererens Hidsighed, slap de for det værste, han talte sig op til en saadan Vrede, at han maatte have noget at slaa paa. Og da de først havde faaet nogle forsvarlige Slag hver af en Stok, var det jo urimeligi at gøre mere ud af den Ting.

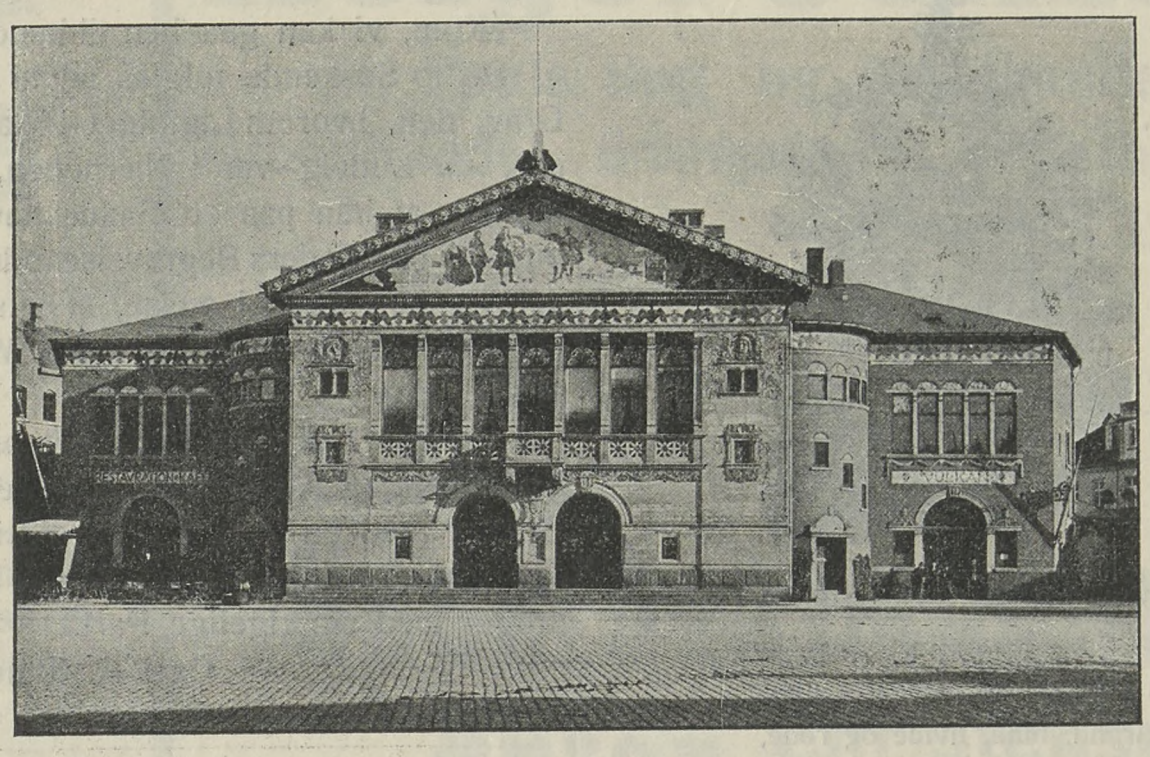
Det vil sige, egentlig burde de jo være overgivet til Øvrigheden alligevef, men man var jo godmodig — altfor godmodig!

Bagefter fortrød han det da ogsaa. For hvem kunde vide, hvilke Følger hans utidige Overbærenhed vilde faa for de to Spirer — maaske førte den dem en Gang i Tugthuset. Saadan noget burde man tage paa med Jernhaand — af Menneskekærlighed.

Naa, men de to havde ikke noget imod den Vending, Sagerne tog — det vil sige, det kunde gaaet galere altsaa. Skrækken havde givet dem Fødder at gaa paa, og ved hinandens Side travede de flinkt hjemad. Kirsebærstenene føltes som en hel lille Byrde i Maven — et Pant paa, at det hele havde været Virkelighed; og alt i alt syntes de det havde været en prægtig Dag.

Martin Andersen Nexø.

Den jyske Nationalscene.

Aarhus Teater

— hvor Jeppe Aakjærs jyske Bondekomedie „Livet paa Hegnsgaard" i dette Efteraar Gang paa Gang er opført for fuld Hus.

Til dette Teater er knyttet et Personale, som fuldtud kan maale sig med Personalet ved de større Teatre i Hovedstaden.

Det er Jul.

Kortnet er Dagen,
Vinteren breder sit hvide Lagen
over Naturen, thi nu vil den sove,
stanset er Skovens muntre Kilde —
stille, stille!
Øxehug lyder i tavse Skove,
Kragen flygter fra Krattets Skjul,
Grantræet fældes,
nu er det Jul.

Natten vor Moder,
bær' Diadem af funklende Kloder,
spejler sig i de tilfrosne Vande,
Natten er smuk, dens Drømme milde,
stille, stille!
Sukke med Salmesang sig blande,
Fattigviv græder i Hyttens Skjul,
Ovnen er kold og —
nu er det Jul.

Klokkerne ringe,
Toner af Malmen med Festklang springe,
tændt er hvert Blus i de blinkende Kroner,
Præsten staar frem, med Kraft og Snille
— stille, stille! —
taler han om vor Jords Forsoner,
Barnet, som lagdes i Krybbeskjul,
dejlig er Jorden,
nu er det Jul.

Dejlig er Jorden?
Menneske, Menneske, bring den i Orden!
Frelseren fødtes i Fattigmands Stue,
bor i hvert Livshaab om aldrig saa lille —
stille, stille!
Menneskekoret mod Himmelens Bue
løfter sig op og sprænger hvert Skjul,
Frihedens Festsang,
nu er det Jul.

A. C. Meyer.

En Vagabond.

—:—

En Virkelighedsskildring.

Der var smukt paa Kirkegaarden.

Blodbøgen bavde faaet sine brune lakerede Blade, Gyldenregn, Syrener blomstrede; og smukke Insekter summede om; Gartnere plejede de dødes Grave. Her var stille, men fra den travle Bys Gader, Fabriker og Huse lød Dagens Larm af Værktøj og Vogne.

En Vagabond sad i Solen og døsede. Han var ikke ædru, og han havde i de sidste Nætter ikke været i Seng, men steppet rundt med Politiets Øjne paa sig.

Hans Klæder var krøllede, hullede og snavsede, og i hans Aasyn saa Drikkelastens sorte Streger. Da vækkes han: Sorte Mænd med en sort Kiste mellem sig kommer nedad Gangen, hvor han sidder. Kisten sættes paa Skamler, andre Mænd tager fat . . . Han ser mange Kranse paa Kistens Laag, han hører Graad og skynder sig bort . . . Han tumler om mellem Grave, læser her og her et Navn og Skriftsprog: „Herren gav, og Herren tog, Herrens Navn være lovet" og mange Steder: „Vi ses igen."

Han gaar videre, krydser her og der og vandrer om uden Maal, til han staar ude paa Gaden. Udenfor et Værtshus i Nærheden af Kirkegaarden har en Del af Ligfølget slaaet sig ned, og blandt de sortklædte Mænd kender han en Fabrikant, Vagabonden tidligere har tjent.

Vagahonden hilser ærbødigt Herren, men Herren synes ikke at kende ham, og Vagabonden vakler videre, aa, om han havde lidt at spise og drikke. Han sniger sig frem, tigger her og der, til han har Penge nok til Mad og en Rus . . . Den følgende Nat sover han i et stinkende Rum.

Næste Dag er hen atter paa Kirkegaarden, ikke fordi han dér har noget at gøre, men fordi Politiet sjælden kommer her; han kan maaske sove lidt paa en Bænk.

Inde paa Kirkegaarden er der stille.

Han glæder sig ved Synet af de herlige Blodbøge, de blomstrende Syrener og Gyldenregn.

Han sætter sig paa en Bænk og døser hen, medens hans Hjerte græder og Taarerne rinder.

Juletræet.

Naar Skoven staar fejrets i lyse Vaar,
naar under dens Kroner Droslen slaar,
og Gøgen kukker, og Blomster gløde
i Solens Brand, blaa, hvide og røde,
mens Bøgen vifter med grønne Blade —
ja, da er Menneskebørnene glade.
Men hvad er Bøg vel og Blomst og Vaar
mod Granen, naar den lysklædt staar
med bugnende Frugter i Guld og Glans!
Eja — om dens Fod gaar springende Dans
med lille Søster og Mor og Far —
Gud ved, hvem af dem, der mest er rar!
Hvad er det vel alt baade Sol og Sommer
mod Julen, der midt om Vinteren kommer!

Han sover ind.

Ved en Bevægelse falder Hatten af, og den stegende Sols Straaler brænder paa hans Isse, han ligger halvt over Bænkens Læn. Vesten er gaaet op, og man ser et laadent Bryst, en forreven Krave, men intet Linned; som han ligger, ses de nøgne, knoglede Ben i de hullede Sko.

Da høres Skridt og en Barnevogns Knasen paa det gule Sand.

Vagabonden farer op. Han tror, at det er Politiet, som kommer for at anholde ham, han famler efter Hatten paa Jorden, tumler om, rejser sig igen.

En sortklædt Dame, der skyder en Barnevogn foran sig er standset ved Bænken.

Damen og Vagabonden ser paa hinanden.

„Men Ludvig“, siger Damen, „er det dig . . .“

Damen rækker ham Haanden, men Vagabonden modtager den ikke.

„Ludvig, kan du ikke kende mig?“

„Jo, jeg kan, Louise . . . er du vred paa mig?“

Damen ryster sørgmodigt paa Hovedet og bider sig i Læberne for ikke at græde.

„Ja, jeg er kommen langt ned . . . men det var ikke min Skyld alene . . . Det var hans Skyld, som skilte mig fra min Hustru, Søster Louise. Er du bedrøvet . . . er du vred paa mig?“

„Aa, Ludvig, du ved godt, at jeg ikke er vred paa dig, men saa grænseløst bedrøvet.“

„Hvorfor bærer Du Sorg, Louise, er det din Mand, der er død?“

„Nej, men Moder er død!“

„Er Moder død?“

Det lød som et Suk dette: „Er Moder død?“

„Hvornaar er hun død?“ fortsatte Vagabonden og græd stille.

„Hun døde den 6. og blev begravet i Gaar.“

„Hvad døde hun af?“

„Aa, Ludvig, hun var jo gammel, og hun havde jo megen Sorg i sit Liv.“

„Ja, Louise, ogsaa jeg voldte hende Kummer.“

„Hun tænkte paa dig tidligt og sildigt.“

„Og nu er hun død . . . Hvor ligger hun begravet?“

„Kom, vi kan gaa hen til hendes Grav.“

De to Søskende fulgtes ad til Moderens Grav, den, hvorom Ligfølget i Gaar samledes, da Ludvig var i Nærheden, og han forstod, at han paa en Maade havde været med til sin Moders Begravelse uden at vide det, og han forstod ogsaa, at hans tidligere Husbond havde pænt vist hans Moder den sidste Ære.

Medens han havde strejfet om som et Vildt, der jages, var hun, Moderen gaaet i Graven med en samlet Sum af Livets Sorg og Kummer, hvortil han ogsaa havde bidraget med sin rigelige Part.

Carl E. Simonsen.

JULENEG.

„Dejlig er Jorden!“

—:—

Saa naaede vi atter Julen, den stadig tilbagevendende Højtid med Fest og Travlhed midt i Vinterens Hjerte!

Julen er velgørende og oplivende mellem de mørke og korte Dage.

— Men Julen er ikke for alle den rene Poesi. For dem, der sidder lunt inden Døre, er den det, men for dem, der boer paa Tilværelsens Skyggeside, er den noget andet!

— Julens lysende og straalende Pragt viser os mere end noget andet den uretfærdige Fordeling af det, der gør Livet dejligt og hyggeligt. Skellet mellem Fattigdom og Rigdom, Lys og Mørke, træder stærkest frem nu i Juletiden!

I Byerne ser vi de varefyldte, prægtige Butikker, og den straalende Rigdom ved Siden af den dybeste Fattigdom.

Paa Landet er det noget lignende. Lyset og Mørket mødes! Arbejderne vil drage en Lære deraf. Naar Tjenestekarlen om Aftenen kommer fra Lyset ind i sit mørke og kolde Kammer, saa ser han Usselheden dobbelt.

Julen er Klassemodsætningernes Tid!

— — —

„Dejlig er Jorden!“

Det er Teksten, som Præsten taler om, og det synger vi nu i Juletiden.

Jorden er dejlig. Der er nok af alt. Ingen behøver at savne og lide. Der er Mad og andre Livsfornødenheder i rigelig Mængde! Men vi har ikke endnu forstaaet at gøre Jorden til et Fælleshjem for dens Børn, Menneskene. Den brutale Magt er den raadende, og de svage trædes ned af de stærke. Det er, som om al Humanisme er borte.

Derfor er det kun en halv Sandhed, at Jorden er dejlig.

Men vi skulde gennem vor Bevægelse bidrage til at alle kan faa Del i Livets og Kulturens Goder, og naar det sker, vil vi alle synge med ægte Klang:

„Dejlig er Jorden!“

Carl Westergaard.

Bennyt Julen til Agitation for „Tyendebladet“ blandt Venner og Bekendte!

Til Læserne!

Dette Numer er vor Julegave til Eder. Nu haaber vi, at I til Gengæld vil give os en Nytaarsgave i Form af en ny Holder hver! Derved vil I gavne Bladet meget.

Husk at bestille Bladet for Januar Kvartal inden 27. ds.

Næste Numer af „Tyendebladet“ udkommer den 30. Decbr.

Glædelig Jul

ønsker vi alle vore Læsere!

REDAKTIONEN.

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Marie Sørensens
Papirhandel,
Ryesgade 31, Aarhus.
Altid stort og smukt Udvalg i
Postkort, Brevkort og **Album.**
Billeder i og uden Ramme.

Tyender
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19¹, Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
70, Søndergade 70.
Absolut Aarhus billigste Urmager
NB. **Fine Sølv-, Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.**

Afholdsdagbladet Reform,
redigeret af **Larsen-Ledet** og **Nielsen-Svinning,**
er det mest udbredte Blad blandt Landets 160,000 Afholdsfolk. Kontorer: Aarhus. Esbjerg, Odense og København. Repræsentanter i alle andre Købstæder og Stationsbyer. Abonnement 1 Kr. 25 Øre Kvartalet + Postpenge. Moderate Annoncepriser.

Kontrol-assistenter
uddannes paa **Ribe Mælkeriskole** fra Januar til April.
S. H. Salling.

Karle og Piger
anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Se her!
H. C. Hansens Træskoforretning
i **Nørre-Aaby** (ligef. Savværket)
aabefaler de bedste **Træsko**
til den billigste Pris.
Prøv og døm.

Agenter,
der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Julegaver
for
* Herrer *
anbefales.

Fixe	Klædninger	fra 8,43
„	Overfrakker	- 10,16
„	Stortrøjer	- 8,76
„	Gummifrakker	- 8,50
„	Skindtrøjer	- 11,20
„	Rejsekapper	- 18,41

Et Parti fine Paletots realiseres enormt billigt.

Uldne Benklæder	fra	3,75
Drengehabitter (Blusefacon)	-	4,28
do. Jakkefacon	-	7,65
do. Stortrøjer	-	5,42
do. Paletots	-	7,58
Rejsetæpper	-	3,43
Rejse-Plaids	-	5,61
Bløde Hatte	-	0,87
Stive do.	-	1,62

Stort Udvalg i
fine engelske Hatte
til billigste Priser.

Huer	fra	38 Ø.
Sportshuer	-	48 -
Hvide Sløjfer	-	4 -
Kul. do.	-	12 -
Bindeslips	-	28 -
Flipper	-	13 -
do. Ima 4 Lag	-	28 -
Manchetter	-	22 -
Kraver	-	34 -
Hvide Skjorter	-	118 -
Underbenklæder	-	76 -
Undertrøjer	-	64 -
Handsker	-	28 -
do. Ima med Foer	-	96 -

Uden Konkurrence
i
Herre-Ekvipering
er
Engelsk Beklædnings-Magasin,
1, Østergade 1, Aarhus.
Tlf. 1372. English spoken.

Læs
Nordsjællands Venstreblad
(Redaktør: **Holger Bernild**).
Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**
Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Holger Jensen
St. Pouls Bog- og Papirhandel,
Musikhandel. Brunsgade 43. Kunsthandel.
Telefon 610. Telefon 610.
Enestaaende Udvalg i Nedsatte Bøger.
Kogebøger fra 50 Øre til 6 Kroner.
Alt forsendes gratis ved Efterkrav.

Køb Deres
Underbeklædning
hos **Anton Christensen,**
Clemensbro, Aarhus,
der faar De det bedst mulige for Deres Penge.

Socialdemokratiske Skrifter.

Følgende Bøger og Skrifter er udkomne og faas paa Socialdemokratisk Forbunds Kontor, Rømersgade 22, St., København.

„Det underjordiske Rusland", Portrætter og Skitser fra Virkeligheden. Af Stepnjak. Pris 75 Øre.
„Kapitalen". Af Karl Marx. Første Del: Kapitalens Productionsproces. Pris 2 Kr. — Anden Del: Kapitalens Cirkulationsproces. Udg. efter Forfatterens Død af Friedrich Engels. Pris 2 Kr.
„Familjens, Privatejendommens og Statens Oprindelse". Af Fr. Engels. Pris 40 Øre.
„Socialismens Historie". Af Benoit Malon. Første Del 40 Øre. Anden Del 40 Øre.
„Den socialistiske Stat i Virksomhed". 10 Øre.
„Det kommunistiske Manifest". Af Karl Marx og Friedrich Engels. 10 Øre.
„Fællesejendom og Privatejendom". Efter Paul Lafargue og Jules Guesde. 10 Øre.
„Kapital og Arbejde". En sammentrængt Fremstilling af Karl Marx' Lære. Ved Domela Nieuwenhuis. 10 Øre.
„Socialdemokratiets Fordringer til Alderdomsforsørgelse". 10 Øre.
„Aandsfriheden i den socialistiske Stat." En Diskussion. 10 Øre.
„En Diskussion mellem Henry George og Lawrence Grønlund. 10 Øre
„Hvad vil Socialdemokraterne?"
„Arbejderprogram". Af Ferdinand Lassalle. 10 Øre.
„8 Timers Arbejdsdagen". 10 Øre.
„Til Forsvar og Angreb". Af W. Liebknecht. 10 Øre.
„Ned med Socialdemokraterne". Af W Bracke. 10 Ø.
„Lønarbejde og Kapital". Af Karl Marx. 10 Øre.
„Arbejdstiden". Af M. E. Vaillant. 10 Øre.
„Georgeismen". Af Gustav Bang. 10 Øre.
„Danske Lehn og Stamhuse". Af Gustav Bang. 20 Øre.
Romanen **„Fattige Piger"** af Paul Lindau. 50 Øre.
Socialdemokratisk Sangbog. 20 Øre.

Skrifterne forsendes pr. Efterkrav eller efter forud indsendt Betaling.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.
Larsbjørnstræde 1¹. København.

Korte Kursus paa Borris Landbrugsskole.

6 Dages Kursus fra 9. Decbr. og 6. Marts.

12 Dages Kursus fra 20. Januar og 10. Februar.

Ved Kursuset i Marts undervises i Havebrug og Landbrugets Bierhverv; ved de andre væsentligst i Landbrugsfagene.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Sommerskolen paa Borris Landbrugsskole.

3 Maaneders Kursus for Piger begynder 4. Maj. Undervisningen omfatter ogsaa **Havebrug** og **Husholdning.** Da Skolen er statsanerkendt, kan amtsunderstøttede Elever optages.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

▷ **Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.** ◁

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,

Vestergade 1. — Odense.

Kun smukt og fint Arbejde laves.

12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— **Odense.** —

Skanderborg Amtstidende

Organ for Venstre i Skanderborg Amt.

Bladet oprettedes **1892** af Egnens **Landbefolkning** og udgives af et Aktieselskab. Det er **Jyllands største og livligste** Venstreblad. **Bedste Annonceblad** i mange Miles Omkreds. — **Telefon Nr. 54. Kontor Adelgade 71, Skanderborg.**

Abonnér. Annoncér. Agitér.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Skotøjs-Depotet, Aarhus. Søndergade 56.

Al Konkurrence umulig.

Ingen kan sælge Fodtøj saa billigt som vi.

Fordi vi af Mangel paa Plads i Lokalet **hurtigst skal sælge** det tiloversblevne Fodtøj fra Forretningsophævelsen paa Mejlgade.

Dette Fodtøj sælges langt under Fabrikspris,

og derfor er det givet, at al Konkurrence umuliggøres.

Enhver, der nu til Julen har Brug for Fodtøj, bør huske, at de hos os kan købe

Dame-Knapsko 2,90, Herre-Fjedersko 3,40.
Galoscher 1,50. Hestelæders Damestøvler 4.50.

De sparer altsaa betydeligt ved at købe Fodtøj i

Skotøjs-Depotet, Søndergade 56.

Hatte moderniseres.

Hattefabrikken

Alle moderne **Damehatte** købes bedst og billigst i **Hattefabrikken,** Aagade 39.

NB. Et Parti tilfældigt Køb sælges for halv Pris.

Nielsen.

J. Møller Holmstoel,

— Tangen 16 —

anbefaler som passende **Julegaver:**

Uhre og Kæder, Barometre, Thermometre.

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.

Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.

Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Alle bør læse:

Tyendets Stilling i Samfundet

af Carl Westergaard.

Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**

Pris 25 Øre.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af

Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 [3], Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Uhre, Briller og fotografiske Artikler
købes bedst og billigst hos

N. P. Nielsen,

Bruunsgade 29, Aarhus.
Telefon 1083.

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Skal en Annonce

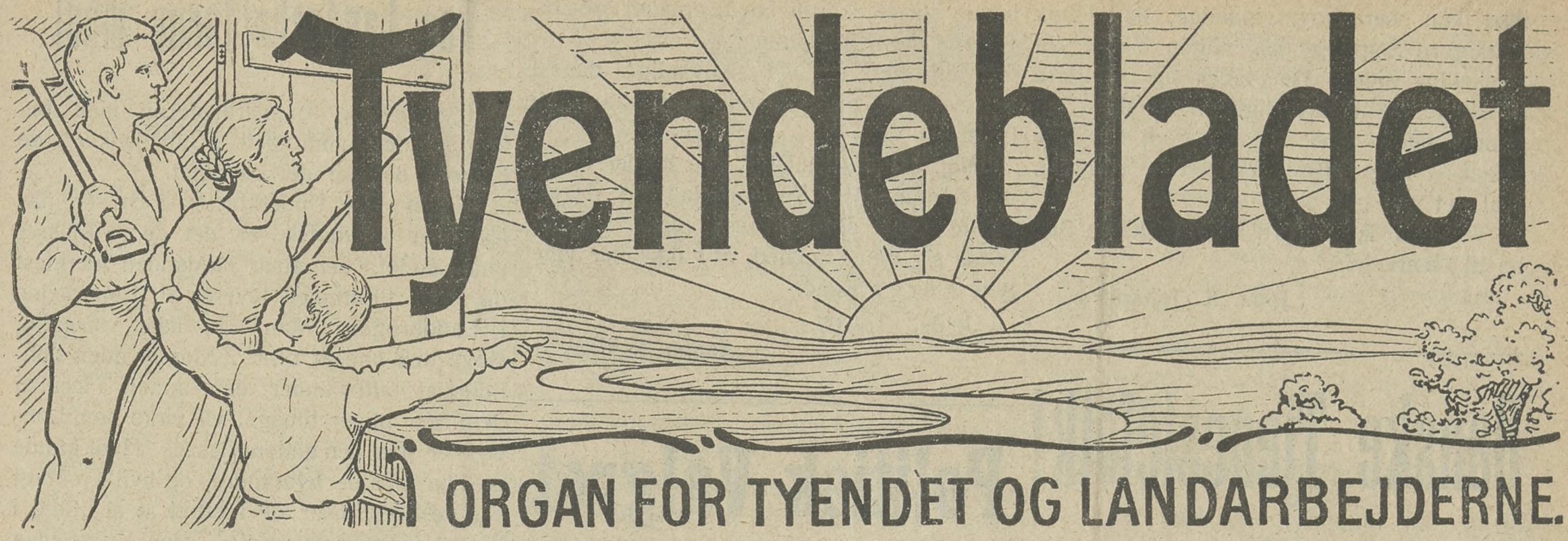
betale sig, bør man avertere i et Blad, der læses af det Publikum, som har Brug for det averterede.

Tyendebladet læses ugentligt af over 20,000 Mænd og Kvinder. Alle, som vil søge Kunder specielt blandt Middelstanden og Arbejderbefolkningen, kan ikke avertere i noget bedre Blad end **Tyendebladet.**

Annoncer til Tyendebladet modtager **Tyendebladets Annonce-Ekspedition, Reklame-Bureauet „Expres", Aalborg.**

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 13. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 29. December 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Til Ungdommen!

Mel.: Hvor Bølgen larmer . . .

En Ungersvend med Ryggen rank,
et rent og aabent Øje,
der frygter Kroens Drik og Drank,
men vover kækt sin Trøje
for hvad hans Hjerte elsker højt,
trods Daarens Dom og Spottens Sprøjt —
han klarer sig i Striden.

En Mø, hvis bedste Pynt og Skrud
er hvad hun snild udretter,
som fatter Hjertets store Bud,
men hader Rust og Pletter,
for Sindets Rust især dog sky,
for Lastens Mærke, Rusens Spy —
hun bygger vel en Arne.

Den Ungdom, som paa Eng og Vang
om Reb og Kapløb trækkes,
som mødes glad ved Leg og Sang
som vaagner, naar den vækkes —
den Ungdom har den rette Marv
at løfte højt den Fædrearv,
der hver en Slægt blev givet.

Det Folk, der drikker sig en Rus
i Tidens store Tanker,
men kaster Kande, Kort og Krus
og sig i Livsmod ranker —
det Folk er ungt og stærkt og frit,
det lever ikke paa Kredit
og Slægtens Fremtid tærer.

Johan Skjoldborg.

Et Ord til Læserne.

—:—

Saa naaede vi Slutningen af det første Kvartal af vort Blad — „Tyendebladet". Og vi kan ikke sige andet, end at det har været en god og lovende Begyndelse. Bladet har allerede vundet en ikke ringe Udbredelse og er overalt bleven modtaget med stor Begejstring.

Det giver Mod til at fortsætte Arbejdet med større Kraft.

Men for at Bladet kan vinde større Udbredelse og snart komme til at bære sig, er det nødvendigt, at alle Læserne hjælper os.

Derfor maa vi bede jer om, hver for sig at gøre et Styrhe Arbejde for Bladet.

Enhver Læser kan i sin nærmeste Omegn skaffe „Tyendebladet" en eller flere nye Holdere.

Vi haaber, at I alle er bleven saa glade ved Bladet, at I vil gøre os den Tjeneste.

Det vil ikke koste jer meget Arbejde, men være Bladet til umaadelig Støtte.

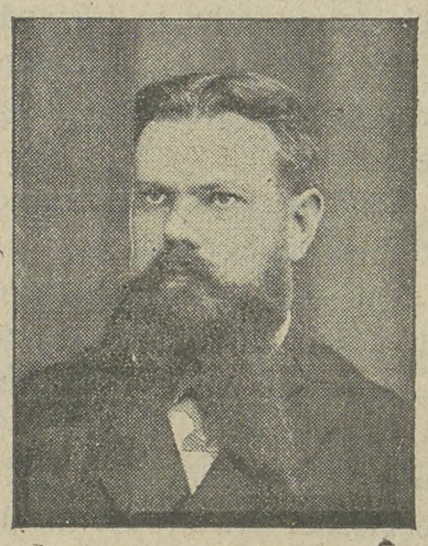
I maa alle bringe det lille Offer, for at holde Bladet oppe og bringe det paa det tørre!

Har I ikke selv bestilt Bladet endnu, anmodes I om at gøre det hurtigst muligt. Benyt Helligdagene til Agitation for Bladet. Det vil bære Frugt, og I vil faa Glæde deraf.

— — Hermed en Tak for det store Arbejde, I hidtil har udført til Gavn for vor Sag. Med Haab om, at det altid vil fortsætte vil jeg ønske jer alle et

glædeligt Nytaar!

Carl Westergaard.

F. J. Borgbjerg.

Vi bringer her et Billede af Socialdemokratiets Førstemand, Folketingsmand Borgbjerg, som var Partiets Ordfører, da Forslaget om Tyendets politiske Valgret blev fremlagt i Folketinget.

Hr. Borgbjerg er en kundskabsrig og sympatetisk Mand, som altid med Kraft og Varme taler Arbejdernes og de undertryktes Sag.

„Tjenestefolkenes Bibliothek".

—:—

Et Forslag.

Jeg er enig med Chr. Bundgaard om, at Kundskab er lige saa nødvendigt som Organisation for et Samfundslag, der vil kæmpe sig frem til bedre Levevilkaar, og nu har navnlig d'Hrr. A. Sneums og Alfr. Hansens Ordskifte om „Det sociale Sekretariat og Bibliothek" ført mig ind paa Tanken om at oprette et „Tjenestefolkenes og Landarbejdernes Bibliothek".

Trods alt det gode, der kan siges om „Det sociale Sekretariat og Bibliothek", virker det just ikke tiltalende paa mig, at de samme, der leder dette Foretagende — J. Nørregaard, Alfr. Povlsen, Jacob Appel osv. — er saa udprægede Militarister og stiller sig saa uvilligt til alt, hvad der er af virkeligt Demokrati her i Landet. Endelig maa det, trods alle Opfordringer dertil, bebetvivles, at Tjenestefolk saa lidt som andre Arbejderes i større Tal vil indmelde sig i dette Bibliothek. Det er nemlig ikke saa meget lærde Værker om Socialøkonomi og Samfundsspørgsmaal, der er saa stor Trang til — endnu.

Hvad det først og fremmest drejer sig om er, at faa Folk til at læse. Det er der nemlig saa forbausende faa, der har Interesse for.

Det vil sige, de læser nok. Tjenestekarlen han „Revuen", fordi den er saa forfærdelig „spændendes", og Daglejeren har „Ugens Nyheder", fordi hans Kone synes saa godt om de dejlige, rødladne og meningsløse Stykker, der staar paa den første Side; men virkelig udviklende Læsning det kender de ikke noget til. Vort Lands store Literaturskatte er endnu en uopdaget Verden for mange Smaafolk — for mange af dem, der kaldes store, forresten med; men det er jo ikke saa meget dem, jeg her tænker paa.

Jeg synes derfor, der kunde være en stor Opgave for et Bibliothek som det, jeg her foreslaar at oprette, og jeg haaber, mit Forslag vil vinde Tilslutning.

De økonomiske Vanskeligheder tror jeg

Enhver, der har Sympati for vor Bevægelse og vort Blad, og som vil bidrage til, at „Tyendebladet" vedblivende kan udgaa, anmodes om hurtigst muligt at tegne sig som Holder af Bladet hos Landposten, paa Posthuset eller paa Bladets Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus. Forsøg at faa Venner og Bekendte til at gøre det samme. Agitér overalt for „Tyendebladet!"

ikke kan være uovervindelige, da vi nok kan gøre Regning paa nogen Støtte fra forskellige Sider. Det lader sig nok gøre at skaffe de nødvendige Midler til at begynde med — vi kan jo godt begynde smaat — og naar der først er begyndt, skal det nok gaa.

Var det ikke værd at tage denne Sag op til Overvejelse?

Johs. K. Johansen.

Danske Tjenestefolk!

—:—

Lad mig sige jer et Par ligefremme Ord. For lidt siden var I en retningsløs Hob, nu begynder somme af jer at ane, at ogsaa I er Mennesker. I er den Stand, som tæller mest, men socialt set vejer mindst, fordi I under jer Trællesøvn har lagt hele eders Velfærd i andres Hænder. Men nu er enkelte vagtsomme iblandt jer ved at ane Uraad; de er i Færd med at nemme den dybe sociale Sandhed, at ingen Stand vinder Agtelse før den agter sig selv. Faar du ikke Bevidsthed om din egen Styrke, da kan du til evig Tid komme til at staa som en Betler ved Samfundets Dør uden at opnaa andet end sød Snak og runde Løfter.

Enhver social Bevægelse vil kræve et Organ; du har faaet dit i dette Blad, og du maa maa ikke for nogen Pris lade det synke. En Ny-Bevægelses Organ det er som Kometens Hoved; svinder det hen, da opsluges det hele atter af Mørke.

Tænk dig vel om: Hvad vilde den nu saa mægtige Arbejderbevægelse have været uden dens saa store og dygtige Organer; og dog er et Blad tifold mere nødvendigt for Tyendet end for Byarbejderne I, som bor saa spredt under Bakkerne og ikke har Fabriksarbejdernes eller Haandværkernes lette Adgang til Meningsudvexling.

Sørg da for, at ingen slaar jer den Lygte ud af Haanden, som jert Blad er. Hold det flittigt selv og forehold eders Kammerater Nøvendigheden af at yde det Støtte. Skænk det bort i Nytaarsgave; sørg for det ligger paa hvert Staldkammerbord i det bele Land; tro I mig, da skal jer Bevægelse snart tage Fart, og jeres Fordringer vinde Respekt, ikke blot i jer Husbonds Gaard men ogsaa der, hvor jeres Ord endnu knap er naaet hen, men hvor man lige er ved at ane jeres Existens som en Sky i Horisonten.

Slaa jer ikke tiltaals med, at det gaar nok uden eders Hjæip. Vil I gavne jer selv, da maa I først og fremmest ikke tro paa Mirakler. Hvem skulde vel hjælpe jer, om ikke I hjalp jer selv!

Har I nogensinde set en Stand vinde Fremgang, før der blev holdt en knyttet Næve op under Næsen af Magthaverne!

Jeg opfordrer jer ikke til altid at gaa omkring med rejste Børster, men jeg advarer jer imod at være altfor lammefromme. I skal vide, at eders Sag har en Fjende i hver Port i Landet; lad jer derfor ikke overrumple!

Kompromis'ets Mænd er allerede ude i deres Luskeforretninger. De har gjort sig til Talsmænd for den Fordring, at ogsaa Husbonderne skulde kunne optages i eders Organisationer. Jo, Tak, det kunde Rævene lide, om de kunde faa Anbefaling som Gaasehyrder!

Hvor tror I, Arbejdernes Organisationer havde staaet, hvis de havde optaget Arbejdsgiverne som Medlemmer.

Men det er det sædvanlige danske Pærevaas, at man samtidig kan gaa baade i Øst og Vest.

Nej, hold eders Blad, saa holder I med det samme eders Retning; lad saa „Idealisterne" rive sig i deres lange Skæg og korse sig den Frækhed, at I ikke har villet lytte deres Raad.

Jenle, 9/12 07.

Jeppe Aakjær.

Politisk Valgret for Tyendet.

—:—

Socialdemokratiets Forslag.

—

Som „Tyendebladet" før har omtalt, har Socialdemokratiet jo i Rigsdagen fremlagt et Forslag til en Grundlovsændring, hvorved ogsaa Tyendet kunde faa politisk Valgret.

Hr. Folketingsmand F. J. Borgbjerg motiverede Forslaget.

Vi skal efter „Rigsdagstidende" citere følgende Afsnit af hans udmærkede Tale:

„Vi foreslaar dernæst den politiske Valgret udvidet til Tjenestefolk. Der opnaaedes ogsaa Enighed mellem de forskellige Partier om at udvide den kommunale Valgret til Tjenestefolk, og vi mener nu, at Tidspunktet da maa være kommet til ogsaa at arbejde for Tyendets politiske Ligestilling. Det er en vældig Stand. Der er her i Danmark 240,000 Tjenestekarle og Tjenestepiger, i By og paa Land, flest paa Landet, en vældig Underklasse, der endnu ikke er hævet op til borgerlig Livsstilling med de øvrige Samfundsmedlemmer. Der er ogsaa i denne Samfundsklasse en glædelig Gæring, den begynder at røre paa sig baade her og der. Jeg tror, at naar man yder den Retfærdighed ved at give den Valgret sammen med de andre Medborgere, vil man bidrage til, at den rejser sig og myndiggøres. Derved vil den faa Lejlighed til videre Udvikling og Uddannelse . . . Og jeg tror, at vi vel kan trænge til at faa de gærende, de ubrugte Kræfter, der ligger i Tyendestanden, denne 1/4 Million store ny Hær, som er i Færd med at rykke frem, og som ogsaa Tidens mest moderne Digtere ser hen til med Begejstring og ønsker at række en hjælpende Haand — Skjoldborg, Jeppe Aakjær, Christen Bundgaard osv. —, repræsenterede i denne Sal og i det andet Ting. Jeg tror, at denne Vilje til social Rejsning, til Fremskridt og Frihed bør imødekommes i stærkere Grad end nu. Derfor bør Valgretten udvides paa dette Omraade".

— Med Glæde og Begejstring vil hvert Tyende underskrive dette Forslag!

Og vi vil efter bedste Evner støtte Demokratiet i dets Kamp for denne Sag.

— Højres Repræsentant, L. V. Birch, kaldte Forslaget „taabeligt". I disse Ord udtrykte han den Stemning, der raader indenfor det reaktionære Parti, naar Talen er om det, der kan blive til Gavn for Folkets underste Lag.

— Forslaget er klogt, og det har Retfærdighedens Stempel paa sig. Det vil derfor gaa sin Sejrsgang, uanset Modstand fra Moderation og Reaktion.

Tag Landarbejderne med!

—:—

Tyendet og Landarbejderne maa betragtes som Samfundets „Gulvbjælker", de Klasser, der har det daarligst.

Skønt hele Underklassen i By og paa Land er solidarisk, er det de to Klasser paa Landet, der staar hindanden nærmest og som tilsammen leverer alt Lønarbejde i Landbruget. Man kan ikke væsentlig hæve den ene af disse 2 Klasser uden samtidig at løfte under den anden. Den af dem, der bliver tilbage, vil virke som Løntrykker paa den anden Klasse. Hvor kunde de ikke hjælpe hverandre, og hvilken Magt var de ikke, naar de forstod at at „løfte i Flok" og organisere sig. Den Kunst maa vi lære dem.

Paa enkelte Steder, især ved industrielle Virksomheder paa Landet og i bymæssigt bebyggede Landsbyer og Stationsbyer, kan det muligvis være heldigst a! danne selvstændige Organisationer af ældre gifte Arbejderne; men som Forholdene nu er med mindre stærk Interesse, og eftersom Landararbejderne bor spredt, vil det de allerfleste Steder være heldigst — i det mindste foreløbigt — at samle baade Tjenestefolk og Landarbejdere i samme Organisation — „Tyendeforbundet" — i Stedet for at sprede Kræfterne. Def vil gensidigt give øget Bevægkraft til det fælles Maksineri. Det bliver altsaa et „Tynde- og Landarbejderforbund". Navnet gør mindre til Sagen, men Arbejdet maa gaa ud paa at faa de ældre, gifte Landarbejdere med i Forbundet, og dette og „Tyendebladet" maa tage sig af Landarbejdernes Interesse, ja af hele det store Tyende-, Landarbejder- og Husmandsspørgsmaal — der i Virkeligheden kun ret kan behandles under et som et samlet Hele — hvilket det glæder mig at se, Bladet ogsaa vil.

Paa den anden Side maa Landarbejderne med i Arbejdet, og de maa tage Initiativet paa Pladser, hvor de er de mest vaagne.

Planen og Programmet vil maaske derved ændres lidt, efterhaanden som Arbejdet skrider frem, men „hvert Skridt i praktisk Retning er mere værd end et Dusin Programmer".

Det maa i denne Forbindelse erindres, at de allerfleste Husmænd er Landarbejdere tillige, der gaar paa Arbejde for fremmede. Der er nu allerførst de ca. 100,000 Husmænd med under 2 Skp. Hartkorn, som det gælder om at faa i Forbundet. sammen med Tjenestefolkene, saa dette har en ret vid Arbejdsmark og en stor, smuk og ansvarsfuld Opgave at løse, som fordrer al vor Kraft.

Niels Mortensen,
Gedsted.

Til de danske Tjenestefolk.

—:—

Piger og Karle! Meningsfæller og Kammerater! Hvad nøler I efter? Hjælp nu mens Tid er! Ser I ikke hvad det gælder? Kan I ikke forstaa, hvad det er vi vil? Det er ikke os selv, men alle Landets Tjenestefolk, vi vil bringe Hjælp.

Meld jer ind i Forbundet og dan Afdelinger! Men først og sidst: Bestil Bladet.

Vi staar nu ved Kvartalsskifte, og det gælder Liv eller Død for vort første Resultat.

Skal Bladet nu gaa ind, fordi vi ikke kan overskride Kvartalsskiftet paa Grund af for ringe Tilslutning, da er det et Dødsstød for Bladet og en Lammelse for vor Bevægelse, som sent eller aldrig vil rette sig. Og da kan vi sige, at det var danske Tjenestefolks Sløvhed og Ligegyldighed for geres egen og Klassefællers Livssag, der frembragte Resultatet. — Og vore fødte Modstandere vil hoverere, og Lovgivningsmagten vil betænke sig paa at give slige, dvaske, sløve og uvidende Mennesker Rettigheder ligesidet med de øvrige Samfundsborgere.

Og da maa vi, der har stridt og ikke sparet os paa nogen Maade, spørge: Er det Takken for alt vort Arbejde og alt vort Slid, og alle vore økonomiske Ofre — disse Ofre, som vi har bragt, ikke for vor egen Skyld, men for at hæve vor Stand af Tusindaars Glemsel og Mørke. —

— — Dette skulde nødig ske, og det behøves heller ikke!

Husk nu dette, alle Piger og Karle, Landarbejdere og Husmænd, — thi ogsaa jer og i hvert Fald eders Børn vil Sagen gavne, — bestil Tyendebladet for Januar Kvartal og det saa betids, at det kan ses, naar Tiden er der, at Bladet kan gaa. Alle kan magte det, ikke én maa lade det være.

Og I, som er lidt bedre stillet end almindelig: tag en Aktie eller flere! I faar jo Renter af Eders Penge og gavner Bladet umaadeligt.

Tænk ikke at 5 Kr. forslaar saa lidt! Husk paa, at 100 Aktier er 500 Kr, og 100 Karle og Piger, som har 5 Kr. tilovers for denne Sag, skulde vel ikke være vanskeligt at finde i Danmark?

Derfor: Haand paa Værket straks; om 14 Dage er det maaske for sent!

Hjalmar Ejsing,
Vonsild, Kolding.

Hvad bringer det nye Kvartal?

—:—

„Der er ikke et Blad her i Landet, som har saa gode Medarbejdere som Tyendebladet!"

— Saaledes udtalte en meget kendt Mand sig for faa Dage siden. Og der er noget om det. Derfor kan vi ogsaa love vore Læsere, at Bladets Indhold skal blive godt og lærerigt i den kommende Tid.

— Johan Skjoldborg vil skrive en længere Fortælling. For denne Fortællings Skyld alene bør alle læse „Tyendebladet".

Endvidere vil flere Digte af Aakjær blive offentliggjort.

Chr. Bundgaard vil skrive flere Artikler om dansk Aandsliv samt om den gamle og den nye Højskole.

Alfred Hansen vil skrive om Tyendebevægelsen i fremmede Lande.

Niels Mortensen skriver en Del Artikler om Tyende- og Husmandsbevægelsen i Danmark.

Desuden har flere Forfattere og Journalister lovet os Bidrag.

Dertil kommer, at vi vil bringe Billeder og Biografier af Arbejdernes Digtere og Malere m. fl.

Vi vil desuden fortælle mere om de Forfattere, hvis Billede vi i sidste Kvartal har offentliggjort. Desuden Anmeldelse af Bøger, der har gavnet Arbejderbevægelsen i de sidste Aar.

Vort Maal er at gøre Bladet saa underholdende og oplysende som muligt, samt bringe det ind i hvert Husmandshjem og Tyendekammer Landet over!

Faar vi Holdere og Annoncer nok, vil Bladet i det nye Kvartal blive udvidet til det dobbelte til samme Pris.

Derfor vil vi sige til vore Læsere: Tegn jer som Holder af „Tyendebladet" og faa alle til at gøre det samme!

Vor Bevægelse.

—:—

Til Repræsentanterne!

„Tyendets Stilling i Samfundet" er udsolgt paa Forbundskontoret, derfor anmodes Repræsentaeterne om hurtigst at tilbagesende dem, de har liggende usolgt samt Betaling for dem, der er solgt.

— Husk at virke for Udbredelse af „Tyendebladet" i disse Dage!

Enhver maa gøre det, han kan, for at skaffe Bladet saa mange Holdere som muligt i sin Kreds.

Naar hver Repræsentant skaffer os nogle ganske faa Holdere hver, er Slaget vundet. Vi haaber, I vil gøre det, I kan!

— Vi mangler Love og Program til Forbundet. De, der har nogle liggende, anmodes om at sende os nogle snarest muligt.

— Er der nogen, der vil ofre sig udelukkende for at skaffe Holdere til „Tyendebladet", kan de antages til høj Løn.

— Enhver Repræsentant bør forsøge at skaffe „Tyendebladet nogle Annoncer fra de Handlende.

Dem, der ikke vil avertere i „Tyendebladet", bør I aldrig købe for 2 Øre hos mere.

En ny Afdeling

er der i forrige Uge bleven stiftet i Atterup ved Faxe. P. Hansen, Aas Mark, er Formand.

Et Agitationsmøde

blev i forrige Uge afholdt i Atterup, hvor vor Agitator C. O. Carlsen, Faxe, talte.

Han holdt et langt indholdsrigt Foredrag om Klassekampene i Danmark. Han viste, hvorledes Bondestanden, Husmændene og Arbejderne havde tilkæmpet sig Rettigheder gennem Organisation. Nu kommer Tyendet ad samme Vej, og vi kan af de foregaaenee Klassekampe lære, hvorledes det vil gaa os. Vi vil sejre!

— Efter Foredraget blev den nye Afdeling dannet.

Atter en ny Afdeling

I Balslev ved Ejby paa Fyn blev der for 14 Dage siden dannet en god Afdeling med 20 Medlemmer, som holdt Generalforsamling den 15. ds., hvor Vilh. Larsen blev valgt til Formand.

Efter Nytaar afholder de stor offentligt Møde, hvor Carl Westergaard skal tale.

Et godt Møde i Bendstrup

ved Mørke St. (Østjyll.) blev afholdt i forrige Uge af Afdelingen der.

Mødet aabnedes af Formanden for Afdelingen, Anders Chr. Randers, som ganske kort omtalte vort Program og fremhævede særlig, at Tyendet og Landarbejderne kunde trænge til at faa friere og mere meneskelige Kaar at leve under. Men for at det kunde naaes, maatte vi organisere os og i Samling kræve Rettighederne.

Derefter talte Carl Westergaard om Tyendets Stilling i Samfundet. Han sluttede med at opfordre alle de tilstedeværende Tjenestefolk og Husmænd til at indmelde sig i Tyendeforeningen og agitere for „Tyendebladet", da disse to Ting i Fremtiden skulde værge Tyendets Ret.

I den efterfølgende Diskussion deltog en Assistent Søndergaard, som til Forsamlingens Morskab forsvarede de nuværende Tyendeforhold.

Gmd. Jens Sørensen talte i Tilslutning til Westergaard. Han lykønskede Tyendet med deres Forening og udtalte Haabet om at denne Bevægelse maatte bidrage til, at Tyendet blev mere oplyst og kom til at leve under mere menneskelige Kaar!

Mødet sluttede ved 12-Tiden.

Der var mødt ca. 150 Tilhørere, som med stor Interesse fulgte Foredraget og Diskussionen.

Man kunde mærke, det var en oplyst og vaagen Ungdom, der vil noget, som var mødt.

Husk Aktietegningen!

Alle, som har Sympathi for vor Bevægelse og vort Blad, anmodes om at tegne sig for en Aktie i Bladet paa 5 Kr. snarest muligt.

Driftskapitalen skal udvides snarest, hvis Bladet skal vedblive at udgaa!

Skriv til Bladets Kontor med det samme.

Køb ***aldrig*** *Varer hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".*

Uge-Kronik.

—:—

Til „Tyendebladet"s Redaktion!

Paa Kammeraters og egne Vegne vil jeg gerne ønske Kolleger og Holdere af dette Blad — ikke mindst Redaktøren og hans Medarbejdere — en glædelig Jul og godt og lykkebringende Nytaar med Ønsket om, at det i Aar paabegyndte Arbejde maa trives og bringe Glæde til dem, der staar i Organisationen, og som har hjulpen til at fremme Organisationens Udbredelse.

Bøel pr. Gjørding, d. 24/12 1907.

Ærb.

L. P. Pedersen, Mejerist.

„Revyen"

— det store amerikanske Ugeblad — bringer i sidste Numer en meget rosende Artikel om Tyendebevægelsen her i Landet.

M. Hansen

— Form. f. Glemsbjerg Husmandsforening — har sendt os en Artikel om Kærehave Husmandsskole som Svar paa C Christiansens Artikel om dette Emne. Den bliver offentliggjort i „Tyendebladet"s næste Numer.

Vore Annoncer.

Vi henleder Opmærksomheden paa vore Annoncer i vort Julenumer.

Alle vore Læsere bør herefter gøre deres Indkøb hos de forskellige annoncerende.

Det er alle gode Forretninger, som vi kan anbefale paa det bedste!

Nye Medarbejdere.

De to unge Forfattere P. A. Bjarnholt og Erik Christensen-Tveden er antaget som Medarbejdere ved „Tyendebladet".

Bjarnholt er allerede godt kendt blandt vore Læsere for hans smukke, klangfulde Digt „Du Karl —"

Vort Julenumer

vakte stor Opmærksomhed Landet over.

Næsten alle Blade har omtalt det meget sympatetisk.

Nye Holdere faar det gratis, saa længe Oplaget strækker.

Agitér for „Tyendebladet".

Korrespondance.

—:—

Til flere Indsendere! De indsendte Bidrag til „Tyendebladet" er meget gode. De skal blive offentliggjort efterbaanden som vi faar Plads i Bladet.

— Under denne Rubrik har Læserne Lov at spørge om alt mellem Himmel og Jord, der har almen Interesse. Vi skal svare saa godt vi kan. Er der noget, I ønsker at vide, saa spørg kun.

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Tyender

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,
70, Søndergade 70.
Absolut Aarhus billigste Urmager
NB. **Fine Sølv-, Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.**

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.
17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

„Holstebro Folketidende",

Red. Herluf Skjerning.
Frisindet Venstreblad. Altid livligt og aktuelt Stof. Oplysende Artikler om sociale og politiske Spørgsmaal.
Stadig stærkt stigende Læsekreds.
Derfor fortrinligt Annonceblad.
!! Prøv et Kvartal !!

Kontrol-assistenter

uddannes paa **Ribe Mælkeriskole** fra Januar til April.
S. H. Salling.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Afholdsdagbladet Reform,

redigeret af **Larsen-Ledet** og **Nielsen-Svinning,**
er det mest udbredte Blad blandt Landets 160,000 Afholdsfolk. Kontorer: Aarhus. Esbjerg, Odense og København. Repræsentanter i alle andre Købstæder og Stationsbyer. Abonnement 1 Kr. 25 Øre Kvartalet + Postpenge. Moderate Annoncepriser.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Korte Kursus paa Borris Landbrugsskole.

6 Dages Kursus fra 9. Decbr. og 6. Marts.

12 Dages Kursus fra 20. Januar og 10. Februar.

Ved Kursuset i Marts undervises i Havebrug og Landbrugets Bierhverv; ved de andre væsentligst i Landbrugsfagene.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Sommerskolen paa Borris Landbrugsskole.

3 Maaneders Kursus for Piger begynder 4. Maj. Undervisningen omfatter ogsaa **Havebrug** og **Husholdning.** Da Skolen er statsanerkendt, kan amtsunderstøttede Elever optages.

Plan tilsendes og Indmeldelser modtages. **S. Holm.**

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

▷ Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal. ◁

Wilh. Kjølby

anbefaler sit
fotografiske Atelier,
Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Læs Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild).**
Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**
Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Køb Eders Varer hos
Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev
Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

⊡ Larsbjørnstræde 1¹. ⊡ ⊡ København. ⊡

Billige Bøger.

	Øre
Emile Zola: Penge (indb.)	150
Chr. Bundgaard: Proletarer	175
M. Gjørup: Dronning og Hirdmænd (indb.)	75
A. v. Vinterfeldt: Soldaterhistorier (indb)	75
J. Magnussen: Samuel Rikardsen (indb.)	75
S. W. Baker: Det skibbrudne Barn (indb.)	50
A. J. Gejlager: Bakkegaardsmanden	100
Ove Tjørnblad: Lykkens Yndling (indb.)	150
C. A. Madsen: Grønne Grene (indb.)	25
Johannes Odenvald: Hjertekilden (indb.)	100
V. L.: Jernbanesituationer (indb)	75
Peder Jæger: Kronjyder (indb)	100
— I de long Awtener	50
Chr. C. Korsgaard: Sognets Barn (indb.)	100
V. Arnoljdi: De danske Folkehøjskoler (indb.)	50
C. J. Mansford: Pile fra et Østerlands Kogger (indb.)	75
Pæ Smæd: Javtkrøniker	20
Kræn Jyde: En Efteraarsmanøvr	70
J. C. Christensen: Kakkelovnssjov	35

Endvidere sælges „Frem"s Amtskort over Danmark (26), opklæbet paa Karton, for 550 Øre.

Alle Bøgerne er ubeskadigede og forsendes portofrit, naar Betalingen medfølger Bestillingen.

Fuldbro Mølle, pr. Skanderborg.
Kr. Kristensen.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Skanderborg Amtstidende

Organ for Venstre i Skanderborg Amt.
Bladet oprettedes **1892** af Egnens **Landbefolkning** og udgives af et Aktieselskab. Det er **Jyllands største og livligste** Venstreblad. **Bedste Annonceblad** i mange Miles Omkreds. — **Telefon Nr. 54. Kontor Adelgade 71, Skanderborg.**
Abonnér. Annoncér. Agitér.

Alle bør læse:
Tyendets Stilling i Samfundet
af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**
Pris 25 Øre.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.
Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27³, Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Fodtøj

købes bedst og billigst i
Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

★ ★ ★ ★ ★ Annoncer i „Tyendebladet". ★ ★ ★ ★ ★

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 14. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 5. Januar 1908. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 2. Aarg.

Ungdomssang.

Som et Vaarpust gennem Tiden,
som en stolt og frigjort Sang,
som et Bolværk for hver liden
Tanke, der vil fries for Tvang,
som en Linse, der kan samle
det, hvis Maal er Lysets Dag
— er det ikke selve Kernen
i vor stolte Ungdomssag!

Dem, der øder paa Fabriken
Ungdoms lyse Foraarsdag,
og maa nøjes med Musiken
fra Maskinens Stempelslag;
dem, der driver om paa Gaden
og hvis Livssol blev saa svag,
De skal danne Marv og Rygrad
i vor stolte Ungdomssag!

De har Evner, stærke unge,
de har Viljer, som blev støbt
i et Liv af Kaar saa tunge
— dog i Fremtidshaabet døbt.
De har Glød i Hjertebunden,
deres Tale den er Slag
imod alt, der sætter Skranker
for vor stolte Fremskridtssag.

Ja, som Vaarens Sol, der kommer
med et Smil, saa Isen tør,
saadan kæmper vi for Sommer
med et straalende Humør;
Sommer for de smaa og svage,
Sommer for vort røde Flag,
Sommer for hvert Krav, hver Tanke
i vor stolte Ungdomssag!

Hans Laursen.

Børnesagen.

—:—

Med et Slag er dette store Spørgsmaal bleven brændende. Før vi egentlig ved af det, staar den paa Dagsordenen overalt og kræver en snarlig og tidssvarende Løsning.

Det er den store Skandale fra Børnehjemmet „Hebron", der har skabt denne Stemning til Gunst for denne store og vigtige Sag.

Det kan ikke skjules, at vi her staar overfor den største Skandale, vi i de sidste Aar har oplevet.

Det har jo — jeg fristes næsten til at sige desværre — vist sig, at Hr. Folketingsmand P. Sabroe har Ret i alle sine Anklager mod dette Børnehjem. Ja, jeg vil endogsaa sige, at Forhørene, der nu er offentliggjorte, viser, at det er værre, end Sabroe havde sagt! Der er Ting, som er saa graverende, at man vanskelig kan tænke sig det.

Men lad os haabe, at det er som det gamle Ord siger, at det aldrig kan gaa saa galt, uden at det er godt for noget.

Dat bekræftes her.

Alle virkelige Humanister vil rejse sig til Protest mod den Brutalitet og kræve det anderledes.

Den humanistiske Tanke vil tage Fart vinde Sejr. „Hebron"-Sagen vil som intet andet bidrage til, at vi faar den Beskyttelseslov, vi saa længe har ventet paa, og vi vil komme til at lægge noget andet til Grund for Barneopdragelsen.

— Det er det gamle brutale Princip, der skal fjernes til Fordel for Menneskelighed og Humanisme!

Det er den nye Tid med de nye Tanker, der bryder og gærer alle Vegne og vender op og ned paa gamle Forestillinger. Der er ikke noget, som i den Grad har været forfejlet, som Børneopdragelsen.

Man har altid gaaet i den Tro, at der skulde Prygl og Haardhed til som Opdragelsesmiddel. Nu er man ved at øjne den frygtelige Fejltagelse. Man har opdaget, at Trygl og Haardhed fremkalder Trods og Had i Barnets Sind og gør det uimodtageligt for det gode og det menneskelige.

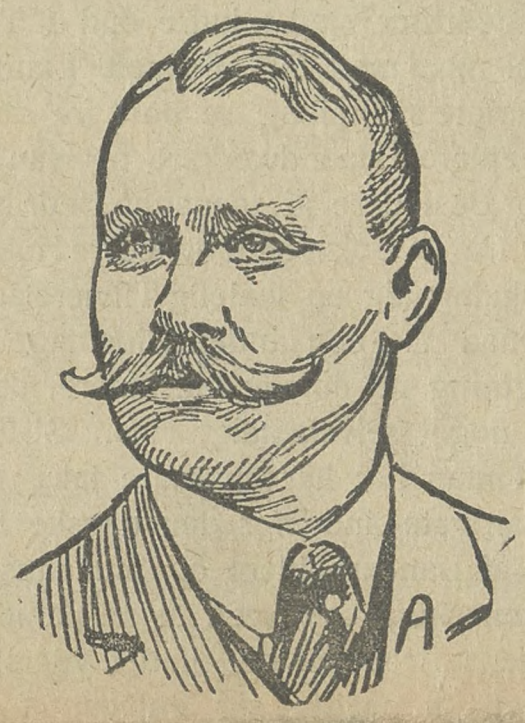
Nu hedder det ikke længere: „Den, der elsker sin Søn, tugter ham tidlig". Nu siger vi: „Den, der elsker sit Barn, prygler det aldrig, men omgaas det med Venlighed og menneskelig Forstaaelse".

Det maa være det Princip, der gøres gældende, hvor det gælder den opvoksende Slægts Opdragelse.

„Hebron" er Repræsentant for det gamle, brutale og forfejlede Princip, og dem, der med Kærlighed og Varme nu taler Børnenes Sag, er Repræsentant for den nye, humanistiske Tanke, som snart vil sejre overalt.

Carl Westergaard.

Børnenes Defensor.

P. Sabroe.

Vi bringer her et Billede af Dagens Mand, Hr. Folketingsmand P. Sabroe, hvis Navn i disse Dage høres overalt i Forbindelse med Pigehjemmet „Hebron".

Denne Sag rejste Sabroe for faa Maaneder siden, og det er nu lykkedes ham at bevise sin Anklages Rigtighed.

— Foruden at være en af Tidens største Humanister, er Hr. P. Sabroe en elskværdig og sympatetisk Mand.

„Tyendeforbundet" paa Finansloven.

—:—

Paa Husmændenes sidste Sendemandsmøde i Aarhus anbefaledes det for Ungdommen, navnlig paa Landet, bl. a. at oprette dels Læsestuer dels korte Sommerrejser i Lighed med Husmandsrejserne.

Under Finanlovsdebatten forleden i Folketinget anbefalede Folketingsmand Povl Kristensen at lade Landarbejderne komme med paa Husmandsrejserne. Vi giver aar-

Enhver, der har Sympati for vor Bevægelse og vort Blad, og som vil bidrage til, at „Tyendebladet" vedblivende kan udgaa, anmodes om hurtigst muligt at tegne sig som Holder af Bladet hos Landposten, paa Posthuset eller paa Bladets Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus. Forsøg at faa Venner og Bekendte til at gøre det samme. Agitér overalt for „Tyendebladet!"

lig 4000 Kr. til Landmænds Rejser i Udlandet. Det var bedre, sagde han, at give Penge til, at Landarbejdere kunde lære deres eget Land at kende.

I „Tyendebladet“ for 24. November ser jeg, at en Afdeling af „Tyendeforbundet“ paa Fyn har oprettet en Aftenskole for Medlemmerne. Dette er altsaa tilsvarende Husmandsforeningernes Aftenskolekursus.

„Tyendeforbundet“ begynder at udfolde en noget lignende Foredagsvirksomhed som Husmandsforeningernes, hvilken sidste ogsaa angaar Husmændenes sociale Stilling og Opgaver, som hin angaar Tyendets og Landarbejdernes.

Det vilde naturligvis ogsaa være ypperligt, om vi kunde faa korte Kursus i Stand for „Tyendeforbundet“s Medlemmer i Lighed med Husmændenes.

Undervisningsæmnerne for saadanne eventuelle Aftenskolekursus og korte Kursus maa foruden de alm. elementære Fag og Landøkonomi — især for de unge — tillige være Højskolefag, særlig gaaende ud paa at lære Lærlingene at kende Nutidens Historie og Liv, Nutidens Digtning og Tænkning og Nutidens Samfund.

Det er altsaa Spirerne til en Slags Fortsættelsesskole, vi maa tilstræbe. Forbundet har jo Oplysning paa sit Program. Vi arbejder ikke alene for at skaffe Medlemmerne Fritid, men ogsaa for at de skal anvende den paa den allerbedste Maade, hvorpaa den kan anvendes: nemlig til at skaffe sig mest mulig Oplysning og Kultur. Derved bliver Bevægelsen en Kulturbevægelse af Rang.

Disse forskellige Formaal vil bidrage til at højne og adle Bevægelsen og give den Slagkraft, og vi maa huske, at

jo større Sag,
des tyngre Tag,
men desto større Sejr.

Men ligesom vore Landboforeningers og Husmandsforeningers Virksomhed intet vilde være uden de sfore aarlige Bevillinger, saaledes er alle de nævnte Opgaver mer eller mindre umulig for „Tyendeforbundet“ uden lignende Finanslovbevillinger, som det kan fordre med samme gode, moralske Ret som de Organisationer, der repræsenterer de andre Samfundsklasser. Alle andre Klasser er paa Finansloven med Undtagelse af Tjenestefolkene og Landarbejderne, der endda er langt talrigere end f. Eks. Gaardmændene. Men ligesom Bevillingerne f. Eks. til Landbo- og Husmandsforeningerne ikke er fremkommen uden Kamp, vil de til Tjenestefolkene og og Landarbejderne ogsaa koste Kamp. I denne Kamp maa Tjenestefolkene jo kunne gøre Regning paa deres egne Fædres, Husmændenes og Landarbejdernes offentlige Indflydelse, ligesom Landarbejderne her maa kunne lægge et Lod i Vægtskaalen til Fordel for sig selv.

Som der paa de forskellige Omraader bestaar et Samarbejde mellem Landboforeningerne og Husmandsforaningerne, saaledes kunde der jo ganske naturligt bestaa et lignende Samarbejde om de forskellige Opgaver mellem Husmandsforeningerne og „Tyendeforbundet som de, der nærmest har fælles Interesser.

Vi har jo Ord for at være det Folk, der bestaar af Verdens mest oplyste Bønder. Det vilde ikke være en mindre Ære for os, om vi tillige blev det Folk, der havde Verdens mest oplyste Tjenestefolk og Landarbejdere — og Husmænd.

Niels Mortensen,
Gedsted.

Proletariatet i Landbruget.

—:—

Medens de større Bedrifter i nogen Grad hævder deres rent ydre Stilling, kun voxer eller aftager svagt i Tal og Omfang, gror der derimod frem fra Bunden en saare talrig Klasse af Smaahusmænd og Landarbejdere, og om store Dele at dem gælder det, at de lever i Kaar saa elendige og saa nedværdigende, at man vanskelig finder Sidestykke dertil selv i de værste Skildringer fra Bondefornedrelsens Tid.

Fra 1873 til 1895 tiltog Antallet af ganske smaa Husmandsbedrifter (under 2 Skpr. Htk.) med 30 pCt. Og da der i Gennemsnit paa hver af disse Lodder kun faldt Jord til 1½ Fdk. Htk., staar man overfor Bedrifter, der i de allerfleste Tilfælde svarer til en Kartoffelmark og Græsning til et Par Faar eller højt regnet en Ko, medens Besidderen maa skaffe sig sit Hovedudkomme ved at gaa paa Dagleje for Godsejeren eller Bønderne.

Ialt var der i Aaret 1895 192,093 Husmandsbedrifter med mindre end 1 Td. Htk. Og vel maa man for at maale Landbrugsproletariatets Omfang se bort fra de Industriarbejdere, Haandværkere og Handlende, som er Besiddere af saadanne Bedrifter, og ogsaa fra de Bolsmænd og større Husmænd, som skaffer sig en taalelig Tilværelse, men man maa paa den anden Side tage med i Betragtning de mange Indsiddere, der ikke bebor noget selvstændigt Hus. Sikkert er det, at man her har en saare talrig Klasse, den talrigste indenfor den danske Befolkning, af Landarbejdere og Smaahusmænd, af Mennesker, som ved at anspænde hele Familjens Arbejdsevne til det yderste Slid og ved at nægte sig enhver af Livets Nydelser netop er i Stand til at existere, og som føler Kapitalens Tryk nage baade paa det ene Punkt og gaa det andet.

Gustav Bang.

Ungdommen og Valgretten.

—:—

Da Hr. Folketingsmand F. J. Borgbjerg motiverede Socialdemokratiets Forslag om at give Kvinder, Tyendet og Ungommen politisk Valgret sluttede han sin udmærkede Tale med at sige:

„Jeg tror, at vi trænger til at fae Ungdommen stærkere med i dansk Politik og Samfundsliv, end det for Tiden er Tilfældet. Jeg har allerede nævnt, at Valgretsalderen hos os er højere end i noget andet Land. Vi foreslaar den nedsat fra det 30te til det 21de Aar. Om den Grænse, vi har sat, kan der naturligvis altid strides. I Socialdemokratiets tidligere Program var 22 Aars Alderen anset som den passende. Man gik ud fra, at den Alder, som Staten ansaa som den passende til at kræve Værnepligten opfyldt af de unge, ogsaa burde være passende for Valgrettens Indtræden. Vil Staten lægge Beslag paa den unge til Fædrelandets Forsvar, maa den vel ogsaa være forpligtet til at unde ham et Ord med i Laget om, hvordan Staten skal styres. Naar vi nu har valgt 21 Aars Alderen, saaledes som Socialdemokretiets Program nu lyder — Forskellen er jo ikke saa stor — ligger det i, at det er den almindelige evropæiske Myndighedsalder, og at i en Række Lande indtræder Valgretten ved 21 Aars Alderen, ikke blot i Frankrig og andre sydlige Lande, men ogsaa i Sverrig. Men er den svenske Ungdom moden til at blive valgberettiget i den Alder, tror jeg, at den danske ogsaa er det. Der er Konservatisme og Træghed, Oldingeagtighed og Forsigtighed nok i dansk Politik. Ingen behøver vist at mene, at der trænges til mere af den Slags. Nej, hvad der trænges til, er Ungdommens Vilje og Begejstring, og det tror jeg, vi vil bidrage til at faa ind i dansk Politik og Samfundsliv ved at sætte Valgretsalderen saa langt ned som her foreslaaet!“

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet“ og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

En god Idé.

—:—

De gode Pladser skal ogsaa frem!

—

En af Tyendebevægelsens og „Tyendebladet“s Opgaver er at fremdrage de daarlige Pladser for at vore Medlemmer skal kunne gaa udenom disse, naar de søger Plads.

— Vor Repræsentant, N. Chr. Nielsen, Nyttunderupgaard pr. Odense, har imidlertid faaet den gode Idé, at vi ogsaa bør fremdrage de gode Pladser, for at vi kan anvise vore Læsere, hvor de først bør søge Arbejde.

N. C. N. skriver:

„Jeg synes, at vi skulde have en „hvid Liste“, som saa skulde være Kontrast til den „sorte Liste“.

Jeg tror, det vilde gavne Foreningen en hel Del.

Der er dog mange gode Pladser, som fortjener at have Folk og fortjener at roses; disse Husbonder vil saa avertere i „Tyendebladet“; og paa den Maade kan vi sikre vore Medlemmer gode Pladser. Lad saa dem, som staar udenfor Foreningen, tage de daarlige Pladser.

Jeg kan saaledos nævne 3 gode Pladser, hvor jeg har tjent — nemlig hos A. Knudsen, Dyrupgaard, H. Pedersen, Slimninge (Sjæll), og N. Rasmussen, Hunderupgaard, Odense.“

— Det er en meget god Idé, som vi burde tænke over!

Vor Repræsentant i Fangel, Chr. Madsen, har endvidere meddelt os, at Hr. N. Chr. Nielsen, Højby, har saa gode Karlekamre, at det burde noteres i „Tyendebladet“. — Kamrene findes i Stuehuset og er meget moderne udstyret.

Naar man taler om gode Pladser og gode Kamre, saa skal vi ikke gaa uden om Vanglegaard, Stenløse, Fyn, hvor Ahlman-Hansen tjener.

Det er en meget god Plads, og det er værd at lægge Mærke til, at denne Mand aldrig mangler Folk.

Det vilde der forøvrigt ingen gøre, om de gav deres Folk en god Behandling.

Men som sagt: Vi siger som N. Chr. Nielsen: Lad os drage de daarlige Pladser frem, men lad os ikke glem me de gode.

Vore Læsere maa hjælpe os at finde baade de gode og de daarlige.

C W.

Kærehave Husmandsskole og Tyendet.

—:—

Ved et Møde paa Kærehave den 20de November markeredes Forskellen mellem „Tyendeforbundet“ og „Dansk Tyendeforening“ med, at sidstnævnte skal ledes i „grundtvigsk Højskoleaand“. Det er rart med en pæn Etikette. Nu ved man altsaa, at „grundtvigsk Højskoleaand“ og „Ugens Nyheder“s Penge har indgaaet Forbindelse paa Kærehave. Jeg ser i Tanken den for „Ugens Nyheder“s Penge byggede Mødesal, flot dekoreret med Friser efter Motiver fra nævnte Blads Billedkunst, og øverst i Salen en Buste af Baptistpræst og Justitsraad Holck anbragt paa en Sokkel af Form som en Pengepose, hvorpaa med Guldbogstaver staar anført denne udmærkede Mands Valgsprog: „Alle Folk bør vide, at „Ugens Nyheder“ er vort bedste Blad og koster kun en Krone Kvartalet“, og svævende over det hele „Grundtvigs Højskoleaand“. Hvad kan den „Aand“ i det hele taget ikke bruges til?

* * *

I „Tyendebladet“s Nr. 10 har „en Hr. Christensen“ fra Kærehave forsøgt en Protest mod min Kritik i Nr. 8. Hr. C.s Indlæg er saa pjattet og meningsløst, som man kan vente det fra den Kant. Han spørger mig om, hvike Skoler det kan tilraades Tjenestefolkene at tage paa. Jeg skal ikke i denne Forbindelse udpege enkelte Skoler, men kun udtale Haabet om, at de to nye Husmandsskoler ikke vil følge Kærehaves Eksempel og søge at holde Husmændene nede i en aandelig Underklasse, selv om der kan tjenes 50,000 Kr. derved. En Skole, der gør Krav paa at kaldes oplysende, lader sig hverken belønne eller bestikke af et Foretagende, der efter 25 Aars Arbejde ikke kan pege paa andet Resultat, end at det netop har holdt Underklassen nede paa det samme lave Standpunkt, saa vidt det har haft Magt og Indflydelse. Hr. C. benægter, at de 50,000 Kr. er skænket af „Ugens Nyheder“. Jeg skal gøre ham opmærksom paa, at Justitsraad Holck netop optraadte paa sit Blads Vegne i Anledning af dette 25 Aars Jubilæum.

En Forening, der er dannet af Lærere og Elever paa Kærehave — og hidtil har man da ikke hørt, at Sygdommen har bredt sig videre —, maa vel sagtens være i Overensstemmelse med „Aanden“ paa Skolen, saa Bemærkningen om, at de ikke er afhængige af hinanden, skal jeg lade ligge.

Jeg beskyldes for at have „tilsmudset“ Kærehave, — Jeg har kun gjort opmærksom paa Forbindelsen mellem „Ugens Nyheder“ og Kærehave og udtalt min Mening derom. Hvis Skolen er bleven tilsmudset, har det snarere sin Grund i, at den har indladt sig med et Bladforetagende, der for nogle Aar siden af et højskolevenligt Dagblad under ret tydelig Adresse betegnedes som „kristelig Svinemad“.

Jeg har intet som helst Haab om med Virkning at kunne bekæmpe „Ugens Nyheder“ eller Kærehave — „mod Dumhed kæmper selv Guder forgæves“ —; jeg har kun ønsket at protestere imod, at „Ugens Nyheder“ uimodsagt skal tages som Husmændenes og tildels Højskolernes Kulturhistorie.

Hr. C.s „dybeste Foragt“ skal jeg vide at bære med nogenlunde Sindsro. Skulde Kærehave oftere faa i Sinde at slippe ham løs paa mig, maa det tilraades at medgive ham lidt bedre Besked paa, hvad Sagen drejer sig om, for at undgaa Vrøvl og Tidsspilde.

M. Hansen.

---

*Køb **altid** Eders Varer hos dem, der annoncerer i „Tyendebladet“.*

Vor Bevægelse.

—:—

Det store Møde

i Røjle ved Strib forløb godt. — Efter at Carl Westergaard havde talt, holdt H. J. Hansen, Røjle, et stemningsrigt og begejstrende Foredrag om Landarbejdernes Sag.

Begge Talere lønnedes med stærk Bifald.

Efter de indledende Foredrag fulgte en livlig og lærerig Diskussion.

Roerslev og Nr. Aaby Tyendeforeninger

er gaaet sammen til en.

Til Formand er valgt Foderm. M. Knudsen, Nr. Aaby.

Foreningeu lader afholde et stort Møde om kort Tid med Carl Westergaard som Hovedtaler.

I Herstedvester

ved Taastrup (Sjæll.) var der Møde om Tyendesagen i Søndags, hvor Arbejdsmand Chr. Christensen, Glostrup, og Elisabeth Jørgensen, København, talte.

En ny Afdeling.

Efter Mødet i Herstedvester ved Taastrup blev dsr dannet en god Afdelig med 30 Medlemmer.

J. Israelsen, Risby, blev Formand.

Søndagen den 29. December

afholdt Nørre Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening offentligt Bal i Nørre Lyndelse Kro. Tilslutningen var god. Ud paa Aftenen blev der lidt Diekussion, hvori Ahlmann Hansen og L. Madsen deltog. Formanden hævede derefter Mødet med et Leve for Foreningen.

F. V. Thygesen.

I Assens-Egnen

arbejdes der i disse Dage paa at faa oprettet en Tyendeforening.

Vore Agitatorer,

Ahlmann-Hansen, Stenløse, og Vilh. Nees, Hjallese, Fyn, er i disse Dage paa en lille Agitationsrejse sammen. Meningen er, at der skal oprettes flere nye Afdelinger.

Vi ønsker dem Lykke med Arbejdet!

Der arbejdes

i denne Tid paa at faa oprettet en Afdeling af „Tyendeforbundet“ i Vesteregede ved Faxe.

Vor Agitator, C. O. Carlsen, Faxe, er i travl Virksomhed i denne Tid.

Han agter at afholde flere Møder i Østsjælland for at skabe Stemning for vor Bevægelse.

„Tyendeforbundet“

bør a l l e Tjenestefolk og Landarbejdere være Medlem af.

Forsøg at oprette Tyendeforeninger i alle Sogne, hvor det kan lade sig gøre!

Alle Oplysninger faas paa vort Kontor: Fredenstorv 5, Aahus.

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

Uge-Kronik.

—:—

Boghylden.

Ved at betragte en Mands Boghylde kan man altid straks se, paa hvilket Kulturtrin han staar!

En den tom — eller Gemmested for „Ugens Nyheder“ og „Revuen“ — saa ved vi Besked.

Ser vi derimod f. Eks. „Frem“s Værker, „Gyldendals Bibliotek“ og — „Tyendebladet“, saa er vi ogsaa med. Vi ved da, at vi er hos en Mand, der er vaagen og som søger Oplysning og personlig Uddannelse.

Alt det fortæller et Hjems Boghylde!

Det vilde være rart, om vi kunde finde det sidste i alle Arbejderhjem.

— Det skal være „Tyendebladet“s Opgave at vejlede Læserne i Valg og Køb af gode Bøger, saaledes at alle kan faa sig en god Bogsamling, og derved komme i Forbindelse med Tidens Aandskultur.

Hr. E. Madsen

— Formanden for Gaardmændenes Landbrugslærernes „Tyendeforening“ paa Kærehave Husmandsskole — er Medlem af „Tyendeforbundet“.

Det forekommer os at være mere end mærkeligt, at han vil være Medlem af en Forening, som han bekæmper.

Hvad mon hans Venner siger til det?

At støtte en Sag, som man samtidig bekæmper‘ anser vi for at være uden Spor af Fornuft!

Krigen mod „Tyendeforbundet“.

Gaardmændene i Voel ved Silkeborg har tvungen Kromanden til at afskedige vor Kammerat C. M. Madsen fra hans Plads som Staldkarl, fordi han har skrevet en Artikel i et Blad om Tyendets Stilling.

Saa lave Midler benyttes der i Kampen for at komme vore ledende Mænd tillivs.

Vi skal senere omtale denne Affære.

---

*Køb **aldrig** Varer hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet“.*

Korrespondance.

—:—

Til A. H., Stenløse! Jernstænger for Vinduer. I Følge Brandpolitivedtægterne maa der ikke ved Vinduer i Bygninger under Straatag anbringes Jernstænger for Vinduerne til Karle- og Pigekamre, med Undtagelse af, hvor Adgangen til Kammeret enten fører ud i Gaarden eller saaledes, at Adgangen i Tilfælde af Ildebrand ikke paa nogen Maade kan spærres. Klager indgives til den stedlige Øvrighed, og er dennes Afgørelse ikke tilfredsstillende, kan Klage indgives til Overøvrigheden.

— Alle Spørgsmaal fra vore Læsere besvares her i Bladet.

Er der noget, I vil vide, saa spørg kun!

Foreningsmeddelelser.

—:—

Nr. Lyndelse Tyende- og Landarbejdere holder Møde Lørdag den 11 Januar paa Nr. Lyndelse Kro. Jeg vil gerne bede Medlemmerne om at møde, da der er vigtige Ting, vi skal have forhandlet.

F. V. Thygesen,
Formand.

Agitér for „Tyendebladet“ blandt Venner og Bekendte!

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Efter Restaureringen

af mit Atelier kan det anbefales som det første i Byen. Stilfuld og kunstdekorativ Udsmykning.

Specialitet: **Stue- og Friluftsfotografering. Gode** Fotografiforstørrelser **billigst.**

Ring paa **Telefon 1131.**

Th. Hermansen,
Guldsmedgade 31, Aarhus.

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

„Holstebro Folketidende",

Red. Herluf Skjerning.
Frisindet Venstreblad. Altid livligt og aktuelt Stof. Oplysende Artikler om sociale og politiske Spørgsmaal.
Stadig stærkt stigende Læsekreds.
Derfor fortrinligt Annonceblad.
!! Prøv et Kvartal !!

Kontrol-assistenter

uddannes paa **Ribe Mælkeriskole** fra Januar til April.

S. H. Salling.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Afholdsdagbladet Reform,

redigeret af **Larsen-Ledet** og **Nielsen-Svinning,**
er det mest udbredte Blad blandt Landets 160,000 Afholdsfolk. Kontorer: Aarhus. Esbjerg, Odense og København. Repræsentanter i alle andre Købstæder og Stationsbyer. Abonnement 1 Kr. 25 Øre Kvartalet + Postpenge. Moderate Annoncepriser.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

▷ Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal. ◁

Wilh. Kjølby

anbefaler sit
fotografiske Atelier,
Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

◁▷ Læs ◁▷

Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild).**

Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**

Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Køb Eders Varer hos
Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

Larsbjørnstræde 1¹. København.

Billige Bøger.

	Øre
Emile Zola: Penge (indb.)	150
Chr. Bundgaard: Proletarer	175
M. Gjørup: Dronning og Hirdmænd (indb.)	75
A. v. Vinterfeldt: Soldaterhistorier (indb)	75
J. Magnussen: Samuel Rikardsen (indb.)	75
S. W. Baker: Det skibbrudne Barn (indb.)	50
A. J. Gejlager: Bakkegaardsmanden	100
Ove Tjørnblad: Lykkens Yndling (indb.)	150
C. A. Madsen: Grønne Grene (indb.)	25
Johannes Odenvald: Hjertekilden (indb.)	100
V. L.: Jernbanesituationer (indb)	75
Peder Jæger: Kronjyder (indb)	100
— I de long Awtener	50
Chr. C. Korsgaard: Sognets Barn (indb.)	100
V. Arnoljdi: De danske Folkehøjskoler (indb.)	50
C. J. Mansford: Pile fra et Østerlands Kogger (indb.)	75
Pæ Smæd: Javtkrøniker	20
Kræn Jyde: En Efteraarsmanøvr	70
J. C. Christensen: Kakkelovnssjov	35

Endvidere sælges „Frem"s Amtskort over Danmark (26), opklæbet paa Karton, for 550 Øre.

Alle Bøgerne er ubeskadigede og forsendes portofrit, naar Betalingen medfølger Bestillingen.

Fuldbro Mølle, pr. Skanderborg.
Kr. Kristensen.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Skanderborg Amtstidende

Organ for Venstre i Skanderborg Amt.

Bladet oprettedes **1892** af Egnens **Landbefolkning** og udgives af et Aktieselskab. Det er **Jyllands største og livligste** Venstreblad. **Bedste Annonceblad** i mange Miles Omkreds. — **Telefon Nr. 54. Kontor Adelgade 71, Skanderborg.**

Abonnér. Annoncér. Agitér.

Alle bør læse:
Tyendets Stilling i Samfundet

af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**
Pris 25 Øre.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 ³, Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Oplæsning.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

Ærbødigst
H. J. Hansen,
Røjle Enge pr. Strib.

Fodtøj

købes bedst og billigst i
Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 15. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 12. Januar 1908. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 2. Aarg.

Husmandsbryllup.

—

Der er et Ord, som igen Mand tør glemme;
at kun for Haabets Barn er Lykken hjemme.
For Tvivlens syge Bønner
den lukker grumt sin Dør;
men frejdig Sundheds Latter
den skjænker helst Gehør.
Held da dig, som fik lært at smile!
Held enhver, som ved Arnens Hvile
Lykken fandt!

Lad aldrig Livets Modgang jer forknytte,
om end jer Rigdom blev en ensom Hytte!
Med Enighed forinden
er Stuen høj og lys,
ved ømme milde Hænder
udslettes Nattens Gys.
Flidens Arm stille Fadet fylder,
Kvældens Sol fattigst Vraa forgylder, —
Kvældens Sol!

Hvor Tvende ret fik Kjærlighed i Eje,
var Gangen let om end ad trange Veje;
thi hvad den ene høsted,
den anden bandt i Neg,
og saadan I forvandler
en trælsom Dag til Leg.
Trofast Gang gjennem Modgangs-Urimlen!
Lavt ved Jord tit var nærmest Himlen —
lavt ved Jord!

Og byg saa eget Hus paa egen Ager,
saa gjennem egen Muld I Furen drager.
En lille Plet ved Gavlen
med Bær og Blomster smaa;
og inde bag Gardinet
skal ogsaa Blomster staa!
Ude Flid, helst med Sol paa Ruden,
inde Fred og en Glut paa Puden, —
inde Fred!

Jeppe Aakjær.

Vinter.

—:—

Vinteren, den kolde og mørke Aarstid, har forlængst holdt sit Indtog. Det fyger og sneer, og Vinden er bidende kold.

Edv. Brandes.

Vi bringer her et Billede af den kendte Forfatter og Politiker, Landstingsmand Edv. Brandes.

I flere Aar var han Medlem af Folketinget og Redaktør af „Politiken".

Han har skrevet mange Fortællinger og Skuespil, hvoraf „Haardt imod Haardt" er et af de bedste og mest kendte.

Den materielle Virksomheds pulserende Liv er lammet eller standset, og Arbejdsløsheden er daglig voksende, kort sagt: det er Vinter!

— For Arbejderen i Byen og paa Landet er den stadig tilbagevendende kolde Vinter en sørgelig Tid. Den bringer dem Arbejdsløshed, Sult og Nød.

For de andre, dem, der har Mad og Brænde i rigelig Mængde, og som er kommen paa den rigtige Side af Samfundets rige Bord, — for dem kan Vinteren være en fornøjelig og behagelig Tid. Den Del af vore Medborgere kender intet til, hvad Vinteren er for dem, der rammes af Arbejdsløshed, og som staar med et tomt Spisekammer og Brændeskur. De aner ikke, hvorledes der maa kæmpes, lides og savnes i Udmarkshusene og Herregaardsrønderne og paa Tagkamre og i mørke Baghuslejligheder, men vi, der er vokset op der, og som lever der endnu, vi kender Tilværelsen paa denne Side, Skyggesiden.

— Vinteren med de mørke og kolde Dage, med Arbejdsløshed, Sult og Savn kan være os en god Læremester i mangt og meget. Den kan fortælle os med et klart og tydeligt Sprog, hvorledes vort Samfund er indrettet. Den kan aabne vore Øjne for Samfundets uretfærdige Fordeling af Livsgoderne og alt det, vi er født med lige Ret til! Vi kan faa lært at harmes over Samfundets Brutalitet mod os, der skaber de store Værdier, som vi først burde have Adkomst og Ret til!

Om Sommeren, naar det pulserende Livs Svinghjul gaa og give os Føde og Klæder til Husbehov, er der ikke Tid og Lejlighed til Filosofier, men naar Vinteren kommer, naar Uhyggens klamme Taage sænker sig over Udmarkshusene og Arbejderkasernerne, saa vækkes vi til Eftertanke!

Vi ser da, hvor lidt Mening der er i Tilværelsen. Vi slider og slæber og skaber de store Kapitaler og Varermængder og endda er vi lige fattige. Vi pløjer og harver, saar og høster og bringer Afgrøden i Hus, og naar vi er færdige, og de enkelte Jordejere og Samfundet er beriget med disse uhyre Værdier, er vi lige fattige. Her træder Meningsløsheden og Brutaliteten frem i Dagens klare Lys, vi kan se den, og vi maa harmes, og vi maa samle os til Protest og Kamp derimod.

Vi vil ikke nøjes med lidt Lapperi med en Reform hist og her. Vi vil rydde det Onde op med Rode. Vi vil med andre Ord være med til at skabe et Samfnnd, hvor der ikke er Herre og Slave, men hvor vi alle er Mennesker, og hvor vi alle har lige Ret og lige Adgang til alt det, Livet har at byde paa. Det er vort Maal, og det Maal maa vi aldrig tabe af Syne!

— Tilværelsen er ikke meningsløs. Der er Plan og god Orden i den, men det er Samfundet, der er daarlig, og det staar i vor Magt at omforme det. De rige har tilranet sig Magten og alle Fordelene paa vor Bekostning; nu vil vi have det tilbage, som er vort.

Der er ingen Plads til Modløshed og Haabløshed.

Vi har Tro paa Fremtiden; og Haabet om det nye, som kommer, er Arbejderklassens lyse og herlige Evangelium og Livsanskuelse.

Carl Westergaard.

I Manøvretid.

—:—

En dejlig Sommeraften laa en hel Flok Karle og Piger i Vejgrøften og sludrede. Der var talt og fortalt om mange Ting, og morsomme Smaating havde sat Lattermusklerne i Bevægelse af og til.

Saa var der en, der sagde til mig:

„Fortæl Du os noget — noget Du har oplevet, noget virkeligt; Du har hørt og set saa meget.“

Jeg laa lidt og tænkfe mig om og fortalte saa følgende:

Det var i Kantonnementstiden, at de i en Landsby havde faaet Indkvartering. Paa en Gaard, som laa lidt uden for Byen, havde de faaet fire Mand, og disse fire og Manden var, da de havde spist, gaaet til Kroen og kom først hjem, efter at alle var gaaet til Ro.

Konen kunde høre, de var lidt lystige, og rejste sig derfor og tog lidt paa sig. Imens var de komne ind og gik lige ind i Spisekamret og gjorde sig til gode og fik lidt mere at drikke. De sang og skraalede, omfavnede hinanden og var i det hele saa skabede, som vel muligt.

Da de havde faaet Vommen fyldt, skulde de have alting set efter og gik fra den ene Stue til den anden. Ude i Køkkenet opdagede en af Soldaterne en Dør.

„Hvad har Du der?“ spurgte han Bonden.

„Lammekød“ lød Svaret fulgt af en hæs Latter.

Soldaterne forstod — rev Døren op og brølte paa Lys.

Manden kom med Lys og stillede sig grinende i Døren.

I Kammeret — et usselt Hummer — var der kun et Skab og en Seng og i Sengen en ganske ung Pige paa 16—17 Aar, som ved Larmen vaagnede og saa sig forskrækket om.

Soldaterne udstødte vilde Hyl af Vellyst, styrtede til Sengen, rev Dynen bort og begyndte at tumle med Pigen. De tog hende ved Benene og rejste hende paa Hovedet, trak hendes Linned over Ansigtet paa hende og klappede og nappede hende overalt.

En smed sig oven paa hende, en anden hende oven paa sig. De tog i hendes ene Ben og trak det uden for Sengen og det andet over til Væggen. De sugede, ja bed i hendes Bryster, og — aa jeg gider ikke fortælle alt det stygge.

Pigen hulkede, græd, tiggede, bad, truede, skreg, tilsidst var hun helt stille.

Konen søgte vel at tale lidt tilrette; men Manden bad hende passe sig selv.

Der var en ung Karl paa Gaarden, som hidkaldtes ved Spektaklet. Han protesterede, skældte og skammede dem ud og truede dem med at melde dem. Saa fik han et Par Lussinger og blev hældt paa Hovedet ud ad Døren.

Da han fortalte mig det, udtalte han sin Harme over, at der var saa simple Karle her i Landet.

Jeg meddelte ham ganske stille, at den Tid var ovre, da Gaardsønnerne kunde leje for sig. Saa udtalte jeg min Forudring over, at de saa let kunde komme i Kamret. Hvorfor Pigen ikke havde Laas for?

Han fortalte, at Manden havde klaget over, at Pigen ikke var til at faa vaagen om Morgenen.

Saamænd — hendes Nat var jo kort og meget at bestille for saa ung en Pige. Hvad Under, om hun sov lidt haardt.

Naa, Manden havde taget Krogen af paa Indersiden af Døren. Karlen mente nu, det var af en anden Grund, og det er meget muligt.

Jeg tænkte paa alle de mange haarde Kampe i de stille Morgentimer. De har sikkert ikke været af de fineste.

Hjalmar Ejsing.

Tyendebevægelsen i Finland.

—:—

Den finske Tyendebevægelse er ligesom den danske af temmig ny Dato. Dog var der allerede omkring ved 1890erne dannet ganske enkelte Tjenestepigeforeninger i de større Byer. Forøvrigt var Tjenestepigerne Medlemmer af Arbejderforeningernes Kvindeafdelinger, saaledes som det endnu er Tilfældet mange Steder i Finland.

I 1902 var der oprettet saa mange Tjenestepigeforeninger, at man kunde skride til Afholdelsen af det første Repræsentantmøde. Mødet blev afholdt i Åbo sammen med Arbejderkvindernes andet andet almindelige Repræsentantmøde. Deltagernes Antal var ikke særlig stort, idet der kun var mødt 5 Repræsentanter for Tjenestepigerne. Men allerede paa dette Møde var man klar over, at Byernes og Landets Tyende havde fælles Interesser, og drøftede, hvordan Landtyndet skulde drages med ind i Bevægelsen.

Næste Møde blev afholdt i Tammerfors i Juli 1905 i Fællesskab med Arbejderkvindernes tredje Kongres. Repræsentantanternes Antal var da vokset til 18. Og nu ansaa man Tiden for at være inde til at grundlægge et Tjenestepigeforbund med den Opgave „at være et Bindeled mellem Tjenestepigerne til Højnelse af deres Fagkundskab og Almendannelse samt deres sociale og økonomiske Stilling“. En Styrelse paa 7 Medlemmer med Sæde i Helsingfors blev sat i Spidsen for Forbundet. Samtidig fik Tjenestepigeforbundet sit eget Organ, idet Repræsentantmødet vedtog at modtage et Tilbud om, at Forbundet skulde overtage det af Müna Sillanpää redigerede „Tjenestepigebladet“, der var begyndt at udgaa ved Nytaar 1905. Mødet vedtog iøvrigt at kræve Tyendeloven afskaffet og Arbejderbeskyttelseslovgivningen udvidet til at omfatte Tyendet, saaledes at der f. Eks. blev indført 10 Timers Arbejdsdag for Tjenestefolkene. De private Fæstekontorer burde aldeles forbydes og erstattes med kommunale Anvisningskontorer.

I November 1906 blev der sammenkaldt til et almindeligt Møde af Tjenestekarle og Tjenestepiger fra hele Landet. Henimod 100 Personer var til Stede. Efter at man havde drøftet en Række meget vigtige Tyendespørgsmaal, blev det vedtaget at danne et Tjenestekarleforbund, der skulde omfatte hele Landet og søge Samarbejde med Tjenestepigernes Forbund. Styrelsen for Tjenestekarleforbundet kom til at bestaa af 7 Medlemmer, hvoraf de to skulde være bosatte i Helsingfors og sammen med Tjenestepigeforbundets Styrelse danne Styrelsen for de samvirkende Forbund.

De finske Tjenestefolks fjerde Kongres, der blev afholdt i Tammerfors den 17. og 18. August, overværedes af 81 Repræsentanter. — Tyendeloven var atter til Behandling. Det vedtoges at opfordre Tjenestefolkene til at demonstrere deres Krav, naar Landdagen skulde behandle Spørgsmaalet. Med Hensyn til Fæstekontorerne og Arbejdstidens Længde gentog Kongressen fra 1905. Endvidere ønskede man, at Arbejdstilsynet maatte blive udvidet til at omfatte Tjenestefolkene. Tilsynet skal udføres af et for hver Kommune valgt Nævn, af hvis Medlemmer Halvdelen skal være Tjenestefolk. Nævnet skal ikke blot modtage Klager og vedtage de deraf betingede Bestemmelser, men tillige foretage selvstændige Undersøgelser angaaende Tyendets Boliger, Føde og Arbejdsvilkaar. Endelig stillede Kongressen den Fordring til Staten og Kommunerne, at der baade i By og paa Land skulde oprettes det nødvendige Antal Fagskoler til praktisk Uddannelse af Tjenestefolkene. Kongressen forhandlede desuden et Forslag om, at Forbundet skulde slutte sig til de finske Fagforeningers Landorganisation. Forslaget bortfaldt imidlertid af praktiske Grunde; men det vil sikkert blive taget op til fornyet Drøftelse paa senere Kongresser.

Alfred Hansen.

Et Karlekammer i en Svinesti!

—:—

En Sommeraften gik jeg med nogle Kammerater en Tur. Paa Vejen traf vi en anden Kammerat, som bød os indenfor. Vi modtog Tilbudet og fulgte med ind. Stor var vor Overraskelse, da han førte os over imod Svinehuset, gik ind i Fodergangen og ind i sit Værelse.

Vi tog „Værelset“ i Øjesyn; det var lille og uhyggeligt, og en modbydelig Stank fra Svinene slog os i Møde. Et lille Jærnvindue, hvori der var en lille Klap til at lukke op, var alt, hvad der var levnet Lys og Luft at komme ind ad.

„Naa, Du ligger da ene“, bemærkede jeg med et Blik hen paa Enspændersengen, der stod i „Værelset“. Nej, de var da to, siger han.

„Men hvordan kan I holde denne Stank ud“, siger jeg. „Ja, i Førstningen kneb det jo ogsaa, men nu er vi bedre vant til Turen“, svarede Karlen.

Vi skyndte os at forlade dette uhyggelige Sted; thi Stanken var saa stærk, at vi knapt kunde aande.

Jeg gik hjem, tung i Sind. „Herregud tænkte jeg, er det virkelig muligt, at der i 1907 kan eksistere saa svinske Forhold, at Tyendet maa leve sammen med Svinene, uden at nogen Lovparagraf kan hindre det, eller at Tyendet har Ret til at fordre det bedre.

Og hvornaar mon Tilstanden bedres? Sikkert ikke før Tyendet enigt staar frem og forlanger deres Ret. Derfor lyder Raabet: „Slut Jer sammen! Gaa med i „Tyendeforbundet“ allesammen! Til Kamp imod dem, der lader deres Folk leve sammen med Svinene! Til Kamp mod alt det, der holder os borte fra Lyset og Livet!“

Tjenestekarl **Laurits A. Jensen,**
Svejstrup.

Det forekommer os, at Laurits A. Jensen burde fortælle, hvor den Storbonde bor, som giver sine Folk en Svinesti at bo i. Lad os kun faa Navnene frem paa disse Herrer. Red.

Fra Vesteregnen.

—:—

De fleste Steder i Landet er der gennem de sidste Aaringer af og til mellem de arbejdende Klasser sporet Trang til Sammenslutning for derigennem at skabe sig bedre Kaar. Dette Fænomen har hidtil saa omtrent været ganske ukendt herude paa Vestenegnen. Tyendet og Landarbejderne har ikke haft Tanke for saadant Arbejde, og som Følge deraf er deres sociale Stilling daarlig. Det er ligesom der

nu kan spores lidt Opvaagen i den Retning. Maaske kan Grunden søges i de dyre Tider, men ganske sikkert vil Tyendet og Landarbejdernes Tid ogsaa komme her paa Vesteregnen; ogsaa de vil naa frem til social Forstaaelse, at der maa arbejdes for at skaffe sig bedre Kaar, og at det ikke kommer af sig selv. Et Tegn i saa Henseende er det, at flere nu stadig læser Arbejderpressen, og at flere Tyender nu holder „Tyendebladet". Vidre fremad paa denne Vej er Hjælp til Selvhjælp og Vejen til bedre social Stilling.

Andreas Nielsen,
Strande.

Til de nye Læsere!

Som en Del af vore Læsere ved, er „Tyendebladet" startet ved Hjælp af Aktier a 5 Kr., som er tegnet af vore Repræsentanter, „Tyendeforbundet"s Medlemmer og andre, som har Sympati for vor Sag og vort Blad.

Da Bladet endnu ikke kan bære sig, maa vi anmode vore Læsere om at tegne sig for en Aktie paa 5 Kr. til Udvidelse af Driftskapitalen. Det er nemlig nødvendigt at udvide denne Kapital for at Bladet vedblivende kan udgaa som Ugeblad.

Og saa maa vi anmode alle Læserne om at gøre os den Tjeneste at agitere for Bladet. Uden stor Anstrængelse kan hver Læser nok skaffe os en eneste Holder, kun en eneste! Gør de det, er Bladets Fremtid garanteret og det kan derefter udvides.

Vi skal gøre Bladet saa godt vi kan, men Læserne maa hjælpe til med at udbrede det, saadan at det snart kan blive udvidet. Hjælp os til at naa vort Maal: at faa „Tyendebladet" ind i hvert Husmandshjem og Tyendekammer Landet over.

I Haab om, at det snart maa ske, vil vi takke alle vore gamle Læsere, fordi de fremdeles vil støtte os, og de nye Læsere vil vi byde Velkommen! Red.

Vor Bevægelse.

—:—

Dem, der vil bidrage til at hjælpe „Tyendebladet" over en forestaaende Krise, anmodes om snarest mulig at opgive deres Adresse til Forbundets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

For „Tyendeforbundet":
Carl Westergaard.

Bendstrup og Omegns Tyende- og Arbejderforening

afholdt 5te Juledag sit Juletræ i Bendstrup Samlingshus. Kl. 6 tændtes det store og smukke Juletræ, og derefter rykkede 70 Tjenestefolk og Arbejdsmænd med Koner ind i Salen efterfulgt af 35 glade Børn, som nu kredsede rundt om Træet. Efter at der var sunget et Par Sange, uddeltes Godterne, hvorefter Salen ryddedes, og Kl. 8 tog Dansen sin Begyndelse. Kl. 9 serveredes Kaffe, og de medbragte Madkurve toges frem. Ved Bordet havde flere Ordet og udtalte deres Glæde over Foreningens Fremgang og det smukke Juletræ, som sikkert vil bidrage til, at vi alle kommer i en rigtig Julestemning, en Julestemning, som aldrig før ved det store fælles Juletræ i Bendstrup; thi her er Folket, som hører sammen, her er ingen Klassefisering, her er alle lige, her nyder alle ens Ret, her er Proprietær og Gaardmand ikke de bestemmende, nej, her er et godt Bevis for, at vi meget godt kan undvære d'Hrr., som medbestemmende i vore egne Sager, og det er at haabe, at vi i Fremtiden gennem Organisation maa nærmes dette Maal. Kl. 2 sluttede den i alle Maader vellykkede Julefest.

Tyendeforeningen i Herstedvester

vinder godt frem. Mødet i Søndags, hvor Chr. Christensen og Elisabet Jørgensen talte, har baaren god Frugt. Gaardmændene har nægtet dem af afholde fremtidige Møder i Forsamlingshuset!

En ny Afdeling.

I Emtekjær ved Assens er der stiftet en god Tyendeforening. Til Formand er valgt Peder Pedersen. — Vi ønsker dem god Lykke med det vigtige Arbejde!

I Dalum paa Fyn

talte Ahlman-Hansen og Vilh. Nees i Søndags.

Der var mødt en god Forsamling af Tjenestefolk og Husmænd.

Journalist K. Larsen, „Fyns Tidende", deltog i Forhandlingen. Han var i det væsenligste enig mod A.-H. og V. N.

N. Chr. Nielsen, Ny Hunnerupgaard, derigerede. Han sluttede Mødet med at anbefale alle at holde „Tyendebladet".

Det var i et og alt et vellykket Møde.

En ny Afdeling

er i disse Dage startet i Vonsild ved Kolding. Til Formand er valgt den unge energiske Tjenestekarl Hjalmar Ejsing.

Alle, der staar i Gæld

til „Tyendeforbundet" og „Tyendebladet", anmodes om at indbetale det snarest muligt.

Særlig bør de Afdelinger, som skylder Forbundet Kontingent, forsøge at faa det betalt.

„Tyendebladet"s første Kvartal

kan faas paa Bladets Kontor for 65 Øre. Alle nye Holdere bør købe det!

Vore gamle Læsere bør ogsaa købe dette Kvartal og forære det til deres Venner og Bekendte.

Betalingen kan indsendes i Frimærker.

Køb „Tyendets Stilling i Samfundet".

Denne Bog bør læses af alle Tjenestefolk og Landarbejdere. Den koster kun 25 Øre. Agiter for dens Udbredelse!

Fra Nr. Aaby.

Vi havde Sammenslutningsmøde den 11te December 1907, hvorved der blev valgt ny Bestyrelse, som kom til at bestaa af følgende Medlemmer:

Marinus Knudsen, Formand.
Peder Simonsen, Næstformand.
Karl Larsen, Kasserer.
Anders Chr. Poulsen, Sekretær.
Peder Hansen, Revisor.

Der afholdes Møde i Forsamlingshuset „Bakkely" den første Lørdag i hver Maaned.

M. Knudsen, Form.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Uge-Kronik.

—:—

Til Læserne!

For at et Blad kan slaa rigtigt igennem og komme til at betyde noget, maa det staa i saa nær Forbindelse med sine Læsere som muligt. Det maa være et Sted, hvor Læserne kan gaa hen naar de vil have Oplysning om et og andet. Og saaledes er „Tyendebladet" ogsaa! Saa godt vi kan, skal vi svare paa det, Læserne spørger om.

— Vor Jurist vil yde Læserne Oplysning om alle juridiske Spørgsmaal. Til ham kan vi altid gaa, naar vi vil vide, hvad der er lovligt og ulovligt.

Alt det og meget mere vil vi yde vore mange Læsere, men til Gengæld maa de gøre os den Tjeneste at give os Idéer til et og andet, paapege Manglerne og Svaghederne ved Bladet samt give os gode Forslag

Altsaa: Læserne har Ordet!

„Social-Demokraten"

i København bragte for et Par Dage siden en udmærket rosende Artikel om „Tyendebladet", hvor det anbefaledes alle at yde os Støtte!

Flere radikale Venstreblade — f. Eks. „Noresjællands Venstreblad" og „Jysk Morgenblad" — har ogsaa omtalt vort Blad ret godt

— Det var at ønske, at alle demokratiske Blade vilde yde os en Smule Støtte nu i denne vanskelige Tid.

Annoncer til „Tyendebladet".

Enhver af vore Læsere bør efter bedste Evne ikke alene arbejde for at skaffe „Tyendebladet" saa mange Holdere som muligt, men ogsaa for at skaffe os nogle ganske faa Annoncer.

Forsøg at faa alle de Handlende, hvor I køber, til at indrykke en lille Annonce i vort Blad.

— En lille Annonce til et helt Kvartal koster kun ca. 10 Kr., og det er der mange Forretningsmænd som gerne vil ofre for at have Tyendets og Husmændenes Handel.

Forsøg at faa dem til det! Dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet", bør ikke have en Kunde i vor Læsekreds!

Tyendeforeningen i Røjle

skaffede „Tyendebladet" 35 Holdere til Januar Kvartal!

Vilde alle Afdelingerne gøre et lignende Stykke Arbejde, kunde Bladet bære sig med det samme.

Særlig bør Bestyrelsen for de mange unge og gamle Tyendeforeninger agitere for, at hvert Medlem holder deres eget Blad

*Køb **altid** Eders Varer hos dem, der annoncerer i „Tyendebladet".*

Korrespondance.

—:—

Til J. P. R., Ullerslev! De spørger: Har vi nogen Skole, som uddanner unge Mænd i at køre og trave. Hvor længe varer et saadant Kursus?

— Ja, vi har to Køreskoler, en i Ølstykke og en paa Landbohøjskolen Kbhvn. F. Det varer en Maaned.

Til N. Chr., N. pr. Odense! Du spørger, om „Tyendebladet" ikke kan blive udvidet samt bringe længere Fortællinger.

— Jo, men vi maa have nogle flere Holdere, før vi kan udvide Bladet. Joh. Skjoldborgs Fortælling kommer snart!

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

Foreningsmeddelelser.

—:—

Carl Westergaard, Aarhus, taler følgende Steder:

Balslev ved Ejby Søndag d. 12. ds., Kl. 8.
Kauslunde Mandag d. 13. ds., Kl. 8.
Nr. Aaby Tirsdag d. 14. ds., Kl. 8.

Alle indbydes! Agitér for Tilslutning!

Agitér for „Tyendebladet" blandt Venner og Bekendte!

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Efter Restaureringen

af mit Atelier kan det anbefales som det første i Byen. Stilfuld og kunstdekorativ Udsmykning.

Specialitet: **Stue- og Friluftsfotografering. Gode** Fotografiforstørrelser **billigst.**

Ring paa **Telefon 1131.**

Th. Hermansen,
Guldsmedgade 31, Aarhus.

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

„Holstebro Folketidende",

Red. Herluf Skjerning.

Frisindet Venstreblad. Altid livligt og aktuelt Stof. Oplysende Artikler om sociale og politiske Spørgsmaal.

Stadig stærkt stigende Læsekreds.
Derfor fortrinligt Annonceblad.
!! Prøv et Kvartal !!

Kontrol-assistenter

uddannes paa **Ribe Mælkeriskole** fra Januar til April.

S. H. Salling.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Afholdsdagbladet Reform,

redigeret af **Larsen-Ledet** og **Nielsen-Svinning,**
er det mest udbredte Blad blandt Landets 160,000 Afholdsfolk. Kontorer: Aarhus. Esbjerg, Odense og København. Repræsentanter i alle andre Købstæder og Stationsbyer. Abonnement 1 Kr. 25 Øre Kvartalet + Postpenge. Moderate Annoncepriser.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole (**Haandværkerafdel.**) November—Marts.
Arne Møller, **Geert Jørgensen.**
Forstander.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,

Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Læs

Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild**).

Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**

Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Køb Eders Varer hos
Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev
Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

Larsbjørnstræde 1¹. København.

Billige Bøger.

	Øre
Emile Zola: Penge (indb.)	150
Chr. Bundgaard: Proletarer	175
M. Gjørup: Dronning og Hirdmænd (indb.)	75
A. v. Vinterfeldt: Soldaterhistorier (indb)	75
J. Magnussen: Samuel Rikardsen (indb.)	75
S. W. Baker: Det skibbrudne Barn (indb.)	50
A. J. Gejlager: Bakkegaardsmanden	100
Ove Tjørnblad: Lykkens Yndling (indb.)	150
C. A. Madsen: Grønne Grene (indb.)	25
Johannes Odenvald: Hjertekilden (indb.)	100
V. L.: Jernbanesituationer (indb)	75
Peder Jæger: Kronjyder (indb)	100
— I de long Awtener	50
Chr. C. Korsgaard: Sognets Barn (indb.)	100
V. Arnoljdi: De danske Folkehøjskoler (indb.)	50
C. J. Mansford: Pile fra et Østerlands Kogger (indb.)	75
Pæ Smæd: Javtkrøniker	20
Kræn Jyde: En Efteraarsmanøvr	70
J. C. Christensen: Kakkelovnssjov	35

Endvidere sælges „Frem"s Amtskort over Danmark (26), opklæbet paa Karton, for 550 Øre.

Alle Bøgerne er ubeskadigede og forsendes portofrit, naar Betalingen medfølger Bestillingen.

Fuldbro Mølle, pr. Skanderborg.
Kr. Kristensen.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Skanderborg Amtstidende

Organ for Venstre i Skanderborg Amt.

Bladet oprettedes **1892** af Egnens **Landbefolkning** og udgives af et Aktieselskab. Det er **Jyllands største og livligste** Venstreblad. **Bedste Annonceblad** i mange Miles Omkreds. — **Telefon Nr. 54. Kontor Adelgade 71, Skanderborg.**

Abonnér. Annoncér. Agitér.

Alle bør læse:
Tyendets Stilling i Samfundet
af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**
Pris 25 Øre.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Øre og tilsendes franko mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27 ³, Kbhn. F.

Forhandlere antages (Provision 7½ Øre pr. Pjece.)

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

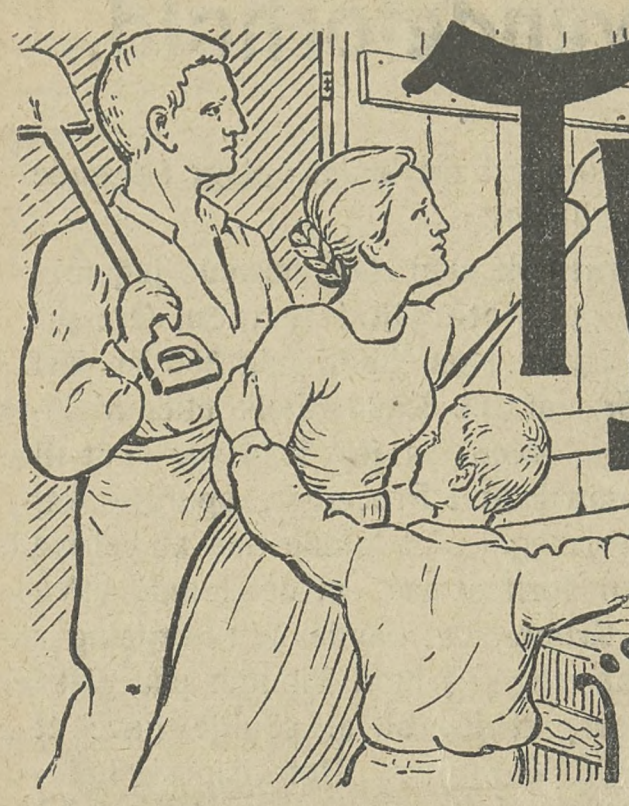
Fodtøj

købes bedst og billigst i
Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 17. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 26. Januar 1908. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 2. Aarg.

Der er Roser —

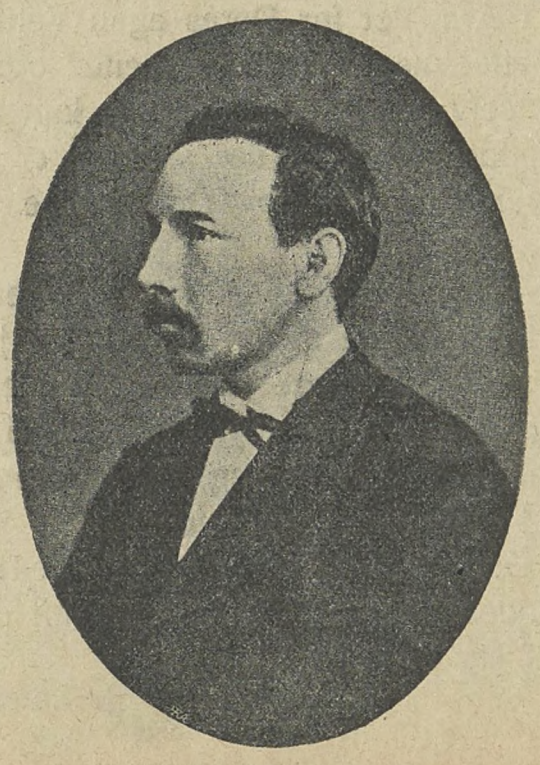
Der er Roser paa alle de Ruder —
hvide Roser, der glitrer med Perlemorsglans,
hvide Roser, der kædes i Krans inden Krans
med de sirligste Sløjfer og Knuder.
— Der er Roser paa alle de Ruder.

Der er lunt i de Riges Saloner —
hvor Kaminilden knitrer hver Vinterdag lang,
mens man prater om „daarlige Tider med Trang"
og — flittigen „klipper Kuponer".
— Der er lunt i de Riges Saloner.

Der er trist inden Armodens Stuer —
Ingen Hygge og Varme, ej Sulet til Brød,
men fuldt op af Usseldom, Kummer og Nød,
der rankeste Livsglæde kuer.
— Der er trist inden Armodens Stuer.

Der er Roser paa Fattigbarns Kinder —
blege Roser, der vidner om Kulde og Nød,
blege Roser, der varsler om tidlig Død
og maner med gravkolde Minder.
— Der er Roser paa Fattigbarns Kinder.

N. F.

Paul Geleff.

Vi bringer her et Billede af Poul Geleff, som sammen med L. Pio og H. Brix rejste den danske Arbejderbevægelse.

Geleff maatte døje det samme som enhver anden Begynder: Modgang og Forfølgelse.

Efter at have udstaaet en lang Fængselsstraf rejste han til Amerika, hvor han lever endnu.

For Arbejdernes Sag har Geleff bragt et Offer, og de danske Arbejdere er ham Tak skyldig.

Udmarksfolkenes Rejsning.

—o—

Tyendebevægelsen som Kulturbevægelse.

—

Vi arbejder ikke alene for at skaffe Medlemmerne Fritid, men ogsaa for at de skal anvende den paa den allerbedste: nemlig til at skaffe sig mest mulig Oplysning og Kultur. Derved bliver Bevægelsen en Kulturbevægelse af Rang.

Husmand Niels Mortensen, Gedsted.

Ja, netop, Tyendebevægelsen er en Kulturbevægelse. Det kunde der være Grund til at fremhæve Gang efter Gang, for at alle kunde faa den rette Forstaaelse af, hvad Sagen drejer sig om!

— Tyendebevægelsen er ikke en snæver Fagbevægelse, hvor det kun gælder om at faa et Par Kroner mere i Løn og en Times kortere Arbejdstid; nej, vor Bevægelse er først og fremmest en Kulturbevægelse.

Det er Udmarksfolkene, der begynder at rejse sig og begynder at føle Trang til mere Oplysning og mere Kultur.

Dog, det er ikke i almindelig Forstand Tyendet, der begynder Bevægelsen, da ogsaa velstillede Folks Børn ofte kan kalde sig Tyender; nej, dem, der begynder Bevægelsen, er Udmarksfolkene. Det er Børnene af dem, som siden Stavnsbaandets Hævelse har levet deres Liv ude paa Overdrevene, Udmarkerne og ved Moserne, det er dem, der nu begynder at løfte Hovederne!

— Derude har levet et Folk, som ingen har kendt meget til, og som ingen har tiltroet stort. De har levet deres eget Liv og leveret Arbejdskraft til Herre- og Bøndergaardene.

Igennem Tiderne har de ofret deres Liv i Kampen for Føden, Hus og Hjem. Ingen har følt bevidst Trang til Aandsliv, Oplysning og Kultur, dertil var Kampen for det materielle alt for haard.

— Børnene fra disse Hjem kom tidlig ud at tjene hos Gaardmændene, som boede lunt og godt paa Mulden. De levede der deres Ungdomstid som Tyender og rejste siden tilbage til Udmarken, hvor de fik Faderens Hus eller byggede sig selv et andet.

— Se, saaledes er Tiden gaaet. Slægt efter Slægt har stadig gentaget det samme. Der har ikke været stor Forandring.

Nu begynder denne Klasse, som er Samfundets nederste og mest tilsidesatte, at røre paa sig. De begynder nu at føle Trang til at komme i Forbindelse med Aandsliv og faa større økonomisk Velstand.

Med Tyendebevægelsen begynder et helt Folkelag sin Fremmarsch mod Lyset. Det er en higende Trang efter Oplysning og Kultur, der er Drivfjederen i hele Bevægelsen!

Det er ikke alene Tyendet, men ogsaa Husmændene og Landarbejderne, som vil slutte sig til vor Bevægelse og bringe Foryngelse og Fornyelse ind mange Steder.

Hvor lykkelige burde vi ikke føle os, fordi vi har faaet Lejlighed til at indlede denne nye store Folke- og Kulturbevægelse.

Carl Westergaard.

Fabrikspigen.

Af **Heimdal.**

—:—

(Sluttet).

I, med de hyggelige og komfortable Hjem har maaske vanskeligt ved helt at forstaa dette? — Skønt! — I holder jo ogsaa af at gaa paa Restavration, skønt I har al Hygge hjemme. Der ser man kun glade Ansigter, venlig Ansigter, smilende muntre Ansigter. Der hersker Velvære og godt Humør. Man kan selv komme i godt Humør. I holder af Restavrationslivet en Time eller to om Dagen, fordi det forfrisker; intet kedeligt eller aandsfortærende medtager man der. Alle Bekymringer og Fortrædeligheder falder af paa Trrappen, naar man gaar derind.

Tro mig, min lille Fabrikspige føler saadan mere end I, for hun trænger mere. Alene kan hun, „en Dame", ikke gaa paa Restavration, og selv om hun slutter sig sammen med en ligestillet — hun tjener 9 Kr. om Ugen, giver 7 Kr. for Kosten og 3 maanedlig for Værelse.

Hjemme vil hun imidlertid ikke blive; det er for kedeligt. Penge har hun ingen

af; men Herrerne er saa dumme — ja, saa dumme; og de har Raad, de fine naturligvis allerbedst, men de mindre fine ogsaa, — og tralalala dansede hun ned ad Trappen for paa en billig Maade at faa lidt Morskab af den uskyldigste Art.

Paa Gaden vaagner Eftertanken; men — „aa pyt! han spiser mig vel ikke, fordi jeg drikker en Kop Kaffe eller et Glas Vin — hvad han nu vil gi' — og morer mig lidt".

Men naar Vinen er drukket, naar Blodet ruller lettere, og Eftertanken er bleven mindre; naar Lysenes Glans, Musiken og den Festivitas, hvis Fortryllelse hun er kommen under, har gjort deres Virkning, — Stakkels, lille letsindige, hvor lidt blev det da din Tur at betale det hele til sidst og dyrere, end du i din Sorgløshed kunde ane.

— — —

Og alt det, fordi hun er fattig og afhængig og ikke selv kan baade tage og betale den Glæde og Adspredelse, hun har større Trang og mindst lige saa stor Ret til som den rige Grosserer med Frue eller Elskerinde.

Og vi taler og skriver om hvid Slavehandel i andre Lande og enkelte, ganske enkelte forbryderske Agenter herhjemme, vi der Aar efter Aar i vort hæderlige Samfund nøder — n ø d e r Tusinder af Kvinder til selv at sælge sig!

Arbejdskontrakter.

—:—

Det vil efter min Mening være mest praktisk, at der i trykte Formularer til Arbejdskontrakter mellem Husbond'er og Tjenestefolk er aaben Plads til Udfyldning for Løn og Arbejdstid og andre Bemærkninger. Saa kan de bruges af mindreaarige og voksne, af Mænd og Kvinder og under de forskellige Lokal- og Tidsforhold.

En anden Sag er, at Forbundet som andre Fagforeninger maa se at fastsætte en normal Mindsteløn og længste Arbejdstid for sine Medlemmer og forhandle herom dels i Bladet, paa Møder og paa det forestaaende Repræsentantmøde.

Det fremgaar ikke helt tydeligt, om den i Bladet for 19. Januar af C. M. Madsen nævnte Arbejdstider, inklusiv eller eksklusiv en Times Hvile- og Spisetid.

Niels Mortensen,
Gedsted.

Til Tyendet!

—:—

Er De Tyende? I saa Fald har jeg noget at sige Dem. Hvis det nogen Sinde er gaaet op for Dem, at De er et Menneske som os andre, saa er De sikkert forlængst kommet til at spekulere over en hel Del Spørgsmaal, f. Eks. hvordan det kan være, at De og Deres Kammerater lader til at være foragtet af os andre.

Ja, vi siger det ikke til Dem, men De faar stundom selv den Tanke og spørger Dem selv derom.

Naar det kniber for Folk at sige De til Dem, naar De maa spørge om Lov til at gaa ud, selv om De er færdig med Deres Arbejde, naar De ser os andre gaa til Valg, uden selv at være med (ikke fordi De er for ung eller ikke klog nok, for om De end bliver nok saa gammel eller nok saa klog, faar De dog under de nuværende Love aldrig Ret dertil), naar De maa slæbe omkring med saa modbydelig en Tingest som en Skudsmaalsbog, naar De, kort sagt, er kommet i Tanker om, at De staar ikke alene under de Love, som gælder os alle, men at De tillige staar under en Lov, som beskærer Deres Frihed og berøver Dem Deres Ret — ja, da maa De nok spørge Dem selv, hvad det er, De har gjort.

Jeg skal sige Dem det. De har intet gjort. Men det er netop Fejlen. De har intet gjort for at ændre Forholdene, ellers var det for længst lykkedes Dem at bedre Deres Kaar, saaledes som næsten enhver Stand i Danmark, Gaardmænd, Arbejdere i Byen, Handlende, Funktionærer, Lærere, Haandværkere har bedret deres Kaar ved at slutte sig sammen og hjælpes ad med at løfte de tunge Byrder.

Og jeg siger Dem: for hver Dag, De lader gaa hen uden at slutte Dem sammen med Deres Kammerater, forspilder De en Dag i Arbejdet for Deres egen Velfærd.

Dette maa være indlysende ogsaa for Dem selv, og jeg behøver da kun til Slut at meddele Dem, at der allerede er dannet et Tyendeforbund, som De kan melde Dem ind i.

— Jeg føler mig kaldet til at henvende mig til Dem om denne Sag, fordi jeg nu, da jeg ikke længere selv er Tyende, først rigtig forstaar, hvor dyr min egen Tyendetid har været mig, og jeg føler mig saa meget som Deres Kammerat, at jeg vil give Dem det bedste Raad, jeg ved: Hold „Tyendebladet". Saa kommer alt det andet af sig selv.

J. Landt,
Lærer.

Afholdssagen.

—:—

Foranlediget ved Hr. Hansens Artikel om dette Emne vil jeg gerne have Lov til at fremkomme med følgende:

Ja selvfølgelig skal vi være afholdne og imod Drikkeriet. Fremtiden tilhører de afholdne, og uden Afhold naar vi ikke frem. Intet har skadet vor Forening mere end Drikkeriet. Jeg ved det af Erfaring; naar jeg kom ud at agitere for vor Forening og vort Blad, da hed det sig tit og ofte fra dem, jeg kom til: vi har ingen Penge, og det var desværre ogsaa tit sandt; men hvorfor havde de ingen Penge? Fordi at de drak dem op; et Menneske, som er forfaldent til at gaa paa Kroen, har aldrig og kan ikke have Penge; paa den Maade er det gaaet mange, de havde nok Sympati med os, men ikke Penge, og derfor fik vi dem ikke med, derfor vilde en Resolution som den stokholmske fuldtud være paa sin Plads, men ikke nok hermed, vi maa selv gaa foran og vise Eksemplet.

Laurits A. Jensen,
Svejstrup.

I næste Nr. bringer „Tyendebladet" en Spidsartikel om Afhold. Red.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Tyendeforhold.

—:—

Hr. Redaktør! De bedes optage følgende i „Tyendebladet":

I August Maaned 1906 fæstede jeg mig til Forpagter Peter Christensen, Ore pr. Aarslev, Fyn. Han tilbød mig 350 Kr. fast og 10 Øre af 100 Pund Mælk efter Mejeriets Vægt. Men da jeg ikke var vant til at faa min Løn i Procenter, spurgte jeg efter, hvormeget det kunde naa at beløbe sig. Han fortalte saa, at det kunde blive ca. 350 Kroner, det havde min Forgænger haft. Saa tog jeg mod Tibudet paa disse Betingelser, at jeg bl. a. skulde have et ordentligt Kammer. Det viste sig imidlertid, at jeg var hoppet paa en Limpind.

Jeg kunde snart se af Kontrolforeningens Regnskab, at han havde talt Usandhed! Og jeg har siden talt med min Forgænger, og han havde allerhøjest haft 330 Kr. Og de andre Aar, han har været Forpagter paa Gaarden, har det været mindre. Jeg gad nok vide, hvordan P. Christensen faar det til at blive 350 Kr. Jeg synes, at han som en ærlig Mand burde have sagt Gennemsnitslønnen i den Tid, han har været Forpagter, i Stedet for at sige 350 Kr., som mindst er 30 Kr. for meget; (min Løn beløb sig kun til 328 Kr.) Men def kan jo godt være, at han ikke hylder det gamle Ordsprog: Ærlighed varer længst!

Kamret var nede i Stalden. Paa de 3 Sider af den stod Hestene, og den 4de vendte ud mod Gaarden. Igennem et lille, meget utæt Vindue kom et ganske svagt Dagslys.

Inde i Rummet var Cementgulv; nogle Fjældekasser slaaet op til en Væg der skulde forestille Senge, et gammelt, halvraaddent, skævbenet Bord samt en Stol, som Ryggen var brækket af, var hele Møblementet til tre Mand. Det kalder P. Christensen „et ordentligt Kammer"! Men hver har jo sine Meninger, og det kan jo være, han ikke er klogere, og saa maa vi jo have Manden undskyldt.

Kosten, vi fik, var efter min og mine Medtjeneres Mening meget sløj.

Kun, naar der var fremmede Arbejdere, var den lidt bedre. Saa vilde P. Christensen „vise sig". Men det var sjældent.

Vi fik stegt Flæsk hver anden Dag, og det havde den Fejl, at det altid var halvraadt, da Herren og Fruen mente, vi vilde spise for meget, naar det var stegt ordentligt!

Alle, der har tjent hos P. Christensen, er enige om, at det er en meget ussel Plads, og jeg vil derfor henlede „Tyendebladet"s Læseres Opmærksomhed paa den. I det hele er de Ore Bønder meget hovne og regner ikke deres Folk for noget.

Peder Jørgensen,
Hjortholm, Glamsbjerg.

En fejl Anskuelse.

—:—

Søndag den 29de December f. A. havde N. Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening Bal. I en Pause talte jeg om Beskyttelse for Børnene. Dette tog en Landarbejder, Johan Vilhelmsen, sig meget nær. Da han kom frem for at bevise, at „Tyendeforbundet" ikke havde noget med det at gøre, angreb han nærmest Tyendeorganisationen og fremhævede særlig, at vi bejlede til Landarbejderne nu, saa længe vi ikke

kunde klare os selv. Han sagde bl. a: „Naar vi først har hjulped Tyendet frem, saa lader de os tilbage og vll ikke have mere med os at gøre!“

Laurits Madsen og F. V. Thygesen imødegik ham paa det kraftigste, og hele Forsamlingen var ogsaa paa vor Side.

Jeg undrer mig særlig over, at Johan Vilhelmsen vil angribe Tyendebevægelsen, da han er en af Arbejderne paa Braunstrup, som nyder godt af den Lønforhøjelse, som Arbejderne har faaet. Han modtager en Gave paa 70 Kr. om Aaret og har ikke gjort noget for det. Han lader de andre kæmpe for Goderne, men vil nok være med at nyde Frugten af de andres Kamp. Jeg skal ikke sige, hvad jeg mener om den Fremnangsmaade, men lade Læserne bedømme, om de synes, den er nobel.

Havde han tilbagevist det Tillæg, han har faaet, saa vilde jeg have troet, han mente, at Landarbejdere var for godt lønnede; men nu kan jeg ikke forstaa ham.

Ahlman Hansen,
Stenløse Mark pr. St. Clemens.

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

En Henstilling.

—o—

Forpagteren paa Balslev Præstegaard ved Ejby har afskediget sin Karl, fordi han var i Tyendeforeningen og havde klaget over sit Kammer!

— Vi henstiller til de øvrige Tjenestekarle paa Gaarden at sige deres Pladser op og rejse snarest muligt, og samtidig burde de gennem deres Tyendeforening forebygge, at den Herre ikke i Fremtiden faa Folk.. Lad ham saa prøve, hvad der er bedst.

Vor Bevægelse.

—:—

Aktietegningen i „Tyendebladet“.

Enhver, der har Sympati for vor Bevægelse og vort Blad, anmodes om hurtigst muligt at tegne sig for en Aktie i „Tyendebladet“.

„Tyendebladet“ giver fremdeles stort Underskud; en Forøgelse af Driftskapitalen er derfor nødvendigt, hvis det skal fortsætte. Aktiernes Størrelse er paa 2 og 5 Kr. Skriv til Bladets Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus.

Mødet i Balslev

ved Ejby Søndag den 12. Januar forløb godt. Der var mødt ca. 70 Tilhørere. Carl Westergaard og Hansen, Røjle, talte. Derefter lidt Diskussion. Afdelingen, der gaar godt fremad, har nu ca. 30 Medlemmer.

Fra Brønderslev-Afdelingen.

For kort Tid siden blev der af Tyendeforeningen afholdt et stort Møde, hvor Formanden for Afdelingen, J. Chr. Olsen, og Formd. f. Socialdemokratisk Ungdomsforening, Harald Jensen, talte.

I den efterfølgende Diskussion deltog bl. a. G. Brown, Frk. Steffensen, W. Hvidberg, H. Christensen samt de to Indledere.

Mødet i Nr. Aaby

Tirsdag den 14. Januar forløb godt. Carl Westergaard og Hansen, Røjle, talte. Begge Talere modtoges med stærk Bifald. Der var mødt ca. 150 Mænd og Kvinder, som med Opmærksomhed fulgte Foredragene og den efterfølgende Diskussion.

Der vedtoges enstemmigt følgende Resolution:

En Forsamling af Tjenestefolk og Husmænd paa 150 Mand, samlede til Møde i Nørre Aaby den 14. Januar, udtaler deres skarpeste Protest mod Tyendeloven af 1854 og udtaler Haabet om, at Tyendet hurtigt maa faa Valgret og blive fritaget for alle Undtagelseslove i Fremtiden.

Frieksemplarer af „Tyendebladet“

kan faas mod at indsende 25 Øre i Frimærker til Bladets Kontor.

Dette Tilbud gælder dog kun Herregaarde, Læsestuer, Kroer, Baberstuer, Hoteller, Gæstgiverier o. l. — For at faa Bladet ud til saa store Kredse som muligt, haaber vi, at a l l e vore Venner vil benytte sig af dette Tilbud. Det vilde nemlig gavne Bladet meget.

Den nye Afdeling i Vonsild

har haft Generalforsamling, hvor følgende Bestyrelse blev valgt: H. Ejsing (Form.), P. Nielsen (Næstf.), P. Linnet (Kasserer) samt A. Madsen og K. Jespersen. Paa Formanden nær er de alle Arbejdsmænd.

„Tyendeforbundet“s Hovedbestyrelse

holder Møde i Aarhus næste Søndag.

Et godt Resultat.

Formanden for Tyendeforeningen i Taastrup, J. Jsraelsen, har skaffet „Tyendebladet“ 91 nye Holdere i Januar Kvartal.

---

*Køb **aldrig** Varer hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet“.*

Uge-Kronik.

—:—

„Tyendebladet“.

Den 1. Oktober — for godt 3 Maaneder siden — udkom det første Nummer af „Tyendebladet“. Det vakte ikke ringe Opmærksomhed i alle Kredse; de fleste Blade omtalte det ret velvilligt. Vi modtog flere Dusin Sympatiskrivelser fra kendte Mænd af alle Anskuelser. Det var en lovende Begyndelse, og Bladet fik ogsaa en ret god Udbredelse i den følgende Tid. Vi lagde Vægt paa at gøre det saa agitatorisk, oplysende og underholdende som muligt. Og det har i nogen Grad lykkedes os. Det har vundet sig en god Læsekreds indenfor den Del af Tyendet og Landarbejderne, som har Interesse ud over Dagens Slid og Besværligheder.

Men for at „Tyendebladet“ skal komme til at betyde noget, maa det have større Udbredelse og det maa være større! Det ved vi, og vi har altid Opmærksomheden henledt derpaa. Men for at vi kan naa det Maal, maa alle vore Læsere hjælpe os!

Det maa være i Læsernes Interesse at faa Bladet større, og det kunde det blive med et Slag, naar hver Læser vilde skaffe os en ny Holder.

Det er den letteste Sag af Verden at skaffe „Tyendebladet“ en eller to nye Holdere. Forsøg engang, hvor let det er. Fordelen deraf faar Læserne, idet Bladet saa vil blive udvidet.

En Trykfejl.

I den første Linie af Aakjærs Sang i forrige Nr. af Bladet er der desværre indsneget sig en Trykfejl.

Der skulde staa:

Der er et Ord, som ingen Mand tør glemme.

Den smukke Sang synges med Melodi: Hr. Peder kasted' Runer . . .

Annoncer til „Tyendebladet“.

Alle vore Repræsentanter bør efter bedste Evne arbejde for at skaffe „Tyendebladet“ en Annonce.

En Aenonce paa 4—5 Linier koster kun 4—5 Kr. for et helt Kvartal! Sig det til de Handlende, saa tegner de sig straks for en saadan.

Til Læserne!

Ved Siden af sin Plads som Staldkarl drev vor Kammerat, C. M. Madsen, Voel, Handel med Cykler og Cykledele. Nu er det det eneste Haandværk han har. Tyendeforbundets Medlemmer bør derfor støtte ham ved at gøre deres Indkøb hos ham. Storbønderne faar saa ikke den Glæde at se ham rejse fra Egnen. (Se omst. Annonce).

---

*Køb **altid** Eders Varer hos dem, der annoncerer i „Tyendebladet“.*

Korrespondance.

—:—

Til C. C., Kærehave: Nej, ved Du hvad, saa langt maa man ikke sænke Tonen i „Tyendebladet“.

Til A., Søften: Deres Artikel er ganske god, men er den ikke for lang til „Tyendebladet“.

Til M. B.: Tak for de gode Bidrag.

Til K. Jensen, Odense!

Saafremt Overenskomsten i k k e uhtrykkelig er indgaaet fra 1. Novbr. 1907 til 1. Novbr. 1908, kan lovlig Opsigelse ske inden 1. Februar til Fratrædelse 1. Maj. I modsat Fald kan De først opsige til August til Fratrædelse 1. Novbr.

Foreningsmeddelelser.

—:—

Møde i Taastrup Nykro Lørdag den 25. Kl. 8. Chr. Christensen, Glostrup, og Elisabet Jørgensen taler. M ø d t a l r i g t.

I Freltoftes Brugsforeningssal afholdes offentligt Møde den 26de Januar, Eftmd. Kl. 5. Emne: Tyendespørgsmaalet Entré: 15 Øre. Alle er velkomne. F. V. Thygesen.

Møde i Fangel Lørdag Aften Kl. 8. Ahlman-Hansen taler. Alle i n d b y d e s!

Vore Medarbejdere.

—:—

Forfatteren Jeppe Aakjær.
„ Chr. Bundgaard.
„ Johan Skjoldborg.
„ M. Andersen Nexø.
Dr. phil. P. Munch.
Dr. Edv. Larsen.
Exam. juris. Fr. Sørensen, Aarhus.
Jornalist Marinus L. Yde.
Lærer Axel Sneum.
Assistent Alfred Hansen, København.
Husmand Niels Mortensen, Gedsted.
„ Fr. Hansen, Korup.
„ M. Wammen, Vaarst.
Arbejdsmand Johs. K. Johansen, Kvosted.
„ Bertram Eggers.
Tjenestekarl H. J. Hansen, Røjle.
„ Ole Ingerslev, Haarup.
„ Hjalmar Ejsing, Vonsild.
„ Chr. Christiansen, Hasseris.
„ Niels P. Petersen.
„ P. Stegenberg.
„ Carl Westergaard (Redaktør).

Agitér for „Tyendebladet“ blandt Venner og Bekendte!

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

„Tyendebladet"s
Kontor og Ekspedition:
Fredenstorv 5, Aarhus.
Telefon 885.

Annoncer.

—:—

Aarhus.

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Efter Restaureringen

af mit Atelier kan det anbefales som det første i Byen. Stilfuld og kunstdekorativ Udsmykning.

Specialitet: **Stue- og Friluftsfotografering. Gode** Fotografiforstørrelser **billigst.**

Ring paa **Telefon 1131.**

Th. Hermansen,
Guldsmedgade 31, Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Plads tilbydes.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En Karl kan faa en god Plads til høj Løn fra 1. Maj hos **J. Hansen, Fangel.** Alle Oplysninger faas hos K. Madsen, Stengaard, Fangel, Fyn.

Odense.

Fodtøj

købes bedst og billigst i

Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,
Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole November—Marts.
(Haandværkerafdel.)
Arne Møller, Forstander. **Geert Jørgensen.**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Kontrol-assistenter

uddannes paa **Ribe Mælkeriskole** fra Januar til April.

S. H. Salling.

Bøger og Blade.

Mod Melancholie

anbefales at læse **„Jyllands Ugerevy"**, der altid er meget humoristisk i Billeder og Tekst. Bladet, der kun koster 45 Øre Kvartalet + Postp., kan bestilles overalt.

Kontor: Søndergade 29.
Telefon 1044. **Aarhus.**

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

⊡ Larsbjørnstræde 1¹. ⊡ ⊡ København. ⊡

Alle bør læse:
Tyendets Stilling i Samfundet
af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**
Pris 25 Øre.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

„Middelfart Venstreblad",

Vestfyns Avis. — Telefon Nr. 3.
(Rodaktør Fr. Højmark).

Det radikale Venstres Organ i Vestfyn. — Største og mest udbredte Dagblad i denne Landsdel. — **Ca. 400 Abonnenter flere end noget andet Middelfartblad.** — Husmænd, Tyende og Landarbejdere kun 2 Kr. ialt pr. Kvartal, naar Bladet bestilles paa vort Kontor.

Abonnér! **Avertér!**

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

„Holstebro Folketidende",

Red. Herluf Skjerning.

Frisindet Venstreblad. Altid livligt og aktuelt Stof. Oplysende Artikler om sociale og politiske Spørgsmaal.

Stadig stærkt stigende Læsekreds.
Derfor fortrinligt Annonceblad.
!! Prøv et Kvartal !!

Læs

Nordsjællands Venstreblad

(Redaktør: **Holger Bernild**).

Bladet ejes og udgives af Egnens Befolkning. Det har Kontorer i **Hillerød, Frederiksværk** og **Frederikssund.**

Godt Annonceblad for Pladssøgende, der ønsker Ansættelse i Nordsjælland.

Nr. Aaby.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum",

Nr. Aaby.

Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**

Billige Afbetalingsvilkaar.

Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.
Telefon 70.

Bl. Annoncer.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg
Forlang Tilbud.

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 18. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 2. Februar 1908. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 2. Aarg.

Den gamle Husmand.

Den gamle Husmand staar ved Gavl
og stirrer over Vænget.
Vel er han kun en fattig Skravl,
paa alle Sider stænget,
men nu han retter krøget Krop
og ryster af sin Tynge,
han lytter til, han vaagner op,
han hører Lærken synge.

Han fatted ej de lange Aar
dens glade Toneflagren,
fordi han Sommer, Høst og Vaar
stod krummet over Agren.
Nu vaagner han for første Gang,
der før var stum og stille,
han nynner med, hans Røst faar Klang
ved Lærkens glade Trille.

Han saa kun Furen, som han drog
bag sine dorske Stude,
ej Tidens store Tanketog
i Horisonten ude.
Nu føres Haanden over Bryn;
hen over Jordens Skygger
han skuer ud; et Fremtidssyn
sig for hans Tanke bygger.

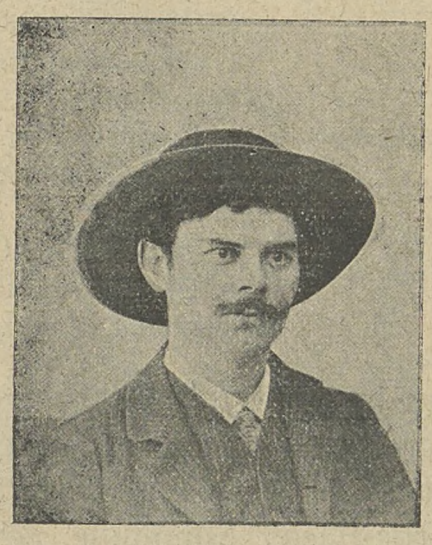
Det Syn er Løn for flittig Færd,
for ondt, han før har døjet;
det løfter sig i Morgenskær
og lægger Smil i Øjet,
thi bagved Skyen taageklam
sig Gry og Lysning avle —
der dæmrer Dag, en Dag for ham
og dem ved andre Gavle.

Johan Skjoldborg.

Afhold.

I.

Selvfølgelig maa „Tyendebladet“ og Tyendebevægelsen ogsaa beskæftige sig med det store og vigtige Spørgsmaal: Hvorledes faar man bedst Spiritusfrafiken afskaffet? Ikke af den Grund, at Tyendet er mere drikfældigt end andre Mennesker — det modsatte er jo i Parantes bemærket

Mikkel Christensen.

Vi bringer her et Billede af „De unge Socialister“s kendte Agitator, Mikkel Christensen.

Om et Par Dage kommer han ud af Fængslet, hvor han har „opholdt“ sig i 3 Maaneder for en Artikel mod Militarismen. Hans store Forsvarstale i Højesteret er endnu i frisk Minde

M. C. er Husmandssøn fra Vendsyssel og har tjent paa Landet i over 10 Aar.

Tilfældet. Tyendet er de mest ædruelige af alle Folkelag, og som Bevis derfor kan anføres, at de 41 pCt. af de organiserede Afholdsfolk er Tjenestefolk! Det virker opfriskende ovenpaa den gamle Historie om Tyendets Unormalitet, Drikfældighed osv.

Det er en stor Sejr for os, at vi saa let kan tilintetgøre denne usandfærdige Paradoks, og vi burde alle føle os stolte af, at vi tilhører den mest spiritusfjendtlige Samfundsklasse!

Men selv om de andre ikke har noget at lade os høre, selv om vor Klasse er nok saa afholdende, saa er der dog endnu langt tilbage, inden alle vore 240,000 Klassefæller naar at faa den rigtige Opfattelse af dette Spørgsmaal! Vi maatte ønske, at vi hurtig kunde naa dertil, at alle Tjenefolk og alle Arbejdere vilde tage Afsked med Drikkeriet og melde sig til Tjeneste i Arbejdet for Ædrueligheden.

II.

Det er før bleven skrevet her i „Tyendebladet“, at Afholdssagen er en Opgave for Arbejderungdommen, og det er rigtigt! Det er en stor og betydningsfuld Opgave for hele Arbejderklassen!

I Kampen for bedre Livsvilkaar er Spiritusen en Hemmesko for hele Arbejderklassen.

Det vilde være ønskeligt om alle Arbejdere hurtigt maatte lære at forstaa dette.

Jeg synes, de daglige Iagttagelser snart kunde lære os det. Det er jo dog beviseligt, at den drikkende Arbejder er daarligere i Klassekampen, end den afholdende. Spiritusen bliver derved det kapitalistiske Samfunds aller bedste Støtte, og derfor burde vi bekæmpe den, hvor det kan lade sig gøre.

I den Retning er der vist en Del bleven forsømt indenfor Arbejderbevægelsen til Dato, men det er min Overbevisning, at det snart maa forandre sig, da det vil være „de smaa“ til uvurderlig Støtte!

III.

Den kassebevidste Arbejder modarbejder i høj Grad sine egne Intesser ved ikke at modarbejde Spiritusen, da den som intet andet stjæler af den Energi (Arbejdskraft), som han helt og holdent burde ofre i Kampen for bedre Livskaar!

IV.

Saa kunde der siges — og med rette —, at Arbejderne er lige fattige og lige saa daarligt stillede, hvad enten de drikker eller ikke. Og det kan være meget rigtigt, da Arbejdslønnen vilde være lige ussel og Forholdene ikke af den Grund forbedre sig. Jeg vil sige ja til den Betragtning, men samtidig vil jeg tilføje, at Afholdenhed ikke er Maalet men et Middel til at naa det store Maal: Samfundet, hvor Udbytning og Nedtrykkelse er afskaffet!

V.

„Ja, min gode Mand“, vil nogle sige, „Du glemmer at tale om Aarsagen til Drikkeriet! Aarsagen er Fattigdom, Arbejdsløshed og Uvidenhed. Lad os afskaffe det først, saa skal Du se, at Arbejderne nok skal blive afholdende!“

Det er en meget god materialitisk Betragtning, den, at vi altid præges af vore Omgivelser, og først naar de bliver gode, kan Individet først højne og kultivere sig. Jeg skulde være den sidste til at fornægte denne Anskuelse. Naar vi ved det og ser saaledes paa Sagen, kan man aldrig fordømme disse Mennesker, men man vil se paa dem med den dybeste Forstaaelse og Overbærenhed, men dog vil jeg fastholde, at Drikkeriet er en Fjende for Arbejderne, og som Følge deraf maa vi altid bekæmpe den. Jeg tror, at alle tænkende Arbejdere vil give mig Ret!

VI.

Det skulde ikke forbavse mig, om en og anden af mine mange Læsere synes, det er mærkeligt, at jeg kun taler om Arbejderne i Forbindelse med Afholdenhed. Det har sin gode Grund. Det er for det første, fordi jeg mener, at Arbejderne har størst Interesse af at være afholdende og

størst Tab, hvis de ikke er det. Og for det andet, fordi jeg mener, det er frugtesløst at tale til Overklassen om disse Ting. De har Tid og Raad til at drikke, og de skal have noget at stimulere sig paa i deres dagdrivende Tilværelse. De vil drikke, selv om det skader dem nok saa meget. Og lad dem saa drikke, saa galt de vil. Hvad vilde der iøvrigt være tabt, om de vilde fortsætte deres gamle Tradition og drikke sig ihjel alle? Naa — det er maaske ikke et kønt Spørgsmaal, men undskyld mig, min „Menneskekærlighed" kan ikke strække sig saa langt, at den kan naa disse Herrer og — Damer!

VII.

Saa er Spørgsmaalet nu, hvorledes man bedst kommer Drikkeriet tillivs. Formodentlig maa vi gaa den samme Vej her som i mange andre af Livets Forhold; vi maa fremme Sagen gennem Organisation, „løfte i Flok" — at bruge den gamle Frase.

Mange frisindede Arbejdere vil her sige, at det ikke er saa lige at støtte en Bevægelse som den nuværende Afholdsbevægelse, fordi den i en saa høj og uhyggelig Grad er gennemsyret af Religiøsitet og Patriotisme*). Vore Afholdsagitatorer taler jo for det meste om denne Sag i en salvesesfuld Præstetone og synger ofte Salmer til. Dertil kommer den spidsborgerlige Patriotisme, han ikke glemmer at slaa til Lyd for!

Han glemmer, at Afholdssagen er et socialt Spørgsmaal, som ikke kan taale at blandes med Salmesang og Patriotisme.

Vilde disse Talere forstaa dette, vilde de lettere faa Arbejderne i Tale.

Hvorfor vil Afholdsfolkene i Grunden gaa og lave Propagande for Kirke og Højskole, da disse to vitterlig aldrig har gavnet Afholdssagen en Smule!

Vi trænger til en frisk Luftning indenfor Afholdsbevægelsen. Der er meget gammelt, som burde renses ud. Det vil ske den Dag, da Arbejderne optager Afholdssagen som et Led i Klassekampen og slutter sig til Bevægelsen!

VIII.

Saa har vi kun det Spørgsmaal tilbage: Hvorledes naar vi til Maalet?

Der anvises flere Veje.

Mange foreslaar f. Eks., at vi skal forbyde Fabrikation og Salg ved Lov, altsaa lade stemme om det og saa lade Flertallets Mening være den raadende.

Personlig har jeg en Del at indvende herimod (skønt jeg udsætter mig for at blive kaldt en daarlig Demokrat!)

Jeg mener nemlig, det dog er et personligt, et indivduel Spørgsmaal, om man vil lade være at drikke. Det mener jeg ikke kommer et tilfældigt Flertal ved! Og de, der vindes ved Tvang, faar vi vist ikke stor Fornøjelse af som Afholdsmænd. Derfor har jeg en Del Betænkeligheder ved denne Plan.

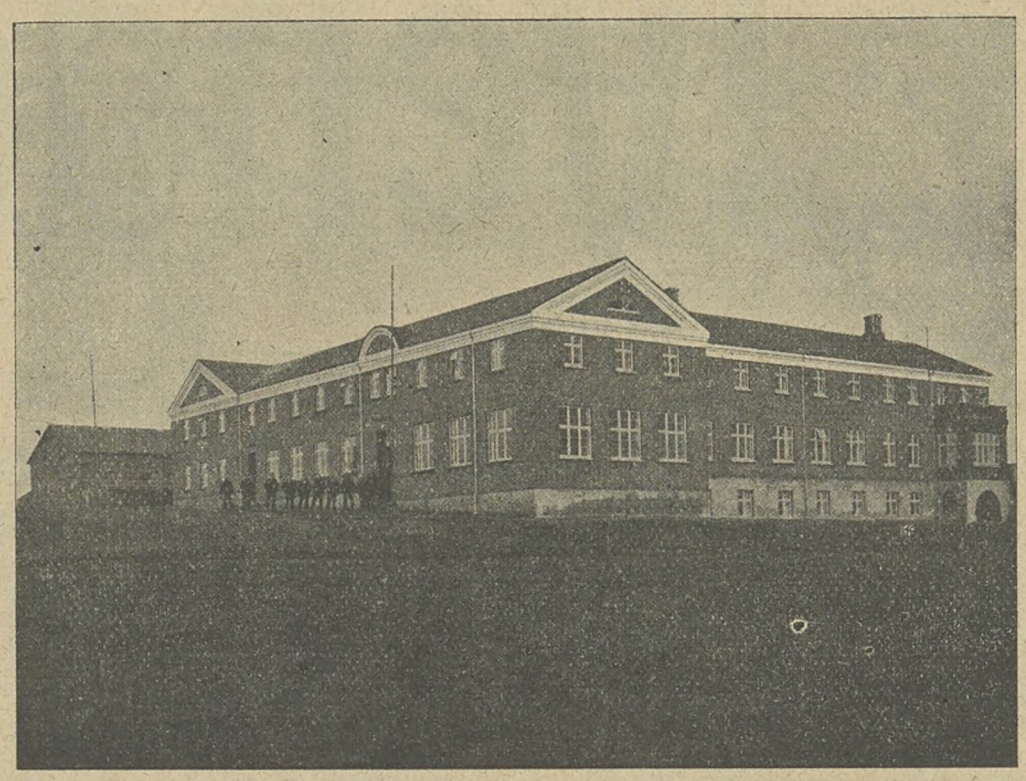
Bedre var det, om vi gennem den stigende Oplysning og Kultur kunde naa at faa Folket afholdende; og efter de store Fremskridt, der er gjort, kan vi godt se Fremtiden fortrøstningsfuld i Møde!

Fremtiden tilhører de afholdende, og naar vi har naaet dette Maal, kan vi med langt større Fart fortsætte vor ustandselige Fremmarsch mod Samfundet, der giver os lige Ret til Livet og alt det, den har at byde paa.

Carl Westergaard.

*) Det kan dog ikke siges f. Eks. om „Afholdssamfuudet!"

Den jyske Husmandsskole.

Husmandsskolen i Borris.

Som bekendt er der oprettet en meget stor og moderne Husmandsskole i Borris (Vestjylland).

„Tyendebladet" har anmodet Skolens udmærkede Forstander, Hr. S. Holm, om at give nogle Oplysninger om Skolen Han har i den Anledning sendt os følgende:

Skolen begyndte sin Virksomhed den 5. November 1907. Den er oprettet med Støtte fra Landboforeningerne i Ringkøbing Amt, Borris-Faster Kommune, private i og ved Borris og at Statslaan paa 60,000 Kr. Skolens Formaal er at blive et frugtbringende Led i den Kæde af Virksomheder, som søger at fremhjælpe det mindre Landbrug, og den vil søge at naa sit Maal gennem et grundigt Oplysningsarbejde at bringe Eleverne Forstaaelse af deres Virksomhed i Landbruget for derved at opnaa større Glæde og Udbytte af deres Fremtidsarbejde. Det støtte, solide Arbejde skal være Skolens Reklamemiddel, og selv om dette ikke er nok til at bringe Skolen frem i en Haandevending, er det dog vort Haab, at Landbrugernes sunde Sans hurtig vil forstaa at værdsætte det frem for „Markedskrig".

Skolen har 5 Lærere og 2 Lærerinder og er udstyret fortrinligt baade hvad Lokaliteter og Undervisningsmidler angaar. Foruden Forstanderens Lejlighed med tilhørende Økonomibolig og Lærerværelser findes Gymnastiksal, Foredragssal, 2 Skolestuer, Læseværelse for Eleverne, Rum til Undervisningsapparater og 30 Elevværelser. Alle Rum opvarmes fra Centralvarmeapparat og oplyses ved elektrisk Lys.

Skolen ligger tæt Norovest for Borris St., Nord for Banen og med Skraaning mod Syd ned til Banen. Partiet mellem Skolen og Banen inrettes til Have, og her bliver en stor Nyttehave med Forsøg af Frugttræer og Køkkenurter. Baade det tilhørende Avlsbrug, Have, Bigaard, Kanin- og Hønsehold indrettes til Vejledning for dem, som besøger Skolen.

Skolen er statsanerkendt baade af Kultus- og Landbrugsministeriet, og derfor kan der søges Amtsunderstøttelse til de lange Kursus og Understøttelse til de korte Kursus gennem Husmands- og Landboforeninger. Der afholdes 6 Maaneders Kurkus for Karle i Vinterhalvaaret, 3 Maaneders Sommerskole for Kvinder og korte Kursus paa 1 à 2 Uger til forskellige Tider af Aaret for baade Mænd og Kvinder.

S. Holm.

En lille Pige.

Af Maxim Gorki.

—o—

Træt af Arbejdet laa jeg en Aften paa Marken ved Væggen af et stort Murhus — en gammel, trist Bygning; de røde Straaler af den nedgaaende Sol blottede de dybe Revner og Klumper af Fugt paa dens Væg.

Inde i Huset vrimlede det Dag og Nat, som Rotter i en Kælder, af sultne, skidne Mennesker; deres Kroppe var al Tid halvt bedækket med Pjalter, og deres mørke Sjæle var nøgne og lige saa skidne som Kroppene.

Fra Huset Vinduer strømmede der langsomt og tæt, som en Ildebrands graa Røg, den ensformig Duren af Livet derinde. Jeg lyttede til denne for længe siden kendte urolige og trøstesløse Larm og slumrede ind uden at vente at faa høre nogen som helst ny Lyd.

Men pludselig lød der et Sted i Nærheden af mig fra en Stabel af tomme Tønder og ituslaaede Kasser en stille øm Stemme:

„Sov Du søde! Sov Du lille!
Bysse, bysse, bysse snille,
Bysse min Pige lille — —"

Jeg har aldrig før hørt, at Mødrene i dette Hus skulde synge sine Børn i Søvn med saa kærlig Stemme. Jeg rejste mig sagte, tittede bag Tønderne og se: i en af Kasserne sad der en lile Pige. Med det lille blonde, krøllede Hoved bøjet dybt ned vuggede hun sig sagte og sang tankefuld:

„Sov, Du lille! Sov, Du snille! —"

I de smaa skidne Hænder holdt hun Skaftet af en Træske, der var indsvøbt i en rødt Tøjstump og saa paa det med store sorgfulde Øjne.

Dejlige Øje havde hun; klare, bløde og ikke barnlige triste. Da jeg lagde Mærke til deres Udtryk, saa jeg ikke længer den lille Piges skidne Hænder og Ansigt.

I Luften over hende stod der som Skyer af Sod og Aske, Skrig, Skænden, drukken Latter og Graad; paa den skidne Jord omkring hende var al Ting sønderbrudt og ituslaaet, og Aftensolens Straaler, der belyste Stumperne af Kasser og Tønder med en rød Glans, gav dem en besynderlig og ildevarslende Lighed med Resterne af en

eller anden uhyre Organisme, der er ødelagt af Fattigdommens tunge og grusomme Haand.

Uvilkaarlig rejste jeg mig — — den lille Pige fo'r sammen, da hun saa mig, hendes Øjne blev mistroiske og angstfuld krøb hun helt sammen, som en Mus foran en Kat.

Smilende saa jeg paa hendes forpjuskede, sørgmodige og undselige Ansigt, hun pressede Læberne fast sammen, og hendes fine Øjenbryn skjalv.

Saa rejste hun sig op, rystede behændig sin pjaltede, engang lyserøde Kjole' stak sin Dukke i Lommen og spurgte mig med en klar, klingende Stemme:

„Hvad glor Du for?"

Hun var 13 Aar gammel og meget tynd og mager, hun betragtede mig opmærksomt, medens hendes Øjnebryn fremdeles skælvede.

„Naa?" spurgte hun efter et Øjebliks Tavshed, „hvad vil Du?"

„Ingenting, leg Du kun, jeg skal gaa", sagde jeg.

Da tog hun et Skridt mod mig, hendes Ansigt fortrak sig af Væmmelse, og hun sagde højt og klart:

„Kom med mig —"

Jeg forstod hende ikke med det samme, men husker, at jeg fo'r sammen i Forudfølelse af noget skrækkeligt.

Og hun gik tæt hen til mig, trykkede sig op med Skulderen til min Side, og idet hun vendte Ansigtet bort fra mit Blik, fortsatte hun med dump tangtrukken Stemme:

„Naa, kom da, hvad? Jeg har ikke videre Lyst at søge nogen paa Gaden — har forresten ikke noget at gaa i heller; Mor's Elsker drak ogsaa min Kjole op. — Saa, kom da — —"

Tavs og langsomt begyndte jeg at skyde hende bort fra mig, og hun saa mig ind i Øjnene med et forbavset og mistroisk Blik; hendes Læber fortrak sig besynderlig, hun løftede Hovedet, og idet hun med vidtaabne klare og sørgmodige Øjne stirrede et Steds højt oppe, sagde hun lavt og trist:

„Og hvorfor vil Du ikke? Du tænker — jeg er lille og vil skrige? Vær ikke ræd — det var i Begyndelsen, at jeg skreg — men nu — —"

Og uden at fuldende sin Sætning, spyttede hun ligegyldig.

Jeg gik fra hende med en tung Rædsel i Hjærtet og et sørgmodig Blik fra de klare Barneøjne.

Tyendet og Valgretten.

—:—

Tyendet faar Valgret, kommunal Valgret.

Med hvilken Jubel kunde disse Ord ikke have lydt. Atter en Klasse Mennesker hævet op i Lyset. Endnu en Del af vort Folk sat i Besiddelse af Junigrundlovens store Gave: Retten til at „bestemme selv", at være Styrer og Leder med de andre i dette Folk.

Hvis det blot havde været sandt, rigtig sandt.

Men saadan er det jo ikke. Her som paa alle andre Punkter er Forliget som en kalket Grav. Det lader ét, men er et ganske andet; hvad det giver med den ene Haand, tager det med den anden.

Vi har her i Landet — eller havde efter Folketællingen 1901 — ialt ca. 242,000 Tyender, hvoraf ca. 60,000 er over 25 Aar. Det er disse tresindstyve Tusinde, som Forliget tillægger Valgret i Sogne og Bykommuner. Endnu for 60 Aar siden saa man paa Tyendet som en ren Bold i Husbondens Hænder; hvis han kom til at stemme, vilde han kun øge dennes Magt og intet andet. Men Tiden gik, Udviklingen, Skolen og Aviserne især, gjorde deres Gerning, Tyendet hævedes i Forstaaelse og Indsigt.

Og med Loven om hemmelig Afstemning fandt Tyendet Sikkerhed for, at om det vilde, saa kunde det stemme selvstændigt, efter eget Hoved. Allerede i flere Aar har Spørgsmaalet om dets Valgret derfor været modent, og det var nærmest ubegribeligt, at Venstreministre forelagde Love om Valgret f. Eks. til Menighedsraad (I. C. Christensen) og til Kommunerne (Enevold Sørensen) uden at medtage Tyendet. Men Uroens Mænd, det nuværende Folketings Venstre, fik sat igennem, at Valgretten tilkendtes dem, den blev optaget i Loven. Og ved Forliget er det nu sikret, at Tyendet vil faa kommunal Valgret.

Men lige saa karrig Lysten var fra Begyndelsen hos Venstrereformpartiets ledende Mænd til at give dem denne Valgret — og fremfor alt hos dets ledende Mand, I. C. Christensen, thi det var netop ham, der indenfor Venstre stod imod, lige saa karrig —, lige saa gnieragtig modvillig er den Maade, hvorpaa det nu har faaet den. Og i lige saa høj Grad uærlig. Ærlighed er den bedste Politik, sagde Venstres første Konsejlspræsident. Men det Ord passer ikke og har aldrig passet paa det nuværende Reformpartis ledende Mænd. De giver, men de giver alligevel ikke. De fortsætter Modstanden til det yderste. „Det, der kan vindes ved Indskrækning af Folkefriheden, det er vundet; lad os tage det med". Og saaledes opfandt man denne jesuitiske Bestemmelse, der fortæller, at de 60,000 skal have Valgret — men samtidig skal de „uden Afbrydelse have været bosat i Kommunen mindst 1 Aar forud for det Skatteaar, hvori Valget foregaar". Det er, som om man rigtig har villet nyde sin Ondskab, det er den første Bestemmelse i Forliget, kort og fast, Fanen, der svinges over det hele og fortæller, hvad Meningen er: De smaa skal nok have — det kommer vi jo ikke uden om — men saa lidt som muligt; kan vi sætte en „Bom", saa gør vi det.

Og saaledes er Forholdet blevet dette: Antagelig kommer det første Valg efter de nye Bestemmelser til at foregaa i Marts 1909. Skatteaaret ender netop 31. Marts, begynder altsaa 1. April 1908. For at kunne stemme i Marts 1909, maa man da et Aar tidligere end 1. April 1908 have boet i Kommunen, altsaa 31. Marts 1907 maa han senest være kommen ind i Kommunen. Men da Tyendet har sine Stillinger fra November eller fra Maj, saa maa alle de, der har det saaledes, — og det er praktisk talt alle paa Landet — være kommen til Kommunen i hvert Fald 1. November 1906 for at faa Lov til at stemme i Marts 1909, ja, selv om de er tilflyttet Kommunen 1. Maj 1906, faar de heller ikke Stemmeret før 1909.

Enhver Husbond og ethvert Tyende, der gennemtænker Sagen, vil indrømme, at kun forsvindende faa Tyende faar Valgret. Thi husk: hvis bare den unge Mand eller Kvinde er flyttet over Sognegræsen, saa er Valgretten berøvet dem, for de har ikke Valgret der, hvor de kom fra. Og endnu mere: De kan i bedste Fald faa Valgret igen i Marts 1910 (hvis Valget foregaar i Marts). Tænk det rigtig igennem: Det Tyende, den Vælger af Tyendet, som tiltraadte en Halvaars Plads i November 1906, men som siden er fraflyttet Kommunen, han kan ikke faa Valgret før til Valget 1910.

I fire Aar er han sat uden for, blot fordi han en Gang er flyttet. Spørg enhver brav Mand: Er det at give Tyendet Valgret? Spørg enhver hæderlig Mand: Er det ærligt Spil, at fortælle Tyendet, at det faar Valgret og med saa let købt et Middel at sætte det udenfor.

Hvis man endda havde sagt rent ud: Vi vil ikke give Tyendet Valgret! Men man vilde dække og skjule, man skulde bevare sit demokratiske Navn, Venstrenavnet, og saa lavede man falsk Spil.

Og maaske mere end falsk Spil, — en ny Undertrykkelse. Lad os tænke os, at Tyendets Organisation vokser, at den frembringer en Række ledende Mænd, som nu fremfor alt maa være betænkte paa at bevare deres Valgret. De kender Prisen — og de vil komme til at kende den. De maa lade sig stavnsbinde for Aar til den Kommune, de er flyttet ind i, de maa taale de Undertrykkelser, der følger med for at bevare deres Plads og derigennem — deres Valgret.

Er det menneskeværdige Kaar for en hel Klasse af vore Landsmænd? Er der Grund til Jubel?

Lad os tale saa sagte. Og lad os skamme os. Vi har langt igen endnu i vor Politik, inden vi kommer ud af Løgnen — og ligesaa langt inden vi giver Tyendet dets Menneskeret.

Eduard Larsen.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Uge-Kronik.

—:—

I næste Numer

af „Tyendebladet" begynder Johan Skjoldborgs Fortælling „Slid".

Det er en glimrende Fortælling, som alle vore Læsere vil læse med Opmærksomhed.

En Rettelse.

I det lille Stykke af N. Mortensen over vor Spidsartikel i sidste Nr., er der ved et Uheld et Ord falden ud. Der skulde staa: — — den allerbedste Maade.

Nu finder Læserne nok ud af det!

„I Manøvretid",

af vor unge Medarbejder Hjalmar Ejsing, har af flere været udsat for haard Kritik.

Selv synes vi, den er meget god, og det samme siger vist de fleste af vore Læsere!

Forenings-Meddelelser.

— Møde i Herstedvester Søndag den 9de ds., hvor Frk. Elisabet Jørgensen taler om Kvindens Valgret. Desuden taler Chr. Christensen, Glostrup.

Alle indbydes. Mød talrigt.

— Nørre Aaby Roerslev Afdeling holder ordinært Medlemsmøde Lørdag den 1. Februar. Alle Medlemmer bør møde, da der er vigtige Ting at afgøre.

P. F. V.

Fodermester M. Knudsen, Fmd.

Korrespondance.

Til S. Søndergaard, Mørke.

Den, der kan forarges over „I Manøvretid" og sige, den er raa og smudsig, maa have en meget smudsig Fantasi. — Vi optager selvfølgelig ikke Deres Artikel.

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

Annoncer.

—:—

Aarhus.

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Plads tilbydes.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En Karl kan faa en god Plads til høj Løn fra 1. Maj hos **J. Hansen, Fangel.** Alle Oplysninger faas hos K. Madsen, Stengaard, Fangel, Fyn.

Nr. Aaby.

Husk! H. C. Hansens Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum",

Nr. Aaby.
Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**
Billige Afbetalingsvilkaar,
Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.
☛ **Telefon 70.**

Odense.

Fodtøj

købes bedst og billigst i
Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

Wilh. Kjølby

anbefaler sit
fotografiske Atelier,
Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— Odense. —

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole (**Haandværkerafdel.**) November—Marts.
Arne Møller, **Geert Jørgensen.**
Forstander.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Kontrol-assistenter

uddannes paa **Ribe Mælkeriskole** fra Januar til April.
S. H. Salling.

Bøger og Blade.

Mod Melancholie

anbefales at læse **„Jyllands Ugerevy"**, der altid er meget humoristisk i Billeder og Tekst. Bladet, der kun koster 45 Øre Kvartalet + Postp., kan bestilles overalt.
Kontor: Søndergade 29.
Telefon 1044. Aarhus.

Køb Eders Varer hos
Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev
Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

⊡ Larsbjørnstræde 11. ⊡ ⊡ København. ⊡

Alle bør læse:
Tyendets Stilling i Samfundet
af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**
Pris 25 Øre.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

▷ **Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.** ◁

„Middelfart Venstreblad",

Vestfyns Avis. — Telefon Nr. 3.
(Redaktør Fr. Højmark).
Det radikale Venstres Organ i Vestfyn. — Største og mest udbredte Dagblad i denne Landsdel. — **Ca. 400 Abonnenter flere end noget andet Middelfartblad.** — Husmænd, Tyende og Landarbejdere kun 2 Kr. ialt pr. Kvartal, naar Bladet bestilles paa vort Kontor.
Abonnér! **Avertér!**

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	Peder Jæger: Kronjyder	1.00
- 2.	K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby	0.80
- 3.	J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland	0.60
- 4.	J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild	0.85
- 5-6.	Jens Thise: Niels Klinker	2.00
- 7.	Peder Jæger: I de lonng Awtene	0.75
- 8.	Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ	0.65
- 9.	Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.	0.65
- 10.	J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten	0.65
- 11.	Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike	0.35

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Agitér for „Tyendebladet".

Bl. Annoncer.

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard", „Karen Bornemann"** o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.
Literat **Lindberg,**
Frederiks St.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg
Forlang Tilbud.

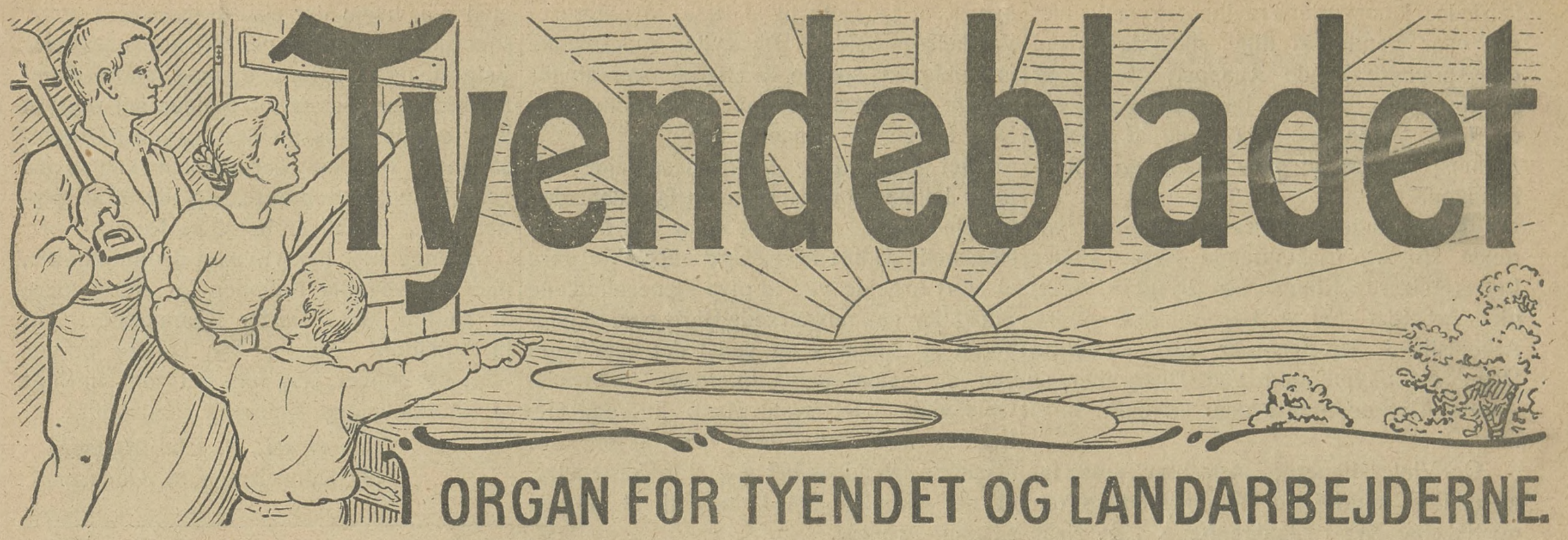
Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.
H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 19. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 9. Februar 1908. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 2. Aarg.

Arbejdersang.

Junkerspiren kaster stolt med Nakken,
naar han peger paa sit Adelsskjold.
— Vi er Børn af dem, der brugte Hakken
ligefra den første Fortids-Old.
Adel, Fyrster steg paa vore Rygge,
og vi bar dem over Ørkners Sand;
fedeligt de sad i Palmers Skygge,
naar vi andre savned' Brød og Vand.

Adelsskjoldet er et tvivlsomt Mærke,
hvisker om, hvor højt en Mand kan naa,
naar hans Rovinstinkter kun er stærke,
og han selv tilpas er snu og raa.
Hakken, ak, gør ingen Mand til Greve,
skænker knap en Hytte trang og lav,
gi'r os Feber-Kost imens vi leve,
og naar vi er død' — en Fattiggrav.

Vi blev født, hvor Lyset langsomt piner
sig igennem Baggaardssmøgers Graa,
der, hvor kolde stønnende Maskiner
hugge Tidens Stræng i Stumper smaa.
Intet Haab og ingen Himmelstige
stræbte op til Lysets klare Blaa.
— Hvem har givet Solen til de rige
for at svøbe Mørket om de smaa?

Thi som Planten, naar den Lyset savner,
bøjes langsomt, skælver hen og dør,
saadan blev vort Liv som golde Avner,
Evnen rinder bort som Sne, der tør.
Dampmaskinens strubehede Aande
pustes mod vor Kind i dybe Støn,
ingen agter paa vor blege Vaande,
alle har kun Tanke for vor Løn.

Disse lange lysforladte Gader
overskygged' vore Barndoms-Aar;
disse kolde Huses Ruderader
blinker aldrig af et Strejf af Vaar.
Men vor Arm blev stærk og Haanden hærdet
ved at gribe om Maskinens Staal;
og vort Øje spejder uforfærdet
mod et stort og gyldent Fremtidsmaal.

Ja, som Samson i sin unge Styrke
bar Filisterporten bjærghøjt op,
stige vi en Dag fra Gydens Mørke
over Grav og Grøft til Lysets Top.
Med det gamle Samfunds Port paa Ryggen
lejre vi os i en Verden ny,
og mens Taagen letter, smiler Lykken
fra det nye Samfunds Morgengry.

Jeppe Aakjær.

Johan Skjoldborg

— hvis Fortælling „Slid" i Dag begynder i „Tyendebladet".

Det er en udmærket Skildring af det Liv, Husmændene paa Heden lever. „Slid" vil blive læst med Opmærksomhed Landet over.

Jordspørgsmaalet.

—:—

Som bekendt har de jyske Husmænd for nogle Dage siden været samlede paa forskellige Steder for at drøfte Jordspørgsmaalet og særlig „Lov om Jord til Landarbejdere".

Det er glædeligt at se, at Husmændene nu med saa stor Kraft og Alvor tager dette store Spørgsmaal op til Drøftelse, da det er den vigtigste Sag for hele Underklassen paa Landet.

„Lov om Jord til Landarbejderne" skulde være Begyndelsen til et Løsen af Jordspørgsmaalet; den skulde give Landarbejderne Adgang til Jord og derved skabe de mange smaa selvstændige Hjem Landet over. Det har jo imidlertid vist sig, at den ikke har gavnet Arbejderne stort, mere har den gavnet Jordejerne, idet Jordens Pris er stegen betydelig.

Desuden er Lodderne for smaa til at føde sin Familie, og Følgen deraf bliver, at Manden maa tjene Føden som Lønarbejder.

Hvis denne Lov skulde have virket, som den skulde, burde Staten først have skaffet sig J o r d. Var det sket, vilde Loven have gavnet L a n d a r b e j d e r n e og ikke som nu J o r d e j e r n e.

Det er altsaa nu Husmændenes Mening at anvise Maal og Midler til et sundt Løsen af dette saare vigtige Spørgsmaal!

Arbejdet for denne Sag, vil alle vaagne Tjenestefolk følge med Interesse, fordi Jordspørgsmaalet er det vigtigste Spørgsmaal for Tyende- og Landarbejderbevægelsen.

Vi maa nemlig kræve at faa Adgang til Jorden, den Jord vore Fædre gennem Tiderne har dyrket, drænet og kultiveret. Den Jord har vi først og fremmest Ret til at faa Adgang til og Del i.

Vi vil ikke nøjes med et Stykke Lynghede, en daarlig Udmark eller lignende; nej, vi forlanger Adgang til de fede Muldmarker, som kan yde noget for Arbejdet.

Der er Jord nok til dem, der ønsker at faa Jord. De store Herregaarde, som nu bliver misbrugt, ligger og venter paa at blive inddraget under Staten og udstykkede til Husmandsbrug.

De store Jordgodser er det forjættede Land, som Landarbejderne saa skal se at skaffe sig Adgang til!

Carl Westergaard.

Slid.

Af Johan Skjoldborg.

—:—

I.

Ole hed en Karl, der i 12 Aar havde tjent hos Povl Krænsen i Kanstrup. Han var svær af Skikkelse, meget høj og ludede lidt, havde blondt Kindskæg og blaa, gode Øjne.

Hans Kæreste, Røde-Maren, havde de sidste fem Aar tjent paa samme Sted. Hun var meget fregnet, især om Sommeren, og havde flammende rødt Haar. Hun var en lille fastbygget en med kraftigt Liv i de graa Øjne, der under lyse Vipper sad og tindrede i godt Lune. Naar hun lo, saa man hele Tandrækken, og hendes Braknæse stræbte i Vejret midt i det runde, fornøjede Ansigt.

Det daglige Samvær havde været saa hyggeligt. Naar han saa hende skynde sig over Gaarden med et Par Spande Mælk til Kalvene eller Valle til Grisene, saa fornøjede det ham at lægge Mærke til, hvor de tykke Ben i klaprende Træsko kunde rappe sig over den brolagte Plads. Naar hun tumlede Bøtter og Baljer, saa de skramlede, skurede Træet hvidt og Jærnbaandene skinnede blanke og satte dem til Tørre paa Tremmebænken ved Bryggersdøren, saa blev han glad ved at se, hvor hun dog kunde nytte Næverne. Hvor hun

færdedes i opskørtet Travlhed, frydede han sig over hendes kraftige, spændige Krop, der sprængte baade Knapper, Maller og Hægter; han smilede lykkelig og tog sig en frisk Skraa — nota bene af Obels i Aalborg — for at gøre Stemningen fuldkommen.

Sommerdagene henrandt mellem krydrende Hø og friskduftende Neg. Under Leens skære Klang og livsglad Spøg gled Arbejdet som en Leg, og det muntre Arbejdsliv i Skjorteærmer paa solvarme Dage og Skyndingen ved Bjærgning af Aarets Afgrøde bragte dem nærmere sammen.

Om Vinteraftenerne, naar hun skulde ud at malke, fulgte han hende med Lygten og fik sine Kys i Staldgangen . . . . Naar de traadte ind i den lune Staldluft, rejste Køerne sig, krummede Ryg, drynede og vendte deres gumlende Muler om imod dem; Hestene skrabede, rystede sig og raslede med Grimskafterne. Han gik ind i Loen, trak Skodderne fra Krybben og fodrede Bæsterne, der pustede i Hakkelsen og sparkede i Bessingen. Saa lukkede han igen og kom ind til Maren, hvor Mis listede sig varsomt frem, mjavede og strøg sig op ad hendes Skørter, Han stillede sig med Ryggen mod Stænget, Hænderne i Lommen, tyggede paa Skraaen, og saa pratede de, mens de fine Mælkestraaler skummede i Spanden, og hun flyttede sig fra Ko til Ko.

Og der var jo saa meget at drøfte: Om de nogen Sinde skulde faa deres egen Stald, deres egne Køer at malke og fodre, deres eget Hus, deres eget Hjem. — Hvorledes det skulde gaa til, og hvordan alt saa skulde være . . . .

Det var ved en Legestue for fem Aar siden, at Trolovelsen havde funden Sted.

Længe havde han baaret paa en lønlig Følelse, der ofte var ved at tage Magten fra ham; men naar de var ene sammen, var det ham ikke muligt at sige d e t, der netop skulde siges ved en saadan Lejlighed.

Saa var der som sagt Legestue. H a n dansede ikke meget, men h u n fløj fra Arm til Arm og var saa fornøjet. Det syntes han ilde om. — Det snørede sig sammen øverst i hans Bryst til nogle kvælende Fornemmelser, mens han stod i Døraabningen og saa paa de dansende. I et Hjørne skimtede han Jens Rod, der lod Buen flyve over Strængene, mens det faldende Støv pudrede Haar og Skæg og lagde sig tykt i Folderne paa hans Vest. Lyset i et Par smaa Lamper viftede, thi rundt i Dansen susede de unge. I en Taage af Støv og Sveddampe saa Ole dem fare rundt . . . . d e r var hun igen, og som hun lo . . .

(Fortsættes).

Læsning.

—:—

Adgangen til Læsning er nu saa let, at alle, der virkelig har Interesse for Literatur og social Oplysning, kan faa deres Lyst tilfredsstillet. Vore mange Ugeblade og Folkebogsamlinger kan tilfredsstille Trangen til lettere, underholdende Læsning, og for dem, der ønsker social Oplysning og videnskabelig Læsning, har vi foruden det omtalte sociale Bibliotek, Statsbiblioteket, hvdrfra vi jo kan faa Bøger ganske gratis.

Det første fornødne er derfor ikke at oprette en særlig Bogsamling for Tjenestefolk, men, som Hr. Johansen ogsaa fremhæver, at faa Folk til at læse, at udføre et Vækkelsesarbejde. Det nytter sikkert ikke foreløbig at sprede Kræfterne over alt for mange Planer og Opgaver, selv om disse i og for sig er udmærkede.

Det nødvendige Vækkelsesarbejde udføres lettest og bedst gennem Tyendebladet. Et Blad som vort kan, naar det faar tilstrækkelig Udbredelse, Uge efter Uge gøre et stort Arbejde ved at give Tjenestefolkene Smag for saa udmærkede Digte som Skjoldborgs og Aakjærs og ved i det hele taget ved at vække deres Interesse for social Oplysning. Det første Maal, hvorpaa alle Kræfter maa sættes ind, maa derfor være at skaffe Tyendebladet saa stor Udbredelse, at det virkelig kan komme til at gøre et saadant Arbejde.

Men allerede nu er der sikkert en Del Tjenestefolk, som har Tid og Lyst til at læse noget mere, end Tyendebladet kan bringe, og som har den rigtige Forstaaelse af, at det ikke er nok at bruge stærke Ord og rejse store Krav, men at man ogsaa maa stille Krav til sig selv om større Dygtighed og flere Kundskaber, — jeg nærer lige saa lidt som Hr. Johansen o. fl. nogen Begejstring for de militæristiske Højskoleforstandere og moderate Blade, der støtter det sociale Bibliotek, maaske for at berolige deres daarlige Samvittighed; men naar vi har et saa godt Bibliotek, og det ledes af en saa frisindet og sympatetisk Mand som Hr. Linderberg, er det jo dumt ikke at benytte det.

Det vilde selvfølgelig være udmærket, om vi havde vor egen Bogsamling, netop med den Slags Bøger, vi sætter størst Pris paa. Men saa læuge Interessen for den Slags Læsning endnu ikke er større, nytter det ikke at tænke paa en saadan Bogsamllng. Det eneste og bedste, vi foreløbig kan gøre for at skaffe Tjenestefolkene bedre Læsning og større Interesse, er at skaffe Bladet den størst mulige Udbredelse og gøre Bladet større.

Ole Ingerslev.

Tyendelov og Valgret.

—o—

Det lader til, at Tyendekommissionen er kommen til det Resultat, at vi skal have en ny Tyendelov og det paa Trods af hele den tjenende Stand, altsaa af hele den ene Part, som Loven skal gælde. Men vi vil ingen Klasselov have mere, vi forlanger heller ingen Beskyttelseslov, men vi kræver at blive behandlet efter Landets Love tilligemed andre Samfundsklasser. Hvorfor skal vi være en Kaste for os selv?

Denne Lov skal gælde for en hel Hær af Arbejdere, som hver Dag lægger sine Kræfter i Sliddet og Slæbet og faar kun en mindre Del af Lønnen for Arbejdet.

Det er os, som frembringer de store Værdier i Form af Smør, Æg og Flæsk. Er det os, som bærer Landet, eller er det Naadigherren eller Storagrar'en der gaar og vifter sig med Cigar i Munden og Egespiret i Haanden?

Men lad os tage de Mænd i Øjesyn, som har taget eller rette sagt vil tage sig det store Ansvar paa at skrive Tyendelov og Tjenestebøger.

Er de valgt af Tjenestefolkene?

Nej ikke en eneste!

Er det nu ikke det mest uretfærdige i det demokratisk styrede Land, at en hel Hærs tro Slidere ikke kan faa Lov at tale med om, hvem der skal skrive disse Love, som skal gælde for os. Vi kræver derfor Valgret og Valgbarhed med andre Samfundsklasser, og derfor gælder det om, at hver eneste af os melder sig ind i Organisationen, for kun derigennem kan vi faa vore Krav gennemførte, og de skal gennemføres, før bliver her ikke Ro.

Længe nok har vi været de undertrykte, men nu vaagner Kæmpen for aldrig mere at slumre hen. Derfor Kammerater: Ud til Agitation! Enhver kan agitere for vor Sag, og enhver maa føle det som sin Pligt at faa saa mange indmeldt som muligt.

Tjenestekarl **N. Chr. Nielsen,**
Ny Hunderupgaard, Odense.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Tyendebladet bedømmes.

—:—

Det faar en rosende Omtale overalt!

—

Som vi omtalte i forrige Nr., har vort Blad overalt faaet en gunstig Modtagelse. Selv de, der egentlig ikke staar os nær, maa indrømme, at „Tyendebladet" er et godt Blad, som fuldt ud kan fylde sin Plads.

Saaledes skriver Fruen paa en af vore største Højskoler til os:

„Jeg har været saa glad ved at læse „Tyendebladet" lige siden det begyndte at komme, og Tak for alle de kønne Digte, der har været i det. Særlig de 3 i Julenumret. Jeg fandt, at i Aar var „Tyeneebladet"s Julenummer det bedste af dem, vore Blade sendte.

Jeg har fulgt Tyendebevægelsen med Interesse og Kærlighed hele Tiden og glædet mig, fordi jeg holder af Danmarks Tjenestefolk og ved, at der i dem er Stof til netop fine og dannede Mennesker, og at der imellem dem netop lever nogle af de mest dannede, jeg kender. Jeg var saa glad, da de fik et Blad, hvor de nu rigtig kunde tage fat og frit faa Lov at udtale deres Krav!"

— Det var at ønske, at alle Højskolefolk vilde se saa fornuftigt paa vor Bevægelse!

— Til en af vore Repræsentanter har Redaktøren af et stort Regeringsblad i Sydjylland udtalt følgende:

„Man kan sige om Bladet, hvad man vil, men enten vi er enige med Westergaard og hans Medarbejdere eller ikke, saa maa man sige, at journalistisk set er det ubetinget det bedst redigerede Ugeblad vi har og staar i den Henseende over mange Dagblade!"

„Horsens Soc.-Dem." skriver:

„Tyendebladet" har siden Starten, 1ste Oktober i Fjor, vundet sig mange Venner, hvilket ikke er saa mærkeligt, efter som det i et friskt og djærvt Sprog taler Tyendets Sag.

Det lille, energiske Blad arbejder allerede nu paa at foretage en Udvidelse til det dobbelte. Det skulde slet ikke undre os, om det lykkes for Bladet at gennemføre denne Plan, ladet som det er med Energi og Kraft.

„Tyendebiadet tæller blandt sine Medarbejdere Mænd som Jeppe Aakjær, Chr. Bundgaard, Johan Skjoldborg, M. Andersen-Nexø, Dr. P. Munck og, foruden mange flere, den energiske Redaktør Carl Westergaard. Med saadan en Medarbejderstab er det jo ikke noget Under, at Bladet er godt og værd at læse!“

Til en af vore Medarbejdere har en af de ledende Mænd i Husmandsbevægelsen sagt: „Tyendebladet“ er betydeligt bedre end vore Husmandsblade! Jeg bar holdt det siden det begyndte at udkomme.“

En anden Husmand føjede til: „Jeg bliver altid i godt Humør, naar „Tyendebladet“ kommer; det vilde være et stort Savn for mig, om jeg skulde undvære det!“

Saaledes siger forskellige om vort Blad. — Gaa ud og sig det til Dine Kammerater, Tyendet og Husmændene, saa vil de forstaa, at de gaar tabt af noget godt, bvis de ikke bolder „Tyendebladet“. Du vil da meget let tegne dem som Holder af Bladet, og derved har Du gavnet det og Din egen Sag meget!

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

Aktietegningen i „Tyendebladet“.

—:—

For at vi kan foretage en nødvendig Udvidelse af „Tyendebladet“, maa der endnu tegnes en mindre Kapital i Aktier i Bladet.

Enhver, der straks tegner sig for en Aktie paa 5 Kr., faar Bladet gratis i 2 Aar!

Den tegnede Sum vil ikke blive opkrævet før Aktionæren ønsker det. Den behøver ikke at opkræves før f. Eks. til 1. Maj, hvis det ønskes.

Vi haaber, at alle vore Læsere, som har Interesse for Bladet, vil tegne sig for en Aktie paa 5 Kr. med det samme! Sker det, og faar vi i den kommende Tid nogle flere Annoncer og Holdere, vil Bladet blive udvidet i meget nær Fremtid.

Enhver, der kan se Betydningen deraf, vil nok yde os en Smule Støtte, dels ved Aktie- og Annoncetegning og dels ved at skaffe Bladet større Udbredelse.

Tænk over Sagen og skriv til Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus, hvor alle Oplysninger faas.

---

*Køb **altid** Eders Vare hos dem, der annoncerer i „Tyendebladet“.*

Vor Bevægelse.

—:—

— **„Dansk Arbejdsmands Forbund“ har bevilget „Tyendeforbundet“ 300 Kr. til fortsat Agitation for Bevægelsen!**

— Onsdag den 22. Januar afholdtes paa Levring Højskole Diskussion om Tyendesagen. Højskoleforstander Birkedal-Nielsen indledede. Han fulgte i sit Foredrag væsentlig den samme Fremstilling, som han har givet i sin Bog, „Tjenestefolk“. Ved at høre Højskoleforstander Birkedal-Nielsen faar man næsten Indtrykket af, at han betragter Tyendesagen som et religiøst Spørgsmaal. Indlederen anbefalede dog Forsamlingen at læse Carl Westergaards Skrift „Tyendets Stilling i Samtundet“, hvis de vilde gøre sig kendt med, hvad der fordredes fra Tyendets Side — men eller anbefalede han det ikke.

Fra anden Side blev der fremholdt, at Tyendespørgsmaalet først og fremmest maatte være at betragte som et socialt Spørgsmaal, der maatte søges løst som saadan.

I den lille Diskussion efter Foredraget deltog Højskoleforstander Witt-Hansee, Fru Sofie Bruun, Gaardejer A. C. Nielsen, Højskoleelev Junker og Højskolelærer Hans Pedersen. „Hjael“.

— Enhver, der har Sympati for vor Bevægelse, bør lade sig tegne for en Aktie i „Tyendebladet“ paa 5 eller 2 Kr. Skriv til Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

— Mødet i Fangel forløb godt. Efter at Ahlman-Hansen havde talt, var der Diskussion, hvori flere deltog. Der blev stiftet en ny Afdeling paa 20 Medlemmer. Husmand Johs. Larsen blev Formand og Tjenestekarl A. Johansen Kasserer.

Aftenen efter var der et godt Møde i Flemtofte, hvor Ahlman-Hansen talte. Derefter en Diskussion paa 3 Timer.

— For at skaffe „Tyendebladet“ en Holder faas som Præmie Pjecen „Tyendets Stilling i Samfundet“, og for to Holdere faas hele Bladets Oktober-Kvartal!

Alle vore Holdere bør benytte sig af dette Tilbud, derved kunde de gavne baade sig selv og „Tyendebladet“.

Bendstrup Tyende- og Arbejderforening afholdt sin Generalforsamling Søndag den 27. Januar. Regnskabet, som godkendtes, viste en Indtægt af 60 Kr. 85 Øre og en Udgift af 56 Kr. 76 Øre, Kassebeholdning 4 Kr. 9 Øre. Til Bestyrelses-Medlemmer genvalgtes Tjenestekarl Anders Chr. Randers (Formand), Tjenestekarl Jens Stær Nielsen, Husmand Hans Chr. Jensen, Musikker Poul Anker Poulsen, Møllesvend Vilhelm Nielsen, Husmand Rasmus Chr. Jensen. Suppleanter: Tjenestekarl Anders Rasmussen og Rasmus Jensen.

Til at repræsentere Foreningen paa Aarsmødet valgtes Anders Chr. Randers, Thomas Hougaard og Rasmus Chr. Jensen.

Foreningen tæller 59 Medlemmer.

— Forsøg om det ikke kunde være muligt at skaffe „Tyendebladet“ en Annonce fra de forskellige Egne, hvor det er udbredt. Det vilde være en umaadelig Støtte for Bladet.

— I Ørbæk (Fyn) var der i Søndags Møde, hvor Hmd. H. P. Hansen og Axel Hansen talte. Efter Foredragene blev der dannet en ny Afdeling. Som Form. valgtes Axel Hansen, Næstformand N. Juhl, Kasserer Jørg. Sørensen. I Bestyrelsen: N. Jørgensen, J. Hansen og K. Andersen. Vi ønsker dem Lykke med Arbejdet!

— Ved at bestille „Tyendebladet“ nu faas alle Numrene, som er udkommen i dette Kvartal.

Alle vore Læsere bør efter bedste Evne agitere for dets Udbredelse overalt. Skaf os en — kun en eneste — Holder hver, saa skal det uden Prisforhøjelse blive udvidet til det dobbelte!

— Paa Amager blev der for faa Dage siden stiftet en god Afdeling med 20 Medlemmer. — H. P. Hansen er Formand, C. Andersen Næstformand og N. P. Pedersen Kasserer. Vi ønsker dem Lykke med Arbejdet!

— I Taastrup ved København er der dannet en ny Afdeling med 40 Medlemmer. Ved Mødet talte Frk. Elisabet Jørgensen, København, og Chr. Christensen, Glostrup. Der var mødt ca. 100 Tilhørere, Tjenestefolk og Arbejdsmænd.

— H. J. Hansen, Røjle pr. Strib, er villig at tale, hvor vor Repræsentant eller Afdelingerne vilde have en Mand fra Forbundet som Taler.

Da jeg ikke altid kan faa Tid at komme ud som saadan, vil jeg paa det bedste anbefale Hansen som Forbundets Repræsentant ved Møder paa Øerne og i Sydjylland.

Carl Westergaard,
Aarhus.

Uge-Kronik.

—:—

Forfatteren Henrik Pontoppidan
har sendt „Tyendebladet“ en Sympatiskivelse, hvori han ønsker Bladet god Fremgang og stadig Vækst.

De jyske Husmandsforeninger
afholdt den 1. Februar Møde i de forkellige Amter, hvor de drøftede, hvorledes „Lov om Jord til Landarbejdere“ kunde forbedres..

— Jordspørgsmaalet er et meget vigtigt Spørgsmaal, særlig for Tyendet og Landarbejderne.

Paa vort Repræsentantmøde i Aarhus vil denne Sag blive taget under grundig Behandling.

Formanden for Tyendeforeningen i Balslev
ved Ejby har anmodet os om at meddele, at Pladsen hos den her i Bladet omtalte Forpagter ikke er saa daarlig endda. Han har sine Folk i flere Aar, og der føjes til: „Han har været med til at bevilge, at Tyendeforeningen gratis maa have Forsamlingshuset seks Gange om Aaret!“

Højskoleforstander Thomsen, Børkop,
har ved et Møde rettet et stærkt Angreb paa vort Blad og vor Bevægelse. — Det er forøvrigt os komplet ligegyldigt, hvad en livsfjensk, fanatisk Missionsmand mener om vor Bevægelse!

Kontrolvirksomheden
er en ny Virkefeldt for unge dygtige Karle og Piger.

Hidtil har det været de mere velstillede Folks Børn, som har uddannet sig til denne frie og selvstændige Gerning. Det burde ikke være en Bestilling, de havde Forret paa. Tjenestefolk kan meget let uddanne sig saadan, at de kan udfylde deu Plads. Og det bør de i stor Udstrækning gøre. Der er ikke for mange Kontrolassistenter. Tværtimod.

— Paa Ribe Mælkeriskole uddannes Assistenter meget billig, og i Reglen skaffes de en god Plads efter udstaaet Læretid. (Se omst. Annonce).

Forenings-Meddelelser.

Lørdag den 8. Februar afholder „Nørre Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening“ Medlemsmøde i Nørre Lyndelse Kro Kl. 8 Aften. Alle Medlemmer bedes møde.

F. V. Thygesen, Formand.

— Balslev Tyendeforening afholder Møde i Forsamlingshuset Tirsdag den 11te Februar. Alle Medlemmerne bedes møde.

V. Larsen, Fmd.

— Møde i Fangel Mandag den 10. ds., Kl. 8, hos Tyendeforeningens Formand, Johs. Larsen. Alle indbydes! Nye Medlemmer optages.

— Møde i Hellested Forsamlingshus den 14. ds., Kl. 8. Alle indbydes.

Jens Pedersen.

Korrespondance.

Til L. L.! Tyendeloven kan købes i enhver Boghandel. Dem, der vil læse den, kan købe den der.

Til H. Aa., O. B. og A. M.! Er der Jærnvinduer i jert Kammer, skal I melde det til Politiet, men et bedre Kammer faar I ikke, før I selv tvinger „Herren“ til at give jer et.

— Til Vilh. Jensen, Taastrup! Du maa jo fejle noget, siden Du skaber Dig saadan, fordi jeg har sendt en Opkr. for Oktober Kvartal. Du har jo selv anmodet mig om det! Forøvrigt er der over 100, der har delt Din „Skæbne“. C. W.

— Til L. Nielsen, O. Pedersen, C. Jensen. V. Pedersen, N. P. Larsen, J. Eriksen, E. Nielsen, N. Hansen, alle pr. Taastrup! I anmodes venligst om at betale „Tyendebladet“, da I har bestilt det. Man bør altid betale det, man skylder!

Agitér for „Tyendebladet“ blandt Venner og Bekendte!

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

Annoncer.

—:—

Aarhus.

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Plads tilbydes.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En Karl kan faa en god Plads til høj Løn fra 1. Maj hos **J. Hansen, Fangel.** Alle Oplysninger faas hos K. Madsen, Stengaard, Fangel, Fyn.

Nr. Aaby.

Husk! H. C. Hansens Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum",

Nr. Aaby.

Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**
Billige Afbetalingsvilkaar.
Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.
☛ **Telefon 70.**

Odense.

Fodtøj

købes bedst og billigst i

Reform,
Kongensgade 2, Odense.
4 pCt. Rabat efter Annoncen!

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,

Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole (**Haandværkerafdel.**) November—Marts.
Arne Møller, Forstander. **Geert Jørgensen.**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Kontrol-assistenter

uddannes paa **Ribe Mælkeriskole** fra Januar til April.

S. H. Salling.

Bøger og Blade.

Mod Melancholie

anbefales at læse **„Jyllands Ugerevy"**, der altid er meget humoristisk i Billeder og Tekst. Bladet, der kun koster 45 Øre Kvartalet + Postp., kan bestilles overalt.

Kontor: Søndergade 29.
Telefon 1044. Aarhus.

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

□ Larsbjørnstræde 1¹. □ □ København. □

Alle bør læse:

Tyendets Stilling i Samfundet

af Carl Westergaard.

Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**

Pris 25 Øre.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

▷ **Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.** ◁

„Middelfart Venstreblad",

Vestfyns Avis. — Telefon Nr. 3.
(Redaktør Fr. Højmark).

Det radikale Venstres Organ i Vestfyn. — Største og mest udbredte Dagblad i denne Landsdel. — **Ca. 400 Abonnenter flere end noget andet Middelfartblad.** — Husmænd, Tyende og Landarbejdere kun 2 Kr. ialt pr. Kvartal, naar Bladet bestilles paa vort Kontor.

Abonnér! Avertér!

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	**Peder Jæger: Kronjyder**	1.00
- 2.	**K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby**	0.80
- 3.	**J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland**	0.60
- 4.	**J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild**	0.85
- 5-6.	**Jens Thise: Niels Klinker**	2.00
- 7.	**Peder Jæger: I de lonng Awtene**	0.75
- 8.	**Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ**	0.65
- 9.	**Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.**	0.65
- 10.	**J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten**	0.65
- 11.	**Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike**	0.35

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Agitér for „Tyendebladet".

Bl. Annoncer.

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard", „Karen Bornemann"** o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.

Literat **Lindberg,**
Frederiks St.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Cykler

og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Køb kun

hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 20. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 16. Februar 1908. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 2. Aarg.

Du skal — —

Du skal leve Dit Liv i den friskeste Luft.
Du skal aande de spraglede Smaablomsters Duft,
som den frieste Fugl op i Ætheren blaa
skal en Jubelkascade af Triller Du slaa.

Og mod Trældom og Tvang skal Du knytte Din Haand,
Du skal hærde Dit Legem, berige Din Aand,
Du skal mønte Din Tanke i fængende Ord,
Du skal blande Din Stemme i Frihedens Kor.

Du skal rejse Dit Hoved og ranke Din Ryg,
Du skal stirre mod Fremtiden frejdig og tryg,
Du har Venner, hvis Hjerte Din Klage har rørt,
har Du Styrke og Mod, vil Dit Krav blive hørt.

Du skal bøje Din Arm til et knusende Slag,
at det gamle kan falde med tordnende Brag,
Du skal trampe Din Fod i Aprildagens Smuds,
Du skal møde Din Sommer i stiveste Puds.

Du skal leve Dit Liv i den friskeste Luft,
Du skal aande de spraglede Smaablomsters Duft,
som den frieste Fugl op i Æteren blaa
skal en Jubelkascade af Triller Du slaa.

Bertram Eggers.

Utilfredshed og Had.

—:—

Naar vore Modstandere vil være mest onde ved os, siger de, at vi udsaar Had og gør Folk utilfredse. Og efter den gamle Moralopfattelse skulde være ensbetydende med, at vor Agitation er et goldt og grimt Nedbrydningsarbejde, som ordentlige Folk helst skulde holde sig fra.

Vi tager os det imidlertid meget let, ja, vi indrømmer endogsaa vor „Brøde", idet vi fuldt ud vedkender os, at vi gør Forsøg paa at udsaa al det Had vi kan, og gøre Folk saa utilfredse som muligt!

Antagelig vil mange slaa Hænderne sammen af Forbavselse. Saa slette havde de dog aldrig troet deres Medmennesker kunde være!

— Som sagt, vi vedkender os, at vi udsaar Had, ikke mod enkelte Personer, men mod alt det, der er daarligt og uharmonisk. Og ikke uden ved at hade det daarlige, kan man fremme det gode.

Utilfredsheden, Misfornøjelsen er heller ikke af det onde. Tværtimod, det er noget godt. Det er ikke noget daarligt at gøre Herregaardsarbejderne utilfredse med deres trællende Tilværelse og usle Stilling. Utilfredshed skal til for at han kan naa til noget andet.

Det er, som Skjoldborg en Gang har sagt:

„Hvis den Landarbejder, der kun har 500 Kr. i aarlig Indtægt, ikke er misfornøjet, saa kommer han aldrig videre. Misfornøjelse er et godt dansk Ord, naar det anvendes paa rette Sted. Vi behøver ikke at prædike Misfornøjelse. Vi behøver blot at forklare Stillingen, som den er. Bliver der saa Misfornøjelse, er det en Følge af faktiske Oplysninger".

— Saa længe Tjenestefolkene og Landarbejderne ikke er utilfredse med deres usle Stilling, naar de ikke højere op.

For dem er Utilfreden altsaa en Nødvendighed, og saa længe de ikke faar mere ud af Tilværelsen end Slid og Slæb og et usselt Hummer, saa længe vil Utilfredsheden og Hadet brede sig, selv om der nok saa ofte bliver sagt:

I skal nøjes med det I have!

Carl Westergaard.

Dr. P. Munch.

Vi præsenterer her et Billede af den kendte Videnskabsmand og Politiker, vor Medarbejder, Dr P Munch.

P. Munch har udgivet et Par Bøger om Samfundslære og er Redaktør af Tidsskriftet „Det nye Aarhundrede".

P. Munch er en kundskabsrig og sympatetisk Mand, der har Forstaaelse af Tiden og dens Krav.

Slid.

Af Johan Skjoldborg.

—:—

I.

Tyk, sur opvarmet Luft strømmede ud af Vinduer og Døre, Dampene fortættede sig til store Drypper paa Loftet og drev i tunge Taarer ned ad de graa Karme.

Han stirrede endnu en Stund ind i Taagen og ærgrede sig. Nu dansede hun igen med Jens Prøjser, den Avekat! — og saa klemte han Skraaen.

Ole tyggede den Aften en Tiøres Rulle af Obels og skyllede mere Punsch i sig, end han havde godt af.

Thi, hvordan det kom sig, sad han snart ved Drikkebordet. Han lod sig falde ned i en Krog, hvor han blev siddende ganske stille, meget bleg, stirrende, uden at forandre en Mine, mens de andre støjede og larmede; — han bare drak, som det var hans Livsopgave at tømme alle de Bægere, der kom i hans Nærhed.

Efter nogen Tids Forløb begyndte det at snurre i Hovedet. Han syntes Bordet løftede sig med alle Glassene og dansede rundt, og han selv — det hele løb rundt. Det summede og larmede, men hvad det var, de enkelte Lyd kunde han ikke opfatte. — Saa rejste han sig og stod og mumlede noget om de Satans Kvindemennesker . . .

Da han kom udenfor, løb han mod Bindestenen. „Det var da ogsaa spedalsk!"

Idet han traadte til Siden, var han lige ved at falde over en Trillebør: „Nej nu tror a s'gu . . . ."

Mere fik han ikke sagt, for da han blev nødt til at gribe for sig, satte han Haanden ind gennem en Rude; og i bare Forbavselse blev han staaende stille som en Mus.

Indenfor var der nogle Piger, som skreg og ud styrtede mange for at se.

„Hvem er det, der spøger?" spurgtes der.

„A kan Fa'n fløjte mig ikke gøre for det. Det er saa spepalsk i Aften, og saa er det saa mørkt!"

„Hi! hi! hi! — lo Pigerne, der stod i Klynge og trykkede sig og ad hinanden — „Det er jo stjærnelyst, Ole!"

„Stjærn — he! — ja, det kan s'gu gerne være, a har en Stjærn — he! — Det er da ogsaa spedalsk!" —

Senere, da han sad paa en Kasse og svalede sig, lagdes der en Haand paa hans Skulder.

„Ole“, sagde hun. Det var Maren.

„Falsk som Skum paa Vand!“ svarede han med kold Foragt.

„Men er det din Mening, saa vil a . . .“

Hun lo igen.

Saa sagde han, idet han sprang op:

„Bitte Maren, a holder den Onde tæske mig saa møj o dæ!“

Saaledes friede Ole.

II.

Sommeren kom. Den dryssede Lys over Landet og ud over Havet, der bag Klitterne rullede sine Dønninger ind mod Stranden. Ingen Skove lukkede for Udsynet, og med udbredte Arme favnedes Sommerens rige Lys. Klitternes hvidgule Sand drak sig mæt deri. Marehalmens Buske badede sig deri, og ind over det lyngbrune Land krøb Skyggerne i Skjul under det lave Purl og gemte sig i de dybe Hjulspor. Sommeren sang i Lærkens Toner, duftede fra Blomsternes Bæger, blinkede paa hvide Sejl spreds over Havet, og saa laa den midt paa Dagen og knitrede i det aabne Landskab. Øjet frydedes, naar det hist og her fandt en grøn Sig med en Pyt Vand, og Blikket vederkvægedes ved at hvile i Havets blaa Farve.

Ude i Sommeren, i Klitlandet drog Ole langsomt sin Fure. Af denne ubrudte Jord havde han købt mangfoldige Tønder Land af sin Husbond. Det kneb undertiden med at tage fuld Fure, for de mange Tuer og de smaa Ujævnheders Skyld, men de kom da til at ligge der, den ene ved Siden af den anden; — gennem tung Jord og filtrede Rødder skar hans blanke Plov.

Det var en stor Stund for ham, da han første Gang spændte Jærnet i Jorden her. Han følte sig saa højtidelig stemt, trængte ligesom til Andagt, Indvielse, Velsignelse . . . Han saa ud over sin vide Ejendomsstrækning, hvor aldrig før et Redskab havde prøvet paa at bryde ny Jord; — saa tænkte han paa sit Studepar og sine Arme. Han anede i et Øjeblik, hvad som forestod for mange Aar, for hele hans Liv. Og det var derfor, han syntes, det var saa hellig en Time.

Saa sagde han, ligesom naar han holdt uden for Husbondens Dør med hele Familien og skulde til Lendum Marked: „I Guds Navn!“ Og saa drev han paa Studene.

(Fortsættes).

Blændværk.

—:—

Betragtninger over Valgretsforliget.

—

Nu faar vi altsaa almindelig kommunal Valgret, er der mange som paastaar, og der tales og skrives meget højtideligt og stemningsfuldt om det store Fremskridt, at Mand og Hustru, Tjenestekarl og Tjenestepige nu kan følges ad til Valgbordet — naar de ellers opfylder Betingelserne for at have Valgret, føjes der rigtignok til.

Ja vel at mærke, naar de ellers opfylder Betingelserne.

Jeg skal ikke her komme ind paa nogen omfattende Kritik af Valgretsforliget, men kun holde mig til dette ene — som de fleste vistnok er alt for tilbøjelige til at overse — at skønt Valgretten tilsyneladende udvides, saa gøres denne Udvidelse igen ret betydningsløs ved de skærpede Betingelser, der samtidig stilles.

Hidtil var det jo saaledes, at fuldmyndige Mænd — undtagen Tyende — havde Valgret, naar de blot i et Aar havde boet i og svaret Skat til Kommunen. Valgene i Landkommunerne foretoges gerne i November eller December Maaned, og en Mand havde altsaa hidtil kommunal Valgret, naar han blot f. Eks. siden 1. Novbr. Aaret iforvejen havde boet i Kommunen. Efter de Fordringer, der nu skal stilles, vil f. Eks. en Mand, der er flyttet til Kommunen i April Maaned 1907, ikke en Gang have Valgret i Marts 1909, da Valgene efter den ny Lov rimeligvis vil foregaa.

Fra en Række Byer, hvor man jo har lettest ved at overse den ny Situation, meldes der allerede om, hvilket Indhug de ny Bestemmelse gør i Arbejdernes Valgret. „Nordjyllands Social-Demokrat“ opgør saaledes paa Grundlag af Ligningskommissionens Tal, at 1338 Personer, som efter den gamle Valgordning vilde have Valgret i Aalborg, ved et Valg i Marts 1909 møder denne Valgret, dersom Forliget gennemføres.

Det samme Forhold vil vi faa paa Landet. Tusinder af Landarbejderne vil efter Forligets Bestemmelser miste deres Valgret til Kommunevalgene.

Nu vil en og anden maaske sige, at det „store Fremskridt“: Tyendets Valgret, nok kan opveje et Tilbageskridt paa andre Omraader; men det er netop dette Fremskridt, jeg mener fortjener at stemples som Blændværk. Den Bestemmelse, der gør saa stort et Skaar i Arbejdernes Valgret, vil nemlig gøre Tyendets Valgret fuldstændig værdiløs. Formanden for Nørre Tranders Sogneraad ved Aalborg har paa Grundlag af de af ham selv optagne Rodelister for Øster-Utterup paavist, at i denen By med mange store Gaarde faar ikke en eneste Tjenestekarl Valgret og kun 2 Piger, og i den Kommune, hvor jeg bor, kan jeg heller ikke tænke mig en enekte Tjenestekarl, der vil faa Valgret.

Saaledes ser det „store Fremskridt“ ud.

Saaledes er det Forlig, der udskriges som den største Reform, der er opnaaet siden 1849.

Snyderi! Humbug! Blændværk!

Der kan ikke tales om, at Kravet om Valgret for Tjenestefolk nu kan betragtes som opfyldt og derfor slettes af Demokratiets og Tyendeforbundets Programmer. Det maa tværtimod herefter stilles endnu mere højlydt end før.

Johs. K. Johansen.

Til Arbejdernes Blad.

—o—

Jeg ønsker Dig fnysende Fjender;
thi har Du af dem en Skok
(jeg taler om Ting, som jeg kender!)
— da kommer Vennerne nok.

Søg ind ad de lave Døre
og op under Kvistkamrets Spær
og kast paa de nøgne Vægge
et lille legende Skær.

Hav Øjet paa Gydernes Stakler,
bær Blomst til den syges Seng,
og glem ham ikke, den lille
forpjuskede Hyrdedreng.

Der sidder i Udmarkens Øde,
saa fjærn fra den alfare Vej,
en Hob, som maa betle sig Føde;
jeg véd, at de venter paa Dig.

Og andre Du træffer paa Kæret,
saa langt fra den banede Sti;
de titter saa rædde i Vejret,
naar nogen gaar dem forbi.

— Og Plejebarnet, der ledes
til Piskningens blødende Vé,
mens Fadervoret det bedes
de hellige tre Gange tre —

Du skaane ej Børnenes Bødler!
Du piske dem med Skorpion,
om Lovens snirklede Tødler
voterer syvdobbelt Pension!

Paa Herregaardsmarken Du standse
en Æsel i Snore og Frak,
hvis Stok en Polsk monne danse
paa Ryggen af en Polak!

Og alle de blege, der aander
i Støv af Fabrikernes Malm;
og gamle forsømte, der vaander
sig rundt paa Kommunernes Halm —

Og Tyendekamrenes Mørke
med Skimmel som Smykke paa Væg,
der suger den Tjenendes Styrke
og gi'r ham en Baas mellem Kvæg —

Og Teglværkets lerede Trældom,
saa gammel og næsten saa grum,
som den Gang Gud Herren i Gosen
over Teglfabrikanten holdt Dom —

Og Væverskens Kamp med Maskinen,
der krummer sin snigende Arm,
imens den — til Staatænders Hvinen —
voldtager den hostende Barm —

— — Ja! Ja! Du skal finde dem alle
og yde dem broderlig Trøst
og være for Samfundets Øre
en stræng, udskammende Røst.

Men har Du bragt Haanden af Klemme
til Kroppenes Glæde og Gavn,
vi venter, Du rejser din Stemme
for Sjælenes sukkende Savn.

Løft Faklen mod Loftets Fjæle
derinde i Smaamandens Hjem,
saa alle Skyggerne stjæle
sig bort til Helvedes Gem!

Giv aldrig Pardon til det Onde,
der æder som Trøsk i Træ!
Du sænke deri din Sonde
og bryde det over dit Knæ!

Du være den Fattiges Værner,
Du være den Riges Ris!
Da faar Du ej Ordner og Stjærner,
men bævende Læbers Pris.

Jeppe Aakjær.

Udmarksfolkenes Rejsning.

—:—

Opgaven er stor!

Opgaven: At rejse det nuværende Samfunds Udmarksfolk, at hæve dem op til samme aandelige Niveau, til samme Kulturstandpunkt som dem, der gennem Menneskealdre har haft Monopol paa at tilegne sig og udnytte alle de aandelige Værdier, der er produceret i alle de tekniske og kulturelle Fremskridt, der er naaet og ved denne Forret har hævet sig op over dem, for hvem Adgangen til alle disse Kulturgoder — paa Grund af daarlige økonomiske Forhold — hidtil har været stænget.

Men Udmarken er vidtstrakt og dens

Beboere talrige. Thi Udmarksfolkene er jo ikke alene — i kulturel og økonomisk Henseende — Tyendet, men hele Arbejderklassen, saavel i By som paa Land. Skal denne vældige, undertrykte Masse virkelig naa at faa Respekten for dens Menneskeværd og Menneskerettigheder tvungen frem til Anerkendelse, da er den første Betingelse den, at Forstaaelsen af de fælles Interesser og den fælles Modstander er tilstede.

Skal Tyendestanden i dens Frigørelseskamp blive i det rette Spor, er det en absolut Nødvendighed, at den er klar over den egentlige Aarsag til dens undertrykte Stilling; thi skal den tilegne sig Kulturgoder, maa ogsaa dens økonomiske Stilling højnes, og da gælder det i første Række om, at den har social Forstaaelse. Uden nøje Kendskab til Samfundsforholdene vil en Kamp om det økonomiske dog i det lange Løb være en Kamp i Blinde.

Derfor maa Tyendet tilegne sig socialistisk Oplysning og forstaa det bærende Grundlag for de socialistiske Principer, thi først da er der Garanti for, at Tyendebevægelsen vedblivende fuldtud vil forstaa sin Opgave som Underklassebevægelse.

Men med denne Forstaaelse som Grundlag har Tyendet ogsaa langt større Betingelser for at naa frem end nogen anden Del af Arbejderklassen. Der findes ikke paa Landet den store Reservearmé af Arbejdere, der overalt paa de industrielle Arbejdsmarkeder af Sulten tvinges imod deres arbejdende Kammerater i en ødelæggende Konkurrencekamp; der findes ikke, som i Industrien, de Arbejdsforhold, der under forekommende Strejker kan afbrydes i Maaneder og derved i høj Grad besværliggøre Lønbevægelsen. Kort sagt: De Fordele. der bydes Landarbejderne under en eventuel Lønkamp, er uoverskuelige; det gælder kun om, at de vil forstaa at udnytte dem.

Og det vil de sikkert. — Det er jo saa langt fra Tilfældet, at Tyendestanden ikke er intelligent; at den er „Samfundets nederste". Nej! Netop blandt Tyendet er der uden Tvivl slumrende Kræfter nok, der kun venter paa at blive rusket op af Døsen, for straks at stille paa Arbejdspladsen med Lyst og Mod til at tage fat paa Oprydningsarbejdet.

Og derfor hilser de organiserede Byarbejdere ogsaa Tyendebevægelsen med Glæde, vel vidende, at skal Arbejderklassen frigøre sig for Kapitalismens Aag, maa hele Klassen være med uden Hensyn til, om den ene har tilkæmpet sig lidt højere Løn eller lidt større Viden end den anden.

Thi kun ved Sammenslutning og i klar Forstaaelse af de fælles Interesser kan det lykkes os at rejse os selv og alle dem, der „fostres i Udmarkens Hytter".

Og da findes der kun en Vej: Indførelse af et andet Samfundssystem, Indførelse af Socialismen.

Alfr. Nielsen.

Fornuftige Ord.

—:—

Ved et Møde i Randers Landboforening udtalte Proprietær Fogsgaard, Taastrup, følgende:

Vi Landboere maa arbejde hen til, at vore Arbejdere faar en passende Løn, da det efter min Mening er den eneste Maade, hvorpaa vi kan holde den fremmede Arbejdskraft ude. Vi er ikke tjent med, at vore egne dygtige Arbejdere udvandrer, og vi i Stedet maa nøjes med den fremmede Arbejdskraft, der ikke paa langt nær kan erstatte vore egne Arbejdere.

For at forhindre, at Arbejderne rejser til Byerne, maa vi give dem en Løn, som de kan være tjente med. Vi maa her konkurrere med Byerne, og især med Industrien. Naar vi skal sælge vort Korn og vort Smør, søger vi at faa den højeste Pris derfor, men saa maa vi ogsaa erindre, at Arbejderne ikke har andet at handle med end deres egen Arbejdskraft, og det er da meget forstaaeligt, at de søger at sælge den saa dyrt som muligt.

En Byarbejders Løn er 800—1000 Kr. aarlig, og vi maa søge at hæve Landarbejdernes Løn herop imod. Naar en Landarbejder tjener 700 Kr. og tilmed har Hus og Have, tror jeg, at han er stillet omtrent som en Byarbejder, og hertil bør vi naa.

Det Forslag synes jeg kan paa flere Maader betragtes som anbefalelsesværdigt. Særlig med Hensyn til Arbejdstiden maa vi forhaabentlig snart være naaet saa vidt, at vi kan sætte en Stopper for den 17—18 Timers Sommerarbejdsdag, man tit kan blive budt, særlig i Vestjylland.

Jeg betragter det næsten som en Skam, at mangen Arbejdsgiver paa Landet uden mindste Paaskønnelse kan holde sine Folk i Virksomhed en 18—20 Timer i Døgnet.

Hr. Madsen mener ogsaa, at Lønnen skulde udbetales maanedsvis, det tror jeg ogsaa vilde være heldigt for alles Vedkommende.

Det, jeg i Ovenstaaende har villet tilsigte, er en Anbefaling for det foreslaaede Kontrakt-System, som jeg er overbevist om vil bidrage til at forbedre Forholdet mellem Husbond og Tyende.

„Jens Chr. Andersen Busk,
Høgild pr. Karup.

VoreKarlekamre

—:—

Jeg skal med Glæde efterkomme Hr. Redaktørens Opfordring og fortælle, hvor det Karlekammer er, som findes i Svinestien. Det er nemlig paa Foerlevgard pr. Skanderborg.

Foerlevgaard, der er en Proprietærgaard, har iøvrigt to Karlekamre. Det ene med Plads til fire Karle findes ved Stalden og er, som saa mange andre, mørkt og uhyggeligt.

Det andet ligger, som nævnt, i Svinehuset, dette er saa meget desto mærkeligere, som det ligger i en nyopført Længe.

Jeg kunne have Lyst til med det samme at fremdrage et andet Karlekammer, nemlig Forpagter Rasmus Sørensens i Svejstrup. Dette Kammer trodser enhver Beskrivelse. Væggene er faldefærdige og derfor stivede af med Brædder, Vinduet, hvis man kan kalde det Hul, der sidder i Væggen, saadan; det er saa lille, at der altid er halvmørkt i Kammeret. Gulvet bestaar af Kampesten,

Det værste kommer dog tilsidst: Kammeret bruges nemlig til Hundehus. Henne i Krogen laa en Bunke Halm, hvor Hunden havde sit Leje. Der havde den efter Forlydende haft sin Plads i mange Aar.

Det mærkværdigste er dog, at nogen vil tage til Takke med sligt et Hul!

Det er med større Glæde, at man gaar til denne Mands Nabo, Jørgen Jensen, og beser hans Karlekammer. Dette findes i Stuehuset og er lyst og rummeligt, Gulvet er nyt og ferniseret, Vinduet behængt med Gardiner. I det hele gør det et lyst og tiltalende Indtryk.

Det var at ønske, at mange vilde følge denne Mands Eksempel, det blev saavidst ikke til deres egen Skade.

Tjenestekarl **Laurits A. Jensen,**
Svejstrup Skovgaard.

Lidt mere om Kontrakter.

—:—

Jeg saa forleden i „Tyendebladet" et Forslag fra C. M. Madsen, Voel, om Oprettelse af Kontrakter mellem Husbond og Tyende. Som Følge deraf vilde den nugældende Tyendelov blive stillet i Baggrunden.

Vor Bevægelse.

—:—

— Naar „Tyendebladet" ikke kommer, maa Læserne klage hos Posten!

Det nytter ikke at klage paa Bladets Kontor!

— Lørdag den 8. Febr. holdt Tyendeforeningen for Nørre Lyndelse og Omegn Medlemsmøde for at tage Stilling til følgende 2 Punkter: 1) Skal Foreningen repræsenteres paa Repræsentantmødet i Aarhus? 2) Hvordan skal de frie Kontrakter stilles? Medlemmerne var enige om, at det var nødvendigt at lade sig repræsentere og valgte undertegnede til Repræsentant. Angaaende Punkt 2 udtaler Afdelingen, at der maa arbejdes hen til frie Kontrakter, som er trykt saadan, at Husbond og Tyende kan udfylde den efter gensidig Overenskomst, hvad Arbejdstid, Løn og andre Forhold angaar, dog maa hver Afdeling arbejde hen til at faa Arbejdstiden ens inden for sit Omraade; hvad den daglønnede Arbejder angaar, da maa der arbejdes imod Timeløn og Akkordarbejde.

Stenhugger Laurits Madsen,
Nørre Lyndelse pr. Aarslev.

— Faxe Tyendeforening afholdt Generalforsamling den 8de ds. Til Bestyrelse valgtes L. P. Larsen (Form.), J. Clausen (Næstf.), P. Pedersen (Kasserer), L. Pedersen, N. Poulsen og Axel Hansen. Foreningen gaar godt fremad.

— I Vindbyholdt ved Faxe vil der i nær Fremtid blive stiftet en ny Afdeling.

Uge-Kronik.

—:—

En moderne Godsejer.

Godsejer Mosegaard-Kjeldsen, Lidsø pr. Rødby, har bestilt 2 Eksempl. af „Tyendebladet", hvorf det ene er til sine Folks Læseværelse

Det maa være en meget fornuftig og frisindet Mand!

Forenings-Meddelelser.

Nørre Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening holder ordinært Medlemsmøde Lørdag den 22de Februar, Kl. 8 Aften. Alle Medlemmer bedes at give Møde, da Spørgsmaal vedrørende Repræsentantmødet i Aarhus vil blive drøftede.

F. V. Thyesen, Formand.

Korrespondance.

Til „Agitator"! De bedes opgive Deres Navn til Red.

Til K. N.! Ja, De har Ret. Repræsentanterne bør skrive om vort Blad i Bladene, som vil optage det!

Til Th. J.! Vi har ikke Plads til mere om Afholdssagen foreløbig — desværre!

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

Annoncer.

—:—

Aarhus.

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Agitér for „Tyendebladet"!

Plads tilbydes.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En paalidelig Karl, der er vant til at køre og har aftjent sin Værnepligt, samt nogle flinke og rolige **Stue-, Køkken- og Anretningspiger,** kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til **Forvalteren.**

En Karl kan faa en god Plads til høj Løn fra 1. Maj hos **J. Hansen, Fangel.** Alle Oplysninger faas hos K. Madsen, Stengaard, Fangel, Fyn.

En Karl søger Plads fra 1. Maj ved hvad som helst, men til høj Løn.

Vedkommende er militærfri og godt anbefalet fra tidligere Pladser.

Adr.: **Jørgen Nielsen,**
Ny Hunderupgaard, Odense.

Odense.

Wilh. Kjølby
anbefaler sit
fotografiske Atelier,
Vestergade 1. — Odense.
Kun smukt og fint Arbejde laves.
12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— Odense. —

Nr. Aaby.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum",
Nr. Aaby.
Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**
Billige Afbetalingsvilkaar.
Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.
Telefon 70.

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole (**Haandværkerafdel.**) November—Marts.
Arne Møller, **Geert Jørgensen.**
Forstander.

Borris Landbrugsskole.
(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Bøger og Blade.

Mod Melancholie

anbefales at læse **„Jyllands Ugerevy"**, der altid er meget humoristisk i Billeder og Tekst. Bladet, der kun koster 45 Øre Kvartalet + Postp., kan bestilles overalt.
Kontor: Søndergade 29.
Telefon 1044. **Aarhus.**

Køb Eders Varer hos
Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev
Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cyklet lbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.
⊡ Larsbjørnstræde 1¹. ⊡ ⊡ København. ⊡

Alle bør læse:
Tyendets Stilling i Samfundet
af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**
Pris 25 Øre.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

▷ Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal. ◁

„Middelfart Venstreblad",
Vestfyns Avis. — Telefon Nr. 3.
(Redaktør Fr. Højmark).
Det radikale Venstres Organ i Vestfyn. — Største og mest udbredte Dagblad i denne Landsdel. — **Ca. 400 Abonnenter flere end noget andet Middelfartblad.** — Husmænd, Tyende og Landarbejdere kun 2 Kr. ialt pr. Kvartal, naar Bladet bestilles paa vort Kontor.
Abonnér! **Avertér!**

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	Peder Jæger: Kronjyder	1.00
- 2.	K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby	0.80
- 3.	J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland	0.60
- 4.	J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild	0.85
- 5-6.	Jens Thise: Niels Klinker	2.00
- 7.	Peder Jæger: I de lonng Awtene	0.75
- 8.	Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ	0.65
- 9.	Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.	0.65
- 10.	J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten	0.65
- 11.	Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike	0.35

Ugebladet „Det frie Ord"
udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Agitér for „Tyendebladet"!

Bl. Annoncer.

Foredrag eller Oplæsning
af **„Livet paa Hegnsgaard"**, „Karen Bornemann" o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.
Literat **Lindberg,**
Frederiks St.

Karle og Piger
anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Oplæsning og Foredrag.
Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.
H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncer i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 21. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 23. Februar 1908. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 2. Aarg.

Før og nu.

—

Før gik Tyendet tavs og sled,
selv om der vankede Utak med
og kun en jammerlig Føde.
Skænd og Knurren fra Dag til Dag
tog det som en naturlig Sag,
det maatte hos Bønderne møde.

Før man sloges og før man drak,
førte ofte en sjofel Snak
omkring i halvmørke Stræder.
Ingen kendte til Livet ret,
hver paa en lille afmaalt Plet
nød sine tvivlsomme Glæder.

Ingen voved et nyt Bestik,
Dagen og Tiden og Livet gik
bestandig paa gammeldags Maade.
Trægt man tygged' sin grove Mad
og var saa forresten ligeglad
og levede halvvejs paa Haade.

Livet blev kun fra Dag til Dag
saa og saa mange Handedrag
af krogede Menneskekroppe.
Længe det gæred', og længe det brød,
før man helt gennem Hammen skød
og sigtede højere oppe.

Nu retter Tyendet stolt sin Ryg
og sprænger de gamle Tiders Tryk,
saa Gny der gaar over Landet.
Til Samling blæses den store Hær,
der før ej kendte sit eget Værd,
men leved' i Dybet forbandet.

Nu kræver man ogsaa her sin Ret
og taaler ej at behandles slet
som stakkels forhutlede Slaver.
Og kan man ej ændre alt i en Fart,
man kommer dog nu og fordrer sin Part
af Jordens mangfoldige Gaver.

Ja, nu er vor hele Tyendestand
ud over hele det danske Land
kun lutter gærende Kræfter.
Og der vil komme en Mængde Slag,
der fordrer stærke, enige Tag —
Husk det bestandig herefter!

A. P. Bjarnholt.

Ove Rode.

Vi bringer her et Billede af den kendte Politiker, „Politiken"s Redaktør, Hr. Ove Rode.

Ved sidste Folketingsvalg var Hr. Rode opstillet i Holbæk, men naaede ikke denne Gang at blive valgt.

Hr. Rode er en frisindet og kundskabsrig Politiker, som altid vil være Demokratiets gode Talsmand

Kultur.

—o—

Man raaber paa, at vi har en høj Kultur her i Landet.

Men det er dog et Spørgsmaal, om den er saa høj endda.

Thi hvad er egentlig Kultur?

Kultur, det er, at Folket staar højt baade aandeligt og materielt, at man har Omsorg for de syge og gamle, at man gør alt for at udvikle Landets Fremtidsmuligheder, beskytter Kunst og Industri, opdrager Slægten til gode og sunde Mennesker.

Det er Kultur, som den jævne Mand og Kvinde forstaar.

Men en saadan Kultur har vi ikke.

Vi lader de syge pines, hvis de er fattige, eller smækker dem ind paa et Fattighospital og tager sig betalt i deres borgerlige Rettigheder.

Naar en Mand eller Kvinde har slidt og slæbt et langt Liv, saa byder vi dem en karrig Alderdomsunderstøttelse, som de ikke kan leve af, og gør de Vrøvl, saa peger Samfundet nedladende mod Fattighusporten.

Det er Kultur i 1908.

Og vore fattige Børn, hvorledes behandler vi dem?

Ja, tænk kun paa en Mortensen eller Fru Brandsholm, saa har vi et Par typiske Repræsentanter for vor Samfundskultur.

Og saaledes helt igennem.

Nej, den Kultur, der holdes saa meget paa, den bestaar kun i Ord.

Og vi skal ikke vente Kulturens Goder fra de andre, men kun fra os selv.

Naar vi efter bedste Evne søger at arbejde os opad, vi Tusinder smaa, saa vil vi en Gang blive en Magt, som man maa regne med, og saa vil Begrebet Kultur blive opfattet paa en anden Maade, end det nu bliver.

Thi Kultur, det er i praktisk Gerning at vise, hvad Samfundets Smaa har Ret og Krav paa.

Ikke blot at snakke om det.

Carl Westergaard.

Slid.

Af Johan Skjoldborg.

—:—

II.

Lyset dirrede, Lærken sang, Seletøjet knirkede, Rødderne rykkedes træge op af Jorden og sprang for Jærnet. Ole drev ganske langsomt frem over Fladen med sin egen Plov i sin egen Grund.

Hvor vilde han ønsket, at Maren havde staaet der henne ved Jordhuset og set ham pløje og virke med deres egen Drivkraft. Men i Aar kunde det ikke blive. — Maaske han til næste Aar kunde faa bygget saa meget, at der kunde faas Rum til en Stue; og ved den Tid kunde der maaske ogsaa holdes en Ko .... „Naa, du bitte brogede! — Vil den graa trække dig i Hamlen? .... Lad dig ikke gaa p a a, bitte .... ikke gaa p a a! — Naa, st! st! — for saa kommer vi skam ingen Steder. — Naa, st! st! —" Ja til næste Aar maatte det blive.

Medens Trækdyrene bedede, brugte han sin Spade. Det var Tørv, som skulde graves til at bygge videre paa Jordhuset, der var Inddigning at besørge, Grøfter at kaste, Brinker at jævne, Huller at fylde, og Lyng var der ogsaa at slaa imellem til en Skilling.

Naar han havde gaaet efter Studene en Tid, faldt Spaden saa dejligt i Haanden, og han slyngede Stik paa Stik ud over, som det var en Fryd at tumle med den Jord og rigtig danne den efter Ens Vilje.

Det var, som han med sin Spade vilde grave sig Lykken til, og virkelig tyktes han at mærke, at han blev gladere for hvert Kast, som rullede, hver Fure, der laa, at hans Hjærte slog friere og stoltere, at han rykkede nærmere mod det, han glædedes ved.

Han troede nok, han skulde bryde frem

til at blive sin egen Mand, der kunde bære sit Hoved lige saa højt som nogen Gaardmand i Kanstrup og sætte sin Hat, som han vilde, tage den af, naa han syntes, og lade den sidde, om han tyktes saaledes, ... saa tog han en umaadelig Spadefuld og kylede saa langt, saa langt, idet han trak paa Smilebaandet.

Var Dagværket endt, stillede han sig uden for Hytten i Aftensvalen med Hænderne i Lommen og tyggede paa Skraaen. Han mærkede Hvilen som en behagelig Strøm gennem sin sunde Krop. Hans Øje fulgte Furerne, som øgedes, og Grøfterne og Digerne, som stedse blev længere. Han syntes, det groede for ham. Da blev hans Blik mildt og fugtigt.

Aftenens lette Skygger listede sig frem og gjorde Omridsene bløde. Ingen Hund gøede i Nærheden, ingen Støj fra noget Nabolag. Ensomhed. Havet durrede dæmpet i Stranden, en Vibe skreg, en Hejre fløjtede. — Mod Øst drog et Bakkedrag sig ud mod Havet. Yderst oppe stod en Baake som et mægtigt sort X mod ren, blaa Himmelgrund, og længere inde skimtedes de hvidkalkede Mure af Povl Krænsens Gaard. Han saa derop og smilede.

Han dvælede endnu en Tid, for det var som en Gudstjeneste at staa her og føle sig saa ydmyg og lille midt i det store og mægtige, der ligesom bar ham.

Han saa, hvorledes Natten kom, den blide, kølige Sommernat, og viskede Grænserne ud, saa kun det endeløse Himmeldyb blev tilbage. — Saa gik han ind og borede sig ned i en Bunke Hø, der i et Hjørne af Jordhyttee udgjorde hans Natteleje.

III.

En Sommerdag besøgte Maren ham derude. Struttende af Livskraft, glad og smilende kom hun til ham i en ny Hvergarnskjole og nystrøget Forklæde med friske Folder.

Han trykkede hende lykkelig til sit brede Bryst, og saa gik de Haand i Haand rundt og saa paa Herlighederne. Han udviklede saa mange Planer og talte saa længe, at hun gav sig til at skoggerle:

„Men det er da forfærdeligt, som du er bleven til at snakke!“

Han smaalo og svarede:

„Ja, der er saa længe imellem jeg faar talt ud; for ser du, Studene kan jeg jo nok snakke lidt med, men de forstaar mig jo ikke, og — æ — se saa har jeg i Grunden haft det som Adam i Paradiset!“

De lo igen. Solen lo, og Lærken sang, og Livsmod lyste i de to glade Menneskers Øjne. —

(Fortsættes).

Sørgelige Ungdomsaar.

—:—

I en Række Artikler i „Højskolebladet“ i Sommer om Byungdommen og Højskolen har en Hr. cand. mag. B. P. Bertelsen ganske uimodsagt bl. a. skrevet:

„Det er jo et aandeligt Ørkenliv, Byerne byder deres unge Mænd, naar de gaar fra Skolebænken over paa Værkstedet, paa Kontoret eller til Butikken.

Det er et Liv saa ensidigt, saa tankestivnet, saa følelsestomt, det, som bydes Byungdommen i dens Læreaar, at det i Grunden er forbavsende, at disse unge ikke allesammen forvandles til tanketomme Arbejdsmaskiner eller Mænd, der kun har Interesse af at tjene Penge og bruge Penge . . . Tænk f. Eks. paa en ung Mand, der kommer i Haandværkerlære. Fra tidlig Morgen til sen Aften slider han for Mesteren . . . Det bliver Aften mindst de 6 Dage om Ugen uden at han har hørt et Ord, der tager Sigte paa at retlede og udvikle hans Sjæleliv.

Den nuværende Lærlingeuddannelse er saa sjælsødelæggende for Ungdommen, at ethvert alvorligt Menneske maa kunne indse, at der bør gøres noget for at ændre dette Forhold . . . Mesteren har Blikket mere fæstet paa at udnytte de unges Arbejdskraft end at lede deres haandværksmæssige Uddannelse. De unge faar i Læretiden ikke anden sjælig Opdragelse end Skældsord og Knubs . . . Som Forholdene nu er, vokser der en Ungdom op, der er fremmed for aandelige Værdier og fattig i sjælelig Forstand, for ikke at sige forkrøblet og mishandlet. Det er Synd for Ungdommen, det er til Skade for Haandværksstanden. Det er Tab for Landet.“

Dette er rene og klare Ord.

Maa vi ikke udbryde: O, hvor det paa en Prik passer paa Tjenestefolk paa Landet af begge Køn og i alle Aldre med Undtagelse af de faa Gaardmandsbørn og og andre, hvis Tjeneste nærmest er som et Besøg for at lære. Det er, som vi paa Landet ser ind ad vore egne Vinduer. Dog er her ikke engang nogen egentlig Læretid og stet ingen Adgang til Fagskole.

„Forkrøblingsindustrien af Sjæl saa vel som af Legeme“ staar i „det skønneste Flor rundt om paa vore Bønder- og Herregaarde“ saa vel som paa Værkstederne og i Butikkerne i Byerne, og det er til samme Skade for Landbruget som hist for Haandværket, samme Synd for Ungdommen og til samme Tab for Landet, saa meget mere som vore Gaardmænd jo siger, at Landbruget er vort bærende Erhverv.

Det er, som Jeppe Aakjær skriver i sin Sang om Tyendet, at

„i Ørkner vandrer vor Aand“,

og de er

„kun Trælle i Velstandens Gaard“.

Saaledes ser det ud hos vore „Højskolebønder“, der roser sig af sin Magtstilling, og i det Land, der ifølge Bjørnson „bestaar af Verdens mest oplyste Bønder“.

Niels Mortensen,
Gedsted.

Tjenestefolkenes kommunale Valgret.

—o—

Efter det Forlig, som nu er kommen i Stand mellem Regeringspartiet og de Frikonservative, kan det betragtes som sikkert, at Lovforslaget om Udvidelse af den kommunale Valgret bliver gennemført i denne Samling.

Til dette Lovforslag var der stillet store Forhaabninger. Den almindnlige kommunale Valgret var en af de Mærkesager, hvorom der ikke maatte akkorderes. Fra Regeringspartiets Side blev dette fremhævet i Anders Nielsens bekendte Udtalelse om, at Skellet skulde slettes, ikke flyttes. Og Demokratiet og særlig dets Ungdom haabede, at Skellet virkelig skulde slettes, at vi i vort Kommunestyre skulde faa en radikal gennemført lige Stemmeret, og at vi her skulde gøre et fast og sikkert Skridt hen mod det store Maal: lige almindelig Valgret paa alle Omraader.

Nu har vi altsaa Resultatet. Og det kan straks siges, at det for Tjenestefolkenes Vedkommende er en stor Skuffelse.

Noget godt er der selvfølgelig i Forslaget. Det er et demokratisk Fremskridt, at Kvinderne faar Stemmeret, og at Tjenestefolkene ogsaa faar Stemmeret, selv om det kun er paa Papiret. Tjenestefolkenes Krav om Valgret og Valgbarhed er derved anerkendt som berettiget, og det kan ikke vare længe, inden den moralske Sejr følges af en juridisk.

Men efter Forslaget er Tjenestefolkenes Valgret kun formel. Bestemmelsen om det lange Ophold i Kommunen, før man faar Valgret, bevirker, at mange Landarbejdere og de fleste Tjenestefolk slet ingen Valgret faar.

Med denne Ordning, der uden Overdrivelse kan betegnes som Valgrets-Humbug, bør alle Tjenestefolk nedlægge den skarpeste Protest. De Herrer, der har lavet dette sammen, og som endda taler saa kønt om, at Storbonden og Tjenestekarlen stemmer lige, skal belæres om, at Tjenestefolkene ved, at det er Humbug, og at de kræver Bestemmelsen om det lange Ophold i Kommunen ophævet.

Vi ønsker ikke den kommunale Valgret ordnet saaledes, at Godsejeren bliver regerende i Amtskommunen og Bonden i Sognekommunen, medens Landarbejderne og Tjenestefolkene holdes udenfor ved Hjælp af noget Fiksfakseri.

Vi kræver en almindelig, lige Valgret saaledes, at Tjenestefolk og Landarbejdere stemmer lige med Rigmænd, Godsejere og Gaardmænd uden at hæmmes paa nogen Maade.

Ole Ingerslev.

Sejr!

—o—

Som et særligt Punkt i vor Bevægelses Historie, maa den Dag fremhæves, da „Tyendebladet“ kan bære sig.

Den Dag er nu kommen!

Hvor sejrsstolte og glade bør vi ikke alle være i det Øjeblik, vi modtager den Meddelelse, at „Tyendebladet“s Fremtid er garanteret! Det er dette Maal, vi har tilstræbt, og — takket være Tyendeklassens Vaagenhed og Energi — nu har vi naaet det!

Det giver Lyst til at fortsætte Agitationen med større Fart og større Kraft. Vi kan se, det kan nytte, og vi kan se, det bærer Frugt. Det virker opmuntrende og ansporende, og det vil forøge vor Lyst til at arbejde for Sagen!

Vor Sejr er en stor Skuffelse for vore Modstandere. De havde haabet, at Bladet snart vilde gaa ind af Mangel paa Støtte og Penge. Det skete ikke. Tvertimod. Det vinder daglig større Udbredelse og er maaske dobbelt saa stort om kort Tid!

Lad os nu sætte alt ind paa at faa Bladet saa udbredt som muligt. Hver Læser maa nu efter bedste Evne hjælpe til, at vi snart kan naa vort Maal: At faa „Tyendebladet“ ind i alle Husmandshjem og Tyendekamre Landet over!

Fremad paany!

Carl Westergaard.

Agitationen!

—:—

En Agitators Arbejde er sjældent morsomt, og det gælder i lige saa høj Grad Agitationen hos Tyendeklassen og Husmandsstanden, som Agitationen mellem Arbejdere og Haandværkere. Det er ikke sjældent, at man forbløffes over den Uvidenhed, Snæversynethed og Træghed, som præger en Del af dette Lands Tjenestefolk. Gaar man en hel Dag og træt om Aftenen vender hjem, tænkende over Dagens Resultat, — det være end nok saa tilfredsstillende — altid har man truffet paa denne dumme Uvidenhed, denne dorske Ro, som ellers kun kendetegner Skabninger af Dyreklassen. Altid har man mødt disse Mennesker prægede af Slavesind og Slavetænkemaade, denne træge Opfattelse af selv de simpleste Ting. — Man gaar hjem og man ærgrer sig, ja ærgrer sig grundigt.

Men hvorledes gaar det til, at Mennesker, født med fri Villie, med Adelsmærket paa Panden, synker ned til at blive disse sølle, forkuede Skabninger uden Evne og Villie? Det siger sig selv, at det gøres ikke paa en Dag, ikke paa et helt Aar, ja ikke i en hel Menneskealder; der maa Tid til, det maa ligesom gaa i Arv fra Slægt til Slægt, det maa fødes ind i Folk.

Dette Arbejde er gjort grundigt — det er gjort med den Udholdenhed, som Herremænd og Gaardmænd aldrig har manglet, hvor det gjaldt om at udbytte deres Folk til egen Fordel, hvor det gjaldt om at undertrykke og underkue Folk og holde dem nede i sort Uvidenhed!

Det er Storbøndernes Arbejde — det, de igennem Aarene har udført med en sjælden Udholdenhed og fast Blik for egen Fordel — det er det, vi endnu den Dag i Dag har at kæmpe imod, — det er dem, som har skabt disse Individer, der er tilfredse; tilfredse med Trællekaar og med en Behandling, hvis Lige Bondens Kreaturer ikke bliver underkastet! Det er disse Folk (de ligegyldige), det er dem, der er sværest at faa med; de har aldrig set noget bedre. Altid har de levet paa Smalkost, aldrig bleven menneskeligt behandlet, aldrig faaet nogen Oplysning eller Dannelse, — det er sikkert, og det er sørgeligt, at det koster saa meget Arbejde, men lige saa vist er det, at kommer de først med, da er det for Alvor; da bliver det sikre Tropper, — Tropper, som ikke skaaner deres forhenværende Undertrykkere! Thi det er alle tænkende Mennesker klar over, at det gaar ikke an at behandle Mennesker som Dyr eller umyndige; — det hævner sig! Thi Mennesket i os — det være saa kuet, som det vil, saa undertrykt, saa overset og saa lidet agtet, — det kommer en Gang og krræver sin Ret, sin uafviselige Ret. Da nytter det ikke at Storbønderne pukker paa deres Ret fra Arilds Tid eller paaviser, at de har beskyttet os ved Lov. Det hører vi ikke. Vi forlanger at respekteres, at regnes som andre Mennesker. Og derfor, I, — hvis Lod er den mest utaknemmelige af alles — til jer raaber jeg ud: Hæng i! — Bliv ved! selv om det sommetider er lidt trist, ser lidt mismodigt ud! Den Tid kommer snart, da Storbøndernes Sværd vendes imod dem selv!

Agitator.

Agitér for „Tyendebladet" blandt Venner og Bekendte!

Det gror.

—:—

Brev fra Hovedstaden.

—

København, 13. Februar.

Da Socialdemokratisk Forbund i Aftes holdt Fest i Rømersgade i Anledning af sin 30-aarige Fødselsdag blev der sagt nogle Ord, som Tyendet og Landarbejderne bør kende, fordi det gælder dem. Det var Borgbjerg, der som saa ofte før var Aftenens bedste Taler; hans Ord rammer altid Centrum — ligesom han selv staar saa sikkert midt i Partiet, midt i Centrum, revolutionær til en vis Grad, men samtidig maadeholden, praktisk, besindig. Det er saa betegnende for ham, at han tidt har brugt Ordene „det sundt-radikale Centrum"

Der er indenfor Arbejderpartiet Folk, der raser vildt og ubesindigt, evigt misfornøjede, halve Fantaster, men der er ogsaa andre, der gaar for vidt i Moderation, halvt afblegede Folk af den gamle Skole. Borgbjerg staar midt imellem med begge Ben paa Jorden, i den sunde Virkelighed og med dristigt Udsyn. Han stod op og talte alvorligt indtrængende for Sammenholdet, for det ubrydelige, enige Sammenhold mellem gammel og ung, mellem Mænd og Kvinder, mellem Landarbejdere og Byarbejdere, for hele Underklassens samlede Fremrykning. Efter at han havde nævnt, hvordan de engelske og amerikanske Arbejdere nu ogsaa nærmer sig Socialismen i sluttet Trop, kastede han Blikket ud i Fremtiden for os her hjemme og saa den trods Vanskeligheder og haarde Kampe lys og stor. Nu rykker Landarbejderne, Tyendet og Husmændene frem og sammen med dem er vi Magten i Landet. — Nu vaagner de derude.

Og han sluttede med at citere Kejser Wilhelms berømte Ord om det tyske Rige, at dets Fremtid ligger paa Vandet. Om Socialdemokratiet gælder det: „Vor Fremtid ligger paa Landet!

Bifaldet drønede gennem Salen op forbi de gamle røde Faner.

Det er den samme glade, forhaabningsfulde Tale om Socialdemokratiets Foryngelse, jeg har hørt paa store politiske Møder i København og Omegn fra en af Kvindernes bedste socialistiske Agitatorer, Elisabet Jørgensen: „Jeg tror paa en vældig Fremgang for Arbejderklassen i de nærmest kommende Aar. Gennem Tyendets, Landarbejdernes og Kvindernes Rejsning vil Socialismen faa sin Genfødelse og Fornyelse — sin Renæssance. Nu faar vi 70ernes og 80ernes mest bevægede Tider om igen, større og bedre."

Reinhold Mak.

Vor Bevægelse.

—:—

— **Vi bringer herved Bestyrelsen for „Dansk Arbejdsmands-Forbund" en hjertelig Tak for de 300 Kr., vi har modtaget som et Bidrag til vor Agitation.**

Bestyrelsen for Tyendeforbundet
ved Carl Westergaard.

— Vore Repræsentanter anmodes venligst om snarest muligt at indsende Betalingen for Pjecen „Tyendets Stilling" samt de Ekspl., som ikke er solgt. Sker det ikke, vil vi tillade os at sende en Opkrævning paa alle Pjecerne.

— Oktober-Kvartalt kan fremdeles faas mod at indsende 50 Øre i Frimærker. Alle — baade nye og gamle Holdere — bør købe det og forære det til Venner og Bekendte, derved gavner de Bladet meget!

— Ahlman-Hansen, Stenløse, St. Clemens, er villig til at tale paa Fyn, hvor der kan oprettes nye Afdelinger. Han gør det gratis.

— Husk at virke for „Tyendebladet"s Udbredelse overalt, hvor det lader sig gøre. Alle nye Holdere faar alle udkomne Numre i Kvartalet.

— Den nye Afdeling i Taastrup har haft Generalforsamling og valgt Chr. Nielsen, Klovtofte, til Formand.

— Vi anmoder vore Læsere om at gøre os den Tjeneste at skille os af med et Restoplag af vort store Julenummer. Ved at indsende 10 Øre i Frimærker faas 2 a 3 Ekspl. Alle vore Afd. kan faa 50 Ekspl. til at omdele mellem deres Medlemmer mod at indsende 1 Kr. i Frimærker eller paa Postanvisning. Alle Afdelinger bør i egen Interesse benytte sig af dette gode Tilbud!

— Forsøg at skaffe „Tyendebladet" en lille Annonce for de forskellige Byer. Det er ikke vanskeligt at skaffe nogle Annoncer til et saa udbredt Blad som „Tyendebladet".

— I nær Fremtid vil der blive oprettet nye Afdelinger i Glostrup og Ballerup ved København.

Uge-Kronik.

—:—

Om Annoncering.

Mon det ikke snart kan gaa op for alle vore Repræsentanter, at Annoncering skal til for at opарbejde et Blad? Og mon det ikke snart kan gaa op for de Handlende, at Tyende- og Landarbejderklassen er et ret købedygtigt Publikum, som de maa se at faa Forbindelse med gennem deres eget Organ.

„Tyendebladet" har nu saa stor en Udbredelse, at det betaler sig at annoncere der frem for mange andre Blade.

Særlig betaler det sig at avertere om ledige Pladser i vort Blad. Enhver Landmand, som søger dygtige Folk, bør vide det, at ingen Blade i Landet har saa mange Tjenestefolk til Læsere som „Tyendebladet"! Derfor bør Annoncer om Plads tilbydes altid sendes til dette Blad. Derved opnaas det bedste Resultat!

Skal det lykkes os at foretage den store Udvidelse af Bladet, maa vi have en Del flere Annoncer. Enhver af vore Læsere bør huske det, naar de agiterer for Bladet.

Hr. cand. theol. Baaris

— Red. af det grinagtige Blad, „Folkerøsten" — skriver, at Tyendet ikke kan være tjent med den uhyre Uvidenhed, som findes i vore Artikler.

Den Herre skulde tale sagte om Uvidenhed, thi mere Uvidenhed, Smaalighed og Snæversyn, end der kommer frem i hans Blad, skal man lede længe efter!

Men, Herregud, Manden er jo ogsaa Cand. theol.

300 Kr.

giver en Gaardmand i Gjørding en gift Arbejdsmand i Løn om Aaret. Det er mærkeligt, at Gaardmanden vil være bekendt at give saa lidt, og mærkeligere er det, at Arbejderen vil nøjes med det. — Det er Organisationen, som mangler!

Forenings-Meddelelser.

Lørdag den 22de ds., Kl. 8, Møde i Hasseris ved Aalborg.

Søndag d. 23. ds., Kl. 4, Møde i Brønderslev. Carl Westergaard, Aarhus, taler Emne: Vort Maal og vore Midler. Alle indbydes!

Møde i Taastrup Lørdag den 22de ds. Fru Elna Christensen-Bjarnholt taler. Emne: Arbejderne og Militarismen. Derefter Oplæsning af Forfatteren A. P. Bjarnholt.

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

□□ Støt dem, der averterer i „Tyendebladet". □□

Annoncer.

—:—

Aarhus.

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Agitér for „Tyendebladet"!

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En paalidelig Karl, der er vant til at køre og har aftjent sin Værnepligt, samt nogle flinke og rolige **Stue-, Køkken- og Anretningspiger,** kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til **Forvalteren.**

En Karl kan faa en god Plads til høj Løn fra 1. Maj hos **J. Hansen, Fangel.** Alle Oplysninger faas hos K. Madsen, Stengaard, Fangel, Fyn.

En yngre Karl,

som er vant til at omgaas Heste og som kan Pløje, samt en **konfirmeret Dreng** til at passe Køer, kan til 1. Maj faa Plads hos

Gaardbestyrer **L. Poulsen,**
Røjle pr. Middelfart.

En Karl søger Plads fra 1. Maj ved hvad som helst, men til høj Løn.

Vedkommende er militærfri og godt anbefalet fra tidligere Pladser.

Adr.: **Jørgen Nielsen,**
Ny Hunderupgaard, Odense.

Odense.

Køb kun Skjold-Cykler!

Wilh. Kjølby

anbefaler sit

fotografiske Atelier,

Vestergade 1. — Odense.

Kun smukt og fint Arbejde laves.

12 Kabinet 6 Kr. - 12 Visit 3 Kr.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— Odense. —

Nr. Aaby.

Husk!

H. C. Hansens Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum",

Nr. Aaby.

Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**

Billige Afbetalingsvilkaar.

Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.
Telefon 70.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.

Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.

Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

□ Larsbjørnstræde 1¹. □ □ København. □

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole November—Marts.
(Haandværkerafdel.)
Arne Møller, Geert Jørgensen.
Forstander.

Bøger og Blade.

Alle bør læse:

Tyendets Stilling i Samfundet

af Carl Westergaard.

Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**

Pris 25 Øre.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	Peder Jæger: Kronjyder	1.00
- 2.	K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby	0.80
- 3.	J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland	0.60
- 4.	J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild	0.85
- 5-6.	Jens Thise: Niels Klinker	2.00
- 7.	Peder Jæger: I de lonng Awtene	0.75
- 8.	Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ	0.65
- 9.	Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.	0.65
- 10.	J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten	0.65
- 11.	Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike	0.35

Agitér for „Tyendebladet"!

Bl. Annoncer.

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —

Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.

Th. Olrik.

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard", „Karen Bornemann"** o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.

Literat **Lindberg,**
Frederiks St.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Cykler

og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.

Forlang Tilbud.

Oplæsning og Foredrag.

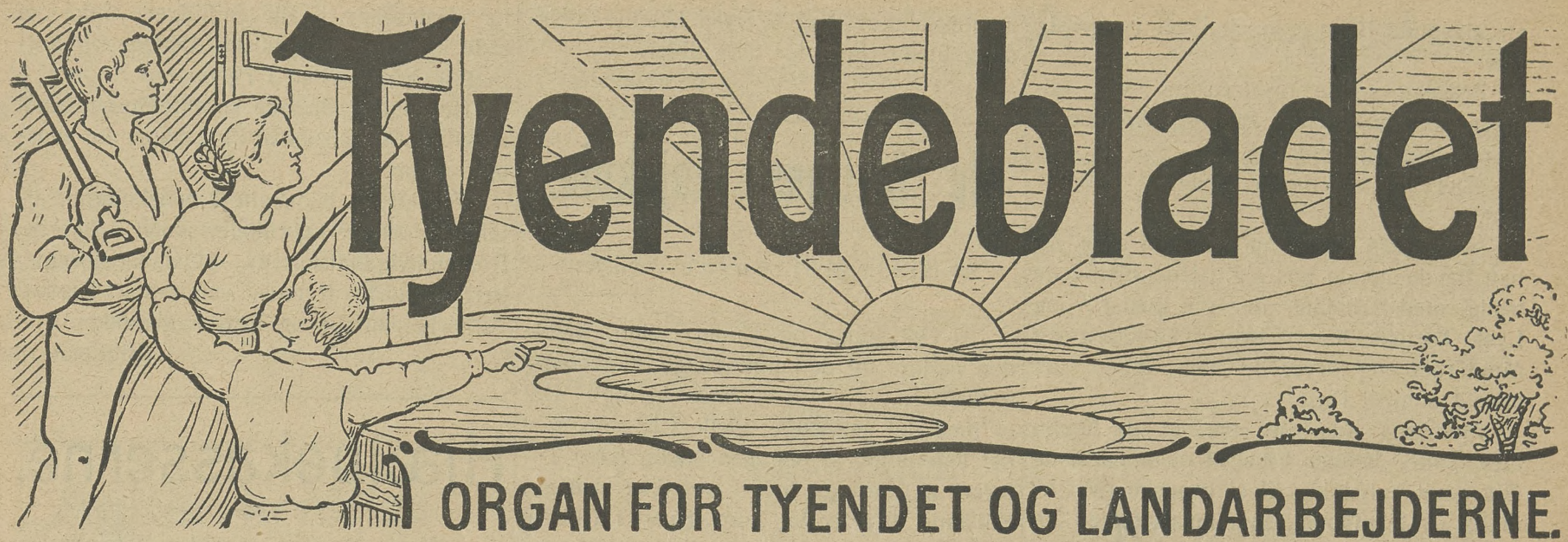
Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

* * * * * Annoncér i „Tyendebladet". * * * * *

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 22. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 1. Marts 1908. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og staaende Annoncer Rabat. | 2. Aarg.

Tyendet.

—:—

Det syder og gærer i Samfundets Dyb,
nu vaagner de slumrende Hære,
der trædes i Støvet som Vejenes Kryb
og Trældommens Lænker maa bære.

Vi længe har trællet paa Rigmandens Mark,
har øget hans svimlende Summer;
men Arbejdets Løn var kun Skældsord og Spark,
et dunstende Staldkarlehummer.

Vi lønnedes længe med Haansord og Slag,
for Brød fik vi Skorper at tygge;
men nu maa den komme, Gengældelsens Dag,
for dem, som sig følte saa trygge.

Thi nu er vi vaagnet af Seklernes Blund,
vi bryder med Fordum og Vane;
vi kræver vor Ret, og paa Retfærdens Grund
vi fylkes om Frihedens Fane.

Vi sprænger de usle, vilkaarlige Baand
og knytter vor barkede Næve;
vi rækker hinanden en hjælpende Haand
for Samfundets Stedbørn at hæve.

Tyrannerne raser og stritter imod,
de mærker, at Grunkerne trues;
men Tusindaars-Dosmernes kogende Blod
skal kølnes, naar Uretten kues.

Der rejser sig mod os et frygteligt Skraal
fra Pugernes fedtede Lejre;
men aldrig i Verden vi slipper vort Maal —
og en Gang skal Tyendet sejre.

Chr. Thomsen-Sjørup.

Tyendebladets Udvidelse.

—o—

Som meddelt i sidste Numer er „Tyendebladet“ garanteret en smuk Frsmtid ved den store Udbredelse, det har faaet. Men dermed maa vi ikke hvile. Vi maa videre. Vi maa naa dertil, at det snart kan blive dobbelt saa stort!

Carl Ewald

Vi bringer her et Billede af den nylig afdøde Forfatter Carl Ewald.

Han er født den 13. Oktober 1856 og blev altsaa knap 52 Aar.

Carl Ewald har skrevet mange Bøger, som har skaffet ham et uforgængeligt Navn i vor Literaturhistorie.

Det er et stort Maal, som vi snarest maa se at naa, men vi maa være belavet paa, at det vil koste os et stort Arbejde.

Vi maa for det første være garanteret en udvidet Driftskapital. Læsere, der vil støtte os, bør derfor snarest tegne sig for en Aktie paa 5 Kr., som opkræves 1. Maj.

Desuden maa vi have flere Holdere. Vi maa overalt agitére kraftigt for Bladets Udbredelse!

Vil vore Læsere yde os lidt Bistand i Retning, kan alle være forvisset om, at den Dag ikke er langt borte, da vi ogsaa har vundet d e n Sejr!

Sker det, har vi været med til at gøre et Stykke Oplysnings- og Kulturarbejde, større end mange maaske aner.

— De fleste, som har en Smule Kendskab til Tiden, vil forstaa, at en Folkebevægelse, der ikke har en stor og stærk Presse, i k k e kan naa stort — for ikke at sige intet.

Den store Tilslutning, „Tyendebladet“ i den sidste Tid har faaet, vidner om, at mange Tjenestefolk har Forstaaelse af denne Sags store Betydning. Det gælder nu kun om at udbrede denne Forstaaelse i saa vide Kredse som muligt. Vi maa se at gøre alle Tjenestefolk og Husmænd det begribeligt, at de efter bedste Evne bør støtte vor Bevægelse og vort Blad!

At arbejde for en saadan Sag, er en tiltalende Opgave for den vaagne Ungdom paa Landet.

Gennem Agitationen for vor Bevægelse og vort Blad er vi med til at bære Sten til den største Kulturbygning: Det nye Samfund, hvor Nedtrykkelse og Brutalitet er borte, og hvor Folket kan leve frit og lykkeligt.

Carl Westergaard.

Slid.

Af Johan Skjoldborg.

—:—

En Vinter havde raset ud over Egnen. Stormen havde fejet Sneen sammen i store Dynger og Driver, saa man knapt kunde komme fra By til By. Den havde skreget ind ad enhver liden Revne og Sprække, gjort Smaafolk rædde og tæret deres dyre Tørv. Strandfogdens Smaabunker af ilanddrevet Tømmer blev borte om Natten, og ikke en Pind var at se langs Kysten. Havet var islagt mod Land, Fiskerne bankede de valne Hænder og stirrede ud efter, naar Isen dog vilde brydes. — Da flyttede Ole op til Povl Krænsens med sine Stude.

Da Sommeren kom, bleve de gifte. Og Ole var glad ved, at det var overstaaet, for det havde haft sine Bryderier.

Han havde staaet forved Alteret i den store, tomme Kirke og følt sig helt fremmed i sin ny Vadmelsdragt, der ikke vilde danne sig efter Kroppen. Saa kom han til at se paa Præstens Støvler, der havde en Lap over Snuden, hvilket bragte ham i Tanker om Laurids Skomager, der havde været i Klitgaard at sy paa Seletøj den Dag, han købte den graabrogede Ko, — ret et dejligt Avlsdyr! . . . .

Saadan løb Tankerne paa egen Haand. Han vidste jo godt, det var ugudeligt, men jo mere han søgte at holde dem sammen om det vigtige, som foregik, des vildere fløj de til alle Verdens Hjørner, og Præstens Ord lød som en fjærn, mumlende Strøm. — Det var ved at pine Sveden ud.

„ . . . . om du vil have hende, som hos dig staar?“ —

Præsten maatte gentage: „Vil du have hende . . .“; saa fo'r Ole op og sagde i

en flyvende Fart: „Jo, jo, det byder sig selv.

Præsten smilte og fortsatte. Ole rødmede, kløede sig bag Øret og skottede til Maren, der ligefrem blussede.

„Det var da ogsaa spedalsk!“ tænkte han. —

Men, som sagt, nu var det ovre, og han havde hende hos sig. Hun hjalp ham trolig med Arbejdet, der gik med Liv og Lyst, kortede ham Tiden med Spøg og Munterhed og krydrede ham Dagen, der svandt som et Pust.

Men saa kom der en Tid, da Maren blev stille, hendes Livslyst dæmpedes, og Ole fandt Anledning til at granske over en mulig ny Udgiftbost, som maaske med Tiden kunde blive brydsom nok og true hans Livs Maal. Naturligvis, han havde ikke noget imod at . . . men det koster minsæl.

Men da de spæde Skrig lød i hans Stue, blev Ole som vild af Glæde. Han kunde forlade sit Arbejde og næsten løbe ind for at tage det lille Væsen paa sine store Arme og hoppe og danse og gøre Kunster, saa Maren maatte le, til hun fik Taarer i Øjnene. Stundom kunde han næsten brøle af rasende Lykke og tumle saa dristigt med den lille, at hun af Frygt for, at der skulde hænde noget galt, smilende maatte lægge sig imellem.

Ved hvert Barn, som kom efter, var han lykkelig og dog, — paa den anden Side øgedes hans Ængstelse; den rejste sig Lag paa Lag, naar han gik i Enrum med sine Udregninger, til en høj Mur, der hindrede de lyse Udsyn.

Hans stolte Drøm var nemlig at blive Selvejer; saaledes at forstaa, at han ikke skyldte saa meget som en tynd Toskilling saa, syntes han at være sin egen Mand for Alvor. Han var født i Fattighuset og havde i sin Tid gaaet med Posen. Derfor var hans Livs Stolthed og Ære at bryde gennem de hindrende Lag, til han naaede en uafhængig Stilling. Han talte aldrig derom, hentydede aldrig dertil, men aldrig gik der en Dag, sjælden en Time, uden at dette Maal vinkede ham med sin Fortryllelse. Han foretog ikke et Skridt, fattede ikke en Beslutning, inden han først søgte at klare, om det vilde hæmme eller fremme hans Plan. Han tænkte paa denne, naar han sov ind; naar han vedblev at bøde sine hullede Træsko Gang efter Gang, og naar han tørrede sine gamle Skraaer for at blande i frisk Tobak. Uden nogen havde en Anelse derom, var det denne Tanke, der ragede frem i hans Bevidsthed, og hvorom alt andet samlede sig.

Kunde han føre et Bevis for, at han og Maren — en fordrukken Kvindes uægte Barn — var fuldt saa dygtige og lige saa agtværdige som selv de mest ansete i Sognet — ringere vilde han nødig nøjes —, saa var hans Maal naaet. Han vilde sætte Livet ind paa at føre dette Bevis, og derved gøre det saa grundigt, at naar Dagen kom, Sejrens Dag, da maatte alle tvinges til at godkende det.

Men h v i s det skulde glippe, h v i s Sygdom og Uheld, h v i s Marens Moder, der rendte i Landet med en Blikkenslager, væltede ind over ham; h v i s Børnene skulde komme en efter anden, Udgift efter Udgift . . . .

Det var saadanne Tanker, der kæmpede i hans Bryst, naar han gik ved sin daglige Dont.

Men Ole lagde sig ud i Selen med sine Kæmpekræfter og udrettede næsten overmenneskelige Ting. — Han kaldtes almindelig blandt Folk for Ole Slider.

(Fortsættes).

De fattiges Højskole.

—:—

Af Niels Mortensen, Gedsted.

—

Al Oplysning og Undervisning, baade den faglige og den almindelige, skal stadig fortsættes. Her gives intet færdigt. Det er med det aandelige, idelle Liv som med det legemlige, at det maa stadig have Tilførsel af Næring, hvis Livet ikke skal dø. Stilstand her er for unge Hjærter Døden. Man kan lige saa lidt aandeligt som legemligt spise paa Oplag.

Trangen til en saadan fortsat Undervisning og Tilegnelse af Kundskaber er da ogsaa dybt begrundet i den menneskelige Natur. Hvor denne Trang ikke tilfredsstilles, føles det dybt som en Ulykke især i dens Sjæl, i hvem Kundskabstørsten er vakt.

Det er ikke alene Legemet, men ogsaa Sjælen, der skriger om øde.

Nødvendigheden af en saadan stadig fortsat Oplysning gennem alle Aldre anerkendes da ogsaa af Pædagogerne; navnlig ogsaa af vore bedste Højskolelærere, idetmindste i Teorien.

Men desværre er Forholdene saaledes, at naar Folkeskolens og Folkehøjskolens Døre lukker sig efter Ungdommen, kastes de allerfleste ud i en aandelig Ørkenvandring uden nogen nævneværdig Lejlighed til at arbejde videre paa det vundne. Dette føles saa meget des haardere i vor Tid, føder alt for ofte Tungsind og sygelig Spænding i Karakteren. I denne Hunger og Tørst efter Kundskab dør Sjælen ofte en langsom og kvalfuld aandelig Død.

Det er imidlertid ikke naturlige, men sociale Aarsager, ikke Naturens Karrighed og Samfundets Fattigdom, men den uretfærdige Fordeling af Livsgoderne, der holder det store Flertal af Folket udelukket fra Kundskabens Hal og Dannelsens Tempel. At lukke Dørene op hertil hænger derfor paa det nøjeste sammen med Arbejdet for sociale Reformer.

Adgangen til Oplysning maa derfor lægges tilrette i vore offentlige Institutioner og Indretninger.

Der gives ingen Oplysning uden Tid dertil og en vis Grad af social Frigørelse. Vi maa derfor som første Forudsætning kræve en ved Lov betydelig forkortet Arbejdsdag. Forholdene i Hjemmet maa være saaledes, at man har Lejlighed til at tilegne sig Kundskaber. Hjemmet er den Jordbund, hvori den Sæd, der er lagt i Skolen, skal slaa Rod og staa sin Prøve. Men der maa lige saa nødvendigt stadig staa en Skole ved Siden af Hjemmet som Vejleder. Hjem og Skole maa følges ad. Derfor maa Bestræbelserne for en kortere Arbejdstid gaa Haand i Haand med en saadan daglig Skoleundervisning. Først da bliver den erobrede Fritid ret til Velsignelse.

Det er en forlængst fastslaaet Grundsætning, at det er det offentliges Pligt baade ved den saakaldte højere og lavere Undervisning gratis at skaffe Skoler, Lærerkræfter og Undervisningsmateriale m. m. tilveje.

Maalet maa være at faa en saadan offentlig Folkeskole for hele Folket helt op til Manddomsalderen — maaske Manddomsalderen med — med daglig Undervisning for Mennesker i alle Stillinger, Side om Side med deres praktiske Arbejde og borgerlige Virksomhed i Hjemmene.

Der findes allerede spredte Spirer rundt omkring til en saadan Folkeskole for unge og voksne.

Vi kan bl. a. nævne Aftenskolerne, de tekniske Skoler og Handelsskoler i Byerne, Folkeuniversitetskursus, Husmandsforeningernes korte Kursus, vandrende Kursus, Aftenskolekursus og Foredragsrækker.

(Sluttes.)

Hjælpekasserne.

—:—

I Marts Maaned afholdes Valg af Bestyrelser for Hjælpekasserne. Hjælpekasserne træder i Stedet for de saakaldte „De fattiges Kasse“,. der ophørte fra 1ste Juli 1907 at regne, og der oprettes i hver Sognekommune udenfor København en Hjælpekasse. Enhver uberygtet Mand og Kvinde er baade valgbar og valgberettiget, saavidt vedkommende har Indfødsret og er fyldt 25 Aar og i hele det Skatteaar, hvori Valget foregaar, været bosat i og svaret direkte Skat til Kommunen. For gifte Folks Vedkommende har baade Mand og Hustru Valgret, naar blot Manden svarer Skat.

Disse Valg, der saaledes ret snart skal foregaa, har en meget større Betydning end mange er tilbøjelig til at tillæge dem, thi der er jo ingen Tvivl om, at jo mere frisindede og humant tænkende Mænd og Kvinder man kan faa til at styre disse Kasser, jo flere værdige trængende vil der blive hjulpet, og vi skulde helst naa dertil, at ingen fattige, der uforskyldt er kommen [illegible] nødigt at ty til det offentlige Fattigvæsen. Vi maa søge at faa Tidsaanden saaledes humaniseret, at det offentlige Fattigvæsen helt afskaffes. Hjælp ydet af Hjælpekasserne fratager ingen sine borgerlige Rettigheder, det gør derimod den Hjælp, man erholder af Fattigvæsenet, men vi maa protestere imod, at værdige trængende paatrykkes den sorte Kokarde og sættes i Rang med Forbrydere.

Her er en Opgave for Tjenestefolkene, et Stykke Kulturarbejde om man vil, og dette Kulturarbejde maa vi alle bidrage vort til at fremme.

Man siger, at der ikke findes Fattigdom paa Landet; vi ved, hvor hul en saadan Paastand er, thi hvorledes skulde en Landarbejder med 4 a 500 Kr. om Aaret være andet andet end fattig? Det er jo ganske umuligt at leve anstændigt og menneskeligt for saa lidt. Hvor er det derfor ikke betegnende for det lave sociale og menneskekærlige Niveau mange Sognekommuner har staaet paa til Dato, naar man hører, at mange Kommuner enten kun lidet eller slet intet har benyttet sig af Statens Tilskud til „De fattiges Kasse“; Pengene er forblevne i Statskassen og det betyder jo altsaa, at trængende Medborgere er blevet snydt for den Hjælp, der med Rette kunde forlanges.

Enhver Kommune har uden højere Myndigheders Tilladelse Ret til at yde indtil 40 Øre pr. Indbygger i Hjælp, og jeg vil derfor sige til saavel Arbejdere som Tjenestefolk, som i det hele taget til alle, der staar paa den sociale Rangstiges nederste Trin, vær med til at sætte Mænd og Kvinder ind i disse Kassers Bestyrelser, der vil tage Statens fulde Tilskud og yde al den Hjælp, der kan ydes; thi til at modtage Hjælpen er der nok. Fattigdom

har vi desværre nok af. — Det er ikke megen Valgret vi har, men vi maa benytte det lidet, der er givet os, thi derved dygtiggør vi os til senere at være medbestemmende om Samfundets Styrelse og Udvikling.

Til Slut kun dette: Sæt Eder selv i Skat, hvis I ikke er det, thi selv om det er aldrig saa lidt, man svarer i Skat, saa giver det Valgret, og de fleste overkommer jo nok at svare dette Beløb, naar man derved kan erhverve sig en Smule Borgerret.

S. C. Sørensen.

Agitèr kraftigt

for „Tyendebladet" overalt. Skaf Bladet saa stor Udbredelse som muligt, saa at det snart kan udvides. Hver Læser kan nok skaffe Bladet et Par nye Holdere. Alle Kvartalets udkomne Numre faas fremdeles.

Skriv til Bladets Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus, efter Prøvenumre.

Hvorledes skal vi faa afskaffet Tyendeloven?

—o—

At faa afskaffet denne Klasselov er en af „Tyendeforbundet"s vigtigste Opgaver.

Nu mener vel de fleste, at den Vej, vi bør gaa for at faa Undtagelsesloven ophævet, er den politiske. Vi bør arbejde for at faa Valgret og saa stemme paa de Rigsdagsmænd, der vil ophæve Loven. Vi vil derved faa denne Forandring gennemført ad lovlig Vej.

Men ser man paa Rigsdagsvirksomheden, vil man lægge Mærke til, at dem, der regerer og skriver Landets Love, er Overklassen — ikke mindst Overklassen paa Landet, det er det Parti, som danner Regering og har Flertal i begge Rigsdagens Ting. Der er ingen Grund til at tro, at de vil ophæve Loven, lige saa lidt som de vil give Tyendet Valgret. De har jo netop Interesse af, at Tyendet holdes saa langt nede som muligt. Vi ser ogsaa, at ethvert frisindet Krav, der rejses i Rigsdagen, bliver slaaet ned af Reaktionen, og selv om Demokratiet vil søge at gennemføre vor Fordring, vil de lige saa lidt være i Stand dertil som i alle de andre større Spørgsmaal.

Men naar vi ved, at Overklassen vil slaa ethvert Fremskridt ned, vi ad denne Vej søger at opnaa, gælder det om at finde mere virkningsfulde Midler.

Og vi har ogsaa et meget virkningsfuldt Mideel, og det er Strejke, Arbejdsnedlæggelse. Da har det ingen Betydning, om vi har Repræsentanter paa Rigsdagen; thi overfor dette Middel er de ikke i Stand til at tage Kampen op, da den Virksomhed, der drives paa Landet, ikke kan taale at staa stille!

Der er nu kun det Spørgsmaal tilbage: Kan vi blive saa mange, at vi kan gennemføre en saadan Strejke?

Naar vi ser den store Tilslutning, som Tyendebevægelsen faar overalt, hvor den kommer frem, maa vi tro det.

Vore Kammerater har overalt kun ventet paa Signalet til at rejse sig, for saa med Begejstring og Kamplyst at samle sig om den nye Bevægelse, og vi tænker denne Bevægelse fortsat 2—3 Aar endnu, vil den Dag være nær, da alle Tjenestefolk er organiserede, og da kan vi gennemføre Strejken, om det gøres nødigt!

Den har ogsaa stor Betydning for hele Tyendestandens Udvikling, thi derved, at det er os selv, der kæmper vor egen Sag, bliver vi i en langt anderledes Grad interesseret i Kampens Udfald. Den vil bibringe hver enkelt en større Forstaaelse af sit eget Værd, samtidig med, at den vil styrke Solidaritetsfølelsen.

Og naar Tyendeloven er væk, da er Banen fri, og da bør der fortsættes i samme Spor med en stærk økonomisk Bevægelse.

Jeg vil gerne høre andres Mening om denne Sag.

Emil Christensen,
Greve pr Taastrup.

Bliv Medlem af en Sygekasse!

—:—

Her er en lille Henvendelse til Tyendet, baade Piger og Karle. Anledningen, til at jeg fremkommer med den, fik jeg en Aften lige ind under den nu svundne Jul.

En Bekendt af mig, en Ungkari paa 18—19 Aar, som tjente i en Nabogaard, kom den Aften ind til mig. Hans gullige Ansigtsfarve og korte Aandedrag forkyndte tydeligt, at han ikke var rask. Han fortalte mig, at han kom lige fra Lægen der havde undersøgt ham og klart og tydeligt sagt, at han havde Tuberkulose, og at han straks maatte forlade sin Plads for at komme paa et Sanatorium. Det var denne frygtelige Sygdom, der nu var kommen til Udbrud, og et Ophold paa et Sanatorium maatte prøves. Den unge, fattige Tjenestekarl tog nu hjem til sine Forældre. Hans Fader er Fisker ved Vesterhavet.

— Medens vi fejrede Julen, indløb Brev til den syge Tjenestekarl, at paa Helligtrekongersdag skulde han paa Sanatoriet ved Holstebro. Hans Ophold der betaler Staten det halve af, medens Amt og Kommune maa betale den anden Halvdel. Kommunen maa træde til, naar, som i dette Tilfælde, Vedkommende ikke er Medlem af nogen Sygekasse og Forældrene ubemidlede. Sygdom kaster saaledes halvvejs denne unge Karl paa Kommunen. Havde han været Sygekassemedlem, da skulde denne betale istedetfor Kommunen.

Det er dette, jeg gærne vilde henlede Tyendets Opmærksomhed paa. Ligesaa vist som Sygdom kan ramme os alle, ligesaa vist bør vi alle være i en Sygekasse. Derfor, Piger og Karle, meld jer ind i Stedets anerkendte Sygekasse. Det aarlige Kontingent kan I overkomme at betale, og I hjælper jer selv dermed, og I støtter Sygekassen og de mange smaa Hjem, som Sygdom mellem Aar og Dag gæster.

Det er en af de mange Lejligheder til at yde Hjælp til Selvhjælp, som aldrig maatte forsømmes.

Andreas Nielsen,
Strande.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Vor Bevægelse.

—:—

— Vi henleder Læsernes Opmærksomhed paa Aktietegningen i „Tyendebladet".

— H. P. Hansen, Røjle, Strib, holdt i Torsdags Oplæsning og Foredrag i Dalum. Formanden for Hjallese Afdeling skriver derom: „Han talte klart og oplysende, saa jeg kan paa det varmeste anbefale ham paa det bedste til alle Afdelinger, der ønsker en god Oplæser og Foredragsholder!"

— En ny Afdeling er der stiftet i Østsjælland under Navn „Boholthe Sogns Tyendeforening". Der blev indmeldt 20 Medlemmer.

— Mødet i Brønderslev forløb godt. Der var mødt saa mange, Salen kunde rumme, ca. 150 Tilhørere. — Efter Red. Carl Westergaards Foredrag, der varede ca. 1½ Time, fulgte en interessant og lærerig Diskussion. Der var ingen Modstandere mødt — mærkelig nok!

— Vor Afdeling i Hjallese (Fyn) har skiftet Formand, idet Vilh. Nees er rejst. I hans Sted er valgt N. Chr. Nielsen, Ny Hunderupgaard, Odense. Det vil betyde, at der nu vil komme Fart i Tingene, da Nielsen er en af Tyendebevægelsens bedste Mænd!

— I nær Fremtid vil der blive oprettet en Afdeling i Tvingstrup ved Horsens.

---

50 Øre

koster hele „Tyendebladet"s Oktober-Kvartal!

Enhver af vore Læsere bør købe det, da de derved støtter Bladet meget.

Betalingen kan indsendes i Frimærker.

Uge-Kronik.

—:—

En Lykønskning.

Meddelelsen om, at „Tyendebladet"s Fremtid er garanteret ved dets store Udbredelse, har vakt stor Glæde blandt vore Tusinder af Læsere.

Vi har saaledes modtaget følgende fra vor Repræsentant, Arbejdsm. Martinus Wammen, Vaarst:

Kære Kammerat!

Maa jeg gratulere med det smukke Resultat, der er naaet, at vort Blad nu kan bære sig. Mon det ikke er uhørt, at et Blad paa kun 5 Maaneder kan naa saa vidt? Derfor var det ogsaa med en egen Stolthedsfølelse, at jeg læste Meddelelsen derom i sidste Numer. Og saaledes siger ogsaa alle vore Abonnenter her paa Egnen . . . .

Det er ogsaa rent forbavsende, saa underholdende og interessant, Du har forstaaet at gøre Bladet. Bliv saadan ved, saa vil Du sikkert i en ikke fjern Fremtid kunde notere: Lige saa mange Abonnenter som „Social-Demokraten".

Til Læserne!

Hvis der er nogle af vore Læsere, som søger Plads til 1. Maj, vil vi anbefale dem at søge Tjeneste hos dem, der averterer i vort Blad.

Vi kan vist gaa ud fra, at det ikke er de daarligste Pladser, de faar derigennem, da de daarlige Husbonder ikke vil avertere i dette Blad, men kun de frisindede og humane!

Husk Annonceringen i „Tyendebladet"!

Vi anbefaler vore Læsere at forsøge at skaffe vort Blad en lille Annonce eller to hos de Handlende i de forskellige Byer.

Dem, der ikke vil annoncere hos os, bør vi aldrig købe hos, men altid hos dem, der averterer i „Tyendebladet"

Særlig bør Annoncer om Pladser altid sendes til vort Blad!

Forenings-Meddelelser.

Fangel Tyendeforening holder Møde hos Formanden Lørdag den 29. ds., Kl. 8. Mød alle!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet“

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet“ er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet“!**

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet“.

En yngre Karl,

vant til at bruge Heste, kan fra 1. Maj faa Plads hos

Gmd. **Laurits Larsen,**
Aabylund,
Nørre Aaby St., Fyn.

En flink ung Pige

i Alderen 17—18 Aar, kan 1. Maj faa Plads hos Red. **Bernild,** Hillerød.

En paalidelig Karl, der er vant til at køre og har aftjent sin Værnepligt, samt nogle flinke og rolige **Stue-, Køkken- og Anretningspiger,** kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til **Forvalteren.**

En Karl kan faa en god Plads til høj Løn fra 1. Maj hos **J. Hansen, Fangel.** Alle Oplysninger faas hos K. Madsen, Stengaard, Fangel, Fyn.

En yngre Karl,

som er vant til at omgaas Heste og som kan Pløje, samt en **konfirmeret Dreng** til at passe Køer, kan til 1. Maj faa Plads hos

Gaardbestyrer **L. Poulsen,**
Røjle pr. Middelfart.

En Karl søger Plads fra 1. Maj ved hvad som helst, men til høj Løn.

Vedkommende er militærfri og godt anbefalet fra tidligere Pladser.

Adr.: **Jørgen Nielsen,**
Ny Hunderupgaard, Odense.

Aarhus.

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst

i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Odense.

Køb kun Skjold-Cykler!

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— Odense. —

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole November—Marts.
(Haandværkerafdel.)
Arne Møller, **Geert Jørgensen.**
Forstander.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj og varer til August. **Karleskole** Novbr.—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling.**

Rasmus Bording. **P. Bojsen.**

Kontrolassistenter,

mandlige og **kvindelige,** uddannes Maj—Juli paa Ribe Mælkeriskole.

S. H. Salling.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Nr. Aaby.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum“,

Nr. Aaby.

Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**

Billige Afbetalingsvilkaar.

Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.

Telefon 70.

Agitér for „Tyendebladet“!

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.

Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.

Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

Larsbjørnstræde 1¹. København.

Bøger og Blade.

„Tre Udenlandsrejser“. Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	Peder Jæger: Kronjyder	1.00
- 2.	K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby	0.80
- 3.	J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland	0.60
- 4.	J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdåwsgild	0.85
- 5-6.	Jens Thise: Niels Klinker	2.00
- 7.	Peder Jæger: I de lonng Awtene	0.75
- 8.	Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ	0.65
- 9.	Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.	0.65
- 10.	J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten	0.65
- 11.	Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike	0.35

Bl. Annoncer.

Jyllands største Cykleforretning

er hos

Esper Andersen,

- Jebjerg St. -

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —

Største Lager af

- - Manufakturvarer. - -

Billigste Priser.

Th. Olrik.

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard“,** „Karen Bornemann“ o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.

Literat **Lindberg,**
Frederiks St.

Stort aarligt Udsalg

af færdigsyet **Herretøj.**

Trikotage haves paa Lager.

Tyendet anvises gode Pladser til høj Løn.

Jens Lauritsen,
Taastrup.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet,“ antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Cykler

og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg

Forlang Tilbud.

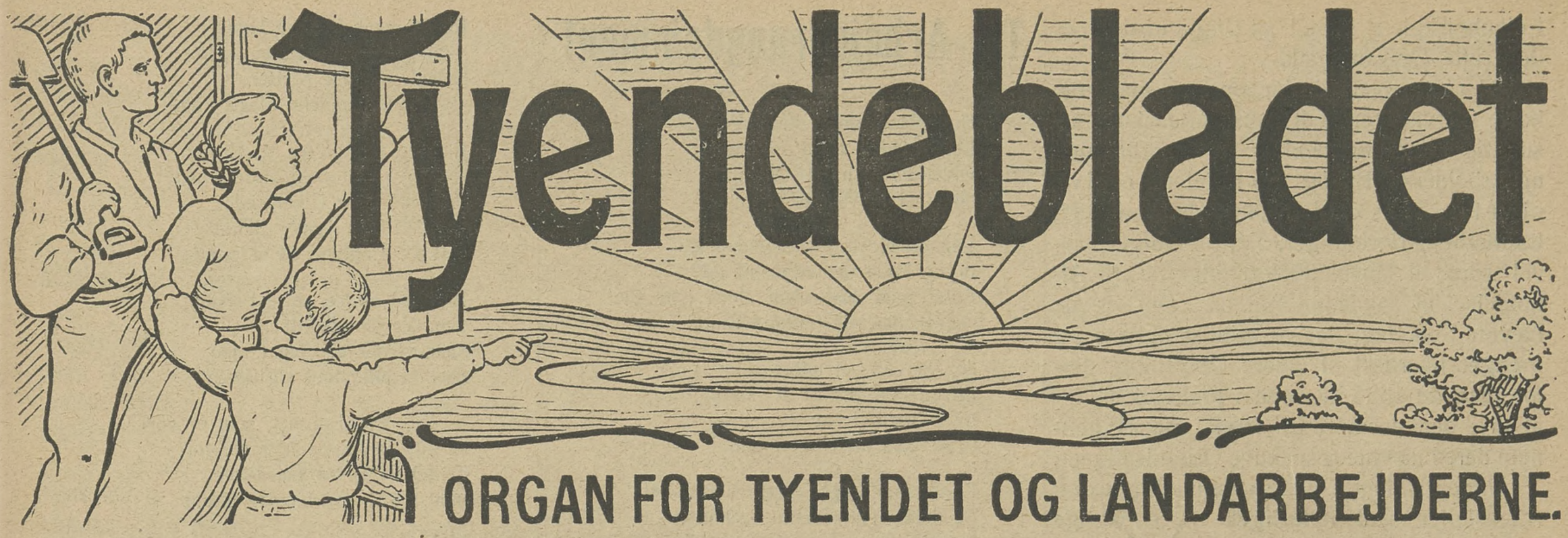
Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet“, da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 23. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 8. Marts 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

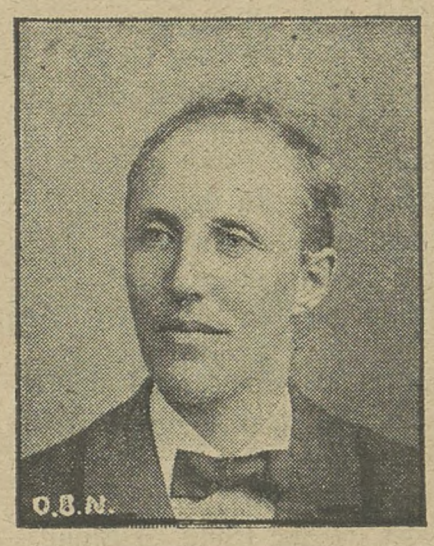
Husmandssang.

Min Plet af Fødelandets Jord
kun ringe er at skue,
og snæver er min Grænses Spor,
kun to Fag er min Stue. —
Men det er mit og Marens Hjem
i lyse Kaar og trange,
og tit bag Hyld og Piles Gjem
vi synger glade Sange. —

Nu, lidt til lidt og smaat til smaat
det vel til større vokser,
jeg plojer Jorden dybt og godt
med Køer eller Okser. —
Naar Troskab adler Haandens Værk,
og Sindets bedste Tanker,
da gror i Stilhed Lykken stærk,
da blomstrer Aks og Ranker. —

Vel har jeg ikke Adelsbrev,
af Hartkorn blot det lave,
men et min Ret og Adkomst blev:
mit Hus, min Toft, min Have.
Og det er mit og Marens Hjem
i lyse Kaar og trange,
og tit bag Hyld og Piles Gjem
vi synger glade Sange.

Johan Skjoldborg.

Nielsen-Svinning.

Vi bringer her et Billede af den kendte Politiker og Afholdsagitator, forh. Højskoleforstander, Proprietær Nielsen-Svinning.

Hr. Nielsen-Svinning er en dygtig og kundskabsrig Mand der med stor Interesse arbejder for det store sociale Spørgsmaals Løsning.

N.-S. var i flere Aar Forstander ved Højskolen i Hadsten, og gennem sin Virksomhed der har han gjort et godt Stykke Arbejde for Folkeoplysningens Fremme.

Klasseinteresser

—o—

Det er morsomt at se, at de forskellige politiske Partier stadig beskylder hinanden for at føre Klassepolitik. Og da ingen af Partierne vil vedkende sig det, maa vi jo antage, at det er noget daarligt at føre en saadan Politik.

Højre bliver beskyldt for, at de kun varetager Kapitalisternes Interesser, og om Socialdemokratiet hedder det, at de kun varetager socialistiske Arbejderes Interesser. Og endelig skulde Regeringen — Reformpartiet — kun varetage Gaardmandsstandens Interesser.

Ingen af Partierne vil som sagt vedkende sig, at deres Program har noget med Klasseinteresser at gøre. De paastaar alle, at kun deres Program indeholder den ægte Samfundspolitik. Kun de vil varetage alles Interesser.

Man kan deraf forstaa, at Ordet Klasseinteresser eller Klassepolitik ikke er særlig højt i Kurs paa vor politiske Børs. Vi husker endnu, hvorledes de forskellige Partiers Blade angreb Forfatteren Jac. Knudsen for en Tid siden, fordi han sagde et Par fornuftige Ord om denne Sag. Han sagde, at Bondestanden var den raadende her i Landet, og de skulde passe paa at holde sammen, for at de stadig kunde beholde Magten, for derigennem at varetage deres Stands Interesser.

Det er Ord, som vi, set fra et rent klassemæssigt Standpunkt, ikke kan have det mindste imod. Tværtimod indrømmer vi, at det er sagt af en Mand, der har Forstaaelse af Klasseinteresser og Klassekamp.

Det bør staa enhver klart, at det er den økonomiske Ulighed, der danner de forskellige Partier. Folk med samme økonomiske Interesser slutter sig sammen og danner sit Parti, der saa skal varetage disse Interesser.

Kapitalisterne og Godsejerne har deres Parti i Højre. Gaardmændene og Proprietærerne deres i Reformpartiet, og endelig har Arbejderne og Husmændeee deres økonomiske Interesser repræsenteret gennem Arbejderpartiet.

Vi ser her tydelig, at vi ikke „deler os efter Anskuelser", som Hørup sagde, men efter vore økonomiske Interesser. Derfor maa de forskellige Partier føre Klassepolitik, naar de skal varetage en bestemt Klasses Interesser.

Klassepolitik, Klasseinteresse eller Klassekamp er ikke derfor noget daarligt. Det er Udviklingens og Fremskridtets Vej. Det er ikke snæver Egoisme, men Naturlove, som altid har staaet ved Magt.

Det er, som Husmand Niels Mortensen engang har sagt:

„Folkene har altid marscheret frem mod Lyset og Kulturen klassevis. Med Tyende- og Landarbejderbevægelsen har vi naaet ned til Bunden af Folket. Det er det sidste Lag, det sidste Opbrud i Klassernes historiske Fremrykning. Alt, hvad der er af Frihed og Fremskridt, ser derfor fortrøstningsfuldt og med Haab mod denne Fremrykning, der maa glæde enhver Folkeven.

Naar Tyendet nu træder ud af Historiens Nat ind i Dagslyset, maa de huske, at Historien er ingen Idyl, men en Kampplads. Dette vil give Kamp, Klassekamp.

Heri er imidlertid intet foruroligende. Tværtimod! De Kræfter, der derunder udfolder sig, indeholder intet Kulturfjendtligt. Det er Kampen alene, der hæver altid bredere Lag af Folket til virkelig menneskelig Tilværelse. Alt, hvad der nu i Masserne higer frem mod Kulturen, trænges frem gennem Kamp. Kampen alene danner Karakterer og vækker Begejstring".

Carl Westergaard.

De fattiges Højskole.

—:—

Af Niels Mortensen, Gedsted.

—

(Sluttet).

Det er i samme Retning, Cand. Bertelsens omtalte Artikler i „Højskolebladet" om Byhøjskolen gaar, der har vakt Opmærksomhed i Højskolekredse.

Altsammen med Statstilskud.

Vi maa føre denne Bevægelse videre, helt ned til Bunden af Folket, til de laveste Lag.

Laver vi f. Eks. korte og vandrende Kursus og Aftenskolekursus osv. for Husmændene, saa maa vi ogsaa oprette saadanne for de egentlige Landarbejdere. Og opretter vi Skoler og Kursus for de ældre, hvor meget mere da ikke for Ungdommen.

Hvor ofte er det ikke gentaget, især af

Folkehøjskolens Mænd, at Ungdomstiden er den rette Oplysningstid.

Staten maa derfor oprette saadanne korte og vandrende Kursus, Aftenskolekursus og Foredragsrækker for Ungdommen og Arbejdere i By og paa Land eller give rigelig Tilskud til „Tyendeforbundet", Landarbejderforeninger, Fagforeninger saavel som til Husmandsforeningerne til Afholdelse af saadanne Kursus. Det er de nævnte Folkelag, der er mindst oplyste og trænger haardest til videre Oplysning, derfor maa de stille Kravene i Fællesskab, for at give dem desmere Eftertryk, specielt gennem deres nævnte respektive Organisationer.

Undervisningen ved saadanne Kursus og Aftenskoler skal naturligvis være faglige og angaa Landbrug, Haandværk og Handel osv. efter hver enkelts Tarv.

Men ikke mindre vigtig er det at tilføre Sjælelivet almendannende Livsværdier gennem almendannende Fag. Ellers ender det let i Materialisme og Snæversyn. Selv set fra et rent økonomisk Stade vil en saadan almendannende Undervisning være fordelagtig, da den, som der har faaet sin Intelligens udviklet og sit Blik udvidet, altid vil være den blot faglig uddannede langt overlegen.

Det maa altsaa være en Forening af Fagskole og Højskole i Overensstemmelse med de ny Tanker om Byhøjskolen. Først derved vil man ret naa at byde Folket en Hjælp i Kampen for bedre Vilkaar.

Disse to Sider følges ad i Livel og bør naturligvis ogsaa følges ad i Skolen. Det er jo det virkelige Liv, Skolen skal tjene.

Hver Landsby eller Sogn maa blive en Folkehøjskole og en Landbrugsskole. Det bliver de fattiges Højskole.

De almendannende Fag eller Højskolefag, der særlig maa tages op, er den nyere Historie — ikke Krigenes og Kongernes, men Folkets og Kulturens — Literatur, Samfundsvidenskab, lidt Naturvidenskab og Modersmaalets Brug i Tale og Skrift.

En saadan Skole, bygget paa Hjemmet, vil faa et stærkt Præg af Hjemlivet, som den netop skal tjene, og kan tage Hjemlighedstanken op og omfatte Virkeligheden i en langt stærkere Grad, end nogen anden Skole kan gøre det. En saadan Undervisning i nøjeste Sammenhæng med Dannelsen i Livets Praksis vil gaa ud paa kraftig Indvirken paa alle Anliggender i det bestaaende Liv. Forbindelsen mellem de forskellige Fag, der læres, og Livet udenfor, vil blive mere fast og Interessen for Undervisningen vil derfor blive større, end den sædvanlige Skolegang, hvor Kløften mellem Skolen og Livet, udenfor er langt dybere.

Almindelig Folkeoplysning er Folkekraft.

Uden Folkeoplysning ingen Folketid.

Spørgsmaalet om Folkets Oplysning helt ned til de laveste Lag vil i Fremtiden blive det vigtigste og største Spørgsmaal i Forbindelse med det sociale Spørgsmaal. Den ene Sag kan ikke løses, uden at den anden løses samtidig.

Folkeoplysning (for alle) er en sikker Kilde til Storhed og Magt og er den sande Vej til Fremskridt.

Et oplyst Folk eller Klasse bliver ogsaa snart et frit og velstaaende Folk eller Klasse. De Folkelag, der betragter Folkeoplysningen som et Livsspørgsmaal, de bygger paa en Klippe, og det Parti og de Retninger, der kæmper for bedst muligt at føre denne Sag ud i Livet, de vokser og sejrer.

Skaf en Holder og en Annonce, saa skal Bladet snart blive udvidet!

Til Arbejderungdommen!

—o—

Unge Mand med staalsat Hu,
Led i denne vor Forening,
vover *du* at ha' en Mening
og er ej halvfjerds endnu!

Véd du ej, at Visdomstanden
bryder sent og langsomt ud?
Først naar Kalv faar Horn i Panden
regnes den for fuldgod Stud.

Jo, du véd det altfor vel,
thi du faar det tit at mærke,
hvor Instinkterne er stærke
til at slaa alt Ungt ihjæl.

Først naar noget Stort er skimlet,
og dets Ophavsmand er himlet
som Fornægter af det Ny,
faar hans Tanke Verdensry.

Var det ikke Gorm hin *Gamle*,
som fandt paa det Land at samle,
og som skænked' det sit Præg:
side Kofter, hvide Skæg!

Oldingfærd og Oldinglader
møder os paa Torv og Gader,
og blandt Tingets Stolerader
bliver Oldingvisdom Lov.

Og saa siger man dog frækt,
vi den nye Tid skal bære.
Takker for den store Ære!
men man gør saa tung dens Vægt!

Danmarks Ungdom! altid skuffet,
altid hundset, traadt og puffet,
kan du kæmpe end en Stund,
kan du værge dine Skarer
mod det danske Hang til Blund
og fra Rolandshornets Bund
lokke nye Klang-Fanfarer?

Ak, du tier; men jeg véd
Smilets Mening fra din Læbe:
Nytter det, vi *fremad* stræbe,
naar vi *bagfra* hugges ned?

Bar vi ej mod Højdens Tinder
tit en jævn og lavfødt Mand,
bar ham glad, med røde Kinder,
saa hans Fødder Fæste vinde,
— saa ham — uden Tak — at svinde
mens vort Hjærte s od i Brand!
Løftet did til Ærens Top
drog han Stigen med sig op,
skyndte sig at kaste Dragten,
som han før blandt Brødre bar,
mens ham nye Skrædre skar
én, han bærer med Foragten

Det er slige Drab, man mindes,
— Drab af Tro og Fremgangsmod —
indtil Skammen i vort Blod
sammen med vor Ligkrans tvindes

— Disse Nævestød i Siden,
denne Marsch foruden Rast,
disse Haab, der *altid* brast,
gjorde os til Mænd føs Tiden.

Og som Mænd i egne Klæ'r,
Mænd, der ej for Trusler vige,
Mænd, der ingen Dødsed svige,
er det, at I ser os her.

Er vi end lidt stram om Kinden,
vi har Munterhed forinden,
Mod til Skæmt og Raad til Sang
om en knækket Fanestang.

Og vi véd, hvad Vej vi vil!
Maalet, som vi sigter efter,
som vi vie de unge Kræfter,
er saa retfrem-ligetil.

Vi vil ikke lege med,
der hvor Riflen sætter Prikken
over Verdenspolitiken,
vi vil ikke Krig, men Fred.
Men for Fredens Skyld kan hænde
maa en Dag vi Hanen spænde.

— Hold jer muntre, hold jer vaagen!
Samlingsraabets dumpe Gjald,
kan med Raaddenskabets Fald
lyde brat som Skud i Taagen!

Reaktionens danske Hund
hyppigt sig paa Halen sætter,
tuder i de lyse Nætter
stygt om Maanens blege Rund.

Bonden rykkes fra sit Blund,
ser sig rundt med stille Glæde;
thi hvor Ulve Ulven æde,
er der ingen synlig Grund
just for Lammet til at græde.

Men lad andre sætte Prikken
over Verdenspolitiken;
naar vi dér har leget med,
blev vi altid ladt i Stikken.

— Nej, Programmet, som er vort,
er kun jævnt og hjemmegjort,
hentet — ej fra Lærestole,
men fra Livets haarde Skole.

Vi har læst det i *dit* Øje,
stakkels fattigklædte Mor;
naar du ved det grove Bord
lappede vor Barnetrøje, —
læst det i *dit* Alvorsblik,
Fa'r, naar du kom hjem fra Mosen,
lænderkrum, med Dynd paa Hosen,
brudt af tusind Spadestik.

— — *Ret til Stemme, Ret til Jord!*
Ingen *Greve* er saa stor,
at han kan os Vejen spærre;
thi det kan end ej Vorherre
naar vi *vil*, de stærke Ord.
Slaa da Fylking om jer Sag!
Lad dem ej jer Ret fornærme!

Langt fra Døgnets Gøgl og Bærme,
midt i Støj af Stempelslag,
skal I finde Kampens Flag
gemt i Arbejdsblusens Ærme.

Jeppe Aakjær.

Tyendebladets Sejr!

—:—

Hr. Redaktør Westergaard!

Det er en Tak værd, at Du har hængt i og holdt „Tyendebladet" oven Vande saa længe, til det nu kan klare sig. Det havde set ilde ud, om Tyendeklassen havde staaet uden Organ, uden Mund og Mæle, nu da den endelig har faaet et Ord at sige i Laget. De fleste, der har fulgt Bladet, vil ogsaa erkende, at det er gaaet fremad, og at det vil være uundværligt paa sin Plads; de senere Numre har været udmærkede.

Naar først det kan komme ud over de økonomiske Vanskeligheder, for ikke at sige Fattigdommen, hvorunder det jo maatte begynde, vil det som Ungdoms- og Oplysningsblad og som Stridsblad have en stor Fremtid for sig. Det er som altid de første Tag, det gælder; magter man dem, saa magter man ogsaa det øvrige.

Christen Bundgaard.

Efter den store Udbredelse, „Tyendebladet" i den sidste Tid har faaet, er det uden al Tvivl det bedste Blad at annoncere i blandt vore Ugeblade!

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet"!

Et Ord til Tyendet.

—o—

Ved at overskue alle de Fremskridt, som er naaet i det sidste halve Hundredaar, baade i materiel og aandelig Henseende, studser man uvilkaarligt ved at betraget Tyendets Stilling, som den mange Steder er for Øjeblikket.

Ja, hvis man hist og her rigtig vilde forsøge at se til Bunds i Mudderet, se paa Forholdet mellem mangen Storbond eller Proprietær og hans Arbejdere, og paa de daglige Forhold, som de sidste lever under, saa synes man — uden egentlig at vide deraf — at befinde sig i en længst forsvunden Tid, ja, langt inde i den fjerne Middelalder. Men hvad er da Grunden til dette? Hvem har Skylden?

Ja, det er vel et Spørgsmaal, som de fleste kan blive enige om; thi havde det danske Tyende for 20—30 Aar siden eller noget længere tilbage, været saa vaagen og saa rustet til at tage en Kamp op for Tilværelsen, som det nu er, saa vilde de Frugter, som man nu haaber at høste, vel ogsaa være kommen saa meget desto før.

Men da kunde man ikke endnu optræde med samlet Iver, ikke løfte saadan i Flok, som nu er sket ved „Tyendebladet"s Fremkomst. Dette Blad er en Frugt af ledende Mænds Arbejde, som fortjener Paaskønnelse. Bladets Formaal er jo at udbrede de Røster, som vil rejse sig for Tyendets retfærdige Sag; men samtidig med, at man raaber og agiterer i Bladet, bør det ikke glemmes, at Gerning vejer mere end Ord. Derfor: Ethvert Tyende, der vil være med til at bringe Sagen frem og gøre et Arbejde for det store Maal, som denne Bevægelse har, maa ikke blot nøjes med at raabe paa bedre Kaar; thi det, som virkelig gennem Betingelsen for disse, er, at man er paa Vagt i sin Gerning, enten den saa er stor eller lille.

Ethvert Tyende, der saaledes udfører et godt Arbejde uden stadig at ræsonnere over, hvad der er mit og hvad der er dit, vinder sig derved den bedste Borgerret, ikke blot i den lille Kreds, hvor hans eller hendes Virkeplads er, men ogsaa i det store Samfund, hvor Tyendet har samme Forpligtelse som „Greven" til at løfte vore Fædres Arv.

J. Svendsen.

---

50 Øre

koster hele „Tyendebladet"s Oktober-Kvartal!

Enhver af vore Læsere bør købe det, da de derved støtter Bladet meget.

Betalingen kan indsendes i Frimærker.

Vor Bevægelse.

—:—

— „Tyendeforbundet"s Repræsentantmøde afholdes i Aarhus Torsdag den 16. og Fredag den 17. April. Adgang (med Stemmeret) har alle Amtsrepræsentanterne. Desuden maa hver Afd. sende 1 Mand for hver paabegyndt 25 Medlemmer, de har. (Har de over 50, maa de altsaa sende 3 Mand!) Alle Afd. bør sende saa mange som muligt og vælge dem i god Tid.

„Tyendebladet"s Aktionærer har Adgang til Mødet med Stemmeret til det, der vedrører Bladets Virksomhed.

Som Tilhørere ved Mødet indbydes alle „Tyendeforbundet"s Medlemmer!

Forslag maa indsendes til Formanden inden 1. April. Mødets Dagsorden vil da blive offentliggjort i „Tyendebladet".

Agitér for Oprettelse af nye Afdelinger inden Mødet! Formanden.

— Balslev Tyendeforening havde Møde den 11. Febr., hvor Formanden, V. Larsen, og R. Kristensen valgtes til Repræsentanter ved Mødet i Aarhus. Desuden valgtes L. H. Larsen til Bestyrelsesmedlem i Stedet for S. Møller, der fraflytter Egnen. Foreningen er i stærk Fremgang.

— Alle vore Afdelingsformænd bør efter bedste Evne virke for Aktietegningen i Bladet. Beløbet opkræves først 1. Maj!

— Bendstrup Tyende- og Arbejderforening havde for kort Tid siden et offentligt Møde i Bendstrup Forsamlingshus. 150 Mennesker var kommen tilstdde. Pastor Poulsen, Hvilsager, holdt et udmærket Foredrag, som paahørtes med stor Interesse.

— Tirsdag d. 25. Februar afholdt Tandrup Sogns Tyendeforening ordinært Møde. Der blev talt en Del om de nye Arbejderkontrakter. Medlemmerne stemte alle for Indførelse af det af C. M. Madsen foreslaaede Kontrakt-System. Ligeledes var der Stemning for, at det organiserede Tyende, saa snart deres nuværende Fæstetid var udløbet, skulde søge at blive fæstet Maanedsvis med Udbetaling af Løn for hver Maaned. Saa træder Tyendeloven i Baggrunden. P. Pedersen, Form.

— **Skal det lykkes os at faa Bladet udvidet, maa der endnu tegnes et Beløb i Aktier. Skriv straks til Bladets Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus.**

Agitèr kraftigt

for „Tyendebladet" overalt. Skaf Bladet saa stor Udbredelse som muligt, saa at det snart kan udvides. Hver Læser kan nok skaffe Bladet et Par nye Holdere. Alle Kvartalets udkomne Numre faas fremdeles.

Skriv til Bladets Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus, efter Prøvenumre.

Uge-Kronik.

—:—

Om „Tyendebladet"

skriver Forstanderen paa en større Højskole i et Brev til Bladets Redaktør følgende:

„Jeg vilde gerne benytte Lejligheden til at bevidne Dem min Anerkendelse af Deres dygtige Ledelse af Bladet. Den friske, noble Tone, som gaar igennem det, synes jeg virker i høj Grad tiltalende. Bliv ved, som De har begyndt, saa tror jeg, De baade vil faa megen Glæde af Deres Arbejde, og Arbejdet vil tillige blive til Gavn.

Venlig Hilsen, Deres forb.

(Navnet)".

Krigen mod „Tyendeforbundet".

Det forlyder, at Gaardmændene vil sætte alt ind paa at komme Tyendeforbundet til Livs. Paa Nyborg-Egnen har man begyndt Felttoget med at nægte Forbundet Adgang til Forsamlingshusene.

Afdelingen i Ørbæk henvendte sig for nogle Dage siden til Formanden for Forsamlingshuset i Maare med det Formaal at leje Huset til et offentligt Møde, men fik rent ud Afslag.

I Samtalens Løb erklærede nævnte Gaardmand, at Tyendets Løn var stor nok, og hvis Tjenestefolkene endelig vilde i Foreninger, saa kunde de indmelde sig i Skytteforeningerne og Ungdomsforeningerne (!) Huset kunde de ikke faa, i hvert Fald vilde det blive meget dyrt.

Et lignende Svar har Foreningen modtaget paa en Henvendelse om Laan af Aunslev Forsamlingshus.

Mon d'Hrr. Gaardmænd har det rigtig godt, eller er det de høje Smørpriser, der har gjort dem ør i Hovedet? De, som ellers fabler om Frihed for Loke og Thor, smækker Døren i for Næsen af fattige Tjenestefolk, der vil benytte den i Grundloven hjemlede Forenings- og Forsamlingsfrihed til at organisere deres Standsfæller for at kunne skaffe dem bedre sociale Kaar. Dette Storbondetyranni vil dog næppe kunne standse Tyendebevægelsen, maaske snarere fremmr den. Men det bør ikke glemmes, at det var Bønderne, som kastede den første Sten mod Tyendet og derved stiftede Ufred mellem Husbond og Tyendet.

Fornuftigt!

„Bolslev Tyendeforening" paa Fyn har enstemmig vedtaget, at der ikke maa udskænkes Spiritus ved deres Møder og Fester!

— Bravo! Det er fornuftigt!

Forenings-Meddelelser.

— Hjallelse Tyendeforening afholder Foredrag Søndag den 15. ds., Kl. 7, hvor Typograf L. D. Rasmussen taler. Derefter Bal, hvortil alle organiserede Arbejdere med Damer indbydes.

Bestyrelsen.

— Fangel Tyendeforening holder Møde Onsdag den 11. ds., Kl. 8 Aften. Alle Medlemmerne bedes møde, da Spørgsmaalet ang. Repræsentantvalget vil blive drøftet.

Johs. Larsen, Form.

— Stort Møde afholdes i Aarløse (Østsjæll.). Lørdag dén 7. ds., Kl. 8, med Foredrag af Red. Carl Westergaard, Aarhus. Emne: Tyendebevægelsen, dens Maal og Midler.

— Møde afholdes i Herstedvester (v. Kbhvn.). Tirsdag den 10. Marts, Kl. 8. Foredrag af Red. Carl Westergaard, Aarhus. Mød alle!

J. Israelsen, Form.

„Slid" fortsættes i næste Numer.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet"!**

Annoncér om Pladser i „Tyendebladet"!

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

Pladsan paa „Fangel Stensgaard" er besat.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en Pige fra Landet faa Plads til 1. Maj hos

Jens Aakjær,
Jenle pr. Jebjerg.

En flink ung Pige

i Alderen 17—18 Aar, kan 1. Maj faa Plads hos Red. **Bernild,** Hillerød.

En yngre Karl,

vant til at bruge Heste, kan fra 1. Maj faa Plads hos

Gmd. **Laurits Larsen,**
Aabylund,
Nørre Aaby St., Fyn.

Agitér for „Tyendebladet"!

En yngre Karl,

som er vant til at omgaas Heste og som kan Pløje, samt en **konfirmeret Dreng** til at passe Køer, kan til 1. Maj faa Plads hos

Gaardbestyrer **L. Poulsen,**
Røjle pr. Middelfart.

En paalidelig Karl, der er vant til at køre og har aftjent sin Værnepligt, samt nogle flinke og rolige **Stue-, Køkken- og Anretningspiger,** kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til **Forvalteren.**

En Karl søger Plads fra 1. Maj ved hvad som helst, men til høj Løn.

Vedkommende er militærfri og godt anbefalet fra tidligere Pladser.

Adr.: **Jørgen Nielsen,**
Ny Hunderupgaard, Odense.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.

Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Læs vore Annoncer og køb hos de Averterende. Derved støtter De Bladet!

Aarhus.

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole (**Haandværkerafdel.**) November—Marts.

Arne Møller, **Geert Jørgensen.**
Forstander.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj og varer til August. **Karleskole** Novbr.—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling.**

Rasmus Bording. **P. Bojsen.**

Hindholm Højskole

pr. Fuglebjerg.

Pigeskole Maj - Juli. Karleskole med Haandværkeeafdeling Novbr.—Marts. Amtsunderstøttelse søges for Karle inden 1. Maj og for Piger inden 1. Novbr.

Hans Hansen, **Laurits Nielsen.**
cand. theol.

Kontrolassistenter,

mandlige og **kvindelige,** uddannes Maj—Juli paa Ribe Mælkeriskole.

S. H. Salling.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Odense.

Køb kun Skjold-Cykler!

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Nr. Aaby.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum",

Nr. Aaby.

Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**

Billige Afbetalingsvilkaar.

Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.
Telefon 70.

Bøger og Blade.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	Peder Jæger: Kronjyder	1.00
- 2.	K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby	0.80
- 3.	J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland	0.60
- 4.	J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild	0.85
- 5-6.	Jens Thise: Niels Klinker	2.00
- 7.	Peder Jæger: I de lonng Awtene	0.75
- 8.	Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ	0.65
- 9.	Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.	0.65
- 10.	J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten	0.65
- 11.	Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike	0.35

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.

Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.

Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

Larsbjørnstræde 1[1]. København.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Bl. Annoncer.

Ægteskabstilbud.

En Herre i 27 Aars Alderen ønsker at Korrespondere med en Pige eller Enke i samme Alder for siden at indgaa Ægteskab. Lidt Formue eller Ejendom var ønskelig. Fotografi bedes vedlagt, som returneres efter Ønske. Tavshed loves og fordres. Billet mrk. „Haab" modtager dette Blads Kontor.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna og A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.

Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

En god, letløbende Landevejsraser

staar billig til Salg straks hos

N. Chr. Vullum,
Kratholm, Beddinge St., Fyn.

Jyllands største Cykleforretning

er hos

Esper Andersen,

- Jebjerg St. -

Vett & Wessels Udsalg,

— **Middelfart.** —

Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.

Th. Olrik.

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard", „Karen Bornemann"** o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.

Literat **Lindberg,**
Frederiks St.

Stort aarligt Udsalg

af færdigsyet **Herretøj.**
Trikotage haves paa Lager.
Tyendet anvises gode Pladser til høj Løn.

Jens Lauritsen,
Taastrup.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Cykler

og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg
Forlang Tilbud.

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 24. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 15. Marts 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

I Kvinder —

I Kvinder, der føler Aarhundreders Tryk,
bestandig har holdt jer tilbage —
I kommer vel nu og ranker jer Ryg
til Kamp i de kommende Dage?

I Kvinder, der før ej til Genmæle tog
mod Mændenes Enevoldsdømme —
I kommer vel nu fra jer Skammekrog
og vaagner af Dvale og Drømme?

I Kvinder, der baade har Hjerte og Aand
og Lyst til at kæmpe og stride —
I kommer vel nu og sprænger de Baand,
der længe har holdt jer til Side?

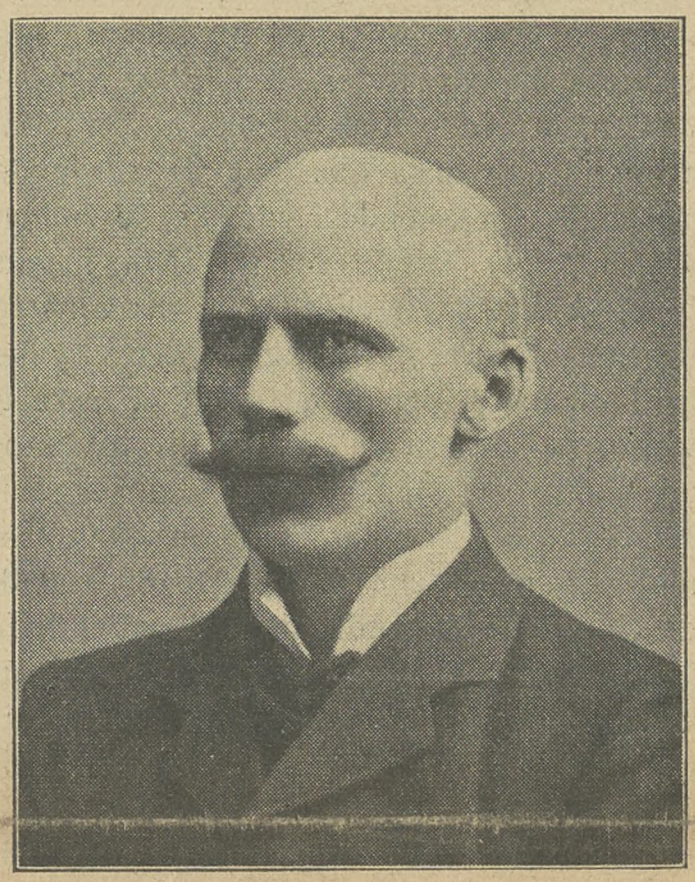
I Kvinder, der evner det samme som Mænd
til Samfundets Trivsel og Fremme —
I kommer vel nu og sammen i Spænd
forlanger jer Ret til at stemme?

I Kvinder, der ønsker jer franke og fri
og regnet med Manden lige —
I kommer vel nu og begynder en Krig
til Sejr I kan melde og sige?

— — Ja, komme I vil i den kommende Tid
og Frisindet give jer Stemme;
I har ikke Raad i den standende Strid
bestandig at blive derhjemme.

Og Kræfter I har til at tage et Tag
i Kampens ved Mændenes Side;
jer Evne I vie de fattiges Sag
og alle Smaabørn, der maa lide.

A. P. Bjarnholt.

N. Bransager.

Vi bringer her et Billede af den kendte radikale Politiker, Hr. Redaktør N. Brandsager, „Venstres Folkeblad", Ringsted.

Uden al Tvivl er Hr. Bransager en af vore dygtigste Journalister og Agitatorer.

Ved sidste Valg til Folketinget var han opstillet mod selve Hs. Excellence Alberti, men naaede dog ikke denne Gang at blive valgt.

Oplysning og Organisation.

—o—

Det er ikke for at drage noget nyt frem, at jeg vil skrive om denne Sag. Tværtimod har det jo — heldigvis! — ret ofte været omtalt, men jeg vil kun fremdrage det paany for om muligt at slaa det endnu fastere i Læsernes Bevidsthed, at de to Ting: Oplysning og Organisation hører sammen og kan ikke fremmes enkeltvis.

Vi kan godt straks slaa fast som uomstødeligt, at den Klasse, som ikke organiserer sig, kan ikke blive oplyst og uden samtidig at søge Oplysning, faar man intet ud af Organisation!

Vi ser her tydelig den nøje Forbindelse mellem de to Ting. Skal vi faa det fulde Udbytte af vor Organisation, maa vi samtidig og lige saa energisk søge at dygtiggøre os selv og vor Klasse saa meget som muligt.

— Uden egentlig at fornærme nogen, tror jeg, man med fuld Ret kan paastaa, at Oplysningsarbejdet har været en Del forsømt indenfor Arbejderorganisationerne. De enkelte Fagforeninger og Vælgerforeninger kunde godt — ligesom „Tyendeforbundet"s Afdelinger — have oprettet Kursus, Aftenskoler m. m. for sine Medlemmer, og i Fællesskab kunde de f. Eks. have oprettet en stor moderne Højskole, hvor en Stab af unge Arbejdere hvert Aar kunde komme og blive rustet med Oplysningens Vaaben.

Grunden til, at det ikke er sket er maaske den, at Arbejderne ikke før har følt bevist Trang til Oplysning. De daarlige, økonomiske Tilstande har gjort, at de alene har maattet ofre alt i Kampen for det daglige Brød.

Vi begynder nu at spore en glædelig Forandring i den Retning. Oprettelsen af de forskellige Ungdomsforeninger, der kun arbejder for Oplysning, er det bedste Bevis for, at Arbejderne nu begynder at føle Trang til mere end netop dagligt Brød. De begynder nu at føle Trang til Oplysning, for derved at skaffe sig Adgang til Aandskultur og materiel Fremskridt. Og det er i Virkeligheden noget meget glædeligt. Det er den Vej, vi skal ud. Derved højnes ogsaa Respekten for Arbejdet og Arbejderne i høj Grad.

Chr. Bundgaard har Ret, da han i „Tyendebladet" skrev:

„Det er Oplysning og Dygtighed, det drejer sig om. Lad det blive en Kendsgerning, at Husmandsbørnene er de første til Arbejdet og de første i Kundskab. Tjenestefolkene maa sætte en Ære og Bestræbelse i at være de bedst oplyste. Vi, der er komne af Smaafolk, maa have i Hovedet, hvad de andre har i Pungen, saa bliver Forholdet ikke saa ulige endda, saa bliver det alligevel os, der vinder Trækket tilsidst. Det er paa Kundskab og Energi (Arbejdskraft), at Tilværelsen er grundet. Uden Kundskab er Agitationen et blindt Postyr, og fordi man er organiseret, har man ikke naaet alt. Et dumt og energiløst Menneske er dumt og udygtigt, hvorledes Verden staar, og om han end er aldrig saa meget organiseret. Hvad enten Samfundet er socialistisk eller kapitalistisk, saa drejer det sig først og fremmest om det enkelte Individs Værd, om hver enkelt Mands Evne".

Det er sande Ord. Vi kan lære meget deraf. Det er sagt af en Mand, der kender Tilværelsen helt ud.

De organiserede Tjenestefolk og Arbejdere bør derfor overalt holde Diskussionsmøder, oprette Kursus, Aftenskoler o. l., hvor de kan faa nogle af de Kundskaber, de først og fremmest trænger til.

Og efter bedste Evne maa de enkelte dygtiggøre sig selv. Der er ret god Lejlighed til det for de fleste.

Særlig vil jeg anbefale at læse de smaa Skrifter, som vi har saa mange af, om sociale Spørgsmaal. Dernæst Aakjærs og Skjoldborgs Fortællinger og Digte, ikke at forglemme de udmærkede Skildringer af Andersen-Nexø og Chr. Bundgaard. Det er Forfattere, vi kan lære noget af. Det

er Bøger med Indhold, som først og fremmest bør kendes af os.

Alt det vil den Tjenestekarl, Pige og Arbejder, som faar Øjet opladt for Kundskabernes Betydning, finde til af sig selv. De vil der komme i Forbindelse med den Verden, som mange af os kun kender af Navn.

Vi vil da forstaa Sandheden i disse Linier, som Husmand Niels Mortensen skrev i sidste Numer af vort Blad:

„Spørgsmaalet om Folkets Oplysning helt ned til de laveste Lag vil i Fremtiden blive det vigtigste og største Spørgsmaal i Forbindelse med det sociale Spørgsmaal. Den ene Sag kan ikke løses, uden at den anden løses samtidig.

Folkeoplysning er en sikker Kilde til Storhed og Magt og er den sande Vej til Fremskridt.

Et oplyst Folk eller Klasse bliver ogsaa snart et frit og velstaaende Folk eller Klasse. De Folkelag, der betragter Folkeoplysningen som et Livsspørgsmaal, de bygger paa en Klippe, og det Parti og de Retninger, der kæmper for bedst muligt at føre denne Sag ud i Livet, de vokser og sejrer!"

Med Haab om, at alle Tjenestefolk og Arbejdere hurtig maa naa til at forstaa Oplysningens og Organisationens store Betydning, vil jeg slutte med at sige som Chr. Bundgaard engang har sagt:

„Kundskab er Magt, Organisation er Magt; men Kundskab og Organisation tilsammen er den Magt, hvorpaa hele Fremtiden beror".

Carl Westergaard.

Slid.

Af Johan Skjoldborg.

—:—

IV.

Børneflokken øgedes, Kreaturbesætningen tiltog, og de grønne Agre bredte sig videre og videre i det mørke Klitland.

Imidlertid rejste der sig en mærkelig Bygning under Oles egne Hænder. Økse, Sav og Murske vænnede han sig til at bruge i sin Fritid, og af de Emner, han havde ved Haanden, byggede han til sit Hus, en Fløj hist og en Udbygning her, saa det efterhaanden blev til en hel Gaard med mange Vinkler og Kroge.

Efteraarsstorme sendte ham Bjælker fra Pommern, Bord fra Finland og Skibsvrag fra alle Nationer, Limsten savede han ud i Tirup Klev, der ikke laa saa langt borte; Sandtørv og Lyng havde han altid til sin Raadighed.

Men man skulde ogsaa tro, at hans Gaard ved en Forvirring havde klumpet sig sammen af de forskelligste Huse mange Vegne fra, saa aldeles uden Harmoni og Stil var den.

Tæt paa den østlige Side i Læ af en Klitrække laa den. Naar det blæste, indhylledes Gaarden i en Taage af flyvende Sand. Det føg i Vejret, hvirvledes rundt og lagde sig til Hvile i Dynger og Smaahobe i de mange Kroge mellem Husene. Det fyldte Øjne og Øren, naar man kom udenfor, piskede paa Ruderne og smøg sig ind i Stuen ved de utætte Vinduer.

Aar efter Aar tilsaaede Maren sine Bede og plantede Blomster; Aar efter Aar udslettede ogsaa Sandflugten hendes Spor. Saa rejste Ole om Haven en vældig Jordvold med et Gærde i Kronen af Enebærris, der naaede i Højde med Tagskægget. Malurten, der stod i Buske langs Muren, klarede sig godt, Balsam og Ambra stod grøn, men hendes Asters og Reseda krøb undselige ned i Sandet, og de høje Georginer hang sørgmodige med Hovedet ved Siden af en Bikube.

Uden om Gaarden strakte sig de snorlige Agre. Paa lave Straa vippede smaa Aks med faste, sunde Kærner; og naar Ole lod Blikket strejfe ad de lange Agre over det vuggende Korn, saa forsvandt de tynde Steder. Hans Græsmark rødnede af Syrer med brunskedede Panderokke imellem, men Køerne fandt den fine, nærende Klitgræs paa Bunden og trivedes derved. Der var mange, mange Agre med Korn og Græs; lysere og mørkere i regelmæssige Felter laa de, omsluttede af brun Hede og graa Klitter. Ungkvæg, Faar og Gæs flokkede sig paa hans Jord. — Her var det Kongerige, hans Virksomhed havde skabt; og hvert Aar gjorde han ny Erobringer fra det lynggroede Land.

Naar Agrenes Velsignelse var sanket i Lade, da var det en Fryd for Ole at røgte og pleje sine Kreaturer, at feje og rengøre Stalden, at brede frisk Strøelse under dem, at børste og pudse dem, og de muslende, gumlende, gnaskende Lyde af de mange tyggende Dyr kunde bringe ham i godt Lune. Ethvert brugeligt Straa, der var tabt, tog han op som et Bidrag til Livets Lykke, og han fandt det opbyggeligt at bære til Krybberne og se de mange Liv trives og vokse Dag for Dag. Han omgikkes sine Dyr som gode Venner, pratede og underholdt sig med dem, klappede og kælede for dem. De befandt sig vel under hans Omhu, og naar de gnubbede sig op ad ham og snusede til ham med deres savlede Muler, saa opfattede han det som en venlig Tilnærmelse. — Stalden med den lunkne Ammoniakluft var ham et kært Opholdssted.

(Fortsættes).

Stemmeretten.

—:—

Da vi for to Aar siden begyndte at arbejde for en Organisation af Tyendet, var der ikke tyve Mennesker i Landet der troede, at det kunde føre til noget — at oprette et Blad var ud i det Blaa, og Tjenestefolks Stemmeret var den mest forrykte af alle Tanker.

Nu har vi baade Organisationen, Bladet og Stemmeretten!

Det er Resultater, som enhver kan se for sine Øjne; det er Beviserne for, hvad en enig og energisk Optræden er værd og for, at vore Maal ikke er uopnaaelige. Nu har vi alle Vaaben, og Bevægelsen er sat i Gang, saa den ikke vil kunne standses igen; nu gælder det blot om at bruge Tiden.

For to Aar siden var det utænkeligt, at Tyendet selv havde noget at skulde have sagt. Da jeg sendte det første Andragende om Stemmeret forsynet med 600 Tjenestefolks Underskrifter ind i Rigsdagen, hvor det forelagdes af Folketingsmand Zahle, da var det, som om Tyendet for første Gang paa Jorden havde aabnet sin Mund.

Og saa hurtig, som det aldrig er lykkedes for nogen anden Klasse, fik Tyendet sit Stemmeretskrav gennemført. To Aar efter var det Lov; Sejren var større end vi kunde vente. Den er ikke fuldkommen, det er sandt, der er som altid nok at agitere og arbejde for, men en Sejr er det — det vil vi have slaaet fast i det Øjeblik, vi har vundet den.

Det er den første Skanse, taget i det første Stormløb, og nu kommer den næste, og den næste igen. Stemmeretten er Begyndelsen til en Indflydelse og en Udvikling, som Tyendestanden aldrig før har drømt om. Nu gaar den frem som en selvstændig Deling i Klassekampen, i den store Almuerejsning, der begyndes af Bønderne og fortsatte af Arbejderne og Husmændene.

Og saa gælder det om at følge med, at slutte sammen, at have sin Organisation i Orden, at have sit Blad sat i Stand til at kunne sige sin Mening, saa den faar Betydning. Der begynder en Oprejsnings og Arbejdets Tid; en Tid, hvor Tyendet skal vise, at det under friere Forhold kan hævde sig mellem de andre Stænder. Men ogsaa en Tid, der stiller store Krav til Tyendet selv, fordi de mangfoldige Procent af den vældige Underklasse endnu hverken er optugtet eller opdraget til Klassebevidsthed eller Forstaaelse. Derfor strækker Grænserne sig her saa vidt for Agitation og Oplysningsarbejde af enhver Art.

Men Organisationen, Bladet og Stemmeretten er de Grundpiller, der nu bærer Bevægelsen urokkeligt — den Bevægelse, der for næppe to Aar siden rejstes dybest nede i det ringeagtede og ubekendte Folk. Og dette Folk har glimrende bevist sin Evne og sin Berettigelse, og Vejen ligger allerede aaben og bonet for det til nye Erobringer.

Christen Bundgaard.

Fra Herregaarden.

—:—

„Det er dog ligefrem fortvivlet med Folk nu om Stunder", siger en rødmusset, bred Forpagter, idet han flot knibser Asken af Cigaren og tømmer sin Whisky-Sjus, og jeg giver ham uvilkaarlig Ret. „Det er fortvivlet".

Men han spørger næppe sig selv om Grunden, for hvis han gjorde det, vilde han vel ogsaa finde Midler til at afhjælpe Fortvivlelsen.

Han søger aldrig gennem Aviser om Folk, han kan ejheller faa Folk fra Egnen, thi ethvert tænksomt ungt Menneske betakker sig i vor Tid for Herregaardene, og Grunden er altid den samme: Daarlig Kost og elendige Værelser. Kosten — — ja, om man egentlig kan kalde Centrifugemælk, tykke Rugbrødsklemmer, Spædekalvekød og gammelt Soflæsk for Kost — er langtfra appetitlig.

Der normeres temmeligt smaat, hvad Rationerne angaar fra Fruen til Jomfruen, sjuskes fra denne til Kokkepigen og svines fra hende ind paa Bordet, saa Mælken er enten sveden eller kun halvkogt, Brødet gammelt — til Tider skimlet, Kalvekødet altid, saa del kan trækkes ud i det uendelige og Flæsket næsten Svær det hele. — Naar dertil kommer, at Margarinen er den daarligste, Fedtet harsk og Øllet tyndt, vil man indrømme, at det er nn god Mundfuld Mad.

Jeg har — for at nævne et Eksempel — engang i Assens hørt en Proprietærfrue hos sin Købmand forlange „10 Pd. Folkefedt", og hun fik det.

Jeg læste engang i en Instruks fra Fruen til Jomfruen om de tre Højtidsdages Traktement efter en nærmere Specifikation i Paranthes bemærket: „Folkene faar, hvad de kunne spise!" og en saadan Bemærkning behøver jo aldeles ingen Kommentar.

Jeg kunde skrive i det uendelige om

det mageløse Svineri, der diskes op med, men vil ikke trætte mine Læsere dermed.

Saa var der „Kamrene“, og om dem skal jeg bemærke, at de for det meste ligger i den samme Længe, som huser Heste og Køer — gerne midt imellem, og man behøver jo ejheller at benytte Bemærkninger til disse Forhold. — Naar dertil kommer, at der altid findes Tomandssenge med sparsomme Sengeklæder, saa enhver ordentlig ung Mand risikerer at blive smidt sammen paa Værelse og i Seng med hvemsomhelst, der trissende ad Landevejen kommer søgende om Arbejde, vil man forstaa Uhyggen, der markeres af en Bænk — vaklende og uhøvlet, et Bord — d. v. s. en Træplade, sammentømret af gamle, halvraadne Brædder, der er slaaet fast til Væggen, og en smudsig, osende Staldlygtes Skær over et Gulv, der driver af Fugtighed og Em fra Heste- eller Kostalden.

Efterhaanden er Maskinerne indgaaede som Led i det moderne Landbrug, men i Stedet for at lette, har de tværtimod paa næsten alle Omraader besværliggjort Folkenes Arbejde, idet Landmændene indskrænke sig med Folkeholder, eftersom de anskaffer Maskiner — altfor meget.

Om Vinteren er det Nat, naar man gaar i Arbejde og Nat, naar man hører op, og om Sommeren er Dagen almindeligvis fra Kl. 4 Morgen til ca. 8 Aften, altsaa 16 Timer.

Kan man undres over de fortvivlede Forhold?

Bertram Eggers.

„A buer i Voerby!“

—o—

I et Foredrag, som Johan Skjoldborg nylig holdt paa Fyn, udtalte han:

Husmændene maa frigøre sig noget mere for den gamle Slavefrygt. Dette med at svaje Ryggen og dikke med Halen, naar en i Samfundet bedrestillet kommer i Nærheden, det er uværdigt for frie Mænd i et frit Land. Det er det samme Fænomen, som man i sin Tid kunde iagttage hos Gaardmændene, men jeg skal fortælle Jer et lille Træk, som vidner om, hvorvidt Gaardmændene nu er kommen i Retning af at frigøre sig for dette. Det var ovre i Jylland, at en Gaardmand skulde tale med Herremanden i et kommunalt Anliggende. Gaardmanden traf ikke Herremanden hjemme og gik da ud paa Marken, hvor han traf ham i Færd med at skælde Folkene Huden fuld. Gaardmanden ventede taalmodig til Herremanden var færdig med dette, og vilde saa fremføre sit Ærinde. Men kort og brysk svarede Herremanden: „Vil De tale med mig, saa bor jeg dér“, og pegede mod Herregaarden. Gaardmanden vendte sig rolig om og begyndte at gaa, men rigtignok ikke i Retning af Herregaarden; men da han var kommen et Stykke hen i Marken, kom Herremanden i Tanker om, at det dog vist var galt, han havde affærdiget ham saa brøsigt; han indhentede ham og spurgte, hvad det var, han vilde tale med ham om. Men ganske sindigt strakte Bonden Armen ud i Retning af sin Hjemby, idet han sagde: „A buer i Voerby“. Se, det er den Slags rankryggede Mænd, der højner en Stand.

Videre!

—o—

Det første store Maal er naaet: Bladet kan bære sig. Det er en Begivenhed i Tyendebevægelsens Historie, som maa fylde enhver, der har været med til at naa dette Maal, med Stolthed og Begejstring.

Saa er det altsaa Alvor.

Tyendet sover ikke mere, men samler sig med Varme og Begejstring om den Sag og det Blad, der i de kommende Tider skal føre den hele Stand fremad fra Sejr til Sejr.

Interessante og bevægede Tider gaar vi i Møde. En Stand, der tæller Hundredetusinder, slutter sig nu sammen for at kræve Ret og Retfærdighed af dem, der regerer og styrer.

Det var i Sandhed en stor og betydningsfuld Dag, den Dag, da Westergaard meldte Sejr for første Gang; men vil vi blot allesammen hver efter Evne og saa godt vi kan, arbejde videre for Bevægelsen og Bladet, da skal mange og store Sejre følge efter.

Men Begejstring maa der til. Bort med al Sløvhed. Den, der ejer en stærk og levende Tro paa sin Sag, vil altid sejre. Derfor — ingen Standsning paa Vejen, men — videre.

A. P. Bjarnholt.

Efter den store Udbredelse, „Tyendebladet“ i den sidste Tid har faaet, er det uden al Tvivl det bedste Blad at annoncere i blandt vore Ugeblade!

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet“!

Vor Bevægelse.

—:—

— Fire store Agitationsmøder har „Tyendeforbundet“ ladet afholde i denne Uge med Carl Westergaard som Taler.

Det første i Tanderup Afdeling v. Assens. Der var mødt ca. 100 Tilhørere.

Det andet i Fangel; der var ikke mødt saa mange — kun Tjenestefolkene. Efter at W. havde holdt det indledende Foredrag, talte Ahlman-Hansen om Hjælpekassevalgene. Han foreslog, at Tyende- og Landarbejderforeningen dér bør opstille sin egen Liste. Derefter rettede han et kraftigt Angreb paa Birkedal-Nielsen Pjece.

Det tredie Møde var i Terslev pr. Haslev (Sjæll.). Der var mødt over 100 Tilhørere. Efter at W. havde talt, blev der oprettet en Afdeling med ca. 50 Medlemmer. Tjenestekarl N. Chr. Nielsen var Indbyder til Mødet.

Det fjerde og sidste Møde afholdtes i Herstedvester (v. Kbhvn.). Der var mødt saa mange, som Salen kunde rumme. Efter Westergaards Indledning, talte Chr. Christensen, Glostrup.

Det viser sig, at der overalt er stærk Stemning for vor Sag. Og om kort Tid vil vor Bevægelse være tidobbelt saa stor!

Der bør arbejdes energisk overalt for at faa saa mange Afdelinger som muligt, før det store Møde i Aarhus den 16. og 17. April.

— Vore Afdelinger anmodes om at sende saa mange Repræsentanter, som de har Ret til at sende efter Lovene.

Kan de lokale Foreninger ikke betale alt for sine Repræsentanter, er de nok ogsaa villige til at yde noget selv.

Det bliver en billig og lærerig Tur. Mød derfor mandsstærke op!

Uge-Kronik.

—:—

Forfatteren Aage Matthison-Hansen

har udsendt en køn Digtsamling, som er tilegnet Jeppe Aakjær med følgende nydelige Verslinier:

Hvor Hedelærken paa Granen gynger,
mens bredbuget Sky over Hvælvet gaar
og Hjejlen smutter i Revlingklynger,
der sidder en Sanger og Guldkarpen slaar,
det er Jeppe Aakjær, Danmarks Robert Burns,
der sidder paa „Jenle“ og synger.

Om Statskirken

skriver Redaktør Helge Hostrup:

Selv det mest religiøse Gemyt maatte kunne sætte al sin Religiøsitet til, om han ret ofte skulde høre en højts aaende Person holde offentlige kristelige Skaaltaler. Og selve Alvorens Sværte, der har farvet Præsternes Embedsdragt, jager mange Folk bort fra Kirken. Naar Kirkegængernes Antal er i stadig Synken, skyldes det uden Tvivl i væsentlig Grad hele Institutionens officielle Højtidelighed. Var Kirken et Sted, hvor alle menneskelige Spørgsmaal kunde drøftes og hvor ikke alt skulde dyppes i den autoriserede Statsreligion indtil det fik den rette sorte Farve, saa vilde den samle adskillige flere om sin Talerstol.

Redaktøren af „Folkerøsten“

— Hr. Baarris — har forsøgt at modbevise en af vore Artikler ud fra den Betragtning, at Red. Westergaard er — — Ungkarl!

Vi tillader os at smile, Hr. cand theol. Baarris!

Numer 16.

Skønt vi havde ladet trykke et stort Oplag af Bladet, er dog desværre Nr. 16 sluppet op. Nye Holdere kan altsaa herefter kun faa de øvrige 12 Numre i Kvartalet.

Forenings-Meddelelser.

— Møde i Skive (Landmandshotellet) Søndag den 15. Marts Kl. 3. Carl Westergaard taler.

— Møde i Alken Forsamlingshus Torsdag den 19. ds., Kl. 8. Carl Westergaard taler. Mød alle!

— Nørre Aaby Roerslev Afdeling hold. ordinært Møde Søndag den 14. Marts, Kl. 9 Aften. Alle Medlemmerne bør give Møde.

M. Knudsen, Formand.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet“

forsendes til **alle Højskoler, Herregaarde,** mange Læsestuer og Gæstgiverier og har derfor en større Læsekreds end **mange** Ugeblade tilsammen. Det har hver Uge over 20,000 Læsere!

„Tyendebladet“ er derfor et fordelagtigt **Annonceblad! Annoncér derfor i „Tyendebladet“!**

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet“.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en Pige fra Landet faa Plads til 1. Maj hos

Jens Aakjær,
Jenle pr. Jebjerg.

En yngre Karl,

vant til at bruge Heste, kan fra 1. Maj faa Plads hos

Gmd. **Laurits Larsen,**
Aabylund,
Nørre Aaby St., Fyn.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus.

En yngre Karl,

som er vant til at omgaas Heste og som kan Pløje, samt en **konfirmeret Dreng** til at passe Køer, kan til 1. Maj faa Plads hos

Gaardbestyrer **L. Poulsen,**
Røjle pr. Middelfart.

Annoncér om Pladser i „Tyendebladet“!

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Læs vore Annoncer og køb hos de Averterende. Derved støtter De Bladet!

Aarhus.

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Agitér for „Tyendebladet"!

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole November—Marts.
(Haandværkerafdel.)
Arne Møller, **Geert Jørgensen.**
Forstander.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj og varer til August. **Karleskole** Novbr.—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling.**

Rasmus Bording. **P. Bojsen.**

Hindholm Højskole

pr. Fuglebjerg.

Pigeskole Maj—Juli. Karleskole med Haandværkeeafdeling Novbr.—Marts. Amtsunderstøttelse søges for Karle inden 1. Maj og for Piger inden 1. Novbr.

Hans Hansen, **Laurits Nielsen.**
cand. theol.

Kontrolassistenter,

mandlige og **kvindelige,** uddannes Maj—Juli paa Ribe Mælkeriskole.

S. H. Salling.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Odense.

Køb kun Skjold-Cykler!

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— Odense. —

Nr. Aaby.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum",

Nr. Aaby.

Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**
Billige Afbetalingsvilkaar.
Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.
Telefon 70.

Bøger og Blade.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	Peder Jæger: Kronjyder	1.00
- 2.	K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby	0.80
- 3.	J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland	0.60
- 4.	J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild	0.85
- 5-6.	Jens Thise: Niels Klinker	2.00
- 7.	Peder Jæger: I de lonng Awtene	0.75
- 8.	Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ	0.65
- 9.	Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.	0.65
- 10.	J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten	0.65
- 11.	Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike	0.35

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

Larsbjørnstræde 1¹. København.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Bl. Annoncer.

Ægteskabstilbud.

En Herre i 27 Aars Alderen ønsker at Korrespondere med en Pige eller Enke i samme Alder for siden at indgaa Ægteskab. Lidt Formue eller Ejendom var ønskelig. Fotografi bedes vedlagt, som returneres efter Ønske. Tavshed loves og fordres. Billet mrk. „Haab" modtager dette Blads Kontor.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

En god, letløbende Landevejsraser

staar billig til Salg straks hos
N. Chr. Vullum,
Kratholm, Beddinge St., Fyn.

Jyllands største Cykleforretning

er hos

Esper Andersen,

- Jebjerg St. -

Tyendeforening.

Søndag den 22. Marts indbydes Omegnens Karle og Piger til et Møde i **Sabro Kro Kl. 8** for muligt at stifte en Forening.

Peter Fuhlendorff.
N. Loft Nielsen. **J. H. Jensen.**

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard"**, „Karen Bornemann" o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.

Literat **Lindberg,**
Frederiks St.

Stort aarligt Udsalg

af færdigsyet **Herretøj.**
Trikotage haves paa Lager.
Tyendet anvises gode Pladser til høj Løn.

Jens Lauritsen,
Taastrup.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg
Forlang Tilbud.

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 25. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 22. Marts 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Ungdomssang.

Ungdomshaab! fast du tror
paa en Fremtid, lys og sikker!
Ej du nøjes, ej du tigger
Smuler fra den Riges Bord!
Med dit Livsmaal ej du tinger —
modigt bæres Kravet frem;
Se, da bringer
Ungdomsmodet Sejren hjem!

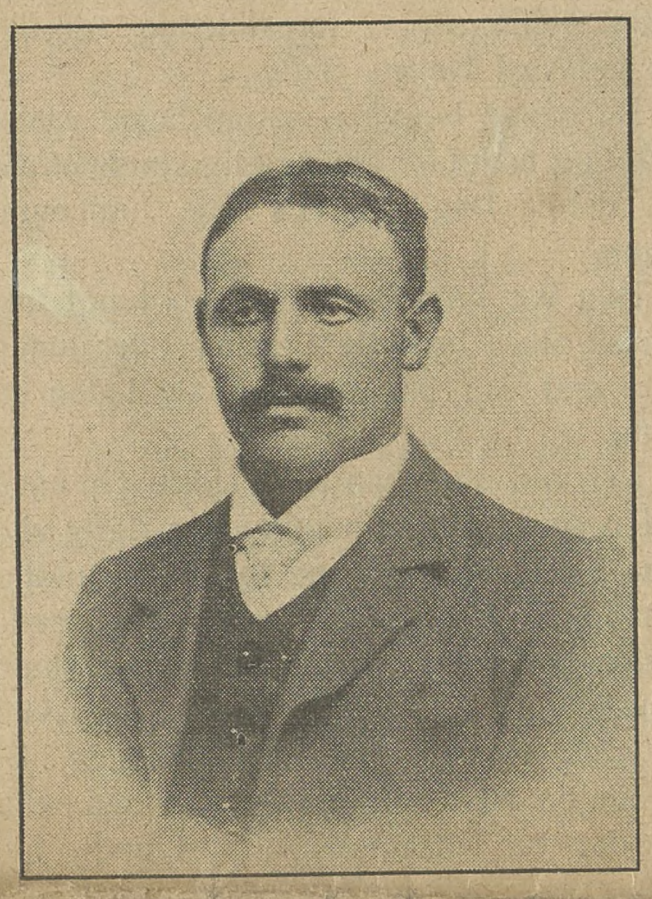
Ungdomsmod! se dig ud!
Alt, hvad spærrer, skal du rydde!
Alt, hvad binder, skal du bryde,
naar du følger Ungdoms Bud!
Reiser gammel Visdom Skranker —
blir en Sten i Vejen lagt!
Unge Tanker
staar med Ungdomstrods i Pagt!

Ungdomstrods! rank som Gran
ej du bøjes, ej du krøges!
men din Styrke stadig øges —
hvor du staar, du holder Stand!
Ryggen rank, og Sener spændte!
Tid dig hærded stærk som Staal —
Tid, der tændte
Ungdomshadets Flammebaal!

Ungdomshad! vildt og hedt
syder du i Blodets Aarer!
Du foragter Kællingtaarer —
Haanden knyttet, Blikket vredt!
Had til Alt, der os forbyder
nyde Livets fulde Drag:
Ej vi lyder —
Selv vi ta'r vor Ret en Dag!

Sejrens Dag! den er vor:
Vi skal sprænge Trældoms Lænker!
at vi handler, som vi tænker,
er vor Ungdom Borgen for!
Lad kun Fortins Frisind brede
sig ved Magtens fede Bord:
Vi staar rede!
„Alles Ret" er Samlingsord!

Alb. Jørgensen.

Ahlmann Hansen.

Vi bringer her et Billede af vor udmærkede Agitator, Tjenketekarl Ahlmann Hansen, som i disse Dage er antaget som rejsende Repræsentant og Agitator for vort Blad og vor Bevægelse paa Fyn.

A. H. er egenlig fra Bornholm, hvor han for 5 Aar siden var med til at stifte „Bornholms Tyendeforening", som virker endnu.

Foruden at være meget energisk, ejer Ahlmann Hansen en stærk Begejstring for vor Sag. Han vil derfor uden al Tvivl faa megen Glæde af sit Arbejde til Gavn for vor Bevægelse.

En ny Sejr!

—:—

Vi har den glædelige Nyhed at fortælle vore Læsere, at vort Blad fra nu af er dobbelt saa stort!

Forbaabentlig vil denne „Nyhed" blive modtaget med stormende Begejstring af vore Tusinder af Læsere og Læserinder Landet over.

Vi har altsaa naaet et Maal til, en Sejr til. Saadan vil det fremdeles gaa. Sejr paa Sejr. Stadig fremad! Det vil det, fordi vi har Retten paa vor Side, og fordi vi har den Forstaaelse af Sagen, som skal til.

Det er Ungdommen, Underklassens friske Tropper, som nu stormer ud af Mørket fremad mod Lyset!

„Tyendebladet"s Udbredelse og stadige Fremgang er et godt Bevis paa, at det er komplet umulig at holde os nede, borte fra Lyset og Samfundets Goder, som ogsaa tilhører os. Den gamle Tid er forbi. Nedtrykkelsen og Tilsidesættelsen maa ophøre. Fra alle Sider brydes der op for samlet at marschere ind i den nye Verden, den nye Tid, det forjættede Land!

Det er den menneskelige Opdrift, Trangen til menneskelige Livsvilkaar, mere Oplysning, mere Kultur, kort sagt, mere af det, der gør Livet lyst og herlig, det er det, der er Drivkraften i hele denne Tidsforandring.

Vi har længe vandret om uden Maal, levet i en Tilværelse, som ikke kan beskrives, kun føles, stadig indsuget den mørke Haabløsheds Evangelium. Ingen har øjnet nogen Udvej. Alle funden sig i Svineriet, Fornedrelsen og Tilsidesættelsen.

Og saa pludselig mærker man Tegn til en Forandring. Sære Tegn. Det begynder at syde og gære. Man begynder at tale højt, peger paa de fede Jord, vi arbejder i, taler om de store Værdier, der skabes un der vore Hænder, forlanger Del i Herligheden, de menneskelige Fællesgoder, vi har skabt. Møderne begynder. Foreninger dannes. Ti, tyve, tredive. Stadig flere! Bladet vokser. Begejstringen stiger. Og Haabet, Haabet om den nye Tid, den gryende Dag, skabes! Det hele kom saa brat. Man forstaar det ikke rigtigt. Det er, som naar Solen i disse brydende Foraarsdage træder ud af de mørke, truende Sneskyer og sender sine stærke, varmende og lysende Straaler ned over os. Saa forandres pludselig vore Tanker, Sindet stemmes og Livet skabes. Saadan ogsaa her: Modsætningerne stilles op mod hinanden. Den gamle Tid med Haabløshed og Tyranni. Og saa den nye Tid med Frihed og Haab! Man kan ikke andet end føle sig grebet deraf. „Saa gives der dog bedre Tider. Saa er Tilværelsen dog ikke meningsløs. Saa er Livet dog værd at leve!"

Sejrene, vi har vunden, er gode Tegn. De varsler godt. Det forøger vor Begejstring og vor Tro paa Sagen og vort Haab om bedre Tider.

Men det kom ikke af sig selv. Det kostede Arbejde, Bryderier og Spekulation (Ikke mindst paa Fredenstorv 5!) Men det andet, Medgangen, Opgangen og Fremgangen var stadig, større og Resultatet er dette: vort store Blad og vor gode Bevægelse!

Nu gælder det, som ingen Sinde, om at hænge i, være virksom tidlig og sildig, stadig huske paa, hvor meget det gælder.

Store Kapitaler staar paa Spil. Alene for at faa Bladet trykt vil koste flere Tusinder Kroner om Aaret!

Enhver ærlig Kammerat maa gøre det, han kan for at underbygge vort Blad. Enhver kan og enhver maa skaffe Bladet større Udbredelse.

Men en Sejr, en stor Sejr, har vi vunden, og det vil vi i Dag huske paa og glæde os over.

Lad os tage vor Festdragt paa og gaa ud og fortælle det til vore Kammerater, Husmændene, Arbejdsmændene og Tjenestefolkene. Lad os vise dem Bladet og tale til dem om Sagen. Saa nærmer sig Dagen, da Bladet findes i alle Husmandshjem og Tyendekamre, Dagen, da vi har sejret, Dagen, da vor Mission er endt, kort sagt: Sejrens Dag!

Carl Westergaard.

Slid.

Af Johan Skjoldborg.

—:—

Men Troner kunde omstyrtes, og Riger gaa til Grunde, uden Ole anede det, thi der førte ingen Traad ud til ham, ad hvilke Verdensbegivenhederne kunde forplantes. Han hørte nok Tale om Rigsdagsvalg og Andelsvæsen, men de nymodens Røster, der summede i Luften, skyede han uvilkaarlig som farlige for hans snevre Livsmaal.

Det kunde træffe, at nogle tørstige Turister i Sommertiden kom indenfor, ellers saa de næsten aldrig fremmede, og sjælden kom Ole til Landsbyen. Dog var der en Tid, da det skete i det mindste én Gang om Aaret, naar Jordemoderen skulde hentes. Om Vinteren trak han hende paa en Kjælke, om Sommerea kastede kan Træskoene og løb til Klitgaard efter Vogn.

I Kirken kom han kun naar Nødvendigheden krævede det, f. Eks. ved Barnedaab. Og naar han i saadan Anledning maatte ind til Præsten, var det noget af det, han mindst af alt satte Pris paa.

Præsten tog ved en saadan Lejlighed sin lange Pibe af Munden, kiggede over Brillerne, saa stift paa ham og sagde i en mild, bebrejdende Tone:

„Det er saa sjældent, jeg ser Dem i Guds Hus, Ole!“

„Ja — jow!“ svarede Ole og saa sig forlegen om efter et Sted, hvor han kunde spytte.

„De har vel ikke glemt, at der kun er eet, der er fornødent?“

„Nej — jow, — det er saa møj vis!“

Ole vilde gerne indrømme hvad som helst, naar bare Forhøret ikke maatte blive for langt.

— En Gang om Aaret indtraf den store Begivenhed, der fik Sindet til at svinge om sit Hvilepunkt. Det var Lendum Marked.

Naar de nærmede sig Markedspladsen, saa de lange, hvide Teltrækker med vajende Flag, hørte Køernes Brølen, Lirekasser, Horn og Trommer og al den øvrige Larm og Spektakel, saa hoppede Hjærtet af Forventning. Hvert Aar drev de Dagen hen, til de blev trætte; men hvert Aar stod dog atter denne Dag i Glans for dem og vinkede med sin brogede Vrimmel af usædvanlige Fremtoninger.

Havde Ole fuldført sit Prang, søgte han Maren og Børnene. Disse gik med en Kringle i den ene Haand og en Trompet eller Mundharpe i den anden, og saa gnavede de vekselvis af Kringlen og tudede i Hornet og spurgte og spurgte i det uendelige med Munden fuld af Mad og Krummer i Mundvigene.

Ned langs Grøntsælgernes Borde, Bagernes Boder og Haandværkernes Udsalg, op langs Beværtningsteltene, forbi Gyngen og Gøglerne, som særlig tiltrak dem ved deres Fagter og Grimacer; gennem et Mylr af Mennesker, kendte og ukendte, der var nok at se . . . Ned og op, frem og tilbage Dagen lang.

V.

Den 1ste Juni oprandt med smukt Vejr. Den Dag var det 25 Aar, siden Ole Slider havde taget fat paa sin Opdyrkning. Gælden var betalt, han var Selvejer, Maalet var naaet.

Solen skinnede paa hans Bygninger, der var fornyede. Murene lyste i hvidkalket Friskhed, Vinduer og Døre smilede i lyseblaat, Bindingsværksstolper og Portene glinsede af Kultjære.

Over Døren til Materialhuset, over Havelaagen og flere Steder prangede ilanddrevne Navnebrætter med forskellige Indskrifter: „Søløven af Arendal“, „Ora & Labora von Stettin“ o. s. v. Inde i Haven stod en hvidmalet Gallionsfigur, forestillende Afrodite, der fødes af Havets Skum.

De havde begge i mange Dage vasket, kalket og malet for at alt rigtig kunde straale paa denne Dag, Sejrens Dag, Jubilæumsdagen.

Han var i Marken. Stift og tungt førte han sit store forslidte Legeme, der ludede mere end før; han ømmede sig i den ene Hofte.

Det var, som han i den sidste Tid havde tabt nogen Lyst, som ingenting rigtig vilde flyde for ham, Tankerne løb bare rundt og kom ingen Vegne, — — og han vidste for Resten heller ikke, hvad han videre skulde granske ud, ikke var der mere, han vilde opdyrke, Husene var tilfredsstillende, Besætningen efter hans Hoved, Gælden betalt. Og det var altsammen meget godt, men velfornøjet var han ikke.

Men det maatte da komme, det, han havde ventet paa. Der maatte aabne sig en Port til noget herligt, som han hidtil havde været udelukket fra.

Han ventede det.

Og i Dag maatte det komme. Agrene maatte se prægtigere ud, Fuglene synge lifligere, Solen straale stærkere end sædvanlig, — men det var slet ikke Tilfældet. Øjet blev hurtig mæt af Overskuet, og han følte sig endog noget dvask . . . . . Det kunde maaske have sin Grund i, at han vist ikke var rigtig rask. Den Værk! eller hvad det var for noget, der tumlede i hans Krop, og kun undte ham en karrig tilmaalt Nattehvile . . . .

Naa, men i Dag skulde der være Fest. Han vilee køre op til Landsbyen i sin ny Vogn. Det skulde blive morsomt at køre gennem Byen med det stærke Spand. — Mage til Stude var der ikke i ti Miles Omkreds, nej det var der s'gu ikke — med sit stærke Spand, ja, og en velfyldt Pengepung i Bukselommen, — tænkte han og smilede. — Som en gælefri Mand gennem sin Fødeby, hvor de svære Gaardmænd stak i Laan til Halsen, Kreditforening og Veksler, alt nymodens Væsen . . . Jo, det skulde ligegodt faa ham at se i hans flunkerny Vogn, og de vilde nok kigge efter ham, ham, Jens Drejers Dreng, der havde tigget i de fleste Gaarde, — jo, det var ham . . . ja, min Sandten var det saa, det var ham . . . tænkte han og rejste sin krumme Ryg . . .

Noget efter var Ole i fuld Vadmels Puds og paa Vejen til Landsbyen.

Skomager Andersen sang som sædvanlig for det aabne Vindue, Partikulier Vilumsen sad paa Havebænken uden for Huset og klappede og kælede for sin store fede Hund, Postmesteren øvede sig i Jagtens ædle Idræt ved med en Stuebøsse at skyde Spurve i sin Have, — men der var ingen der ænsede Ole, ingen, der anede, et det i Dag var en stor Dag for ham.

Gaardejer Kr. Jørgensen kom rask ud fra Forbrugsforeningen med noget Papir i Haanden: „Vil Du have en Aktie i Forsamlingshuset, Ole?“ spurgte han og svingede med Papiret.

„Turrr! — En Aktie?“ spurgte Ole forundret.

„Ja!“

„I For-sam-lings-huset?“

„Javel!“

Ole fik travlt med Tømmen, der var kommen under Halen paa den frahaands Stud. Da han atter vendte sig til Kr. Jørgensen, forsvandt den travle Gaardejer ind gennem Bager Jensens Dør, hvis Klokke ringede.

„St! st! — En Aktie — — i Forsamlingshuset!“ tænkte Ole og vendte Skraaen.

(Sluttes).

Bag Fremtidens Forhæng.

—:—

Om Fremtiden véd vi ikke et Muk, ligemeget hvor kloge vi er. Her staar vi allesammen paa bar Bund og ser ud i Mørke. Men i Aartusinder har Vismænd, Digtere, Præster og andre mere eller mindre kloge Hoveder digtet og drømt om, hvordan det skulde gaa langt ude i Fremtiden. Det er saa naturligt, at vi Mennesker venter os noget godt, haaber paa, Lykken skal komme til os selv og til alle; derfor har lige fra de tidligste Tider, vi kender, Messiaslængslen eller Haabet om „Gudsrigets Komme“ spøget, lokket og lysnet for Millionor af Mennesker. Men Nutidens Slægt modtager ikke „Veksler paa Evigheden“, den vil skabe Himmeriges Rige her paa Jorden, og her finder vi atter den samme Længsel, det samme Haab om Morgenrøde hos Socialister, Demokrater, Anarkister, Frihedsmænd af alle Arter, som synges „nu dages det, Brødre, det lysner i Øst“; men her er Drømmen omsat i Daad, i praktisk Arbejde.

Berømte Arbejderførere, som ellers ikke var Dumrianer, har ofte varslet den ny Tids snarlige Komme, det socialistiske Samfund vil blive inden 1898 f. Eks. Det har Bebel bl. a. sagt. Men han har maattet æde sine egne Ord. For han lever endnu, og ikke i et saadant Samfund, som han tænkte sig. Det samme gælder Oprørerne fra det „gale“ Aar 48, de var højtspændte og drømte hastige Drømme. Verden former sig altid anderledes end vi tænker os, ofte langt bedre, ofte daarligere. Men konstruere og sige paa Forhaand, saadan vil det blive, kan ingen. Livet er lunefuldt. Og Spaakoner er Løgnhalse. Heldigvis, siger jeg. For hvis vi vidste, hvad der vilde komme, vilde det ikke være nær saa prægtigt at leve, som det er nu, hvor vi intet véd, og derfor det mest overraskenne, uanede kan møde os. Vi aner intet om, hvad det tyvende Aarhundrede bærer i sit Skød. Mærkelige Opfindelser, vidunderlige Maskiner kan ligesom før omforandre Verdens Udseende.

Det var dem, der lavede om paa Tilværelsen i sidste Slægtled, og det vil de sikkert vedblive at gøre. Saa meget kan vi i al Fald formode om Fremtiden, at den sikkert bliver Maskinernes, de tekniske Vid-

underes, og én Ting til: at det bliver Folkets Aarhundrede, hvor Masserne vaagner og selv tager Magten, for det er jo det, vi er i Færd med, og den Udvikling skal fuldbyrdes.

Men Fremtiden langt ude i det blaa skal vi ellers ikke bryde os om, den kan vi trøstigt overlade til vore Børnebørn og til Fantasterne, vi har nok med vor egen Tid og den nærmest kommende, som bør tage alle vore Kræfter og som ene har Krav paa os. Det er ganske simpelt derfor, vi er til, for at faa noget ud af Tilværelsen nu. Og hvad der angaar den socialistiske Fremtidsstat, saa er Sandheden den, at den kommer ikke paa et bestemt givet Tidspunkt, fra det og det Aar, ikke heller kan nogen nogensinde sige: „Saa, nu er vi i den", for Verden er i evig Udvikling, underkastet Forvandlingens Lov, den staar aldrig stille. Vi lever allerede nu i et kvartsocialistisk Samfund, og saadan som vi er kommen ind i det fra det kapitalistiske, vil vi gennem Kamp og Modstand og Arbejde glide videre ud i det mere og mere socialistiske Samfund, som Dag for Dag, langsomt men sikkert fuldbyrdes for vore Øjne og under vore Hænders Værk.

Reinhold Mak.

Et Bibliotek.

—o—

En Artikel af Johs. K. Johansen, som jeg først for nylig er bleven opmærksom paa, fremsætter den Tanke, at Tyendeforbundet skulde oprette et Bibliotek, hvorfra der kunde ske Udlaan af Bøger til Afdelingerne. Tanken kunde jo realiseres paa flere Maader, og saa = dmærket den er, falder den fuldstændig i Plan med de Opgaver, Tyendeforbundet maa sætte sig. Jeg vil anbefale Oprettelsen af et saadant Bibliotek til Vinteren; der vil sandsynligvis nok kunne træffes et billigt Arrangement med et Forlag eller lign.; i hvert Fald kan der jo begyndes smaat.

Ordningen deraf med Cirkuleringen af Bogpakker etc. maa vel kunne sættes i Forbindelse med Tyendeforbundets Kontor. Tilslutning til Sagen vil næppe mangle, da ethvert Medlem i Afdelingerne sikkert vil sætte Pris paa, naar Lejligheden bydes og for et mindre Kontingent, at faa en bedre og mere udsøgt Læsning end den, der endnu oftest findes i Bænkekrogene paa Landet. Planen bør som sagt optages som et udmærket Led i Tyendeforbundets Oplysningsarbejde og (naar Bestyrelsen har haft den under Behandling) bringes til Udførelse, saa snart Afdelingerne efter November Skiftetid kan faa de nødvendige Kontingent tegnet hos Medlemmerne.

Christen Bundgaard.

Tyendeloven.

Af

Pastor V. Brücker, Aagaard Højskole.

—o—

Tyendeloven er en slet og ret Overklasselov. Dens Tanker bunder helt i den Forestilling, at nogle er fødte Herrer og andre fødte Slaver. Som den faktisk er givet af Herrerne, saa kunde de andre aldrig være faldet paa at give den. Slavetankerne er de fremtrædende, og der er ikke undet mere Frihed og Beskyttelse for Slaverne, end der lige strengt var nødvendigt, naar det ikke skulde springe alt for stærkt i Øjnene, at det var en Lov til Herrernes Begunstigelse.

Tror man virkelig, at hvis der var en Lov, der tog lige kærligt Hensyn til begge Parter, der da havde manglet en Paragraf om Tyendets Løn? Men der findes ikke et Ord, der fastsætter denne. Og derfor ved vi jo, at vi ikke behøver at gaa mange Aar tilbage for at møde en Tid, hvor man gav en aldeles uanstændig lille Løn. Og naar det nu er blevet noget bedre, saa er det Tyendet selv, der har tilkæmpet sig den, ikke Loven, der har sikret den.

Eller at der havde fattedes noget om Tyendets Bolig? Saa det havde været umuligt at give Karle og Piger en saadan Behandling, som de jo vitterlig har faaet og delvis faar endnu i saa Henseende?

Eller om Kosten? Ganske vist findes der den Bestemmelse, at Tyendet straks kan forlade Tjenesten, hvis Husbonden vedblivende yder det slet eller utilstrækkelig Kost. Men saasom der aldeles intet nærmere bestemmes om, hvad der skal kaldes saa, saa har man jo mangfoldig drevet den Trafik at give Tyendet en Kost, som i al Fald Husbonden for sit Vedkommende vilde finde yderst slet og aldeles utilstrækkelig.

Eller endelig om, hvor mange Timer om Dagen Husbonden maatte kræve Arbejde af sit Tyende? Men derom ikke et Ord, og des Aarsag har mange, mange Tjenestepiger, og vel for den Sags Skyld Karle ogsaa, maatte slæbe og slide fra tidlig Morgen til sildig Aften, medens man dog samtidig fandt, at det Rak gjorde dog egentlig alt for lidt Gavn for Føde og Løn.

Hvad skal det sige, at Loven hjemler Ret til at banke Tjenestedrengen til han er 18 Aar, Tjenestepigen til hun bliver 16 Aar? At Tyendet ikke maa forlade Huset uden Tilladelse? At Husbonden kan paalægge Tyendet overanstrængende Arbejde, naar han blot bekoster dets Helbredelse, hvis det lider Skade? At ethvert Tyende skal have en Skudsmaalbog, som skal forevises Politiet? At Husbonden af 17 forskellige Grunde kan jage sit Tyende bort, medens Tyendet kun af 6 Grunde maa forlade sin Tjeneste?

Jo, alt dette med hinanden, sammen med meget andet i Tyendeloven, udtrykker netop dette, at det er en Lov om Forholdet mellem Herrer og Slaver, at Tyendet betragtes som en lavere Klasse, en Slavekaste, bestemt til at gøre Livet saa behageligt som muligt for Herrerne til saa billig en Pris som mulig; en Kaste, hvis Værn og Beskyttelse i samme Lov er for intet at regne mod den, der ydes Herrernes Kaste.

Ferierejser.

—o—

Naar vi ser ud over de forskellige Samfundslag og betragter Livet Aaret rundt, er der et, som vil falde os i Øjnene ved omtrent dem alle, nemlig Ferierne.

Lærere, baade ved højere og lavere Skoler, Præster, Læger o. s. v., alle har de en Ferie, kortere eller længere. — — Og hvorfor? — —

Fordi de selv og dem, de virker for, kan indse, at skal de holde sig friske og ikke sløves i Udførelsen af deres daglige Gerning, maa de en kortere eller længere Tid, med passende Mellemrum, kaste alt det daglige Livs Bryderier af og ubekymrret hengive sig til Livets Nydelse, hver paa sin Maade, alt efter de økonomiske Omstændigheder.

Vil man nu spørge, om Tjenestefolkene har Ferie, maa der ubetinget svares: Nej.

For dem er det saadan, at naar de til Maj eller Novbr. er færdige med en Plads, træder de straks i Virksomhed i en anden eller den samme, og saadan gaar det Aar efter Aar.

At dette er sløvende og opslidende, er der jo ingen Tvivl om, og derfor skulde der arbejdes paa at faa gennemført et begrænset Antal Dage i Aaret til Ferie. Der kan jo begyndes i det smaa og senere tages større Skridt.

Jeg har i den Anledning haft nogle Tanker, som jeg gerne vilde have frem til Prøvelse.

Det er gammel Tale, at naar en ond Aand drives ud, skal der sættes en god i dens Plads, da den ellers kommer tilbage med syv Kammerater.

Jeg har saa tænkt: Kunde der ikke gennem „Forbundet" ordnes bestemte Rejser, hvorved Tjenestefolkene baade fik Lære og Fornøjelse af deres Ferie.

Lad os sige, der blev sat en bestemt Uge om Somren til Rejsen. Deltagerne kunde saa ordnes i cyklende og ikke-cyklende Hold, hver med sin Leder, som havde lagt Plan for Turen forud. Det behøvedes jo ikke at være til en Tid overalt i Landet; hver Egn kunde jo danne sine Hold og hver sine Tider.

Kunde der ikke fremkomme Udtalelser fra andre, saa det kunde ses, om der er Tilslutning til Planen?

Maaske kunde Tanken behandles paa Aarsmødet?

Hjalmar Ejsing.

Et Virkelighedsbillede.

—:—

En Dag af en Herregaards-Daglejers Liv.

—

En halv Times Gang fra Herregaarden ligger langs en opkørt Vej en Række Smaahuse med smaa Ruder og skævthængende Døre. Oktoberstormen kommer susende langs den store halvnøgne Skov og favner hele den pjaltede Fattigdom dernede, saa det sukker i det klønede Led og knager i Spær og gamle Bjælker. — Det er Nat, endnu er Klokken ikke mere end tre, men dog ses snart her og snart der bag Ruderne et blafrende Skær, der tyder paa, at nu begynder Dagen for dem derinde. — Saa tidlig?

Ja! — Derinde er Konen allerede paa Benene. Hun har tændt den lille Køkkenlampe, smidt et Skørt og et Sjavl om sig og er nu i Færd med at gøre Ild paa, at hun dog kan faa en Taar Kaffe, inden hun gaar til Malkning, der begynder Kl. 4. Nu blusser det tynde Kvas lystigt, og hun faar sig klædt paa, faar slugt en Kop halvkold Kaffe og iler saa afsted gennem Skoven den lange Vej til Gaarden, hvor to og tyve Køer venter paa hendes rappe Hænder.

Hjemme ligger imidlertid Manden med de fire Børn; men længe faar han ikke Lov at sunde sig; han skal møde til Staldtjeneste Kl. 5, og der er altid et eller andet at ordne, inden han gaar hjemmefra.

Naar Klokken er halv fem, lukker han Døren af, lægger Nøglen under Dørtræet og saa sover de fire Smaa alene — til de vaagner, raaber paa Fa'r og Mo'r — forgæves — og brister endelig i hulkende Graad, uafbrudt grædende til Klokken er syv, og Mo'r kommer hjem.

Hvor faar hun nu travlt.

Hun har akkurat tre Timer til sin Raadighed, og i den Tid skal hun sørge for Børnene — give dem Kaffe, vadske dem og klæde dem paa, gøre Huset i Stand — hun vil jo saa gerne have det ryddeligt, rent og pænt — og lave i Stand til Middagsmaden; for naar Klokken er ti igen at jage til Gaarden til Middagsmalkningen, der begynder Kl. 10½, efterladende igen til sig selv de fire Smaa, der, siddende ved Vinduet, bedrøvede se ud efter Mo'r, til hun forsvinder i Skoven. Hun har vendt sig engang og set tilbage, og hun ser tilbage hver eneste Dag med den samme fortvivlede Tanke: „Hvad vil der være sket, naar jeg kommer igen?"

Klokken 12 er hun færdig og iler hjem for at faa Middagsmaden i Stand, inden Manden kommer; men hun naar det aldrig, thi han er lige i Hælene paa hende, saa han faar for det meste nøjes med en Bid Brød og en Taar Kaffe, da hans Tid er knap.

Hun har prøvet at tage Maden med om Formiddagen, men saa stod den og blev kold, Kaffen ligeledes, saa hun ved snart ikke, hvorledes hun skal bære sig ad.

Saasnart han har slugt Maden, smaatraver han, gumlende paa den sidste Bid, atter igennem Skoven, og hun er ene.

„Blot nu man kunde hvile lidt", tænker hun, men der er saa meget, der skal laves. Der er jo da seks Mennesker at sy og vadske om, og pænt og helt vil hun at baade Mandens, Børnenes og hendes eget Tøj skal være. Gammel er det jo altsammen — deraf desmere Syning, meget er der ikke at skifte med — der des oftere Vadsk.

Altid er der noget — hver eneste Dag tænker hun paa Hvilen, men hun naar aldrig at faa nogen Tid tilovers, hun arbejder og arbejder til Klokken slaar fire, saa smider hun sit Arbejde og lidt efter forsvinder hun igennem den store, triste Skov for de stirrende Barneøjne, der vemodigt følger hendes ilende Skikkelse til Vejens Krumning.

Først naar Klokken er syv, naar de hjem begge to.

Saa skal der spises, Børnene skal i Seng, Manden skal klædes om fra inderst til yderst — han er drivende vaad, et Par Træsko skulde klampes, Frokosten til næste Dag skal smøres og pakkes ind, og naar alt det er besørget, er det Tid at gaa i Seng.

Hans Arbejde er Dagen igennem enten at traske i tung leret Jord bag et Spand Heste, køre Roer eller staa ved en rygende Tærskemaskine.

Han trænger ogsaa til Hvile.

Og dette slidsomme Liv af dem begge lønnes med Kr. 1.60 til ham, ca. 85 Øre til hende og en elendig Bolig, hvor alt er forfaldent og mørt fra Straataget til Saaletræet.

Kort efter sover hele Familien trygt.

Klokken er bleven ti og fem Timer efter ses igen det blafrende Lys bag Ruderne, og Konen ligger paa Knæ foran Ovnen.

„Er det allerede ved den Tid?" spørger Manden.

„Ja — Klokken er tre", siger Konen.

Han smaamumler og bander den gryende Dag.

— — —

Foranstaaende er desværre ikke Digt — ikke Forhold, der er enestaaende, ejheller en enkelt anstrængende Dag. Det er sandt fra Ord til andet, det er det almindelige Liv for en Daglejerfamilie, og det er hver Dag Aaret rundt, der gaar som denne.

Hvilket Familieliv, hvilken Lykke, hvilke lyse Dage for den opvoksende Slægt.

Naar skal Fa'r og Mo'r egentlig tale sammen, naar skal der læses lidt, naar er det Tid til at paavirke Børnene, saa den Grund, der siden hen i Skolen og i Livet skal bygges paa, er solid og stærk i det gode.

Lad os kæmpe allesammen, med alle de Midler, vi har til vor Raadighed, for at ændre disse forfærdelige Tilstande, der absolut maa forhindre Menneskene i at tro paa et alvis Forsyn.

Fra saadanne Hjem rekrutteres vor Tids Tyende; ved at hjælpe Forældrene, hjælpes den næste Generation tifold; lad os stræbe henimod, at ingen bander den straalende Sol og den gryende Dag, og at alle velsigner hver Dag, der rinder op.

Bertram Eggers.

Efter den store Udbredelse, „Tyendebladet" i den sidste Tid har faaet, er det uden al Tvivl det bedste Blad at annoncere i blandt vore Ugeblade!

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet"!

Landbrugets Rentabilitet.

—:—

Dette Emne sad for nogen Tid siden et Par Gaardmænd og drøftede i en Landsbykro. Spørgsmaalet fremkom ved, at en Gaard, som tidligere var bortforpagtet for 1200 Kr. aarlig, var bleven solgt for 32,000 Kr. Den første udbryder: „Den Gaard kan aldrig forrente Købesummen". „Nej", siger den anden, „det kan den ikke, tilmed, der skal stort Folkehold til at drive den, og det er jo forfærdelig dyrt. Tjenestefolk ved jo næsten ikke, hvad de vil have i Løn, og saa vil de endda næsten ikke bestille noget. Jeg tror nu alligevel Forpagteren skulde have beholdt Gaarden, han havde jo Ret til den nogle Aar endnu. Han samlede sig jo en Del Penge ved den, sikkert en 1500 a 2000 Kr. om Aaret. Ja maaske mere?"

Paa dette Tidspunkt blandede jeg mig i Samtalen med at sige: „Det lyder jo mærkeligt. De mener ikke Gaarden kan forrente 32,000 Kr., og De siger selv, at Forpagteren samlede 1500 a 2000 Kr., ja maaske mere hvert Aar, skønt han gav 1200 Kr. i Forpagtning. Havde De gjort Dem nogen Beregning, før De udtalte Dem om, hvor meget Renterne af 32,000 Kr. er, var De sikkert kommen til et andet Resultat? Efter 4 pCt. bliver det 1280 Kr. eller kun 80 Kr. mere end der er bleven ydet i Forpagtning hidtil". „Han kan ikke faa alle de Penge for 4 pCt.", svares der. „Nej maaske, men han kan heller ikke faa mere af sine Penge i en Bank".

Hermed var Samtalen forbi.

Ja, saaledes tales der blandt Gaardmændene. Tyendet vil have stor Løn, ikke bestille ret meget og behandles godt i alle Maader. Nej, det kan Landbruget ikke bære. En Gaard kan ikke forrente Købesummen. Dog kan der af samme Gaard svares 1200 Kr. i Forpagtning, og endda give til Forpagterens egen Lomme 1500 a 2000 Kr. om Aaret. Ja maaske mere? Forpagterens og Familiens Forbrug af Føde og Klæder er endda ikke medregnede, hvilket vel slet ikke er saa lidt Aaret rundt?

Lad os se lidt paa hvad den kan give, naar Ejeren er uafhængig af Kapitalen, Folkenes Løn og Kost er udenfor Beregning.

Forpagtningsafgift	1200 Kr.
Familiens Forbrug til Kost og Klæder	1000 „
Netto Overskud	2000 „
Ialt . . .	4200 Kr.

Resultatet bliver altsaa dette, at Ejeren uafhængig af Kapitalen kan selv have en aarlig Indtægt af mindst 4200 Kr. eller over 13 pCt. af Købesummen af nævnte Gaard.

Mon vi Tjenestefolk ikke kunde have lidt Krav paa nogle flere pCt. end vi endnu faar? Det er dog os som tjener dette store Overskud.

C. M. Madsen, Voel.

Smaa Bemærkninger.

—:—

Jeg har siden Nytaar været Abonnent paa „Tyendebladet" og agter vedblivende at være det, da jeg nemlig synes udmærket godt om Bladet; men jeg vilde dog synes meget bedre om det, hvis det var mindst dobbelt saa stort, hvorfor jeg med Længsel imødeser dets Udvidelse. Der er ingen Tvivl om, at den Stab af dygtige Medarbejdere, som er knyttet til „Tyendebladet", let kan skaffe fortrinligt Stof til dette, selv om det udkommer i dobbelt saa stort Format.

Ja, Bladet er lille, men det er jo ogsaa kun et Barn endnu, kun 5½ Maaned; til Trods derfor kan det dog nu allerede gaa ene, og naar vi, som har det kært, vil pleje det godt, det vil sige agitere for at skaffe det Annoncer og Abonnenter, saa vil det ogsaa nok inden ret længe blive stort og kraftigt.

Jeg kunde have Lyst til at skrive en længere Artikel, men jeg tør ikke; thi saa er jeg bange for, at der ikke bliver Plads til den i Bladets Spalter.

Jeg kan dog ikke undlade at fremkomme med en Bemærkning i Anledning af Hr. B. Eggers Artikel i nærværende Blads Nr. 24; jeg har ikke til Hensigt at tage Herregaardslivet i Forsvar, da jeg nemlig selv i adskillige Aar har været Herregaardskarl, hvorfor jeg udmærket godt kender de Forhold, Hr. B. E. skildrer. Men jeg har ogsaa tjent hos en Gaardmand, hvor Pladsen har været daarligere end paa Herregaareene. Arbejdstiden har været længere og Arbejdet strængere. Og hvad Kosten angaar, da har jeg erfaret, at den kan være lige saa sløj paa Bøndergaardene som paa Herregaardene. Det samme gælder Karlekamrene.

Paa de Herregaarde, hvor jeg har tjent, har vi haft bestemt Arbejdstid — som Regel 11 Timer — og naar det blev Fyraften, har vi kunnet gaa hvorhen vi vilde uden Tilladelse. Hos Bønderne kan man næppe vove sig 100 Alen bort fra Gaarden uden speciel Tilladelse. Og ikke saa sjældent sker det, at man mister en Nats Søvn ved at vaage over en Kælveko eller Griseso.

Som før nævnt, er det ikke min Hensigt at tage Herregaardslivet i Forsvar; men jeg mener, at mange Gaardmænd ogsaa kunde fortjene en Omgang af Grovfilen. Ja, selv vore højt priste Højskoler er ikke hævede over Kritik, naar Talen er om Soveværelser.

Jeg har været Elev paa en Højskole, hvor de Værelser, vi fik anviste, var af en saadan Beskaffenhed, at de mere egnede sig til at vække Forbauselse og Forbitrelse end Glæde og Beundring.

Jeppe Søndergaard,
Tistrup Station.

Literatur.

—:—

Jeppe Søndergaard: Tre Udenlandsrejser. (164 Sider. Pris 1 Kr.).

Uden al Tvivl er det en af de bedste Rejseskildringer, vi har. I hvert Fald den, der har mest Interesse for Arbejdere. Forf. er Arbejder, som stormer ud for at finde Guld.

Først gaar Turen til Amerika, saa til Syd-Afrika og sidst til Australien; derfra over Stillehavet til Vest-Amerika, hvorfra han sejler hjem. Det er en lang Rejse. Og det er en stor Fornøjelse at følge Forf. paa hans vilde Farten gennem Verden.

Bogen adskiller sig fra andre Bøger om samme Emne derved, at Forf. ikke gaar og glor op i Skyerne, ser paa Sol og Maane og de elleve Stjerner. Han forgaber sig heller ikke i Naturen og andre lignende Smaating. Han holder sig til Sagen.

„Tre Udenlandsrejser" er ikke Poesi, det er Prosa, det er Virkeligheden. Det er en Skildring af det, der først berører sin Forf.: Kampen for Brødet, Arbejdet og Forholdene de forskellige Steder.

Bogen er meget spændende, den er godt skreven og livlig fortalt. Den ligner ligesaa meget et Eventyr og en Roman som en Rejseskildring. Jeg kan anbefale den paa det bedste og ønske, at alle vil læse den. Den er god at faa Forstand af. Den faas kun hos Forf. Adr.: Tistrup St. C. W.

*

Jsa Nicholsen: Brugsforeningernes Historie i England. (56 Sider. 25 Øre).

Det er en god og billig Bog, som jeg kan anbefale paa det bedste. Den er interessant og lærerig og bør læses af alle, som har Interesse for det sociale Spørgsmaal.

Brugsforeningssagen bør tages op til Drøftelse af Arbejderne, da den maaske kan blive et vigtigt Led i Klassekampen.

Læs denne lille Bog og tænk over Sagen. Den faas i Det sociale Sekretariat & Bibliotek, Sagasvej 14, Kbhvn. V. C. W.

Kontrakterne.

—o—

I dette Blads Nr. 20 staar i Referatet fra Nørre Lyndelse Tyendeforenings Medlemsmøde bl. a.: „Hvad den daglønnede Arbejder angaar, da maa der arbejdes imod Timeløn og Akkordarbejde".

Der skulde selvfølgelig staa henimod Timeløn o. s. v., da det efter min og Foreningers Mening ikke er nogen Betalingsmaade, der er mere uretfærdig, særlig paa Landet, hvor Arbejdstiden er saa forskellig, end Dagløn. Nej, lad os faa Timeløn, saa faar vi Betaling for den Tid, vi arbejder.

Hvad C. M. Madsens Forslag til en Kontrakter angaar, skal jeg kun sige, at naar C. M. foreslaar 35 Øre pr. Time for Helligdage og Overarbejde, da er det fuldt beretiget, at Tyendet faar Betaling for saadant Arbejde, og igennem Kontrakter faa fastsat bestemt Arbejdstid, og ikke som efter den nuværende Tyendelov, hvor Tyendet næsten er prisgivet Husbondens Forgodtbefindende, hvad Arbejdstiden angaar. Dog synes jeg, at Løn og Arbejdstid maa rette sig efter de lokale Forhold, og kan som saadan ikke bestemmes af Forbundet; men derimod maa hver Afdeling søge ved samlet Optræden at forbedre og regulere Løn og Arbejdstid indenfor sin Virkeomraade.

Laurits Madsen,
Nørre Lyndelse pr. Aarslev.

Repræsentantmødet.

—:—

De enkelte Afd. anmodes om at faa valgt saa mange Delegerede, som de maa sende.

Jeg vilde gerne, om Formændene vilde opgive mig, hvor mange der kommer.

Repræsentanterne, som vil med, bedes ogsaa i denne Uge meddele mig, om de kommer. Det var rart, om de mødte fuldtalligt op, da der er mange vigtige Ting at drøfte.

Foreningens Medlemmer har jo Ret til overvære Mødet, men jeg vilde gerne vide, hvor mange der kommer. De bedes derfor sende et Par Ord snarest.

Forslag, der skal behandles, maa være indsendt inden den 1. April.

Mødet den første Dag begynder Kl. 1. Repræsentanterne maa derfor sørge for at komme om Formiddagen.

Altsaa: Vi mødes i Aarhus Torsdag den 16. April, Kl. 1!

Carl Westergaard,
Forbundsformand.

Tyendebladet

koster herefter 75 Øre Kvartalet!

Til Læserne!

—o—

Vi anmoder herved Læserne om at bestille „Tyendebladet" paany, samt faa alle Venner og Bekendte til at gøre ligesaa.

Den, der har bestilt Bladet hos Posten, bedes bestille det igen inden den 27. ds.! Vi haaber, at ikke én undlader det eller glemmer det!

Den, der har bestilt Bladet hos vore Agenter, Repræsentanter eller paa Bladets Kontor, anmodes om at afsige det inden den 27. ds., hvis de ikke ønsker det mere. Sker det ikke, betragter vi dem som Holdere paany, og vi vil da tillade os at sende dem Bladet fremdeles samt en Opkrævning paa Bladet senere.

Bladet koster herefter 75 Øre Kvartalet, og dertil kommer 15 Øre i Porto for Opkrævningen. Vi antager ikke, at Læserne synes, det er for meget for et saa stort Blad!

Nu haaber vi, at alle Læserne forstaar det.

Red.

Til Højskoleeleverne!

—:—

Til jer, der i Vinter har siddet paa Højskolens Bænke, tillader jeg mig at rette en lille Henvendelse.

Jeg vil da først have Lov at henlede jer Opmærksomhed paa „Tyendebladet", som I maaske i Ny og Næ har set i Vinterens Løb.

Dernæst henstille til jer, om det ikke kunde være en passende Opgave for jer — den vaagne Ungdom — som samles paa Højskolerne, at arbejde for Tyendesagen.

Skulde enkelte af jer faa Lyst til at komme med i dette Arbejde, vil I maaske virke en Smule for vort Blads Udbredelse blandt jer Kammerater samt der, hvor I nu flytter hen.

Alle, som kunde have Lyst til at virke for vort Sag, anmodes om at sende os deres Adresse fra April.

„Tyendebladet" kan bestilles her. Det behøver ikke at blive betalt straks.

Carl Westergaard.

Rettelse.

—:—

At Forpagter Rasmus Sørensen, Svejstrup Mark, har flyttet sin Karl af det af mig i „Tyendebladet" for den 16/2 tilskrevne Kammer, og at hans nuværende Karlekammer staar paa Højde med de bedste, oplyses herved, saaledes at nævnte Artikel ikke skal komme R. Sørensen til Skade ved hans fremtidige Antagelse af Tjenestefolk.

NB. De Blade, som har optaget nævnte Artikel, anmodes ogsaa om at optage denne.

Laurits A. Jensen,
Svejstrup Skovgaard.

— — —

Det vil med andre Ord sige, at L. Jensen ikke har holdt sig til Sandheden.

Det maa vi meget beklage, da vi gerne vilde, at vort Blad altid kun indeholdt Artikler, som er bygget paa Sandheden og Virkeligheden. Red.

Vor Bevægelse.

—:—

— Er der nogen af vore Læsere, der mangler enkelte Numre af „Tyendebladet" kan de faas ved at skrive til Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

— Ved at indsende 10 Øre i Frimærker faas vort store Julenumer fremdeles.

— For 40 Øre kan den sidste Rest af Oktober-Kvartalet faas. Alle Læserne, som ikke kender det, bør købe det snarest!

— Ved et Møde i Skive i Søndags, hvor Red. Carl Westergaard talte, blev der stiftet en ny Afd. for Skive og Omegn med 25 Medlemmer.

Sygehuskarl L. Andersen, som havde indbudt til Mødet, blev valgt til Formand. — Vi ønsker dem til Lykke med Arbejdet.

— De følgende Dage bør udelukkende benyttes til Agitation for Bladet. Særlig bør alle vore Afd. gennem deres Bestyrelse sørge for, at hvert Medlem bliver Abonnent paa Bladet!

Liste over nye Holdere bedes snarest indsendt til Kontoret sammen med Betalingen.

— Enhver, der vil støtte „Tyendebladet" ved at udvide Driftskapitalen, anmodes snarest om at lade sig tegne for en Aktie paa 5 Kr., som ikke opkræves før til Maj.

— I Odense kar der fornylig været afholdt et Møde om Tyendeloven, hvor vor Repræsentant Ole Olsen m. fl. talte.

— Stenløse-Hjallese Afd. havde i Søndags Møde i Dalum, hvor Typograf Rasmussen, Odense, talte om Organisatlonens Betydning. Derefter var der Bal, hvor 100 deltog og alt gik fornøjelig til. A. H.

— I Fjelsted arbejdes der paa at faa oprettet en Tyendeforening.

— Forsøg at faa oprettet nogle nye Afd. inden det store Repræsentantmøde!

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Uge-Kronik.

—:—

„Menneskeskæbner".

Første April vil der her i Bladet blive paabegyndt en ny, særdeles oplysende og interessant Roman „Menneskeskæbner". Det er et Kulturbillede fra Rusland, i hvilken Forfatteren skildrer den Uvidenhed, der behersker det russiske Folk, den Raahed og Hjerteløshed, der behersker Embedsstanden, og gribende skildrer de Lidelser, de deporterede til Sibirien maa udstaa.

Fortællingen er fuld af gribende Optrin, virkelige Oplevelser fra Jødeforfølgelsernes Dage og virkelighedstro Skildring af Staklernes Kaar i Sibiriens Øde.

Gennem den virkelighedstro Skildring af „Menneskeskæbner" i Rusland gaar en smuk og rørende Kærlighedshistorie. „Menneskeskeskæbner" rummer historiske og kulturelle Oplysninger samtidig med, st den i høj Grad ejer Fortællingens fænglende Egenskaber.

Enhver af vore Læsere vil med spændt Opmærksomhed følge „Menneskeskæbner" lige fra første Linje til dens dramatiske Slutning i Sibiriens fjerne og trøstesløse, øde Egne.

Vor Medarbejder, Chr. Bundgaard,

som for Tiden bor i København, har købt sig Ejendom i Jylland. Han vil altsaa nu til at være Jorddrot.

Til Lykke!

Ahlmann Hansen,

Stenløse pr. St. Clemens, er villig til at tale i de forskellige Afdelinger, samt hvor de ønsker nye Afdelinger oprettede.

Generalvrøvl!

Hr. Cand. theal. Baarris er stadig lige morsom. Fornylig fortæller han, at „Tyendebladet" ledes i „brandesiansk socialdemokratisk Aand". Værre Sludder har vi aldrig hørt. Manden maa aabenbart ikke have en Smule Begreb om, hvad han skriver. Ved han dog ikke, at de to omtalte „Aander" ikke har noget med hinanden at gøre?

At være Socialist og Brandesianer er lige saa vanskelig som at tjene baade Gud og Fanden.

Protestmøde mod „Tyendeforbundet".

Storbønderne i Risby ved København vil afholde Protestmøde mod vor Bevægelse der.

Mage til Taabelighed har vi ikke hørt! De kunde llge saa godt holde Protestmøde mod at Solen hver Dag staar op. Det vilde være lige Idiotisk og Resultatet det samme!

I „Højskolebladet"

foreslaar Hr P. la Cour, at der skulde oprettes et nyt Blad under Navnet af „Møjgreben".

Det Blad bør Hr. la Cour være Redaktør af, saa kunde Statskassen maaske spare de 6000 Kr. han nu faar uden at gavne Landet for 2 Øre.

Forenings-Meddelelser.

— Fangel Tyendeforening holder Møde Mandag den 23. ds. Kl. 8.

— Tjenestefolkene i Sabro, indbyder til Møde i Kroen paa Søndag, Kl. 8, for at faa oprettet en Afdeling.

Carl Westergaard kommer som Taler.

Alle Tjenestefolk og Husmænd bør Møde.

— Møde i Glostrup Afholdshjem den 23. ds. Chr. Christensen og Elisabeth Jørgensen taler. Mød talrigt.

— Lørdagen den 21. ds. afholder „Tyendeforbundet" Møde i Verringe Kro med Ahlmann Hansen som Taler.

Vore Medarbejdere.

—:—

Forfatteren Jeppe Aakjær.
„ Chr. Bundgaard.
„ Johan Skjoldborg.
„ M. Andersen Nexø.
„ A. P. Bjarnholt.
Dr. phil. P. Munch.
Dr. Edv. Larsen.
Exam. juris. Fr. Sørensen, Aarhus.
Journalist Marinus L. Yde.
Lærer Axel Sneum.
Assistent Alfred Hansen, København.
Husmand Niels Mortensen, Gedsted.
„ Fr. Hansen, Korup.
„ M. Wammen, Vaarst.
Arbejdsmand Johs. K. Johansen, Kvosted.
„ Bertram Eggers.
Tjenestekarl H. J. Hansen, Røjle.
„ Ole Ingerslev, Haarup.
„ Hjalmar Ejsing, Vonsild.
„ Chr. Christiansen, Hasseris.
„ Niels P. Petersen.
„ P. Stegenberg.
„ Carl Westergaard (Redaktør).

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En konfirmeret Dreng eller en ældre Mand,

som vil passe ca. 12 Kreaturer samt deltage i Malkningen, kan faa Plads straks eller til 1. Maj hos

K. K. Frisenberg,
Kulstrup pr. Middelfart.

En yngre Karl,

som er vant til at omgaas Heste og som kan Pløje, samt en **konfirmeret Dreng** til at passe Køer, kan til 1. Maj faa Plads hos

Gaardbestyrer **L. Poulsen,**
Røjle pr. Middelfart.

Se her!

En ung Karl, 16—17 Aar, kan faa en god lærerig Plads til 1ste Maj paa en Gaard, 30 Tdr. Land stor. Godt Værelse og god Kost garanteres. Løn efter Overenskomst.

P. Nielsen,
Hjelmdrup pr. Kolding.

En Pige, 14—16 Aar, til indvendig Gerning, kan 1. Maj faa Plads hos **Sognefogden** i Seden ved Odense.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en Pige fra Landet faa Plads til 1. Maj hos

Jens Aakjær,
Jenle pr. Jebjerg.

En yngre Karl,

vant til at bruge Heste, kan fra 1. Maj faa Plads hos

Gmd. **Laurits Larsen,**
Aabylund,
Nørre Aaby St., Fyn.

En Smedesvend

— dygtig til Vogn- og Hestebeslag — kan straks faa Arbejde hos

Smed **L. H. Nielsen,**
Thorning pr. Kjellerup.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus

En uhyggelig Nytaarsnat.

—:—

Vintersolen skinnede muntert paa Tagene i den lille belgiske Landsby, der ligger nogle faa Mil udenfor Brysfel. Den skinnede ogsaa gennem de smaa Vinduesruder i det lille rødmalede Hus, der laa omtrent midt i Byen. Her stod i det solbeskinnede Køkken en ældre Kone og rørte i Middagsgryden, medens en ung Kvinde stod midt paa Gulvet og læste i et Brev, hun nylig havde modtaget. Under Læsningen fik hendes Ansigt et muntert Udtryk, og da hun havde læst Brevet til Ende, vendte hun sig om til den gamle Kone og sagde:

„Poul skriver efter mig, Tante! Han har nu endelig faaet stadigt Arbejde. Hans Løn er foreløbig ikke stor, men vi kan nok slaa os igennem med den, og saa bliver den jo nok bedre med Tiden. Han har allerede lejet en lille Lejlighed til os. Han ønsker, at jeg, hvis det er muligt, allerede i Morgen skal tage med Postvognen fra Gæstgivergaarden „De tre Brødre". Saa er vi i Brysfel til Aften, og Poul, Pierre og jeg kan saa tilbringe Nytaarsaften sammen".

Medens den unge Kone talte, blussede hendes Kinder af Glæde. Begge Kvinder vendte sig nu mod Vuggen, hvor den lille Pierre, der var et Aarstid gammel, laa og sov.

„Jeg vil komme til at savne dig meget Bolette", sagde den gamle Kone bedrøvet, „men det er natueligvis rigtigt, at Du rejser. Men maaske kan Du komme lidt her ud til Sommeren sammen med Pierre, for ogsaa ham vil jeg komme til at savne".

Bolette nikkede. Hun baade lo og græd. Hun var ganske vist bedrøvet over at skulle forlade sin kære, gamle Tante, der havde været saa god mod hende og hendes Barn, men Glæden over at hun snart skulde gense sin Mand var dog større. Hun havde ægtet Poul for 2 Aar siden i den lille Landsbykirke. Men for et Aarstid siden var han rejst til Brysfel for at finde en Livsstilling, og hun havde kun set ham enkelte Gange siden, naar han om Søndagen vandrede ud til Landsbyen for at se til Hustru og Barn.

De to Kvinder sik travlt. Efter at Middagsmaden var spist, skulde Bolettes faa Ejendele pakkes sammen. I sin lille Kuffert skulde hun have de nødvendige Klæder til sig og Pierre, medens Tanten saa senere skulde søge en Lejlighed til at faa Pierres Vugge og enkelte andre Ejendele til Brysfel. Bolette talte sine Penge. Det var ikke meget, og hun maatte rejse hurtigt og billigt, hvis hun skulde naa Brysfel, før de slap op.

„Du kan nok køre med Jean til „De tre Brødre", sagde den gamle Kone. „Derfra gaar saa Postvognen Kl. 2 og Kl. 6 er Du i Brysfel. Bare lille Pierre ikke bliver forkølet".

Bolette samtykkede i Tantens Forslag. Jean var Ejer af en af de nærmestliggerde Gaarde og en meget medgørlig Mand, saa hun var vis paa, at han ikke nægtede hende at køre med de Par Mil. Der blev sendt Bud til Jean, som straks indvilligede i at tage Bolette og Pierre med som Parsagerer, naar han næste Dag kørte til den lille Handelsplads, hvor Gæstgivergaarden „De tre Brødre" laa og

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.

Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Læs vore Annoncer og køb hos de Averterende. Derved støtter De Bladet!

Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Agitér for „Tyendebladet"!

Bøger og Blade.

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	**Peder Jæger: Kronjyder**	1.00
- 2.	**K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby**	0.80
- 3.	**J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland**	0.60
- 4.	**J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild**	0.85
- 5-6.	**Jens Thise: Niels Klinker**	2.00
- 7.	**Peder Jæger: I de lonng Awtene**	0.75
- 8.	**Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ**	0.65
- 9.	**Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.**	0.65
- 10.	**J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten**	0.65
- 11.	**Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike**	0.35

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Annoncér om Pladser i „Tyendebladet"!

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole (**Haandværkerafdel.**) November—Marts.

Arne Møller, Forstander. **Geert Jørgensen.**

Hindholm Højskole

pr. Fuglebjerg.

Pigeskole Maj - Juli. Karleskole med Haandværkeeafdeling Novbr.—Marts. Amtsunderstøttelse søges for Karle inden 1. Maj og for Piger inden 1. Novbr.

Hans Hansen, cand. theol. **Laurits Nielsen.**

Kontrolassistenter,

mandlige og **kvindelige,** uddannes Maj—Juli paa Ribe Mælkeriskole.

S. H. Salling.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj og varer til August. **Karleskole** Novbr.—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling.**

Rasmus Bording. **P. Bojsen.**

Odense.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— Odense. —

Køb kun Skjold-Cykler!

Nr. Aaby.

Husk! **H. C. Hansens Træskoforretning, Nr. Aaby.**

Husk Cyklefabriken „Centrum",

Nr. Aaby.

Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**

Billige Afbetalingsvilkaar.

Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.

Telefon 70.

Bl. Annoncer.

Tyendeforening.

Søndag den 22. Marts indbydes Omegnens Karle og Piger til et Møde i **Sabro Kro Kl. 8** for muligt at stifte en Forening.

Peter Fuhlendorff.

N. Loft Nielsen. **J. H. Jensen**

hvorfra der daglig var Postforbindelse med Brysel.

De to Kvinder gik tidlig til Ro den Aften og næste Formiddag Kl. 11 sagde de hinanden det sidste Farvel. Bolette satte sig op ved Siden af Jean og i Armene holdt hun den lille Pierre, der var indpakket saaledes, at han kun lignede en uformelig Bylt. Det var da ogsaa nødvendigt at beskytte ham godt mod Kulden. Det var nemlig ikke saa godt Vejr som den foregaaende Dag. Der var falden Sne om Natten, og Himlen var mørk og snetung, saa man hvert Øjeblik kunde befrygte, at Snevejret vilde tage fat paany. Bolette frøs, skønt hun var ført en lang, varm Kaabe, og Kørselen gik kun langsomt, da Føret ikke var godt. Dertil kom, at den ene Hest snublede og faldt, hvorved den stødte Hul paa det ene Knæ. Omsider fik Jean og en anden Mand den paa Benene igen og Kørselen fortsattes, men Farten var kun langsom, og der var ringe Udsigt til, at Vognen kunde naa „De tre Brødre" inden Kl. 2, der var Postvognens Afgangstid.

„Det gør mig ondt", sagde Jean, „vi naar næppe Deligencen. Men i saa Fald kan De køre med mig tilbage, saa skal jeg i Morgen køre Dem derover igen. Og saa skal vi nok komme afsted i god Tid".

Men Bolette vilde ikke høre Tale herom. Hun havde sat sig den Tanke, at hun skulde være sammen med Poul, saa fast i Hoveder, at hun vilde gøre alt for at naa Brysel inden Aften.

Da de naaede Gæstgivergaarden, var der ikke Spor af Deligence. Den var gaaet for en halv Time siden.

Da Værten fortalte Bolette dette, faldt hun hulkende ned paa en Bænk, der stod i Skænkestuen. Her opholdt sig foruden Bolette og Pierre, der nu var frigjort for en Del af sine Klæder og nysgerrig saa sig om i de ukendte Omgivelser, to Mænd.

Den ene var en gammel Kedelflikker med en velfyldt Randsel liggende ved Siden af sig. Han havde et venligt, godmodigt Ansigt, men Alderen havde mærket ham og han var mager og foroverbøjet. Den anden var en middelhøj, kraftig, skægløs Fyr, som var daarlig og sjusket klædt. Man kunde ikke se paa ham, hvad hans Haandtering var.

Kedelflikeren var den første, der brød Tavsheden. „Vær ikke forknyt mit Barn", sagde han venlig til den grædende Bolette, „jeg er ogsaa kommen for sent til Postvognen, og dog maa jeg nødvendigvis være i Brysel inden Aften. Jeg har 2000 Frcs. i Guld og Sedler i min Tegnebog. Det er mine Sparepenge, som jeg i Morgen skal have indsat i Banken. Jeg vil ikke rejse mere nu, men begynde en lille Forretning i Brysel".

„Jeg vilde ikke i Deres Sted omtale de mange Penge", afbrød den anden Person ham med en grov Stemme, „det kunde være farligt paa fine Steder, skønt vi Belgiere er ærlige Folk".

Han betalte derefter sin Fortæring, bød Farvel og gik.

„Han skal nok ogsaa gaa til Brysel", sagde Kedelflikeren. „Naar han kan gøre det, kan jeg vel ogsaa", vedblev han højrøstet. Værtens gode Øl havde øjensynlig gjort ham veltalende.

„Ja, jeg vil forsøge at gaa", fortsatte han, „det er jo da ikke saa forfærdelig langt og maaske indhentes jeg af en eller anden Vogn, der skal samme Vej".

Med disse Ord rejste han sig. Bolette

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Koopmanns Margarine er over alt!

Danmarks største og ældste **Cycleimport**
15,000 Cycler solgt i et Aar,
leveser i Aar den bedste Cycle til den billigste Pris.
5 Aars skriftlig Garanti.
Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franko.

Jens Nielsen,
Vestervoldgade 7, København K.

Vett & Wessels Udsalg,

— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Stort aarligt Udsalg

af færdigsyet **Herretøj.**
Trikotage haves paa Lager.
Tyendet anvises gode Pladser til høj Løn.
Jens Lauritsen,
Taastrup.

En god, letløbende Landevejsraser

staar billig til Salg straks hos
N. Chr. Vullum,
Kratholm, Beddinge St., Fyn.

Køb kun hos dem, der averterer i „Tyendebladet", da de averterer for at støtte vor Sag!

Gentlemen!

Rejs til Aarhus og ekviper Dem fikst og solidt til billigste Priser

i

Engelsk Beklædnings-Magasin,

Østergade 1, Aarhus.

Cykler

og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg
Forlang Tilbud.

Ægteskabstilbud.

En Herre i 27 Aars Alderen ønsker at Korrespondere med en Pige eller Enke i samme Alder for siden at indgaa Ægteskab. Lidt Formue eller Ejendom var ønskelig. Fotografi bedes vedlagt, som returneres efter Ønske. Tavshed loves og fordres. Billet mrk. „Haab" modtager dette Blads Kontor.

Jyllands største Cykleforretning

er hos

Esper Andersen,

- Jebjerg St. -

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

Larsbjørnstræde 1[1]. København.

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.
Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.
Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard"**, „Karen Bornemann" o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.
Literat **Lindberg,**
Frederiks St.

Agenter,

der vil tegne Holdere til „Tyendebladet," antages til høj Løn. Henvendelse til Bladets Kontor.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

rejste sig ogsaa, og idet hun greb hans Haand, sagde hun ivrigt:

„Maa jeg gaa med Dem? Jeg er stærk og en hurtig Fodgænger. Vi kan naa Brysel inden Aften, selv om jeg har Drengen at bære. Desuden er det rart at have Følgeskab. Aah, hvor jeg er glad ved Tanken om, at jeg paa den Maade kan være sammen med Poul Nytaarsaften".

Jean, der imidlertid var kommen ind i Skænkestuen og havde hørt den sidste Del af Samtalen, sagde, at det saa nd til Snevejr og at dette Forehavende var utilraadeligt.

Men Bolette blev ved sit. Hun vilde afsted.

Kromandens Kone stak hende en lille Flaske med Kognac, som hun skulde have at styrke sig paa, for det Tilfælde, at hun blev overrasket af Snevejret.

Kort efter var Kedelflikkeren, Bolette og Pierre paa Vej. Til en Begyndelse arbejdede de sig flinkt gennem Sneen, og de havde allerede tilbagelagt en Milsrej, da Snevejret brød løs. Til en Begyndelse var det store, tunge Snefnug, der faldt langsomt og blødt. Men snart blev det til tæt Snefog, der gjorde det yderst besværligt at kæmpe sig fremad. Bolette trak Kaaben tættere om Pierre, for at han ikke skulde fryse.

Det blev værre og værre med Vejret og samtidig begyndte Træthed og Kulde at faa Magt med de to Fodgængere.

Pludselig saa de en Mand komme imod sig et Stykke henne ad Vejen. Da han kom nærmere, genkendte de Manden, der havde forladt Gæstgivergaarden ganske kort Tid før dem selv.

„Jeg saa Eder komme", forklarede han, da han kom helt hen til dem, „og derfor gik jeg Eder i Møde. Stormen er endnu ikke forbi, og I kan umuligt gaa videre i Aften. Jeg bor tæt herved sammen med min Moder og mine Brødre, og hvis I synes, kan I begge faa Husly hos os for i Nat. Det er kun et fattigt Hjem, men I skal begge være velkomne".

De takkede begge og modtog hans Tilbud. Begge indsaa de nemlig, at det vilde være umuligt at naa Brysel inden Aften.

Stormen tog til og Sneen piskede dem i Ansigtet, saa de knapt kunde se frem for sig. Deres Ledsager førte dem nu ind paa en Bivej, og snart efter standsede han udenfor et ret stort Hus, hvis Dør han aabnede for dem.

I Forstuen modtoges de af en anden Mand, der lignede deres Ledsager, og mindst saa lige saa skummel ud.

Nu først gik det op for Bolette, hvor letsindig hun havde handlet ved at betro sig og sit Barn i fremmede Hænder, langt borte fra sit Hjem og blandt aldeles ukendte Mennesker. Lignende Tanker syntes at beskæftige den gamle Kedelflikker. Men nu var det for sent at angre, nu maatte de følge de to skumle Brødre. De blev ført gennem en lang, mørk Gang, hvorfra de kom ind i et Værelse, der baade tjente som Dagligstue og Køkken.

En Mand og en Kvinde sad henne ved Ildstedet. Manden havde et i høj Grad frastødende Ydre, ukæmmet Haar og uplejet Skæg. Kvinden, der var meget ældre, maatte altsaa være de tre Brødres Moder. Ogsaa hun saa sjusket ud og havde et ondt Ansigt.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 26. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 29. Marts 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Ungt Sind.

Ungdom, o rejs dig og bryd dig en Bane!
Maalet, der vinker skal paa staa din Fane,
Kraften, som kløver, skal bo i din Klinge,
kæk som en Ørn skal du hvælve din Bringe
om du skal fælde den slimede Drage,
riste med Guldruner Arbejdets Saga.

Ungdom, o rejs dig! ja, knyt kun din Næve
harmfuld mod alle, der pløjer med Ræve!
Mærker du ikke, hvor Slagene falder?
Hører du ikke, hvor Lurerne kalder?
Samles, det maa vi, og Blus vil vi bære;
Sangen skal tone til Arbejdets Ære!

Pulsene banker, vi Takten fornemmer,
Kravene raaber med tusinde Stemmer:
Ved skal der kløves og Baal skal der tændes!
Storbondens Hag, det skal brydes og brændes!
Heltene krones med Linjekonvaller!
Rødt skal der tjældes i Arbejdets Haller!

Ungdom, o meld dig, hvor Standerne prøves!
Stil dig i Fylking, hvor Sværdene sløves!
Friheden toner med Klang mod det høje,
Lighed og Broderskab lader sig føje
sammen dermed til et straalende Stempel!
Lys skal der være i Arbejdets Tempel!

Jørgen Østergaard.

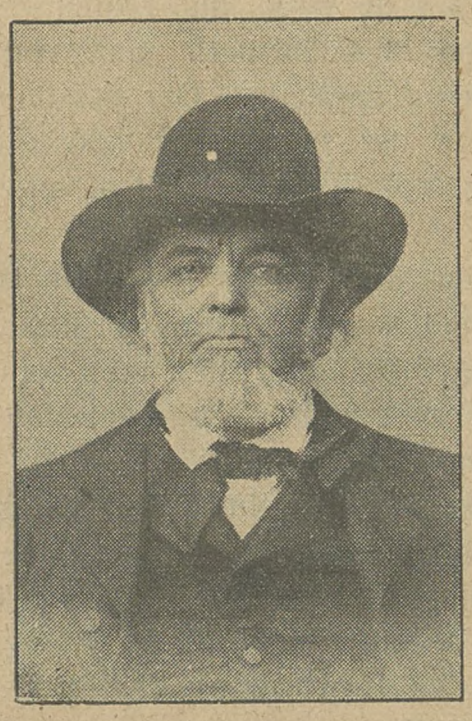
Johs. Clausen og Tyendet.

—o—

Antagelig vil flere af vore Læsere synes, det er mærkelig, at „Tyendebladet" kan tage en saa konservativ Mand som Clausen til Indtægt.

Og ganske overfladisk set er der noget i den Tanke, men ved nærmere Eftersyn vil det vise sig, at det dog ikke er saa mærkeligt endda.

— Johs. Clausen var jo en konservativ Mand og en stor Forsvarsven, og det har gjort, at den radikale Del af vort Folk sjælden — for ikke at sige aldrig — har i ham set noget, der kunde tyde paa, at han havde synderlig Kærlighed til de tilsidesatte Samfundslag.

Johs. Clausen.

Vi bringer her et Billede af den nys afdøde Præst Johs. Clausen, Vonsild, som ved flere Lejligheder har talt Tyendets Sag.

Hans Protest mod Storbonde-Vilkaarligheden røbede, at han havde en Anskuelse, som man sjælden træffer hos Præster.

Men det er absolut ikke Tilfældet. Ved Siden af, at han var Patriot og Militarist, var han i høj Grad Humanist.

Hans Fædrelandskærlighed var ægte. For ham var det ikke tomme Ord. Han tog Fædrelandskærligheden paa den Maade, jeg selv tager den paa, nemlig, at det for en Fædrelandsven først og fremmest gælder om, at det arbejdende Folk, Underklasserne, faar det saa godt som muligt! Kun paa den Maade er Fædrelandskærligheden noget værd.

Den Side ved denne mærkelig Mand er ikke kommen saa stærk frem, fordi der var saa meget andet, der optog hans Tanker, og fordi Højrebladene saa stærkt har taget ham til Indtægt.

Han var Humanist, d. v. s. han havde Medfølelse med Samfundets Smaa og var en skarp Modstander af Tilsidesættelse og Nedtrykkelse.

Han var ikke bange for at sige sin Mening, og det han sagde, troede han.

— I en Bog om Tyendeforhold skriver han om Tyendekamrene:

„Vender vi os til Bøndergaardene med deres Karle- og Pigekamre, da er disse mange Gange højst uforsvarlige. Medens man anvender Hundreder, ja Tusinder paa Heste- og Kostalde og Svinestier, saa lader man sine Folk bo i de usleste Rum. Selv har man fine Møbler, lune Værelser, men Folkenes Kamre er tit i Udhusene uden Varme med Lergulv — Senge fasttømrede af Brædder med Halm i. Der vises stundom Barbari ved at lade syge Tjenestefolk ligge i slige Huller. Kan man virkelig forlange, at Tjenestefolkene skal forblive i Hjemmene? Kan man klage over, at de løber ud til daarlige Steder, naar man ikke giver dem bedre hjemlige Forhold? Og hvilke elendige Værelser har tidt Tjenestefolkene i Byerne, f. Eks. København. Smaa usle Huller, i hvilke de knap kan vende sig, ind under en Trappe, paa et usselt Tagkammer. Hvorledes skulde Mennesker kunde faa Lyst til at blive her i deres Fritid? Man undrer sig over, at Bønderne, der dog har Grund til at glæde sig over den Friheds- og Ligestilling, som de nu med Rette har faaet, vil byde deres Karle og Piger saadanne Kamre, som de nu gør".

— Det er Ord, saa radikale, at man kunde tænke sig, de var taget efter et socialistisk Blad. De indeholder ogsaa den gode Materialisme, at Menneskene altid er som deres Omgivelser. Først naar vore Omgivelser, Forholdene, bliver gode, kan Mennesket blive godt!

— — Da Tyendeforeningen i Vonsild blev stiftet, forbød Storbønder Tyendet at faa Forsamlingshuset til Møder og Sammenkomster.

Straks, da Clausen fik det at vide, skrev han til Formanden, Tjenestekarl Hjalmar Ejsing, at det skulde de ikke bryde sig om, de kunde faa hans Konfirmandstue!

Formanden sendte Clausen et Kvartal af „Tyendebladet" til Gennemsyn, og da han havde læst dette, sendte han vor Kammerat følgende Brev:

„Jeg har nu læst disse Nr. af „Tyendebladet" igennem, som De har sendt mig, og det har glædet mig at finde, at der gaar en god Aand igennem. At Tjenestefolkene vil samle sig sammen, ikke alene for at skaffe sig saa gode ydre Kaar som muligt, men ogsaa for at forædle og løfte hinanden op aandeligt, finder jeg ikke alene berettiget, men glædeligt. Særligt har det glædet mig at læse Artiklen „Arbejdet" i Nr. 4, den er sund og sand. Det har ogsaa glædet mig ikke at finde noget anti-kristeligt i Bladet. Gid det saaledes maa blive ved!

Jeg ønsker „Tyendeforbundet" god Lykke og Fremgang til Gavn for Tyendet og vort Land.

Jeg fastholder mit Tilbud om, at Foreningen maa benytte min Konfirmandstue til dens Møder, Lys og Varme skal jeg levere, hvis De ikke kan faa bedre Lejlighed. Og efter at jeg har læst Foreningens Or-

gan: „Tyendebladet“, forlanger og paa ingen Maade at bivaane dens Møder, og vil ikke øve noget Tryk paa Foreningen ved min Nærværelse, forvisset om, at man vil arbejde for noget godt.

Med venlig Hilsen

Johannes Clausen“.

— Dette Brev viser, at den gamle Præst ikke var bange for de rasende Storbønder. Han kuude se, vi havde Ret, og derfor vilde han støtte os.

Trods det, at han godt vidste, at vor Bevægelse er stærkt præget af Socialisme, turde han godt hjælpe os. Det viser, hvor stor en Mand han var. Derfor fortjener han at mindes af os, der ellers ikke hører til hans Kreds.

Carl Westergaard.

Slid.

Af Johan Skjoldborg.

—:—

(Sluttet).

I Købmandsboden fik han sin Dram og sin Skraa, som han plejede; de mange, der stod og drev ved Disken, pratede og disputerede om, hvor Forsamlingshuset burde ligge, — men der var ingen, der tog noget Hensyn til Ole, aldeles ingen.

Med Langsomhed ragede han om blandt sine Kroner og betalte, hvad han var skyldig, og saa maatte han nok se at komme ad Klitten til.

Sindig skred Køretøjet frem ad den daarlige Vej.

Ole var skuffet.

Det lod ikke til, at hans Slid og Møje i fem og tyve Aar havde bragt det, han egentlig havde ventet. Han følte sig træt, saa sær og sælsom til Pas, saa tom og næsten forknyt. — Der var noget, han savnede, uden at han ret kunde sige, hvad det var. Aldrig før havde han mærket det, som i den sidste Tid, og derfor tyktes han, at han aldrig havde været saa fattig som nu, nu han var Selvejer . . .

Han maatte hjem til Maren, og — det er skam sandt! — det kunde hænde, at den graa Kvie kunde kælve i Dag. Naa! st! st!

Hele Tiden gennede han paa Studene, trak Svøben i Vejret til Slag, men det blev ikke til mere, han nænnede ikke at slaa Dyrene, men Svøben løftede han uafbrudt, saa han var let at kende selv paa lang Afstand, naar han kom kørende.

Det var jo en hel lille Gaard, hans Gaard, som laa der med sine Marker omkring; — og for 25 Aar siden! — Ja, det var det samme, her var ligegodt ikke lavet saa lidt af ingenting, for der var da ingenting, da han kom herud, andet end den bare Jord . . . . Men dengang! Han var meget friskere i Sindet, saadan mere — mere oplagt end som nu . . . Mon det var Alderen, som gjorde det? Ja vel, det var Alderen. Dengang havde En Ungdommen; og se da var En nem og skævt og smeden og gelik til hvadsomhelst, og — æ — Sind og Humør og det hele var nyt og ubrugt. Ja, den Ungdom! Nu var han — æ — ja, Ungdommen, den var da væk! . . .

Men sikkert var der taget nogle haarde Tag i disse 25 Aar, og havde han ikke haft Maren, ja se saa var det saamænd groet sammen for ham, ja, det var saa pinnede slet ingenting bleven til, havde han ikke haft Maren. Naa! st! st! . . .

Nu havde han købt et helt Pund Kaffebønner til hende. De plejede jo rigtignok kun at faa et Pund til hver Højtid, men — to — han syntes jo, der var Raad til det nu, og saa var det jo ogsaa en Slags Hellighed i Dag, og Maren holdt saa grumme meget af Kaffe, hvorfor skulde hun saa ikke have den Fornøjelse. Han havde ogsaa noget Bomuldstøj til Omheng for Sengene, som hun saa tit havde ønsket sig, og lidt andet Pilleri havde han ogsaa. Naa, hvor hun vilde blive glad. St! st! —

Da han kom nærmere hjemefter, saa han, at Klitbakkerne mod Vest stod i en truende Nærhed af hans Mark. Han havde jo nok lagt Mærke til, at det flyttede sig Aar for Aar mod Øst, men at der virkelig kunde være Fare for, at de ligefrem skulde spadsere over hans Agre, det havde han dog ikke tænkt sig.

Men det var ikke umuligt; han maatte nok se sig vel for.

Denne Opdagelse gjorde ham dog ikke modfalden, tværtimod viste der sig et energisk Blik i de gode, blaa Øjne, — der var da noget at slaas med. Saa vendte han Skraaen og spyttede. Der maatte vel være Raad for det ogsaa, og han kunde dog egentlig nok have Lyst til at tage et Tag endnu . . .

Maren kom ud og tog imod ham med et fornøjet Ansigt. Hun var næsten tandløs, mager og fladbrystet, men hendes Haar var lige rødt endnu, og noget af den gamle Munterhed sad i Øjet.

Pakkerne kom ind, og Herlighederne bredt ud paa Bordet, mens Ole ledsagede Udpakningen med tilbørlige Forklaringer og en Bemærkning om, at i Dag maatte der nok en Kop Ekstrakaffe til; Hvedebrød var der i Kurven.

Hun tog ham om Halsen og takkede ham for Gaverne.

„A tyktes jo endelig, vi har Raad til det nu!“ sagde Ole smilende og klappede hende paa Ryggen.

— — Festdagen var til Ende. Det daglige Stræb tog dem igen i sit rolige Strømleje. Tiden gled med trælsomt Slid og en brydsom Kamp mod en arm Natur. Efter en Menneskealders Møjsommelighed sank de ned i de dødes Rige.

Deres Børn tog deres Arv.

Deres Ben hvile etsteds paa en øde Kirkegaard, hvor Flyvesandet topper sig i Tuer. Fra Havet bruser en Koral til Vestvindens Gravsang.

Vort Bibliotek.

—o—

Det glæder mig, at den Tanke, jeg i „Tyendebladet“s Nr. 13 udkastede, at oprette et „Tjenestefolkenes og Landarbejdernes Bibliotek“, i hvert Fald har vakt en Del Opmærksomhed og vundet nogen Tilslutning. Jeg haaber, der paa det forestaaende Repræsentantmøde maa blive nedsat et Udvalg, der kan arbejdee for at faa den realiseret inden næste Vinter.

Ole Ingerslev har ikke noget imod Tanken i og for sig; men han er betænkelig ved at have for mange Opgaver paa Tiden. Jeg forstaar saa godt denne Betænkelighed; men jeg synes den, hvad mit Forslag angaar, maa forsvinde nu, da Bladets Fremtid aabenbart er sikret. „Tyendebladet“ skal i Stedet for at erstatte anden Læsning vække Interessen derfor.

Der forestaar det unge Tyendeforbund ikke alene et stort Agitations- og Organisationsarbejde, men ogsaa et stort Oplysningsarbejde.

Der tales saa meget om, hvilket oplyst Folk vi danske er, saa jeg ofte er ved at blive ærgerlig derover, især naar jeg hører Folk, med hvis Oplysning det akkurat er kommen saa vidt, at de kan skrive deres eget Navn og stave sig igennem en Avis, tale om, hvor langt vi er naaet frem i Oplysning.

Hvad ved vor oplyste Bondestand egentlig, hvad der er tale om andet end Foderenheder og Næringsværdi, Fedtstof og Kvælstof? Det er for de flestes Vedkommende forbandet lidt.

Og som med Bønderne, saaledes er det ogsaa med andre; der er egentlig kun grumme faa, der ved synderligt ud over, hvad der vedrører deres daglige Arbejde.

Det kommer først og fremmest af, at de fleste af os har alt for lidt Interesse for Læsning. Det gælder Tjenestefolk saavel som alle andre.

Men denne Interesse maa vækkes, og derfor kar vi Brug for en Bogsamling.

Johs. K. Johansen.

Fra Herregaardene.

—:—

Hr. Bertram Eggers skrev forleden en hvas Artikel her i Bladet om Herregaarde; og nu kan det næppe nægtes, at disse Gaarde har en stor Skyld paa sig for vor Tyendestands Nedværdigelse og Forsjofling; der er jo for den indviede ikke Tvivl om, at Johan Skjoldborgs Skildringer i Fortællingen „Gyldholm“ bestandig har almindelig Gyldighed; Skjoldborg har engang vist mig den graa Husrække og Herregaarden, hvorfra han hentede Modellerne i sin Bog. Ogsaa den grelle Herregaardsscene i min Bog „Vredens Børn“ er rakt mig af et Øjenvidne; hvert Træk i denne Skildring saavel som de andre, der findes i Bogen, dækker over en Virkelighed, hvad enten jeg nu selv har set det, eller jeg har faaet det berettet af de paalideligste Vidner. Det er ikke Letsindigheden, der fører Pennen i vore Dage. Nutidens sociale Skribent er sig sit Ansvar bevidst; han vil ikke alene dømmes som Æstetiker, men ligesaameget som Kulturhistoriker, som Beretter om sociale Tilstande. Og der er desværre brodne Kar nok baade paa Herregaardene og andetsteds. Prygl og grov Mund har gennemgaaende hørt til det daglige Brød rundt om paa de større Gaarde. Folkekamre og Folkestuer har været de argeste Hundehuller. Jeg tænker specielt paa to Herregaarde her i Salling; paa den ene havde de en „Folkestue“, der var gravet dybt ned i Jorden. Teglstensgulvet var gennemrodet af Rotter; Loftet var kalkløse, tilsodede Hvælvinger, der drev af Fugt og Fælhed; Vinduet var et Hul, der støttede med sin Karm mod Stenbroen. Det hele mindede én ved sit Fugtslim og sin fede Sod over Genstandene om de hæslige Ruin i middelalderlige Borgkassematter, hvori Fortidens krigerske Barbarer indespærrede deres Lejetropper.

Paa den anden Herregaard var Folkestuen ikke synderlig bedre. Dens mest iøjnefaldende Prydelse var en svær Bordskive af blaalig Eg, hvori kunstfærdige Tjenestekarle med deres Tollekniv havde ridset Mænd og Kvinder i de nøgneste Situationer. Ikke en Kvadrattomme, uden at den var siret med et liderligt Billede. Høvlen skal være gaaet over dem en Gang,

men „Billederne“ slog igennem eller blev trukne op med nye Rids. Nu er denne Bordplade sagtens forsvunden, ellers burde den næsten være skænket til et eller andet Folkemusæum, thi den havde sandelig ogsaa en Historie at fortælle Eftertiden.

Er dette formodentlig Reglen, maa det ikke glemmes, at der ogsaa er Undtagelser, og forhaabentlig vil der blive flere og flere. Jeg talte forleden med en Herremand i i det nordlige Jylland, som stod godt i Ry for den Behandling, han gav sine Folk. „Jeg kræver meget Arbejde, og Lønnen er ikke stor; men jeg vil, at mine Folk skal ha' noget godt for Næsen“, sagde han. „Jeg skal gi' Dem et Eksempel: I Jordbærtiden gi'er jeg mine Folk Jordbær med Fløde hver eneste Dag. Og det svarer Regning. Jeg fattes aldrig Folk. Man vil langt hellere tjene mig end Bønderne heromkring, endskønt jeg gi'r det mindre i Løn“.

Han dannede en behagelig Modsætning til en Enke paa Naboherregaarden; hun havde saamange Jordbær, saa det væltede op af Jorden, men da ingen fik Lov til at plukke uden den affældige Dame selv, sad de i Læssevis og raadnede i Bedene. „Men Gud forbarme sig, hvi la'r De ikke Folkene faa nogen af de dejlige Bær“. „Folkene, det Rak!“ svarede den stramme Borgfrue, „de driller mig fra Morgen til Aften! De har aldrig gjort mig andet end ondt; hvorfor skulee jeg saa gøre noget godt for dem!“

Som sagt, Hr. Bertram Eggers han sandsynligvis nok Ret i sin almindelige Kritik af Tyendets Behandling paa Herregaardene; men i én Henseende synes jeg, at Herregaardene maa roses fremfor Bøndergaardene: De har altid haft en fast, begrænset Arbejdsdag. Det synes jeg er noget af det tungeste ved Tyendets Stilling, at de aldrig rigtig har et Sekond, der er deres eget. Tænk paa Tjenestepigen i Hovedstaden, der staar hun og staar Døgn lang, ret op og ned ad Vasken eller Komfuret, til hendes Knæ ømmer, og hendes Ben svulmer under hende. Ser hun en Smule Dagslys, er det altid det samme grumsede, graa Skimmer, der daler ned over Smaahusene henne i Baggaarden. Faar hun Udgangslov, er det altid Nat; Dagens velsignede Sol, som den svøber sit Lys om Fjord og Kyst, ser hun knap nok paa sin Fødselsdag. Derfor bliver hendes unge Kind saa graa; endda det er hendes Natur at være rød.

Og nu paa Landet? Ja, ingen kan nægte, at Arbejdstiden er altfor utaalelig lang. Lang paa Herregaarden, men andnu længere paa Bøndergaardene. Sommesteder har de jo nok klippet lidt fra med Aften; men saa synes jeg, jeg har lagt Mærke til, at man har føjet til foran, saa Folkene pures tidligere ud. Under alle Omstændigheder: Arbejdstiden **maa** forkortes, hvis Tyendestanden skal rejses af sin Nedværdigelse. Ethvert Individ, høj eller lav, maa gives en Stund, hvor han kan lægge sit Aag tilside og strække sine Lemmer med Lyst. Hvad nytter det, vi kræver Oplysning for Tyendet, saalænge vi ikke under ham Tid og Ro. Kunde vi andre kanske læse og skrive, mens vi gravede Tørv eller hyppede Kartofler? Jeg ved, at min første Læsning har jeg stjaalen mig til bag en Balke i Tærskeloven med Kæppen svævende over mit Hoved; og mange Gange siden har jeg set taabelige Husmødre rive Avisen ud af Tjenestepigens Haand og hørt Husbonden hugge onde Ord mod den Karl, der har kigget i en Bog i Middagshvilen.

Det var den Gang. Er det saaledes nu? Ellers maa det snart blive det. Tyendet maa ta' Sagen op med Kraft; de maa begynde med Bøndergaardene; for de er paa dette Felt de værste.

Jenle, $^{14}/_{3}$ 1908.

Jeppe Aakjær.

Læsning.

—:—

Vor Tid adskiller sig fra Fortiden blandt andet ved, at det nu til Dags er saa let Adgang for alle til Læsning af Bøger og Blade og Tidsskrifter. Det er nu ikke usædvanligt i et almindeligt Hjem at finde et Par Dagblade, et eller flere Ugeblade og mange Steder tillige Fagblade. — Det er ogsaa Tilfældet mange Steder at Tjenestefolkene holder et eget Blad; men det skal siges, at det ikke altid er Blade, hvis Holdning taler til Tjenestefolkenes Fordel. At et Blad som Ugens Nyheder tæller om ikke sine fleste Abonnenter, saa dog mange af sine Læsere og Beundere, indenfor den danske Tyendestand, kan jo ikke tjene til at forhøje Agtelsen for sammes Smag, angaaende Valg af Læsning. — — Det forhøjer Respekten for en Stand, jo flere dannede og oplyste Mennesker, der findes indenfor denne. Og en Stands Levedygtighed og Trivsel beror for en stor Del paa, om den har sit eget Organ, sit eget Blad til Varetagelsen af sine egne Interesser og til Talsmand for sine egne Sager. — Det glæder uden al Tvivl alle vaagne Tjenestefolk, at vi ogsaa er naaet saa vidt, at der maa regnes med os som dannede og oplyste Mennesker, men meget staar endnu tilbage. Mange Eksempler finder man paa at Tyendet har staaet sine egne Interesser i Vejen ved at abonnere paa Blade, som sandelig ikke i noget Retning taler Tyendets Sag eller fremmer Oplysningen i blandt os. Naar vi Tjenestefolk har et saa udmærket Blad som „Tyendebladet“, frisindet, kvikt og Talentfuldt skrevet, saa undres man over at nogen søger deres Interesser vedligeholdt i andre dertil daarligt skikkede Blade. Naar vi forlanger lige Ret med andre Mennesker, er vi os naturligvis bevidst, at med Rettighederne følger Pligter. Vore Pligter som Samfundsborger er: Kendskab til de sociale og politiske Spørgsmaal. Har vi først Interessen vakt for dette, saa kommer al det andet (de Spørgsmaal og Interesser, som man ikke kan komme uden om eller tilsidesætte, naar man skal være med hvor Livet pulserer), af sig selv. — For at fremme Oplysningen Standen over, sætter Tyendeforbundet ogsaa paa sit Program: Oprettelsen af en Tyendehøjskole. Det er det samme, der gaar om igen. Standen skal oplyses, dannes, dygtiggøres. Ved Indførelse af en normal Arbejdsdag er det jo i Grunden taget sigte paa det selvsamme; thi ved kortere Arbejdstid, levnes der Tyendet den Frihed, som er nødvendig for en Legemets og Aandens Pleje.

Det gaar her, som alle andre Steder, hvor Magthaverne skal aflevere deres Forrettigheder. De kalder paa dem saalænge som muligt, men naar de ser det uholdbare i at køre med stramme Tøjler, afleverer de deres Forrettigheder lidt efter lidt med ganske smaa Potioner af Gangen. — Det nytter ikke, at Tyendet venter at paa at Arbejdsgiverne skal gøre stort i Retning af at højne Standen, tvertimod! Det, der skal gøres, maa vi nok selv føre frem. — Men naar Storbønderne hidtil har benyttet sig i saa høj Grad af Tyendets Uvidenhed, saa maa de nu finde sig i, at vi kommer til Fornuft.

Agitator.

Alkoholspørgsmaalet.

—:—

Arbejderbevægelsen og Afholdssagen.

—

I „Soc. Dem.“ har Hr. Gustav Bang skreven en udmærket Artikel om dette Emne. Vi bringer her Slutningen af den:

Den socialdemokratiske Arbejderrejsning, Proletariatets Klassekamp med de rent haandgribelige praktiske Resultater, den gennemtvinger, og den mægtige Løftelse af den arbejdende Befolknings aandelige Niveau, den medfører, det er den virkelige Drivkraft til de senere Tiders voksende samfudsmæssige Ædruelighed. Herfra er det ogsaa, at den erklærede Krig mod Alkoholen henter sin Styrke. I et Samfund, hvor Proletariatet splittet og sløvt og modløst bøjer Hovedet under den kapitalistiske Udbytning, vil enhver Afholdsbevægelse staa som overfor en uigennemtrængelig Mur; i et Samfund, hvor Proletariatet befinder sig midt i Kampen for sin Frigørelse, vil den have Terrænet aabent for sig. Og den bevidste Afholdsbevægelse faar selv sin store sociale Betydning, igennem sin opdragende og organiserende Virksomhed og ikke mindst gennem den Indflydelse, den øver blandt de Lag af Befolkningen, der staar udenfor den egentlige Arbejderklasse.

I Sammenligning med de Kræfter, som udvikler sig gennem Arbejderklassens socialdemokratiske Bevægelse og den frivillige Afholdsorganisation, som i sidste Instans er et Udslag af Proletariatets voksende Trang til Selvhævdelse, er de Resultater, der kan vindes gennem en direkte Inskriden fra Myndighedernes, fra Lovgivningmagtens eller Administrationens Side, kun af underordnet Betydning. Tvangsforanstaltninger, der enten ligefrem forbyder eller vanskeliggør Alkoholnydelsen eller søger at opnaa det samme gennem en høj Beskatning, er alle af tvivlsom Værdi og vil i mange Tilfælde virke paa en ganske anden Maade end tilsigtet. Langt større Rækkevidde har en skarp og nøje overholdt Sundhedslovgivning, der stiller Udskænkningslokalernes Renlighed under en aarvaagen Kontrol og griber ind med haard Haand overfor enhver Forfalskning af de spirituøse Drikke. Ogsaa en Handelspolitik, der ved Afkastning af alle Told- og Skattebyrder stræber efter at gøre de forholdsvis uskadelige Drikke, de lette Øl- og Vinsorter, saa billige, at de kan naa ned i den store Befolknings daglige Forbrug og fortrænge de farligere Nydelsesmidler, vil øve sin gavnlige Virkning. Allerstørst Betydning vil det dog maaske faa, om der i alle Skoler indføres omhyggelig Undervisning i Sundhedslære, med indgaaende Fremstilling af Alkoholens Indflydelse paa det menneskelige Legeme.

Men alt dette er det sekundære, er Forhold, som i større eller mindre Grad kan virke med til at begrænse Alkoholforgiftningens masseagtige Ødelæggelser indenfor det bestaaende Samfund. Det primære, den Magt, der med logisk historisk Nødvendighed fører frem imod en ædrueligere Menneskehed, er Arbejderklassens socialistiske Bevægelse.

Lidt „Københavneri".

—o—

By og Land.

—

København, Marts.

Der rumsterer endnu nogle Individer, som puster til Fjendskabet mellem By og Land. Det maa være Folk, der spekulerer i den menneskelige Dumhed, for deres Virksomhed er imod al sund Fornuft. Jeg ved nok, at Fjendskabet har været værre før, den Gang, da Byerne var rene Højrereder og Landet Venstre, men nu er Byerne ogsaa erobrede af Demokratiet. Hørup gjorde det maalbevidst til sit Livs Opgave at erobre København, som den Gang var Højre, for Landbo-Demokratiet. Og han har naaet sit Maal, selv om det selvfølgelig ikke var ham alene, der gjorde Udslaget. Men den politiske Uvilje, som der den Gang sikkert har været god Grund til hos Bønderne, fordi det altid er foragteligt at være Højremand, er der ingen Grund til mere, nu, da Højre omtrent er død og borte i Hovedstaden. Nu ser det snarere ud til, at det er Bønderne, der er i Færd med at blive konservative, reaktionære, og de kan maaske derfor se deres Regning i at optage By-Højres gamle Taktik i omvendt Retning.

Men Uviljen mellem By og Land bunder i andre Ting end det politiske. Aarsagen var den Gang langt mere Dumhed og Indbildskhed. Københavnere, der ikke havde det bitterste Begreb om Forholdene paa Landet, saa med overlegen Foragt ned paa Bonden, som selvfølgelig gav den samme Mønt igen. Endnu kan man finde den Slags tomhjærnede Kvægpander, Spradebasser, som tror, Alverdens Kultur er samlet mellem Raadhuspladsen og Kongens Nytorv. Deres Synskreds gaar ikke længere end til Nørrebro og maaske Hellerup, i al Fald ikke længere end Sporvognen kører.

Trods det, at jeg selv er Københavner, skal jeg beredvilligt give enhver Mand fra Landet Ret i, at den Slags Københavneri er modbydeligt. Men det er da ogsaa i Færd med at forsvinde.

Studenterne, det er de vordende Embedsmænd, de var i sin Tid Højres Støtter, de kom fra Provinsbyer og velstaaende Hjem rundt omkring med Foragt for Træskofolkene, baade Arbejdere og Bønder. Men deres Tid er forbi, Studenterne mærkes ikke ret meget i København, og de eneste af dem, der endnu har lidt Indflydelse paa Byernes Liv, er de Studenter, der enten er Socialdemokrater eller Radikale, og som Størstedelen selv er udgaaet fra Smaakaarshjem.

I Literaturen gør der sig netop for Tiden en stærk Strømning gældende for Bondekulturen, den saakaldte „jydske Retning" er demokratisk og bondevenlig helt igennem, de betydeligste af vore Forfattere hører her ind under. Kun et Par modbydelige Smaablade, vi endnu har at trækkes med herinde, bruger deres idiotiske Penne til Grin og Skældsord mod „Landet". Det er det eneste, der er tilbage af „Københavneri" og det berømte københavnske Grin.

Kun en Femtedet af hele vor Befolkning bor i København, og deraf er endda en Mængde indvandrede fra Landet. De, der er værst til „Københavneri", er de unge Provinsianere, som kommer herind og bliver opblæste af Vigtighed, fuldstændig omtumlede af den store By. Forfatteren Gustav Esmann er selv en god Type paa saadan en ung Mand, der kommer ind fra en Provinsby og bliver ødelagt; København gik ham til Hovedet.

De hjemmevante Københavnere er aldrig nær saa slemme, de bevarer gerne Fatningen.

Vilh. Lassen, vor lille kloge Finansminister, har for nogle Maaneder siden sagt det, der vistnok er det rette i denne Sag, at paa Landet tænker man gennemgaaende sundere og bedre, ganske simpelt fordi man har mere Tid til det. Og jeg tror, han har Ret.

Men naar jeg nu har givet Landet, hvad Landets er, saa skal Hovedstaden ogsaa have, hvad der tilkommer den. Gaardmanden, der fornylig skrev i „Agrardagbladet", at Universitetet og hele Hovedstaden var en Pesthule, hvorigennem hele vor Ungdom blev ødelagt, har selvfølgelig ikke Ret. Venstrebonden Pinstrup, der stod op i Rigsdagen og priste Bondekulturen paa Bykulturens Bekostning, er selvfølgelig ogsaa rent skrupforkert. Og den Slags Overdrivelser er der mange af.

København er ingen daarlig By og intet Sodoma. Vi har en god Hovedstad.

Der er faa Byer, hvor der arbejdes saa stærkt og saa meget, som i den. De, der ude fra Landet spytter deres væmmelige Skraasovs mod Hovedstaden, er Folk af samme daarlige Stof, som de, der herinde griner og spiller vigtige overfor Landet.

Men de er heldigvis de faa, og det skal ikke lykkes dem at splitte os ad og sætte Land og By op mod hinanden. Flertallet paa Landet og Flertallet i Byerne er Fattigfolk, og vi har fælles Interesser.

Arbejdet, som er det eneste i Verden, der adler, forener os alle, og under Arbejdets Banner staar vi samlede som en Kæmpe, der mageligt kan ryste de Sjovere, Bondefangere og Luskepetere af os, der kun vil Splid mellem By og Land.

Reinhold Mak.

Læs!

De, der før har bestilt Bladet gennem Posten, bedes forny Bestillingen snarest mulig. Ikke én maa afsige det.

De andre Læsere, som har bestilt det hos vore Repræsentanter og Agenter, faar det fremdeles, hvis de ikke har afsagt det!

„Proletarer"

— Chr. Bundgaards Fortælling — er oversat paa Tysk og bliver i denne Tid offenligtgjort i det store Verdensblad „Vorwärts".

Forfatteren faar i samme Blad en glimrende Omtale som den, „der ejer alle Kunstnerens Midler, der ser fint, føler dybt og afvinder Sproget i alle Udtrykksmuligheder, saa Fremstillingen bliver anskuelig og indtrængende". Der fremhæves Skildringernes Kraft og Farve, „der griber en uendelig mere end de berømteste Romanforfatteres endeløse Dialoger og langtrukne Beskrivelser". — I det hele taget en storslaaet Entre paa Verdensskuepladsen. — Det er gaaet her som før, at vore Digtere og Kunstnere skal til Udlandet og anerkendes og berømmes, før vi kan faa Øjnene op for, at vi har en stor Mand i vor Midte.

Chr. Bundgaard tilhører vor Klasse, han er Tjenestekarl og Landarbejder, og af den Grund bør vi alle være stolte af ham og lære ham og hans glimrende Bog at kende!

Saa kan vi rolig lade de andre rynke paa Næsen og være gnaven over den Dristighed, at en Tjenestekarl svinger sig op og bliver en af Landets store Digtere, hvis Navn har god klang Verden over!

Chr. Bundgaard er vor Digter, og vi maa ikke glemme at føle os stolte deraf.

C. W.

Vor Sejr.

—o—

Endelig naaede vi dette smukke Resultat at faa vort Blad udvidet. Ingen skulde tro, da „Tyendeforbundet" begyndte for ca. 2 Aar siden, at vi i den korte Tid skulde have faaet vort eget Blad, og tilmed faa det saa stort, som det nu er.

Jeg kunde sige meget om vort god Blad, men jeg vil blot bemærke, nu da Kvartalsskiftet stunder til, at enhver, som holder Bladet, ikke lader det gaa ud af deres Eje.

Det er Bladet, vi har som Støttepunkt for vor Sag, og det er det, som skal hjælpe os fremad i vort Arbejde. Og naar blot enhver vil gaa energisk frem, vil det ikke vare længe, inden vi vil faa den store Sejr: at faa mere Lys og Velstand for Underklassen.

Derfor bør enhver forny Kvartalsabonnent og søge at faa andre til at holde Bladet; thi jo større Udbredelse vort Blad faar, jo før naar vi det Maal, som vi saa længe har stræbt efter.

Med Tak for Optagelsen.

Wilhelm Nees, Hjallese.

Frihed, Lighed, Broderskab.

—:—

Saaledes lyder de Ord, Arbejderpartiet har sat som sit Maal og Bannermærke.

Ja, hvilke Tanker og hvilke Maal dølger der sig ikke bag disse tre Ord, Frihed, Lighed og Broderskab! Hvad vilde det sige, hvis Menneskeheden forstod Moralen af disse Ord, og gjorde dem til Virkelighed, og hvad betød det, hvis Samfundets Love og Styrelse var gennemtrængt deraf. Ja, det betød, for det store lidende Proletariats Vedkommrnde, Ophævelse af alt Tyranni, Trældom og Undertrykkelse, og for hele det store Samfunds Vedkommende Fuldstændiggørelsen af den højeste Kulturs Ideal!

Lad os se lidt nærmere paa Betydningen af disse tre Ord.

„Frihed er det bedste Ord, som paa Jorden findes!"

Saaledes synger Digteren, og mon vi, der maa sukke under Trælleaaget, kunde ønske os noget skønnere end Frihed, Frihed i Ordets fuldeste Forstand, Frihed til at arbejde, Frihed til at hvile og Frihed til at leve med Ret til alle Frihedens Goder.

Lighed! Ja, jeg tror, jeg tør vove at sige, at ved Lighed var Menneskehedens Lykkes Toppunkt naaet. Hvis vi tænker os al Klasse- og Rangsforskel udryddet, og Lighedens Ideal tændt i Stedet, da var det sikkert en Højnelse af Kulturen i højeste Grad.

Broderskab! Hvilken skønt og herligt Ord. Hvad betød det ikke, hvis vi tog det bogstavelig, og hvad vilde det ikke sige, hvis den internationale Broderskabsfølelse besjælede Folkene Verden over. Ja, det vilde vel Nationerne imellem sige det samme som Umuliggørelsen af alt Militæridioti og Massemyrderi, militær Magtsyge og Humbug, og for det enkelte Individs Vedkom-

mende lige Ret nden Hensyn til Køn, Race, Nationalitet eller Klasseforskel.

Naar derfor den socialistiske Arbejderbevægelse sætter Frihed, Lighed, Broderskab over sin Kamp og Virken, saa mener jeg, at den fortjener Tilslutning af alle rettænkende Mennesker, og ikke mindst blandt Tyendet og Landarbejderne.

Tjenestekarl **N. C. Nielsen,**
Aarløse pr. Thueby.

Efter den store Udbredelse, „Tyendebladet" i den sidste Tid har faaet, er det uden al Tvivl det bedste Blad at annoncere i blandt vore Ugeblade!

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet"!

Til mine Kammerater!

—o—

Nu har vi altsaa naaet den store Glæde, at Bladet er bleven dobbelt saa stort, og det allerede efter et lille halvt Aars Forløb.

Hvor vi maa være glade!

Men lad os nu ikke blive staaende ved det, vi maa længere frem. Lad os nu alle som en gøre, hvad vi kan for at skaffe det saa stor Udbredelse som vel muligt. Vi kan, naar vi vil, faa det til at blive det mest udbredte Blad i hele Landet, og det alene for 75 Øre.

Jeg vil foreslaa følgende:

Hvert Medlem maa holde Bladet! Men hvor der er flere paa en Gaard, kan man godt nøjes med et Eksemplar, og alle de andre maa saa opgive til Redaktionen Adressen paa en eller anden Bekendt, sammen med 75 Øre i Frimærker, allerhelst en Husmand, da de som Regel har daarligst Raad til at holde Blade; de har jo saa meget andet at koste paa, og det kan ikke gøre os en Smule, enten vi har de 75 Øre eller ikke.

Men hvilken Forandring vilde der ikke ske paa Fredenstorv 5, og hvilken Glæde vilde der ikke blive i de mange smaa Hjem, om de fik saadan en kær Gæst hver Lørdag; det vilde sprede en Smule Lys og Solskin i deres mørke Tilværelse, og give dem Kraft og Mod til at tage Strabadserne. (Se Herregaardsskildringer i forr. Nr.).

Vi vil jo nødig gaa denne Tur igennem, som der er skildret.

Ja, men er det nu ogsaa saa galt, som der er skreven; det er da vist overdreven, vil man sige.

Men jeg vil svare: Det er meget værre; vi, som enten har tjent paa eller ved Siden af en Herregaard, ved nok, hvorledes Livet er der. Og lad os give, hvad vi kan for at det Trælleliv kan ophøre. Og der er ingen anden Vej at gaa, end gennem Organisation.

Derfor Kammerater! Til Værket! Nu staar Kvartalsskiftet for Haanden! Lad os da vise vor Taknemlighed til de Mænd, som har sat sig i Spidsen for Tjenestefolkenes Organisation, ved at fordoble Abonnenternes Antal, og ingen vil komme til at fortryde, at de har givet de 75 Øre ud.

Samtidig vil jeg sige Dig, Carl Westergaard, en hjertelig Tak for Din Udholdenhed, og jeg vil oprigtig ønske, at Du maa faa Held til at løfte Udmarksfolkene op af den Uvidenhed og Undertrykkelse, de nu har levet i hele deres Liv.

Hermed tegner jeg mig med en social Hilsen til alle Kammerater, som arbejder for denne Sag, denne, som er den mest utaknemligste af alle.

N. Chr. Nielsen,
Formand for Hjallese og Omegns Tyendeforening.

Vor Bevægelse.

—:—

— Vi anmoder vore Læsere, som vil være med til at udvide Bladets Driftskapital, om at tegne sig for en Aktie paa 5 Kr. snarest mulig. De opkræves ikke før 1. Maj, saa kan enhver nok faa Raad dertil!

— Enhver, der mener, at vort Blad fortjener stor Udbredelse, anmodes venligst om ikke alene at virke kraftigt for dets Udbredelse, men ogsaa for at skaffe Annoncer til Bladet.

— I sidste Uge har Tyendeforbundet faaet 4 nye Afdelinger. Det viser sig, at overalt, hvor vi holder Møder, kan faa oprettet Afdelinger.

— Den 1. er i Alken v. Skanderborg, hvor Laurits A. Jensen er Formand. De havde Møde i Torsdags med Carl Westergaard som Taler. Ved Mødet optraadte nogle Gaardmænd i deres Glansnummer, d. v. s. de rasede over, at Tyendet ikke længere vil staa under deres Knaldpisk!

— Den 2. Forening blev i Søndags stiftet i Sabro v. Aarhus. P. Fuhlendorff er Formand.

— Den 3. Afd. er i Lyngby, hvor M. Olsen, Bernstorff Avlsgaard, er Formand.

— Den 4. blev i Lørdags stiftet i Ommestrup efter et Møde, hvor vor Repræsentant, A. Randers, talte.

— Paa Lolland og Falster virker vor udmærkede Medarbejder Bertram Eggers. Han talte forleden Aften i en Ungdomsforening om „Ukrudtet paa vore Marker". Det omhandlede mest Polakkerne, som var „Ukrudtet". Han fortsætter med Møder om Tyendesagen.

— Foreningen i Terslev pr. Haslev har haft Generalforsamling, hvor følgende blev valgt til Bestyrelsen:

Niels Chr. Nielsen, Aarløse (Formand), Jens P. Jensen, Terslev (Næstformand), Martin Hansen, Bjenede (Kasserer), Carl Nielsnn, Ørslev, Ludvig Nielsen, Hastrup, og Arbejdsmand Jakob Christensen, Aarløse.

Som Suppleanter valgtes Tjenestepigerne Marie Frederiksen, Aarløse, og Sofie Kristoffersen, Terslev.

Som Revisorer Tjenestekarl Emil Jensen, Aarløse, og Mejerist Chr. Jensen, Terslev.

— Vi havde Møde i Smørum i Lørdags og der blev dannet en ny Afdeling. Chr. Christensen, Glostrup, talte; derefter fulgte en lille Diskussion. J. Israelsen.

Tyendebladet

koster herefter 75 Øre Kvartalet!

Uge-Kronik.

—:—

1000 Breve og 100 Brevkort

har „Tyendebladet" modtaget i de 5½ Maaned, det har eksisteret.

Repræsentantmødet.

Paa Dagsordenen til dette Møde er anmeldt 20 Punkter. De bliver offentliggjort i næste Nr. af Bladet.

De, der ønsker at faa en Sag frem, maa anmelde det i denne Uge.

Hr. M. Thomsen, Papsø pr. Kjellerup,

er bleven vred paa J. Søndergaard, fordi han har skrevet, at der er Højskoler, hvor Værelserne ikke er af de gode.

Et godt Tilbud.

Vore Læsere, som kunde ønske, at „Tyendebladet" kunde findes paa alle Afholds- og Højskolehjem, Gæstgiverier, Kroer, Læsestuer og Herregaarde, kan ved at indsende 25 Øre i Frimærker til Bladets Kontor, faa Bladet sendt til det bestemte Sted, hvor han ønsker det.

Ellers kunde de jo forsøge at faa Værten til at tegne sig som Holder. Det gør han gerne, naar Bladet kun koster 25 Øre.

Tag imod Tilbudet.

„Menneskeskæbner",

som begynder i næste Nr., er, foruden at være en meget spændende Roman, en oplysende, belærende Skildring fra Rusland. Enhver vil læse den med største Opmærksomhed fra Begyndelsen af.

Den alene er mere værd end de 75 Ørd, Bladet koster!

Om „Tyendebladet"

skriver „Nordjyll. Soc-Dem.":

„Vi ønsker oprigtig „Tyendebladet" til Lykke med den flotte Start og det allerede nu naaede Resultat. Det er os stadig en Fornøjelse at følge vor unge velredigerede Kampfælle og læse de fortrinlige Artikler. Vi anbefaler nu til det forestaaende Kvartalsskifte alle Tjenestefolk at abonnere paa „Tyendebladet", der udkommer en Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. Andet Steds i nærværende Blad bringer vi i Dag en Artikel: „En Dag af en Herregaards-Daglejers Liv".

Den er taget, som Prøve, lige ud af „Tyendebladet". Vi anmoder vore Partifæller om at agitere for „Tyendebladet", det og vort Blad kan saa udmærket gaa i Spænd sammen i alle de Hjem, hvor der er Børn, der skal ud som Tyende, og hvor man har Raad til at holde mere end et Blad".

En drøj Mundfuld.

Formanden for Husmandsforeningerne paa Bornholm skriver følgende om Tyendeloven:

„Tyendelovens Afskaffelse vil være til Fortræd saavel for Tyendet som for Husbønderne, særlig paa Landet. Ingen kan være tjent med at faa indført de samme løse Arbejdsforhold paa Landet, som findes i Byerne. Der staar store Værdier paa Spil, og de bør ikke udsættes for ødelæggende Arbejdskonflikter. Den svenske Høststrejke har afsat Spor, som ikke frister til Efterfølgelse".

— Det er sørgeligt, at vi skal have en Husmand til at forsvare de sørgelige Rester af Fortidens Slaveri.

D'Hrr. som forsvarede Slaveriet i Amerika før 1866 og Hoveriet herhjemme før 1788, har i denne Husmand faaet sig en Meningsfælle!

Vi ønsker dem til Lykke!

Ogsaa en Idé.

Et Medlem af Faxe Afd. foreslaar, at vi skal lade daarlige Karlekamre m. m. fremvise i Lysbilleder paa vore Møder. Saa vilde Folk lettere faa Øjnene op for det Svineri, Tyendet er omgivet af!

Fra Balslev.

Vi havde Bal i Balslev den 15. ds., hvor der deltog ca. 70 Tjenestefolk. Det var et meget vellykket Bal; det staar som et Bevis paa, at man ikke behøver Spiritus for at more sig.

V. Larsen, Form.

Forenings-Meddelelser.

— Den 5. April Møde i Mørke, hvor Red. Carl Westergaard, Aarhus, og A. Randers, Bendstrup, taler. Alle Husmænd og Tjenestefolk indbydes.

— Nr. Aaby og Roerslev Tyendeforening holder Møde Lørdag d. 4. April, Kl. 8½. Mødtalrigt.

M. Knudsen, Form.

— Stort offentligt Møde om Tyendesaaen i Udby ved Nr. Aaby Søndag d. 29. ds. Red. Carl Westergaard taler.

Ved Kvartalsskiftet.

—:—

Vi staar nu ved et nyt Kvartalsskifte. Ved en saadan Lejlighed maa vi selvfølgelig anmode alle vore Læsere om fremdeles at støtte os, ikke alene ved selv at tegne sig paany — det er noget, der følger af sig selv, naar man kender „Tyendebladet"! — men ogsaa forsøge at faa andre til at gøre det samme. Og det er for de flestes Vedkommende en let Sag. Vi har jo den store Arbejdsmark, hele Landet, alle Tjenestefolkene og Husmændene og forøvrigt alle moderne tænkende Mennesker. Vort Blad er jo ikke et tørt Fagblad, der kun har Interesse for Tyendet, det er et høj Grad

et Folkeblad, det har Bud til alle, der følger med Tiden!

Enhver vil da forstaa, at det ikke kan være saa vanskeligt at forøge vort Blads Læsekreds med et Tusind Mand.

Vi har nok at arbejde iblandt. Det er jo ikke som de lokale Blade, der maa nøjes med det, der lige kan vindes inden for den bestemte Landsdel. Nej, vi har hele Landet som Virkefelt. Som Følge deraf skulde det være en mærkelig En, der ikke kunde skaffe et saa stort, billigt og veludstyret Blad som vort et Par nye Holdere. Vi vilde gerne se ham eller hende, som ikke formaar det!

Tager man et Blad i Lommen og gaar ud og viser det til en Husmand, Tjenestekarl eller Pige, saa skal vi se det, er en let Sag at tegne en Holder. Det koster kun en Smule Arbejde, men det er enhver nok villig til at yde for Sagens Skyld!

— Ved sidste Kvartalsskifte tabte vi mange Holdere af den Grund, at de havde stolet paa at de fremdeles fik Bladet, naar de en Gang havde bestilt det hos vor Repræsentant. Det gjorde de ikke — det gør de herefter! — vi sendte det kun til dem, der havde fornyet deres Bestilling hos os. Paa denne Maade tabte vi som sagt mange. Vi maa derfor venligst anmode vore Repræsentanter om at faa at vide, om disse Holdere, de har skaffet, har Bladet, Er det ikke Tilfældet, bedes de tegne dem paany, og saa skal vi love og holde, at Bladet stadig skal komme, indtil det afsiges. (Vi tager Betalingen pr. Opkrævning). Alle de, der før har bestilt det hos Posten, maa forny Bestillingen der, da vi ikke har deres Navne og kan derfor ikke forsende Bladet videre. Naa, forhaabentlig forstaar enhver Læser det!

Vi haaber ikke at vi skal tage Afsked med en eneste Læser. Derimod er vi aldeles forvisset om, at vi i næste Nr. kan byde adskillige Hundrede nye Holdere Velkommen!

Det maa enhver Læser hjælpe os til. Derfor:

Ud at agitere for „Tyendebladet".

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En flink Karl

kan til 1. April faa Plads hos
Gaardejer **Niels Melgaard,**
Vroue pr. Skive.

En Pige, 14—16 Aar, til indvendig Gerning, kan 1. Maj faa Plads hos **Sognefogden** i Seden ved Odense.

En flink Andenkarl

paa 15—16 Aar kan til 1. Maj faa Plads hos
Gmd. **Jørgen Jørgensen,**
Ørslev Kohave pr. Ejby St,
Fyn.

En yngre Pige

med Lyst til Madlavning og som vil malke 3 Køer, kan faa Plads til 1. Maj hos
Handelsgartner **L. Andersen,**
Hjallese ved Odense.

En Dreng

paa 15—16 Aar, som ikke skal passe Køer, kan faa Plads til 1. Maj hos
Sognefogden i Gamborg,
Kauslunde St.

Se her!

En ung Karl, 16—17 Aar, kan faa en god lærerig Plads til 1ste Maj paa en Gaard, 30 Tdr. Land stor. Godt Værelse og god Kost garanteres. Løn efter Overenskomst.
P. Nielsen,
Hjelmdrup pr. Kolding.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en Pige fra Landet faa Plads til 1. Maj hos
Jens Aakjær,
Jenle pr. Jebjerg.

En konfirmeret Dreng eller en ældre Mand,

som vil passe ca. 12 Kreaturer samt deltage i Malkningen, kan faa Plads straks eller til 1. Maj hos
K. K. Frisenberg,
Kulstrup pr. Middelfart.

En yngre Karl,

som er vant til at omgaas Heste og som kan Pløje, samt en **konfirmeret Dreng** til at passe Køer, kan til 1. Maj faa Plads hos
Gaardbestyrer **L. Poulsen,**
Røjle pr. Middelfart.

En yngre Karl,

vant til at bruge Heste, kan fra 1. Maj faa Plads hos
Gmd. **Laurits Larsen,**
Aabylund,
Nørre Aaby St., Fyn.

En Smedesvend

— dygtig til Vogn- og Hestebeslag — kan straks faa Arbejde hos
Smed **L. H. Nielsen,**
Thorning pr. Kjellerup.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

En uhyggelig Nytaarsnat.

—:—

Den gamle Kone rejste sig, dækkede Bordet og anrettede et ret velforsynet, men dog ikke videre appetitvækkende Aftensbord for dem. Ved Bordet lagde Bolette Mærke til, at den yngste af Sønnerne, der havde ledsaget dem til Huset, havde et langt, rødt Ar over den ene Haand.

Bolette følte sig uhyggelig tilmode. Hun spiste intet videre og hendes Øjne søgte jævnlig den gamle Kedelflikker; men denne syntes ikke at bemærke noget paafaldende. Han spiste godt og drak jævnlig et Glas Genever, som hans Værter liflig lod fylde for ham.

Bolette ønskede, at hun var bleven i Gæstgivergaarden, eller at hun blot havde været ude paa Landevejen igen med lille Pierre. Saasnart Maaltidet var forbi, rejste hun sig, tog det sovende Barn paa Armen og idet hun forklarede, at hun var meget træt, bad hun om at blive vist til sit Soveværelse.

Den gamle Kone tændte et Lys og fulgte hende op paa 1. Sal ind i et lille, lavt Værelse, der kun var tarvelig møbleret, men Sengen saa dog ren og god ud, og det var jo det vigtigste i et Soveværelse. Lige over for Sengen var en Dør, der rimeligvis førte ind til et andet Gæsteværelse. Bolette haabede, at det var bestemt for Kedelflikkeren, saa kunde de dog maaske senere pleje Raad sammen.

Den gamle Kone bød hende „god Nat" og gik. Bolette lagde den sovende Pierre i Sengen, medens hun selv sank sammen paa Sengekanten.

Et Øjeblik efter hørte hun imidlertid tunge Trin paa Trappen. Det var Kedelflikkeren, der blev fulgt til sit Værelse, og ganske rigtig var Værelset ved Siden af bestemt for ham. Hun hørte den gamle Mand lukke den yderste Dør efter Brødrene, hvorefter han begyndte at pakke sin Randsel ud.

Bolette kunde høre ham gaa frem og tilbage. Nedenunder var der Stilhed. Hun gik hen til Vinduet og saa ud. Sneen var ophørt at falde og det var maanelyst. Bolette trak sine Støvler af og gik derefter lydløst hen til Døren, der førte ind til Kedelflikkerens Stue.

„Åh, Gud give vi aldrig var kommen ind i dette Hus", hviskede hun.

„Er De bange?" lød den gamles Svar. „Ja, jeg maa ærlig tilstaa, at jeg heller ikke huer vore Værtsfolk. Men forhaabentlig har det ingen Nød. Naa, jeg fortryder for Resten, at jeg fik sagt det om de 2000 Frcs. i Gæstgivergaarden. Man ved jo aldrig, hvad de Folk kan have i Sinde. Det værste er dog, at jeg er træt og rimeligvis vil komme til at sove haardt".

„Saa lad mig faa Tegnebogen, jeg vil gemme den i Barnets Tøj, der vil de ikke falde paa at søge efter den, hvis de virkelig gør Forsøg paa at bestjæle Dem. Naar vi gaar herfra i Morgen, kan De faa Pengene igen".

Kedelflikkeren fandt dette Forslag godt, og et Øjeblik efter blev en laaset Tegnebog stukket ind under Døren til hende.

„Der er Pengene, mit Barn, jeg ved, at de vil være godt gemte hos Dig. Jeg er saa træt, at jeg ikke engang tror, at et Kanonskud

Det store Tyendemøde

i Udby paa Søndag, hvor Carl Westergaard taler, begynder Kl. 5.

Mød alle!

Læs vore Annoncer og køb hos de Averterende. Derved støtter De Bladet!

Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Cykler og Cykledele

sælges billigt og alt **Reparation** udføres hurtigt og solidt i **Værkstedet ved Sabro Kro.**

En Del brugte Cykler sælges til smaa Priser.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole (**Haandværkerafdel.**) November—Marts.
Arne Møller, Forstander. **Geert Jørgensen.**

Hindholm Højskole

pr. Fuglebjerg.

Pigeskole Maj Juli. Karleskole med Haandværkeafdeling Novbr.—Marts. Amtsunderstøttelse søges for Karle inden 1. Maj og for Piger inden 1. Novbr.

Hans Hansen, cand. theol. **Laurits Nielsen.**

Kontrolassistenter,

mandlige og **kvindelige,** uddannes Maj—Juli paa Ribe Mælkeriskole.

S. H. Salling.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj og varer til August. **Karleskole** Novbr.—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling.**

Rasmus Bording. **P. Bojsen.**

Bøger og Blade.

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	Peder Jæger: Kronjyder	1.00
- 2.	K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby	0.80
- 3.	J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland	0.60
- 4.	J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild	0.85
- 5-6.	Jens Thise: Niels Klinker	2.00
- 7.	Peder Jæger: I de lonng Awtene	0.75
- 8.	Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ	0.65
- 9.	Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.	0.65
- 10.	J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten	0.65
- 11.	Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike	0.35

Alle bør læse:

„Tyendets Stilling i Samfundet"

af Carl Westergaard.

Pjecen (32 Sider) faas paa **„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.**

Pris 25 Øre.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Høstrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Nr. Aaby.

Husk! H. C. Hansens Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum",

Nr. Aaby.

Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**

Billige Afbetalingsvilkaar.

Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.

Telefon 70.

Odense.

Overfrakker, Herreklæder samt **Arbejdstøj m. m.** faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— Odense. —

Køb kun Skjold-Cykler!

Bl. Annoncer.

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard", „Karen Bornemann"** o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.

Literat **Lindberg,** Frederiks St.

Hjallese!

Medlemsmøde hos Husmand Kristian Sørensen førstk. Lørdag Aften, Kl. 8.

Nye Medlemmer kan optages.

Jørgen Hansen, Adr.: Gmd. Hans Henrik Hansen, indbydes særlig.

Kristian Nielsen, Form.

vil vække mig, naar jeg først er falden i Søvn". Derpaa bød han Godnat og gik i Seng.

Bolette gemte Tegnebogen i lille Pierres Natdragt, hvorefter ogsaa hun klædte sig af og gik i Seng. Kort efter hørte hun Kedelflikkeren snorke, men selv kunde hun ikke sove.

* * *

Midt om Natten hørte hun en let Støj inde hos Kedelflikkeren. Det lød hverken som Snorken eller Skrig, men snarere som en frygtelig Rallen — og kort efter blev alt stille.

Nogle Øjeblikke efter hørte Bolette listende Fodtrin og Lyden af dæmpede Stemmer. Hun gemte sig i Puderne og uvilkaarlig trykkede hun den sovende Pierre ind til sig.

En inderlig Bøn for Barnets og hendes egen Sikkerhed steg op fra Bolettes Bryst.

Hun hørte allerede nogen nærme sig hendes Dør, og hun frygtede for, at hendes sidste Time var kommen. Maanen oplyste Værelset, og gennem de halvt aabnede Øjne saa hun to Mænd komme ind i Værelset. Hun kunde se, at det var hendes Ledsager fra om Eftermiddagen og hans ældste Broder. De var aabenbart i slet Humør; thi de udstødte sagte grufulde Forbandelser.

„Det var et magert Resultat", hviskede den ene.

„Enten maa Kællingen her have dem, eller ogsaa har den gamle Vindbeutel holdt os for Nar", var Svaret.

De gennemsøgte nu Bolettes Klæder, og den yngste stak Haanden ind under Hovedpuden for at undersøge, om de forsvundne Penge skulde være gemt der.

„Skal vi gøre det af med hende, eller skal vi lade hende løbe?" spurgte han.

„Hun lader til at sove trygt", svarede den ældste. „Lad hende hellere løbe. Opdager vi, at hun har anet Uraad, kan vi sagtens gøre det af med hende, før hun naar Brysfel".

Bolette laa skrækslagen uden at kunne røre Haand eller Fod. Hun kunde høre hvert Ord, Mændene sagde, og hun laa i den dødeligste Angst for, at de kunde høre, hvor højt hendes Hjerte slog. De gennemsøgte atter hendes Klæder og enkelte af Værelsets faa Gemmer, men uden Resultat, og omsider luskede de af og lukkede sagte Døren efter sig.

Bolette aandede lettere; men endnu laa hun længe ganske stille og lyttede. Da hun intet hørte, rejste hun sig omsider op i Sengen.

„Min Gud!" mumlede hun, „hvad er der dog sket! Gud give mig for lille Pierres Skyld Kraft og Mod til at redde os ud af denne Røverrede".

Hun sad nu og lyttede i nogen Tid, men da alt var roligt, krøb hun ud af Sengen, hvorefter hun gik hen til Vinduet og trak Gardinet fra. Hun indsaa, at det var umuligt at undslippe ad denne Vej. Vinduet sad altfor højt oppe til, at hun kunde springe ud eller lade sig fire ned, navnlig naar hun skulde have sit Barn med.

Maanelyset faldt nu klart ind gennem Vinduet. Derved kunde hun skelne alt i Værelset. Hun gik sagte hen til den Dør, der førte ind til Kedelflikkerens Værelse. Hun opdagede da noget mørkt, som langsomt flød ind gennem en smal Sprække mellem Døren og Gulvet. Hun bøjede sig ned og saa, at det var Blod. Nu vidste hun, at den gamle Mand var bleven myrdet for sine Sparepenges Skyld. Længe grundede hun for at finde en Udvej for sig og Pierre. Men alt var forgæves. Hun indsaa, at hun maatte afvente Dagens Komme. Hun

Gentlemen!

Rejs til Aarhus og ekviper Dem fikst og solidt til billigste Priser

i

Engelsk Beklædnings-Magasin,

Østergade 1, Aarhus.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

* * * * Stjerne-Øl * * * *

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter og Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A/S.

⊡ Larsbjørnstræde 1¹. ⊡ ⊡ København. ⊡

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.

Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.

Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg

Forlang Tilbud.

Jyllands største Cykleforretning

er hos

Esper Andersen,

- Jebjerg St. -

Ægteskabstilbud.

En Herre i 27 Aars Alderen ønsker at Korrespondere med en Pige eller Enke i samme Alder for siden at indgaa Ægteskab. Lidt Formue eller Ejendom var ønskelig. Fotografi bedes vedlagt, som returneres efter Ønske. Tavshed loves og fordres. Billet mrk. „Haab" modtager dette Blads Kontor.

Danmarks største og ældste Cykleimport

15,000 Cycler solgt i et Aar,

leveser i Aar den bedste Cycle til den billigste Pris

5 Aars skriftlig Garanti.

Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franko.

Jens Nielsen,

Vestervoldgade 7, København K.

Vett & Wessels Udsalg,

— **Middelfart.** —

Største Lager af

- - Manufakturvarer. - -

Billigste Priser.

Th. Olrik.

Koopmanns Margarine er over alt!

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,

— Røjle Enge pr. Strib. —

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna og A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.

Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Stort aarligt Udsalg

af færdigsyet **Herretøj.**

Trikotage haves paa Lager.

Tyendet anvises gode Pladser til høj Løn.

Jens Lauritsen,

Taastrup.

En god, letløbende Landevejsraser

staar billig til Salg straks hos

N. Chr. Vullum,

Kratholm, Beddinge St., Fyn.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

faldt paa Knæ og bad en Bøn for den gamle, venlige Kedelflikker og for, at hun og hendes Barn maatte slippe ud af Mordernes Klør. Derpaa gik hun igen til Sengs. Men om Søvn var der ikke Tale. Hun laa og vaagede over sit Barn, medens den ene Redningsplan efter den anden undfangedes i hendes Hjerne for et Øjeblik efter at blive forkastet som umulig.

Endelig blev det Dag. Det var en smuk Nytaarsdag med klart Frostvejr. Vejene vare fremkommelige og Himlen skyfri og blaa.

Lille Pierre vaagnede smilende og glad. Han havde faaet sig en styrkende Søvn efter Gaarsdagens Anstrængelser.

Lidt efter hørte hun, at Folkene ogsaa var staaet op nedenunder og hun stod derfor ogsaa op, klædte sig og Barnet paa og beredte sig til at gaa ned.

Hun skælvede, da hun tog lille Pierre paa Armen og gik hen mod Døren. Hun vidste nu, at hun havde et slemt Stykke Arbejde tilbage, og at hun vilde faa Brug for al sin Selvbeherskelse, Mod og Aandsnærværelse.

Men hun skulde gennem det altsammen, ske hvad der vilde.

Rask aabnede hun Døren og uden at se sig om, forlod hun det Værelse, hvor hun havde tilbragt de rædselsfuldeste Timer i sit Liv. Hun kom ind i det Værelse, hvor hun havde opholdt sig den foregaaende Aften.

Den eneste, som var derinde, var den gamle Kone. Hun hilsede venligt paa Bolette, og skænkede derefter en Kop Kaffe til hende. Bolette drak deraf, skønt hun ganske savnede Lyst baade til at spise eller drikke, men hun vidste, at hendes og Barnets Liv afhang af, at hun lod som ingenting.

Mens hun endnu sad og tvang sig selv til at drikke Kaffen, traadte den ældste Søn ind i Stuen.

„Hvorledes har De det?" spurgte han. „Jeg haaber, at De har hvilet ud. Har De sovet godt?"

„Jo Tak, udmærket!"

Senere begreb Bolette ikke, hvorledes hun fik Mod til at svare saaledes.

Da de havde siddet lidt, spurgte hun: „Kommer den gamle Kedelflikker monstro ikke snart ned? Han sover vist over sig".

Den gamle Kone tabte i det samme en Tallerken paa Gulvet. Manden saa stift paa Bolette, men hun mødte hans Blik med Fasthed. „Kedelflikkeren er gaaet", svarede han, idet han kom Sukker i sin Kaffe. „Han gik lidt før Kl. 7. Han havde Hastværk med at komme til Brysel. Der træffer De ham nok".

„Ja, det gør jeg nok. For Resten aner jeg slet ikke, hvad han hedder. Det var et meget flygtigt Bekendtskab, som vi i Gaar sluttede i „De tre Brødre". Men nu maa jeg ogsaa afsted, Godtfolk. Det er dejligt Vejr at spadsere i".

Hun drak Resten af sin Kaffe og rejste sig.

„Jeg kan ikke spise noget", forklarede hun, da hun saa, hvor mistænksomt de betragtede den Skive Brød, der laa urørt paa hendes Tallerken. „Jeg tror, at det er Længsel efter at se min Mand igen. Vi har ikke set hinanden i meget lang Tid".

(Sluttes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 27. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 5. April 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Frejdig.

Jeg finder mig ventelig ogsaa engang
en Vraa, hvor jeg Livet kan ende,
— en usselig liden — fattig og trang —
stor nok dog for den Slutningssang
til den Tid jeg skal udsende.

Thi jeg maa vel ogsaa engang melde Pas,
jeg maa vel en Rønne mig finde,
skønt aldrig jeg føler mig bedre tilpas,
end naar jeg har Jorden til Tumleplads
og har hverken Haab eller Minde.

Thi Haabet er kun en Frynsekrans
om Fremtidens piggede Grime,
Mindet er som en bleget Glans —
Ømhed i Fødderne efter den Dans,
vi sprang i vor gladeste Time.

Nuet — det ejer min Kærlighed,
Nuet med Livskampens Bulder;
herligt det føles at stride sig hed,
kæmpe fra Gry, og til Dagen led
i Fylken — Skulder mod Skulder.

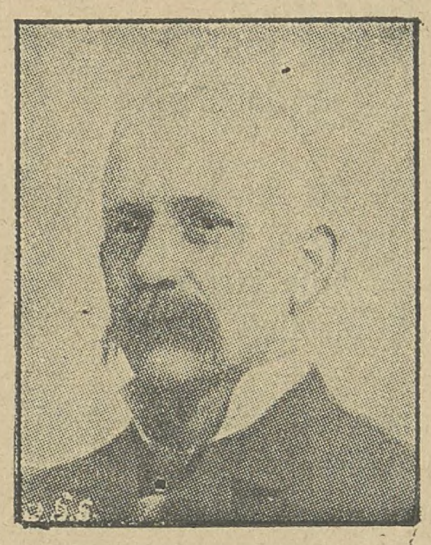
Thi fylkes det maa vi — den Sandhed skal frem
og Ingen maa blive derhjemme;
al anden Beregning maa lægges i Gem:
„Giv Slip paa Din Kærest'— fly bort fra Dit Hjem,
at Sagen Du ikke skal glemme".

Og Sagen — „Vor Sag" — den er mægtig og stor:
„Frem Samfundets nederste Rester!"
Det dirrer i Luften — det gungrer i Jord,
det er Tyendets Fodslag og Tyendets Kor,
der høres i Livets Orkester.

— — —

Og skulde jeg falde paa aaben Vang,
bag Gærdet mit Livslys jeg slukker:
Jeg ved, jeg har levet min inderste Trang,
at kærlighedsfødt var hver Strofe, jeg sang;
og frejdig jeg Øjnene lukker.

Bertram Eggers.

C. Slengerik

— den kendte Folketingsmand fra Middelfartkredsen — som er en af det radikale Venstres bedste og meste slagfærdige Repræsentanter i Folketinget

I en Aarrække var Slengerik Redaktør af „Stubbekøbing Avis", senere af „Fyns Venstreblad".

Polakkerne.

—:—

Polak-Indvandringen Syd fra, over Gedser og Vamdrup, er atter begyndt. Hver Dag der gaar, kommer der flere og flere af de stakkels uvidende Trælle og Slaver, som skal fordeles omkring paa vore Herregaarde Landet over.

Det er ikke enkelte, ikke Smaaflokke, nej, det er i Tusindsvis! Over 7000 Tusinde kommer der hvert Aar, hvoraf de 5000 bliver paa Øernes fede Jorde.

Vi kender godt, hvorledes de lever, disse sølle Slaver, som vore patriotiske Jordejere udbytter og misbruger. En ussel Løn, en jammerlig Føde, en brutal Behandling og en Svinesti som Opholdsrum. Det er Vilkaarene, som venter Polakkerne. Det er i det hele taget en saa brutal Behandling, de faar, at hvert Menneske, som har en Smule Humanisme i sig, skulde rejse sig til Protest derimod!

Det er en Skandale for Landet, at det tillades, at et saadant Slaveri maa finde Sted. Man skulde tro, at sligt Barbari kun hørte hjemme i en forhistorisk Tid!

Og saa — — vi træffer det midt iblandt os i Aaret 1908. I en Tid, der skulde være præget af Humanisme, i et Land, der ledes og styres af Folket efter demokratiske Principer!

Og ikke mindst det: Det udføres af dem, der kalder sig Fædrelandsvenner, raaber Hurra for Gud, Konge og Fædreland!

Her ser man Hulheden og Tomheden i disse Frasemageres Agitation. Den ene Dag fortæller de os, at vi skal elske og forsvare vort Fædreland, og den anden Dag jager de os ud, tvinger os til at forlade Landet og sætte Kursen mod Vest — — og saa fyldes vore Pladser med polske Slaver!

— Det er af Mangel paa Arbejdskraft, siger de. Sludder og Vrøvl! Der er Arbejdskraft nok, Mennesker nok, der vil arbejde, bare de kan faa en saadan Løn derfor, at de kan leve uden at sulte. Og vil de give os det? Nej, de byder os 4—500 Kr. om Aaret paa egen Kost til en hel Familie, og kan de ikke faa nok til den Løn, betaler det sig at bruge Polakker. Og de sidste er at foretrække. De stiller ikke Krav. De nøjes med „det Herren vil give" og finder sig i det hele taget i Svineriet.

Polakkerne er som en Jorddrot kan ønske sig en Arbejder skal være: Krybende som en Hund, og tilfreds med alt!

— — Man bliver let rasende, man forbander vort Samfundssystem, naar man træffer de store Flokke polske Slaver omkring paa vore Jernbanestationer. Vi ved, hvorledes vore Kaar er, og Polakkerne er med til at gøre dem værre!

Men den Dag er ikke langt borte, da danske Landarbejdere vil skamme sig ved at arbejde sammen med polske Slaver.

Hvis Polakimporten fortsættes, vil det snart være saadan, at det store Flertal af Folket bliver hjemløse paa den Jord, der skulde være deres.

Hør hvad Hr. Fr. Lindenberg siger derom i „Samf. Krav":

„Jordbesidderne staar som de umiddelbare Vagtposter for den danske Jord. Et af to: enten maa vi vise Evne til at indrette Forholdene saaledes, at der er danske Hænder nok, som vil dyrke Jorden, eller ogsaa taber de enhver Berettigelse til at sidde inde med denne.

Jorden er først og fremmets Folkets, Nationens og Samfundets, kan de, der nu forstaar dens Dyrkning, ikke udføre dette Hverv saaledes, at arbejdsvillige danske Hænder kan faa tilfredsstillende Adgang til at tjene deres daglige Brød ved Arbejde paa Jorden, saa maa det derved betragtes som godtgjort: enten at de nuværende Former for Jordbesiddelse er umulige, eller at de nuværende Jordbesiddere ikke er deres Kald voksen . . . .

Social Reform saaledes, at Landets Jord bliver sikret Landets Børn, — det er vor første, største og vigtigste — Livssag"!

— Den danske Jord kan godt føde hele Landbefolkningen — endda saadan, at der blev rigelig til alle! Derfor: Vil d'Hrr, som sidder inde med Jordmonopolet, Eneretten til Jorden, ikke give os saa meget, at vi kan leve et ordenlig Liv, fri for sløvende og dræbende økonomiske Bryderier, ja, saa maa Samfundet sige til Indehaveren af Jorden: „Vi maa fratage jer den Forret, I der har, og give Jorden til Arbejderne, thi Jorden tilhører Folket! Eller: Jorden tilhører ingen — men dens Frugter alle".

Carl Westergaard.

Præludium.

—:—

(Af Marius Jantzens Bog: Under Adminirtration, der om kort Tid vil udkomme).

Hvor Menneskesværmen langs Gader og Gyder
snor sig i mørke, bølgende Stimer
og skilles i Flokke, i Gøremaalsstimer,
naar Dampfløjten eller Fabriksklokken lyder,
der er af Naturen kun levnet — Ødet
for Sind og Sans i Kampen for Brødet.

Hvor Larm af Maskinerne Nerverne pirrer
i Damp og Kulos, som Sekraften blænder,
mens Hamrene løftes af knoklede Hænder
til mægtige Slag, saa Komplekserne dirrer,
der ligger en Verdensscene til Skue,
hvis Virkning faar Tænkeren selv til at grue.

Hvor giftige Dunster fra ætsende Syrer
sejrende hærger Struber og Lunger,
hvor levende Aadsler, dødsmærket af Hunger,
udsuges af Kapitalens Vampyrer,
der samler sig Seernes Ønskeklynge
om Midler til Slægten igen at forynge.

Hvor brødløse Flokke i Laser og Pjalter
forgæves banker, maa lyve og stjæle,
og tusind paa tusind af Børnesjæle
opofres paa Frikonkurrencens Alter,
der lyder som Svar paa Bønner og Klage:
Tilbage til Jorden! Tilbage! Tilbage!

Thi alle ved, at kun Frelse findes
for Sygdom og Sot, hvor Lutring vindes,
af Solens rige, foryngende Kilde
af Vekselvirkning i Storm og Stille.

Af Trang og Drift som fribaaren Ener
at virke for alt, hvad Livet forlehner
med Tro og Haab og Kærlighedsnemme
til eget og Slægtens Tarv og Fremme.

Men ude paa Landet, blandt Bække og Strømme,
hvor Livsglæden vinker med sælsomme Drømme
i Solguldets Skær,
hvor en Gang Naturen, vor kærlige Moder
bestemte for alle de selvsamme Goder —
hvordan er det d e r?

Er ikke Bestemmelsens Forhold forandret,
saa Slægt efter Slægt er til Byerne vandret,
fordi nogle faa
af Seklernes store, ustyrlige Drenge
har uhindret røvet og ranet for længe
fra alle de smaa?

Er ikke de Vilkaar for Livet, der bydes,
et taaleligt Bytte, som hurtig fortrydes
hvor arm man end er? — —
Langt hellere Chancerne, Bylivet rummer,
end ude paa Landet et stinkende Hummer
bag Køerne d e r. —

Langt hellere Byens pulserende Aande
iblandt Kammerater, i selvsamme Vaande
og selvsamme Nød,
end som Konkurrenter en Lanse at bryde
med Polak-Kohorter, for selv kun at nyde
lidt Salt paa sit Brød.

Langt hellere Købstadens Fremskridt og Viden
og alt, hvad der prises som herligt af Tiden
i Glimmer og Glor —
end stupid og dvask under Dyret at leve;
thi er det ej saa, at hos Bonde som Greve
det Fortrinet har?

Langt hellere sulte, hensygne og blegne
og se sit forkrøblede Afkom at segne
og dø efter Tur —
end leve, hvor Plyndringsmænds Flok holder Gilde
ved et Monopol af hver merende Kilde
i Moder Natur.

Thi end der kun findes tilbage
Naturens egen Pragt
og Vejenes dybe Pløre,
som ej er — skattebelagt.

Men dersom det for os var gørligt
at tæmme hver en Kraft,
da havde de høje Herrer
forlængst Kontrollen haft.

Ja, hvis man i Landet blot ejed
et Kraftens Monopol,
da gav man det sikkert gerne
paa selve Vorherres Sol.

Efter den store Udbredelse, „Tyendebladet" i den sidste Tid har faaet, er det uden al Tvivl det bedste Blad at annoncere i blandt vore Ugeblade!

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet"!

Respekt for vort Arbejde.

—:—

Naar nu Tyendesagen er taget op til Behandling i snart sagt hver en Krog det ganske Land over, er det et Bevis paa, at den Tid er kommen, da Frugten er moden.

Meget er der talt og skrevet, meget er der krævet og forlangt, og vi har i de senere Aar med Glæde kunnet konstatere en Fremgang paa de to Omraader: Løn og Kamre.

Naar imidlertid jeg skulde fremsætte et Forlangende, skulde det være det, jeg har sat over disse Linier: „Respekt for vort Arbejde", Agtelse for hver dygtig Landarbejder, det være sig Mand som Kvinde.

Vi har i de sidste Aartier set, at alle arbejdende Klasser i Byerne igennem deres Organisationer er naaet op til bedre og lysere Livsvilkaar, naaet frem til at faa deres Arbejde betragtet som „Fag", og det er det, der sætter Grænser for Klassen, saa den med mere Sammenhold og mere Vægt kan fremsætte Krav, som et nok saa stort Antal Arbejdere ikke formaar, naar deres Arbejde ikke er respekteret for mere end det, der ligger i den gængse og for Tiden almindelige Teori, at: „Tjenestekarl og Tjenestepige kan enhver jo blive, naar alle andre Døre er lukket".

Som Følge af denne Teori og som Følge af liden Tilgang til denne Arbejdsklasse af Landets egne Børn, er der saa importeret Mængder af Svenskere, Finner og Polakker, hvis Fordringer til Liv og Vilkaar endnu ikke var saa gruopvækkende som vore i den besiddende Klasses Øjne, og derfor har det været og er endnu vanskeligt at skaffe os Gehør for vore Krav.

Derfor maa vi organiseres, og derfor maa vi igennem Dygtighed i Arbejdet skaffe dette den Anseelse, der gør det til et Fag, saa Grænserne for alle ses skarpt i dette: „Kender Du Arbejdet, Du paatager Dig?"

Vort Landbrug er anerkendt overalt i Verden, men ser vi ret paa Landbruget, da kan det langtfra staa Maal med andre Landes i Markernes Properhed og i den Omhu for hver enkelt Værdi, der gror derude.

Danmark er Tidslernes og Agerkaalens Land, Mage til Svineri, som man ofte bliver Vidne til, ses f. Eks. ikke i Tyskland, og man maa forudsætte, at det ikke bliver bedre, før det gaar op for baade store og smaa Ejendomsbesiddere, at det ikke er ligegyldigt, om en Mand kan pløje, eller om han kan gaa sovende eller ligegyldig og svine med en Plov.

Og det er ikke det eneste Arbejde, der kan fremhæves, thi prøv en Gang at faa en Styrke danske Folk ud at sætte Korn sammen og sammenlign saa Marken med en anden, som en Flok Polakker har rendt over. Det er ikke alene med Hensyn til den snorlige Retning i Rækkerne, men det er i den Omhu, hvormed hver to og to Neg sammenstilles. Den Mark, der sættes op af danske Folk, kan staa maanedsvis uden at tage Skade, naar Polakkernes er gennemløben af den første Byge. Hvilke Værdier, der spildes derved, indser enhver rettænkende Landmand.

Jeg kunde behøve hele Bladet, naar jeg skulde difinere ethvert enkelt Arbejde, men det gøres ikke fornødent overlor Folk, der vil og kan se. Naar saa dertil kommer, at de Danskere, der endnu arbejder paa de store Gaarde, altid maa tage det haardeste Tag, forstaar man jo godt den Uvilje, der hersker mod Importen af Polakker og andre Folkefærd, der i fleste Tilfælde aldrig har set en Hest med Sele paa og knap nok mægter at bære den ugentlige Skæppe Kartofler hjem. Den Slags Arbejdere er det værste Ukrudt paa de danske Marker, — de drukner Værdier af umaadelig Størrelse og bærer vore gode danske Penge bort.

Enhver dansk Arbejder støtter derfor sin Sag ved at udføre sit Arbejde med Omhu, saa Forskellen paa hans og Udlændingens bliver mere kendelig, støtter sin Sag ved at organisere sig og gennem sin Organisation at kræve: Respekt og dermed bedre Livsvilkaar, og enhver dansk Landbrnger vinder Kapital ved at beskæftige danske Folk, og dem kan han faa nok af, naar han respekterer dem og det gode Arbejde, de udfører mere end hidtil.

Bertram Eggers.

Landarbejdernes Rejsning.

—o—

Polakkerne.

—

Som de foregaaende Somre vil flere af de større Gaarde i Vestjylland ogsaa i denne Sommer benytte denne fremmede Arbejdskraft.

Det er nu snart ved den Tid, da man ser disse fremmede Polakker komme herop for hele Sommeren at trælle paa Herregaardene. Det er beklageligt, at de store Jorddrotter ikke kan lade den danske Jord

bearbejde ved danske Arbejdere, men vil indføre den fremmede Arbejdskraft.

Den gamle Sætning om, at vore Herregaarde er Steder, hvor de danske Arbejdere kan tjene noget, er ganske hen i det blaa; thi de har jo netop vist den danske Landarbejder Porten for at indføre Polakker.

Vore Landarbejdere, vore Daglejere, maa nu søge andetsteds hen for at tjene Brødet.

Herovre i Vestjylland, hvor Landarbejderne er blottet for al Organisation, er det ikke for meget sagt, at de hører til de daarligst stillede i vort Samfund. De lever under særdeles trykkende økonomiske Omstændigheder, trods det, at deres Slid er den trivielleste, der kan tænkes. At gaa fra Dør til Dør som Daglejer, Aar efter Aar, gør selv en kraftig Arbejder kroget før Tiden, saaledes at han ofte er opslidt ved 40 Aars Alderen, og dog giver denne Slid ham ikke saa meget, at han kan føde sin Familie dermed, og dog vil man trykke hans Arbejdsløn ned ved Indførelsen af Polakker.

Det er nu blot dette, om vi kunde komme til at række vore Landarbejdere en hjælpende Haand i hans haarde Kamp for Tilværelsen. Tyendebevægelsen, der trods onde Øjne nu er en Kendsgerning, skal naa dertil ogsaa at inddrage Landarbejderne i sine Rammer. Dette opnaas kun ved en Mængde Agitation. Men som nuværende Landstingsmand Harald Jensen en Gang sagde: Hvor har vi den Mand, der kan samle vore Landarbejdere under en Hat?

Den Mand, der kan paatage sig dette Arbejde, maa være i Besiddelse af gode agitatoriske Evner og tillige være fuldstændig uafhængig i økonomisk Henseende, og tillige skal Vejen banes noget for ham, og dette maa Pressen gøre. Men det er den billige Presse, der her maa træde til den Presse, Landarbejderen kan evne at holde, og den Presse, der, trods sin Billighed, staar ganske uafhængig af den besiddende Klasse. Her mener jeg netop „Tyendebladet“ maa komme frem.

Ved hjælp af stadig større Tilslutning fra Tyendestanden Danmark over, vil det blive saa økonomisk uafhængig, at det kan slaa et Slag for vore Landarbejdere, saaledes at denne Stand kan faa Forstaaelse af Tidens sociale Prøvelse og ligesom vaagne op af den dvaleliggende Tilværelse, saaledes at den kan gaa sammen med Tyendebevægelsen og samlet blive en Magt, hvis Krav vil blive respekteret, trods Modstand og Indførelse af fremmed Arbejdskraft.

Her ligger en Opgave for denne, nemlig at løfte, lad mig sige Landets fjerde Arbejderstand, Landarbejderne, op fra Trældom og Slid til lysere sociale Kaar.

Jeg ser i Tyendebevægelsen en Spore til Begyndelsen af dette Arbejde.

„Tyendebladet“ maa vi alle efter Evne være med til at bane Vejen, saa det kan finde Vej til Landarbejderhjemmene, Indsiddersluerne, for der at sprede den Viden, som hidtil har været disse Arbejdere forbeholdt, begrundet paa deres fortvivlede økonomiske Kaar. Tiden for deres Frigørelse fra Kapitalismens Tryk er inde.

Andreas Nielsen, Strande.

Til Kvinderne!

—o—

En ny Skare rykker frem.

Det er Kvinderne, der er ved at vaagne af den Døs, som Aartusinders Underkuelse har holdt dem i.

Vi staar overfor et mægtigt Vendepunkt i hele Verdensudviklingen. Det kommende Aarhundrede bliver Kvindernes. De forskellige Partier begynder allerede at blive klar derover. Der kaldes med lokkende Toner baade fra Højre, Venstre og Socialdemokratiet paa os. Vi drages med ind i Kampen om Samfundsstyret paa samme Vis som Mændene. Ingen Kvinde, der følger en lille Smule med, kan undgaa at se det. Den gamle for Kvinden saa nedværdigende Opfattelse, at hun kun er skabt til at formere Slægten og holde Huset pænt i Stand for Manden, er heldigvis stærkt paa Retur.

Den intelligente Kvinde vil ikke alene nøjes med med Dygtighed at passe sit Hjem, hun vil ogsaa have Lod og Del i Samfundets Styrelse, og intet er mere naturligt.

Vi Kvinder kræver fuld og hel Ligestilling med Manden. Vi vil have Stemmeret og være valgbare, ikke alene til de kommunale, men ogsaa til Rigsdagen.

Vi vil have Lov til at være medbestemmende om, hvorledes en Ægteskabslov skal se ud; vi vil heve Lov til at tale med om, hvorledes vor offentlige Børneforsorg skal være; kort sagt, vi vil være med til at sætte vort Præg paa enhver Lov, fordi vi har den samme Ret dertil som Mændene; at vi endnu ikke har Magt dertil, er en Sag for sig.

Men Begyndelsen er gjort.

Fremtiden har Brug for os, ikke alene i Hjemmet, men ogsaa i Samfundsstyret. Lad os udruste os til begge Dele. Lad det blive os, der skal tilføre vort offentlige Liv større Renhed, mere Ærlighed og finere Kultur.

Elna Bjarnholt.

Fra Slagmarken.

—:—

En hidsig Madame.

Forpagterfruen paa „Langagergaard“ i Herstedvester gjorde sig forleden bemærket ved i Hidsighed at skamslaa Gaardens lille Tjenestedreng saaledes, at Barnet bar Mærker af Overfaldet.

Aarsagen til Overfaldet skyldtes, at Barnet efter Fruens Mening kom for sent fra Skole.

Da Drengen kom ind paa Gaardspladsen fo'r Fruen over ham og slog og rev ham i Ansigtet, saaledes at Blodet løb ned over dette.

Vi vil henstille til den ærede Forpagterfrue, at hun for Fremtiden klipper sine Negle og forøvrigt holder sine Fingre hos sig selv; thi om end den brutale Tyendelov tillader Fruen og Husbonden den Slags Raaheder, har det organiserede Tyende dog Magtmidler, der er bedre end Pengeposerne og Tyendeloven tilsammen.

Vi vil ikke taale Prygl, hverken overfor dem, der er store nok til at forsvare sig eller overfor de Smaa, der hidindtil har maattet finde sig deri. Det organiserede Tyende er et Bolværk, der standser al Raahed og Mishandling.

Derfor skal de Damer (Damerne først) og Herrer, der udøver den Slags, fremstilles for Offentligheden, saaledes at Tyendet ved, hvad de Gaarde hedder, hvor saadanne Personer huserer.

— I Herstedvester findes ogsaa en gnaven Mælkeforpagter, som ikke kan taale, at jeg taler med hans Folk. I Søndags, da jeg stod og talte med Fodermesteren, kom han og bød mig at gaa!

J. Israelsen,
Formand for Tyende- og Landarbejderforeningen.

Fra Gjelsted.

Her paa Egnen har vi med Glæde set den Fremgang, Tyendebevægelsen har gjort, d. v. s. Tyendet; med Agrarerne er det en hel anden Sag, de kan ikke forstaa, at Tyendet kan være fræk nok til at forlange at faa det bedre.

Da en Gaardmand her fra Egnen læste i „Tyendebladet“, hvordan vi vilde have det, bankede han i Bordet og sagde: „Nej, den Dag den Lov træder i Kraft, da er jeg ikke Mand her paa Gaarden!“

Men det var maaske ingen Skade til, om alle Agrarerne sagde saadan, saa maatte der jo blive godt køb paa Gaarde!

A. S. D.

Til Samling.

—:—

For 100 Aar siden, da Stavnsbaadet løstes, gik der en Befrielsesbølge over den danske Landbostand; nu maatte da alt blive godt, nu Folket var fri og kunde rejse hvorhen det vilde. Men desværre, det blev helt anderledes.

En ny Stand — Gaardmandsstanden — voksede sig stor og stærk, men deres naturlige Standsfæller, Husmændene, Landarbejderne og Tyendet, lode de haant i Stikken.

Men nu begynder denne Underklasse heldigvis ogsaa at røre paa sig. I de senere Aar er Husmændene gaaet stærkt frem, idet der er stærke Organisationer baade i Jylland og paa Øerne, og i Kraft deraf fremsætter de med Fynd og Klem deres Krav.

Som de sidste i Rækken kommer Tyendet og Landarbejderne, og man maa sige, at deres Bevægelse allerede har baaret gode Frugter; det saas f. Eks. i Vinter, da Tyendekommissionen indbød Tyendet til en Forhandling om Tyendeloven.

Om dette vil give noget positivt Resultat, ved vi ikke; men ét har vi da opnaaet derved, idet vi kan se, at der tages Hensyn til vor Organisation, og det maa være en Spore for os til af al Kraft at fortsætte det saa godt begyndte Arbejde.

Men nu skulde det ikke gerne gaa saaledes, som det gik for mange Aar siden, da Gaardmændene glemte at hæve Underklasserne med sig, da de selv rejste sig efter den lange Dvale.

Nej, Husmænd og Tyende har alt for mange Interesser sammen til at det skulde ske. Det højeste vi kan drive det til, er jo at blive Husmænd, og Husmændenes Børn er de, der skal følge os paa Herregaardsmarkerne og i Staldkamrene.

Derfor, Husmænd, Tyende, By- og Landarbejdere, lad os i sluttet Trop gaa frem, da skal det nok vise sig, at man ikke i Længden kan lade haant om vore retfærdige Krav, men at vi tilsidst vil vinde Sejrens Pris.

P. Stegenborg.

Karlekamrene.

—:—

Bjerrede, Marts.

Der tales saa meget om de daarlige Karlekamre, men der hævdes stadig fra Bøndernes Side, at de er gode nok (i hvert Fald bedre end for 50 Aar siden), men vilde de Herrer gøre sig den Ulejlighed at se nærmere efter, vilde de kunde se, at paa det Omraade var de ikke kommen længere end for 50 Aar siden.

Det Efterfølgende kunde bedre end Ord bevise det.

En herboende Skovfoged Larsen tillader sig at byde sine Folk (en Karl og en Dreng) et Kammer, som selvfølgelig er i det samme Hus som Kreaturerne, med Indgang fra Stalden. Størrelsen er ca. 5 Alen lang, 2 1/2 Alen bred og med et Hul paa ca. 3/4 Alen i Kvadrat, som skal kaldes for et Vindue.

At det ikke alene er sundhedsfarligt, men ogsaa livsfarligt, kan ses deraf, at den nærmeste Nabo til Kammeret, en Hest, en Nat fandt for godt at stikke begge Bagben igennem Muren ind i Kammeret med det Resultat, at Murstenene ramlede ned i Hovedet paa de sovende Folk, hvoraf den ene fik temmelige alvorlige Læsioner.

Kommentarer hertil er unødvendige; dog skal der tilføjes, at medens denne Herre kan være bekendt at byde Tjenestekarlen et saadant Rum til Ophold, giver han sine 2 Elever et stort og pænt Værelse i Stuebygningen med Lampe, Kakkelovn m. m.

Man forstaar ikke d'Hrr., naar de efter vore Ledere raaber op om, at de kun vil skabe Utilfredshed og daarlige Tjenere.

Skal dette skabe gode Tjenere, naar man ser denne Klasseinddeling?

Nej og atter nej; først naar vi Tjenestefolk kan naa at faa samme Ret som andre Mennesker, først da er og maa vi være tilfredse.

Lad saa d'Hrr. raabe saa meget om Utilfredshed, os er det lige meget; vi ser Vejen, vi skal gaa, og vi vil, naar Danmarks 240,000 Tyender staar sammen, være den Magt, som ikke lader os byde Kaar, som de her omtalte, og som desværre maa taales saa mange Steder.

A. C.

Tyenderejser.

—o—

Ved Husmændenes Sendemandsmøde i Efteraaret blev der fremsat Forslag om Rejser for Ungdommen i Lighed med Husmandsrejserne. Og dette Forslag blev modtaget med meget stor Velvilje. Husmændene vidste, hvor stor Udbytte og Fornøjelse, man kan have af saadanne Rejser, og de vilde gerne, at der ogsaa skulde indføres Rejser for Ungdommen som et vigtigt Led i dens Opdragelse og Udvikling.

Vi syntes, at Husmændenes Forslag var udmærket, og nu da Hjalmar Ejsing her i Bladet har fremsat Forslag om Ferie- eller Tyenderejser, vil jeg gerne give dette Forslag min varmeste og bedste Anbefaling.

Tyenderejserne maa jo kunne ordnes paa en let og praktisk Maade, saa Bekostningen ved dem ikke bliver alt for stor. Cyklen er jo et hurtigt og billigt Befordringsmiddel. Men det maa bestemt og tydeligt understreges, at det ikke skal være almindelige Cykleture til et eller andet tilfældigt Sted en Søndag Eftermiddag.

Tyenderejserne skulde helst blive for Tjenestefolkene, hvad Husmandsrejserne er for Husmændene: Virkelige belærende og fornøjelige Rejser, der fremmer Kendskabet til og øger Interessen for navnlig det mindre Landbrugs Fremgang og Udvikling, og som frisker Sindet, kaster Glans over Arbejdet og øger Modet til at tage fat.

Maaske kan der komme et Samarbejde i Stand mellem Husmandsforeningerne og Tyendeforbundet, og Rejserne lettest ordnes paa den Maade. Og det kan vel ventes, at Staten en Gang i en ikke altfor fjern Fremtid vil understøtte Tyendet i saadanne Formaal, ligesom den nu understøtter unge Haandværkere o. lign.

Men Tjenestefolkene maa naturligvis først selv tage Sagen op sætte den i Gang. Og det er en Sag, der er værd at tage op.

Jeg anbefaler ogsaa Tyenderejserne til velvillig Behandling paa Repræsentantmødet.

Ole Ingerslev.

Menneskerettigheder.

—o—

I.

Fra ældgamle Tider havde Menneskene sluttet sig sammen i Slægter, hver med sin Overhoved, Patriark, der var Slægtens Ældste, Stamfaderen efter hans ældste Søn af ældste levende Slægtled. Senere blev det nødvendigt, til fælles Hjælp og Værn, at flere Slægter sluttede sig sammen under en fælles Overhoved, under hvilken de enkelte Slægters Overhoveder stod som Hjælpere, naar der var Fare paa en eller anden Maade.

Tiden gik og flere og flere Slægter sluttede sig sammen i større og større Samfund og Overhovedet for en saadan Sammenslutning af Slægter kaldte sig Konge, samtidig var blodige Kampe fra at staa mellem Mand og Mand, Slægt og Slægt, vokset til at staa mellem Slægter og Slægter, næret af Kongernes Begærlighed og Magtbrynde; medens Patriarkens Overhøjhed var grundet paa en naturlig og religiøs Tillidsforhold som et Faderforhold, han var jo Slægtens Fader, saa var Kongedømmet jo noget helt andet; blandt de forskellige Slægter kunde der jo være flere, som kunde ønske Herskerværdigheden, en Værdighed, som gav Rum for den højeste Grad af Ærgerrighed.

Jo større Ærgærrighed, jo mægtigere en saadan Konge vilde være, jo mere maatte han tilrane sig, og jo flere Hjælpere gjaldt det for ham om at vinde, og for at sikre sig tro Hjælpere og for at dæmme for deres Ærgærrighed, maatte han betale dem dyrt; og dette gik ud over de smaa og svage af hans egne og over overvundne Fjender!

Saaledes gik det til, at der blev Herrer og Tjenere, Fri og Trælle.

Saaledes gik tusinde Aar, Herrernes Stilling i Samfundene voksede, indtil den havde naaet sin højeste Glans, men da var Nøden paa den anden Side ogsaa paa sit højeste, og da var Tiden inde til Oprejsning for de undertryktn Klasser, af hvilke enkelte begyndte at afryste Aaget, saaledes f. Eks. her i Landet Bønderne; men ved disse Bestræbelser har vi ogsaa set den menneskelige Naturs dybe Egenkærlighed; thi vi har jo set, at saasnart en Stand har sprængt sine Baand, har den følt sig tilfredsstillet, uden at bekymre sig stort om deres Skæbne, som endnu laa i Lænker. Og det skal i Mærke Eder i Tyender, vil I have Eders Baand løst, da maa I selv tage fat, om Eders Herrer end aldrig taler saa sødt til Eder om den Hjælp, de vil yde, saa vil det dog vise sig, at den Hjælp vil blive mere til deres, end til Eders Fordel.

Der er et gammelt Ord, som siger: „Sæt ikke Ræven til at vogte Gæs".

Bønderne rejste sig, Arbejderne er godt i Færd dermed, og nu er det Eders Tur at kræve Menneskerettigheder. I Hundreder af Aar har I, de fattigste, været holdt nede.

Rejs Eder og kræv Eders Ret!

Lov.

Et Universalmiddel.

—o—

I det udmærkede politiske Ugeblad „Det frie Ord" har vi funden følgende spydige Artikel:

Nu er der opfundet et Lægemiddel for alle Samfundets Svagheder og Kræftskader. Dette helbreder ikke alene Fattigdom og Elendighed, men kurerer ogsaa alle Slags umoralske Bylder og Gevækster, der undertiden bryder frem paa Samfundslegemet. Det afskaffer al Uretfærdighed og Ulighed, alle Slags Monopoler og Særrettigheder og giver alle Mennesker, hvad der tilkommer dem og lidt til af Frihed, Fred og Glæde og gør Livet til et Paradis i Nydelse uden Sorg eller Savn. Dette vidunderlige Middel har desværre den samme mærkelige Egenskab som alle lignende: man skal tro ubetinget uden mindste Tvivl paa dets Almagt, ellers hjælper det vistnok ikke. Dets Navn er Georgismen.

Efter Georgisternes bestandige Forsikringer vil Indførelse af Jordrenteskatten afskaffe al Fattigdom og Nød paa Jorden, idet Agrarernes og Grundejernes Overflødighed derved bliver delt ud blandt Brostenenes sultne Proletarer. Naar Staten opkræver og indkasserer Jordrenten, vil alle Toldskatter og Toldbetjente blive afskaffede, alle direkte og indirekte Skatter skal ophæves, hvilket vil sige, at Brød, Øl, Brændevin og alle Næringsmidler og nødvendige Livsfornødenheder bliver saa billige, at vi alle kan faa Raad til at spise og drikke dobbelt saa meget som nu. Al Sporvejs-, Dampskibs- og Jernbanedrift skal være Statens, og vi befordres alle sammen gratis paa 1. Klasse. Jorden vil blive saa let og lige til at dyrke, at den vil give Afgrøder i Overflødighed uden Spor af Anstrengelse og blive fordelt saa retfærdig iblandt Landets Børn, at alle selv kan høste, hvad de har saaet.

Alt dette vil Jordrenteskatten kunne udføre, og Enden er ikke endda. Den vil afskaffe Pengenes og Kapitalisternes Magt og forhindre stigende Rente og deraf følgende Pengevanskeligheder og Bankkriser. Og sidst, men ikke mindst, er det opdaget, at Jordrenten kan afværge Køhleraffærer, Aktiesvindel, Spekulation med andres Penge, svigagtige Byggeforetagender og Fallitter lignende mislige umoralske Transaktioner af enhver Art.

Denne sidste Opdagelse er i særlig Grad opsigtsvækkende, og da den træffer i Øjeblikkets ømmeste Plet, er den vel egnet til skabe Tilhængere for Systemet.

Ganske vist er alle disse Herligheder kun Paastande, som skal tages som Trosartikler. Af Georgisternes forargede Arrigskab, naar nogen kræver dem som Bevis for deres Teorier, fristes man nemlig til at tro, at Beviserne mangler, og derfor er der mange Tvtvlere. Socialdemokraterne paastaar for Resten ogsaa, at det er Løgn altsammen, og at Kapitalisterne alligevel vil suge Arbejderes og Smaafolks Hjerteblod — men det er vel Konkurrencens Misundelse.

Hans Løjmand, Maglebrænde.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Literatur.

—:—

Den bedst mulige Læsning for den størst mulige Antal Mennesker — paa den billigst mulige Maade.

Trods det, at vort Blad nu er ret stort og hver Uge bringer god underholdende Stof og flere oplysende Artikler, kan vi dog langt fra sige, at det er nok.

Et Blad kan i det hele taget ikke bringe alt til sine Læsere, selv om det var Idealet. Bladene maa nøjes med at henlede sine Læseres Opmærksomhed paa dette eller hint, som kan have Interesse for dem.

Det skal ogsaa være vor Opgave. Vi vil her under vor Literaturrubrik bringe korte Anmeldelser af Bøger og Afhandlinger, som vore Læsere bør kende. Ikke alene omtale Bøgerne, som udkommer, men ogsaa de, der er udkomne.

Det er ikke enkelte Retningers Bøger, vi anmelder, men alles. Her skal være „Frihed for Loke saavel som for Thor", saa kan Læserne selv vælge og dømme, og derved danne sig en selvstænding Mening.

* * *

M. Andersen!Nex : **Af Dybets Lovsang.**

Igennem de sidste Bøger, Andersen-Nexø har udsendt, og da navnlig gennem det store Værk om „Pelle Erobreren", er gaaet en Understrøm af Medfølelse og Forstaaelse af Samfundets allerlavest sunkne. Det, der betragtes som Udskud af saa mange, har Andersen-Nexø forstaaet at afvinde Ejendommeligheder, der giver dem Interesse og hos Læseren vækker en Forstaaelse af, at ogsaa de Mennesker, der har Krav paa Opmærksomhed.

„Af Dybets Lovsang" er en Samling Smaafortællinger, der saa godt som alle omhandler saadanne stakkels Mennesker af „Bundfaldet". Enkelte af Fortællingerne har tidligere været trykt, og i andre uddyber han yderligere Personer, man alt har stiftet Bekendtskab med gennem „Pelle Erobreren".

— Bogen indledes med et Digt til Sophus Rasmussen, den mærkelige Mand, som kun saa faa kender endnu.

*

„Fra Fattiggaarden —".

Under denne Titel udkommer om kort Tid en Samling Prosadigte af Forfatteren J. S. Kronstrøm. **C. W.**

Vor Bevægelse.

—:—

Repræsentantmødet.

Som bekendt afholder „Tyendeforbundet" Repræsentantmøde i Aarhus den 16. og 17. ds., Kl. 1.

Alle Afd. bør møde med Delegerede. Desuden bør vore Repræsentanter fra de forskellige Kredse møde. Alle Medlemmerne har Adgang, men dog ingen Stemmeret.

Torsdag Aften afholdes der et stort offentligt Møde, hvor Johan Skjoldborg og Carl Westergaard taler. Desuden taler Jeppe Aakjær og Chr. Bundgaard maaske ogsaa.

Alt i alt: Et betydningsfuldt og lærerigt Møde, som alle bør tage Del i.

„Tyendebladet"s Aktionærer

indbydes herved til Forbundets Repræsentantmøde. De har Stemmeret til alt det, der vedrører Bladets Virksomhed.

— Enhver, der vil tegne sig for en Aktie paa 5 Kr. i „Tyendebladet", bedes meddele det til Bladets Kontor, Fredenstorv 5, snarest. Aktien opkræves ikke før til Maj.

De, der vil være med til at udvide Bladets Driftskapital, bør tegne sig for en Aktie. Aktietegningen slutter 1. Maj.

— En ny Afdeling er oprettet i Roholte pr. Faxe. Til Formand er valgt Valdemar Olsen, Lendsvold.

— I Udby paa Fyn afholdtes der i Søndags et stort og vellykket Møde, hvor Red. Carl Westergaard, Aarhus, og H. J. Hansen, Røjle, talte.

I den efterfølgende Diskussion deltog M. Knudsen fra Nr. Aaby Afd., P. Pedersen Afd. i Emtekjær. Ved Mødets Slutning kom Ahlman Hansen. Han holdt en lille Tale, der lønnedes med stærkt Bifald.

Der blev dannet en Afd. med A. C. Pedersen, Ellegaard, som Formand.

Der var stærk Stemning for Sagen. Flere Foreninger bliver i nær Fremtid oprettet der paa Egnen. „Tyendebladet" er det mest udbredte Blad i disse Egne!

— Tyende- og Landarbejderforeningen i Bendstrup v. Mørke holdt forleden Møde, hvor A. Randers talte om Kvindens Stilling i Samfundet. Han betonede særlig at faa Kvinderne med ind i Bevægelsen for at de kunde blive ligestillet med Manden. For os gælder det om, at de hjemlige Forhold bliver saa gode som muligt, og det er Kvinderne stærkest interesseret i. De skal give Børnene den første Opdragelse, og af den Grund bør de have Indflydelse paa Samfundsstyret lige med Manden.

Alle de tilstedeværende Kvinder blev Medlemmer af Foreningen.

— Den 24. Marts afholdt Tanderup Sogns Tyendeforening ordinært Møde for at tage Stilling til Repræsentantmødet i Aarhus. Som Repræsentanter for Foreningen valgtes Peder Pedersen og Ole Larsen.

Foreningen foreslaar, at Forbundet lader trykke Kontrakter, saa snart det er muligt. Desuden blev det vedtaget, at der ikke maa nydes Spiritus ved Foreningens Møder og Sammenkomster. P. Pedersen, Form.

— I Fjeldsted paa Fyn blev der i Fredags oprettet en Afd. Til Formand blev valgt Chr. Villadsen og til Kasserer Ole Nielsen. H. J. Hansen, Røjle, skal tale der i nær Fremtid.

— Mødet i Glostrup i Lørdags forløb godt. Frk. Elisabeth Jørgensen, København, holdt det indledende Foredrag, som lønnedes med stærkt Bifald. Efter en lille Diskussion, hvori Rasmus Rasmussen, Henning Andersen, Vridsløslille, og Chr. Andersen, Glostrup, deltog, indmeldte der sig nogle og tyve Medlemmer.

Generalforsamling afholdes Lørdag den 4. April, Kl. 8 Aften, i Afholdshjemmet, hvor Indmeldelser modtages.

Med et halvt Øje

kan det ses, at „Tyendebladet" er et godt Annonceblad! Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore Tusinder Læsere ved at sende Deres Annonce til vort Blad!

Gør et Forsøg!

Uge-Kronik.

—:—

Ugeblade.

Af den Slags er der mange her i Landet, og alle bejler de til Ungdommen — og ikke mindst til den tjenende!

Og desværre kan det siges, de tarveligste Ugeblade har faaet en stor Udbredelse blandt Ungdommen og Husmændene paa Landet. Det er sørgeligt, og det maa forandres i den kommende Tid.

Nu bør enhver Tjenestekarl, Pige og Husmand holde „Tyendebladet", da det godt kan erstatte ethvert andet Ugeblad! Ingen bør i det hele taget støtte et Blad, der ikke taler vor Sag, naar vi har et godt Blad, som gør det!

Hjælp os derfor til, at „Tyendebladet" kan komme ind i alle Husmandshjem og Tyendekamre Landet over, saa vil alle de tarvelige Spekulationsblade forsvinde af sig selv!

En Drankerforening?

Nogle spiritusvenlige unge Mennesker — Gaardmandssønner! — i Aarhusegnen har i disse Dage dannet sig en „Ungdomsforening", som skal bekæmpe den gamle Forening af 1898, hvor Hr. Red. B. Jensen er Form. Flertallet der forbød Udskænkning af Spiritus, dog ikke Rødvinstoddy. Stifterne af den nye Forening vilde ogsaa have Kaffepunscher, og af Raseri over, at de ikke kunde faa det, lavede de en ny Forening, som holder „Fest" en af Dagene.

Formodentlig til Ære for Baccus — Vinens Gud!

Foraarsindkøb.

Nu kommer Tiden, da man skal til at gøre sit Foraarsindkøb. Ved en saadan Lejlighed køber man jo altid, hvor det er billigst og bedst.

Vore Læsere bør dog tage Hensyn til, om Vedkommende Handlende averterer i „Tyendebladet". Gør han ikke det, bør man betænke sig to Gange paa at støtte ham!

Den Forretningsmand, som mener, at han godt kan leve uden at avertere i Tjenestefolkenes eget Blad, maa selvfølgelig gøre Regning paa, at Tjenestefolkene til Gengæld ikke køber hos ham for 2 Øre! Den, der ikke vil avertere i vort Blad, bør vore Læsere aldrig købe hos. Derimod bør vi altid gøre vort Indkøb hos dem, der tager saa meget Hensyn til os, at de vil avertere hos os!

Det bør altid være saadao, at de, der vil støtte vort Blad med Annoncer, maa have en god Kundekreds blandt vore Tusinder Læsere.

Derfor siger vi til vore Læsere: Læs vore Annoncer, og køb altid hos dem, der averterer; derved støtter I vort Blad og jer selv!

„Den grundtvigianske Smudspresse".

Hr. J. Busch foreslaar i „Det frie Ord", at Grundtvigianerne med „Professor" P. la Cour i Spidsen først skulde bekæmpe den grundtvigianske Smudspresse før den københavnske.

Han skriver:

„Jeg hørte forleden, at Professor la Cour i Askov vilde søge at rejse et Arbejde til Bekæmpelse af Smudspressen, og det glædede mig, men undrede mig tillige, da jeg ikke havde ventet saadant af ham.

Selvfølgelig antog jeg, at det var den grundtvigianske Smudspresse, der er til lige saa stor Forargelse for alvorlige Mennesker i som uden for den grunetvigianske Lejr, som den er til Skade for den Ungdom, der søger de grundtvigianske Højskoler, hvilken han som Grundtvigianer omsider følte sig opfordret til at bekæmpe; man ser nu, at det ikke er den grundtvigianske, men den københavnske Smudspresse, som han vil til Livs og kan jeg end meget bedre forstaa dette af ham, havde jeg dog ønsket det andet; thi er der nogen Steder, der trænges til en „Møggreb" — saaledes skal hans paatænkte Blad hedde — saa er det visselig i den grundtvigianske Literaturs Svinesti, og den kan Grundtvigianerne bedst selv muge, fordi andre mangler Forudsætningerne for Forstaaelse".

— Hvad mon Grundtvigianerne siger til den Skylle?

Jørgen Østerlund

er Navnet paa Forfatteren af vor Sang i sidste Nr., hvorunder der stod Østergaard.

Hr. J. Ø. er forøvrigt Gaardejer i Lunderskov.

L. Lundgreen, Gjørding

— vor Repræsentant i Ribe Amt — tegnede sidste Søndag 20 nye Holdere til „Tyendebladet".

Forenings-Meddelelser.

— Møde i Brylle Lørdag den 4. ds., Kl. 8. Ahlman Hansen taler. Mød alle! Der skal dannes en Afdeling.

— Møde i Kjøng Forsamlingshus Søndag den 5. ds., Kl. 5. Ahlman Hansen taler. En Afdeling skal stiftes.

— Fangel Tyendeforening afholder Møde Mandag den 6. April, Kl. 8 Aften.

— Skive Afd. holder Generalforsamling Søndag den 5. ds.

Korrespondance.

Til P. N., Fangel! Vers uden Rytme og Rim kan ikke bruges.

Til J. Hansen, Skeby! Kan ikke bruges. Skriv hellere Prosa.

Til H., Aaby! Kan ikke bruges. Skriv ikke om saa meget paa en Gang.

Til J. Ø! Tak!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Abonnér paa „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

I Hattefabriken,

Aagade 39, Aarhus,

antages Elever paa moderate Betingelsdr. Korte eller længere Kursus bestemmes efter Aftale.

En flink Andenkarl

paa 15—16 Aar kan til 1. Maj faa Plads hos

Gmd. **Jørgen Jørgensen,**
Ørslev Kohave pr. Ejby St,
Fyn.

En Dreng

paa 15—16 Aar, som ikke skal passe Køer, kan faa Plads til 1. Maj hos

Sognefogden i Gamborg,
Kauslunde St.

En flink Karl

kan til 1. April faa Plads hos

Gaardejer **Niels Melgaard,**
Vroue pr. Skive.

En yngre Karl,

som er vant til at omgaas Heste og som kan Pløje, samt en **konfirmeret Dreng** til at passe Køer, kan til 1. Maj faa Plads hos

Gaardbestyrer **L. Poulsen,**
Røjle pr. Middelfart.

Se her!

En ung Karl, 16—17 Aar, kan faa en god lærerig Plads til 1ste Maj paa en Gaard, 30 Tdr. Land stor. Godt Værelse og god Kost garanteres. Løn efter Overenskomst.

P. Nielsen,
Hjelmdrup pr. Kolding.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en Pige fra Landet faa Plads til 1. Maj hos

Jens Aakjær,
Jenle pr. Jebjerg.

En yngre Karl,

vant til at bruge Heste, kan fra 1. Maj faa Plads hos

Gmd. **Laurits Larsen,**
Aabylund,
Nørre Aaby St., Fyn.

En Smedesvend

— dygtig til Vogn- og Hestebeslag — kan straks faa Arbejde hos

Smed **L. H. Nielsen,**
Thorning pr. Kjellerup.

En yngre Pige

med Lyst til Madlavning og som vil malke 3 Køer, kan faa Plads til 1. Maj hos

Handelsgartner **L. Andersen,**
Hjallese ved Odense.

En konfirmeret Dreng eller en ældre Mand,

som vil passe ca. 12 Kreaturer samt deltage i Malkningen, kan faa Plads straks eller til 1. Maj hos

K. K. Frisenberg,
Kulstrup pr. Middelfart.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus.

En Pige, 14—16 Aar, til indvendig Gerning, kan 1. Maj faa Plads hos **Sognefogden** i Seden ved Odense.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Aarhus.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,
70 Søndergade 70.
Absol. Aarhus billigste Urmager.
NB. Fine Sølv-Herre- og Dameure fra 10 Kr.
2 Aars skriftlig Garanti!!

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Cykler og Cykledele

sælges billigt og alt **Reparation** udføres hurtigt og solidt i **Værkstedet ved Sabro Kro.**

En Del brugte Cykler sælges til smaa Priser.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.

Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Læs vore Annoncer og køb hos de Averterende. Derved støtter De Bladet!

Hattefabriken,

Aagade 39,

sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!!

Hatte moderneseres bedst her.

Tjenestefolk!

Skriv efter mit illustrerede Pragtkatalog over Uhre og Musikvarer.

Ved Medsendelse af denne Annonce faar De 25 pCt. Rabat.

Uhre en gros.

C. Thomsen,
Aagade 9, Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Barnevogne,

nye og brugte,

sælges til billigste Priser hos Staldforpagteren i Forsamlingsb., Aarhus.

En uhyggelig Nytaarsnat.

—:—

(Sluttet).

Bolette betalte med de faa Penge hun havde hos sig. Derefter bød hun Farvel og fjernede sig med lille Pierre paa Armen.

Det var, som der blev væltet en tung Sten fra Bolettes Hjerte, da hun atter befandt sig i det frie. Hun gik raskt til, og snart var det uhyggelige Hus ude af Syne.

Da hun havde gaaet i nogen Tid og havde naaet Landevejen, der førte til Brysſel, saa hun en Bondekone nærme sig ad en Bivej. Hun var høj og af et mandhaftigt Udseende. Hun havde en tyk, flamsk Kappe over sig og bar en stor Torvekurv paa Armen, hvori hun rimeligvis havde Smør og Æg, som skulde ind til Brysſel.

„God Dag", sagde hun med noget hæs Stemme, da hun havde indhentet Bolette. „Naa, De skal vel ogsaa til Brysſel, saa kan vi maaske følges ad et lille Stykke Vej".

„Ja", sagde Bolette, „men jeg er træt, og kan ikke gaa saa rask, da jeg har et Barn at bære paa".

Medens hun sagde dette, faldt hendes Øjne paa den fremmedes højre Haand, som holdt Kurven. Hun var lige ved at stivne af Rædsel. Tværs over Haanden gik et stort rødt Ar, Mage til det, hun havde bemærket den foregaaende Aften hos den yngste af Brødrene.

Nu gennemskuede hun det hele. Manden var sendt ud for at udforske hende, og hvis han fandt det nødvendigt, forhindre hende i nogensinde at naa Brysſel.

Bondekonen betragtede nysgerrigt Bolette.

„De ser virkelig ogsaa træt ud", begyndte hun igen, „har De maaske allerede gaaet langt i Dag eller har De ikke sovet godt i Nat?"

Bolette vidste nok, hvorfor dette Spørgsmaal blev gjort hende og hun svarede derfor: „Jeg har saamænd ikke gaaet saa forfærdelig langt, men Knægten her er alligevel tung at bære paa, og det trætter mere at gaa i Sne".

„De er altsaa her fra Egnen?" vedblev Bondekonen.

„Nej, jeg er ikke. Men jeg vilde i Gaar Eftermiddags gaa fra Gæstgivergaarden „De tre Brødre" til Brysſel. Jeg fik en ældre Haandværker til Følgesvend, men vi blev overfaldet af Snestorm og kunde ikke fortsætte. Heldigvis mødte vi en Mand, som vi havde truffet i „De tre Brødre". Han boede i Nærheden og tog os med hjem. Derved blev vi frelst fra at vandre ude i Snestormen og maaske omkomme".

„Ja, det var jo meget heldig. Men hvor er deres Ledsager da?"

„Han gik ganske tidlig i Morges. Han havde et forfærdeligt Hastværk med at komme afsted. Det havde han ogsaa i Gaar, men da maatte han jo give op paa Halvvejen. Jeg tænker, at han allerede er i Brysſel nu".

„Ja, nu er der jo knapt en Milsvej tilbage", svarede Bondekonen.

De gik nu tavse i nogen Tid, og omsider begyndte de at skimte Byens Taarne og Tage.

Bondekonen bød nu Farvel, fordi hun skulde en anden Vej, og Bolette forsatte rask sin Vej alene. Hun var glad ved, at hun havde be-

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole November—Marts.
(**Haandværkerafdel.**)
Arne Møller, Forstander. **Geert Jørgensen.**

Hindholm Højskole

pr. Fuglebjerg.

Pigeskole Maj – Juli. Karleskole Novbr.—Marts. Sammen med Højskolekursus kan faas Uddannelse som Gymnastikledere.

Hans Hansen, cand. theol. **Laurits Nielsen.**

Kontrolassistenter,

mandlige og **kvindelige,** uddannes Maj—Juli paa Ribe Mælkeriskole.

S. H. Salling.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj og varer til August. **Karleskole** Novbr.—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling.**

Rasmus Bording. **P. Bojsen.**

Agitér for „Tyendebladet"!

Bøger og Blade.

„Vestjyllands Avis"

er Navnet paa et Ugeblad, som begynder at udkomme til Maj.

„Vestjyllands Avis" har mange udmærkede Medarbejdere, som vil forsyne Bladet med virkeligt indholdsrigt Stof.

„Vestjyllands Avis" koster kun 75 Øre Kvartalet + Postpenge, og kan bestilles hos Postvæsenet eller paa Bladets Kontor i Ulfborg.

Redaktør: **Chr. Thomsen-Sjørup.**

!!!Tegn straks Abonnement!!!

Udgiverne.

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	**Peder Jæger: Kronjyder**	1.00
- 2.	**K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby**	0.80
- 3.	**J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland**	0.60
- 4.	**J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild**	0.85
- 5-6.	**Jens Thise: Niels Klinker**	2.00
- 7.	**Peder Jæger: I de lonng Awtene**	0.75
- 8.	**Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ**	0.65
- 9.	**Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.**	0.65
- 10.	**J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten**	0.65
- 11.	**Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike**	0.35

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikliug.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Ø. og tilsendes franco mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27³, Kbhvn. F.

Alle bør læse:

„Tyendets Stilling i Samfundet"

af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa
„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.
Pris 25 Øre.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Nr. Aaby.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

Husk Cyklefabriken „Centrum", Nr. Aaby.

Stort Udvalg af **Cykler, Symaskiner, Jagtgeværer** og **Rekvisitter.**
Billige Afbetalingsvilkaar.
Ærbødigst
Aug. A. Absalonsen.
Telefon 70.

Odense.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— Odense. —

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos
Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.
Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Køb kun Skjold-Cykler!

Nr. Lyndelse.

Lørdag den 11. ds., Kl. 8, afholder „Nørre Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening" Generalforsamling paa Nørre Lyndelse Kro. Alle Medlemmerne bedes møde. Restancer indbetales.

Emne: Repræsentantmødet.

F. V. Thygesen,
Formand.

herfket fig faa godt, at Morderen ingen fom helft Mistanke havde fattet.

Saafnart hun havde naaet Byen, gik hun ind i en Kirke, hvor hun vilde takke Gud for fin og Barnets Frelfe. Hun knælede ned ved et af Kirkens Sidealtre, men den ftærke Sindsbevægelfe, hun nu havde været udfat for i mere end 12 Timer, havde fuldftændig overmandet hende. Hun befvimede.

Da hun atter kom til fig felv, fad hun i Sakriftiet, hvor en ældre Præft og 3—4 Kvinder ftod omkring hende, idet de forføgte at hælde noget Vin i hende.

Da hun i nogle Øjeblikke havde famlet fine Tanker, fortalte hun, hvad der var hændet.

Baade Præften og Kvinderne troede førft, at de havde med en ftakkels Vanvittig at gøre. Men da hun løfte Barnets Klæder og trak Tegnebogen frem, forftod de, at hendes Forklaring var fandfærdig.

Præften tog fin Hat og gik efter Politiet, medens den ene af Kvinderne fik Pouls Adreffe for at hente ham.

Politiet kom til Stede og optog Forklaring af Bolette. Tegnebogen, fom hun overgav dem, var fikkert Bevis for, at Forklaringen var rigtig, og de fik et faadant Signalement af Huſet og dets Beboere, at det vilde være dem en let Sag at paagribe Forbryderne.

Efter Forhøret førte Bolette og Poul lille Pierre i Triumf til den lille hyggelige Lejlighed, der fkulde være deres fremtidige Hjem.

Endnu famme Aften blev Morderne arreſteret.

Kedelflikkerens Lig faudt man i en ubenyttet Kælder under Huſet. Det blev den følgende Dag ført til Bryſſel, hvor det blev begravet. Den gamle Kedelflikkers Navn blev aldrig oplyſt, og der meldte fig ingen Arvtagere, hvorfor Politiet gav Bolette Halvdelen af Beløbet og Reſten til de fattige.

Et lille Stenkors ſtaar nu over den ukendte Kedelflikkers Grav, og det Væld af Blomſter, der om Sommeren vokſer over den, viſer, at han ikke er glemt. Det er Bolette, der jævnlig med ſine Børn beſøger Graven og hygger om den; thi hun vil fikkert aldrig glemme den gamle Kedelflikker og den uhyggelige Nytaarsnat, hun tilbragte under Tag ſammen med ham.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

1. Kapitel.

„Her vil jeg bygge et Vindue, hvorfra jeg kan ſe ud over Evropa", udbrød den mægtige Czar, Peter den Store, da han ſaa de øde og uhyggelige Sumpe, gennem hvilke den dorſke Neva-Flod flød, og hvor Hejren og Rørdrummen ſkreg i den ſkarpe Nordenvind. Og i Overensſtemmelſe med denne kejſerlige Forordning opſtod det ſtolte og ſmukke St. Petersborg.

Czar Peter var en enevældig Deſpot, og Tuſinder af hans Underſaatter maatte lade Livet ved Opførelſen af Byen, og deres Lidelſer og Nød var ubeſkrivelig; men de bar det altſammen i Tavshed og Folk arbejdede og døde „for Gud og Kejſeren".

St. Petersborg er en mærkelig By, fuld af Uoverensſtemmelſer, og den kan ikke upas-

Bl. Annoncer.

Fangel Tyendeforening

afholder **Bal i Fangel Forsamlingshus Lørdag d. 11. ds., Aften Kl. 8,** hvortil alle organiserede Arbejdere indbydes.

Johs. Larsen.

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard“, „Karen Bornemann“** o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.

Literat **Lindberg,**
Frederiks St.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædevæveriet i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden

Folkene mistede alt deres Tøj og havde ikke assureret! Saaledes slutter mange Meddelelser i Bladene om Ildebrande. Men det er dog en let Sag at faa forsikret. De behøver kun at henvende Dem til „Tyendebrandkassen“s Repræsentant i hver Sogn, som straks assurerer for Dem. Eller De kan sende et 5-Øres Brevkort til **„Tyendebrandkassen“ i Næstved,** og De vil straks faa enhver Oplysning frit tilsendt. „Tyendebrandkassen“ har enestaaende fordelagtige Betingelser og billig Præmie.

Ægteskabstilbud.

En Herre i 27 Aars Alderen ønsker at Korrespondere med en Pige eller Enke i samme Alder for siden at indgaa Ægteskab. Lidt Formue eller Ejendom var ønskelig. Fotografi bedes vedlagt, som returneres efter Ønske. Tavshed loves og fordres. Billet mrk. „Haab“ modtager dette Blads Kontor.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

* * * * Stjerne-Øl * * * *

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Gratis Katalog

over Husholdningsartikler, Værktøj, Staalvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Uhrkæder, Kikkerter, Piber, Symaskiner, Stokke, Legetøj, Bøger, Vaaben, Fiskeredskaber, Cykler og Cykletilbehør, med over 1500 Afbildninger, sendes til enhver.

Importøren A|S.

Larsbjørnstræde 11. København.

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.

Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.

Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en **ny Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til

Cyklehandler **Alfred Hansen,**
— Eiby St. —

Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Cykler

og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Jyllands største Cykleforretning

er hos

Esper Andersen,

- Jebjerg St. -

Skotøj

købes **bedst** og **billigst** hos

Carl Hansen Dall's Eftf.
(J. Chr. Petersen),
Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Stort Udvalg i

Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og **Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer** og **Strenge.**

I. G. KREUTZER,
Bog-, Papir- og Musikhandel,
Telef. 108. Torvet, Middelfart.

Vett & Wessels Udsalg,

— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Danmarks største og ældste Cycleimport

15,000 Cycler solgt i et Aar,
leveser i Aar den bedste Cycle til den billigste Pris.
5 Aars skriftlig Garanti.
Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franko.

Jens Nielsen,

Vestervoldgade 7, København K.

Koopmanns Margarine er over alt!

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Stort aarligt Udsalg

af færdigsyet **Herretøj.**
Trikotage haves paa Lager.
Tyendet anvises gode Pladser til høj Løn.

Jens Lauritsen,
Taastrup.

En god, letløbende Landevejsraser

staar billig til Salg straks hos
N. Chr. Vullum,
Kratholm, Beddinge St., Fyn.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

sende lignes ved et Skin, skønt og forgyldt i det ydre, men fuldt af Raaddenskab og Fordærvelse i det indre.

Slægter er gaaet hen, siden Grundlæggeren af Sumpbyen vendte tilbage til den Jord, hvorfra han var kommen, men hans „Vindue“ eksisterer endnu, og det er i St. Petersborg, at det russiske Liv rigtig pulserer.

„Herrens Røst lød højt over Vandene og sagde: Kommer hid og modtager Visdommens Aand, Forstandens Aand, og Frygten for den Herre Krist, som har aabenbaret sig for os“.

Saaledes siger Præsterne, naar de til Helligtrekongerfesten velsigner Nevaen, og enhver sand Russer tror fuldt og fast paa, at i Neva-Staden bor „Visdommens Aand, Forstandens Aand og Troens Aand“. Vi skal straks se, hvorvidt denne Tro er rigtig.

Vi kom til Sumpbyen i Begyndelsen af Juni, medens den kolde Vinter endnu hærger Mulden, ligesom uvillig til at slippe sit Tag.

Men der er Haab i den vestlige Sol, der ved sin Nedgang kaster lange Skygger ud over det let krusede Vand, og det skumle Bygningskompleks, som er uhyggelig ved de mange sørgelige Minder, og som kaldes St. Peter- og Paul-Fæstningen, ser i det fjerne ud som et Maleri, idet dets Omrids udhæves stærkt mod den lysegrønne Himmel, der er ejendommelig for Rusland.

Men en Dag i en ikke meget fjern Fremtid vil det undertrykte Folk rejse sig i hele sin Vælde og udslette dette Forbandelsens Sted fra Jordens Overflade, ligesom det franske Folk nedrev Bastillen. St. Peter- og Pauls-Fæstningen er den russiske Bastille. Dens Ofres Suk og Klager stiger op til Naadens Trone, og dens Sten er farvet i Blod af dem, som er bleven myrdet i Guds og Kejserens Navn.

Over den store Markedsplads gik den ansete Jøde Aron Aramo. Han har gjort Forretning, og tankefuld vender han tilbage til sit Hjem, hvor en Velkomsthilsen venter ham, og hvor Skønheden straaler ligesom Nordstjernen paa en frostklar Nat.

„Hvem er denne Mand?“ spørger en fremmed sin Ledsager, idet Aron gaar forbi dem.

„En Jøde“, er det haanlige Svar, ledsaget af en Spytten, som om Ytringen af Navnet „Jøde“ havde besmittet hans Mund.

„Ved St. Peter, det kan man se af hans Holdning“, udbrød Spørgeren, „og en, der har Velstand, tør jeg nok sige, og som klemmer de fattige, ligesom man klemmer en Svamp“.

„Ja, rigtig, saaledes er det“, svarede Ledsageren.

„Det er mærkelig, at vor Fader, den almægtige Kejser, vil tillade disse forbandede Jøder at finde Ly i det hellige Rusland“, vedblev den første Mand. „Hvis jeg var Kejser, skulde „Død over Jøderne“ være mit Løsen, og disse vantro skulde jages ud under Stokkeprygl“.

Aron Aramd, som havde hørt paa Samtalen, standsede og vendte sig om mod de to.

Det var en malerisk, næsten majestætisk Skikkelse, høj og rank, med et prægtigt Hoved og et Ansigt, der straalede af Intelligens.

Et langt, hvidt Skæg gav ham et patriarkalsk Udseende.

Han bar en lang Kappe, foret med Pelsværk, thi skønt det var i Juni Maaned, var Luften endnu kold om Eftermiddagen og Aftenen.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 28. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 12. April 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Majsang!

Mel.: Ja, vi elsker dette Landet . . .

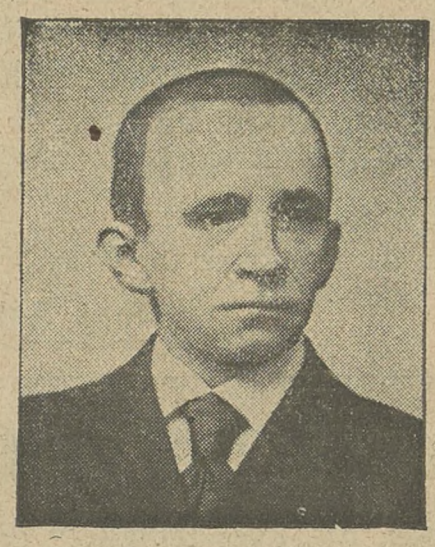
Der er Sang i sagte Vinde,
Storm i Skyers Jag!
Her er Sang og Stemningslængsel
i hvert Handedrag!
Bøgelundens Fugleskare
før saa tavse sad,
priser i en Stormfanfare
dig, du lyse Maj!

Arbejdsdagens lyse Engel
i dit Vidve staar!
Leger som en Vaarvindsluftning
i din Elsktes Haar!
Vinker dig til Daad at øve,
kalder paa dit Mod!
Hjærnens Værk og Markens Grøde
ligger for dens Fod!

Har end Vintrens Storm og Kulde
tynget Sjæl og Sind;
lad nu Sommersolens Lysning
farve rød din Kind!
Held da dig, som Vaaren møder
med det stærke Mod!
Held med dem, hvis Kinder gløder
af det unge Blod!

Bliver Dagen lang og lummer,
gaar der Lyn fra Sky;
vid at bag ved Skyen bryder
Solen frem paany!
Og naar det fra Skyen lyner
høres Tordenbrag;
saa gi'r Drøn af stærke Syner
fejrest Arbejdsdag!

J. Østerlund.

Vilh. Lassen.

Vi bringer her et Billede af den store Politiker, Finansminister Vilh. Lassen, som døde for faa Dage siden.

Med ham er en af Landets største Journalister og Agitatorer gaaet bort.

Tjenestepigernes Stilling.

—:—

Uden al Tvivl er det kvindelige Tyende daarlige stillet end det mandlige.

Tjenestepigernes Arbejdstid er meget længere end Karlenes og deres Løn er meget mindre, og ofte er den Behandling de faar, næsten umenneskelig. Kort sagt: Tjenestepigernes Stilling er højst beklagelig!

Paa Landet er det sløjt, men i Byerne er det maaske værre.

Faa Landet maa de først op om Morgenen og sent i Seng om Aftenen. Hviletid kendes ikke. Der skal laves Mad, vaskes op, gøres Mejerispande rene osv. Og om Aftenen skal der malkes efter den alm. Fyraften.

Der levnes hende næsten ikke saa megen Tid, at hun kan stoppe en Strømpe. Tid til Læsning er der ikke tale om.

I de mange Aar, jeg tjente, hørte det til Sjældenhederne, at se Tjenestepigerne følge med i Bladene eller læse en Bog. Og Grunden er selvfølgelig den, at der ingen Tid var dertil. Det er umuligt, at der kan skabes Interesse for det, der ligger over Dagens Slid og Slæb. Det er ogsaa meget betegnende, at man næsten aldrig ser en Tjenestepige til vore Møder, selv om de holdes en Søndag Eftermiddag. Men hvor skulde de faa Interessen fra?

Der er ganske enkelte Tjenestepiger i vor Bevægelse, og nogle holder ogsaa „Tyendebladet"; men det er som sagt faa. Men lad os haabe, det bliver bedre siden.

Hun maa med i vor Organisation, og vi maa ikke glemme, at det ogsaa er vor Pligt at skaffe hende bedre Forhold at leve under.

Enten man er Tjenestepige eller Tjenestekarl, hører man til samme Klasse, og vi maa støtte hianden saa godt vi kan.

Carl Westergaard.

Foraar!

—o—

Nu har vi Foraar, derom er ingen Tvivl. Almanakken siger det, og Vejret bekræfter det. Vinteren er forbi — heldigvis. De Tusinder af Arbejdere, som i kortere eller længere Tid har gaaet arbejdsløse, begynder atter at tjene Penge, thi Foraaret bringer Travlhed.

Vi som arbejder for Timeløn, gaar forhaabningsfulde Sommeren i Møde. Men der er mange, som aldeles ingen Grund har til at glæde sig ved dette Liv, som Foraaret, Sommeren, og ikke mindst Efteraaret bringer. Jeg sigter her til Tyendet, som arbejder for fast Løn. For de allerfleste af dem betyder den travle Tid kun Slid — Slid — Slid. Tidlig op og sent i Seng. Onde Ord af Husbonden, naar Vejret er godt og Arbejdet ikke gaar rask nok fra Haanden. Gnavne Ord, naar Vejret er ustadigt og Arbejdet derved hindret.

Dette er slemt nok for voksne Tyender — meget slemt. Men mange Gange værre er det dog for de smaa Drenge og Piger, som i denne Tid tager Afsked med deres lille, fattige Hjem, for at henslide Sommeren med at vogte Kvæg.

Den voksne Karl med Ben i Næsen og Muskler i Armen slipper med gnavne Ord af Husbonden. Tjenestedrengen slipper ikke saa billigt, til ham vanker der en Lussing. Og hvad skal et saadant stakkels værgeløs Barn gøre. Det mangler Evne til selv at forsvare sig, og i mange Tilfælde er det heller ikke i Besiddelse af Mod til at klage til sine Forældre. Maaske disse selv er Lønslaver og allerede har faaet Ryggen kroget af Fattigdommen og Lønslaveriets tunge Aag, saa de mangler Kraft og Energi til at tage Børnene i Forsvar.

Men for de smaa Hyrdedrenge kan det være en stor Trøst og Støtte, hvis deres voksne Medtjenere er gode mod dem.

Derfor vil jeg sige til de voksne Tjenestekarle og Pigerne med: Vær gode mod Eders mindreaarige Medtjenere og Medtjenerinder. Vær ikke bange for at sige Eders Madmoder eller Husbond Eders Mening, hvis I ser dem forurette den lille Pige eller Dreng, som tjener sammen med Eder. Og fremfor alt, misbrug ikke Eders Overlegenhed ved at jage og kommandere med de smaa eller holde dem for Nar. Søg hellere at kaste et Glimt af Lys ind i deres triste Tilværelse ved at paatage Eder at passe Kreaturerne

for dem en Søndag Eftermiddag, for at de kan faa en Smule Frihed.

At dette vil være en stor Opofrelse for Eder er indlysende. Men denne Opofrelse vil blive betalt med Barnets simple — men dybtfølte Tak.

Jeppe Søndergaard,
Tistrup Station.

Jylland.

—o—

Der dukker af Disen min Fædrenejord
med Aaser og Agre og Eng;
med Ryggen mod Syd og med Taaen mod Nord,
den redte bag Sander sin Seng;
dog ej for at sove Retfærdiges Søvn,
thi sjælden er Landet i Ro,
men Stormene gaar,
og Brændingen slaar
paa Kysten med djærveste Kno.

Der ruller de Bække saa tungt gjennem Dal,
langmodigt ta'r Aaen imod
og skrider tilhavns i en bugtet Spiral,
forinden den drev det til Flod.
Men hvor den kan glitre en Sensommerkvæld,
naar Laxen gaar op mod dens Strøm,
naar Siv og naar Flæg,
faar Dugstænk i Skæg,
og Dagen gaar bort som en Drøm.

De bredeste Enge, jeg nogentid saa,
her duger det mossede Svær;
blankhornede Høveder paa ravgullig Taa
gaar rundt i de knortede Kjær.
Her voxer sig Plagen saa trind som sin Lænd
i Højengens vældende Saft;
saa rød er dens Lød,
dens Mule er blød,
dens Koder de fjedrer af Kraft.

Og Ræven han slikker bag Diget sit Ben
og soler sin syndige Krop;
og Haren hun snuser til Agerens Sten
og gjør over Stubbene Hop;
og Odderen plumper i favnedybt Høl,
for Jæger og Hund i Behold,
men Hjejlernes Hær,
den flokker sig der,
hvor Hugormen lurer i Knold.

Mørkt stiger en Høj over Kornhavet op,
med Blaabær og Lyng er den klædt;
blandt Risenes Ranker en Lærke med Top
sig gynger og kvidrer saa spædt.
Det bølger af Rug imod Kimingens Rand,
i Dale, paa Banker den staar,
faar Runding og Form
i Godtvejr og Storm —
som Barnet, mens Gængerne gaar.

Det lufter i Lyng, og det ringler i Rug,
det sprager i Agrenes Straa;
højt Skyerne drejer den dampspændte Bug
og skygger en Stund for det Blaa.
Vildt Bierne tørner mod Husmandens Gavl
mod Kuben bag Grønkaal og Løg.
I Udflyttergaard
mod Porthjaldet slaar
et Ekko af rimmende Øg.

Her laa der engang paa en spergelgrøn Toft
et Hjem med sin Skorsten paa Hæld.
Det havde en enkelt Rad Pølser paa Loft,
men ellers kun Armod og Gjæld.
Dog havde det Svaler bag Forstuedør
og Blomster om Sokkel og Syld
og Malurt paa Væg;
og Hønen la' Æg
i Skjul af den krogede Hyld.

Her sad hun og spelted min bøjede Mor,
ind'under den Bjælke saa lang
og delte sit Bryst mellem mig og min Bror,
imens saa vemodigt hun sang.
Nu ligger hun hist under Stendigets Hæld
i Krogen, hvor Valmuer staar;
gjør Verden Fortræd,
tog Sorgen min Fred —
saa sagte med Laagen jeg gaar.

Hvad var vel i Verden det fattig Liv
med alt dets fortærende Tant,
om ikke en Plet med en Dal og lidt Siv
vort Hjærte i Skjælvinger bandt!
Om ikke vi drog fra det yderste Hav
for bøjet og rynket at staa
og høre de Kluk,
de Mindernes Suk
fra Bækken, vi kyssed som smaa!

Velsignede Land, hvor i Stormvejret bor
et Folk, som er øvet i Savn,
jeg ejed vel aldrig et Gran af din Jord,
som hjemløs jeg kvitted min Stavn.
Du rakte mig ud fra dit stenede Krat
en Høstnat saa kroget en Stav;
naar Staven er brudt,
og Livsgangen slut,
kanske du da skjænker en Grav.

Jeppe Aakjær.

Med et halvt Øje

kan det ses, at „Tyendebladet" er et godt Annonceblad! Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore Tusinder Læsere ved at sende Deres Annonce til vort Blad!

☛ Gør et Forsøg! ☚

Højskolen og Tyendet.

—:—

I en Artikel om de nuværende Højskoler skriver den kendte Forfatter Carl E. Dangaard bl. a. følgende:

Der er Tegn paa, at Højskolens Position vil blive antastet. Det er nedenfra, Angrebet truer, nedenfra kommer altid Angrebene paa det, der fra at tjene Livet gaar over til at tyrannisere det.

Et nyt Folkeslag bliver levende, og selvfølgelig maa det kæmpe sig til Live mod det Bestaaende, og selvfølgelig er det første Skrig: Oplysning! Det møder saa allerførst Højskolen, som anlægger et plejemoderligt mildt Aasyn, og det undsiger den: I, med jeres Kælen for den historiske Sans og jeres halvt gemytlige Opbyggelsesmøner og jeres ængsteligt snakkende Flagren paa Overfladen af Livets Krumninger og Krusninger — vi skænker jer den kristelig danske Aandshøjnelse, de kække Frihedssange og de lystige Arbejdsviser og To Drosler sad paa Bøgekvist og hele Orgelværket, for det staar altsammen med en falsk Klang til Tiden, og der er ikke nødtørftig Næring deri for os Nyfødninger, der hører Tiden til, og som vil vokse i den og lægge vort Arbejde ind i den, og hvis Haab det er, at den maatte blive rig og rummelig, høj og herlig for Menneskeslægten. Jeres Aand er viljeslappende og fornuftfordærvende.

Hvad vi har Brug for, er menneskelig og social Aandshøjnelsə, Oplysning om Menneskesamfundet, dets Stræben hen mod Frihed og Fred, om Livets Former og Bevægelser. Vi søger god og gyldig Kundskab, samvittighedsfuldt og objektivt tilrettelagt for os. Dertil rækker jeres Evner og Vilje ikke.

Saadan har vi hørt, Talen lyder nedenfra: Skal Højskolen beholde sit Embede i det nye Slægtlivs Tjeneste, maa den omstøbes i Tidens Aand, den maa blive aandsklar og sømmeligt livsklog, nyttig i Arbejdet, ærlig af Sind og frimodig i Tanke, den maa demokratiseres.

Fra Slagmarken.

—:—

Tyendekaar.

Købmand Mogensen i Følle behandler sin Karl værre end end Hund.

Jeg kom den 1. November til at tjene ham, men mærkede straks, hvordan Manden var! Jeg fik et lille Hul til Kammer ude i Stalden; hele Møblementet bestod af en Trækasse, der var sømmet fast til Væggen. I det lille Hul var der hverken Plads til Skab eller Kuffert, og uden for Døren forrettede Folk i Gaarden deres Nødtørft, paa Trods af, at jeg mange Gange forbød dem det.

De lange kolde Vinteraftener maatte jeg efter strængt Arbejde sidde i det kolde, raaddent Rum; jeg forlangte saa et Kammer med Varme, hvor jeg kunde være om Aftenen, men blev henvist til mit Kammer; han mente nemlig ikke det var saa koldt, da det var i Stalden. Derimod blev hans Hund lukket inde i den varme Dagligstue, saa snart det var for koldt for den ude.

Dette beviser jo, at han ikke regner sin Karl saa meget som en Hund.

Efter 3 Maaneders Forløb maatte jeg saa rejse derfra paa Grund af, at jeg ikke kunde holde det ud længere, mod kun at faa Halvparten af, hvad jeg havde tjent.

Det er noget jeg synes trænger til at komme frem for Offentligheden, saa at enhver Karl kan vare sig for ikke at komme i den Mands Klør.

Tjenestekarl **Martinus Jensen,**
Bregnet Kirkeby Rønde.

Fra Nr. Aaby!

Maa jeg ikke have Lov at henlede Læsernes Opmærksomhed paa en Agrar her i Brangstrup. Hans Navn er Michael Mikkelsen.

For en Maaneds Tid siden rejste der en Dreng derfra, fordi han ikke maatte faa det, han kunde spise. De sagde til Konen, at de nok kunde spise lidt mere, men hun svarede, at de maatte nøjes med det, de havde faaet!

For nogle Dage siden rejste Fodermesteren. Agrareren syntes, han var bleven saa „vigtig", siden han var kommen i vor Forening!

Og det er maaske rigtigt. Sagen er, at vi ikke nu som før, vil krybe og sleske for disse Herrer. Vi siger vor Mening, selv om det skurrer i Agrarernes Ører. Kan de jkke taale det, faar de stoppe Bomuld i Ørerne.

Før kunde d'Hrr. gøre, som de vilde, nu skal de faa deres Misgerninger fremdraget.

Vi har jo „Tyendebladet"!

A. P. H.

Kammerater!

Det er ikke alene vor Opgave at skaffe „Tyendebladet" stor Udbredelse, men ogsaa Annoncer! Det mangler bare, at et saa stort og udbredt Blad ikke skulde have lige saa mange Annoncer som de andre Blade.

For at et saa stort Blad kan bære sig, maa det jo have en kolossal Udbredelse. Og det kan jo bære sig! Det maa derfor være et 1. Kl.s Annonceblad!

Mine Ord er da: „Skaf „Tyendebladet" Annoncer og køb altid hos dem, der annoncerer!"

Jeg siger: Vi vil ikke fylde vore surt erhvervede Skillinger i Lommen paa nogle Handlende, som er saa storsnudede, at de ikke vil avertere i vort eget Blad!

Lader vi dem det mærke, skal I se, de gerne vil tegne sig for en lille Annoncn i „Tyendebladet". Vor Handel vil de ikke af med. Som sagt: Naar vi optræder kraftigt, skal vi nok lære baade Storbønderne og de Handlende at tage Hensyn til vor Presse!

Mine Ord er derfor: Vi køber hos dem, der averterer i „Tyendebladet", og er der ingen i jer By, der allerede averterer, maa I hurtigst forsøge at faa dem til det!

Parolen maa være: Ikke en Øre til dem, der ikke vil!

En Tjenestekarl paa Fyn.

Mørk Arrest!

Hos en Gaardmand her i Bendstrup, Sogneraadsmedlem Martinus Winther, findes et Karlekammer, som jeg gerne vilde have Lov at henlede Opmærksomheden paa, fordi det er noget af det mest barbariske, jeg har set paa det Omraade.

Kammer kan man næsten ikke kalde det — snarere mørk Arrest. Det er beliggende midt i det ene Udhus — altsaa uden Vindue! Lys og Luft kommer aldrig derind.

Fra Gaarden kommer man først ind i Stalden, saa i Foderloen, derfra først ind i „Kammeret". Det er kun godt 3 Al. lang og 2 Al. bred. I det Hummer skal der bo 2 Mennesker, en Karl og en Dreng.

Ved højlys Dag kom jeg derind, men kunde intet se, før vi fik tændt Lys. Selv i daarlige Kamre er der dog gerne et Vindue, her er kun et Hul ud til Loen. Derigennem skal der altsaa komme Lys og Luft.

Fra Tyendeforeningen sendte vi en Mand op til Hr. Winther for at anmode ham om snarest mulig at faa det forandret. Men det var der ikke tale om han vilde. Kom selve Tyendekommissionen og vilde se hans Karlekammer, vilde han ikke lukke den ind. Altsaa skammer han sig dog ved at vise Folk „Herlighederne".

Selv om den Herre er Gaardmand og Sogneraadsmedlem, skal vi dog vise ham, at han skal komme til at tage Hensyn til vore Krav!

Anders Chr. Randers,
Form. for Tyende- og Arbejderforeningen.

Da det ommeldte Karlekammer baade er i Strid med Sundheesvedtægten og Brandpolitiloven, vil der nu ske en Henvendelse til disse Autoriteter, saaledes at Ejeren kan blive belært om, at han ikke kan byde hans Folk et saadant uforsvarligt, sundheds- og brandfarligt Opholdsrum.

Vi skal senere komme tilbage til denne Sag. **Red.**

Tyendebevægelsen.

—o—

Brohusene pr. Skelund.

Hr. Redaktør C. Westergaard!

Med stor Interesse har jeg fulgt det Arbejde, der er gjort gennem „Tyendebladet" for at højne og dygtiggøre de smaa og tilsidesatte her i Samfundet, Tyendet og Landarbejderstanden. Med stor Glæde og Begejstring modtog jeg Meddelelsen om den store Sejr, I har vundet ved, at Bladet udkommer i fordoblet Størrelse.

Der vil fra de mange Læsere og Læserinder Landet over gaa et Lettelsens Suk over deres Læber og en Tak til alle de Arbejdere, der har bidraget til, at Bladet har været saa indholdsrig og selvopdragende som intet andet Ugeblad herhjemme; men først og sidst vil vi sige Tak til Dig, ikke alene for de gode og letforstaaelige Artikler, Du har skrevet i Bladet, men det betydningsfulde Arbejde, Du har lagt ude i de forskellige Egne for Tyende- og Landarbejderstandens Fremtid.

Herefter melder jeg mig til Tjeneste i Eders Rækker for denne store Sags Gennemførelse. Tiden er inde nu, ogsaa her for at faa Tyendet og Arbejderne ud af den Sløvhedens Taage, der har hersket blandt dem om Forstaaelsen af de sociale Spørgsmaals Løsning.

Hermed tegner jeg mig for en Aktie i Bladet paa 5 Kr., som jeg er rede at betale til 1. Maj. Desuden vil jeg gøre Brug af Eders gode Tilbud i sidste Numer om Bladets Indførelse paa de Steder, hvor Ungdommen kommer tilstede; jeg vedlægger hermed 50 Øre i Frimærker . . .

Du maa gerne sende mig Prøvenumre til Uddeling; jeg skal nok faa dem ud til rette vedkommende. Jeg har sat mig i Forbindelse med Formanden for Skelund Ungdoms- og Idrætsforening om at holde Bladet og eventuelt oprette en Tyendeforening i Tilslutning dertil.

Formanden var stærkt interesseret deri, vilde forelægge Sagen for Bestyrelsen, og han bad mig lægge et godt Ord ind for at faa Dig til at rejse herned for at være dem behjælpelig dermed. I den Henseende var jeg jo villig til at gøre, hvad jeg formaar, ligesom jeg ogsaa personlig vil gøre alt det jeg kan, for at dette Foretagende maa lykkes. Det er paa vor Ungdom, at Danmarks Fremtid hviler; det Arbejde, der gøres for at højne og dygtiggøre dem til Forstaaelse af deres Livsværd. Det er Tusinder og atter Tusinder af Gange mere værd end alt det, der ofres paa Militarismens Afguns Alter.

Alle Vegne modtages Bladet mød Glæde; de fleste har aldrig anset, at vor Tyendestand kunde udføre et saadant Mesterværk.

Husmand **Hans P. Sørensen,**
Form. for Sydøst-Himmerlands Husmandsforening.

Til Tjenestefolk og Husmænd!

—:—

Vi staar nu overfor en Tid, der kræver et Spørgsmaal løst — Tyendespørgsmaalet. Skønt det i og for sig ikke er ny, saa er det dog først nu, der er paabegyndt et Arbejde for Spørgsmaalets virkelige Løsning, idet Tyende og Landarbejdere i Forening organiserer sig, og nu spørges der: „Danske Tjenestefolk og Husmænd, er I nu rede til at træde ind i Organisationen for at lægge Jert Bidrag paa Vægtskaalen til Spørgsmaalets Løsning".

„Ja", er der allerede mange, der har svaret, „vi er rede, der kaldes ingenlnnde forgæves paa os, naar det gælder saa frisindede og demokratiske Spørgsmaal, som i dette Tilfælde. Vi har altid ført og vil fremtidig føre de Ord i vort Skjold: Frie Mænd i et frit Land. Lige Ret for alle og Uret for ingen. Det er ikke Ord, vi bruger som Pynt, nej, vi staar bag ved Ordet og vil altid staa der, og da har vi Lov til at tro, at Sandhed og Retfærdighed sejre".

Du spørger jeg alle Tjenestefolk og Husmænd, der endnu ikke staar i vor Organisation: Vil I kaldes for frisindede Mænd og Kvinder, saa kræver Eders Retfærdighedsfølelse, at I nu rækker en Broderhaand ud for at hjælpe Eders egen Klasse, som nu staar overfor en Kamp, der skal føres mod Storbønderne og mod dem, der hidtil har regnet med os som Slaver.

Det lykkedes dem jo desværre alt for godt i 1854 at gennemføre en virkelig Slavelov, en Klasselov af den værste Art. Den Lov, som vi den Dag i Dag maa leve under, den Lov, som kun har brugt hele sin Funktionstid til at holde Tyendet nede i Trældom og Tvang, nede i Dybet og Mørket. Aldrig har den tilladt vor Klasse sig som selvstændige Mennesker med Samfundsrettigheder i Højde med de øvrige Samfundsklasser.

Det er jo noget saa naturligt, at man for at leve et menneskeværdigt Liv, først og fremmest maa betragte sig selv som Mennesker; men det er jo umuligt at komme dertil, hvis man skal underkaste sig den nuværende Samfundsordning; thi da maa ethvert normalttænkende Menneske ikke blot komme til at indse, at han eller hun er bleven skubbet ud over det Skel, der begrænser de Medbestemmende i Samfundsordningen, men yderligere er bleven underkastet en Undtagelseslov, ja, endogsaa noget saa modbydeligt som en Pryglelov. Tyendelovens § 27 siger nemlig, at Tyendet er underkastet Hustugt, Karle og Pige, henholdsvis til de er 18 og 16 Aar!

Men nu tager vi bestemt Afstand fra denne Samfundsordning. Vi vil gennem vor Organisation befri os for denne Spændetrøje og forsøge at tilkæmpe os Samfundsrettigheder i Højde med de øvrige Samfundsklasser, saavel social som politisk.

Naar vi kommer dertil, har vi Betingelser for at kunne leve et menneskeværeigt Liv i bedste Forstand.

Bendstrup pr. Mørke.

Anders Chr. Randers,
Tjenestekarl.

Præmierede — Tyender!

—:—

Jeg tænker paa, at der eksiesterer Foreninger nu til Præmiering af Tyende for lang og tro Tjeneste.

Jeg synes Foreningens Navn er godt valgt.

Det er tidt sværere, end man tror, at finde det Navn, der stiller Tingene i den rette Belysning.

Hvis man f. Eks. havde kaldt saadan en Forening for Tyendeskueforeninger eller Foreningen til Tyendevæsenets Fremme eller Husbondernes Ducørkasse for skikkelige og taalmodige Tjenere, kunde Navnet have voldt Misforstaaelse.

Man har med Rette lagt Vægten paa, at Tyendet har tjent ikke blot tro mod Herskabet, men ogsaa længe.

Et præmieværdigt Tyende maa besidde flere end en god Tjeneregenskab, det maa være kyndig i Arbejdet og ivrig i det, lydigt og langmodigt.

Paa samme Maade som en præmieværdig Malkeko ikke blot maa kunne give megen Mælk, men Mælk af et betydeligt Fedtstofindhold, og Dyret desuden maa have

normal Yverdannelse (ikke være trepattet), regelmæssig Kropbygning osv.

Og ligesom en Høne, der ønsker at tages for gyldig, maa lægge ikke blot store Æg og mange Æg, men maa kunne lægge Æggene baade Sommer og Vinter.

Det glæder mig, at Listen over de præmierede Tyende offenfliggøres i Aviserne. Det er en stor Ære for Tyendet, og det er ogsaa smigrende for Husbonden, der paa den Maade erhverver sig et godt Renomé paa Tyendemarkedet.

Saaledes har jeg set i Bladene, at der heldigvis er overmaade mange Husbonder, der lægger Vægt paa rationel Opdrætning af ædelt Tyende. Vil Foreningerne til Præmiering af Tyende for lang og tro Tjeneste virke med tilpas Iver og Skønsomhed, vil det næppe vare længe, før det lykkes at give Tyenderacen et ensartet og konstant Præg og befri den for dens Indhold af — figurlig talt — trepattede Tjenere.

Men om jeg i Beskedenhed maatte give Foreningen et Raad, tror jeg det vilde tjene dens Formaal.

Det er godt nok med at Præmielisterne offentliggøres, og jeg har heller ikke noget at indvende mod Præmiebeløbene. 10—20 Kr. er mange Penge for et Tyende og et godt Tillæg til de 5—6 Aars Løn, Tyendet har oppebaaret i Tjenestetiden.

Men hvorfor har man ikke tænkt paa at indføre Præmieskilter? Jeg raader Foreningerne til at tænke derpaa.

Tilbød man et langt og tro Tyende et Præmieskilt at hænge om Halsen ved højtidelige Lejligheder, vilde det lette Forstaaelsen hos mange — ikke mindst hos Tyendet — af Foreningernes sande Aand og Væsen.

Det var der meget vundet ved.

Sørensen.

Skjoldborg taler

ved et stort offentligt Møde i Forsamlingsbygningen i Aarhus Torsdag den 16. ds., Kl. 8.

Emne: **Udmarksfolkene.**

Alle indbydes, særlig Tjenestefolk og Husmænd.

Entré: 25 Øre.

Aktietegningen i „Tyendebladet".

—:—

For at vi kan faa Raad til at sætte mere ind paa at faa „Tyendebladet" mere udbredt, har vi ment, det var tjenligt at udvide Bladets Driftskapital ved at lade tegne nogle flere Aktier a 5 Kr.

Aktierne opkræves ikke før til 1. Maj.

Vi haaber, at saa mange som mulig lader sig tegne! Der skal jo store Kapitaler til Bladets Drift — flere Tusinde Kroner. Det er derfor nødvendigt, at vi faar Bladet saa udbredt som muligt, saa det selv kan klare alle de nødvendige Udgifter.

Alle Oplysninger om Aktietegningen faas ved Henvendelse til Bladets Kontor: Fredenstorv 5.

Aktietegningen slutter den 1. Maj. De, der kunde ønske at være Aktionær, anmodes derfor snarest at tegne sig.

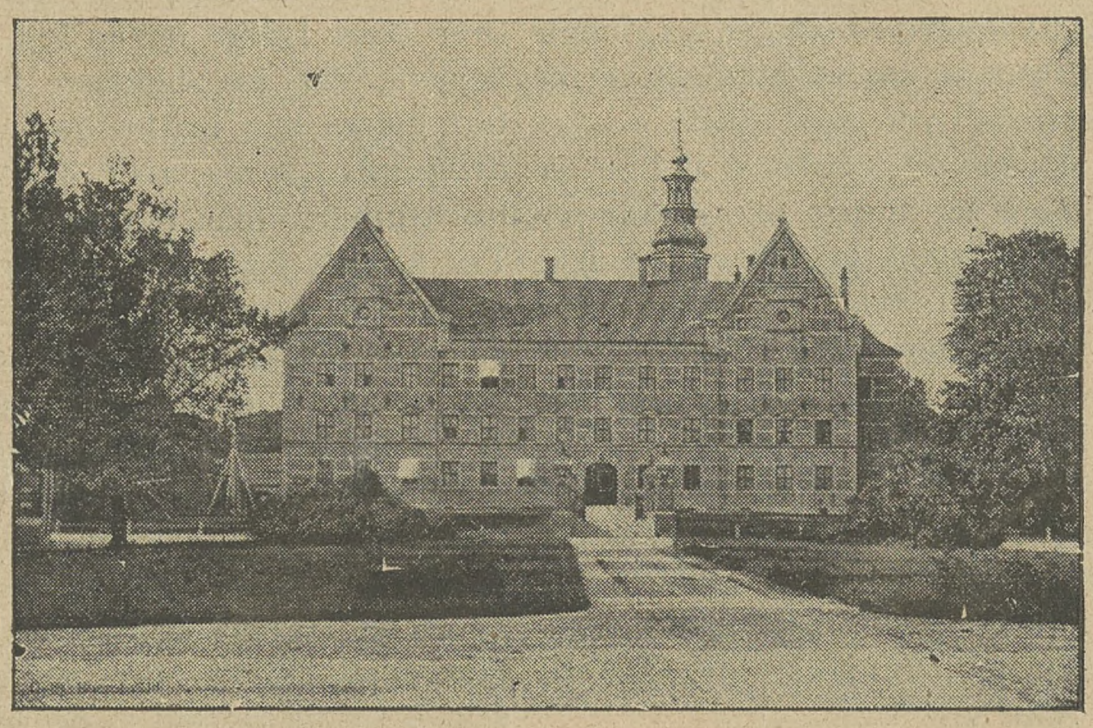

Efter den store Udbredelse, „Tyendebladet" i den sidste Tid har faaet, er det uden al Tvivl det bedste Blad at annoncere i blandt vore Ugeblade!

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet"!

Skellet, vi vil slette!

Hvem har givet Solen til de rige
for at svøbe Mørket om de smaa?
Jeppe Aakjær.

Greveslot.

Hvor ofte har vi ikke hørt den gamle Frase om, at Danmark er et dejligt Land, hvor ingen behøvede at lide Nød. Her har alle det saa rart, frit og godt, kort sagt, her i Landet lever vi alle — næsten alle — paa den grønne Gren, og ingen har Grund til at klage!

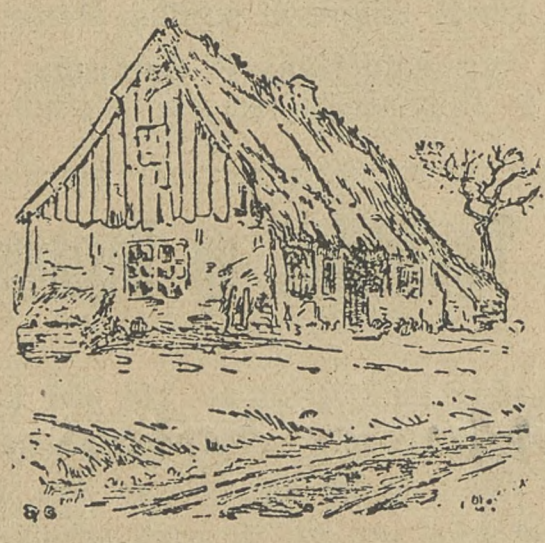
Den Historie har vi alle hørt. Enhver af de velstillede har den altid paa Lager, og den er ogsaa let at ryste ud af Ærmet.

Og samtidig han besørger det, beroliger han sin daarlige Samvittighed!

— — Vi indrømmer saa gerne, at Landet her er dejligt og frugtbart. Der er gode fede Muldjorder og Solskin i rigelig Mængde. Det vil sige: Landet har alle gode Betingelser for, at vi alle kunde leve et fredeligt Liv, fri for økonomiske Bryderier og Besværligheder.

Den Høst, vi aarlig bjerger, er et talende Bevis for, at vi lever i et rigt Land, hvor vi ikke behøver at flændse Sulet af hinanden for at leve. De 500 Millioner, vor aarlige Høst er værd, er ikke Smaapenge. Det er saa stor en Kapital, at vi alle kunde faa mere end nok til det daglige Behov, naar det var mere lige og fornuftigt fordelt.

Jo, netop! Hvis Værdierne var mere fornuftig og ligelige fordelte!

Landarbejderbolig.

Se engang paa de to Menneskeboliger her. Slottet, hvor den rige Drivert, Greven, bor, og Huset, den faldefærdige Rønne, hvor den fattige Slider, Arbejderen, bor med sin Familie. Har Du set det og tænkt over det, vil Du forstaa, hvor ulige fordelt Landets, Kulturens og Livets Herligheder er.

Vi ser her den store Kløft, det gabende Svælg, Skellet mellem de to Samfundsklasser.

Vi ved godt, hvorledes der leves i de to Verdener, Slottet og Lejehuset.

Paa Slottet lever Driverten højt paa det hans Slægtninger en Gang i Tiden har røvet fra Folket. Han lever af sine Arbejderes Slid. Arbejderne gaar derude paa Markerne og i Staldene og bjerger store Værdier sammen, uden de selv faar saa meget de kan leve deraf og ernære deres Familie paa en ordentlig Maade. Medens den store Jorddrot nyder Livet i fulde Drag deroppe paa Slottet, lever hans Arbejdere deres trællende Tilværelse i den usle Rønne, hvor det i dobbelt Forstand er bælgmørk!

Der er aldrig Tale om at faa en Smule Pynt til Hjemmet, det daglige Brød skal først betales. Der er ikke Raad til at købe en god Bog, daarlig nok holde et billigt Blad.

At komme i Teater og til Koncert er der aldeles ikke tale om. At tænke paa at opfriske sig ved en lille Ferierejse til Vesterhavet om Sommeren, vilde være det glade Daarskab!

Og hvem kunde trænge haardere til Adspredelse, Oplysning og Hygge end Arbejderen, der Dag efter Dag maa slide, saa han bliver krumbøjet før han naar de 50? Ingen — absolut ingen!

Alle disse Fordele har den adelige Drivert, som lever højt paa sine Fædres Rov. Han kan faa Raad til at nyde alt det herlige, som Livet har at byde paa.

Her ser vi Skellet: Til den ene Side Rigdom og lyse Dage, og til den anden Side Fattigdom og trællende Slid!

Saaledes er det. Det er ikke tomme Fraser, der er sagt i agitatorisk Øjemed. Det er den nøgne, kolde Virkelighed. Se paa Billederne og se paa Virkeligheden, saa vil Du give mig Ret.

Hvor meningsløs, hvor taabelig, hvor brutal er ikke en saadan Samfundsordning? Hvor kulturfjendsk og livsfjendsk er det ikke? Det er dræbende for alt det, der er godt og ædelt!

Men lad os ikke græmmes, fordi det er saaledes nu. Vi kan lave det om. Disse Forhold er bygget paa vor Dumhed. Den Dag, vi alle kan se det, og den Dag, vi staar samlet alle, den Dag vil vi tage det tilbage, som er røvet fra os med Vold og ved List.

Naar det er sket, vil Solen ogsaa straale til os!

Carl Westergaard.

Dagsorden

ved

Repræsentantmødet i Aarhus

den 16. og 17. April 1908.

—o—

1) Taktik (Carl Westergaard).
2) Jordspørgsmaalet (Johs. K. Johansen og Niels Mortensen).
3) Kontrakter, Arbejdstid og Løn (C. M. Madsen).
4) Oplysningsarbejdet, Højskolen, Kursus. (Carl Westergaard).
5) Tyendeloven og Beskyttelseslovgivning (H. J. Hansen, Røjle).
6) Valgret (Ole Ingerslev).
7) Bibliotek (Johs. K. Johansen).
8) Beboelseslokalerne (Laurits A. Jensen).
9) „Tyendebladet" (Carl Westergaard).
10) Oplysnings- og Anvisningskontor (***).
11) Emblem (M. Knudsen).
12) Agitationsmærker (Ahlman Hansen).
13) Tyendebevægelsen og Afholdssagen (***).
14) Programmet.
15) Lovene.
16) Agitationen (Bertram Eggers).
17) Eventuelt.
18) Valg af Styrelse.
19) „Tyendeforbundet"s indre Forhold.
20) „Tyendebladet"s indre Forhold.

— — —

Til Mødet, som begynder Kl. 1, er indbudt Repræsentanter fra alle Partier og Foreninger, som stiller sig velvillige over for vor Bevægelse.

Endvidere sender alle vore Afd. 1 Mand for hver paabegyndt 25 Medlemmer. Alle Amtsrepræsentanterne har Adgang med Stemmeret. Desuden maa Forbundets Medlemmer overvære Mødet som Tilhørere.

Den 16. om Aftenen afholdes der et stort offentligt Møde om Tyendesagen. Flere kendte Mænd har lovet at tale.

Formanden.

Menneskerettigheder.

—o—

II.

Hvem er det, der lovgiver i dette Land? En lille Klat Mænd. Hvem er udelukket? Først Halvdelen af alle de, der har naaet Valgrets-Alder, nemlig alle Kvinder, hvem man har søgt at indbilde, at de ingen Forstand havde paa at stemme, ingen Forstand paa Politik, paa at give Love, selv ikke Love, der kun angaar deres eget Køn. Man har affærdiget dem med Fraser, som at Kvindens Verden var indenfor Hjemmets fire Vægge, at det var ukvindeligt at tage Del i det offentlige Liv. Man har søgt at tilfredsstille dem med Fraser og smukke Sange om deres Dejlighed, deres Magt og deres kvindelige Dyder.

Nu for at sige det kort: foruden Kvinder har Tyende, Fattiglemmer og Forbrydere ingen Valgret.

Kvinderne afviser man med Fraser, Tyendet faar ikke engang det, dem anser man for saa underordnede Væsener, at det har kunnet volde ustyrlig Morskab, naar man har nævnt Valgret for Tyendet.

Hvorlænge vil I taale dette, I Tyender? Hvorlænge vil I gøre det meste og strængste Arbejde i vort Land, og som Løn behandles lige med Fattiglemmer og Forbryderen? Hvorlænge vil I dette, uden at kræve den Ret, som ethvert Menneske kan tilkomme?

Rej Eder, I som i Tusinde Aar har baaret de tungeste Byrder; rejs Eder og kræv Eder Ret. Slut Eder enig og trofast om Eders Fane, knyt Hænderne, bid Tænderne sammen og gaa fremad uden at se til højre eller venstre, og I vil naa Eders Maal — Menneskerettigheder — som andre Samfundsklasser.

Lov.

Til Repræsentantmøde!

—:—

Torsdag den 16. ds., Kl. 1, begynder Tjenestefolkenes 2. Repræsentantmøde eller Kongres.

Det første blev afholdt i Odense den 10.—11. Februar 1907.

Ved dette Møde blev der lagt Grund under Bevægelsen. Af de faa, der var mødt, blev der skrevet Program, som skulde gælde til vi kunde gaa videre.

— Det Aar, der er gaaet siden dette Møde, har været overmaade rig paa Begivenheder og store Sejre for os.

Nu tæller Forbundet to Gange saa mange Medlemmer, og vi har et stort og vel udbredt Blad!

Det er altsaa det, vi har naaet i det Aar. Nu skal vi have taget nyt Bestik. Der er Ting, der maa ordnes ved Programmet og flere nye Ting tages op.

Der er først og fremmest Jordspørgsmaalet, som maaske er det vigtigste. Dernæst Kontrakterne og Oplysningsarbejdet.

Der vil blive meget at varetage de to korte Dage.

Den første Dags Aften — Skærtorsdag den 16. — Kl. vil der blive afholdt et stort offentligt Møde i Forsamlingsbygningens store Sal, hvor Johan Skjoldborg og undertegnede taler. Maaske kommer ogsaa Jeppe Aakjær og Chr. Bundgaard.

— Det bliver et meget interessant og lærerigt Møde!

Enhver Afd. maa derfor sende saa mange Repræsentanter, som de efter Lovene maa sende. Har Kassen ikke Raad til at betale, findes der nok nogle, som privat vil ofre de faa Kroner, som det hele vil koste!

Ligeledes maa alle vore Amtsrepræsentanter møde. Der bliver antagelig dannet Kredsforeninger, og i dette Arbejde maa alle Amtsrepræsentanterne deltage!

Ethvert af vore Medlemmer, som ønsker at overvære Mødet, er velkommen.

Lad os saa mødes saa mange som muligt i Aarhus paa Torsdag Middag!

Carl Westergaard,
p. T. Forbundsformand.

Vor Bevægelse.

—:—

— Til Formand for den nye Afd. i Glostrup er valgt Th. Larsen, Mariendal, og til Kasserer N. P. Christensen, Vibyholm.

— I Søndags blev der afholdt et offentligt Møde i Mørke, hvor Red. Carl Westergaard talte. Der var mødt ca. 50 Mand, mest Tjenestefolk.

I den efterfølgende Diskussion deltog en Kontrolassistent Søndergaard, som ved alle Møder optræder til stor Morskab for Forsamlingen. Saa vidt vi ved, har har sat Rekord i at sige de fleste Dumheder i den korteste Tid, andet er der ikke at sige om Hr. Søndergaard. Hvor kan kommer, faar vi altid mange Medlemmer. Af den Grund skylder vi ham til Trods for hans Vrøvl en Tak.

—d.

— Til Formand for den nye Afd. i Ommestrup er valgt Kjeld Jacobsen, Ommestrup pr. Mørke.

— Tyendeforeningen for Brønderslev og Omegn holdt den 1. April Medlemsmøde paa Hotel „Brønderslev" med Hr. Kbmd. G. Bovin som Indleder. Hr. Bovin talte om Organisationens Betydning, ogsaa for Tyendet, og oplyste om, hvorledes Arbejderne i Byerne gennem deres Fagforening har naaet frem til forbrede Kaar. Derefter omtalte han Pressens Betydning for Organisationerne som et Bindeled, der bringer Meddelelse og Oplysning om alt angaaende Organisationernes Arbejde. Og sluttelig anbefalede Hr. Bovin Tyendet at søge at faa de gifte Landarbejdere med. Derefter en kort Diskussion mellem Bovin, Harald Jensen og undertegnede.

Efter Mødet vedtog Foreningen at sende 1 Repræsentant til Kongressen i Aarhus.

For „Tyendeforeningen i Brønderslev":
Wictor Hvidberg.

Uge-Kronik.

—:—

Til Læserne!

Vi har før anmodet vore Læsere om at spørge om et eller andet, som de gerne vilde vide.

Vi skal da forsøge at svare saa godt vi kan.

Vor lovkyndige Medarbejder, Hr. Fr. Sørensen, er altid tilrede til at forklare alle Lovparagrafer og oplyse om, hvad der er „Ret" og hvad der er „Uret".

Er der en af Læserne, der ligger inde med en god Ide, som kunde gavne vort Blad og vor Bevægelse, saa vilde vi gerne, om han eller hun vilde rykke ud med den.

Er der en, der har funden en god Artikel eller et kønt socialt Digt, som kunde passe for „Tyendebladet", saa maa Vedkommende sende det til os med det samme. Derved bliver alle Læserne Bladets Medarbejdere.

For at et Blad kan komme til at betyde noget, maa det staa i saa nær Forbindelse med Læserne som mulig. Derfor: Har en Læser noget at indvende mod Bladet, en god Ide eller noget at spørge om, saa send os straks et Par Ord.

Aakjærs Digt om Jylland,

som findes i dette Nr., er ikke af hel ny Dato. Det er skrevet i 1905.

Det er ikke

vor Medarbejder Fr. Sørensen, der har skreven den ondskabsfulde Artikel om vore præmierede Kolleger, men en af Landets store Forfattere. Han skjuler Navnet under det kønne Mærke „Sørensen".

Spydigt.

Forfatteren Carl E. Dangaard skriver i en Omtale af de grundtvigianske Højskoler følgende:

„Det kunde blive nødvendigt for den fri Folkehøjskole — for offentlig Anstændigheds og Troværdigheds Skyld — at søge Navneforandring, f. Eks. til kristelig dansk Missionssamfund til Klogskabens Udryddelse".

Hvad mon Højskolefolkene siger til det?

Redaktør Carl Westergaard

kan først efter Paaske holde Foredrag. Foreninger, som ønsker ham til den Tid, bedes meddele det snarest.

„Ny Tid"

— de unge Socialisters udmærkede Blad — bringer i sit sidste Nr. et Billede af „Tyendebladet".

Dette ejendommelige Fænomen skal vi i næste Nr. komme tilbage til.

Mod Drikkeriet!

Fem af „Tyendeforbundet"s største Afdelinger har enstemmigt vedtaget, at der ikke maa udskænkes Spiritus ved deres Møder og Sammenkomster.

Forenings-Meddelelser.

— „Udby og Omegns Tyendeforening" afholder Møde paa Udby Kro Lørdag d. 11. April, Kl. 8 ½.

A. Chr. Pedersen, Form.

Agitér for „Tyendebladet" blandt Venner og Bekendte!

Annoncer.

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til alle Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

I Hattefabriken,

Aagade 39, Aarhus,

antages Elever paa moderate Betingelsdr. Korte eller længere Kursus bestemmes efter Aftale.

En yngre Karl

kan faa Plads straks eller til Maj til høj Løn paa Tveden i Ørum pr. Brønderslev.

Chr. Jensen.

En yngre Karl,

som er vant til at omgaas Heste og som kan Pløje, samt en **konfirmeret Dreng** til at passe Køer, kan til 1. Maj faa Plads hos

Gaardbestyrer **L. Poulsen,**
Røjle pr. Middelfart.

En yngre Karl,

vant til at bruge Heste, kan fra 1. Maj faa Plads hos

Gmd. **Laurits Larsen,**
Aabylund,
Nørre Aaby St., Fyn.

En flink Karl

kan til 1. April faa Plads hos
Gaardejer **Niels Melgaard,**
Vroue pr. Skive.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

F. Borch's

nye Atelier,

Bropalæ 15, * Aarhus,

anbefales.

NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

* Husk! *

Ryesgades Mode-Magasin

— **Ryesgade 23.** —

Stort Udvalg i Damehatte.

Billige Priser.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos

Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Aarhus. Telf. 1436.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23–25. Aarhus.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,
70 Søndergade 70.
Absol. Aarhus billigste Urmager.
NB. Fine Sølv-Herre- og Dameure fra 10 Kr.
2 Aars skriftlig Garanti!!

Moderne Møbler,

solidt og smukt forarbejdede. Hele Udstyr saavel som enkelte Stykker. Billige Priser.

17, Frederiksgade 17, Aarhus.
P. M. Poulsen.

Cykler og Cykledele

sælges billigt og alt **Reparation** udføres hurtigt og solidt i **Værkstedet ved Sabro Kro.**

En Del brugte Cykler sælges til smaa Priser.

Tjenestefolk!

Skriv efter mit illustrerede Pragtkatalog over Uhre og Musikvarer.

Ved Medsendelse af denne Annonce faar De 25 pCt. Rabat.

Uhre en gros.
C. Thomsen,
Aagade 9, Aarhus.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Hattefabriken,

Aagade 39,
sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!!

Hatte moderneseres bedst her.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Undervisning.

Vejlby Højskole ved Aarhus.

Pigeskole Maj—Juli, Karleskole (**Haandværkerafdel.**) November—Marts.
Arne Møller, Forstander. **Geert Jørgensen.**

Hindholm Højskole

pr. Fuglebjerg.

Pigeskole Maj – Juli. Karleskole Novbr.—Marts. Sammen med Højskolekursus kan faas Uddannelse som Gymnastikledere.

Hans Hansen, cand. theol. **Laurits Nielsen.**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole) ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj og varer til August. **Karleskole** Novbr.—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling.**

Rasmus Bording. P. Bojsen.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Hvorfor skulde min Nation jages ud?" spurgte han i en myndig Tone. „I atten Hundrede Aar har mit Folk været plaget af de kristne, der falder over os som Ulve, tørstende efter vort Blod. Vi har været taalmodige under vore Lidelser, tavse i vore Pinsler; dog har I efterstræbt os. Vore Taarer og Sukke, vore Kvinders og Børns Jamren kunde have vakt Statuers Medlidenhed; men Mænd, der er af Kød og Blod, ligesom vi, og skabt af den samme Gud, har i den almægtiges Navn foraarsaget os Uret og Lidelser, hvorover selve Himlen kunde græde. Fy, skam Eder! Gaa til Eders Hjem og bed Gud om at tilgive Eder".

Han holdt et Øjeblik op; idet han derpaa løftede sine Hænder, raabte han med Eftertryk:

„Hævnens Gud, hvorfor sover din Vrede? Hvor længe skal vort Folk stønne under Uretten? Hvilke Forbrydelser har vi begaaet, siden vi saaledes skal males til Støv og vort Blod hældes ud, som om det var Vand? Svar mig, o Herre, thi længe har vi lidt, og vi venter paa dit Tegn".

„Jødetamp!" snærrede Manden, der havde svaret paa sin Vens Spørgsmaal. „Præk ikke for os, vi er kristne —"

„Forbandet være Du!" raabte den anden Mand hæftigt og gjorde en truende Bevægelse henimod Jøden. „Du besmitter Landet og burde fejes bort fra det Aasyn".

„Ned med Jøden!" raabte flere vrede Stemmer iblandt Mængden, der havde samlet sig omkring, tiltrukken af Ordstriden, og Hoben begyndte at trænge ind paa Aron med synlige Tegn paa at ville skubbe til ham; men idet han løftede sin Haand op mod Himlen, udbrød han:

„Den, der ikke respekterer Alderdommens graa Haar, vil sikkert blive fordømt. Abrahams og Isaks Gud vil beskytte mig. Tilbage, siger jeg, hvis I ikke vil, at Eders Arme skal falde lammet ned ved Eders Side, og Eders spottende Tunge skal blive stum for stedse, naar Herrens Vrede slynges imod Eder".

Han talte, som om han var inspireret, og hans mørke Øjne var fulde af Harmens Vredeslyn.

Nogle af Mængden omkring var saa imponeret af hans statelige Holdning og bydende Væsen, at de synes skrækslagne og veg tilbage. Men andre spottede og lo atter, idet de kaldte dem Kujoner og spurgte:

„Hvorfor er I bange for en Jøde? Ved I ikke, at i vor Faders Land har en Jøde ikke saa megen Ret som et Svin? Hvis I dræber et Svin, der ikke tilhører Eder, vil Dommeren idømme Eder en Bøde, men hvilken Dommer vil straffe Eder for at dræbe en Jøde?"

Dette Argument virkede, og den vrede Brusen af den tæt sammentrængte Skares Stemmer var ligesom Havets Vaandesuk, naar Stormen rejser sig; den varslede ilde.

Hoben trængte sig tættere og tættere om ham; en plukkede ham i Skægget, og en anden rev Huen af hans Hoved.

„Skammer I Eder ikke, I Dumhedens og Uvidenhedens Børn?" raabte han, medens han roligt og stolt knejsede over sine Plageaander.

Bøger og Blade.

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	Peder Jæger: Kronjyder	1.00
- 2.	K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby	0.80
- 3.	J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland	0.60
- 4.	J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild	0.85
- 5-6.	Jens Thise: Niels Klinker	2.00
- 7.	Peder Jæger: I de lonng Awtene	0.75
- 8.	Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ	0.65
- 9.	Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.	0.65
- 10.	J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten	0.65
- 11.	Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike	0.35

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Nr. Aaby.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Odense.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Køb kun Skjold-Cykler!

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos
Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.
Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Cykler paa Afbetaling. Skriv til **E. Christensen,** Tveden Ørum, Brønderslev. Vedlæg et 10-Øres Frimærke til Svar.

Fangel Cyklefabrik.

Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.

Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.

Telefon: Bellinge Nr. 8.

H. Hansen.

Om 8 Dage
har vi Paaske.

Alle, som trænger til Tøj, bedes besøge

Jens Kjeldsen.

Alle de nye Varer er hjemkomne, og Priserne meget smaa.

Søndergade 23—25.

Jens Kjeldsen.

Barnevogne,
nye og brugte,
sælges til billigste Priser hos Staldforpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

„Hakon Jarl"
leverer de fineste Herreklæder.
Guldsmeagde 33, Aarhus. Tlf. 1950.

„Ved I ikke, at jeg i fem og tredive Aar har boet i denne By som en hæderlig Borger, levet i Fred og Enighed med alle mine Medborgere, baade kristne og Jøder, og at jeg ikke har fornærmet noget levende Menneske".

„Du har taget Aagerrenter", raabte en.

„Det er Løgn", svarede Aron. „Jeg laaner ikke Penge ud; jeg er handlende".

„Og snyder de kristne", indskød en anden.

„Atter Løgn", sagde Aron, „thi jeg er ærlig og handler redeligt".

„Hvorledes har Du da samlet Dig en Formue?" spurgte en stor, sværlemmet Fyr, der var klædt i et fedtet Faareskind og havde en stor Pelsværkshue paa Hovedet, og idet han trængte sig frem, svingede han sin store Næve lige for Arons Ansigt.

„O, Mand med raa Hidsighed og ynkelig Uvidenhed", udbrød Aron haanligt; „naar Du har sovet, har jeg arbejdet. Naar Du har følet Dig i dorsk Ligegyldighed paa Grund af Nydelsen af Vodka (russisk Brændevin), har jeg haft Hoved og Hjerne klar til at tænke med. Jeg har ikke krænket Naturens Love, men har ydmygt stræbt efter at leve en ærlig Mands Liv, hvem Gud skabte i sit Billede".

Hvor berettiget end hans Svar var, saa var det ikke egnet til at berolige Lidenskaben hos de Mænd, som hørte det.

Aron var en velkendt Skikkelse i St. Petersborg og var ikke mindst kendt for sin Lærdom og store Forstand end for sin Godhed og sit ædle Hjærte; men hans Race og Religion havde al Tid været Genstand for det Folks Had, blandt hvilket han levede, og de mest uvidende og drukne Dagdrivere troede, at de var fuldstændig berettiget til at haane en Jøde.

Den Mand, som han havde tiltalt „Mand med raa Hidsighed og ynkelig Uvidenhed", blev rasende, og idet han vendte sig til de omkringstaaende, udbrød han:

„Brødre, er det saaledes, vi skal tillade en vantro Jøde at prædike for os? Skal vi lade os fortælle, at vi er raa og uvidende Mænd, og dog forblive rolige og taalmodige, som om vi ingen Røster havde, og ingen Følelser og intet Hjærte?"

„Nej, nej", raabte mange. „Det skal ikke ske. Ned med den forbandede Jøde".

„Ja, ned med ham og hele hans Stamme!" raabte Manden, som blev dristigere, da han saa, at han havde hele Hoben paa sin Side. „Lad os prygle ham og knække hans Ben og rive hans fine Pels af ham".

Manden greb fat i Arons Kappe og rev den op, men han havde gjort for megen Regning paa Arons Alder og Taalmodighed, thi den gamle Mand greb ham med en forbavsende Hurtighed og klemte ham, saa at hans fedtede Ansigt blev bleggult. Men Hoben brølede og skubbede ligesom en Flok rasende Ulve, der kæmper for Bytte; Manden blev reven ud af det Skruetag, hvori han holdtes, og det havde været galt fat med Aron Aromo, hvis ikke Folk var bleven hindret i deres Forehavende, ved at en høj, barsk Stemme raabte: „Holdt, holdt!"

Den Myndighed, hvormed Ordene blev ytret, udøvede saa megen Indflydelse paa Mængden, at de holdt inde, og saa banede en kraftig og smuk ung Mand sig Vej ind midt iblandt dem og udbrød:

„Tilbage Hunde og Daarer, og lad den Herre i Fred, eller det gaar Eder ilde. Jeg har sagt det. Tag Eder i Agt".

(Fortsættes).

Køb Fodtøj i
Skotøjs-Depotet Søndergade 56
ved Einer E. Mønsted.

Husk vort Princip er:

Stor Omsætning, lille Avance.

Ingen kan sælge saa billigt som vi, f. Eks. Dame-Knapsko 2,90, Herre-Fjedersko 3,85. Alt andet i Forhold til ovenst. Priser.

Bl. Annoncer.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning

(Mikkel Andersen),

Bredgade — Brønderslev.

Køb Deres

Klæder,

Arbejdstøj

og Fodtøj

samt alt henhørende til

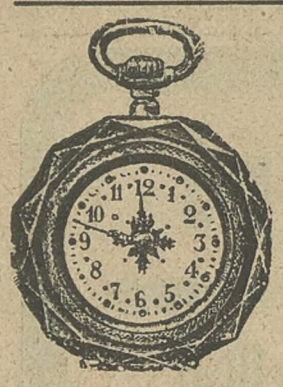
Herre- og Drenge-Ekvipering i

Specialforretningen,

17, Kongegade 17, Nyborg.

Tilfredsstiller Varerne Dem ikke, faar De Pengene tilbage.

Eget Skrædderi. — Varelotteriets Leverandør.

Herm. E. Jacobsen,

Ryesgage 14,

Aarhus.

Uhre & Kæder

i fineste Kvaliteter.

Billigste Priser.

Jyllands største

Cykleforretning

er hos

Esper Andersen,

- Jebjerg St. -

Foredrag eller Oplæsning

af **„Livet paa Hegnsgaard“**, „Karen Bornemann“ o. l. tilbydes for 10 Kr. pr. Aften. Ingen som helst Rejseudgifter.

Literat **Lindberg,**

Frederiks St.

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en **ny Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til

Cyklehandler **Alfred Hansen,**

— Eiby St. —

Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Gentlemen!

Rejs til Aarhus og ekviper Dem fikst og solidt til billigste Priser

i

Engelsk Beklædnings-Magasin,

Østergade 1, Aarhus.

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —

Største Lager af

- - Manufakturvarer. - -

Billigste Priser.

Th. Olrik.

❁ Skotøj ❁

købes **bedst** og **billigst** hos

Carl Hansen Dall's Eftf.

(J. Chr. Petersen),

Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg

Forlang Tilbud.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværket i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden

---

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,

— Røjle Enge pr. Strib. —

Danmarks største og ældste Cykleimport

15,000 Cycler solgt i et Aar,

leveser i Aar den bedste Cycle til den billigste Pris.

5 Aars skriftlig Garanti.

Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franko.

Jens Nielsen,

Vestervoldgade 7, København K.

Køb ikke

Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr	65,00.	Lyslygter	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad	-	4,00.	Gaslygter	-	2,25.
Dæk med Kanttraad	-	5,50.	Kjolenet	-	0,65.
Slanger	-	2,50.	Fodpumper	-	1,00.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.

St. Pederstræde 28. København.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

* * * * Stjerne-Øl * * * *

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Eders Varer hos

Holger Sinding, Sparekassebygningen, Brønderslev

Største Udvalg. — Reel. — Billig. — Bestemt.

Gør et Forsøg — Resultatet bliver Tilfredshed.

Bemærk Adr.: Holger Sinding, Sparekassebygn.

Folkene mistede alt deres Tøj og havde ikke assureret! Saaledes slutter mange Meddelelser i Bladene om Ildebrande. Men det er dog en let Sag at faa forsikret. De behøver kun at henvende Dem til „Tyendebrandkassen“s Repræsentant i hver Sogn, som straks assurerer for Dem. Eller De kan sende et 5-Øres Brevkort til **„Tyendebrandkassen“ i Næstved,** og De vil straks faa enhver Oplysning frit tilsendt. „Tyendebrandkassen“ har enestaaende fordelagtige Betingelser og billig Præmie.

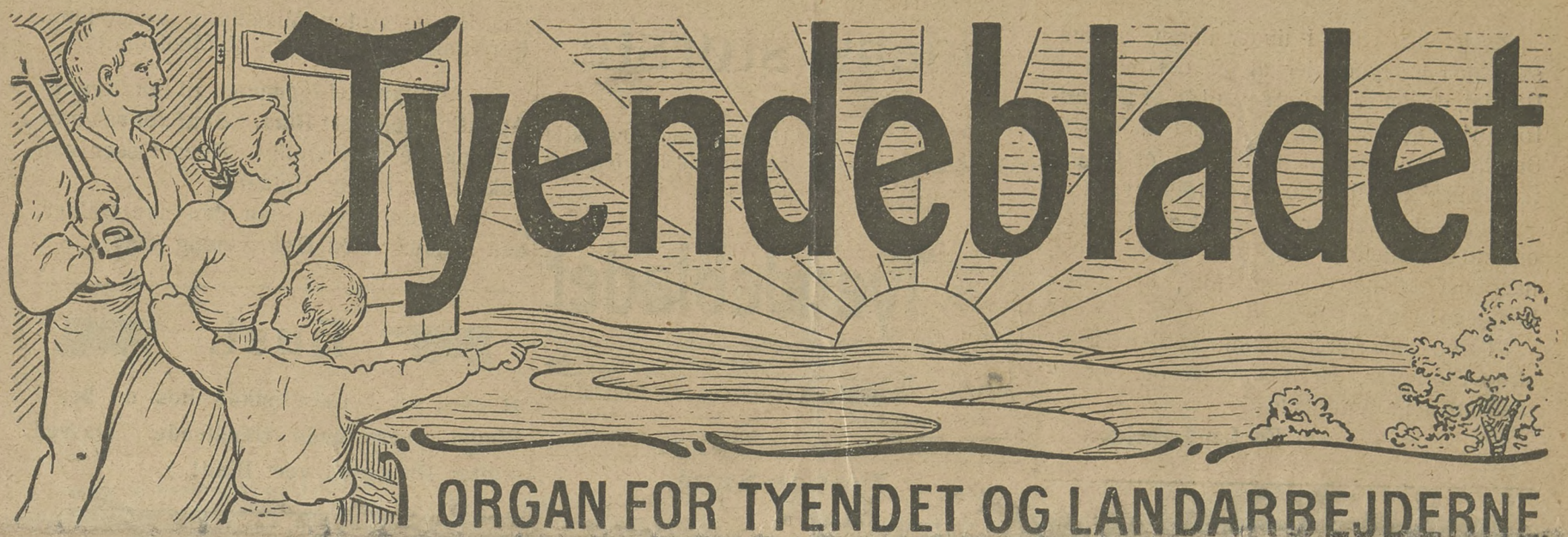
Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.

Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Koopmanns Margarine er over alt!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 29. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Onsdag den 15. April 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Tyendesang.

Mel.: Med min Hakke, min Skovl og min Spade.

Vi sled i jert Hjem, og vi pløjed' jer Jord,
og fyldte jer Lade og Gemme.
I gav os de Smuler, der faldt fra jert Bord
og talte i valne og haanlige Ord
om vor Frihed, vor Ret og vor Stemme.

End ejer I Landet med Mark og med Skov
og mægter vort Fremskridt at hæmme;
dog vid: at vi fordrer til Livets Behov
og anklager jer for det elendige Tov
af vor Frihed, vor Ret og vor Stemme.

Og selv om I spinder af Rænker et Næt,
vort Haab kan I ikke beskæmme.
Thi vi er de mange, — vi fylker os tæt,
og I skal os finde til Kampen beredt
for vor Frihed, vor Ret og vor Stemme.

M. L. Madsen.

En ny Tyendelov?

—o—

„Den Dag Tyendeloven afskaffes, skal have Plads i Historien lige med den Dag, da Stavnbaandet blev ophævet!"

Jeg læste for et Par Dage siden, at Tyendekommissionen (efter at have døset et Aar, selvfølgelig!) skulde samles til Møde i Sommer, hvor de skulde lægge den sidste Haand paa „Værket". Kommissionens Forslag (til en ny Tyendelov?) skulde saa forelægges Rigsdagen i Begyndelsen af næste Samling.

Denne „Oplysning" glæder mig unægtelig meget. Det er nemlig altid saa rart at vide, hvad der venter os, selv om det er en ny Klasselov!

Jeg skønner nemlig, at det er det, der er i vente. Vi er altsaa ikke naaet saa vidt med vor Demokratisering af Samfnndet, at vi kort og godt kunde sige til Overklassens forbenede Repræsentanter i denne Kommission: Vi ønsker nu alle Rester af Fortidens Stavnsbaand og Slaveri ophævet. Her staar vi ved et Spørgsmaal, hvor der ikke kan akkorderes, tuskes og forhandles. Vi er Demokrater helt ud og vil ikke være

Povl Christensen.

Vi bringer her et Billede af den radikale Politiker, Husmand Povl Christensen, som er Repræsentant for Sorø-Kredsen i Folketinget.

Povl Christensen [illegible]
Venstres bedste Mænd.

fule Forræddere, at vi i den Grad skulde svigte vort Program og flygte fra Fanen, naar det gælder!

Se, saaledes havde jeg ventet at Talen fra den Side havde lydt, naar det gjaldt dette Spørgsmaal. Jeg synes den — eller disse — Røster, der skulde lyde saadan, er saa svage. Ærlig talt forstaar jeg ikke, hvorfor det er saadan. Men det kommer maaske. Det kan maaske ikke være her endnu.

Vi skal maaske vente til den Dag, da Tyendekommissionen overrækker Landstingets Godsejere og Folketingets Gaardmænd den store Gave: En ny Klasselov! Naar det sker — og det sker nok, desværre! — venter vi, at alle de, hvem Frisind er mere end et Ord, vil rejse sig til Protest.

— Maaske er det meningsløs at forlange noget af andre, end af os selv. Det er jo vor første Pligt selv at tale om det, selv at protestere. Men fra den Side, hvorfra det hedder, at Tyendet baade skal have kommunalt og politisk Valgret og gøres fuldt ud meddelagtigt i alle Samfundets fremtidige Trivsel, fra den Side har vi Lov at vente os meget, for ikke at sige alt!

Efter min Mening er det en højst fejlagtig Maade at forstaa Ordet Reformering ved at lave brutale og uretfærdige Klasselove mere moderne og tidssvarende. (Mildere kan der vel ikke være Tale om, naar Foreningsfriheden skal tages fra os!)

Der er den samme Logik i at halvere den Slags Love, som at paalægge en Røver kun at plyndre halvt saa mange Mennesker.

Er det rigtigt? Er det retfærdigt? Er der Mening i det? Nej ikke for 2 Øre. Røverens Forbrydelse er lige stor og en Klasselov er lige uretfærdig, selv om den blev „halveret".

Hørup har en Gang talt om „Reform-Idioter". Jeg antager, han har tænkt paa dem, der er Tilhængere af saadanne „Reformer".

— Fuldstændig Afskaffelse af Tyendeloven, fuldstændig Afskaffelse af Uretten, det er vort Program, og det viger vi ikke fra!

— — Jeg kan i al Fortrolighed betro de ærede Agrar-Repræsentanter, at de gør saare klogt i at lade Kravet om Klasselovgivning paa dette Omraade forsvinde, da det vil tjene dem bedst.

Fra vor Side vil der blive sat **alt** ind paa at protestere paa en saa kraftig Maade dermed, at de skal mærke, det ikke er store Ord og Spøg altsammen, men ramme Alvor!

Jorddrotterne skal nok en Gang med det første faa at vide, at Tiden ikke alene er deres, men ogsaa vor. Vil de ikke aflevere Forrettighederne med det gode, maa de tage Følgerne!

— A. C. Meyer har en Gang sagt: Godsejerne er saa glade ved Tyendeloven, fordi den smager saa dejlig af det gode gamle Slaveri!

— Jeg vil her føje til: Lad os saa nu sætte alt ind paa at faa de sidste Rester af Slaveriet afskaffet.

Nu er Tiden inde!

Carl Westergaard.

Fra Slagmarken.

—:—

Skandalen i Bendstrup!

Jeg har længe vidst, at man skal være forberedt paa det værste, men jeg havee dog aldrig troet, at man skulde være forberedt paa at træffe en Menneskebolig uden Lys og Luft midt i en ny Bygning!

Det er dog den stiveste endnu! Det er en Rekord. Og lad ham, der sætter den, faa al „Æren"! Han skal have det, der tilkommer ham!

— Jeg vilde hellere bo i en Jordhule end i Hr. Agrar Winthers Karlekammer! Det første Sted kan man let faa Lys og Luft, men ikke det sidste.

Paa den ene Side af Kammeret er der Foderlo, paa den anden Side Vognskur, paa den tredie Side Tørvehus og den fjerde Side — Stald!

Det er hyggeligt! Ikke sandt?

Jeg kunde have Lyst til at sige til alle

Tjenestefolk: Naar I finder noget saadant, saa maa I skynde jer at faa det meldt til Politiet, da det er Overtrædelse af Brandloven! Og samtidig skal det meldes til Sundhedskommissionen, da det er Overtrædelse af Sundhedsvedtægterne!

Saadanne Agrarer har godt af at faa en ordentlig Endefuld! Og det svider mest, naar det er hans Tjenestefolk, der giver ham den!

Turen maa først komme til den Bendstrup Storagrar, Hr. Gaardejer og Sogneraadsmedlem Winther!

En Landarbejder.

Paa Grund af de mange Helligdage maa „Tyendebladet" desværre udgaa i halv Størrelse.

Vi haaber, Læserne tilgiver den lille Uregelmæssighed. Red.

Literatur.

—:—

Johan Skjoldborg: **Husmandsbevægelsen.** (16 Sider. 10 Øre).

Et Skrift af Skjoldborg om Husmandssagen — jeg vil hellere sige Landarbejdersagen! — er der ikke stort at sige om i en Anmeldelse. Naar det Emne behandles af denne Forfatter, kan man spare sig at tale om baade det ene og det andet! Pjecen anbefaler sig selv!

Om dette Skrift ved jeg ikke andet at sige end dette: Lad os læse det og lad os faa andre til at gøre det samme! Det faas paa alle de radikale Venstreblades Venstrepresse.

*

Albert Bayers jyske Bibliotek.

Det er en Samling billige, morsomme Bøger paa „Jysk" af jyske Forfattere.

Flere af dem er ret godt kendte, og hvor de bliver læst op vækker de altid stormende Bifald.

Jeg skal ikke komme ind paa at omtale de enkelte Bøger, men kun anbefale dem det bedste til dem, der ønsker en god og morsom Underholdning. De egner sig godt til at læse op i Foreninger, der ønsker sig en morsom Aften.

— Bøgerne faas hos Boghandlerne eller paa Alb. Bayers Forlag, Aarhus. (Se omst. Annonce). **C. W.**

Vor Bevægelse.

—:—

— **Enhver, der endnu ønsker at være med til at udvide Bladets Driftskapital, anmodes om snarest at tegne sig for en Aktie paa 5 Kr., som opkræves 1. Maj. Aktietegningen slutter 1. Maj. Skriv derfor straks til Bladets Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus.**

— En ny Afd. er oprettet i Paarup Sogn ved Odense. Til Formand er valgt Fodermester Fr. Madsen, Vrangsbæk.

Paa Lørdag holder de Møde i Villerstofte. Ahlman Hansen taler.

— Tyendeforeningen i Refsvindinge havde Møde den 9. ds. med Ahlman Hansen som Taler. Der var ikke mødt ret mange, da Gaardmændene forbyder Folkene at gaa. Gmd. Karl Hansen havde forbudt hans Karl at gaa til Mødet, og flere har nok fulgt hans slette Eksempel! Den 18. er der Møde igen. **A.**

— Forsøg at skaffe „Tyendebladet" nogle Annoncer fra de forskellige Byer. Smaa Annoncer kan optages til en meget billig Pris. Køb kun hos dem, der vil annoncere i vort Blad!

— Ahlman Hansens Virksomhed paa Fyn gaar godt. I Søndags talte han ved et Møde i Brylle, hvor der blev oprettet en god Afd. med Chr. Jensen som Formand.

— Mødet i Kjøng, hvor Ahlman Hansen talte, forløb godt. Der blev oprettet en Afd. Et Udvalg er nedsat.

— Søndag den 5. April afholdt den nyoprettede Afdeling for Svejstrup og Omegn Generalforsamling, hvor Foreningens Program og Love blev vedtaget.

Bestyrelsen bestaar af følgende: Laurits A. Jensen, Svejstrup Skovgaard (Formand), Jørgen Nielsen, Svejstrup Østergaard (Næstformand og Kasserer), Laurits Larsen, Alken Østergaard, Husmand Anders Sørensen, Nygaarde, og Anton Mikkelsen, Vederslund. Foreningen tæller nu ca. 30 Medlemmer.

— **Benyt Helligdagene til en kraftig Agitation for vort Blad. Skaf det saa stor Udbredelse som mulig! Hver Læser kan nok skaffe en ny Holder.**

Send os Navnet paa den nye Holder, saa ssnder vi en Opkrævning senere.

Tidens største.

—:—

Under denne Overskrift bringer „Ny Tid" følgende Billede og Tekst:

Tyende-Sang.

Her kommer fra Dybet den mørke Armé
og fordrer af Verden et Svar;
skjønt Dagningens Glimt i vor dryppende Le
er al den Pande vi har,
vi vovet en Kamp for vor nedtraadte Ret
og løfter i Vejret paa Skjændselens Bræt
den Tusindaars-Lænke, vi bar.

Vi harved din Ager, vi skar dine Neg,
vi strigled din blommede Hest,
vi lytted bag Stalden til Rotternes Leg,
naar selv du gik pyntet til Fest
Du drømte paa Bolstre, vi slumred paa Halm,
hvor Dyret er Nabo og Luften er kvalm,
og Svindsoten kommer som Gjæst.

Vi haaber det ud gjennem Luge og Lo,
hvor dundrende Plejlene gaar:
Kom frem af jert stinkende Staldkammer-Bo,
se ud fra de lækkende Vraa'r!
For Fronten Reveillen nu løfter sin Klang,
lad Mismodet synke, syn med paa vor Sang,
jer Dagning paa Ruderne staar

Vi ejer paa Jorden knap Trævl eller Traad,
kun denne vor skorpede Haand;
til Menneskekaar fik vi kummerligt Raad,
i Ørkner vandred vor Aand.
Da Herre, som hisset gjennem Samfundet red
hen over de Rygge, du trykkede ned,
nu smyger vi af dine Baand!

Vel er vi en kuet og slidende Hob,
kun Trælle i Velstandens Gaard,
i Samfundets Aske en nedtrykket Job,
der skraber sin Byld med et Skaar,
snart svinger for Ruden dog Opgjørets Lyn,
se op, Kammerater, det lysner i Sky'n,
Befrielsens Malmklokke slaar!

Ja, slip hvad der trykker paa Skulder og Sind,
og sving imod Lyset din Hat!
Endnu har du Ungdommens Rødme paa Kind
og Rester af Letsindets Skat.
— Da pløjer vi muntre vort bolgende Land,
naar først vi har friet vor knede Stand
fra Tusindaars-Trældommens Nat.

Ippe Aakjær

„Tyendebladet".

Atter beriges vort Land med et nyt Blad. Det er jo ingenlunde noget nyt Fænomen, da der jo baade mod Vinter og Vaar udkommer nye Blade.

Dog — vort Blad har en Fordel frem for de andres: det udgives af et nyt, opvaagnende Samfundslag, og skal være Organ for den Bevægelse, vort Folkesamfunds nederste Lag — Tyendet — i det sidste Aar har rejst. For saa vidt er det noget nyt.

Det er første Gang i vort Lands Historie, at Tyendet og Landarbejderne har forsøgt at organisere sig med det bestemte Maal: at tilkæmpe sig bedre Livsvilkaar.

Det er første Gang, at dette store Samfundslag udgiver et Blad, som skal være deres Talsmand i Striden: Kampen for større Ret.

Det er første Gang, der har været udgivet et Blad specielt for Tyende- og Landarbejderklassen! Altsaa: Dette Blad møder fra første Begyndelse med en Del større Eksistensberettigelse end de andre Blade, fordi det har som Opgave: at repræsentere et opvaagnende Folkelag!

— Vi har Opgaver nok at tage op; vi har Maal nok at kæmpe for at naa, og vi har Mod til at tage fat!

— — Paa hvilken Tid af vort Lands Historie har der vel været et Folkelag, der har været saa daarligt stillet som os? Hvornaar har der været større Kloft mellem de forskellige Klasser, end der er mellem Tyendet og de andre? Vi ved det ikke! Vi tror ikke, det nogensinde har været. Derfor forekommer det os endnu mere naturligt, at der nu bliver begyndt paa at udjævne denne Klasseskel — begyndt netop af dem, der bedst føler det, nemlig Tyendet.

Det er i denne Kamp, at Tyendebladet skal være os en trofast Hjælper og Samlingsmærke.

— Husmændene har nu faaet deres Organisation og deres Blad. Storbønderne ligeledes. Arbejderne i Byerne deres. Og Frugten? Ja, vi ser den tydelig. De har vunden derved, vunden i Kultur og økonomisk Velstand.

Hvorfor skal vi — den nederste Klasse — Tyendet, ikke ogsaa have vor Organisation og vort Blad?

Jo, selvfølgelig. Vi kan jo vente os det samme som de andre: Udvikling og Fremgang!

Vi vil derved jævne Kløften mellem os og de andre — og derved faa vor Menneskeret respekteret.

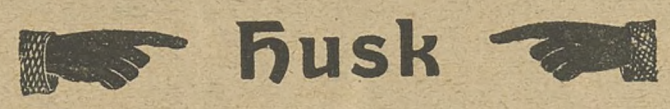
Kunde vi vel vente os noget bedre? Nej, absolut ikke! Det er det, vi nu stræber efter. Det maa være vort Maal! Og saa dette: Vi har fuldt ud Vished for, at det kan naas gennem Organisationen og vort Blad, Tyendebladet. Derfor bliver

Medens meget af det, der er forbigaaende, tildrager sig Mængdens Opmærksomhed, glider ofte Tidens største Begivenheder upaaagtede hen.

Det saa i Begyndelsen ogsaa ud til, at Tyendebevægelsen skulde friste denne [illegible] og efter et Aars Forløb har Organisationen nu skaffet sig Afdelinger Landet over. Deres Blad, hvis første Numer vi bringer et Billede af, udkommer 1 Gang ugentlig og er i sidste Maaned samtidig med, at det er økonomisk sikret, udvidet til 8sidig Format.

En Støtte har det været, at Gaardmændene og grundtvigianske Højskolemænd er bleven bange og har forsøgt at modarbejde Bevægelsen. Nu findes der næppe nogen mere livskraftig Rørelse her i Landet.

At Bevægelsen er livskraftig, skyldes dog langtfra alene, at der har været arbejdet godt, og at den har haft ufornuftig Modgang. Det store er: Det er Tyendet selv, der har rejst sig.

at gøre dit Foraarsindkøb hos de her i Bladet averterende Handlende. Derved støtter Du ogsaa vort Blad!

Uge-Kronik.

—:—

Et godt Forslag!

Som bekendt har enhver, der tegner sig for en Aktie paa 5 Kr. i Bladet, Ret til at forlange at faa Bladet gratis i 2 Aar.

Der er faa, der forlanger det; derimod anmoder de os gerne om at sende Bladet til en anden. Og det er meget klogt!

Vi kunde have Lyst til at opfordre alle til at gøre ligesaa. Vi har nok alle en eller anden god Bekendt, som vi kunde ønske ugentlig læste Bladet.

Ved at tegne sig for en Aktie kan det opnaaes. „Tyendebladet" gratis i 2 Aar vilde være en god Gave at forære en gammel Ven, sin Fa'r eller sin Kæreste!

Tegn derfor en Aktie paa 5 Kr. og lad en anden nyde den Fordel at have Bladet i 2 Aar!

Gamle Vaner —

Det gamle Ord om, at gamle Vaner har dybe Rødder gælder ogsaa, naar Talen er om Annoncering.

Der er enkelte Blade, som Folk altid sender deres Annoncer til, fordi det er „Skik og Brug". Der er Ugeblade, som ikke har halv saa mange Læsere som „Tyendebladet", som Folk dog gerne vil sende deres Annoncer til.

Det er af gammel Vane og det er Spild af Penge!

Hvad var f. Eks. mere naturligt, om Annoncer om Plads tilbydes altid først og fremmest blev sendt til „Tyendebladet", der ugentlig læses af Tusinder Tjenestefolk fra Vesterhavet til Østersøen!

Det vilde være noget saa naturligt og selvfølgeligt!

Men i Stedet derfor vil Folk hellere sende deres Plads-Annoncer til Ugeblade, som kun faa læser, eller tarvelige Annonceblade, som absolut ingen læser!

Skal en Annonce gøre sin Virkning, maa den i et Blad, som har stor Udbredelse, og som læses.

Disse Fordele har vort Blad. Det vil derfor en Gang faa mange Annoncer, trods den gamle Vane, at sende Annoncer til Blade, som faa eller ingen læser!

Strejke paa Kærehave!

5 af „Husmandsskolen"s Lærere har nedlagt Arbejdet paa Kærehave, fordi de ikke kunde enes med deres Arbejdsgiver, Hr. Forst. N. Klodskov

I Bladene meddelte Forstanderen, at det ikke var hans Skyld, men Husmændenes!

— — En Forstander ved en Ungdomsskole burde aldrig færdes med Usandhed!

Forenings-Meddelelser.

— Refsvindinge Tyendeforening afholder Medlemsmøde hos Stenhugger Poul Hansen Lørdag d. 18. April, Kl. 8. Alle Medlemmerne bedes møde. Valg af Formand og Bestyrelse.

— Møde i Vejle Forsamlingshus paa Fyn Lørdag den 13. ds, Kl. 8. Ahlman Hansen taler.

Korrespondance.

Til L. J. pr. Olstrup! Tak. Kan bruges. Ikke Honorar.

Til N. J. K.! Jo, gode, velskrevne Artikler optages altid i vort Blad.

Til Fr. A., Arøje! Skriv kun. Vi retter.

Agitér for „Tyendebladet" blandt Venner og Bekendte!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En Pige,

som vil deltage i Malkning og indvendig Gerning, kan til 1. Maj faa Plads hos Gmd. **Hans Jensen,**
Viby,
Nørre Aaby St., Fyn.

I Hattefabriken,

Aagade 39, Aarhus,
antages Elever paa moderate Betingelsdr. Korte eller længere Kursus bestemmes efter Aftale.

En yngre Karl

kan faa Plads straks eller til Maj til høj Løn paa Tveden i Ørum pr. Brønderslev.

Chr. Jensen.

En yngre Karl,

vant til at bruge Heste, kan fra 1. Maj faa Plads hos

Gmd. **Laurits Larsen,**
Aabylund,
Nørre Aaby St., Fyn.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Aarhus.

Hattefabriken,

Aagade 39,

sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!!

Hatte moderneseres bedst her.

F. Borch's

nye Atelier,

Bropalæ 15, * Aarhus,

anbefales.

NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos

Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Aarhus. Telf. 1436.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23–25. Aarhus.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,
70 Søndergade 70.
Absol. Aarhus billigste Urmager.
NB. Fine Sølv-Herre- og Dameure fra 10 Kr.
2 Aars skriftlig Garanti!!

Cykler og Cykledele

sælges billigt og alt **Reparation** udføres hurtigt og solidt i **Værkstedet ved Sabro Kro.**

En Del brugte Cykler sælges til smaa Priser.

Tjenestefolk!

Skriv efter mit illustrerede Pragtkatalog over Uhre og Musikvarer.

Ved Medsendelse af denne Annonce faar De 25 pCt. Rabat.

Uhre en gros.

C. Thomsen,
Aagade 9, Aarhus.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

* Husk! *

Ryesgades Mode-Magasin

— Ryesgade 23. —

Stort Udvalg i Damehatte.

Billige Priser.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Bøger og Blade.

Albert Bayers jyske Bibliothek:

Nr. 1.	Peder Jæger: Kronjyder	1.00
- 2.	K. Knudsen: Walfardsforeningen i Tosseby	0.80
- 3.	J. Jacobsen: Fra Øst- og Vestjylland	0.60
- 4.	J. Carl Christensen: Kræn Pejsens Fødselsdawsgild	0.85
- 5-6.	Jens Thise: Niels Klinker	2.00
- 7.	Peder Jæger: I de lonng Awtene	0.75
- 8.	Fr. Lindberg: Mæ aa Dæ	0.65
- 9.	Kræn Jyde: En Etterorsmanør o. a.	0.65
- 10.	J. Carl Christensen: Kakkelownssjow, 1. Awten	0.65
- 11.	Svend P. Jensen: Pæ Smeds Jawtkrønnike	0.35

„Vestjyllands Avis"

er Navnet paa et Ugeblad, som begynder at udkomme til Maj.

„Vestjyllands Avis" har mange udmærkede Medarbejdere, som vil forsyne Bladet med virkeligt indholdsrigt Stof.

„Vestjyllands Avis" koster kun 75 Øre Kvartalet + Postpenge, og kan bestilles hos Postvæsenet eller paa Bladets Kontor i Ulfborg.

Redaktør: **Chr. Thomsen-Sjørup.**

!!!Tegn straks Abonnement!!!

Udgiverne.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

Undervisning.

Hindholm Højskole

pr. Fuglebjerg.

Pigeskole Maj - Juli. Karleskole Novbr.—Marts. Sammen med Højskolekursus kan faas Uddannelse som Gymnastikledere.

Hans Hansen, cand. theol. **Laurits Nielsen.**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

AVERTER! ABONNER!

Bestil straks
„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

Odense.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— Odense. —

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos

Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.

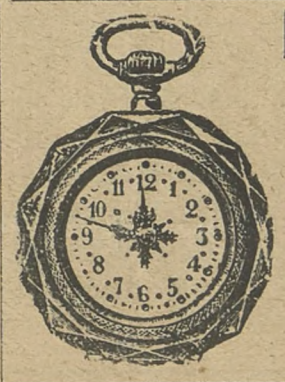
Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Annoncér i „Tyendebladet".

Bl. Annoncer.

Skive!

„Tyendeforbundet"s Afdeling for Skive og Omegn afholder **Bal paa Landmandshotellet 2. Paaskedag, Aften Kl. 8,** hvortil hvert Medlem af Forbundet har Lov at tage en Dame eller en Herre med.

Herm. E. Jacobsen,
Ryesgage 14,
Aarhus.

Uhre & Kæder
i fineste Kvaliteter.
Billigste Priser.

Cykler paa Afbetaling. Skriv til **E. Christensen,** Tveden Ørum, Brønderslev. Vedlæg et 10-Øres Frimærke til Svar.

Fangel Cyklefabrik.

Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.

Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.

Telefon: Bellinge Nr. 8.

H. Hansen.

Køb Fodtøj i
Skotøjs-Depotet Søndergade 56
ved Einer E. Mønsted.

Husk vort Princip er:

Stor Omsætning, lille Avance.

Ingen kan sælge saa billigt som vi, f. Eks. Dame-Knapsko 2,90, Herre-Fjedersko 3,85. Alt andet i Forhold til ovenst. Priser.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning

(Mikkel Andersen),

Bredgade — Brønderslev.

Stort Udvalg i

Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og **Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer** og **Strenge.**

I. G. KREUTZER,

Bog-, Papir- og Musikhandel,

Telef. 108. Torvet, Middelfart.

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —

Største Lager af

- - Manufakturvarer. - -

Billigste Priser.

Th. Olrik.

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en **ny Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til

Cyklehandler **Alfred Hansen,**

— Eiby St. —

Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværeriet i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden

---

Gentlemen!

Rejs til Aarhus og ekviper Dem fikst og solidt til billigste Priser

i

Engelsk Beklædnings-Magasin,

Østergade 1, Aarhus.

„Tyendebladet"

er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,

Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Køb Deres

Klæder,

Arbejdstøj

og Fodtøj

samt alt henhørende til

Herre- og Drenge-Ekvipering i

Specialforretningen,

17, Kongegade 17, Nyborg.

Tilfredsstiller Varerne Dem ikke, faar De Pengene tilbage.

Eget Skrædderi. **Varelotteriets Leverandør.**

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,

— Røjle Enge pr. Strib. —

Køb ikke

Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr. 65,00.	Lyslygter	Kr. 1,75.
Dæk uden Kanttraad	- 4,00.	Gaslygter	- 2,25.
Dæk med Kanttraad	- 5,50.	Kjolenet	- 0,65.
Slanger	- 2,50.	Fodpumper	- 1,00.
Gamascher	- 0,60.	Kæder	- 1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.

St. Pederstræde 28. København.

„Hakon Jarl"

leverer de fineste Herreklæder.

Guldsmeagde 33, Aarhus. Tlf. 1950.

Barnevogne,

nye og brugte,

sælges til billigste Priser hos Stalderpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

* * * * Stjerne-Øl * * * *

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.

Forlang Tilbud.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna og A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.

Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Skotøj

købes **bedst** og **billigst** hos

Carl Hansen Dall's Eftf.

(J. Chr. Petersen),

Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 30. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 26. April 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

By-Proletaren.

Du Samfundets fattige By-Proletar,
lad andre Dig haane og laste,
vel syner Du slet mod den lapsede Nar,
som rynker paa Næsen, naar han bliver Dig var
— Du Stor-Byens Paria-Kaste.

Tidt klæder man Dumhed i fineste Dragt,
Geniet faar fattige Pjalter,
i Landet, hvor Uret er højeste Magt
hvor Dumheden straaler i fagreste Pragt
paa Pengenes gyldne Alter.

Man skryder saa højt om Ret og Skel
i Landet, hvor Alle er Frie; —
ja, hvad er Du andet end lovbunden Træl,
og slipper Du Selen — Du sultes ihjel —
saadan faar man Dig til at tie.

Du bastes og bindes af hundrede Baand
og fødes med Trællenes Mærke,
men knyttes i Urede din Arbejderhaand,
man revser din Krop og kuer din Aand
— endnu er de Andre de stærke.

Og hvad Du kan fordre som retmæssig Dit,
det maa Du nu tigge som Gave,
men hvad gør det hele, naar Landet er frit
og stemplet af Rigmandens graadige „mit“,
Du stakkels forhutlede Slave.

Men Himlen farves i Østen saa rød,
snart Trældommens Skygge maa vige;
en Saga det bliver, at Folk mangler Brød,
ingen for meget og ingen i Nød,
først da kan man kaldes for Lige.

Alt naar til mit Øre et taksfast Brus,
Proletarernes mægtige Hære
gaar frem for at styrte det Gamle i Grus;
kom Du og slæb Sten til det prægtige Hus,
hvor Frisind skal holdes i Ære.

Anton Nielsen.

Vore Hyrdedrenge.

—o—

Naar vi taler om Samfundets Stedbørn, maa vi ikke forglemme vore Hyrdedrenge. Deres Stilling er daarligere end alle andres, fordi de mangler den fysiske Kraft, de voksne har. Som Følge deraf bliver deres Stilling den daarligste og sørgeligste af alles!

Det er ikke faa, der maa døje den Skæbne at være Hyrdedreng, det er i Tusindvis Landet over — dog mest i Jylland.

Hvert Aar ved Maj forlader disse Drenge i 10—11 Aars Alderen deres Hjem i Udmarkerne for at drage ud i Verden paa egen Haand. De aner ikke selv, hvad der møder dem.

I deres Fantasi har de maaske udmalet sig noget stort og herligt. Moderen ved, hvad hendes Dreng nu har i Vente! Hun kender Livet paa Vrangen, paa Mørksiden, og derfor er hendes Øjne ofte vaade, naar hun tager Afsked med sin Dreng!

Men der er jo ikke andet at gøre. Børnene er mange og Indtægterne smaa, derfor maa de ældste ud, saa snart de kan løfte Tøjrkøllen. Det er Fattigdommen i de smaa Hjem, der driver Børnene altfor tidlig ud! Det er den forbandede Fattigdom, der giver mange det Knæk, de aldrig forvinder!

Det nytter næsten ikke, vi gennemfører en Beskyttelseslov, der umuliggør Børnearbejdet, saa længe Forældrene er saa fattige, at de ikke har Raad til at føde Børnene selv!

Vi trænger haardt til en Beskyttelseslov, der kan sætte en Grænse for, hvad Børn maa bydes af Arbejde, og iagttage, at de faar den nødvendige Søvn og Hvile, saaledes at de kan faa noget ud af Skolegangen.

Det er nemlig saaledes nu, at Hyrdedrengene ikke alene forkrøbles legemligt ved det strænge Arbejde og for korte Søvn, men ogsaa aandeligt, da de intet faar lært og intet kan lære!

Hvad nytter det saa, at de siden kan faa Understøttelse til Højskole, Kursus m. m.?

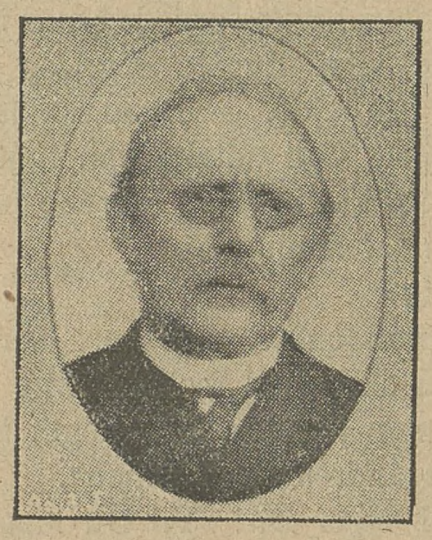
Skal der skabes en sund og oplyst Slægt, maa de økonomiske Forhold i Hjemmene forbedres og Børnearbejdet forbydes!

Men indtil det sker, maa de organiserede Tjenestefolk og Arbejdsmænd være Hyrdedrengens Beskytter! Hvor det kan lade sig gøre, maa vi tage disse Børn i Forsvar og hjælpe dem saa godt vi kan. Vi har der et stort Ansvar!

Heldigvis er der mange, der har den Anskuelse. Det kom stærkt frem paa Kongressen, og de mange Artikler, „Tyendebladet“ har modtaget om dette Emne, er et Bevis paa det samme!

— Hjælp Tjenestedrengen og skaf ham nogle lyse Timer, saa har Du gjort en god Gerning!

Carl Westergaard.

Harald Jensen.

Vi bringer her et Billede af en af Sociaidemokratiets Førstemand, Landstingsmand Har. Jensen.

Har. Jensen er Socialdemokratiets Banebryder i Jylland og er endnu Redaktør af Partiets jyske Hovedorgan, „Demokraten“ i Aarhus.

Stakkels Ole.

—o—

Der fremstod en Gang et Meneeske paa en underlig Maade. Han var ikke Barn først som andre Mennesker, men var straks voksen; og han havde ikke nødig at begynde forfra med al Ting, saaledes som vi andre har maattet gøre. Han var fuldt udviklet og havde en god Forstand. Det eneste han manglede var Erfaring.

En Stund saa han sig om i denne for ham ny Verden. Han glædede sig over den varme, lyse Sol, Fuglenes Sang og Insekternes Summen; om Aftenen stirrede han med Undren op mod det uendelige Verdensrum med de Tusinder af tindrende Stjerner. Han vidste, at mange af disse var store Kloder ligesom Jorden.

Og han saa paa de mange Mennesker, der næsten alle havde travlt og saa fortrædelige ud.

„Hvad fejler dem? Deres Jord er jo saa skøn og saa rig — hvorfor er de ikke glade?“

— — — Han skønnede, at der maatte arbejdes, og da han saa saa mange arbejde flittigt ved Jorden, tænkte han, det var bedst, at han tog fat paa samme Maade. Han udsøgte sig en Plads og gav sig til at grave.

Da kom en Mand og spurgte ham, om han var gal, at han kunde finde paa at grave paa hans Jord.

„Din Jord?“ Den ny Verdensborger forstod ikke Meningen.

„Ja, min Jord; her har Du intet at gøre — skrup af med Dig!“

„Jeg forstaar ikke Meningen“, sagde Ole, men tænkte ved sig selv, at Vorherre vel af en eller anden Grund havde givet denne Mand Eneret til et Stykke Jord, thi han kunde jo gøre med Jorden hvad han vilde, han havde jo skabt den.

„Jeg kan jo gaa et andet Sted hen; Jorden er da Gudskelov stor nok“, sagde Ole ved sig selv og tog fat et andet Sted. Men her gik det endnu værre; en Mand førte ham for Dommeren, og Ole fik en streng Advarsel.

Nu gik Ole fra Sted til Sted for at finde en Plet, som han kunde slaa sig ned paa. Men overalt var Jorden optaget, og selv om den ikke benyttedes, maatte han ikke tilegne sig den, med mindre han gav Penge derfor.

Penge! — Ja, men han var jo ikke kommen til Verden med Penge! Han havde to stærke Arme, — men Penge, dem havde ingen givet ham med paa Rejsen.

Han var lige ved at bebrejde Vorherre, ai han ikke ogsaa havde givet ham Penge med, naar de dog var saa nødvendige.

„Hvorledes skal jeg faa Føden?“ spurgte han en Forbigaaende. „Jeg maa jo ikke grave eller plante i Jorden“.

„Du skal arbejde for dem, som har Jorden“, lød Svarei.

„Arbejde for andre! Er jeg da en Slave, siden jeg skal tvinges til at arbejde for andre Mennesker?“

„Saaledes maa alle gøre, som ikke ejer Jord“.

„Hvorledes har de andre faaet Jord?“ spurgte Ole.

„De har købt den“, svarede den anden.

„Hvor har de faaet Penge fra?“ spurgte Ole videre.

„Det véd jeg ikke“.

Ole gik hen til to Mænd, der stod og talte sammen; han vidste, at de havde megen Jord.

Han sagde:

„Jeg er desværre ikke kommen til Verden med Penge, og jeg kan derfor ingen Jord faa; I kommer til at give mig Arbejde og Føde“.

De to Mænd saa først forbavset paa Ole, derpaa lo de haanligt og sagde kun:

„Manden maa jo være gal!“

„Hvad skal jeg gøre?“ spurgte Ole.

„Hvad Du skal gøre — det maa virkelig blive din Sag. — Vi har ingen Brug for Dig!“

Dermed vendte de ham Ryggen.

— — — Ole gik fra Sted til Sted, men ingen havde Brug for den ny Verdensborger.

„Mon det ikke skulde være en Misforstaaelse, at jeg er kommen her“, tænkte hau; „her er jo ingen Plads for mig — og nu er jeg meget sulten“.

Saa gik han ned til en lille Sø og var saa heldig at fange en Fisk. Men da kom atter en Mand og førte ham til Dommeren, og Ole maatte 2 Dage i Fængsel.

Da han var kommen ud af Fængslet gik han fortumlet, sulten og forknyt og saa ned for sig; da faldt hans Blik paa en Rede med Æg; hurtig tog han et og spiste det, og et til — og endnu et. Han begyndte atter at fatte Haab. Men da stod pludselig en høj Mand for ham med vrede Glimt i Øjnene.

„Hvem har givet Dig Lov til at spise mine Æg?“ spurgie han.

„Dine Æg!“ svarede Ole langsomt. „Jeg vidste ikke, at det var dine Æg“.

Pludselig rettede Ole sig, saa Manden fast ind i Øjnene og spurgte med dirrende Stemme:

„Af hvem har Du købt de vilde Fugles Æg — af Fuglene selv eller af Vorherre?“

„Er han oven i Købet næsvis“, raabte den vrede Mand. „Det er bedst vi snakker med Dommeren om den Sag“.

Og nu maatte Ole atter i Fængsel; denne Gang i 14 Dage.

Da han atter stod udenfor, var han bleven bitter.

„Hvad skulde jeg her! De siger allesammen, at Jorden er deres; hvorfor er den det? Har jeg ikke lige saa megen Ret til Jorden som de andre? Har jeg maaske mindre Ret til at leve, end de har? De siger, at jeg er en fri Mand, men de tillader mig kun at gaa paa de offentlige Gader og indaande den Luft, som de ikke selv kan lægge Beslag paa. Men jeg kan ikke leve af Luften, og andet kan jeg ikke faa. Jeg maa ikke dyrke Jord, jeg maa ikke fiske, ikke tage vilde Fugles Æg, og ingen vil have mig i Arbejde. — Hvad skal jeg gøre?“

De sidste Ord udtalte han højt.

„Du skal gaa i Krig?“ svarede en Stemme ved Siden af ham.

„I Krig?“

„Ja, Fjenden vil tage vort kære Fædreland. Du skal med for at værge det“.

„Ja, men jeg har ikke noget Land; — det er de andres alt sammen“.

„Hvad siger Du! Vil Du maaske fejgt luske Dig bort, naar Fædrelandet har Brug for Dig?“

„Brug for mig! Del var noget nyt. — Men jeg skal ikke med“.

Saa gik den anden.

„Fjenden vil tage deres Land“, siger han. „Naa, lad os nu se, hvorledes de vil klare den, alle d'Hrr., som ejer Landet. Nu vil de maaske komme til mig og byde mig mange Penge for at hjælpe dem at forsvare deres Jord. Men de kan tro nej, det gaar jeg dog ikke med til!“

— Dagen efter kom der Ordre til Ole, at han havde uopholdelig at møde ved Hæren.

„Hvorledes! — Man siger, jeg skal! Hvem befaler?“

„Det gør Landets Regering, og kommer Du ikke, bliver Du skudt“.

Og Ole maatte drage i Krig.

Da Kampen var omtrent forbi, og den sidste fjendtlige Afdeling i Færd med at trække sig tilbage, blev Ole ramt af en Kugle, og han sank død til Jorden.

Og til Tak for hans Daad forundte man ham — en Grav.

Stakkels Ole!

Indtryk fra Kongressen.

—:—

I det mest straalende Foraarsvejr stævnede Skærtorsdag Formiddag Repræsentanter fra vore mange Foreninger sammen i Jyllands Hovedstad for at drøfte, hvæd der i Fremtiden skulde gøres for vor Sag.

Det var interessant fra et Hjørne af „den folkelige Forsamlingsbygning“s store, prægtige Sal at iagttage og studere disse mange forskellige Typer og Ansigter. Man maatte absolut fatte Tro til og Begejstring for vor Sag, naar man saa disse unge Tjenestefolks friske, straalende Ansigter og hørte deres fortrøstningsfulde Ord om Sagens Fremtid.

Der var over deres Forhandlinger en gærende Foraarsstemning, en sollys Tro, som varsler Vaartid her i Landet. Og der var tillige i deres Tale og Ytringer en medfødt Naturlighed, en daarende Oprindelighed, som absolut maa være en af en opvaagnende Samfundsklasses bedste og mest betydningsfulde Egenskaber.

De var hverken disse Pionerer, durkdrevne Parlamentarikere eller særlige oratoriske Mestre; men alligevel gjorde deres Ord Indtryk og vedvarende Virkning paa enhver, som hørte dem.

Store og betydningsfulde Sager var der paa Dagsordenen, og lang Tid tog det ogsaa at komme igennem dem; men den unge Forsamling værdig var ogsaa de Resolutioner og og Beslutninger, der vedtoges.

Særlig hvor det gjaldt Tyendeloven, var der Enighed og Klarhed, som fortjener at anerkendes og beundres.

Jeg fik to Hovedindtryk af disse to Paaskedages Debatter, nemlig disse: Begejstring og Kamplyst.

Det er to kostelige Klenodier at have i Eje for en forurettet og tilsidesat Samfundsklasse, og det skal sikkert ogsaa vise sig, at naar blot den tjenende Ungdom vil holde fast paa disse, da vil den engang — trods Kampe og Skuffelser — naa sit Maal. Da vil den, om end til Tider ad trange Stier, ogsaa en Gang finde Vej ind i Fremtidens Land.

H. J. Hansen-Røjle.

Fra Slagmarken.

—:—

Fra Nr. Aaby!

Hos en Gaardejer og større Smedemester R. H. Rasmussen i Asperup ved Nr. Aaby bydes der Tyendet og Lærlingene saa usle Vilkaar, at det fortjenes at fremdrages for Offentligheden som Eksempel paa, hvad der i vor oplyste Tid bydes Mennesker og for at advare Folk imod at tage en saadan Plads.

Han er saa bekendt i Omegnen, at ingen Karl, som sætter Pris paa at staa i godt Forhold til sin Husbond, vil tjene hos ham, hvad man godt kan forstaa ved at træde ind i det Rum ved Stalden, som kaldes for Kammer. Nogle Fjeldkasser med kulsorte Sengeklæder, som dog undertiden bliver redt op, Cement- og Stengulvet er dækket med Skidt, da der sjælden bliver fejet og Væggene vælter Hestene undertiden ind i Sengene.

Han har gerne nogle unge Karle i 17—18 Aars Alderen, som han, hvis de er utilfredse med Forholdene, lover og undertiden giver en Dragt Prygl.

At han dog ogsaa kan komme galt afsted viser følgende lille Uddrag af hans mange Skærmydsler med sine Folk: Han havde for nogle Aar siden en Skoledreng til at passe Kreaturerne, som han ret af Hjertens Lyst tumlede med. Han var en Dag utilfreds med Drengens Strigling og tog derfor Jernstriglen og begyndte at strigle Drengen i Ansigtet, for, som han sagde, at lære ham at strigle.

Det blev dog Drengen for morsomt og resolut tog han en Urteskaal og bearbejdede ham saa kraftigt, at han i lange Tider gik om med et Ansigt, som var til Latter for hans Naboer.

Det vilde sikkert glæde mange, om han ved at blive endnu mere bekendt end han i Forvejen er, kunde blive tvungen til at behandle sine Folk som Mennesker og skaffe dem en nogenlunde menneskelig Bolig.

A. N.

Nydelige Forhold!

En Mand i Aalsbo, Jens Nielsen, byggede sig sidste Aar en ny Kostald og Lade. Kohuset er stort, lyst og rummeligt og med alle de nyeste Indretntnger og Bekvemmeligheder. Se, det havde han Raad til.

Karlene derimod lader han ligge i et Hul ved Siden af Hestene. Hullet har et lille Jernvindue, Væggene er om Sommeren smykket med grøn Skimmel og om Vinteren med hvid Rimfrost. Forandring fryder jo. I dette Hul lod han forrige Vinter sin Røgter ligge, da han havde et daarligt Ben. Men hvad, han havde det jo ganske godt. Til Tidsfordriv kunde han jo ligge og knebre med Tænderne af Kulde og skrabe Rimfrost af Væggen med Fingrene. Medicin manglepe han heller ikke; han fik daglig sin Portion Skældud, fordi han ikke blev rask igen. Det skulde saamænd nok hjælpe.

Jo, de stakkels Tjenestefolk maa saamænd nok have det rigtig godt, men — Kreaturerne først, siden Folkene.

Adolf Skouboe.

Den ny Bestyrelse.

—o—

Til Formand valgtes Carl Westergaard men 22 St. Derefter havde Ahlman Hansen 14, Johs. Kr. Johansen 2, P. Stegenborg 1 og Laurits Madsen 1 St.

I Bestyrelsen, som nu bestaar af 11 Medlemmer, valgtes:

Ahlman Hansen, Fangel	39 St.
Kr. Nielsen, Hjallese	38 -
Johs. Kr. Johansen, Kvosted	38 -
Stegenborg, Kærehave	35 -
H. J. Hansen-Røjle	35 -
H. Ejsing, Vonsild	34 -
L. Madsen, Nr. Lyndelse	33 -
M. Olsen, Lyngby	33 -
N. Mortensen, Gedsted	31 -
C. M. Madsen, Voel	19 -

Derefter havde:

Anders Chr. Randers, Mørke	18 St.
Kr. Andersen, Udby	17 -
M. Knudsen, Nr. Aaby	12 -
Jens P. Nielsen, Hjørring	7 -
Ole Ingerslev, Haarup	2 -
J. Israelsen, Taastrup	1 -

Hyrdedrengen.

—o—

Det var i Mørkningstimen en Aften sidste Efteraar, medens jeg opholdt mig i Midtjylland, at jeg tog Bøssen paa Nakken og gik ned over Markerne og hen mod nogle store Lyngbakker, hvor imellem der var et lille Krat af Egepurrer, hvori en Hare havde sit Tilhold, og hvorfra den om Aftenen søgte ud for at fylde sig med den friske, nye Kløver, som voksede der i Nærheden. Det var min Agt at „sidde for" Morten for om mulig at hjembringe den som en Del af Aarets Jagtudbytte.

Da jeg var kommen i Nærheden af det Sted, hvor jeg havde tænkt at skjule mig for at afvente Harens Komme, hørte jeg foran mig bag nogle Egepurrer og Enebærbuske en ynkelig Graad og nogle stønnende Udbrud af en Barnestemme.

Som greben af den Formodning, at der var et Barn i Nød, sprang jeg hen til Stedet, hvor Lyden kom fra; men jeg blev meget forundret ved at se en hel Kobbel Køer staa og gumle det dugvaade Græs i sig, medens en stakkels Dreng paa 10—12 Aar — tildels uden Udbytte — stod og holdt i Køerne af alle Kræfter. I sin Fortvivlelse over Køernes Stædighed var han saa bristet i Graad — en Graad, der næsten truede med helt at overvælde ham.

Han havde de bare Ben i Træskoene og hans Klæder var meget medtagne.

Ved min — for ham uventede — Tilsynekomst, stilnede Graaden lidt af, og jeg fik ud af ham, at der var en Ko sluppen løs fra de andre, og saa var den rendt her hen, saa det var for at indfange den, at han havde trukket Køerne derhen, hvor disse saa havde fundet bedre Græs, end de var vant til og derfor givet sig i Lag med dette.

Ved at stirre ud i Mørket, fik jeg Øje paa en Ko, der ogsaa tog for sig af Retterne og som tilsyneladende ikke tænkte paa at vende hjem for det første. Jeg smed Bøssen og fik snart fat i den løse Ko — bandt den til de andre Køer og hjalp ham i Gang med hele Rækken.

Men efter at han var forsvunden i Mørket med sine Køer i Retning efter Gaarden, hvor han hørte hjemme, kunde jeg endda høre hans Hulken og bitre Raab til Køerne, hver Gang disse gav sig til at æde.

Jeg tænkte efter dette Optrin slet ikke paa Haren, for hvis Skyld jeg var gaaet derned; men jeg tog Bøssen, hængte den over Sknlderen og gik hjem mod Gaarden, hvor jeg tjente.

Men denne stakkels, lille Dreng er ikke den eneste, som bringes til Fortvivlelse paa Grund af overanstrængende Arbejde. Nej, der er Hundreder og atter Hundreder, der i en altfor tidlig Alder kommer ud at tjene og ved overanstrænge Arbejde faar et Syn paa Livet, som sent eller aldrig udslettes.

Frasen: De har godt af at lære at bestille noget, kommer her til sin Ret paa en uhyggelig Maade.

Thurø pr. Svendborg, d 10.—4.—08.

Niels P. Petersen.

Ferierejser.

—:—

Hr. Hjalmar Ejsing har i „Tyendebladet"s Nr. 25 skrevet en Artikel, hvori han slaar til Lyd for, at Tjenestefolkene ligesom de fleste andre Samfundslag skal have en aarlig Ferie, i hvilken de maaske kunde foretage Rejser.

Jeg vil give Planen min fulde Tilslutning. Tjenestefolkene er saaledes stillede, at de næsten aldrig har en Fridag, i alt Fald ikke de søgne Dage, det kan tidt være skralt nok med Friheden om Søndagen.

Aldrig kan de komme ud og se sig om; de maa se paa, at andre rejser ud fra de daglige Bryderier og Besværligheder, men selv maa de blive hjemme. Dag ud og Dag ind, Aar ud og Aar ind gaar de ved deres anstrængende Arbejde uden anden Afveksling end den, der sker, naar de flytter i en ny Tjeneste. Nogle flytter maaske ogsaa for at faa denne Fridag, da det næsten er den eneste, der undes dem.

Og heller ikke denne Dag har de altid fri; jeg kender en Gaardmand, der skældte sin Tjenestekarl Huden fuld, fordi han først kom henad Aften, den Dag, han flyttede i sin Tjeneste. En anden Gaardmand jog sin Karl væk, fordi han først kom den 2. November.

Det er indlysende, at det er opslidende, aandsfortærende og sløvende saaledes altid at gaa hjemme ved det ensformige, ofte møjsommelige Arbejde; Livslysten og Energien gaar tabt; disse Mennesker faar saa lidt Indblik i, hvad der rører sig i Tiden, de bliver let sløsevorne og ligegyldige, og kan ikke se videre end ud over det daglige Livs Stræv.

Det vilde derfor være til baade Gavn og Glæde, om Tjenestefolkene fik en Tid, hvori de kunde holde Ferie og foretage smaa Udflugter til andre Egne og andre Omgivelser.

Husmændene foretager jo hvert Aar Rejser ud for at se veldyrkede Husmandsbrug, og kunde Tjenestefolkene ikke passende gøre det samme; thi mange er Husmandsbørn og har Udsigt til, naar en Gang de sætter Fon under eget Bord, at faa et saadant Husmandsbrug, og saa vilde det aabenbart være dem til Nytte, om de havde set, hvordan de skule drive det for at det skulde give et ordentligt Udbytte.

Disse Rejser skulde jo helst foretages om Sommeren, og den er en travl Tid for Landmændene; men mellem Høbjergningstiden og Høsten er der i Almindelighed en Pavse, saa i denne kunde Rejserne maaske foretages. Disse Rejser vil koste Penge, og af den Slags har Tjenestefolkene ikke saa mange at rutte med. Men kan man ikke tænke sig Oprettelsen af en Forening, hvis Formaal skal være at hjælpe ubemidlede, fattige Tjenestefolk, saa de ikke af økonomiske Grunde skal være afskaaret fra at deltage i Rejserne. Midlerne kan vel skaffes til Veje ved smaa Bidrag fra Tjenestefolkene selv og desuden ved frivillige Tilskud, da der nok er nogle, som vil hjælpe til med, at Tjenestefolkene kan faa den Adspredelse, ved at støtte Foreningen med en lille Gave.

De, der ønsker Understøttelse til en saadan Rejse, maa saa indgive Ansøgning derom; det vil jo nok blive vanskeligt at give alle Understøttelse, men de, der ikke faar det ene Aar, maa saa gaa forud for andre det næste.

Chr. Thomsen-Sjørup.

Køb ***altid*** *Eders Varer hos dem, der annoncerer i „Tyendebladet".*

Repræsentantmødet.

—:—

God Tilslutning! — Stor Begejstring!

—

Torsdag den 16. April, Kl. 1, tog Tyendets- og Landarbejdernes andet Repræsentantmøde sin Begyndelse. Det første blev afholdt i Odense den 10.—11. Februar 1907.

Der var mødt ca. 80 Repræsentanter ialt. Fra de indbudte Foreninger og Partier var følgende mødt: Fra Socialdemokratiet: P. Sabroe, det radikale Venstre: Red. Madsen og Købmand And. Larsen, Holbæk, Dansk Arbejdsmands Forbund: Forretningsfører Lyngsie og H. M. Hansen, de samvirkende Fagforbund: C. F. Madsen, Tjenestepigeforeningen: Frk. Mikkelsen og Frk. Ditzel, de jyske Husmandsforeninger: Gartner Jørgen Nielsen, Viby.

— — —

Mødet aabnedes med, at Hansen-Røjle fremsagde Jeppe Aakjærs Prolog „Til Arbejderungdommen!"

Carl Westergaard bød derefter velkommen og udtalte bl. a. følgende:

For 1½ Aar siden begyndte vi vort Arbejde. Da var vi kun faa, men vi havde Tro paa Sagen. For et Aar siden afholdt

vi vor første Kongres, hvor der kun var mødt ca. 20, som repræsenterede de faa Afdelinger og Medlemmer, vi havde. Antallet var da kun 3 a 400. Nu har vi 35 gode Afdelinger med over 2000 Medlemmer!

Fra de samvirkende Fagforbund har vi modtaget 200 Kr. og 200 Kr. fra Socialdemokratisk Forbund. Fra Dansk Arbejdsmands Forbund 300 Kr. Disse Penge er givet godt ud og har givet gode Renter.

Vi er nu saa mange, at vi snart kan skride til Handling, d. v. s. benytte os af alle de til Raadighed staaende Midler for at naa vort Maal. Det naaes ikke ved Ord, men kun ved Handling!

Til Dirigent valgtes Hansen-Røjle. Han takkede for Valget og oplæste Dagsordenen.

— — —

Carl Westergaard indledede derefter om Taktik.

Han udtalte: Vor Bevægelse er ikke alene en politisk Bevægelse, men mere en faglig Bevægelse. Af den Grund kan vi ikke slutte os til et bestemt politisk Parti. Vi maa give Plads til alle Anskuelser og slutte os til det samlede Demokrati, som vil virkelig Fremskridt. Fra Anders Nielsens Parti og Grundtvigianerne kan vi ikke vente os noget. Det siger vore Erfaringer os!

Jørg. Nielsen, Viby, talte derefter om Arbejdet og dets Ret og Velsignelser.

Forstander Arne Møller hævdede, at Tyendet trængte til Oplysning, og han udtalte sin Glæde over vort Arbejde i den Retning.

Hmd. And. Sørensen: Alle Husmænd bør støtte Tyendets Krav, fordi det er deres Børn, der tjener.

Hjalmar Ejsing: I Modsætning til Carl Westergaard mener jeg, at vi aldrig kan komme til at støtte Socialdemokratiet. Partiet har ikke støttet os i Tyendekommissionen.

Folketingsmand P. Sabroe: Beslut hvad De vil. Tyendeklassen vil selvfølgelig komme til at høre Socialdemokratiet til. Som faglig Bevægelse bør Forbundet ikke slutte sig til nogen bestemt Partipolitik. Det centrale for Dem maa være: Ingen over og ingen ved Siden af dem, der arbejder. Tag mod al den Venlighed, der møder Deres Bevægelse, ligegyldigt fra hvilken Side. Hvor Tyendets Stilling i den enkelte politiske Situation maa være afhængig af, hvorledes Partierne stiller sig til ethvert Skridt, der gaar henimod Arbejdets Frigørelse fra Kapitalismens Overmagt. Jeg vil dog gerne, naar de Radikale sammenstilles med Socialdemokratiet, minde om vort Arbejde for Tyendeklassen, før der blev nogen Bevægelse blandt Tyendet. Vi har været alle Arbejdsgivere i By og Lands sociale Samvittighed. (Hør! Hør!) I Tyendekommissionen har jeg som eneste Socialdemokrat haft den Opgave at søge at komme bort fra den nuværende Klasselov, som Tyendet er underkastet, og samtidig opnaa den videst mulige Beskyttelseslovgivning for det yngre Tyende. (Stærke Haandklap).

Marius Olsen og P. Stegenborg udtalte under stor Tilslutning, at Tyendeklassen og Socialdemokratiet naturlig hører sammen. Dog skal vi lade vor Organisation være udenfor den egentlige Partipolitik. Det er Socialdemokratiet, som altid har talt Pige og Karls Sag.

Ahlman Hansen hævdede, at Tyendeforbundet maatte arbejde i Tilslutning til de demokratiske Partier, men uden noget bestemt Partistade.

Carl Westergaard: Naar vi taler om, hvad vi skal gøre, bør vi holde os mere ved Jorden og Virkeligheden end Jørg. Nielsen!

— Følgende Resolution vedtoges enstemmig:

„Kongressen udtaler som sin Mening, at den fornuftigste Taktik for Tiden er ikke nu at slutte sig til et bestemt politisk Parti".

— — —

Jordspørgsmaalet indlededes af Johs. K. Johansen og Niels Mortensen.

Vi skal senere bringe Referatet af deres Indlæg.

Følgende Resolution vedtoges:

1) Jordspørgsmaalet maa løses saaledes, at Retten til Jord anerkendes, og at enhver, der ønsker det, kan faa Jord og de dertil nødvendige Driftsmidler paa rimelige Vilkaar. Da de nugældende Love kun i meget ufuldkommen Grad opfylder disse Krav, maa vi bestemt kræve en Lovgivning paa dette Omraade.
2) Den nødvendige Jord maa navnlig skaffes tilveje ved Ekspropriation af større Gaarde. Lehn, Stamhuse og Fideikommisser overtages af Staten og udstykkes.
3) Vurderingssummen for Statshusmandsbrug forhøjes til 9000 Kr. uden Forhøjelse af Ansøgerens Tilskud.
4) Der gives Adgang til ved Forbedringer og Indkøb af Jord at faa Tillægslaan indtil Maksimum.
5) Der gives frit Valg mellem offentlig Fæste og Selveje samt Fæste for Ejendommens Vedkommende og Selveje for Besætning og Løsøre.
6) Statslaan forrentes med højst 2½ pCt. aarlig og ved Fæste sættes den aarlige Afgift til højst 2 pCt. af Ejendommens Værdi. Ved Fæste er det tilstrækkeligt, naar Fæsterne kan betale ½ Aars Fæafgift forud.
7) Loven udvides til ogsaa at gælde for allerede bestaaende Husmandsbrug og for nuværende uformuende Ejere af disse, og Staten hjælper desuden uformuende Husmænd til at komme i Besiddelse af den nødvendige Driftskapital.
8) Ved fremtidig Vurdering tages Hensyn til Ejendommens Værdi, uden Hensyn til Købesummen.
9) Afhænder en Statshusmand sin Ejendom, har han Ret til paany at søge Statslaan.
10) Der kræves, at Administrationen af Loven, naar den føres ud i Livet, lægges paa Husmands- og Landarbejderorganisationerne sammen med et af Ministeriet valgt Medlem.
11) Statskassens aarlige Rentetab ved denne Reform dækkes af en Formue- og Indkomstskat med stærkt stigende Skala.

Sabroe rettede en varm Tak til Indlederne og særlig til Niels Mortensen for hans klare Indlæg. Det er en Ære for Tyendeklassen, at den tager det mest afgjorte demokratiske Stade til Jordspørgsmaalet. Det Ord om at sætte Herremændene paa Aftægt glæder mig. Det vilde dog være for meningsløst, om det danske Samfund skulde betale Godsejerne tilbage med Renter de Værdier, som er røvede fra Folket. Kræv den radikale Jordreform, ikke alene fordi den nu bestaaende Ejendomsret gør Arbejdet til en Forbandelse for Arbejderne, men ogsaa fordi den tager Skønheden fra Arbejdernes Kvinder og gør Mændene kraftesløse før Tiden. Skal Livet føles som en Lykke for Arbejderne, maa Arbejde og Velstand følges ad.

(Fortsættes).

Opkrævninger

paa Bladet for April Kvartal vil blive udsendt i denne og næste Uge. Vi haaber, at alle Holderne vil betale, naar Posten præsenterer Opkrævningen!

Udmarksfolkene.

—o—

Ved „Tyendeforbundets" store offentlige Møde i Aarhus Torsdag Aften, d. 16. ds., udtalte Johan Skjoldborg følgende:

Jeg vil gerne holde en Tale ved dette Møde, hvor Tyendeforbundet søger at gøre Offentligheden indlysende, at der herefter maa regnes med ny Skarer af Landets Børn, der strømmer til, hvor Lyset skinner, med ny Rækker af Ungdom, der melder sig med deres Evner og deres Kræfter, men ogsaa kræver Mands Ret og Mands Ansvar i Samfundets Liv.

Tyendeforbundet er en Organisation af Børnene fra Udmarkshytterne rundt i Danmark. Det er Børnene fra Kragehuset, Pilehuset og Herregaardenes Slavehuse.

Det er dem, der samler sig nu. De har fundet hinandens Hænder og i Trofasthed holder de fast.

Udmarksfolkene er dem, der bor længst ude, nærmest ved Ræv og Hare. Det er dem, der med deres Træskoringe slider de mange Stier, der fra Herregaarde og Bondebyerne fører ud til Hytterne. Det er dem, der lever af Margarine, „Futtmælk", svensk Sild og Kartofler, naar det staar højt.

Udmarksfolkene er dem, der beder om Forladelse, naar nogen træder dem paa Tæerne, dem, der aldrig tør protestere, dem, der aldrig tør sige nej, men blot „naa, ja" eller „hum, ha". Det er kun dem, der kender Luthers lille Katekismus og ellers ingen Forskel hverken paa Højre eller Venstre. Dem, der trætte er sunkne dybt i Sløvhed og Last. Dem, hvis Livslyst er udslukket, fordi den ingen Næring har faaet. Ogsaa dem, der kæmper mandeligen en Stridsmands største Kamp. Dem, der taalmodigt bærer Livet.

Disse Udmarksfolk, der nu holder Skærtorsdag og Langfredag omkring i Smaahusene, havde næppe tænkt, at deres Børn turde vove at sætte saadant noget i Gang som Tyendeforbundet. Nogle af dem har jo nok en stille Glæde over, at det gror og gryr, men der er sikkert mange af de gamle, der er sunket saa langt ned i deres kummerlige Vankundighed, at de endog fordømmer saadan Optræden fra det unge Tyendes Side.

Udmarken er jo det afsidesliggende, det forsømte. Overdrevet, Moserne, Klitten og Heden.

Men i et Kulturland bør der ingen Udmark findes.

Og heller ingen Udmarksfolk.

Det er stolt at tilhøre en Nation, hvis Stormænds Navne lyser som Stjerner i Natten, men det er endnu stoltere at tilhøre et Folk, hvor Solen, hvor Dagens Lys naar helt ud til den yderste Vraa.

Vi har i Danmark naturlige Betingelser

for at naa et godt Stykke henad den rigtige Vej.

Og nu vaagner de helt ud ad Landevejene og ind i Karlekamrene.

Nu efter at Husmændene har rækket og strækket sig. Det gryr. Der kommer en ny Tid. Det bliver Byarbejderne, Husmændene, Landarbejderne og Tyendet — det bliver disse Udmarksfolk, der i de kommende Dage vil forny vort Folkeliv og vor Politik. Den ny Tid hører Udmarksfolkene til — ikke fordi, at de skal trampe andre ned, men for at de skal virkeliggøre de Retfærdighedskrav og de humane Grundtanker, som i Samfundslivet tilvejebringer de gunstige Betingelser en rig personlig Udvikling af alle.

Landtyendet slutter sig naturligvis tll Husmændene i f. Eks. Kravet om let og billig Adgang til Jord. Dette store og vigtige Jordspørgsmaal, der Dag for Dag bliver mere og mere paatrængende, vil vel ogsaa nu faa yderligere Vægt, naar det unge Landtyende organiserer sig.

Hverken Tyendet eller Husmændene eller nogen anden Stand skal have noget til Givende — enhver skal klare sig selv. Men der kan stilles den Fordring til Samfundet, at Retfærdighed og Rimelighed raader. Det gør det ikke her i Landet med Hensyn til Jordspørgsmaalet.

Der staar Tusinder unge, kraftige, arbejdslystne Mænd paa Ryggen af hinanden, og forlanger Adgang til en Stump Jord, og der er Jord nok, Jord i massevis. Der er kun den Ting i Vejen, at nogle faa af Samfundets mægtige har sat en Laas for. Jeg tror, at vi i en nær Fremtid kommer til at faa den Laas brækket fra paa en eller anden Maade.

Husmænd og Tyende kan godt synge følgende Vers tostemmigt:

Vi vil rejse nye Huse,
nye Hjem fra Strand til Strand.
Med de Hundredtusind Haver
smykket skal du staa, vort Land.

Det er fortræffeligt, at Tyendeforbundet fremhæver og fastholder stærkt de nærliggende, praktiske Krav om Løn, Bolig, Tyendelov osv. Enhver Bevægelse, der vil naa noget, maa indeholde Realiteter.

Disse Ting diskuterer de paa deres Møder i disse Dage.

(Sluttes).

Vor Bevægelse.

—:—

Husk Aktietegningen!

Enhver Tjenestekarl, som endnu ikke har tegnet sig for en Aktie i Bladet, anmodes om inden 1. Maj at lade sig tegne for en Aktie paa 5 Kr. — Ligeledes anmodes Formændene for vore Afd. om at agitere efter bedste Evne for, at der bliver tegnet saa mange Aktier som muligt i de forskellige Aidelinger! Aktietegningen slutter 1. Maj. Skriv derfor straks. Agiter kraftigt for Sagen!

Til Læserne og Repræsentanterne!

Vore Repræsentanter og Læsere anmodes venligst om at agitere kraftigt for „Tyendebladet"s Udbredelse nu ved Skiftedag!

Alle Kvartalets Nr. faas fremdeles.

Særlig bør Bestyrelsen for vore Afdelinger agitere for Bladet blandt Medlemmerne. Hvert Medlem bør holde det!

Enhver maa hjælpe til at udbrede Bladet, saaledes at det selv kan bære alle de store Udgifter!

Agiter for Bladet overalt!

— For godt en Uge siden talte Ahlman Hansen for en Forsamling i Bellinge paa over 150 Mand. Bølgerne gik ofte højt. Agrarerne kaldte A. H. „en ung Fyr" m. m.

Der blev oprettet en god Afdeling efter Mødet. —n.

— I Vejle paa Fyn var der Møde i Lørdags, hvor Ahlman Hansen talte. Der var stor Begejstring for Sagen. Der blev oprettet en Afd. med det samme. —n.

— Husk ved Skiftedag at købe hos dem, der annoncerer her i Bladet. Skaf „Tyendebladet" Annoncer fra de forskellige Byer.

— Til Mødet Skærtorsdag i Skævinge Kro var dør kommet en 70—80 Mennesker til Stede, deraf Størsteparten Karle og Piger — en Del Tjenestedrenge var der ogsaa, som øjensynlig med stor Opmærksomhed fulgte Mødets Gang.

Martin Olsen, St. Lyngby, bød velkommen og gav Ordet til Redaktionssekretær Adler Lund, der holdt et Foredrag om Tyendets Stilling i Samfundet.

Efter Foredraget vedtoges det ved Haandsoprækning at danne en Tyendeforening under Tyendeforbundet, og der indmeldte sig straks 34 Medlemmer. Der nedsattes derefter et Udvalg til at arbejde videre for Sagen og indkalde til Generalforsamling d. 3. Maj.

Mødet var helt igønnem præget af stærk Stemning for at forbedre Tyendets Kaar og hæve Tyendeklassen op til social Ligeberettigelse med andre Samfundsklasser, og det sluttede under stærke Leveraab for Tyendeforbundet, for Foredragsholderen og for Friheden.

— Enkelte Numre faas ved at skrive til Bladets Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus.

— Refsvindinge Afd. har skiftet Formand, da Axel Hansen er Soldat. I hans Sted er valgt Ungkarl A. Andersen, Stenhaven, og til Næstformand og Kasserer Jørg. Sørensen.

— Skal Du flytte, maa Du anmelde det hos Posten, hvis Du har bestilt Bladet der. Har Du ikke det, maa Du sende den nye Adr. til Bladets Kontor.

— En ny Afd. er dannet i Nr. Næraa Sogn. Til Formand er valgt Rasmus Jeppesen, Ringe Mark, Skamby til Næstform., Møllersvend M. Jensen og til Kasserer Johs. Ulriksen, Ringe.

— **De Afd., som endnu ikke har betalt Kontingent for April Kvartal, anmodes om snarest at indsende det til Forbunds-Kontoret: Fredenstorv 5, Aarhus.**

Formanden.

Uge-Kronik.

—:—

En Tak til Repræsentanterne!

Hermed en hjertelig Tak for Samarbejdet de to Dage i Aarhus. Det er at haabe, at alle har hentet fornyet Kraft til Gavn for vor Bevægelse.

For Bestyrelsen:
Carl Westergaard,
Formand.

Billeder fra Kongressen.

De, der ønsker et Billede fra Kongressen i Aarhus, anmodes om snarest at indsende Navn og Adresse til Bladets Kontor.

Vi har set Billedet og det er godt! Det koster kun 1 Kr. pr. Stk Vi anbefaler alle at købe det. Enhver bør have det hængende paa sin Væg!

Forenings-Meddelelser.

— Brønderslev og Omegns Tyendeforening afholder Medlemsmøde Søndag den 26. April, Kl. 4, paa Hotel „Brønderslev", hvor C. Christiansen, Hasseris, kommer og vil indlede. Alle Medlemmerne bør møde. J. C. Olsen.

— Vejlby Sogns Tyendeforening afholder ordinær Generalforsamling i Røjle Forsamlingshus Lørdag den 25. April, Kl. 8 Aften.

Alle Medlemmerne bedes møde, da vigtige Sager foreligger. Bestyrelsen.

— Balslev og Omegns Tyendeforening afholder halvaarlig Generalforsamling Tirsdag den 28. April, Kl. 8½ Aften.

V. Larsen, Formand.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

I den nyankomne, der saa modigt tog Jødens Forsvar, genkendte nogle af Mængden Ivan Alexieff, eneste Søn af Politidirektøren i St. Petersborg, men da de vidste, at Ivan var en kristen og Søn af en kristen, var der stor Forbavselse over, at han saaledes tog Arons Parti.

„Som De vil", brummede Manden, der havde angrebet Aron, idet han trak sig tilbage for den truende Ivan, „men jeg bærer Nag til denne Jøde, og jeg vil gemme det".

Ivan Alexieff tog intet Hensyn til Truslen, men idet han vendte sig til Aron, sagde han: „Følg mig". Derpaa skubbede han ved en kraftig Brug af sine Albuer Mængden til Side, og han og Jøden var fri.

„Det vil være rigtigt ikke at dvæle her", sagde han. „Disse Daarer er vrede, og vrede Daarer har ingen Forstand".

„Jeg staar i Gæld til Dem", svarede Aron, „men da jeg ikke kender Dem, vil De maaske være saa god at sige mig Deres Navn, for at det kan blive æret i min Familie".

„Ja, af Deres Familie ønsker jeg det æret", svarede Ivan. „Jeg er Ivan Alexieff, Søn af Peter Alexieff".

„Den nylig ansatte Politidirektør?"

„Ja".

„Hvorledes gaar det da til, at De har taget mit Parti, hvis Rygtet taler sandt, er Deres Fader en uforsonlig Hader af min Race?"

„Det er sandt", svarede Ivan, „men en Fader og Søn tænker ikke altid ens".

„De er en ædel ung Mand", sagde Aron, „og gid Herren velsigne Dem. Jeg vilde gerne lære Dem bedre at kende, og derfor er mit Hus altid aabent for Dem, og min Hustru og Datter vil stedse byde Dem Velkommen".

„Vær forvisset om, at jeg skal prøve dette", sagde Ivan med en Inderlighed, der undgik Arons Opmærksomhed, ellers vilde han have ønsket at faa Aarsagen at vide.

Faa Minutter efter skiltes de, da de skulde i forskellige Retninger; under Vejs var Ivan meget tankefuld, og hans Tanker drejede sig om Jødens Datter.

Ivan Alexieff var kun to og tyve Aar, men Naturen havde givet ham fysiske Egenskaber, som vandt hans Kammeraters Respekt og Misundelse. Han havde Kæmpekræfter og Kvinder i St. Petersborg havde endog sagt om ham, at han var smuk som Apollon.

Forældrene havde forkælet ham, og han var derfor bleven noget vild, hvilket havde til Følge, at har kom i et spændt Forhold til Faderen, som en Gang havde truet med at forstøde ham.

I to a tre Aar havde Ivan været i Udlandet. Han havde besøgt Frankrig og England og var først nylig vendt tilbage, noget urolig af Aand og endnu mere ubestemt, end da han rejste bort.

Hans Fader var en Vendekaabe og Spytslikker, der samvittighedsløs snyltede sig ind i høje Stillinger. Han var ærgerrig og begærlig efter Magt. Han skyede intet Middel for at faa sin Higen tilfredsstillet. Tolerance og Humanitet kendte han ikke noget til. Den eneste Kærlighed, han kendte, var Egenkærligheden —

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En Karl og en Pige

kan faa Plads straks eller til 1. Maj hos undertegnede.

Raaberg Elkjær,
Agerbakgaard,
Sønder Resen pr. Sparkær.

En Pige,

som vil deltage i Malkning og indvendig Gerning, kan til 1. Maj faa Plads hos Gmd. **Hans Jensen,**
Viby,
Nørre Aaby St., Fyn.

Skævinge!

„Tyendeforbundet for Skævinge og omliggende Sogne" afholder Møde med Red. Carl Westergaard som Taler i **Melløse** og **Skævinge** Søndagen den 3. Maj, henholdsvis Kl. 4 og Kl. 8.

Efter Mødet i Skævinge (i Kroens Sal) **offentlig Bal,** hvortil indbydes.

NB. Kl. 7 Generalforsamling for Foreningens Medlemmer.

Paa Udvalgets Vegne:
P. C. Nielsen,
Repræsentant.

Fangel Tyendeforening

holder Møde Mandag den 27. ds., Aften Kl. 8. Alle Medlemmerne bedes møde.

Johs. Larsen.

En yngre Karl

kan faa Plads straks eller til Maj til høj Løn paa Tveden i Ørum pr. Brønderslev.

Chr. Jensen.

En yngre Karl,

vant til at bruge Heste, kan fra 1. Maj faa Plads hos

Gmd. **Laurits Larsen,**
Aabylund,
Nørre Aaby St., Fyn.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus.

Dansk Kvindesamlunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.

Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,
70 Søndergade 70.
Absol. Aarhus billigste Urmager.
NB. Fine Sølv-Herre- og Dameure fra 10 Kr.
2 Aars skriftlig Garanti!!

F. Borch's

nye Atelier,
Bropalæ 15, Aarhus,
anbefales.

NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Hattefabriken,

Aagade 39,

sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!!

Hatte moderneseres bedst her.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

Nationaltrykkeriet,
Søndergade 31 — Aarhus.

Husk!

Ryesgades Mode-Magasin

— Ryesgade 23. —

Stort Udvalg i Damehatte.
Billige Priser.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Gentlemen!

Rejs til Aarhus og ekviper Dem fikst og solidt til billigste Priser

i

Engelsk Beklædnings-Magasin,

Østergade 1, Aarhus.

og af Naturen var han en snedig Despot og en hjerteløs Tyran.

I nogle Aar havde han været Sekretær hos Nicholas Snoorof, og ved denne Adelsmands Indflydelse var han nylig bleven beskikket som Politidirektør, et Embede, der var bleven ledigt ved, at den forrige var bleven dræbt.

Saadan var Faderen. Sønnen var ham ganske ulig i mange Henseender.

Moderen var bekendt for sin Skønhed. Hun var religiøs og menneskekærlig. Ivan havde været meget under hendes Indflydelse, og hans Karakter var derfor bleven stærkt paavirket af hende; men i flere Retninger var Ivan ejendommelig. Han tænkte og handlede for sig selv.

I Kærlighedssager kunde ingen lede ham. Han havde set paa Aron Aromos Datter Rachel, og han var bleven forelsket i hende, skønt han endnu ikke havde haft Lejlighed til at fortælle hende sin Kærlighed, men det var hendes Skønheds Indflydelse, der havde bevæget ham til at beskytte Aron mod Pøbelhobens Vrede.

---

2. Kapitel.

Rachel Aromo var i højeste Grad en Type paa jødisk Skønhed. Det var Nattens Skønheds, thi hun var ravsort, og Øjnene var som to funklende Stjerner. Hendes Læber var rosenrøde, og Kinderne var olivengule. Hun var bleven støbt i en Form af fuldkommen Ynde.

Denne eneste Datter var Faderens Øjesten og Moderens Stolthed og Glæde.

Rachel havde lige fyldt sit en og tyvende Aar, og i Dagens Anledning gav Faderen et Bal, til hvilket nogle ledende Medlemmer af Samfundet, kristne saavel som Jøder, var indbudt.

Man har kaldt Rusland et trist og alvorligt Land, men dog giver Folks glade Følelser sig Udtryk ved alle mulige Lejligheder i Baller og Selskaber, i Sang og Klang.

Aron Aromo var en meget anset Mand blandt Jøderne i St. Petersborg, og selv de mere oplyste kristne betragtede ham med Respekt og Tolerance. Han var rig, og Rigdom har meget at sige i et Land, hvor Fattigdom er det almindelige; hans Hustru og Datter regnedes for at være nogle af de smukkeste Kvinder i Byen.

Men om Rachel samlede sig Hovedinteresser. Hendes eget Køn misundte hende, og Herrerne uden Hensyn til Tro og Race beundrede hende.

Men den begunstigede var Moses Umonski, en haabefuld ung Mand, lidt ældre end hun, og som syntes særlig egnet til at blive hendes Ægtefælle.

Moses var en Søn af Overrabbineren i Moskva, og han havde selv studeret til at blive Præst i sin Nations Kirke. Men tilsidst havde han efter Faderens Ønske opgivet den Tanke og kastet sig over Juraen, i hvilken han tegnede til at skulle udmærke sig.

Meget lykkelig følte Moses sig i Sandhed, naar han tænkte paa Rachel, som skulde være hans Brud, og han sagde til hende:

„Gud er god og Verden ophøjet. Vi skal leve et fuldkommen lykkeligt Liv, thi Kærligheden kan forskønne Tilværelsen, og vi elsker hinanden, som Mand og Kvinde aldrig før har elsket hinanden".

Rachel sagde Ja til dette, og saa drømte

Cykler og Cykledele

sælges billigt og alt **Reparation** udføres hurtigt og solidt i **Værkstedet ved Sabro Kro.**

En Del brugte Cykler sælges til smaa Priser.

Tjenestefolk!

Skriv efter mit illustrerede Pragtkatalog over Uhre og Musikvarer.

Ved Medsendelse af denne Annonce faar De 25 pCt. Rabat.

Uhre en gros.

C. Thomsen,
Aagade 9, Aarhus.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23–25. Aarhus.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos
Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Aarhus. Telf. 1436.

Bøger og Blade.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.
Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:
260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md., 20 Øre pr. Uge.

Annoncepris:
Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Odense.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos
Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.
Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Bl. Annoncer.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

Terslev

Tyende- og Landarbejderforening afholder **selskabelig Sammenkomst i Terslev Forsamlingshus Søndag d. 26. April.**

Kl. 4 Eftm. **offentlig Foredrag.**

Kl. 8 **Bal** for Foreningens Medlemmer, saaledes at de mandlige Medlemmer beder en Dame med, de kvindelige en Herre.

Entré til Foredraget 25 Øre, til Ballet 1 Kr. pr. Par.

Niels Chr. Nielsen,
Fmd.

Køb Deres
Klæder,
Arbejdstøj
og Fodtøj
samt alt henhørende til
Herre- og Drenge-Ekvipering i
Specialforretningen,
17, Kongegade 17, Nyborg.
Tilfredsstiller Varerne Dem ikke, faar De Pengene tilbage.

Eget Skrædderi. Varelotteriets Leverandør.

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Køb Deres Cykler

i
Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Humorist. Oplæsning tilbydes.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.

Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Herm. E. Jacobsen,

Ryesgade 14,
Aarhus.
Uhre & Kæder
i fineste Kvaliteter.
Billigste Priser.

Cykler paa Afbetaling. Skriv til **E. Christensen,** Tveden Ørum, Brønderslev. Vedlæg et 10-Øres Frimærke til Svar.

Fangel Cyklefabrik.

Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.

Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.

Telefon: Bellinge Nr. 8.

H. Hansen.

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en **ny Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til
Cyklehandler **Alfred Hansen,**
— Eiby St. —
Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværeriet i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

de, som elskende altid drømmer, og de saa ikke noget til de mørke Skyer, der samlede sig over dem, og fra hvilket Lynet skulde komme og ramme dem.

Det var i Petersburgskoia Storona, der er den nordligste og ældste Del af Byen, at Aron Aromo boede med sin Familie.

Citadellet ligger i denne Bydel, og rundt om det hæver sig vældige Huse, der for største Delen er beboet af Jøder. Dette Kvarter er maaske det tarveligste og mest skumle, men der er mere Rigdom samlet her end i nogen anden Del af Byen. I denne Retning blev der derfor ofte kastet graadige Blikke som til et Eldorado, og ikke sjælden blev der ytret Trusler om, at det skulde afbrændes en skøn Dag, Jøderne drives ud og deres Ejendomme konfiskeres.

I et af de ældste, men mest maleriske af Husene boede Aron Aromo i Ro og Tilfredshed. Han havde stedse været en god Borger og opfyldt sine Borgerpligter til det yderste. Han havde af al Magt stræbt at udnytte noget af den Fordom, de kristne nærede mod hans Race og Tro.

Til Ballet blev Ivan Alexieff indbudt, thi hvorledes kunde Aron glemme den Tjeneste, den unge Mand havde ydet ham? — og Ivan kunde endelig faa den Lejlighed, han saa længe havde sukket efter. Han vidste, at Rachels Skønhed var bleven et Mundheld blandt Folk, og han havde ofte set paa hende, men aldrig havde han faaet Lejlighed til at tale med hende.

Men nu var han under samme Tag, nu kunde han tiltale hende, og i Bevidstheden om sine tiltrækkende Egenskaber haabede han paa, at han kunde gøre Indtryk paa hende til Trods for Forskellen i deres Tro.

Det var et glimrende Bal, thi Aron havde ikke sparet paa Pengene, og den russiske Forkærlighed for de spraglede Farver viste sig i Værelsernes Dekoration, Damernes Dragter og de Embedsmænds og Officerers Uniformer, som havde modtaget den rige Aron Aromos Indbydelse til at fejre Rachels Fødselsdag.

Der var mange smukke Damer til Stede, men Rachel var dog den skønneste af dem alle. Hun fordunklede dem alle, og hendes uimodstaaelige Fortryllelse trak Mænd til hende, ligesom Flammen tiltrækker Møllene.

Ivan Alexieff var blind for alt andet, døv for alt undtagen hendes Stemmes musikalske Klang, og han følte, at han for at vinde hende, turde trodse alt, om det saa var selve Helvedes Pinsler.

Ude af Stand til at beherske sig længere, benyttede han et Øjeblik, da hun stod alene, til at nærme sig hende og sige med sagte Stemme:

„Skænk mig, beder jeg Dem, nogle Minutters Samtale med dem. Jeg er Ivan Alexieff, Søn af Politidirektøren, Peter Alexieff, og jeg har været saa lykkelig at yde Deres Fader en lille Tjeneste".

„Jeg ved det, jeg ved det", svarede hun hurtig og med lidt Skælven i Stemmen, thi hun gættede uvilkaarligt, hvad han vilde sige til hende, og hendes Ansigt rødmede. „Min Fader har talt lidt om Dem", fortsatte hun, „og jeg behøver ikke at sige, at hans Venner er velkommen her".

Disse Ord indgav Ivan Haab og Mod, thi han vidste den Gang ikke, at hun var forlovet med Moses Umonski, og han sagde:

„Saa tør jeg maaske byde Dem min Arm og følge Dem ud i Korridoren".

Hun tøvede et Øjeblik, men kun et Øjeblik, thi saa erindrede hun, hvor meget hendes

Køb Fodtøj i
Skotøjs-Depotet Søndergade 56
ved Einer E. Mønsted.

Husk vort Princip er:

Stor Omsætning, lille Avance.

Ingen kan sælge saa billigt som vi, f. Eks. Dame-Knapsko 2,90, Herre-Fjedersko 3,85. Alt andet i Forhold til ovenst. Priser.

Stort Udvalg i

Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og **Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer** og **Strenge.**

I. G. KREUTZER,
Bog-, Papir- og Musikhandel,
Telef. 108. Torvet, Middelfart.

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Vett & Wessels Udsalg,
— Middelfart. —
Største Lager af
- - **Manufakturvarer.** - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Koopmanns Margarine er over alt!

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

* * * * **Stjerne-Øl** * * * *

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Barnevogne,
nye og brugte,
sælges til billigste Priser hos Staldforpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

„Hakon Jarl"
☛ **leverer de fineste Herreklæder.** ☚
Guldsmeagde 33, Aarhus. Tlf. 1950.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr.	65,00.	Lyslygter	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad	-	4,00.	Gaslygter	-	2,25.
Dæk med Kanttraad	-	5,50.	Kjolenet	-	0,65.
Slanger	-	2,50.	Fodpumper	-	1,00.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A|S.
St. Pederstræde 28. København.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Skotøj
købes **bedst** og **billigst** hos
Carl Hansen Dall's Eftf.
(J. Chr. Petersen),
Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna og A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Fader havde rost den unge Mand, og idet hun let lagde Haanden paa hans Arm, lod hun ham føre sig ud i Korridoren, en vældig Gang ligesom i de fleste russiske Huse, og i Dagens Anledning prydet med sjældne Blomster.

Derpaa sagde han pludselig, givende efter for Øjeblikkets Indskydelse:

„Rachel, jeg har set Dem ofte, og Kærlighed til Dem er vokset frem i mit Hjærte, indtil det er gaaet op for mig, at uden Dem vil Verden være som en skrækkelig Ørken".

„Men De er jo kristen", udbrød hun, idet hun trak sig lidt tilbage og saa forhavset ud.

„Og hvad saa? Kærligheden udjævner alt. Kærligheden gør ingen Forskel paa Tro, den bortvejrer alle Troens og Racefordommens Skranker. Men for Deres Skyld vilde jeg give Afkald paa alt og blive Deres Slave".

„Tys, saaledes maa De ikke tale", svarede hun, „jeg indrømmer, at Kærligheden er mægtig, men skønt jeg haaber at bevare Deres Venskab, kan jeg dog ikke skænke Dem min Kærlighed, det er en Umulighed".

„En Umulighed!" gentog han.

„Ja".

„Og hvorfor er det en Umulighed?"

„Fordi jeg allerede er forlovet med en Trosfælle".

Dette syntes at faa Ivan til at vakle. Ilden lynede i hans Øjne, og han rødmede, idet han sagde med skælvende Stemme:

„Forlovet! Nej, sig ikke det. Jeg har drømt om Dem. Lad mig ikke vaagne og opdage, at jeg er bleven narret af et Spøgelse. Forlovet! Ja, selv om det er saaledes, vil jeg haabe paa at vinde Dem. Jeg kender ikke min Rival, men jeg er lige saa god som han, lige saa brav som han, lige saa stærk som han, og han vil blive min Fjende til Døden".

„Oh, hvor underligt De dog taler", udbrød Rachel, idet hun gyste. „Hvorfor taler De saaledes? Det er ikke smukt. Det er ikke mandigt".

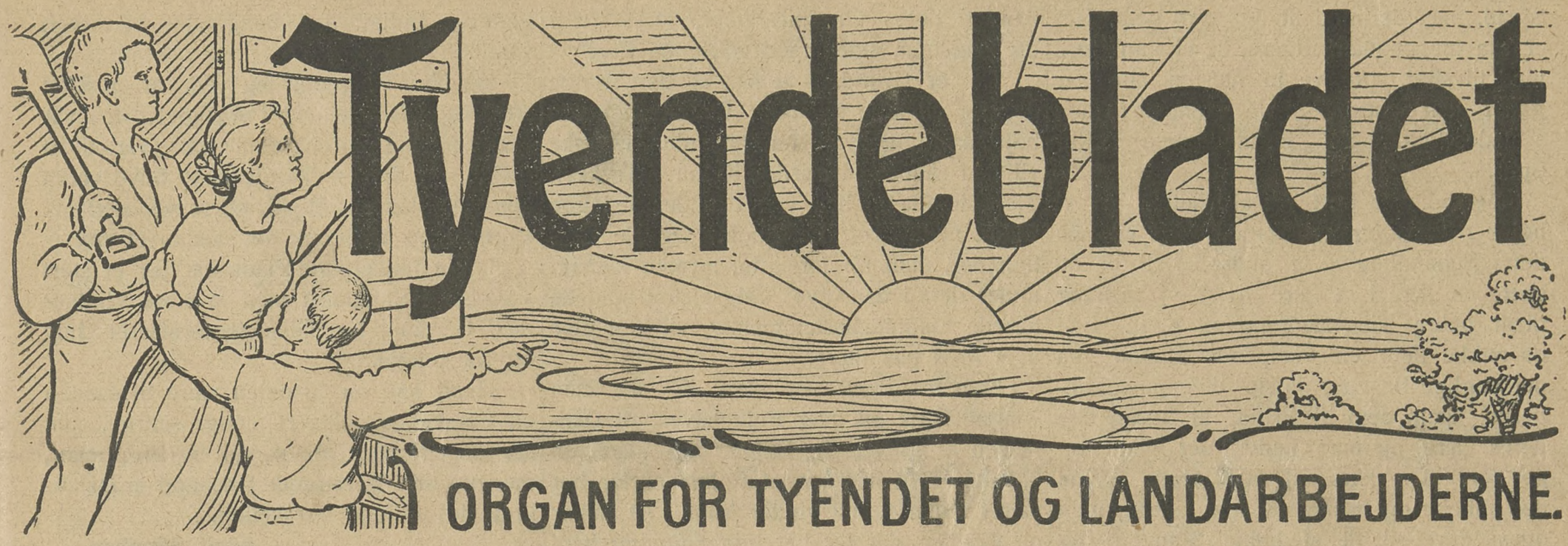
„Ikke mandigt", udbrød Ivan med en bitter Latter. „Ikke mandigt at hade sin Rival og ønske at dræbe ham. Dyrene finder sig jo ikke i nogen Rivaliseren. Er Mennesket da ringere end Dyrene? Jeg siger Dem, Rachel, at jeg elsker Dem, og hvis nogen Mand staar os i Vejen, saa lad ham tage sig i Agt".

Over Rachels skønne Ansigt gik der et Udtryk af Frygt og Smerte, og idet hun gennem Taarer stirrede paa Ivan, der havde tiltalt hende i et Sprog, som hun aldrig havde hørt Mage til, sagde hun:

„Taal ikke saaledes. De gør mig bange, og jeg maa fly fra Dem som en, der vil gøre mig Fortræd og ødelægge min Lykke. Jeg har sagt, at jeg har skænket min Kærlighed til en anden. Hvorledes kan jeg da skænke den til Dem?"

„Jeg indrømmer, at jeg har talt overilet", svarede han undskyldende, „men jeg har næret min Beundring for Dem saa længe i Tavshed, at jeg nu, da jeg faar Lejlighed til at tale, føler, at mange Ord kun er Tidsspilde. Jeg siger Dem nu igen, Rachel, at uden Dem vil Verden være tom og Livet glædeløst".

(Fortsættes).

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 31. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 3. Maj 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Hyrdedrengen.

—o—

Du lille Knøs, som gaar paa Vagt
om Bondens fede Hjord,
hidtil blev du altid sagt
kun haarde, kolde Ord.

Men du skal høre Sandhed nu,
og hæv kun stolt dit Blik;
thi du en Fredens Forpost, du —
en Ærespost du fik.

Du veg ej fra din kolde Post,
skønt Regnen strømmed' ned·
skønt Knubs og Stød var Hverdags-Kost,
du blev dog kækt og stred.

Træd kun trøstig af min Gut
og skynd dig hjem til Mor,
den Vagt var lang, som blev dig budt —
nu kommer „store Bror".

M. L. Madsen.

Arbejdsløshed.

—o—

For faa Aar siden kunde vi ikke tænke os, at vi ved Sommertid kunde blive Vidne til nogen Arbejdsløshed. Man troede da, at Arbejdsløsheden kun kunde eksistere om Vinteren, naar Arbejdets pulserede Liv standsedes.

Nu ved vi, det ikke er Tilfældet. Den kolosale Arbejdsløshed, der omfatter 10—15,000 Mand i Hovedstaden, siger os noget andet.

— Vi har nu faaet svækket Troen paa at det kun er om Vinteren der kan lides under Arbejdsløshedens Svøbe, og at Sommeren dog kunde læge alle Saar. Saadan var det ogsaa for faa Aar siden. Nu er det noget andet. Vi ved nu, at Usikkerheden, Arbejdsløsheden truer lige saa stærkt om Sommeren som om Vinteren.

Denne Arbejdsløshed har sat de københavnske Arbejdere i Bevægelse. De Arbejdsløse holder store Demonstrationsmøder, hvor Stillingen drøftes, og hvor der falder mange forbitrede Ord mod det taabeligt indrettede Samfund, der uden at bryde sig derom, lader sine Arbejdere sulte.

Man kan saa godt forstaa, at disse Arbejdere, som maaske ikke har haft Arbejde de sidste 6—8 Maaneder, bliver revolutionære, bryder med gamle Traditioner og taler højt om at „benytte alle til Raadlghed staaende Midler" i Kampen for Tilværelsen!

Hvorfor skulde de ikke være rede til til alt. De har det jo, som Karl Marx har sagt: intet at tabe uden deres Rænker, men en straalende Verden at vinde. Lad saa staa til og ske hvad der vil!

Saaledes tænker de og saaledes taler de. Maaske er det overilet Radikalisme, rent Sultradikelisme, der svinder, naar nogle Dages Arbejde, der kan bringe en Smule Brød i Huset, tilbydes dem.

Men enten det er det ene eller det andet, et er sikkert: Arbejderne kryber nu ikke i Skjul, naar Fattigdommen melder sig, De kommer frem og de kræver. Og lad dem komme frem alle. Lad de andre kun se· hvor mange de er!

Det er Selvstændigheden og Trangen til noget bedre, der vaagner, og det er glædeligt!

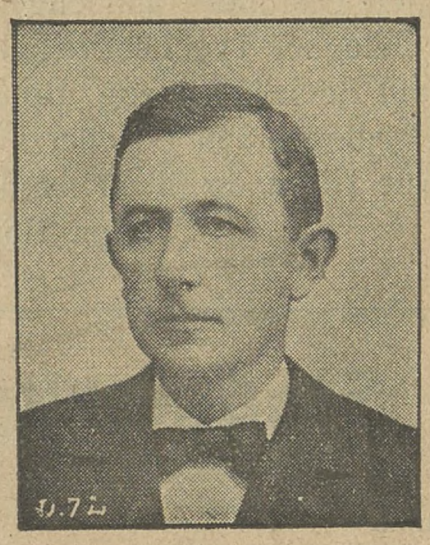
Fortsætter den store Arbejdsløshed, vil vi maaske faa Ting at se, som vi før vanskeligt kunde tænke os.

Skal en stor Katastrofe undgaas, maa Arbejdsløsheden afskaffes, og det sker ikke ved at lade bygge enkelte nye Huse m. m., men kun derved, at Jordspørgsmaalet løses paa den Maade, at alle kan faa Adgang til Jord.

Strømmen skal, skriver Redaktør Helge Hostrup, vendes fra København til Landet, og han føjer til: Men man vender ikke Strømmen ved at sige til Folk, at de skal blive paa Landet. Heller ikke ved at tale moralsk om Københavnernes Fordærvelse. Man vender den kun ved at gøre det bedre at bo paa Landet end i den store By.

Og Vejen dertil er at lette Adgangen til at komme i Besiddelse af Jord.

Carl Westergaard.

Mads Larsen.

Vi bringer her et Billede af den fynske Politiker, Folketingsmand Mads Larsen fra Otterup-Kredsen. Han hører til det radikale Venstre og er en af sit Parties bedste Mænd

Mod Skiftedagstide!

—o—

Der er Foraar i Luften, Solen er vaagnet af sin Vinterdvale, Lærkens jublende Trille høres ind fra de vaarduftende Marker og i Havens Trætoppe sidder Stæren og fløjter sin glade Melodi! Tiden har Stemning og Skridning, nu har vi Maj og Tkærsommer.

Ja, nu har vi naaet Majdagen. Længselsfuldt er den imødeset, forhaabningsfuldt er den afventet, og dog kommer den saa pludselig og mælder Sommer. For mange bringer Dagen vil nyt, for andre kun de samme daglige, kendte Forhold; men for den, der for første Gang siger Far og Mor Farvel, staar den som Indgangen til saa meget baade godt og ondt, som oftest vel mest af det sidste.

Om Hyrdedrengeliv er der saa ofte skrevet, og et vist poetisk Skær er lagt over Gerningen; men har det været saadan før? Er de Dage nu forbi? Store Krav og uoverlagte Fordringer er traadte i Poesiens Sted. De forandrede Driftsmetoder og Kvægets megen Ophold paa Stald har for en stor Del gjort Hyrdedrengen overflødig; men har derimod fordret Arbejdskraft paa Omraader, der før var blot en Drøm. Og Drengen, der før var Hyrdedreng, er nu bleven alles Dreng, der maa lystre alle, springe for alle, være her og der; og som højets hører det til Hyrdelivets Poesi, at han i de kolde, regnfulde Efteraarsdage, naar Kvæget Stundom gaar i løs Drift, faar Lov at gaa og fryse eller løbe sig træt efter jagende Køer.

Nogle vil maaske sige: „Dette Billede er for mørkt, mange Tjenestedrenge har lyse og glade Dage og faar en human Behandling". Og det tør vel heller ikke nægtes, at der gives Undtagelser fra det daarlige til det bedre, men i Reglen er det sikkert det daarlige Forhold, der gaar fremmest, hvad enten saa Behandlingen sker bevist eller ubevist.

Alle, der omgaas Tjenestedrengen, kan gøre deres til at bedre eller forværre hans Tilværelse; og det kan vel desværre ofte siges om vi ældre Tjenere, at vi langt fra bedre Forholdene for de yngre af vor

Stand, men derimod tit forværre dem. Det er saa meget mærkeligere, at vi kan være med til sligt, som vi jo næsten alle har gaaet den samme Skole igennem; men saaledes gaar det, Behandlingen sætter Spor.

Men vi maa bort fra alt dette! Vil vi højne os selv og vor Stand, maa vi vise det i Behandlingen af andre! Lad os da sætte en Ære i at gøre hvad vi formaar til at bedre Tjenestedrengens Kaar. Lad os række dem en hjælpende Haand ved det daglige Besvær, hjælp dem med Lektierne, hjælp dem til Fritid, til Besøg hos deres kære, og med andet, der ellers ligger for. Thi dette vil ikke alene gavne den enkelte og bringe os selv Glæde, men ogsaa gøre sit til at højne Standen; og med fuld Ret vil vi kunne sige, at vort Ansvar er forbi.

L. J.

Nationale Sejre.

—:—

En af vore Digtere har kaldt vor Tid en Folkevandrings-Tid. Og han sigtede dermed ikke til den utvivlsomme Folkevandring, der har fundet Sted over Atlanterhavet, men til den indre Forskydning imellem de forskellige Samfundslag. Det var de store Dele af Folket, der før havde ligget udenfor Kulturstrømmen, som nu rørte sig. Før havde vi haft en lille, fintdannet Overklasse og en stor, uvidende Hob. Nu kom fra Folkehavet den ene Stand efter den anden som Bølge efter Bølge og banede sig Vej.

Sidste Halvdel af forrige Aarhundrede var Bøndernes Tid. Deres Vej betegnedes af Skoler, Højskoler og Friskoler, Fællesskab og Sammenhold, Andelsforetagender og meget mere. Hjælpen, der gaves fra Staten, var for intet at regne. Det var et Samfundslag, der vilde frem, og saa skabte det selv sine Betingelser. De skabte den Skole, der skulde ruste dem, borede sig ind i den Oplysning, der var nødvendig, øvede Tanker og Evner. Det var en hel Stand, der dygtiggjorde sig selv, fordi den vilde det. Og Digterne fulgte med og gav dem Opsange, og Skolemænd talte for dem. Vi var Vidne til en Folkerejsning, en Folkevandring, som ikke mange Slægter har set Mage til.

Men tæt efter rullede den næste Bølge frem. Det var Byarbejderne, særlig de fagdannede Arbejdere, Haandværkssvende, der ogsaa vilde frem. Deres Vej gik ikke præcis i Bøndernes Spor, og det var de mange, der havde ondt ved at forsone sig med. De fandt, at Socialdemokraterne glemte det vigtigste og at det var yderst magtpaaliggende at faa dem ind under hele den Kultur, som Bondebevægelsen havde skabt. Men det hjalp ikke, hvad de prædkede for dem. Arbejderne gik deres Veje, de sang deres Sange og havde deres egne Førere og store Mænd. Og nu er Bevægelsen naaet saa vidt frem, at ingen mere drømmer om at standse den. Og de fleste har endogsaa gjort sig fortrolig med den Tanke, at den en Gang — for en Tid vil beherske hele vort offentlige Liv.

Men bag den rejser sig nye Bølger. I hvor høj Grad de lige vil følge deres Vej eller gaa deres egne Veje, er endnu umuligt at sige. Rejsningen blandt Husmændene er allerede i fuld Gang. Og nd kommer Tjenestefolkene. Danmarks 242,000 Tjenestefolk begynder at lette paa sig. De danner deres Organisationer, først trægt og langsomt, siden med voksende Fart.

Der er Grund til at tro, at den Bølge engang vil løfte sig højt, maaske lige saa højt som nogen af foregaaende. Maaske vil den skabe sin særlige Kultur. Trykket, Tjenestefolkene har været under i lange Tider, har været stærk nok. Og de Rettigheder, man nu forsigtig, næsten klarrigt under dem i den nye Valgretslov med de haarde Opholdsbestemmelser, vil kun give dem Mod paa mere.

Men for dem, der staar og ser med vaagne Øjne ud over Folkehavet, vil Dannelsen af enhver ny Bølge kun være en Glæde. Den betyder, at Folk, der før har været udenfor, nu vinder frem. At Evner og Kræfter, der før har ligget unyttig hen, nu tages i Brug.

Der er altid dem, der bliver bange, naar en ny Bølge vælter frem. Men der er kun liden Grund til Frygt. Hver Gang en ny Skare lærer at bruge egne Evner og Kræfter, øges hele Nationens aandelige Kapital.

Derfor betegner Tyendebevægelsen lige saa vel som Socialismen og Bondebevægelsen en national Sejr — eller i al Fald, at Tropperne stilles op til en ny Sejr.

Helga Hostrup.

Fra Slagmarken.

—:—

Jeg har hørt,

at Jorddrotterne i Balslev paa Fyn har budt Medlemmer i vor Afdeling der, 50 a 60 Kr. for at træde ud af deres Organisation!

Det glæder mig oprigtig, at de fynske Agrarer sætter saa stor Pris paa vore Folk. Det viser, at det er Kærnetropperne blandt Landarbejderne. Var det ikke Tilfældet, vilde en Storbonde vel ikke give sine Penge ud paa en saa letsindig Maade?

Jeg vil slet ikke skælde ud paa de Balslev Agrarer, fordi de paa denne lurvede Maade forsøger at skade vor Organisation. Oven i Købet vil jeg takke dem for deres „storartede" Tilbud! Her siger de jo nemlig selv det, jeg gerne vilde alle Landarbejdere kunde forstaa: Vor Organisation er en Fare for de rige og en Fordel for de fattige!

Se, det har disse Menneskekøbere sagt saa kønt, og af den Grund vil jeg takke dem varmt.

Men samtidig vilde jeg gerne gøre dem opmærksom paa, at der kan den fedtede Pengesæk ikke klare Begreberne.

Sagen er, at danske Landarbejdere ikke lader sig sælge som Slaver!

Mon de fynske Agrarer har forstaaet det, ellers vil det ikke vare længe.

En Landarbejder.

En af de mange!

Ved at læse A. C.s Artikel i forrige Numer, kom jeg til at tænke, at det maaske kunde interessere nogle af „Tyendebladet"s mange Læsere at høre, hvordan man har det paa Mors, hvor jeg er fra.

Jeg havde et lille Hul i Kostalden til Kammer; det var saa lavt, at et Skab ikke kunde staa oprejst derinde, forresten var der heller ikke Plads til det. Jeg maatte op Kl. 4 om Morgenen og maatte ikke trække Køerne hjem før Kl. 10 om Aftenen. Manden havde Dilerium og var gjort umyndig, men han var jo Proprietær, saa det var jo en pæn Mand.

Naar det regnede, dryppede det ned gennem Loftet, saa Sengetøjet blev helt vaadt.

En Nat vaagnede jeg ved, at en Stud stod og slikkede mig i Ansigtet; den var gaaet ind ad Døren, som ikke var til at lukke, og Studen kunde ikke blive vendt igen for Pladsens Skyld, ellers var den nok flygtet igen af Skræk for saadan et Hul.

I min nuværende Plads har jeg et stort Værelse i Stuehuset med to store Vinduer med Gardiner for, Gibsloft, ferniseret Gulv og Kakkelovn.

Hvad kan nu Grunden være til saadan en Forskel, vil sikkert mangr spørge. Jo, se, den forrige Mand var jo Proprietær, medens min nuværende Husbond er Demokrat, det er hele Forskellen.

Adolf Skouboe.

Fra Skiveegnen!

Der bor en Mand i Dølby ved Skive ved Navn Mads Ladefoged, som byder sine Folk et Staldkammer, som ikke er større, end at der lige kan staa et Skab og to Kufferter og en Enkeltseng, hvori skal ligge 2 Personer.

Naar Kaarlene skal ind i Kammeret, maa de med Besvær bane sig Vej omkring det usle Bohave. Deres Tøj maa de hænge ud en a to Gange om Ugen for Fortighed, og det er da saa muggen, at det var omtrent hvidt over det hele.

Som Bevis kan gives, at en af Karlene havde faaet et Skab ind i Kammeret, og i Løbet af 4 Maaneder var det pilraaddent.

Naar denne Storbonde kom hjem midt om Natten, maatte Karlene altid op og gøre Vognen ren; det var umulig, at den kunde staa til næste Dag.

L. F. A.

En gammel Historie!

Hos en Gaardmand P. Kjemp ved Brørup findes et Karlekammer af den gamle Slags. Det er et rent Hundehul med Indgang fra Stalden. Der er hverken Bord eller Stol, kun nogle Sengeklæder i en Kasse. Lys og Luft kommer ind af et lille Jernvindue, som vender ud mod Møddingen.

Da jeg saa dette Hummer, sagde jeg lige som salig Vilh. Bech:

Føj for Fanden!

—n.

Med et halvt Øje

kan det ses, at „Tyendebladet" er et godt Annonceblad! Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore Tusinder Læsere ved at sende Deres Annonce til vort Blad!

Gør et Forsøg!

Oplysning om Retsforhold.

—:—

Idet Redaktionen henviser til Avertissement fra vor Medarbejder, exam. juris. Fred. Sørensen, Aarhus, anbefaler vi hans Forretning til „Tyendebladet"s Læsere. Ligesom hidtil vil han gratis besvare alle juridiske Spørgsmaal, hvorfor vi anmoder om, at Spørgsmaal, der kræver hurtig Besvarelse, sendes direkte til ham.

I andre Tilfælde staar det Spørgeren frit for, som hidtil, at indsende Spørgsmaalene til Redaktionen.

I Tilfælde, hvor der kan opstaa Retstvist angaaende Tyendeforhold, vil vi tilraade Vedkommende ikke at foretage noget overilet Skridt, førend Sagen har været forelagt ham og hans Svar foreligger.

Efter de forældede Retsforhold, som

Tyendeloven grunder, har det hidtil oftest gaaet ud over Tyendet, men det er en af de Opgaver, som Tyendeforbundet vil søge ordnet, saaledes at Medlemmerne kan faa Retshjælp og Vejledning paa en betryggende Maade, og en saa hurtig og billig Ordning, som det er muligt at forskaffe „Tyendebladet"s Læsere, baade Tyende- og Landarbejdere. **Red.**

1. Majdag.

—o—

København, April.

Vi nærmer os nu med raske Skridt den 1. Maj. Den Dag Arbejderne har valgt til deres Demonstrationsdag, og som særlig er knyttet til Kravet om en højst 8 Timers Arbejdsdag. Vi ser danske, svenske, franske og engelske Arbejdere nedlægge Arbejdet den 1. Maj for at samles om de røde Faner og de Talerstole, hvorpaa Arbejdernes Krav lyder, men faa ved, hvorfra denne Skik er kommen, eller hvor blodig den er døbt.

Der havde i 80-erne fundet en stærk socialisk Agitation Sted i de amerikanske Byer, og en af de mest levende var Chikago, hvor Socialister og kommunistiske Anarkister havde forberedt en almindelig Arbejdsnedlæggelse den 1. Maj 1883 for med Kraft at demonstrere deres Krav. Den var indkalt til et stort Møde, og Tusinder af Mennesker samledes paa den store Plads Haymarket, hvor Arbejdernes bedste og dygtigste Folk talte skarpt og revolutionært mod hele den økonomiske Udbytnig; dog havde det forløbet i Ro, hvis Politiet havde holdt sig borte.

Men det vilde ikke lade en saadan Lejlighed gaa fra sig, her havde det de fleste af de Mænd samlede, som nu i flere Aar havde opagiteret Arbejderne, og som gjorde alt for at underminere Kapitalistregimentet; en stor Politistyrke red ind i Folkemængden, forbød Mødet, og skønt Taleren med nogen beroligende Ord til Tilhørerne traadte ned fra Talerstolen, begyndte Politiet, ikke tilfreds med dette Resultat, at skyde paa Arbejderne. Der opstod en umaadelig Forvirring og et vildt Haandgemæng, saa blev der pludselig fra en af Sidegaderne kastet en Bombe, der faldt ned imellem Politibetjentene og dræbte 7 foruden nogle Arbejdere.

Det var Signalet til en Mængde Arrestationer. Først sikrede man sig alle Talerne; og der blev siden lagt Sag op mod 8 af Arbejdernes Ledere. Skønt Bomben bevislig var kommen udefra Forsamlingen, og de 7 af de tiltalte under hele Mødet havde opholdt sig midt i denne, medens den 8 kunde bevise, at han slet ikke havde været til Mødet, blev de ved Hjælp af købte Vidner og Dommere dømt, de 7 til Døden, den 8. til 15 Aars Tugthus.

Det vakte en umaadelig Harme i Befolkningen. Enhver vidste, at de var uskyldige, og den Dag Henrettelsen fandt Sted, havde der samlet sig en Masse Mennesker, der vilde sige de dømte et sidste Farvel. 3 af disse: Spier, Ficher, Pearson, havde anmodet om 20 Minutters Taletid, men det blev dem nægtet. En Præst, som blev sendt til dem, sagde til Spier: „Jeg vil bede for dig, August Spier". „Bed for dig selv, Præst, Du har det mere behov end jeg", svarede han roligt. Man bandt deres Hænder, kastede Hætter over Hovedet paa dem og førte dem hen til Falddøren. Dog forinden de traadte derud sagde Spier med høj og rolig Røst: „Der vil komme en Tid, hvor vor Tavshed vil lyde højere end de Stemmer, I nu kvæler".

Og saadan blev det. Harmen og Sorgen blandt Arbejderne var saa stor, at den Dommer, der havde dømt dem, maatte nedlægge sit Embede, en af Juryens Medlemmer blev vanvittig, en anden begik Selvmord, men den Ide, de dræbte havde kæmpet for, bredte sig, gik først til Frankrig, saa til England, Danmark, Tyskland og alle de andre Lande.

Derfor bør vi, naar vi samles den 1. Maj, mindes disse Mænd med Beundring og Taknemlighed og samtidig med, at vi glæder os over, hvad Arbejderne har vundet siden da, bør vi ikke glemme, hvor langt den er tilbage inden Retfærdigheden er sket fyldest.

1. Maj er en alvorlig, men samtidig en opmuntrende Dag for Arbejderne, idet den stndig viscr dem, hvorledes de er den Kraft, der holder det hele levende, og uden hvem ethvert Hjem staar stille og enhver Spade ligger nytteløs hen.

Foruden at demonstrere 8 Timers Dagen, er 1. Maj Varsel om en Dag, hvor Arbejderne er stærke nok til alle som en at kaste Kapitalisternes Værktøj og gribe det igen som deres eget; til fælles Arbejde for fælles Lykke.

Elisabeth Jørgensen.

Tyendeforhold.

—:—

Vort Tyendeforhold er mange Steder ganske beklageligt. Ja, mange maa undres over, at Folk, som vil for at være kristne og oplyste Mennesker, virkelig ikke vil give deres Tyende en ordentlig Behandling; men derimod kan skammes til at byde dem noget Mad, som de nødig selv vil spise, og et Værelse, som de langt mindre selv vilde sove i én eneste Nat.

Nej, saalænge man kan høre den Slags Ting nævne, og ligeledes om, hvordan en Husbond straks jager sin Karl eller Pige bort, hvis de forlanger en ordentlig Behandling, kan man næsten fristes til at tro, at Slaveriets Dage endnu ikke er ophørt.

Derfor beder jeg alle Tyender, Karle saavel som Piger, slut jer sammen til en Kamp mod saadanne Storbønder, tving dem til at give jer en ordentlig Behandling, eller ogsaa lad dem selv gøre deres Arbejde; lad dem saa se om det er bedre.

J. Øster, Lærer.

Husk

at gøre dit Foraarsindkøb hos de her i Bladet averterende Handlende. Derved støtter Du ogsaa vort Blad!

Repræsentantmødet.

—:—

Oplysningsarbejdet.

Om dette Emne indledede Hansen-Røjle. Han udtalte bl. a. følgende:

Vi kan dele vort Oplysningsarbejde i følgende 4 Punkter:

1) Oplysning gennem „Tyendebladet",

2) gennem Smaaskrifter om vigtige sociale Spørgsmaal,

3) ved Aftenskolekursus, og

4) gennem en Højskole.

— Vil vi i den Retning gøre et Stykke Arbejde, skal det nok vise sig, at det frugter!

De nuværende Højskoler kan vi intet vente os af.

Red. Johs. Madsen understregede stærkt Betydningen af, at Tyendeungdommen søgte at dygtiggøre sig. Han var enig med Indlederen i, at den danske Højskole ikke mere var en Tjener, der hjalp de fra neden af frembrydende Kræfter, hvad den havde været tidligere eg burde være.

Et Par Talere var bange for, at Forbundet skulde forløfte sig paa egen Højskole.

Ahlman Hansen beklagede, at Tyendeklassen i for ringe Grad læste Dagspressen. Han anbefalede vor egen Højskole.

Frk. Mikkelsen, Kbhvn., anbefalede at oprette Aftenskoler rundt om og i disse Aftenskoler lade Tjenestefolkene faa Oplyslysning om sociale og politiske Spørgsmaal. Hun vilde anbefale at bruge de Penge, der vilde medgaa til en Højskole, til Aftenskolerne.

Niels Junker, Gjørding: For at Aftenskoleundervisningen skal faa nogen Betydning, maa vi have Arbejdstiden indskrænket (Hør!)

Hansen-Røjle: Vi maa have Troen paa vor egen Højskole for at faa den oprettet. Jeg hørte en Bondemand paa Fyn tale om, at de danske Bønder havde faaet et lyst og lykkeligt Livssyn paa Højskolen. Jeg tror ikke paa det lyse Livssyn, thi saa vilde Bønderne ikke kunne taale al den Elendighed, de ser omkring sig, de vilde ikke taale de ganske svinagtige Karlekamre. Det gælder for os om at naa det samme Kulturtrin som de Samfundsklasser, som nu er de herskende.

Følgende Resolution vedtoges:

„Forsamlingen udtaler overfor Regering og Rigsdag Kravet om, at der fra Statens Side ydes et større Bidrag til Aftenskoleundervisning for tjenende Klasser, kræver dette Tilskud under Hensyn til, at det ikke hidtil hidtil har været muligt for mange Landarbejder- og Husmandsbørn som Følge af det Overmaal af Arbejde, der har været paalagt dem at kunne følge med den almindelige Undervisning i Folkeskolen".

— — —

Her sluttede Mødet den første Dag.

Om Aftenen Kl. 8 afholdtes det offentlige Møde, hvor Skjoldborg og Carl Westergaard talte. Der var mødt ca. 300 Mennesker.

— — —

Kongressens 2. Dag.

Hansen-Røjle aabnede Mødet og gav Ordet til C. F. Madsen, Repræsentant for „de samvirkende Fagforbund".

Hr. Madsen takkede for Indbydelsen til Kongressen. I korte Træk redegjorde han for Fagforbundenes Virksomhed. Vi tæller ca. 1100 Fagforeninger med ca. 100,000 Medlemmer. Til Strejker er der i det sidste Aar af Forbundet anvendt 46,000 Kr. Til arbejdsløse 300,000 Kr. Til syge 80,000 Kr. og skadelidte 43,000 Kr. Man vil se, at vore Modstandere ikke har Ret, naar de siger, at Arbejderne kun spekulerer paa Strejker. Vi imødekom straks Kravet om Støtte til Deres Organisations Fremkomst, og det viser sig, at den ydede Hjælp har baaret gode Frugter. Vi ønsker Tyendet til Lykke med det opnaaede Resultat, og vi tilsiger Tyendet vor fortsatte Støtte. Vi rækker dem en Broderhaand. Tidligere var der Strid mellem Tyende og Haandværkssvende. Mangen Gang vankede der blaa Øjne, hvor Karle og Svende mødtes.

I Fremtiden vil vi mødes som Forbundsfæller i Samarbejde for at højne hele Arbejderklassen. (Livlige Haandklap).

Formanden bragte Madsen en Tak for hans Tale og en endnu varmere Tak for hans og Forbundets Støtte. Til de tilstedeværende Repræsentanter Lyngsie og H. M. Hansen rettede han ligeledes en Tak for redebon Hjælp.

— — —

Om Tyendeloven og Beskyttelseslovgivning indledede Carl Westergaard. Han udtalte:

Vi maa kræve Tyendeloven helt afskaffet. Intet Afslag! Hellere beholde den nuværende Tyendelov fremfor at faa nogle Lapperier. Vi vil ikke anerkende, at vi skal underkastes særlige Love. Det gør vi, naar vi tager imod en moderniseret Tyendelov! Vi maa modarbejde ethvert Forsøg paa en Modernisering af Tyendeloven.

Vi ønsker ikke en særlig Beskyttelseslov. Vi skal vide at beskytte os selv. Naar et Medlem af Regeringspartiet betegner den nuværende Tyendelov som en Beskyttelseslov, kan vi være forberedt paa det værste.

Skal vi paatvinges en ny Klasselov, maa vi bekæmpe den med alle Midler — f. Eks. ved Obstruktion. Det maa vi forberede os paa. Lad os lære af de svenske Landarbejdere!

Vi kunde derimod ønske en Beskyttelseslov for de arbejdende Børn. Det voksne Tyende ønsker derimod ingen Beskyttelseslove. (Bifald).

Arbmd. Mikkelsen, Skive, paaviste, hvorledes den nuværende Justits ikke levnede Tyendet mindste Ret.

M. Knudsen, Nr. Aaby, bad Karlene beskytte Børnene mod Udbytning og Mishandling. Han bragte paa Tyendets Vegne en Tak til Sabroe for hans Arbejde i Børnesagen.

Sabroe hævdede, at der ikke blev Retfærdighed for Tyendet, fordi Tyendeloven blev afskaffet, thi selv om Loven blev afskaffet, vilde Tyendet i Tvistligheder mellem det og Arbejdsgiverne blive dømte efter gammel Sædvane. Der bliver ikke Retfærdighed, før Retsplejen bliver ændret.

Taleren maatte som Medlem af Tyendekommissionen forhandle med de øvrige Medlemmer, og det nyttede ham ikke bestemt at kræve Tyendelovens fuldstændige Afskaffelse.

Han opfordrede Tyendeforbundet til at optræde fornuftigt i denne Sag. Man kunde ikke her sige: Alt eller intet.

Hjalmar Ejsing: Sabroe har udtalt, at det voksne Tyende ikke kunde undvære en Tyendelov. Sabroe driver i Tyendesagen en Forligspolitik, skønt Socialdemokraterne og de Radikale fordømmer al Forligspolitik. (Sabroe: Sikke noget Sludder).

Niels Mortensen, Gedsted, advarede mod, at der i den ny Lov blev indsmuglet uheldige Bestemmelser fra den gamle.

Frk. Mikkelsen, Kbhvn.: Lad os gaa udenom Tyendeloven ved frivillige Kontrakter. Lad os voksne blive fri for Beskyttelse.

Hun var meget utilfreds med, at Sabroe havde udtalt, at mange ældre Tjenestefolk tog haardt paa Tjenestedrengene.

Sabroe: Det er Pligt for alle at paatale Overgreb, saavel fra oven som fra neden.

P. Stegenborg var imod enhver særlig Lov, der gjaldt Tyendet. Vi skal vide at beskytte os selv.

Reider protesterede bestemt mod Skudsmaalsbøgers Oprethgldelse.

Red. Johs. Madsen, Holbæk, hævdede, at det var aldeles uberettiget at drage Sammenligninger mellem Sabroes Stilling til Tyendeloven og Moderationen i Politiken. Mange Tjenestefolk trængte til Beskyttelse.

Johan Skjoldborg: Her maa gives et klart Svar, der ikke kan misforstaas. Jeg siger: Helt bort med Tyendeloven! (Stormende Bifald).

Forretningsfører Lyngsie kritiserede paa det skarpeste Tyendeloven. Hesten, Studen og Hunden i Bondens Gaard er bedre beskyttede end Tyendet. Efter den nuværende Tyendelov kan Husbonden overanstrænge Tyendet, byde det en elendig Bolig og give det sundhedsfarlig Kost. Som Lovgivningen nu er for Tyendet, er den en Skændsel for Landet. Faktisk er Dyrene mere beskyttede end Menneskene. (Stærke Hør!) Foreløbig er der kun et at gøre for Tyendet, og det er at komme bort fra den gamle Tyendelov. — Det ny maa vi saa se at benytte til Tyendestandens Højnelse. Tyendet er Forstuen til Arbejdsmændenes Organisation, og vi rækker Jer en Haand til Samarbejde i Fremtiden.

Carl Westergaard: En Demokrat kan ikke den ene Dag sige: Tyendet skal have Valgret! og den anden Dag: Tyendet skal underkastes en Klasselov, fordi det ikke kan staa paa egne Ben!

En saadan Tale forstaar jeg ikke nogen kan føre.

Herefter vedtoges enstemmigt følgende Resolution:

„Kongressen udtaler sin skarpeste Protest mod Tyendeloven af 1854 samt mod, at Tyendet i Fremtiden skal underkastes en særlig Lov.

Vi opfordrer alle de organiserede Tjenestefolk til at sætte alt ind paa at naa dette og benytte alle Midler, Organisationen stiller til Raadighed, i Kampen for at faa Loven helt og fuldt afskaffet".

(Sluttes).

Gamle Aarhus Amtstidende

er ikke tilfreds med Tyendeforbundets Formand. Det er slemt!

Den mener, at han er en Umulighed, der stadig forløber sig, og derfor kunde den ønske en anden. Hvorfor?

Det er ret mærkeligt, at Gaardmandsstandens Organ har saa meget tilovers for Tyendet; men det er meget smukt af den gamle, hvis det da ikke er fordi, den tænker som saa, kunde det lykkes os at vække Splid i Foreningen ved at udsaa Ærgerrighedens og Misundelsens Sæd blandt dens Medlemmer, saa var der en Mulighed for, at den kunde æde sig selv op, og saa var vi jo da den kvit. Grinet kan jo ikke slaa den ihjel.

Men nej, saa fælt tænker den gamle jo ikke, og det vilde næppe hjælpe stort, thi Tyendeforbundets Medlemmer er jo nok saa kloge, at de forstaar, at naar Amtstidende er utilfreds med deres første Tillidsmand, saa har netop de al Grund til at være tilfreds med ham.

Løv.

Udmarksfolkene.

—o—

(Sluttet).

Men desuden maa man vente, at Tyendet, der fra Ungdommen af kommer med i Bevægelnen, i ganske anderledes Grad end f. Eks. Husmændene, maa tage Oplysningssiden med, Sansen for personlig Udvikling med.

Tyendet taler om at rejse en Højskole. Javel, hvorfor ikke? Jeg kan forstaa, at Tyendet kunne ønske en Ungdomsskole, der er mere i Flugt med Tiden, end Højskoler i Almindelighed er. Det er naturligt, at Tyendet ikke er glad for en Skole, der gennemgaaende er konservativ paa alle Punkter og saaledes er mere mod end med Udviklingen.

Navnlig kan jeg forstaa, at Tyendet ønsker en Ungdomsskole, der viser en virkelig Varme og Forstaaelse af sociale Strømninger, af selve Tyendets tilsidesatte Stilling, af Udmarksfolkenes hele Bevægelse.

Naar Spørgsmaalet er om Oplysningssiden, saa vær ikke bange for de Spøgelser, som de magthavende til enhver Tid vil stille op for at skræmme jer og for at holde jer lænkede i en ufri Tilstand. Og er det virkelig Alvor med jeres Trang til Oplysning, saa vær respektløse overfor al Avtoritetsvæsen. Hvis I vil en selvstændig Kultur, saa maa I ingen Respekt have for Avtoritetsvæsen, fra hvad Side det end melder sig. Den selvatændige Kultur bygger paa Personlighedens faste Bund.

Hvorledes det ellers vil gaa jer paa jeres unge Bevægelses Vej, skai jeg sige, naar I fortæller mig, hvorledes I passer jeres Pladser, og hvorledes I anvender jeres Fritid. Fremtiden ligger i jeres egen Haand. Vær Tro i jeres Tjeneste, vær stærke i Vilje, varme i Hjertet, klare i Hovedet. Taal ingen Tilsidesættelse, ingen Krænkelser. Vær ridderlige og stolte. Saadan noget giver nemlig en god Samvittighed. En god Samvittighed giver Mod Mod. Og Mod fører til Sejr.

Men der er noget at overvinde først. I har maaske lagt Mærke til, at I har adskillige Modstandere, mange og stærke. Det har Udmarksfolkene altid. men I skal sejre ved egen Kraft. Den, der i sin egen Sag stoler paa andre, fortjener ingen Sejr.

I har Modstandere af teoritiske Grunde, og fordi deres selskabelige Kreds vil det, men som egentlig ikke er det i deres Hjerter. Den Slags Modstandere overvinder I let.

Men der er ogsaa Modstandere af Magtsyge og Herskelyst. Overfor dem er der kun et Standpunkt. Slaa dem ned. Slaa dem ned i aaben Kamp.

Og saa er der de egennyttige — gaa deres Gaard forbi og lad de gerrige visne. Dem, der klager over Tyendets Upaalidelighed, Ladhed, Ligegyldighed, Forlystelsessyge — den Slags Modstandere overvindes paa den Maade, at det afterhaanden bliver en fastslaaet Kendsgerning, at det bedste og mest samvittighedsfulde Tyende fsas altid fra det organiserede Tyendeforbunds Rækksr.

Dette er jeres Ære og jeres Ansvar.

Der var en romersk Feltherre, Marius, som førte sine Folk mod vilde og barbariske Horder. Soldaterne flygtede og turde ikke indlade sig i Kamp. En Dag var det en brændende Hede, og Folkene gispede af Tørst. Da stillede Marius sine Folk op saaledes, at han havde Barbarerne imellem sig og nogle fristende, rislende Kilder i Baggrunden. Og derefter raabte han til sine Soldater:

„Vil I have Vand, saa slaa Fjenden".

Det samme kan siges til det unge Tyendeforbund. For Tyendets Organisation er frem for alt et Spørgsmaal om Energi.

Det, der til Slut skulde komme ud af det var, at Børnene fra Udmarkshytterne

ikke mere er krybende, ikke krumrykkede, ikke gammeldags almueagtige, ikke lavsindede, men aabne og fri, gode og glade, kække.

Det skulde helst være en frejdig Slægt af unge Mænd og Kvinder, der skal bo i de nye Husmandshuse, som forhaabentlig i en nær Fremtid vil komme til at smykke vort Land, og føje et nyt Træk til Danmarks Fysiognomi.

Og det, der i det hele sknlde komme ud af Udmarksfolkenes samlede Bevægelse for Nationen, Fædrelandet, Folkelivet — det er den Fornyelse af Sundhed og Lykke — jeg kunde fristes til at sige den uovervindelige Styrke, som det Land og det Folk faar, hvor der ingen Udmsrksfolk mere findes.

Agitèr

kraftigt for „Tyendebladet"s Udbredelse nu efter Skiftedagen! Alle de udkomne Nr. faas fremdeles. Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Vor Bevægelse.

—:—

Aktietegningen i „Tyendebladet".

Afslutningen for Tegning af Aktier i Bladet er udsat til den 10. ds. Enhver, der endnu ønsker at tegne sig for en Aktie til 5 Kr., kan derved faa Lejlighed dertil. Alle Oplysninger faas paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

— Manglende Numre af Bladet faaes gratis!

— Tanderup Tyendeforening afholdt Generalforsamling den 22. ds. Til Formand genvalgtes Peder Pedersen. Foreningen vedtog at lade afholde to Møder om Maaneden, det ene som lukket Møde, hvor kun Medlemmerne har Adgang, det andet som et Slags „Agitationsmøde", hvor alle er velkomne. **Formd.**

— Anden Paaskedag afholdt Tyende- og Landarbejderforeningen for Taastrup og Omegn en meget vellykket Sammenkomst i Taastrup Nykro.

Først oplæste Referent P. Petersen fra Glostrup Brudstykker af Christen Bundgaards „Proletaren".

Disse sande realistiske Skildringer, der er som skaaret ud af Tyendets og Landarbejdernes Liv, gjorde et stærkt Indtryk paa den interesserede Forsamling, der lønnede Oplæseren og Forfatteren med et hjerteligt Bifald.

Dernæst oplæste den bekendte Skuespiller Mortensen fra København forskellige Smaastykker, bl. a. „To Samtaler" af Gustav Wied og „Den ottende Kunst", der havde Bud til den Akkordens Aand, der raader i det moderne Liv. Mortensens Oplæsning lønnedes ligeledes med stærkt Bifald.

Efter Oplæsningen var der Bal, som i mere end en Henseende bar Vidnesbyrd om, at Bevægelsen fører Kultur ind i det levende Liv. **C. C.**

— Tyendefornningen for Glostrup og Omegn afholdt anden Paaskedag et meget vellykket Møde med efterfølgende Bal paa Afholdshjemmet i Glostrup.

Ved Mødet talte Hr. Mikkel Christensen fra København. I et udmærket og varmtfølende Foredrag skildrede han Tyendets Stilling i Samfundet og opfordrede det tilstedeværende Tyende til at indtræde i Organisationen, og paalagde dem særlig ikke at glemme Oplysningen i den store Frigørelseskamp.

Efter Foredraget, der lønnedes med stærkt Bifald, var der Bal.

Det er glædelig, hvis Tyendet i Glostrup og Omegn vedblivende kan finde deres Hjem i Afholdshjemmet; det vil gavne i Tidens Løb. **C. C.**

Uge-Kronik.

—:—

Fremad, Bror!

Mel.: Danmarks dejligst Vang og Vænge.

Lehn og Guld og Herregaarde
faldt i faa Mænds Kaar,
medens mange — altfor mange —
trælled tunge Aar.
Lykken leger, Lykken gækker;
Slidet sløver, Slidet stækker,
lader fattig Mand forbløde,
medens andre øde.

Det maa ændres! fylk Jer alle,
som har Retfærd kær,
faar vi Fodslag, bli'r vi mange,
da er Maalet nær:
„Samme Ret til Jord og Lykke,
Sol til dem med trætte Rygge.
Snyltedyr skal ud af Lejren.
Fremad, Bror, til Sejren"!

Viggo Kirkegaard.

„Politiken" om „Tyendebladet".

Om vort Blad skriver det store københavnske Dagblad „Politiken":

„Tyendebladet", der blev startet for et Aarstid siden af det unge Tyende-Forbund, har haft en hurtig Vækst. Samtidig med at Bladet paabegynder sin anden Aargang under Hr. Carl Westergaards dygtige Ledelse, har det ganske skiftet Ham, er bleven større, rummeligere og mere anseligt og fremtræder nu som et overmaade alsidigt Bindeled mellem Tyende-Forbundets forskellige Afdelinger.

„Tyendebladet" har knyttet flere særlige Medarbejdere til sig; vi nævrer saaledes Forfatteren Johan Skjoldborg, Chr. Bundgaard, Jeppe Aakjær, Andersen-Nexø, samt Dr. P. Munch Dr. Edv. Larsen og Journalist Marius Yde.

En Fejltagelse.

Af forskellige Blades Referat at dømme skal vor Formand paa Mødet have været Genstand for Kritik og i det hele skulde der være Splid og Utilfredshed. Det passer aldeles ikke. Formanden blev ikke kritiseret en Smule. Tværtimod! Og da der skulde vælges Bestyrelse blev det ikke med et Ord omtalt, at vi skulde vælge en anden til Formand. Havde der været nogen, der var utilfreds med Westergaard, havde de vel foreslaaet en anden til den Plads, men det var der ingen som gjorde.

Vor Medarbejder Hansen-Røjle

har skrevet en længere Artikel „til de uorganiserede Landarbejdere". Den begynder i næste Nr.

Løv

— som har skrevet den korte Artikel her i Bladet, er den samme som skrev de to gode Artikler „Menneskerettigheder", hvor under der fejlagtig stod Lov.

I „Det frie Ord"

(Nr. 29), har en Tilhænger af „Agrartheorierne", som underskriver sig „B", bedrevet en bedrøvelig Artikel, der skal gælde som et Gensvar til vor udmærkede Medarbejder Hjalmar Ejsings Artikel i samme Blads Nr. 19. — Naar man betænker, at „B" har været 10 hele Uger om at fremstille dette Produkt, saa kommer man absolut ikke til at nære nogen stor Beundring for hans Forfatterevne. — Thi „B", der er stærkt angreben af den meget smitsomme Sygdom „Agrar-Idiot", kunne iøvrigt have sparet sig den svære Ulejlighed for vor Skyld. — — Havde vi bare haft mange Modstandere som Hr. „B", saa kunne vi snart have faaet vore Krav gennemført. **H. J. Hansen-Røjle.**

Den præstelærte Redaktør

H. Baarris, fortæller i sit Blad „Folkerøsten", at Skjoldborg har „rettet et Angreb paa den grundtviske Højskole" fordi han har sagt noget saa sandt som det, „at Tyendet ikke er glad for en Skole, der gennemgaaende er konservativ paa alle Punkter, og saaledes er mere mod end med Udviklingen.

Er Hr. B glad for en Skole, der „er mere mod end med Udviklingen", saa er han mere Dum end han har Lov at være.

Men det er han maaske ogsaa!

Følgende Telegrammer

indløb til vort Repræsentantmøde:

Kammerater!

Socialdemokratisk Ungdomsforbund samlet til Kongres i Fredericia, sender Tyendeforbundet en hjertelig Hilsen men Ønsket om et heldbringende Arbejde paa eders Kongres. Arbejderklassens Frigørelse er eders og vort Maal!

J. J. Bjerring. Carl Heyer.

Held og Lykke for Fremtiden.

Christine Christensen.

Klassefæller!

Held og Fremskridt i Arbejdet for Tyendets Frigørelse.

Leve Socialismen!

Socialistisk Ungdomsforbunds
Kongres,
Rob. Madsen, Dirigent.

Fra Fangel.

— Fangel Tyendeforening afholdt Møde den $^{27}/_{4}$, hvor H. P. Hansen, Fangel, holdt Oplæsning. Vi anbefaler ham som en dygtid humoristisk Oplæser. Johs. Larsen, Formand.

Korrespondance.

Til A. Jacobsen, Slagelse! Lad os ikke bryde os om det sindssyge Tøjeri, den Mand varter op med. De Gale skal vi hverken smile af eller haane!

Til J. P. Blangstrup! Hvis De vilde læse „Tyendebladet" med Forstaaelse, kunde De ikke skrive saadan noget Vrøvl. De skal ikke være bange for at blive arbejdsløs fordi vi organiserer os. Hvordan vilde Jordejerne faa Arbejdet gjort, hvis De ikke havde os?

Til J. A. Gangsted! Det har for lidt Interesse for Læserne. Kan ikke bruges. Skriv noget andet!

Til Th. H. Hvilsager! Først maa vi have Tyendeloven helt afskaffet, saa kan vi tale om den store Retsreform, vi trænger til, — ikke en særlig Beskyttelseslov for fattige Folk. Ellers er vi enige.

Til H. P. Hansen! Digtet er ikke daarligt, men men der er Fejl i det, som vi ikke kan rette. I et Digt maa der ikke være en Fejl!

Til C. V. i F.! Du spørger: 1) Kan en Karl, der ikke er fæstet til bestemt Tid, rejse til 1. Maj? Der var ikke sat nogen bestemt Løn. Hvor meget kan han faa?

2) Kan en Karl, der har tjent i 6 Aar paa et Sted faa lige saa meget i Løn i Aar som sidste Aar. Der har ikke været fast Akkort siden første Aar. Husbonden har selv lagt paa Lønnen hvert Aar.

Svar: 1) Naar ingen Bestemmelse er truffet om Tjenestiden maa der gives en gensidig Opsigelse af 14 Dage til den 1. i en Maaned. Fastsættelsen af Vederlaget maaske ved gensidig Overenskomst. Imodsat Fald maa der anlægges en Sag, hvor Vederlaget bestemmes af to uvildige af Retten udmeldte Mænds Skøn.

2) Ja.

N. J. M. pr. Lerberg. Naar ikke andet er bestemt og Tyendet ikke tidligere har faaet Løn udbetalt af vedk. Husbond kan der forlanges den halve Løn pr. 1. Maj. Nægter Husbonden at betale Lønnen, maa Karlen vidnesfast forlange den efter Kl. 12 den 1. Maj og først naar Lønnen ikke betales, kan Pladser forlades og Husbonden søges til Betaling.

Forenings-Meddelelser.

— Skive og Omegns Tyendeforening afholder Møde paa Landmandshotellet Søndag den 3. ds. Kl. 3. Mød alle. Formanden.

— Hjallese og Omegns Tyendeforening afholder Medlemsmøde Søndag den 3. Maj i Dalum Forsamlingshus Kl. 8.

Oplæsning af Hmd. K. Sørensen, Hjallese, derefter taler Ahlman Hansen og Undertegnede om Kongressen.

Restancer bedes betalte.

Alle Medlemmer bedes Møde.

N. Chr. Nielsen, Formand.

— Husk Mødet i Malløse Søndag den 3. ds. Kl. 4. og i Skævinge Kro Kl. 8. Redaktør Westergaard taler. Mød alle!

— Nørre Aahy Roerslev Afd. holder Medlemsmøde i Bakkely, Lørdag den 2. Maj Kl. 9.

M. Knudsen, Formand.
P. F. V.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En yngre Karl,

som kan køre, og som vil deltage i alt forefaldende Arbejde, kan straks faa en god Plads til **høj Løn** hos Gartner **P. Westergaard,** „Hjortmoshus", Rødkjærsbro.

En Karl og en Pige

kan faa Plads straks eller til 1. Maj hos undertegnede.

Raaberg Elkjær,
Agerbakgaard,
Sønder Resen pr. Sparkær.

En Pige,

som vil deltage i Malkning og indvendig Gerning, kan til 1. Maj faa Plads hos Gmd. **Hans Jensen,**
Viby,
Nørre Aaby St., Fyn.

En yngre Karl

kan faa Plads straks eller til Maj til høj Løn paa Tveden i Ørum pr. Brønderslev.

Chr. Jensen.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Hattefabriken,

Aagade 39,

sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!!

Hatte moderneseres bedst her.

Cykler og Cykledele

sælges billigt og alt **Reparation** udføres hurtigt og solidt i **Værkstedet ved Sabro Kro.**

En Del brugte Cykler sælges til smaa Priser.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

F. Borch's

nye Atelier,

Bropalæ 15, * Aarhus,

anbefales.

NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Tjenestefolk!

Skriv efter mit illustrerede Pragtkatalog over Uhre og Musikvarer.

Ved Medsendelse af denne Annonce faar De 25 pCt. Rabat.

Uhre en gros.

C. Thomsen,
Aagade 9, Aarhus.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos

Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Aarhus. Telf. 1436.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Billeder fra Kongressen

faas for 1 Kr. paa „Tyendebladet"s Kontor.

Skriv straks!

AVERTER!

ABONNER!

Bestil straks
„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

ABONNER!

AVERTER!

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Odense.

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos

Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.

Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Oh, hvorfor piner De mig", klynkede hun, „ved at tale saaledes? De har ingen Fordrig paa mig. Der kan intet være fælles mellem Dem og mig. Vore Veje er vidt forskellige. En Mand maa ikke tragte efter det umulige, han maa ikke springe til Maanen, ligesom det er syndefuldt at søge at ruinere en Kvindes Lykke. Hidtil har mit Liv været sorgfrit. Hvorfor vil De fylde det med Bekymringer? Jeg er forlovet med Moses Umonski, og ham vil jeg ægte. Han er af mit Folk. Ham ønsker mine Forældre til Svigersøn, og jeg elsker ham. Under saadanne Omstændigheder at lytte til Kærlighedserklæringer er syndefuldt. Mit Venskab kan jeg skænke Dem; her har De min Haand derpaa. Men mere end Venskab kan jeg umuligt skænke Dem".

Hun havde talt hurtigt og lidt eksalteret, men hun var aabenbart Herre over Situationen.

Alexieff greb hendes Haand med en Iver, der næsten gjorde hende bange, og saa med funklende Øjne ind i hendes dejlige Aasyn, der nu var blev af Frygt og Angst. Hun søgte at slippe bort, men han holdt hende fast og sagde med en vis dæmpet Vildskab:

„At se paa Dem er det samme som at glemme alt andet. Jeg har set paa Dem, og hele Verden er svundet bort fra mit Blik. Hvis jeg nu vender mine Øjne fra Dem, vil jeg være blind, ligesom den, der stirrer paa Solen. Byd mig at leve, at haabe og glæde mig. Byd mig at krybe i Støvet for deres Fod, og jeg vil gøre det. De kan intet forlange af mig, som jeg ikke vil gaa ind paa, undtagen det at forlade Dem uden Haab".

„Ivan Alexieff, slip mig!" raabte hun krænket, medens hendes Ansigt blev ildrødt, og hendes Øjne glødede, saa de glinsede ligesom Stjernerne i en frostklar Nat. Men hendes Vrede forhøjede kun hendes mageløse Skønhed, og Blikket af hendes dejlige Øjne brændte ham ind i selve Hjertet og gjorde ham dristigere og ivrigere.

„De maa give mig Haab", sagde han lidenskabeligt.

„Jeg kan ikke, det er umuligt".

„Umuligt! Der gives intet saadant Ord. En saa lidenskabelig Kærlighed som den, der brænder i mine Aarer, kan bortrydde enhver Hindring, ligesom Lavinen river alt med sig paa sin Vej".

„Er De gal?" stønnede hun, idet hun stadig søgte at rive sig løs.

„Hvis Kærlighed til Dem er Galskab, saa er jeg gal", svarede han. „Jeg beder Dem igen om at give mig Haab".

„Og jeg siger igen, jeg kan ikke".

„Oh, Rachel, forhærd ikke Deres Hjerte".

„Det gør mig ondt, men De tvinger mig til at gøre det. Jeg vil være Deres Ven. Jeg vil elske Dem som en Søster".

„En saadan Kærlighed vil ikke tilfredsstille min Lidenskab, der brænder i mig som Ild, der aldrig kan slukkes. Jeg er en Slave af min brændende Kærlighed, den herfker over mig, og jeg kan umuligt modstaa den. Jeg vilde hellere se Dem knuges i Dødens Favntag end som en andens Brud".

Han var eksalteret, saa' saa underlig ud

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Bøger og Blade.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.
Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:
260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md., 20 Øre pr. Uge

Annoncepris:
Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikliug.

„Vestjyllands Avis"

er Navnet paa et Ugeblad, som begynder at udkomme til Maj.

„Vestjyllands Avis" har mange udmærkede Medarbejdere, som vil forsyne Bladet med virkeligt indholdsrigt Stof.

„Vestjyllands Avis" koster kun 75 Øre Kvartalet + Postpenge, og kan bestilles hos Postvæsenet eller paa Bladets Kontor i Ulfborg.

Redaktør: **Chr. Thomsen-Sjørup.**

!!! Tegn straks Abonnement !!!

Udgiverne.

Alle bør læse:
„Tyendets Stilling i Samfundet"
af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa
„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.
Pris 25 Øre.

Bl. Annoncer.

Skævinge!

„Tyendeforbundet for Skævinge og omliggende Sogne" afholder Møde med Red. Carl Westergaard som Taler i **Melløse** og **Skævinge** Søndagen den 3. Maj, henholdsvis Kl. 4 og Kl. 8.

Efter Mødet i Skævinge (i Kroens Sal) **offentlig Bal,** hvortil indbydes.

NB. Kl. 7 Generalforsamling for Foreningens Medlemmer.

Paa Udvalgets Vegne:
P. C. Nielsen,
Repræsentant.

Udby.

Tyendeforbundets Afdeling for Udby og Omegn afholder **Møde paa Udby Kro Søndag den 10. Maj, Kl. 7½,** med Ahlman Hansen som Taler. Derefter **Bal til Kl. 2,** hvortil ethvert organiseret Medlem kan deltage. Damer fri Adgang. Medlemskort fremvises.

P. B. V.
A. Chr. Pedersen,
Formand.

Nørre Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening

afholder **Bal Søndag d. 10. Maj** i Dømmestrup Forsamlingshus samt **Foredrag** Kl. 6 af Red. Carl Westergaard.

Efter Foredraget Fællesspisning af medbragte Madkurve, og derefter Bal til Kl. 1.

F. V. Thygesen, Fmd.

Svejstrup og Omegns Tyendeforening.

Medlemsmøde afholdes **Søndag d. 10. Maj, Kl. 2½ prc.**

Dagsorden:
1. Beretning og Indtryk fra Kongressen.
2. Fortsættelse af offentlige Møder og Agitationsmøder.

Mød alle!

Brylle Tyendeforening

afholder Møde i Brunsvig Forsamlingshus **Onsdag d. 6. Maj, Kl. 8 Aften.** Som Taler kommer Ahlman Hansen.

Fri Adgang for alle organiserede Arbejdere.

Chr. Jensen.

Danmarks største og ældste Cykleimport
15,000 Cycler solgt i et Aar,
leveser i Aar den bedste Cycle til den billigste Pris.
5 Aars skriftlig Garanti.
Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franko.
Jens Nielsen,
Vestervoldgade 7, København K.

Send mig Fotografier, Postkort eller **Billeder** af Personer, Landskaber, Værelser, Ejendomme, Dyr osv. Jeg leverer da et virkeligt Fotografi, et forstørret Billede, for hvis Lighed, fine Udførelse og store Holdbarhed garanteres.

Almindelig Kæmpestørrelse 2½ Kr., dobb. Kæmpestørrelse 5 Kr.

O. Sørensen,
Karenslund pr. Alken, Jylland.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

Folkene mistede alt deres Tøj og havde ikke assureret! Saaledes slutter mange Meddelelser i Bladene om Ildebrande. Men det er dog en let Sag at faa forsikret. De behøver kun at henvende Dem til „Tyendebrandkassen"s Repræsentant i hver Sogn, som straks assurerer for Dem. Eller De kan sende et 5-Øres Brevkort til **„Tyendebrandkassen" i Næstved,** og De vil straks faa enhver Oplysning frit tilsendt. „Tyendebrandkassen" har enestaaende fordelagtige Betingelser og billig Præmie.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Ø. og tilsendes franco mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27³, Kbhvn. F.

---

og talte i et saa forrykt Sprog, at hun troede, han enten var beruset eller gal, og hun blev mere forskrækket og kæmpede for at blive fri, ligesom en fangen Fugl søger at slippe fra Fuglefængeren.

Men han holdt stadig fast paa hendes Haand, og idet han bøjede sig hen til hende, saa hans Ansigt næsten berørte hendes, hviskede han: „Lad mig omfavne Dem, lad mig trykke mine Læber mod Deres. Giv mig for Guds Skyld dog et Kærlighedskys!"

Helt forfærdet kunde hun ikke længere tilbageholde et Skrig, og i dette Øjeblik styrtede en Mand frem, Alexieff blev grebet af en kraftig Haand, vendt helt omkring og med Kraft sat op mod Væggen. Rachels Skrig havde tilkaldt en Befrier.

---

3. Kapitel.

Da Ivan Alexieff genvandt sin Ligevægt, stod han Ansigt til Ansigt med en ung Mand af sin Alder, til hvem Rachel klyngede sig, og medens denne Mand med den venstre Haand holdt hende om Livet, stod han i Forsvarsstilling med den knyttede højre Haand lidt udstrakt, parat til at springe frem, hvis det skulde vise sig nødvendigt.

Den nysankomne var Moses Umonski. Han havde savnet Rachel og søgte efter hende, da hendes Skrig fik ham til at ile til.

Han var af Middelhøjde, kraftigt bygget, men manglede sin Rivals smukke Ansigt, skønt han dog ikke var grim. Han var ophidset nu, og en vild Vrede lynede i hans Øjne, medens han talte med en barsk Stemme.

Ivan rettede sig og stirrede i nogle Minutter paa sin Rival, som om han tænkte paa en Kamp. Men straks efter talte han med rolig Stemme og syntes i Besiddelse af en vidunderlig Selvbeherskelse, naar man tager de for Haanden værende Omstændigheder i Betragtning.

„De er Moses Umonski?" sagde han.

„Ja".

„De har overfaldet mig".

„Nej. Det benægter jeg".

„De er min Rival".

„Ja, hvis De er fræk nok til at søge at vinde denne unge Dame, saa er jeg Deres Rival".

„Saaledes er det. Jeg søger at vinde denne unge Dame. Derfor er vi Fjender. I Krig og Kærlighed er alt tilladt. Hvis jeg dræber Dem, kan jeg indtage Deres Plads; hvis De dræber mig, vil hun blive Deres Brud, og da jeg ikke vil opgive hende, udfordrer jeg Dem. Vi vil kæmpe, til den ene falder død om. Hvis De ikke er en Kujon, siger De Ja til det".

Rachel græd af Smerte, hun slyngede Armene om sin Kærestes Hals og udbrød:

„Nej, nej, Moses, det maa Du ikke. Den Mand er vanvittig. Du maa ikke kæmpe med en gal Mand".

„De hører nu, hvad Rachel siger", bemærkede Moses haanligt".

„Ja, men en Elsker har ofte maattet kæmpe og har beholdt, hvad han vandt. Derfor skal De kæmpe med mig, eller De er uværdig til den Kærlighed, De har vundet".

„Du skal ik e, Du skal ikke", skreg Rachel, idet hun klyngede sig tættere til sin Kæreste, og til Ivan sagde hun: „De er en Snigmorder, en gal Mand".

„Hører De det?" sagde Moses strængt.

„Ja, men jeg tager intet Hensyn til det".

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en ny **Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til
Cyklehandler **Alfred Hansen,**
— Eiby St. —
Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Koopmanns Margarine er over alt!

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværket i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Husk! H. C. Hansens Træskoforretning, Nr. Aaby.

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.

Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Køb Deres
Klæder, Arbejdstøj og Fodtøj
samt alt henhørende til
Herre- og Drenge-Ekvipering i
Specialforretningen,
17, Kongegade 17, Nyborg.
Tilfredsstiller Varerne Dem ikke, faar De Pengene tilbage.

Eget Skrædderi. **Varelotteriets Leverandør.**

Fangel Cyklefabrik.

Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.

Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.

Telefon: Bellinge Nr. 8.

H. Hansen.

Cykler paa Afbetaling. Skriv til **E. Christensen,** Tveden Ørum, Brønderslev. Vedlæg et 10-Øres Frimærke til Svar.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

* * * * Stjerne-Øl * * * *

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr.	65,00.	Lyslygter	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad	-	4,00.	Gaslygter	-	2,25.
Dæk med Kanttraad	-	5,50.	Kjolenet	-	0,65.
Slanger	-	2,50.	Fodpumper	-	1,00.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Stort Udvalg i
Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og **Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer** og **Strenge.**
I. G. KREUTZER,
Bog-, Papir- og Musikhandel,
Telef. 108. Torvet, Middelfart.

Vett & Wessels Udsalg,
— Middelfart. —
Største Lager af
- - **Manufakturvarer.** - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Skotøj
købes **bedst** og **billigst** hos
Carl Hansen Dall's Eftf.
(J. Chr. Petersen),
Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

„Hør da — jeg vil ikke kæmpe med Dem".

„Saa brændemærker jeg Dem som en Kujon", svarede Alexieff. „Men jeg kan vente, og den, der venter, vinder".

Hans Ro og Selvbeherskelse stod i en paafaldende Modsætning til hans Heftighed faa Minutter i Forvejen. Han sagde ikke et Ord mere, men gik, og da han havde taget sin Kappe og Hat, forlod han Huset.

Rachel var frygtelig foruroliget. Hun gættede, efter hvad der var passeret, at Ivan af Naturen var uforsonlig i Fjendskab, og i hans Ord havde der været noget truende, der ikke kunde tages fejl af. Men Moses trøstede hende. Han sagde hende, at der ikke var nogen Fare, at den, som taler højst, handler mindst, at Alexieff var en Pralhals, som han ikke var bange for.

„Men hvis han igen udfordrer mig", sagde han, „saa vil jeg kæmpe med ham og slaa ham ihjel".

„Nej, nej", udbrød Rachel. „Selv om Du har Retten paa din Side, tror Du saa, at Drabet af en kristen vilde blive tilgivet af dem, som foragter vor Race? Vi maa søge at undgaa ham; naar Du bliver min Ægtefælle, kan Du rejse bort med mig, og han vil glemme mig".

Moses var tankefuld. Han vidste, at hun kun havde talt alt for sandt, da hun havde mindet ham om, at han ikke kunde haabe paa nogen Naade, hvis han dræbte en kristen. Love var der for Jøder i Rusland, men Ret kendtes der ikke til.

Da han havde overvejet hendes Ord, sagde han sørgmodigt:

„Ja, min elskede, vi maa lide i Tavshed. Uret og Forfølgelse er vor Lod. Men Du er min, og jeg vil holde fast paa Dig, om det saa skal gælde Livet".

Ved disse sørgmodige Ord kom der et nyt Udtryk i Rachels skønne Aasyn, et Udtryk, der aldrig havde været der før.

Det var et Udtryk af Ængstelse, som hun forgæves søgte at skjule, thi hun vidste, der var Fare. Hendes Race boede paa en tynd Skorpe af en Vulkan, der hvert Øjeblik kunde briste og sprede den for Vindene.

Allerede var der kommen ny og strængere Vedtægter mod Jødekolonien i St. Petersborg, siden Peter Alexieff var bleven Politidirektør.

Det var almindelig bekendt, at saavel han som hans Velynder, Grev Nicholas Snoorof, hadede Jøderne uforsonligt, og da Alexieff tiltraadte Embedet, sagde Jøderne til hinanden: „En ulykkelig Dag er gryet for os, thi denne Mand er skaanselsløs".

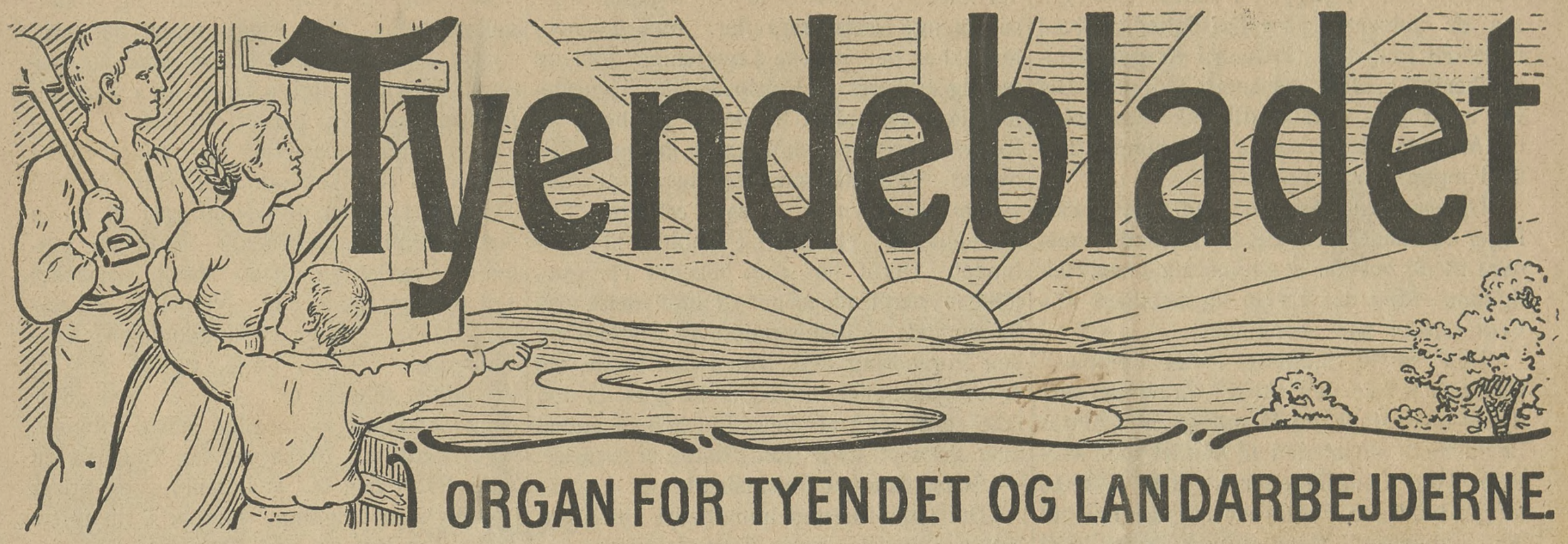
Det var i Erindringen herom, at Rachel skælvede, thi hun havde en Fornemmelse af, at der forestod hende noget slemt.

Saa gik hun og Moses til Aron og fortalte ham, hvad der var hændet. Da han havde hørt Historien, sagde han:

„Vær rolige, mine Børn, og frygt intet. Ivans Vrede og Hidsighed vil snart gaa bort. Og om faa Dage vil det nok være Sommer, og saa skal Du, kære Datter, og jeg tage ud paa Landet, og der skal dit Opholdssted forblive hemmeligholdt, indtil din Kæreste, Moses, kan hjemføre Dig som sin Brud".

Rachel følte sig trøstet ved Faderens Ord, og hun fattede igen Haab.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 32. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 10. Maj 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Herregaards-arbejderen.

Jeg ser hver Aften, naar han kommer
fra Arbejd' paa den store Herregaard;
med Hænderne dybt gemt i sine Lommer
han langsomt trasker til Hjemmet naar.

Hans Ryg er bøjet af at slide,
og sløv Tilfredshed lyser af hans Blik,
han næppe ser den Uret, han maa lide,
han følger Vejen, hvor hans Fædre gik.

Jeg aldrig ser ham muntert smile,
altid den samme, naar han gaar forbi
til Hjemmet for at søge Hvile
og Kraft til Dagens Trælleri.

Hver Søndag gaar han i sin Have
og graver, planter, høster eller saar;
en saadan Dag han er sin egen Slave,
men Dagen ligner stadig den i Gaar.

Et Liv, der for at leve, strider
en Hæltekamp, som Mængden ikke ser,
der helt fra Vuggen og til Graven lider —
det blev hans Lod, til Døden ham befrier.

Men snart skal Sindet her sig ranke,
og Haabet bliver mere skønt og lyst;
frigøres skal hver slavebunden Tanke,
mnn inden dette — først en lille Dyst.

A. P. Bjarnholdt.

Arbejderkultur.

—o—

I gamle Dage — det vil sige: for nogle Aar siden hed det sig om Arbejderne, at de i Modsætning til andre Borgere var nogle udannede, ukultiverede og fordrukne Bæster, det ikke kunde lade sig gøre at hjælpe, da de ødelægger alt det, de kommer Nærheden af.

Særlig var det galt med de organiserede Arbejdere: Socialister. Om dem sagde pæne Borgere, at det var Rosset, Rakket, Bundfaldet, de mest umoralske, der var

Elna Christensen-Bjarnholt.

Vi bringer her et Billede af den ene af vore kvindelige Medarbejdere, Fru Elna Christensen-Bjarnholdt.

I vore østsjællandske Afdelinger er hun ret godt kendt fra Møderne, hvor hun har talt.

Fru Bjarnholdt har før været stærk med i den socialistiske Ungdomsbevægelse. Hun var med blandt de dømte Antimilitarister i Efteraaret. Hendes Forsvarstale i Højesteret er endnu i frisk Erindring.

Fru Bjarnholdt, der er gift med den unge Forfatter A. P. Bjarnholdt, vil i en nær Fremtid skrive nogle Artikler om Kvinderne og Arbejderbevægelsen.

rendt sammen for at bestorme og ødelægge alt det flittige Folk ved møjsomt Arbejde gennem Tiderne havde bygget op. Arbejdernes Krav om kortere Arbejdstid blev opfattet paa den Maade, at de ikke holdt af at arbejde, de vilde drive. Og hvis det skulde ske, at Arbejdstiden blev forkortet, saa gik det pokker i Vold. Ligeledes blev Kravet om højere Løn forstaaet saaledes, at det var fordi Arbejderne vilde have mere at drikke op.

Nu er der en Del, som er kommen sig oven paa Forskrækkelsen. Det viser sig nemlig, at det ikke gik saa galt som Præsten havde sagt. Arbejderne blev mere og mere oplyste og mindre drikfældige, kort sagt: de har forsøgt at skabe sig en selvstændig Kultur, der er bedre end den gamle.

Og i den Retning lyser det nu godt op. Ædruelighedsbestræbelserne, Kampen mod Alkoholen er et af Tegnene, Oplysningsarbejdet noget i samme Retning.

Men i den Resolution, som de unge Socialister i Sverrig har vedtaget for nylig, kommer det tydeligere frem, at der nu er noget som kan kaldes Arbejderkultur.

Det hedder i Resolutionen:

„. . . - Videre fordrer vi, at Kvinderne gaar med os som Kammerater i Kampen mod Kapitalismen, men da vi ønsker at betragte dem som Kammerater i en Kamp, bør vi ogsaa betragte dem som Kammerater i det daglige Liv. Vi bør ej som hidtil i det daglige Liv efter Overklassemønster drage vore unge Kvinder ned i Dynet, hvorfra de aldrig kan komme op igen og i de fleste Tilfælde umuliggøre deres Fremtid. Vi maa vænne os til at betragte den Arbejder, som bedrager den Kvinde, han har forført og forlader hende i Omstændigheder, som en Forræder og vurdere ham som Strejkerebryderes Ligemand".

Se, det er en anden Snak end den, vi saalænge har hørt paa af Spidsborgerne.

Det viser sig jo nemlig kun at være Løgn og Forbandet Digt.

Om kort Tid vil det være en Kendsgerning, at de organiserede Arbejdere er de mest oplyste og dannede.

Friere Livsvilkaar, kortere Arbejdstid, højere Løn til Arbejderne vil gavne Arbejderkulturen, som efter min Mening er langt bedre end Bondekulturen.

Carl Westergaard.

Polakker.

—:—

De hørte i Barndommen tale om en Gud, en god og kærlig Gud, som aldrig forlader sine Børn og ikke gør Forskel paa fattige og rige. — De hørte ogsaa at nogle Mennesker var saa gode, at Gud gav dem Fortrin i Himlen, thi de havde her i Verden været bedre end man behøvede at være. Kunde man faa en saadan hellig til at gaa i Forbøn for sig, da var man vel hjulpen. — Da de blev ældre hørte de om et Land langt borte, hvor Markerne var frugtbare og grønne og Byerne fulde af store smukke Bygninger. — I det Land var aller Folk velklædte, ja, uæsten mere, Kvinderne bar Hat men Fuglefjer og Mændene Guldknapper i Frakken, da de fleste af dem ogsaa saadan en egen Slags Hovedtøj med Guldtresser om. — Og de tog deres Salmebog i Haanden og deres Rosenkrans om Halsen og i store Forventninger rejste de til Landet langt borte. Efter en lang Rejse befandt de sig i Forhallen paa Banegaarden. — Sprogkundskab ud over det polske besad de ikke og da et Par af de modigste af dem forsøgte at slippe ind ad en Dør med nogle underlige Tal og Bogstaver over, stillede den rare gamle Mand, som her havde sin Livsstilling, sig i Vejen. Han havde Guldknapper i Frakken, Guldbriller paa Næsen og Guldtresser paa Kasketten samt en nydelig dansk Mave.

Manden med den lille Mave og Guld-

tresserne kom rigtignok i Harnisk, da han saa de polske Pigers Dristighed. Hvad vilde det Rak her! Hørte det Krapyl hjemme her! Nu blev def snart for galt! Det var naturligvis den Sydfynske de skulde til! Men de Slaver var jo saa dumme, forstod ingen Ting!

Og saa den lille rare sendte de polske Piger et baade vredt og fornærmet Øjekast over at de vovede at nærme sig hans Helligdom. Men det var jo ogsaa 2den Kl.s Ventesalsdør han bevogtede!!

Den første Skuffelse i det fremmede Land, men ikke den sidste! thi Landet som flyder med Mælk og Honning er i deres Bevidsthed sunket ned til Landet med Kartofler og Centrifugemælk. Og i deres tunge, klodsede Fodtøj stasser de ned til den Sydfynske. Manden ved Døren skal ikke være Helgen, den Ting er de klar over. De ved ikke at deres Land er meget frugtbarere og større end vort. At der ved en retfærdig Fordeling vilde være i Overflod, at der i Hjemlandet er Sædejord nok til dem alle og flere, naar blot der var Kærlighed nok Refærdighed nok, Humanisme nok. Men en Ting er de klar over, den lille Mand ved Døren skal ikke være Helgen.

Agitator.

Tyendets Retsløshed

—:—

En kort men klar og træffende Kareteristik af Tyendestandens hele Stilling kan gives med det ene lille Ord, Retsløshed, thi er der noget, som er ejendommelig og særegent for Tjenestefolkene, saa er det netop dens Mangel paa Ret, den viser sig paa alle Omraader, der er ikke et Forhold man kan pege paa og sige, der har Tjenestefolkene i hvert Fald ligesaa meget Ret som anere Mennesker. Retsløshed, det er det almindelige, det normale for Tjenestefolkene i deres Forhold til alt og alle. At dette ikke er en Frase, en til Agitationsbrug opfundet, og stærke overdreven Paastand, et tilspidset Slagord, men en saa splitternøgen Virkelighed, det har hvert eneste Tjenestetyende sin egen bitter Erfaring for, og denne Erfaring forøges stadigt; thi der gaar ikke en Dag uden Tjenestefolkene stilles Ansigt til Ansigt med deres egen Retsløshed, ja, hele deres Tilværelse saadan som den daglig former sig er jo i sig selv kun et Udslag heraf. Naar de er uden Indflydelse paa deres egne Anliggender, de Vilkaar, de selv er underkastet. Naar de maa overlade til deres Husbond alene at afgøre om de skal have en kort eller lang Arbejdsdag, en god eller ussel Føde, om de skal bo i et Værelse eller i et Rum, der mere ligner en Svinesti, naar kort sagt deres hele Liv og Væren bestemmes af deres Husbond uden at de selv formaar at give nogen Medbestemmelsesret gældende, da er det altsammen kun en Følge af deres Retsløshed og et uanstødeligt Vidnesbyrd om hvor fuldstændig denne er.

Tjenestefolkenes Retsløshed som den kommer frem i Hverdagslivet, som den møder dem i deres daglige Færd, har i Tjenesteloven faaet sit juridiske Udtryk. Paa en skarp og tydelig Maade uden noget som helst Forbehold godkender og fastslaar denne Lov den Fordelingsmaade af Rettigheder og Pligter mellem Husbond og Tyende, der giver Husbonden alle Rettighederne og Tyendet alle Pligterne, alle dens saakaldte Retsparagraffer betyder for Tjenestfolkene i Virkelighed kun nøjagtig ligesaa mange Uretsparagraffer. Med Tyendeloven har den danske Lovgivning højt og tydelig erklæret, at Retsløshed for Tjenestefolkene i Forholdet til deres Husbond er Ret i Danmark; men dette er jo kun i den bedste Overensstsmmelse med, at den samme Lovgivning ogsaa erklærer Tjenestefolkene retsløse i Forholdet til Samfundet. Hertil har som bekendt Tjenestefolkene været uden Spor af Indflydelse paa Samfundets Administration og Styrelse og den Forandring heri, som i den sidste Tid er foregaaet eller er ved at foregaa, er dog ikke større end at dens Retsløshed endnu maa siges at nyde fuld Statsanerkendelse. — Statsanerkendt Retsløshed!

Det lyder næsten humoristisk, men Sagen er alvorlig nok. Tjenestefolkene har navnlig ingen Anledning til at le, nej, harmes, oprøres maa enhver ærekær Tjenestekarl og Tjenestepige, naar de tænker paa deres retsløse Stilling; thi hvad er det, som ligger til Grund for denne?

Det er den Betragtning, at Tjenestefolkene er lavere Væsener med ringe Menneske- og Samfundsværd end andre Mennesker. Den samme Opfattelse som raadede i det gamle Slavesamfund overfor Trællene lever endnu ligesom paa Bunden af Bevisthederne og er gyldig overfor Tyendestanden. Erkendelsen af denne Kendsgerning, maa ikke blot harme op og røre alle os, som tilhører Tyendestanden, men det maa foranledige os til at gøre Oprør mod den Voldsbetragtning, hvorefter vi nu behandles og bedømmes. At organisere et saadant Oprør, det er netop Tyendeforbundets Opgave. Tyendeforbundet er den Knytnæve, hvormed vi Tjenestefolk vil slaa den Tankegang ned, der hæfter Trællemærket paa vor Stand. Organisation er det eneste Middel til at hæve os fra Retsløshed til Retslighed med andre Samfundsklasser.

Marius Olsen.

Til
De uorganiserede danske Tjenestefolk og Landarbejdere.

—o—

— Hvad er Tyendebevægelsen? — Ja, den danske Tyendebevægelse, det er det Arbejde og den Virksomhed, som de organiserede danske Tjenestefolk for Tiden udfolder igennem deres Foreninger og Hovedforbund for at faa de Krav gennemført og opfyldt, de som Programpunkter har opført deres Program. — — — Er det nu Alvor med denne Tyendebevægelse eller er det kun noget hen i det Blaa, et Slag i tom Luft? — — — Ja, der er ikke saa faa Mennesker her i Landet, som mener det sidste, — der er mange, som tror, at Ophavsmændene til Tyendebevægelsen, det er kun en Samling unge Fusentaster, der er rendt sammen i et Øjebliks Begejstring, og som snart vil blive kede af det og saa falde fra, naar der først rigtig bliver Kamp og Modgang. — — — De Folk, som mener og tænker saaledes, kan dog ikke rigtig se til Bunds i denne Sag, — — de kan ikke fatte, at det her er mere end tomme Talermaader, det drejer sig om, — — de kan ikke forstaa, at det er den underste Klasse i vort Samfund, som er i Færd med at vaagne, — — — en Samfundsklasse, som hidtil har været holdt nede nnder et babarisk Slave- og Undtagelseslov og hvis Klage ingen har hørt, — — — en Samfundsklasse, som nu træder selvhjulpen ind i Tiden og i Samfunfundets Gang og kræver sin Ret. — — — Thi vi unge Tjenestefolk og Landarbejdere bryder os slet ikke om de ovenfor nævnte Tvivlerens Røster, — — vi gaar til Kamp med et Smil paa Læben, — med en glødende Begejstring og en stærk, usvækket Tro paa vor gode Sag. Vi har jo det sollyse Haab, — som er Ungdommens Kendemærke, — — — i Eje, og vi ved, at Fremtiden tilhører os. — — — Ved „Studentersamfundet"s Rusgilde sidste Efteraar, holdt Redaktør Bransager fra Ringsted en Tale, hvori han bl. a. udtalte: „Jeg priser lykkelig den Ungdom, som er i sin første Time, den har en god Dag for sig". — — — Disse Redaktør Bransagers Ord tager vi til Indtægt, — vi hører med til den Ungdom som er i sin første Time, vi har det unge, friske Mod og de unge, friske Kræfter og vi har det lange, skønne og solskare Dag for os. — — — Forøvrigt henviser vi til den Kamp, som de andre Samfundsklasser har ført for at naa frem til bedre sociale Livsvilkaar, og som for Resten flere af dem fører endnu. — — Se f. Eks. tilbage til den Kamp, som Bondestanden i sin Tid førte for at naa frem til mere Frihed og Selvstændighed, — — den Kamp, som har givet til Resultat, at det nu faktisk er Bonden som styrer og regerer vort Land. — — Og se til de organiserede Arbejdere, — — jeg mener herunder særligt Byarbejderne, — da de begyndte at organisere sig, var der mange som lo haandt af deres Bestræbelseer; — men nu — — — ja, nu er de organiserede Arbejdere gennem deres stærke Sammenslutninger, bliver til en Magt, som man er nødt til at regne med, som man maa anerkende og respektere. — — Og se saa til Husmændene! — Da de gik i Gang med at røre paa sig, da var der ogsaa mange — særligt af Bønderne, som spottede denne Bevægelse; — — men nu, da Husmændene gennem deres Foreninger ved ihærdigt Arbejde er naaet saa langt, som de er, — — se, — nu kappes alle de politiske Partier om at vinde Husmændene.

Akkurat paa samme Maade mener vi Tjenestefolk og Landarbejdere at det vil gaa for vores Bevægelse, — — vi har Fremtiden for os — vore Krav og Fordringer er retfærdige og berettigede — vi maa og skal af den Grund sejre tilsidst.

Hvem har nu rejst denne Tyendebevægelse? — — Ja, der er nu først og fremmest vort Hovedforbunds Formand, Redaktøren af vort Blad: „Tyendebladet", Carl Westergaard, — en dygtig og intelligent jysk Tjenestekarl, — — og saa er der en lille Flok maalbevidste og fremadstræbende Tjenestefolk omkring fra forskellige Egne af Landet. — — Om denne lille Kærne er det, at Hærmasserne skal samle sig, — om denne lille Flok er det, at Bevægelsen skal vokse sig stærk og stor. — Ogsaa Forfatteren Jeppe Aakjær, Johan Skjoldborg og Christen Bundgaard har jo igennem deres Bøger, sociale Digte og Artikler gjort et stort og uvurderligt Arbejde for vor Sag. — Derfor fortjener de vor fulde Tak og Anerkendelse. — Jeg skal i min næste Artikel udvikle for Eder, hvad det er vi organiserede Tjenestefolk og Landarbejdere vil, hvad det er for Maal, vi har sat os, — hvad det er for Krav, som vi kæmper for at faa gennemført og opfyldt. Jeg skal gøre Forsøg paa, at gøre Eder

dette begribeligt, at I har jeres Plads i vor Rækker, at det er en hel stor Samfundsklasses Frihed og Menneskeret det gælder.

H. J. Hansen-Røjle.

Den vilde Ide!

—o—

I sidste Nummer af Tyendebtadet, læste jeg et Stykke af Redaktør C. Westergaard om „en ny Tyendelov". Efter det, ser det ud, som om Tyendekommissionen blev færdig med sin Betænkning i Sommer, og vi fik en ny Klasselov lidt mere moderniseret.

Men jeg mener ikke, at vi Tyende bør have eller trænger til en saadan Lov; kan vi ikke helt blive fri for Love, der stempler os som 2. Klasses Mennesker, maa vi hellere høre under den gamle Lov, indtil at Kravet bliver saa stærkt, saa at de kommer til at regne med os, og give os lige Ret med andre Mennesker.

Hvordan kan en saadan Lov komme til at se ud, som skal gennem Folketing og Landsting; de store Bønder og Herremænd har Flertallet af Stemmer, og selv Socialdemokraterne, som ellers raaber op om Frihed, vil jo ikke støtte os, hvis da Hr. Folketingsmand Sabroe taler paa Partiets Vegne efter hans Mening er vi ikke voksne nok til at bære det Ansvar, som Frihed den giver. Saa er der kun de Radikale, som endnu er i Mindretal, der vil støtte os. Derfor mener jeg, at vi ikke bør vente os ret meget af den nye Lov, da, som bekendt, Reformpartiet er stærkt repræsenteret af Gaardmænd, som hellere end gerne beholder den gamle Magt over vi Tjenestefolk.

H. H. H.

Med et halvt Øje

kan det ses, at „Tyendebladet" er et godt Annonceblad! Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore Tusinder Læsere ved at sende Deres Annonce til vort Blad!

Gør et Forsøg!

Det er Maj!

—o—

Det gærer og gryer. Alt er ved at faa nyt Liv; trods kolde Sne- og Hagelbyger, som ustandselig og med forseret Kraft farer hen over de endnu nøgne Marker. — Det er Vinteren, der tager sit sidste Tag — staar Træer og Buske i Knop, og langs Vejkanten staar Græsset allerede grønt og bebuder Foraar og Sommer.

Ogsaa i min Sjæl gærer det; det gamle og golde træder i Baggrunden for nye Tanker og nyt Liv.

Jeg ser allerede i Tankerne at Tiden nærmer sig, da Landproletarerne rank og ret og med Vaarblik i Øjet samler sig om Gribedsbanneret, og som en Kæmpehær drage frem, løftende Frihedsbanneret højt, højt over Fordom og Trældom.

Jeg ser Frihedsbanneret løfet højt af kraftige Hænder, vaje for Vinden, og paa Dugen læser jeg Ordene: „Ploletarer, forener Eder". Jeg ser den stadig voksende Skare langsomt men sikkert drage frem, fremad til bedre Tider og bedre Kaar; og Majdagen vil blive en Frihedens og Festens Dag for det hele Proletariat, som det allerede er for Byarbejderne. Der vil bliveModgang atkæmpe mod; thi denbesiddende Del af Folket vil stadig være kampberedt, og fare som en kold Vinterbyge hen over alt hvad der hedder Frihed og Fremskridt for Arbejderstanden.

J. P. Johannsen.

Om vor Kongres

skriver „Demokraten" i Aarhus:

„I det smukkeste Foraarsvejr drog i Torsdags en Skare af unge Arbejdere ind i Aarhus By. Det unge Foraar og den ranke Ungdom passede saa udmærket til hinanden, og dobbelt unge var jo de Folk, som stævnede sammen for at pleje deres egne og det tjenende Folks Interesse. Unge i Aar, i Organisationen, men først og fremmest unge i Sind og Tanke. En egen Friskhed var der over Deltagernes Forhandlinger og Mødet vidnede om, at de unge, som her var mødte, kom fra de Samfundslag, som bærer og bygger Landet. Det sidste Led i Arbejderorganisationens Kæde — „Mænd før Tiden blev vi", hed det i den Prolog, som blev fremsagt før Kongressens Forhandlinger, og de Ord var sande, thi hver den 18-, 20-, 25-aarige Mand, som mødte frem ved Mødet, kendte jo Livet og hvad det byder en fattig Mand. Fra Barndomsalderen droges de med Slid og Savn, kendte de Knubs og Støb, som Livet giver, og de er derfor vel modnede til at tage Del i den sociale Kamp".

— Jysk Morgenblad" skriver:

„Forhandlingerne var stærkt prægede af den sunde Kraft, som den nye Tyendebevægelses Mænd ejer. Der faldt ofte stærke, djærve Ord mod den Uret, som de bestaaende Forhold i høj Grad udøver mod Tjenestefolkene, men de mange Tyenderepræsentanter, der havde Ordet, udviste megen parlamentarisk Dygtighed og Færdighed, som lover godt for Fremtiden".

„Socialdemokraten", Købh. skriver:

„Nutidens glædeligste Fremtoning i vort sociale og politiske Liv er Underklassens Rejsning ude paa Landet. Husmandsforsningerne, der kun daterer sig fra 1901 — betegnende nok „Systemskiftets" Aar — tæller allerede op mod 50,000 Medlemmer. Den demokratiske Fane, som Bondevenstre har ladet falde, tager Husmandsdemokratiet op og føjer til de gamle demokratiske Krav de ny sociale, som en Menneskealders Udvikling har fremkaldt. En Enquete, som et konservativt Tidsskrift har anstillet angaaende „Forsvarssagen", karakteristisk nok, at f. Eks. Akademikerne og Forfatterne er ved at blive militærgale, selv gamle „Radikalere". Men Besvarelsen fra flere af de ny Husmandsledere viser, at Antimilitarismen ude paa Landet er sivet fra Bondestanden ned i Husmands- og Landarbejderstanden, og der er den gamle, væsentlig materielt prægede, nøgterne og sparsommelighenskære. Bonde-Antimilitarismen mødtes med den internationalt-idealistiske Antimilitarisme fra Byernes Socialdemokrati. I de brede Husmands- og Landarbejderlag vil den ny Venstre-Militarisme træffe sin farligste Modstander.

Og ny begynder de 240,000 Tjenestefolk at røre sig. Af dem findes det store Flertal ude paa Landet og danner der det egentlige Proletariat. Endnu er vel kun godt 2000 organiserede, men det er det første Skridt, der koster. Alt tyder paa en hurtig og stærk Vækst.

— Afholdsdagbladet „Reform" skriver:

Det unge fremadstræbende „Tyendeforbund" holdt Skærtorsdag og Langfredag Aarsmøde i Aarhus.

Der var mødt ca. 100 Delegerede.

Der forelaa en Række Spørgsmaal til Behandling, og det maa vistnok siges, at de unge Mennesker gjorde deres Sager godt. De har slet ikke saa ringe social Forstaaelse og slet ikke saa ringe parlamentarisk Takt.

Den radikale Venstrepresse skriver:

„Forhandliugerne, der drejede sig ikke om mindre end 20 Punkter paa Dagsordenen, hvoraf flere yderst betydelige, formede sig til Tider lidt langstrakt, medens man kom overraskende hurtig over enkelte store Spørgsmaal, f. Eks. Jordspørgsmaalet, hvor en mere indgaaende Drøftelse ikke vilde have været af Vejen, men iøvrigt udfoldede de unge en ikke ringe parlamentarisk Dygtighed og Færdighed, som lover godt for den kommende Tid.

Efter Gaardmændene kom Husmændene, og bag disse rykker nu Tyendet og Landarbejderne op.

Det gror i Bunden, og de underste Lag begynder at hæve sig. Nationen bliver større og større".

De moterate Venstreblade skriver efter et stærkt Angreb paa vor Bevægelse følgende:

„Det var ellers en Fornøjelse at betragte disse arbejdsvante Repræsentanter. Flertallet af dem havde energiske intelligente Anstgter, og mange af dem var meget heldige og hraftige i Diskussionen".

Repræsentantmødet.

—:—

(Sluttet).

Om Tyendets Valgret vedtoges følgende Resolution:

„I Overensstemmelse med Tyendets Krav om fuld borgerlig og retslig Ligestilling med andre Samfundsklasser kræver Tyendeforbundets Kongres almindelig og lige kommunal og politisk Valgret. Kongressen udtaler i det danske Tyendes Navn sin skarpeste Protest mod den ny Opholdsbestemmelse den nylig vedtagne kommunale Valgretslov, som i Praxis ophæver den Valgret, der paa Papiret er givet Tyendet og som senere rammer Standen som Arbejderstand og indskrænker Arbejdernes kommunale Valgret".

— — —

Om de frie Kontrakter indledede Formanden. Han anbefalede at oprette frie Kontrakter mellem Tyendet og Husbonden. Derved kunde vi sætte Tyendeloven ud af Virksomhed og samtidig faa Medbestemmelsesret ang. Løn, Arbejdstid, Bolig og Opsigelsesfrist m. m. Taleren mente ikke det var heldigt at fastsætte noget bestemt fra Tyendets Side i den Retning, men lade Kontrakten trykke som Formular og saa overlade til de to Parter at forhandle om Tingene saaledes, som det bedst kunde passe efter de lokale Forhold.

Lauritz Madsen fremhævede Nødvendigheden af Bestemmelser om Løn og Arbejdstid for de daglønnede Arbejdere.

Ahlmann Hansen ønskede fastslaaet en Minimalløn.

Forretningsfører Hansen hævdede, at den foreliggende Sag kræver et meget stort Arbejde, og han foreslog derfor Kongressen at overdrage Hovedbestyrelsen at samle Materiale og senere fremsætte Forslag.

En Række Talere fastslog, at Kontrakterne burde forudsætte en Minimalløn, en Maxmumsarbejdstid og Ekstrabetaling for Overarbejde.

Debatten sluttede med enstemmig Vedtagelse af følgende Resolution:

„Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at virke for at faa de frie Kontrakter taget i Brug indenfor Tyendeforbundet i saa vid Udstrækning som muligt.

Tillige paalægges det Hovedbestyrelsen at sørge for, at Kontrakterne kommer til at indeholde saa gode og fordelagtige Betingelser ang. Arbejdstid og Løn som vel muligt".

— — —

Om Bibliotekspørgsmaalet vedtoges følgende Resolution:

„Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at arbejde for Oprettelsen af et Bibliotek for Tjenestefolk og Landarbejdere".

Om Boligspørgsmaalet blev der stillet følgende Resolution:

„Kongressen udtaler, at de Boligforhold, der bydes Tyendet, er af en saa skandaløs og sundhedsnedbrydende Karakter, at der maa kræves en almindelig omfattende Reform paa følgende Grundlag:

1) Fællessengesystemet afskaffes.
2) Kamrenes umiddelbare Forbindelse med Staldene forhindres.
3) De Tyendet anviste Boligrum maa kun rumme indtil to Personer.

Man opfordrer Regeringen til at nedsætte en Kommission, i hvilken Repræsentanter for Hygiejnen og Sundhedsvæsenet er repræsenteret.

Efter at Kommissionen har besigtiget de herhen hørende Forhold, forelægges snarest muligt Betænkning og Forslag til Indretning af tidssvarende Boligforhold for Tyendet".

Carl Westergaard og Hjalmar Ejsing troede ikke, vi skulde vente os noget Kommissioner. Skulde vi opnaa nogen Fordel i den Retning, maatte vi selv gennemføre det. Kommissioner forhaler kun Spørgsmaalet og giver Folken forkert Opfattelse af Sagen.

H. Ejsing stillede følgende Resolution:

„Kongressen udtaler sin Harme over de Beboelsesforhold, som Tyendet og Arbejderne paa Landet bliver budt og kræver en alvorlig Reform paa dette Omraade snarest muligt".

— Den første Resolution vedtoges.

— — —

(Sluttes).

Husk

at gøre dit Foraarsindkøb hos de her i Bladet averterende Handlende. Derved støtter Du ogsaa vort Blad!

Taalmodighed.

—:—

I sit Blad „Reform" skriver Redaktør Larsen-Ledet følgende træffende Ord:

Taalmodighed er et af de fornemste Karaktertræk hos vi danske.

Vi er som Grand-danois'en — den store Hund, der har faaet vort Navn.

Trofaste og taalsomme!

Alt Oprør mod gamle Fordomme, al Higen mod højere Maal støder i første Linie paa den dorske Uvirksomhed, den sønnige Ligegyldighed, der smykker sig med det forholdsvis pæne Navn: Taalmodighed.

Taalmodighed — Taalmodighed! Der maa ingen Forandring ske! Alting gaar jo godt paa den gamle Maade! Lad os blive fri for at tale om alt det nye Vrøvl. Vi ved, hvordan vi har det . . . . Visselulle, visselulle. Og saa trækker man Nathuen ned over Ørene og sover videre.

Det er dansk Taalmodighed.

Den trives fortrinligt. Den vokser frodigt. Den staar i Blomst det hele Aar.

Den er værre end Følfoden, værre end Berberisen — værre end alle Ukrudtsplanter tilsammen. Den er den værste Ukrudtsplante af alle. Thi den har dybe Rødder . . . . . Selv om Maanen faldt ved og slog det halve Danmark i Stykker — vi vilde vise det samme taalmodige, det samme rolige og det samme koldblodige Ansigt som før. Vi vilde bede Fredsforstyreren sætte sig godt til Rette blandt os og endelig ikke lade sig genere af vor Nærværelse.

Tjenestedrengens Stilling.

—:—

Hvem kender ikke den den lille, fattige, forknytte Hyrdedreng, der ofte paa sine nøgne Ben maa farte rundt naar andre sover.

Han maa op med Solen i de lange Sommerdage. Ofte et det haardt for den lille Fyr; men det hjælper ingen Klynken, nogle haarde, velmente Ord skal snart tage den sidste Rest af Søvnen bort.

Ofte er det koldt og Dugen eller Rimen sidder i Græsset, men afsted maa han paa de bare Ben, ud i Hederne og Kærte for at flytte Faar og Ungkvæg mens Pigerne malker.

Det er ofte en halv Mil eller mere, den lille Fyr maa tilbagelægge og indtræffer der saa uforudsete Hindringer, løse Kvier eller Faar, der er indviklet i Tøjret, da falder Modet og Graaden bryder frem, den lille ved, at det tager for meget af den korte Tid og Utak vanker det — maaske noget værre — naar han ikke i rette Tid møder hjemme, for at trække Køerne ud. Trække Køerne ud, er der maaske nogle der vil sige, skal han ikke først have Davre? Nej! Lykkelige Uvidenhed.

Først naar den lille har faaet Køerne ud, kan der blive Tid til at tænke paa Davre, den maa ofte indtages i en utrolig kort Tid, der er nemlig mange andre Ting, der skal besørges.

Ofte paahviler det Hyrdedrengen at muge i Staldene. Det er en Ynk at se den lille Fyr bakse med den tunge Trillebør, der ofte overstiger hans Kræfter, men det nytter ikke at klage, det skal gøres.

Der er ikke tale om, at der kan blive Tid til at spise Frokost, han maa atter rundt at flytte, vil han have Frokost, kan han tage Mellemaden i Haanden.

Middagsmaaltidet er det eneste Maaltid, der kan blive Tale om at nyde sammen med Gaardens øvrige Folk; men naar saa de lægger sig til Hvile, maa han atter af Sted, der er ikke Tale om Middagssøvn for ham. Han maa atter rundt for at flytte Faar og vande Kvier; ofte maa han hen til Naboen for at laane et eller andet Redskab, som Folkene skal bruge lige efter Middagen.

Saaledes gaar Dagen for den lille forhutlede Fyr — jeg har selv prøvet det — først langt ud paa Aftenen har han gjort den sidste Runde, i Hede og Kær, og kan lægge sig til Hvile de faa Timer der er inden næste Dags Slid begynder.

Man vil forstaa, hvor lidt Tid der bliver for en saadan Dreng til at læse, og det er ingen Under, at han falder i Søvn paa Skolebænken, hans Natur fordrer mere Hvile.

Man dadler af og til Lærene fordi at Børnene lærer for lidt; men jeg priser den Lærer, der mildt, beklagende trækker paa Skulderen og lader Drengen sove, han viser at han forstaar, at det er umuligt for Børnene at være aarvaagne og lære noget og han indser, at de har bedre af den haardt tiltrængte Hvile.

Meget af Skoletiden bliver forsømt og Lønnen, en saadan Fyr faar, er saa latterlig lille, at Husbonden ser sin Fordel af at betale Skolemulkterne, han betaler dem og lader Drengen blive hjemme.

Det er dette Udbytningssystem, hvor de smaa og svage sættes til Arbejde, der overstiger deres Kræfter og hvorved deres Skolegang forsømmes, vi vil til Livs. Vi vil have en Ordning, hvorved Tjenestedrengenes Arbejdstid bliver saa kort, at det bliver muligt for dem i deres unge Aar at lære noget; thi Oplysning er det første store Led i Folkets Kamp for Tilværelsen. Naar først de unge er oplyst vil de forstaa, at der findes noget bedre end at leve som Trælle i Magthavernes Gaard.

Mange Storbønder er jo rasende over vort Arbejde, de lukker deres Forsamlingshuse for os; men hvad bryder vi os om det! For hver Forsamlingshus de lukker, faar vi en ny Afdeling. Og Sten for Sten føjer vi til den Bygning, der skal hæve os op af Uføret, til Menneskeret og Menneskelykke.

P .Stegenborg.

Agitèr

kraftigt for „Tyendebladet"s Udbredelse nu efter Skiftedagen! Alle de udkomne Nr. faas fremdeles. Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Literatur.

—:—

A. P. Bjørnholt:
Stemninger.
(Digte: 100 Sider Pris 1 Kr.)

For vore Læsere er A. P. Bjarnholt ikke en ganske ukendt Mand. De forskellige Digte, han nu og da har skrevet til vort Blad, har vakt stor Opmærksomhed og er endnu i frisk Eringring.

I „Stemninger" skifter vi nærmere Bekendtskab med en Forfatter, hvis Vers ikke er Rimsmelteri, men virkelig Poesi, Vers, hvori der baade er Indhold og Form.

Første Del af Bogen er sociale Digt. „Herregaardsarbejderen", er en af dem og den vidner om Forfatterens poetiske Sans og sociale Forstaaelse.

Anden Del er eneste Kærlighedsdigte. Det er fint følte og fint formede Digte, uden Overdrivelse, noget af den kønneste, jeg har læst af den Art. Her møder vi ikke den løsslupne Tøjlesløshed, de saakaldte „moderne" Forfattere skilter med, naar de skal behandle et saadan Emne. Bjarnholts Kærlighedsdigte indeholder en god Moral. Jeg vilde forøvrigt ønske a

særlig Ungdommen vilde læse disse Digte.

Jeg antager, det er gaaet de fleste som det er gaaet mig: Naar man har læst noget af Bjarnholt, føler man en stærs Trang til at læse mere af ham. Enhver, der har læst hans Digte her i Bladet, vil derfor hok med Glæde købe den prisbillige Bog, „Stemninger". Ingen vil fortryde det! Bogen faas kun hos Fort. (Se Annoncen).

C. W.

—

Husmandsbevægelsen.

Et Foredrag
af
Johan Skjoldborg.

„Husmandsbevægelsens kulturelle og sociale Katekismus" kunde man med rette kalde denne Pjece, der kun koster 10 Øre og faas paa „Den radikale Venstrepresses" Kontorer. Jeg vil paa det stærkeste anbefale alle Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd at købe og læse den og anbefale Bestyrelserne rundt omkring at anskaffe den i Smaapartier til Salg blandt Foreningens Medlemmer. Den skal nok gaa af som varmt Brød.

Den er skrevet med Digtergeniets Sprogevne, saa det er en ren Fornøjelse og som at gennemgaa et Sprogkursus at læse den. Den er et varmlfølt Indlæg for og en Lovsang til Landmands- og Landarbejderbevægelsen som Kulturbevægelse, som til al Underklassebevægelse i vor Tid.

Han søger at vække de endnu slumrende sociale Samvittighed til Bevidsthed om deres Menneskeværd, Menneskeret og Selvære.

Skjoldborg er en Type paa de bedste af vore Dages Digtere. De sidder ikke i et Taarnvindue og ser drømmende ud over Verden og spiller paa Harpe om det, der sker nedenunder. Naar der er Kamp om noget, deres Hjerter banker for, staar de selv støvet og blodige og kæmper, hvor Striden er haardest, som de gamle Skjalde, der sang før og efter Slaget men ogsaa kæmpede med i dette og sang tilSværdenes Leg. De vover deres Skind, hvor en Klasse lider Uret og en Sag skal fremmes.

Skønt Pjecen griber dybt ned i Tyendets og Landarbejdernes Interesse, haaber jeg dog, det ikke skal vare alt for længe inden Forfatteren udgiver en tilsvarende „Tyendets og Landarbejdernes kulturelle og sociale Katekismus"

Niels Mortensen, Gedsted.

Efter den store Udbredelse, „Tyendebladet" i den sidste Tid har faaet, er det uden al Tvivl det bedste Blad at annoncere i blandt vore Ugeblade!

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet"!

Vor Bevægelse.

—:—

— Søndag den 3. Maj holdt Tyendeforeningen for Hjallese og Omegn Medlemsmøde med Oplæsning af Hmd. C. Sørensen og Taler af Ahlmann Hansen og Formanden. I Diskussionen deltog V. Nees og Fabriksarbejder C. Steffens og Indlederne.

Jeg vil her med det samme anbefale C. Sørensen, som en god humoristisk Oplæser.

Tilhørerne morede sig kosteligt. Og i Betragtning af, at det er en almindelig Arbejdsmand, saa maa vi sige, det var fine Ting, han præsterede.

Endelig vedtoges enstemmigt følgende Tillidserklæring til Hr. Redaktør C. Westergaard: „Afdelingen for Hjallese og Omegn sender dig herved vor Hilsen og Tak for dit uegennyttige Arbejde til Forbedrelse af Tyendets Kaar. Og med Ønsket om, at Du med fortsat Held, kan føre Kampen til Ende, til Held og Gavn for ubemidlede, tilsiger vi dig herved vor Støtte og bedste Evne". **N. C. N.**

— Afd. i Glostrup havde Generalforsamling den 24. April, hvor Chr. Larsen blev valgt til Formand. Foreningen arbejder godt. I nær Fremtid afholdes der flere Møder.

— Foreningens Medlemsantal er nu steget til 33. Vi har afholdt ordinær Generalforsamling og to Bestyrelsesmøder siden Foreningens Stiftelse, og skal have Bal paa Søndag.

P. R. Fuhlendorff,
p. T. Formand for Sabro Tyendeforening.

— Vi havde Generalforsamling den 28. ds. Foreningens Indtægt har været 71 Kr., Udgift 67 Kr. 15 Øre. Bestyrelsen bestaar af følgende Medlemmer: V. Larsen (Formand), N. P. Nielsen (Næstformand), R. Pedersen, L. H. Larsen og Chr. Johansen.

— „Brønderslev Tyendeforening" afholdt den 26. April Medlemsmøde paa Hotel „Brøndersløv" med Hr. Chr. Christiansen som indleder.

Christiansen omtalte Arbejdet paa Tyendeforbundets sidste Kongres, bl. a. Taktik, Jordspørgsmaalet, Kontraktspørgsmaalet o. s. v.

Derefter Diskussion mellem Murer Niels Jensen, Harald Jensen og Indlederen.

— Den 29. April afholdt Foreningen Generalforsamling. Regnskabet, der udviste en Indtægt paa Kr. 172,75, en Udgift paa Kr. 126,20, altsaa en Kassebeholdning paa Kr. 56,55. Dereiter Valg af ny Bestyrelse. Valgt blev: Lauritz Christensen, Formand, Marius Christiansen, Næstformand og Carl Nielsen som Kasserer.

For „Tyendeforeningen for Brønderslev og Omegn"
Victor Hvidbjerg.

— Vor Afd. i Terslev ved Hobro havde i Søndags selskabelig Sammenkomst, hvori der deltog 100 Tjenestefolk, som alle morede sig fortræffelig — uden Spiritus. Saadanne Sammenkomster kan anbefales fordi de opelsker en god Kammeratskabs- og Selvstændighedsfølelse. **N. C. N.**

— I Søndags talte Carl Westergaard i Meløse og Skævinge. Det første Sted var der ikke ret mange mødt. Det sidste Sted derimod ca. 90 Tilhørere, som med Opmærksomhed fulgte det lange Foredrag. Derefter var der Bal. Afd., som M. Olsen, St. Lyngby er Formand for, har nu 80 Medlemmer.

En god Ide!

Vor Afd. i Skævinge (N. Sjælland), foreslaar at alle Afdelingerne paa Sjælland skulde foretage en Fællesudflugt til Roskilde, naar det bliver Sommer.

En saadan Sammenkomst vil vi anbefale ogsaa for andre Egnes Tyendeforeninger.

Vi anbefaler alle vore 10 Afd. paa Sjælland at slutte sig til Planen og meddele det til Forbundskontoret snarest.

Fra Forbundets Side skal der blive sørget for gode Talere og god Underholdning.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Uge-Kronik.

—:—

„Aarhus Amtstidende"

skriver følgende i en Artikel om vor Kongres: „Imidlertid synes det, som om der allerede nu er megen Uro i Lejren og megen Misfornøjelse med den Mand, som er Anstifter af Organisationen. Det er en ganske ung, sikkert ret vel begavet Mand ved Navn Carl Westergaard, som indtil for nogle Aar siden var Tjenestekarl. Han begyndte saa paa Organisationen, fik sidste Sommer startet et Blad, som han redigerer og har rejst en Del paa Agitationen, bl. a. er han for nylig optraadt i Studentersamfundet. Maaske er dette steget ham til Hovedet, i hvert Fald omgiver han sig med en forloren Overlegenhed, som klæder yderst ilde, kun hans Mening maa være den raadende, og han har i disse to Mødedage begaaet den en Taktløshed efter den anden.

„Amtstidendes" Skriver ved godt, det er noget Vrøvl, men Gaardmændene vil helst læse noget saadant, og derfor skriver han det.

Han skriver det fordi det betaler sig og ikke fordi det er Sandhed.

Det er en nydelig Moral!

Redaktør Lassens Erfaringer.

Som Redaktør elskede Vilh. Lassen at skabe et smukt og godt Blad. Men han erkendte og udtalte tidt, at det var en utaknemlig Opgave at skrive i en Avis, at anvende stilistisk Evne paa den og give et udsøgt og velformet Stof. „Det kan s'gu ikke betale sig", sagde han tidt; „det er Skidtet, Folk vil læse: „Revuen" og „Ugens Nyheder", „Aftenposten" og „Stiftstidende" — jo mere beskidt Udsende, jo ringere Stof, jo flere Læsere. Billigt og skidt, det er det, de vil have".

— — —

Den Erfaring, Vilh. Lassen gjorde, har de fleste Pressemænd gjort.

Den unge Redaktør, hvis Idealer ikke er traadt flade — begynder med at give sine Læsere en god Avis, som de ikke fortjener og ikke værdsætter.

Han ender — som Regel — med at give dem det Skidt, de fortjener og sætter Pris paa.

— — Forhaabentlig kommer der dog en Tid, da Læserne forlanger en god, velskreven og veludstyret Avis.

Det skal altid være vor Opgave at fremme Sansen for god Læsning uanset det, at vi maaske let kunde faa det dobbelte Antal Læsere ved at efterabe „Revuen" eller „Ugens Nyhbder".

Sagen er, at vi skriver kun for intelligente Folk. Der er nok til at skrive for Idioterne!

30,000 strejkende Landarbejdere!

I den italienske Provins Parima har Landarbejderne nedlagt Arbejdet.

Magthaverne har sendt en stor Del Militær med skarpladte Patroner til Strejkeegnene. Der frygtes for Uroligheder.

Arbejderne strejker for højere Løn, kortere Arbejdstid og Anerkendelse af Fagforeningerne.

— — I Sverrig er Landarbejderne — som bekendt — ogsaa godt med, og nu kommer de danske!

Vor Agitator Ahlmann Hansen

er fremdeles villig til at tale gratis paa Steder, hvor der kan oprettes nye Afd. De ældre Afd. paa Fyn, som kan ønske ham som Taler, maa betale 4 Kr. Vi anbefaler A. H. paa det bedste! (Se omst. Annonce.

Billedet fra Kongressen

faas fremdeles pr. Efterkrav ved at sende et Kort til Tyendebladets Kontor, Aarhus. Billedet er godt og enhver bør købe det og bevare det som en kær Erindring fra de to Dage i Aarhus. Derfor siger vi til alle de Deligerede: Køb det! De bestilte Billeder bliver afsendt om ca. 8 Dage.

Forenings-Meddelelser.

— I Jebjerg i Salling afholdes et stort Tyendemøde den 28. Maj. Redaktør Carl Westergaard med flere taler. Alle indbydes — særlig Tyendet og Husmændene i Salling.

— Benstrup Tyende- og Arbejderforening afholder Generalforsamling Søndag den 10. Maj Kl. 3 i Bendstrup Forsamlingshus. Bestyrelsen.

— Husk Mødet paa Søndag Kl. 6 i Dømstrup paa Fyn, hvor Red. Carl Westergaard taler. (Se Annoncen).

— Ahlmann Hansen taler i Udby Kro paa Søndag. (Se Annoncen).

— Svejstrup Tyendeforening holder Møde paa Søndag Kl. 2½. Formanden taler. (Se Annoncen).

Køb ***altid*** *Eders Varer hos dem, der annoncerer i „Tyendebladet".*

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En yngre Karl,

som kan køre, og som vil deltage i alt forefaldende Arbejde, kan straks faa en god Plads til **høj Løn** hos Gartner **P. Westergaard,** „Hjortmoshus", Rødkjærsbro.

En Karl og en Pige

kan faa Plads straks eller til 1. Maj hos undertegnede.

Raaberg Elkjær,
Agerbakgaard,
Sønder Resen pr. Sparkær.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Hattefabriken,

Aagade 39,
sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!!

Hatte moderneseres bedst her.

Cykler og Cykledele

sælges billigt og alt **Reparation** udføres hurtigt og solidt i **Værkstedet ved Sabro Kro.**

En Del brugte Cykler sælges til smaa Priser.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

F. Borch's

nye Atelier,

Bropalæ 15, * Aarhus,

anbefales.

NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Tjenestefolk!

Skriv efter mit illustrerede Pragtkatalog over Uhre og Musikvarer.

Ved Medsendelse af denne Annonce faar De 25 pCt. Rabat.

Uhre en gros.

C. Thomsen,
Aagade 9, Aarhus.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos

Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Aarhus. Telf. 1436.

AVERTER!

Bestil straks
„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

AVERTER!

Billeder fra Kongressen

faas for 1 Kr. paa „Tyendebladet"s Kontor.

Skriv straks!

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Janderup Højskole,

Janderup St. (v. Varde),
modtager Piger og Karle, November—April.

(Undervisning i Landbrugsfag og Uddannelse af Ledere til Gymnastik, saavel Karle som Piger).

Skoleplan sendes og Indmeldelse modtages

William Sieverts,
Forstander.

Odense.

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos

Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.

Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Om faa Dage var det Sommer, havde Aron sagt; thi den russiske Sommer kommer pludselig; det er ligesom en Sceneforandring. Den ene Dag kan det være bidende koldt, og den næste er det Sommervarme. Fuglene synger i Luften, Knoppene springer ud, og Jorden er bedækket med Blomster. Saa foregaar en hel Udvandring fra St. Petersborg, thi Heden i Byen er utaalelig. Enhver, der kan, tager ud paa Landet, og Gadebetjentene falder i Søvn i deres Skilderhuse, som staar paa hvert Gadehjørne.

Aron Aromo havde et Landsted i Landsbyen Tsarkoe Selo ikke langt fra Hovedstaden.

Denne By kaldes ogsaa „den kongelige Landsby", thi det er en Samling Villaer, bygget af Træ paa Katrine den 2.s Foranstaltning og oprindelig bestemt til Tilflugtssted for undertrykte Slaver.

Der findes ogsaa her et Palads, der paa en Gang er uskønt og beundringsværdigt, thi dets Arkitektur er smagløs, men det har Værelser, der er mageløse ved deres Pragt, og et er f. Eks udelukkende af det klareste Rav.

I denne Landsby tilbringer det rige og fine St. Petersborg Sommeren, og derhen rejste Aron med Hustru, Datter og Moses Umonski.

Efteehaanden som Ugerne gik og Rachel hverken hørte eller saa noget til Ivan Alexieff, forlod Frygten hende, og hun blev glad og lykkelig igen i Selskab med ham, hvis Brud hun skulde være.

Men til sidst maatte Moses vende tilbage til Hovedstaden, thi hans Ferie var forbi, og Pligten kaldte ham. Aron og hans Datter skulde derimod forblive i Tsarkoe Selo lidt længere.

Saa kom Afskedstimen for de elskende.

Rachel raadede Moses til endelig at være forsigtig.

Men han lo og sagde: „Frygt ikke, min Pige, alt vil gaa godt.

Da deres Læber mødtes under Favntaget, skælvede hun let. En uforklarlig Frygt for en kommende Ulykke tyngede hendes Sind og fik hendes Øjne til at fyldes med Taarer.

„Hvad er der, der faar Dig til at bæve, min elskede?" spurgte han i en bekymret Tone.

„Intet", svarede hun med en tvungen Latter. „Man siger, at naar man gyser, er der nogen, der spadserer paa ens Grav. Jeg formoder, det er saaledes. En eller anden passerer over det Sted, hvor jeg skal finde Hvile".

„Tal ikke saaledes, Rachel", bemærkede han irettesættende. „Du har langt til Graven, og ingen ved, hvor den vil blive gravet".

„Men Stedet eksisterer dog", svarede hun, „thi Døden kommer til alle, og den venlige Jord modtager vore trætte Legemee".

„Hvorfor tale om Døden, medens vort Liv kun er ved at begynde?" spurgte han i en mildt bebrejdende Tone. „Foran os ligger jo Aarene, og Blomster pryder vor Vej, og Solen skinner for os. Det er sandt, at Verden fuld af ondt og onde Mennesker, men den, der vandrer paa Retfærdighedens Vej, kan trygt gaa ubesmittet blandt Onderne, han har intet

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr Søndersø,
Odense.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Bøger og Blade.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.
Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:
260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md., 20 Øre pr. Uge

Annoncepris:
Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

„Vestjyllands Avis"

er Navnet paa et Ugeblad, som begynder at udkomme til Maj.

„Vestjyllands Avis" har mange udmærkede Medarbejdere, som vil forsyne Bladet med virkeligt indholdsrigt Stof.

„Vestjyllands Avis" koster kun 75 Øre Kvartalet + Postpenge, og kan bestilles hos Postvæsenet eller paa Bladets Kontor i Ulfborg.

Redaktør: **Chr. Thomsen-Sjørup.**

!!!Tegn straks Abonnement!!!

Udgiverne.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikliug.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Bl. Annoncer.

Mine Herrer!

De ved da, at *Engelsk Beklædnings-Magasins* prima Klædninger og Overfrakker staar fuldt paa Højde med det allerbedste og fineste Herreskræderi, og at vore prima Klædninger og Overfrakker er forsynede med Haardugsindlæg, hvilket bevirker, at de ved Brugen beholder den oprindelige Facon. En Kendsgerning turde det være, at vor Prisbillighed trodser enhver Konkurrence. Enhver maa jo kunne forstaa, at en Forretning i en enkelt Artikel, som tillige arbejder Haand i Haand med Landets allerstørste Herreekviperingsforretninger, kan byde de Fordele, som ingen anden Forretning. Lageret er for Foraaret og Sommeren tilført flere Tusinde Klædningsstykker, baade til store og til smaa, til tykke og til tynde, saa enhver let kan blive tilfredsstillet.

EngelskBeklædnings-Magasin,
Østertorv, Skive.

Udby.

Tyendeforbundets Afdeling for Udby og Omegn afholder **Møde paa Udby Kro Søndag den 10. Maj, Kl. 7½,** med Ahlman Hansen som Taler. Derefter **Bal til Kl. 2,** hvortil ethvert organiseret Medlem kan deitage. Damer fri Adgang. Medlemskort fremvises.

P. B. V.
A. Chr. Pedersen,
Formand.

Nørre Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening

afholder **Bal Søndag d. 10. Maj** i Dømmestrup Forsamlingshus samt **Foredrag** Kl. 6 af Red. Carl Westergaard.

Efter Foredraget Fællesspisning af medbragte Madkurve, og derefter Bal til Kl. 1.

F. V. Thygesen, Fmd.

Svejstrup og Omegns Tyendeforening.

Medlemsmøde afholdes **Søndag d. 10. Maj, Kl. 2½ prc.**

Dagsorden:

1. Beretning og Indtryk fra Kongressen.
2. Fortsættelse af offentlige Møder og Agitationsmøder.

Mød alle!

Vondsild.

Vonsild Tyendeforening afholder Generalforsamling Lørdag den 16. ds. Kl. 8½ hos N. Jørgensen.

Hjalmar Ejsing, Form.

Danmarks største og ældste Cycleimport
15,000 Cycler solgt i et Aar,
leveser i Aar den bedste Cycle til den billigste Pris.
5 Aars skriftlig Garanti.
Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franko.
Jens Nielsen,
Vestervoldgade 7, København K.

* *

Send mig Fotografier, Postkort eller **Billeder** af Personer, Landskaber, Værelser, Ejendomme, Dyr osv. Jeg leverer da et virkeligt Fotografi, et forstørret Billede, for hvis Lighed, fine Udførelse og store Holdbarhed garanteres.

Almindelig Kæmpestørrelse 2½ Kr., dobb. Kæmpestørrelse 5 Kr.

O. Sørensen,
Karenslund pr. Alken, Jylland.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

Folkene mistede alt deres Tøj og havde ikke assureret! Saaledes slutter mange Meddelelser i Bladene om Ildebrande. Men det er dog en let Sag at faa forsikret. De behøver kun at henvende Dem til „Tyendebrandkassen"s Repræsentant i hver Sogn, som straks assurerer for Dem. Eller De kan sende et 5-Øres Brevkort til **„Tyendebrandkassen" i Næstved,** og De vil straks faa enhver Oplysning frit tilsendt. „Tyendebrandkassen" har enestaaende fordelagtige Betingelser og billig Præmie.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Ø. og tilsendes franco mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27³, Kbhvn. F.

at frygte, Guds Aasyn vil være vendt mod ham".

„Ak jo", sukkede hun, som om hans Argumenter ikke havde overbevist hende, og han trykkede hende i sin Favn, idet han sagde videre:

„Her er dit Værn, inderligt elskede Pige. Her skal Du finde Fred og Glæde, og naar vi to er blevet som en, rejser vi til et Land hensides Havet, hvor der er Frihed for alle Mennesktr og retfærdige Love, og hvor man kan dyrke sin Gud efter Hjertets Trang. Et saadant Land er England, og i England vil vi bygge vort Hjem".

„Saaledes skal det være", svarede hun blidt, idet hun lænede sit Hoved til hans Bryst og saa ham kærligt ind i Ansigtet, og saa kyssede de atter og atter hinanden, indtil han maatte sige Farvel og gaa.

Hun knælede da ned og bad en inderlig Bøn for ham, at Hærskarernes Herre vilde beskytte ham og føre ham sikkert tilbage til hende igen.

Da Moses vendte tilbage til St. Petersborg, var den endnu til Dels forladt og Heden var meget stærk, men den unge Mand kastede sig over sit Arbejde.

Han hørte, at der taltes meget om Nihilistsammensværgelser, at der var foretaget en stor Del Arrestationer, og at en Mængde Studenter var indespærret i den stygge St. Peter- og Pauls-Fæstning.

Det angik imidlertid ikke ham, thi han var hævet over al Mistanke. Hvad han end kunde tænke om den barbariske Undertrykkelse af Folket og Forfølgelsen af hans egen Race, saa holdt han sin Mund og lod ikke sine Anskuelser komme for Dagen, thi han vidste, at det var farligt endog blot at hviske om Landets Herskere. Selv Luften syntes at være opfyldt af Spejdere og Brostenene at have Tunger.

En Dag i den anden Uge efter sin Tilbagekomst fra Landet tog han med nogle andre unge Mennesker over til en af Øerne i Neva, hvortil Folk ofte valfartede om Sommeren.

Han var usædvanlig livlig og munter, thi han havde om Morgenen fra Rachel modtaget et Brev, der var fuldt af glødende Kærlighedsytringer, og han havde til Gengæld sendt hende et, hvori han havde udgydt alle sit Hjærtes Følelser i det poetiske Sprog, som Kærligheden fremavler. Han fortalte hendr, at han var usigelig lykkelig og drømte om hende baade Nat og Dag.

Den, hvortil Moses og hans Venner tog, var Yelogin, hvor der er et kejserligt Palads, omgivet af yndige Anlæg, og hvorfra Udsigten i Sandhed er henrivende.

Det var en brændende hed Dag, og Kaferne og Restaurationerne havde meget travlt.

Da det nærmede sig Aften, strømmede Folk hen mod et Sted, der kaldes „Punktet", og hvor man rigtig kan se den skønne Solnedgang. Derhen begav Umonski og hans Venner sig. De var livlige, lidt støjende og sang Sange under Vejs.

Mens Solen gik ned i al sin Herlighed var Folk optaget af Beskuelsen — og det var et Syn, der nok var værd at se — men saa brød Latteren frem paany, da Stjerneme pludselig kom frem paa den skyfri Himmel og straalede i hele deres nordlige Glans.

Umonski og hans Venner blev endnu i nogen Tid, men lidt hen paa Aftenen rejste de sig og vendte tilbage til Byen.

Lige da de vilde til at skilles, blev de plud-

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en ny **Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til
Cyklehandler **Alfred Hansen,**
— Eiby St. —
Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Koopmanns Margarine er over alt!

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværket i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Husk! H. C. Hansens Træskoforretning, Nr. Aaby.

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna og A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.

Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Køb Deres
Klæder, Arbejdstøj og Fodtøj
samt alt henhørende til
Herre- og Drenge-Ekvipering i
Specialforretningen,
17, Kongegade 17, Nyborg.
Eget Skrædderi. Varelotteriets Leverandør.
Tilfredsstiller Varerne Dem ikke, faar De Pengene tilbage.

Fangel Cyklefabrik.

Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.

Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.

Telefon: Bellinge Nr. 8.
H. Hansen.

Cykler paa Afbetaling. Skriv til **E. Christensen,** Tveden Ørum, Brønderslev. Vedlæg et 10-Øres Frimærke til Svar.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
* * * * Stjerne-Øl * * * *
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr. 65,00.	Lyslygter	Kr. 1,75.
Dæk uden Kanttraad	- 4,00.	Gaslygter	- 2,25.
Dæk med Kanttraad	- 5,50.	Kjolenet	- 0,65.
Slanger	- 2,50.	Fodpumper	- 1,00.
Gamascher	- 0,60.	Kæder	- 1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Stort Udvalg i
Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og **Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer** og **Strenge.**
I. G. KREUTZER,
Bog-, Papir- og Musikhandel,
Telef. 108. Torvet, Middelfart.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Skotøj
købes **bedst** og **billigst** hos
Carl Hansen Dall's Eftf.
(J. Chr. Petersen),
Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Vett & Wessels Udsalg,
— Middelfart. —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

selig omringet af bevæbnede Mænd, der syntes at være sprunget op af Jorden.

Det var Politimænd og Soldater, og da Moses hørte de rædselsfulde Ord: „I er anholdt paa Mistanke for at være delagtige i en Sammensværgelse", syntes det ham, at hans Hjerte skulde forvandles til Sten. I et hvilket som helst andet Land kunde en Mistanke, der ikke støttedes paa Beviser, i det højeste kun medføre nogle Timers ubehagelig Anholdelse, men i Rusland er det helt anderledes. Mistanke her betyder aarelang Fængsling og maaske Forvisning til Sibirien. Alligevel søgte Moses, der var sig sin Skyldfrihed bevist, at tro, at han om faa Dage vilde være fri igen; men da han og hans Kammerater blev ført bort, fik han pludselig Øje paa et Ansigt, i hvilket der spillede et triumferende Smil. Dette Ansigt saa han ved en Gadelygtes Skin, og Ansigtet tilhørte Ivan Alexieff.

---

4. Kaptel.

En Arrestation som den omtalte er for meget en Hverdagsbegivenhed i Rusland til at foraarsage mere end en forbigaaende Overraskelse hos den, der ikke har nogen Interesse for Arrestanterne.

I den senere Tid havde der gaaet Rygter om Sammensværgelser mod Czaren, og i saadanne Tilfælde greb Mistanke Embedsmændene som en Epidemi, og ingen kunde være sikker paa at beholde sin Frihed i fire og tyve Timer.

Alle de, der var bleven arresteret sammen med Moses, var Jøder, og da Efterretningen spredtes i Byen, opfyldtes de kristne af en bitter Harme, og de sagde, med Urette, naturligvis: „Det er de forbandede Jøders Skyld, at vi er under Mistanke. De bringer Forstyrrelse i det hellige Rusland og burde bortjages og udryddes".

Saadanne Udtalelser viser den almindelige Stemning.

Al Følelse for Ret og Retfærdighed kvaltes af Racehadet, der er saa mægtigt i Rusland. Ingen, der ikke var Jøde, spurgte, om der nu ogsaa var Grund for en saadan Mistanke. At være Jøde var i og for sig selv en Forbrydelse efter Russernes Mening.

Da Efterretningen naaede Landsbyen Tsarskoe Selo, hævede Rachel sine Hænder med et fortvivlet Skrig og faldt besvimet til Jorden.

Aron besluttede straks at vende tilbage til St. Petersborg med sin Familie og gøre alt, hvad han formaaede, for at faa Moses løsladt.

Da han søgte nærmere Oplysning derom, fik han at vide, at Arrestanten anklagedes for „at have sammensvoret sig mod Czarens og hans Riges Fred og Lykke", og man fortalte ham, at der i nogle Huse var fundet revolutionære Dokumenter.

Aron vidste, at Moses, hvis dette var sandt, vilde blive straffet alene for at have søgt Omgang med de Sammensvorne, om han end selv var nok saa uskyldig i deres Handlinger.

Alligevel søgte Aron Aromo at faa ham løsladt, men han tabte Haabet, da han fik at vide, at Politidirektøren, Peter Alexieff — Jødehaderen, som han almindelig kaldtes — glædede sig til den rige Fangst, han havde gjort.

Der var Graad og Klage i Aromos Hus i de Uger, der fulgte efter Arrestationen.

Rachel var sønderknust. Forbindelse med den elskede var en Umulighed, og hun kunde ikke en Gang faa at vide, hvor han sad fængslet.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 33. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 17. Maj 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Vort Maal.

Mel.: Venner, hvor er vort Fædreland dog skønt.

Ser I det Maal som lysner fjernt i Øst,
endnu det er let skjult af Morgentaagen;
dog efter Nat vi faar en Dag til Trøst.
Derfor Venner, maa alle være vaagne,
saa skal en Dag saa herligt gry
igennem Kamp til Tider ny.

Maalet er sat, derfor kun trøstig frem,
Stilstand, det øger ej de unge Kræfter.
Retten vi har, og hvor er vel saa dem,
som vil svigte det Maal, vi stile efter.
Vi vil Trods Modstand, Kiv og Strid
gaa fremad mod en bedre Tid.

Vi maa paa Maalet stedse give Agt,
Kraften vi ej i Kævl og Splid forspilde.
Modstand skal kues kækt og uforsagt,
gammel Vane maa ej vor Tanke hildes.
Naar vi blot Maalet holder fast,
saa gaar det frem om ej med Hast.

Enighed maa der være i vor Flok,
ellers det ikke nytter vi er mange;
ingen maa lade halvgjort være nok,
store Maal ingen Mand maa gøre bange.
Har vi end langt endnu til Maal,
er Viljen stærk og Armen Staal.

S. Skibelund.

Fra By til Land.

—:—

Planen om at afhjælpe den store Arbejdsløshed i København ved at skaffe de arbejdsløse Arbejde paa Landet, er Øjeblikkets store Diskussionsemne.

Det er et stort Spørgsmaal, som kræver en alvorlig Overvejelse af Arbejderne paa Landet og i Byerne.

Det er som bekendt de store Landmænd, Andelsforeningslederne, som har bragt Spørgsmaalet paa Bane, og det forekommer mig, at der er en Del Fornuft i dette Forslag. Gennemførelsen af Forslaget vilde være en Erkendelse af vort Krav om, at Landets Børn skal nyde Landets Brød.

Men der er dog en Ting, vi ikke maa glemme, naar vi taler om dette Forslag, nemlig: Hvorfor er der Mangel paa Arbejdskraft paa Landet? Dette Spørgsmaal holder Landmændene ikke at faa stillet, fordi de godt ved, at Aarsagen dertil er, at Forholdene for Arbejderne er alt andet end gode. Udsigterne er langt større i Byrene og derfor rejser saa mange dertil.

Det er Spørgsmaalet om let og billig Adgang til Jord, vi her paa ny møder. Det er det vi ofte har fremhævet: Skal vi standse Tilgangen til Byerne, maa Forholdene paa Landet forbedres. Naar det sker, skal Tingene nok reguler sig selv. Saa sparer vi at tale derom.

Det er vor Opgave at skabe disse Forhold paa Landet, og derved gavner vi baade Byarbejderne og os selv, foruden hele Samfundet.

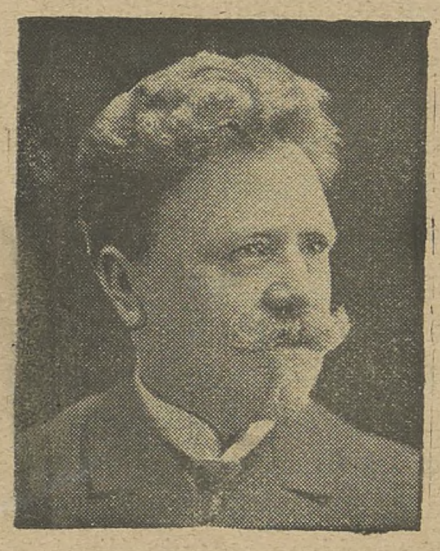
Strømmen fra Landet til Byerne skal vendes, og det vil den blive, naar Adgangen til Jord bliver lettere.

Jeg antager ikke, at Landarbejderne har noget imod, om deres Kammerater i Byerne kom ud paa Landet som Arbejdere.

Polakkerne vilde derved blive overflødige. Og hvem ved: Maaske det ogsaa kunde blive til Gavn for Organisation.

Lad os kun faa nogle Byarbejdere ud paa Landet og hjælpe os med Organisationsarbejdet.

Carl Westergaard.

E. Marott.

Vi bringer her et Billede af Folketingsmand, Redaktør Marott i Odense.

Hr. Marott har siden 1903 repræsenteret 1. Kreds i Odense i Folketinget. Han tilhører Socialdemokratiet og er uden Tvivl en af sit Partis bedste Mænd.

Hr. Marott er Redaktør af det store og veludbredte Blad „Fyns Social-Demokrat".

Arbejdsløse.

—:—

I den kendte Forfatter Laurids Bruuns Bog „Den evige", findes en udmærket Skildring af Arbejdsløsheden. Det er Bogens Helt, Sonio, der staar paa Londens Gader, som udbryder:

Se, disse krogede Rygge, disse grove arbejdsvante Hænder — de bød sig til atter og atter. De kom til Samfundets Dør og bad.

De tiggede ikke om Brød. De bad kun at de maatte lægge Ryg til at løfte Samfundets Arbejde, at de maatte give Haand til at lindre den fælles Smerte, til at overvinde den Sult og Nød, som er i Verden, og som kun kan overvindes ved Arbejdet.

Men der var intet, som krævede deres Ryg — ingen, som havde Brug for deres arbejdsvante Hænder.

Saa lykkelige var Menneskene — saa rigt var Samfundet, saa forsynet med alle jordiske Ting, der stiller Menneskers Behov, at der ikke var Brug for mere!

Vist var der Brød nok i Verden; vist var der Klæder nok; vist var der fuldt op af alle Ting; dog var der intet for den, som ikke kunde betale. Og det, han vilde betale med, nemlig sine Hænders Kraft, det havde ingen Kurs, ingen Værdi.

Men de Smykker, der blinker bag Vinduerne i de Gader, som de blege Ansigters Tog drager igennem, —

Men de fine, lakerede Kareter, de møder, som bøjer af for Toget og smutter ned ad Sidegaderne med deres livréklædte Kuske og Tjenere, —

Men det kostbare Pelsværk, som bæres af de Kvinder, der sidder bag Vognruden derinde og stirrer gennem deres juvelsmykkede Stanglorgnet maabende og uforstaaende ud mod de blege Ansigters Tog, —

Men alle disse kostbare Ting, som praler med deres Herlighed bag de store Spejlglasruder og frister baade dem, som kan, og dem, som ikke kan købe.

Hvem har vel virket dem, hvem har vel dannet dem af Naturens evige Stof, draget dem frem og beredt dem — andre end disse grove, arbejdsvante Hænder og de krogede Rygge, som nu slæber sig møjsommeligt frem i det lange, lange Tog?

Hvorfor har de dog brugt de Kræfter, som var givet dem for at lindre Menneskers

Nød, til at skabe skønne og pragtfulde, men overflødige og unyttige Ting?

Om de havde ventet med at slibe Ædelstene møjsommeligt til, indtil de med Spaden havde slebet al Muldjord saa myg og føjelig som en Have, —

Og de havde ventet med at skære kostbart Træ i kunstige Mønstre, indtil alt godt og nødvendigt Bohave var tømret sammen efter Menneskers Behov, —

Om de havde ventet med at garve sjældne Skind, vaske dem og berede dem til Rigfolks Lyst, indtil de havdd virket saa meget nødvendigt Klæde, at ikke en eneste Menneskebroder følte Kulde i sin Krop, —

Om de havde ventet med at lægge deres Kræfter i alle disse pragtfulde, men overflødige og unyttige Ting, — til alt det var virket, som lindrer Menneskers Nød —

Da vilde der ikke ligge saa fuldt bag de store Spejlglasruder af straalende Ting, som frister baade rige og fattige, — og de Ting, der laa tilbage, vilde være bleven meget, meget kostbarere, saa kostbare, som det Arbejde er, et Menneske virker i sin Hviletid, naar Hænderne er mødige efter al den nødvendige Gerning.

Da vilde Føde og Klæder og alt, hvad det nøgne Menneske kræver i sin Nød, som lindrer dets Smerte, — alle disse Ting vilde være til i Overflod, saa at ingen behøvede at mangle.

Da vilde de Hænder, som bød sig frem, aldrig mangle Arbejde. —

Om de Huse, som de blege Ansigters Tog slæber sig forbi, ikke var saa mægtige, saa kunstfulde, saa smykkede — om de ikke havde slugt saa mange krogede Rygges Kraft og slidt saa mange grove Hænder ud, at der blev Dyrtid paa Arbejde til det fornødne, saa vilde ingen Menneskebrødre savne gode og lyse Boliger. —

Og ikke vilde de ligge i Klump — klistrede mod hverandre, tagende Lyset fra hverandre, sværtede af Røg og Støv fra den uhyre Menneskemølle. De vilde ligge hver for sig med deres egen Have, deres eget Liv og nyde al den Luft og alt det Lys, som den evige har sat over Jorden. —

Men saaledes er det ikke nu.

Derfor er disse Ansigter saa blege;

derfor er disse Kinder saa hule,

derfor skinner disse Øjne saa uhyggeligt blankt, mens de stirrer raadløse frem for sig — nemlig for at alle disse skønne og pragtfulde Ting, for at alle disse mægtige Redskaber, for at Slotte og Parlamenter, Kaserner og Kanoner, Regering og Politi, Kirke, Hær og Flaade kan være til i Verden og oplyse Mennesket, forskønne dets Tilværelse og lede dets Liv!

Dette er Uretten i Verden. Og ingen har Skylden.

Dette er Samfundets Brøde. Og hvem har forbrudt den?

Dette er Smerten, der skal lindres, før Lykken, som var i Begyndelsen, kan lyse for Menneskene og gøre dem til Brødre paany.

Normalarbejdsdag.

Niels Mortensen, Gedsted.

—:—

Den lange Arbejdstid har alle Dage været de Undertryktes grusomme Svøbe. Den har udtæret deres Kraft, pint deres Sjæl og Legeme, nedbrudt deres Aand og deres Sundhed og forspildt Millioners Lykke.

Samfundets Masser tvinges til at anvende alle sine Evner, al sin Tid og Kraft til at opholde sin fysiske Tilværelse. Det giver ikke Tid til at erhverve sig Kundskab, dyrke Kunst og Videnskab, uddanne sin Aand, Moral og personlige Evner, ingen Lejlighed til social og politisk Dygtiggørelse. Den ødelægger Sundheden, fører til sjælelig Forstenthed' til Sløvhed, Alkoholisme, Nerve- og Sindssygdomme.

Den 1. Maj demonstrerer de organiserede Arbejdere i alle Kulturlande for en 8 Timers Normalarbejdsdag. Det er noget ydmygende for Landarbejderne og Tyendet at gøre Sammenligninger. De er lige netop begyndt at organisere sig. Derfor er deres Arbejdsdag saa lang — og deres Løn saa lille; for Lønnens Lidenhed staar altid og allevegne i Forhold til Arbejdsdagens Længde.

Som det nu er i Landbruget, har Arbejderne der de fleste Steder næsten ingen Tid, de kan kalde deres egen, ingen Tid til Samling, Tænkning, Læsning osv. Især er Tjenestepigernes Arbejdstid uendelig. Den kunde ikke have været længere i Trældommens Dage, da Naturen og Søvnen vil kræve sin Ret, og det kan lige saa lidt betale sig for en Trælleejer som for en Hesteejer at overanstrænge Individet. Tabet falder tilbage paa Ejeren selv.

Et Tusind Aars Fremskridt, og vore Tjenestepiger plages med en lignende umenneskelig lang Arbejdstid som Slavinder.

Det er næsten som fuldstændig Trældom, hvor ens Tid skal være fuldstændig til Raadighed for andre, det vil sige, ens Krop og hele Person er afhængig af andre. Saadanne Tilstande er fuldstændig demoraliserende og hæmmende for Personlighedens Udvikling.

Saalænge derfor denne umenneskelige lange Arbejdstid hersker, faar vi ikke Folk til at tænke, faar ingen Vækkelse af Sløvheden og Interesseløsheden, intet selvstændigt Tanke- og Aandsliv, ingen Forhaabninger og Fremskridtsdrift vakt hos dem.

Arbejdstidens Forkortelse i Landbruget maa derfor være et af vore første og vigtigste Krav. Uden dette kommer vi ingen Vegne med alt det andet, ingen Oplysning, ingen personlig Dygtiggørelse.

„Nægt et Menneske Fritid", siger H. George, „og Du kan ikke gøre ham til et dannet Menneske, selv om Du sætter Barnet paa en Folkeskole og forsyner Manden med en Avis".

Forkortelsen af Arbejdstiden vil ogsaa vække den stærkeste Modstand, thi det bliver Modstanden mod, at Underklassen begynder at tænke, at ræsonnere over sin Stilling. Det bliver den samme Modstand, som Godsejerne i gamle Dage gjorde mod Hoveriets Ophævelse.

„Bonden maa ikke blive for oplyst", sagde Hertugen af Augustenborg i Slutningen af det 18. Aarhundrede til Statsminister Høegh-Guldberg, „bliver han det, da rebellerer han".

Jo mere Arbejdstid, desto mere uvidende og hjælpeløse bliver Menneskene, des lettere er de at holde nede.

Det er denne Lære, vor Tids store Gaardmænd og Proprietærer har nemmet overfor deres Arbejdere.

Det er lige saa nødvendigt nu at sætte Grænser for Gaardmændenes og Herremændenes Misbrug af deres Rettigheder overfor Tjenestefolk og Landarbdjdere, altsaa for Tyende- og Landarbejderhoveriet, som før af Herremændenes Misbrug overfor Gaardmændenes Hoveri.

Der er ingen, der vil, at Køerne skal staa umalket.

En bestemt længere Arbejdsdag kan godt lægges til forskellige Tider paa Dagen, saa Kreaturerne kan røgtes; men vi maa fordre en 8 a 9 Timers uafbrudt Fritid i Døgnet. Der er heller ingen, der fordrer, at Kornet skal staa og raadne paa Marken. I Hjemkøringstid og ved andet uopsætteligt Arbejde, kan der udmærket tilstedes Overarbejde, som saa maa betales og med en højere Pris, end den sædvanlige.

Der kan ogsaa godt være en lidt længere Arbejdsdag i den travle Tid om Sommeren mod en tilsvarende kortere om Vinteren.

Men vi kan fuldt ud lige saa vel have en lovfast Maksimal-Arbejdsdag i Landbruget som i Industrien.

(Sluttes).

Fra Slagmarken.

—:—

En morsom Agrar!

Lad os kalde ham J. N. i Aalsbo pr. Gjeldsted.

Om Morgenen, naar Folkene skal op, staar han op og faar et Par Træsko paa, men da Tiden jo er kostbar, har han ikke Tid at faa Tøjet paa, altsaa kommer han iført Træsko, Skjorte, Nathue og en stor sort Krave ud at kalde paa Folkene; først ind til Husholdersken, saa til Pigen, og naar han saa har forvisset sig om, at de er kommen op, gaar han tværs over Gaardspladsen og kalder paa Karlene, saa Naboerne vaagner og Byens Hunde giver sig til at gø af bare Forskrækkelse. Og medens Karlene nu klæder sig paa, maa den stakkels Mand staa ude i Gaarden i sin meget luftige Kostume; men saa maa han ogsaa ind i Kostalden og nyde Varmen der, til Pigen har malket et Par Køer, men saa er han ogsaa bleven ganske hæs af at skælde ud og helt rød i Ansigtet af Kulde; han skrutter sig da, knurrer lidt og skynder sig saa ind i sin gode varme Seng og tager sig en lille Morgenlur til Kl. 10—11. Ingen kan gøre ham tilpas og han gaar og rubber og knubber saa lang Dagen er. **A. S. D.**

„Rakket"!

For kort Tid siden havde Tyendeforeningen i Fangel indbudt til Bal i Forsamlingshuset. Ballet varede til Kl. 1 og jeg tror, at vi, som var samlede der, morede os godt!

Nu har de fleste Tyendeforeninger her paa Fyn afholdt festlige Sammenkomster med Dans, og det har vist sig, at vi Tjenestefolk godt kan holde Bal, uden at vi behøver at have de Store med. Rigtignok havde nogle Agrarer i Fangel udtalt, at det var „Rakket", der holdt Bal den Aften, men naar blot d'Hrr. kunde holde lige saa gode Sammenkomster som Tyendeforeningerne, saa tror jeg ikke, der behøvedes at blive klaget saa mange Gange over deres Baller, som der gør.

At Bønderne er imod os, kan vi jo let forstaa; for de kan jo selv indse, at naar vi faar vore Krav ført igennem, nemlig frie Kontrakter, bestemt Arbejdstid og højere Løn, saa bliver der ikke saa meget til dem selv, og det er jo det, de higer efter!

Naar blot de kan skrabe noget sammen, saa gør det ikke noget med „Rakket", som de kalder os.

Det beviser jo, hvor lavt de regner os; naar blot vi kan gaa og trælle for dem fra Morgen til Aften, og efter endt Arbejde blive stuvet sammen i et mørkt og uhyg-

geligt Rum, hvor vi næsten umulig kan sove, saa mener Agrarerne, at vi ikke kan forlange det bedre.

Men den Dag vil komme, da vi Tjenestefolk vil rejse os til Protest mod al dette Slaveri, og saa bliver Storagrarerne nødt til at tage mere Hensyn til os og ikke behandle os som nogle Slaver eller noget Rak.

Wilh. Nees, Hjallese.

„Der er et yndigt Land".

—:—

Vi synger og taler om, at vi har et yndigt Land og hvor højt vi elsker dette Land; men det er ikke nok, vi maa ogsaa i Gerning vise, at vi virkelig elsker dette Land, at vi som Bjørnson synger, vil bygge vort Land, øge dets Gavn, og søge dets Savn.

Der er jo mange Maader, hvorpaa vi kunne bygge vort Land, men den bedste Maade, synes jeg, er at udnytte vort Lands Erhvervskilder paa en Maade, saa at vort Lands Velstand øges og derved det enkelte Menneskes Tilfredshed og Lykke. Nu har vi jo ikke vore Rigdomskilder i Bjerge med Malmen saa hvid og saa rød; men i et dejligt og frugtbart Agerland, og saa bliver det jo et Spørgsmaal, om vi forvalter det os betroede Pund saaledes, at vi med god Samvittighed kunne aflægge Regnskab derfor. Enhver opmærksom Iagttager vil hertil svare: Nej, det gør vi ikke. Store Dele af vort Land vilde, hvis Jorden var fordelt paa flere Hænder, give langt større Udbytt end Tilfældet er nu, og derfor er Jordspørgsmaalet et af vor Tids vigtigste Spørgsmaal. Naar det løses tilfredsstillende, vil det øge vort Lands Velstand og Lykke.

Nu kan man jo strides om, paa hvilken Maade dette Spørgsmaal bedst løses; men jeg tror dog nok, at det heldigste vil være, at enhver, der har Lyst dertil, faar let og billig Adgang til saa megen Jord, at den kan føde en Familie, uden at Manden skal være henvist til at arbejde for andre. Og saa kan det jo forsaavidt være ligegyldigt, enten det hedder Eje eller Fæste, naar man blot selv kan høste Frugten af sit Arbejde.

Vi har jo i vort Land en Husmandslov; men der er jo den Hage ved den, at de Husmandslodder, der oprettes i Følge den, er saa smaa, at de næsten hverken er til at leve eller dø paa. Manden maa jo i de fleste Tilfælde gaa i Dagleje de seks Dage om Ugen og den syvende Dag være Husmand, saa det er ikke til at undres over, at mange foretrækker at rejse enten til Byerne eller Udlandet, og saa maa Landbruget indføre polsk Arbejdskraft. At dette er til stor Skade for vort Land, vil enhver, der har Forstand paa dette Spørgsmaal, let kunne indse.

Der maa ske en Forandring i dette, og derfor maa og skal Husmænd, Landarbejdere og Tjenestefolk organisere sig og rejse et tusindstemmigt Krav om at faa Jordspørgsmaalet løst. Husmanden er jo godt paa Vej, og Tjenestefolkene og Lanparbejderne er jo ogsaa nu ved at rejse sig; men vi maa naa dertil, at vi faar Takt i de Hundredtusind, saa deres Brusen høres over det ganske Land, helt ind til vore Repræsentanter paa Tinge, saa at vore Krav kan bære Frugt og det ikke bliver løs Tale, naar vi synger, der er et yndigt Land.

Ja, vel er der langt frem endnu inden vi naar Maalet, og det vil jo koste Kamp og Arbejde, for at naa det; men naar blot enhver gør sin Pligt, saa vil vi en Gang naa dertil, at faa har for meget og færre for lidt.

Peter Petersen, Tjenestekarl,
Vindeby, Langeland.

Svar paa Tiltale!

—o—

Som meddelt har vor Kammerat H. Ejsing skreven en god og saglig Artikel om Tyendesagen i „Det frie Ord".

En „B." (Bonde?) protesterede mod denne Artikel Ejsing har nu givet følgende Svar, der baade har Næb og Klør:

Det er et gammelt Ord, at naar man slaar blandt en Flok Hunde, piber den, man rammer. Og dog har et stort B. haft ca. 3 Maaneder for at sende et Hyl mod min Artikel i Nr. 19, og han er i den lange Tid ikke naaet stort videre end til at citere mine Udtalelser, hvilket, jeg maa bemærke, maatte være ganske unødvendigt Spild af Tid og Blæk, da jeg meget godt kan huske, hvad jeg har skrevet, og tillige da baade jeg og andre, som muligvis kan have Interesse af Forhandlingen, jo har Nr. 19 at holde os til.

At Husbonden i Almindelighed og da særlig de større Gods- og Gaardejere ikke bryder sig om deres Folk ud over det Arbejde, disse leverer, er en Kendsgerning, som jeg vil pointere stærkt. Husbondens gode Raad, som Hr. B. (noget i Lighed med Zodeakallyset, som ingen ved, hvad er) saa smukt fremfører, er maaske til Tider af tvivlsom Værdi, og mødes til med en Følelse af, at de er fremsatte af Misundelse over, at Tyendet paa enkelte Punkter kan være vanskelig at skelne fra Gaardmandsbørnene, og det kan jo være i høj Grad ubehageligt. Jeg kan i hvert Fald ikke fortænke Tyendet, og især Karlene i, at de bruger deres Cykle, naar de har en, til at komme ud og modtage friske Indtryk. De kan sandelig tidt have det nødigt. At de undertiden og vel ogsaa tidt misbruger Lejligheden, skal indrømmes og fremgaar jo ogsaa af min første Artikel.

Den store (?) Løn, som Tyendet tjener nu om Tider, er falden Hr. B. for Brystet, og deri er han jo ikke enestaaende, hvad hans Polemik heller ikke er. Men jeg gad nok vide, hvad der skulde kunne spares, naar Tjenestefolkene skal ligne deres Tid; men det er jo netop deri, Knuden stikker, at de ikke skal det.

Er en Tjenestekarl endelig saa heldig efter aarelangt Slid og Sparsommelighed at spare nogle Hundrede Kroner, — — en Gaardmand udtalte en Gang, at han ikke regnede den Karl for noget, som ikke ved 25-Aars Alderen havde sparet 2000 Kr. — siger og skriver to Tusind. — Gud ved, hvor han skulde faa dem fra — maaske var det Hr. B.? — — kan han jo komme ind under den berømte (eller berygtede) Statshusmandslov. Man spørger uvilkaarlig, om det skulde være særlig eftertragtelsesværdigt. I Parantes bemærket er nævnte Lov jo formuleret af Gaard- og Godsejere i Rigsdagen, og nævnte Folk og deres Lige har jo en hel Del Jord liggende, som de ikke faar Nytte af for en Øre. Det var jo en herlig Anledning til at komme af med den Jord til en god Pris. — Særlig Prisen skal man mærke sig. — Og mange er de Tjenestekarle og Arbejdere, der har ladet sig lokke af de gyldne (?) Udsigter til eget Hjem og Arbejde.

Ja, jeg kan meget godt paavise, ikke et, men mange Steder, hvor Karlekamrene — Pigekamrene har jeg ikke særlig Indsigt i — er daarligere end Svinestierne, hvilket vel turde være Bevis for, at Ejeren ikke vil byde sine Svin saa daarlige Rum som — sine Karle. Men selvfølgelig er det Karlenes Skyld. — Gudbevares! Jeg har f. Eks. flere Steder set Kamre, hvor Rotter var Logerende baade Dag og Nat — takker for det behagelige Selskab! — og det ved jeg da, at ingen Mand i Længden vil have Rotter i sin Svinesti. Han vil ved første Lejlighed søge at blive de generende Gæster kvit. — Kun prisværdigt. — Men jeg har endnu aldrig set nogen foretage indgribende Ændringer ved sit Karlekammer af denne Grund. — Jeg ved ogsaa meget godt, hvad et Svin vil æde og ikke vil æde, men jeg har dog set, at Folkene er bleven budt en Sødsuppe, — siger og skriver — som de dog ikke tog mere af end til det nødvendige Livsophold. Bemeldte Suppe blev budt Svinene, som rent ud sagt strejkede af den Grund, hvorpaa den herlige Mad hurtigst blev heldt bort, at Ikke de søde Smaadyr skulde lide nogen Nød for det. Hr. B. vil deraf se, at jeg stadig er „a jour" med mine Udtalelser, saa hans Beskyldninger falder til Jorden. —

Folk i Almindelighed kan jo flytte hvorhen og naar de vil, men Tjenestefolk maa for at flytte i Utide — altsaa til enhver som helst Tid — ikke blot miste deres Arbejdsfortjeneste for kortere eller længere Tid, men tillige erlæggc en god Sum og saa endda være glade, om de slipper for Vand og Brød (jfvr. Tyendelovens Paragraf 27 og 47). Og de kan ikke flytte i Tide, uden at de skal have Paategning af Husbond og Øvrighed, og Afgift for at rejse over Sognegrænsen maa ogsaa erlæggcs. Nu kan Hr. B. jo kalde det Stavnsbaand, eller hvad han synes om.

Naar Husbonden paa Forhaand ved, at han ikke kan overholde sine Løfter, hvorfor i Alverden giver han dem da? Mon for at spare lidt ved Lønnen? Naar han kan tjene lidt, hvad gør det saa, at kan bliver en Ordbryder med et mildt Udtryk.

Hvor kort eller lang, Tjenestefolkenes Fritid er, kender jeg meget bedre end Hr. B., og jeg véd ogsaa, det hører til Sjældenhederne, at Manden spænder fra, selv om det kun er én Hest. At Bønderne kører i Byen hver Dag har jeg ikke skrevet en Døjt om, og det er altsaa mildest talt noget Sludder; men at de sædvanlig ikke kommer hjem før ud paa Natten, tænker jeg, vi kan fastslaa.

Sluttelig vil jeg bede Hr. B. (Bonde?) henvende sine gode Raad, hvor de er nødvendige. Jeg har 16 Aars Erfaring for Husbondernes Behandling af deres Folk, det turde maaske være mere, end Hr. B. har.

Tyendebevægelsen og Oplysningsarbejdet.

—o—

Jeg var forhindret i at være til Stede under den egentlige Drøftelse af Spørgsmaalet om Tyendeforbundets Stilling til Oplysningsarbejdet paa Tyendeforbundets Repræsentantmøde i Aarhus. Jeg havde ønsket ved den Lejlighed at fremsætte nogle Bemærkninger om denne Sag. Nu udbeder jeg mig Plads herfor i „Tyendebladet".

Jeg regner det for en god Ting, at Tyendeforbundet fra Begyndelsen har taget denne Sag op ved Siden af det Arbejde, som det paa andre Omraader vil gøre.

Det er set før her i Landet, at en Bevægelse, som har arbejdet for social Løftelse, har glemt at faa Oplysningsarbejdet med, eller maaske rettere: ikke har haft Tid til at tage sig rigtig af det. Og hvad der saaledes forsømmes, mens Bevægelsen er ung, er det ingen smal Sag at genoprette bagefter.

Thi „mens Græsset gror, dør Horsemor".

Det Oplysningsarbejde, som bør følges ad med enhver social Rejsning, kan der ikke begyndes paa for tidlig.

Det er et Tegn paa Myndighed, hvis en ung Bevægelse af unge selv tager denne Sag op og gør noget for at sætte den igennem. „Den ved bedst, hvor Skoen trykker, som har den paa". Og hvad der gælder for dem, der gaar med Sko, gælder ogsaa for dem, der gaar med Træsko.

Efter den Gerning, Højskolen har øvet i de sidste Menneskealdre og den Magtstilling, den i Øjeblikket er i Besiddelse af, er det forstaaeligt, at unge Mennesker, der har noget paa Hjerte og vil have mere Besked, vender sig mod Højskolen og spørger: „Kan du forstaa os, og kan vi forstaa dig?"

Nu er det sikkert, at Højskolen i den danske Landbefolkning, hvor den hidtil har gjort sit Arbejde, har virket mindst blandt dem, der paa en Maade har haft det mest Behov — blandt Børn af Husmænd og Lændarbejdere. Den har ogsaa haft med dem at gøre, men ikke saa meget som med Gaardmandsbørnene.

Hvis nu Tiden er kommet, til at disse Fattigmandsbørnene i Sognet og Børnene fra Hytterne skal rejse sig i Flok og samles fra Vejskellene og Plovfurerne for at bane Vejen jævnere for dem selv og de næste, saa er det min Mening, at den danske Højskole har en saadan Forbindelse med Landbefolkningen i det hele, og at den er saa rummelig og saa forskelligartet efter de forskellige Personligheder, som leder den, at mange i Tyendets Marschkolonne kan faa Lyst til at gøre Holdt uden for den Skole eller den Skole, som han mener passer for ham, for at hvile ud paa Kroppen en Vinter og bruge Aanden desmere.

Umuligt er det ikke, at Bevægelsen kan føre det med sig, at der bliver dannet ny Højskoler. Blot finder jeg ikke Navnet paa en saadan rigtig udtrykt i „Tyendehøjskole", hvis der da ikke tænkes paa noget rent teknik eller fagligt, svarende til Haandværkerskole eller Landbrugsskole.

Thi hvis der staar ny Skoler frem af en ny Bevægelse, maaske med et noget andet Aandspræg end de gamle, vil deres Betydning dog i Længden komme til at bero paa Manden eller Mændene, som leder dem og bærer dem. Lad den ny Skole eller de ny Skoler, hvis de kommer, blive kaldt op efter Manden, med hvem den staar og falder. Det er tydeligere og klarere Besked. Det bliver kun en Titel at kalde den op efter Klassen.

Dette er nu maaske mindre væsentligt i en Drøftelse for Øjeblikket; Livet og Udviklingen skal nok afgøre Sagen. Men hvad det kommer an paa for mig er dette, at skulde en saadan ny og livskraftig Højskole bane sig Vej — paa Punkter i Modsætning til de nuværende Højskoler eller rettere til mange af de nuværende —, da burde man jo, ogsaa uden for Højskolen, kun være himmelglad over den. Thi Kappestriden skulde virke foryngende paa begge Parter, naar den førtes i personlig Frihed. Og den danske Højskole har for Øjeblikket saa gode Dage, at den maaske kunde have godt af lidt Modvind. Men hver sejre ved sin egen Kraft, uden Maskepi og falske Alliancer.

Jeg har imidlertid paa Fornemmelsen, at denne Drøftelse maaske uden Skade kunde opsættes lidt endnu, og at man inden for Tyendeforbundet ikke har naaet til Klarhed i denne Sag og nødig vil forløfte sig paa en Opgave, der kunde blive for tung endnu.

Jeg vilde derfor gøre opmærksom paa en Opgvave for Tyendeforbundet, som jeg mener ligger for Øjeblikket, og som vist ogsaa er bleven nævnt i „Tyendebladet".

Der tales ofte i temmelig høje Toner om den danske Oplysning. Det er nu ikke saa svært bevendt med den i alle Stykker. Navnlig er det sikkert, at det staar slet til med Folks Læsning. Der læses altfor lidt og altfor overfladisk.

Jeg tænker, at det er en af Grundene til, at en Vinter eller en Sommer paa en Højskole gaar temmelig sporløst hen over mange Hoveder.

Det Arbejde, som Højskolen skulde give Lyst til, og som skulde følge efter derhjemme om Vinteraftenerne, bliver det ofte ikke til noget med.

Og det er ikke saa underligt — i hvert Fald for de mindre velstilledes Vedkommende. Hvordan skal man læse, naar man ingen Bøger har, og naar man ikke faar den Haandsrækning til at bruge dem, som man trænger til, naar det kniber?

Her staar der uhyre meget tilbage at gøre, og her mener jeg, at en Bevægelse, som føler, hvor Skoen trykker, og som vil sætte noget ind paa at skaffe bedre Arbejdsvilkaar for Oplysningen og Selvarbejdet paa Landet, kunde udrette noget.

Det, der skulde ske foreløbigt, var vel at puste nyt Liv ind i Foredragsforeninger og Ungdomsforeninger, saa de blev Arbejdsforeninger og ikke — som de nu ofte er — blot Underholdningsforeninger. Et mere planmæssigt Arbejde forbundet med Adgang til Bogsamlinger og Læsestuer rundt om i Landsbyerne i hyggelige Lokaler, saa unge Mænd og unge Kvinder kunde faa en ordentlig Anvendelse af deres Fritid og Udbytte af deres Arbejde, det er hvad der trænges til.

Og jeg vilde tro, at Tyendeforbundet, hvis det kan vække en solid Interesse herfor blandt sine Fæller, maatte kunne sætte meget igennem. Er Forstaaelsen først vakt, og Ønsket blevet brændende, saa skal Fordringen om pekuniær Hjælp fra Stat og Kommune snart blive saa uimodstaaelig, at den bliver opfyldt. Og saa vil Mændene ogsaa være der, som kan hjælpe med i Ledelsen af det forgrenede Oplysningsarbejde, som skulde komme frem og udfylde og fæstne Arbejdet i Børneskolen og Ungdomsskolen.

Vejlby Højskole, 11. Maj 1908.

Arne Møller.

Efter Kongressen

—:—

„Tyendeforbundet" skal ikke være en Kamporganisation, har vi lejlighedsvis hørt sige, og ved Kongressen vedtog vi jo, at Forbundet ikke hører til noget bestemt politisk Parti. I Grunden er det imidlertid overflødigt at sige eller vedtage noget som helst, saavel om det ene som det andet. „Tyendeforbundet" skal nok blive en Kamporganisation, enten vi selv vil eller ej. Det vil Modstanderne nemlig gøre den til.

Og det samme kan forresten siges om det politiske. Det er naturligvis rigtigt, at „Tyendeforbundet" ikke skal være en partipolitisk Forening; men i Agrarbladene læste vi alligevel fornylig, at „det socialistiske Tyendeforbund" havde holdt Kongres i Aarhus. Ellers plejer disse Blade jo ikke at beskæftige sig ret meget med Tyendebevægelsen. Dertil er vi endnu for ubetydelige; men vent bare til Forbundet har fordoblet sit Medlemsantal endnu et Par Gange, og det vil jo ikke vare længe, saa skal I se, hvor vi vil blive skældt ud, og hvad for noget Rak, vi i Grunden er.

Vore Modstandere, dem, der samles om den Politik Hørup en Gang har kaldt „den lumpneste af alle: den, der rotter de rige sammen imod de fattige og sætter Overklassen paa Nakken af dem, der har mindst at staa imod med", de skal nok lære os, hvor vi hører hjemme.

Og de skal ogsaa nok fortælle os, om vi har dygtige Talsmænd. Deres Dygtighed kan nemlig med nogenlunde Sikkerhed maales efter, i hvilken Grad de bliver skældt ud.

Derfor glæder det mig at se, hvorledes de nu begynder at skælde Carl Westergaard ud, og hvordan f. Eks. det typiske Storbondeorgan „Aarhus Amtstidende" betegner ham som en Umulighed og fortæller, at vi ingen Vegne vil komme, saa længe han er Formand.

Det er nemlig for mig det bedste Bevis for, at han er den rette Mand til Formandspladsen.

De øvrige organiserede Arbejderes Tillidsmænd har jo faaet det akkurat paa samme Maade, og det er vistnok dem, der er bleven skældt allergrovest ud, som har udført det største og bedste Arbejde.

Jeg behøver kun at minde om alle de undertryktes og værgeløses utrættelige Talsmand, P. Sabroe, og Arbejdsmændenes energiske Formand, Lyngsie.

Først naar Modstanderne fik Lov at raade for, hvem vi skulde vælge til Formand og i hvilken Retning Tyendebevægelsen skulde ledes, saa kunde det med Sandhed siges, at vi kom ingen Vegne.

Men den Ulejlighed skal de nok blive forskaanet for.

Johs. K. Johansen.

Repræsentantmødet.

—:—

(Sluttet).

Hansen-Røjle: Dagsordenen er nu udtømt. Inden Kongressen hæves, vil jeg takke alle Repræsentanterne for den Opmærksomhed hvormed de har fulgt Forhandlingerne.

Carl Westergaard: Maa jeg takke alle Repræsentanterne for det store Arbejde, de har været med til at udføre i de to Dage. Der har været noget at varetage, men vi har jo naaet et godt Resultat (Bifald). Lad os nu efter bedste Evner virke for, at vi snart kan naa det store Maal, vi har sat os. Det vil koste Arbejde, men vi er jo godt kendt med at arbejde, og det vil hjælpe os! Lad os nu atter gaa ud at tage fat paa vort Organisations- og Oplysningsarbejde og vi vil hurtigere end nogen aner naa det Samfund, hvor der raader den Frihed og Lighed, som vi tilstræber. Vær forberedt Modgang og Modstand, men husk, at derigennem fødes Fremgangen og Sejren!

Taleren sluttede med at udbringe et Leve for Tyende- og Landarbejderbevægelsen.

Om Tyendets Stllling til Afholds-

sagen foresloges og vedtoges følgende Udtalelse og enstemmig og under stor Begejstring:

„Drikkeriet har bidraget overordentlig til at trykke Arbejderstanden ned til at være et blot og bart Redskab for Arbejdskøbernes Luner. Drikkelasten har sit Udspring fra den Tid, hvor de, der arbejdede, betragtedes som Trælle, og behandledes som Hunde. Endnu trives Drikkeriet dels af gammel, dum Vane og dels fordi de Forhold, Arbejderklassen lever under, giver saa ringe Hygge for den enkelte og kun levner Arbejderklassen de tarveligste Adspredelser. Som Hovedaarsag til Drikkeriet maa nævnes de fortvivlede økonomiske Forhold i Landarbejdernes Hjem, den lange Arbejdstid, og de frygtelige Boligforhold for de ældre og de skandaløse Karlekamre for de yngre.

Alt Kammeratskab, som yttrer sig i Omgangsdrikkeri, i Fuldskab og Raahed, maa Tjenestefolkenes Foreninger fordømme. Det maa tværtimod anses for en Pligt og Æressag at modvirke alle Arter og Former for Drikkeri. Det er en daarlig Person, som frister en Stakkel til Fald eller morer sig over Faldet. Overalt bør Tyendet søge at modarbejde Spiritusnydelse i Arbejdstiden og bestemt tilbagevise enhver Arbejdskøbers Forsøg paa ved Hjælp af Spiritus at stimulere Tyendet til Deltagelse i Overarbejde.

Til Modarbejdelse af Drikkeriet paa Skiftedage kræver man Forbud mod Folkemarkeder og effektiv Straffeforfølgelse mod de Beværtere, der skænker for berusede. Man vilde anse det for ønskeligt, om der paa Skiftedagene blev givet Gæsteforestillinger i de større Byer, dels af Landets første Kunstnere og dels store Friluftskoncerter.

Hertil burde Staten yde Bidrag".

— — —

Ahlmann Hansen foreslog at lade udgive et Agitationsmærke, der skulde sælges til Medlemmerne for 25 eller 10 Øre pr. Stk.

Carl Westergaard foreslog, at Forbundet skulde udgive et Mærke i Lighed med „Forsvarsmærket". Det skulde kun koste 2 Øre pr. Stk. og benyttes til at klæbe paa Breve. Det vilde være en god Agitation for Sagen.

Ahlmann Hansen: Jeg frafalder mit Forslag og anbefaler Westergaards.

Carl Westergaards Forslag blev enstemmig vedtaget.

— — —

M. Knudsen, N. Aaby, foreslog, at Forbundet skulde have et Emblem. Det vilde have sin store Betydning om Medlemmerne bar sit eget Emblem.

Dette Forslag blev anbefalet af flere og enstemmigt vedtaget.

— — —

„Tyendebladet"s Virksomked blev enstemmigt godkendt.

Flere Repræsentanter takkede Red. Carl Westergaard for hans Arbejde og udtalte Haabet om, at han vilde fortsætte sit Arbejde i samme Spor i Fremtiden.

Carl Westergaard: Naar vort Blad har en saa stor en Udbredelse, skyldes det først og fremmest det, at Repræsentanterne har agiteret kraftigt for det. Jeg haaber, de støtter det lige saa godt i Fremtiden!

— — —

Under Eventuelt stillede Carl Westergaard følgende Forslag:

„Kongressen paalægger Bestyrelsen at sende et Medlem til Sverrig for at undersøge hvorledes Landarbejderorganisationerne arbejder".

Hjalmar Ejsing m. fl. var bange for at vi ikke havde Raad til at ofre noget paa det endnu. Han anbefalede at udsætte det til senere.

— Forslaget blev forkastet.

Carl Westergaard: Naar Forbundet ikke har Raad til det, maa „Tyendebladet" sende en Medarbejder for at faa disse Forhold undersøgt, da vi kan lære meget deraf, som siden kan komme os til Nytte. (Hør).

— — —

Til næste Aars Mødested valgtes København.

Vor Bevægelse.

—:—

Gæld til „Tyendebladet" og Forbundet

bedes indbetalt snarest muligt af de forskellige Repræsentanter og Afdelinger, som skylder Bladet og Forbundet noget.

— Søndag den 10. Maj afholdt Svejstrup og Omegns Tyendeforening Medlemsmøde. Formanden og Hmd. Anders Sørensen, Nygaarde, aflagde Beretning fra Kongressen; sidstnævnte skænkede særlig Jordspørgsmaalet en længere Omtale og kritiserede den vedtagne Resolution.

Det vedtoges at afholde et stort Møde i Svejstrup Forsamlingshus Kristi Himmelfartsdag med Folketingsmand Rasmussen, Skanderborg, og Formanden som Talere.

Ligeledes vedtoges det at afholde et Agitationsmøde i Boes 2. Pinsedag, Kl. 3½ med Formanden som Taler.

Foreningen er i stadig Fremgang.

Husk

at skaffe vort Blad en lille Annonce hist og her. Det er ikke saa vanskeligt at skaffe Annoncer til et saa udbredt Blad som vort. En lille Annonce paa 5 a 6 Linier kan optages for 50 Øre pr. Gang, og en paa 10 Linier for 75 Øre pr. Gang. Det bliver jo ganske lidt et helt Kvartal.

Forsøg derfor at skaffe os nogle smaa Annoncer fra de forskellige Byer. Det vil støtte Bladet meget.

Den Forretningsmand, som ikke vil tage saa meget Hensyn til vort Blad, at han vil sende os en lille Annonce, bør ikke have en eneste Kunde blandt vore Læsere!

Derimod bør vi altid købe hos dem, der vil avertere i vort Blad!

— Ahlman Hansen talte i Søndags i Udby Afd. om Tyendebevægelsen og Afholdssagen. Stor Begejstring!

Agiter kraftigt

for Bladets Udbredelse i disse Dage. Enhver er nok villig til at ofre en Søndag til Agitation for vort Blads Udbredelse. Det er jo en let Sag at skaffe det Holdere overalt. Særlig bør Bestyrelsen for vore mange Afd. agitere for Bladet!

Enhver, der synes, at Bladet er godt, vil nok gøre os den Tjeneste at skaffe os større Udbredelse. Vi synes ærligt talt, at Bladet fortjener at blive læst af langt flere!

Læserne maa hjælpe til, at det kan ske!

Selv i den travle Tid kan der nok blive et Par Timer til Agitation for vort Blad!

Bladets Udgifter er meget store; enhver maa derfor gøre os den Tjeneste at hjælpe til, at det kan klare alle Skærene!

Send os Betalingen i Frimærker, eller kun Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

— I Søndags afholdt Nr. Lyndelse en udmærket selskabelig Sammenkomst i Dømmestrup Forsamlingshus med Red. Carl Westergaard som Taler. W. holdt et Foredrag om det store Skel mellem de forskellige Klasser. Han paaviste, hvorledes enkelte Rigmænd paa andres Bekostning tilegnede sig af vor nationale Indtægt lige saa meget, som flere Hundrede Arbejdere tilsammen. Det er denne Kløft, vi maa jævne.

Derefter var der Fællesspisning og Dans. Alt i alt: en udmærket Aften.

Agitèr

kraftigt for „Tyendebladet"s Udbredelse nu efter Skiftedagen! Alle de udkomne Nr. faas fremdeles. Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Uge-Kronik.

—:—

Hr. Nielsen-Snedsted

— Redaktør af et Mejeristblad — har skrevet et agrarvenligt Referat af vort Repræsentantmøde, hvori han fortæller, at vor Formand, Carl Westergaard, ved sin daarlige Optræden osv. ødelægger Tyendeforbundet.

— Det er ikke det mærkelige, andet kan ikke ventes fra den Kant, det mærkelige er, at Hr. N.-S. samtidig fortæller, at Westergaard har bygget vor Bevægelse op.

Jeg vilde gerne spørge Hr. N.-S.: Hvorledes kan Westergaard bygge noget op, han samtidig bryder ned. —n.

Sjofelt!

Nogle af vore ærede Holdere har tilladt sig at nægte at betale Opkrævningen, vi har sendt dem paa Bladet for April Kvartal.

Det synes vi er i høj Grad sjofelt gjort af d'Hrr.!

Vilde de ikke have Bladet længere end til April, kunde de jo have afsagt det eller nægtet at modtage det.

Det har de ikke gjort og derfor bør de ikke have snydt os for den Kapital, det koster at forsende Bladet og Opkrævningen!

Naar man har tegnet sig som Holder paa et Blad, bør man altid betale det. I hvert Fald bør ingen snyde „Tyendebladet".

P. A. Bjarnholts Bog „Stemninger",

som vi omtalte i sidste Nr., kan vore Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Det er et godt Tilbud. Bogen er jo paa 100 Sider ug koster 1,50 i Boghandelen.

Forenings-Meddelelser.

— Stort Møde i Hadsten om vor Sag Søndag den 24. ds. Red. Carl Westergaard taler. Mød alle!

— Husk Mødet om Tyendebevægelsen i Jebjerg Torsdag d. 28. ds., hvor Red. Carl Westergaard m. fl. taler. Alle Tjenestefolk og Husmænd bør møde.

— Tyendeforeningen for Skævinge holder to offentlige Møder om Tyendesagen i Gørløse og Ølsted Lørdag den 16. og Lørdag den 23. ds. (Se Annoncen).

— De fynske Afd. agter at danne en Kredsforening for at lette Agitationen. Der indbydes til Møde i „Folkets Hus" i Odense Søndag d. 24. Juni for at drøfte Sagen. (Se Annoncen).

— Brøndersley og Omegns Tyendeforening afholder Medlemsmøde Søndag den 17. ds., Eftmd. Kl. 4, i Hotel „Brønderslev"s Hjørnesal.

Dagsorden: Fanespørgsmaalet og Foreningens Udflugt. Mød alle!

— Der afholdes Møde med Ahlman Hansen som Taler i Nr. Næraa Sogns Tyendeforening Søndag den 17. Maj, Kl 5. Mødet er offentlig med paafølgende Diskussion og afholdes i Roerslev Afholdshjem. R. Jeppesen, Fmd.

Korrespondance.

Til O. P., Fangel! Ja, havde vi Penge, kunde vi sagtens udgive Sangbogen. Naa — den kommer nok snart!

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En yngre Karl,

som kan køre, og som vil deltage i alt forefaldende Arbejde, kan straks faa en god Plads til **høj Løn** hos Gartner **P. Westergaard,** „Hjortmoshus", Rødkjærsbro.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen, Fiskergade 3, Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.

Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Karle, Piger, Drenge og Malkerøgtere

søges straks og til November.

Fæstemand **P. J. Pedersen,**
Skrillinge pr. Middelfart.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

F. Borch's

nye Atelier,

Bropalæ 15, * Aarhus,

anbefales.

NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Tjenestefolk!

Skriv efter mit illustrerede Pragtkatalog over Uhre og Musikvarer.

Ved Medsendelse af denne Annonce faar De 25 pCt. Rabat.

Uhre en gros.

C. Thomsen,
Aagade 9, Aarhus.

Billeder fra Kongressen

faas for 1 Kr. paa „Tyendebladet"s Kontor.

Skriv straks!

Livets Hemmeligheder.

Af Dr. Th. Eberhardt.

Indholder bl. a.:

De fysiske Forhold i Ægteskabet. — Svangerskab. — Indskrænkningsmidler, deres Nytte og Skade. — Kønslige Sygdomme. — Onani. — Impotents — Abot. — Satyriatis og Nymfamani. — Aarsager til Ufrugtbarhed. — Kønsmodenhedens Indtræden. — Vejledning ved Fødsel. — Strafbare Kærlighedsforhold. — Moral og fri Kærlighed osv., osv.

Denne interessante Bog sendes overalt mod Efterkrav for 1 Kr. + 15 Øre i Porto, eller den sendes Dem franco i forseglet Pakke, naar De indsender 110 Øre i Frimærker. Skriv efter Bogen til

Skandinavisk Forlag, Aarhus.

AVERTER!

AVERTER!

AVERTER!

AVERTER!

Bestil straks

„Tyendebladet".

Koster kun 75 Øre Kvartalet.

Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus

Telefon 885.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole) ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Jandrup Højskole,

Jandrup St. (v. Varde), modtager Piger og Karle, November—April.

(Undervisning i Landbrugsfag og Uddannelse af Ledere til Gymnastik, saavel Karle som Piger).

Skoleplan sendes og Indmeldelse modtages

William Sieverts,
Forstander.

Bøger og Blade.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.

Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:

260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md., 20 Øre pr. Uge

Annoncepris:

Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

„Vestjyllands Avis"

er Navnet paa et Ugeblad, som begynder at udkomme til Maj.

„Vestjyllands Avis" har mange udmærkede Medarbejdere, som vil forsyne Bladet med virkeligt indholdsrigt Stof.

„Vestjyllands Avis" koster kun 75 Øre Kvartalet + Postpenge, og kan bestilles hos Postvæsenet eller paa Bladets Kontor i Ulfborg.

Redaktør: **Chr. Thomsen-Sjørup.**

!!! Tegn straks Abonnement !!!

Udgiverne.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Ligesom i Bastillens Dage i Frankrig, da en Person blev arresteret paa den blotte Mistanke, forsvandt han pludselig fra Verden, og maaske vilde man aldrig mere faa noget at vide om ham.

Den mistænkte forsvinder sporløst, og hvis der er Beviser imod ham, vil han blive sendt til Sibirien eller henrettet, men er der ingen Beviser, vil han dog forblive i Arresten en Tid lang i Haab om at knæk e hans Mod, og indtil Lænkerne har ædt sig ind i hans Kød.

Efterhaanden som Tiden skred frem, opgav Aron Haabet, skønt han ikke sagde sin Datter det, men de Efterretninger, han kunde skaffe, lod ingen Tvivl tilbage om, at Moses vilde blive deporteret, hvor brødefri han end maatte være.

Omsider erfarede han, at der skulde afholdes et Slags offentligt Skinforhør, thi Regeringen ønsker ikke, at Folk skulde sige, at Arrestanterne dømtes hemmeligt, og den Dag, da Forhøret skulde afholdes, sagde han til Rachel:

„Datter, gaa med mig og lad din Mund være tavs som en Klippe, selv om dit Hjerte er ved at briste for at faa Ord frem. Paa Din Overholdelse heraf beror meget".

Saa rejste Rachel sig op og gik med Faderen. Hendes Ansigts Skønhed var præget af usigelig Sørgmodighed, og hendes Øjne var helt røde af de mange Taarer.

Han gav hende en Kappe paa, der skjulte hendes sorte Lokker og Ansigtet saa vidt, at ingen Mand kunde kende hende, derpaa tog han hende under Armen og førte hende til den Ret, hvor Forhøret over hendes Kæreste skulde afholdes.

Straks efter saa hun ham blive ført ind og stillet frem for sine Dommere.

Han var meget bleg og havde Lænker paa Hænder og Fødder. Hun kunde have skreget af Sorg, thi hendes Hjerte var nær ved at briste af Bevægelse, men hendes Tunge forblev stum, ligesom Faderen havde befalet hende.

Anklugeakten var lang. I denne anklagedes han for i Forening med andre „onde og rænkefulde Personer" at have stræbt den store og berømmelige Czar efter Livet og bragt Rigets Fred og Ro i Fare.

Da Oplæsningen af Dokumentet var sluttet, spurgte man ham, hvad han svarede hertil, og med en Stemme, der var svækket af de udstaaede Lidelser, men dog klar og tydelig, sagde han:

„Jeg erklærer mig for fuldstændig uskyldig, og i Guds Navn sværger jeg paa, at jeg har været en tro og lydig Undersaat af den vise og store Czar over dette mægtige Rige".

Disse Udtalelser erklæredes af Anklageren for ugudelige, og han forlangte nu Retsforhandlingerne fortsat.

Saa kom der en Hærskare af Vidner, som svor ved Ære og Samvittighed paa, at han var en farlig Person, og at han og hans Folk havde indgaaet Komplot mod „vor Fader Czar".

Da denne Meneд blev aflagt, gik der en Mumlen af Vrede og Harme gennem Tilhørerne i Retten, og nogle raabte; „Ned med Jøderne!"

Rachel, der stadig skjultes af Kaaben, bevægede sig uroligt paa sin Plads, og en Hulken

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Odense.

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos
Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.
Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.

Bl. Annoncer.

Skævinge!

Tyendeforeningen for Skævinge og omliggende Sogne lader afholde **Agitationsmøder om Tyendesagen i Gørløse Lørdag d. 16. Maj, Kl. 8 Aften,** og i **Ølsted Forsamlingshus Lørdag d. 23. Maj, Kl. 8 Aften,** hvortil alle, som interesserer sig for Tyendesagen, indbydes. Særlig Omegnens Karle og Piger bedes give Møde.

Bestyrelsen.

Afd. paa Fyn,

som kunde ønske at være med til at danne en **Kreds** for hele Fyn, som agtes stiftet **Søndag d. 24. Juni, Kl. 11 Fmd.** Mødested: **„Folkets Hus" i Odense.** Meddelelse herom sendes til en af os undertegnede.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø.
Fodermester **M. Knudsen,**
Aabylund pr. Nr. Aaby.

Vondsild.

Vonsild Tyendeforening afholder Generalforsamling Lørdag den 16. ds. Kl. 8½ hos N. Jørgensen.

Hjalmar Ejsing, Form.

Mine Herrer!

De ved da, at *Engelsk Beklædnings-Magasins* prima Klædninger og Overfrakker staar fuldt paa Højde med det allerbedste og fineste Herreskræderi, og at vore prima Klædninger og Overfrakker er forsynede med Haardugsindlæg, hvilket bevirker, at de ved Brugen beholder den oprindelige Facon. En Kendsgerning turde det være, at vor Prisbillighed trodser enhver Konkurrence. Enhver maa jo kunne forstaa, at en Forretning i en enkelt Artikel, som tillige arbejder Haand i Haand med Landets allerstørste Herreekviperingsforretninger, kan byde de Fordele, som ingen anden Forretning. Lageret er for Foraaret og Sommeren tilført flere Tusinde Klædningsstykker, baade til store og til smaa, til tykke og til tynde, saa enhver let kan blive tilfredsstillet.

Engelsk Beklædnings-Magasin,
Østertorv, Skive.

Godtkøbs-Udsalg.

Fra i Dag udsælges hele mit Lager af

*** færdigsyet Fodtøj ***

til Indkøbspris; da Lageret er nyt findes ingen overgemte Varer.

Salget sker kun mod Kontant.

Min Trælandel anbefales.

Jensen-Mogenstrup,
Brogade — Brønderslev.

Brønderslev!!!

Køb i egen Interesse kun Deres **Uhre & Kæder** hos

Uhrmager N. Horseby.

Danmarks største og ældste Cycleimport
15,000 Cycler solgt i et Aar,
leveser i Aar den bedste Cycle til den billigste Pris
5 Aars skriftlig Garanti.
Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franko.
Jens Nielsen,
Vestervoldgade 7, København K.

Send mig **Fotografier, Postkort** eller **Billeder** af Personer, Landskaber, Værelser, Ejendomme, Dyr osv. Jeg leverer da et virkeligt Fotografi, et forstørret Billede, for hvis Lighed, fine Udførelse og store Holdbarhed garanteres.

Almindelig Kæmpestørrelse 2½ Kr., dobb. Kæmpestørrelse 5 Kr.

O. Sørensen,
Karenslund pr. Alken, Jylland.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

Folkene mistede alt deres Tøj og havde ikke assureret! Saaledes slutter mange Meddelelser i Bladene om Ildebrande. Men det er dog en let Sag at faa forsikret. De behøver kun at henvende Dem til „Tyendebrandkassen"s Repræsentant i hver Sogn, som straks assurerer for Dem. Eller De kan sende et 5-Øres Brevkort til **„Tyendebrandkassen" i Næstved,** og De vil straks faa enhver Oplysning frit tilsendt. „Tyendebrandkassen" har enestaaende fordelagtige Betingelser og billig Præmie.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Ø. og tilsendes franco mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27³, Kbhvn. F.

var nær kommen over hendes Læber; men Aron sad stille, som om han var en Marmorstatue, om end hans patriarkalske Ansigt bar Vidne om den Harme, der rugede i ham.

Paa denne Maade fortsattes Retsforhandlingerne indtil over Middag, og hvert Øjeblik fremmumlede Folk Trudsler mod Jøderne og raabte: „Ned med de forbandede Jøder!" uden at nogen gjorde noget Forsøg paa at dæmpe denne Meningstilkendegivelse.

Rachel sad stadig maalløs, skønt hendes Hjerte bævede af Sorg, og hendes Øjne fjernedes næppe fra den elskedes blege, bedrøvede Ansigt

Hun saa ham ofte se sig om, som om han søgte nogen, der kunde indgive ham Haab, og hun ønskede, hun kunde raabe til ham:

„Moses, min elskede, vær ved godt Mod, thi Gud er god, og Menneskenes Ondskab varer ikke evindelig".

Men hendes Fader havde befalet hende at tie, og for den unge Jødepige er Faderens Befaling en Lov.

Endelig kom man til det Punkt, da Rettens Præsident skulde afsige Dommen. Saa rejste Aron Aromo sig med sit ærværdige, hvide Skæg hængende ned paa Brystet og sine lange, hvide Lokker ned over Skuldrene, og idet han hævede sin magre, hvide Haand som for at paabyde Tavshed, sagde han med høj Røst:

„Vise Dommer, hør mig. Jeg er Aron Aromo, en ydmyg og loyal Undersaat af den stormægtige Czar, og jeg ønsker at tale for Arrestanten, saaledes som Landets Love tillader".

„Vi kender Dem, Aron Aromo", sagde Dommeren, „og er villig til at høre paa Dem. Tal, Loven er retfærdig og Czaren mægtig".

„Saa erklærer jeg", fortsatte Aromo, „at de, der har vidnet mod Fangen, har aflagt falsk Vidnesbyrd".

„Skam over Jøden, ned med Jøderne!" raabte Hoben, da disse Ord blev ytret.

Men Aromo veg ikke. Uforfærdet sagde han:

„Jeg erklærer igen for Himlens Aasyn, at alt, hvad Moses Umonski er bleven anklaget for, er Usandhed".

„Knebl Jøden!" raabte en blandt Mængden, og Dommeren sagde strængt til Aron:

„Hvis De ikke har andet at sige, end ligefrem at benægte Sandheden af den edsvorne Vidneforklaring, saa sæt Dem ned, vi vil ikke høre mere paa Dem, gamle Mand".

„Ja, jeg har meget at sige", svarede Aron, som stadig stod rolig og saa sig uforfærdet omkring blandt de vilde Ansigter, der mødte hans Blik. „Den Tid er kommen, da det vil være en Forbrydelse at forblive tavs. Moses Umonski er uskyldig. Jeg vil sætte hver Rubel, jeg ejer, i Pant paa hans Uskyldighed".

„Taabelige, gamle Mand", sagde Dommeren med paataget Venlighed, men med et haanligt Smil omkring Munden. „Sæt Dem ned. Har vi ikke hørt Vidnesbyrd nok, der ikke lader nogen Tvivl tilbage om, at Arrestanten har gjort sig skyldig i Forræderi?"

„Jeg erklærer Vidnesbyrdet for at være falsk", var Arons Svar.

„Ti, ti!" raabte Dommeren barsk, og ved disse Ord blev der Røre blandt Retsbetjentene, som ventede paa Dommerens Tegn til at smide Aron ud, og igen lød Raabet fra mange Munde:

„Ned med Jøderne! Jag dem ud af Landet!"

Saa løftede Dommeren sin Haand for at paabyde Tavshed, og Aromo benyttede sig deraf

Oplæsning og Foredrag.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger Foredrag og Oplæsning af de bedste danske Forfatteres Værker. Honoraret er kun 4 Kr., fri Rejse og Ophold.

H. J. Hansen,
— Røjle Enge pr. Strib. —

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en ny **Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til

Cyklehandler **Alfred Hansen,**
— Eiby St. —

Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Koopmanns Margarine er over alt!

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværket i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.

Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Køb Deres
Klæder, Arbejdstøj og Fodtøj
samt alt henhørende til
Herre- og Drenge-Ekvipering i
Specialforretningen,
17, Kongegade 17, Nyborg.

Eget Skrædderi. **Varelotteriets Leverandør.**

Tilfredsstiller Varerne Dem ikke, faar De Pengene tilbage.

Fangel Cyklefabrik.

Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.

Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.

Telefon: Bellinge Nr. 8.

H. Hansen.

Cykler paa Afbetaling. Skriv til **E. Christensen,** Tveden Ørum, Brønderslev. Vedlæg et 10-Øres Frimærke til Svar.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

* * * * Stjerne-Øl * * * *

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr. 65,00.	Lyslygter	Kr. 1,75.
Dæk uden Kanttraad	- 4,00.	Gaslygter	- 2,25.
Dæk med Kanttraad	- 5,50.	Kjolenet	- 0,65.
Slanger	- 2,50.	Fodpumper	- 1,00.
Gamascher	- 0,60.	Kæder	- 1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.

St. Pederstræde 28. København.

Stort Udvalg i

Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og **Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer** og **Strenge.**

I. G. KREUTZER,
Bog-, Papir- og Musikhandel,
Telef. 108. Torvet, Middelfart.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Skotøj

købes **bedst** og **billigst** hos
Carl Hansen Dall's Eftf.
(J. Chr. Petersen),
Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

til igen at toge Ordet, men denne Gang var hans Stemme „grødet", og hans Øjne var dunkle.

„I, som er Fædre, hør mig og hærd ikke Eders Hjerter mod en Faders Raab. Om I saa river min Tunge ud, siger jeg, at Moses Umnnski er uskyldig. Giv ham til mig og mine, thi hvis I tager ham fra os, har I for bestandig ruineret hele mit Hus' Lykke".

„Hvad Slægtskab er der mellem Dem og Fangen?" spurgte Dommeren.

„Der er intet Slægtskab".

„Hvorfor interesserer De Dem da saa meget for ham?

„Vi er Trosfæller".

Der lød en Haanlatter fra Hoben.

„Hvorfor spotter I?" spurgte Aron ophidset. „Er Jøder og kristne ikke skabt af den samme Gud? Er den ene ikke lige saa god som den anden?"

Ved disse Ord blev der Røre i Retten, og der raabtes: „Gudsbespottelse! Han vover at sige, at en Jøde er lige saa god som en kristen".

Atter maatte Dommeren kalde dem til Orden. Han vilde gerne lade, som om han var tolerant, skønt hans Sympati var udelukkende paa Folkets Side og imod Jøden.

„Vi kan ikke længere høre paa Dem, Aron Aromo", sagde han, „med mindre De kan komme med noget Bevis".

„Jeg har et Bevis at komme med, et Bevis, der vil tale til Eders Hjerter. Se her".

I det samme løftede han sin Datter op, tog Kaaben fra hendes Ansigt og viste hende frem for Mængden. Hun var meget bleg, men skønt hendes Øjne var nedslaaet, følte hun instinktmæssig, at hvert Øje var fæstet paa hende, og Blodet steg hende til Tindingerne.

„Ved Himlen, hvor hun er smuk", hviskede Juristerne. „Skade, at hun er Jødinde".

Da Arrestanten saa den Kvinde, som han havde haabet skulde blive hans Brud, forekom det ham, at det hele drejede sig rundt for hans Blik, men han beherskede sig.

„Hvad er det for et Komediespil?" spurgte Dommeren endnu barskere end før.

„Det er min Datter, Hr. Dommer, og hun er forlovet med den unge Mand, som staar der med Skændselens Mærke om sine Arme og Ben. Jeg er hendes Fader, og dog siger jeg, at hun er smuk, og Retten kan selv se, om jeg taler sandt. Naar Moses Umonski havde en saadan Price at vinde foruden den Formue, der følger med, maatte han være tredobbelt gal, hvis han gjorde noget, der kunde udsætte ham for at miste sine Chancer".

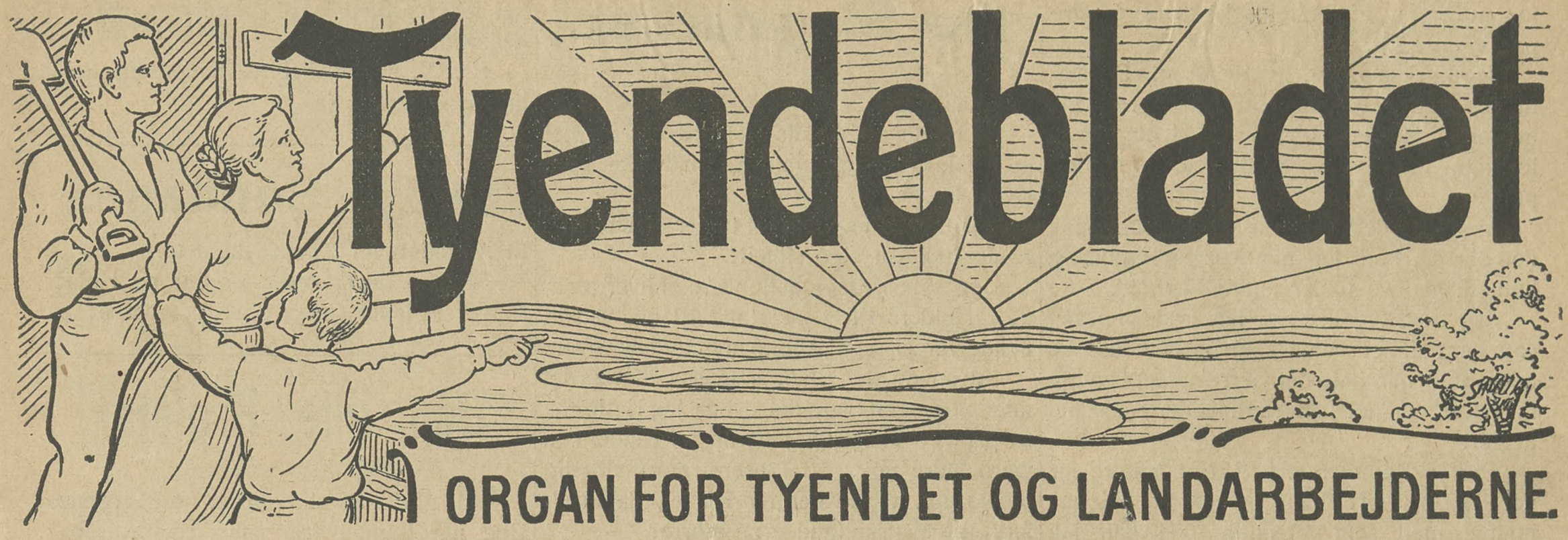
Dommeren smilede koldt, idet han sagde:

„Og det er kun af den Grund, at De har ført Deres Datter her hen og udsat hende for Hobens lystne Blikke? En Tiger er smuk, men Folk elsker den ikke, og vidunderlig skøn er Deres Datter, men hun tilhører en Race, mod hvilken der næres en stærk Fordom".

Arons Hjerte syntes at blive koldt, da disse grusomme Ord blev ytret.

Han havde taget fuldstændig fejl, da han troede, at Rachels Skønhed vilde gøre Indtryk paa Dommeren, og nu, da han opdagede sin Fejltagelse, listede en Følelse af Skamfuldhed sig over ham, idet han atter tildækkede hende med Kaaben, drog han hende til sig, hvorved der rejste sig en spottende Latter blandt Mængden.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 34. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 24. Maj 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Til Husmanden.

Hvorfor er Lensmandens Færd saa kry,
og dine Skridt saa drævende lange?
Hvorfor gaar Lensmandens Blik mod Sky,
mens dit er sagtmodigt og bange?

Jo, Lensmandens Fædre fik Tøjlen fat,
og du og din Fader var Øget.
Hans Blik blev frejdigt — dit blev mat,
han rank — du duvet og krøget.

Formaar du ej selv — saa lær din Søn,
at ranke sin kraftige Nakke,
lær ham til gavns at kræve sin Løn
foruden at bukke og takke.

M. L. Madsen.

„Det første fornødne!"

—o—

I min Skoletid hørte jeg ofte Tale om „det første fornødne", noget, der maatte gaa foran i vor Kamp og Stræben.

Og rent ubevidst fik jeg en vis Afsky for Materialisme. Dette med at faa Føden og andre materielle Fornødenheder, syntes jeg var mod min Anskuelse. Det kunde ikke harmonere med den Opfattelse, jeg havde af det ideelle i Menneskenes Stræben.

Som det er gaaet mig, er det formodentlig gaaet mange andre, det vil sige: af dem, der er vokset op paa Livets Mørkeside. Med de andre, dem paa Lyssiden, er det en anden Sag. De har Raad til at holde paa den gamle Anskuelse om det første fornødne.

Naar man en Stund har tumlet omkring og lært Livet og Virkelighedens Alvor og de sociale Kampe at kende, saa forandrer man hurtig sin Anskuelse. Man har ikke længere Raad til at besmykke sin Tale og Tanker med den gamle Forklaring om det første fornødne. Det er en gammel dum Overklassefrase, som er en Haan mod Underklassernes Kamp for Brødet, bedre sociale Tilstande.

Vi andre, som daarlig nok har fra Haanden i Munden, faar lært til gavns at se anderledes paa Tingene. For os maa Føden, det daglige Behov, gaa foran alt andet og blive det første fornødne.

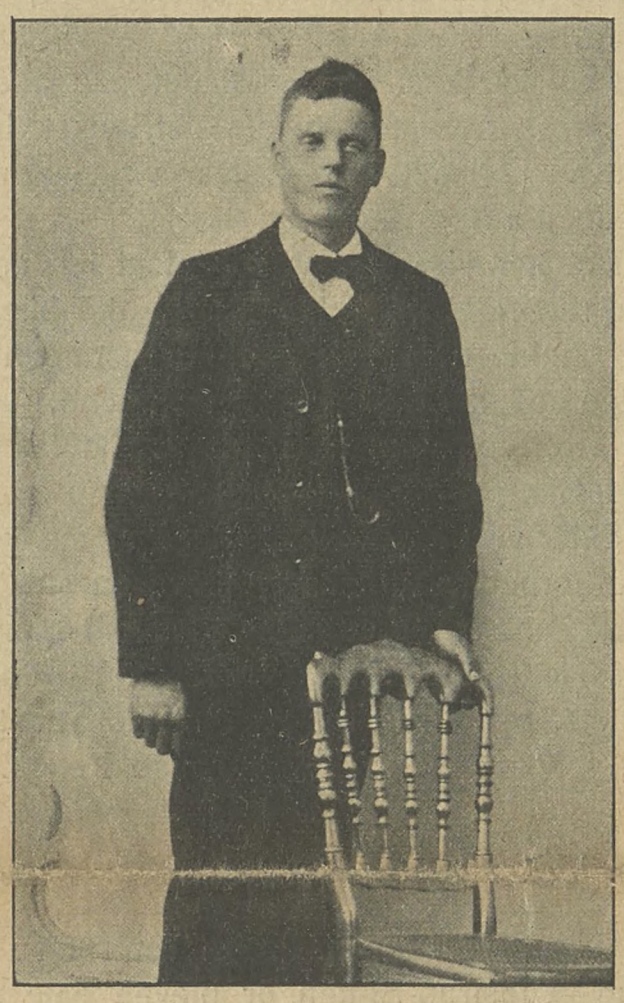
Vi kender, hvorledes Tilværelsen er og hvor lidt Livet er værd, naar vi mangler det nødvendige. Det er den Forstaaelse, Kendskabet til Fattigmandens Livsvilkaar, de andre savner, derfor møder de vor Forklaring af „det første fornødne" med en betænkelig Hovedrysten eller et foragteligt Skuldertræk. Selv dem, der skulde os nærmest, de frisindede Grundtvigianere, tager bestemt Afstand fra os.

Derfor er Kløften mellem Højskolens og Arbejderbevægelsens Mænd saa stor, at den ikke kan jævnes. Det er to forskellige Livsanskuelser, der mødes. Det er Omgivelserne, de sociale Forhold, der præger os og giver os vor — Livsanskuelse.

Hvad er alle Kulturens Fremskridt, f. Eks. Kunst, Literatur m. v., værd, naar vi er sulten og vi intet har at spise? Intet! Hvad hjælper os Oplysning og Fremskridt paa Aandslivets Omraade, naar vi er sulten? Hvad hjælper os Talen om de mange herlige Ting, der venter os efter Døden, naar vi intet har, mens vi er levende?

Nej, først og fremmest maa der Mad til og andre materielle Fornødenheder, før der kan være Tale om det andet. Det er dog til syvende og sidst det materielle, det kommer an paa! Det er fra Maven alt andet stammer. Først naar man er mæt, kan man tænke og udvikle sig. Saa længe man er sulten, er alt andet uden Værdi. Derfor er det daglige Brød for os „det første fornødne!"

Carl Westergaard.

H. J. Hansen-Røjle.

Vi præsenterer her for vore Læsere et Billede af vor udmærkede Medarbejder og Agitator, Hansen-Røjle.

Hansen-Røjle er en flittig Mand og en god Kammerat. Desuden ejer han en stor Kærlighed til og Begejstring for den Sag, han arbejder for. Hans Foredrag er klare og logiske, indholdsrige og formfuldendte.

Trods det, at han kun har faaet alm. Undervisning i Børneskolen, er han dog en meget oplyst Mand. Han har læst ualmindelig meget og er derved kommen godt ind i alle, særlig sociale Spørgsmaal.

Hansen-Røjle er valgt til Næstformand i „Tyendeforbundet".

Livet paa Herregaardene.

—o—

En ung Tjenestekarl paa Amager fortæller følgende fra sin Barndomstid:

Jeg er født paa Lolland i et fattigt Hjem og opdraget hos mine Bedsteforældre. Da jeg var 6 Aar døde min Bedstefader og jeg maatte ud at tjene, i alt Fald Føden.

Fra først af gik jeg hen paa en Bondegaard og vogtede Gæs og kørte Tærskemaskine. I Høsten maatte jeg arbejde lige med Bondens voksne Søn, ellers vankede der Hug. Saaledes gik det i 2 Aar.

Saa maatte jeg til at gaa med min Bedstemoder paa Arbejde paa en Herregaard, som ligger i Nærheden af Sakskøbing. Jeg maatte op om Morgenen Kl. 2 ½, da der var 1 ½-Times Gang til Gaarden, og vi skulde jo have noget Mad med os og gjort Huset i Stand inden vi gik; vi skulde være der paa Arbejde Kl. 5½ om Sommeren.

Min Bedstemoder tog saa Strømper og Tøj med, som skulde stoppes og lappes, og det hjalp vi hinanden med efter Malkningen. Naar vi saa endelig kom der om Morgenen, maatte vi sommetider gaa en halv Mil til, inden vi naaede ud i Marken; og kunde vi ikke gaa stærkt nok og følges med Forkarlen, saa gik Forvalteren gerne med sin Stok og drev os frem ligesom en Flok Kreaturer.

Dagen gik med Slid og Slæb uden Hvile.

Naar Kl. blev 8 om Aftenen havde vi Fyraften, men saa skete det mærkelige, at min Bedstemoder altid skulde op paa Gaarden og gøre rent et eller andet Sted, og ofte fik hun ikke Fyraften før Kl. 10—11 om Aftenen.

Ja, jeg husker tydelig en Juleaften, det var Aar 1900, vi kom ikke hjem før Kl. 11½, og denne Dags Arbejde maatte vi gøre

for en Dagløn af henholdsvis 83 og 66 Øre paa egen Kost.

Jeg husker ogsaa, hvorledes min Bedstemoder stod og vendte og drejede og regnede ud for at faa de Par Skilling, vi fik i Fællesskab, til at slaa til til Mad og Rentepenge.

Men da der saa var gaaet 2 Aar paa den Maade, kom jeg hen hos en Bonde og kom til at leve under andre Forhold.

Jeg tror dog ikke, at jeg er den eneste, som har haft det saaledes, men der er maaske dem, som har haft det værre og som endnu ikke tror, at det kan være anderledes end det er.

Derfor Kammerater! Ud at agitere for vor Sag og vort Blad, og se at faa saa mange med som vel mulig. Vi kan faa mange flere med, blot vi vil gøre os lidt Umage. Det drejer sig f. Eks. ikke om ret meget; at hvert Medlem og Holder af Bladet betaler for en eller anden Bekendt i et Kvartal, det vil jeg da gerne gøre.

Foraarsbetragtninger.

—:—

Atter er en mørk og trist Vinter svundet. Atter er det Foraar, og Mark og Skove grønnes. Overalt ser man travle Hænder beskæftiget i Mark Have for at saa, og gøre alt i Stand, mens Tiden er dertil.

Men naar man ser disse mange, travle Hænder, kommer man uvilkaarlig til at tænke paa, hvem det er, der høster Frugten af det meget Arbejde, naar Høsten kommer.

Det er ikke dem, der har gjort det mest Arbejde.

Nej, Arbejderen, der i sit Ansigts Sved saar og høster Marken, faar ofte ikke det allernødvendigste til Livets Ophold. Den, der høster Frugten af Arbejderens Slid, er Jordejeren, der ofte ikke har haft andet med Arbejdet at gøre end at gaa rundt med Cigar i Munden og kommandere, og med vaagne Øjne paase, at ingen skulker fra Arbejdet, hvad der, naar Folk tænker sig om, desværre er Grund nok til.

Det er jammerligt at være med til at skabe disse store Værdier, der ofte bliver vanrøgtede paa den skammeligste Maade, saaledes at store Masser af dem gaar tabt.

I Stedet for at antage Arbejdskraft nok, sørger Arbejdsgiveren som Regel, at presse det mest mulige ud af saa faa Folk som muligt, for at der kan blive saa meget større Nettofortjeneste. Arbejdet bliver da aldrig rettidigt udført og meget gaar paa den Maade tabt. Det er jammerligt for den arbejdende Klasse at se paa, at ofte store store Værdier, grundet paa en enkelt Mands ringe Forstaaelse, gaar tabt.

Der kunde ofte leve flere Familier og have et sorgfrit Udkomme paa en Ejendom, der nu knap er i Stand til at føde en enkelt Proprietærfamilie med deres mange Ekstravaganser, Køreheste, flotte Vogne, Klaver m. m. m.

Alt dette vilde ganske forandres ved en Samfundsordning, hvor Jorden og alle Produktionsmidler overgik til Samfundseje. Da vilde det blive muligt for enhver at faa det fulde Udbytte af sit Arbejde.

Da vilde Foraaret kunde hilses med Glæde af enhver, fordi de da vidste, at de selv vilde høste Frugten af deres Arbejde. Ingen behøvede da at gaa med Bekymringer for det daglige Udkomme; thi da vilde der være Arbejde og Brød i tilstrækkelig Mængde til alle.

P. Stegenborg.

Fra Slagmarken.

—:—

Jeg har hørt,

at nogle af Bladets Holdere har nægtet at betale Opkrævningen paa Bladet for April Kvartal.

Det synes jeg mildest talt er en stor Fejl — for ikke at sige sjofelt!

Jeg synes, det maatte være enhver ærekær Holders Pligt at støtte Bladet ved at betale for sit eget Abonnement uden Tøven.

At snyde det Blad, som saa uforfærdet taler vor egen Sag, det synes jeg rigtignok er grimt! Vanskelighederne for Bladet kan være store nok. Vi Læsere maa virkelig betale det, vi skylder for Bladet, da vi ellers gør Vanskelighederne større!

Jeg synes „Tyendebladet“ er det bedste Blad, jeg har læst; vi maa være glad ved, at vi har det! Jeg kunde ikke undvære det for meget! Derfor er det ogsaa mig en Gaade, at nogen kan være saa usle, at de vil snyde Bladet for de faa Øre, det koster.

Kan vi ikke gavne Bladet paa anden Maade, kan vi da betale det, vi skylder Bladet. Og det bør enhver virkelig med Glæde gøre!

Det har vist ikke været let at faa dette Blad arbejdet op. Nu bør vi alle hjælpe til at holde det oppe. Det bør være enhver Holders Tak til Bladet og de Mænd, som har ofret saa meget Arbejde paa at faa det sat i Gang.

Skal vi Landarbejdere naa at faa vore Kaar forbedrede, maa vi have en stor og stærk Presse. Det kan vi faa om ganske kort Tid, naar vi vil agitere for „Tyendebladet“, og aldrig bør vi undlade at betale det, selv om vi ikke har mange Penge.

En Landarbejder.

Fra Tastrupegnen!

Gaardmændene og Proprietærerne i Taastrup—Glostrup-Egnen er bleven gale paa vor stærke Bevægelse der. De er kede af, at de ikke længere kan kommandere paa egen Haand. „De fæle Landarbejdere“ vil tale med.

Forsamlingshusene er forlængst lukket. Men nu begynder Sommeren, vor Tid, saa afholdes der Friluftsmøder.

Paa Søndag afholdes der to Friluftsmøder. Den fri Luft kan Storbønderne jo ikke lægge Beslag paa. Kunde de, gjorde de det vel!

Over 10 ny Friluftsmøder bliver afholdt i nærmeste Fremtid.

Det er vor Kammerat, J. Israelsen, der leder Arbejdet sammen med den udmærkede Agitator Chr. Christensen, Glostrup.

—**d.**

Storbondekultur!

Den nu snart landskendte Hr. Gaardejer Winther i Bendstrup ved Mørke har paany henledet vor Opmærksomhed paa sig paa en lige saa køn Maade som før. Han har nemlig jaget den Karl bort, som var henvist til at bo i den mørke Arrest, der skulde kaldes Karlekammer.

Det er jo kønt gjort af Hr. W.! Skade kun, at han ingen anden Karl kan faa. Men han vil maaske hellere undvære en Karl, end give ham et menneskeligt Værelse? Hr. Winther kan faa det, som han vil have det. Han er jo selv Skyld i det hele. Han ligger som han har redet!

Nu maa Gaardens Dreng ene ligge i den befrygtede mørke Hule. Men det vil ikke vare længe. Tyendeforeningen har jo taget sig af Sagen og meldt Hr. W. til Politiet for Overtrædelse af Brandloven og Sundhedsvedtægterne.

Hr. W. skal nok blive belært om, hvad han kan tillade sig. —**s.**

Benyt Søndagen

til Agitation for „Tyendebladet“.

Skaffer hver Læser os en ny Holder, saa skal Bladet straks blive udvidet paany!

Den lille Proletar.

—:—

Nu gry'r Sommeren og alt grønnes! Ude paa Landet faar man travlt. Den 1. Maj er ligesom en Overgangstid fra den triste Vinter til den lyse Sommer. Men den 1. Maj er ogsaa Flyttedag, og omend det stunder mod de lyse Nætter, saa er denne Flyttedag dog mere trist end 1. November.

Naar dette er saaledes, da er det fordi, at da skal vore smaa Proletarer paa Landet, ud at tjene, bort fra Hjemmet, bort fra Fa'r og Mo'r.

Fra Daglejerhjemmene, Indsidderstuerne maa disse Børn ud, ofte i 9 Aars Aleeren, for at tjene Brødet, og de indlemmes i Tyendets Rækker.

For disse smaa vilde jeg gerne lægge et godt Ord ind hos det voksne Tyende, saavel Piger som Karle, thi gode Medtjenere overfor disse smaa fattige Tjenestedrenge og Tjenestepiger, har overordentlig meget at sige. Naar de kommer ud blandt ene Fremmede, da gælder det om at bevare Barnesindet hos dem og ikke fremavle Trods hos dem. Ved en god Omgang og milde Ord kan de smaa Tjenestedrenge gøre de voksne Tyende mange Tjenester. Vi maa altid huske paa, at ogsaa vi har tjent som Hyrdedrenge, og vi glemmer aldrig de Karle og Piger, der da var gode imod os.

I voksne Tyende, tag godt imod disse smaa Proletarer fra de fattige Hjem, lad dem altid mærke, at de har jer paa deres Side. Værn Tjenestedrengen mod Overlast og paatal det, naar han faar for lidt Søvn og Hvile. Det sidste skorter det desværre saa ofte paa for Hyrdedrengen. Som det lyder, at uden Mad og Drikke, duer Helten ikke, og for lidt Søvn og Hvile til vore Tjenestebørn giver dem ofte et Knæk, som de ikke let forvinder.

Desværre er Samfundsforholdene saadanne endnu i det 20. Aarhundrede, at vore Landarbejdere maa sende deres Børn ud, da deres usle Løn ikke kan føde en Familie. Men i Vintertiden, naar Børnene er hjemme, kan de faa tilstrækkelig Søvn og Hvile, og for et Barn har dette overordentlig Betydning.

Vi maa arbejde hen til, at dette ogsaa kan blive Tilfældet, naar de smaa Proletarer kommer ud at tjene. Den Arbejdsgiver, der ikke har Sans for dette, maa belæres derom, og den nu vaagnende voksne Tyendestand maa tage denne Sag op. Det skal og maa komme dertil, at den maalbevidste Tyendestands Omsorg for deres mindre Medtjenere tydelig kan spores. Derved vises det rette Brodersind og derved drages Landarbejderne hen mod Tyendestanden for sammen med denne at arbejde for større Menneskerettigheder, saavel for Smaa som for Store.

Andreas Nielsen, Strande.

Normalarbejdsdag.

Niels Mortensen, Gedsted.

—:—

(Sluttet).

Den lange Arbejdstid kan ikke begrundes ud fra økonomiske Synspunkter. Tværtimod. Vi har overalt den Erfaring, at i den Nation, hvor vi har den korteste Arbejdstid, er Produktionen størst, der yder Arbejderne mest, der er Tekniken og Maskinerne taget bedst i Anvendelse. Dette gælder i alle Produktionsgrene. Det amerikanske og avstralske Landbrug saavel som Industri er bl. a. et talende Bevis herfor.

De moderne demokratiske Samfund har nemlig ikke Brug for Arbejdsdyr, men for Borgere.

„Det er de andre Nationers lange Arbejdsdag, der beskytter os mod deres Konkurrence", er den tidligere engelske Handelsminister Mundellas Udtalelse. Han var endda selv en stor Arbejdsgiver.

Idet vi derfor sætter Skranker for den lange Arbejdstid, bidrager vi til en højere Udvikling af Teknik, Industri, Landbrug og Kultur, hæver Arbejdernes Sundhed, Moral, Kundskab og Intelligens.

Den tyske Filosof Fichte siger, at „et Folks sande Rigdom bestaar i den Fritid, det raader over, og at Spørgsmaalet om Arbejdsdagens Længde er et Spørgsmaal om Oplysning og Civilisation".

Under Kampen om Titimersbillen (Loven) i England sagde den store engelske Historiker og Politiker Macaulay i en Tale i Underhuset 22. Maj 1846 bl. a. følgende:

„Vær forvisset om, at anstrængt Arbejde, der begynder for tidligt i Livet og som fortsættes forlænge daglig, idet det hæmmer Legemets Vækst, idet det hæmmer Aandens Vækst og ikke lader nogen tilovers til . . . aandelig Uddannelse, maa indskrænke alle hine højere Egenskaber, der har gjort vort Fædreland stort . . . Hvile, udskyldig Adspredelse eller nyttig Studium hver Dag, vil højne hele Nationen legemlig, aandelig og moralsk, og Menneskets Forbedring vil forbedre alt, hvad Mennesket frembringer . . Medens Fliden indstilles, medens Ploven hviler i Furen, medens der ingen Røg stiger op af Fabriksskorstenen, foregaar der en for Nationen saa vigtig Proces som nogen, der udføres paa Arbejdsdagene. Mennesket, Maskinernes Maskine, i Sammenligning med hvilken Dampmaskinen og de samlede Opfindelser er værdiløse, udbedres og trækkes op . . . Aldrig vil man faa mig til at tro, at det, der gør en Befolkning stærkere, sundere, visere og bedre, tilsidst gør den fattigere".

For megen Jord!

—:—

Vi maa hjælpe dem af med den.

—

Det har længe været galt med de danske Herremænd. De kan ikke faa Udkommet.

Deres Godser har man bdfæstet med Stamhus- og Fedeikommis-Privilegier.

Det nytter altsammen ingen Ting. De sulter ihjel, de maa rende fra det hele — med mindre de indfører billig Arbejdskraft fra Udlandet.

Altsaa: Landets egne Børn, de danske Tjenestefolk, Husmænd og Landarbejdere har Herremændene ikke længere Raad til at have i Gaarde. De maatte des Aarsag sidste Sommer indforskrive ca. 5000 Polakker, og Behovet stiger foruroligende.

Ejendommeligt nok desuden: Jo større Gaardene er, desværre er Arbejdsmoden, desflere Polakker maa der til. Medens man sidste Sommer paa Gaarde med 1—12 Tdr. Hartkorn havde 935 polske Arbejdere, var der 4555 paa Gaarde med 20 Tdr. Hartkorn og derover.

Og Uformuenheden blandt vore Jorddrotter er — hvor sælsomt — størst paa Landets fedeste Egne.

Jo større Godser, jo rigere Muld, desmere Fattigdom, desflere Polakker — som Herremændene oven i Købet behandler saa usselt, at Lovgivningsmagten nu maa skride ind.

Men har de saa ondt ved at bjerge Livet, vore stakkels Herremænd med deres Forrettigheder, deres udstrakte Godser og fede Marker — skriver „Husmanden" — saa maa det jo være en sand Velgerning imod dem — at hjælpe dem af med al den Jord!

Kommer „Tyendebladet"

ikke om Lørdagen, bør Læserne altid straks klage skriftlig til Posten!

Det er Postvæsenets Skyld, hvis Bladet ikke kommer om Lørdagen.

Enkelte manglende Numre i dette Kvartal kan faas ved at sende et Kort til vort Kontor i Aarhus.

Landbrugets Arbejdskraft.

—:—

Lønstigning.

—

I Følge Referat i Bladene har en Deputation fra Andelsorganisationerne i hele Landet — altsaa Gaardmænd og Proprietærer — haft Foretræde hos Konsejlspræsidenten og i en Henvendelse søgt hans Medvirken til at benytte Arbejdsløsheden i Byerne til at afhjælpe den paastaade Arbejdsmangel paa Landet.

Det allerbedste Middel under normale Forhold til at holde Arbejdskraften paa Landet og at drage den dertil under Tider som nu, er, at Tyende og Landarbejdere gennem deres Organisation hæver Lønnen og forkorter Arbejdstiden.

Dette taler de gode Agrarer af visse Grunde nu slet ikke om; men desto større Opfordring er der for os til at tage Affære i saa Henseende og sætte al Kraft ind paa at udvide vor Organisation. En saadan Forbedring af Arbejdsvilkaarene paa Landet vil være i Arbejdsgivernes egen velforstaaede Interesse ved at formindske den Knaphed paa Arbejdskraft i Landbruget, som der tales om.

Tiden er jo nu ualmindelig gunstig for en Lønforhøjelse og Forkortelse af Arbejdstiden paa Landet, og man maa alvorlig haabe, at Lejligheden ikke gaar tabt.

Derfor maa „Tyendeforbundet" føle sit Ansvar og se at tage Affære snarest muligt — der er ingen andre til det — og se at faa udarbejdet Regler for Løn, Arbejdstid, Kontrakter m. m., og helst inden for mange af dets egne Medlemmer og andre af begge Køn bortfæster sig for næste Aar fra 1. November at regne.

Det kunde maaske være paa sin Plads at opfordre til ikke at fæste sig bort for næste Aar, inden saadanne Forslag foreligger for at iværksætte en fælles Optræden.

— — —

Da Prisen paa en Landejendom kapitaliseres efter det Overskudsudbytte, den kan give, vil man kunne forstaa, at de gode Tider og høje Priser paa Landbrugsprodukter, vi har haft i de senere Aar, vil resultere i en Prisstigning paa Landejendomme i samme Forhold, — vel at mærke, hvis ikke samtidig Lønnen for Arbejdet i Landbruget stiger. At Prisen paa Landejendomme stiger er altsaa det samme, som at de fremtidige Ejere ved Arvekøb eller andet Salg kommer til at forrente mere paa Ejendommen. Det hele er kun Vand paa Storkapitalens Mølle.

Derfor skriver Docent Warming ogsaa med rette i „Nationaløkonomisk Tidsskrift" bl. a. følgende:

„I en Tid, hvor Priserne paa Ejendommene — ogsaa de store — stiger saa uhyggeligt som i de sidste Aar, kan ingen klage over manglende Raad til at lønne bedre. Det vilde være en Ulykke for Landbruget, om de høje Produktpriser løb ud i høje Ejendomspriser, thi i Længden betyder dette høje Prioritetsrenter til Byernes Kapitalister. Kun en Lønforhøjelse kan bremse denne Stigning. Hvad Landbruget ikke nu giver i Løn, vil det ad Aare delvis komme til at betale i Renter — og saa vil det alligevel ikke slippe for Lønstigning . . . Det havde været en Lykke for 80ernes Landbrug, om man i 70erne havde haft Fagforeninger. De daværende gode Priser gik som nu i Gaardene: i 80erne havde man saa disse Værdier at forrente, medens Kornet faldt og Lønnen steg; havde Lønnen faaet et Forspring i 70erne, havde Renterne været mindre . . . . nu er der en Slags Spekulation med i Spillet. Man skynder sig at købe, inden Gaardene bliver for dyre, og bidrager derved selv til yderligere Stigning. Overfor Lønstigningen er man ganske anderledes nølende; man synes det er Uret, vel sagtens overfor Standsfæller; selv humane og veltænkende Landmænd tænker saadan, medens man med den bedste Samvittighed er med til at skrue Ejendomspriserne op".

En bedre og mere avtentisk Opfordring end denne af en forholdsvis konservativ Docent og Fagmand til at organisere sig med det Formaal for Øje at forbedre Arbejdsvilkaarene, kan Tjenestefolk og Landarbejderne vanskeligt faa.

— — —

Det er ret ydmygende at være Vidne til og et Bevis paa, hvor langt vi staar tilbage, at naar disse Agrarer i deres Henvendelse taler om „Organisationer i By og paa Land" og om „samtlige Landbrugets Organisationer af forskellig Art", saa mener de med en vis Ret dermed kun Organisationer af Arbejdsgivere i Landbruget og af Arbejdsgiverne i Byerne, og kan med en vis Ret fuldstændig ignorere „Tyendeforbundet".

Docent Warming, der ellers er ret velvillig stemt for Arbejderne, siger, at „det eneste Middel til at hæve Landarbejdernes Løn er Mangel paa Arbejdskraft. I Byerne skal Fagforeningerne nok hæve Lønnen".

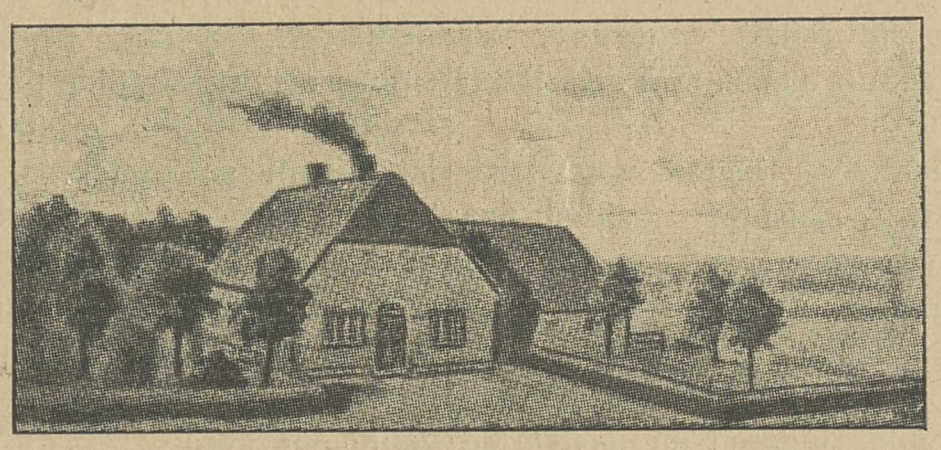
Han gaar altsaa ud fra, at Landarbejderne og Tyendet er saa dumme og dorske og ukultiverede, at de ikke kan lade sig organisere.

Disse Tilstande og Opfattelser maa vi snarest muligt se at faa forandret ved at vise Folk noget andet.

Niels Mortensen, Gedsted.

Agitér for „Tyendebladet" blandt Venner og Bekendte!

En Mønster-Husmandsbygning.

Forskellige Arkitekter har i Vinter været beskæftiget med at lave Udkast til en Mønsterbygning for Husmænd paa Landet.

Et Udkast af Arkitekt Ahlmann, København, er bleven tilkendt 1. Præmie. Bygningen, der ser overordentlig smuk og tiltalende ud, gengiver vi i hosstaaende Billede.

Men ene af et saadant Billede af Husets Ydre kan ingen have nogen praktisk Nytte.

„Jysk Morgenblad", det jyske radikale Venstres udmærkede Hovedorgan, har derfor anmodet Hr. Arkitekt Ahlmann om at tilstille det en Tegning over Husets Plan og et Overslag og en Beskrivelse af Huset.

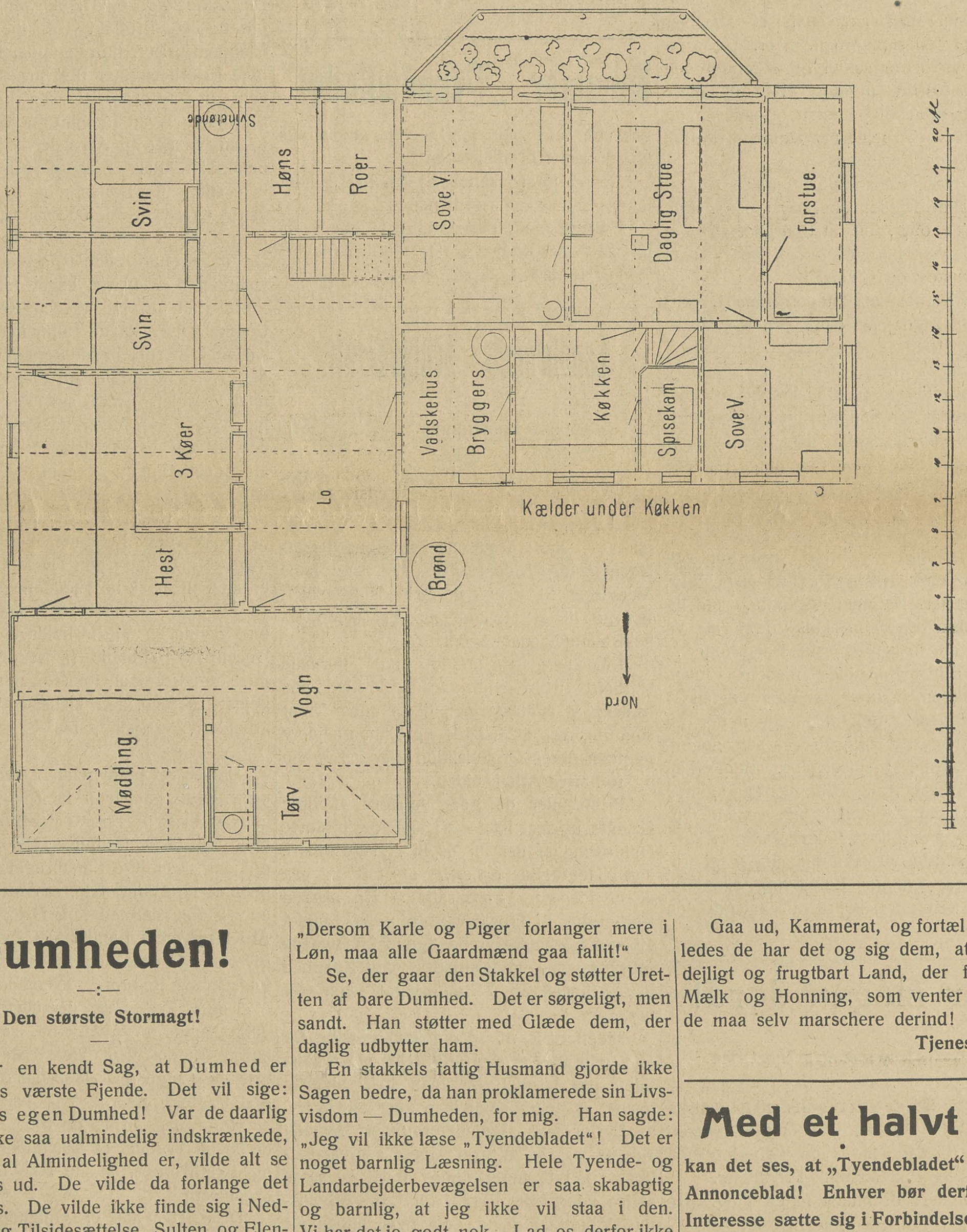
De to udmærkede Billeder har „Jysk Morgenblad" velvilligst overladt os, og som vi her præsenterer for vore mange Læsere.

Vi antager, det har sin Interesse, særlig for vor Læsekreds, der mest bestaar af unge Mænd, som i den nærmest kommende Tid selv agter at danne et Hjem.

Nogen lang Beskrivelse over Planen behøves ikke. Den taler for sig selv.

Arkitektens Overslag ser saaledes ud:

Murerarbejde	Kr.	1229 58
Tømrerarbejde	-	1537 10
Brønd med Pumpe	-	74 00
Ailebeholder	-	125 00
Ialt . . .	Kr.	2965 68

Dumheden!

—:—

Den største Stormagt!

—

Det er en kendt Sag, at Dumhed er de fattiges værste Fjende. Det vil sige: De fattiges egen Dumhed! Var de daarlig stillede ikke saa ualmindelig indskrænkede, som de i al Almindelighed er, vilde alt se anderledes ud. De vilde da forlange det anderledes. De vilde ikke finde sig i Nedsættelse og Tilsidesættelse, Sulten og Elendigheden!

Det er paa vor egen Dumhed, at Uretten er bygget!

Og Dumheden er en Stormagt. Den største! Jeg faar det ofte bekræftet.

En ung Karl, jeg talte med forleden Dag, gav mig et godt Eksempel. Han sagde: „Dersom Karle og Piger forlanger mere i Løn, maa alle Gaardmænd gaa fallit!"

Se, der gaar den Stakkel og støtter Uretten af bare Dumhed. Det er sørgeligt, men sandt. Han støtter med Glæde dem, der daglig udbytter ham.

En stakkels fattig Husmand gjorde ikke Sagen bedre, da han proklamerede sin Livsvisdom — Dumheden, for mig. Han sagde: „Jeg vil ikke læse „Tyendebladet"! Det er noget barnlig Læsning. Hele Tyende- og Landarbejderbevægelsen er saa skabagtig og barnlig, at jeg ikke vil staa i den. Vi har det jo godt nok. Lad os derfor ikke skabe os!"

Denne ypperlige Repræsentant for Hs. Majestæt Dumheden havde kun godt 500 Kr. om Aaret paa egen Kost og 16—17 Timers Arbejde daglig Aaret om.

Det er to gode Eksempler paa, at det er vore Klassefællers Dumhed, der er Skyld i, at vi har det saa usselt!

Gaa ud, Kammerat, og fortæl dem hvorledes de har det og sig dem, at der er et dejligt og frugtbart Land, der flyder med Mælk og Honning, som venter dem, men de maa selv marschere derind!

Tjenestekarl.

Med et halvt Øje

kan det ses, at „Tyendebladet" er et godt Annonceblad! Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore Tusinder Læsere ved at sende Deres Annonce til vort Blad!

Gør et Forsøg!

Vor Bevægelse og Afholdssagen.

—o—

Der er en Ting inden for „Tyendeforbundet", som jeg vilde vi skulde slaa mere til Lyd for. Det er Afholdssagen.

Jeg synes, at vi skulde arbejde noget mere hen til at faa alle vore Kammerater med i Afholdsbevægelsen. Vi vilde derved sætte os højere i Folks Agtelse.

Den Tid ligger vist ikke fjern, da Husbonden fordrer af sit Tyende, at han er Afholdsmand; vi ser jo flere Steder, at det bestemt fordres, at vi staar i en Sygekasse. Jeg vil heller ikke sige noget til, at der bestemt fordres Afholdenhed; thi hvad er i Grunden en Karl værd Dagen efter en Svir?

Man synker meget i Folks Agtelse, hvad vi ikke skulde. Tværtimod!

Vi skulde hæve os i deres Agtelse, saaledes at de kunde se op til os som noget stort.

Derfor Kammerat, som endnu ikke staar i noget Afholdsselskab, meld Dig straks i en saadan, og vær med til at udrydde de stærke Drikke af vort Land. Du vil aldrig fortryde det.

Lars F. Andersen, Skive.

Hansen-Røjle

maa desværre for en Tid trække sig tilbage fra sit Arbejde paa Grund af, at han i disse Dage er indkaldt til Soldat.

Heldigvis varer det kun 5 Maaneder!

Den 15. Oktober kan vi atter tælle ham blandt vore Agitatorer i praktisk Virksomhed.

Idet vi for den Tid maa tage Afsked med ham, vil vi gerne bringe ham en varm Tak for det store Arbejde, han til Dato har udført for vor Sag.

Vi haaber, han kommer tilbage med samme Lyst til Arbejdet for den Sag, han er en værdig Repræsentant for.

Red.

Agitèr

kraftigt for „Tyendebladet"s Udbredelse nu efter Skiftedagen! Alle de udkomne Nr. faas fremdeles. Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Vor Bevægelse.

—:—

Frk. Caroline Mikkelsen,

København, har talt ved et Møde i Røjle paa Fyn. Der var stor Begejstring for hende.

Hansen-Røjle anbefalede hende paa det varmeste til andre Afd. som „en udmærket Taler, intelligent, klart tænkende og i Besiddelse af store agitatoriske Evner. Hun er maaske endog den bedste kvindelige Agitator herhjemme!"

— Vejlby Sogns Tyendeforening afholdt ordinært halvaarlig Generalforsamling i Røjle Forsamlingshus Søndag den 26. April, Kl. 4 Efterm.

Flere vigtige Sager drøftedes og ordnedes. Særlig Kongressens Arbejde var der stor Begejstring for og Tilfredshed med.

Regnskabet, Forhandlingsprotokollen og Virksomheden godkendtes enstemmigt.

Til Bestyrelsesmedlemmer nyvalgtes Julius Hansen, Kustrup, og Hans Jørgen Tysk, Røjle Enge, i Stedet for H. J. Hansen, Røjle Enge, og Laurits Larsen, Røjle Skov, som ikke kunne modtage Genvalg.

Hele Foreningen er i god Fremgang.

Paa et senere Bestyrelsesmøde valgtes August Jespersen, Vejlby Skovgaard, til Formand og Kasserer i Stedet for undertegnede, der forlader Egnen. Til Næstformand valgtes Julius Hansen, Kustrup.

H. J. Hansen-Røjle.

— Forrige Søndag atholdt Vejlby Sogns Tyendeforening ved Strib stort offentligt Møde med Frk. Mikkelsen, Kbhvn., som Taler. Frøkenen sluttede sin Tale med at sige:

Bort med Tyendeloven, bort med Resterne af Slaveriet. Det var en Skamplet for et civiliseret Samfund at opretholde en saadan Undtagelseslov for en Del af Landets Borgere. Præsternes og andre Kristendomsforkynderes Formaninger om at taale og lide Uret her paa Jorden og trøste sig med, at Lønnen kommer hisset, kan man ikke længere nøjes med. Vi vil have vore Rettigheder sammen med vore Pligter her paa Jorden, her i Livet!

— Vor Afd. i Terslev ved Haslev har nu 90 Medlemmer! Der er stadig Fremgang.

— I forrige Uge talte Ahlman Hansen ved to Møder paa Fyn, Ebberup og Nr. Broby. Det sidste Sted faar vi snart en Afdeling.

— Der er god Udsigt til at faa oprettet Afd. i Nr. Alslev paa Falster og Aalsbo paa Fyn.

— Alle de fynske Afd. bør sende en Del Repræsentanter til Mødet i Odense Søndag den 14. Juni, hvor der jo skal dannes en Kredsforening.

Det var maaske bedst, om Bestyrelsen for de forskellige Afd. kunde møde, eller en Del af Bestyrelsesmedlemmerne.

Det vilde gavne os meget, om der kunde blive dannet en saadan Kredsforening for Fyn.

Lykke med Arbejdet!

Formanden.

— I Balling ved Skive er der oprettet en ny Afd. med Jens K. Pedersen som Formand. Povl Mikkelsen, Skive, talte om Tyendets Stilling og Organisationens Betydning.

— Fakse Tyendeforening afholdt i Søndags Møde i Hotellets Have, hvor Elna Bjarnholt holdt et klart og formfuldendt Foredrag om Tyendesagen. Hun opfordrede til Slut alle Tjenestefolk til at melde sig ind i Foreningen og at holde „Tyendebladet".

Nogle fanatiske Modstandere af Tyendebevægelsen viste under Foredraget tilfulde den Bulbiderintelligens, der er raadende i Overklassen, idet de paa en yderst taktløs Maade ved højrøstede Samtaler søgte at forstyrre Taleren, hvad dog langtfra lykkedes.

Om Aftenen var der Bal, hvor man morede sig med Liv og Lyst. I en Pavse deklamerede og oplæste Elna og A. P. Bjarnholt under stærkt Bifald.

Der er god Grund til at tro, at Tyendeforeningen her efterhaanden vil vokse sig stor og stærk.

— Mødet i Gørløse forløb godt. M. Olsen og P. Nielsen talte.

— I Søndags talte Ahlman Hansen i Roerslev. Efter Foredraget, som paahørtes med stor Interesse, udspandt der sig en længere Diskussion, hvori flere deltog.

R. Jeppesen, Form.

Skriv efter Prøvenumre af „Tyendebladet" og send dem ud til gamle Kammerater og Bekendte og andre, som I mener kunde interessere sig for dette Blad!

Efter den store Udbredelse, „Tyendebladet" i den sidste Tid har faaet, er det uden al Tvivl det bedste Blad at annoncere i blandt vore Ugeblade!

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet"!

Uge-Kronik.

—:—

„En af den Slags!"

En Gaardmand paa Falster fik en ny Karl til Maj. Han var Holder af „Tyendebladet" og havde omflyttet det til sin ny Plads nogle Dage før Maj. Bladet kom derfor før Karlen. Da Manden i Gaarden saa Bladet, tog han det og smed det hen af Bordet, idet han raabte: „Naa, han er en af den Slags!"

— Folkene grinte!

En Rettelse.

Maa jeg bede Dem rette en Trykfejl, som har gjort en Sætning i min Artikel om „Tyendebevægelsen og Oplysningsarbejdet" ganske meningsløs:

„Skulde en saadan ny og livskraftig Højskole bane sig Vej — da burde man jo, ogsaa uden for Højskolen, kun være himmelglad over den".

Der skulde naturligvis staa: „ogsaa inden for Højskolen". **Arne Møller.**

Til Læserne!

I vort sidste Nr. havde vor Sætter (der ellers er en meget dygtig Mand!) begaaet en slem Fejl, idet han ved Opstillingen af Bladets Artikler har sat Slutningen af vort Referat fra Repræsentantmøde først. Den første halve Spalte skulde altsaa have staaet tilsidst.

Vi haaber, Læserne kan finde ud af Mysteriet!

Arbejderforeningen og Tyendeforeningen

i Terslev ved Haslev afholder om kort Tid en stor Folkefest, hvortil flere ledende Partimænd kommer som Talere.

Redaktør Carl Westergaard har lovet at møde for „Tyendeforbundet".

„Socialistisk Arbejderblad"

er Navnet paa et nyt Dagblad, som fra den 26. ds. udkommer i København.

Det udgives af „Socialistisk Arbejderforening" og til Redaktør er udset den unge begavede Bankassistent Alb. Jørgensen, som er Forfatter af „Klassekampen".

I Redaktionen er forøvrigt ogsaa Chr. Christensen, Glostrup.

Hvad der er Bladets Formaal, skal vi senere omtale.

Forenings-Meddelelser.

— Husk Mødet i Sabro den 24. ds.!

— Offentligt Møde i Tilst Lørdag den 30. ds., Kl. 8½. Carl Westergaard taler. Mød alle!

— Skjoldborg og Red. Westergaard taler i Mørke Søndag den 24. ds. (Se Annoncen).

— Husk Mødet om Tyendebevægelsen i Jebjerg Torsdag d. 28. ds, hvor Red. Carl Westergaard m. fl. taler. Alle Tjenestefolk og Husmænd bør møde.

— Tyendeforeningen for Skævinge holder offentligt Møde om Tyendesagen i Ølsted Lørdag d. 23. ds. (Se Annoncen).

— De fynske Afd. agter at danne en Kredsforening for at lette Agitationen. Der indbydes til Møde i „Folkets Hus" i Odense Søndag d. 14. Juni for at drøfte Sagen. (Se Annoncen og Rettelsen!)

— Mødet i Hadsten afholdes Søndag den 31. ds. i Stedet for Søndag den 24 Mød alle.

— Fangel Tyendeforening afholder Generalforsamling Mandag den 25. ds., Kl. 8 Aften. Alle Medlemmerne bedes møde, da flere vigtige Sager foreligger. Form.

— I Herstedvester taler Fru Elna Bjarnholt Søndag den 24. ds., Kl. 4½.

— Møde i Udby Kro Tirsdag den 26. ds., Kl. 8. Mød alle. A. C. Pedersen, Form.

— Balslev og Omegns Tyendeforening afholder Møde i Ørslev Forsamlingshus Lørdag d. 23. ds., Kl. 8. Ahlman Hansen taler. Alle indbydes.

Bestyrelsen.

Korrespondance.

Niels Jørgensen, som har tegnet sig for en Aktie i vort Blad, bedes venligst opgive sin Adresse snarest.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En yngre Karl,

som kan køre, og som vil deltage i alt forefaldende Arbejde, kan straks faa en god Plads til **høj Løn** hos Gartner **P. Westergaard,** „Hjortmoshus", Rødkjærsbro.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen, Fiskergade 3, Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen, Stadsfæstemand, Vestergade 19, Aarhus.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.

Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,** Larsbjørnstræde 8, København.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor, Jægergaardsvej 5, Aarhus.

Telef. 2171.

Karle, Piger, Drenge og Malkerøgtere

søges straks og til November.

Fæstemand **P. J. Pedersen,** Skrillinge pr. Middelfart.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

F. Borch's

nye Atelier,

Bropalæ 15, * Aarhus,

anbefales.

NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Et Billed'

smukt kan være
og tit vort Øje fryde,
men uden Ramme ikke
paa Væggen det vil pryde,
men Rammen faar De smukkest
og bedst, naar De gaar
til **Glarmester Thomsen,**
han **Volden 16** bor.

M. Thomsen,

Bogbinder,

Clemensstræde 8. Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Livets Hemmeligheder.

Af Dr. Th. Eberhardt.

Indholder bl. a.:

De fysiske Forhold i Ægteskabet. — Svangerskab. — Indskrænkningsmidler, deres Nytte og Skade. — Kønslige Sygdomme. — Onani. — Impotents — Abot. — Satyriatis og Nymfamani. — Aarsager til Ufrugtbarhed. — Kønsmodenhedens Indtræden. — Vejledning ved Fødsel. — Strafbare Kærlighedsforhold. — Moral og fri Kærlighed osv., osv.

Denne interessante Bog sendes overalt mod Efterkrav for 1 Kr. + 15 Øre i Porto, eller den sendes Dem franco i forseglet Pakke, naar De indsender 110 Øre i Frimærker. Skriv efter Bogen til

Skandinavisk Forlag, Aarhus.

AVERTER! AVERTER!

Bestil straks

„Tyendebladet".

Koster kun 75 Øre Kvartalet.

Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus

Telefon 885.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole) ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Jandrup Højskole,

Jandrup St. (v. Varde), modtager Piger og Karle, November—April.

(Undervisning i Landbrugsfag og Uddannelse af Ledere til Gymnastik, saavel Karle som Piger).

Skoleplan sendes og Indmeldelse modtages

William Sieverts, Forstander.

Bøger og Blade.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.

Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:

260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md., 20 Øre pr. Uge.

Annoncepris:

Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

„Vestjyllands Avis"

er Navnet paa et Ugeblad, som begynder at udkomme til Maj.

„Vestjyllands Avis" har mange udmærkede Medarbejdere, som vil forsyne Bladet med virkeligt indholdsrigt Stof.

„Vestjyllands Avis" koster kun 75 Øre Kvartalet + Postpenge, og kan bestilles hos Postvæsenet eller paa Bladets Kontor i Ulfborg.

Redaktør: **Chr. Thomsen-Sjørup.**

!!! Tegn straks Abonnement !!!

Udgiverne.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Nu overvandt Arons Følelser hans Taalmodighed, og idet han vendte dem Ryggen, raabte han:

„Vellystige, hovmodige Daarer. Gaa Eders Vej hjem og bed Gud om at mildne Eders Hjerter og give Eder Visdom".

Disse Ord opflammede Folket, og vrede Trusler blev ytret.

Saa rejste Dommeren sig og gjorde Tegn til Soldaterne, af hvilke nogle nærmede sig Aron og befalede ham at forlade Retten. Han var som sønderknust, men han gik ud, stadig med Datteren trykket tæt ind til sig, og et lydeligt Suk brød frem fra hendes beklemte Bryst.

Ud af Rettens Tempel, hvor Retfærdighedens Guldvægt ikke ballancerede, gik Aron og tog Plads paa en af Stenbænkene i Forhallen. Straks efter hørte han hoverende Raab og Hyl fra Mængden i Retten.

En Dommer kom ud og vilde ile bort, men Aron tiltalte ham og spurgte:

„Er han dømt?"

„Ja".

„Og Dommen lød pva?"

„Deportation", svarede Juristen kort og barskt, idet han ilede bort.

Rachel hørte det skrækkelige Ord, og under Graad og Hulken fremmumlede hun denne Bøn: „Oh, Du de trættes og sorgfuldes Gud, trøst mig i denne bitre Nød og forund mig Kræfter til at bære dette gruelige Slag".

Skønt det fører os lidt bort fra den egentlige Historie, vil det være rigtigt her at fortælle lidt om det Fængsel, hvortil Moses skulde føres.

Det er paa Øen Sakholin, en af de største Øer i Verden ved Kysten af det russiske Manschuri, fra hvilket den skilles ved et to danske Mil bredt Stræde.

Øen benyttes som russisk Straffekoloni og er en af de mest rædselsfulde og øde Egne paa Jorden. Den ligger borte fra Handelsskibes sædvanlige Veje, og den er saa øde og vild, saa taaget og fuld af Feber og Sygdomme af alle Slags, at der synes ligesom at hvile en Forbandelse over den. Og til denne Ø sender den russiske Regering de Individer, som den skammer sig ved at henrette, men ønsker at begrave levende.

Det var i 1869, at Rusland første Gang sendte sine Straffefanger derhen, og de Smertensskrig, der er udstødt fra forpinte Individer paa denne isomgivne, afsondrede Ø, er ikke bleven hørt, og Verden kender kun lidt til de Pinsler, som en umenneskelig Regering paalægger sine Ofre.

Øens oprindelige Indbyggere er et barbarisk og vildt Folk, som kaldes Ghilaks og Ainos, samt et Bjergfolk, kaldet Oroks. Deres Antal er kun 5000, og de lever af Jagt. Det eneste af Værdi paa Øen er foruden Pelsvæk, Kul, der ikke kan udskibes og altsaa er uden praktisk Værdi. Bjergene er fra 2000 til 5000 Fod høje, og Øen er næsten uopdyrket.

Straffekolonien ligger omtrent midt paa Øen paa et Sted, der kaldes Alexandrovsk. Der er her to vældige Fængsler. Maden til Fan-

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Odense.

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos
Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.
Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.

Bl. Annoncer.

Billeder fra Kongressen

faas for 1 Kr. hos
Fotograf **Borch,**
Aarhus.

Afd. paa Fyn,

som kunde ønske at være med til at danne en **Kreds** for hele Fyn, som agtes stiftet **Søndag d. 14. Juni, Kl. 11 Fmd.** Mødested: **„Folkets Hus" i Odense.** Meddelelse herom sendes til en af os undertegnede.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø.
Fodermester **M. Knudsen,**
Aabylund pr. Nr. Aaby.

Nr. Aaby!

Oplæsning afholdes paa Nr. Aaby Gæstgivergaard **Søndag d. 31. Maj, Aften Kl. 8,** af P. Ellekjær, følgende Stykke af Erik Bøgh: „Redaktionssekretæren".

Derefter **Bal** for alle organiserede Arbejdere i „Tyendeforbnndet".

Medlemskort maa forevises.
Entré 35 Øre.

P. F. V.
M. Knudsen,
Formand.

Skævinge!

Tyendeforeningen for Skævinge og omliggende Sogne lader afholde **Agitationsmøde om Tyendesagen i Ølsted Forsamlingshus Lørdag d. 23. Maj, Kl. 8 Aften,** hvortil alle, som interesserer sig for Tyendesagen, indbydes. Særlig Omegnens Karle og Piger bedes give Møde.

Bestyrelsen.

Refsvindinge

Tyendeforening afholder **offentlig humoristisk Oplæsning Lørdag den 23. ds., Aften Kl. 8½,** i Refsvindinge Forsamlingshus.

Som Oplæser kommer H. P. Hansen, Fangel.

Entré 25 Øre. Damerne fri Adgang.

Anders Andersen,
Formand.

Sabro!

Søndag den 24. Maj, Kl. 8, afholdes **offentligt Diskussionsmøde i Sabro Kro,** hvortil alle indbydes.

Formanden indleder.

Modstanderne er skriftlig indbudt.

Mød alle!

Bestyrelsen.

Mørke!

Forfatteren **Johan Skjoldborg** taler paa Mørke Afholdshjem Søndag **den 24. Maj,** Kl. 4 Efterm.

Emne: **Tyende- og Arbejderspørgsmaalet.**

Alle indbydes. Entré 25 Øre.

Paa Bendstrup og Ommestrup Tyendeforeningers Vegne:
Bestyrelsen.

Cykler repareres billigst hos
Iver Kristensen,
Østerg. 131, Skive.

Godtkøbs-Udsalg.

Fra i Dag udsælges hele mit Lager af

*** færdigsyet Fodtøj ***

til Indkøbspris; da Lageret er nyt findes ingen overgemte Varer.

Salget sker kun mod Kontant.

Min Træhandel anbefales.

Jensen-Mogenstrup,
Brogade — Brønderslev.

Brønderslev!!!

Køb i egen Interesse kun Deres **Uhre & Kæder** hos

Uhrmager N. Horseby.

Send mig Fotografier, Postkort eller **Billeder** af Personer, Landskaber, Værelser, Ejendomme, Dyr osv. Jeg leverer da et virkeligt Fotografi, et forstørret Billede, for hvis Lighed, fine Udførelse og store Holdbarhed garanteres.

Almindelig Kæmpestørrelse 2½ Kr., dobb. Kæmpestørrelse 5 Kr.

O. Sørensen,
Karenslund pr. Alken, Jylland.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Danmarks største og ældste Cycleimport
15,000 Cycler solgt i et Aar,
leveser i Aar den bedste Cycle til den billigste Pris.
5 Aars skriftlig Garanti.
Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franko.
Jens Nielsen,
Vestervoldgade 7, København K.

gerne bliver transporteret paa deres egne Rygge mange Mile over Bjergene fra Øens eneste Havn.

Mange Fanger omkommer under denne skrækkelige Rejse enten ved det anstrengende Arbejde eller for de raa Slavefogders Piske.

Ligene bliver ladt tilbage paa Stedet, og der vises ingen Naade eller Skaansel mod de døende.

Hvis nogen tror, at dette er overdrevet, vil jeg henvise til Dr. Petris Aarsberetning fra det geografiske Selskab i Bern 1883—84.

Det første Hold Straffefanger blev sendt til Sakholin i 1869. De marscherede hele Vejen gennem Sibirien, og over Halvdelen af dem omkom under Vejs, medens Resten var halvraadne af Skørbug eller uhelbredelig Sindssyge.

Nu bliver Fangerne sendt derhen med Skib fra Odesse, men deres Lidelser er, skønt kortere, alligevel saa frygtelige, at Stakkerne siger, at de hellere vil marschere over Land.

Øens Guvernør har ubetinget Raadighed over deres Liv og Død, og som de fleste andre russiske Guvernører er han en raa Tyran.

Fangerne arbejder med Lænker ved Hænder og Fødder, og det mindste Tegn til Ulydighed straffes med Døden.

Den vigtigste Grund til, at Regeringen har valgt Sakholin til Straffekoloni, er Visheden om, at Fangerne snart vil dø, og at de ikke saa let kan undslippe.

Alligevel forsøger ca. 16 pCt. derpaa, men de fleste bliver rigtignok fanget igen af de indfødte, der anspores dertil ved Løfter om Belønninger, 10 Rubler for en levende Fange og 5 for en død. Der er i den Anledning bleven udleveret Rifler til dem, og de har Ordre til at skyde de undløbne Fanger, hvis de gør den mindste Modstand, og da Døden forekommer dem at være bedre end igen at underkastes Tortur i Fængslet, kæmper de i Reglen for Livet.

Men trods de forfærdelige Farer og Vanskeligheder er det dog lykkedes nogle at naa ud til Søkysten, hvor de har lavet sig en Tømmerflaade og er bleven optaget af en af de amerikanske Hvalfangere, som fisker der.

For nogle Aar siden lykkedes det en Fange ved Navn Kamoloff at komme over Isen paa det smalle Stræde, der adskiller Øen fra Fastlandet. Saa spadserede han i to Aar over Bjerge, Floder og Stepper — Gud ved hvorledes —, stadig dreven af Ønsket om at gense Hustru og Børn, indtil han omsider naaede sin Fødeby. Her forblev han hos sin Familie en kort Tid, men en af hans Naboer forraadte ham, og han blev da atter ført for Retten.

Da han blev dømt til at føres tilbage til Straffekolonien, løftede han sine Hænder op mod Himlen og udraabte:

„Isen, Floderne, det stormfulde Baikal, de bjerghøje Snedriver havde Medlidenhed med mig, ja, selv de hungrige Ulve lod mig passere, Mennesket alene er ubarmhjertig og forraader mig".

Denne lille Historie er den rene Sandhed, og Begivenheden foregik i det „kristne og civiliserede Rusland". Om den ulykkelige Stakkel naaede den levende Grav igen, derom melder Historien intet.

---

5. Kapitel.

Ivan Alexieff var paa ingen Maade Skyld i Moses' Arrestation. Det var i Virkeligheden en Følge af den Panik, der havde grebet de

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning

(Mikkel Andersen),

Bredgade — Brønderslev.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædevæveriet i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.

Forlang Tilbud.

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en **ny Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til

Cyklehandler **Alfred Hansen,**

— Eiby St. —

Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Alle bør læse:

„Tyendets Stilling i Samfundet"

af Carl Westergaard.

Pjecen (32 Sider) faas paa

„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.

Pris 25 Øre.

„Tyendebladet"

er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,

Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser. Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.

Ærbødigst

H. P. Hansen,

Fangel St., Fyen.

Stort Udvalg i

Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og **Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer** og **Strenge.**

I. G. KREUTZER,

Bog-, Papir- og Musikhandel,

Telef. 108. Torvet, Middelfart.

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —

Største Lager af

- - Manufakturvarer. - -

Billigste Priser.

Th. Olrik.

Cykler paa Afbetaling. Skriv til **E. Christensen,** Tveden Ørum, Brønderslev. Vedlæg et 10-Øres Frimærke til Svar.

Koopmanns Margarine er over alt!

Fodtøj

repareres bedst og billigt i

Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,

Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.

Saaler & Flikker paa ½ Time.

1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

* * * * Stjerne-Øl * * * *

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb ikke

Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr.	65,00.	Lyslygter	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad	-	4,00.	Gaslygter	-	2,25.
Dæk med Kanttraad	-	5,50.	Kjolenet	-	0,65.
Slanger	-	2,50.	Fodpumper	-	1,00.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.

St. Pederstræde 28. København.

Fangel Cyklefabrik.

Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.

Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.

Telefon: Bellinge Nr. 8.

H. Hansen.

Skotøj

købes **bedst** og **billigst** hos

Carl Hansen Dall's Eftf.

(J. Chr. Petersen),

Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

russiske Embedsmænd, og som hyppigt bryder ud paany i Rusland.

Man bliver saa opskræmt ved den blotte Hvisken om Komplot og Forræderi, at man lader foretage Arrestationer i massevis.

I dette Tilfælde behøvede Politidirektøren, Peter Alexieff, tilskyndet af sin Velynder, Grev Snooroff, kun det ringeste Paaskud til at kaste sig over Jøder, hvem Spejdere udpegede som Deltagere i en Sammensværgelse, og naar han først havde faaet dem i sin Magt, var det den letteste Sag af Verden at lave nogle Beviser imod dem. Det kostede kun nogle Rubler.

Men om end Ivan ikke havde været Skyld i sin Rivals Fald, glædede han sig dog derover, thi han tænkte, at Skæbnen begunstigede ham, og at han nu vilde faa mere Held af sin Bejlen til Rachel. Han lod imidlertid dog tre —fire Uger gaa, før han gjorde noget Forsøg paa at faa hende at se, men saa begav han sig til Aromos Hus.

Nu havde Aromo, der vidste, hvad der var foregaaet paa Balnatten, og hvilke haarde Ord og Trusler Ivan havde ytret, ganske naturligt en Mistanke om, at Ivan havde haft en vis Andel i Moses' Arrestation. Han modtog ham derfor med Værdighed og Kulde, idet han sagde:

„De har en Gang gjort mig en Tjeneste, og mit Hus' Gæstfrihed skal ikke blive Dem nægtet, men dog frygter jeg for, at De kommer som Fjende og ikke som Ven".

„Hvorfor tror De det?" spurgte Ivan noget skarpt, som om han følte sig trykket af den blotte Mistanke.

„Ivan Alexieff", svarede Aromo, idet han stod med foldede Hænder foran ham, „det ligger ikke for mig at gøre nogen Mand Uret, men min Tanke er, at det er ved Dem, at vi har mistet Umonski, og at Rachel sørger for en, der er død, og ikke vil lade sig trøste".

„Ved min Ære, De gør mig Uret deri", udbrød Ivan med et Eftertryk, der fik Aromo til at vakle i sin Tro. „Jeg siger atter, at De gør mig Uret", fortsatte Ivan med større Varme, „og hvis jeg ikke taler Sandhed, saa gid min Tunge maa lammes".

„Jeg tør ikke tvivle paa det. Giv mig Deres Haand", sagde Aromo med en Hjertelighed, der ikke lod nogen Tvivl om hans Oprigtighed.

„Hør mig", svarede Ivan, idet han traadte et Par Skridt tilbage. „Lad os forstaa hinanden. Jeg fægter ikke med nogen i Mørke eller bag hans Ryg, og ingen, hverken Jøde eller Hedning, skal sige, at Ivan Alexieff er en Kujon. Paa ingen Maade, hverken direkte eller indirekte, har jeg været Skyld i Umonskis Fald. Men jeg tilstaar, at det glæder mig. Han var min Rival, og som min Rival var han min Fjende. Derfor glæder jeg mig ganske naturlig over, at han ikke mere kan komme mellem mig og Genstanden for min Kærlighed".

„Det er underlig og uforsvarlig Tale —"

„Hvorfor uforsvarlig? Ligger ikke Afgørelsen hos Deres Datter?"

„Men hun har skænket sin Kærlighed til Moses; hvorfor tragte efter noget, som er umuligt at vinde?" sagde Aron strængt.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 35. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 31. Maj 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Til Landarbejderne!

—:—

Gaar du bag Ploven derude,
hvor Blikket ej standses af Husenes Sten,
og Luften du aander er mere ren,
— eller du staar bag Maskinen
i Storstadens travle Fabrik,
samme Kaar i din Trældom
du i Livsgave fik.

Se, hvor Traaden binder
os Arbejdets Mænd fra Land og fra By
sammen, i Kampen frem mod det ny;
ja, fælles er hele vor Stræben.
De Savn, som du saa taalsomt bar
var dem, som dybt i mit Hjerte
Oprørets Runer skar.

Og har du en Fa'r eller Mo'r
med fattige Tanker, men hæver som Jern,
der altid tog fat som eneste Værn
mod Sultens Knurren i Maven.
Jeg kender de knugede to,
det daglige Syn har rystet
mig af Nøjsomheds Ro.

Ræk mig kun dine Næver.
De Fingre som knuger dem fast, Kammerat,
tilhører en, som altid parat
gensidig støtter i Striden.
Land og By falder bort,
naar Kampen den gælder Sejren
mod Tusindsaars tunge Tort.

Hans Laursen.

Materialisme.

—:—

Det er gaaet, som jeg havde tænkt mig: En Del er bleven forarget over min sidste Artikel om „det første fornødne".

Jeg vidste godt, at alle, som er Tilhænger af den gamle Anskuelse, vilde sige: Det er ganske forkert, der er noget, som er mere vigtigt end det at faa Føden. Det er noget ganske underordnet. Det bør ikke være vor første Stræben!

— Saaledes vil alle, der ikke har prøvet at lide nogen Mangel, sige. De har ingen Forstaaelse af dette Spørgsmaal. Det

Carl Bagger

kan kun de have, som ved, hvad det er at savne de materielle Goder.

Der var engang en klog Mand som sagde, at det var op af det fyldte Trug, at al Kultur voksede! Og det er efter min Mening rigtig.

Først naar Folk har naaet at gardere sig økonomisk, begynder de at tænke paa videregaaende Kultur, saasom Kunst, Literatur m. m.

Det kan man iagttage ved at studere de forskellige Landes Historie.

Tusinder af Eksempler fra det daglige Liv siger os forøvrigt det samme.

Prøv f. Eks. at spørge de mange Arbejdsløse i Hovedstaden om, hvad det første fornødne er, og de vil sige: Det er at faa noget at spise!

Saaledes vilde de sige, og det er ikke mærkeligt.

Det er kedeligt, fordi Folket i et saa rigt Land som vort burde være optaget af noget mere vigtigt end det at faa noget at spise. Men de økonomiske Forhold fremtvinger denne Anskuelse, og det er der ikke noget at sige til.

Først naar alle er garanteret det daglige Brød, vil den materialistiske Anskuelse omforme sig en Del. Menneskene vil da lære at forstaa, at det med at faa Føden er noget naturligt og selvfølgeligt, og de vil da sætte den personlige Udvikling som det højeste.

Men indtil det sker, vil Arbejderne sige: Det vigtigste for mig og min Familie er, at vi hver Dag faar noget at spise, ellers er Tilværelsen intet værd!

Det samme gør den udmærkede Forfatter Laurids Bruun gældende i sin Bog „Den evige", naar han siger:

„Hvorfor har de dog brugt de Kræfter, som var givet dem for at lindre Menneskers Nød, til at skabe skønne og pragtfulde, men overflødige og unyttige Ting?

Om de havde ventet med at slibe Ædelstene møjsommeligt til, indtil de med Spaden havde slebet al Muldjord saa myg og føjelig som en Have, —

Og de havde ventet med at skære kostbart Træ i kunstige Mønstre, indtil alt godt og nødvendigt Bohave var tømret sammen efter Menneskers Behov, —

Om de havde ventet med at garve sjældne Skind, vaske dem og berede dem til Rigfolks Lyst, indtil de havde virket saa meget nødvendigt Klæde, at ikke en eneste Menneskebroder følte Kulde i sin Krop, —

Om de havde ventet med at lægge deres Kræfter i alle disse pragtfulde, men overflødige og unyttige Ting, — til alt det var virket, som lindrer Menneskers Nød".

Det er den samme Anskuelse, der her gaar igen: Først det materielle, siden det andet! — —

I „Folkerøsten" har Hr. Redaktør Baarris taget stærkt til Genmæle mod min Anskuelse. Han mener, det er noget antireligiøst. Nej, det er det ikke. Det er kun en materialistisk Anskuelse, som ingen kan omstøde.

Hr. Baarris skriver:

„Carl Westergaard og de mange, der taler som han, er gaaet over Grænsen for, hvad de med deres Viden og Erfaringer kan staa inde for, og deres Ord staar ikke til Troende, fordi de ligger udenfor Sandhedens Grænse. At de ikke desto mindre gerne kan vinde betydelig Tilslutning, ligger i, at de appellerer til den Oprørslyst mod Sandheden, som ligger i ethvert Menneske, og som hænger sammen med det onde i Mennesket. Den Alliance med Løgnen er desværre bleven saa almindelig i den socialistiske Presse, naar Talen kommer ind paa kristelige Omraader".

Nej, Hr. Baarris, jeg vil hverken appellere til Oprørslyst mod Sandheden eller alliere mig med Løgnen. Jeg siger kun Tingene, som de er.

Jeg har heller ikke sagt et Ord mod den religiøse Anskuelse, den er jeg ikke „uden Forstaaelse" af. Jeg vil kun hævde den Anskuelse, at det første, Menneskene maa stræbe efter, er at faa det godt økonomisk.

Det første og største er at faa noget at spise, saa maa alt andet komme som det kan. Det er den materialistiske Ansku-

else, og den er vi alle Tilhængere af. Men nogle af os vil ikke være ved det.

Carl Westergaard.

De umyndiges Røst.

—:—

Der kommer en Herre ind i Sporvognen med en lille Dreng, og det kan se ud, som om de kommer fra Begravelse. Drengen ser en Smule tankefuld ud. Saa siger han:

— Ligger Fætter Peter nu i Jorden?

— Ja.

— Jamen, Fa'r, I sagde jo forleden Dag, at han var i Himlen.

— Det er han ogsaa.

— Kan man baade være i Himlen og paa i Jorden paa en Gang?

— Ja . . . det kan man godt.

— Hvordan det?

— Ti nu stille. Det kan du spørge Lærerinden om.

Men Drengen vil helst have Besked straks. Han trækker derfor Faderen i Armen og siger:

— Aah, hvordan det, Fa'r? Hvordan det, hva'?

— Det er Sjælen, der kommer i Himlen, hviskede Faderen.

— Hva' er Sjælen?

— Det lærer du i Skolen.

— Næ, hva' er Sjælen, Fa'r?

Faderen utaalmodig:

— Det er det indvendige. Men ti nu stille.

— Det indvendige? Er det indvendige af Fætter Peter i Himlen?

— Ja.

Drengen sidder lidt og grunder.

— Jamen, saa maa Fætter Peter jo være helt flad nu?

— Ja, siger Faderen, og spiser et lille Smil.

Saa er Drengen rolig. Lidt efter henvender han sig til mig:

— Vi har været til Begravelse.

— Saah.

— I Gaar fik vi ny Pige. Vi faar tidt ny Pige. Hun havde en Kommode og en Kuffert og en Kasse, og Mo'r sagde ogsaa: det var da en Pokkers Masse Skrammel . . .

— Ti stille! lyder Faderens Røst.

Drengen tier. Men lidt efter er han der igen til mig:

— Vi kører i Sporvogn i Dag, men vi kører ogsaa tidt i Droske. Det er, naar Fa'r er fuld . . .

Faderen griber Drengen ved Haanden og forlader Sporvognen.

Jeg vilde nødig være Fader til denne Dreng.

Vort Oplysningsarbejde.

—o—

Ved Forbundets Kongres havde jeg forlangt Ordet under Forhandlingen om Oplysningsarbejdet, men frafaldt det igen paa Grund af den knappe Tid. Min Mening var da her i Bladet at fremsætte de Tanker, jeg ikke fik frem paa Kongressen.

Hr. Arne Møller er kommen ind paa nogle af de Ideer, som jeg sidste Vinter søgte at gennemføre, men som forhindredes ved Forsamlingshusbestyrelsens energiske Modstand. Men Hr. Møller tager paa et Punkt helt fejl af Retningen. Han mener nemlig, at vi — Tyendeforbundets Medlemmer — skulde søge at puste nyt Liv i de bestaaende Foredrags- og Ungdomsforeninger.

Dette er helt forkert!

For det første kan vi slet intet udrette der, da vi jo paa disse Steder betragtes som noget underordnet — et nødvendigt Onde, som man tager med for at faa Rammen fyldt. Vore Bidrag til Kassen kan de jo nok bruge, men saa „nicks weiter".

For det andet er der ikke andet at gøre, end at lade disse udlevede Foreninger dø, og det vil ganske naturligt ske for dem som for enhver Ting, der har overlevet sig selv eller ikke har fulgt sin Tid. Baade Foredrags- og især Ungdomsforeningerne har forsumpet sig i Lighed med mange af vore nuværende Højskoler. Andemaden gror livligt, og der er intet for os at udrette i disse konservative Gammelmandsforeninger!

Men tilbage til min Plan.

Sidste Vinter henvendte jeg mig til Bestyrelsen for Vonsild Forsamlingshus om Leje af en lille Stue i „Huset", almindelig kaldet Læsestuen (hvad den kun er af Navn). Den bruges kort sagt slet ikke. Min Mening med Stuen var, hvad jeg ogsaa klargjorde for Bestyrelsen, at faa Stuen til at svare til sit Navn.

Min Tanke var, at denne Stue Aaret igennem skulde staa til fri Afbenyttelse for vore Medlemmer, saa at de i deres Fritid ugenert kunde gaa og komme, som det lystede dem.

Der er altid nogle, som er foran andre i Retning af Oplysning, og vi skulle saa paa mange Maader søge at give vore unge Fæller et godt Plus i deres Fritid. Alle vi, der havde Dagblade og Tidsskrifter (vi var f. Eks. to, som tilsammen havde 4 Dagblade, 6 Ugeblade og 5 Tidsskrifter af oplysende Art), skulde og vilde saa stille disse til fri Afbenyttelse i Læsestuen, hvor de skulde ligge fremme til enhver Tid. En Del af os havde ogsaa Bøger, som ligeledes maatte benyttes, og andre Bøger blev der vel Raad for Tid efter anden. Tillige skulde der saa være Skriverekvisitter.

Desuden er der, som før nævnt, altid nogle, der er foran deres Fæller i mange Retninger, og de skulde saa yde Bistand f. Eks. ved Regning, Stil, Skrivning, Tegning o. l. Lærere og Præster skulde vi helst se at undgaa; en selvhjulpen Mand driver det altid videst.

Sluttelig skulde der som tankevækkende Adspredelse være nogle Brædtspil af forskellig Art, saasom Dam, Halma, Salta, Skak m. m. Og et skulde der være først og sidst, nemlig Ro for enhver især til at udføre sit Arbejde uden Forstyrrelse.

Dette var min Plan, som jeg gerne vilde, de forskellige Afdelinger skulde prøve. Planen er ikke vanskelig at gennemføre, i hvert Fald mange Steder; den værste Vanskelighed er at faa Lokalet, selv om det findes paa Stedet.

Var det Gaardmandsbørn, der der anmodede derom, var der saavist ingen Ting i Vejen; men til os vil de ikke en Gang gøre sig den Ulejlighed at give os Grunde for Afslaget.

Jeg tror nu, at den Plan, jeg har fremsat eller noget lignende er den Vej, vi skal foreløbig, saa kan vi kalde det Aftenskole eller Læsestue eller hvad vi synes. En Gang — maaske snart — vil Højskolen nok komme, og jeg vil betegne den Dag, vi naar dette, som en Mærkedag i Danmarks Kulturhistorie; thi det vil sikkert ikke blive ved én Skole. Den ene vil blive til mange.

Seest pr. Kolding, i Maj 1908.

Hjalmar Ejsing.

Benyt Søndagen

til Agitation for „Tyendebladet".

Skaffer hver Læser os en ny Holder, saa skal Bladet straks blive udvidet paany!

Fra Slagmarken.

—:—

Jeg har hørt,

at det ikke er saa helt ualmindeligt, at Gaardmænd og Proprietærer forbyder deres Folk paa det strængeste at holde deres eget Blad samt staa i vore Foreninger!

Det synes jeg dog er den stiveste endnu! Tænk engang: I Aaret 1908 er der i det Land, der efter sigende skulde være Verdens mest oplyste, endog have sin egen „Bondekultur", nogle saa brutale, at de vil forbyde Smaafolk at søge sig Oplysning og skaffe sig mere at leve af.

Saaledes er det. Saadan er mange Storbønder.

— Højskolen fortæller saa ofte de kan faa nogle til at høre paa det, at de har givet Bønderne deres Kultur og hele Dannelse. Mon de vil vedkende sig disse Udslag af Bondekulturen?

De samme, der for kort Tid siden sad paa Højskolens Bænke sang, at de vilde Frihed for Loke og Thor, praktiserer nu deres Højskole-Livsfilosofi ved at forbyde deres Folk at læse „Tyendebladet".

Hvad mon de vilde sige, om vi forbød dem at holde „Agrar-Dagbladet" eller „Aarhus Amtstidende"?

Lad os faa Navnene frem paa dem, der forbyder os at holde vort Blad. Lad os saa tage dem nærmere i Øjesyn. De fortjener en Smule Opmærksomhed i vort Blads Spalter. **En Landarbejder.**

En af dem!

Hr. Gaardejer Niels Tolstrup, Refsvindinge, har forbudt sin Karl at gaa til vore Møder og være Medlem af vor Forening!

Da han tiltraadte sin Plads 1. Maj var han Medlem. Nu er han gaaet ud. Det er grimt, at Hr. N. T. kan være saa brutal, men det er mere sørgeligt, at Karlen ikke har saa meget Ben i Næsen, at han kan give „Herren" det Svar, han fortjener at faa. **J. S.**

Fra Vestjylland!

Det vil vist vare længe, inden Tyendeorganisationen faar Indpas herude, skønt det haardelige trænges dertil. Arbejdstiden er meget for lang her, meget længere end i Østjylland. For os, som skal passe Hestene, brydes der op Kl. 5 og vi kan ikke fodre Hestene af inden Kl. 10.

Den er hyggelig, men alligevel faar de ikke saa meget bestilt, som de Steder, hvor der holdes op Kl. 6 Aften.

Tyendekamrene er ikke bedre i denne Egn; stadigvæk de samme mugne og kolde Huller ved Siden af Stalden med deres uundværlige Fjeldkasser til Senge; ikke engang en ordentlig Sengebund; men Halmen ligger paa det bare Lergulv. I saadan en Dynge Halm er der jo givaldig af Plads til Rotterne at yngle. Jeg har ogsaa været med til at grave 12 Rotter ud af saadan en Sengebund.

Lønnen er vistnok større her end i Øst-

jylland; men de har jo ogsaa Arbejdstid derfor.

Der er jo slet ingen Mening i, at vi ikke har Tid til andet end arbejde og sove. „Arbejd' aa sov, de æ fatte Folks Lov".

Det er mig en Glæde, at „Tyendebladet" gaar saa godt fremad.

Vi maa bide fra os, vi maa tiltvinge os det gode med Magt, for d'Hrr. Agrarer skal nok selv lade os beholde vore mugne Kamre og Fjeldkasser m. m.

Jeg skal nu i Sommer agitere saa meget som jeg kan for Bladets Udbredelse.

Med venlig Hilsen

A. Th. S.,
Sædding pr. Skern.

Fra Sabro-Afdeling!

Bevægelsen her ude gaar meget godt fremad. Stadig flere Medlemmer og flere Modstandere! Det er jo som det skal være. Agrarerne bliver bange og Landarbejderne finder hinanden, kommer til at kende deres Styrke.

Flere Gaardmænd kalder os og vor Redaktør nogle Drenge, som de ikke vil tale med. Vi skal nok vise d'Hrr., at vi er nogle farlige „Drenge", som de maaske vil komme til at bøje sig for med Tiden!

Før vi fik vor Afd., var de unge Arbejdere slemme til at drikke og holdt altid en farlig Støj, naar der var Dans. Nu siden vor Bevægelse har slaaet Rod, er næsten alle Afholdsfolk, og naar vi kommer sammen, er det altid fredeligt, roligt og alvorligt i den gode Forstand.

For at støtte vort udmærkede Blad har vor Afd. tegnet sig for en Aktie i Bladet. Resten af Pengene skal bruges til at købe Bøger for.

Vi har købt flere Bøger til vor Forening og vi vil have mange flere, bl. a. ogsaa den store og billige Bog „Socialdemokratiets Aarhundrede".

Vi hænger i med Agitations- og Oplysningsarbejdet. Og vi kan mærke det hjælper for hver Dag der gaar.

Nu begynder vi ogsaa at arbejde udadtil. Vi lader i den kommende Tid afholde en Række Møder her i Aarhus-Egnen. Jorden er beredt. Nu lægger vi Sæden. Og paa Sejrens Dag — den er ikke langt borte! — saa høster vi Frugten! —f.

Uforskammet!

Hos Gaardforpagter Niels Nielsen er en ung Karl bleven behandlet paa en daarlig Maade; han er bleven trukken en halv Snes Kr. af sin Løn, fordi han ved at være stillet til at styre en Vogn, kom til at køre mod Hjulet paa en Hakkelsemaskine, saa det gamle Hjul knækkede.

Saa var der straks en Lejlighed for denne Arbejdsgiver til at taa et nyt Hjul til smaa Penge.

Det skal bemærkes, at han selv havde befalet, at Maskinen skulde blive staaende! Selvfølgelig fordi han vilde ud over Karlen paa den Maade.

Om Morgenen stiller samme Agrar i Pigekammeret og tænder Lampen til Pigen. Derfra gaar han ned til Karlene for at faa dem ud af Vaarene. Skulde nogen af hans Folk have den Dristighed at sætte Krogen for Døren, er han Mand for at fjerne den. En Svend skal han ogsaa være til at skælde ud. Forresten mange smukke Dyder!

A. H.

En rar Hule!

Hr. Proprietær Buhl, Voregaard ved Aarhus, har nylig haft den Sorg at miste sine — 3 Karle. De rejste for 14 Dage siden, og nu staar den arme Mand i en sørgelig Kattepine. Han har ingen Folk. Og Husmændene vil ikke arbejde for ham. Ikke en!

Karlene maatte arbejde fra 4 Morgen til 10 Aften uden Hviletid. Det vilde de ikke finde sig i. To Karle vilde rejse.

En Karl, der var kommen om Aftenen før, sagde: Vel, saa gaar jeg sgu jeg!

Og det gjorde han.

Hr. Buhl vilde ikke udlevere den ene Karl sin Skudsmaalsbog. Saa tog de den fra Herren med Magt. Den ene holdt ham, medens den anden trak Bvgen op af Hr. Buhls Lomme!

Saa sagde Karlene Farvel og Tak og saa gik de.

— Hr. Buhl raser! **J. O.**

Polakkerne.

—o—

Vi har her paa Stevns 3 store Herregaarde: Marienhøj, Jullinge og Tryggevolde, hvor der er indført Polakker, hvis Antal er 20—30 Stykker paa hver af Gaardene.

Hvorfor er de kommen?

Ja, Forpagteren siger, at det er paa Grund af Mangel paa Arbejdskraft. Men vi andre siger, de er kommen som Skruebrækkere, ikke fordi jeg personlig hader disse Mennesker; men man maa absolut komme til at hade vor Lovgivning og de Stor-Agrarer, som arrangerer disse Forsendelser af fremmed Arbejdskraft, for de kommer dog væsentlig for at bruges som Middel til at undertrykke og tage Arbejdet fra os.

Hvis det skal blive ved paa den Maade, vil snart det meste af den danske Jord blive drevet af fremmed Arbejdskraft — eller Slaver.

Under den russisk—japanske Krig blev der skrevet en hel Del om den gule Fare; ja, den kan maaske komme i Form af, at d'Hrr. Stor-Agrarer faar i Sinde at indføre russiske, kinesiske og japanske Slaver.

Derfor maa det snart være paa Tiden, at der bliver sat en Stopper for denne Indførsel af fremmed Arbejdskraft, og det kunde gøres paa den Maade, at de danske Arbejdere, som arbejder sammen med dem, nedlagde Arbejdet og sagde til Forpagteren: „Vi arbejder ikke mere for jer, hvis I ikke afskediger disse Mennesker", saa hjælper net nok.

Det er jo en Kendsgerning, at de ikke kan klare sig med Polakker alene, da de saa godt som ingen Ting forstaar. Saa kunde vi maaske faa indført taalelige Tilstande paa vore Herregaarde Landet over.

At de ikke kan faa tilstrækkelig Arbejdskraft med den Dagløn og Arbejdstid, kan jeg saa godt forstaa.

Maa jeg saa blot føje en lille Bemærkning til Slut angaaende Tyendeloven: Lad os ikke vente os noget af Tyendekommissionen, for med den Regering dens „Reform"parti, kan ikke andet end nedsætte Kommissioner. De er i det hele taget slet ikke beslutningsdygtig, uden at de skal høre gode Raad opadtil, i Stedet for at de skulde søge dem nedadtil.

Tjenestekarl **Frederik Andersen,**
Arnøje, Storehedinge.

„Arbejdet adler Manden".

—o—

Det er et sandt Ord i sin rette Betydning: Vi skulde alle tro og samvittighedsfuldt udføre den Gerning, der er os paalagt; men det er mange Gange ikke let at gøre det med den Lyst og Vilje, som vi curde. Og hvorfor ikke.

Fordi vi Arbejdere bliver betragtet som en Slags ringere Væsener end Arbejdsgiverne.

Vi som tjener, maa jo mange Gange arbejde over Fyraften, særlig om Sommeren, uden at det bliver paaskønnet. Men mærker Tjenerne, at hans Overarbejde blive paaskønnet og Husbonden vil føje dem i hvad det er og kan blive til deres Gavn og Glæde, selv om det undertiden skulde blive paa hans egen Bekostning, det vil faa en god Indflydelse paa Tjenerne, i alt Fald paa de fleste. De vil ikke mærke det, om jeg maa bruge saa stærkt et Udtryk som Trælleaag paa sig, og hvad er det vel andet.

De siger nok, vi har vor fri Villie. Jeg giver ikke ret meget for den fri Villie, vi har. Skal vi i Byen en Søndag, maa vi pænt spørge: Maa jeg gaa derhen?

Det kalder jeg ingen fri Villie.

Nej, vi vil have noget mere Rət, vi vil ikke nøjes med at blive puttet ind i nogle Kamre, hvor Rotter og Mus huserer, og mange Steder er der vel ikke engang et Vindue til at lukke op.

Saa er der Folkestuerne. Alene Ordet er nok til at gøre Forholdet mellem Husbond og Tjenere utilfreds, for paa de store Gaarde, hvor Folkestuerne findes, maa Folkene jo anses for en Art ringere Væsener, som man maa have et særskilt Rum til, ligesom man har til Gaardens øvrige Besætning af Heste, Køer og Svin. Og det er let at se, at en Folkestue er en Mellemting mellem en Dagligstue og Hestestald. Og hvordan ser saa d'Hrr. Gaardmænds Folkestue ud? Jo, der er Steder, hvor der ikke er nær saa rent som i Kostalden, og hvad Møblerne angaar, saa er det for det meste indskrænket til en gammel rusten Kakkelovn foruden Bord og Bænk; det er hele Bohavet. Hvorimod inde i Husbondens Dagligstue er der fuldt op af Chaiselonguer, Sofaer, Gynge- og Lænestole.

Vi har ogsaa Skønhedssans, og vi sætter stor Pris paa, at den Stue, vi skal opholde os i i vor Fritid, er hyggelig, pæn og ren, hvilke tre Dyder for det meste mangler i en Folkestue.

Kan man undre sig over, at det onde og daarlige kommer op i Menneske, naar han mærker, at han ses over Hovedet af Folk, som kun har det forud for ham, at de er Gaardmænd eller Gaardmandskoner; det vil sige: de ejer maaske en lille Smule mere end ham, eller de holde sig ikke for gode til at drage Fordel af Tjenernes Arbejde, men de holder sig ogsaa for gode til at være i Stue sammen med ham.

Th. Thomasen,
Hækkebølle, Aarup, Fyn.

Kampen mod Underklasserne.

—:—

Hver Gang Underklasserne tager et Skridt i Retning af at forbedre deres materielle Livsvilkaar, søger Overklasserne og Magthaverne med alle Midler at holde dem ned. Saaledes ogsaa med den nu rejste Tyendebevægelse, hvorved Danmarks Tyende- og Landarbejderklasse søger at opnaa en mere menneskeværdig Tilværelse og højne og oplyse deres Stand.

Storbønderne og Proprietærerne raser mod vor Bevægelse og forsøger af al Magt at lægge os Hindringer i Vejen; men jeg tror snarere

deres Modstand gavner os, thi den vækker Energien og Kamplysten til at være med, hos Tyendet.

Det skal jo hedde sig, at Tyendet er nogle utaknemlige Asener. Men nu kunde en af disse Proprietærer eller forfinede Gaardmænd bare prøve en Tjenestekarls Kaar et Aars Tid, saa vilde de ganske sikkert faa et andet Syn paa Sagen, naar de hver Dag, der oprandt, var viet til det stadige Slid og mange Steder fik en daarlig Føde; naar f. Eks. de hver Aften fik Melkegrød til Nadver og de vidste, at inde i de pænere Stuer sad Herskabet eller Gæster og delikaterede sig med det bedste, Huset formaaede, medens de, der var Arbejdskraften og Opretholdelsen af det hele, ikke fik stort mere end Hundeføde; naar de hver Aften krøb ind i de stinkende Hummere ude ved Kvæget og puttede sig ned i de klamme og mugne Sengeklæder og de til Tider maatte tage noget over Hovedet for skærme sig med Vanddraaberne, der fæle og raadne sad og lurede oppe under Loftet, og paa Ydervæggene sad der ved Vintertid tykt Rimfrost, der om Sommeren forvandlede sig til grøn og gul Skimmel.

Det kan jo heldigvis ikke nægtes, at der ogsaa findes gode Pladser med gode, sunde Forhold; men som de her fremdragne findes der Tusinder af Pladser i vort Land.

Og se disse Forhold er det vi gennem vor Bevægelse vil til Livs; thi da d'Herr, som byder deres Folk slige Livsbetingelser, ikke selv vil gøre det ringeste for at forbedre, maa vi tvinge dem dertil, thi at de ikke kan se det umenneskelige heri, kan vi ikke tro, da de selv har faaet Øjnene op for, at det er sundt og skønt at bo i lyse, luftige og pyntelige Værelser og bygger derfor villalignende Stuehuse.

Jeg saa saaledes hos en Gaardmand et fint og hyggeligt Stuehus, som Familien, der kun bestod af Mand og Kone, havde til deres Raadighed, medens Folken, ja Pigen boede da under samme Tag som Herskabet, men det vil sige, hun sad i mørk Arrest under en Trappe i en sammentømret Fjeldkasse uden anden Dør eller Vindue end en Lem, som Pigen maatte krybe ind og ud af; det var al den Plads, som kunde undværes til hende. Karlene var baaset i et elendigt Hul ude ved Stalden, der trodser enhver Beskrivelse.

Jeg er sikker paa, at Manden vilde anse et saadant Hul for et farligt Opholdssted for sine Svin; thi jeg bemærkede, at han havde et lyst, rummeligt og velindrettet Svinehus.

Nej, det vi først og fremmest maa søge at skaffe, er bedre og sundere Kaar og en kortere Arbejdstid, saa vi kan faa Tid til Oplysning og Dygtiggørelse af vor egen Personlighed; thi naar Tyendet naar frem til mere Oplysning, bliver det Løgn, at nogen kan byde os slige Forhold. Derfor søger vi, i Stedet for at tage Flugten fra det hele, som mange paa Grund af de daarlige Kaar gør, at gøre det mere lyst og sundt for de smaa i vort Land, til Gavn for Samfundet og hele vort Laad, og derfor gælder det om, at vi er med alle, at alle maatte se og forstaa Betydningen af vor Bevægelse.

Vi maa naa til at have Tyendeforeninger overalt og „Tyendebladet" ind i hvert Karle- og Pigekammer; naar først vi er naaet saa vidt, at vi paa alle Maader er ligestillet med andre Samfundsklasser, kan vi fuldt ud sige som Jeppe Aakjær:

„Saa pløjer vi muntert vort bølgende Land,
naar først vi har friet vor kuede Stand
fra Tusindaars Trældommens Nat".

Peter Langeland.

Politisk Interesse.

—:—

Dagspressen.

—

Tyendet og Landarbejderne, som enhver Underklasse overhovedet maa fremad paa de 2 Ben, der hedder den faglige og den politiske Organisation og Bevægelse. De er begge lige nødvendige. Vi maa benytte os af politiske Magtmidler for at gennemføre vore Krav. Det kunde vore Modstandere lide, om vi var saa sløve og uforstaaende, at vi lod dem alene om Politiken og Statsmagten.

Det vigtigste Middel til at vække politisk Interesse og Forstaaelse er Dagspressen og politiske Møder. Vi maa derfor ikke indskrænke os til blot at holde „Tyendebladet" og at være i „Tyendeforbundet", men maa læse denne Dagspresse og være politisk organiseret. Vi maa tilegne os mere politisk Kultur.

Det er naturligt, at vi slutter os til det politisk Parti og læser den Presse, der bedst støtter os.

At dømme efter de Referater, de forskellige Partiers Presse har leveret af Forbundets Kongres i Aarhus forleden, er det ikke vanskeligt for os at træffe vort Valg.

Regeringsbladet „Aarhus Amtstidende" afslører sig selv gennem et fordrejet og usympatetisk Referat fra Kongressen, der har gaaet rundt i andre Regeringsblade, f. Eks. „Aalborg Amtstidende". Det indeholder næsten ingen Realitet og ganske lidt af de vedtagne Resolutioner og omtaler mere end refererer, hvad det mener, der kan tale til Ugunst for de, der talte Underklassens og Tyendets Sag. Det kan naturligvis ikke gaa an for de store Gaardmænd og Proprietærerne at referere alt for meget af Tyendets Forhandlinger.

Det mener vist nok selv det bærer sig ganske fiffigt ad, naar det anvender Højres gamle Fif, der i sin Tid fremstillede de menige Venstrebønder som brave og rettænkende Mennesker, men de forførtes af disse ryggesløse og samvittighedsløse Førere, og Højres Fordring var derfor, at de skulde skille sig af med disse Førere, saa vilde Venstre have en smuk Fremtid for sig.

Har man lidt Humør, saa morer man sig.

Andre af Regeringspartiets Blade har blot leveret en ganske kort Omtale af vor Kongres, der er som et velment Spark i Enden.

Det er den radikale, og den socialdemokratiske Presse, der har leveret det mest udførlige, korrekte og sympatetiske Referat. Efterhaanden som vi stiller vore Krav, klarer det sig, fra hvilket Parti vi kan vente mest Støtte, og det følger af sig selv paa Forhaand, at Proletariatet, Underklassen paa Land og i By hører sammen som den Sommer og den Eng. At de finder hverandre, naar begge Partier først for Alvor begynder at tænke over deres Stilling og at sætte de sociale Problemer under Debat, det kan ingen Magt, ingen Taktik, ingen Agitation, ingen fordrejede Referater og Fremstillinger forhindre; men vore fælles Modstandere eller lunkne Venner skal nok besørge det.

Vi maa tillige bruge Dagspressen i stor Udstrækning til at fremme vor Sag ved at skrive i den.

Til Slutning vil jeg minde om den afd. tyske socialdemokratiske Fører Liebknechts Ord, der kan tjene til Anbefaling at holde „Tyendebladet":

„Den Arbejder, som i Stedet for et Arbejderblad holder et Kapitalistorgan, begaar et aandeligt Selvmord, en Forbrydelse mod sine Kammerater, et Forræderi mod sin Klasse. Pressen er i Dag Undertrykkernes virksomste Middel. Men skab et sligt stærkt Vaaben, saa skal Pressen blive det virksomste Middel til Arbejderklassens Befrielse.

Naar det arbejdende Folk ophører med at understøtte Fjendens Organer og naar det gør for sin Presse, hvad det hidtil har gjort for Modstandernes, da er Sejrens Vished i vore Hænder. Kapitalistpressen kan kun overvindes gennem en af det arbejdende Folk med alt Eftertryk understøttet Presse".

Niels Mortensen, Gedsted.

En ny Kulturtype.

—:—

Det er mærkeligt at se, hvorledes den Grundtvigske Højskole, saasnart den ikke holder sig nær det Levende i Tiden, bliver stillestaaende.

Livet kræver sin Ret.

Nu forleden var der Tyendekongres i Aarhus, hvor 75 Repræsentanter fra Landets forskellige Egne forhandlede deres Interesser, bl. a. Oplysningsspørgsmaalet.

Man var ikke fornøjet med Højskolen i dens nuværende Skikkelse.

Nu er det for det første meget glædeligt, at Tyendet vaagner. Dernæst er det klart, at man ikke kommer udenom de Krav, 240,000 organiseret Tyende stiller, heller ikke m. H. t. Oplysningssiden. Og det skal blive interessant at se, om det Hele vil føre til nye Kulturformer, til Reformation eller Revolution overfor den bestaaende Højskole.

Jeg mindes tre Fraser i Højskolens Udvikling.

I min allergrønneste Ungdom mødte den mig som noget fagert, lifligt, romantisk-skønt. Jeg husker tydeligt Indtrykket af de blonde Piger med de milde Øjne og de varme Stemmer, da de Sang efter et Foredrag — det første, jeg hørte — af Forfatteren Anton Nielsen om Bjørnsons Arnljot Geline. Højskolen vilde føre Bonden, den jevne Mand i det hele, til ideelt Syn og høj Stræben. Højskolen var i Spidsen. Det var Alvor for den. Den vovede noget. Den udsatte sig for Haan og Fattigdom, fordi den hellige Ild brændte i deres Hjerte.

Jeg mindes dernæst, hvorledes Højskolen, da vort Folk i Provisorieaarene stod i den haarde Kamp for sin Ret, var paa Folkets, paa Rettens Side. Den Gang tog man ikke fejl af, hvor Højskolen var at finde. Ogsaa i den Fase var Højskolen til Stede, hvor Kampen stod, hvor det Levende strømmede i Tiden.

Nu derimod, da det Sociale er det Centrale, nu da helt nye Folkelag rykker frem, dem, man med et samlende Udtryk kunde kalde Udmarksfolkene, nu har Højskolen hængt sit Glavind paa Væggen over Højsædet. Højskolen sidder gennemgaaende stille, ligegyldig eller endog modvillig. Den er ikke i Spidsen mere.

Derfor kan jeg godt forstaa, at Tyendet, den tjenende Ungdom, saa meget mere, som den ikke har nogen Erindring om de foregaaende Fraser, kunde ønske en Højskole, der var mere i Flugt med Tiden, end Højskolen almindelig er. Det er naturligt, at Tyendet ikke er glad for en Skole, der gennemgaaende er konservativ paa alle Punkter og saaledes mere er mod end med Udviklingen.

Navnlig kan jeg forstaa, at Tyendet ønsker en Ungdomsskole, der viser, en virkelig Varme for og Forstaaelse af sociale Strømninger, af selve Tyendets tilsidesatte Stilling, af Udmarksfolkenes hele Bevægelse.

Jeg tror at kunne angive nogle Linjer og Punkter for en Højskole efter Tyendets Sind.

Det Religiøse, som er den ene bærende Hovedsøjle, fjernes. Dagen begynder ikke med Bønner, Salmer og med Fremsigelsen af en Trosbekendelse. Skolen er ingen Kirkeskole. Ikke en Forkynder af Grundtvigsk Livssyn. Ved Antagelse af Lærere kræves ikke, at de fremfor alt skal være Kristne. Den ny Højskole sætter mere Pris paa et bravt Menneske end paa en rettroende Kristen, naar de to Ting er skilt ad. Lærer og Elev kan have, hvad Tro de vil; det vedkommer ikke Skolen. Bønnen hører Lønkamret til. Der dyrkes ingen officiel Religion. Det religiøse Liv faar Lov at gro i Stilhed eller at dø i Stilhed.

Dernæst fjernes den anden Hovedsøjle i den Grundtvigske Højskolebygning: det Nationale. Det Nationale som Skolens Sag. Odin og Thor og Holger Danske vil ikke kunne blive den ny Højskoles Symboler. Den vil heller ikke have den mindste Svaghed for Sabler og Uniformer. Den vil være afgjort fredsvenlig og lige saa afgjort en Modstander af Militarismen.

Den ny Højskole vil fra Fødslen være naturbestemt imod Kirkemagt og Krigsmagt.

Den vil være imod al Avtoritetsvæsen. Den vil være respektløs.

Naar saa de Unge har ryddet Pladsen i deres eget Sind — thi det er ikke Meningen at jævne den bestaaende Højskole med Jorden; den staar, til den falder — saa skulde en Højskole opføres i en ny Stil.

Den nuværende Højskole er religiøs-national; den ny vil være human-social.

Den vil først og fremmest forstaa de Tidesatte, de Fattige, Udmarksfolkene. Dem, der bo'r længst ude ved Ræv og Hare, dem, der med deres Træskoringe slider de mange Stier, der fra Herregaardene og Bondebyerne fører ud til Hytterne, dem, der lever af Margarine og Futmælk, dem, der beder om Forladelse, naar nogen træder dem paa Tærne, dem, der aldrig tør protestere, dem, der kender Luthers lille Katekismus, men ellers ikke Forskel paa Højre og Venstre, dem, der trætte er sunkne i Sløvhed og Last, ogsaa dem, der kæmper mandeligt en Stridsmands stovte Kamp — dem, der taalmodigt bærer Livet.

Den ny Højskole vil kæmpe for disse Udmarksfolk og deres Børn, kæmpe for at udløse dem af Lænker og føre dem fra Tilværelsens Skygger ind, hvor Lyset skinner.

Og for at dette Maal kan naas i Praksis, vil den af yderste Evne, foruden at vække disse Klasser, søge at finde den bedste, retfærdigste, mest praktiske Ordning; der vil blive talt meget om Jordspørgsmaalet paa den Højskole.

I Stedet for det Nationale, vil det Sociale i den ny Høiskolebygning blive en Hovedsøjle.

Samtidig med at kæmpe for socialt at udløse Udmarksfolkene vil den ny Højskole søge at frigøre disse Skarer personligt, saa de ikke er bange for nogen verdslig eller kirkelig eller fritænkerisk Avtoritet — uden alene deres egen Samvittighed. Denne Skole vil bygge paa Personlighedens faste Bund sin anden Hovedsøjle, der ikke er det Religiøse, men det rent Humane. I den ny Højskole vil ingen Person, ingen Bog, ingen Idé, ingen Strømning være udelukket, fordi det ikke stemmer med det vedtagne Stempel. Den ny Højskole vil ikke være et Drivhus, i den vil man være udsat for al Slags Vejr og gro deraf, hver frit efter sin Natur.

Saaledes tænker jeg mig en Højskole efter Tyendeungdommens Sind.

Og den vil virke frisk og fornyende.

Den Skole, der har det Syn paa Udmarksfolkene, vil ikke mangle Varme og Begejstring, og den Skole vil heller ikke mangle Højhed, der kan lære Mennesket at vandre ærbødigt under Samvittighedens høje Bud.

Jeg ser en Række nye Højskoler, efterhaanden som Udmarksfolkene rykker frem.

Og jeg aner en ny Kulturtype, forskellig fra den Grundtvigske Højskoletype.

Johan Skjoldborg.

Agitèr

kraftigt for „Tyendebladet"s Udbredelse. Alle de udkomne Nr. paa Nr. 27 nær faas fremdeles. Send 50 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Vor Bevægelse.

—:—

Husk at agitere kraftigt

for Bladets Udbredelse. April Kvartal kan nu faas for 50 Øre. Der mangler kun det første Nr. Vi haaber, at mange vil gøre Brug af dette Tilbud.

Husk ligeledes at skaffe Bladet nogle smaa Annonce! Enhver Ven af Bladet maa støtte det saa godt de kan.

— Vi skylder Sandheden at meddele, at en Del af dem, som har nægtet at betale April Kvartal, senere selv har indsendt Beløbet, 75 Øre + Porto.

Det takker vi dem for.

Vi anmoder de øvrige venligst om at gøre lige saa — for Sagens Skyld!

Red.

— Tyendebevægelsen i Østsjælland vinder stadig Fremgang. I Søndags afholdtes der 3 store Møder paa en Egn, som alle var overdentlig godt besøgt. I Herstedvester var der arrangeret Friluftsmøde, hvor Fru Bjarnholt talte. I Glostrup Afholdshjem talte Frk. Elisabeth Jørgensen i den store Sal, som var fyldt af dn interesseret Forsamling. Ogsaa i Herstedøster holdtes et udmærket Tyendemøde.

— Glostrup og Omegns Tyendeforening afholdt Søndag den 24. Maj, Kl. 7½, et stort offentligt Møde paa Glostrup Afholdshjem.

Som Taler havde vi vor bekendte Agitator, Frk. Elisabeth Jørgensen, Kbhvn., som i et kraftigt Foredrag skildrede Fremgangen fra Aaret 1800 og indtil nu.

Foruden Frk. Jørgensen deltog tillige Martinus Sørensen og Reinholt Mac, som begge udtalte deres Interesse for Tyendebevægelsen og opfordrede alle, som ikke var organiserede, om at indmelde sig i Bevægelsen.

Vor Forening tæller nu 45 Medlemmer, altsaa dobbelt saa mange, som da vi begyndte.

Efter Mødet havde vi Dans til Kl. 11. Alt i alt morede vi os godt paa Afholdshjemmet. C. Larsen, Form.

— Efter Indbydelse af Foerlev Ungdomsforening talte Laurits Jensen, Svejstrup, i Lørdags Aftes i Foerlev. Han holdt et meget indholdsrigt Foredrag om Tyendets Stilling, hvor han udtalte, at vor Bevægelse var en Kulturbevægelse. Det gælder om at faa Underlaget gravet op, saadan at det kunde faa Lys og Luft. Det samme gælder vor Sag. Derefter gennemgik han vor Program, hvor han særlig omtalte Tyendeloven og de elendige Beboelseslokaler, som bydes Tjenestefolkene her ude paa Landet.

Efter Mødet foretoges en Del Indmeldelser til Svejstrup og Omegns Tyendeforening.

A. Mikkelsen.

— P. Pedersen er valgt til Formand for Faxe Afd. Til Lykke med Valget!

— Tyendeforeningerne i Bendstrup og Ommestrup ved Mørke holdt i Søndags et udmærket Møde med Forfatteren Johan Skjoldborg og Red. Carl Westergaard som Talere.

Skjoldborg holdt et ganske udmærket Foredrag.

Trods det daarlige Vejr, var der dog mødt ca. 100 Tilhørere.

— I Tjenneslev paa Sjælland bliver der i nær Fremtid oprettet en Afd. P. Stegenborg skal tale der Søndag den 14. Juni, Kl. 5. — Det er vor udmærkede Repræsentant S. Bach Ranum, Mørup, som leder Arbejdet.

— Tyendeforeningen i Refsvindinge havde Møde med Oplæsning i Lørdags af H. P. Hansen, Fangel. Der var stor Begejstring. Flere nye Medlemmer blev optaget. Afd. gaar godt fremad. J. S.

Uge-Kronik.

—:—

Agitationsmærkerne

udkommer om kort Tid.

Det kommer til at koste 2 Øre pr. Stk. Et Ark a 50 Stk. 1 Kr.

Saa snart de udkommer, bliver de tilsendt Afdelingerne til Forhandling

Vi haaber, at hver af vore Læsere vil købe et Ark.

Overskudet — vi haaber det bliver stort! — tilfaldes Forbundets Kasse og skal bruges til Agitation for Bevægelsen og Bladet.

„Normalarbejdsdag"

er Navnet paa en lille Pjece paa 8 Sider af Niels Mortensen, Gedsted, som er udkommen i disse Dage.

Den koster 10 Øre pr. Stk. Afd. kan faa den for 5 Øre pr. Stk., naar Betalingen indsendes forud.

Det nye Dagblad,

„Socialistisk Arbejderblad", udkom i Tirsdags.

Det har til Formaal at drive en stærk Agitation for Socialisme og mod Kapitalisme.

Forenings-Meddelelser.

Husk Mødet i Hadsten, hvor Red. Carl Westergaard taler paa Søndag Kl. 4 prc. Mød alle!

— Lørdag den 30. ds., Kl. 8, afholder Nr. Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening Møde paa Nr. Lyndelse Kro. F. V. Thygesen, Form.

— Møde i Tilst Lørdag den 30. ds., Kl. 8. Red. Carl Westergaard taler.

Korrespondance.

Til N. C N, Sulsted! De undskylder nok den lille Fejltagelse?

Til A. P. A.! Jo, ærligt talt, Du har Ret i, at det er overmaade lumpent gjort, at nogen kan være saa usle, at de vil snyde vort Blad. De vil nok læse det, men ikke betale det. Ja, det er en køn Moral!

Til H. J., Ejby! Du spørger, om der ikke kan tegnes Aktier i Bladet mere, da der hos jer er nogle Stykker, som gerne vilde støtte Bladet ved at tegne sig for en Aktie.

— Jo, er der nogen, der vil tegne sig for Aktier, bedes de kun skrive til Kontoret.

Med et halvt Øje

kan det ses, at „Tyendebladet" er et godt Annonceblad! Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore Tusinder Læsere ved at sende Deres Annonce til vort Blad!

☛ Gør et Forsøg! ☚

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

En yngre Karl,

som kan køre, og som vil deltage i alt forefaldende Arbejde, kan straks faa en god Plads til **høj Løn** hos Gartner **P. Westergaard,** „Hjortmoshus", Rødkjærsbro.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen, Fiskergade 3, Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.

Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Karle, Piger, Drenge og Malkerøgtere

søges straks og til November.

Fæstemand **P. J. Pedersen,**
Skrillinge pr. Middelfart.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

F. Borch's

nye Atelier,

Bropalæ 15, * Aarhus,

anbefales.

NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Et Billed'

smukt kan være
og tit vort Øje fryde,
men uden Ramme ikke
paa Væggen det vil pryde,
men Rammen faar De smukkest
og bedst, naar De gaar
til **Glarmester Thomsen,**
han **Volden 16** bor.

M. Thomsen,

Bogbinder,
Clemensstræde 8. Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Livets Hemmeligheder.

Af Dr. Th. Eberhardt.

Indholder bl. a.:

De fysiske Forhold i Ægteskabet. — Svangerskab. — Indskrænkningsmidler, deres Nytte og Skade. — Kønslige Sygdomme. — Onani. — Impotents — Abot. — Satyriatis og Nymfamani. — Aarsager til Ufrugtbarhed. — Kønsmodenhedens Indtræden. — Vejledning ved Fødsel. — Strafbare Kærlighedsforhold. — Moral og fri Kærlighed osv., osv.

Denne interessante Bog sendes overalt mod Efterkrav for 1 Kr. + 15 Øre i Porto, eller den sendes Dem franco i forseglet Pakke, naar De indsender 110 Øre i Frimærker. Skriv efter Bogen til

Skandinavisk Forlag, Aarhus.

AVERTER!

Bestil straks

„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

AVERTER!

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Jandrup Højskole,

Jandrup St. (v. Varde),
modtager Piger og Karle, November—April.

(Undervisning i Landbrugsfag og Uddannelse af Ledere til Gymnastik, saavel Karle som Piger).

Skoleplan sendes og Indmeldelse modtages

William Sieverts,
Forstander.

Bøger og Blade.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.

Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:
260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md., 20 Øre pr. Uge

Annoncepris:
Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

„Vestjyllands Avis"

er Navnet paa et Ugeblad, som begynder at udkomme til Maj.

„Vestjyllands Avis" har mange udmærkede Medarbejdere, som vil forsyne Bladet med virkeligt indholdsrigt Stof.

„Vestjyllands Avis" koster kun 75 Øre Kvartalet + Postpenge, og kan bestilles hos Postvæsenet eller paa Bladets Kontor i Ulfborg.

Redaktør: **Chr. Thomsen-Sjørup.**

!!! Tegn straks Abonnement !!!

Udgiverne.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Jeg nægter, at jeg tragter efter det umulige. Moses Umonski er dømt til Straffearbejde paa Den Sakholin. Kun faa, der kommer til Sakholin, vender nogen Sinde tilbage. Derfor er Moses død for Rachel. En Kvinde kan en Tid lang nære en død Kærlighed, men omsider varmes hendes Hjerte til Live igen. Jeg ønsker at fri til hende. Giv mig Tilladelse dertil, og jeg skal ærligt søge at vinde hende, og hvis det mislykkes, skal jeg villigt tilstaa mit Nederlag, og I skal ikke mere høre om mig".

Aron var øjensynlig dybt bevæget. Han kunde ikke andet end blive paavirket af Ivans Oprigtighed, men han elskede Moses, og dog vidste han, at Ivan havde sagt en frygtelig Sandhed, da han sagde, at kun faa Fanger vendte levende tilbage fra Sakholin.

Hvis Moses ikke havde været en Jøde, vilde det ikke have været umuligt at faa Dommen formildet ved Stikpenge; men naar Loven havde faaet fat i en Jøde, holdt den fast og slap ikke sit Tag.

Aron vidste alt dette og følte, at det vilde være mere end Daarskab at haabe, at Rachel og Moses nu vilde blive forenet.

Straks efter svarede han Ivan følgende:

„Jeg er Rachels Fader, og mit Barns Lykke er mig mere kostbarere end Lykke. Jeg ønsker ikke, at hun vedbliver at elske en død Mand, men selv om hun i Tidens Løb ikke mere sørger over Moses, er der et Svælg mellem Dem og hende".

„Hvorledes mener De?" spurgte Ivan hurtigt.

„De er kristen, hun er Jødinde".

„Men der er ingen Lov, hverken guddommelig eller menneskelig, som hindrer en kristen i at ægte en Jødinde".

„Sandt, sandt", mumlede Aron, idet han gik frem og tilbage paa Gulvet. „Jeg er en gammel Mand", fortsatte han, „og min Hustru er ogsaa gammel, og snart maa vi nedlægge dette Livs Byrder. Men før Enden kommer, vilde jeg gerne gøre noget for at sikre mit Barns Lykke. Og dog, hvorledes skal jeg gøre det? Ak, jeg ved det ikke, thi Menneskehjertet er falsk. Moses var paalidelig, men han er død for os nu — død, død!"

Den gamle Jøde var meget rørt, hans Stemme var bleven urolig, og han trykkede Lommetørklædet for Øjnene.

„Ja, Moses er død fo Eder nu", bemærkede Ivan, „og jeg vil indtage hans Plads — tillad mig at fri til Deres Datter".

„Min Datter skal tale for sig selv", udbrød Aron. „Jeg vil hente hende, og af hendes egne Læber skal De høre hendes Mening".

Han skyndte sig ud af Værelset og vendte kort efter tilbage med Rachel ved Armen.

Hendes Ansigt bar Præg af usigelig Sorg, og i hendes Øjne var der et fortvivlet Udtryk. Da hun kom ind i Værelset og saa Ivan, fo'r hun sammen og trykkede sig tættere ind til Faderen, som ikke havde sagt, at Ivan var der.

„De ser, at hun farer sammen i Deres Nærværelse og gyser tilbage for Dem", sagde Aron.

„Hvorfor er det saaledes, Rachel?" spurgte Ivan.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Odense.

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos
Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.
Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.

Bl. Annoncer.

Billeder fra Kongressen

faas for 1 Kr. hos
Fotograf **Borch,**
Aarhus.

Afd. paa Fyn,

som kunde ønske at være med til at danne en **Kreds** for hele Fyn, som agtes stiftet **Søndag d. 14. Juni, Kl. 11 Fmd.** Mødested: **„Folkets Hus" i Odense.** Meddelelse herom sendes til en af os undertegnede.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø.
Fodermester **M. Knudsen,**
Aabylund pr. Nr. Aaby.

Nr. Aaby!

Oplæsning afholdes paa Nr. Aaby Gæstgivergaard **Søndag d. 31. Maj, Aften Kl. 8,** af P. Ellekjær, følgende Stykke af Erik Bøgh: „Redaktionssekretæren".

Derefter **Bal** for alle organiserede Arbejdere i „Tyendeforbnndet".

Medlemskort maa forevises.
Entré 35 Øre.

P. F. V.
M. Knudsen,
Formand.

Sabro Tyendeforening

afholder Medlemsmøde 2. Paaskedag, Aften Kl. 9, og **Bal** samme Aften fra Kl. 11 til 4, hvortil de mandlige Medlemmer maa medtage en Dame og de kvindelige en Herr. Entre for en Herre 50 Øre og 35 Øre for en Dame.

NB. Nye Medlemmer optages.

P. B. V.
P. Fuhlendorff,
Formand.

„Klassekampen"

bør læses af ethvert Tyende, der interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

Udgivet af
Socialistisk Arbejderforening.

Pjecen (32 Sider) koster 25 Ø. og tilsendes franco mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker til Alb. Jørgensen, Østre Fasanvej 27³, Kbhvn. F.

Agitér for „Tyendebladet"!

Folkene mistede alt deres Tøj og havde ikke assureret! Saaledes slutter mange Meddelelser i Bladene om Ildebrande. Men det er dog en let Sag at faa forsikret. De behøver kun at henvende Dem til „Tyendebrandkassen"s Repræsentant i hver Sogn, som straks assurerer for Dem. Eller De kan sende et 5-Øres Brevkort til **„Tyendebrandkassen" i Næstved,** og De vil straks faa enhver Oplysning frit tilsendt. „Tyendebrandkassen" har enestaaende fordelagtige Betingelser og billig Præmie.

Danmarks største og ældste Cycleimport
15,000 Cycler solgt i et Aar,
leveser i Aar den bedste Cycle til den billigste Pris.
5 Aars skriftlig Garanti.
Forlang straks Katalog, som sendes gratis og franko.
Jens Nielsen,
Vestervoldgade 7, København K.

Godtkøbs-Udsalg.

Fra i Dag udsælges hele mit Lager af

*** færdigsyet Fodtøj ***

til Indkøbspris; da Lageret er nyt findes ingen overgemte Varer.

Salget sker kun mod Kontant.
Min Træhandel anbefales.

Jensen-Mogenstrup,
Brogade — Brønderslev.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billige Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

Send mig Fotografier, Postkort eller **Billeder** af Personer, Landskaber, Værelser, Ejendomme, Dyr osv. Jeg leverer da et virkeligt Fotografi, et forstørret Billede, for hvis Lighed, fine Udførelse og store Holdbarhed garanteres.

Almindelig Kæmpestørrelse 2½ Kr., dobb. Kæmpestørrelse 5 Kr.

O. Sørensen,
Karenslund pr. Alken, Jylland.

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

„Hvorfor spørger De mig? Lad Deres egen Samvittighed svare Dem".

Gættende hendes Mening vendte Ivan sig til Aromo og sagde:

„Vær saa god at tale for mig, thi hun anser mig for skyldig".

„Ja, det gør hun", svarede Aron. „Men Rachel, jeg har hans Forsikring om, at han er ganske uskyldig i Moses' Arrestation".

„Og tror Du det?" spurgte hun med et vantro Smil spillende omkring Munden.

„Ja, han har svoret paa det".

„Og sværger atter", afbrød Ivan. „Jeg havde ingen Indflydelse paa hans Arrestation — vidste endog ikke af, at han skulde arresteres. Gid Døden maa ramme mig, før jeg kan tale igen, hvis det ikke er sandt".

Rachel saa paa Ivan med sine henrivende Øjne, men han krympede sig ikke for hendes Blik.

Saa, idet hun tænkte ligesom Faderen, at det var bedre at have ham til Ven end Fjende, sagde hun med sagte Stemme:

„Jeg vil tro Dem", og hun rakte ham Haanden, som han trykkede til sine Læber.

Saaledes var den Uoverensstemmelse udjævnet; men hun drømte derfor ikke om at tillade ham at tale om Kærlighed til sig; men Ivan Alexieff havde ingenlunde til Hensigt at opgive Frieriet.

Han havde hele sin Faders Bestemthed, skønt ikke hans Fejl, thi Ivan var ærlig, medens Faderen var en samvittighedsløs Tyran. Derfor søgte Sønnen stadig frem mod sit Maal, at vinde den skønne Rachel, thi Kærligheden til hende brændte vildere og hæftigere Dag for Dag! Men skønt hun var venlig mod ham, vilde hun dog ikke give ham noget Haab. Hendes Svar var stadig:

„Mit Hjerte tilhører Moses, og Moses tager det med til sit Eksil".

Dette gentagne Svar ærgede Ivan, skønt han skjulte sin Ærgrelse, men han følte, at han hadede Moses Umonski med et Had, som ikke kunde udtrykkes i Ord.

Hidtil var hans Besøg i Aromos Hus og hans Møder med Rachel bleven holdt hemmelige for hars Familie; idet mindste haabede og troede han det, thi han frygtede for Følgerne, hvis Faderen skulde faa det at vide.

Men han havde glemt, at Faderen havde sine Spejdere alle Vegne, og hvis Kærligheden havde tilladt ham lidt roligere Overvejelse, maatte han have forudset, at en Gang, tidlig eller senere, vilde hans Hemmelighed ikke længere være nogen Hemmelighed. Saaledes skete det, at en Aften, da han just vendte hjem, kom der Bud, at han skulde komme ind til Faderen.

Han adlød, og straks, da han saa Faderen, maa han have følt, hvilken voldsom Storm, der stod i Begreb med at bryde løs.

Peter Alexieff var en Mand med et barskt Ansigt, hvori Grusomheden stod skrevet. Han forenede i sig Tigerens Grusomhed med Hofmandens smidige, krybende Væsen. Han havde slemme Kløer, men han holdt dem skjult i Pelsen, og han havde et Gab, der kunde sønderrive en Fjende.

Dette er Billedsprog, men det passer paa Peter Alexieffs Karakter.

Han havde hævet sig til Magt ved at nedtrampe i Støvet enhver, der modsatte sig ham, og han kendte aldeles ikke til Skaansel.

I sin egen Sfære var han en lille Konge. Som Chef for hele Politiets Administration havde han en frygtelig Magt, og den benyttede han som en Tyran og Despot.

Han havde Tusinder af Mennesker, der ad-

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en **ny Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til
Cyklehandler **Alfred Hansen,**
— Eiby St. —
Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværeriet i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden

Alle bør læse:
„Tyendets Stilling i Samfundet"
af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa
„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.
Pris 25 Øre.

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.
Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.
Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Stort Udvalg i
Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og **Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer** og **Strenge.**
I. G. KREUTZER,
Bog-, Papir- og Musikhandel,
Telef. 108. Torvet, Middelfart.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Cykler paa Afbetaling. Skriv til **E. Christensen,** Tveden Ørum, Brønderslev. Vedlæg et 10-Øres Frimærke til Svar.

Koopmanns Margarine er over alt!

Fodtøj
repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
* * * * **Stjerne-Øl** * * * *
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør
før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr.	65,00.	Lyslygter	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad	-	4,00.	Gaslygter	-	2,25.
Dæk med Kanttraad	-	5,50.	Kjolenet	-	0,65.
Slanger	-	2,50.	Fodpumper	-	1,00.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.
Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.
Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Fangel Cyklefabrik.
Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.
Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.
Telefon: Bellinge Nr. 8.
H. Hansen.

Skotøj
købes **bedst** og **billigst** hos
Carl Hansen Dall's Eftf.
(J. Chr. Petersen),
Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

lod hans mindste Vink, og hans Spejdere var spredt over hele Europa.

Han vidste, at der var Nih lister og Jøder, som tragtede efter hans Blod, og derfor var han altid omgivet af en Garde af krybende Væsner, som han troede var ham hengivne, og maaske var de det, thi i Bevidstheden om, at hans Liv var afhængigt af disse Lakajer, behandlede han dem med Mildhed.

Hans Forgænger var bleven snigmyrdet, og da Peter Alexieff kom til Magten, besluttede han at undgaa de Fejl, der havde været Skyld i Forgængerens Død.

Idet Ivan traadte ind i Værelset, betragtede Faderen ham med en Strenghed, der tydeligt sagde, hvad der vilde komme.

„Min Races Stolthed synes ikke at bo i Dig", begyndte han, „siden Du har saa vidt glemt, hvad Du skylder mig og dine Slægtninge, at Du tilbringer din Tid i Selskab med en Jødinde".

„Dine Spejdere synes at gøre deres Arbejde godt", bemærkede Ivan med lidt Snæren i Tonen.

„Hvis de ikke gjorde det, vilde de ikke mere være mine Spioner", sva ede Faderen. „Men nægter Du, at det er sandt?"

„Det er fuldstændig sandt".

Dette dristige Svar fik Heftighedens Ild til at komme frem i Peter Alexieffs Øjne, og idet han slog haardt i Bordet, udbrød han:

„Du maa være gal, ellers vilde Du ikke vove at sige mig det lige i mit Ansigt". Saa tilføjede han lidt mildere: „Den blotte Fjasen med en Jødinde kan taales af en af mit eget Kød og Blod, hvor meget jeg end hader de fordømte vantro Skabninger, men —"

„Tillad mig at rette din Fejltagelse", afbrød Ivan ham. „Det er ikke Fjas fra min Side. Jeg søger at faa Rachel Aromo til Hustru".

Peter Alexieff lænede sig rædselsslagen tilbage i Stolen. Han var nær bleven maalløs ved denne Erklæring.

„Nu ved jeg da, at Du er gal!" udbrød han omsider.

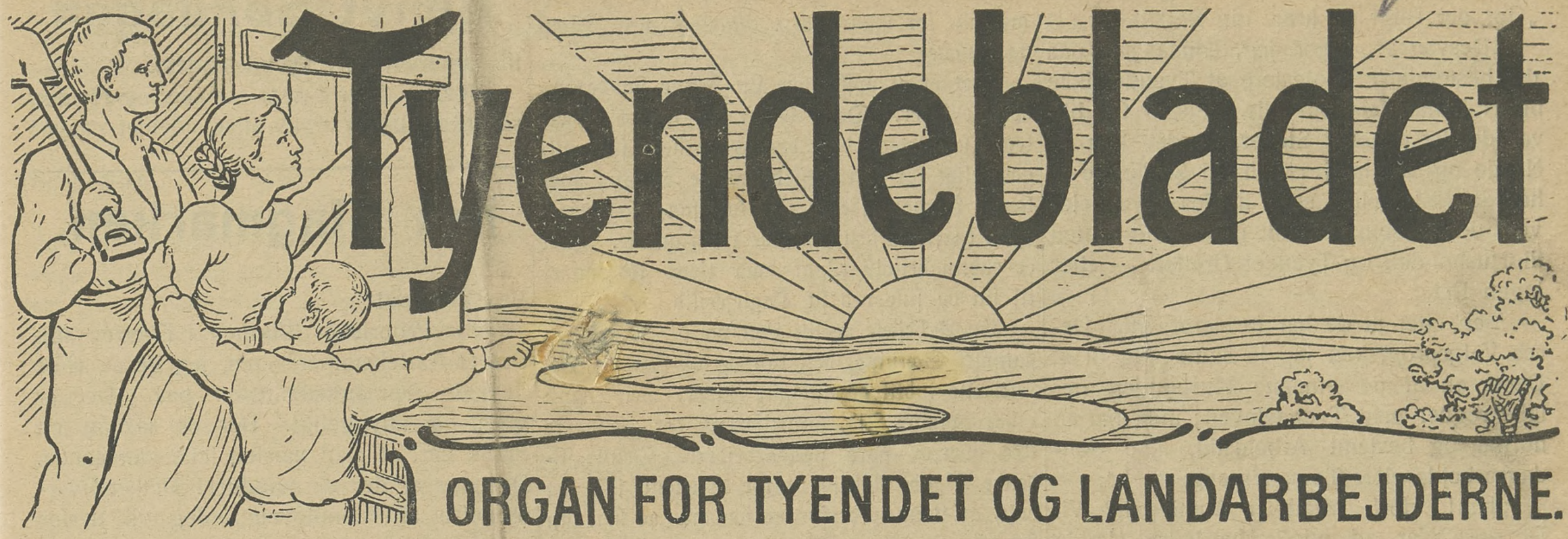
„Nej, jeg er ikke gal, Fader".

„Ti Tusinde Gange bedre, om Du var det", sagde Faderen vildt, „thi saa vilde jeg føle Medlidenhed med Dig. Men siden Du ikke er gal, er Du farlig. Vid da, at vi vilde være vanæret, besmittet og forbandet ligesom hele Jøderacen, hvis Du vilde føre en Jødinde ind i vor Familie. Nej, Ivan Alexieff, det skal ikke ske, saa længe der findes et Fangehul i St. Peter og Paul".

Et bekymret Udtryk gled over Ivans Ansigt, og det undgik ikke Faderens skarpe Øje.

Den unge Mand havde ikke tænkt sig, at Faderen vilde gaa til en saadan Yderlighed som at indmure ham i et skrækkeligt Fangehul. Men nu indsaa han straks, at Faderen ikke vilde have vanskeligt ved at finde et Paaskud til at gøre dette. Heller ikke kunde han, der kendte Faderens Natur, nære Tvivl om, at denne vilde gaa saa vidt hellere end at lade sin despotiske Vej blive krydset.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 36. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 7. Juni 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Foraar!

Henover den lerede Ager
tramper en Styrke afsted,
Jorden hænger i Kager
ved Foden for hvert et Fjed;
kun høres Læderets Knirken,
— tavse, som var de i Kirken
se de mod Jorden ned.

Knap stod Solen paa Himmelens Hvælv
før Styrken tørned' ud,
hver lille Blomst i Lykke skjalv
som en rødmende Brud.
De havde ej Øje for Blomstens Fryd,
ej Sans for den skingrende Lyd,
der jublende henover Himmelen hang,
— Fugleskarernes Sang.

Tavse de sad paa den nærmer Hest
med dinglende Ben,
ænsed' ej Stæren fløjted'
fra sin gyngende Gren.
Frem skrider Styrken, saa Skidtet sprøjter,
hvad rager det dem, at Stæren fløjter.

Hvad rager det os den synger, der kommer
en rig, veisignet og herlig Sommer,
for os er det bare forøget Plage,
med Sommeren kommer de lange Dage
— den tunge Slid.
Hvad rager det os, at Kornet gror,
os Stakler, — der ej har en Tomme Jord!
Forbandet være det Skrigekor
— om Sommertid!

Bertram Eggers.

Oplysning og selvstædig Kultur.

—:—

I en Artikel med Overskrift „Nationale Sejre" gør Hr. Redaktør Helge Hostrup paa en meget klar Maade opmærksom paa, hvorledes det ene Folkeslag efter det andet er kommen frem og hver for sig skabt en selvstændig Kultur.

Med Bondebevægelsen fulgte den grundvigske Højskolebevægelse. Saa kom Byarbejderbevægelsen, som ogsaa havde sin særlige Kultur. Og nu endelig Tyende- og Landarbejderbevægelsen, som ogsaa er godt paa Vej til at danne sin egen særlige og selvstændige Kultur.

Det er i korte Træk det, Hr. Hostrup gør opmærksom paa. Det indeholder efter min Mening noget, vi bør tænke over, naar vi drøfter Formen for vort Oplysningsarbejde: For eller imod Højskolen.

Min Mening er, at vi Tjenestefolk og Landarbejdere efter bedste Evne bør arbejde paa at skabe os en selvstændig Kultur. Vi bør ikke traske i Hælene paa andre. Vi skyider os selv og vor Klasse at finde det, der er bedst og mest tidssvarende.

Den grundtvigske Højskolebevægelse bør vi ikke have meget med at gøre, fordi den aldrig har gavnet os, men kun Storbønderne. Den Aand, som er raadende der, hører en anden Tid til.

Det er ikke Meningen, at vi skal bekæmpe den grundvigske Livsanskuelse. Vi skal i det hele ikke bekæmpe noget, men kun bygge noget nyt op, saa falder det gamle af sig selv.

Der er ingen, som med nogen Ret kan sige om vor Bevægelse, at den er antirerigiøs fordi den ikke vil have med de religiøse Højskoler at gøre. Dem er vi kun imod, fordi de ikke gavner os. Derfor vil vi selv lave noget som passer efter vor Klasses Tarv og den Tid, vi lever i.

Men nu siges der fra enkelte: Ja, men saa vil I sætte Skel i Stedet for at siette det! Dertil vil jeg sige nej. Ved at vi bliver oplyste og dygtige hæver vi os og derved slettes Skellet! Først naar vi er lige saa kloge som de andre og har det lige saa godt som dem, kan det Skel, som nu er, blive slettet.

Det er en Ulykke, at vi har trasket i Hælene paa andre saa længe som vi har. Det har ikke hjulpet os noget.

Vor Højskole og vort Oplysnings- og Organisationsarbejde skal hjælpe os op paa Højde med de andre. Naar det sker, er Skellet slettet — og ikke større, som nogle fabler om!

Saa vilde det jo ogsaa være at sætte Skel, da Husmændnne begyndte at bygge sig Skoler. Nej, det hjælper til at slette Skellet ved at Husmændene nu bliver klogere og dygligere. Ligeledes vil det gaa med os.

Lad os faa en Højskole som Johan Skjoldborg har beskreven den. Det vil være til Gavn for os, maaske mere end vi aner.

Men indtil det kan ske, maa vi oprette Kursus eller Læsestuer i de forskellige Afdelinger. Vi maa have saadanne Steder, hvor vi kan ty hen og faa lært at skrive og regne m. m.

En Del af vore Afdelinger har allerede begyndt at oprette saadanne Læsestuer, hvor de kan laane Bøger samt læse de forskellige Tidsskrifter og Blade. Saadanne Steder vil der ogsaa være Lejlighed til at afholde Dskussionsmøder m. m.

Hele Hjalmar Ejsings Plan er meget god og den bør studeres nøje igennem.

Hele det store og for os saa vlgtige Arbejde maa have til Formaal at skabe os en særlig og selvstændig Kultur.

Carl Westergaard.

Jørgen Nielsen, Viby.

Vi bringer her et Billede af Formanden for de jyske Husmandsforeninger, Redaktør af „Husmandshjemmet", Hr. Gartner Jørgen Nielsen, Viby.

Hr. Jørgen Nielsen er en meget energisk og virksom Mand, der har udført et stort Stykke Organisations- og Oplysningsarbejde.

Til Gengæld er han meget Moderat og uden fast politisk Stade.

„Gør din Pligt og kræv din Ret".

—:—

Jeg kørte forleden i Toget sammen med en Gaardmand og vi kom i Samtalens Løb ogsaa ind paa „Tyendeforbundet" og Tyendets Stilling i Samfundet. Efter at have forklaret ham en Del angaaende vore ønsker og Krav, siger han: „Ja, jeg tror nu ikke at „Tyendeforbundet" udretter noget godt; det sætter kun Splid mellem Folkene og Husbonden, saadan at det ikke bliver til at faa Folk mere, skøndt de bliver behandlede godt alle Steder. Jeg for mit vedkommende vil ikke have at Tyendet

skal leve som Slaver. Mit Valgsprog er: „Gør din Pligt og kræv din Ret".

„Desværre", siger jeg, „maa jeg paa det bestemteste protestere at Tyendet ikke bliver behandlet godt alle Stedet. Og bliver de det enkelte Steder, er det kun af Naade og Barmhjertighed! Saalænge vi har den Klasselov som kaldes Tyendeloven, der jo som bekendt giver hele Retten til Husbonden og Tyendet Uretten — eller ingen Ret.

Men efter at de har forklaret mig Deres Valgsprog, kan jeg jo slutte mig til at De er en af de humane Husbonder, der ikke regner med Tyendeloven; men har en normal og bestemt Arbejdstid, ikke Søndagsarbejde eller Tomandssenge o. l.".

„Hm! Hm! Hvad er Meningen? Vil De gøre Nar ad mig? Hvorledes skulde man have en bestemt Arbejdstid ved Landbruget. En Tid har man travlt, en anden ikke meget at bestille".

„Nej, ikke ens hele Aaret rundt, men ens i de forskellige Aartider, saaledes mente jeg det. Og De sagde jo før, at De somme Tider ikke havde meget at bestille. Hvad om De saa gav dem en Ferie i en 3 a 4 Dage eller maaske 8, tror De ikke det vilde betale sig? Tyendet er jo næsten dev eneste Klasse, som ikke kommer uden for Gaard og Mark, naar undtages Flyttedagen".

„Hvordan skulde det gaa til med at give Tyendet Ferie? Om ogsaa vi har lidt at bestille, kan vi dog ikke lægge alt tilside blot en eneste Dag igennem. Desforuden tror jeg ikke at Tyendet har godt af at komme alt for meget ud. De kan saamænd godt faa deres Penge sat til paa Cykleture Lørdag Aften eller Søndag. Det er nok".

Her stod Gaardmanden ud af Toget.

„Gør din Pligt og kræv din Ret".

Det var Gaardmandens Valgsprog. Dog — efter hans egen Udtalelser — vil han ikke indrømme sine Folk bestemt Arbejdstid, afskaffe Tomandssengene o. l.

Han kan heller ikke lide at de kommer for meget ud. Nej, alt skal føje sig efter hans Villie. Hans Valgsprog skulde hellere være: Gør min Villie og forlang ingen Ret.

Ja, hans Udtalelser behøver forresten ikke flere Kommentarer, de taler for sig sig selv. Dog, han indrømmer, at han ikke kan undvære sine Tjenestefolk en Dag til Ende, om ogsaa han kun har lidt at „bestille". Lad os huske det om vi — som vore svenske Brødre sidste Sommer — skulde blive tvungne til at nedlægge Arbejdet for at faa vore simple og menneskelige Krav gennemført. Saa kunde det dog være, at d'Hrr. Agrarer kunde komme til at sande deres egne Ord: „Vi kan ikke undvære Tyendet en Dag tll Ende".

Vi vil i hvert Fald huske dem.

C. M. Madsen, Voel.

Lanarbejdernes Organisation.

—o—

Vi er nu inde i den travle Aarstid. Hver Morgen ser man den slidende Mand, Landarbejderen, endnu før Sol staar op, forlader han sit Hjem for at gaa paa Dagleje, som det hedder. Det er imidlertid ikke alene paa denne Aarstid man ser dette, nej, hele Aaret maa Landarbejderen slide og slæbe; for ham gives ingen Hvile. Det er bare dette, at om Vinteren staar han gemt inde bag Lo og Lade, men nu ser man ham i Marken med Skovl og Spade.

Det er et opslidende Liv denne Landarbejderhær fører. Dette bliver vel næppe anderledes saa længe den danske Jord er saa utilgængeligt for den besiddelsesløse Klasse, saalænge Landarbejderen ikke kan faa saa meget Jord i Eje, at den kan føde sin Familie. Han er endnu henvist til at maa tjene Ud'ommet til sin og sine ved sit Daglejerslid.

En Arbejder er sin Løn værd. Det er en gammel Sætning, den kan og vil faa sin Berettigelse indtil de sildigste Tider, men endnu i vor oplyste Tid, praktiserers det desværre ikke overfor vore Landarbejdere. Denne slidende Mands Arbejde vurde es endnu ikke saa højt, at Lønnen derfor er saadan, at han kan føde sin Familie. Men det er dertil vi maa komme. Det er dertil vi maa hjælpe Landarbejderne og vi maa have dem med i Arbejdet derfor.

Det gælder i alle Livets Forhold, at vil man naa frem til bedre sociale Kaar, da maa man selv Arbejde derfor. Det gælder i særlig Grad for den Arbe dende Klasse, der ikke er født med en Guldklumpe i Haanden.

Det gælder for Landarbejderen, men denne Forstaaelse maa vi indprente hos ham, vi andre, som er kommet til Erkendelse deraf.

Det har hidtil knebet for Landarbejderproletariatet at forstaa det, men nu maa det siges: Vaagn op, du slidende Mand! Ogsaa du ved dit Arbejde skal og kan naa saa vidt, at du ved Siden af dit slidende Tilværelse ikke beaover at leve af Naade, fysisk talt. Landarbejdernes slidende Hær er gaaet over fra Tyende til Daglejere i de Tider, da Tyendet stod langt nede paa den sociale Trappestige, da de stod uden Organisation. Men nu har Tiderne skiftet. Den unge Tyendestand er vaagnet, og nu maa der raabes til Landarbejderne: Vil I ikke selv danne en Organisation, da slut Jer til Tyendeforbundet Landet over, og arbejd' i Fællesskab for bedre social Tilværelse.

Da skal det spores, at Fattigdommens grinende Fjæs vil trække sig tilbage fra Daglejernes Indsidderstuernes Dørtærskel.

Uden Organisation, uden sociale Oplysning gennem Arbejderpressen, gennem den Presse, der taler Tyendet og Landarbejdernes Sag, opnaaes det ikke.

Vi kan give vore slidende Landarbejdere Beviser derpaa, ved at pege paa Byarbejderne, paa Fiskerne langs den jyske Vestkyst. De har hver for sig sluttet sig sammen, dannet en Organifation og naaet betydelig frem i økonomisk Henseende. Deres Krav bliver hørt trods Modstand fra Kapitalismen.

Jeg erindrer, at for faa Aar siden holdte Folketingsmanden fra Aarhus, P. Sabroe, inde i Rigsdagen et varmt sagligt Foredrag om vore Landarbejderes usle Kaar. Den nu populære Politiker blev fra flere Sider grinet ud. Hvorfor? Fordi man vidste, at Landarbejderne stod splittet. Man vidste de ikke stod i fast Organitation bag denne Folketingsmand, der saa kraftigt talte deres Sag.

Organisationen fra vore Landarbejdere sammen med Tyendebevægelsen er den Vej, der fører ud af den haabløse Tilstand, hvori vore Daglejere endnu lever og frem til lysere Kaar. Frugterne skal nok kendes. Folkerepræsentanten paa Tinge vil faa Ørenlyd naar deres Krav fremsættes.

Tiden er kommen da der kaldes paa den arbejdende Skare ude fra Udmarkshusene Landet over, og de vil vaagne til Forstaaelse deraf.

Andreas Nielsen.

**

Benyt Søndagen

til Agitation for „Tyendebladet".

Skaffer hver Læser os en ny Holder, saa skal Bladet straks blive udvidet paayn!

Fra Slagmarken.

—:—

Fra Foerlev!

Hos Proprietær Winther i Foerlev findes et Karlekammer, som jeg gerne vilde henlede Opmærksomheden paa. Det er grimt og uhyggeligt. Der er saadan en Stank der, at man næsten ikke kan aande. Desuden er der Jernvinduer! Det er Overtrædelse af Brandlovene. Jeg vil derfor anbefale Folkene snarest at faa det anmeldt til Politiet.

Mange Steder i Landet er der Jernvinduer i Kamrene eller Jærnstænger derfor. Det er forbudt i Loven. Derfor bør Tyendet erklære dette Uvæsen Krig ved overalt ar melde dem, som har det, til Politiet!

Hans Aaby,
Foerlev, Skanderborg.

En Sejr!

Nogle Agrarer i Svejstrup, der med Angst og Bæven havde set paa Tyendeforeningens hurtige Vækst, besluttede at sette en Stopper for dette „Uvæsen" ved at forbyde dem Adgang til Forsamlingshuset.

Da hverken Formanden eller Bestyrelsen vilde have med Sagen at gøre, maatte der indvarsles til en ekstra Generalforsamling.

Paa denne vedtoges det med stor Majoritet (24 Stemmer mod 10) at Tyendet skulde have samme Ret til at leje Huset som andre Mennesker.

Agraerne luskede slukøret hjem. Skade for d'Hrr., at der var saa mange rettænkende Mennesker i Svejstrup som der er.

Se saadan skal det være, erklære os Krig og saa ynkelig tabe den, bare mere af den Slags. x.

Fra Kulsvieregnen!

Jeg ser saa meget i „Tyendebladet" om andre Egne, det kunde efter mit Skøn være rart om vi fik lidt i nævnte Blad fra denne Egn ogsaa. Jeg tjente nemlig paa Kaglebjerggaard, Tulstrup v. Græsted, sammen med min Forlovede fra 1ste November 07, til 1ste Maj 08. Min Forlovede kom til Skade ved at blive traadt over den ene Fod af en af Døttrene paa nævnte Gaard. Foden ophovnede og hun gik i ca. 1 Maaned. Saa dannede der sig en Blodbyld, hun kom da langt om længe til en Doktor, som skar i den; hun skulde da ligge i en 4—5 Dage, men det var galt nok; hun kom da op og gik og haltede igen en Maaneds Tid, men blev saa pludselig syg; hun laa da i sit kolde Kammer i 9 Dage, saa var hun omtrent død, og blev da endelig kørt paa Sygehuset og døde da 8 Dage derefter af Hjernebetændelse, som stammede fra Foden af. Manden tilbød da at køre hende fra Esbønderup Sygehus til Helsinge, der er 1¾ Mil. Det kørte han paa 1 Time. Jeg sagde da, at jeg syntes ikke, det var pænt kørt med et Lig, men han svarede mig saa pænt og sagde, det var da kun en Tjenestepige.

Jeg tillader mig nu med det samme at fortælle hvorledes vore Karlekamre ser ud her.

Jeg kom 1ste Maj dette Aar til at tjene hos Gaardejer P. Nielsen, Hagelse, Ølstes St. Der fik jeg et Kammer, som var me-

get tarvelig og uforsvarlig. Det var nemlig imellem Heste- og Kostald og med et lille Staldvindue i og huller i Gulvet, saa man godt kunde brække Benene deri.

L. P. Davidsen,

En Samtale.

Da jeg for nogen Tid siden sammen med en Kammerat var kommen ud at indbyde til Bestyrelsesmøde i Tyendeforeningen, var vi saa heldig at møde en Modstander af denne, hvilket dog heller ikke er saa sjældent paa denne Egn. Han udtalte sig efter min Mening med meget skarpe Ord som jeg her vil nævne nogle ret enkelte af.

Blandt andet sagde han: „Jeg regner ikke Tjenestefolk for mere end som det Skit, jeg træder paa, for der er ikke en ordentlig Karl nu i vore Dage, det er ikke som da jeg var ung; da kunde vi alle spare os meget sammen, men nu, ja, nu drikker de det hele op".

Dernæst fortalte han, at Tjenestefolk har al for stor Ret. Jeg tror næppe at denne Mand har læst Tyendeloven igennem, for hvis han har det, saa vilde han vist ikke sige saadan; men jeg tror snarere at han aldrig har set den, men jeg vil ønske, at der var en eller anden god Person, som vilde læse den for ham. Men vi kommer vel til at tilgive saadan en stakkels Mand, tilmed da han maaske aldrig har tjent. Efter hvad jeg har hørt, har det ladt til paa d'Hrr. Storagraer, at de vil til at holde Polakker, da vi andre er alt for fordringsfulde, saavel i Kost som i Løn.

H. P. H. i F.

Kammerater!

Det er med stor Sorg, at jeg har læst om, at nogle af Bladets Holdere ikke har betalt April-Kvartalet. Det er beklageligt, at nogle af dem, der har været saa heldig at blive Holder af „Tyendebladet" ikke har saa megen Forstaaele af Sagens at de vilde sige: Dette Blad taler mine Interesser, det støtter og hjælper mig, derfor maa jeg støtte det saa godt jeg kan! Saaledes bør alle sige. Men i Stedet derfor, nægter de at betale de faa Øre, da Opkrævningen kom.

Jeg er vis paa, at mange ikke har gjort det af ond Vilje. Ofte er det sikkert sket ved en Fejltagelse eller ved Ubetænksomhed. Mange Steder har Posten Skylden derfor.

Kammeratet! Hør lige et fornuftigt Ord: Gør Bladet den store Tjeneste selv at indsende Beløbet, I skylder! Saa har I gjort Sagen god igen og I vilde stadig faa Bladet.

Vi maa virkelig ikke snyde vort Blad for disse Penge. Det fortjener det ikke!

Maaske kunde I i Pinsen skaffe det en Holder til, som I kan indsende samtidig.

Tænk over det!

Tjenestekarl.

Tyendeforhold.

Da det er af stor Betydning for de af Tyendabladets Læsere som tjener, at faa Underretning om, hvor de daarlige Pladser findes, vil jeg fortælle lidt om hvilke Forhold der var i de Pladser, hvor jeg har tjent. Det første Sted er hos Peter Larsen, Storskov pr. Hørsholm. P. L. hører til den Slags Bønder, som aldrig kan faa nok Arbejde af deres Tjenestefolk. Han bruger ogsaa at overfalde sine Tjenestefolk, naar de efter hans Mening ikke er, som de bør være. Arbejdstiden P. L. er temmelig lang. Om Sommeren Arbejdes der fra Kl. 4 Morgen til 9½ Aften, uden Middagssøvn. Søndagsfrihed og Frihed ved Højtiderne giver han aldrig; jeg maatte gaa og harve og pløje alle Paaskehelligdage. Madro var det aldeles umuligt at faa; naar vi havde spist 5 a 10 Minutter, kom Peter Larsen og sagde: „Hvad, er I ikke færdige med at æde endnu, vil I se I rupper Jer, jeg holder Devlen gloeme ikke Folk til at sidde og æde den halve Dag".

Kamret hos P. L. er et lille grimt og sundhedsfarligt Rum lige ved Hestestalden. Gulvet er af Sten. Af Møbler findes der en Huggeblok, nogle uhøvlede Brædder, fastsømmede til 4 Pæle, dernæst 2 Fjælkasser fulde af raadden Halm, hvor en Del Mus og Rotter holder til; over paa dette nogle fugtige og klamme Dyner og snavsede Lagner. Paa Væggene hænger Seltøj. Loftet bestaar hovedsagelig af Ladstænger, hvorpaa der gerne sidder Hø eller Halm.

Saaledes er Forholdene hos den Mand. Efter min Mening bør han ikke bave en eneste Karl mere.

Carl V. Sørensen.
Jenle pr. Jebjerg.

„Den morsomme Agrar"

i Aalsbo ved Gjeldsted, som i bar Skjorte færdes de mange mærkelige Steder, er bleven rasende over den „Historie" her i Bladet (den er siden gaaet over i mange andre Blade!). Han vil prygle en ung Karl, som han har mistænkt for at være Skyld i at „Historien" er kommen her i Bladet.

Vi kan oplyse „den morsomme" om, at Skylden derfor maa vor Redaktør ene og alene bære. Skal der nogle have Prygl derfor, skal det altsaa være ham!

Benyt Pinsen

til en kraftig Agitation for „Tyendebladet"!

April Kvartal **gratis** naar de lader sig tegne for Juli Kvartal.

Dette Tilbud gælder kun til den 22. ds.

Friheden.

—:—

I.

Tjenestekarlen.

Jeg har ofte hørt sige, at Tyendet har alt for meget Frihed, derfor er der saa mange daarlige Individer iblandt dem, som der jo ogsaa desværre er; men lad os en Gang betragte Tyendets „store" Frihed uden Forstørrelsesglas (Agrarerne bruger i Reglen et dobbelt Glas til dette Arbejde), og man vil se, at den vil svinde ind, saa at den knn bliver et Minimum af sin forrige Storhed.

Lad os begynde med Tjenestekarlen. Hans Arbejdstid begy der Kl. 4—5 om Morgenen og ender Kl. 7—7½ Aften nu i denne Tid, altsaa 13—14½ Time ÷ ca. 2 Timer til Maaltiderne og 1 Times Middagssøvn, det bliver saa 10—11½ Times daglig Arbejde. Men saa har han jo Aftenen og Søndagen fri! Jo, jeg takker for den dejlige Frihed, blot den ej sad paa Maanen; thi naar nu Karlen Kl. 7—7½ kommer hjem af Marken, saa begynder Friheden med at han skal have Hestene ind og have Plagene Vandet, hentet grønt hjem at skære i Hakkelse tit Hestene, hentet Hø og Strøelse ind og fodre Hestene et Par Timers Tid, før han maa give dem det sidste Foder, det bliver altsaa et Par Timers daglig Overarbejde.

Men saa Søndagsfriheden?

Jo, den er dejlig, naar blot vi havde den og det har vi da egentlig ogsaa, dersom det da kan kaldes Frihed at gaa og fodre Hestene en Gang hver hele eller halve Time, vande dem og gøre rent i Stalden om Morgenen, og saa er det endda for meget „Frihed" til det Pak, og for at vi kan faa noget af al den Fritid slaaet ihjel, er det monge Stedet Skik, at Tjenestekarlen skal gøre rent hos Svinene om Søndagen, eller feje Gaardpladsen, vaske en Vogn, skære Hakkelse eller lignende. Og om Somren, naar Køerne kommer paa Stald, er det jo en naturlig Sag, at der skal hentes Grønt hjem til dem om Søndagen (det kan jo umulig lade sig gøre om Lørdagen), i Reglen skal der jo hentes saa meget, at der er nok til om Mandagen ogsaa; men det er jo i sin Orden og dog bliver det alt i alt 10—20 Timers ugentlig Overarbejde, og hvad faar vi saa derfor? Tak faar vi i det mindste ikke, Utak er jo Verdens Løn, og det kan vi da med god Grund sige om Agraerne.

Jeg fik en Gang et „velfortjent" Lag Skældud, fordi jeg vovede at protestere imod at hente og skære Grønt til 3 Heste efter Kl. 7 (det kunde vare en Timestid); men hvad skal man sige, naar det Pak har for „meget" Frihed, saa er det jo næsten de Udvalgtes Pligt at forkorte den af bedste Evne.

Adolf Skouboe,
„Damgaard" pr. Gelsted.

Tyendebevægelsen.

—:—

Man hører tidt klage over os af Storbønderne, over at vi er saa brøsige og udannet.

De er altid parate eller deres Klager over os. Men de kan, men vil ikke se, hvad der er i Vejen.

Lad os nu se lidt nærmere paa den Galskab, som vi bliver beskyldt for. Ja, saa finder vi stik modsat af de af vore Husbonders Udtalelser, for vi gaar tværtimod fremad i alle Retninger; for os, som før gik paa Kroen og tilsatte den Smule, vi tjente, vi gaar nu til Foredrag og samler os Oplysninger hvor vi kan i den Smule Fritid, vi har. Og nu har vi endelig faaet Øjnene op for vor Undertrykkelse. Maaske det er det, vore Husbonder her imod os; det er derfor vi bliver kaldt udannet, fordi de ikke længere kan behandle os saadan, som de lyster.

Hvad har vi forbrudt os mod Samfundslovene, siden vi bliver stillet en Klasse for os selv? Vi bliver behandlede som en Tyv, der er under Politiopsyn (nemlig Skudsmaalbogen).

Nej, bort med Tyendeloven, saa at vi ikke skal vedblive at leve som Træller, saafremt vi vil leve et saakaldt ordentlig Liv. Hvorfor kan vi ikke ligesaa godt som Arbejderne i Byerne være fri Mand, kan vi da ikke ligesaa godt som dem, staa paa vore egne Ben? Jo, men saalænge vi harden Trællelov som de kalder en „Beskyttelseslov", saa længe kan de rigtig udsuge vore Kræfter og benytte os for billige Penge. Derfor, lad os slutte os sammen, Enighed gør stærk, at vi kan faa denne Trællelov slaaet ned, saa at vi kan blive lige som vore Medmennesker.

Ja, derfor op til en daadkraftig Virken.

Morten Villumsen, Tjenestekarl,
Vodsted, Hammel.

En Arbejderhøjskole.

—:—

Forleden var der i København afholdt et stort Møde, hvorpaa Repræsentanten for Arbejdernes faglige og politiske Foreninger drøftede Tanken om at oprette en særlig Højskole for Arbejderungdommen. Højskolen skal knyttes til den moderne Arbejderbevægelse, være det Sted, hvorfra de organiserede, klassebevidste Arbejdere kan faa den Undervisning, de har Brug for.

Burde Tyendeforbundet ikke slutte sig til denne Arbejderhøjskole, der formodentlig kan opføres i en nær Fremtid, og lade Tanken om en særlig Højskole hvile?

Naar den paatænkte Tyendehøjskole ikke netop skal være en saadan Arbejderhøjskole, forstaa jeg ikke Meningen med den. Fagligt hører Tjenestetolkene som Fremtidens Husmænd nærmest hjemme paa Husmandsskolerne. Og en Del vil sikkert fremdeles søge de almindelige Folkehøjskoler. Men allerede nu er den mange Tjenestefolk, og der bliver forhaabentlig snart flere som ønsker en mere grundig og mere omfattende Undervisning om politiske og sociale Forhold og deres Udvikling end de har kunnet faa gennem de bestaaende Skoler. For den Del af Tjenestefolkene vil en moderne, godt og praktisk ledet Arbejderhøjskole være udmærket.

Paa de almindelige Folkehøjskoler kan man, naar man vil, lære ikke saa lidt. Og en Del af vore yngre Højskolefolk synes jo ogsaa at være ret lydhørt overfor Tidens Krav. Men selv om jeg i flere Henseender føler mig stærkt knyttet til den grundtvigske Højskole og finder en Del af den Kritik, der stadig rettes mod den, i høj Grad uforstaaende og uretfærdig, maa det dog indrømmes, at Højskolen i Almindelighed ikke tilfredsstiller Arbejdernes Trang til sociale Oplysning, og at den snarere hæmmer end fremmer Tidens demokratiske og sociale Udvikling.

Paa Arbejderskolen maa man foruden at erhverve de almindelige praktiske Kundber tillige kunne hente Styrke til og Begejstring for Arbejderbevægelsen. Som den grundtvigske Højskole hos Bondestanden har fremkaldt et rigere aandeligt Liv, vakt en stærkere Sans for Literatur og Poesi, maa Arbejderhøjskolen for Arbejderne skabe en stærk og levende Interesse for deres Sag og dens Fremgang. Ved Historieundervisningen maa der naturligvis lægges særlig Vægt paa Kulturhistorie og Socialdemokratiets Historie. Lasalles Arbejderprogram med dets Fremstilling af Arbejderstandens Ide vil sikkert hos Nutidens Arbejder vække langt større Begejstring end den største af Napoleons Sejre. Og jeg tænker mig, at der paa Arbejderskolen vil lyde nye kraftige Sange til Arbejdets Ære, Sange, der vækker Ungdommens Begelstring og Arbejdslyst.

Tanken om en saadan Arbejderskole, hvorfra Byernes unge Arbejdere og den fremlyste Del af Ungdommen fra Udmarkshusene kan mødes for at ruste sig til den fælles Kamp, Kampen for bedre Kaar og større Anseelse for Arbejdet, synes mig god og praktisk.

Og jeg drager derfor det Spørgsmaal frem: Burde Tyendeforbundet ikke slutte sig til Arbejderhøjskolen?

Ole Ingerslev.

**

Lidt mere om Tjenestedrengen!

—o—

Her i „Tyendebladet" har der nu været skrevet mange gode og velmente Indlæg for den unge Tjenestedreng. Der har Været gjort opmærksom paa, at de knubbende Ord, kan i Barnets Sind efterlade sig en Bitterhed, der aldrig rigtig forvindes. Ufortjente Skænd burde aldrig lyde hverken til Børn eller Gamle, men Tjenestedrengen lærer ogsaa en anden Slags Tale, der kan blive meget mere skæbnesvanger for ham, end de haarde Ord.

Hvad er det dog en forbandet raaden Snak, der føres i mange Karlekamre naar der sidder et Par Stykker sammen og taler. Og se saa paa Drengen — læg Mærke til hvor begærligt han lytter til de Historier, der ofte fortælles. Der er intet der smitter være end Ord. Venlig Tale kalder paa det gode i Mennesket. Uvenlig Tale fremkalder Bitterhed og Trods. Raadden Tale avler Raaddenskab.

Ligesom et sund og kraftigt Legeme er mindre modtagelig for smitsomme Sygdomme end et svækket Legeme er et Barn fra et godt (om end fattigt) Hjem mindre udsat for at tage Skade af al den liderlige Snak, han hører, end et, der er udgaaet fra et daarligt Hjem. Men hvad hjælper vel al den Mo'rs og Fa'rs kærlige Omsorg, naar de er nødt til at lade deres 10—12 Aars Gut leve i et Karlekammer, i mere end en Henseende forpestede Luft?

Maalet er jo at faa de smaa Hjem saa økonomisk velstillet, at Børnene ikke behøver at tage ud at tjene.

Naar Adgangen til Jord lettes, vil mange flere Landarbejdere faa deres egen Husmandsbrug, og saa har de rigeligt Brug for deres Børns Arbejde. Børn har en naturlig Trang til at være i Virksomhed — og man kan vel ikke tænke sig, at et Barn kan opvokse og udvikles under sundere Forhold, end netop i et Hjem paa Landet, hvor der ikke er Fattigdom, men alligevel Beskæftigelse nok. Men endnu maa Massen af Landarbejdernes Børn ud hos Bonden og tjene, og jeg siger saa til Jer, der kommer til at bo sammen med dem: Husk at Talen smitter! — husk Jeres Ansvar! — og tænk saa lidt paa det gamle Ord: En Drossel kendes paa sin Sang, og Fisken paa sin Hale, en Klokke paa sin Lyd og Klang — og Manden paa sin Tale!

Ole Olsen.

Fornuftige Ord!

—:—

De socialdemokratiske Ungdomsforeninger i Sverrig (Medlemsantal 20,000) har i den forløbne Vinter afholdt en Række Møder til Drøftelse af Alkoholspørgsmaalet Foreningen har desuden i et Oplag af 20,000 spredt en afholdsvenlig Pjece rundt om paa Kafeer og Restaurationer. I Pjecen rettes der en manende Opfornring til alle Arbejderne om at slutte sig til Afholdssagen. Det hedder bl. a.:

„Du vi more dig . . . alt kommer an paa, hvordan du morer dig. Sker det i muntre Lag paa Værtshuse, da betænker vi os ikke paa at sige, at det er en for en Arbejder daarlig og uværdig Fornøjelse.

Og saa forfærdelig dyre saadanne „Fornøjelser" er! Har du virkelig Raad til sligt? Nej, du lever i Skyld og Gæld til Stadighed blot af den Grund. Hvad du har tilbage af din Løn, festes op Lørdag og Søndag; „Dagen derpaa" er det forbi med Festen, men ogsaa med Arbejdslysten og Humøret, medens „Tømmermændene" livlig minder om deres Nærværelse. Du skæmmer dig; nej, ikke det alene; du skæmmer os, du sætter en Plet paa Arbejdernavnet — og du har ingen Ret til at nedbryde vor Anseelse.

Vi skønner heller ikke, hvorfor du gør det; thi du kan more dig meget bedre paa en hyggeligere, billigere og mere agtværdig Vis. Du ler og mener, at den Sag forstaar vi os ikke paa. Jo, saamænd gør vi saa. Vi har ogsaa levet som du. Vi var en Gang dumme nok til at gøre det. Men nu ved vi bedre. Vi erkender Berettigelsen til Adspredelse, naar denne er sund og har Sigte paa at forædle Menneskene. Ellers bliver disse elendige Slaver af deres Lyster, Arbejderen mister derved Menneskers Agtelse og Tillid, bliver tidlig ødelagt og virker som en Klods om Foden paa Arbejderklassen i den Fremmarsch, som enhver ærekær Arbejder skal sætte al sin Kraft ind paa at fremskynde.

Slut dig derfor til den socialdemokratiske Ungdomsbevægelse; det er det første Bud i vor Katekismus. Det andet lyder: Bliv Totalist".

Til Læserne!

—o—

Paa flere Steder er det et utroligt Sløseri, der fra Postvæseuets Side udvises overfor vort Blad. Mange Læsere faar slet ikke Bladet skønt de har bestilt og faset det anmeldt fra Kontoret.

Somme Steder smider Landposten Bladet hos en eller anden Købmand, som saa skal give Holderne det „ved Lejlighed". At det saa for det meste bliver borte, siger sig selv. Noget saadant Svineri fra Postens Side bør Læserne ikke finde sig i. Faar de ikke Bladet i rette Tid (Lørdag), maa de straks klage skriftlig til Posthuset hvorfra det udbærer. Hjælper det ikke, skal de kun sende et Kort til os. saa skal vi nok gaa til „højre Steder" med Klagen. Vi har indsendt Klage over flere Posthuse. Vi skal nok lære dem at behandle vort Blad ordentlig t.

— Ligeledes ved vi, at de fleste Postbude ikke har gjort sig nogen Ulejlighed for at faa vore Opkrævninger betalt. Er Karlen i Marken den Dag, Opkrævningen kommer, lader Posten den gaa lige tilbage igen! Det er jo skændigt! Vi maa derfor anmode Læserne om at se efter med Posten. Og saa vilde vi gerne anmode enhver Holder, som ikke har betalt Bladet for April Kvartal, om at indsende Beløbet 75 Øre + Porto snarest muligt. Bladet kan ikke taale at lide noget Tab, derfor bør enhver betale det, Bladet har tilgode — for Sagens Skyld.

Red.

Vort Blad.

—:—

En kolossal Fremgang!

—

„Tyendebladet" har i de sidste 2 Maaneder (April og Maj) faaet over 500 nye Holdere.

Der er Fart paa. Der gaar ikke en Uge, ikke en Dag, uden at vort Blad faar flere nye Holdere. Overalt bliver det læst med stor Opmærksomhed. De forskellige Artikler omtales og diskuteres.

Tjenestefolkene og Husmændene er godt tilfreds med Bladet og Storbønderne dygtig gale i Hovedet overalt. Der er — kort sagt — altsammen som det skal være!

Det er et Resultat, vi har Grund til at glæde os over.

I Slutningen af Januar Kvartal fik det saa mange Holdere, at det lod sig gøre at løbe den Risiko at udvide det til det dobbelte. Det gik. Siden da har det stadig gaaet fremad med Syvmilsstøvler. Vi har jo ogsaa faaet flere og flere Annoncer, skønt det ofter kniber. Forretningsfolkene er ikke vant til at regne med vort Blad. Det maa vi lære dem ved ikke at købe hos dem, hvis de ikke tager Hensyn til Bladet!

I de sidste 2 Maaneder (April og Maj) har vi faaet 500 nye Holdere! Det er jo glimrende. Nu kan det næsten bære de store Udgifter. Det er jo heller ikke Smaapenge, der kræves for at holde den gaaende. 5000 Kr. i Indtægt om Aaret for at de kan bære de nødvendige Udgifter For os er det ikke Smaapenge!

Der skal passes paa overalt.

Nu maa vi ikke blive staaende ved de 500 nye Holdere. Vi maa have mange flere til det nye Kvartal.

Vi maa se at faa 200 nye Holdere til i denne Maaned. Det maa være Maalet! Vilde alle Læserne hjælpe til, kunde vi let skaffe 1000 paa en Søndag Eftermiddag om det skulde være!

Nu kan vi desværre ikke skaffe hele April Kvartal mere. Der mangles 3 a 4 Nr., som er gaaet til. Derfor maa vi straks begynde at tegne til Juli Kvartal.

Kan vi nu skaffe 200 nye i denne Maaned og 500 nye Holdere i Løbet af Juli Kvartal, saa skal Bladet atter blive udvidet paa sin 1-aarige Fødselsdag, 1 Oktober. Det synes jeg er et godt Resultat. Vi kan let naa det, naar bare Læserne vil give en lille Haandsrækning. Og det vil de nok! Sker det og det sker nok! — saa ejer Danmarks unge og gamle Landarbejdere det største og billigste Ugeblad i Landet!

Skal vi ikke være enige om at sætte alt ind paa at naa det. Jeg synes, det vilde være noget saa herligt at tænke sig!

Maaske — hvem ved det — har vort Blad saa til Nytaar 10,000 Holdere.

— — —

Enhver ny Holder, der inden den 22. ds. lader sig tegne for Juli Kvartal faar **gratis** alle de af April Kvartal udkomne Nr., som vi kan skaffe, ialt 8 a 9 Stk.

Dette gode Tilbud bør enhver, der ikke er Holder af Bladet, benytte sig af!

Jeg haaber, det kan hjælpe vore Agitatorer meget.

Agiter kraftigt i denne Maaned!

— — —

Det er med vort Blad som en med Lavine i Biergegnene: Den begynder som en lille Snebold langt oppe. I Begyndelsen kan lidt standse den eller holde den tilbage. Men den ruller videre, længere og længere ned. Den vokser. Farten bliver større og større. Jo større den den blivet jo større Fart. Tilsidst bliver den til et helt Bjerg, der med rasende Fart river alt med sig. Størrelsen og Farten bliver tilsidst saa umaadelig, at intet kan standse den!

— — —

Saadan ogsaa med vort Blad. Ved Oktober fik det det første Stød og det begyndte at rulle. Det var smaat i Førstningen. Meget smaat! Det var ofte lige ved at standse — — — men det gik. Der kom flere Holdere og flere dygtige Agitatorer til. Farten blev større: Endelig kunde det bære sig! Det blev straks udvidet. Størrelsen var vokset og Farten blev større og større. Flere og flere Holdere, flere og flere arbejdsvenlige Hænder kom til. Hver Uge mange nye Abonnenter og Annoncer!

— — —

Og som en Lavine glider det stadig videre. Jo større det bliver, desto større Fart. Bag det staar det store Skarer af unge Mænd og Kvinder med Begejstringens Varme lysende i Øjnene og alle Muskler spændte til nyt Arbejde, ny Kamp for nye Sejre.

— — —

Kammerater! Glæd jer over vort Blad. Det er jert Værk! Betragt det som jer gode Ven. Læs det med Eftertanke. Lær af det saa meget I kan. Og vær altid parat til at vove endnu en Kamp for det. Saa vil det snart faa den store Lavinns Fart og Størrelse og intet i Verden vil da kan standse det og vor Bevægelse!

Pressen er Kulturens store Svinghjul. Vil Du arbejde i Kulturens Tjeneste, vil Du være med til at bringe Oplysning og Velstand ind i de tusinde Udmarkshuse, hvor der nu sukkes og lides, saa maa Du agitere for dit eget Blad, Din egen Presse, Din egen Kulurs Svinghjul, „Tyendebladet".

Tak for jert uegennyttige og brydsomme Arbejde! Jer Løn maa være Glæden over at se, det gaar saa godt fremad. Hvert lille Fremskridt er et Forskud paa den store Sejr, vi vil vinde.

For hver lille Sejr, nærmer vi os den herlige, den frie og lyse Tid, vi haaber og tror paa vil komme!

Nu fremad igen til nye Sejre!

Med kammeratlig Hilsen

Carl Vestergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

En Kreds paa Fyn!

Søndag den 14. Juni Kl. 11 afholdes der som bekendt Møde paa „Folkets Hus" i Odense angaaende Dannelsen af en Kredsforening paa Fyn. Jeg vil opfordre alle Afdelinger til at møde, thi jeg tror at det vil gavne Sagen meget.

R. Jeppesen,
N. Næraa.

— Punkter til Drøftelse ved Mødet i Odense den 14. ds. Kl. 11.

1) Kredsbestyrelse.
2) kredsfane,
3) Udflugt for Fyns Kreds.
4) Organisationsbøger.
5) Vor Stilling til Husmandsbevægelsen. **Ahlmann Hansen.**

— To nye Afdelinger er i denne Uge bleven oprettet henholdsvis i Tilst og Hadsten (Aarhusegnen).

Lørdag Aften var der Møde i Tilst, hvor Carl Westergaard holdt Foredrag om Tyendets Stilling. Efter Foredraget var der lidt Diskussion, hvori P. Fuhlendorff, E Lajer og N. Loft deltog. Der var mødt ca. 60 Tiluørere. Derefter blev der stiftet en Afd., hvori der straks blev indmeldt 35 Medlemmer. Til Formand blev valgt Niels P. Nielsen, Tilst.

— I Søndags Eftermiddag var der Møde i Hadsten, hvor Carl Westergaard talte om vor Bevægelse og Tyendets Stilling i Samfundet. Der var mødt ca. 50 Mand, mest Tjenestefolk. Efter Foredraget Diskussion, hvori P. Fuhlendorff, Klejs m. fl. deltog. Hr. Klejs hævdede særlig at han ikke kunde spore, at Oplysningen var større end for 40 Aar siden!

Derefter blev der stiftet en god Afd. med 20 Medlemmer. Til Formand blev valgt P. Juul, Næstformand S. Juul og Kasserer N. P. Nielsen, Selling.

— Tyendeforeningen i Taastrup afholdte sidste Uge et udmærket Møde, hvor Mikkel Christensen og Frk. Elisabeth Jørgensen talte. Der var stor Begejstring for begge Talerne. Foreningen gaar godt fremad.

— Fangel Tyendeforening holdt i Mandags ordinær Generalforsamling, hvor Regnskabet fremlagdes og godkendtes enstemmigt. Udgifterne androg 33 Kr. 85 Øre, og Indtægterne 39 Kr. 35 Øre. Kassebeholdninger er 5 Kr 50 Øre.

— Balslev og Omegns Tyndeforening afholdt den 23. Maj Møde i Ørslev Forsamlingshus. Ahlmann Hansen og M. Knudsen fra Nr. Aaby talte. Der var mødt ca 120 Tilhørere, hvoraf Størsteparten var Tjenestefolk.

V. Larsen, Formand.

— Tyendeforeningerne i Taastrup, Herstedvester og Glostrup samt de derværende Afdelinger af Socialistisk Ungdomsforbund afholdt Fredag den 5te Juni en stor offentlig Fest i Røde Vejrmølle Krohave, hvor Chr. Christensen talte og A. P. Bjarnholt oplæste forskellige humoristiske Fortællinger.

— Afdelingsformændene anmodes om altid at indsende en kort Meddelelse til Bladet, naar der har været et Møde eller Sammenkomst i Forenlngen. Dog maa Meddelelsen frem for alt være saa kort som muligt! Pladsen i Bladet er jo ikke stor. **Red.**

— Husk at skaffe vort Blod nogle Annoncer fra de forskellige Byer. Derved støtter I Bladet meget. Og husk altid at købe hos dem som anoncerer!

— Paa mange forskellige Egne arbejdes der paa at oprette nye Afd. Enhver Tjenestekarl og Arbejdsmand maa efter bedste Evner arbejde for at faa oprettet Afd. overalt, hvor vi endnu ingen har. Skriv til Kontoret, Fredenstorv 5, Aarhus, hvor alle Oplysninger faas. **Form.**

Uge-Kronik.

—:—

Folkefest i Terslev.

Søndag den 21. ds. afholdes stor Folkefest i Terslev ved Haslev.

Fra vor Side Taler Redaktør Carl Westergaard.

Forenings-Meddelelser.

— Der afholdes Medlemsmøde i Nr. Nenaa Sogns Tyendeforening Søndag den 13. Juni Kl. 8 Aften i Roerslev Afholdshjem. Alle bør møde. Hvert Medlem bør til denne Aften skaffe et nyt Medlem.

P. U. V.
R. Jeppesen.

Frilufts-Agitationsmøde afholdes i Boes 2. Pinsedag Kl. 3½. Laurits A. Jensen, Svejstrup, taler. Alle indbydes.

Møde i Fangel Lørdagen den 13. ds. Kl. 8½. Rndaktør Carl Westergaard taler. Mød alle!

Møde i Fjenneslev Søndag den 14. ds. Kl. 5. P. Stegenborg og Bach Ranung taler

Til Tyendestævnet i Roskilde!

I Løbet af Sommeren vil der blive afholdt et stort Tyendestævne i Roskilde, hvor flere kendte Talere vil komme til Stede.

Alle Tjenestefolk og Landarbejdere er velkommen. De fleste af vore sjællandske Afdelinger har lovet at møde mandsstærke op. Det bliver sikkert en fornøjelig Dag.

Paa Grund af Pladsmangel

maa vi udskyde noget af „Vor Bevægelse". Det kommer i næste Nr.

**

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen, Fiskergade 3, Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Karle, Piger, Drenge og Malkerøgtere

søges straks og til November.
Fæstemand **P. J. Pedersen,**
Skrillinge pr. Middelfart.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

F. Borch's
nye Atelier,
Bropalæ 15, * Aarhus,
anbefales.
NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
70 Søndergade 70.
Absolut Aarhus billigste Uhrmager.
NB. Fine Sølv-Herre- og Dameure fra 10 Kr.
2 Aars skriftlig Garanti!!

Et Billed'

smukt kan være
og tit vort Øje fryde,
men uden Ramme ikke
paa Væggen det vil pryde,
men Rammen faar De smukkest
og bedst, naar De gaar
til **Glarmester Thomsen,**
han **Volden 16** bor.

M. Thomsen,
Bogbinder,
Clemensstræde 8. Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Livets Hemmeligheder.

Af Dr. Th. Eberhardt.
Indholder bl. a.:
De fysiske Forhold i Ægteskabet. — Svangerskab. — Indskrænkningsmidler, deres Nytte og Skade. — Kønslige Sygdomme. — Onani. — Impotents — Abot. — Satyriatis og Nymfamani. — Aarsager til Ufrugtbarhed. — Kønsmodenhedens Indtræden. — Vejledning ved Fødsel. — Strafbare Kærlighedsforhold. — Moral og fri Kærlighed osv., osv.
Denne interessante Bog sendes overalt mod Efterkrav for 1 Kr. + 15 Øre i Porto, eller den sendes Dem franco i forseglet Pakke, naar De indsender 110 Øre i Frimærker. Skriv efter Bogen til
Skandinavisk Forlag, Aarhus.

AVERTER!
Bestil straks
„Tyendebladet".
Koster kun 75 Øre Kvartalet.
Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.
AVERTER!

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Jandrup Højskole,

Jandrup St. (v. Varde),
modtager Piger og Karle, November—April.
(Undervisning i Landbrugsfag og Uddannelse af Ledere til Gymnastik, saavel Karle som Piger).
Skoleplan sendes og Indmeldelse modtages
William Sieverts,
Forstander.

Bøger og Blade.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.
Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:
260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md., 20 Øre pr. Uge.

Annoncepris:
Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Alligevel svarede han uforfærdet efter nogen Betænkning:

„Jeg tvivler ikke om din Evne til at udføre din Trusel, men jeg vilde ikke blive den første Mand, der er bleven Martyr for Kærlighedens Skyld".

„Pyt!" raabte Peter Alexieff med en Haanlatter. „Du maa i Sandhed være besat af af en Djævel, siger Du kan tale om Kærlighed til en Jøddpige".

„Men ved Du ikke, Fader, at Rachel Aromo er en af de smukkeste Kvinder i St. Petersborg?"

„Smuk! En Slange kan være smuk, men Du vilde alligevel ikke elske den. Lad imidlertid denne Ordstrid høre op. Jeg har talt. Denne din Galskab maa kureres. Gaa ud paa Gaden og gør den mest forladte Skabning til din Hustru, og jeg vil tilgive dig. Men at tale om at ægte en Jødepige — uh! Den blotte Tanke faar mig til at gyse. Mit Had til denne Jøderace har jeg indfugei med Modermælken. Hun hadede dem, og jeg vilde være en uværdig Søn, hvis jeg var anderledes. Forjag Tanken om Rachel Aromo fra din Hjærne, eller vogt dig for Følgerne. Nu er det nok. Gaa. Forsøg ikke paa at trodse mig".

Ivan gik virkelig. Han var glad ved at slippe bort, thi han vidste, at selv om han argumenterede i Timevis, vilde han ikke bibringe sin Fader en anden Mening.

Men dog, trods den Fare, der truede ham, havde han ikke til Hensigt at opgive Rachel. Hun havde gjort ham til sin Slave, og han var ikke i Stand til at frigøre sig. Heller ikke ønskede han at gøre det, har var tilfreds med at blive hendes Slave for bestandig. Saaledes tænkte han i det mindste.

Saa snart Ivan var gaaet, slog Politidirektøren paa en Klokke, og straks traadte en Mand ind fra en hemmelig Dør og hilste paa militær vis — en sortsmudset, ond udseende Mand med en Slanges List præget i Ansigtet.

„Pavloff" sagde Chefen, „Du har hørt, hvad der er foregaaet".

„Javel, Deres Højhed".

„Godt. Udspioner da min Søn".

„Som Deres Højhed befaler", svarede Pavloff.

„Hør, Pavloff, har Du for nylig hørt Folket udtrykke nogen Uvilje mod Jøderne?"

„Ja, Deres Højhed. Folket raaber bestandig op imod Jøderne".

„Ah! En skøn Dag, Pavloff, vil Folket lade Ord gaa over til Handling".

„Saa vil det være ligesom Stormvinden, der slipper løs fra Vindens Fængsel. Ve dem, som modsætter sig den".

„Du taler som en Profet, Pavloff. Vær aarvaagen og forsigtig. Du kan vente dig Forfremmelse. Audiensen er forbi. Du kan gaa.

Pavloff hilste igen og trak sig tilbage lige saa mystisk, som han var kommen ind, og Politidirektøren fortsatte det Skrivearbejde, han havde holdt op med ved Sønnens Indtræden.

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Odense.

Cykler! Cykler!

De verdensberømte „Styria"- & „Juvée"-Cykler faas kun hos
Chr. Larsen,
Søndre Boulevard 170
(ved Fodfolks-Kasernen),
Odense. - - - - Odense.
Reparationer udføres til ukendte billige Priser.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.

Bl. Annoncer.

D. H. Wendelboe,

Juveler & Guldsmed.
*** Store Torv 14. ***
Telefon 1360, Grundlagt 1908.
Aarhus.

Afd. paa Fyn,

som kunde ønske at være med til at danne en **Kreds** for hele Fyn, som agtes stiftet **Søndag d. 14. Juni, Kl. 11 Fmd.** Mødested: **„Folkets Hus" i Odense.** Meddelelse herom sendes til en af os undertegnede.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø.
Fodermester **M. Knudsen,**
Aabylund pr. Nr. Aaby.

Sabro Tyendeforening

afholder Medlemsmøde 2. Pinsedag, Aften Kl. 9, og **Bal** samme Aften fra Kl. 11 til 4, hvortil de mandlige Medlemmer maa medtage en Dame og de kvindelige en Herr. Entre for en Herre 50 Øre og 35 Øre for en Dame.

NB. Nye Medlemmer optages.

Alle organiserede Arbejdere indbydes.

P. B. V.
P. Fuhlendorff,
Formand.

Agitér for „Tyendebladet"!

Cykler repareres billigst hos
Iver Kristensen,
Østerg. 131, Skive.

Godtkøbs-Udsalg.

Fra i Dag udsælges hele mit Lager af

*** færdigsyet Fodtøj ***

til Indkøbspris; da Lageret er nyt findes ingen overgemte Varer.

Salget sker kun mod Kontant.

Min Træhandel anbefales.

Jensen-Mogenstrup,
Brogade — Brønderslev.

Brønderslev!!!

Køb i egen Interesse kun Deres **Uhre & Kæder** hos

Uhrmager N. Horseby.

Send mig

Fotografier, Postkort eller **Billeder** af Personer, Landskaber, Værelser, Ejendomme, Dyr osv. Jeg leverer da et virkeligt Fotografi, et forstørret Billede, for hvis Lighed, fine Udførelse og store Holdbarhed garanteres.

Almindelig Kæmpestørrelse 2 1/2 Kr., dobb. Kæmpestørrelse 5 Kr.

O. Sørensen,
Karenslund pr. Alken, Jylland.

Husk!

H. C. Hansens Træskoforretning, Nr. Aaby.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Eiby St. Eiby St.

Skal De have Dem en **ny Cykle** eller den gamle **repareret,** saa kom til
Cyklehandler **Alfred Hansen,**
— Eiby St. —
Der er stort Lager af **Cykler** og **løse Dele.**

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværeriet i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2 1/4 br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden

Alle bør læse:
„Tyendets Stilling i Samfundet"
af Carl Westergaard.
Pjecen (32 Sider) faas paa
„Tyendebladet"s Kontor, Aarhus.
— Pris 25 Øre. —

Koopmanns Margarine er over alt!

6. Kapitel.

Grev Nicholas Snoroff var højt anskreven hos Czaren, thi han var en mægtig Adelsmand og hørte til en af de ældste russiske Adelsfamiljer.

Peter Alexieff stod i høj Gunst hos Greven, thi han var en krybende Smigrer og en underdanig Slave i Grevens Haand.

Grev Nicholas havde medvirket til at faa indført haarde og strængere Love mod Jøderne i Czarens Rige, og disse Love blev hævdet med ubøjelig Strenghed af Peter Alexieff i Guds og Czarens Navn.

Efter det stormende Møde mellem Fader og Søn forløb der mange Dage, men saa kunde Peter Alexieff ikke længere dy sig for at gaa til sin Overherre, Greven, og betro ham, at hans Hjerte var saaret og hans Stolthed krænket af den uværdige Søn, der — i Følge hans tro Kreatur, Pavlofi — stadig hemmelig besøgte Aron Aromos Hus i Haab om at vinde Rachel.

„Den forbandede Jødepige har forhekset min Søn, Hr. Greve," sagde Peter. „Ligesom Dalila i gamle Dage berøvede Samson Kraften, saaledes har denne skamløse Kvinde gjort Ivan til en Slave".

„Og er De saa magtesløs, Hr. Politichef Peter Alexieff, at De ikke kan hindre det onde, som denne jødiske Heks udretter?" spurgte Greven med et ironisk Smil.

„Min Søn trodser mig".

„Fordi Heksen har ham i sit Garn", svarede Greven, „og dog maaske, hvis Trylleriet bliver hævet, kunde Deres Søn igen bringes til Lydighed".

Peter saa paa sin Velynder, som syntes optaget af at betragte et Helgenbillede, der hang paa Væggen. Lidt efter sagde Peter forsigtig:

„Siden jeg altid har søgt Vejledning hos Dem, alvise Greve, saa giv mig ogsaa i denne Sag et godt Raad".

Greven vendte sig skarpt om imod ham.

„De plejer ikke at være saa indskrænket, Peter Alexieff. Hvis jeg herskede over dette Rige, skulde aldrig mere en Jøde sætte sin Fod her, og hvis jeg var Politichef i denne herlige By, skulde en vantro ikke smitte den".

„Men her Greve, jeg er ikke Diktator".

„Nej, Peter Alexieff, De er Politidirektør".

„Sandt, Deres Naade, takket være deres Ædelmodighed og store Indflydelse, og dog kan jeg ikke fordrive disse Jøder".

„De kan gøre dem det ubehageligt", bemærkede Greven med Eftertryk paa Ordene.

„Hvorledes?"

„Hvorlades! Men Du gode Gud, Peter, Magten har sikkert sløvet Deres Sanser. Fej dem ud af Byen! Er det ikke klart nok?"

„Men vor Fader, den store Czar, vil næppe taale dette".

„Puds Pøblen paa dem. Pøblen er ligesom en Blodhund i Lænker. Lad den lugte Blod, slip den saa løs, og De skal se, hvad Dyret vil gøre".

Et sælsomt Smil opklarede Alexieffs Ansigt ved disse Ord. Nu forstod han det, og han viste, at han forstod det, ved at bukke for Greven, og lidt efter gik han sin Vej.

Den mørke Antydning, Greven havde henkastet, var kun en Afspejling af de Tanker, der atter og atter var gaaet gennem Alexieffs Sind, skønt han havde anset det for klogt at spille lidt tykhovedet i sin Patrons Nærværelse.

Han viste, at han havde mange Fjender,

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P. Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.
Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.
Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Stort Udvalg i
Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer og Strenge.
I. G. KREUTZER,
Bog-, Papir- og Musikhandel,
Telef. 108. Torvet, Middelfart.

Fodtøj
repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
* * * * Stjerne-Øl * * * *
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør
før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr.	65,00.	Lyslygter	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad	-	4,00.	Gaslygter	-	2,25.
Dæk med Kanttraad	-	5,50.	Kjolenet	-	0,65.
Slanger	-	2,50.	Fodpumper	-	1,00.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.
Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.
Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg
Forlang Tilbud.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Anarkistisk Litteratur!
Krapotkin: Krigen 10 Øre, 10 Eksemplarer 80 Øre.
Nachet: Den revolut. Bevægelse i Rusland 25 Øre, 10 Eksemplarer 2 Kr.
Voltairine de Cleyre: Forbrydelse og Straf 50 Øre, 10 Eksemplarer 4 Kr.
Roller: Den sociale Generalstrejke 15 Øre.
Friedeberg: Parlamentarismen og Generalstrejken 25 Øre.
Krig mod Krigen 5 Øre. **Anarkismens Katekismus** 10 Øre,
faas ved Indsendelse af Frimærker eller pr. Postopkrævning hos
Rolf Hammer,
Falkornealle 5, Køhenhavn F.

Fangel Cyklefabrik.
Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.
Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.
Telefon: Bellinge Nr. 8.
H. Hansen.

Skotøj
købes **bedst og billigst** hos
Carl Hansen Dall's Eftf.
(J. Chr. Petersen),
Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

thi han var bleven hævet til Magtea over Hovederne paa andre, der havde langt større Adkomst til denne Post, og stor var deres Misfornøjelse og Skinsyge naturligvis.

Nu var Peter alt for snild til alt være ligegyldig for denne Skinsyge, og han vidste vel, at hans Fjender lurede paa en Lejlighed til at plukke Embedets Fjer af ham, og at ethvert Fejltrin af ham vilde blive hilst med Glæde.

Derfor handlede han med Forsigtighed i al sin Færd; men nu, da han kendte sin Patrons Sind, følte han sig fri i sine Handlinger, om han end var for forsigtig til at overile sig. Den passende Lejlighed maatte komme, og indtil den Tid kunde han vente.

Omsider spilled: Tilfældet ham dog Lejlighed i Hænde.

Det hændte sig, at før en Maaned var gaaet fra den Dag, da han besøgte Greven, kom en kristen og en Jøde op at kives i Apraxindvoor om et Handelsanliggende, og den kristne beskyldte Joden for Snyderi. Jøden blev herover vred, og der faldt haarde Ord. Tilsidst slog den kristne Jøgen til Jorden. Rasende herover sprang Manden op, trak en Kniv frem og stødte den i sin Modstanders Hjerte. Saa kastede de omkringstaaende sig over Jøden og pryglede ham, indtil han ansaas for død.

Denne Begivenhed vakte stor Ophidselse. Den næste Dag gik Pavloff, der ikke var kendt som Spion, omkring blandt de ophidsede Folk, der kun talte om Mordet, og de Følelser, der næredes mod Jøderne, var alt andet end blide.

Pavloff indlod sig i Samtalen og talte saaledes til Mængden:

„Hvor længe skal vi plages af disse vantro, som berøver os vor Handel, forjager os fra alle de gode Embeder og aspirerer til at herske over os? Hvor længe skal vi taale disse Ting?"

„Vi er Daarer, at vi finder os deri", raabte mange Stemmer, og en Mand raabte med skingrende Stemme:

„Hvis I ikke er Slaver og Kujoner, saa jag disse forbandede Hebræere ud af Landet".

Mandens Navn var Samuel Skovronsky. Han var kommen til Hovedstaden fra Provinserne for at søge Arbejde, og det var den samme Mand, som havde overfaldet Aron Aromo.

„Du taler fornuftigt, Ven", svarede Pavloff, „og hvis vi ikke er Kujoner og Slaver, vil vi ikke staa rolig og se paa, at vore Landsmænd bliver myrdet af disse Hebræer. Men hvem tør vove at staa frem og sige, at vi ikke er Kujoner?"

„Ja, hvem, hvem", raabte Folket vredt.

„Ikke Du min Ven?" fortsatte Pavloff til Samuel Skovronsky.

„Sandelig, ved vor Fader paa Ruslands ophøjede Trone", svarede Skovronsky, „jeg hader Jøderne, og mine salige Forældre før mig. Er jeg da ringere end mine Forældre, at jeg skulde elske Jøderne".

Hvad er dit Navn, Kammerat?" spurgte den snedige Spion.

„Et, som jeg ikke skammer mig for at nævne, skønt jeg kun er en Bonde. Jeg hedder Samuel Skovrinsky".

„Det glæder mig at hilse paa dig, Samuel Skovrinsky", sagde Politidirektørens Spion.

„Hvis Du holder din Faders og Moders Minde i Ære, vil Du vedblive at hade Jøderne".

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 37. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 14. Juni 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Hvad er det, der raabes - -

Hvad er det, der raabes fra Samfundets Smaa
og Lave? Fra Hytter og Huler? —
Kækt løfter de Blikket mod Himlens blaa,
de gaar ikke længere og skuler.
Ej slæbes — men løftes den brede Sko —
de knytter den barkede, benede Kno.
Og Retten de misted', forlanges igen —
det er Tjenestefolk og Husmænd.

Det gærer dernede i Samfundets Dyb,
dernede, hvor „Krybet" har hjemme. —
For Pokker! Det stikker, det usle Kryb,
vil Krybet ej længer glemme! —
Nej, nu skal det kræves, vor gamle Ret!
af Løfter og Uenten vi alle er træt!
Og kom nu — hver, der vil være Ven —
mod os Tjenestefolk og Husmænd!

Lad Samfundets „Støtter" kun ramle omkuld,
vi sætter vor Skulder i Stedet.
Nu sættes vor Lid til det Arbejdskuld,
der længe har døjet og svedet.
Nu op, Kammerater! Slaa til, om I vil!
det gamle maa falde, skal lykkes vort Spil!
Med malmfulde Stemmer, med Djrævhed bekend:
I er Tjenestefolk og Husmænd!

Johs. Christiansen.

Karl Gjellerup.

Vi bringer her et Billede af den kendte Forfatter Karl Gjellerup. For en Del Aar siden blev hans Bøger meget læst og omdiskuteret. Nu hører man sjældent denne Forfatter, maaske fordi han har forladt Fødelandet og taget Ophold i Dresden.

Hævnens Time -

—:—

Tjenestefolkene og Husmændene i Mørke-Egnen har erklæret Gaardejer N. Hougaard, Hvilsager, Krig. Der er ingen, som vil arbejde hos ham mere!

Ude i Mørke-Egnen er Opmærksomheden stærkt henledt paa et bestemt Emne: Og dette Emne er: **Niels Hougaard!**

Denne Mand har gjort sig saa forhadt af Tjenestefolkene og Husmændene, at ingen vil gøre en Dags Arbejde for ham! Som Følge deraf maa han snart opgive det hele og rejse sin Vej!

Hr. Niels Hougaard ejer en stor Bondegaard paa 60 Td. Land i Hvilsager. Han har 6 Heste, men ingen til at køre med dem. Hans hele Folkehold indskrænker sig til en ung Pige og en Tjenestedreng. Og dem har han maaske ikke ret mange Dage til! Enhver vil forstaa, at hans Stilling er ret fortvivlet. Selv kan han ikke udføre en Brøkdel af Arbejdet, selv om han tager sin fine Frue til Hjælp. Og der er, som sagt, ikke den ringeste Udsigt til, at han kan faa en eneste Mand til at hjælpe sig med en Smule! Der er derfor ikke andet for ham at gøre, end at rende fra det hele.

Men det nytter jo ikke, han sælger sin Gaard og flytter et andet Sted hen. „Nissen flytter med!" Vi skal følge ham overalt. Tjenestefolkene og Husmændene paa Fyn og Sjælland vil byde ham Velkommen paa samme Maade som hans Arbejdere i Hvilsager tog Afsked med ham.

Det er ikke de gamle og unge Arbejdere i Hvilsager og Omegn, der er rebelske og fyldt med Oprørslyst mod den nuværende Brutalitet, men den samme „Sygdom" vil Hr. Niels Hougaard finde hos Arbejderne overalt i Landet. Det er Hævnens Time, der kommer! Det er rent tilfældigt, det er gaaet ud over ham først. Han har forøvrigt selv været ude om det. Skylden er hans egen! Jeg kan kun trøste ham med, at det vil gaa alle Ligesindede paa samme Maade. Den samme Tanke nærer Landarbejderne paa de forskellige Steder overfor saa mange. Men Kampen er ikke brudt løs endnu. Eksemplet fra Hvilsager er saaledes kun en Forpostfægtning. Det vil brage stærkere, naar Angrebet rettes mod en Herregaard eller et stort Gods — f. Eks. det, Grev Frijs ejer.

Hvad er vel hele Grevskabet Frijsenborg værd, naar ingen vil arbejde der mere? Intet!

— — For kort Tid siden blev der smilt haanligt ad vor Organisation. Nu skal Tonen snart faa en anden Lyd. Vore magthavende Jorddrotter skal faa at mærke, at deres Tid ikke varer evig. Nu kommer vor Tid. Det skal de i den kommende Tid faa at vide paa en saa eftertrykkelig Maade, at de aldrig skal glemme det!

Den forestaaende — eller begyndte — Kamp er Hævn over den Uret, vi og vore Fædre langt tilbage i Tiden har maattet døje. Vi maa tage Oprejsning for alt det, de har maattet lide. Det vil komme til at svie dobbelt til dem, som stadig er med til at holde Brutaliteten og Nedtrykkelsen i System. Det er Oprejsning for gammel Tyrani og Trældom. Det er Hævn over dem, som har tilranet sig den Jord, som vi har dyrket, drænet og kultiveret og som derfor tilhører os!

Det er ikke os, der har begyndt Kampen. Vi har ikke kunnet blive fri. Det er de andre, som har villet. De har ikke villet give Afkald paa deres Særrettigheder over Folkets Fællesgods — Jorden! Nu lysner det! Det dages. Den nye Tids Sol har sendt sin første Straale. Og den har varmet. Den vil tænde Ild i de mange Sjæle. Raabet om Frihed og lige Ret vil fra de tusinde Munde lyde som et tordnende Basune. Murene vil vælte, og vi vil drage ind i det forjættede Land!

— — —

Men vi er der ikke endnu. Der skal Kamp til først. Haarde Kampe. Men vi vil sejre fordi vi har Retten paa vor Side! Hvor lang Kampen vil blive afhænger af, hvor hurtig vore Klassefæller vil vaagne op og se klart paa Tingene og faa den rette Forstaaelse af deres Stilling, og hvad det hele drejer sig om. Al Sløvhed maa maa luftes ud. Der maa tændes Ild i Oplysningens Fakkel. Naar den har spredt sit Lys over Landet, og sejret over Dumheden, da falder alle Skranker fordi det er vor egen Mangel paa Forstaaelse,

der betinger den Uret, vi lever under, og som vi taaler uden at kny!

Men lad os, der er organiseret, ikke taale Uretten længere. Vi har Magten, men vi ved det ikke. Vi har Styrke og Kraft nok til at omstyrte al den gamle Uret og Brutalitet og skabe bedre og lysere Forhold. Lad os nu begynde. Lad os vise vore gamle fattige og forslidte Forældre, at vi vil noget og vi kan noget. Stadig fremad med Oplysningen og Organisationen, saa faar vi Friheden og Selvstændigheden!

— — —

Men tilbage til Hr. Niels Hougaard, denne Mand som først og selvforskyldt har faaet at mærke, at der er Magter til, som maaske kan bøje ham i Knæ!

Hr. N. H. har selv været en fattig Mand. Han er født op paa Sognets Regning og har formodentlig faaet en daarlig Opdragelse. Han har faaet lært, at man intet kunde naa uden Penge! Han giftede sig med en Enke som havde en af de store Gaarde i Hvilsager, hvor han nu regerer over 6 Heste og saa — Pigen og den lille Dreng! Trods det misunder jeg ham ikke hans Stilling. En Gaard uden Folk er intet værd. Det blev ogsaa paa en komisk Maade sagt til Fru Hougaard i et Selskab. Hun talte saa højt om de 6 Heste. Saa sagde en meget højt: „Ja, men I har ingen til at køre med dem!“ Tavshed! —

Hr. Niels Hougaard har — som sagt — selv været ude om sit Nederlag.

I „Randers Venstreblad“ har han saaledes for længere Tid siden skrevet nogle Smædeartikler, hvori han forsøgte at latterliggøre vor Organisation, skønt ikke en har fornærmet ham. Nu fortryder han det sikkert. Krig vilde han have og Krig har han faaet.

Nogle Husmænd havde lovet ham at hjælpe lidt til i Høst, men de har for lang Tid siden sendt Afbud. De kommer ikke. Til Høst staar Hr. N. H. og Frue helt ene med de 6 Heste og de mange Køer!

Vor Organisation derude er meget stærk. Ialt 70—80 Medlemmer. A. Chr., Randers, Bendstrup, er Formand. De har nu faaet oprettet en Læsestue, som skal være aaben hver Aften og være Foreningens Samlingssted. Medlemmerne er rede til Kamp over hele Linien.

Jeg talte forleden med en Husmand derude. Han var meget glad ved den nye Bevægelse og vis paa, at vi nok skulde sejre. Vi kom ogsaa til at tale om Niels Hougaard og han sagde da: „Ja, ser Du, jeg var vis paa, det vilde gaa saaledes engang! Det er Hævnens Time, der kommer! Det er just ikke kønt at hævne sig, men der er ikke noget at sige til det. I Unge maa tage Oprejsning for det, vi har maattet døje! Det er kun til Skade at det er en Gaardmand, det først skal gaa ud over. Havde det bare været en Herremand, saa vilde jeg være mere glad!“

Idet jeg sagde Farvel sagde jeg: „Vent kun, Turen skal nok komme til dem!“

Carl Westergaard.

Fra Slagmarken.

—:—

Tyendeforhold.

Jeg tjente i sin Tid hos en Bonde i Skanderborgegnen. Hans Navn er Anders Rasmussen, og bor i Ejer pr. Skanderborg.

Han var i sine unge Dage ikke ked af at give sine Tjenestefolk en Skalle. Han har selv med en vis Stolthed fortalt mig og de andre Folk mange Historier om, hvorledes han i sine Velmagtsdage pryglede sine Tjenestefolk.

Jeg skal her i Korthed fortælle en af hans Historier:

A. R. og Karlen kørte en Dag Hø. Karlen kørte Hestene meget daarligt efter A. R.s Mening. Han gav derfor Karlen et vældig Slag med Forken, saa han nær havde tumlet ned af Vognen. Men den Slags Bøllestreger bruger A. R. ikke mere, han en nemlig bleven for gammel og skrøbelig til slige Bølleidrætter. Men saa bruger han andre Maader i Stedet at tugte sine Tjenestefolk paa, som heller ikke er videre pæne.

Jeg tog mig en Gang den Frihed, at gaa ind i hans Have, og tog der nogle faa Æbler. Han opdagede det og kom en Dag og sagde til mig, „at han ikke vilde have min Langfingrethed, nu kunde jeg selv vælge, om jeg vilde betale en Bøde at 5 Kr. eller meldes til Politiet“. Jeg betalte de 5 Kr.

Jeg holdt „Horsens Socialdemokrat“, det kunde A. R. ikke lide, han gik stadig og bandede over at dette Samfundsødelæggende Organ vilde han ikke blive ved at taale, at det kom i hans Gaard. Jeg lod ham selvfølgelig vide, at jeg ikke vilde spørge ham om, hvad Blad jeg vilde holde, da han jo aldrig spurgte mig, om han maatte holde de kapitalistiske Blade.

Karlekamret hos A. R. ligner de fleste andre Staldkamre. Det bestaar af et 6 Alen langt og 1½ bredt Rum. Lige udenfor Vinduet ligger Møddingen; paa den ene Side er der Kostald, og Hestestald paa den anden Side. Døren, der er meget skrøbelig, har den ene af Hestene ofte skubbet omkuld; den staar nemlig med Enden lige op til Døren. Møblerne bestaar af et Par Trækasser, dernæst en Del uhøvlede Brædder, fastsømmede til 4 Pæle, og et Par rygløse Stole.

Da A. R.s Gaard er brændt siden jeg tjente der, ved jeg ikke, om Karlekamret er bedre i den ny Gaard. Det kunde være meget interessant at undersøge det. Maaske er der en af vore Repræsentanter i Skanderborgegnen, som vil undersøge det, og berette det her i Bladet.

Carl V. Sørensen,
Jenle, Jebjerg.

„Den store Djævel“.

En Missionsmand ovre i Vestjylland, som ikke bestiller andet end at skrive Breve til vore Repræsentanter, hvori han formaner demtil at lade dette Djævel- og Daarskab, som kaldes Organisation og Blade, fare, samt minder dem om at være sig deres Herre underdanig og behagelig i alle Ting, som skrevet staar i Biblen, har sendt en af vore fynske Repræsentanter et Brev, hvori han skriver: „Hvis de gamle Arbejderfører er Smaadjævle, saa er Redaktør Carl Westergaard „en stor Djævel!“

— Redaktøren takker for de kønne Ord og den Opmærksomhed, han er bleven vist paa en saa køn Maade. Han forstaar bare ikke, hvorfor han ikke er bleven udnævnt til selve General Satan.

I Fremtiden vil han flittigt forsøge at gøre sig fortjent til denne Udnævnelse.

— Kære Missionsmand! Vent nu ikke for længe dermed. **Lurifax.**

Nydelige Tyendeforhold i Sabro.

En Storbonde herude har fornylig brudt et Hus ned, hvori Karlekamret fandtes. (Dette Kammer var forøvrigt det mest svinagtige i mange Kirkesogne).

Nu har Karlen og Drengen ingen Kammer! De maa ligge paa et Loft uellem noget gammel Skrammel. Karlen har noget at ligge i, der ligner en Seng. Drengen derimod maa ligge paa et Knippe Halm. Gudbevar os! Der er baade Lagner og en Dyne. Lagnerne er jo ganske vist sorte af det bare Skidt. Drengen kan nemlig ikke ligge tør om Natten (hvad der ved Gud heller ikke er mærkeligt, naar han skal føre en saa ussel Tilværelse!) derfor synes de aabenbart ikke, det kan betale sig at give ham rene Lagner paa!

— Denne Storbonde har — foruden en stor og fed Mark — et stort Stuehus med mange Værelser, men at give dem, der udfører Arbejdet og skaber Kapitalerne et af de mange Værelser, nej, det er der ikke tale om. Det mangler jo ogsaa bare, at han skulee tage saa meget Hensyn til det „Rakker-Pak“, som kaldes Tyendet!

Nu skal vi snart herude faa disse Storbønder belært om, at de ogsaa skal behandle os som Mennesker.

Vil de ikke det, gaar det dem galt!

—f.

Kinesiske Arbejdere.

—:—

For et Aars Tid siden var Spørgsmaalet om Anvendelse af kinesiske Arbejdere i Landbruget ved at blive aktuelt her i Landet. Nogle større Landbrugere var samlede til et privat Møde i Roskilde for at forhandle om, hvorledes man skulde skaffe sig den nødvendige menneskelige Arbejdskraft, hvis Polakkerne foretrak at blive i deres Fædreland i Stedet for at slide og slæbe paa de danske Roemarker. Og det rygtedes fra dette Møde, at man havde forhand et om at indføre Kinesere til Arbejde i Landbruget.

Med Henblik paa denne Begivenhed kan det muligvis interessere „Tyendebladet“s Læsere at høre, hvad der fortælles om kinesiske Arbejdere i et Brev fra Australien til det tyske socialistiske Ugeskrift „Die neue Gesellschaft“. Brevskriveren, Robert Schenk, meddeler først nogle Oplysninger om de Følger, det fik, da Queenslands Kvægopdrættere for ca. 60 Aar siden begyndte at indføre Kinesere, og giver derefter en interessant Beskrivelse af Kinesernes Levevis og Tænkemaade, naar de færdedes i fremmede Lande:

Alene den grundforskellige Opfattelse af Lov og Ret og borgerlige Dyder fremkalder en dyb Kløft mellem den hvide og den gule Race. Alt, hvad Domstolene dømmer Kineserne for, synes dem ubegribeligt. Man har derfor — selv i de gamle europæiske Kolonier — indtil den Dag i Dag overladt Retsforfølgningen imod Kineserne til deres egne Retter. I de europæiske Stater vil de ikke overholde Lovene. De vil derimod søge at omgaa dem saa længe som muligt. De vil indbyrdes holde sammen som Ærtehalm og derved gøre den europæiske Retfærdigheds Indskriden mægtesløs. I Særdeleshed gælder dette i Strafferetsplejen. Naar der her bliver henvist til det ringe Antal paadømte Forbrydelser blandt Kineserne i Amerika og Australien, har dette intet at gøre med deres borgerlige Dyder. Det vidner kun om deres Snuhed til at omgaa Lovene. Desværre er denne Snuhed bleven yderligere udviklet derved, at Kineserne ved, at de kan vente større Straf, naar man én Gang har overbevist dem om Forbrydelser. Fangenskabet betragter Kineserne forøvrigt kun som

en Hindring for, at han kan faa Lov at røgte sit Hverv, men ikke som en Straf, der i mindste Maade berører hans Æresfølelse eller indskrænker hans Velbefindende.

Særlig tilbagevisende har Kineseren vist sig overfor Fabrik- og Værkstedsovgivningen. I Australien har man udstedt den ene Lov efter den anden under Kinesernes stærkeste Modstand. Herre og Tjener saavel som Mester og Svend holder sammen, naar de begge — hvilket ofte er Tilfældet — er Kinesere. Og hvis man ikke stiller enhver kinesisk Arbejder en Fabriksinspektør ved Siden, har man ingen Udsigt til selv den ringeste Overholdelse af Forskrifterne. Bestemmelser om Arbejdstid, Løn- og Søndagshvile bliver uigennemførlige. Det er Bestemmelser, der synes ham fuldstændig ubegribelige. Han betragter dem som Attentater paa hans Erhvervsstræben, som noget, der krænker hans sunde kinesiske Menneskeforstand, ja, forbyder denne at komme frem. Ogsaa her har strænge Love kun skærpet den kinesiske Snuhed.

Kineseren er altsaa et Individ, der aldrig tilpasser sig efter vor Retsfølelse og vort Retsliv, og som allerede af den Grund vil blive et fremmed Element i vort Samfund. Hans sædelige Anskuelser og Skikke har overalt, hvor han dukker op, øvet deres fordærvelige Indflydelse paa de lavere Lag og de moralsk svage. De ugifte Kinesere, der træder i fremmed Tjeneste, har efterstræbt de værste kvindelige Elementer og ofte giftet sig med dem. Paa Grund af Kinesernes polygamistiske Anskuelser har deres Ægteskaber med hvide Kvinder for det meste været en Ulykke for begge Parter. De Tusinder af Mulatter, der lever i Australien, har vist sig at være Arvtagere af alle deres Laster og fysiske Svagheder. Lukket ude fra de bedre Bykvarterer lever Kineserne sammen med prostituerede Kvinder i de tarvelige Kvarterer, saaledes i Melbourne og Sidney, men ogsaa i forskellige amerikanske Stæder, hvor de fornedrer baade deres eget og andres ædelige Standpunkt. Man tør desuden ikke undervurdere den Fare, der vokser op for Landbefolkningen og særlig for det landlige Tyende ved Berøringen med Kineserne. Det har vist sig i Australien og andre Steder, at saadanne Mennesker af en vis Nysgerrighed og Beundring lader sig forlede til at have nærmere Omgang med Kineserne. Deres Troskyldighed bliver skuffet af den Godmodighed, som „Himlens Sønner" bærer til Skue, og giver disse Lejlighed til at udbrede deres hemmelige Laster.

Ved Siden af deres moralske Svagheder, vandrede Lidenskaber som Spillelyst og Kærlighed til Opium med dem fra deres Hjem til Amerika og Australien. Uhyre Straffe, der skulde tjene til Undertrykkelse af deres Spille- og Lastehuler, var nødvendige. Uge for Uge blev der i de australske Havnestæder opdaget ny Spillepladser, hvor Hvide og Kinesere tilfredsstillede deres Spillesyge. Spiskelasten førte desuden begge Racer sammen i Opiumshulerne. Den store Gevinst, som Kineserne har af disse Lidenskaber, tillader dem trods alle politimæssige Indskrænkninger stadig at aabne ny Huler. Mange Tusinder moralsk svage bliver hvert Aar ødelagt af Kineserne og drevet til Forbrydelser af alle Slags eller Selvmord. Det værste Bundfald i Folket faar i Kineserne den fordærveligste Tilgift.

Men om muligt endnu værre er Kineserne som Faktor i det sociale Samfundsliv. Kineseren bringer som Arbejder en Forbandelse ind paa sit Arbejdsområde. Hvor Kineseren holder sit Indtog, kan den hvide Arbejder ikke mere med samme Vedvarenhed hævde Arbejdsæren. Han kan aldrig betragte den kinesiske Arbejder som Kammerat. Kineserne er fremmede for alle de højere Følelser, der kan komme frem og forædle Mennesker under det mekaniske Arbejde. Kun den bitreste Nød vil kunne tvinge den hvide Arbejder til at arbejde ved deres Side og dele sit Brød og sin Hytte med dem. Dertil kommer, at Arbejderens Levefod, som nu efter uendelige Kampe har begyndt at hæve sig, vil faa et Tilbageslag. Denne Hævning er som et Tegn paa den kulturelle Udvikling til Nationens Fordel. Naar man derimod ser Kineserens tarvelige Ernæringsmaade og hans elendige Husly, iagttager hans Mangel paa Trang til legemlige og aandelig Hvile, begriber man, at han kan spare, hvor en hvid Arbejder vilde forhungre.

Dersom den sociale Bevægelses hele Fremgang beror paa Arbejdernes enige Sammenslutning indenfor Fagene, er ogsaa denne i Fare. Kineseren har ingen Steder formaaet at faa Forstaaelse af sociale Ideer. Han vil overalt være den ubevidste Strejkebryder. Det første, den australske Fagforeningsbevægelse fordrede, var derfor, at Kineserne skulde udelukkes fra alle Værksteder, hvor dens Tilhængere arbejdede. Det betragtes som en Skam at være nødt til at arbejde sammen med Kineserne. Da Faareklipperstrejken for 40 Aar siden rystede Landet, og Arbejdsgiverne under Beskyttelse af Regeringen og dens Soldater forholdt sig afvisende overfor alle Arbejdernes Ønsker, turde de ikke paa Grund af den offentlige Menings Tryk anvende Kinesere.

— Saaledes lever og optræder kinesiske Arbejdere i Australien. Man har vel Lov til at tro, at Resultatet vilde blive det samme her, — hvis det skulde hænde, at Tanken om at indføre Kinesere til Arbejde i det danske Landbrug blev til Virkelighed.

Alfred Hansen.

Friheden.

—:—

II.

Tjenestepigen.

Har Karlen kun lidt Fritid, saa har Pigerne dog endnu mindre, der er vist kun faa Tjenestepiger, som kan gaa i Byen en Timestid uden først at maatte bede om at faa fri.

Er det ikke dejligt?

Fra om Morgenen Kl. 4—5 og til om Aftenen Kl. 9 har de vistnok ikke en Times Frihed, idetmindste ikke om Vinteren, selv Middagssøvn faar de kun lidt af, da de jo have vasket op først.

Mellemmaden maa de sluge i en Fart, da de jo maa varte op ved Bordet, og dog skal være færdig til samme Tid som de andre.

Og om Aftenen, naar Karlene gaar hjem af Marken, saa kommer de rullende med deres Malkevogn derud til Køerne; naar de saa har siddet og malket en Timestid, saa maa de skynde sig hjem at give Karlene Nadver. Ikke engang naar de har faaet taget af Nadverbordet er de færdig, thi der er Børn paa Gaarden, saa maa de jo nu klædes af, at de kan komme i Seng, og muligvis skal „Dengse" vugges en Timestid.

Om Vinteren, naar Aftenerne bliver lange, har Karlene dog lidt Fritid, anderledes er det med Pigerne, i det mindste her paa Egnen, thi saa maa de stænt sidde og „sy og brodere" for Fruen til Malketid, altsaa har de selv om Aftenen ingen Fritid, dog Lørdag Aften undtager, som de af Barmhjertighed faar fri til at eftersé deres Tøj.

Om Aftenen i Humletiden maa alle, baade Karle og Piger, sidde og plukke Humle lige til Kl. 11—12.

I gode Humleaar kan Humleplukningen vare 3—4 Uger og i denne Tid har Tjenestefolkene altsaa i 6 Døgn ikke en Time til egen Raadighed, og for disse 4—6 Timers ekstra Arbejde faar vi saa — 1 Kop ekstra Kaffe.

Agrarerne forlanger dog ikke, at vi skal gøre noget for intet.

Man alligevel — 4 Timers Arbejde for 1 Kop Kaffe til 10 Øre, og det for at spare et Par Humlekoner og de dermed følgende Udgifter, men Agrarerne er jo opfindsomme, naar det gælder om at skaffe billig Arbejdskraft.

Adolf Skovboe.

Agitèr

kraftigt for „Tyendebladet"s Udbredelse. April Kvartal gratis, naar Juli Kvartal bestilles. Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet! Tag fat med det samme!

Ourupgaard.

—o—

For kort Tid siden stod der i Lolland-Falsters Social-Demokrat" under ovenstaaende Titel:

„Ligesom Zola, anklager jeg Hofjægermester Tessdorfs Tjenestetyende: Avlsleder Søegaard, Hollænder Klein, Husjomfru Hansen og Mejerske Karen Jørgensen for Inhumanitet overfor den finske Malkepige, Nanny, der nu henligger paa Nykøbing Sygehus.

„Nanny blev syg ved Malkningen Lørdag Morgen, men først Søndag Aften kom Lægen, der straks rekvirerede Sygevogn.

I 36 Timer laa Nanny og pintes, endskønt hun i Mejerskens Hænder deponerede ca. 60 Kr. til Betaling af Lægen.

Værd er det ogsaa at bemærke, at den gamle Tømrer Hemmingsen i Dag er falden ned gennem en Luge i Kostalden, saa han paadrog sig en Hjernerystelse og ikke kunde flyttes.

For et Par Dage siden blev en Mand skamslaaet af et Stykke Brænde, fordi den lovbefalede Skærm paa Rundsaven manglede.

Hr. Hofjægermester! Jeg var kun Deres Rensemand, men nu er jeg Deres Lige. Sig mig, hvorlænge vil De taale disse Forhold, der er en Skamplet paa Forsøgsgaarden. Bertram Eggers".

Vi har nu fra vor Medarbejder modtaget følgende:

Naar Herredsfoged Krabbe i Folketinget kunde tillade sig en Udtalelse om, at ovre i Jylland var der flere Steder, at Karle og Piger sad sammen, uden at Moralen skadedes, er det kun en saare slaaende Bevis paa, at vore Lovgivere saavel som Husbonder har et saare ringe Begreb om deres Tyender og disses Moral, og jeg forstaar ikke, at denne Udtalelse kunde gaa upaatalt hen i Tinget.

Skulde det imidlertid være Tilfældet, hvad Herredsfogden yttrede, kan jeg kun tænke mig tre Muligheder, nemlig:

1) at nævnte Tyende maa være langt under Lavmaalet.
2) at samme er kønsligt abnormt eller
3) at Moralen er saa langt nede, at den ikke yderligere kan sænkes.

Jeg vil i Tilslutning til min Anklage mod Ourupgaard oplyse følgende, og jeg vil haabe førnævnte Folketingsmand maatte faa disse Linier at se.

Paa Ourupgaard er der ca. 14 finske og svenske Malkepiger, der er fordelte paa 3 Stuer. Paa hin Stue, Nanny laa, var der indkvarteret 6, og deraf var de tre højt frugtsommelige — deriblandt Nanny.

Men hvis man kunde komme der ind en Nat, var man overbevist om stadig at finde Mandfolk derinde.

Tror Hr. Herredsfogden maaske, det er noget der tjener en ung uskyldig Pige til bedste, naar hun Natten igennem hører Hvisken og løndomsfuld Pusten i Sengen ved Siden af. Efter min beskedne Mening jager det Tanken ind i Mysteriet og hidser Sanserne, og ret længe varer det vel ikke, inden ogsaa hun — den uskyldige — nysgerrig efter Visheden, skaffer sig en Galan. Saa er hun spoleret, hendes Moral er ødelagt, thi hun har fattet den gængse Herregaards-Moral, at det aldeles ikke er nogen Skam at blive frugtsommelig.

Jeg er imidlertid ikke den Mand, der dænger en Kvinde til med Skarn, fordi hun er kommet galt afsted, men jeg paastaar endnu en Gang, at Moralen er fordærvet.

Derfor skal vi bort fra denne Indkasernering af mange Gange en halv Snes Piger paa et Kammer, og vi maa i Samfundets Navn nedlægge en alvorlig Protest mod Herredsfogdens Udtalelse og dens mulige Praktisering, thi om end Begreberne om Moral kunde være himmelvidt forskellige, tør jeg dog paastaa, at Hovedbestanddelen af vort Folk vil tage Afstand fra nævnte Standpunkt.

Der er jo heller ikke mange Bekvemmeligheder paa et saadant Pigekammer, som det førnævnte: 6 Senge, 1 langt Bord og 2 Bænke er alt, hvad der findes, saa der kan jo ikke findes nogen Hygge der, og Pigerne maa selvfølgelig selv i Fritiden, der er meget knap beskaaret, holde rent, hvilket mange Gange som Følge af Træthed bliver temmelig overfladisk udført.

Lad os stræbe hen til, at Systemet med allerhøjst 2 Mennesker i et Værelse bliver gennemført; en Mand som Hofjægermester Tessdorff maa sandelig have Raad til at indrette det lidt hyggeligere for sine Folk.

Karlekamrene ligger — betegnende nok nede ved Vognporten — saa at sige paa aaben Mark, og man kan tænke sig Behageligheden ved en raakold Vinteraften at skulde derned og klæde sig af. Det er et Bevis paa Tyendets Haardførhed og Sundhed, at ingen sætter Heldbredet til under saadanne Forhold.

Saa er der endnu et Forhold, som jeg vil nævne: Tidligere blev der dog gjort lidt Forskel paa Danske Folk og Polakker, men det er for Hofjægermesteren ogsaa et overstaaet Stadium, thi nu indkvarteres hele Molevitten imellem hinanden, d. v. s.: Polakken er knæsat, — Smudskonkurrenten staar paa Højde med Landets Arbejdere, spiser af samme Fad og ligger i samme Seng.

Godsejerpolitik! „Kæmp mod den af alle Kræfter og tag dit Land i Besiddelse! — Det er vor Sag!“ **Bertram Eggers.**

Med et halvt Øje

kan det ses, at „Tyendebladet“ er et godt Annonceblad! Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore Tusinder Læsere ved at sende Deres Annonce til vort Blad!

Gør et Forsøg!

Ved den fynske Husmandsskoles Grundstensnedlæggelse.

Mel.: Der er et Land . . . .

Som Dagning gennem Morgenluften skrider,
en Tanke skrider gennem Tiden hen.
De nye Tanker føder nye Tider,
og nye Tider fostrer nye Mænd.
De nye Mænd — fra Hytterne de kommer;
der grønnes nu, hvad skønt vi troede paa.
Og efter Foraar altid følger Sommer
med fulde Kærner paa de ranke Straa.

Vor Ungdomsskole frejdig her vi rejser
med dristig Gavl, med Friheds Høresal.
Mod Tidens træge Vind den muntert knejser,
en Søjle i den nye Tids Portal.
Her anses ingen Sag for forud givet,
her agtes hver, der tvivler, som der tror.
Her læres det at elske selve Livet,
der efter sine egne Love gror.

Hvad er saa smukt, som Vinterrugens Grønne
hen over runde Bankers Fald at se?
Hvad er saa rent, som Engens Græs, det skønne?
Og skært som Kirsebærtræets Blomstersne?
Og sig mig, hvad blev større Enfold givet
end Straa, der svajer blidt i Somrens Vind?
man lytter, lytter længe — det er Livet,
der stille suser i Ens eget Sind.

Lyt ogsaa Ungdom, til den Røst, som taler
forunderligt i Mandens eget Bryst.
Svigt aldrig dine Ungdoms Idealer,
thi for den fejge gives ingen Trøst.
Krum aldrig Ryg for Penge eller Præsten,
men bøj dig kun for Sjælens høje Bud,
og bøj dig dybt i Kærlighed til Næsten
og find i Livet selv din egen Gud.

Glem ej den Haan og Uret dyb, som saarer.
Glem ej den Haand, der Brødet kærligt gav.
Glem ej Faders Suk, din Moders Taarer
og ej din Barndomshytte, skæv og lav.
Den Hyttes Minde vil vi trofast bære,
vi Udmarksfolkets nyligt vaagne Børn,
med os i Kampen for vor Ret og Ære,
naar vi i Dagens Strid ta'r Tag og Tørn.

Her vil vi lære Livets vise Love,
at vi kan andre Livets Love naa.
Her vil vi skærpe vore Husmandsplove,
saa de igennem Dødjord let kan gaa.
Saa lang og dyb en Fure vil vi drage
i Fødelandets rige Fremtidsmuld
at ingen arm og ringe mer skal klage,
og ingen fattes Lykkens røde Guld.

Johan Skjoldborg.

Tjenestepigerne.

—:—

Kommer de snart?

—

Hvorfor er der saa faa Tjenestepiger i vore Foreninger, spørges der fra mange Sider.

Dette Spørgsmaal kan ogsaa stilles med Rette: Hvorfor vil Kvinderne ikke være med til at støtte den Sag, som ogsaa angaar dem ligesaa godt som Mændene?

Der er to Grunde, som jeg nærmest kan tænke mig.

De føler sig for svage til at stille sig Side om Side med Manden i denne Kamp, som det ser ud til at vi skal til at føre for vor Sag, de mener maaske ikke, at vi Mænd har Brug for deres smaa Kræfter, som de ikke tror strækker ret langt, hvis Kampen bliver for haard.

Men dertil vil jeg svare dem, som tænker saaledes: Gaa med os, vi har Brug for Jer Kraft selv om den synes lille.

De kan ikke enes om at gaa med, for vil den ene ikke, saa vil den anden heller ikke, og saa fremdeles, bliver man stadig ved det samme. Men hvorfor gaa der og kævles om, hvem der først skal gaa med.

Nej, kom og ræk os Eders Haand, lad os dele Kampen enten den bliver haard eller mild, ligegyldig, vi har Brug for jer.

Jeg ved ikke om jeg har fundet de rette Grunde hvorfor at vore Kvinder holder sig tilbage, men det er min Mening om dem; maaske der kunde være en anden, som havde flere og nok saa klare Grunde, hvorfor at vore Kvinder holder sig tilbage.

M. Knudsen, Nr. Aaby.

Benyt Søndagen

til Agitation for „Tyendebladet".

Skaffer hver Læser os en ny Holder, saa skal Bladet straks blive udvidet paayn!

Vor Bevægelse.

—:—

— Udby Afd. havde Møde den 26. Maj, hvor der drøftedes flere Ting, bl. a. Kredsforeningen. Formanden, A. C. Pedersen, M. Knudsen, Kristensen, M. Hansen m. fl. deltog i Diskussionen.

— Lindelse Sogns Tyende- og Landarbejderforening er Navnet paa en ny Afd. paa Langeland. Foreningen har allerede ca. 50 Medlemmer.

Bestyrelsen er: Peter Petersen, Fmd., Karl Petersen Næstformd., Karl Hansen, Hans Jabob Ottesen, Peder Hansen, Ernst Egmose og Ejner Eriksen. Flere Afd. bliver i nær Fremtid oprettet paa Øen.

— Tyendeforeningen i Sabro afholdt i Mandags selskabelig Sammenkomst, hvor alt gik fornøjelig til.

— „Svejstrups og Omegns Tyendeforening" afholdt sit første offentlige Møde Kristihimmelfartsdag med Folketingsmand Rasmussen, Skanderborg, og Formanden som Talere.

Mødet havde samlet ca. 60 af Egnens Husmænd, Arbejdere og Tjenestefolk, der med stor Interesse paahørte Foredragene.

Folketingsmand Rasmussen gav først en Skildring af en Forhandling, der i Aaret 1840 havde fundet Sted i Roskilde Standerforsamling, der gik ud paa at indskrænke den Ret, som Gaardejerne havde til at prygle deres Bønder, naar de som Klappere deltog i Jagten, hvilken Storm af Raseri det vakte mod dem, der stillede Forslaget, og sammenlignede denne Begivenhed med Tyendebevægelsen.

Dermed udtalte han, at naar blot Tyendet holdt sig det klart for Øje, som der stod paa de fleste af „de røde Faner: „Gør din Pligt, kræv din Ret", da skal det nok vise sig, at deres Sag var god og sejrrig.

Sluttelig paaviste han Retfærdigheden af de Krav, som Tyendebevægelsen stiller, og udtalte Ønsket om at alle vilde støtte Tyendet i deres Kamp for at faa deres Krav opfyldt.

Efter at have rettet en Tak til Taleren holdt Formanden derefter et lille Foredrag over Tyendebevægelsens Fremkomst, dens Maal og dens Midler.

Med en Sang sluttede dette vellykkede Møde. Flere indmeldte sig i Foreningen med det samme.

— Torsdag den 28. Maj afholdtes der Møde i Jebjerg, hvor Red. Westergaard talte. Der var god Tilslutning. Der blev nedsat et Udvalg til at arbejde paa at faa oprettet en Afd. for Jebjerg og Omegn.

— Svejstrups Tyendeforenings Agitationsmøde i Boes var trods det daarlige Vejr besøgt af ca. 50 Mennesker.

Laurits A. Jensen, Svejstrup, talte om vor Bevægelse som Kulturbevægelse og paaviste Tyendets elendige Stilling.

Efter Mødet foretoges en Del Indmeldelser.

X.

Kommer „Tyendebladet"

ikke om Lørdagen, bør Læserne altid straks klage skriftlig til Posten!

Det er Postvæsenets Skyld, hvis Bladet ikke kommer om Lørdagen.

Enkelte manglende Numre i dette Kvartal kan faas ved at sende et Kort til vort Kontor i Aarhus.

Agitér for „Tyendebladet" blandt Venner og Bekendte!

Uge-Kronik.

—:—

Skjoldborgs nye herlige Sang,

som findes et andet Steds i Bladet, har vi tilladt os at tage efter „Jysk Morgenblad".

Reaktionen arbejder!

Redaktøren af „Stockholms Dagblad", Dr. Hildebrand, har i det svenske Folketing fremsat et Forslag til Grundlovsbestemmelse, hvorefter Pressemeddelelser, der opfordrer til Boykot, Blokade eller Forfølgelse mod arbejdsvillige under Strejker, skulde være strafbare.

Heldigvis var Folkets Repræsentanter saa mange, at de kunde slaa dette Forslag ned.

Skulde det lykkes de danske Agrarer med Hr. Alberti i Spidsen at faa noget saadant vedtaget, maa Arbejderne protestere derimod ved at nedlægge Arbejdet overalt. Lad os saa se, hvad Agrarerne vil gøre!

Meget rigtigt!

Vor Repræsentant L. Lundgreen, som for Tiden er Soldat i Nyborg, er af sin Kaptajn bleven forbudt at agitere for „Tyendebladet"s Udbredelse, fordi — som Kaptajnen sagde — „det udsaaede Had!"

Meget rigtigt, Hr. Kaptajn! Vi udsaar al den Had vi kan mod alt Raaddenskab og Brutalitet, blandt andet ogsaa mod Militarismen!

„Socialistisk Arbejderblad"

skriver i Torsdags:

„Tyendebladet" for denne Uge indeholder 11 gode og velskrevne Artikler bl. a. af Carl Westergaard, C. M Madsen, Voel, Andreas Nielsen, Adolf Skouboe, Ole Ingerslev og fl. Desuden et herligt, velformet realistisk Digt af den unge lovende Forfatter Bertram Eggers. Bladet meddeler, at det i de to sidste Maaneder har faaet over 500 nye Holdere, og det er ikke til at undres over. Man maa beundre dette Blad og dets Penne for hvert Numer, man læser. Den dybe Harme, den glødende og stolte Kærlighed til Sagen, der strømmer ud fra dets sorte Typer, tvinger hver Arbejder, der læser det, til at agitere for det.

„Tyendebladet" koster 75 Øre Kvartalet og kan bestilles paa alle Postkontorer. Hvert Tyende, der ikke holder det, formener sig selv en stor Nydelse".

De norske Bagerjomfruer organiserer sig!

I Kristiania afholdtes der for kort Tid siden et Møde i „Folkets Hus", der var besøgt af over 100 Bagerjomfruer.

De vedtog følgende Resolution:

„Byens Bagerjomfruer, samlet til Massemøde Søndag den 24. Maj, tillader sig herved at henstille til d'Hrr. Bagermestre at lukke deres Butiker Kl. 8 Aften, undtagen Lørdagene, i Maanederne Juni, Juli og August. Mødet udtaler Haabet om, at Bagermestrene finder dette Krav saa retfærdigt, at de allesammen indvilger heri".

Samtidig dannedes der en Organisation af Bagerjomfruer. Den fik straks over 60 Medlemmer.

— Saa langt er de kommen i Norge. Hvornaar mon de kvindelige danske Arbejdere vaagner op?

Et poetisk Kvartalsbrøl!

„Dansk-Amerikaneren", der har Redaktionslokaler i 18. Etage i en Skyskraber — Tribune-Bygningen —, indeholder i sit sidste Numer følgende poetiske Kvartalsbrøl:

Se, Himlen er blaa og Fuglene synger for oven,
op og se vor Udsigt — se Havet og Skoven.
Sæt Blomst i dit Knaphul og Fjer i din Hat,
Abonnér paa vort Blad, din bedste Skat!
Taa Subway til Tribune, Du fortryder det ej, —
i den unge, den lyse, den dejlige Maj!

Et kønt Salmevers.

I „Ekstrabladet"s Korrespondancerubrik finder vi følgende:

Student Pedersen. — De spørger, hvorfra følgende Salmevers stammer:

„Kong Pharao var en ugudelig Krop,
han sagde: „Det varer for længe
med Svøben at slide Hebræerne op,
smid ud deres nyfødte Drenge!
Ja, smid dem i Nilen trods Kællingesnak,
saa faar vi da endelig Has paa det Rak".
Det skulde han sige saa sagte,
man ved ikke, hvad man kan magte".

Jo, det kan vi saamænd, kære Student Pedersen, den er af gamle Nicolaj Frederik Severin Grundtvig. Saadan „digtede" han nemlig tiest.

Forenings-Meddelelser.

— Møde i Skive (Landmandshotellet) Søndag den 14. ds., Kl. 4½. Alle Medlemmerne bedes møde.

Lars F. Andersen, Form.

— Der afholdes Medlemsmøde i Nr. Næraa Sogns Tyendeforening Lørdag den 13. Juni, Kl. 8 Aften, i Roerslev Afholdshjem. Alle bør møde. Hvert Medlem bør til denne Aften skaffe et nyt Medlem.

P. B. V.
R. Jeppesen.

— Søndag den 21. ds. afholdes stor Folkefest i Terslev ved Haslev.

Fra vor Side taler Redaktør Carl Westergaard.

— Møde i Fangel Lørdag den 13. ds., Kl. 8½. Redaktør Carl Westergaard taler. Mød alle!

— Redaktør Carl Westergaard taler Lørdag den 20. ds. paa Amager. (Kongslunden).

— Husk Kredsmødet i Odense Søndag den 14. ds., Kl. 11. Redaktør Carl Westergaard kommer til Stede.

— Tilst og „Omegnens Tyendeforening" afholder Medlemsmøde Onsdagen den 17. Juni 1908 hos Købmand N. Hansen Tilst. Nye Medlemmer optages. Kontingent opkræves.

P. B. V.
N. P. Nielsen, Formand.

Korrespondance.

Til K. N.! Du foreslaar, at vi skal offentliggøre Navnene paa dem, der har snydt Bladet, for at de kan blive behandlet efter Fortjeneste.

— Nej, ikke endnu, maaske nogle ønsker selv at indsende Beløbet.

Til J. V.! Jo, som vi før har sagt; De, der gerne vil støtte Bladet ved at tegne sig for en Aktie paa 5 Kr., kan godt faa Lov til det. De skal kun skrive til Bladets Kontor i Aarhus.

---

*Køb **aldrig** Varer hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".*

Moderhjertet.

—:—

Er ej Himlens Fred til Stede
der, hvor uset vi kan græde
ud vor Frygt, vor Sorg, vor Smerte
ved et kært og kærligt Hjerte?

Er ej Himlens Trøst at finde
der, hvor Taaren frit kan rinde
i to tavse, stille Strømme,
som kan Hjertets Kvaler tømme?

Er der ikke Bod for Kummer,
hvor et andet Hjerte rummer
ædel Følelse for Kvide,
— eet, som ved den Kunst — at lide?

Gid vi alle, saa det fryder,
har det følt, hvad det betyder,
sligt et kærligt Hjertes Varme
imod Sorgens klamme Arme!

— Og jeg ved det Sted, hvor Sorgen
rinder bort som Nat i Morgen,
hvor der findes Bod for Smerte:
Det er ved en Moders Hjerte.

Lauritz Larsen.

Jeppe Aakjær

har rejst en stor, smuk Kampesten som Mindesmærke over sine Forældre. Den staar paa Fødegaardens Mark. Paa Stenen findes følgende Inskription:

Jens Peder i Aakjær og Katrin.
Her vendte Fa'r sin Plov, aa saa mangen,
mangen Gang,
Naar Graalærken højt over Sandmarken
sang.
Her gik min lille Mo'r i grove, graa Kjol
Og saa med tynged Blik mod den synkende Sol.
Thi sætter Eders Søn denne liden graa
Sten
Til Minde om en Færd, der som Duggen
var ren.

Karle, Piger, Drenge og Malkerøgtere

søges straks og til November.
Fæstemand **P. J. Pedersen,**
Skrillinge pr. Middelfart.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Søger De dygtige Tjenestefolk, saa averter i „Tyendebladet".

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

F. Borch's

nye Atelier,
Bropalæ 15, * Aarhus,
anbefales.
NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,
70 Søndergade 70.
Absolut Aarhus billigste Uhrmager.
NB. Fine Sølv-Herre- og Dameure fra 10 Kr.
2 Aars skriftlig Garanti!!

D. H. Wendelboe,

Juveler & Guldsmed.
*** Store Torv 14. ***
Telefon 1360, Grundlagt 1908.
Aarhus.

J. Thingvads Skotøjsforretning

er absolut den bedste og billigste for kontante Købere.
Bestillinger modtages.
Reparationer udføres.
Husk Adressen:
J. Thingvad,
Norsgade 15, Aarhus.

Et Billed'

smukt kan være
og tit vort Øje fryde,
men uden Ramme ikke
paa Væggen det vil pryde,
men Rammen faar De smukkest
og bedst, naar De gaar
til **Glarmester Thomsen,**
han **Volden 16** bor.

M. Thomsen,

Bogbinder,
Clemensstræde 8. Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

AVERTER!
ABONNER!
Bestil straks
„Tyendebladet".
Koster kun
75 Øre Kvartalet.
Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.
ABONNER!
AVERTER!

Agitér for „Tyendebladet"!

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Hade dem! Har Du intet stærkere Ord end dette? Hade dem! Ved Himlen, jeg føler, at jeg næsten ikke kan aande, naar jeg har en Jøde nær mig".

„Mange føler ligesom Du", bemærkede Pavloff, „og dog ser vi vore Landsmænd blive myrdet, uden at vi tør rejse os i vor Vælde og kræve Blod for Blod".

Det e virkede efter Bestemmelsen, og Skovronsky, der tænkte paa Jødernes Rigdom, brummede:

„Tal paa dine egne Vegne, Ven, jeg er ikke aange, og dersom et Dusin paalidelige Mænd vil følge mig, skal der blive et stort Arbejde udrettet, inden Natten falder paa".

Dette hilstes med almindelige Bifaldsbrøl af Folket, der begyndte at blive urolige ligesom Bølgerne, naar Stormen pludselig oprører dem.

„Ned med Jøderne!" raabte Pavloff, som nøje forstod sine Tilhøreres Sindelag og Følelser.

„Ja, ned med dem! Ned med dem! Sten dem!" var det enstemmige Raab fra talrige Struber, og nu løb Mængden frem og tilbage i rasende Forvirring.

Dette var et varslende Tegn om det begyndende Raseri, og 1 Par Jøder, der havde staaet i nogen Afstand og set til, listede sig bort og fortalte deres Trosfæller om den Storm, der var i Anmarsch.

Saa blev Butikkerne hurtigt lukket, Dørene stænget og Værdisager flyttet bort, og Pavloff, der havde tændt Ledningen til Minen, lod Eksplosionen gøre sit Værk.

Den ophidsede Mængde, som manglede en Fører, saa hen paa Samuel Skovronsky, hvorover hans Forfængelighed smigredes, og han lod Folkets Lideuskab have frit Spillerum. De bevæbnede sig med hvad som helst, der laa for Haanden, Stokke, Stene, Økser, Knive og Jærnstænger fra en Smedie og ilede lig en Hvirvelvind mod Jødekvarteret, idet de stadig raabte:

„Til Petersburgskola Storona. Ned med de forbandede Jøder".

Under Vejs kom de forbi en Vaabensmeds Butik. Denne kastede de sig over, ligesom en Flok Græshopper kaster sig over en Kornmark.

Saa fo'r de i vildt Raseri videre igen, stadig raabende: „Ned med Jøderne", og efterhaanden som de drog frem, smittede Raabet, og fra skumle Sirader og Gyder strømmede menneskelige Ulve frem, som lugtede Bytte, og de raabte i Kor med.

Saaledes blev strømmen ved stadig at vokse til en mægtig Lavine, der rev alt med sig.

Under Plyndringen af Butikerne stimulerede Pøbelhoben, som Grev Snoroff rigtigt havde sammenlignet med Blodhunde, sig med Spiritus og hylede som vilde Dyr, der lugter Blod.

En Advarsel om den kommende Fare var gaaet forud for Urostifterne til Petersburgskola Storona, og de ulykkelige Mennesker blev grebet af en panisk Skræk, men der blev gjort hastige Forsøg paa at anbringe Kvinder og Børn paa sikre Steder, skønt Tiden var saa kort, og Aron Aromo, der forblev uforfærdet,

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Jandrup Højskole,

Jandrup St. (v. Varde),
modtager Piger og Karle, November—April.

(Undervisning i Landbrugsfag og Uddannelse af Ledere til Gymnastik, saavel Karle som Piger).

Skoleplan sendes og Indmeldelse modtages

William Sieverts,
Forstander.

Bøger og Blade.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.
Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:
260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md., 20 Øre pr. Uge

Annoncepris:
Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Odense.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— **Odense.** —

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.

Bl. Annoncer.

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Godtkøbs-Udsalg.

Fra i Dag udsælges hele mit Lager af

*** færdigsyet Fodtøj ***

til Indkøbspris; da Lageret er nyt findes ingen overgemte Varer.

Salget sker kun mod Kontant.

Min Træhandel anbefales.

Jensen-Mogenstrup,
Brogade — Brønderslev.

Stor offentlig Arbejderfest i Aarløse.

Søndag den 21. Juni, Eftermiddag Kl. 4, afholder Socialdemokratisk Forening, Tyende- og Landarbejderforeningen og muligvis Husmandsforeningen for Terslev Sogn stor offentlig Fest i Gaardejer Chr. Tønnesens Skov i Aarløse.

Talere er indbudt fra Socialdemokratiet, og det radikale Venstre. For Tyendeforeningen taler Redaktør Carl Westergaard, Aarhus.

Efter Talerne Dans i lukket Dansetelt.

De sædvanlige Forlystelser forefindes paa Festpladsen.

Entre til Indgangen 35: Øre for Voksne, Børn fri Adgang.

Til Dansen: 1 Kr. for en Herre og 50 Øre for en Dame.

Festkomiteen.

Har Du en Ven?

Forær ham — eller hende! — saa vort Juli Kvartal!

Det kan Du faa for 40 Øre ved at indsende vedkommendes Navn og Adresse samt Betalingen i Frimærker inden 1. Juli!

Vilde det ikke være en kærkommen Gave?

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværeriet i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

J. C. Christensen
siger, at man skal rose sin Kone!

Vi mener derimod, det er mere nødvendigt at være Holder af „Tyendebladet"!

☛ April-Kvartal **gratis,** naar Juli Kvartal bestilles straks. **Kun 75 Øre.**

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

raadede sine Naboer til rolig at afvente Angrebet og kun kæmpe til Selvforsvar for deres Hustruers og Søstres Ære og deres Børns Sikkerhed.

Men Børnene skreg, Kvinderne jamrede sig, og Mændene raabte med bekymrede Ansigter:

„Herre, hvor længe skal dette vare?"

Saa lød den fremadskridende Pøbelhobs høje Raab, idet den kastede sig over Jødekvarteret. En gammel Mand, som stod i Vejen, blev slaaet til Jorden og nedtrampet i Snavset, og efter at Folk var bleven ægget ved dette deres første Blod, hylede og skreg de endnu værre.

Ved at ituslaa Døre og kruse Vinduer fik de Adgang til Husene, og saa foregik der Optrin, der vilde have faaet Himlens Engle til at græde. Møbler blev kastet ud paa Gaden og opbrændt i dyngevis. Kvinder blev grebet og skændet, medens Børn blev slaaet ihjel mod Murene og Stenbroen eller endog kastet levende paa de brændende Stabler Møbler.

Den raa Mængdes Brøl virkede som et Jordskælv, thi den faste Jord rystede derved, og selv Husene rokkede.

Natten faldt paa. Stjærnerne kom frem og skjulte sig saa igen bag store Skyer, medens Himlen udgød Taarer og Vinden sukkede; men i de krist nes Hjærter var der ingen Medlidenaed, i deres Øjne var der ingen Taarer, og op til den grædende Himmel hævede sig fra Tusinde hæse Struber Raabet: „Ned med de forbandede Jøder!"

Jødernes Blod flød i Strømme, Kvinderne raabte højt til Gud om at hjælpe dem, og Børnenes Jammerskrig forøgede hele Optrinets Rædselsfuldhed; men Kvinders Graad og Børns Klagen gjorde intet Indtryk paa den fanatiske Hob. Indiens rasende Tiger kunde ikke være mere vild eller mere skaanselsløs end disse kristne, der stadig raabte:

„Dette gør vi for Gud og Ezbren. Disse Jøder besmitter Landet. De maa udryddes fra det".

Paa Aron Aromos Hus syntes den raa Hob særlig at ville henvende sin Opmærksomhed, thi Samuel Skovronsky tørstede efter hans Blod og opæggede Folket.

Endelig fik man brudt sig en Indgang, og med Samuel Skovronsky i Spidsen styrtede halvtreds Mand op ad Trappen, hvor Aron Aromo med sin Datter Rachel ved sin Side mødte dem. Hun var bleg som en Marmorstatue, men ellers viste hun ingen Tegn til Frygt.

Aron stod rolig og uforfærdet. Sin venstre Arm havde han omkring Datterens Liv, og i den højre holdt han en Revolver rettet mod Hoben.

„Hvorfor trænger I saaledes ind i en fredelig Borgers Hus?" spurgte han.

Skovronsky og de øvrige standsede, da de saa den majestætiske, gamle Mand staa med Værget i Haanden og et bestemt Udtryk i Ansigtet, der sagde dem tydelig nok, at han ikke vilde tage i Betænkning at bruge dette Værge.

„Slaa ham ned", raabte en.

Hertil brummede Skovrinsky:

„Ja, lad os hugge ham ned og gribe denne hans smukke Datter".

Idet Banditten saa paa Rachels yndige Ansigt, blev han opildnet, men Aron stod fast, og efter at han havde ladet Datteren træde lidt tilbage for bedre at beskytte hende, raabte han:

„Tilbage, hvis ikke Guds Hævn skal ramme Eder. Det sømmer sig daarligt for en af

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Stort Udvalg i
Papir, Konvolutter, Blæk, Penne, Bøger, Skrivemapper og **Prospektkort, Violiner, Zither, Harmonikaer** og **Strenge.**
I. G. KREUTZER,
Bog-, Papir- og Musikhandel,
Telef. 108. Torvet, Middelfart.

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Fodtøj
repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjs-fabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Humorist. Oplæsning tilbydes.
Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.
Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
* * * * **Stjerne-Øl** * * * *
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Anarkistisk Litteratur!
Krapotkin: Krigen 10 Øre, 10 Eksemplarer 80 Øre.
Nachet: Den revolut. Bevægelse i Rusland 25 Øre, 10 Eksemplarer 2 Kr.
Voltairine de Cleyre: Forbrydelse og Straf 50 Øre, 10 Eksemplarer 4 Kr.
Roller: Den sociale Generalstrejke 15 Øre.
Friedeberg: Parlamentarismen og Generalstrejken 25 Øre.
Krig mod Krigen 5 Øre. **Anarkismens Katekismus** 10 Øre,
faas ved Indsendelse af Frimærker eller pr. Postopkrævning hos
Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, Køhenhavn F.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør
før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr.	65,00.	Lyslygter	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad	-	4,00.	Gaslygter	-	2,25.
Dæk med Kanttraad	-	5,50.	Kjolenet	-	0,65.
Slanger	-	2,50.	Fodpumper	-	1,00.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.
Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.
Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Cykler! **Cykler!**
Eneforhandling af den bekendte **Concordia-Cykle,** som jeg har haft til Forhandling de sidste 3 Aar, og som jeg har oppe paa et betydelig Salg og har lige saa mange Anbefalingen som Købere.
Derfor køb Dem en Concordia-Cykle, da er De vist paa, at de har en uopslidelig stærk og letløbende Maskine.
Sælges paa gode Betingelser, og leveres kun med Sjønnings bedste Gummivarer.
Cyklen „Danhøj" udgaaet fra Cyklefabrikken „Jyden"s en gros Filial i Aarhus, er overdraget mig i Eneforhandling for Aarhus og Omegn.
Meget billige Cykler føres ogsaa paa Lager.
Ved Køb af større Partier **stor Rabat. — Gummivarer en gros.**
Forhandlere antages. — Stor Provision. — Katalog sendes paa Forlangende.
Chr. Lisberg. Kun Lager og Værksted Ryesgade 23 (P. Illums Ejendom), Telefon 2011.

Fangel Cyklefabrik.
Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.
Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.
Telefon: Bellinge Nr. 8.
H. Hansen.

Skotøj
købes **bedst** og **billigst** hos
Carl Hansen Dall's Eftf.
(J. Chr. Petersen),
Tlf. 128. Middelfart. Tlf. 128.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

min Race at udgyde Blod, men til Forsvar for min Datters Ære og mit eget Liv vil jeg nedslaa den første, der vover at komme et Skridt nærmere! Jeg har her Midlet til at bibringe Døden, og jeg raader Eder derfor til hurtigst muligt at gaa tilbage til Eders Hjem".

Hoben blev for et Øjeblik imponeret af den graahaarede, gamle Mands Uforfærdethed og tøvede. Aron benyttede sig heraf til at sige med en mildere Stemme: „Stakkels vildledte Folk, hvorfor lader I saaledes Eders Lidenskab beherske Eder? Jeg har jo intet gjort Eder".

„Du er en Jøde!" raabte Folket.

„Og hvilken Guddom har befalet Eder at udøse Eders Vrede over Guds udvalgte Folk? Vi har taalt Eders Hævn og Krænkelser i Aarhundreder, og dog har vi været taalmodige i vore Lidelser. Men selv Ormen kan sætte sig til Modværge, og jeg siger, tag Eder i Agt for, at der skal komme en Ild fra Himlen og fortære Eder".

„Ned med ham! Disse vantro Jøder burde drives ud af Rusland!" brølede de bagerste, men de forreste frygtede Vaabnet i den gamle Mands Haand og veg forskrækket tilbage.

„Ja, driv os ud af Rusland", svarede Aron, „og Eders Kraft vil være borte. Driv os ud af Rusland, og selv Rusland vil gaa i Stykker. Den Dag, da mit Folk vandrer ud, vil være skæbnesvanger for Rusland. Jeg har sagt det. Giv Agt paa mine Ord, thi den foragtede og forhaanede Jøde er Ruslands Kraft".

Han var bleven lidt opildnet, og hans Øjne glødede med en Profets Ild; da hans Aarvaagenhed derved et Øjeblik svækkedes, snappede Skovronsky efter Revolveren, men fik ikke fat i den. Rachel, som maaske troede, at Faderen havde mistet Vaabnet, sprang foran ham for at beskytte ham. Dette benyttede Skovronsky sig af til at gribe hende om Livet for at bortføre hende.

Nu tøvedr Aron ikke længere, da der blev øvet Vold mod hans elskede Datter, og sendte en Kugle gennem Skurkens Hoven. Uden saa meget som et Skrig løftede Fyren Armene og faldt tilbage mod den sammenstubede Mængde paa Trappen.

En Panik paafulgte. Disse Menneskeuhyrer, der var pakket sammen som Sild i en Tønde, gjorde omkring og trængte paa for at komme ud. Følgen var, at Trappegelænderet gav efter, og under en vild Blanding af Eder, Skrig, Hyl og Raab om Naade styrtede en Mængde af dem ned paa den stenbelagte Korridor nedenunder.

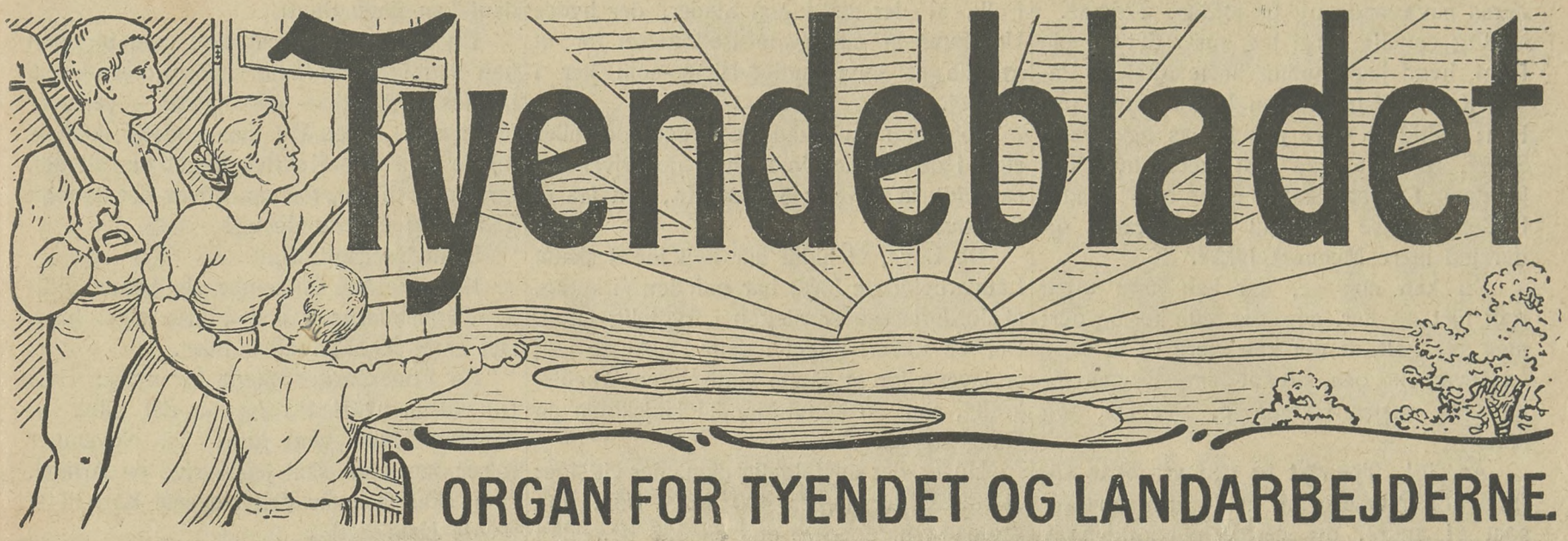
7. Kapitel.

Medens dette frygtelige Optrin foregik i Arons Hus, havde en Mand banet sig Vej fra Gaden saa langt som til Foden af Trappen, men der blev han standset af den tæt sammentrængte Skare af ophidsede Folk.

Skønt han antog en myndig Tone og tilsidst baade kommanderede og truede, gjorde han dog ikke mere Indtryk, end han vilde have gjort, hvis han havde befalet de oprørte Bølger at holde op med at rulle.

Denne Mand var Ivan Alexieff, og hans Hensigt var at hjælpe Rachel og hendes Fader, thi han havde faaet nok at vide af, hvad der gik for sig, til at forstaa, at de var i Fare, skønt han ikke kunde se dem.

(Fortsættes).

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 38. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 21. Juni 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Den grundtvigske Højskole.

Sindigt, roligt, ja, til Tider
trægt og søvnigt Dagen glider
uden Pust fra nye Egne.
Som et Genfærd Grundtvig spøger
gennem Tale, Sang og Bøger,
helt forgudet alle Vegne.

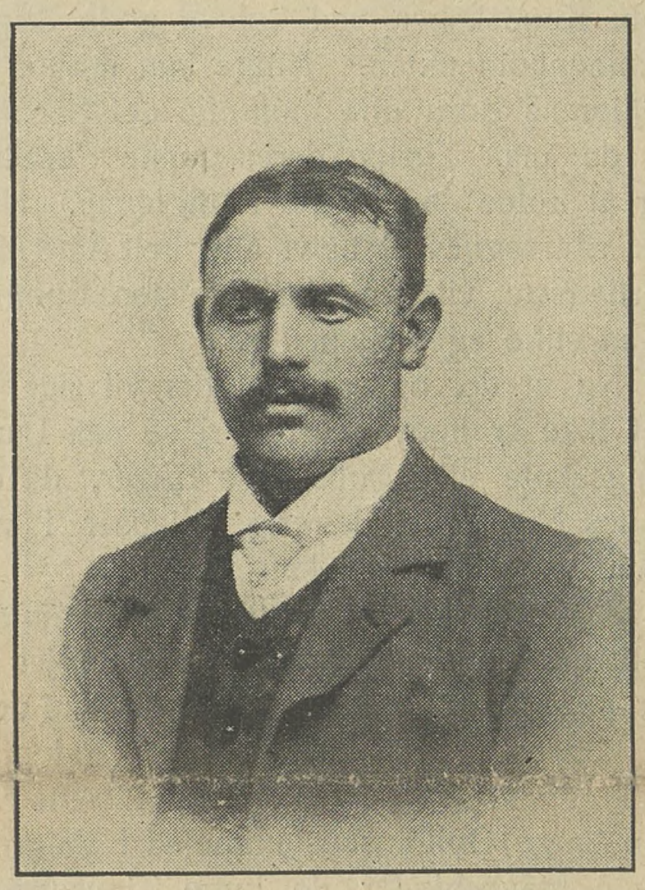
Sirligt, glattet alt man finder,
og paa gamle Fortidsminder
lever man som halvt i Drømme.
Man i Kredsgang endnu vanker
stadig rundt i Grundtvigs Tanker
fjernt fra Tidens nye Strømme.

Ingen Taler, saa det tænder
Ild, der dybt i Hjertet brænder
og faar Tanker til at gløde.
Mens de gamle Former hyldes
smaaligt til det Ny beskyldes
for at lægge Livet øde.

Som en Bæk, der lydløst glider
lige roligt alle Tider,
saa dens Flade aldrig bølger —
saadan Livet sagte rinder,
saadan Dagene forsvinder,
Time efter Time følger.

Naar mon kommer Stormvejssuset,
der kan ind i Skolehuset,
bringe Bud om nye Tider,
vrage mellem Grundtvigs Salmer,
kaste bort alt det, der kvalmer,
og imod Fornuften strider?

A. P. Bjarnholt.

Ahlmann Hansen,
som i Søndags blev valgt til Formand for „Fyns Kredsforening", den første af den Art inden for vor Bevægelse Vi ønsker ham til Lykke med Arbejdet til Gavn for vor Bevægelse og vort Blad.

Langelands-Bønderne har opdaget det og er bleven bange. De har nok hørt, at det gik stærkt fremad med denne infame Landarbejderrøre andre Steder i Landet. De har vel ogsaa hørt noget om den Behandling, dens Modstandere, som forsøger at knuse vor Bevægelse, faar. Humøret har sikkert ofte været sløjt, men stadig har de resonneret som saa: Mon dette Uvejr, denne Opgør med os, ikke driver uden om vor Ø. Her kan deres „frække" Blad og Agitatorer ikke finde over.

Og saa — lige med ét, havde de det hele over Hovedet. De udmalede sig allerede hvilken Forbandelse det vilde være for deres kære, fede Ø, om ikke denne Spøgelse hurtigst blev manet i Jorden, eller knust med et hurtigt og kraftigt Slag.

Der skulde gøres noget. De vilde ikke finde sig i, at deres Arbejdere skulde tale med. Det manglede jo ogsaa bare.

— — —

For nogle Dage siden modtog vor Kammerat, P. Petersen, følgende Brev. Enhver kan let tænke, sig hvor den er kommen fra:

„Hvis Du ikke inden 8 Dage i alle Øens Blade har givet os en tilfredsstillende Undskyldning for Mødet, Du holdt med de andre Karle, vil Du inden 14 Dage blive passet op og nedsablet. Hvis Du gentager lignende tiere, vil samme blive Tilfældet. En Revolverhilsen fra 5 raske Karle".

— Ikke sandt, det er en nydelig Skrivelse. Det er et kønt Aktstykke. Det er et rart Udslag af „Bondekulturen". Det er et Udslag af den mest brutale Tankegang og den stærkeste Had til og — — Frygt for vor Bevægelse.

Disse Storbønder er saa naive, at de tror, at naar Petersen fik jaget en Skræk i Livet, saa skulde han holde op med Agitationen og vor Bevægelse dermed være færdig. Nej, nej, det gaar ikke saa let til. Petersen er hverken bange for Revolvere eller Egestokke. Om de saa truede ham med Kanoner, Undervandsbaade og alt til Faget henhørende, saa vilde han ikke svigte sine Klassefæller, sine Kammerater.

Det morsomste ved det hele er, at nogle Blade har været saa barnlig-naive at tro, at det virkelig var Tjenestekarle, der havde afsendt Brevet. Selvfølgelig var det Storbønder! (Maaske nogle Ætlinger af Ruder-Konge). Men det er jo saadan, at nogle Blade og Agitatorer lever højt paa at kolportere den Løgn, at Tyendet er nogle sølle uvidende Stakler, der er saa langt, langt nede.

Naa, men lad dem nu om det. Vi er vel lige glade?

— — —

Vi maa takke „Revolvermændene" for Agitationen. Det skal nok bidrage til at mange kan faa Øjnene op for, hvorledes deres Stilling er. Trods alt, vil vor Bevægelse ogsaa paa Langeland gaa fremad, selv om der trues nok saa meget med „Nedsabling" og Forfølgelser.

Carl Westergaard.

En Revolverhilsen!

—o—

Som bekendt er vor Bevægelse ogsaa naaet til den fagre Ø Langeland. For faa Dage siden fik vi oprettet den første Afdeling med Tjenestekarl Peter Petersen, Vindeby, som Formand.

Et Brev.

—:—

Gode Ven!

Ja, undskyld jeg svarer Dig her i „Tyendebladet"; men er mit Svar noget værd, saa kunde andre, der tænker som Du, maaske ogsaa have Interesse deraf.

Hvorfor jeg, en ældre Mand, i saakaldt selvstændig Stilling, i Kampen stiller mig paa Tyendets Side?

Fordi jeg selv fra 10-Aars Alderen i mange Aar har været Tyende, og derfor kender noget til, hvor og hvad der er galt.

Fordi jeg selv har Børn, der tjener, og skal tjene, og derfor gerne vilde være med

til at gøre et Stykke Arbejde til Fordel for deres nuværende og fremtidige Skæbne.

Og endelig fordi jeg anser det for min Pligt, hvad jeg engang hørte udtale af Pastor Knud Kristensen, nu Præst etsteds paa Fyn: „altid at være paa Livets og Lysets Side", og det maa vist være, hvor der kæmpes for at skaffe mere eller mindre Undertrykkelse frem til bedre Kaar, og dermed mere Menneskelykke.

Du kan nok se, der kan være noget galt hist og her, noget at rette her og der; men saa galt, at det kan være til at rejse en Bevægelse paa, eller at denne Bevægelse kan faa nogen Betydning, tror Du dog ikke.

Aa, jo! Tyendet er ved at vokse sig frem til Forstaaelse af, at de er Mennesker som vi andre, og derfor kan gøre Krav paa at staa under samme Love som vi andre, at nyde samme Rettigheder; de er ved at forstaa, at det er dem, der udfører det store Arbejde, som dog er Grunden til, at vort Land nyder Verdensry for sine Landbrugsprodukter; de begynder at forstaa, at det kun er en lille Del af Landets Børn, der nyder Fordelene af denne Verdensry i klingende Mønt, i Velvære og Bekvemmelighed, og de begynder at forstaa, at skal de have mere Del i disse Goder, sker det kun ved Krav, fremsat af dem selv og tilkæmpet ved egen Kraft; de ræsonnerer som saa: hvorfor skal vi staa under en særegen Lov, der tillader at prygle, at sulte, og under visse Tilfælde og Forhold og at sælge os, hvorfor skal vi løbe omkring med en Skudsmaalbog i Lommen, der næsten stiller os som mistænkelige Personer, der skal stille hos Politiet paa bestemte Tider, hvorfor, da Landbruget kaster saa godt af sig, som det gør, skal vi finde os i en mange Gange grænseløs lang Arbejdstid, et elendigt Hul til Værelse i et Udhus med Tomandssenge, uden Kakkelovn og uden al Hygge og alle Bekvemmeligheder; tidt elendig Kost; hvorfor skal vi alene blive staaende i de gamle Forhold, naar alt omkring os, Husbondfolkene, deres Dyr og deres Boligforhold, Kost og Bekvemmeligheder stadig bliver bedre og mere fuldkommen, selv for en elendig sølle Gris gør Husbonden store Anstrengelser for at skaffe den hygiejniske og bedst mulige Forhold. Men for Karlen, Pigen og Drengen bliver det bedre for dem Aar for Aar?

Jeg tror, Du vil komme til at give mig Ret, naar jeg siger i al Almindelighed: Nej!

Løv.

Om Udsigterne til at faa eget Hjem.

—:—

Der fremkommer, naar der er Tale om, hvorledes de Unge skal opnaa selvstændige Stillinger, ofte Raad, der er mere velmente end egentlig gode. Man hører f. Eks. ofte dette:

De Unge skal selv gøre Begyndelsen ved at uddanne og dygtiggøre sig til deres senere Arbejde. Det lyder jo meget kønt, eftersom Vejen til Lykke sikkert for en stor Del gaar gennem ens egne Kundskaber Men naar man nu tænker paa de unge Tjenestefolk, hvorledes skal de faa det til at rime sammen. Den Løn, der tjenes de fleste Steder, er saa latterlig lille, at kan den strække til Dygtiggørelse, saa naas der ikke videre, der bliver ingen Ting til at opnaa selvstændige Stillinger for.

Der siges nok, af visse dertil indrettede Folk, at der er ingen Steder, der bydes Ungdommen saa gode Betingelser for at grunde et selvstændigt Hjem som her i Landet.

Jeg kan nu ikke se noget godt eller stort i det, at de Unge, hvis de driver det saa vidt, at de ejer 5—600 Kr., kan faa et Statshus.

De Love, vi hidtil har haft for at skaffe Landarbejderne Jord, har haft den Virkning, at Jordpriserne er stegen i frygtelig Grad. Der er sikkert noget i dette: „At de kun er lavede for at skaffe Godsejeren Arbejdskraft", som en kendt Mand i Højskolen en Gang sagde.

Nu er der selvfølgelig dem, der vil sige: „I Karle, der tjener 400 Kr. i Løn, kan sagtens spare mere end 5—600 Kr., til I skal stifte eget Hjem".

Jeg gad vide, hvorledes det skulde gaa til.

Gennemsnitlig er Lønnen meget mindre end 400 Kr. Klæderne, og dem gaar der mange af, er dyre, naar vi saa skal forøge vore Kundskaber ved køb af gode Bøger, Skoleophold m. m. Tillige kan der for Arbejderens Børn ofte indtræffe det Forhold, at de maa hjælpe deres gamle Forældre for at holde dem fri for Fattighjælp. Naar der saa regnes et halvt eller helt Aars Militærtjeneste, vil der ikke blive store Summer til at stifte eget Hjem for.

Nu er der ogsaa dem, der vil sige, at det ikke er nødvendigt at rejse paa Landbrugsskole eller købe dyre Bøger, da der findes Masser af lærerige Pladser i vort Land, som de Unge kan søge til.

Jeg skal ikke benægte, at Ungdommen kan have virkelig Udbytte af at rejse ud for at se andre Skikke og Forhold end dem, de kender. Men det har vore „Patentdemokrater" sat en Stopper for, idet de ved den lange Opholdsbestemmelse i Valgretsloven stavnsbinder de unge Tjenestefolk, der har Lyst til at deltage i det kommunale Liv. De vil nemlig, naar de følger den naturlige Trang til at rejse ud, miste den Stemme, de kan lægge i Vægtskaalen for at bestemme Udviklingen i deres Kommune.

Derfor maa dette Valgretsforslag ogsaa paa det kraftigste fordømmes, selv om det er noget af et Fremskridt. Hvad nytter det, at der findes lærerige Pladser nok i vort Land, naar Tjenestefolk ikke kan søge dem, grundet paa kunstige Overklassebestemmelser.

Ungdommen maa nu, samtidig med at de udvider deres Kundskaber saa godt som Forholdene tillader det, af al Magt kæmpe for, at der bliver lige Ret for alle. Først da kan vi vente at blive frt for kapitalistiske Magtovergreb.

P. Stegenborg.

Ikke én

bør afsige „Tyendebladet!" Alle bør holde det og virke for dets Udbredelse overalt! Ingen bør afsige det om Sommeren!

Fra Slagmarken.

—:—

Jeg har hørt,

at der her i Landet lever mange Tjenestefolk, som har det saa usselt, at de ikke af Frygt for brutalt Overfald tør klage over deres Stilling, f. Eks. ved at afsløre Forholdene i „Tyendebladet".

Det er dog en Skandale, at noget saadant kan finde Sted!

En ung køn Tjenestepige kom forleden hen til mig og fortalte, hvor sjofel og raa hendes Husbond — en Ungkarl — var over for hende. Men Du maa endelig ikke — føjede hun til — skrive noget om alt det, før jeg er borte, for saa bliver det da først galt. Jeg maa holde ud!

Saaledes sagde hun.

Læserne kan let tænke sig hendes Stilling. Naboerne ved det, men siger intet. Det er en køn „Bondekultur".

En Fodermester sagde for nylig: Hvis Du vidste, hvorledes jeg har det, vilde Du harmes. Men vent kun! Til November rejser jeg, saa skal jeg skrive en Artikel, som skal faa selv den sløveste Karl til at knytte Haanden!

Saa frygtelige Forhold, at de ikke engang tør klage, lever mange under her i dette Land! Og hvem ved — naar disse Folk kommer bort derfra, saa glemmer de maaske at klage, og andre maa fortsætte den samme usle Tilværelse!

En Landarbejder.

Fra Ejby-Egnen!

Den Gaardfæster Niels Nielsen, som A. H. har omtalt, bor i Eskør ved Ejby. Han er i et og alt en nydelig Herre. Han lod rolig sin Maskine staa paa et bestemt Sted, for at Karlen kunde „komme til" at køre paa den. Saa kunde N. N. faa Karlen til at betale den. N. N. tog 10 Kr., skønt Hjulet ikke var 25 Øre værd.

Samme Agrar er morsom paa mange Maader. Naar han i Vinter sov 5 Minutter længere en ellers, sprang han ud i Pigekammeret i sin bare Skjorte, og tændte Lampen, og derfra ud til Karlene, om Sneen saa føg ham nok saa meget om Benene, og hvis de saa ikke sprang op med det samme, saa fo'r han ind i Kamret og raabte og skreg. Satte de en Krampe for Døren, blev den straks brudt af.

Hverken hans Folk eller andre i Byen regner ham for noget.

Vi har hørt, han skulde have sagt, at alle dem, der er i Tyendeforeningen, ikke er andet end Bissere, og Bladet kalder han et Rendestensblad!

Fra Taarup!

Forleden Aften kom jeg hen at se til en Kammerat her i Byen. Jeg fulgte ham hen over den smukke Gaardsplads med det nette grundmurede Stuehus. Jeg blev lidt forbavset, da han førte mig ind i Huggehuset og Vognporten, men værre blev det dog, da vi kom ind i „Salen".

Da han havde faaet Ild paa Lanternen (en Lygte som havde været brugelig en Gang i Midten af forrige Aarhundrede), vovede jeg endelig at komme ind, men maatte, skønt jeg kun er lille af Vækst, dog bugge Hovedet dybt for at komme ind ad Døren; denne er vist beregnet for Proprietærer eller Levemænd, da den næsten er lige saa bred som høj. Naa, jeg satte mig ned paa „Værelsels" eneste rokkevorne Stol, og Karlen begyndte at fortælle mig nogle Krøniker, thi saadan noget kan da ikke passere i Aaret 1907—08. Han fortalte, at han i Begyndelsen han kom der, maatte lægge sine Strømper op paa en Hylde, da Rotterne ellers løb med dem om Natten.

Engang han havde glemt det, havde Rotterne om Morgenen ædt det meste af Strømpeskafterne.

Da vi maalte Kammeret, viste det sig,

at det var 4 × 4 Alen og 3 Alen høj og i dette Rum skulde 2 Mennesker opholde sig. Hele Pladsen mellem „Møblerne“ var 3 × 1½ Alen. Der var store Huller i Loftet, Væggene var saa lige og „glatte“, — som et gammelt Æbletræ, „Gulvet“, der var lagt af store Brosten, var næsten lige saa kønt som i enkelte gamle Hestestalde. Om Dagen skulde man med Lethed kunne kigge gennem Væggen (Undermuren var falden ned med Undtagelse af det Stykke, der sad for Kammeret).

Hullerne i Væggen var der vist for Belysnings Skyld, da jeg lagde Mærke til, at der kun var et lille, gammelt Trævindue. Kamret er saa fugtigt, at vi maatte bruge ½ Æske Tændstikker for at faa Ild i Piberne, da vi stoppede dem af hans Tobak.

Det er et af de daarligste Kamre, jeg endnu har set, men saa er Pladsen maaske ogsaa derefter.

Tjenestekarl **Adolf Skouboe.**

Landpostene og Storbønderne!

Det er ikke alle Landposte, der er vore gode Venner. Tværtimod! De fleste gaar og forsøger at faa Tyendet til at lade være at holde vort Blad. „Hvad vil Du med et saadant Blad“, siger de, og Storbønderne er glade, den kære Post skal have Middagsmad hver Gang han kan sige noget slemt om vort Blad — og det sker ofte!

Vi har gjort Opmærksom paa, at vore Læsere maa holde Opsyn med disse Postmænd. Kommer Bladet ikke, naar det er bestilt, skal de straks klage **skriftlig** til Posthuset. Hjælper det ikke, saa skriv til os, saa skal vi nok belære rette Vedkommende at tage Hensyn til vort Blad, og naar Posten taler saa højt om ikke at holde det Blad, bør han have det Svar, en Karl paa Fyn gav. Han sagde: Hvad Fanden kommer det dig ved!

Studenter & Polakker.

Der er Planer oppe om at Studenterne skal ud paa Landet og hjælpe Polakkerne med at trykke vor Løn ned. Det er kønt. Mon vi ikke burde forbyde det ved ikke at arbejde sammen med dem. Jeg antager, at Hr. Niels Hougaard i Hvilsager og Hr. Winther, Bendstrup, vil have nogle Stykker af dem. De to Herrer og Studenterne fortjener ikke bedre.

En Landarbejder.

En god Oplysning!

Højskolen og Højre har funden hinanden og er nu de bedste Venner af Verden!

Naa — det er ikke nogen Gaade. De har jo det fælles Formaal: at støtte det Gamle og holde paa det Bestaaende. Men alligevel er det mærkeligt at se de to gamle Fjender nu falder hinanden om Halsen og lover hinanden at bekæmpe det Nye saa godt de kan.

Højre har jo bekæmpet Højskolen og beskyldt den for at ødelægge Folket ved at prædike Radikalisme. Nu er alt Fjendskab forbi.

Det er godt vi faar det at vide en Tid, hvori der tales om at modernisere Højskolen og at Arbejderne skal samarbejde med den.

Det maa være en nydelig Modernisering, og Arbejderne skulde meget nødig søge Samarbejde med den sorte Reaktions Venner!

Den Skole, som Højre beder „højere Magter“ om at beskytte, kan Underklassen, de Fattige, vist ikke vente sig stort af.

Nu ved vi, hvorledes vi skal forholde os!

Lurifax.

Har Du

bestilt Bladet hos Posten bedes Du bestille det paany hos ham **inden** den 22. ds.

Dem, der før har bestilt det hos vor Repræsentant eller paa Kontoret faar det fremdeles, hvis det ikke bliver afsagt.

Hjælp til Selvhjælp.

—o—

Jeg er ganske enig med Hr. Hjalmar Ejsing — ogsaa dér, hvor han tror at finde Uoverensstemmelse. Naar jeg anviste de nuværende Foredragsforeninger og Ungdomsforeninger som en Vej, saa var det ikke, fordi jeg ikke kunde tænke mig en under visse Forhold bedre Vej til Maalet. Ogsaa jeg mener, at det nye og stærke Stykke Tøj er bedre end at sætte en Lap paa en gammel Pjalt. Men har man ikke det ny Tøj ved Haanden, bl. a. maaske fordi man ikke har Raad til at købe det, saa „hjælper man sig, som man kan“, sagde Kjællingen, hun tørrede Bordet af med sin Kattekilling, saa lapper man det gamle altsaa, saa længe det kan holde sammen.

Men det kan jo være, det ny Tøj haves paa Lager allerede. Med andre Ord: Lad mig se det Syn, at 50 unge Mænd til Vinter bærer sig ad rundt omkring paa Landet efter Hr. Hjalmar Ejsings Udkast og gør noget ud af det. Det Arbejde vil være noget værd, selv om det er ganske i det smaa, fordi de ligger sig selv i Selen og bruger de Kræfter, de har. Og jeg er ikke i Tvivl om, at et saadant solidt og udholdende Arbejde nok skal vinde og vare, fordi det gror den rette Vej. Fra neden og opad!

Ja selv om det kun var 25 — eller lad mig som Abraham, gaa helt ned til 10 retfærdige — det vilde dog være noget værd. Men lad det blive begyndt, og lad det blive begyndt godt, og lad det vare ved!

Saa vil det udvikle sig sundt videre.

Saaledes som Hr. Hjalmar Ejsing havde tænkt sig at gaa frem: Ved Selvarbejde og gensidig Hjælp, det er den ypperste Vej.

Selv om den begynder som en lille Sti, den skal nok vise sig god at følge.

Naar nu nogle vilde træde den Sti til!

Vejlby Højskole, Juni 1908.

Arne Møller.

Agitèr

kraftigt for „Tyendebladet“s Udbredelse. April Kvartal gratis, naar Juli Kvartal bestilles. Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Til Herregaardsdaglejerne.

—:—

Jeg har med Interesse og Spænding fulgt Tyendebevægelsen i længere Tid og glædet mig over at det er lykkedes vor Redaktør Carl Westergaard at samle saa mange Kampfæller om vort Banner i den korte Tid.

Tyende, Herregaards-Daglejere og Husmænd, som endnu ikke er indmeldt i Tyendeforeningen bør slutte sig til vor Bevægelse for sammen med os at kæmpe Haand i Haand frem mod det Maal, som vinker til os i det Fjerne.

Hvorfor skal vi betragtes som et Udskud af Samfundet? Der er mange af de gamle Herregaards-Dag'ejere som ryster paa Hovedet og siger: Ja, Ungdommen raser. Men Ungdommen raser ikke. Der er en Følelse i os, som siger: Du maa se at hæve dig op! Lad os sige som Ahlmann Hansen: Vi er ikke født Bisser! Vi er lige saa godt berettiget til at sige et Ord med i alle Anliggender som vore Modstandere, nemlig Agrarerne. Lad os kæmpe os frem Skridt for Skridt og alle som en samle os om vor Fane. Det gælder at gaa klogt til Værks, det er uopdyrket Jord, der arbejdes med — en tung Masse, som skal sættes i Bevægelse, og saa gælder det om, at vi alle sammen kan følge med. Vi faar en for os værdig Modstander at bekæmpe, thi Agrarerne holder sammen som Ærtehalm. Lad os støtte vore Foreninger efter bedste Evne og abonnere paa „Tyendebladet“ og I skal alle sammen se, at vi faar Glæde deraf, thi jeg tror nok, at dem som ler sidst, de leer bedst.

Husmand **L. Andersen,**
Sparretorn Skovhus, pr. Nørre-Aaby.

Friheden.

—:—

Tjenestedrengen.

—

III.

Meget er der skrevet og mere er der talt om disse smaa Fyre derude fra de smaa Hjem imellem Bakkerne eller ude i Mosen. Fra at føre et fri og uafhængigt Liv, derude paa Marken og i Hederne, er de jo nu i de senere Aar blevne til nogle Allestjenere, nogle nødvendige Husslaver, som „Husfar“ og „Madmo'r“ er vis paa at kunne tumle; en veldreseret Hund, som blindt har at lystre saa snart en af hans „Overordnede“ fløjter. Hvor meget Frihed har en saadan Tjenestedreng, hvormeget kan han lære i Somrens Løb andet end at lystre? Intet!

Om Morgenen maa han op tillige med Karlen og saa maa han, foruden at passe Køerne, løbe Ærinder for Konen, hjælpe Manden, ofte passe Hestene i Middagstiden og hjælpe Pigen at malke, hjælpe til i Marken, og hvad han nu kan bruges til.

Hvornaar skal han da lære sin Lektier?

Om Aftenen naturligvis, naar Husbonden gaar i Byen og Karlen faar tændt sin Pibe, saa maa den lille Fyr den sidste Tur ud i Marken at flytte Køerne til Natten, og bag efter kan han læse over paa sine Lektie.

Er det da saa underlig, at han bliver ked af at lære noget?

For ham er Oplysningen jo kun en yderligere Indskrænkning af Friheden. Jeg læste for nogen Tid siden i „Tyendebladet“, at Agrarerne skulde oprette nogle Opdrætningsanstalter for vordende Tjenestekarle og Piger, men er det nødvendigt?

Er ikke enhver Gaard, hvor der holdes Tjenestedrenge, en Miniaturopdrætningsanstalt, hvor de kun lærer at de har at lystre, hvor de fra smaa af lærer, at de ikke har anden Villie, end deres Husbonds, hvor de lærer at takke, naar de faar Klø, og at de ikke har anden Frihed end den Smule, deres Husbond af Naade giver dem, hvor de lærer at se op til Agrarerne som til et højere Væsen, som de maa sætte en Ære i at gøre tilpas, og tage Hatten af for, og bede om Forladelse naar de bliver traadt paa Tærne.

Nej, deres Stilling er sandelig ikke misundelsesværdig, det er ikke det fri, selvstændige Liv, som man stundom læser om i Romanerne.

Tjenestekarl **Adolf Skouboe**,
Damgaard, Gjeldsted.

Højskolen og Højre.

—:—

For nogle Dage siden læste vi i „Aarhus Stiftstidende" og flere andre Højreblade en Artikel om vore Folkehøjskoler. Og hvad der var mærkeligst, Forfatteren kaldte ikke til Kamp imod disse „demagogiske Udskænkningsanstalter". Før har Højre ikke vidst al den Haan, de vilde øse ud over de grundtvigske Højskoler. Men nu var Tonen en ganske anden.

„Der bør fra Samfundets Side gøres alt muligt for at støtte de nuværende Højskoler, der bæres af den grundtvigske Aand", saadan stod der i „Stiftstidende" og de andre Højreaviser. „Muligt har det været saaledes, at de noget ensidigt særligt har taget Sigte paa Gaardmandsstanden; i saa Fald bør det ved rigeligere Understøttelser gøres muligt for Husmandsbørn i større Maal end hidtil at søge Skolerne. Den største Ulykke for vort Folk vil det være at arbejde paa at gøre dem aandsforladte. „Den aandsforladte Højskole", som nu er under Opsejling, bør modarbejdes i sin Vorden. „Strøm skal i Kilden standses", sagde vore Fædre — — —".

Naar man endnu husker, i hvad Grad „Aanden" og „Aandeligheden" paa de grundtvigske Højskoler i sin Tid haanedes af Blade som „Stiftstidende", saa maa man vel forbavses. Hvad er det, der er sket? „Stiftstidende" har næppe omvendt sig. Selv den ivrigste Evolutionist vil sikkert afvise enhver Tanke om Udvikling her. Det maa altsaa være Højskolerne, som efterhaanden er kommet til at tækkes Højre. De er faldet til Rette i Samfundet, de betegner ikke mere noget dristigt og noget frisk, der er faldet Ælde over dem.

Højskolen forarger ikke mere, fordi den ikke mere bringer noget nyt. Den tænder ikke mere Ild, vækker ikke mere. Den er reduceret til blot at holde den lunkne Varme vedlige, som Fædrene har tændt.

Det er Tanker, man vanskelig kan frigøre sig for, naar man nu ser Højre slaa Vagt om den grundtvigske Højskole. Enhver, der har holdt af Højskolearbejdet, der har kendt noget til den Glæde: at synge med Lyst for Øren døve, som har følt sig revet med af den Stemning og Festiviter, der var over Oplysningsarbejdet, vil ogsaa indse, at der var en Fare forbundet dermed. „Man vandrer ikke ustraffet under Palmerne", siger et gammelt Ord. Denne lille Højskoleverden har saa meget artistisk Liv, at dens Dyrkere kan vugges paa Stemningen uden at mærke, at Skuden er løbet paa Grund.

Bjørnson begyndte en Gang en polemisk Artikel saaledes: „Da Pythagoras, den hæderlige Mand, opfandt sin berømte Sætning, ofrede han Guderne 50 Okser. Siden den Tid brøler Okserne hver Gang noget nyt findes, thi de ved, at de skal slagtes".

Vore danske Okser har brølt i Kor over Folkehøjskolen. Reaktionen saa allerede Kniven i Luften.

Men nu brøler de ikke mere. Trærtimod. Nu bør der fra Samfundets Side gøres al muligt for at støtte de nuværende Højskoler.

At Højskolerne skulde opleve at blive Reaktionens Kælebørn, at høre til det fra Fædrene nedarvede, som „alle" skulde slutte Kres om. At de skulde ophøre med at være et Modsigelsestegn, og at deres tit noget bisarre Aandelighed skulde tæmmes og passes til, ind-til Højre en skønne Dag fandt, at den største Ulykke for vort Folk var at gøre dem aandsforladte!

Men det maatte vel gaa saaledes. Hvor er den Højskoleforstander, der i vore Dage siger det Ord, der er ilde hørt i hans Bundsforvandtes Øren. Fraviger han, saa er det dem, der er til Venstre for ham. Og saa er det kun ved altfor trofast at holde sig paa de gamle Tankeveje. Det er ikke ny Synspunkter, han støder ved. Irriteres en enkelt Tilhører, saa er det over hans Konservatisme og aldrig over hans Radikalism.

Man ved vel at fortælle om Højskoleforstander N. N. eller P. P., der langt fra billiger det nuværende Styre. Men sin Misbilligelse gemmer han indenfor fire Vægge. Thi hans Skole er afhængig af Gaardmændene, det betyder økonomisk Ruin for ham, om han støder dem fra sig.

Altsaa maa han i sine Taler forsigtig liste uden om og gemme sin Opposition til Tomands Haand.

Det er menneskeligt forstaaeligt, at han handler saaledes, men det styrker ikke Højskolens Uafhængighed, at han gør det. Og hvis alle Højskolens Førere havde en Nem af Huden, om de alle havde nemmet den Kunst at stikke Fingrene i Jorden og lugte, hvor de var, saa kan ingen undres over, at Højskolen er ophørt med at være et Forargelsens Tegn.

Naar Ord, der skræmmer og vækker Modsigelse ved deres Friskhed, ikke høres mere fra Højskolen, saa skyldes det ogsaa den Omstændighed, at saa mange af Skolens bedste Mænd er personlig bleven konservative. De har fulgt Reformpartiet i dets Løb. De var med til at kalde Demokratiet under Vaaben, sad maaske selv i Arresten midt i Firserne som farlige politiske Forbrydere. Men nu hører de Landboaristokratiet til. Det er deres egne Folk, der regerer.

Højskolen har sat sig til Hvile. Den roer ikke op mere. Det er ikke mere en lille Skare fremstormende Mænd, der bærer dens Navn paa deres Faner. Det er hele det stillesiddende Bourgeoisie i By og paa Land, der nu slaar Lejr omkring den.

Selvfølgelig kan der øves meget godt og fornøjeligt Skolearbejde ogsaa under de nuværende Forhold. Skolens „artistiske Liv" kan godt fortsættes.

Men dens banebrydende Virksomhed i Samfundet synes endt.

Helge Hostrup.

Til Afdelingsformændene!

—o—

Det stadigt tilbagevendende Kvartalsskifte staar atter for Døren! Det er oven i Købet det, saa mange Bladmænd er saa bange for, fordi en Del ikke vil læse om Sommeren. Jeg vil derfor gerne anmode alle Afd. **særlig Formændene** om at sørge for, at der i hver Afd. bliver agiteret kraftigt for Bladet, saadan, at vi kommer let over dette Kvartalsskifte. Sammenkald til et Bestyrelsesmøde og drøft saa Emnet: Hvad kan der gøres for at faa Bladet mere udbredt? Dan saa en Klub af Medlemmer til at tage ud og agitere for Bladet, ikke alene blandt Medlemmerne, men ogsaa længere borte. Der er nok nogle, som vil være med til et saadant Arbejde. Naar først alle Medlemmerne læser Bladet, vil der først rigtig komme Liv i Foreningerne. Brug Cyklerne til Gavn for Bladet. Tag saa hver et Distrikt og agiter den godt igennem.

Jeg haaber, at alle Afd. er villige til at foretage en saadan Agitation for at hjælpe Bladet over den vanskelige Tid. Det skulde jo nødig gaa tilbage — kun stadig fremad!

Ligeledes kunde Formændene ogsaa opkræve Kvartalsbeløbet 75 Øre af de gamle Holdere og indsende det **senest** den 30. ds. Saa spares vi for et stort Arbejde og Holderne spares for Porto for Opkrævningen, som jo er 15 Øre.

Det kunde der jo godt tages fat paa med det samme. Holderne kunde ogsaa selv indbetale det til Formanden for at lette Arbejdet.

Enhver Afd.-Formand bør ogsaa forsøge efter bedste Evner at skaffe Bladet nogle smaa Annoncer fra de forskellige Byer. Ligeledes kunde Afd. ogsaa støtte Bladet ved at sende det en Annonce, naar de skal have Møde — vel at mærke, hvis de har Raad dertil. Men det har de jo nok. Det vilde støtte Bladet meget om alle Afd. vilde sende os en Annonce, naar de holder Møder.

Alle organiserede unge og gamle Landarbejdere bør være villig til at bringe et lille Offer for Bladet for at hjælpe det over de første Vanskeligheder. Husk, at der skal saa mange Tusinder Koner til at holde det gaaende.

Jeg haaber nu, at alle Afd. vil træde sammen og drøfte, hvad de kan gøre for at støtte Bladet. Enhver, der holder af Bladet, bør være villig til at gøre en Smule for at faa det udbredt og fyldt med gode Annoncer.

Kammerater! Gør hvad I kan overalt!

Med kammeratlig Hilsen
Carl Westergaard.

Literatur.

—:—

Frems Værker.

—

Blandt de Ugeblade, som virker i Folkeoplysningens Tjeneste staar „Frem" som absolut Nr. 1! Dette Blad har i de faa Aar, det har udgaaet, udført et Stykke Oplyslysningsarbejde, som ikke kan vurderes for højt. Det er et Blad som er bleven læst i de tusinde Hjem i By og paa Land. Vi, der har læst det, har lært at holde af det fordi vi har haft stort Udhytte deraf.

„Frem" har maaske, naar alt kommer til alt, gavnet Folkeoplysningen mere end alle Højskoler tilsammen. Det har gjort de forskellige Videnskaber saa populære, at den jævne Mand kan forstaa dem. Det er Bladets store Fortjeneste. Det er ikke alene de forskellige udmærkede Bøger det har bragt, men ogsaa de mange glimrende Billeder (Gengivelsen af Kunstværker m. m.) og de smaa Artikler i „Vor Jord" — (Bladets Omslag), som har haft sin store Betydning.

Mange Arbejdere har af dette Blad lært meget, som kommer dem tilgode i Klassekampen.

Der gives nu en god Lejlighed til for vi unge at komme i Besiddelse af dette Blads mange Værker, idet de nu udbydes i Subskription.

Første Gruppe:

1. De store Opdagelsesrejser. Af H. H. von Schwerin.
2. Shakespeare for Folket. Ved Niels Møller.
3. Menneskeaandens Sejre. Af Poul la Cour og Helge Holst.
4. Haandværk i Hjemmet. Af flere Forfattere.
5. Vor Historie I. Af Johan Ottosen.
6. Vor Historie II. Af Johan Ottosen.
7. Vor Historie III. Af Johan Ottosen.

Anden Gruppe:

1. Vore Fædres og vor egen Tid. Af C. C. Clausen.
2. Populære Astronomi. Af Poul Heegaard.
3. Guld og Ære. Af Otto M. Møller.

4. Nordens Billedkunst. Af Sigurd Møller.
5. Hævn. Af Victor Cherbuliez.
6. Fader og Søn. Af Leo Tolstòy.
7. Christen Dalsgaards og hans Kunst. Af Knud Søeborg.

Tredie Gruppe:

1. Dronninger i Kongshelle. Af Selma Lagerløf.
2. Paa Skyggesiden. Af Hermann Sudermann.
3. Menneskets Legeme. Af F. Levison og Vilh. Jensen.
4. Nybyggerliv blandt Moskitoindianere. Af B. Werner.
5. Aladdin. Af Adam Oehlenschläger.
6. Vore Sygdomme. Af Severin Nordentoft.
7. Danmarks Natur. I Skildringer af danske Videnskabsmænd.

Fjerde Gruppe:

1. Europas Literaturhistorie. Af Just Bing.
2. Gennem Asiens Æventyrland. Af Svend Hedin.
3. Billedkunsten. 1. Bind. Af Karl Madsen.
4. Billedkunsten. 2. Halvbind.
5. Planteverdenen i Menneskets Tjeneste. Af A. Mentz og C. H. Ostenfeld.
6. Frems Familieatlas over Verden. Mappe med 25 Kort og Indholdsfortegnelse.
7. Napoleon. A. H. C. Bering-Liisberg.

Ved denne Subskription gives der Foreninger og Private Lejlighed til med ringe Udgift og paa lempelige Vilkaar at skaffe deres Bogsamling en værdifuld Forøgelse. Supskriptionen omfatter en udsøgt Samling Skønliteratur og tillige en Række populærvidenskabelige Værker, der er populærvidenskabelige i dette Ords bedste Betydning: de giver hver for sig saa megen Oplysning, som er nødvendig, naar Læseren da ikke er Videnskabsmand eller Specialist netop paa dette Omraade, og de giver deres Oplysninger paa en Maade, som holder Læseren i Aande, og som ikke virker trættende. Alt i alt en anselig Række Værker, der tilbydes for den ringe Sum: 28 Kroner. — Der kan subskriberes paa een eller flere Grupper ad Gangen, og Subskriptionen er bindende for den hele Gruppe. De enkelte Bind leveres efter nærmere Aftale.

Subskription modtages i enhver Boghandel.

Subskription modtages paa en eller flere Grupper ad Gangen. Hver Gruppe omfatter 7 Bind a 1 Kr. Ialt udkommer 28 Bind a 1 Krone.

Leveringen sker efter nærmere Aftale med 1 Bind hver Uge, hver 14. Dag eller hver Maaned. Subskriptionen er bindende for hele Gruppen.

— — —

Det er „Tyendebladet"s Opgave at bringe saa megen Oplysning som muligt, men vi kan jo ikke overkomme alt, da vort Blad jo ikke er saa stort — endnu. Derfor maa vi i mange Tilfælde nøjes med at anvise vore Læsere Kilder, hvor de kan faa mere at vide om dette eller hint.

Det vilde være mig en Glæde, om jeg kunde træffe „Frem" sammen med „Tyendebladet", alle Smaahjem og Tyendekamre Landet over. I vilde alle have Fordel deraf. Derfor siger jeg til alle Læsere — særlig de Unge: Gem denne Liste og køb disse Bøger efterhaanden som I faar Raad der til. **C. W.**

*

Tre Pjecer.

Vi har faaet tilsendt 3 Pjecer, som vi gerne vil henlede vore Læseren Opmærksomhed paa, skøndt der desværre ikke blandt danske Arbejdere er særlig god Jordbund for Pjeceliteratur.

M. Nacht: Den revolutionære Bevægelse i Rusland, har særlig Interesse ved det historiske Overblik og den Forstaaelse man derigennem faar af Begivenhederne i den Kamp, som snart maa bryde løs igen.

Krapotkins „Krigen" og Voltairine de Cleyres „Forbrydelse og Straf" er to varmfølte og veltalende Indlæg mod det bestaaende Samfunds Institutioner. Den sidste skæmmes dog noget af en lidt ulogisk Polemik med de socialistiske Anskuelser, en Polemik, der en Del gaar uden for det Emne, Forfatterinden (en kendt kvindelig Anarkist) har villet uddybe.

Ellers er det en meget god og velskreven Piece, som man har stor Fornøjelse af at læse.

Pjecerne er oversatte af og faas hos Rolf Hammer, Falkoneralle, København.

C. W.

Vor Bevægelse.

—:—

Gæld til Forbundet og Bladet

bedes indbetalt i denne Uge. Vore Udgifter er saa store og Indtægterne ikke altid derefter, derfor bør ingen staa i Gæld hverken til Forb. eller Bladet!

Til Forbundets Medlemmer!

I Løbet af næste Uge vil der blive sendt Opkrævning ud til alle Medlemmerne, som er indmeldte direkte i Forb. og som ikke har betalt Kontingent for 1908. Det er jo kun 1 Kr. Vi haaber derfor at alle Medlemmerne vil betale.

Samtidig vilde jeg gerne anmode alle Medlemmerne om at agitere kraftigt for Sagen og Bladet.

Det er nok ikke vanskeligt at skaffe et nyt Medlem eller en ny Holder til Bladet.

Forsøg ogsaa om det ikke er muligt at faa oprettet Afd. i de enkelte Sogne. Alle Oplysninger faas paa Forbundskontoret. **Carl Westergaard.**
p. T. Forb.-Form.

— Husk at afsige Bladet i god Tid hvis det ikke ønskes mere!

— I Søndags blev der dannet en Kredsforening paa Fyn. Ahlmann Hansen er Formand.

— Grundet paa Pladsmangel maa vi atter udskyde en Del af „Vor Bevægelse". Det kommer i næste Nr. sammen med et stort Referat fra Kredsforeningen i Odense.

Red.

Uge-Kronik.

—:—

En god Historie!

I Anledning af, at der er Planer oppe om at rejse Skipper Clement et Mindesmærke i Aalborg, skriver Forfatteren Johan Skjoldborg i „Politiken":

Det siges, at da Frederik den Syvende som Prins rejste gennem Vendsyssel, besøgte han et Sted, hvor Tyvebandens Medlemmer var bleven hængte. Han kom ind til en Bonde i Stagsted, hvis Gaard laa tæt ved Stedet. Der var ingen Folk i Stuen. Der stod en Tallerken fuld af Mellemmader paa Bordenden. Prinsen var sulten og tog sig en Rundenom. Da kom Bonden ind ad Frammersdøren og sa':

— A tror s'gu De staar og æder af Hjorddrengens Mellemmader!

— Ja, de smager jo meget godt, svarede Prinsen.

— Hvem er den her Mand, om a maa spør'?

— Jo, det var da Prinsen.

Derover tabte Bonden aldeles ikke Fatningen. Han sa' bare:

— Er det Prinsen? Saa maa vi Sateme ha' en bejer Mellemmad!

Vor udmærkede Artikel om Højre og Højskolen

er Redaktør Helge Hostrups Spidsartikel i „Jysk Morgenblad" for i Tirsdags. Der har vi tilladt os at tage den.

„Det bedste Arbejderblad!"

I et Brev til vort Blads Redaktør skriver Hr. Lærer C. Kappel Iversen, Odder — den udmærkede Bog „Lærer Sune"s Forfatter:

„Med stigende Interesse har jeg i indeværende Kvartal læst Deres Blad og tror at det er det bedste nu eksisterende Arbejderblad!"

„Langt nede!"

Dommeren, der vil vække den Tiltaltes Samvittighed, siger strengt og formanende til ham:

— Første Gang, De var her, havde de stjaalet 400 Kroner, og nu staar De anklaget for at have taget 87 Øre. Hvor langt vil De de dog ned, Menneske!

Overklassekultur.

I „Socialistisk Arbejderblad" skriver Chr. Christensen:

Den Overklasse, der til daglig paaberaaber sig at være Bæreren af den højest Kultur og Dannelse, er den mest overfladiske og lavest tænkende Del af hele Folket.

I Landets værste Herregaardsbule finder man ikke en Individ, der er saa raa og bundfordærvet sin Tankegang som disse fine Spekulanter og Storfabrikanter, der hensynsløs og raat bringer Tusinder ud i Fattigdommens mørke Fortvivlelse, der uden at anfægtes glæder og morer sig ved Siden af Mennesker, der sulter og lider Nød.

? ? ?

— Hvorfor kalder Du din nye Ridehest „Agrar"?

— Jo, for den æder og drikker i det uendelige og bagefter klager den sig saa ynkeligt!

Blandt Studenter.

— Skal vi melde os til Høstarbejde i Sommerferien?

— Naturligvis! Som vordende Jurister maa vi vænne os til at høste det, andre har saaet.

Tyendelovens Revision.

Landstingsmand, Proprietær Døcker er valgt til Medlem af Kommissionen til Forberedelse af Tyendelovens Revision i Stedet for afdøde Landstingsmand, Birkedommer Høst.

— Velbekomme!

Ved en Fejltagelse

kom „Tyendebladet" en Dag for sent paa Posthuset i sidste Uge. Læserne kunde derfor ikke faa det før Mandag.

Det skal ikke ske oftere! Red.

„Anarkisten Johan Skjoldborg".

Bladet „Folkerøsten" udnævner Skjoldborg til Anarkist. Mon det Blad egentlig ved, hvad det er at være Anarkist. Hvis det vil sige at have en personlig Mening — lige som Skjoldborg —, saa vilde vi ønske, at alle snart vilde blive Anarkister.

Forenings-Meddelelser.

— Husk det store Møde i Arløse! Se Annoncen.

— Møde paa Højskolen ved Tømmerup paa Amager Lørdag Aften Kl. 8½. Red. Carl Westergaard taler.

— Møde i Harndrup Forsamlingshus Lørdag den 20. ds. Kl. 8½. Ahlmann Hansen taler.

Mød alle! Fmd.

— Møde i Gjesten v. Vejen Lørdag den 27. ds. Kl. 8½. Carl Westergaard taler.

— Møde i Vonsild Søndag den 28. ds. Kl. 4. Carl Westergaard taler.

— „Hjallese og Omegns Tyendeforening" afholder Medlemsmøde i Dalum Forsamlingshus Mandag den 22. ds. Kl. 8.

Emne: Kredsforening.

N. Kristian Nielsen,
p. T. Formand.

— Lørdag den 27. Juni afholder „Nørre Lyndels Tyende- og Landarbejderforening" Møde paa Nørre Lyndelse Kro Kl. 8.

F. V. Thygesen, Form.

Korrespondance.

Til N Th. M. Gjørding! De tager Fejl! Enhver Karl kan tvinges til at arbejde baade Dag og Nat — Søndag og Mandag og uden Middagshvile. Vi maa ogsaa tage til Takke med vort Kammer, selv om det er meget uhyggeligt. De Fordele vi vil have, maa vi selv tage eller tilkæmpe os.

Til C. K. J! Odder. Mange Tak!

Til J. V.! De klager over, at vi har for mange Trykfejl i Bladet. Maaske før, ikke nu. Vi har nu faaet en dygtigere Korrekturlæser. Har det ikke hjulpen? Vi garanterer for Fremtiden!

**

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Kredsfane!

Medlemmerne i de fynske Tyendeforeninger og andre, som har Sympati for Tanken om en

Kredsfane

og som kunde være med til at ofre et Bidrag dertil, bedes indsende Navn, Adresse og Bidrag Undertegnede.

Afdelingsformændene modtager ogsaa Bidrag.

Ahlman Hansen,
Kredsformand,
Rue Hed pr. Søndersø,
Odense.

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

For en flink Pige

bliver en let Plads ledig til 1ste November. God Fritid. Billet mrkt X indlægges paa Bladets Kontor.

Møllersvend.

En ugift, velanbefalet Svend søger en vellønnet Plads til 1. Juli. Maanedlig Løn bedes opgivet.

N. Kjeldsen,
Stationsmøllen,
Ølgod.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Karle, Piger, Drenge og Malkerøgtere

søges straks og til November.
Fæstemand **P. J. Pedersen,**
Skrillinge pr. Middelfart.

En Hotelkarl

kan straks faa Plads paa Hotel „Vestjylland", Herning.

M. Pedersen.

Skovarbejdere.

3 faste Skovarbejderpladser, en med fri Bolig og ca. 10 Tdr. Land Jord, to med fri Bolig og Have, er ledige straks for yngre, skovvante Mænd. Henvendelse til Skovrider Weismann, Skørping.

Agitér for „Tyendebladet"!

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Karle og Piger

anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

F. Borch's

nye Atelier,

Bropalæ 15, * Aarhus,

anbefales.

NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,

70 Søndergade 70.

Absolut Aarhus billigste Uhrmager.

NB. Fine Sølv-Herre- og Dameure fra 10 Kr.

2 Aars skriftlig Garanti!!

D. H. Wendelboe,

Juveler & Guldsmed.

*** Store Torv 14. ***

Telefon 1360, Grundlagt 1908.

Aarhus.

J. Thingvads Skotøjsforretning

er absolut den bedste og billigste for kontante Købere.

Bestillinger modtages.

Reparationer udføres.

Husk Adressen:

J. Thingvad,

Norsgade 15, Aarhus.

Et Billed'

smukt kan være
og tit vort Øje fryde,
men uden Ramme ikke
paa Væggen det vil pryde,
men Rammen faar De smukkest og bedst, naar De gaar
til Glarmester Thomsen,
han **Volden 16** bor.

M. Thomsen,

Bogbinder,

Clemensstræde 8. Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Undervisning.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Det er et Vidnesbyrd om Oprigtigheden af Alexieffs Følelser for Rachel, at han altid var parat til at løbe en Risiko og sætte sit Liv i Fare for at hjælpe hende.

Saa snart han hørte, at der blev gjort Angreb paa Jødekvarteret, kørte han hurtigst muligt til Petersburgskoia-Storona, da han nok kunde tænke, at Aromos Hus vilde blive angrebet, og at Rachel rimeligvis vilde blive krænket og maaske dræbt.

Han betænkte sig derfor ikke for at overveje, hvilke Følger det vilde faa for ham selv, hvis hans Fader fik det at vide. Men Kærligheden ræsonnerer ikke, og skønt Ivan havde vist sig hæftig og lidenskabelig, vilde man dog gøre ham Uret, hvis man paastod, at hans Kærlighed til Rachel var lutter Lidenskab.

Medens han forgæves søgte at bane sig Vej op ad Trappen, blev han pludselig forskrækket ved et Skud og det Brøl, der fulgte efter det. Jern- og Trægelænderet knagede og splintredes, og Hoben styrtede ned Hulter til Bulter.

Det var et rædselsfuldt Syn, men Katastrofen bortryddede den Hindring, der hidtil havde stillet sig imellem ham og dem, han søgte.

Saa saa' han øverst paa Trappen den gamle Mand med det endnu rygende Vaaben, og ved hans Fod laa, med Armene omkring hans Fod og Ansigtet ligblegt og vildt, den stakkels Rachel.

Hele denne dramatiske Scene var foregaaet i en Hurtighed, men det rygende Vaaben i Aromos Haand og Rachels Angst og Nød sagde ham, hvad der var foregaaet.

Øjeblikkelig var han ved Siden af dem og raabte i en eksalteret Tone:

„Fly, fly! Skynd Eder! Ellers disse Blodhunde vil sønderrive Eder, naar de atter er kommen til sig selv".

Disse Ord vækkede Aromo. Han havde staaet som i en Drøm, men nu forstod han Situationen og indsaa, hvilke Følger det vilde have for ham og dem, der var ham kærere end Livet, og i sin Fortvivlelse vendte han Vaabnet mod sin Datter i den Hensigt først at dræbe hende og dernæst sig selv. Men Ivan gættede hans Tanke, greb Vaabnet og stak det i sin Lomme. Saa løftede han Rachel op, thi hun syntes at have mistet baade Aandsnærværelse og Handlekraft.

„Er De gal?" spurgte Aromo. „Tag Dem sammen, og lad os søge et Tilflugtssted, medens det endnu er Tid. Rachel, De skal ikke forblive her. Kom, kom, jeg vil værge Dem til Døden".

Hun var som lammet af Dødsangsten og saa bedende til sin Fader, der nu havde genvundet hele sin Selvbeherskelse og Aandsnærværelse.

„Ivan Alexieff", sagde han højtideligt, „Øjeblikket tillader ingen Underhandlinger. Jeg ser Faren. Men i dette Hus ligger min Hustru dødsyg, og jeg vil ikke forlade hende. I Deres Hænder betror jeg imidlertid mit Barns Ære og Sikkerhed, og jeg overdrager Dem i den store Guds Navn at beskytte hende godt. Gaa!"

„Fader!" udbrød Rachel fortvivlet, idet

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværker-afdeling og Husflidsskole Novbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Bøger og Blade.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.

Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:

260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md., 20 Øre pr. Uge.

Annoncepris:

Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.

A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Odense.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— **Odense.** —

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.
Telefon: Bredbjerg 14.

Bl. Annoncer.

Efterlysning!

Dusør udloves

I Begyndelsen af dette Aarhundrede blev der her i Landet nedsat en „Tyendekommission", der havde til Opgave at „velsigne" Tyendeklassen med „Beskyttelseslov".

Denne Kommission er imidlertid sporløst forsvunden! Da ingen har set den eller hørt fra den i lange Tider, befrygtes det, at den er forulykket. Vi udlover en Dusør paa 25 Øre til den, der kan give Oplysning om, hvor og hvornaar den har været set sidst.

Skævinge.

Tyendeforbundet for Skævinge og omliggende Sogne afholder Foreningsbal St. Hansaften paa Skævinge Kro. Nye Medlemmer optages.

NB. Rejsende kan deltage.

Bestyrelsen.

Godtkøbs-Udsalg.

Fra i Dag udsælges hele mit Lager af

*** færdigsyet Fodtøj ***

til Indkøbspris; da Lageret er nyt findes ingen overgemte Varer.

Salget sker kun mod Kontant.

Min Træhandel anbefales.

Jensen-Mogenstrup,
Brogade — Brønderslev.

Stor offentlig Arbejderfest i Aarløse.

Søndag den 21. Juni, Eftermiddag Kl. 4, afholder Socialdemokratisk Forening, Tyende- og Landarbejderforeningen og muligvis Husmandsforeningen for Terslev Sogn stor offentlig Fest i Gaardejer Chr. Tønnesens Skov i Aarløse.

Talere er indbudt fra Socialdemokratiet, og det radikale Venstre. For Tyendeforeningen taler Redaktør Carl Westergaard, Aarhus.

Efter Talerne Dans i lukket Dansetelt.

De sædvanlige Forlystelser forefindes paa Festpladsen.

Entre til Indgangen 35: Øre for Voksne, Børn fri Adgang.

Til Dansen: 1 Kr. for en Herre og 50 Øre for en Dame.

Festkomiteen.

Har Du en Ven?

Forær ham — eller hende! — saa vort Juli Kvartal!

Det kan Du faa for 40 Øre ved at indsende vedkommendes Navn og Adresse samt Betalingen i Frimærker inden 1. Juli!

Vilde det ikke være en kærkommen Gave?

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning

(Mikkel Andersen),

Bredgade — Brønderslev.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværket i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

J. C. Christensen

siger, at man skal rose sin Kone!

Vi mener derimod, det er mere nødvendigt at være Holder af „Tyendebladet"!

April-Kvartal **gratis,** naar Juli Kvartal bestilles straks. **Kun 75 Øre.**

Husk! **H. C. Hansens** Træskoforretning, Nr. Aaby.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

hun rakte Hænderne ud imod ham og ved dette ene Ord bad ham om at tage sin Beslutning tilbage.

Men han vinkede afvisende og gentog:

„Gaa, gaa. Herrens Magt er større end vor. Vi maa sætte vor Lid til ham. Menneskene er kun Sandkorn, der sprædes for Herrens Aande, og vore Fjender vil blive slaaet til Jorden. Gaa nu i Guds Navn".

Vant, som hun var, til at adlyde Faderen løftede hun sit Ansigt op, for at han kunde kysse det. Dette gjorde han, og derpaa vendte hun sig om, for at han ikke skulde se, hvor dybt hun var bevæget.

Saa gav hun Ivan Haanden, idet hun sagde: „Min Fader har overleveret mig i Deres Varetægt. Jeg vil gaa, hvorhen de fører mig".

Ivan Alexieff indsaa, at det vilde være den rene Galskab at søge at bane sig Vej gennem den rasende Hob, hvis eneste Opgave nu var Brand og Blodudgydelse.

„Er der ingen anden Udgang?" spurgte han.

„Jo", svarede hun med unaturlig Ro. „Følg mig".

Og hun førte ham op ad en anden Trappe, indtil de kom op paa Taget, der ligesom de fleste Huse var fladt.

Det var et underligt Syn, der mødte Flygtningernes ængstelige Blik. Den stjærneløse Nats Mørke opklaredes til Dels af de flammende Huses blege Lys, og ved dette Lys kunde de se Urostifterne, idet de fo'r omkring, søgende efter Bytte. Det regnede endnu, og Vinden klagede uhyggeligt.

„Og hvorhen nu?" spurgte Ivan, idet han ved sin Stemme forraadte den Vekymring, han nærede. For sin egen Skyld var han ligegyldig for Faren, men for denne Jødepige, hvis Skønhed havde fortryllet ham saa meget, nærede han stor Bekymring, thi han vidste, at ingen Magt paa Jorden kunde frelse hende, hvis hun faldt i Pøblens Magt.

„Der er kun en Vej", svarede hun, stadig med den unaturlige Ro, „vi maa gaa over Brystværnet til det næste Hus og saaledes forsøge at raa ned paa Gaden".

„Kom da", sagde han, idet han tog hende i Armen og hjalp hende op paa Brystværet, der ikke var mere end en Fod bred og slibrig af Regnen. Et Fejltrin, og den ene eller begge vilde være falden hovedkuls ned paa Gaden.

Der var imidlertid ikke Tid til at tænke, men til at handle, og i saadanne Øjeblikke er modige Mænd i Stand til at udføre store Handlinger. Ivan opmandede sig til at gøre Skridtet og fik Damen op paa den svimlende Rand, der var saa meget desto farligere nu, da Pøblen under neden kunde se dem ved Flammernes Skin. Men de kom uden Uheld over paa det næste Hus' Tag, hvorfra en Lem førte ned til Trappen.

Huset syntes forladt. Beboerne havde enten taget Flugten eller var bleven myrdet. I hvert Fald rørte ingen sig der, og ingen Lyd hørtes.

Omsider naaede Flygtningene Døren, der førte ud til Gaden. Den var lukket. Ivan aabnede den og tittede ud. Lidt længere nede ad Gaden foregik det djævelske Arbejde, men paa det Sted var Kysten klar. Han vendte sig til Rachel, der saa bleg og mat ud, som om hun var nær ved at besvime.

„Kom, Rachel", sagde han, „lad os komme bort, medens der er fri Passage".

Hun tog sig sammen og udbrød:

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg
Forlang Tilbud.

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Brønderslev!!!
Køb i egen Interesse kun Deres **Uhre & Kæder** hos
Uhrmager N. Horseby.

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Fodtøj
repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Humorist. Oplæsning tilbydes.
Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.
Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
*** * * * Stjerne-Øl * * * ***
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Anarkistisk Litteratur!
Krapotkin: Krigen 10 Øre, 10 Eksemplarer 80 Øre.
Nachet: Den revolut. Bevægelse i Rusland 25 Øre, 10 Eksemplarer 2 Kr.
Voltairine de Cleyre: Forbrydelse og Straf 50 Øre, 10 Eksemplarer 4 Kr.
Roller: Den sociale Generalstrejke 15 Øre.
Friedeberg: Parlamentarismen og Generalstrejken 25 Øre.
Krig mod Krigen 5 Øre. **Anarkismens Katekismus** 10 Øre,
faas ved Indsendelse af Frimærker eller pr. Postopkrævning hos
Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, Køhenhavn F.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør
før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr.	65,00.	Lyslygter	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad	-	4,00.	Gaslygter	-	2,25.
Dæk med Kanttraad	-	5,50.	Kjolenet	-	0,65.
Slanger	-	2,50.	Fodpumper	-	1,00.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.
Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.
Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Cykler! Cykler!
Eneforhandling af den bekendte **Concordia-Cykle,** som jeg har haft til Forhandling de sidste 3 Aar, og som jeg har oppe paa et betydelig Salg og har lige saa mange Anbefalingen som Købere.
Derfor køb Dem en Concordia-Cykle, da er De vist paa, at de har en uopslidelig stærk og letløbende Maskine.
Sælges paa gode Betingelser, og leveres ikun med Sjønnings bedste Gummivarer.
Cyklen „Danhøj" udgaaet fra Cyklefabrikken „Jyden"s en gros Filial i Aarhus, er overdraget mig i Eneforhandling for Aarhus og Omegn.
Meget billige Cykler føres ogsaa paa Lager.
Ved Køb af større Partier **stor Rabat. — Gummivarer en gros.**
Forhandlere antages. — Stor Provision. — Katalog sendes paa Forlangende.
Chr. Lisberg. Kun Lager og Værksted Ryesgade 23 (P. Illums Ejendom), Telefon 2011.

Fangel Cyklefabrik.
Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.
Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.
Telefon: Bellinge Nr. 8.
H. Hansen.

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

„Men hvad saa Fader og Moder?"

Saa vidt havde hun villig lydt sin Faders Befaling, men hun havde intet Øjeblik hørt op at tænke paa den Fare, hendes Forældre svævede i, og hendes Angstelse kom frem i den Tone, hvori hun gjorde Spørgsmaalet.

Hvis Ivan skulde have udtalt sin oprigtige Mening, vilde han have sagt hende, at han betragtede Chancerne for hendes Forældres Redning for meget ringe, men det talte han ikke noget om. Han bemærkede blot:

„Udfaldet af denne Nats Værk maa overlades Gud".

„Ja, visselig", svarede Rachel med et Suk, „og gid han vil fri os fra vor store Nød".

Hun tilkendegav sin Ledsager, at hun var parat, og de to begav sig ud i den medlidende Nat, der med sit Mørke ydede dem en Beskyttelse.

De gik hurtig i Retning af Citadellet, og de hørte Trommehvirvel og Trompetblæsen, da Soldaterne trak op for at rykke frem mod Urostifterne. Lydene mindede Ivan om, at det var klogest, at han ikke blev set sammen med Rachel, og han førte hende derfor om i en a den Gade; da de havde gaaet et lille Stykke videre, standsede han og spurgte, hvor de skulde gaa hen.

Hidtil havde han næppe kunnet tænke over det, men nu kunde Spørgsmaalet ikke undgaas. Der maatte findes et Ly for Rachel, men hvor? Hun løste Problemet.

„Jeg ved det ikke", sagde hun, „hvis ikke det kan være hos min Faders Ven, Nekrassoff".

„Men Nekrassoff er en kristen", udbrød Ivan forbavset.

„Sandt nok, men alle kristne er ikke som de vilde Mænd, der i Nat har udført det afskyelig Blodbad paa mit Folk og ødelagt deres Gjendele. Nekrassoff har min Fader at takke for mange Tjenester. Naar han trykkedes af sine Kreditorer, kom min Fader ham til Hjælp og laante ham Penge paa hans glatte Ansigt, heller ikke nogensinde har han krævet dem tilbage. Nekrassoff har to Døtre, som ofte har udtalt deres Venstab for mig, og nu vil de i Ulykkens Tid sikkert jage mig bort".

„Kom da", sagde Ivan med en vis Tvivl i sin Tone, „lad os prøve".

De skyndte sig da videre og naaede snart Nekrassoffs Hus, som var beliggende lige ved Indgangen til Nevski Prospect.

Nekrassoff var en Købmand, der ikke havde haft særlig Held med sig, og han havde faaet megen Hjælp og truffet paa stor Venlighed hos den rige Aron Aromo.

Han viste nu, at han ikke var utaknemlig, thi han bød Rachel hjærtelig velkommen og bad sine Døtre underholde hende og yde hende al den Trøst, de formaaede.

Saa vidt var altsaa Ivan Alexieffs selvpaalagte Opgave fuldført. Han havde reddet af Livsfare den Kvinde, der havde fortryllet ham, og da han nu havde bragt hende i Sikkenhed, tog han Afsked.

Idet han vilde til at forlade hende, sagde hun til ham:

„De har gjort mig en stor Tjeneste, og jeg er Dem taknemlig, men jeg kan hverken finde Fred eller Ro, før jeg faar at vide, om mine Forældre er i Sikkerhed. Vil De bringe mig Efterretning om det?"

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 39. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 28. Juni 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

„Alderdoms-understøttelse".

Ser Du det lille, straatækte Hjem,
som ligger saa ensomt derude?
Og hende, der læner sit Hoved frem
mod den lille, solbrændte Rude.

Hun sled sig gennem de mange Aar
og hjalp sin trofaste Mage, —
og hvad tror Du saa, at den Gamle faar
som Løn for de brydsomme Dage?

Ser Du, hun tæller paa Fingrene frem
og ser saa betænksom ud?
Forstaar Du, hun her i sit Alderdomshjem
har stadig Sorger endnu?

Jo, — hun kan ikke ret forstaa,
hvordan hun skal Mønten fordele.
Huset skyldes der Penge paa, —
og hun faar kun firs i det hele.

Firs Kroner i hele det lange Aar
var alt, hvad i undte hende!
Hvordan tror I vel, at den Gamle faar
baade Føde og Klæder og Brænde?

Naar selv du sidder saa varmt og lunt
bag din egen sollyst Rude, —
sig mig — faar du da ikke ondt
af den gamle Kone derude?

Men du, henges Søn, har Pligt — og kan,
hvis Barmhjertigheden er ringe;
thi du kan sætte din egen Mand
i Sogneraad og paa Tinge.

M. L. Madsen.

Rettigheder og Pligter.

—o—

Det bliver ofte bebrejdet vore Agitatorer, at de taler saa lidt om Tyendets Pligter, men saa meget om dens Rettigheder.

Det er mest Magthaverne, de velstillede, der taler saa højt derom og angriber os derfor. De føjer for det meste til: Naar I taler om at faa Rettigheder, maa I ikke glemme at I ogsaa har Pligter:

Politiinspektør Aug. Goll,

som i disse Dage er udnævnt til Byfoged i Aarhus.

Hr. Aug. Goll er en af Landets mest moderne Politimænd. Hans Navn er særlig kendt fra hans tre udmærkede Afhandlinger i „Forbrydelser og Aarsag", „Forbrydertyper hos Shakespeare", og endelig den sidste om Morderen Jens Nielsen.

Men den Tale menes der vel sagtens, at Tjenestefolkene skal være flinke, flittige og stræbsomme, hurtigere og grundigere i Arbejdet.

Der er i og for sig ikke noget at sige dertil. Vi vil vel alle saa godt vi kan udføre det Arbejde, vi har paataget os. Det er naturligt og selvfølgeligt. Det er ogsaa min Mening, vi skal det!

Naar vore Modstandere paa Møderne angriber mig, fordi jeg ikke taler moralsk til mine Tilhørere om, at være flinke og dygtige i deres Gerning, saa plejer jeg for det meste at gøre dem opmærksom paa, at vi godt kan spare os en saadan Tale. For mig er det unødvendigt. (Der er forøvrigt nok dertil foruden mig!) Sagen er, at det er noget saa ligefrem, at vi ikke skal forlange Rettigheder og Fordele for bagefter at gaa hjem og drive Tiden bort.

Jeg tror, det er unødvendigt at tale til Arbejderne paa Landet om disse Ting.

Det forekommer mig, at de i Virkeligheden af Natur er flittige og dygtige. Jeg synes de slider klart og trofast, tidlig og sildig og lægger vi mærke dertil, vil vi ogsaa se, at de i en meget ung Alder er mærket af det haarde Arbejde. Det viser dog, at de ikke driver Tiden hen. Men saa synes jeg ogsaa, at vi skal spare os den megen Tale om Pligterne.

Saa vil jeg spørge: Hvorfor tale saa højt til os om vore Pligter før, vi har faaet vo're Rettigheder? Jeg synes rigtignok, det er noget aved!

Naar ikke vi kan faa lige Ret med alle andre, har ingen særlig Ret til at tale til os om Pligter.

Vi skal øve Ret, naar vi kræver Ret. Ja, det er sandt nok, men hvorfor saa ikke vende det om og sige det til Velhaverne?

Om det siger Johan Skjoldborg saa træffende i Pjecen i Husmandssagen:

„Naar dette Ord (om at kræve Ret og øve Ret) anvendes socialt, hvad det kan i denne Forbindelse, naar det altsaa udtales af de magthavende Klasser overfor Underklasserne, saa vender det jo helt aved. Det er ikke Overklassen, der kan bruge dette Ord. Dem, der ingen Magt og Ret har, de skal kræve, og dem der har Magten og Rettigheden, de skal øve Ret. Skal dette Ord bruges socialt, saa maa det altsaa udtales af Husmænd og Arbejdere vendt imod Folketingets Bønder og Landstingets Godsejere. Se, saa er Sagen i sin naturlige Orden. Men den Sætning lyder ikke godt i de magthavendes Mund".

Se, det er den rette Forklaring af dette Spørgsmaal. Det bør de, der taler saa højt om vore Pligter, naar vi forlanger Rettigheder, tænke en Smule over.

Carl Westergaard.

Hvad vi saa paa Herregaarden.

—:—

Medens jeg var paa Kærehave Husmandsskole sidste Vinter, havde vi Elever en Del Udflugter rundt til forskellige Steder; om en af dem er det, jeg vil fortælle lidt her, nemlig Turen til Herregaarden „Giesegaard", der ligger en Mils Vej fra Skolen.

Da vi kom derud, besaa vi Staldene med de forskellige Kreaturer; Hestestalden var velindrettet og Hestene velholdte, baade Kørehestene og Arbejdshestene, Kostalden var derimod ikke saa god eller saa velindrettet som Hestestalden, og Køerne heller ikke saa velholdte; det saa ud, som om Greven, ligesom de fleste af hans Stand, sværmede en god Del mere for Heste end for Køer, der var cirka et halvt Hundrede Heste og et halvt Hundrede Køer i det hele; vi saa tillige Vognhuset, med alle de flotte Kareter, Landauere, Jagtvogne osv.; Seletøjskammeret saa vi ogsaa, det var uhyre flot altsammen. I Seletøjskammeret var der udstoppede Vægge med Plyds-

betræk, som Seletøjet hængte paa; men vi saa foruden noget, som stod i skærende Modsætning til dette, noget, som det rimeligvis ikke var Meningen, vi skulde have set, nemlig et Røgterkammer. Da vi gik nede bag ved Køerne, der var 1 Alen fra Rendestenen og ind til Væggen, saa kom vi nede i det ene Hjørne til en Dør, der stod halvt aaben, nysgærrige, som vi var, gik vi ind ad den for at se, hvad der var, det var en Bolig for Røgteren; det første, man mærkede, da vi kom ind ad Døren var en utaalelig muggen Stank, der var saa stærk, at man maatte holde sig for Næsen. Da man saa nogenlunde havde vænnet sig til Stanken, saa man sig omkring i „Gemakket". Væggene var saa fugtige og mugne, saa de var helt slimede og grønne, et Bord og en gammel Stol, som stod der inde, var halvraadne af Fugtighed, der stod to Senge, den ene var opredt med nogle klamme og mugne Dyner og nogle meget snavsede Lagner, den anden var halvfuld af raadden Sengehalm, beskidte Træsko og nogle Støvler og Sko; Cementgulv var der, det var bleven fejet, og der var strøet et tykt Lag Sand oven paa det fugtige Gulv, formodentlig i den Anledning, at det var Søndag. Vinduet saa ikke ud til, at have været lukket op i lange Tider, det kunde vist heller ikke nytte stort, da det vendte ud til en Krog mellem to Længer, og var tillige imod Nord, saa Solen aldrig kunde komme til at skinne der.

For at gøre det endnu mere uhyggeligt, var det Hjørne, som Vinduet vendte ud til, afspærret med et Jerngitter i 3 Alens Højde; det saa ud, som om det blev benyttet til Fængsel for et eller andet vildt Dyr, som ikke kunde taale for stærk Sol om Sommeren. Væggen, som Vinduet sad i, var tillige ikke bredere end at Vinduet lige kunde være der, altsaa paa 3½ Side havde dette „Værelse" Noboskab af Stalde og Lade, og Gulvet var tilmed under Jordoverfladen.

Sligt kan man se paa en af de største og smukkeste Herregaarde i 1908 i vort „kære", lille Danmark. Her hos os, som praler af, at være Verdens mest oplyste Folk, og som Følge heraf, vel ogsaa Verdens mest kultiverede Folk, og saa byder man sine Medmennesker saadanne Soverum.

Peter Holm,
Gimsemagle, Nr. Alslev St., Falster.

Har Du

bestilt Bladet hos Posten bedes Du bestille det paany hos ham **inden** den 22. ds.

Dem, der før har bestilt det hos vor Repræsentant eller paa Kontoret faar det fremdeles, hvis det ikke bliver afsagt.

Tyendets Ære!

—:—

Der er mange Gaardmænd, der synes, at Tjenestefolkene er altfor ærekære. Er der maaske nogen Grund til at spille fornærmet, fordi deres Herre og Mester bære dem med Navne som: Svin, Æsel, Laban, Bisse, Torskehoved og endnu flere Slags smukke Kælenavne? Eller hvorfor skulde et Tyende blive vred over, at han skælder ud paa gevalt? Har han maaske ikke Lov til det? Og selv om Husbonden bagefter opdager at det var uden Grund, at han raabte op, skulde han saa give Karlen en Undskyldning derfor? Vilde det ikke krænke hans Ære, og nedsætte ham i Folks Agtelse?

Nej, lad os dog blive fri!

Er det derimod Karlen, der er bleven misfornøjet, saa kan man da tænke paa at give Undskyldning; men i dette Tilfælde bliver det rigtignok Karlen, som maa give den, og hvorfor skulde det krænke hans Ære, at bede sin Husbond om Forladelse, fordi han syntes, at Arbejdstiden var for lang, eller Kosten for daarlig; thi saadanne slemme Tanker maa en ordentlig Tjenestekarl aldrig have, det kunde let skade den kære Husbond og Madmo'r. Og hvorfor skulde vi blive ved, fordi vor Husbond forbyder os at tale sammen i Arbejdstiden (en Mand i Gelsted Taarup har rigtignok forbudt sine Folk at tale sammen i Fritiden, men det var sikkert af Vanvare), saa skal vi dog være ham taknemmelige, da vi saa bliver fri for at have en hæs Slavevogter at gaa og høre paa; thi han kunde jo let gaa og blive hæs af at gaa og skælde ud, ligesom „den morsomme" i Aalsbo. Lad os derfor endelig ikke forlede til at blive vrede, men tværtimod takke dem fordi de lærer os at tie og samtykke, og ikke at have anden Mening og Villie, end deres; thi de maa da være de klogeste. De har jo den bedste Oplysning, de har arvet de største Gaarde og drukket de fleste Bajere og det bedste Vin.

Altsaa, kære Kammerater, vær gode og overbærende, ja, taknemlige imod eders Husbond, og husk paa, at vi allesammen kun er nogle Torskehoveder og Fæpander.

Adolf Skouboe,
„Damgaard", Gjelsted.

Ikke én

bør afsige „Tyendebladet!" Alle bør holde det og virke for dets Udbredelse overalt! Ingen bør afsige det om Sommeren

---

Om Arbejdsvilkaar og Kontrakter.

—:—

„Tyendeforbundet"s Repræsentantmøde den 16. og 17. April d. A. paalagde som bekendt Hovedbestyrelsen at virke for, at faa fri Kontrakter taget i Brug indenfor Forbundet i saa vid Udstrækning som muligt.

I den Anledning maa der jo fremkomme Forslag for Arbejdsvilkaar til saadanne Kontrakter.

Sagen er imidlertid meget vanskelige, da der maa begyndes saa at sige paa bar Bund. Hver Enkelthed rummer et helt Problem, der kan give Anledning til fremtidige Kampe.

Dertil er Forholdene ved Landbruget saa flersidig og forskelligartet. Derfor gælder det, at Sagen bliver grebet rigtig an. At forbedre Arbejdsvilkaarene vil blive det sværeste Løft for Forbundet og det, hvorved det skal vinde en af sine største Sager.

Et er, hvorledes Regler for Arbejdsvilkaarene skal væ e baade i Almindelighed og i de enkelte Tilfælde, et andet, hvorledes Kontrakterne skal lyde.

Det ideale maa være ligesom de organiserede Arbejde i Byerne og de organiserede svenske Landarbejdere at gaa bort fra personlig Aftale om Arbejdsvilkaarene for hver enkelt og over til at antages paa de Vilkaar, Tyendeforbundet har aftalt og tilkæmpet sig, saa intet Medlem af Forbundet maa lade sig antage paa daarligere Vilkaar, og Tiden og Modstanderne skal nok lære os Nødvendigheden heraf og af at løfte i Flok.

Vi kommer ingen Vegne før vi har sat faste Grænser for Løn, Arbejdstid osv. fra Forbundets Side, som Medlemmerne ikke maa overskride. Enkeltvis magter vi intet.

Naar vi kommer saa vidt, kan Kontrakterne være gaaske korte, blot henvise til Forbundets Tarif og Regler, ja, maaske det da kan være tilstrækkeligt at sikre sig Bevis for, at man er antaget paa disse.

Indtil da maa vi i vore Kontrakter optage de fleste af de Regler, som ellers hører hjemme i de Afta er, Arbejderorganisationerne som saadan træffer med Arbejdsgiverne.

Med lidt Vejledning fra de Aftaler, det skaanske Landarbejderforbund har truffen med Arbejdsgiverne og fra Københavns Tjenestepigeforenings Kontrakter, har jeg paataget mig at udarbejde Udkast til Arbejdsbetingelser for „Tyendeforbundet".

§ 1.

Almindelige Bestemmelser.

a. Tyendelovens Bestemmelser gælder ikke for nogen af Parterne.

b. Foruden den betingede Løn, nyder Arbejderen og Arbejderske tillige fuld, god Kost, et godt Værelse for højst 2 Mænd eller 2 Kvinder med frit Lys og Varme efter Arbejderens egen Skøn og med Enkeltmandssenge. For Pigeerne tillige Vask og Renlighed.

c. Enhver skal, trods Fordring om Overarbejde, dog have mindst 8 Timers Fritid i Døgnet.
Lønnen udbetales bagud for den forløbne Tid som nævnt nedenfor og senest ved Arbejdsforholdets Ophør.
Arbejdsforholdet indgaas enten Halvaarsvis med Opsigelse senest inden 1. Februar til Fratrædelse førstkommende 1. Maj, eller inden 1. August til Fratrædelse førstkommende 1. November med Lønnens Udbetaling 1. Februar, 1. Maj, 1. August og 1. November;
eller indgaas paa ubestemt Tid med Opsigelse mindst 3 Maaneder forud til Fratrædelse den 1. i en Maaned, med Lønnens Udbetaling som ovenfor;
eller indgaas Maanedsvis med Opsigelse senest den 15. i hver Maaned til Fratrædelse den 1. i næste Maaned med Udbetaling af Lønnen den 1. i hver Maaned;
eller som Dagleje med Udbetaling af Lønnen hver Fredag Aften. Faste Daglejere — hvortil hører de, der har været paa Arbejdspladsen mindst 14 Dage — Opsigelse mindst 14 Dage forud.
Hvis Opsigelse ikke er sket fra nogen af Siderne inden førnævnte Fristers, fortsættes Forholdet som hidtil.
For de, som ikke er antagne som Daglejere, beregnes Lønnen pr. Maaned og saaledes:

d. For Helaars-, Halvaars- eller maanedsvis og for ubestemt Tid paa Opsigelse antagne Folk, beregnes Lønnen maanedsvis og saaledes:
Fra 1. Marts til 1. Juli . . . . . Kr.;
fra 1ste Juli til 1. Oktober . . . . Kr.;
fra 1. December til 1. Marts . . . . Kr.;
fra 1. Oktober til 1. December og i Marts Maaned Kr., alt pr. Maaned.
For Faste Daglejere, hvortil hører de, der har været paa Arbejdspladsen mindst 14 Dage, . . . Øre pr. Time og Mand.

e. Folk, der passer Kreaturer og Heste, faar fri hver tredie Søndag. Alle andre, der har været i en Plads 2 Maaneder eller derover, faar en Fridag for hveranden Maaned, deriblandt 1. Maj, altsammen uden Afdrag i Lønnen.

1. Maj er dog altid en Fridag, forsaavidt og i den Udstrækning, Kreaturernes Pasning tillader.

f. Enhver Arbejder har Ret til en aarlig Ferie paa mindst 8 Dage i Juni eller Juli Maaneder efter nævnte Overenskomst, dog kan den i Tiden fra 15. Juni til 15 Juli af Arbejderen fordres naarsomhelst paa mindst 8 Dages Varsel, altsammen uden Afdrag i Lønnen for den, der enten har været i Pladsen mindst ½ Aar forud for denne Feries Begyndelse eller i Pladsen i Tiden fra 1. Maj til 1. November s. A.

g. Naar saadant Arbejde og Kørsler forekommer, at alle ikke kunne slutte eller begynde Arbejdet paa en Gang, gaaes saaledes frem, at de, der slut er tidligere om Middagen, begynder tilsvarende Tid før om Eftermiddagen.

Naar om Aftenen ikke alle kunne være hjemme paa bestemt Tid, men en Del slutter den ene Dag nogle Minutter tidligere og en anden Dag nogle Minutter senere, bør dette betragtes som en Udjævning.

Arbejder til f. Eks. Paalæssere, som er ude fra Gaarden, faar beregnet sin Middagstid efter dem, som køre Heste, ogsaa om Middagshvilen nogen Gang skulde blive nogle Mintter afkortet.

h. Fritiden skulde kunne tilbringes saa vel i, som uden for Pladsen.

i. Maden skal være anrettet straks efter Arbejdstidens Ophør Formd. og Efterm.

j. Det er samtlige Arbejderes uafviselige Pligt at optræde ædruelig og paapassende under Arbejdet. Den Arbejder, som viser sig beruset i Arbejdstiden, har Arbejdsgiveren Ret til efter given Advarsel, hvis Forseelse gentages, da straks at afskedige.

k. Fri og uhindret Foreningsret tilsiges samtlige Arbejdere.

l. Alle Bestemmelser i nærværende er gældende for Parterne, med mindre anden udtrykkelig Aftale er truffen og fastsat her i Kontrakten.

§ 2.

Særlige Bestemmelser for Mænd.

a. Om Arbejdstid m. m. I Aarets 8 Maaneder, Marts og Oktober inklusive, arbejdes 10 Timer pr. Dag, fordelt saaledes: fra 6½ til 11½ Form., fra 1 til 6 Eftermiddag. I Maanederne Februar og November arbejdes 9 Timer, fra 7 til 12 Formd., fra 1 til 5 Efterm. I Maanederne Januar og December arbejdes 8½ Time, fra 7 til 12 Formd. og fra 1 til 4½ Efterm. I Maanederne Marts og Oktober, naar Mørket indtræder før Kl. 7 Efterm., sluttes tidligere paa Efterm. Tilsvarende Afkortning skal da gøres paa Middagshvilen.

Hver Lørdag slutter Arbejdet Kl. 3 Efterm. med Undtagelse for Røgtere og de, der passer Heste.

Ved særskilte Tilfælde, især under Høsten, maa anden Overenskomst om Arbejdstidernes Fordeling, træffes.

b. Skulde Søndags- eller Overarbejdstid ved hastig Høst, vanskeligt Bjergningsvejr eller muligen andre Tilfælde indtræffe, er Arbejderne skyldige at arbejde i Overarbejdstid.

c. Stald- og Røgterarbejde i Vedkommendes Forfald udføres paa Forlangende. Om Søn- og Helligdage mod gængs Dagløn. Naar Arbejdstiden ikke overskrider 10 Timer, regnes ikke Overtid, men sædvanlig Timeløn.

d. Overarbejde betales med 35 Øre, Søn- og Helligdage med 40 Øre, alt pr. Time og Mand.

§ 3.

Særskilte Bestemmelser for Kvinder.

a. Alt Arbejde, som ønskes udført mellem Kl. 9 Aften og 5 Morgen, dog i Tiden fra 1. November til 1. Februar Kl. 6 Morgen; i de 3 a 4 Timer mellem Kl. . . og . . hver Søgnedags Efterm; om Lørdagen mellem Kl. 2 og 7 Efterm.; Søn- og Helligdage mellem Kl. 9 og 11 Formiddag og mellem Kl. 2 og 7 Efterm., betales med en Overpris af 17 Øre om Hverdage, 20 Øre Søn- og Helligdage, alt pr. Time og Individ. Der regnes ikke med mindre end halve Timers Overarbejde, der betales med henholdsvis 10 og 12 Øre.

b. Dog skal der gives Fritid hver anden Søn og Helligdag fra Kl. 2 til 7 Eftermiddag.

c. Spisetiderne falder uden for Tiden mellem Kl. 9 Aften og henholdsvis Kl. 5 og 6 Morgen.

d. Vedkommende skal malke indtil . . . Køer . . Gange daglig uden anden Godtgørelse. For Malkning af et mindre Antal gives intet Afdrag; men for hver Ko, der malkes derudover, beregnes en ekstra Godtgørelse af 75 Øre beregnet efter pr. Ko og Maaned. Dog er hun ikke pligtig at malke ud over . . Køer daglig.

— — —

Nedenunder kan der saa være Plads til at anføre, paa hvilke Tidsmaal for Opsigelse, til hvilke særskilte Vilkaar Vedkommende er antagen samt til Parternes Underskrift.

Der kan desuden blive Tale om man skal indføre Bestemmelse om Voldgift i Tilfælde af Meningsmuligheder.

— — —

Den egentlige Kontrakt kan maaske gøres lidt kortere og simplere, dog ikke meget. Men her er det rigtigt at faa alle Spørgsmaal frem til Drøftelse.

Jeg har anført Forslag til Arbejdstid og Overarbejdspris, men ikke for Løn. Spørgsmaalet er, om Kontrakterne skal trykkes med aaben Plads til Udfyldning for alle disse Dele eller kun for enkelte og da hvilke. Et andet og vigtigere Spørgsmaal er, hvilke Tariffer, Forbundet skal antage for Løn, Tid og Overpris osv., og om vi ikke her bliver nødt til at tage nogen Hensyn til, som Forholdene historisk har udviklet sig i de forskellige Landsdele.

I mit Forslag er der for Mænd ca. samme Antal Arbejdstimer Aaret rundt som foreslaaet af C. M. Madsen, Voel, i Bladet for 19. Januar. Med Undtagelse af, at efter mit slutter Arbejdet hver Lørdag Kl. 3, er Arbejdstiden den samme som paa en Del skaanske Herregaarde, f. Eks. paa Willandsfarm, og i Maj 1907 stillede „Skaanske Landarbejderforbund" paa en Del Gaarde Fordring paa 10 Timers daglig Arbejdstid i de 6 Sommermaaneder og 8 Timer i Vintermaanederne. Det vilde være en Skam for vor højtpriste Højskole- og Vondekultur, om vi i Spørgsmaalet om Arbejdstid ikke kunde være med de svenske Herregaardsarbejdere.

I England standser alle Fabriker og Værksteder hver Lørdag Kl. 1 Eftermiddag, den saakaldte engelske Frilørdag. Det er bl. a. anbefalet til Efterligning for os her i Landet af „Det sociale Sekretariat", hvis Bestyrelse bestaar særlig af grundtvigske Højskolebestyrere og Præster med Fernando Linderberg i Spidsen

Man faar mere ud af Fritiden, naar den falder samlet. Man kan under denne Ordning bedre bruge Lørdag Eftermiddag til Møder, Sport, Rejser, Undervisning osv.

Nu gælder det for os at faa hele Arbejds- og Kontraktsforholdet drøftet, og haaber jeg, at man vil fremkomme med Indlæg.

Niels Mortensen.

— — —

Efterskrift.

Da Hovedstyrelsen gentagende Gange har faaet Paalæg fra Medlemmerne om snarest muligt at faa Kontrakterne ud, vil jeg ikke tilraade Diskussion her i Bladet om Sagen nu, men jeg vil varmt anbefale alle Medlemmerne om skriftlig at indsende deres Mening om de forskellige Punkter til Forbundskontoret (Fredenstorv 5, Aarhus).

Vi faar da de forskellige Meninger frem. Saa har Flertallet derved Lov at bestemme, hvorledes Kontrakten skal være. Det Forslag, der faar de fleste Stemmer bliver det gældende.

Altsaa: Studér Forslagdt nøje igennem og lad os saa høre jer Mening derom.

Det er jo særlig følgende, der maa besvares:

1) skal der fastsættes bestemt Arbejdstid med Frilørdag, da hvor lang?
2) Hvor lang Opsigelsesfrist, 14 Dage, 1 Maaned eller 3 Maaneder?

Jeg synes, Forslaget er godt, og vi skylder Niels Mortensen Tak derfor, dog forekommer det mig, at Opsigelsesfristen er noget lang. Skulde vi ikke fæste os paa **ubestemt Tid** med Opsigelse paa 1 Maaned?

Men, som sagt: Lad os nu paa Tirsdag høre jer Mening alle som en! Kontrakten vil da straks blive trykt. Tag ikke Plads før den kommer!

Carl Westergaard,
Forbundsformand.

Vore Postabonnenter,

som endnu ikke har bestilt Bladet paany, anmodes om snarest mulig at forny Bestillingen!

Dem, der ikke selv kan træffe Posten paa Mandag, bør lægge Pengene og Bestillingen et Sted, hvor han stadig kommer.

Red.

Fra Slagmarken.

—:—

Politiet og Agrarerne.

Gdr. A. P. Hansen, Slevstrup paa Nordfyn var sidste Efteraar i Terminen henne paa Nørre Højrup Kro at hente Overskud fra Mejeriet. Efter at have nydt lidt rigeligt af de vaade Varer, gik han hjem og lagde Pengene i en Skuffe. Dagen efter, da han vilde tage dem igen, var de borte. De var stjaalne. Naturligvis havde Pigen taget dem.

Politiet blev hentet og Pigen kom i Forhør i ca. 2 Timer; men nægtede at være skyldig.

Nu blev hendes Gemmer undersøgt, og der blev forespurgt paa hendes tidligere Pladser i Jylland; men alle gav hende det bedste Vidnesbyrd.

Et Par Dage senere fandtes Pengene bag ved Skuffen, hvor Manden vistnok i sin salige Tilstand, havde lagt dem. Men Politiet skulde naturligvis først have fat paa Pigen, før de saa ordentlig efter.

Som Erstatning til Pigen, trak de efter

Sigende 10 Kr. af hendes Løj, da hun rejste til Maj. **Hejmdal.**

Efter Sæd kommer Høst!

Siden vi begyndte vor Bevægelse i Bellinge paa Fyn er flere Karlekamre bleven lavet om. Desuden har Arbejesmændene faaet lagt 50 Øre paa Daglønnen. Det er Frugten af Organisationsarbejdet! Gid alle vilde deraf lære, at de godt kan faa det bedre, naar de kun vil slutte sig til vor Bevægelse.

Det er Vejen til mere Lys for de Smaa!

C. W.

To Læsestuer!

Som bekendt har vor store Afdeling i Bendstrup v. Mørke (Østjyll.) i disse Dage faaet sig oprettet en Læsestue efter Hjalmar Ejsings Mønster.

Nu har vor Afdeling i Taastrup ligeledes faaet en Læsestue sammen med „Sicialistisk Ungdomsforening".

Det store gode ved Læsestuen forstaar kun de, der til daglig er henvist til Bøndernes elendige Karlekamre og Haandværksmestrenes ligesaa skandaløs Opholds- og Soverum for Lærlingerne.

Læsestuen vil være aaben hver Aften fra Kl. 7 til 10.

Vi ønsker til Lykke med Foretagendet og haaber, at det maa blive til Gavn for Oplysningsarbejdet derude, hvor saa store Arealer ligger brak.

De umyndige.

At Tyendeforbundets Krav om Beskyttelse for de umyndige og mindreaarige, som kommer ud at tjene, ikke er helt unødvendigt eller uberettiget, fremgaar vist af nedenstaaende.

Undertegnede havde en Søn paa 15 Aar, som var kommen i Tjeneste hos Peder Hansens Enke i Vollerslev paa Fyn, men som jeg har taget af Tjenesten fordi han blev behandlet paa følgende Maade: Drengen forklarede, at han en Dag var sat til at betjene Tækkemænd og bære Halm og Bygningstræer op paa Taget til dem, det gik godt nok, men at flytte den lange Bygningsstige oversteg hans Kræfter, og da Drengen gaar op paa Loftet for at kaste et Knippe Halm ned, kommer Gaardbestyreren ogsaa derop og begynder at prygle løs paa Drengen — formodentlig for at prygle flere Kræfter i ham. — Da Drengen kom hjem og fortalte mig Sammenhængen, gik jeg over til Enken for at forhøre, om det var rigtig, men hun kunde ikke svare for sin Bestyrer, og da jeg spurgte ham selv, ja, saa var det selvfølgelig overdreven i høj Grad, men at Vedkommende Gaardbestyrer ikke er af de humaneste, fremgaar vel nok af den Kendsgerning, at han gav en Fodermester **en Skovl Gødning i Hovedet** for en Tid siden, og hvis det har truffet, at min Dreng har sovet om igen efter at der er kaldt om Morgenen, blev han vækket med Tilraab som Æsel, Sluppert og lignende; at saadanne Ting just ikke tjener til Gaardbestyrerens Ære, vil vist alle indrømme, men han har maaske heller aldrig prøvet at tjene som Tjenestedreng, vi skulde i det mindste ikke tro det.

F. V. Thygesen,
Formand for N. Lyndelse Afdeling.

Med Kat i Sengen!

Jeg talte i Søndags med en Karl fra Aarløse paa Sjælland. Han fortalte mig, at det næsten ikke var til at være i Karlekammeret, særlig ikke i Sengen, for Mus. Disse fæle Dyr var lige ved at føre det store Ord til enhver Tid og jage Karlene ud af Kammeret.

Nu har de imidlertid bødet noget paa Skaden ved hver Aften at tage en Kat med i Senge.

Det hjælper.

Saasnart Mis hører en Mus, saa er den straks parat til at kile efter den.

Det lyder morsomt, men dog — — — uha! **Lurifax.**

Affæren fra Mørke-Egnen.

Det meddeles mig fra paalidelige Kilde, at min Oplysning om, at Hr. N. Hougaard var født op paa Sognets Regning, ikke er helt korrekt. Skulde det sidste være Tilfældet, skylder jeg Sandheden at meddele det. Det er selvfølgelig ogsaa ligegyldig, hvor han er født op. Det reelle er, at Hr. H. er kommen i Krig med Arbejderne, og det var kun det, jeg vilde gøre opmærksom paa.

Skulde nogen synes, at Artiklen ellers er for skarp, da vil det altid afhænge af Øjnene, man ser paa Sagen med. Selv synes jeg ikke, den er for skarp. Den er ikke skarpere end alle de andre Artikler, jeg har skreven. Men den staar jo paa mit eget Ansvar. Jeg er jo ikke vor Program. Enhver kan derfor have Lov at have sin egen Mening, baade om den Artikel og alt i Almindelighed. Jeg har skrevet som det forekommer mig rettest, og det er der vil ingen, der kan have noget imod? Enhver har jo Lov at kritisere, hvis han ikke er enig med mig.

Forøvrigt synes jeg ikke, vi skylder at vise en Mand som Hr. Hougaard særlig megen Elskværdighed, naar han bedømmer vor Bevægelse paa den Maade.

Det vil sikkert alle Arbejdere give mig Ret i.

Det kunde være morsomt at høre andre udtale deres Mening herom.

Carl Westergaard.

En Kredsforening for Fyn

—o—

Ved et Møde i Odense i Søndags blev der stiftet en Kredsforening for Fyn. Ahlman Hansen blev Formand.

Mødet i Søndags forløb godt. Der var mødt ca. 50 Repræsentanter for 14 Afd. med ialt ca. 600 Medlemmer.

Til Bestyrelsen blev valgt følgende: Ahlman Hansen, Formand, Laurits Madsen, N. Lyndelse, N. Chr. Nielsen, Hunnerupgaard, A. Chr. Petersen, Udby, P. Petersen, Emtekjær, Aug. Jespersen, Vejlby, M. Knudsen, N. Aaby.

Til Suppleanter R. Jeppesen, Nr. Næraa, og Ole Nielsen, Fjellerup.

Til Revisorer L. Madsen, Nr. Lyndelse, og N. Chr. Nielsen, Hunnerupgaard.

M. Knudsen, N. Aaby, aabnede Mødet og N. Chr. Nielsen, Hinnerup, valgtes til Dirigent. Ahlman Hansen indledede. Han anbefalede at oprette en Kredsforening. Redaktør Carl Westergaard holdt derefter et kort Foredrag om, hvad der skulde være Opgaven og Maalet for en saadan Forening. L. Madsen, M. Knudsen og Ahlman Hansen talte i Tilslutning til W.

Paa Forslag af C. W. vedtoges enstemmig følgende Program:

Kredsforeningens Formaal

er at samle alle de fynske Tyende- og Landarbejderforeninger under „Tyendeforbundet" til et Fællesarbejde for:

1) at virke for Oplysning om Tyende- og Landarbejderbevægelsens Betydning. Opgaver og Formaal i Tilslutning til Tyendeforbundets Program, samt belyse alle faglige og politiske Spørgsmaal, som har Interesse for Tyende- og Landarbejderne;
2) at oprette Afdelinger i de enkelte Sogne overalt paa Fyn, hvor det lader sig gøre;
3) at lette Oplysningsarbejdet i Afdelingerne ved at lade afholde Foredrag om forskellige Emner. Foredragsmøderne afholdes i Rækkefølge efter Afdelingernes Beliggenhed;
4) at virke kraftigt for „Tyendebladet"s Udbredelse overalt, ved at faa ansat Repræsentanter for det i de enkelte Sogne, samt virke for Udbredelse af „Tyendeforbundet"s Smaaskrifter og andet, der kan tjene til Agitation for og Oplysning om Sagen.

Af Kredsforeningens Love:

1) Optages i Kredsforeningen kan enhver Afdeling paa Fyn, som staar i Forbundet samt enkelte Personer paa Pladser, hvor ingen Afd. findes. Disse skal være Repræsentanter for Bevægelsen og bidrage til, at der kan blive afholdt Møder og oprettet Afdelinger, samt virke for Bladets Udbredelse.
2) Kontingent er for Afd. 10 Øre pr. Medlem Kvartalet, for enkelte Personer 1 Kr. om Aaret.

Det vedtoges at afholde et stort Tyendestævne i Næsbyhoved Skov den 19. Juli med forskellige Talere, bl. a. Redaktør Marott og Redaktør Westergaard.

Det vedtoges, at Foreningen til den Tid skulde skaffe sig en Fane, som skulde skaffes ved Indsamling af frivillige Bidrag blandt Afd. Medlemmer.

Formanden, Ahlman Hansen, sluttede Mødet, der havde varet fra Kl. 11 til 4, med at udbringe et Leve for Tyende- og Landarbejderbevægelsen.

Denne nye Forenings Navn er **„Tyendeforbundet — Fyns Kredsforening".**

Pressen!

Pressen er Kulturens store Svinghjul! Vil Du være med til at arbejde i Oplysningens Tjeneste; vil Du være med til at løfte Tyende- og Landarbejderklassen og skaffe den sin Ret; vil Du være med til at bringe Lys og Hygge ind i de Tusinder Smaakaarshjem; vil Du i det hele være med til at gavne Dig selv, Din Klasse og den kommende Slægt, saa maa Du

agiter for Tyendebladet

Agitationen for Bladet!

—o—

En halv Snes af vore største Afd. har meddelt, at de har begyndt at lægge sig i Selen for at skaffe Bladet Udbredelse. Og Resultatet er ogsaa stort. Nye Holdere strømmer hver Dag ind. En af vore ivrige Læsere havde i Søndags paa en Tur tegnet 9 nye Holdere ene! Han vilde ud paa Søndag igen.

Jeg haaber at alle vil hjælpe til med Arbejdet saa godt de kan. En eller to nye Holdere kan enhver nok skaffe os. Det

vilde være en vældig Forøgelse. Det vilde hjælpe Bladet over alle økonomiske Vanskeligheder, og maaske kunde vi igen faa det udvidet!

Jeg haaber at alle Afd. vil hjælpe til. Kunde det ikke lade sig gøre at hver Afd. kunde skaffe 10 nye Holdere? Det er intet højt Tal, men dog vilde det hjælpe os til 4 500 nye Holdere paa en Gang.

Terslev-Afd. har lovet at skaffe flere endnu!

Skulde vi sætte det som Maalet for hver Afdeling

10 nye Holdere!

Naar Bestyrelsen hjælpes ad, kan det nok naaes.

De enkelte Holdere vil nok ogsaa stadig hjælpe til med Arbejdet. Husk paa, hvormeget det gælder, og husk paa hvilken Støtte Bladet er for os i vor Kamp for Retten!

Nu er vi naaet saa langt frem, at Bladet næsten kan bære sig. Nu maa vi ikke gaa tilbage igen. Tværtimod maa det have stadig Fremgang. Det maa vore Venner hjælpe til med.

Jeg stoler saa paa, at ikke en afsiger Bladet og at alle — særlig Afdelingerne — hjælper til at forøge dets Udbredelse overalt,

Paa Søndag maa vi alle ud paa Agitationen for Bladet!

Carl Westergaard.

Tyendebevægelsen.

—:—

I „Socialistisk Arbejderblad" skriver vor udmærkede Agitator Chr. Christensen, Glostrup, som Spidsartikel følgende:

Langt fra den store Bys travle Færd, langt borte fra sorte Fabrikker og Fattigkaserner, langt, langt borte fra Industriens og Handelens nervøse Liv, hvor selve Menneskelivet gnides og slides til Døde i korte Minutter, langt fra den kvalme Luft, ude i den store, herlige Natur, ude paa det flade Land med sin blaa Himmel, sin klare Sol og sit sorte Muld, gaar Landarbejderungdommen og slæber Danmarks Rigdom sammen.

Gennem Arbejdets tunge Tag drager den frem af Muldet det Guld, hvormed Storbyens og Udlandets Prioritetsejere glæder dem selv og deres Børn.

Den danske Tyendestand feder den danske Bonde og klæder Overklassens Døtre i Guld og Silke; men selv maa den sove i skidne Baase, spise det grove Brød og klæde sig selv i Hverdagslivets triste Klædning.

Tungt og haardt har den slidt og slæbt, og nøjsomt har den levet.

Bundet og bøjet i Slidets tunge Lænke — afsondret i Klasselovens Lukke — blindet i Uvidenhedens klamme Mørke — mærket af Aarhundreders Trældom, har Ungdom efter Ungdom slæbt sig selv til Graven.

Skulde denne Ungdom da aldrig vaagne til Bevidsthedens Liv? Skulde den ikke en Dag mærke, at Solens Straaler havde Bud til den for at lyse og varme, for at lutre Sindet i Livskildens vækkende Bad?

Jo! En Morgen, da vaagnede Livet. Hænder blev rakt frem og Hænder blev grebet i vaagnende Bevisthed med knugende Greb!

Forstaaelsen var vakt!

Flere og flere vaagnede, og da rejstes Samlingsmærket. „Tyendebladet" kom.

Det første Nummer varslede Sejr.

Som Foraarets første, varmende Straaler, saa frisk som Foraarets tusinde grønne Spirer, saa livsglad som Lærkens Sang over Marken, saa lokkende og dragende som selve Foraarsdagen var Bladets Ord, dets Aand og Tone, og Tankerne saa bærende og klare som selve Dagen.

Den lange Nat havde skabt en lys og herlig Morgen.

Bladet er levedygtigt. Det drager ind i tusinde mørke Kamre, det giver Liv i tusinde slumrende Hjerner, det skaber Tro og Varme i de haabløse Hjerter.

Det drager Liv i den døende Slægt. Det samler Undertrykte til den sidste Kamp.

Det nederste Lag er i Rejsning.

De første Tusinder er samlede, og se! Nye Tusinder er i Anmarsch.

Med Oplysningens Fane i Spidsen med Jordens og Menneskenes Frigørelse paa Programmet er Landarbejdets Hundredtusinder en vældig Magt. Den er Menneskets Fremtid!

Den er vor Fremtid!

Den bærer Frihedens Kim i sit Hjerte.

Chr. Christensen.

Det store Arbejderstævne

i Aarløse forløb udmærket. Vejret var godt og Tilslutningen meget stor, ca. 500 Deltagere. Formanden for „Socialdemokratisk Forening" aabnede Mødet og bød Velkommen. Derefter holdt Redaktør Carl Westergaard et kraftigt og klart Foredrag om vor Bevægelse, hvad Maalet er og hvilke Midler, vi maa benytte i Kampen.

Derefter holdt Redaktør H. P. Hansen, Slagelse, et Foredrag om den politiske Situation og Socialdemokratiets Kamp for Reformer. Han rettede et stærkt Angreb paa Ministeriet og den konservative Samlingspolitik. Han hævdede, at Venstre og Socialisterne stadig skulde arbejde sammen.

Mødet sluttede hermed sin alvorlige Del og den fornøjelige Del begyndte.

Alt forløb godt. Det var en hel Fornøjelse at deltage i Festen. Alt var præget af den stigende Arbejderkultur.

Deltager.

Literatur.

—:—

P. Sabroe: Billeder fra Livet. (48 Sider — 25 Øre).

Den populære Folketingsmand fra Aarhus, P. Sabroe, har skreven en lille Bog, „Billeder fra Livet", som vi gerne vilde varmt anbefale til alle vore Læsere.

„Billeder fra Livet" er en god lille velskreven Bog, som man kan have den største Udbytte af at læse.

I en længere Omtale skal vi senere komme tilbage til denne Bog. (Se omst. Annonce).

C. W.

Vor Bevægelse.

—:—

— Vor Afd. i Brønderslev arbejder i denne Tid paa at faa sig anskaffet et stort Banner.

— Enhver Læser bør efter bedste Evne virke saa godt han kan for vort Blads Udbredelse nu til Juli Kvartal. Tag et Par Nr. i Lommen og cykel en Tur ud en Søndag, saa skal I se, at det ikke er vanskeligt at tegne nye Holdere.

Ikke én bør afsige Bladet.

— Nr. Næraa holdt Medlemsmøde forrige Lørdag. Det vedtoges, at de kvindelige Medlemmer skulde betale halvt Kontingent.

— Husk at skaffe vort Blad en lille Annonce hist og her. Derved støtter Du Bladet meget!

— I Afholdshotellet ved Fjennerslev St. afholdtes et Møde Søndagen den 14. Juni, hvorefter der blev oprettet en ny Afd.

P. Stegenborg talte. Til Bestyrelse blev valgt: Bach Ranung, Mørup, Fjennerslev (Formand), L. Hansen, Husmand Fr. Mathiesen, Hylstrup (Kasserer), Hans Jensen, Brohuset, Mørup, Tjenestekarl J. Nielsen, Slaglille Brugsforening, Johannes Edvardsen, Kongsholm, og Bager Larsen, Fjennerslev Station.

Foreningen har ca 50 Medlemmer.

Uge-Kronik.

—:—

Melodier til Tyendesange.

Den kendte jyske Komponist Carl Møller, Aarhus, har til en Del af vore Sange skrevet nogle kønne Melodier, som vi gerne vilde henlede Opmærksomheden paa. Det Savn, vi saa længe har følt, er dermed afhjulpen. Nu gælder det kun om at faa disse Melodier lært, saa vi kan bruge Sangene ved vore Møder.

Tyendeforbundets Program og Love

vil i næste Nr. blive offentliggjort i „Tyendebladet". Derefter vil de blive trykt og omdelt til Medlemmerne af „Tyendeforbundet".

„Nationaltrykkeriet"

er som bekendt det Sted i Aarhus, hvor „Tyendebladet" ugentligt ser Lyset. Det er et nyt og udmærket Trykkeri og ledes af Folk, som kan deres Ting. (Det viser vort Blad bedre end mange Ord!)

Indehaveren af denne Virksomhed er Hr. R. Nielsen, som forøvrigt ret ofte har bevist sin Elskværdighed mod vort Blad, naar der har været „Lavvande" i vor Kasse.

Paa dette Trykkeri vilde vi gerne henlede vore Afdelingers Opmærksomhed, naar de skal have noget trykt, f. Eks. Programmer, Love, Kort, Sange osv. Hr. Nielsen leverer ikke alene gode og kønne Varer, men ogsaa meget billige, og det er maaske det vigtigste for os, der har forbandet smaa Penge.

Til Tyendestævne i Roskilde!

Tyendeforeningerne paa Sjælland lader Søndag den 12. ds., Kl. 2 pr., afholde et stort Tyendestævne i Anlægget ved Roskilde. Alle Medlemmerne i de forskellige Foreninger bør møde samt enhver, der har Lyst at komme med.

Der er Foredrag af Fru Elma Bjarnholt og Chr. Christensen, Glostrup, samt Oplæsning af A. P. Bjarnholt.

Altsaa: Til Roskilde den 12.!

Tyendekommissionen

skal samles til Møde i Købhvn. en af Dagene — Ih, se, se!

Til Abonnenterne!

De af vore Holdere, som hellere vil bestille Bladet hos Posten, bedes afsige det paa vor Kontor. Vil vil da ikke anmelde det mere. Holderne sparer derved de 15 Øre Opkrævningen koster. Altsaa: Vil Du bestille Bladet hos Posten herefter, saa lad os det vide snarest muligt, ellers anmelder vi det igen som før. Red.

Forenings-Meddelelser.

— Søndag den 4. Juli afholder Nr. Aaby Afdeling ordinært Medlemsmøde i Bakkely Kl. 8 pr. Alle Medlemmerne bedes give fuldtallig møde, der er meget vigtige Sager at afgøre; dernæst taler Formanden. P. F. V.
M. Knudsen.

— Møde i Gjesten ved Vejen Lørdag den 27. ds. Kl. 8½. Carl Westergaard taler.

— Møde i Vandsild Søndag den 28. ds. Kl. 7½ Aften. Carl Westergaard taaler. Mød alle.

— „Fangel Tyendeforening" afholder Møde Mandag den 29. ds. Kl. 8. og Kontingentet for Juli Kvartal bedes betalt. Johs. Larsen,
Form.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Kredsfane!

Medlemmerne i de fynske Tyendeforeninger og andre, som har Sympati for Tanken om en

Kredsfane

og som kunde være med til at ofre et Bidrag dertil, bedes indsende Navn, Adresse og Bidrag Undertegnede.

Afdelingsformændene modtager ogsaa Bidrag.

Ahlman Hansen,
Kredsformand,
Rue Hed pr. Søndersø,
Odense.

Pladser.

2 dygtige Tjenestepiger
kan straks faa Plads paa Hotel „Phønix", Vestergade, Aarhus. Høj Løn gives.
J. Post.

2 Strygejomfruer og 1 Vaskepige
kan straks antages i Vaskeriet, Guldsmedgade 21, Aarhus. Høj Løn. **L. Andersen.**

En yngre Karl,
task og dygtig i Arbejdet, kan lil 1. November faa en god og lærerig Plads i Østjylland. Billet mrkt. „Ungkarl", bedes indlagt til dette Blads Kontor i Aarhus.

En dygtig Karl,
som kan køre og passe Heste, kan faa en god og vellønnet Plads paa Fyn til 1ste Novemvember. Godt Værelse og god Kost garanteres. Billet mrkt. x indsendes til dette Blads Kontor.

Bypige.
En flink Bypige antages straks.
Trikotageforretningen.
Nørregade 33, Odense.

En Pige
kan faa Plads.
P. Hansen,
Overgade 49, Odense.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

For en flink Pige
bliver en let Plads ledig til 1ste November. God Fritid. Billet mrkt X indlægges paa Bladets Kontor.

Møllersvend.
En ugift, velanbefalet Svend søger en vellønnet Plads til 1. Juli. Maanedlig Løn bedes opgivet. **N. Kjeldsen,**
Stationsmøllen,
Ølgod.

Mandlig Tyende
anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender
alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Karle, Piger, Drenge og Malkerøgtere
søges straks og til November.
Fæstemand **P. J. Pedersen,**
Skrillinge pr. Middelfart.

Tjenestepiger
anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger,
som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Karle og Piger
anvises gode Pladser overalt i Landet til høj Løn fra **C. J. Møllers Fæstekontor i Viborg.**

Aarhus.

Sommerteatret
(i Kasino).
Direktør: Carl Thomsen.
Hver Aften Kl. 8¼ præcis:
„Han drikker", Vaudeville i 1 Akt.
Omtrent Kl. 9½:
„Hanedans", Farce-Operette i 3 Akter af Verner Nielsen.
Nørrebros Teaters største Sukces.
Billetter kan forudbestilles gennem Kioskerne **og Telefon 1263.**
Billetpriserne som i Kasinos Vintersæson.

For Sangforeninger!
Carl Møllers 4 Stemmige Mands-Sange til Texter af **Jeppe Aakjær, Skjoldborg, J. C. Christensen** m. m. fl. ere iøjnefaldende Melodier og vinder alles Bifald.
Faas i Pakker a 1 Kr. pr. Sang.
Anbefales alle Sangforeninger.
Carl Møller, Musikforlægger,
Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

F. Borch's
nye Atelier,
Bropalæ 15, * Aarhus,
anbefales.
NB. Forstørrelser leveres efter ethvert Billede.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
70 Søndergade 70.
Absolut Aarhus billigste Uhrmager.
NB. Fine Sølv-Herre- og Dameure fra 10 Kr.
2 Aars skriftlig Garanti!!

D. H. Wendelboe,
Juveler & Guldsmed.
*** Store Torv 14. ***
Telefon 1360, Grundlagt 1908.
Aarhus.

Barnevogne,
nye og brugte,
sælges til billigste Priser hos Staldforpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

Agitér for „Tyendebladet"!

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Han lovede at gøre dette, saa snart som det paa nogen Maade var muligt, og idet han kyssede hendes Haand til Afsked, gik han bort med en stærk Følelse af, at der nu vist ikke var langt tilbage, før han havde vundet hende, men hvis han et Øjeblik kunde have løftet det Slør, der skjulte Fremtiden, og faaet et Glimt at se af den, vilde han sikkert have gyst tilbage og forbandet den skæbnesvangre Time, da han saa Rachel Aromos skønne Anfigt og blev grebet af dets Trylleri.

8. Kapitel.

Meget langsomt og dette, som det syntes, med Forsæt blev Tropper samlet i Citadellet og derfra sendt ud mod Urostifterne, som, da deres værste Lidenskaber var sat i Bevægelse, gjorde Modstand mod Soldaterne.

Under Kampraabet: „Død over Jøderne!" styrtede de mod de russiske Soldater, der modtog dem med Bajonetten, og mangen en Sjæl maatte træde frem for den Trone, for hvilken alle — kristne eller Jøder — er lige.

Pøblen maatte vige, men i deres Raseri affyrede de Bøsserne, de havde stjaalet fra Vaabensmedens Butik, mod Tropperne, og mangen en Soldat maatte bide i Græsset eller rettere Stenbroen. Blodbadet var stort, og Gaderne blev overstrøet med Lig og farvet af Blod.

Langsomt gled den rædsemme Nat hen, og da den gryende graa Dags Lys hævede sig i Osten, afslørede det hele Ødelæggelsen.

De afbrændte Huses rygende Ruiner, de døende og de døde, Soldat og Civilist, kristen og Jøde, var talende Vidnesbyrd om den rasende Storm af menneskelig Lidenskab, der her havde raset.

Men af alt dette var der intet mere rørende end det, der foregik i det øverste Stokværk af Aron Aromos halvt ødelagte Hus.

I de sidste Uger havde hans Hustru, der var ramt af en smærtelig Sygdom, som ikke forbedredes ved Moses Umonskis Domfældelse, hvem hun var inderligt hengiven, ligget dødssyg.

Og den smalle Vej, der skilte hende fra den store ubekendte, var bleven krydset i Begyndelsen af Angrebet paa Huser, saa at Aron, da han vendte tilbage til hendes Værelse, efter at han havde overgivet sin Datter til Alexieffs Omsorg, fandt, at hun var gaaet ind i Dødens Rige, hvorfra ingen vender tilbage.

Saa forekom det den gamle Mand, at Sorgens Bæger var nær ved at flyde over, og idet han bøjede sit Hoved over sin afdøde Hustru, saa at hans hvide Haar dækkede hendes Anfigt, bad han saaledes:

„O, store Jehova, hør min Bøn i min store Nød, frels din Tjener fra denne store Elendighed, og tag ham til dig i dit Rige, thi jeg er meget træt, o Herre, og Livets Sol er gaaet ned. Gærne vilde jeg hvile hos hende, som har været mig en trofast Hjælper. Lad mig dø og finde Hvile i Abrahams Skød".

I timevis sad han saaledes ved den afdøde Kvinde, og Larmen paa Gaden forstyrrede ham ikke. Den store Sorg, der havde ramt ham, syntes at sløve hans Sanser.

Kort efter at Dagen var gryet, viste Pe-

Husk! H. C. Hansens Træsko-forretning, Nr. Aaby.

Et Billed'

smukt kan være
og tit vort Øje fryde,
men uden Ramme ikke
paa Væggen det vil pryde,
men Rammen faar De smukkest
og bedst, naar De gaar
til **Glarmester Thomsen,**
han **Volden 16** bor.

M. Thomsen,

Bogbinder,
Clemensstræde 8. Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Undervisning.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og Husflidsskole Novbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Bl. Annoncer.

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.
Telefon: Bredbjerg 14.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.

Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:
260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md. 20 Øre pr. Uge.

Annoncepris:
Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Bøger.

Bogen „Stemninger" (100 Sider), Digte af A. P. Bjarnholt, kan „Tyendebladet"s Læsere erholde for 50 Øre + Porto. Bogladeprisen er 1 Kr. 50 Ø. Pjecen „Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet" faas for 25 Øre + Porto. Beløbet kan ogsaa sendes i Frimærker og Bøgerne forsendes med det samme.

Ærb.
A. P. Bjarnholt, Clermontgade 27,
Roskilde.

Godtkøbs-Udsalg.

Fra i Dag udsælges hele mit Lager af

*** færdigsyet Fodtøj ***

til Indkøbspris; da Lageret er nyt findes ingen overgemte Varer.

Salget sker kun mod Kontant.

Min Træhandel anbefales.

Jensen-Mogenstrup,
Brogade — Brønderslev.

Har Du en Ven?

Forær ham — eller hende! — saa vort Juli Kvartal!

Det kan Du faa for 40 Øre ved at indsende vedkommendes Navn og Adresse samt Betalingen i Frimærker inden 1. Juli!

Vilde det ikke være en kærkommen Gave?

Tyendestævne i Roskilde.

Søndag den 12. ds. afholdes stort Tyende- og Landarbejderstævne i Roskilde. Alle Tyendeforeninger bør møde. Mødet begynder Kl. 2 pr. Foredrag af Fru Bjarnholt og Chr. Christensen. Oplæsning af A. P. Bjarnholt. Derefter Leg og Dans.

N. C. Nielsen
(Terslev Afd.),
Ulstrup, Thureby.

H. P. Hansen
(Amager Afd.),
Maglebylille,
Amager.

Martin Olsen
(Skævlnge Afd.),
St. Lyngby pr. Skævinge.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværket i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

— Hvor skal Du hen, Peter?

— Selvfølgelig skal jeg ud at agitere for „Tyendebladet"! Ve' Do mæ?

ter Alexieff sig paa Scenen, ledsaget af sit Kreatur, Pavloff, med Følge af Spioner og Betjente.

Det var Politichefens Pligt at undersøge Aarsagen til Revolten og Blodbadet. Da han saa Blod paa Gaden, de omkringliggende døde og de endnu rygende Ruiner af de ødelagte Huse, gik der et sarkastisk Smil over hans Ansigt, og idet han vendte sig til Pavloff, sagde han: „Det er gaaet haardt til, Pavloff".

„Visselig, Deres Højhed".

„Og Morderen — Aron Aromo — der skød Bonden, lever han endnu, Pavloff, eller er han undsluppen?"

„Jeg har passet godt paa, men har ikke set ham flygte bort", var Kreaturens Svar.

„Og hans Datter, hvad saa hende, Pavloff?"

Pavloff smilede, idet han sagde:

„Hvor Faderen er, vil Datteren vist ogsaa være at finde. Arons Hustru var meget syg, og jeg tør indestaa for, at vi vil finde dem i Huset, thi den gamle Løve vil ikke paa nogen Maade forlade sin Hule".

Saa befalede Alexieff sine Betjente at bevogte Huset, og svingende et draget Sværd og ledsaget af et Dusin af sine Mænd, gik han op ad den ødelagte Trappe og raabte:

„Aron Aromo, hvis Du er her, saa kom frem i Lovens Navn, og forsvar dig for at have dræbt en af vor Faders fredelige Undersaatter".

Paa denne spottende Tale kom der intet Svar, og Politichefens fortsmudsede Ansigt formørkedes, thi han begyndte at tænke, at han maaske var bleven snydt for sit Bytte. Saa skred han og hans Følgesvende til at undersøge Huset, og de kom snart til Dødsværelset, hvor Aron Aromo endnu sad og sørgede over hende, hvem Barbari ikke mere kunde krænke.

Men da Politichefen trængte ind i Værelset, rejste han sig, stillede sig overfor sine Fjender og udbrød:

„Hvorfor trænger De ind her? Har De ingen Ærbødighed selv for Dødens Hellighed?"

„Aron Aromo, vil De overgive Dem til Lovens Repræsentanter?" svarede Peter Alexieff.

„Hvorfor skal jeg anholdes?" spurgte den gamle Mand.

„De skal anholdes for at have dræbt en af Czarens Undersaatter ved Navn —

„Samuel Skovronsky", indskød Pavloff, da Politidirektøren standsede.

„Jeg dræbte ham af Nødværge", svarede Aron Aromo, idet han rettede sig og saa udfordrende paa Alexeiff.

„Maaske er det saaledes", sagde han, „og i Fald der forekommer Beviser paa dette, vil De blive fri igen. Men jeg er Lovens Tjener og maa gøre min Pligt".

Ved disse Ord blev Aron vred, og hans Øjne funklede af det opstaaende Raseris Ild.

„Hvorledes kan det gaa til, min Herre, at De først nu tænker paa Deres Pligt?" spurgte han. „Havde De gjort Deres Pligt tidligere, vilde de af mit Folk, hvis Blod er bleven udgydt i denne Nat, endnu være i Live, og vore Ejendele vilde være reddet fra den ophidsede Hobs Raseri".

„De er uforskammet, Jøde", brummede Alexieff, der krænkedes ved saaledes at høre Sandheden i sine undergivnes Nærværelse.

„Og De har brudt Deres Embedsed, kristne", svarede Aromo, „thi De er forbleven

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Billeder fra Livet.
En lille Bog, indeholdende en Del sociale Artikler i fortælle Form — 48 Sider — og som koster 25 Øre Stk., sælges til 15 Øre Stk. Sendes mod Indsendelsen af Beløbet for de bestilte Eksemplarer portofrit. 5 Stk. giver Adgang til de 10 Øres Avance. Bestillinger indsendes til
P. Sabroe,
Folketingsmand, Aarhus.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.
Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.
Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Do sku' no alivel skøn dæ aa bestel »Tyendebladet«. Det æ skam et godt Blaa!

Fodtøj
repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
*** * * * Stjerne-Øl * * * ***
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør
før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1908; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti	Kr.	65,00.	Lyslygter	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad	-	4,00.	Gaslygter	-	2,25.
Dæk med Kanttraad	-	5,50.	Kjolenet	-	0,65.
Slanger	-	2,50.	Fodpumper	-	1,00.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.
Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.
Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Fangel Cyklefabrik.
Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.
Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.
Telefon: Bellinge Nr. 8.
H. Hansen.

Kerteminde Høskole
Den ny Højskole aabnes for Karle den 3. November. Understøttelse kan faas. Nærmere ved
Søren Alkærsig,
Forstander.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

uvirksom og tavs, medens den rasende Hob har hærget os med Mord og Brand".

„Arrester ham!" raabte Alexiefi barsk, og straks traadte to kraftige Mænd frem og lagde Haanden paa Arons Skuldre, men han veg tilbage og raabte, idet han løftede Haanden op mod Himlen:

„Smit mig ikke ved Berøringen af Eders usle Trælle. Hvis jeg har brudt Loven, vil jeg undgælde for Loven. Jeg er Aron Aromo, en hæderlig Mand, som i fem og tredive Aar har boet i denne By, og ingen kan pege paa mig og sige med Sandhed, at jeg har gjort ham Uret. Mit Ord er mig en hellig Pligt, og jeg vil overgive mig til Dem, naar jeg har udført de sidste Pligter mod min afdøde Hustru".

„Min Pligt er at tage Dem nu", indvendte Alexieff, smærtende af den Revselse, han lige havde faaet af Aron.

„Har De ingen Respekt for Dødens Majestæt?" spurgte Aron igen, idet han pegede paa Sengen. „Det er Profanation at slæbe mig bort fra min afdøde Hustrus Side, og hvis De gør det, vil Guds Forbandelse komme over Dem. Jeg vil selv kalde Forbandelse ned over Eders Hoveder og anraabe Gud om at I maa visne bort Dag for Dag, ligesom en, der er slaaet med Lammelse".

Ved den pathetiske Anraabelse, som Aron derpaa yttrede, gøs de uvidende og overtroiske Mænd, som stod rundt om, tilbage og vendte sig til deres Chef for at faa videre Ordre.

Denne følte Situationens Vanskelighed, og da han ikke ønskede, at det kom ud blandt hans Fjender, at han havde handlet barbarisk, svarede han:

„Jeg overlader dem to Dage til at begrave Deres Hustru i, men fire af mine Mænd skal have den Opgave ikke at tabe Dem af Syne, og efter to Dages Forløb skal De møde for at undgælde for den Forbrydelse, De har begaaet".

Ved disse Ord kastede den gamle Jøde sig paa Knæ ved Siden af Sengen, hvor hans afdøde Hustru laa, og med bøjet Hoved bad han:

„Oh, Herre, fri mig fra mine Fjenders Vold".

Efter at Alexieff havde givet fire af Mændene Ordre til at bevogte Huset, forlod han de øvrige Værelset. Paa Trappen mødte han Pavloff.

„Naa, hvad nyt?" spurgte Chefen.

„Jeg har undersøgt Huset fra Kælder til Tag", svarede Kreaturet, „men jeg kan ikke finde Spor af Pigen".

„Det var da mærkeligt", mumlede Alexieff. „Han maa have sendt hende bort. Pavloff, det synes mig, at Du ikke har været saa aarvaagen, som Du plejer".

„Jo, Deres Højhed, jeg forsikrer Dem —"

„Ti!" kommanderede Chefen barsk; saa hviskede han til Pavloff: „Pas paa. Hvis Du vil bevare din Anseelse i mine Øjne, saa udfind, hvor Pigen er gaaet hen, thi min Søn maa beskyttes mod hendes Rænker og Kunstgreb".

Pavloff bukkede og fulgte efter sin Herre ned ad Trappen, ligesom en pryglet Hund følger efter sin Herre.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 40. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 5. Juli 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Fattigsjæl, Frem!

Hvorfor er Jorden saa rig og stor?
Hvorfor mon Solen skinner?
Mens Fattigsjæl trist i en Hytte bor
og knap nok kan Føden finde.

Hvorfor er Marken saa rig og grøn?
Hvorfor mon Fuglene synger?
Mens Fattigsjæl græder af Sult og Nød,
og Slidets Byrder ham tynger.

Hvorfor er Enkeltmand tyk og bred
med Klæderne fikse og prange?
Mens Fattigsjæl ikke en Bid har bered'
og ikke en Klud kan fange.

Fordi at vor Verden er grum og slet
med Glimmer for rige og høje;
thi Fattigsjæl, han har ej anden Ret,
end Graad til et kummerfyldt Øje.

Fordi at vor Verden er slet og grum,
men vi vil dens Sønner bøje;
thi Fattigsjæl, han er ej længere dum!
Nu stræber han mod det høje.

Bertram Eggers.

Helge Hostrup.

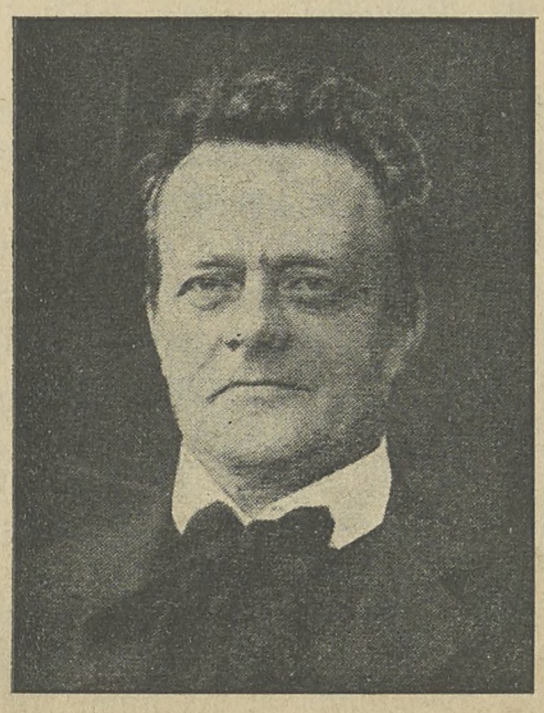
—:—

Den Mand, hvis Navn staar over disse Linier, hører til en af Tidens mest omstridte, men samtidig en af Tidens dygtigste.

Det er forøvrigt en gammel Historie, som gentager sig Gang paa Gang, at den Mand, som vil og kan noget og som tør sige sin Mening, selv om den er helt afvisende fra den almindelige, han faar altid Fjender i rigelig Mængde og maa døje haarde og ondskabsfulde Angreb fra Modstandernes Side.

Alt det kan forøvrigt godt undgaaes, naar man vil. Man skal kun „tude med de Ulve, man er iblandt". Saa kan man faa det saa fredeligt og hyggeligt, som man kan ønske sig det.

Men det er noget, Hostrup aldrig har faaet lært. Tværtimod! Han har altid sagt og skrevet det, han vilde sige, og skrev uden Spor af Hensyn til Per eller Povls Mening og Anskuelse.

Helge Hostrup.

Vi bringer her et Billede af „Jysk Morgenblad"s kendte Redaktør, forh. Højskoleforstander Helge Hostrup.

H. H. er Søn af Digteren C. Hostrup. Født 1862. Cand phil. 1883. Lærer ved Sorø Højskole 1890—91. Redaktionssekretær ved „Ringsted Folketidende" i kort Tid. Oprettede Ry Højskole 1892. Forstander til 1905. Har skrevet 2 Skuespil, „En Storm i et Glas Vand" og „Snævre Grænser" samt en Fortælling, „De gamle Friskolefolk".

Hr. Helge Hostrup er en begavet og sympatetisk Mand. Som Foredragsholder meget populær.

I nogle Artikler for faa Aar siden forsøgte Hostrup at rokke en Smule ved Troen paa Højskolens Ufejlbarlighed og Bondestandens store Oplysning. Vi husker endnu det dumme Korhyl fra samtlige moderate Medborgere. I Tale og Skrift lyste de Hostrup i Band. Alle Blade stod aaben for Angreb. Der gaves frit Slag. Hostrup skulde ruineres økonomisk. Det var Meningen.

Som Skribent er Hostrup en af vore største. Skal vi tale om „Hørups Arvetager", tror jeg, det skal være i Forbindelse med Hostrups Navn. Hans daglige Spidsartikler i „Jysk Morgenblad" er en Nydelse for mange. Særlig naar de omhandler Ting som Statskirke og Præster, Kongemagt, Mission og Militarisme. Man føler ofte Trang til at klappe i Hænderne og raabe „Hør" og „Bravo", naar man sidder og læser disse Artikler. Hans Satirie er skarp og bidende. Vor Artikel om „De 91" er meget betegnende for Hostrups Maade at skrive paa.

Som Højskoleforstander i Ry har Hostrup udført et stort og godt Stykke Arbejde. Flere af vore bedste Mænd er Elever fra Hostrups Skole i Ry, og det er vel ikke rent tilfældigt.

Hostrup tog Afsked med Højskolegerningen da han blev Redaktør af det store Dagblad, det radikale Venstres Hovedorgan, „Jysk Morgenblad".

„Jysk Morgenblad" er maaske Landets mest virkelig frisindede Blad. Det bidrager alene mere til at nedbryde den gamle Autoritetstro, som det Land er saa befængt med, end mange andre saakaldte frisindede Blade tilsammen! Og Sjælen, den drivende Kraft, i det Arbejde, er Bladets Redaktør Helge Hostrup.

Helge Hostrup er Repræsentant for Individualismen, den Anskuelse, som siger: Bort med alle Dogmer og alt Autoritetstro! Lad det enkelte Menneske selv søge sig sin Anskuelse om alt, og lad ham leve paa det. Vi respekterer ikke det en Gang vedtagne, men kun det, vi kan forstaa!

Saaledes siger Individualisten og det vil blive det bærerde i Fremtiden.

Helge Hostrup er en Mand vi med Oprørslysten i os maa agte og nære den dybeste Respekt for.

Carl Westergaard.

Tidens Ungdom!

—:—

„Tyendebladet" er kommen til at indtage en ganske særlig Stilling, dets Betydning er bleven større, end det selv anede. Med Ungdommens Virksomhed og friske Lidenskab, har det slaaet sig igennem de „Søndagsblade", Folkerøster" og „Bauner", hvoraf det myldrede i Landet. Noget haard og hensynsløs har det maaske været i Fremgangsmaaden, men netop saaledes kendes Ungdommen ved det, thi den er selv haard og stridig i sin Styrke. Den er ikke indskrumpet af Principper eller besmittet af theoritiske Spekulationer, den er aaben og ligetil, frisk og stærk og oprindelig som hver vaagnende Dag.

Hvad er Livet andet end at have Sundhed og Kraft til at tage hver Dag, som den er. Jeg sætter dette at være arbejdsdygtig, at være Karl for sin Hat paa enhver Plads, over alt andet. Saa kan man holde Hovedet frit og sige sin Mening i Synet paa enhver, saa behøver man ikke at krybe for nogen eller at ryste for nogen. Ingen skal sige, at han ubetalt har budt mig en Fornærmelse. Jeg vil være i min Ret til at gengælde. Man skal nu en Gang slaas om Tingene her i Verden, det er

Styrken, man lever paa, den stærkeste naar længst. Derfor gælder det om ikke at være blødfingrede.

Man skal ikke give efter for en Smule Haardhed, den hærder En selv, og Stridbarhed er ingen Udyd. Vi, der har rejst og set os om og har prøvet og kender noget til al Slags Arbejde, vi behøver ikke at slaa Øjnene ned for nogen; Tiden har vendt sig i vor Favør, det er os, den har Brug for, de andre vil komme bagefter med deres vise Bemærkninger.

Lad os da ikke forvrøvle vor Tilværelse. Jo enklere man tager Livet des-bedre; Sagen er ikke saa indviklet, som man tror. Men man skal vogte sig for at slime Sjælen til. En haard Næve, et skarpt Hoved og en ukrænkelig Karakter, saaledes kendes de unge Mænd nu om Stunder overalt.

Man gaar altid lige til en Sag, bruger den knappeste Maade og de færreste Omløb. Man simulerer ikke, hverken Begejstring eller Fortvivlelse, det er vor Natur imod at skabe os paa den Maade; vil man sætte vore Følelser i Oprør, saa maa man komme direkte til os med en Fornærmelse, som kan honoreres haandgribeligt.

Er Legemet og de daglige Vilkaar sunde, saa er ogsaa Tanken sund, og saa skal man ikke fortabe sig i Spekulationerne. Om det f. Eks. er Socialismen eller Kapitalismen, der skal regere Verden, det vil de praktiske Forhold afgøre, det filosoferer man ikke over, hvis man har andet at bestille. Thi himmelhøjt over Filosofien staar det daglige Arbejde, Energien og Handledygtigheden. Det er Materialisme, og det er nok til baade at leve og dø paa.

Dø paa noget, behøver man jo for Resten ikke, men saa meget desmere kræver Livet. Jeg vil ikke opstille nogen Regel, jeg er ikke den Mand, jeg forbeholder mig selv min Stilling til alle Ting og har ikke forskrevet mig hverken til Gud eller Fanden.

Personlighed er ikke mere end alt andet, det gælder at være Førstemand, og Kappelysten er Ungdommens store Fortrin samt den fri og uforvanskede Tale. Frihed er ikke nogen Theori, den er et stærkt og sluttet Væsens Selvbeherskelse, er Uskuelighed, en Kraft. Den er Ungdommens stolte Patent paa Livet. Den er et Haandtag til vore Venner, en Næve til vore Fjender, den haardeste Trods mod alt, hvad der staar i Vejen.

Og den Ungdom og den Frihed, som hverken Prækener, eller Fraser bed paa, har fundet et Sted i det Blad, der ringe og uanset gik ud fra selve de Unges og Arbejdendes Kreds.

Her taler Ungdom til Ungdom i eget Sprog, her lyder den ny Tids Røster, her klinger den ny Tids Sang, Sangen om Arbejdet, om Haardheden, om det, der hærder, om det, der frigør, det, der rejser vor Stolthed og Styrke, saa vi aldrig lader os overmande.

Christen Bundgaard.

Agitèr

kraftigt overalt til enhver Tid for „Tyendebladet"s Udbredelse!

Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa andre til at gøre det samme!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævningen.

☛ **Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!**

Tag fat med det samme!

Obstruktion.

—o—

Hver Uge jeg faar „Tyendebladet", ser jeg deri en eller flere fortæller, hvorledes de bliver behandlet, og det kan ikke nægtes, at de fleste Tilfælde er af en oprørende Art. Ogsaa jeg har tjent Steder, hvor jeg er bleven behandlet daarligere end Hesten, Hunden og Studen, som Lyngsie udtrykker sig paa Kongressen.

Jeg tjente saaledes for en tre Aar siden hos Jens Hansen, Lille Valby ved Slagelse, der fik vi tidt raadden „Sul". En Dag fik vi Kartoffelgrød til Middag og paa et lille Lerfad, hvoraf hver Mand fik et, laa der tre—fire kolde Æbleskiver, hvorpaa var strøet Sukker. Da vi havde spist Æbleskiverne, fandt vi paa Bunden af Lerfadet et Par Stykker raaddent, kogt Flæsk, og der var selvfølgelig Sukker derpaa, det kunde ikke undgaas, da de havde ligget under Æbleskiverne.

Ikke sandt, en køn Servering! Men hvad, til „Folkene" gjorde det jo ikke noget.

Vi fik aldrig Sukker i Kærnemælksmaden, nej, sligt hører til Luksusartiklerne. Selvfølgelig havde vi „Lømmelstue", i den fandtes en Kakkelovn, men den skulde foruden „Lømmelstuen" opvarme „de Sæles" Stue, Sovekammeret, Spisekammeret og endnu en Stue. Det var naturligvis umulig, tilmed da den sjældent gik med ret højt Tryk. Vi prøvede somme Tider at lukke Døren, der førte ind til den ene Stue og Spisekammeret, men vi havde aldrig saa snart faaet lukket, før „Mutter" kom svansende og i en Tone, som det kun er givet den Slags Madammer at faa frem, lod os vide, at det maatte vi ikke, thi saa frøs — Blomsterne.

Naar Kl. var 8 om Aftenen, kom Manden og lod os vide, at nu vilde han have lukket og slukket og saa var der ikke andet at gøre end krasse af.

En saadan Behandling har vi været nødt til at finde os i og er det tildels endnu. Men vi har dog et Middel, som jeg synes vi skulde prøve, over for saadanne Agrarer — nu efter at vor Organisation og vort Blad har sat en Del Mod i os. Hvad om vi bød dem, der behandlede os daarligt, en iille Obstruktion. Det vil ganske vist blive et Helvede at leve i, men det er det i Forvejen, og mon ikke Agrarerne først vilde blive kede deraf. Jeg synes det var værd at forbedre.

Og en Obstruktion i vores Fag, vil vel sige saadan noget som: Vi udfører kun det, vi bliver sat til, og vi udfører det saa langsomt som muligt.

Ja, vi kunde jo sagtens faa en Dag til at gaa, uden at udrette stort, der findes jo de fleste Steder et Aftrædelsesrum og det er der ingen, der kan forbyde os at benytte, selv om det blev i samme Udstrækning som „Holmens faste Stok", før har faaet Skyld for. Og vi kan blive syge, det kan ske for den bedste.

Der vil vel nok lyde Skrig fra Agrarerne og fra andre vel ogsaa, over sligt, men lad os ikke forskrækkes deraf. Vi er Mennesker og fordrer at blive behandlet og betragtet som Mennesker, og vil Agrarerne ikke det, saa bruger vi de Midler, der staar til vores Raadighed for at faa dem dertil.

Vilhelm Larsen,
Tjenestekarl.

**

Ikke én

bør afsige „Tyendebladet!" Alle bør holde det og virke for dets Udbredelse overalt! Ingen bør afsige det om Sommeren.

De dobbelte Senge.

—o—

Kommer man en Aften hen til en Kammerat, saa er det første man løber imod i Reglen en trebenet Stol, som staar op imod et i Væggen fastsømmet Bord. Er vi saa endelig uden videre Uheld kommen helt ind, er vi, af Mangel paa andet Bohave, nødt til at sætte os ned paa den gamle Trækasse, som Agrarerne bærer med Navnet Seng, men som ofte med mere Ret kunde kaldes en Rottebeholder, da disse Luksusdyr gerne tager fri Husly i disse gode Skjulesteder, hvor de maaske har faaet Lov at yngle i Fred og Ro i flere Aar. Jeg har kendt Karle, der har haft Senge, hvor de for Sikkerheds Skyld maatte have et solidt Egespir staaende ved Hovedgærdet.

De første Par Nætter, de laa i „Menageriet", var de vel lidt urolige, men de blev jo snart kendt med Selskabet, og efter kort Tids Forløb, tog de kun lidt Notits af Dyrene, dersom de da ikke alt for ofte løb hen over Hovedet paa dem eller rumsterede for meget med Træstoene, paa det med store Brosten belagte „Gulv".

Og et saadant Leje byder Gaardmændene sine Folk, et Leje, som de sikkert vilde betakke sig for at byde deres Moppe, det lille Pus kunde jo let blive bidt eller miste lidt af sin Nattero.

Med Karlene er det jo en anden Sag, da de er større og stærkere og bedre kan binde an med Urostifterne, tilmed da de jo ligger to i samme Seng.

Er det maaske derfor, at Agrarerne holder saa meget paa de dobbelte Senge? Eller er det for at spare paa den i Forvejen knebne Plads? Jeg ved det ikke, men det er jo da nogle Indretninger, som hurtigst burde afskaffes.

Hvor ofte træffer det ikke, at en Karl eller Pige bliver syg? Faar han (eller hun) sig derfor et andet Kammer? Jeg har i det mindste aldrig mærket noget dertil, medmindre Lægen havde været der og konstateret, at det var en smitsom Sygdom.

Bliver et Tyende syg, er det naturligvis lidt Forkølelse, og derfor er det jo ingen Mening i, at give det en anden Seng. Rigtignok hjælper det jo ikke stort paa Helbredelsen, at den syge ligger sammen med en Kammerat, om maaske ryster af Kulde, naar han gaar i Seng, og det er jo heller ikke saa rart for den raske, at ligge hos en syg, der tidt er lidt urolig og en Gang imellem vækker ham ved sine Bevægelser, men det faar de jo selv at ordne. Det kan jo ogsaa hænde, at man kan faa Bylder eller Kærtler, som kan smitte, men det berøver jo ikke Vedsommendes Arbejdskraft og det er jo Hovedsagen, og saa er det da „Pjank" for Herren at bryde sig om saadanne Smaating, naar de blot selv slipper fri.

Adolf Skouboe.

Gæld

til Forbundet og Bladet bedes indbetalt saa snart som muligt.

Afd., som staar til Restance for Kontingent til Forb., bedes indbetale dette i denne Uge.

Efter Lovene forfalder Kontingentet for Juli Kvartal ikke før 1. August.

Da der nu skal bruges mange Penge for at holde Bladet og Bevægelsen oppe, bedes enhver passe paa ikke at komme i Gæld til Bladet og Forbundet!

Fra Slagmarken.

—:—

„Den morsomme Agrar" og hans Søn.

Kære Læser!

Saadan ser han ud, „den morsomme Agrar" i Aalsbo ved Gjeldsted Du husker ham jo nok, ham, den „berømte" Agrar, der færdes saa mange morsomme Steder i bar Skjorte. Ja, vel, saadan ser han (omtrent) ud! Synes Du ikke han er køn? Naa — ikke! Ja, ja, hvad skal man sige?

Du spørger: Hvorfor skal hans Søn med? Jo, ser Du, jeg vilde vise dig „Bondekulturens" Repræsentant i „tvende Led". Og det er af stor Betydning Tænk en Gang: Om 100 Aar, naar vore Børn spørger os: Hvorledes saa Pingstrups Dicipler ud? Saa kan vi svare kort og godt: Slaa op i „Tyendebladet" for 5. Juli 1908, der kan Du med egne Øjne se det. Og de vil se. Og de vil glæde sig og takke mig for mit „Bidrag" til Kulturhistorien!

— Hvorfor „den morsomme" er saa fed og Sønnen saa mager? — Jo, kan Du ikke forstaa det? Den gamle er jo „Systemdyrker". Ligesom I. P. Müller løber han ude i Sneen med bare Ben! Og naar „den morsomme" er Tilhænger af Müller, antager jeg, at Sønnen er Forguder af Hindhede. Og det skal man ikke blive fed af, forstaar sig! Du spørger: Hvorfor har Du ladt din dygtige Tegner „male" ham i hans „ til Alters Klær" i Stedet for i den Klædning han har paa, naar han om Morgenen er inde hos Pigen? Nej, det vil jeg ikke svare dig paa selv om jeg ogsaa hedder

Lurifax.

Tyendeforhold.

H. P. Nielsen, Vollerslev pr. Hjallese, er en Mand, som ikke siger meget til sine Tjenestefolk; han gaar i Stedet for og sætter et Ansigt op, saa surt, som en Eddigebrygger.

Karlekammeret hos H. P. N. ligner en lille Tærskelade. Der er saa stor en Aabning under Døren, at det om Vinteren, naar det fyger, har let ved at lægge en Snedrive saa stor i Kammeret, at det godt kan behøves at have en Skovl i Beredskab for at komme ind eller ud af Kammeret. Kammeret er i den Grad fugtig, at Vandet drypper ned fra Loftet. Spindelvæv og Snavs ses overalt. Udenfor løber Rendestenen og sætter en uhyggelig Stank ind i Kammeret. Af Møbler findes der en ryggeløs Stol, en Rulle og nogle uhøvlede Bræddер, fastsømmede til 4 Pæle.

H. P. N. har siden han har faaet den højt ansete Post som Sogneraadsformand, faaet en Folkestue indrettet, som skilles fra Bryggeset af en Bræddevæg.

Det er et meget uhyggeligt lille Rum — fugtig og klam — med ujævnt Stengulv. Da de kun kan komme lidt Lys fra et Vindue, er der skummel og mørk indenfor de 4 nøgne Vægge i den lille uhyggelige Folkestue. **Carl V. Sørensen,**
Jenle pr. Jebjerg.

Fra Falster!

Naar man spørger ud om en daarlig Plads, er det ligesom man stikker Haanden i en Hvepserede, der kommer myldrende den ene efter den anden.

En Tjenestekarl her fra Byen havde en Plads paa Falster, hvor de ikke kunde faa nok at spise; men det er jo ikke den eneste. — — Mon de sulter Svinene saadanne Steder? **Adolf Skouboe.**

Fra Mors!

Da jeg var 12 Aar, tjente jeg hos en Mand i Flade, jeg skulde passe ca. 20 Kreaturer og tre Heste.

Jeg gik i Skole 3 halve Dage om Ugen, men før jeg gik til Skolen, maatte jeg have Kalvene og Faarene flyttet til Morgen, have Køerne ud, spist Davre og have det hele flyttet en Gang til. Op Kl. 4, sidde 3 Timer paa Skolebænken, ingen Middagssøvn, Løn 25 Kr. og Fyraften Kl. 9—10. Jo, det er en nydelig Tid. Det er ellers Skik derover, at Drengene bliver skrevet ud af Skolen, saa de kun gaar ½ Dag om Ugen. Det skal nok hjælpe paa Oplysningen! **Adolf Skouboe.**

Af et Brev:

Jeg skal nok se at faa nogle Holdere til Bladet, saa snart det er mig muligt; men jeg tror det bliver meget vanskeligt her omkring, de fleste griner af mig, fordi jeg holder det og mange tør ikke holde det for de gode Agrarere, men det mangler dog bare, man skulde være bange for dem, de er vel ikke mere end andre Mennesker, om de nu ogsaa gaar og skøve med en Sølvsæk.

Jeg kan ikke andet end anbefale Bladet. Jeg har holdt det siden Nytaar og det var helt tilfældig, jeg kom til at holde det. Jeg synes nu godt om Bladet, ellers havde jeg ikke meldt mig i Foreningen og det skal være mig den største Fornøjelse, at gøre noget for Bladet; men jeg synes, det er nogle daarlige Kammerater at have, som vil snyde Bladet med ikke at betale. De vil nu godt læse det, men vil helst være fri for at betale.

A. P. Andreasen,
Kalhave, Uldum St.

Paa Grund af den

overvældende Mængde Stof, maa vi udskyde en Del Artikler under denne Rubrik. De kommer i næste Nr. Desværre maa vi ligeledes paa Grund af Pladsmangel vendte med at offentliggøre Program og Love for Forb. til næste Nr.

Annoncer til Bladet!

Vore Afd. og Repræsentanter bedes efter bedste Evner forsøge at skaffe Bladet nogle smaa Annoncer fra de forskellige Byer.

Ligeledes bedes Afd. annoncere saa meget som de nogenlunde har Raad til, det vil støtte Bladet meget!

For at alle Skær kan klares, maa vi have en Annonceindtægt paa mindst 25 Kr. om Ugen. Naar alle Afd. hjælper lidt til, kan det ogsaa let naaes!

Fra Vestkysten.

—:—

Der er en gammel Sætning, der lyder: det sete afhænger af Øjnene, der ser. Denne Sætning er en gammel Sandhed, der ikke kan omstødes. For de, der lever i Havsognene langs den jyske Vestkyst, vil, forudsat han har nogen Sans for Haandens Arbejdere, hurtig opdage, at vi herude har 2 Arbejderhære, der lever Side om Side, men hvis Livsgerning dog er højt forskellig. Dog har de dette til fælles, at de begge maa slide for at holde Hjemmene oppe; men der er den store Forskel, at den ene af disse Arbejderhære, er frie Arbejdere, medens den anden maa føre en trælsom og kummerlig Tilværelse ved Siden af deres ensformige og haarde Slid.

En Digter har sunget: „at under Trang aldrig kunde fødes Sang, aldrig Lys og Lykke", saaledes blev det ogsaa den frie Arbejderhær, som herude skulde gaa foran i Arbejdet, for at højne deres Stand. Denne Arbejderhær er vor Fiskerbefolkning paa Vestkysten. Faa Aar tilbage stod de i Stampe med Hensyn til at løfte i Flok, saadan som det nu er Tilfældet med vore Landarbejder.

Den Gang kom Fiskerne ingen Vegne. Det var først da, der blev arbejdet paa at danne Organisation, at vor Fiskerbefolkning skabede sig lysere Kaar at arbejde under.

Langs vore Kyster er der nu lokale Fiskeriforeninger, som atter er indmeldt i Hovedforeningen, „dansk Fiskeriforening", der saaledes har samlet dem under sin Hat. Som saadan har Fiskerne nu en Organisation, der hører til en af de stærkeste i Landet. Sporene og Frugterne deraf mærkes tydeligt baade i økonomisk og kulturel Henseende. Lovgivningsmagten er lydhør overfor Fiskernes Krav, som deres Talsmænd bærer frem med Hensyn til Forbedring af deres Kaar.

Fiskerne har deres egen specielle Presse, hvor de kan udveksle Meninger i.

Under Organisationens Fane vil denne Arbejderhær, Fiskerne, stadig blive ved at gaa fremad i Maalbevisthed og Selvstændighed; men hvor sørgelig langt staar ikke denArbejderhær, nemlig Landarbejderne herude, ikke tilbage. De staar endnu ligesom den sidste Gren og svajer for Vinden og som det gælder om at faa trukket ind under Træets Krone — ind under Foreningernes Faner. Det maa og skal lykkes. Det arbejdende Folk i Danmark, det være sig Haandværkere, Byarbejdere, Fiskere osv. maa være klar over, at denne Stand, vore trælbudne Landarbejdere, maa vi have med. Saalænge de staar udenfor, mangler der endnu et Led i Arbejderproletariatets Enhed. Der er et Tegn, der lyder paa, at denne Mangel vil lade sig afhjælpe, thi det kan spores, at Landarbejderne er ved at vaagne til Bevidsthed om deres Menneskerettigheder, nemlig at naa dertil, at faa saa meget Udbytte af deres Slid, at de kan leve nogenlunde anstændigt. Længe har Fiskerne vist dem Vejen og nu peger Tyendet i samme Retning og møder frem med deres Presse og Organisation.

Det lod sig gøre af Bondestanden at kaste Slaveaaget af sig, skulde det nu ikke Hundrede Aar efter ogsaa lykkes for Landarbejderne at hæve sig op til frie Mænd. De, der er Modstandere af et saadant Arbejde og Bevægelse, bør dog erindre, at et Lands Trivsel og Vækst forøges betydelig den Dag, det kan siges, at nu har vi en fri, maalbevist Arbejderstand med selvstændig Hjem. **Andreas Nielsen.**

**

Arbejdsdag.

—o—

Da man for over 60 Aar siden spurgte den bekendte engelske Social-Reformator Robert Owen, hvorfor Arbejdsdagen burde fastsættes til 8 Timer, svarede han:

1) Fordi, at det er den længste Arbejdstid, som Menneskeslægten — om man tager i Betragtning, den gennemsnitlige Arbejdskraft og erkender, at de svage har lige saa stor Ret til at leve, som de stærke — kan udholde, naar den skal bevare godt Helbred, Intilligens og Lykke;
2) fordi de moderne Opfindelser i Kemi og Makenik overflødiggør en længere Arbejdsdag;
3) fordi ingen har Ret til at fordre længere og mere Arbejde af sine Medmennesker, end nødvendigt for Samfundet og
4) fordi hver og ens virkelige Interesser, at alle Mennesker fører en menneskeværdig Tilværelse.

Disse Udtalelser gælder i Dag, som for over 60 Aar siden. De byder stærkere og vægtigere til vor Tids Arbejdsgivere, der har tilskrevet sig alle de Fordele, som Opfindelser og Udvikling har bragt Menneskene.

Kampen for en Indskrænkning af Arbejdstiden er i Ordets bedste Betydning en National Kamp, en Kulturkamp, en Kamp for Nationens højeste Goder, for at styrke Folkets Kraft, Sundhed, Velstand og Kultur.

Niels Mortensen.

Forskelligt om Arbejdsvilkaar.

—:—

Paa det „skaanske Landarbejderforbund"s Kongres i Asløf den 12. Juni 1905 bestemte man Forbundets Kvartalsafgifter til 50 Øre for Mænd og 25 Øre for Kvinder. Samtidig vedtog Forbundet at forlange følgende Priser for Malkning pr. Ko og Maaned: Ved Malkning 2 Gange daglig 1 Kr. 25 Øre, naar Antallet af Køer ikke overstiger 10; 1 Kr. 35 Øre, naar Antallet af Køer er 10 a 15, hvilket er det højeste tilladte Antal pr. Malkerske. Ved Malkningen 3 Gange daglig, forhøjes Prisen med yderligere 10 Øre pr. Ko og Maaned.

Det er naturligvis for Malkere, der kun paatager sig Malkearbejde paa de større Gaarde, rimeligvis paa egen Kost.

Kreaturpassere faar i Skaane gennemsnitlig 75 Kr. mer i Løn aarlig end en alm. Arbejdsmand.

Der stilles Fordring om, at ved Arbejdsløshed skal den sidst tilkommende Arbejder først afskediges.

Der kunde jo være god Grund til her i Landet at tage sig af og udarbejde beskyttende Regler i Kontrakter for saadanne Malkere, samt Lejehusmænd og Indsiddere, de saakaldte „Slavehusmænd", foruden nærmere Regler for Røgtere, Fodermestre, Staldkarle og Arbejdskarle, der tillige passer Hestene, men paa de fleste af disse Omraader er jeg ikke særlig hjemme.

Niels Mortensen.

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor i Aarhus. Alle Kvartalets Numre faaes til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre. Selv om Sommeren bør enhver læse det!

Om Erobringen af Foredragsforeningerne.

—:—

I Bladet „Husmanden" for d. 26. April skrev jeg følgende:

„Folkehøjskolens Forsøg paa at lempe Husmandsbevægelsen ind under sin Aands Befrugtning er ikke lykkedes. Og det tør nu nok siges, at Højskolens Interesse for Husmændenes Affærer er ret udvortes.

Efter Sagens Natur maa Højskoleaanden føle sig i fjendtlig Modsætning til Aanden i den sociale Lagløftning, det Gennembrud af nye Kræfter, vi hver Dag er Vidne til.

Højskoleaanden er kort udtrykt religiøs, national og efterhaanden politisk konservativ.

Husmandssagen i moderne Kulturbegreb betegner Tilblivelsen af en ny bundkraftig Livsdannelse, der respektløs borer sig Vej op i Lyset gennem de aandelige og sociale Gammelgroningers sammenfiltrede Verdener.

Her er paa staaende Fod Kampen for Tilværelsen, de unges Kamp mod det ældede. Og mellem de ældede er Højskolen med dens kristelige Missionsvirksomhed og den historiske Aandemaneri.

Husmandsbevægelsea kommer ikke ind i Tiden med himmelvendt Blik, syngende Kæmpeviser og Salmer; dens Blik ligger alvorligt forskende over Dagen og Vejen, og dens Røst stævner Samfundets Magthavere til Rettegang om Landets Jord og Livets Frihed.

Livets Frihed kontra Lovens Tyranni — det er første Sag paa Dagsordenen. De, der danner Skjoldvagt om Samfundsloven, faar at stande til rette paa Tid og Sted.

Husmændene bygger sig egne Højskoler nu, det lader lader sig høre, Fagskoler altsaa.

Kun naar Talen er om Udbredelsen af almenmenneskelig Oplysning i Tidens Aand og Tankesæt maa der jo mere til. Forsaavidt har Husmandsbevægelsens Foregangsmænd en særegen og overmaade betydelig Opgave at løse.

De unge indenfor Husmandsstanden — for den Sags Skyld de ældre med — har i deres Livskamp en aandelig Ernæring behov, som de ikke vil kunns hente i Folkeskolen og heller ikke i Fagskolen.

Jeg har tidligere paa et andet Sted og i anden Forbindelse hævdet, og jeg gentager det her, at hvad vi hver i sit har Brug for, er menneskelig og social Aandshøjnelse, Oplysning om Menneskesamfundet, dets Stræben hen mod Frihed og Fred, om Livets Former og Bevægelser. Vi søger god og gyldig Kundskab, samvittighedsfuldt og objektivt lagt tilrette for os.

Spørges der om, hvorhen vi da skal søge, fæster Opmærksomheden sig paa Foredragsforeningerne. Men, som vi ved, er de født af Folkehøjskolen, og de staar til denne Dag under dens moderlige Værgemaal. Hermed er det givet, at de ikke stiller vore Krav tilfreds.

Og dog ejer disse Foreninger, hvoraf der snart sagt findes en i hvert Sogn, alle Muligheder for at blive Midlet til Udbredelse af nyttig Kundskab.

Det gælder blot om, at Foredragsforeningerne bliver fri og selvstændige, at de kommer under skønsom og virkelig frisindet Ledelse. Skete der saa med Tiden Sammenslutninger af et større Antal af disse efterhaanden frigjorte Foreninger, skabtes derved Betingelser for en systematisk Tilrettelægning af talrige Foredragsmøder mellem de paagældende Egnes Befolkning, en ambulatorisk Undervisning ved Hjælp af Kræfter fra de Kredse, hvor Tidens Villen og Viden forkynder sig uknægtet af Fordomme og Frygtsomhed og falske Forestillinger.

Med andre Ord, det gælder for det ny i Tiden om at erobre Foredragsforeningerne fra det gamle i Tiden. Det sker jo simpelthen derved, at Frisindets Folk gør sig til Flertal i Foreningerne.

Jeg tillader mig at lægge Husmændene paa Sinde, at der her ligger et Arbejde af den ædleste Art for dem i deres menneskeværdige Kamp for Ret til Livets Frihed".

Carl E. Dangaard.

(Sluttes).

De 91.

—:—

91 nye Love i Landet. Hvis en Regering og Rigsdag ikke havde anden Opgave end fabrikere nye Love, saa maatte det anses for et særdeles respektabelt Stykke Arbejde. I Løbet af en passende Aarrække vil vort Land blive saa lovfyldt, at man næppe kan trække Vejret for nye Love. Vi naar da forhaabentlig til det næste Stadium, da vi skal til at slaa alle de daarlige Love ihjel. Og saa bliver der ikke meget tilbage af dette Aars Høst.

Hørup mindede i 1875 om, at man ikke havde et Venstre til at give Love, men til at give Venstrelove, og at det ikke gjaldt om at faa alting reformeret, men at det gjaldt om, at de Reformer, vi fik, var Venstrereformer. Den Paamindelse har Reformpartiet for længe siden glemt. Naar dets Medlemmer om kort Tid staar ude paa Møderne om deres Vælgere, saa vil de pege paa Tallet 91. Se, hvor Møllen gaar — vil de sige — 91 nye Love har vi malet ud over Landet. I har en Regering og en Rigsdag, som gør sin Pligt. I Aar 91 nye Love, til næste Aar 91 til, og saa fremdeles 91 nye Love hvert Aar. I Løbet af 10 Aar 910 Love, det er en Geskæftighed, Vælgerne vil respektere. Og kun meget faa vil spekulere over, om ikke et Land kan kvæles i Love. Skal Danmark, som Poeterne synger, staa, mens Bøgerne ruller, og Lovkværnen stadig male som nu, saa dækker den Landet under Bjerge af Love, som Gryden i Eventyret kogte det fuld af Grød.

For en Del Aar siden holdt en bekendt tysk Politiker en kraftig Tale om den taabelige Vurdering, der dømte en Rigsdagsvirksomhed efter den Bunke Love, den bragte med hjem. „Vi har haft nok at gøre med at slaa daarlige Love ihjel", sagde han, „og vi er langt fra færdige endnu". Og saa tilføjede han: „Vi har Love nok i Forvejen".

Vi kan dertil sige: „Ligesaa hos os". Naar man ser hen til de Love, som Ministeriet Christensen fabrikerer med Sanktion fra de Frikonservative, saa kan vi ogsaa sige: „Vi har Love nok i Forvejen". Eller maaske rettere: „Vi har Kompromiser nok i Forvejen". Og den Lykke, der flyder for Folket af at vi forøger dem med Retsreformkompromis og Toldkompromis, den er ikke overvældende.

Reformmændene vil imidlertid holde sig til Tallet. Og de vil bryde sig fejl om den tyske Politikers Foragt for al deres Husflid. 91 nye Love, det er den Rekord, de i Vinter har sat. Maaske kan de naa 83 ad Aare. Og hvem ved, om de ikke skulde opleve at fabrikere hele hundreder splinterny Love i en Samling.

Naar Hr. Christensen om kort Tid med megen Tillid og rige Hæder træder frem fro

fine Vælgere, vil ogsaa han pralende pege paa de mange Love. Han har ordentligt brugt Fejekoste i Vinter. Alle Venstres gamle Krav er fejede ud. Der er gjort rent i hver Krog. Naar han nu har overstaaet Forsvarssagen, saa staar han ganske fri af Fortiden og kan føre en Samlingspolitik saa konservativ, som hans moderate Hjerte begærer. Han har følt det som en Pligt fra den Tid, han var Venstremand, at skaffe os Valgret, Toldlov og Retsreform. Hvorledes han fik dem, har kun bekymret ham lidt. Om hans Resultater er en Række forkludrede Venstrelove, som vi kunde have faaet akkurat lige saa godt under Højreministrene, blot vi havde giddet bukke os efter dem, det snakker han ikke om. Spørgsmaalene er løst og dermed ude af Verden. Og han og hans Kolleger er nu fri for enhver gammel Forpligtigelse.

Denne Foraarsrengøring, hvorved alle Venstrekravene er fejet ud i Resultaternes Skraldevogn for at læsses af ude paa Landet imellem Vælgerne, den har øjensynlig vakt megen Glæde og Fortrøstning i Ministeriet. Dannebrog ser af alle disse tarvelige Kompromiser, at J. C. Christensens Politik har været det bedste (moderateste?), der er ført her i Landet. Og Bladet øjner Fred og Glæde over hele Linien.

„Al Provisorietidens dybtgaaende Splittelse og onde Vilje mellem de forskellige Befolkningslag er i Færd med at blive trængt tilbage", skriver Bladet. „Forfatningen funktionerer i Grundlovens sande Aand; Fordrageligheden og Samfølelsen i Folket er atter i Vækst, idet de onde Kræfter holdes nede".

Dannebrog skimter den store konservative Samling, der følger netop af Resultater som denne Vinters. Alt hvad der skilte mellem Højre og Venstre er ved at forsvinde, der er kun enkelte onde Kræfter tilbage, der endnu vil se Forskellen paa en Venstremand og en Højremand. Men disse onde Kræfter holdes heldigt nede. Og saa slutter Bladet med at vende Blikket mod den gyldne Tid, der vil oprinde for de lykkelige samlede konservative Partier:

„Rigsdagssamlingen 1907—08 er derfor ikke blot rig, naar man ser tilbage; men den giver ogsaa store Løfter for vort Folks fremtidige Udvikling".

Men de 91 Love har Reformpartiet gjort op med Fortiden. De har nedskrevet deres Gældsposter, og nu føler de sig til Mode ganske som om de havde betalt dem.

Helge Hostrup.

„Tyendebladet" som Annonceblad!

—o—

At „Tyendebladet" er et 1. Kl.s Annonceblad i flere Retninger, viser følgende:

En Forretningsmand paa Fyn havde tegnet sig for en lille Annonce 10 Gange. Da den var udløben og Vedkommende saa den var sluttet i Bladet, gik han straks hen til vor Repræsentant og sagde; **„Maa jeg igen faa min Annonce i Bladet. Jeg kan mærke, det har gavnet min Forretning meget. Jeg tager den samme igen et Kvartal!"**

En Gaardmand manglede en Karl. Han havde søgt i flere Uge- og Dagblade. Intet Resultat! Saa sagde en Dag vor Repræsentant til ham: Prøv at sende din Annonce til „Tyendebladet", saa skal Du se, det hjælper!

To Dage efter havde han en Karl!

Disse to Eksempler viser, at vort Blad er et udmærket Blad for Annoncer!

Enhver bør derfor i egen Interesse sende deres Annonce til „Tyendebladet".

NB. Navnene paa de to anførte kan blive opgivet til enhver, der ønsker at faa det at vide.

Vor Bevægelse.

—:—

— Brønderslev og Omegns Tyendeforening holdt Medlemsmøde den 24. Juni. Det vedtoges, at indvi Fanen den 4. Juli og at møde med Fanen ved det store Arbejderstævne i Frederikshavn den 5. Juli, og til Fanebærer valgtes Oluf Madsen og Suppleanter Marius Larsen og Oluf Pedersen. **J. C. O.**

— Tilvort i Fjelsted Foredrag den 20. ds. var der mødt 60 Deltagere. Ahlman Hansen holdt et udmærket Foredrag om Tyendets Stilling, og paaviste det berettigede i vore Krav. Han omtalte Bondebevægelsen og Husmandsbevægelsen, deres Kamp og den Kultur, de var naaet til. Efter Foredraget var der Diskussion, men ingen talte noget videre imod. Det var smaat med Modstandere. Agrarerne foretrækker at blive borte fra vore Møder, men det kommer nok med Tiden. **C. W.**

— Forrige Lørdag talte Carl Westergaard og Chr. Christensen paa Amager i vor Afd. der. Foredragene paahørtes med overmaade stor Interesse. Formanden, H. P. Hansen, meddeler senere, at det har gavnet saa meget, at de har faa 12 nye Medlemmer.

— Der er nu oprettet en ny Afd. i Tryggelev paa Langeland. P. Pedersen talte. Der kom straks over 20 Medlemmer.

— Ligeledes er der oprettet en ny Afd. i Hvidovre (v. Købhvn.). Th. Larsen talte. Til Formand er valgt Morten Eriksen.

— Paa mange Steder i Landet arbejdes der ihærdigt for at faa oprettet nye Afd., om en Maaned har vi maaske 20 nye Afd. Det er godt gjort i den travle Sommertid.

— Til Mødet i Gjesten var der mødt alle dem, den store Sal kunde rumme. Carl Westergaard og Hjalmar Ejsing talte.

Nogle Storbønder, som var til Stede, rettede et kraftigt Angreb paa vor Bevægelse og paa Westergaard. Ved Slutningen af Mødet kom det til et kraftig Sammenstød mellem Westergaard og en fanatisk Møller, en Gaardmand (med en daarlig Samvittighed — hans Navn er Anton Nielsen), en „hellig" Købmand og en lammefrom Præst, som formodentlig skulde have været født 100 Aar før vor Tid. De rasede og fraadede over Westergaards skarpe Satire og Spot.

Der blev stiftet en god, lille Afd. med Niels Pedersen som Formand, K. Nielsen (Kasserer), E. Ebbersen, V. Pedersen, Hans P. Hansen. Næste Lørdag holdes der møde igen.

— Mødet i Vonsild i Søndags forløb godt. Efter Carl Westergaards Foredrag var der en kort Diskussion. Der var ingen Modstandere. Mødet blev holdt ude, da Forsamlingshuset er lukket for Arbejderne.

— Følle Ungdomsforening pr. Rønde havde Søndag den 21. ds. indbudt mig til at tale om vor Bevægelse. Der blev oprettet en Afd. med 35 Medlemmer.

Til Bestyrelsen blev valgt: Søren Mogensen (Formand), Marius Rasmussen, Marius Feldballe, Marie Vorre og Katrine Lauritsen. **A. Chr. Randers,** Bendstrup.

— Forrige Onsdag holdt „Tilst Tyende- og Landarbejderforening" Møde med Red. Carl Westergaard som Taler. Emnet var „Aakjær og hans Bøger". Foredraget og Oplæsningen blev paahørt med stor Interesse.

— Forrige Søndag talte Redaktør Carl Westergaard i Fangel Tyendeforening. Taleren gennemgik i korte Træk, hvad der var Formaalet med vor Bevægelse. Han lagde Tilhørerne stærk paa Sinde, at de maatte gøre alt for at faa Klarhed og finde den rette Forstaaelse af alle Spørgsmaal.

Uge-Kronik.

—:—

Kredsfane.

I de fynske Tyendeforeninger arbejdes der for Tiden for at at faa indsamlet et Beløb saa stor, at de kan faa sig en Kredsfane forinden Stævnet i Odense den 19. ds.

Vi anbefaler alle at yde deres Skærv til dette Formaal. (Se Annoncen).

Sommerteatret i Aarhus.

I „Kasino" i Aarhus opfører for Tiden Hr. Direktør Carl Thomsens Teaterpersonale de to morsomme Skuespil, „Han drikker" og „Hanedans".

De to Skuespils Indhold er som de skal være paa et Sommerteater og de spilles ganske glimrende. Vi anbefaler vore mange Læsere i Aarhusegnen at aflægge et Besøg, hvis de ønsker sig en fornøjelig Aften. (Se Annoncen).

Til Tyendestævne i Roskilde!

Tyendeforeningerne paa Sjælland lader Søndag den 12. ds., Kl. 2 prc., afholde et stort Tyendestævne i Anlæget ved Roskilde. Alle Medlemmerne i de forskellige Foreninger bør møde samt enhver, der har Lyst til at komme med.

Der er Foredrag af Fru Elna Bjarnholt og Chr. Christensen, Glostrup, samt Oplæsning af A. P. Bjarnholt.

Altsaa: Til Roskilde den 12.!

Forenings-Meddelelser.

— Lørdag den 4. Juli afholder Nr. Aaby Afdeling ordinært Medlemsmøde i Bakkely Kl. 8 pr. Alle Medlemmerne bedes give fuldtallig Møde, der er meget vigtige Sager at afgøre; dernæst taler Formanden. P. F. V.

M. Knudsen.

— Vonsild Tyendeforening holder Møde Lørdag Aften den 4. ds., Kl. 8½, hos Hmd. Niels Jørgensen. **Mød alle!** Hjalmar Ejsing.

— Husk Faneindvielsen og Arbejderfesten i Frederikshavn Søndag den 5. ds. (Se Annoncen).

Tyendeforeningen i Brønderslev.

Møder paa Langeland:

— Lindelse Forsamlingshus, Lørdag den 11., ds. Kl. 8.

— Snøde Gæstgiveri Søndag den 12. ds. Kl. 4.

— Tryggelev Mandag den 13., Kl. 8.

Redaktør Carl Westergaard taler.

— Husk Mødet i Udby Kro. (Se Annoncen)!

— Syejstrup Tyendeforening afholder Friluftsagitationsmøde i Siim Søndag den 5. Juli, Kl. 4.

Laurits A. Jensen, Svejstrup, taler.

Humør.

Landliggeren: „Gør De nu aldrig Forsøg efter de nyere videnskabelige Metoder?"

Bonden: „Jo—o — jeg har i den senere Tid eksperimenteret med at fordre Hønsene med Savsmuld".

Landliggeren: „Nej, virkelig! Og det har ikke skadet Æggene?"

Bonden: „Nej, Æggene er saamænd gode nok; men der har været lidt i Vejen med Kyllingerne, — de førete elleve, der blev ruget ud, havde Træben".

* * *

I et Missionsblad beskrives en Kvindes Død saaledes:

I de sidste Dage lød hendes Aandedrag som naar man sliber en Sten. En troende Broder sagde saa betegnende herom: „Det er Herren, der sliber sin Ædelsten!"

Den sidste.

A.: Kan Du sige mig, hvad en rigtig tysk Slagter vejer?

B.: Næ, det kan jeg virkelig ikke saadan sige!

A.: Jo, ser Du, han vejer Kød.

**

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Kredsfane!

Medlemmerne i de fynske Tyendeforeninger og andre, som har Sympati for Tanken om en

Kredsfane

og som kunde være med til at ofre et Bidrag dertil, bedes indsende Navn, Adresse og Bidrag Undertegnede.

Afdelingsformændene modtager ogsaa Bidrag.

Ahlman Hansen,
Kredsformand,
Rue Hed pr. Søndersø,
Odense.

Pladser.

Se her!

Pladsen under **Billet mrkt. x** er besat!

2 dygtige Tjenestepiger

kan straks faa Plads paa Hotel „Phønix", Vestergade, Aarhus. Høj Løn gives.

J. Post.

2 Strygejomfruer og 1 Vaskepige

kan straks antages i Vaskeriet, Guldsmedgade 21, Aarhus. Høj Løn. **L. Andersen.**

Agitér for „Tyendebladet"!

En yngre Karl,

task og dygtig i Arbejdet, kan lil 1. November faa en god og lærerig Plads i Østjylland. Billet mrkt. „Ungkarl", bedes indlagt til dette Blads Kontor i Aarhus.

Bypige.

En flink Bypige antages straks.
Trikotageforretningen.
Nørregade 33, Odense.

En Pige

kan faa Plads.
P. Hansen,
Overgade 49, Odense.

For en flink Pige

bliver en let Plads ledig til 1ste November. God Fritid. Billet mrkt X indlægges paa Bladets Kontor.

Møllersvend.

En ugift, velanbefalet Svend søger en vellønnet Plads til 1. Juli. Maanedlig Løn bedes opgivet. **N. Kjeldsen,**
Stationsmøllen,
Ølgod.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Aarhus.

Sommerteatret

(i Kasino).
Direktør: Carl Thomsen.
Hver Aften Kl. 8¼ præcis:
„Sypiger", Folkekomedie i 3 Akter af A. C. Meyer.
„Bellmann og Vessel", dramatisk Situatian med Sange af Herman Petersen.
Billetter kan forudbestilles gennem Kioskerne **og Telefon 1263.**
Billetpriserne som i Kasinos Vintersæson.

N. M. Thomsen,

Glarmesterforretning.
Rammefabrik & Forgylderi.
Volden 16, Aarhus.
Anbefaler sig med alt til Faget henhørende.
— **Billigste Priser her paa Pladsen.** —
Telefon 1708.

For Sangforeninger!

Carl Møllers 4 Stemmige Mands-Sange til Texter af **Jeppe Aakjær, Skjoldborg, J. C. Christensen** m. m. fl. ere iøjnefaldende Melodier og vinder alles Bifald.
Faas i Pakker a 1 Kr. pr. Sang.
Anbefales alle Sangforeninger.
Carl Møller, Musikforlægger,
Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Barnevogne,

nye og brugte,
sælges til billigste Priser hos Stald-forpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

M. Thomsen,

Bogbinder,
Clemensstræde 8. Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Undervisning.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3. November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Kertemindehøjskole

Den ny Højskole aabnes for Karle den 3. November. Understøttelse kan faas. Nærmere ved
Søren Alkærsig,
Forstander.

Langelands Folkehøjskole

ved Rudkøbing.
Karleskole fra Novbr. til April.
Pigeskole fra Maj til August.
Uformuende Elever kan faa Understøttelse ved Henv. til Forstanderen.
K. Kristensen Tange,
f. t. Humble.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

9. Kapitel.

Naturligvis var det nødvendigt, at der blev anstillet en Slags Undersøgelse angaaende de Aarsager, der havde ført til Tumulten og Hærgningen af Jødekvarteret i St. Petersborg. Men alle, der kendte noget til den sælsomme russiske Retfærdighed, der anvendes mod Jøderne, var fuldstændig paa det rene med, hvad Resultatet af Undersøgelserne vilde blive.

Det var overflødigt for den forfulgte Race at haabe paa, at de vilde faa Erstatning for Ødelæggelsen af deres Ejendele, medens de, som begræd Tabet af Venner og Slægtninge, der var bleven saa grusomt slagtet, klagede i Tavshed og bad til Gud om, at den Dag snart vilde oprinde, da de vilde blive befriet fra en barbarisk Regering, der, medens de pralede af at være oplyst og civiliseret, udførte Handlinger, som vilde have gjort mange orientalske Lande til Skamme.

Men endnu synes Rusland og det russiske Folk næppe paa mange Maader at have hævet sig op af Middelalderens Mørke og Uvidenhed.

Alt, hvad der er karakteristisk for en slet Regering — Undertrykkelse, Efterstræbelse, strænge Love, og Ophævelse af Tale- og Pressefrihed og af offentlig Kritik — findes endnu i Czarens Rige, og den Mand, der vover at hæve sin Røst imod det, kan ikke vente nogen Skaansel.

Den officielle Undersøgelsesdomstol blev aabnet under Trompetblæsen, som den halvbarbariske russiske Embedsmand sætter stor Pris paa. Grev Snorof blev udvalgt til Rettens Præsident, trods hans velkendte Had til Jøderne.

En frygtelig Række Vidner blev kaldt frem, og der var sørget for, at der var flere kristne end Jøder.

Det var af stor Betydning for Regeringen, at den kunde sige, at Revolten var begyndt med, at en Jøde havde dræbt en kristen. Det var betydningsløst, at der blev anført, at den ulykkelige Jøde var bleven dreven næsten til Fortvivlelse ved først at være bleven gennempryglet af den kristne.

„Disse Jøder har alt for megen Frihed og er bleven overmodige", bemærkede Grev Snorof, „de maa lære, at de ikke maa berøve en kristen Livet, fordi han har pryglet en Jøde. Loven er retfærdig og gør ingen Forskel mellem Jøder og kristne. Hvis en Jøde har noget at besvære sig over, lad ham saa bringe der frem for Retten, og hans Klage vil blive hørt".

Da dette blev sagt, undslap et Suk fra en Mand, der var bleven kaldet til Vidne, og han udbrød frejdigt:

„Ak, hvorledes maa ikke Sandhedens Gudinde græde ved at høre en saa sort Løgn som den, der yttres i hendes Navn".

Den Mand, der saaledes gav sine Tanker Luft, var Aron Aromo, som, skønt han var Arrestant for at have dræbt en af Czarens Undersaatter, var bleven kaldt frem for at vidne.

Han havde faaet sin afdøde Hustru bragt til Hvile, og da han nu havde mistet alt, hvad der gav Livet Værdi for ham, havde han gi-

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole) ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og Husflidsskole Novbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Bl. Annoncer.

Udby!

Torsdag den 9. Juli, Kl. 8½, afholder „Udby og Omegns Tyendeforening" Møde paa Udby Kro for Foreningens Medlemmer. Der bliver humoristisk Oplæsning af Gæstgiver **Syppli.**

Nye Medlemmer optages.

Kontingent for Juli Kvartal bedes betalt den Dag.

P. F. V.

A. C. Pedersen.

Brønderslev!!!

Køb i egen Interesse kun Deres **Uhre & Kæder** hos

Uhrmager N. Horseby.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.

Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:

260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md. 20 Øre pr. Uge

Annoncepris:

Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,** Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal. ◁

Godtkøbs-Udsalg.

Fra i Dag udsælges hele mit Lager af

*** færdigsyet Fodtøj ***

til Indkøbspris; da Lageret er nyt findes ingen overgemte Varer.

Salget sker kun mod Kontant.

Min Træhandel anbefales.

Jensen-Mogenstrup,

Brogade — Brønderslev.

Husk! H. C. Hansens Træsko forretning, Nr. Aaby.

Har Du en Ven?

Forær ham — eller hende! — saa vort Juli Kvartal!

Det kan Du faa for 40 Øre ved at indsende vedkommendes Navn og Adresse samt Betalingen i Frimærker straks.

Vilde det ikke være en kærkommen Gave?

Tyendestævne i Roskilde.

Søndag den 12. ds. afholdes stort Tyende- og Landarbejderstævne i Roskilde. Alle Tyndeforeninger bør møde. Mødet begynder Kl. 3 pr. Foredrag af Fru Bjarnholt og Chr. Christensen. Oplæsning af A. P. Bjarnholt. Derefter Leg og Dans.

N. C. Nielsen (Terslev Afd.), Ulstrup, Thureby.

H. P. Hansen (Amager Afd.), Maglebylille, Amager.

Martin Olsen (Skævlnge Afd.), St. Lyngby pr. Skævinge

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværket i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning

(Mikkel Andersen),

Bredgade — Brønderslev.

Tyendestævne i Skanderborg.

Søndag den 12. ds. afholdes stort Tyendestævne i Anlæget ved Skanderborg. Foredrag af Redaktør Rasmussen, Skanderborg, og Laurits A. Jensen, Alken. Oplæsning af A. Andersen, Søften. Derefter Leg og Dans. Festen begynder Kl. 3. Alle organiserede Tjenestefolk og Landarbejdere indbydes.

P. Fuhlendorff (Sabro Afd.). **N. P. Nielsnn** (Tilst Afd.).

P. Juul (Hadsten Afd.). **Laurits A. Jensen** (Alken Afd.).

Ugebladet „Det frie Ord"

udgives af en Kreds af radikale Venstremænd og redigeres af N. Bransager, Ringsted. Kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 50 Øre Kvartalet + 12 Øre i Postpenge. Giver klar og indgaaende Besked om den politiske Udvikling.

Brønderslev Tyendeforening

afholder offentlig **Faneindvielsesfest** i „Hotel Brønderslev"s store Sal, Lørdag den 4. ds., Kl. 8½.

Redaktør **Carl Westergaard** taler. Alle indbydes venligst.

Alle Afdelingers Medlemmer indbydes til talrigt at møde under Fanen ved det store Arbejderstævne i **Frederikshavn** Søndag den 5. ds.

Stor Tilslutning forventes.

Bestyrelsen.

vet efter for den Magt, som han ikke kunde modstaa.

Den mørke Mine, der gled over Grev Snoorofs Ansigt, viste, at Ordene havde truffet ham, og han sagde til sine Kolleger:

„Bemærkede jeg ikke for, at disse Jøder er blevet overmodige? Her har vi nu et direkte Bevis paa det, thi den Mand, der saaledes vover at fornærme os, har begaaet Mord".

„Det er Løgn, en skændig Løgn!" udbrød Aron, idet han rejste sig op i stolt Harme. „Jeg dræbte et Dyr i Menneskeskikkelse, der vilde have skændet mit Barn, og den Fader, der betænker sig paa at beskytte sit Barns Ære, er uværdig til at gaa paa Guds grønne Jord".

„Ti, ti!" udbrød Præsidenten harmfuldt, og derpaa tilføjede han til Alexieff, der var til Stede: „Denne Jøde maa føres ud af Retten, siden han ikke har Respekt for den Majestæt og Værdighed, som vi repræsenterer Rettens Forhandlinger, der foregaar i Guds og Czarens Navn, for at alle de krænkede kan vederfares Ret, maa ikke forsinkes af saadanne utidige Afbrydelser. Før ham ud!"

Derpaa lagde Betjentene paa Alexieffs Befaling Hænderne paa den gamle Aron Aromo og førte ham ud af Retten, og idet han gik ud, sagde han med tilbagetrængt Vrede:

„Lige saa vist som Solen skinner, naar Himlen er skyfri, lige saa vist vil Hævnens Time komme. Lad saa Rusland skælve, thi dets Folk, der nu sukker under et barbarisk Aag, vil rejse sig i hele sin Vælde og afryste det forbandede, der trykker der ned i Støvet, ligesom der gamle Ægyptens Slaver i sin Tid blev undertrykt".

Den lille Tale virkede som en Bombe paa Forsamlingen, og med raa Magt blev Aromo skubbet ud af Retten, straks anbragt i en Droske og kørt til Peter- og Pauls-Fæstningen under en stærk Eskorte. En Mand, der vovede at føre et saa oprørisk Sprog, blev anset for saa farlig, at kun det stærkeste Fængsel kunde holde ham.

Efter at Retten saaledes var bleven det urolige Element kvit, kunde Forhandlingerne fortsættes.

Politidirektøren, Peter Alexieff, blev først forhørt, og han bevidnede Striden mellem Jøden og den kristne, hvorledes Jøden „uden Foranledning" havde myrdet denne. Herover var Folkets Raseri bleven vakt, og før man kunde forhindre det, var de ilet til Petersburgskoia Storona og havde angrebet Jødernes Huse. Men selv da vilde de næppe være gaaet saa vidt, hvis ikke Aron Aromo uberettiget havde skudt paa dem og dræbt en Bonde ved Navn Samuel Skovronsky. Hoben hævnede dette Mord, og Resultatet var blevet det beklagelige Tab af Menneskeliv.

Saaledes var Politidirektørens falske Forklaring af Sagen, og han forklarede videre, at han ikke havde tøvet med at faa sine Folk ud, og da han indsaa, at han ikke med de Betjente, han havde til sin Raadighed, kunde faa Bugt med Urostifterne, havde han tilkaldt Militærets Assistance, og det var ved dettes Hjælp, at Tumulten var bleven dæmpet.

Efter denne Forklaring af Politidirektøren ansaa man det for unødvendigt at gaa videre. Det stod klart for Retten, „som upartisk og nøje havde undersøgt Enkelthederne ved Tumulten", at Jøderne for det første havde begaaet Lovovertrædelse, at de ikke blot var uberettiget til nogen Erstatning, men Førerne

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Billeder fra Livet.
En lille Bog, indeholdende en Del sociale Artikler i fortælle Form — 48 Sider — og som koster 25 Øre Stk., sælges til 15 Øre Stk. Sendes mod Indsendelsen af Beløbet for de bestilte Eksemplarer portofrit. 5 Stk. giver Adgang til de 10 Øres Avance. Bestillinger indsendes til
P. Sabroe,
Folketingsmand, Aarhus.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

„Tyendebladet" er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.
Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.
Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Do sku' no alivel skøn dæ aa bestel »Tyendebladet«. Det æ skam et godt Blaa!

Fodtøj
repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
*** * * * Stjerne-Øl * * * ***
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Tyendestævne paa Fyn.
Søndag den 19. ds., Kl. 3, afholder de fynske Tyende- og og Landarbejderforeninger stor Fest i Næsbyhoved Skov ved Odense, hvortil alle Landarbejdere og Tjenestefolk venligst indbydes.
Der holdes Foredrag af Husmand **Emil Rasmussen,** Redaktør **E. Marott,** Odense, og Redaktør **Carl Westergaard,** Aarhus, samt Oplæsning af **H. P. Hansen,** Fangel. **Derefter Dans.**
Stor Tilslutning forventes!
Ahlman Hansen,
Formand for Fyns Kredsforening.

Fangel Cyklefabrik.
Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.
Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.
Telefon: Bellinge Nr. 8.
H. Hansen.

Af ældre Foreninger,
som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.
Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.
Telefon: Bredbjerg 14.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

havde gjort sig fortjent til Bøder og Fængselsstraffe.

Hvad Aron Aromo angik, saa havde han ikke blot overtraadt Landets Love, men han havde grovt og skammeligt krænket Rettens Værdighed, og det var klart, at han var en meget farlig Person, som, hvis han ikke blev meget strængt straffet, vilde vække megen Misfornøjelse blandt den store og naadige Czars fredelige Undersaatter.

Saa snart Retten havde afsagt denne bombastiske Kendelse, kastede Politiet sig over Jøderne, og en stor Mængde Arrestationer blev foretaget.

Den følgende Dag sad Politidirektøren paa sit Kontor, og ind til ham traadte Pavloff i Følge en Befaling, han havde modtaget.

„Hvad nyt, Pavlof", spurgte Chefen.

„Jeg har opdaget Jødepigens Skjulested".

„Ah, det var godt", udbrød Alexieff med et tilfreds Smil. „Hvor er hun?

I Købmand Nekrassoffs Hus".

„Købmand Nekrassoff!" udbrød Politichefen forbavset.

„Ja, saaledes er det, Deres Højhed".

„Men Nekrassoff er jo en kristen".

„Det er ogsaa sandt, Deres Højhed, men han har modtaget mange Tjenester af Aromo, og han har givet Rachel Husly".

Alexieff bed sig i Læberne af Ærgrelse, og idet han strøg sit Haar, sagde han:

„Nekrassoff maa bevogtes. Forstaar De?"

„Fuldstændigt".

„Og det er kedeligt, at vi ikke kan arrestere denne Jødepige. Er det ikke muligt? Jeg mener, Pavlof, er det ikke muligt efter alt, hvad der i de senere Dage har fundet Sted, at hun kan have ytret oprørsk Sprog, og at der kan findes Folk, der vil bevidne det?"

„Visselig, Deres Højhed, hun har udtalt mange farlige Meninger, og der er nok, som vil sværge paa at have hørt det. Men det træffer sig saa, at vi kan spare os Ulejligheden, thi Rygtet siger, at Rachel lider af en farlig Hjærnesygdom, som hun sandsynligvis ikke vil komme sig af".

Alexieff smilede, idet han bemærkede:

„Pavlof er en samvittighedsfuld og dygtig Politiagent, med hvad saa min Søn? Ved han af, hvor Rachel er?"

„Nej, det har jeg ikke hørt noget om".

„Godt. Audiensen er forbi".

Pavlof trak sig tilbage, og saa gav Alexieff sig til at skrive et Brev til Stadens Overborgmester, hvori han fortalte, at han ved Hjælp af sine paalidelige Agenter havde erfaret, at Jøderne ved Hjælp af Stikpenge og paa anden Maade agtede at forsøge paa at faa Aron Aromo fri, der uden Tvivl var i Komplot med Nihilister, som paa den Tid foraarsagede megen Forstyrrelse i Czarens Rige. Det var derfor raadeligt, at der blev gjort Skridt til at indespærre Aromo i Statsfængslet i Schlüsselburg, og maaske vilde hans Højhed, Overborgmesteren, anse det for passende at udstede de dertil fornødne Papirer, saa skulde hans underdanige Tjener, Politidirektøren, drage Omsorg for, at Ordren blev nøje udført.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 41. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 12. Juli 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Kampsang.

Melodi: Nu dages det, Brødre —.

Løft opad dit Hoved og ret paa din Ryg
og slut dig til Frændernes Lejr —,
med Venner i Baghaand, da være du tryg,
vi fører dig fremad til Sejr.
Og vær kun forvisset, vi bli'r ikke træt
i Kampen for Tyendets Ret.

Saa kast da nu af dig kun Jorddrottens Aag
og kræv dit personlige Tarv.
Vi mægter at løfte det blytunge Laag,
som skuler din Fædrende Arv.
Med Skulder mod Skulder, da falder det let,
at kæmpe for Tyendets Ret.

Lad haant kun om Jorddrottens Finter og Spot,
forfølg uforfærdet dit Maal;
thi det er kun Pile, det strejfer dig blot,
men preller mod Rustningens Staal.
Til Urettet kvæles, og alle er mæt,
vi kæmper for Tyendets Ret.

M. L. Madsen.

Hougaard-Affæren!

—o—

Niels Hougaard vurderer min Artikel til 2000 Kr.!

—

Gaardmanden i Hvilsager, Niels Hougaard, som ingen Folk kan faa, er bleven gnaven over min Artikel, „Hævnens Time", i Nr. 37. Og i sin Raseri, dels over at han ingen Folk kan faa og dels over, at jeg har vovet at fortælle denne nøgne Sandhed til vore Tusinder Læsere, har han anlagt Proces mod mig!

Jeg fik forleden Dag hans Stævning forkyndet og deri ser ser jeg Hr. Niels Hougaard vurderer min Artikel meget højt, idet han af Retten forlanger mig dømt til at betale ham

2000 Kroner

i Skadeserstatning samt iøvrigt straffet efter Lovens strængeste Regler, og som Rosinen i Pølseenden forlanger han ogsaa, at jeg skal betale Resten af Gildet: Sagens Omkostninger!

Det var ellers en ordenlig Mundfuld, Hr. Hougaard der har taget. 2000 Kroner i Skadeserstatning, det er ikke Smaapenge for en der daarlig kan skaffe 2000 Øre.

Hvad mon det er, at jeg skal „erstatte" ham for? Jeg har kun nøgteren refereret forskellige Ting, bl. a. det, at han ingen Folk kan faa, fordi Arbejderne er rasende paa ham. Det kan jeg ikke forstaa, jeg skal „erstatte" ham for. Det er jo ikke min Skyld, det staar saa sløjt til med hans Forretning. Jeg har desuden ikke brugt en eneste Injurie (fornærmende Udtryk) mod Manden. Derfor er det ganske klart, at jeg ikke kan blive dømt til at betale de bekendte 2000 Kr. (Hvor mon jeg forøvrigt skulde faa dem fra?).

Det vil være lige saa vanskeligt for Hr. N. at faa mig dømt dertil, som det vil være for ham, at bide Næsen af sig selv eller faa sit Korn bjerget til Høst — og det siger skam ikke saa lidt!

Men det ser ud til, at Niels Hougaard gerne vil lege med mig. Og det kan han gerne faa Lov til. Jeg skal altid være til Tjeneste. Men maaske han først blev ked af Legen. Jeg skal i hver Fald garantere ham, at han ikke skal faa lutter Elskværdighed fra min Side i den kommende Tid!

Men nu maa jeg hellere slutte for denne Gang. Ellers kunde Jorddrotten fra Hvilsager jo gerne „hævne" sig paa mig ved at sætte et 0 til sit Erstatningskrav. Og det var jo ikke tilraadeligt — for hans Skyld, for saa kunde Folk let give sig til at grine endnu højere af ham end de gør i disse Dage.

Jeg vil til Slut ønske min højtærede Modpart, Niels Hougaard fra Hvilsager, til Lykke med sit Arbejde for at faa mig „banket af" for de 2000 eller 20,000 Kr. (hvormeget det nu vil blive!) Jeg er imidlertid bange for at han vil komme til at svede inden han er færdig med dette Arbejde, og det at svede, ved jeg, er mange Storagrarers aller-største Skræk!

Carl Westergaard.

Jonas Lie,

den norske Forfatter, som for kort Tid siden er afgaaet ved Døden i en høj Alder.

Lie er en af Tidens mest læste Digtere. Hans Bøger, særlig „Den fremsynte", „Ulfunger", „Naar Jærntæppet falder", er udkommen i flere Tusinder Eksemplarer og læst Verden over.

Aften.

—o—

Den synkende Sol farver Skyerne i Vest røde. Det er Aften. Der hviler over hele Naturen en Fred saa dyb og stille, kun nu og da afbrudt af Nattens Sanger, den lille Nattergal, der sender sine lokkende Triller ud i Rummet.

Jeg ligger ved Vejen, paa Grøftens Kant, og lader mig kvæge af Sommeraftenens herlige Natur.

Den lune Vind pusler i Græsset ved min Side, mine Tanker faar Udlængsel . . . . jeg drømmer!

Jeg ser Markerne staa for mig fulde af travle, leende og syngende Mennesker, Unge og Gamle, Børn og Voksne ifærd med at meje den gyldne Sæd. Jeg gaar Klyngen igennem, men — ikke et misfornøjet Ansigt, alle er præget af Tilfredshedens glade Udtryk.

Med Forundring ser jeg ud over Markerne — — det vrimler med Mennesker, men — ikke et Hegn jeg opdager. Hvad betyder dette? — Hvis er denne store endeløse Mark? — Hvad hedder den Godsejer, der ejer alt dette, som har disse talløse Skarer af livsglade, muntre og tilfredse Arbejdere til sin Raadighed? . . . . En 17 Aars Knøs ser mig forundret op i Ansigtet . . . . Du taabelige Fremmed, du spørger som om du var vaagnet af en aarelang Søvn. — — Hvis denne Mark er! Det er hans, det er hendes, det er min! . . . . Hvad Godsejeren hedder! Hans Navn er Samfundet; Samfundet er det, som beskæftiger os glade Mennesker. Og Grunden til, at vi alle just er saa tilfredse og muntre, er: at Egoismen er trængt ud af vort Samfund, at alle har Ret til at leve, Ret til at nyde de Glæder og Goder, som Naturens milde Skaber gennem sine rige Frembringelser har givet Naturens ypperste Skabninger, Menneskene i Faddergave, og for det tredie og sidste: hvad de enkelte tjener, bliver hans, fuldt

og helt; ingen andre end ham selv faar Del i Frugterne af hans Arbejde. Derfor er vi glade, vi er lykkelige Mennesker . . . .

Jeg for op af mine Drømmerier . . . . klaprende Træskotrin lød tæt ved mig — det var Lars Husmand, der med den grønne Madkasse paa Ryggen, kom fra Arbejde paa Herregaarden.

Hans Gang var tung, Ryggen var bøjet, den brune, barkede Næve fattede krampagtigt om Haandtaget paa den tunge Egetræskæp, der skulde stive de slappe, trætte Ben af.

Godaften! — Godaften — jeg saa op i hans Ansigt . . . . sløve og trætte var Udtrykkene deri. Dagligt Slid og dagligt Trældom havde sat Ligegyldighedens forbandede Mærke i hver en Mine, der fortrak sig i hans livstrætte Aasyn.

Ak, du, min salige Drøm! Ak, du skønne Sommeraften!

Jeg syntes, jeg væmmedes ved Tilværelsen. Mit skønne Drømmebillede forvandledes til en mørk, beskidt Hule, hvor en Flok huløjede, magre Skabninger, med udtærede, indfaldne Ansigtstræk gik og trællede . . . . jeg syntes, jeg gennem Aftenens „Ro" og „Fred" hørte Forvalterens raa Stemme skære sig med en knugende Disharmoni til Nattergalens henrivende Toner. — — — Jeg rejste mig og gik ind, Aftenens Idyl var forstyrret.

Hvornaar vil de besiddelsesløse dog komme til deres Ret? Hvornaar vil Samfundet dog aabne sin Favn og sige: „Kom alle I, som arbejder og er besværede . . . .!" Hvorfor kan man ikke — med Rette — synge: „Der er et yndigt Land . . . .?"

— — —

I Unge, som fik Kræfterne, brug dem i Frigørelsens Tjeneste! Vær med til at løse Slavens Lænker! Tag din Ret, du unge Svend og unge Pige! Foren Organisationens vældige Magt med din egen og tving Egoisten til at slippe det Voldsherredømme, som han ved Rænker har tilranet sig! Kænd dig stærk og fri — og bliv lykkelig!

Johannes Christiansen.

Kostsystemets Afskaffelse.

—:—

Videre Frigørelse.

—

Skønt det vel ikke ligger for i Øjeblikket. Vi maa først have Lønnen forhøjet, Arbejdstiden indskrænket, Arbejdskontrakter indført osv., maa Maalet dog være Kostsystemets Afskaffelse for Tjenestefolk paa Landet, som det allerede er sket for de fleste Byarbejdere.

Det er ikke nødvendigt, at Tjenestefolk, Landarbejdere og „Slavehusmænd" skal modtage deres Kost og Bolig af Arbejdsgiveren. Deres Forretning kan udføres lige saa godt og bedre af frie Arbejdere, som bo paa Pladsen, men selv lejer sin Bolig og køber sin Mad, hvor det for dem passer sig bedst og billigst. De faar da deres Løn i rede Penge og undgaar at blive paatvungne Varer, som de kanske ikke ønsker. De bliver derved mere uafhængige i deres personlige og huslige Vilkaar og mere fri for Trykket af det i vor Tid mere og mere følelige Husbondsvælde.

Den svenske Biskop Agardh kalder det i Sverrig raadende System med at lønne Landarbejdere og Tyende delvis med Naturalydelse og Huslejlighed for „det jordfaste Slaveri eller Livegenskab".

Maaske det ikke godt kan gennemføres paa enkelte Udflyttergaarde, især for Middagsmadens Vedkommende, men Afskaffelsen af Kostsystemet paa de øvrige Pladser vil blive bestemmende for disse ogsaa, saa de bliver nødt til at byde samme gode Forhold.

En Del kan bo hjemme hos Forældre og Familie. For Resten vil Pensionat- eller Hotelsystemet mere og mere blive Fremtidens Husholdning.

Paa en Kongres af Tjenestepiger i Holland i Aaret 1905 udtalte Flertallet af Kongresdeltagerne sig i en Resoletion for kun at tage Plads som Dagtjenerinder med selvvalgt Bolig.

En saadan Beslutning betyder intet mindre end Tyendets Forvandling fra et underkuet Væsen til en fri og selvstændig Arbejder.

Først dermed er Tyendets fuldstændige Emanapation som Tyende opnaaet.

Dette er kun et Skridt paa Vejen. Vi maa kæmpe videre for Frigørelsen som Arbejdere ligesom andre Arbejdere. Maalet maa være al Udbytnings fuldstændige Afskaffelse.

I den Anledning vil jeg minde om følgende Udtalelse af den bekendte Franciskanermunk John Ball, der optraadte i England fra Aar 1360, saa kan enhver anvende den som han vil:

„Gode Folk, det vil aldrig blive godt i England, saalænge Jorden ikke er Fælleseje og saalænge der er Trælle og Herremænd. Med hvilken Ret er de, som vi kalder Herrer, større Folk end vi? Af hvilken Grund har de fortjent deres Stilling? Hvorfor holder de os i Trældom? Hvis vi alle stammer fra den samme Fader og Moder: Adam og Eva, hvorledes kan de da sige eller vise, at de er bedre end os? Er det ikke os, der ved vort Arbejde frembringer, hvad de i deres Stolthed bortødsler? . . . De har Vin at drikke, de har Frihed og fine Boliger. Vi har Lidelser og arbejder under Regn og Storm og paa aaben Mark. Dog er det af os og vort Arbejde, at hine Mænd lever".

Det var ham der skrev den bekendte Sætning:

„Da Adam pløjed og Eva spand,
hvem var da vel en Adelmand".

„Gennem disse Toner klang for første Gang Menneskerettighedernes Opmarsch ud over England".

Anvendt paa vor Tid herhjemme vil det hedde:

„Gode Folk, det bliver aldrig godt i Danmark osv." og i Stedet for Trælle maa for Landbrugets Vedkommende sættes Tyende, Landarbejdere og Husmænd, og for Herrer maa sættes store Gaardmænd, Herremænd og Storkapitalister. Altsaa Udbyttere og Udbyttede nu som den Gang.

Niels Mortensen.

Fra Slagmarken.

—:—

En „vittig" Agrar.

I Fangel paa Fyn bor en Gaardmand, hvis Navn er Niels P. Andersen, som for sine mindre gode Gerningers Skyld bør have sit Navn frem for Offentligheden i vort Blad.

Som saa mange andre er han altid gnaven og rask til at skælde ud.

For en Tid siden rejste han ud. Før han stak af, forbød han sin Pige at gaa udenfor Gaarden og desuden maatte hun heller ikke modtage noget Besøg af andre. Manden var borte i hele 2 Dage. Man skulde ikke tro, at en klog Mand kunde finde paa noget saadant!

En af hans Karle havde stillet en Bænk an uden for Porten, hvorpaa Folkene sad om Aftenen. Det kunde han heller ikke taale. Han rev den ned.

Idet hele er det en nydelig Mand at tjene hos! **C. H.**

En Samtale.

En meget aabentalende Agrar, er J. L., Uggeløse ved Kalundborg. Jeg stod og talte med vor Malkekone om, at jeg havde været til en stor socialistisk Fest i Sorø forleden. I det samme kommer nævnte Herre og udbryder: Naa, saa Du er Socialist! Ja, svarede jeg, man kan jo heller ikke lære andet i disse Tider. Saa svarede han: Det er vel saa af dette „Tyendeblad", som du pranger med. Alle dem, som skriver i dette, skulde hænges. Det er det bare Løgn, de skriver, der er ingen Steder, de har det saa daarligt, som det skraaler om! Jo, svarede jeg, det er kun en meget lille Brøkdel af al den Uret og Elendighed, der staar nævnt i vort Blad! Saa daskede han af.

Jeg tænkte ogsaa: du er en fin Herre, du, sige lige ud, at dem, som skriver i vort Blad, skal hænges, det tror jeg knap, han slipper afsted med.

Nej, de gode Agrarer kan tro hvad de vil; men blot vi staar sammen, saa vil snart vor Dag komme.

Ingvar Petersen,
Tjenestekarl.

Fra Bornholm!

Paa Bornholm er Agrarerne nok heller ikke Engle allesammen.

En Tjenestekarl her paa Egnen har haft en Plads derovre, hvor de nærmeet levede af selvdøde Kreaturer og raadne Sild. Døde et Kreatur, kunde det da aldrig gaa at grave det ned, og Hundene turde de vel ikke give det, og saa var der jo kun Folkene og Svinene tilbage.

Naar Sildene (saltede) kom paa Bordet, faldt Kødet fra Benene, saa snart de rørte ved dem.

Velbekom! **Adolf Skouboe.**

Fra Svendstrup!

En Mand fra Svendstrup har fornylig gjort sig bemærket ved at prygle sin Tjenestedreng, saa denne havde Buler i Mængde. Drengen løb hjem, med Faderen førte ham tilbage i Pladsen, og Sagen blev ordnet i Mindelighed. Hr. Pryglekandidaten skulde vist give Drengen et Par Kroner, og saa beholde ham til næste Gang han fik i Sinde at bruge Næverne.

Samme Mand har før pryglet sin Pige, saa han er maaske udlært Pryglekunstner!

Adolf Skouboe.

Storbondekultur i Hjallese!

Hjallese By har ellers været en meget fredelig By, men nu begynder vist Bønderne at skabe sig. Saaledes kom en Dag en Gaardejer H. Davidsen hen i sin Naboes Mark og spurgte Karlene efter om de kendte ham, og viste hvem han var, og da Karlene er født i Byen, kendte de nok den Stor-Agrar. Han er temmelig haard ved sine Tjenestedrenge! For det første maa de, efter at have arbejdet den lange Dag i Roemarken, hen for at malke, naar Karlene holder Fyraften, dernæst maa de „ruppe" sig med at flytte, som Agraren udtrykker sig; saaledes var det for nogen Tid siden, at de ikke „ruppede" tilstrækkelig, gav Agrarens Søn Drengen saadan en

paa Øret, at det sad i det blodige Kød i hele 14 Dage efter.

Om Vinteren, selv i den haardeste Kulde, generer han sig ikke ved at trække Drengen ud af Sengen og smide ham ud i Porten, hvorpaa han kan faa Klæderne i Nakken, og det er vist næppe sundt, at staa paa en Alen Is og Sne i bar Figur og trække i Klæderne.

Der kan enhver selv se og dømme, hvorledes Bonden er nu til Dags. Men jeg vil blot henlede Tjenestefolks Opmærksomhed paa den Herre. Og ønskeligt var det tillige, om han ingen Folk kunne faa for Fremtiden.

Jørgen M. Hansen,
Hjallese.

Bondekultur.

En Gaardmand i Sejlstrup pr. Skørping, der er noksom bekendt for sin Brutalitet og Hensynsløshed over for sine Tjenestefolk, er kommen til det Resultat, at disse kun har 5 Timers Arbejde om Dagen, idet han gaar ud fra, at de driver Resten af Tiden.

Nu i Roerlugningstiden mener han, at det meste af Tiden gaar med at „staa ret" ved Hakken.

Naar denne Mand skal have nye Tjenestefolk, maa han ofte flere Mil omkring, da der er ingen, der vil være hos ham eller arbejde for ham, der i Egnen.

De Karle han fæster til November, plejer i Reglen ikke at holde det ud hos ham mere end en Maanedstid eller to, saa maa han atter ud paa Ture efter nye Folk. I heldigste Tilfælde plejer han gerne at have henved en Snes Karle om Aaret. For et Par Aar siden gjorde han sig yderligere berømt ved at bryde ind hos sin Karl ved Nattetid og overfalde ham, mens han laa og sov i Kammeret.

Karlen vaagnede ved at Husbonden stod og bearbejdede hans Hjerneskal ganske eftertrykkeligt med en Plovnøgle. Herfor maatte „Englen" jo naturligvis bøde klækkeligt med klingende Mønt.

Det er af den Slags Personer, som jeg paa det bestemteste vil advare enhver hæderlig Karl og Pige mod at tage Tjeneste hos.

Carl Christensen,
Landarbejder.

Pressen!

Pressen er Kulturens store Svinghjul —

Vil Du være med til at arbejde i Oplysningens Tjeneste —

Vil Du være med til at løfte Tyende- og Landarbejderklassen og skaffe den sin Ret —

Vil Du være med til at bringe Lys og Hygge ind i de Tusinde Smaakaarshjem —

Vil Du i det hele være med til at gavne Dig selv, Din Klasse, og den kommende Slægt, saa maa Du

agitere for Tyendebladet!

Den 6. Stormagt.

—:—

Som Skoledreng lærte jeg, at der var 5 Stormagter, nemlig: England, Tyskland, Frankrig, Rusland og Østerrig; men i Løbet af de 27 Aar, som nu er henrunden siden min Konfirmation, har jeg lært, at der findes en 6. Stormagt, som ganske vist ikke er angivet paa Landkortet eller nævnt i Geografien, men som desuagtet er en Faktor, der maa regnes med, og Navnet paa denne Stormagt er: Pressen.

En hvilken som helst Bevægelse maa sygne hen, hvis den ikke har en Presse, hvorigennem dens Ideer kan spredes ud over hele Landet. Et Parti uden Presse er som en Soldat uden Vaaben, ude af Stand til at rette et Angreb mod Modstanderne, og ude af Stand til at forsvare sig mod Angreb.

Stifterne og Lederne af Tyendebevægelsen har ogsaa været paa det rene med, at den Bevægelse, hvorpaa de ofrede deres Evner, maatte have en Presse, hvis man skulde naa frem til Maalet: Tyendets Ligestilling med andre Klasser, og som Følge af Bevidstheden om Pressens Nødvendighed, begyndte „Tyendebladet" for 9 Maaneder siden at udkomme.

Maaske højresindene Godsejerne og venstresindede Gaardmænd trak overlegent paa Skuldrene, da de hørte Tale om, at Tyendeforbundet vilde udgive et Blad, som skulde redigeres af en Tjenestekarl; men i de 9 Maaneder, Bladet har udgaaet, er det gaaet saa stærkt frem og er blevet saa fortrinligt redigeret, at Modstandernes overlegne Skuldertræk er bleven Afløst af en arrig Stampen i Jorden, fordi en forhenværende Tjenestekarl tør vove at skrive, som Carl Westergaard skriver i „Tyendebladet", thi nægtes kan det ikke, at han slaar haardt og rammer godt. Derfor harmes Modstanderne og derfor kan ethvert Tyende være stolt af dette Blad, som deres Forbund udgiver, og som saa skarp og rammende kæmper for deres Sag.

Vi, som staar udenfor Tyendeklassen, men som tilhører et politisk Parti, der kræver lige Ret for alle, vi kan ikke andet end sympatisere med „Tyendebladet" og glæde os over dets Fremgang, thi vi betragter Tyendeforbundet som en Afdeling i den stadig voksende Hær af oplyste og selvbevidste Arbejdere, som samles under den røde Fane.

Tyendet har begyndt at marchere frem i Takt; men husk paa, at I støtter eders Blad ved at abonnere derpaa, thi det nytter ikke, at I har et godt Blad og en dygtig Redaktør, hvis I af Ligegyldighed undlader at abonnere paa Bladet. Det er eders Pligt at støtte dette Blad, som kæmper for at hæve eder op fra den undertryke, tildels retsløse Stilling, I indtager i Samfundet.

I har en Presse, og Pressen er den 6 Stormagt, men jo flere Abonnenter eders Presse faar, desto større bliver dens Magt. Derfor, støt „Tyendebladet" ved at abonnere paa det.

Jeppe Søndergaard,
Pistrup St.

Om Erobringen
af
Foredragsforeningerne.

—:—

(Sluttet).

Opfordringen henvender sig for den Sags Skyld ikke blot til Husmændene, men til alle de ny Kræfter i Tiden.

Imidlertid er min Artikel bleven paaklæbet en Slags Censurnotik, en „Bremser", der er underskrevet af Hr. R. Chr. Jørgensen. Hans Betragtninger, der er enten overflødige, uvedkommende eller urigtige, indeholder følgende Sætning, der aabenbarer, hvad der ligger ham paa Hjerte: Hvis Højskolerne og Husmandsbevægelsen skulde komme i et skævt eller fjendtligt Forhold til hinanden, maatte det anses for meget uheldigt.

Hr. Jørgensen er Højskolemand i god gængse Forstand, og det er hæderligt.

Men det er uheldigt, allenstund han har Adgang til øve Censur i „Husmanden".

Jeg skrev til Bladet — og jeg gentager det — og giver mine Ord Adresse videre ud: Altid er der Folk indenfor det ny, der ikke kan blive Aanden i det gamle kvit.

Nu staar vi — skrev jeg til „Husmanden"s Red. — og taler om, at Husmændene skal være rig for at komme ind i under den konservativt tænkende Højskoles Indflydelse og Værgemaal. Og saa faar vi over Næbet af frisindede Folk mellem os for vor Mangel for Respekt for, hvad Højskolen har været en Gang.

Det kan man rolig overlade til Højskolen selv at værne om sin Bedømmelse, det har den tusind Tunger til, og den har aldrig lidt af Beskedenhed.

Jeg tror, man har betydeligt overvurderet Højskolens Betydning som social Kulturfaktor, men det kan der disputeres om. Hvad der er uomtvisteligt er, at hvor dens Indflydelse nu spores, er ringe Trivselskaar for det unge i Tiden.

Husmændenes nævnte Tillidsmand, hvis Opgave det altsaa er at indskærpe os, hvilke store og gode Gærninger Højskolen i sit Livsens Dage har udvist, slumper dog til at fremsætte en Paastand, hvor han direkte trækker fremtidige Vekster paa Højskolen, og forlanger dem akcepteret hos os. Denne Paastand vil interessere paa dette Sted.

Han skriver: Der er endnu foruden Husmændene flere Lag af Landbefolkninger at bære op til Lyset og Solen, og til dette Arbejde har Højskolerne hidtil været trofaste Hjælpere.

Op til Solen — det er en lang lyrisk Vej, og for dem, der holder af at leve paa Grænsen af Himmel og Jord, kan der være Løftelse at hente paa Højskolen nu som før, det maa indrømmes.

Men vil de i bedste gamle Forstand endnu tjenende Folk have friere Livsvilkaar, højere Pris for deres Dagværk, borgelig og politisk Indflydelse i Landet, overhovedet større Plads i Tilværelsen og større Glæde ved den, saa skal de ikke forlade sig paa den Hjælp, Højskolen har ydet dem eller vil yde dem.

Efter min Overbevisning skal man lade Højskolen staa, hvor den staar, medens den aflives og ældes, og tage Foredragsforeningerne fra den, for at de kan komme til at gøre deres unge Dytte i Verden.

Jeg tror paa, Fremtidens forenede Foredragsforeninger vil blive Fremtidens Højskoleform.

Derfor gentager jeg nu Opfordringen og retter den til alle Frisindets Folk:

Tag Styret i Foredragsforeningerne!

Carl E. Dangaard.

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor i Aarhus. Alle Kvartalets Numre faaes til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre. Selv om Sommeren bør enhver læse det!

Et Brev.

—:—

Kære Husbond!

Du har mange graa Haar i Hovedet, Gamle! Nogle af dem har dine Tjenestefolk skaffet Dig. Nu skal Du bare høre: Jeg har fundet ud af, hvordan Du skal slippe for saadan noget i Fremtiden. Du skal have en Kontrakt med dine Folk! — Tit har det gjort mig ondt at se Dig anden eller tredie Gang komme farende hen over Gaarden i Underbukser og Træsko, naar den Slubbert til Karl ikke vilde staa op. Det behøver Du ikke mere. I Kontrakten skriver Du bare: Arbejdstiden er fra Kl. . . Morgen til Kl. . . Aften. Møder han saa ikke til Tiden, kan Du jo trække fra af hans Løn efter samme Skala, som Du betaler efter for Overarbejde. Saa skal han nok møde til Tiden, kan Du stole paa! — Og sikken et Spektakkel, der var forleden Aar, da Røgteren var rendt og Andenkarlen blev ked af at passe Køer! Herrejemani, hvor Du skabte Dig! Saadant forebygger Kontrakten ogsaa. Du skriver bare en lille Bemærkning om, hvordan det skal være med Lønnen, naar Karlen skal gøre andet Arbejde, end det, han er fæstet for. — Hvis I saa ogsaa kan blive enige om, hvordan Kosten og Kammeret skal være, vil Du aldrig (mere) komme paa den sorte Liste eller blive nævnt i det fæle „Tyendeblad". Kort sagt: Du faar Fred i Huset, og vil altid se glade Ansigter omkring Dig. Dine Tjenestefolk vil kappes om at forsøde Din Alderdom og lette Dig Vandringen i denne Jammerdal. — Skriv snart til mig, Du skal snart igen høre fra Din

tro og hengiven
Tjenestekarl Ole Peter.

Agitation for Bladet.

—:—

Til Bladets Venner!

Jeg bliver nødt til endnu en Gang at rette en kraftig Opfordring til alle Bladets Venner om at agitere en Smule for Bladets Udbredelse.

Det er en absolut Nødvendighed, at Bladet faar nogle flere Holdere og et Par Annoncer til, hvis det skal lykkes os at klare alle de mange vanskelige økonomiske Skær. Vi maa alle, som holder af Bladet, sætte alt ind paa at støtte det for at bevare det i levende Live! Uden Bladet er vor Bevægelse næsten ødelagt, derfor maa vi en kort Tid alle som en samle vore Kræfter for at underbygge det bedre økonomisk, saaledes, at det kan klare alle Skær.

Der skal hver Uge skaffes 100 Kr., for at det kan gaa. Det er ikke Smaapenge for os, men det kan dog naaes, naar vi skaffer det en Smule større Udbredelse og nogle faa Annoncer.

Sagen er, at Sommeren er en sløj Tid for Blade. De gaar sjælden fremad — ofte tilbage i denne Aarstid. Dertil kommer, at det er vanskeligt at skaffe Annoncer, som betales.

Det skal siges som det er: Vort Blads Stilling er for Tiden, trods det, at det aldrig har haft Fremgang, meget sløjt. Sagen er, at Udgifterne jo efter vore Forhold er meget store og vi har jo aldrig haft nogen Driftskapital at tage af i sløje Tider. Derfor maa vi stadig alle som en lægge os i Selen for at klare de daglige Udgifter.

Alt kan imidlertid klares, naar blot alle vore Afd. vil gøre Alvor af at skaffe os ca. 10 nye Holdere hver, samt nogle smaa Annoncer. Og vil de enkelte Holdere saa samtidig skaffe os en eller to nye Holdere, samt en lille Annonce hist og her, saa er hele Sagen klaret og Bladets Fremtid garanteret. Og det maa og skal gøres. Bladet er for os en absolut Livsbetingelse!

Det er ikke haabløs at klare dette Sommerkvartals Vanskeligheder. Naar Afd., som sagt, skaffer os ca. 10 nye Holdere samt Annoncer for 10 Kr., og de enkelte Holdere ligeledes gør det, der de forskellige Steder kan gøres i Retning af at skaffe Abonnenter og Annoncer, saa er Sejren vunden!

Til Oktober Kvartal vil der ogsaa være stærk Afgang. Til den Tid vil der let kan tegnes ca. 1000 nye Holdere og da vil vi ogsaa let kan skaffe flere betalte Annoncer.

Jeg haaber, at alle Bladets Venner vil forstaa Sagens Alvor og hjælpe til det bedste de kan, for at klare Situationen. Ellers maa vi i næste Uge lade tegne nogle flere Aktier. Men det skulde helst undgaaes, og det kan det, naar blot vi hjælpes ad saa godt vi kan.

Derfor, Kammerater! Til Arbejde alle Mand! Med kammeratlig Hilsen,

Carl Westergaard.

Annoncer til Bladet!

Vore Afd. og Repræsentanter bedes efter bedste Evner forsøge at skaffe Bladet nogle smaa Annoncer fra de forskellige Byer.

Ligeledes bedes Afd. annoncere saa meget som de nogenlunde har Raad til, det vil støtte Bladet meget!

For at alle Skær kan klares, maa vi have en Annonceindtægt maa mindst 25 Kr. om Ugen. Naar alle Afd. hjælper lidt til, kan det ogsaa let naaes!

Vore Agitatorer.

—o—

Foredragsholdere:

Hjalmar Ejsing, Seest, Kolding.
Carl Westergaard, Aarhus.
A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.
Laurits A. Jensen, Svejstrup, Skougaard, Alken
Typograf Harald Jensen, Brønderlev.
Lars F. Andersen, Sygehuset, Skive.
P. Fuhlendorff, Sabro, Mundelstrup.
Ahlman Hansen, Rue Hed, Søndersø, Odense.
P. Stegenborg, Kærehave, Ringsted.
Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København Ø.
Chr. Christensen, Gothersgade 41², Købhvn.
Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.
Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. S. København N.
Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.
Fru Elna Bjarnholt, Clermongade 27, Roskilde.

Oplæsere:

A. P. Bjarnholt, Clermongade 27, Roskilde.
A. Andersen, Afholdshjemmet, Hinnerup.
H. P. Hansen, Fangel, Fyn.

Disse Agitatorer er villige til at holde Foredrag i Afd. eller hvor en saadan ønskes oprettet. Honoraret er meget lille. De fleste af dem ønsker kun Rejseudgifterne dækkede. Hvis der er flere, som er villige til at tage ud som Talere, bedes de meddele os det.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Faneindvielse i Brønderslev.

—:—

Vor Afd. i Brønderslev har nu naaet at faa sig et stort og flot Banner — det første indenfor vor Bevægelse. Det har kostet 125 Kr., og Beløbet er rejst ved frivillige Bidrag blandt Afd. Medlemmer. Det er et flot Resultat. Det viser, at der er Livskraft i den Afd.

Den Sejr skyldes dog først og fremmest den gamle Formand J. C. Olsens Energi. Tidlig og sildig har han arbejdet for at naa dette Maal.

Nu har han naaet Maalet og vundet den Sejr.

Vi ønsker ham og Afd. til Lykke!

Banneret blev indviet ved en Fest i Lørdags. Carl Westergaard var deroppe og holdt Festtalen.

Banneret er rødt og som Symbol en opgaaende Sol. Følgende Indskrift: For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed.

Efter Mødet samledes Deltagerne om en Kop Kaffe. Der var udmærket Stemning for Sagen.

I Søndags blev det nye Banner brugt for første Gang ved det store Arbejderstævne i Frederikshavn. Det henledte overalt Opmærksomheden paa sig fra de Tusinder Deltagere.

Til Lykke med Arbejdet og til Lykke med Banneret. Stadig fremad til nye Sejre!

Skærsommer.

—:—

Hvor tit og ofte er Du ikke blevet lovsunget — Du danske Skærsommer med dine bugnende Marker, det duftende Hø, — Lærkesang og gumlende Køer; hvormange Tusinder inde fra Byerne drager ikke ud og drukner sig i din Skønhed, og hvormange flere maa ikke af pekuniære Hensyn nægte sig den Glæde, at drage ud i din lokkende Pragt.

Og det kan ikke nægtes — Du er dejlig — dejlig som en nysmoden Jomfru. Solen er dit søde Smil, Bælt og Sund dine klare Øjne, Skovens brusende Løv dit fyldige Haar, grønklædte Bakker og Skraaninger din svulmende Barm og dine runde Hofter; Vinden, der træder den bølgende Sæd og de nikkende Blomster, er din lette grotisse Gang og af din Mund — den frie, friske blaanende Luft — toner Dagen lang en Hymne til Ære for Skærsommer.

Og Solen skinner paa høje og lave, og det regner paa retfærdige og uretfærdige, saa vi maatte jo alle være glade og tilfredse i Sommertiden — alle vi, der lever derude, hvor Sommeren mærkes varmest og inderligst, vi maatte jo synge som Fuglene, klukle som Smaabølger ved Stranden og sladre muntert som den lille Bæk, der lystigt hopper afsted over Sandbund og Stene.

Men det er anderledes, thi imens alle Dyre-, Fugle- og Fiskearter glæder sig og lever ud — fuldt ud i denne den modne Naturs Skønhed, plukkende Glædens Roser, før de forgaar, vel vidende, at Sommeren er kun kort, og at den bliver kortere for hver Dag der gaar, er Menneskene derude dels saa optagne af andre Tanker, dels saa bebyrdede med Arbejde, at de ikke evner at føle Forskel paa Vinter og Sommer, thi det er saa, at Menneskene, trods det, at Kulturen er gaaet frem med Kæmpe-

skridt, trods det, at Civilisationen breder sig daglig over nye Egne, til barbariske Folkeslag og paa nye Gebeter, er delte som i den fjerneste Hedenold i tvende Klasser. — Romerne kaldte sine Klasser „Patricierne“ og „Plebejerne“ og igennem Tiderne har Benævnelserne været forskelligt. Vi har paa dansk saadanne i „Herre og Slave“, „Frie og ufrie Mænd“, „Ædelbaaren og ufrels“, „Herremænd og Bønder“, „Arbejdsgiver og Arbejder“ og endelig Nutidens betegnende: „Den besiddende og den arbejdende Klasse“.

Hvad er da saa hele vor Kultur, al vor Kristendom og den Civilisation, som vi hovmodig paaberaaber os, værd, naar den ikke igennem Aartusinder har formaaet at slette den Grænse, der lægger Had imellem Menneskene, der trykker dem Vaaben i Haand og bitre Ord i Munden, der forhindrer dem i at nyde en Glæde ubesmittet, der saar Mistro og Misundelse med aaben Haand, ja, forbyder dem at dele alle andre levende Væseners uskyldige, umiddelbare og naturlige Glæde over Skærsommerens svulmende Dejlighed.

Men er der da ikke Poesi i selve Arbejdet, og er der ikke sunget saa smuk: „— hør Leernes Klang — hør de Høstfolk, hvor juble de glade —?“ Jo, ganske vist er det sunget, men enten er den Tid forbi, eller ogsaa maa vedkommende Poet aldrig selv været med i Arbejdet derude. — Leernes Klang kan jo være saare lystelige for den, der ikke selv skal have fat i Stagen og hugge Lejesæd af, thi det er næsten det eneste, Leen bruges til nu, Resten besørges af snurrende og klaprende Maskiner med et Par skumsvedte Heste for og en olieindsmuret opkogt Kusk, og dette er aldeles Poesiforladt; og jeg har endnu aldrig, skønt jeg dog nu har tilbragt otte Somre paa Landet, hørt Høstfolkene „juble saa glade“, nej — deres eneste Lyde, der kommer over deres Læber, er Suk og Stønnen under Arbejdets Byrde.

Nu er det Høhøst — Aarets varmeste og strengeste Tid, og Maskinen har klippet det lange Hunde- og Rajgræs og den svulmende Kløver. Saa vendes der Skaar, Hesteriven lægger den duftende Masse i „Strenge“ eller „Rumper“, og saa kommer Menneskene med Tyver og River for at sætte Høet i Stak. — Staar man paa Landevejen og ser ud over en saadan Arbejdets Mark, kan det hele Sceneri jo nok tage sig rigtig malerisk ud, og man er færdig at misunde de lykkelige Mennesker, der kunde arbejde derude i den dejlige Natur. — Se, hvor lystig det gaar — den ene Stak bliver færdig efter den anden og bestandig fremad til andre urørte Strækninger, men kommer man selv derind som et Led i den Kæde, der drager over Marken, faar man andet at føle. — Den rappe Gang og det hurtige Arbejde er kun en Følge af Poesi.

Yderst tilhøjre gaar Forkarlen med sin Hjælper; han skal gaa foran — maa ikke blive tilbage, og saa maser han paa, saa det knager i Ryggen og virker i Fødderne, andet Hold vil ikke lade sig sige noget af første, det kiler paa, som stod Saligheden paa Spil, tredie Hold kommer en Smule foran, og det ansporer kun de to første til fornyede Anstrengelser, fjerde, femte og sjette Hold klør paa med rasende Iver, ingen vil være bagefter, og Arbejdet glider saa let over Marken, mens Forvalteren smilende tænker: „Dumme, dumme Fæhoveder“.

Alligevel tjener det vore Landarbejdere til Hæder, at der er denne Æresfølelse tilstede, den vil være en god Hjørnesten i Muren paa den Bygning, det nu er ifærd med at opføre.

Ja, Sommeren er vidunderlig dejlig, og om det var for os selv, vi arbejdede, paa vor egen lille Lod, hvor vi strøg vore Le og vor kære, lille Hustru brugte sin Rive, da kunde Poesien jo nok gro op derude, da fik vi vel Tid at rette Ryggen imellem, at se os om og at lytte til Fuglenes Sange, og naar vi om Kvælden gik Arm i Arm til vort lille Hjem, følte vi os vel lykkeligere og glade som Koen, der fik nyt Tøjreslag, som Fuglen i Luften og Fisken i Vandet og som Markens og Skovens vilde Dyr — glade og tilfredse i Skærsommer.

Og den Tid vil vi da stræbe at bringe os nærmere paa Livet.

Bertram Eggers.

Vor Bevægelse.

—:—

— Alle Afd. og alle vore Medlemmer og Læsere bør anse det for en absolut Pligt at skaffe Bladet nogle flere Holdere samt nogle Annoncer fra de forskellige Byer! Det er en absolut Nødvendighed, hvis Bladet skal hjælpes over alle økonomiske Vanskeligheder.

Enhver, der vil være med til at garantere Bladets Fremtid, maa gøre det!

Derfor: Til Arbejdet, Kammerater!

Formanden.

— Al den Skyld til Bladet og Forbundet bedes indbetalt i denne Uge. Der skal bruges mange Penge for at klare alle de Udgifter, Bladets Udgivelse er forbundet med.

— Efter et Møde i Mandags i Borum ved Aarhus, blev der oprettet en Afd. med M. Kragh som Formand og N. P. Garmsen som Kasserer.

— Taastrup Tyendeforening afholdt et Agitationsmøde i Sengeløse Lørdag den 3. Juli med Chr. Christensen, Glostrup, som Taler. Der var ikke mødt ret mange, men blandt de mødte var der stærk Stemning for Bevægelsen, saa vi faar nok snart en Afdeling derude. **Emil Christensen.**

— Svejstrup Tyendeforenings Agitationsmøde i Siim forløb overmaade godt, over et halvt Hundrede Mennesker havde forsamlet sig og paahørte med stor Interesse Laurits Jensens Foredrag.

Efter Mødets Slutning indmeldte en stor Part af de tilstedeværende Tjenestefolk og Arbejdere sig i Foreningen.

Der var god Stemning for vor Sag.

x.

— I Sønder Højrup blev der afholdt et Møde den 2. Juli, hvor der blev oprettet en god Afd. Ahlman Hansen var Taler. Der er god Stemning for Sagen. Vi venter at faa et Møde i nær Fremtid.

Niels Rasmussen, Præstegaarden.

— Tirsdag Aften blev der i True (ved Aarhus), oprettet en ny Afd. Carl Westergaard talte. 30 Medl. indmeldte sig straks.

Til Formand er valgt Axel Gregersen, Brabrand, til Kasserer Knud Rasmussen, Brabrand.

— Ligeledes er der oprettet en ny Afd. i Revninge paa Fyn. H. Hansen-Malt er Formand. Ahlman Hansen talte.

— Tyendeforeningen for Amager afholdt i Lørdags Aftes et meget interessant Møde i Cafe „Højskolen“ ved Tømmerup Station, hvor Chr. Christensen, København, holdt Foredrag om „Tyendets Stilling til Religion“. I den efterfølgende Diskussion, hvor flere af Tyendeforeningens Medlemmer deltog, viste det sig, at Tyendet var imod den autoritære Religion samt Præsternes Magt over Befolkningen. **H. P. H.**

— I Fly ved Skive holdt vor Afd. i Vridsted Møde den 3. ds. med Formanden, Axel Nielsen, som Taler. Der var god Stemning for Sagen. Afd. fik 10 nye Medlemmer.

Uge-Kronik.

—:—

Husmændene paa Øerne

har i disse Dage holdt Kongres i København.

De har drøftet mange forskellige Spørgsmaal, men ingen af særlig Interesse for os.

Mærkelig nok er der ikke talt et Ord om Tyende- og Landarbejderorganisationen. Maaske anser Lederne af denne Hus- og Boelsmandsbevægelse os som en Konkurrent.

Vi synes f. Eks. ogsaa at de af ren Høflighedshensyn burde have indbudt en Repræsentant fra vort Forbund til denne Kongres. Det har de ikke gjort, skønt vi ikke glemte dem, da vi indbød til vor Kongres. Men vi ved jo, at Husmandsforeningerne tildels kommanderes af en Del Halvgaardmænd og Gaardmandsvenner, f. Eks. Degne. Og det er da forstaaeligt nok, at de helst vil være fri for vort Selskab.

Men saa bør de ogsaa for en Anstændigheds Skyld tale noget sagtere om deres store Radikalisme og Tyendevenlighed. Det smager for varmmeldt.

Niels Rasmussen,

Aborre ved Assens, har ene skaffet Bladet 6 nye Holdere.

Det var godt gjort!

Et lignende Antal nye Holdere har N. Chr. Nielsen (Terslev Afd.s Form.), Kr. Kristiansen, Tømmerup v. Kalundborg og Hansen-Malt, Kevninge, skaffet.

Det vilde være ønskeligt om mange vilde følge deres Eksempel.

Det vilde hjælpe Bladet over alle økonomiske Vanskeligheder og derved befri os for mange kedelige Bryderier!

Kamp til det yderste!

Den store Landarbejderstrejke i Nord-Italien fortsættes fremdeles.

Arbejderne har besluttet at sætte alt ind paa at føre Kampen igennem.

Understøttelse til Højskoleophold.

Rigsdagen har bevilget et Beløb til Understøttelse af trængende Elever ved endnu ikke anerkendte Højskoler, og at der saaledes allerede nu kan søges Understøttelse, bl. a. til Vejlby Højskole.

Vi gør opmærksom herpaa fordi vi antager, at en Del af vore Læsere, som i Vinter vil paa Højskole, formodentlig har tænkt paa at gaa til Vejlby Højskole. (Se Annoncen).

Sommerteatret i Aarhus

har i denne Uge spillet to udmærkede Stykker. Det første, „Sypiger“, af A. C. Mener. Det andet, „Bellmann og Wessel“, af Hermand Petersen.

I denne Uge opføres „I Galehuset“, „Studeprangeren (Folkekomedie) og „Bellmanog Wessel“.

De københavnske Tjenestepigeforeninger

har i disse Dage holdt Kongres i Fredericia.

Efter Kongressen blev der afholdt et stort offentligt Møde, hvor Frøknerne K. Mikkelsen, C. Christiansen og Formanden, M. Christensen, talte.

Forenings-Meddelelser.

— Møde i Gjested Lørdag den 11., Kl. 8½. Hjalmar Ejsing taler. Mød alle! Form.

— Husk de 3 Tyendestævner henholdsvis i Skanderborg, Roskilde og Odense. De 2 første Steder den 12. ds., Kl 3. og det sidste den 19. ds., Kl. 3. (Se Annoncerne).

Møder paa Langeland:

— Lindelse Forsamlingshus, Lørdag den 11. ds., Kl. 8.

— Snøde Gæstgiveri Søndag den 12 ds., Kl. 4.

— Tryggelev Mandag den 13., Kl. 8. Redaktør Carl Westergaard taler.

— Afd. i Bendstrup, Ommestrup og Følle holder Udflugt paa Søndag. Nærmere hos Afd. Formænd.

Korrespondance.

Til H. P. paa Fyn! Du spørger om, hvorfor Bladet kom saa sent i sidste Uge.

— Det skal vi saamænd sige dig: Det var paa Grund af forskellige økonomiske Vanskeligheder!

Til Peter J.! Jo, enhver, der har Lyst dertil, kan godt endnu tegne sig for Aktier i Bladet. For hver Aktie paa 5 Kr., kan der som bekendt faaes et Frieksemplar af Bladet i 2 Aar!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Kredsfane!

Medlemmerne i de fynske Tyendeforeninger og andre, som har Sympati for Tanken om en

Kredsfane

og som kunde være med til at ofre et Bidrag dertil, bedes indsende Navn, Adresse og Bidrag Undertegnede.

Afdelingsformændene modtager ogsaa Bidrag.

Ahlman Hansen,
Kredsformand,
Rue Hed pr. Søndersø,
Odense.

Pladser.

Se her!

Pladsen under **Billet mrkt. x** er besat!

2 dygtige Tjenestepiger

kan straks faa Plads paa Hotel „Phønix", Vestergade, Aarhus. Høj Løn gives.

J. Post.

2 Strygejomfruer og 1 Vaskepige

kan straks antages i Vaskeriet, Guldsmedgade 21, Aarhus. Høj Løn. **L. Andersen.**

Agitér for „Tyendebladet"!

En yngre Karl,

task og dygtig i Arbejdet, kan til 1. November faa en god og lærerig Plads i Østjylland. Billet mrkt. „Ungkarl", bedes indlagt til dette Blads Kontor i Aarhus.

Bypige.

En flink Bypige antages straks.
Trikotageforretningen.
Nørregade 33, Odense.

En Pige

kan faa Plads.
P. Hansen,
Overgade 49, Odense.

For en flink Pige

bliver en let Plads ledig til 1ste November. God Fritid. Billet mrkt X indlægges paa Bladets Kontor.

Møllersvend.

En ugift, velanbefalet Svend søger en vellønnet Plads til 1. Juli. Maanedlig Løn bedes opgivet.
N. Kjeldsen,
Stationsmøllen,
Ølgod.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43,
Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Aarhus.

Sommerteatret

(i Kasino).
Direktør: Carl Thomsen.
Hver Aften Kl. 8¼ præcis:
„I Galehuset", Farce i 1 Akt.
„Studeprangeren", Folkekomedie med Sange i 2 Akter af Fagiro.
„Bellmann og Vessel", dramatisk Situatian med Sange af Herman Petersen.
Under Indstudering er **Sommerrejsen.**
Billetter kan forudbestilles gennem Kioskerne **og Telefon 1263.**
Billetpriserne som i Kasinos Vintersæson.

N. M. Thomsen,

Glarmesterforretning.
Rammefabrik & Forgylderi.
Volden 16, Aarhus.
Anbefaler sig med alt til Faget henhørende.
— **Billigste Priser her paa Pladsen.** —
Telefon 1708.

For Sangforeninger!

Carl Møllers 4 Stemmige Mands-Sange til Texter af **Jeppe Aakjær, Skjoldborg, J. C. Christensen** m. m. fl. ere iøjnefaldende Melodier og vinder alles Bifald.
Faas i Pakker a 1 Kr. pr. Sang.
Anbefales alle Sangforeninger.
Carl Møller, Musikforlægger,
Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Revninger.

Stort Møde **Lørdag** den 11. ds., Kl. 8½
Alle maa Møde!
H. Hansen-Malt,
Form.

Barnevogne,

nye og brugte,
sælges til billigste Priser hos Staldforpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

M. Thomsen,

Bogbinder,
Clemensstræde 8. Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Undervisning.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3 November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.
Christoffer Gaarde.

KertemindeHøjskole

Den ny Højskole aabnes for Karle den 3. November. Understøttelse kan faas. Nærmere ved
Søren Alkærsig,
Forstander.

Langelands Folkehøjskole

ved Rudkøbing.
Karleskole fra Novbr. til April.
Pigeskole fra Maj til August.
Uformuende Elever kan faa Understøttelse ved Henv. til Forstanderen.
K. Kristensen Tange,
f. t Humble.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Da Brevet var færdigt, kaldte han paa en af sine paalidelige Betjente og bad ham besørge det til Overborgmesteren. Svaret, som snart kom tilbage, lød paa, at Politidirektøren bemyndigedes til uopholdelig at besørge „den farlige Forbryder Aron Aromo" flyttet til Statsfængslet i Schlüselburg, hvor han kunde holdes i sikker Forvaring, indtil han kunde faa sin Dom.

„Jeg har nu for bestandig taget Brodden fra min Fjende", mumlede Politidirektøren med en triumferende Latter til sig selv, idet han med Overborgmesterens Ordre i Lommen begav sig til St. Peter- og Pauls-Fæstningen.

Hans Hoveren var ikke uden Grund, thi i et Land som Rusland, hvor Retsplejen er en Krænkelse af al Ret, kunde en Mand som Aromo, mod hvem man vanskelig kan skaffe Beviser, der vilde domfælde ham, holdes fængslet i det uendelige — fængslet, til han raadnede hen eller blev vanvittig af Tavsheden og Mørket i et underjordisk Fangehul.

Alexieff, der var lav uden noget ædelt Træk i Karakteren, hadede Aromo med en Bitterhed, saa at han gerne vilde tilføje ham de værste Krænkelser og Pinsler, han kunde finde paa, og han vidste, at Fangens Liv i Virkeligheden vilde være endt, naar Fæstningen Schlüselburgs Porte lukkede sig efter ham. Han kunde maaske nok leve nogle Maaneder eller Aar, men det vilde være en evig Begravelse, for hvilken Gravens evige Mørke, Stilhed og Glemsel vilde være tusiende Gange at foretrække.

---

10. Kapitel.

Den Paastand, at den ulykkelige Jøde ikke var i sikker Forvaring i St. Peter- og Pauls-Fæstningen, var meningsløs. I dette rædselsfulde Fængsel kunde Fangerne underkastes den mest brutale Tortur og endog blive henrettet, uden at Verden fik noget at vide derom, medens Muligheden af at undvige var uendelig ringe.

Fangehullerne ligger alle under Flodens Overflade og er saa fulde af usunde Dunster og Luft, at de ulykkelige Fanger paadrager sig de skrækkeligste Sygdomme. For at gøre dem Opholdet endnu mere ubehageligt, er de udspioneret, thi i alle Cellerne er der Kighuller, hvorigennem Fangevogterne altid kan se uden at blive set.

Man siger om denne skrækkelige Bygning, at den er opført paa døde Lig, thi da Grunden blev lagt i denne giftige Sump, omkom der Tusinder af Arbejdere, som hovedsagelig blev begravet paa Stedet, og under dens Tilværelse var der kun knyttet sig uhyggelige Minder til den. Den blev opført til at være en levende Grav for det autokratiske Ruslands Fjender, og de Lidelser, der er blevet udholdt indenfor dens svære Mure, kan ingen Pen beskrive. Sikkert nok vil den Dag en Gang komme, da det længe lidende russiske Folk ikke vil lade Sten paa Sten i den, men bestrø det forbandede Sted med Salt.

Fæstningen bedækker et Flademaal af tre Hundrede Akres Land, og den kan rumme Tusinder af Fanger, og der er saa mange Fangehuller, at kun Guvernøren ved Tal paa dem.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole) ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og HusflidsskoleNovbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Vejlby Højskole

(v. Aarhus).

Uformuende kan søge Statsunderstøttelse til Vinterhøjskolen. Man henvender sig til **Arne Møller.**

Bl. Annoncer.

Tyendestævne i Skanderborg.

Søndag den 12. ds. afholdes stort Tyendestævne i Dyrehaven ved Skanderborg. Foredrag af Redaktør Rasmussen, Skanderborg, og Laurits A. Jensen, Alken. Derefter Leg og Dans. Festen begynder Kl. 3. Alle organiserede Tjenestefolk og Landarbejdere indbydes.

P. Fuhlendorff (Sabro Afd.). **N. P. Nielsnn** (Tilst Afd.).

P. Juul (Hadsten Afd.). **Laurits A. Jensen** (Alken Afd).

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.

Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:

260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md. 20 Øre pr. Uge.

Annoncepris:

Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Tyendestævne i Roskilde.

Søndag den 12. ds. afholdes stort Tyende- og Landarbejderstævne i Fjordvillas Have. Alle Tyendeforeninger bør møde. Mødet begynder Kl. 3 prc. Foredrag af Fru Bjarnholt og Chr. Christensen. Oplæsning af A. P. Bjarnholt. Derefter selskabelig Samvær, eventuelt **Besøg i den prægtige Roskilde Domkirke** og — hvis Tiden tillader det — **en Spadseretur til det smukke Skovparti, Roserup. Ethvert Tyende bør møde, ogsaa dem, der ikke staar i nogen Forening. — Alle er velkommen!**

N. C. Nielsen (Terslev Afd.), Ulstrup, Thureby.

H. P. Hansen (Amager Afd.), Maglebylille, Amager.

Martin Olsen (Skævinge Afd.), St. Lyngby pr. Skævinge.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædevæveriet i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

Hadsten!

Hadstens og Omegns Tyende- og Landarbejderforening afholder Møde med Foredrag og Oplæsning af Red. Carl Westergaard paa Hadsten Afholdshotel, Søndag den 26. ds., Kl. 4.

Medlemmer optages.

Efter Mødet afholdes ekstra Generalforsamling.

Dagsorden: Valg af Formand. Udflugten.

Enhver bør købe

og læse følgende:

„Tyendebladet"s Oktober Kvartal 50 Øre.

Normalarbejdsdag af Niels Mortensen 10 Øre.

Vort Julenummer 10 Øre.

Betalingen sendes i Frimærker til Bladets Kontor i Aarhus.

Køb det alle, derved støttes vort Blad.

VAERTER! ABONNER! AVERTER!

Bestil straks

„Tyendebladet".

Koster kun 75 Øre Kvartalet.

Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus

Telefon 885.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning

(Mikkel Andersen),

Bredgade — Brønderslev.

Niels Hougaard,

Hvilsager, vurderer en af vore Artikler til 2000 Kr.

— Hvor meget er saa hele Bladets 18 Spalter værd?

Svar: Mere end de 75 Øre, Bladet koster for Juli Kvartal.

Overfrakker, Herreklæder samt **Arbejdstøj m. m.** faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— Odense. —

De fleste Celler er af en ejendommelig Art. Murene er usædvanlig tykke og betrukket med Filt. Gulvet er ogsaa belagt med et meget tykt Lag Filt.

Men dette er ikke alt. Kun faa Tommer fra Væggen er der en Staaltraadsfletning, der gaar fra Gulv til Loft, og over Fletningen er der udspændt Sejldug. Denne Ordning forhindrer, at Fangerne staar i Forbindelse med hverandre ved at banke paa Væg eller Gulv. Cellen bliver paa den Maade en Grav. Intet fra den ydre Verden kan naa de ulykkelige, og Stilheden gør i Reglen Fangerne langsomt affindige. Sjælen raadner saa at sige i Legemet. Det er under strænge Bøder forbudt Fangevogterne at tale til Fangerne eller besvare selv de betydeligste Spørgsmaal.

Schlüsselburg ligger en god halv Snes Mil fra St. Petersborg ved Nevas Kilde, hvor den flyder fra den store Ladoga-Sø. Her er Fæstningen opført paa en ensom Ø. Den ligger borte fra alt undtagen den lille Landsby af samme Navn, hvor kun et begrænset Antal Mennesker maa bo, og disse bliver nøje udspioneret af Regeringens Spejdere. Fangerne, der bliver ført til Schlüsselburg, bliver ført derhen i Nattens Stilhed. De bærer simpelt hen et Numer paa deres Klæder, og naar undtages deres Bevogtere, ved ingen, hvem de er, eller hvorfra de kommer. Naar først de er ankommet, kan de efter en hemmelig Ordre, undertegnet med Czarens Vaaben, skydes, druknes, forgives eller hænges. Straffen for at aabne Brevet undtagen af den Person, til hvem det er adresseret, er Døden.

I dette rædselsfulde Fængsel findes de saakaldte „Dubliettes", det vil sige Fangehuller, hvor man indespærrer Fanger, der skal være glemt for Verden, skønt levende. Saadanne Fanger faar den aller usleste Kost. De hører ingen Lyd og ser intet levende Væsen, thi deres usle Kost bliver skubbet ind til dem gennem en Faldlem. Intet Lys undtagen Glimtet af en lille Lampe i Gangen naar det sørgelige Fangehul, og Fangen ved hverken, om det er Dag eller Nat. Omsider bliver han affindig og sulter langsomt ihjel.

Man maa have i Erindring, at dette ikke er fostret i Forfatterens Fantasi, men det eksisterer den Dag i Dag i det hellige, kristne Rusland og under den nuværende Czars saakaldte mildere Regimente. Det var til Schlüsselburg, at Aron Aromo blev ført til stor Glæde for Peter Alexieff, og endnu større Glæde vilde han have følt, hvis han kunde have sendt Rachel samme Steds hen. Men hans Magt var alligevel begrænset, og skønt han havde mange Redskaber under sig, var han dog kun et Redskab for højere Magter, og man ansaa det ikke for raadeligt at arrestere en Person, især en Kvinde, uden Skin af Ret.

Naturligvis var det ikke vanskeligt at lave et saadant Skin, men ingen anden end Alexieff havde nogen Interesse af at berøve Rachel Friheden, da hun aldeles ingen politisk Betydning havde. Hendes Forlovede var bleven domfældt og sendt til Sibirien, og nu var hendes Fader, hvis uafhængige Karakter og store Forstand gjorde ham farlig i Regeringens Øjne, anklaget for overlagt at have myrdet en Mand, og brugt oprørsk Sprog i den Hensigt at ophidse Czarens fredelige Undersaatter. Disse Beskyldninger kunde han næppe rense sig for, og hvad mere kunde hans Fjender saa ønske.

Da den stakkels gamle Mand var kommen ind i Fæstningen ved Nevas Bredder, følte

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Billeder fra Livet.
En lille Bog, indeholdende en Del sociale Artikler i fortælle Form — 48 Sider — og som koster 25 Øre Stk., sælges til 15 Øre Stk. Sendes mod Indsendelsen af Beløbet for de bestilte Eksemplarer portofrit. 5 Stk. giver Adgang til de 10 Øres Avance. Bestillinger indsendes til
P. Sabroe,
Folketingsmand, Aarhus.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

„Tyendebladet" er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser.
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.
Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.
Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

J. C. Christensen
siger, at man skal rose sin Kone!
Vi mener derimod, det er mere nødvendig at være Holder af „Tyendebladet!"
Bestil det derfor straks og faa din Ven til at gøre det samme.

Alle bør læse Tyendebladet.

Fodtøj repareres bedst og billigt i Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Tyendestævne paa Fyn.

Søndag den 19. ds., Kl. 3, afholder de fynske Tyende- og og Landarbejderforeninger stor Fest i Næsbyhoved Skov ved Odense, hvortil alle Landarbejdere og Tjenestefolk venligst indbydes.

Der holdes Foredrag af Redaktør **Elenholt,** Odense, Redaktør **E. Marott,** Odense, og Redaktør **Carl Westergaard,** Aarhus, samt Oplæsning af **H. P. Hansen,** Fangel. **Derefter Dans.**

Stor Tilslutning forventes!

Ahlman Hansen,
Formand for Fyns Kredsforening.

Fangel Cyklefabrik.
Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.
Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.
Telefon: Bellinge Nr. 8.
H. Hansen.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Af ældre Foreninger,
som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.
Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.
Telefon: Bredbjerg 14.

Husk! **H. C. Hansens** Træsko forretning, Nr. Aaby.

J. C. Hansens Træskoforretning
er
Kalkbrænderivej Nr. Aaby.
Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

---

han selv, at nu var hans Liv til Ende. Sønderknust ved sin Hustrus Død havde han næppe været i Stand til at tænke paa andet. Selv hans Bekymring for Datteren var dæmpet, men naar han kom til tænke paa hende, søgte han at overtale sig selv til at tro, at hun var i Sikkerhed, og at han, da han overleverede hende til Ivan Alexieff, havde leveret hende i gode Hænder.

Maaske havde han ogsaa, selv i sin fortvivlede Stilling, en ubestemt Forestilling om, at han vilde mødes med hende igen. Men en saadan Tanke blev fuldstændig kvalt, da det blev ham forkyndt, at han skulde flyttes. Han kendte de russiske Forhold for godt til at betragte dette som ligegyldigt.

Det vor ved Nattetid, at han blev ført fra sin Celle. Han fik Lænker om Arme og Ben. Da han kom op, saa han sin værste Fjende, Peter Alexieff, og en Afdeling Gendarmer, og han blev af Fæstningens Kommandant overleveret i deres Varetægt.

„Hvor vil De nu føre mig hen?" spurgte Aron, da han atter kom til at staa overfor den Mand, som han havde mest at frygte.

„Til et mere sikkert Sted", svarede Peter barsk.

Aron smilede sørgmodigt, idet han spurgte:

„Bliver en gammel og nedbrudt Mand anset for saa farlig, at den store St. Peter- og Pauls-Fæstning ikke er tilstrækkelig til at holde ham? Mit Livs Lys flimrer kun lidt nu, et lille Puft vil slukke det. Hvorfor ikke gøre dette her?"

„Jøde!" udbrød Politidirektøren haanligt, „selv en, der har krænket Loven saa dybt, bliver ikke dømt uden Forhør. Vi, som plejer Retten, er ikke Snigmordere".

Aron vendte sig mod den talende med en pludselig opblussende Hæftighed:

„Peter Alexieff", raabte han, „mangen en Mand, som har lidt under Lovens Straf, har været mindre end Snigmorder, end De er. Løgnene, som yttres med Deres Læber, kan ikke narre en, der kan læse Deres Hjerte, som jeg kan. Naar Dommens Dag en Gang kommer, vil de, som har lidt for Deres Haand, rejse sig og bære Vidnesbyrd om Deres Skændselsgerninger".

(Fortsættes).

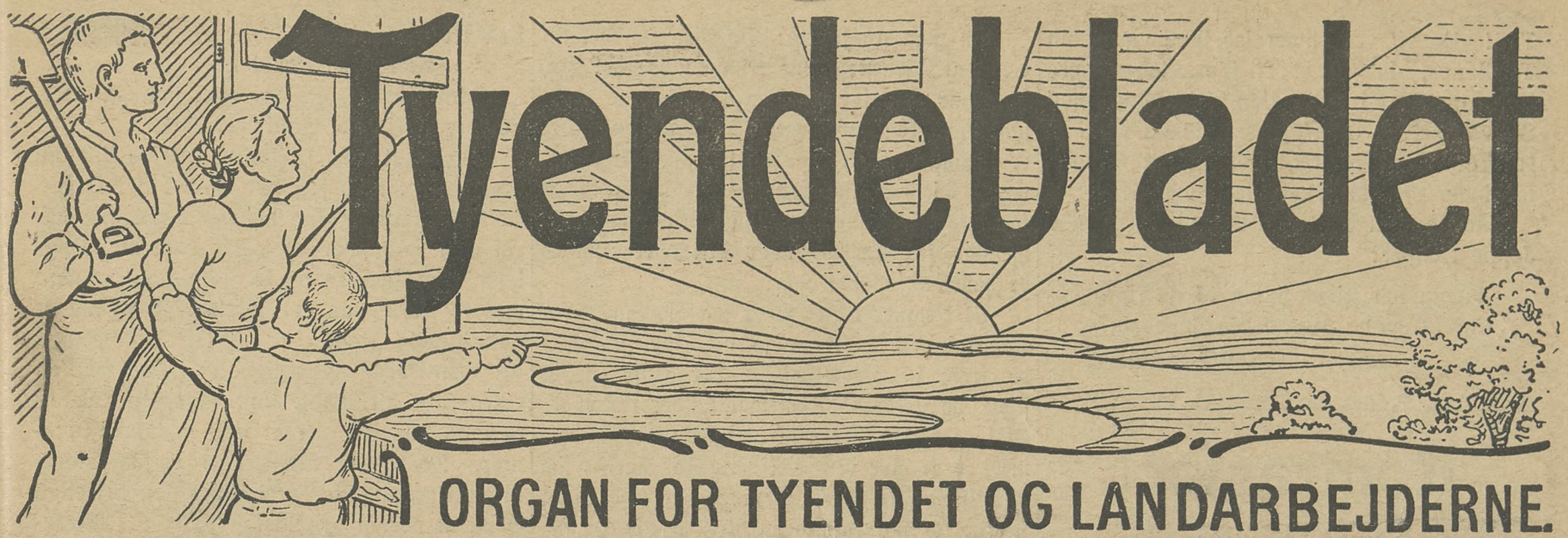
Sidste!

Til Læserne!

Aarhus, Fredag Aften.

Tilslutningen af nye Holdere har i de sidste 2 Dage været saa stor, at vort Oplag, der ellers var forøget med flere Hundrede Eksemplarer, er sluppen op. De sidste Bestillere af Bladet kan derfor ikke faa Nr. 40. Fortsættes Tilslutningen af nye Abonnenter, lader vi rimeligvis Nr. 40 optrykke paany.

Vort Oplag er nu atter forøget med 1000 Eks. og Tilslutningen kan altsaa fortsættes fremdeles. **Red.**

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 42. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 19. Juli 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Arbejdets Nytte!

Du jævne simple Arbejdsmand
maa haardt for Brødet slide;
ja, Danmarks bedste Hædersstand
som oftest Nød maa lide.
Thi ej de rige Folk forstaar,
og sjælden kun erkender
den store Hjælp, de daglig faar
af Arbejdsmandens Hænder.

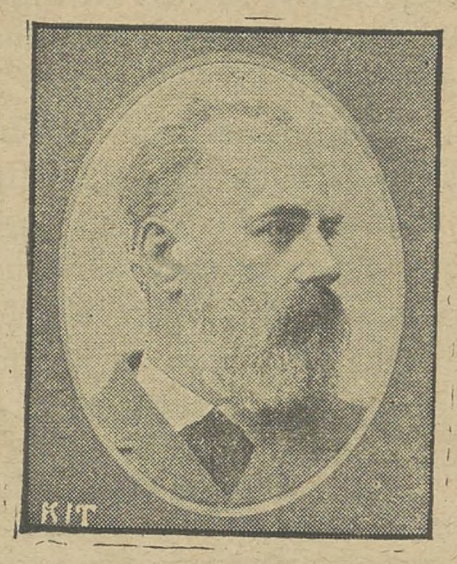
Hver Sten, som er paa Gaden lagt
har kostet Flid og Møje,
og hver en Bygnings stolte Pragt,
vi daglig har for Øje, —
er Frugten af den Arbejdsaand,
der er vort bedste Smykke;
og derfor bør den grove Haand
vi ret med Varme trykke.

Naar Dampmaskinens flinke Hjul
os meget Arbejd' letter.
Naar rask vi farer som en Fugl
henover Mark og Sletter;
er Skibets Køl solid og stærk,
saa trygt vi Rejser ender, —
da er det hele kun et Værk
af Arbejdsmandens Hænder.

Hver Modejunkers fine Dragt,
hver Frøkens Silkekjole
er Traad for Traad tilvejebragt
paa Arbejdsmandens Spole.
Hver Diamant, der klar og ren
i Kongekronen blænder,
er kunstig fattet — Sten for Sten —
af Arbejdsmandens Hænder.

Og derfor bør hver Arbejdsmand
ej lide Nød og Kummer;
thi ej vi ham betale kan
med nogle usle Krummer.
Nej, giv ham, hvad han har fortjent,
da først vi ret erkender,
den Gave, Himlen har os sendt
i Arbejdsmandens Hænder.

W. Rantzau.

Herman Trier.

Vi bringer her et Billede af Folketingsmanden for Københavns 1. Kreds, Hr. Herman Trier.

I flere Aar var han Formand i Folketinget.

Trods sin høje Alder har Trier bevaret sin gode fuldtud demokratiske Anskuelse.

Ferie.

—o—

Det er nu Skærsommer, den herlige Aarstid med de lange varme Dage og de korte, lyse og skønne Nætter. Landet staar iklædt sin Festdragt. Skovene staar grønne og over dem og de grønne Marker slaar den lille, graa Lærke sine yndige Triller. Landets Blomsterrigdom har udfoldet sig i al sin Pragt. Altsammen staar det der med de stærke levende Farver og den dragende liflige Luft. Kornlandet bugner af Sæd og paa Græsmarkerne og i Engene, hvor de mange Høstakker nys stod, vokser Græs og Kløver atter frodigt. Rugen begynder at bleges og modnes og Havren og Byggen staar frodigt og godt og afsætter en kraftig og kærnefyldt Top, alt tegner til et godt Aar med en Avl, der vil overfylde de store Lader. Det er, kort sagt, den yndige Skærsommer!

Og det er Feriens Tid! Den Tid, da vi lader Arbejdet hvile for en Stund for at søge Fred og fornyede Kræfter til fortsat Arbejde i den kommende Tid . . . .

Ja vel! En Del af os holder Ferie og nyder Glæden i den frie Natur, i de grønne Skove eller ved det blaa og blinkende Hav med de friske og svalende Bølger.

Det er de andre, der holder Ferie! Det er de rige, de velstillede, dem, der tager andre i deres Tjeneste og lader dem gøre Arbejdet for sig. Det er dem, der holder Ferie, det er dem og alene dem, som i denne skønne Aarstid kan tage alt det herlige og skønne i Besiddelse. Det er de andre, der nyder Naturen, den herlige frie og friske, den, der ellers er givet til Menneskenes fælles Vederkvægelse og Glæde. De tager det friske blaa Hav med de smaa letrullende Bølger — — — de andre tager alt og de kan faa alt, alt det, der kan opfriske og forny den menneskelige Natur, alt det, der kan give os Fornyelse af Livskraften og Styrken, alt det, der styrker vor Sjæl og Aand og bringer Tanken Klarhed og gør Livssynet lysere. Kort sagt: De tager alt!

Jeg møder dem i denne Tid paa Færgerne og paa Banegaardene, naar de smilende og glade drager ud ud i de grønne Skove eller til det blaa Hav. Jeg ønsker, at jeg dog en kort Tid kunde følge dem. Men nej!

Vi andre maa blive hjemme! Og hvem kunde dog som os have Brug for en Hviletid, en Ferie? Hvem kunde som os have Nytte af og Brug for en Tid, hvori vi helt og holdent kunde smyge Arbejdsselen af os og søge ud, hvor der er Fred, Stilhed og fri Natur? Ingen! Vi har støst Brug for Ferien, men vi faar den ikke!

Vi andre maa blive hjemme ved det daglige Slid og Slæb. Vi er endnu spærret ude!

De andre rejser ud. De nyder Skovens dybe Fred og Stilhed og tumler sig frit i Havets friske, salte Bølger. De nyder Glæden, de nyder Naturen, de nyder Livet i fulde Drag. De nyder alt det, som vi dog ellers er født med lige stor Ret til.

„Hvem har givet Solen til de rige for at svøbe Mørke om de smaa?"

Og dog er det for vore Penge de morer sig og de rejser! De rejser ikke, fordi de i Aarets øvrige Tid har været flittige og sparsommelige, og vi maa ikke blive hjemme, fordi vi har været dovne og ødet det, vi har tjent! Nej, de rejser, fordi de har taget os i deres Tjeneste og udnyttet vore Kræfter, uden at give al Udbyttet deraf!

Man skulde tro, at selv den sløveste kunde se, hvor bagvendt og vanvittig en saadan Samfundsordning er! Man skulde mene, at alle de slidende, de arbejdende vilde knytte Hænderne af Raseri og sætte alt ind paa at omstyrte det brutale System!

Og den Dag, det sker, er maaske ikke langt borte. Fornuften og Retfærdigheden maa vel dog en Gang sejre? Sløvheden og Uvidenheden maa vel en Gang forsvinde?

Vi maa have tændt Blus paa alle Høje, saa al Mørke og Taage kan svinde hen, hvor det hører hjemme. Og da kommer vor

Tid! Da vil vor Tilværelse ikke være som Trællenes, da vil al Tilsidesættelse være borte og da vil ogsaa den friske Natur med Skov og Hav og Fuglesang ikke være et lukket Land for os, men aaben for alle, fordi der er udmærket Plads for alle!

Men endnu en Stund maa vi spørge med Jeppe Aakjær:

Hvem har givet Solen til de rige
for at svøbe Mørke om de smaa?

Carl Westergaard.

Kontraster!

—:—

Det er Aften!

Inde fra de oplyste Sale høres Latter og glade Stemmer. Det lyser og blinker i de fine slebne Glas, i det blanke Sølvtøj og de store Spejle.

Der er Selskab!

Man drikker og holder Taler, man morer sig, og taler om de daarlige Tider. Inde fra de smukke Stuer bølger Klaverets bløde Toner ud i den milde Luft, blandende sig med Duften af fine Cigarer og Damernes Parfumer. Ude i Køkkenet bliver der stegt og braset; det gælder jo om, at Gæsternes fine Ganer og daarlige Maver kan blive tilfredsstillede. Endelig er Selskabet bleven passende sulten, og Retterne bæres ind. Intet mangler. Glassene klirrer, og Vinen skummer, man drikker paa hinandens Sundhed og Lykke og Glæde.

Men alt faar en Ende, selv en flot Dinér. Værten hæver Taflet og Gæsterne driver ind i Spillesalen; man sætter sig til at spille, spiller ofte højt, Sedler vindes og tabes, Guldet ruller henover de grønne Borde; hvad har et Par Sedler at sige her, de bliver jo dog imellem Venner — og man morer sig.

Endelig bryder man op. Landauren ruller for Døren, der tages Afsked, og snart kan Værten spadsere ind i sin bløde Seng, glædende sig over den vellykkede Aften, og drømmende om ny Selskaber, ny Glæder.

— — Men nede i Folkestuen straaler det ikke af Sølv og slebne Glas, her lyder ikke Klaverets smukke Toner, højst en Harmonikas hæse Stemme, her sprudler ikke Vinen og Cognaken i de fine Glas, her faar man nøjes med det sure Øl i Ølkaften, og dog er det Folkestuens Beboere, de høje Herrer hist oppe kan takke for at de kan lade Vinen strømme og Pengene rulle; men det taler man ikke om deroppe i de fine Gemakker; man stiger ikke længere ned ad Samfundsstigen end til Luksusheste og fine Køretøjer.

I Stedet for Steg og fine Retter faar man her tage til takke med Grødnadveren, og bliver man søvnig, kan man gaa ud i sin mugne Seng og sove ind ved Lyden af Hestenes krusten, medens Maanens Straaler spiller paa de skimlede Vægge.

Adolf Skouboe.

Oplysning blandt Tjenestefolkene.

—:—

At det skorter meget paa Oplysning blandt os er bevislig hver Dag.

Saaledes husker jeg fra min Soldatertid, at der var flere Karle, som slet ikke kunde læse end sige skrive deres eget Navn.

Vil man nu spørge: Hvordan kan det nu være, at Tjenestefolkene er saa uvidende? Ja, saa maa det for en stor Del skyldes, at de som Barn kommer for tidlig ud at tjene. Der er mange Steder, hvor en saadan Dreng kommer i Tjeneste, at der slet ikke bliver sørget for dets Skolegang; tværtimod bliver han holdt hjemme fra Skolen, naar Husbonden syntes de havde Brug for ham!

Vi kommer til at se at faa gjort noget for Oplysningen. Det er jo det, som skal føre os frem i vort Arbejde. Det er jo alle de sløve og uvidende Tjenestefolk, der forlænger os i vort Arbejde; men vi maa se at faa dem med, se at give dem den rette Forstaaelse, saa vi tilsidst kan sige, at vi er alle med til at kæmpe for vor Frihed og Ret, og se at faa noget mere ud af vort Arbejde, naar først Forældrene kan holde deres Børn hjemme og holde til Skolen; ja, saa vil Folkeoplysningen paa Landet komme til at staa paa samme Højdepunkt som i Byerne.

Der er jo bleven oprettet Læsestuer i nogle af vore Afdelinger; kunde vi ikke naa dertil, at vi kunde faa en Læsestue i hver Afdeling. Der maa jo nok kunde faas en Stue til en billig Leje, og hvis saa ethvert Medlem af Afdelingen vilde holde sit forskellige gode Blad, saa vil der jo paa et halvt Aar blive en hel god Bladsamling. De kunde jo lade Posten aflægge Bladene i Læsestuen og saa gaa derhen og læse dem. Det vilde virke meget for Oplysningen.

Wilhelm Nees, Hjallese.

Agitèr

kraftigt overalt til enhver Tid for „Fyendebladet"s Udbredelse!

Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa andre til at gøre det samme!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævningen.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Fra Slagmarken.

—:—

En nydelig Sammenkomst i Ore!

De Ore-Bønder er bleven vrede paa mig! Det var kedeligt. Jeg er meget ked af det.

Det er fordi jeg har begaaet den Frækhed at afsløre en af de værste Storbønder, P. Kristensen, som den han er: En, der regner sine Køer for mere end sine Folk.

I den Artikel føjede jeg til:

„I det hele er de Ore-Bønder meget hovne og regner ikke deres Folk for noget!"

Det maatte jeg ikke skrive. Det er de vrede over. Uha! Det er en Bekræftelse af den gamle Historie om, at slaar man blandt Hunde osv.

Forleden havde de lavet en Sammenkomst, hvor de „drøftede", om de ikke for at redde „Æren" burde anlægge Sag mod mig.

Man skulde tro, det var en Ideot, der havde udfundet den tossede Ide.

Med 11 St. mod 3 blev det saa vedtaget, at de skulde lade være!

Altsaa har Flertallet indrømmet dog, at de er hovne m. m.

Den var god. Tak for Sangen!

P. Jørgensen.

Fra Helgenæs!

Kære Hr. Redaktør!

Som De ser, er jeg taget hen paa Helgenæs, og jeg er glad for Byttet.

Jeg skal ved Lejlighed skrive lidt om „Aalholm", men jeg har ikke Tid i Dag.

Helgenæs er den bedste Gaard, jeg har sat min Fod paa. Jeg har som alm. Daglejer eget Værelse og der ligger aldrig mere end to Karle paa et Værelse. Sengene er ualmindelig gode — næsten Hotelsenge, og Værelserne hyggelige og pæne med en Garderobe til Tøjet, kun mangler Kakkelovnen, men jeg savner den jo ikke i Sommer. Kosten er udmærket: vi faar aldrig Margarine, og der er indført den priselige Skik, at der er Arbejdstid fra 6—6. Mærkværdig, hvilken Forskel der er paa Gaarde.

Og det er sandt!

Jeg læste engang, at De i en Redaktionsbemærkning spurgte: „Hvor mon det kan være?" da en Indsender fortalte om, at der var Steder, hvor der var Tæpper paa Sengene! Tablau! Det er der her, og Gardiner for Vinduerne.

Alt i alt en god og hyggelig Gaard, der ejes af Proprietær Lawaetz, som til sin Inspektør har sin Brodersøn.

Han skal ikke paa den sorte Tavle.

Bertram Eggers.

— Vi har hørt en, maaske flere, tale om, at det kun var de daarlige Pladser, vi omtalte her i Bladet.

Af ovenstaaende vil enhver se, at det er ganske urigtigt.

Vi er ikke bange for at belyse Forholdene ogsaa paa de gode Pladser, naar vi træffer en saadan paa vor Vej!

Men — desværre, der er saa forbandet langt imellem de sidste. Men vor skarpe Kritik vil maaske føre til, at de daarlige Pladser lidt efter lidt træder i Baggrunden.

Det er i hvert Fald Maalet!

Red.

En So i Sengen!

For kort Tid siden hørte jeg en meget god Historie. Det bedste ved den er maaske, at den er sand!

En Karl i Skanderborgegnen har fortalt mig den og den lyder saaledes:

Jeg kom en Aften hjem fra mit Arbejde i Marken og skulde ind i mit Hummer — ogsaa kaldet Kammer — nede ved Kreaturerne.

Da jeg kom til Døren, mærkede jeg, at den var stænget indenfra, skønt intet Menneske var derinde. Endelig fik jeg lavet saa stor Plads, at jeg lige kunde komme derind. Og hvad tror Du saa, der laa i min Seng, da jeg kom derind!

— Nej, det ved jeg sgu ikke, sa' jeg!

Jo, ser Du, Lurifax, der laa vor gamle — — — So!

— Tak, sa' jeg, og holdt mig for Maven af Grin, den var ellers god. Uha! Uha!

Den gamle So var om Eftermiddagen gaaet ind i Kammeret, krøbet op i Sengen, væltet Sengeklæderne ned for Døren, saa den havde nær spærret Husherren — mig selv — ude. Nu laa den og gjorde sig bred og magelig midt i min Seng!

Det var ellers en køn Sovekammerat at faa. Jeg betakkede mig. Men maaske Soen har ment, det Leje var mere passende for den i Følge sin Stand og Stilling, end det passade for mig.

Saadan fortalte Karlen, og da han var færdig, sagde jeg:

— Det var ellers en god Historie!

Lurifax.

Sange fra Tyendestævnerne.

—:—

Tyendebevægelsen.

Mel.: Hr. Peter kasted Runer.

En kuet Slægt sit Blik mod Lyset retter,
og Kundskabssolens Straaler os forjætter,
at Livets værd ej tabes
i Døgnets Slid for Brød,
men bedre Tider skabes
til Hjælp for Folkets Nød.
Enig staar vi, naar Kampen hærger,
Enighed om vor Arne værger,
Enighed!

Hvor mange Brødre stod i enig Skare,
og lagde Kraften ind mod fælles Fare,
der maatte Viljen hærdes,
der blev den haard som Staal,
igennem Strid vi færdes
imod vort høje Maal:
Ærlig Løn, — gammel Uret styrten —
Held for dem, som skal bære Byrden,
Held for dem!

Og har Du fulgt Din Samtids store Længsel,
om Lys for dem, der bor i Savn og Trængsel,
et Offer Du har evnet,
som gør den svage stærk,
en Uret Du har hævnet,
med Broderskabets Værk.
Fremtidsdaad blev et Fristed givet,
gode Kaar føres ind i Livet,
gode Kaar!

Arbejdersang.

Mel.: Stilstand er for unge Hjerter Døden eller Vintren rasat.

Junkerspiren kaster stolt med Nakken,
naar han peger paa sit Adelsskjold.
— Vi er Børn af dem, der brugte Hakken
ligefra den første Fortids-Old.
Adel, Fyrster steg paa vore Rygge,
og vi bar dem over Ørkners Sand;
fredelig de sad i Palmers Skygge,
naar vi andre savned' Brød og Vand.

Adelsskjoldet er et tvivlsomt Mærke,
hvisker om, hvor højt en Mand kan naa,
naar hans Rovinstinkter kun er stærke,
og han selv tilpas er snu og raa.
Hakken, ak, gør ingen Mand til Greve,
skænker knap en Hytte trang og lav,
gi'r os Feber-Kost, imens vi leve,
og naar vi er død' — en Fattiggrav.

Vi blev født, hvor Lyset langsomt piner
sig igennem Baggaardssmøgers Graa,
der, hvor kolde stønnende Maskiner
hugge Tidens Stræng i Stumper smaa.
Intet Haab og ingen Himmelstige
stræbte op til Lysets klare Blaa.
— Hvem har givet Solen til de rige
for at svøbe Mørket om de smaa?

Thi som Planten, naar den Lyset savner,
bøjes langsomt, skælver hen og dør,
saadan blev vort Liv som golde Avner,
Evnen rinder bort som Sne, der tør.
Dampmaskinens strubehede Aande
pustes mod vor Kind i dybe Støn,
ingen agter paa vor blege Vaande,
alle har kun Tanke for vor Løn.

Disse lange lysforladte Gader
overskygged' vore Barndoms-Aar;
disse kolde Huses Ruderader
blinker aldrig af et Strejf af Vaar.
Men vor Arm blev stærk og Haanden hærdet
ved at gribe om Maskinens Staal;
og vort Øje spejder uforfærdet
mod et stort og gyldent Fremtidsmaal.

Ja, som Samson i sin unge Styrke
bar Filisterporten bjærghøjt op,
stige vi en Dag fra Gyldens Mørke
over Grav og Grøft til Lysets Top.
Med det gamle Samfunds Port paa Ryggen
lejre vi os i en Verden ny,
og mens Taagen letter, smiler Lykken
fra det nye Samfunds Morgengry.

Jeppe Aakjær.

Ungdomssang.

(Ved den fynske Husmandsskoles Grundstensnedlæggelse).

Mel: Der er et Land ....

Som Dagning gennem Morgenluften skrider,
en Tanke skrider gennem Tiden hen.
De nye Tanker føder nye Tider,
og nye Tider fostrer nye Mænd.
De nye Mænd — fra Hytterne de kommer;
der grønnes nu, hvad skønt vi troede paa.
Og efter Foraar altid følger Sommer
med fulde Kærner paa de ranke Straa.

Vor Ungdomsskole frejdig her vi rejser
med dristig Gavl, med Friheds Høresal.
Mod Tidens træge Vind den muntert knejser,
en Søjle i den nye Tids Portal.
Her anses ingen Sag for forud givet,
her agtes hver, der tvivler, som der tror.
Her læres det at elske selve Livet,
der efter sine egne Love gror.

Hvad er saa smukt, som Vinterrugens Grønne
hen over runde Bankers Fald at se?
Hvad er saa rent, som Engens Græs, det skønne?
Og skært som Kirsebærtræets Blomstersne?
Og sig mig, hvad blev større Enfold givet
end Straa, der svajer blidt i Somrens Vind?
man lytter, lytter længe — det er Livet,
der stille suser i Ens eget Sind.

Lyt ogsaa Ungdom, til den Røst, som taler
forunderligt i Mandens eget Bryst.
Svigt aldrig dine Ungdoms Idealer,
thi for den fejge gives ingen Trøst.
Krum aldrig Ryg for Penge eller Præsten,
men bøj dig kun for Sjælens høje Bud,
og bøj dig dybt i Kærlighed til Næsten
og find i Livet selv din egen Gud.

Glem ej den Haan og Uret dyb, som saarer.
Glem ej den Haand, der Brødet kærligt gav.
Glem ej din Faders Suk, din Moders Taarer
og ej din Barndomshytte, skæv og lav.
Den Hyttes Minde vil vi trofast bære,
vi Udmarksfolkets nyligt vaagne Børn,
med os i Kampen for vor Ret og Ære,
naar vi i Dagens Strid ta'r Tag og Tørn.

Her vil vi lære Livets vise Love,
at vi kan andre Livets Love naa.
Her vil vi skærpe vore Husmandsplove,
saa de igennem Dødjord let kan gaa.
Saa lang og dyb en Fure vil vi drage
i Fødelandets rige Fremtidsmuld
at ingen arm og ringe mer skal klage,
og ingen fattes Lykkens røde Guld.

Johan Skjoldborg.

Tyendesang.

Mel.: Med min Hakke, min Skovl og min Spade.

Vi sled i jert Hjem, og vi pløjed' jer Jord,
og fyldte jer Lade og Gemme.
I gav os de Smuler, der faldt fra jert Bord
og talte i valne og haanlige Ord
om vor Frihed, vor Ret og vor Stemme.

End ejer I Landet med Mark og med Skov
og mægter vort Fremskridt at hæmme;
dog vid: at vi fordrer Livets Behov
og anklager jer for det skændige Rov
af vor Frihed, vor Ret og vor Stemme.

Og selv om I spinder af Rænker et Næt,
vort Haab kan I ikke beskæmme.
Thi vi er mange, — vi fylker os tæt,
og I skal os finde til Kampen beredt
for vor Frihed, vor Ret og vor Stemme.

M. L. Madsen.

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor i Aarhus. Alle Kvartalets Numre faaes til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre. Selv om Sommeren bør enhver læse det!

Et Tyendespørgsmaal.

—o—

For en Tid siden spurgte en ung sjællandsk Tjenestekarl, hvorledes han skulde forholde sig. Sagen var, at han var fæstet til en Proprietær for Aaret 1/5 1907 til 1/5 1908 for 275 Kr. Imidlertid solgte Husbonden Ejendommen i Februar Maaned d. A. og Parterne enedes om, at Husbonden skulde give en Erstatning af 50 Kr. Derefter blev der indgaaet et Fæstemaal med den ny Køber og her forlangte Karlen 2/3 af Lønnen for Sommerhalvaaret.

Da Maj kom, forlangte Karlen at faa den halve Løn for Vinterhalvaaret af sin gamle Husbond, hvad han var fuldt berettiget til at faa, da ingen Aftale var truffen angaaende Lønnens Betaling, men nu nægtede Husbonden at betale mere end 1/3 for Vinteren, idet han henviste til, at Karlen ved det nye Fæstemaal havde sikret sig den Betalingsmaade, og det unge Menneske tog mod den tilbudte Løn.

Da vor forældede Tyendelov fordrer, at Sagen skal anlægges inden 4 Uger, og denne Tid var overskredet, maatte han lade sig nøje hermed. Kedeligt er det, at et Tyende, for at bevise en Husbond en Tjeneste, skal finde sig i den Slags Vilkaarligheder, og jeg vil derfor opfordre det Tyende, der mener sig forurettet, til ikke at modtage Lønnen, men straks sætte sig i Forbindelse med Redaktøren af „Tyendebladet" eller mig.

Der skal da straks blive givet vedkommende Underretning om, hvorledes han skal forholde sig. I nærværende Tilfælde opgiver Tyendet, at han ikke er 18 Aar og at hans Fader bor i en anden Landsdel, men dette har ikke nogen Betydning.

Skal der føres Proces, da beskikker Øvrigheden ved Henvendelse derom en Procesværge uden Bekostning for Tyendet, og dette vil altid blive hjulpen til sin Ret.

Naar blot Tyendet, saasnart en Konflikt opstaar, enten vil henvende sig til Redaktør Westergaard eller undertegnede, vil der altid blive draget Omsorg for, at det fornødne bliver foretaget. Men dette maa ske straks, for at de retslige Skridt kan blive indledet inden Forløbet af de 4 Uger. I modsat Fald er Hjælp under den forældede Tyendelov aldeles umulig.

Aarhus, den 6. Juli 1908.

F. Sørnesen,
forhen Herredsfuldmægtig.

Skandaløse Tyendeforhold!

—o—

Der er skrevet saa meget i „Tyendebladet" om Pladser, hvor der gives Folkene en daarlig Behandling. Jeg vil nu belyse Forholdene i min nuværende Plads, nemlig hos Forvalter Skaaning, Knudskovgaard pr. Vordingborg, hørende under Godset „Rosenfeldt".

Jeg kom her til November 1907 og var fæstet et Aar som Staldkarl og Svinepasser. Akkord var afgjort pr. Brev, Lønnen skulde være 300 Kr. fast + 15 Øre for hver Gris, som fødtes paa Gaarden. Jeg sendte Skudsmaalsbogen til Forvalteren, og uden min Vidende og Vilje indførte Forvalteren nu i Skudsmaalsbogen, at jeg var fæstet for 125 Kr. for Vinteren og 175 Kr. for Sommeren!

Forvalteren har Folkene paa Kost, og der skal jo tjenes Penge; vi er bleven opvartet med Mad, som har været fuld af Maddiker, to syge Kreaturer er bleven slagtet, det ene maatte vi spise, det andet nægtede vi at spise noget af; det ene Kreatur var saa fordærvet, at der alene i Krydset fandtes

over en halv Spandfuld Materie, ligesom der henad Siderne var materiefyldte Pletter.

Det blev gjort til Genstand for Kritik i „Sydsjællands Social-Demokrat“ og Kosten har været lidt bedre siden.

Der bliver aldrig gjort rent eller redt Seng paa Karlekamrene; det maa de selv gøre og som Vederlag herfor faar de 2 Kr. maanedlig.

Nu om en Maanedstid eller to, naar Forvalter Skaaning i Bladene søger efter Kørekarl, Staldkarl og Røgter (det er nemlig hele Gaardens Besætning lige efter Skiftedag); længere hen tager det af; for Tiden er jeg Enekarl paa en Gaard med ca. 450 Td. Land.

Tjenestekarl **Ernst Valdemar Jensen,**
Knudskovgaard.

Hougaard-Affæren.

—:—

Der blev intet Forlig mellem mig og Niels Hougaard. Han fastholder sit Krav om de 2000 Kr. Sagen gaar nu til Retten!

C. W.

Obstruktion.

—:—

I „Tyendebladet“ for 5. Juli 1908 findes en Artikel med Overskriften „Obstruktion“, som jeg finder ikke er i sin Orden. Vilhelm Larsen — Artiklens Forfatter — skriver i Slutningen: „Ja, vi kunde jo sagtens faa en Dag til at gaa uden at udrette stort, der findes jo de fleste Steder et Aftrædelsesrum og det er dér ingen der kan forbyde os at benytte, selv om det blev i samme Udstrækning som „Holmens faste Stok“ før har faaet Skyld for. Og vi kan blive syge, det kan ske for den bedste“.

Et saadant Middel synes jeg ikke vi skulde benytte for at naa vort Maal, det er for lavt, meget for lavt for ærekære Tjenestefolk at drive Arbejdstiden hen eller spille syge. Nej, lad os vise Bønderne, at vi er Folk for at gøre vort Arbejde, men ogsaa Folk for at kræve vor Ret.

Lad os, inden vi fæster os, stille vore Krav og fordre dem opfyldte, ellers forbeholder vi os Ret til at rejse med det samme. Naar vi kun staar samlet og enige, viser vore Modstandere at vi er Karle for vor Hat, baade i at kræve og øve Ret, da skal vi naa frem til Sejr, selv om vore Modstandere var ti Gange saa stærke, som de er, men at benytte den Obstruktion, som V. Larsen tænker sig, det vil kun føre os længere bort fra vort Maal: Tyendets Ligestillelse med andre Samfundsklasser.

Vi vil kunne naa Maalet paa en anden Maade, nemlig ved Hjælp af vort Blad, vor Bevægelse og personlige Dygtiggørelse.

Med Tak for Optagelsen.

En Tjenestekarl fra Midtsjælland.

Tyendestævne.

—o—

I Roskilde.

Søndag den 12. ds. afholdt som bekendt de sjællandske Tyendeforeninger Stævne i Roskilde i Fjorvillas Have.

Da der ikke var averteret i de lokale Blade, var der ingen fremmede til Stede. Ca. 100 af Tyendeforeningernes Medlemmer havde givet Møde, deraf mødte Terslev Afdeling alene med Halvparten.

Kl. 4 holdtes der Taler af Elna Bjarnholt og Chr. Christensen, der begge i varme og begejstrede Ord talte for Tyendesagen.

Derpaa besaa man Roskilde Domkirke.

Ved halvsyv Tiden lod man de medbragte Madkurves Indhold vederfares Retfærdighed.

Kl. 8 deklamerede og oplæste baade Elna Bjarnholt, Chr. Christensen og A. P. Bjarnholt under mægtigt Bifald. Det var i det hele en baade interessant og fornøjelig Dag, der tjener Tyendet til megen Ære.

Fra Carl Westergaard indløb inden Mødet et Telegram, der modtoges med Begejstring og et Tyendesagen Leve.

Til Slut skal Værten have en Tak, fordi han saa elskværdigt overlod os baade Haven og et Lokale til gratis Afbenyttelse.

En Deltager.

Program og Love

for

Tyende- og Landarbejderforbundet.

—:—

Forbundets Formaal

er at samle Tyendet og Landarbejderne om deres økonomiske Interesser samt virke for social Ligestilling mellem alle Samfundslag.

Forbundet vil arbejde hen til, at Adgangen til alle Landets Goder kan blive ens for alle.

Formaalet søges opnaaet ved, at arbejde for Oplysning og Organisation overalt i Landet samt oprette Afdelinger i de enkelte Sogne og samle dem under Forbundets Rammer.

Programmet.

I. **Krav til Lovgivningen.**

1) Fuldstændig Afskaffelse af Tyendeloven og Skudsmaalsbøgerne.

2) Kommunal og politisk Valgret, med Valgbarhed for Tyendet lige med andre Samfundsklasser.

3) En Beskyttelseslov for Børn og de Umyndige.

4) Arbejderforsikring for alle Arbejdere ved Landbruget.

II. **Faglige Krav.**

1) Frie Kontrakter oprettes mellem Husbond og Tyendet, saaledes at Tyendet faar Medbestemmelsesret ang. Arbejdstid, Løn, Bolg og Opsigelsesfrist.

2) Bedre og sundere Beboelseslokaler for alle Tjenestefolk og Lejehusmænd.

3) Kortere og bestemtere Arbejdstid, intet Søndagsarbejde, 8 Dages Sommerferie, højere Løn med Betaling for Overarbejde kræves.

III. **Oplysningsarbejdet.**

Forbundet vil arbejde for Oplysning blandt Medlemmerne ved:

a) afholde oplysende Poredrag;

b) udgive Smaaskrifter om sociale Spørgsmaal af Interesse for Bevægelsen;

c) oprette Kursus og Læsestuer i de enkelte Afdelinger;

d) oprette en Højskole, hvor et Antal Tjenestefolk kan faa Ophold og Undervisning et halvt Aar;

e) udgive „Tyendebladet“ som Ugeblad i saa stort Format som det er muligt. Bladets Indhold skal — foruden at være stærkt agitatorisk og underholdende — være saa oplysende som vel muligt.

IIII. **Jordspørgsmaalet**

ønskes løst paa følgende Maade:

a) Retten til Jord anerkendes saaledes, at enhver, der ønsker det, kan faa Jord (og de dertil nødvendige Driftsmidler) paa lempelige Vilkaar. Da de nugældende Love kun i meget ufuldkommen Grad opfylder disse Krav, maa vi bestemt kræve en Lovgivning paa dette Omraade.

b) Den nødvendige Jord maa navnlig skaffes til Veje ved Ekspropriation af større Gaarde. Lehn, Stamhuse og Fideikommisser ovestages af Staten og udstykkes.

c) Vurderingssummen af Statshusmandsbrug forhøjes til 9000 Kr uden Forhøjelse af Ansøgerens Tilskud. Der gives Adgang til ved Forbedringer og Indkøb af Jord at faa Tillægslaan indtil Maksimum.

d) Der gives frit Valg mellem offentlig Fæste og Selveje samt Fæste for Ejendommens Vedkommende og Selveje for Besætning og Løsøre.

e) Statslaan forrentes med højst 2½ pCt. aarlig, og ved Fæste sættes den aarlige Afgift til højst 2 pCt. af Ejendommens Værdi Ved Fæste er det tilstrækkeligt, naar Fæsteren kan betale ½ Aars Fæsteafgift forud.

f) Loven udvides til ogsaa at gælde for allerede bestaaende Husmandsbrug og for nuværende uformuende Ejere af disse, og Staten hjælper desuden uformuende Husmænd til at komme i Besiddelse af den nødvendige Driftskapital.

g) Ved fremtidig Vurdering tages kun Hensyn til Ejendommens Værdi uden Hensyn til Købesummen.

h) Afhænder en Statshusmand sin Ejendom, har han Ret til paany at søge Statslaan.

i) Der kræves, at Administrationen af Loven, naar den føres ud i Livet, lægges paa Husmands- og Landarbejderorganisationerne sammen med et af Ministeriet valgt Medlem.

j) Statskassens Rentetab ved denne Reform dækkes af en Formue- og Indkomstskat med stærkt stigende Skala.

Forbundets Love.

§ 1. Optages i Forbundet kan enhver Organisation, der vedkender sig Forbundets Program og Love, samt enkelte Personer paa Pladser, hvor ingen Afdelinger findes, mod at betale 1 Kr. om Aaret.

§ 2. Forbundet omfatter hele Landet. Det er delt i Afdelinger paa forskellige Steder i Landet. Desuden har Forbundet Repræsentanter i de forskellige Landsdele. De har til Formaal at faa oprettet nye Afdelinger, skaffe Medlemmer direkte til Forbundet, ansætte Tillidsmænd i de enkelte Byer samt virke for „Tyendebladet“s Udbredelse.

§ 3. Medlemmerne har Ret til Støtte i Tilfælde af Konflikter, Sygdom samt til Processer i Tyendesager. Forbundets Jurist yder gratis Vejledning.

§ 4. Det maa til Gengæld anses for ethvert Medlems Pligt at støtte Forbundet efter bedste Evne, særlig med at udbrede „Tyendebladet“ saa meget som muligt samt skaffe nye Medlemmer og eventuel oprette Afdelinger.

§ 5. Hvert Aar i Paasken afholder Forbundet Kongres, hvor alle Spørgsmaal kan drøftes. Til dette har Repræsentanterne Adgang. Desuden maa alle Afdelinger sende 1 Repræsentant for hver paabegyndt 25 Medlemmer. Hvor der er dannet Kredsforeninger har Formanden for denne ogsaa Adgang.

§ 6. Afdelinger kan dannes, naar der er 10 Medlemmer, som indmelder sig. Afdelingerne udarbejder selv deres Love og har Ret til at optage alle, som vil støtte Sagen.

§ 7. Kontingentet til Forbundet er for Afdelinger 10 Øre pr. Medlem Kvartalet. Det maa indbetales senest 1 Maaned efter Forfaldsdagen. Sammen med Kontingentet maa Afdelingens Formand sende en kort Beretning om Foreningens Virksomhed i

forløbne Kvartal. Denne § maa for Bevægelsens Skyld nøje overholdes.

§ 8. Ved hver Kongres vælges Hovedbestyrelsen, der bestaar af en Formand, der samtidig er Kasserer, samt 10 Bestyrelsesmedlemmer. Hovedbestyrelsen vælger selv sin Næstformand og Forretningsudvalg, som skal bestaa af 3 Mand. Formanden vælges direkte af Repræsentanterne.

§ 9. Hovedbestyrelsen er ansvarlig for Forbundets Midler og Formanden maa paa hver Kongres forelægge Regnskabet i revideret Stand.

§ 10. Forbundets Bestyrelse skal sørge for Udgivelsen og Ledelsen af Forbundets Organ, „Tyendebladet", dog skal Bladets Virksomhed godkendes af hver Kongres.

Annoncer til Bladet!

Vore Afd. og Repræsentanter bedes efter bedste Evner forsøge at skaffe Bladet nogle smaa Annoncer fra de forskellige Byer.

Ligeledes bedes Afd. annoncere saa meget som de nogenlunde har Raad til, det vil støtte Bladet meget!

For at alle Skær kan klares, maa vi have en Annonceindtægt maa mindst 25 Kr. om Ugen. Naar alle Afd. hjælper lidt til, kan det ogsaa let naaes!

Ukrudt!

—:—

Enhver som bor paa Landet og da særlig Landboerne selv ved, hvilken ihærdig Kamp Bønderne fører imod Ukrudtet. Lige fra om Foraaret, saasnart man kan komme i Jorden og til langt hen paa Sommeren maa der kæmpes om Magten, det gælder jo om at holde Ukrudtet i Ave, at det ikke skal tage Overmagt; men trods Slid og Arbejde tidlig og sildig kan det dog ikke undgaas, at der jo bliver lidt tilbage for at opretholde Slægten. I Roemarken kan man dog ved flittig Paapassenhed holde det borte, men værre er det i Korn- og Græsmarken, særlig Kornmarken, der er Ukrudtet tilbøjelig til at vokse for hurtig, saa det tager for meget Lys og Næring fra den ædle Sæd, derfor maa der passes paa med Plov og Harve, med Kultivator og Tidselkniv.

Stadig opfindes ny Maskiner og Metoder til Ukrudtets Ødelæggelse, de gamle forbedres og Landbruget gør store Fremskridt.

Men der er ogsaa en anden Slags Ukrudt, som det gælder om at holde nede, dette vokser ikke blandt Sæden paa Marken, men i den store Kornmark — Samfundet.

Ukrudtet i Samfundet er Tyendet, Landarbejderne og Husmændene, og ogsaa disse faar at føle, hvad det vil sige at have gode Landmænd, som forstaar at behandle Jorden, at ikke Ukrudtet skal faa Overhaand, saa det tager Lyset og Kraften fra Sæden, fra Gaardmændene, Proprietæresne og de ædle Grever og Baroner. Derfor opfinder de ny Metoder, ny Love og Vedtægter, som skal holde os nede i Skyggen, hvor vi maa nøjes med det Lys og den Næring, den Sol og Varme, som de andre ikke har Brug for, samt den Smule, vi selv tilkæmper os.

Længe, alt for længe, har de haft Magten, men nu begynder ogsaa vi at arbejde, at lave Maskiner, som kan hjælpe os til, at vi faar lidt at sige i Kornmarken, i Samfundet, og saa vil det vise sig, hvilke Maskiner der er de bedste, enten de, der siger: „Ned med Ukrudtet" eller de, der siger: „Lige Ret for alle". **Adolf Skouboe.**

Opkrævninger

paa Bladet for Juli Kvartal vil blive udsendt i den nærmest kommende Tid. De første allerede i Slutningen af denne Uge. De første, der udsendes, er til Stationerne, hvis Begyndelsesbogstav er fra A il J. Resten vil blive udsendt i Tiden derefter, altsaa i næste Uge.

Nu haaber vi, at de alle bliver indløst. Det skulde jo nødigt gaa som sidst, at Halvdelen nægtede at betale!

Vi sender jo Bladet til alle dem, der ikke har afsagt det før 1. Juli, og bør derfor alle betale eller afsige Bladet før den Tid.

Naa — men vi haaber som sagt, at alle Opkrævningerne indløses, straks de kommer.

Skulde saa en eller anden synes, at de hellere vil bestille Bladet hos Landposten til næste Kvartal, saa kan de kun meddele os det, saa sletter vi dem paa vor Liste.

Har nogen allerede bestilt Bladet dér og dog faaet det anmeldt herfra, bedes de afsætte det ene Eksemplar til en Kammerat og saa sende os hans Navn og Adresse.

Det vilde ogsaa være en Støtte for Bladet.

Red.

Vor Bevægelse.

—:—

— Husk til enhver Tid at agitere saa meget som muligt for vort Blad. De fleste kan nok skaffe os en ny Holder, og maaske kunde en Del ogsaa skaffe os en lille Annonce.

Gør et Forsøg paa begge Dele!

— Søndag den 5. Juli afholdt Tanderup Sogns Tyendeforening Møde med Ahlman Hansen som Taler. Mødet forløb udmærket. Efter at Ahlman Hansen havde holdt et udmærket Foredrag, udspandt der sig en livlig Diskussion, særlig angaaende Jordspørgsmaalet. Der var kun én Besiddende til Stede; han troede jo straks, at han skulde gøre Taleren til Grin for Forsamlingen, men der kom han tilpas; han maatte midt i Diskussionen tage Hat og Stok og løbe sin Vej. **P. Pedersen**, Form.

— Mødet i Gjesten, hvor Hjalmar Ejsing talte, forløb godt. Der var mødt ca. 50 Tjenestefolk. Denne Gang blev de fanatiske Modstandere, fra sidste Møde, hjemme i deres Kakkelovnskrog — et Sted, hvor de rettest hører hjemme.

Der blev holdt ekstra Generalforsamling. Til Formand blev valgt Sofus Larsen; den gamle Formand, Niels Pedersen, blev Kasserer.

En Søn af den fanatiske Møller kom mærkelig nok ogsaa i den ny Bestyrelse, skønt han har før erklæret, at hvis han skulde i vort Forbund, da skulde det kun være for at lave Splid. Men lad ham om det. **Et Medlem.**

— Roholte Sogns Tyendeforening afholdt sin halvaarlige Generalforsamling den 7. ds. paa Vindbyholts Kro. Til Formand valgtes Oluf Hansen. Regnskabet oplæstes og godkendtes. Foreningens Medlemsantal er 32.

Uge-Kronik.

—:—

Bladspekulation.

Husmændene paa Sjælland har købt „deres eget (!) Blad", „Husmanden". De har givet 8,000 Kr. for det!

„Husmanden" har før været udgivet af en Bogtrykker Jørgensen i Slagelse og Hr. Karl Hansen, Ankerstræde. Nu har de maaske tjent nok paa den Spekulation; Bogtrykkeren har forøvrigt senere spekuleret i et Blad for Tjenestefolk. Men her brændte han sig. Det skal siges til Tyendets Ros, at de ikke vilde have en Smule med dette Spekulationsblad at gøre.

Derimod har de sjællandske Husmænd været mere villige til at gaa i Tøjet — til nu. Nu er det altsaa forbi.

Nu har Hr. J. kun Georgesianerne tilbage, men formodentlig bliver de ogsaa snart kede af Hr. Jørgensens Makkerskab.

Hvad vil han saa begynde paa?

Tyendestævnet paa Fyn!

Vi anbefaler alle vore Læsere paa Fyn at slutte sig til Mødet i Næsbyhoved Skov paa Søndag Kl. 3.

Det vil blive et stort og godt Møde. Flere kendte Talere vil komme til Stede. (Se Annoncen i sidste Nr. af Bladet).

Hr. Forstander Arne Møller

beder os gøre Læserne opmærksom paa, at uformuende, som søger Understøttelse til Vejlby Højskole, maa indsende Ansøgning herom inden 1. August.

Sommerteatret i Aarhus

har i sidste Uge opført „I Galehuset", „Studeprangeren" og „Bellmann og Wessel".

I denne Uge spilles „I Galehuset" og „Sommerrejsen".

For vore Læsere i Aarhusegnen anbefaler vi et Besøg. (Se Annoncen).

Kjerteminde Højskole.

Vi henleder Læsernes Opmærksomhed paa Annoncen fra Hr. Forst. Søren Alkærsig, Kjerteminde Højskole, ang. Understøttelse til Vinterkursus.

Husmandsskolen ved Odense.

Som bekendt har de fynske Husmænd besluttet at bygge sig selv en Skole. Planen er, skønt den er stor, realiseret, og til 1. Novbr. aabner den sine Døre for det første Hold Elever.

Vi kan kun anbefale den Skole paa det bedste til vore Tusinder unge Læsere.

Af omst. Annonce vil det ses, at der kan faas Understøttelse straks, naar Ansøgningen inden 25. ds. er tilsendt Hr. Forst. Søndergaard.

Referat fra Møderne paa Langeland

maa udgaa denne Gang paa Grund af Pladsmangel. Tilslutningen var god og Begejstringen stor. Der blev oprettet en Afd. for Nordlangeland. Der er nu 3 Afd. ialt.

Forenings-Meddelelser.

Møde i Svendstrup Loge ved Hammel Søndag den 26. Juli, Kl. 4. P. Fuhlendorff, Sabro, taler.

— Husk Tyendemødet i Frederiksværk og Kredsmødet i Glostrup. (Se Annoncerne!)

— Møde i Ejby Afholdshjem ved Odense den 18. ds., Kl. 8½. Red. Carl Westergaard taler.

— Fangel Tyendeforening afholder ekstra Generalforsamling Lørdag den 25. ds., Kl. 8½, hvor der vil blive forhandlet om Oprettelsen af en Læsestue. Alle Medlemmerne bedes møde.

Formanden.

Pressen!

—o—

Pressen er Kulturens store Svinghjul —

Vil Du være med til at arbejde i Oplysningens Tjeneste —

Vil Du være med til at løfte Tyende- og Landarbejderklassen og skaffe den sin Ret —

Vil Du være med til at bringe Lys og Hygge ind i de Tusinde Smaakaarshjem —

Vil Du i det hele være med til at gavne Dig selv, Din Klasse, og den kommende Slægt, saa maa Du

agitere for Tyendebla

aftet i
cke skal

te at
Sorg

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning 10 Øre pr. Linie.
Rabat: 25 %.

Pladser 10 „ „ „

Møder 10 „ „ „

Forretninger 10 „ „ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet"!

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Pige søges!

En flink og tro Plge kan straks eller til 1. August faa en virkelig god og let Plads paa en mindre Gaard ved Henvendelse til Gaardejer **Peter Jacobsen**, Hjallese Mark pr. Odense.

Møllersvend.

En ugift, velanbefalet Svend søger en vellønnet Plads til 1. Juli. Maanedlig Løn bedes opgivet. **N. Kjeldsen,** Stationsmøllen, Ølgod.

For en flink Pige

bliver en let Plads ledig til 1ste November. God Fritid. Billet mrkt X indlægges paa Bladets Kontor.

2 Strygejomfruer og 1 Vaskepige

kan straks antages i Vaskeriet, Guldsmedgade 21, Aarhus. Høj Løn. **L. Andersen.**

Bypige.

En flink Bypige antages straks.

Trikotageforretningen.

Nørregade 33, Odense.

En Pige

kan faa Plads.

P. Hansen,

Overgade 49, Odense.

2 dygtige Tjenestepiger

kan straks faa Plads paa Hotel „Phønix", Vestergade, Aarhus. Høj Løn gives. **J. Post.**

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.

Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,** Larsbjørnstræde 8, København.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl, Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen, Fiskergade 3, Aarhus.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor, Jægergaardsvej 5, Aarhus.

Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen, Stadsfæstemand, Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Aarhus.

Sommerteatret

(i Kasino).

Direktør: Carl Thomsen.

Hver Aften Kl. 8¼ præcis:

„I Galehuset", Farce i 1 Akt.

Sommerrejsen.

Aktuel, lokal Farce-Operette i 3 Akter med Sange, Kor og Dans af „Harlekin".

Billetter kan forudbestilles gennem Kioskerne **og Telefon 1263.**

Billetpriserne som i Kasinos Vintersæson.

N. M. Thomsen,

Glarmesterforretning.

Rammefabrik & Forgylderi.

Volden 16, Aarhus.

Anbefaler sig med alt til Faget henhørende.

— **Billigste Priser her paa Pladsen.** —

Telefon 1708.

For Sangforeninger!

Carl Møllers 4 Stemmige Mands-Sange til Texter af **Jeppe Aakjær, Skjoldborg, J. C. Christensen** m. m. fl. ere iøjnefaldende Melodier og vinder alles Bifald.

Faas i Pakker a 1 Kr. pr. Sang.

Anbefales alle Sangforeninger.

Carl Møller, Musikforlægger, **Aarhus.**

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Barnevogne,

nye og brugte,

sælges til billigste Priser hos Staldforpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

M. Thomsen,

Bogbinder,

Clemensstræde 8. Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Undervisning.

Fyns Stifts Husmandsskole

ved Odense.

I Henhold til Ministeriets Bekendtgørelse, bedes de Karle og Piger, som ønsker Understøttelse til at komme paa Fyns Stifts Husmandsskole til Vinter, at meddele det til Forstander Søndergaard, Husmandsskolen ved Odense, **inden den 25. Juli.**

KertemindeHøjskole

De unge Mænd, som har søgt Amtet og intet faaet, og andre, som vil paa Højskole og daarlig har Raad, kan faa Understøttelse direkte fra Ministeriet, naar de melder sig her **inden 25. Juli.**

Søren Alkærsig.

Højskolen og Mælkeriskolen i Ribe.

Højskoleundervisning for Karle og Piger 3. Novbr. — Kursus for **Mejerister** og **Kontrolassistenter.** — To Elever lempelig Betaling.

S. H. Salling.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3 November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Langelands Folkehøjskole

ved Rudkøbing.

Karleskole fra Novbr. til April.

Pigeskole fra Maj til August.

Uformuende Elever kan faa Understøttelse ved Henv. til Forstanderen.

K. Kristensen Tange, f. t Humble.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

I det Øjeblik stod Politidirektøren som lamslaaet ved Dristigheden i disse Ord. Men saa fik Vreden Magt med ham; han spyttede i Aromos Ansigt og hvislede disse Ord frem:

„Vantro Jødetamp, tror Du, at Himlen nogensinde vil straffe mig for, hvad jeg gør mod din forbandede Race, for hvilken Paradisets Porte for bestandig er lukket?"

Denne Krænkelse var for stor selv for Aromo. Han svang Lænkerne, der bandt hans Hænder, [illegible] Politidirektøren over Ansigtet m[illegible] Kraft, at Blodet strømmede ud[illegible] øvet til Jorden.

[illegible] Allarmskrig blandt Poli[illegible]stede sig over Aromo [illegible]ive ham itu. Men [illegible]g imellem og be[illegible]falede dem at binde Fangen mere sikkert, da man maatte udføre Overborgmesterens Ordre.

Saa blev der hurtig tilkaldt en Læge. Politidirektøren blev løftet op. Blodet flød fra et frygteligt Saar i Ansigtet. Da Lægen havde undersøgt ham, erklærede han Saaret for farligt. Det ene Øje var fuldstændigt ødelagt, og det andet var i Fare.

De bar ham ind i Fæstningens Indre, hvor han kunde faa den fornødne Pleje; den stakkels Aromo blev skubbet ind i en Vogn, og efter en frygtelig, ubehagelig Kørsel blev han med Baad ført over til Øen, paa hvilken Schlüselburg ligger, og ved den triste Morges graa Lys traadte han ind i det skumle Fængsel, hvis store Jærnport lukkede sig efter ham.

11. Kapitel.

Intet Menneske, der har krænket et andet, har fortrudt det dybere, end Aron Aromo gjorde, da han hørte, hvilke alvorlige Følger hans Slag havde haft for Peter Alexieff. Og dog, har et Slag nogen Sinde været ærligere fortjent? Den Haan at spytte Jøden i Ansigtet, vilde ingen, der fortjener at bære Navn af en Mand, rolig have fundet sig i; men Aron Aromo var venligsindet mod enhver uden Hensyn til Tro eller Race.

De mange Aar, han havde tilbragt i St. Petersborg, havde været lykkelige indtil den Dag, da Bonden, Samuel Skovronsky, havde angrebet ham. Siden den Tid havde Ulykken fulgt ham og hans kære, indtil han nu fandt sig indemuret i den frygtelige Fæstning Schlüsselburg.

Alt syntes nu fortabt, og han længtes kun efter at se sin Datter for sidste Gang og saa vende Ansigtet mod Væggen og bede om den Fred, som intet Menneske kan forstyrre. Men denne Længsel vilde sandsynligvis ikke blive tilfredsstillet, hvad Datteren angik. Han vidste det kun altfor godt, men han fandt sig resigneret i sin Skæbne som en Mand, der inderligt troede paa sin Guds Godhed og Visdom, og som var sig bevidst, at han alle sine Dage ærligt havde stræbt at følge den Vej, der er den rette.

Heldigt var det maaske for ham, at han intet hørte om den Harme og Forbandelse, som hans saakaldte Voldshandling fremkaldte.

Med den Partiskhed og Uretfærdighed, der

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og Husflidsskole Novbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Vejlby Højskole

(v. Aarhus).

Uformuende kan søge Statsunderstøttelse til Vinterhøjskolen. Man henvender sig til **Arne Møller.**

Bl. Annoncer.

Kredsforening paa Sjælland!

Søndag den 26. ds., Kl. 4, afholdes et Møde i Glostrup Afholdshjem med det Formaal at faa dannet en Kredsforening.

Alle Tyendeforeningernes Medlemmer har Adgang. Enhver Afdeling bør sende Repræsentanter.

For Udvalget:
J. Israelsen,
Herstedvester, Taastrup.

Agitér for „Tyendebladet"!

Frederiksværk!

Lørdag den 18. ds., Kl. 8¼, afholdes et offentligt Møde i Forsamlingsbygningen for at faa dannet en Tyendeforening for Halsnæs og Frederiksværk Birk.

Alle kvindelige og mandlige Tyende bedes give Møde.

Udvalget.

Hadsten!

Hadstens og Omegns Tyende- og Landarbejderforening afholder Møde med Foredrag og Oplæsning af Red. Carl Westergaard paa Hadsten Afholdshotel, Søndag den 26. ds., Kl. 4.

Medlemmer optages.

Efter Mødet afholdes ekstra Generalforsamling.

Dagsorden: Valg af Formand. Udflugten.

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.

Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:
260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md. 20 Øre pr. Uge

Annoncepris:
Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

J. C. Hansens Træskoforretning

er

Kalkbrænderivej Nr. Aaby.

Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværket i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning

(Mikkel Andersen),

Bredgade — Brønderslev.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— Odense. —

AVERTER!

Bestil straks

„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

AVERTER!

Billeder fra Livet.

En lille Bog, indeholdende en Del sociale Artikler i fortælle Form — 48 Sider — og som koster 25 Øre Stk., sælges til 15 Øre Stk. Sendes mod Indsendelsen af Beløbet for de bestilte Eksemplarer portofrit. 5 Stk. giver Adgang til de 10 Øres Avance. Bestillinger indsendes til

P. Sabroe,
Folketingsmand, Aarhus.

Enhver bør købe

og læse følgende:

„Tyendebladet"s Oktober Kvartal 50 Øre.

Normalarbejdsdag af Niels Mortensen 10 Øre.

Vort Julenummer 10 Øre.

Betalingen sendes i Frimærker til Bladets Kontor i Aarhus.

Køb det alle, derved støttes vort Blad.

Niels Hougaard,

Hvilsager, vurderer en af vore Artikler til 2000 Kr.

— Hvor meget er saa hele Bladets 18 Spalter værd?

Svar: Mere end de 75 Øre, Bladet koster for Juli Kvartal.

er karakteristisk for den russiske Presse, blev Sagen fremstillet som „den jødiske Arrestant Aron Aromos brutale og frække Angreb paa Politidirektøren, den agtede og højmodige Peter Alexieff".

Det blev udlagt paa den værste Maade, og den Krænkelse, Alexieff havde tilføjet Aromo ved at spytte ham i Ansigtet, blev slet ikke omtalt.

Den offentlige Mening gav sig Luft i de mest voldsomme Udtryk, og Autoriteterne fandt det klogt at yde de truede Jøder en vis Beskyttelse.

Hvis Grev Snoorof havde faaet Lov til at raade, vilde han have pusset den blodtørstige Pøbel paa Jøderne igen, og der vilde være blevet flere Mord og Ildspaasættelser.

Men hvor mægtig Greven end var, maatte han dog være nødt til at lytte til Fornuften. Regeringen vilde gerne gøre sig til af at være civiliseret og human, og det var af Vigtighed nogenlunde at bevare Skinnet.

I Stilhed kunde Jøderne pines og forfølges paa mange Maader; men Kvinders og Børns Skrig og Jammer kunde høres langt ud over Ruslands Grænser, medens Flammerne kastede deres uhyggelige Skin over hele den civiliserede Verden, og man ønskede ikke, at Evropa skulde udbryde med Harme:

„Skam dig, Rusland! Du, som jo vil regnes blandt de civiliserede Lande, gør dig skyldig i grusomme Handlinger, der vilde have vanæret Middelalderen".

Saaledes gik det til, at man lod, som om man gjorde noget for at holde Pøblen i Tømme, og Aviserne fik Tilhold om ikke at ophidse Folkets Lidenskaber ved en altfor hyppig Hentydning til Begivenheden i St. Peter- og Pauls-Fæstningen.

Der var en Person, som ikke uden Bekymring kunde betragte denne Vending, Sagen havde taget. Denne Person var Ivan Alexieff, og han ilede til sin Fader for at udtrykke sin Deltagelse og Sorg.

Han fandt Faderen aldeles rasende, og han svor i Sønnens Nærværelse ved alle Helgener og hellige Billeder, at han vilde tage en frygtelig Hævn.

„Denne afskyelige, forbandede Jøde", hvislede han, „som saaledes har vanfiret og blindet mig, skal faa at vide, hvad det vil sige at paadrage sig Peter Alexieffs Had".

Med en Uforsigtighed, der dog var tilgivelig paa Grund af hans Ungdom, svarede Ivan:

„Hvis Du vil have Hævn, Fader, saa lad den falde alene paa Aromo. Hvorfor udstrække den til dem, som ikke har gjort dig noget?"

Meningen med denne Bemærkning var alt for tydelig til at misforstaas.

Rasende for'r Peter op fra Sygelejet, og idet han fægtede vildt i Luften med Armene, udbrød han:

„Dreng, tag dig i Agt! Jødens Datter er din Tanke, hun har dig i sit Garn. Men Landets Lov giver mig, din Fader og Formynder, Rettigheder, som jeg skal faa dig til at respektere. Denne Jezabel, som har forskruet Hovedet paa dig, skal blive gjort uskadelig, det indestaar jeg for, og hun skal ikke længere have dig til bedste.

„Men Fader —".

„Ti! Eller Du bliver pisket og kastet i Fængsel for Ulydighed, for at Du ikke skal vanære dit Navn og din Slægt".

Ivan indsaa, at det ikke kunde nytte at strides med Faderen, og opfyldt af stor Sorg

Fangel Cyklefabrik.

Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.

Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.

Telefon: Bellinge Nr. 8.

H. Hansen.

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.
Telefon: Bredbjerg 14.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

— Hvor skal Du hen, Peter?
— Selvfølgelig skal jeg ud at agitere for „Tyendebladet"! Ve' Do mæ?

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.

Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Brønderslev!!!

Køb i egen Interesse kun Deres **Uhre & Kæder** hos

Uhrmager N. Horseby.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Husk

Tyendestævnet paa Fyn

i Næsbyhoved Skov

Søndag den 19. ds., Kl. 3.

Alle Tjenestefolk og Landarbejdere bør møde!

Ahlman Hansen, Kredsformand.

Fodtøj

repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Anarkistisk Literatur!

Krapotkin: Krigen 10 Øre, 10 Eksemplarer 80 Øre.
Nachet: Den revolut. Bevægelse i Rusland 25 Øre, 10 Eksemplarer 2 Kr.
Voltairine de Cleyre: Forbrydelse og Straf 50 Øre, 10 Eksemplarer 4 Kr.
Roller: Den sociale Generalstrejke 15 Øre.
Friedeberg: Parlamentarismen og Generalstrejken 25 Øre.
Krig mod Krigen 5 Øre. **Anarkismens Katekismus** 10 Øre,
faas ved Indsendelse af Frimærker eller pr. Postopkrævning hos

Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, Køhenhavn F.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

begav han sig hemmeligt til Købmand Nekrassoffs Hus, hvor Rachel havde ligget i mange Dage uden Sans for Verden og dens Sorger.

Begivenhederne hin frygtelige Nat, da hendes Folk blev angrebet af den raa Pøbel, hendes Forlovedes Arrestation og Dom og hendes Moders alvorlige Sygdom havde taget saa stærk paa hende, at hun fik Hjærnebetændelse.

Det maa siges til Nekrassoffs- og hans Families Ros, at de var meget omhyggelige for hende, og trods den Risiko, de løb ved at beskytte Datteren af en Mand, der havde paadraget sig Folkets Had, var de dog bestemt paa at beskytte hende, saa vidt det var dem muligt.

Nekrassoff var en oplyst Mand. Mange Rejser omkring i Europa havde udvidet hans Syn paa Tingene, saa at han paa ingen Maade delte det almindelige Had til den jødiske Befolkning. Endvidere havde han af Aromo modtaget mange Tjenester, og uden ham vilde han sandsynligvis være ruineret og i Gældsfængsel. Taknemmelighed er maaske sjænden, men Nekrassoff besad den i alt Fald.

Ivan Alexieff havde hørt om Rachels Sygdom med en Sorg, som han ikke kunde skjule; men skønt han vidste, at han blev nøje bevogtet af sin Faders Spioner, lykkedes det ham dog daglig at faa Efterretning om hendes Tilstand, og Sorgen gav sig Udtryk i hans Udseende. Hverken Tid eller Forholdene havde formaaet at formindske den lidenskabelige Kærlighed, hendes Skønhed havde fremkaldt i ham, og med ungdommelig Fyrighed tog han intet Hensyn til Følgerne. Han syntes, at uden hende var Verden som en glædeløs og øde Ørken.

Efter det sidste stormende Møde med Faderen fik han imidlertid Øjnene op for, at en Fare stadig truede den elskede Kvinde, og derfor raadførte han sig med Nekrassoff og fortalt ham alt, hvad Politichefen havde sagt.

„Det ser meget alvorligt ud", bemærkede Nekrassoff tankefuld, „thi Deres Faders Hævn vil falde paa mig og mine, hvis han faar at vide, at jeg giver en Jødinde Husly. Noget maa der gøres".

„Men De vil da ikke svigte hende?" udbrød Ivan ængstelig.

„Nej, nej. Jeg vil ikke svigte hende. Jeg er hverken en Kujon eller utaknemlig. Men De kan se, lige saa godt som jeg, at der maa gøres noget".

„Ja, ganske vist, men hvad skal det noget noget. Hvor kan hun tage hen?"

„Nekrassoff tænkte sig om, og derpaa sagde han følgende:

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 43. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 26. Juli 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Hold ud!

Mel.: Der er et Land, dets Sted . . . . .

Du unge Mand, tag Spaden fast i Hænde
og grav den Jord, hvor dine Fædre sted.
Du op og ned paa Lagene skal vende,
lad det, som der var øverst, komme ned.
Du unge Kvinde, stil dig ved hans Side
og styrk hans Færd, naar Tvivl ta'r Overhaand;
med Sang og Smil du hjælpe ham at stride —
ja, hold ham fast med Kærlighedens Baand.

Det Land, hvor du er født, hvor du har hjemme,
som Barndomsminderne sig knytter til,
det Land er dit, det maa du aldrig glemme,
og dit det bli'r, naar bare selv du vil.
Men alt for længe dine Fædre taalte,
hvad Herremandens og hans Fogder bød;
de alt for længe Egestokken taalte;
for længe varede den haarde Nød.

Ja, de holdt ud! De svedte og de døjed',
de takkede for hvert et Slag de fik;
med Trællesind de Nakken lydigt bøjed',
i alt sig fandt, alt efter gammel Skik.
Men — nye Kviste skød den gamle Stamme,
og Kvistene skød nye, stærke Skud —
nu er den danske Ungdom Fyr og Flamme,
nu gælder det kun blot at holde ud.

Ja, holde ud! — Maaske det bliver trange
og haarde Tider, som vi gaar imod.
Men vær kun ej for Kampens Møje bange —
af Kampens Sæd skal Fredens Frugter gro.
Den danske Ungdom skal engang i Tiden
sig vokse stærk og modig, klog og fri.
Det spørges skal: vi blev ej træt af Striden,
det danske Folk sig vandt en bedre Tid!

Johannes Christiansen.

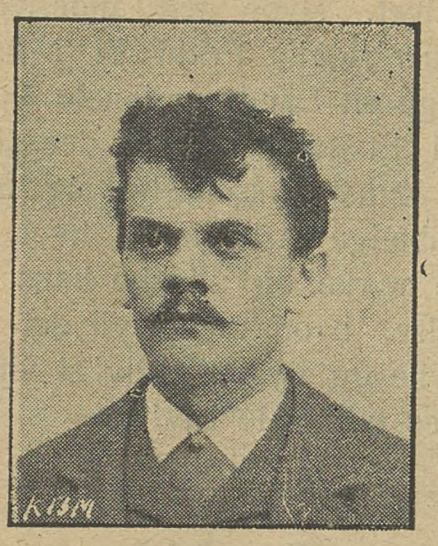
Vort Program.

—o—

— Nej, Programmet, som er vort,
er kun jævnt og hjemmegjort,
hentet — ej fra Lærerstole,
men fra Livets haarde Skole.

Jeppe Aakjær.

Ved det store Tyende- og Landarbejderstævne ved Odense i Søndags, udtalte

A. C. Meyer,

den populære socialdemokratiske Folketingsmand fra Københavns 13. Kreds, som i disse Dage er afrejst til Amerika for at holde Foredrag for vore Landsmænd derovre.

Hr. Redaktør Elmholt, at vort Program var godt skrevet, det vil sige, det tog Sigte paa at faa gennemført forskellige praktiske Ting af øjeblikkelig Betydning for vor Klasse.

Det er forøvrigt meget rigtigt. Da vort Program første Gang blev udarbejdet, blev der først og fremmest taget Hensyn til øjeblikkelige Forhold. Vort Program skulde ikke være et Sigte langt ud i Fremtiden, ikke noget, som vore Børn maaske kunde komme til at nyde godt af, om alt gik vel og de artede sig godt. Nej, det, der først og fremmest blev taget Hensyn til, var at faa de daglige Omgivelser omændret en Smule, f. Eks. at faa kortere Arbejdstid, noget mere for Arbejdet, bedre Kamre og bedre Kost, Afskaffelse af Dobbeltsenge og Søndagsarbejde m. m.

Se, det er Ting, som store „Idealister" maaske vil smile af og spottende sige om, at det ikke er at sætte Ideens Fane ret højt, det er ikke Tegn paa nogen særlig Fremsyn eller stor Forstaaelse af Samfundsforhold, naar vi vil forsøge at rejse en Folke- og Klassebevægelse paa noget saadant Smaatteri og Lapperi.

Ja, saadan vil de sige, og lad dem kun det.

Det vil dog vise sig, at vi har set rigtigt, da vi optog disse nærliggende Ting paa vort Program. Det vil nemlig være af allerstørste Betydning, om vi fik disse Krav gennemførte.

Vort Program er den Fane, hvorom vi skal samle os. Det er Kompas-Magneten, der skal vise os Vejen, vi skal gaa. Det er den Enhedstanke, hele den arbejdende Klasse paa Landet er besjælet af. Det skal være et Udtryk for de Krav, der stilles baade af de enkelte og af Organisationen.

Vort Program er ikke et Kunstprodukt, skreven af de Lærde, og derfor skulde ledsages af lange Forklaringer. Nej, det er kun en Formulering af Kravene, som de stilles af unge og gamle Arbejdere overalt i Landet.

Vi behøvede derfor slet ikke noget Program! Vi vidste dog godt alle, hvad Meningen er med Bevægelsen. Vore Programpunkter er derfor ikke andet end en Nedskrivning af den Anskuelse, hver enkelt maa faa ved at arbejde paa Landet!

Programmet behøvede derfor ikke at være skrevet. Skibet kan ogsaa godt sejle uden Kompas, naar der er Mænd ved Ror og Sejl. Vor Bevægelse ligeledes. Men der er større Tryghed, naar Skibet har sit Kompas og vi vort Program! Kort og klart skal et Program være. Ikke noget at slaa af paa eller løbe fra. Saaledes er vort Program ogsaa. Det angiver nøje, hvad vi vil, baade her og der, hvad vi kræver af Lovgiverne og Arbejdsgiverne, hvorledes vi vil udføre vort Oplysningsarbejde, og endelig, hvorledes vi ønsker Jordspørgsmaalet løst!

Alt er som det skal være. Der er ikke noget at tage Fejl af. Selv om vi taler meget om de jævne, daglige Ting af ren øjeblikkelig Interesse, saa angives det dog klart i vor Jordprogram, at vi ønsker at komme ud over det bestaaende og ind i et nyt Samfundssystem, hvor alle har lige Ret.

Carl Westergaard.

Kontraster.

—o—

Klang af Hug og Fald af Brokker blandet med Raab og Træskotramp er de Lyde, der fylder Luften over og om den store Arbejdsplads, hvor Snese af Murere, Tømrere og Arbejdsmænd er travlt beskæftiget med at rejse en ny Bygning, et nyt Pengenes Tempel, Sidestykke til Gadens mange andre elegante Rigmandsboliger. I Arbejdersved lægges Husets Grundvold, ved Mændenes Slid hæver det sig langsomt og skyder de brede, imponerende Murværker i Vejret. Murene er allerede de tre Stokværk høje, med gabende Huller til Vinduer og med Stilladset som et tæt forgrenet Ribbenæt dækkende over de nyfødte Stenvægge. Op ad, fra Afsats til Afsats paa Stilladset fører

en tynd Stige, løselig sammentømret. Der er Hulning i Midten paa hvert af dens Trin, det er Slid af Træskojernene. Paa Stigen kravler Murerarbejdsmændene op og ned, op og ned. Stenene lægges sammen til en Dragt, Manden bøjer i Knæene, krummer Ryggen og tager Byrden — og saa gaar det op ad Hønsestigen, langsomt, Trin for Trin. Man ser, Byrden tynger. Og jo højere han kommer op, jo mere tynger den. Den sidste Snes Trin tager han kun med Besvær. Men han maa frem. For lige bag efter kommer den næste Mand, saa nær, at Bagmandens Hue næsten rører ved Formandens Træsko — og efter ham igen een og saa igen een. Som fire store, puklede Insekter kravler de møjsommeligt op ad den skrøbelige Stige, klamrende sig fast med Hænderne og forsigtigt flyttende Fødderne. Naar de er naaet op, balancerer de omhyggeligt hen ad den smalle Stilladsafsats, bange for at se ned: Dybet under dem suger, og den centnertunge Byrde gør Gangen svinglende usikker. Saa læsser de Byrden af ved Murersvendenes Hjælp, gør Forsøg paa at rette Ryggen og fylde Brystet efter Sammenpresningen. Rebet, der har været bundet om Stenklumpen, kastes ud over Stilladset, det beskriver en Bue og søger saa med drivende Fart mod Jorden, hvor det havner med et Klask. Og saa gaar de ned ad Stigen med sejg Dvælen paa hvert Trin, som den, der ved, at ved Vejende venter ham intet godt.

Saa lægges Sten igen paa Sten, og de kravler atter op, svinglende og usikre, trætte og øre, men med Trældyrets dorske Ro og sløve Tilfredshed.

Det er Arbejdsmændene, der bærer Sten til Rigmandens Palads.

Og saa kommer han selv — et Bilhorns hæse Brøl høres, og et Øjeblik efter fejer en elegant Bil i en stor Bue om Gadehjørnet, hen mod den nye Bygning. Det tøffer og puster i Vognen, men saa snærrer Maskineriet, Bilen holder, og Ejeren staar ud. Som han staar der, rank og elegant i sin graa Bildragt, synes han Arbejdsmændenes kontræne Modsætning. Et Øjeblik skyder der som et Glimt af Misundelse frem i den ene af Mændenes Blik — men kun et Øjeblik, saa afløses det af det sløve, dyriske Udtryk, Manden bøjer Ryggen under Stenene og gaar langsomt hen mod Stigens Fod. Men Bilmanden gør et Par Bemærkninger til Bygmesteren og stiger saa igen ind i Vognen, Grebet slaas ned, Maskiner hugger, Vognen dirrer, og som en farende Skyskygge over en Mark, glider den lette Vogn for ti Hestes Kraft paa Gummihjulene ned ad Gaden og sender de Spadserende en Bølge af Benzinstank i Næsen.

Men henne paa Stilladset aflæsser Arbejdsmændene Stendragten og kaster Rebet, der bugter sig som en Slange, ud i Luften — — —

Det er Slideren og Driveren, der et Øjeblik har krydset hinandens Vej, den fattige Stymper, der maa trælle som en Plantageneger, slide, saa Hænderne krøges og Ryggen rundes — og saa den rige Levemand, der i sin elegante Bil fejer Asfalten og nyder Livet. Det er Arbejdsdyret og Snyltedyret, Forarbejderen og Udbytteren, det er den fattige og den rige — — — og det er to Brødre, saa vist som Menneskenes Børn er hinandens Brødre!

C. Kappel Iversen.

Arbejdernes Kaar.

—:—

I „Soc.-Dem." skriver Dr. Gustav Bang i en Artikel bl. a.:

Hvor skal den Arbejder, der gaar halvt udsovet fra sit Hjem om Morgenen og vender helt udaset tilbage om Aftenen efter et langt, aandløst og anstrængende Slid, hvor skal han have Lejlighed til at udvikle sig, til at følge med i Tidens Bevægelse, til at føle sig som et Kulturmenneske! Hvad Under, om hans Interesser sløves, om hans Varme for den Nation, han tilhører, køles — den Poesi, hans Fædrelands Digtere skriver, den Kunst, hans Fædrelands Malere og Billedhuggere skaber, den Trækning hans Fædrelands Forskere frembringer, er altsammen ikke til for ham; han er afspærret derfra, om ikke ved andet saa ved den Træthed, den Udmattelse, som Arbejdet volder ham; han har kun Slidet og i bedste Fald det daglige Brød som sit Lod i Livet. Hvor helt anderledes, naar han vinder rigelig Fritid til i fuldt Maal at indsuge sit Lands nationale Kultur, naar han er i Stand til at læse dens Litteratur, se dens Kunst, sysselsætte sig med dens videnskabelige Arbejde — hvor meget vil det ikke styrke og uddybe hans nationale Samfølelse, hvor meget vil det ikke øge hans Evne og Lyst til selv at virke med i det fælles nationale Liv!

Agitèr

kraftigt overalt til enhver Tid for „Tyendebladet"s Udbredelse!

Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa andre til at gøre det samme!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævningen.

☛ **Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!**

Tag fat med det samme!

Fra Slagmarken.

—:—

Ogsaa en Grund!

Forleden Søndag Eftermiddag, da der var Møde i Revninge, hvor Ahlman Hansen talte og vor Afd. blev stiftet, var der en Karl, som ikke kunde komme til Mødet, fordi han skulde køre Grøntfoder hjem!

Antagelig har Bonden sat ham til dette Arbejde den Helligdags-Eftermiddag, for at han ikke kunde gaa til Møde.

De frygter jo for, at Tjenestefolkene skulde høre Sandheden paa disse Møder, og ikke længere vilde finde sig i alt!

Job.

Fra Gjesten!

Læserne husker nok, at der paa forrige Møde her var en Gaardmand, en Møller, en Købmand og den Gjesten „Sjælesørger", Præsten, forsøgte at faa Tjenestefolkene til at lade være at slutte sig til vort Forbund.

Det lykkedes jo ikke!

Nu viser det sig, at den drabelige Gaardmand, Anton Nielsen, selv byder sine Folk et usselt Hummer at bo i. Det er altsaa rigtigt nok, at den Herre havde en daarlig Samvittighed. Han frygter Tjenestefolkene! Det er da forstaaeligt, at han vilde modarbejde vor Bevægelse.

Men hvorfor gik Mølleren, Købmanden og Præsten i Hr. Anton Nielsens Hylekor?

Jeg forstaar det ikke!

Men det var maaske fordi de fremdeles vilde med, naar Hr. A. N. holder Pølsegilde.

Lad os da haabe, det vil bekomme dem godt.

Gid „Tømmermændene" ikke Dagen efter vil være altfor slemme!

Et Medlem.

En Forvalter

paa en Gaard oppe i Salling har i den sidste lille Maaned ikke været optaget af stort andet end at skælde ud paa en Karl, fordi han havde været til Mødet i Jebjerg, hvor Carl Westergaard talte om vor Bevægelse.

— Den arme Karl kunde ogsaa let have taget Skade deraf. Forøvrigt blæser han den gale Forvalter en lang Marsch!

—n.

Fra Vejrup, Nr. Aaby.

En Aften var jeg sammen med en anden Kammerat cyklet til Vejrup for at tegne Abonnenter af „Tyendebladet". Vi traf ogsaa et Par Karle paa Gaden, og vi spurgte dem da ud, om de vidste nogle, som vilde være Abonnent samt være med til at danne en Tyendeforening osv. Selv var de ivrige nok for Sagen, men der var næsten ingen Tjenestefolk der i Byen.

For kort Tid siden var en Karl og tre Fodermestre rendt af deres Tjeneste, og fornylig var en Karl paa 17—18 Aar bleven pisket i Sengen, fordi han havde sovet over sig, og han var jo ogsaa stukken af, om det var uden Grund eller ej, ved jeg ikke; men saa meget kan enhver forstaa, at det maa ingen god Egn være, thi ellers kunde de nok beholde deres Folk til Skiftedag.

Ingvard Skoubo,
Grimmelykkegaard, Ejby St.

Aabent Brev
til Jørgen M. Hansen, Hjallese.

Jeg skal ikke nægte, at jeg blev lidt overrasket ved at se Dit Navn under en Artikel i „Tyendebladet". Jeg, der troede, at Du helt og holdent havde forsvoren al Omgang med Tyendeforbundet. Men det har jo før vist sig, at Du har lige saa let ved at skifte Mening og Anskuelse, som Du har ved at tage en anden Frakke paa.

Efter Dine egne Ord kan man ikke undvære Gaardmændene, og det betaler sig bedst at staa paa en god Fod til dem.

Hvorfor i al Verden saa skrive om dem paa den Maade?

Men Sagen er vel den: Du er bleven ked af det Makkerskab, for det gaar nu en Gang saadan, at vil man spise Kirsebær med de Store, maa man finde sig i at faa Stenene i Øjnene.

Og ingen kan tjene to Herrer.

Det kan ikke lade sig gøre. Hvis man vil staa paa en god og solid Fod, have sin egen Mening, og hævde den hvor som helst, da at holde med Gaardmændene den ene Dag; rejse paa Agitationsmøder Dagen efter for Tyendebevægelsen; og saa 3. Dagen melde sig ud af det hele; 4. Dagen skrive Artikler i Bladet. Det er saadan et Sammensurium af Standpunkter, at man kommer til at ryste paa Hovedet og tænker: Det er Varmen, kære!

Jeg husker saa udmærket Din Ivrighed i Sagens Tjeneste.

Og jeg vil ærlig tilstaa, jeg havde ventet et stabilt Medlem i Dig. Men jeg skulde saa sørgelig skuffes, og jeg maatte sande det gamle Ord: Ingen kender Dagen før Solen gaar fra.

Motiverne for Din Udtræden kender vi

nu saa overmaade godt her indenfor Afdelingen; men dem skal jeg lade ligge uberørt.

Og jeg skulde aldrig have ulejliget mig med Dig, hvis Du havde ladet være med at skrive i Bladet. Ikke fordi jeg mener, Du har gjort H. Davidsen Uret, det kender jeg ikke noget til; men fordi jeg betragter Dig som vor Modstander.

Og Bladet, som er vort bedste Vaaben i Kampen, bør og skal være blankt som Sølv.

Med Tak for Optagelsen.

A. Chr. Nielsen,
Formand for Hjallese og Omegns Tyendeforening.

Den aldrig forglemmelige „morsomme".

Jeg glæder mig meget over de Stykker, der staar her i „Tyendebladet" om „den morsomme" i Aalsbo ved Gjelsted.

Jeg har nemlig tjent hos ham for nogle Aar siden, hvorfor jeg ogsaa kunde have Lyst til at fortælle lidt om, hvordan jeg syntes om at være der. Det var jo en gal Rad i det hele taget, men jeg tog mig det ikke saa nær, om han saa stod og skældte ud hele Dagen.

Vi maatte slæbe som Bæster omtrent Dag og Nat; men det var jo for Resten ikke mere end han kunde fordre, saa længe vi har den saakaldte Tyendelov.

Jeg havde ikke tjent der ret længe, før jeg kunde forstaa, at der blev jeg ikke længere end i den Tid, jeg var fæstet; jeg vilde da se, om der ikke var lidt mere Menneske til blandt Bønderne end ham.

Den Dag, jeg skulde rejse, var han skruptosset, for da jeg spurgte ham om at laane et Køretøj til at køre mit Tøj til Stationen paa, svarede han mig, at jeg kunde tage Hundene og spænde for en lille Hundekareth, som han havde. Men det syntes jeg ikke rigtig om, idet han nemlig havde 4 store Heste, som stod og drev inde i Stalden. Som sagt, jeg kunde ikke faa mit Tøj væk fra ham, hvorefter jeg gik ud til Egnens Beboere for om muligt at finde et barmhjertigt Menneske, som havde et Køretøj; og som jeg ogsaa fandt.

Tjenestekarl **H. Nielsen,**
Uggerløse pr. Kalundborg.

— Vi takker for de gode Oplysninger om „den morsomme".

Vi beklager kun, at vi har givet ham Navnet „den morsomme". Naar Ret skulde være Ret, burde han have heddet „den morsomme og gale Agrar".

Men døbe ham om, kan vi jo ikke, og Navneforandring i den Retning vil han vel ikke selv søge, selv om vi lover ham at sætte hans „kønne" Billede i Bladet en Gang til. **Red.**

En køn Foræring!

Tre Karle paa Fyn havde ved en Lejlighed faaet fat i „Tyendebladet" Nr. 41, hvori fandtes en Artikel med Overskrift „Et Brev". De syntes straks, at det var et udmærket Stykke at sende i et Brev til en meget arbejdsgerrig Gaardmand der paa Egnen, som arbejder indtil Kl. 9—10 om Aftenen.

Nu er Gaardmanden rasende over at have faaet en saadan Foræring, men hvem der har sendt den, kender han ikke!

Ha, ha, ha! **N. C.**

Frækt!

Fra „den fanatiske Møller" i Gjesten, hvis Navn nok skal være Lars Andersen, har vi modtaget en Skrivelse, som han vil have optaget i Bladet.

Da det hele kun er en Fortsættelse af sine personlige Angreb paa Red. Westergaard og Kritik af vor Bevægelse, optager vi den selvfølgelig ikke.

Det forekommer os, at det er lige frækt nok, at vore Modstandere kan forlange Plads i vort Blad til Angreb paa os.

Saadan leger vi ikke!

Vi vil foreslaa Hr. Møller Lars A., at han vender sin Skarnbøtte et andet Steds. Vi ønsker ikke at faa dens Indhold i Hovedet.

— Forsøg „Agrar-Dagbladet", Hr. Andersen.

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor i Aarhus. Alle Kvartalets Numre faaes til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre. Selv om Sommeren bør enhver læse det!

Nemesis.

Skitse.

—:—

Nedad Gaden bevægede sig en tætpakket Menneskesværm. Et Stykke nede standsedes Farten; man stuvede sig sammen, til sidst var der et mægtigt Opløb.

Hvad var Grunden?

Ud af Sværmen kom to Betjente trækkende med en Mand. Man talte om, at det var en stor Tyveknægt, der var nappet paa fersk Gerning.

I Triumf førtes Synderen til Politistationen.

Det var en ældre Mand. Hans Ansigt var ingen Forbryders. Tværtimod. Hans Øjne var ærlige og mødte rolig de Blikke, der med Foragt rettedes mod ham.

Hvorfor foragtede man ham saa? Man kendte jo slet ikke Grunden til hans Handling.

Rettens Dør var nu lukket efter Synderen, og Betjentene kunde gnide sig i Hænderne af Glæde over den „Daad", de havde præsteret.

Staklen førtes frem for den brøsige Dommer.

Han stod tavs og paahørte den lange Beskyldningstale, Dommeren førte frem. Da Dommeren gav ham Ordet for at tale sin Sag, rettede han sig op, og med lidt rystende Stemme talte han Ord, der havde Sandhedens Præg i sig:

Hr. Dommer! De nytter vel inte, at jeg si'er no'et te' mit Forsvar; men alligevel vil jeg forklare Grunden te' min Forbrydelse. Jeg har de sidste fem Maaneder været arbejdsløs. Min Kone og tre Børn har sultet. Gæld har vi. Hver Da' kom der Rejninger. Og man truede med at sende Kongens Fogod. Jeg kunde inte mere holde ud at se Hjemmet lide paa denne Maade. Jeg maatte skaffe Penge, — forsøge at laane, det lod sig ikke gøre. Saa maatte jeg ty te' det, som altid i min Bevidsthed har staaet som noget forbryderisk, jeg maatte — stjæle.

Hellere kaldes en Tyv, end at se min Kone og mine Børn sulte ihjel. Hva' ska' der bli' af dem derhjemme, naar De, Hr. Dommer, dømmer mig til Fængsel? Jeg fortjener min Straf; men for deres Skyld lad Naade gaa for Ret. Og en Ting te', skaf mig noget Arbejde, har man Arbejde, — har man Penge, — og fristes inte te' at stjæle!

— — —

Dommeren gør disse brave Ord ingen Indtryk paa. Han dømmer ham til en Maaneds simpel Fængsel.

Da han kommer hjem igen, finder han Lejligheden tom. Fogden har taget alt.

Konen og Børnene er paa Fattiggaarden.

Han løber dertil. Finder Hustru og Børn. Han klamrer sig til dem og beder om Tilgivelse for sin Handling. Faar den og lover snart at hente dem fra Fattiggaarden.

Det er umuligt at faa noget Arbejde. Han trygler og beder derom; men nej. Saa ser han i sin Fortvivlelse kun en Redning, han maa gøre en Ende paa Elendigheden.

Konen og Børnene faar hvad de kan spise, hvor de er.

Et Øjeblik efter staar kan ved Kajen.

Han ser sig om — der er ingen — saa holder han Hænderne i Vejret — — nogle faa Sekunder, — og Dybet lukker sig over Staklen.

Viggo V. Grødde.

Kvindelige Kontrolassistenter.

—:—

Der var en Tid, da Kvindetne spillede Hovedrollen paa vort Mejeriv æsens Omraade. Og det er jo bekendt nok, at de klarede Sagerne saare godt. Baade fulgte de for saa vidt godt nok med i Udviklingen, som den foregik den Gang — det gik jo ikke da som nu i Stormskridt, men dog var der ogsaa Udvikling den Gang —, og tillige forstod de at hævde sig med fornøden Myndighed og Overlegenhed.

Men saa kom Centrifugen og hele det moderne Mejeriapparat med Fællesmejeri og Andelsdrift, og saa blev Kvinderne for en Del sat ud af Spillet.

En lille Tid holdt enkelte endnu Stand.

De lod sig uddanne paa de Kursus, der blev oprettet for at dygtiggøre Mejeripersonalet til det nyere Mejeribrug, der jo stillede Krav baade i teoretist og praktisk Retning.

Særlig blev ikke faa uddannet paa de Kursus, der fra 1883 blev givet paa Lustrupholm Højskole og omfattede baade Praxis og Teori, og en Del af de i disse Kursus uddannede overtog endog Bestyrerpladser.

Men Tid efter anden har jo som bekendt Mændene erobret de fleste Virksomheder indenfor Mejerifaget, saa at der nu kun findes en Smørmejerske ved et og andet Mejeri.

Dette maa efter min Mening beklages. Men derved er nu næppe noget at gøre. Kvinderne erobrer næppe noget af det tabte tilbage, de har ladet sig berøve paa dette Omraade.

Derimod er der et andet Virkefeldt, hvor Kvinderne kan gøre sig Haab om at vinde frem ved Siden af Mændene, hvis de har Energi nok.

Det er i Kontrolvirksomheden.

Det er en Virksomhed, der passer ret godt for Kvinder. Og en Del har allerede forstaaet dette og ladet sig uddanne som Kontrolassistenter og taget Plads som saadanne. Og her er det værd at lægge Mærke til følgende:

For det første har Kvinderne lige saa gode Betingelser som Mændene for at kunne lære, hvad en Assistent skal kunne, — det har vi her paa Skolen Erfaring nok for, — og dertil kommer, at det med Hensyn til Regnskabsvæsen særlig synes at ligge for dem at være

i meget høj Grad samvittighedsfulde og nøjagtige, omhyggelige og propre.

Dernæst synes man ude i Foreningerne ikke at være uvillige til at antage kvindelige Assistenter. Baade har vi al Tid let ved at faa Plads til vore kvindelige Elever, og i Almindelighed har vi kunnet skaffe Plads til flere. Og andre Skoler har ventelig gjort samme Erfaring.

Men dette hænger vel nok sammen med, at de kvindelige Assistenter synes at klare sig udmærket godt i deres Praksis.

Endelig kan nævnes, at det synes at skorte noget paa Tilgang fra Mændenes Side til denne Virksomhed, hvo ved Udsigten til at faa Plads efter Uddannelsen bliver endnu mere lovende.

Med alt dette for Øje kan man ikke undlade at sige til de unge Kvinder, som har Lyst til at slaa ind paa selvstændigt Erhver: „Uddan Jer til Kontrolassistenter. Det er en Virksomhed, som ligger for Jer".

Og man kan med saa meget større Fornøjelse give de unge Kvinder dette Raad, som vi her har en Virksomhed, hvor Kvindens Arbejde bliver betalt med samme Løn, som gives Manden for det samme Arbejde.

Mejeri- og Højskolen i Ribe, d. 8/7 08.

S. H. Salling.

Frygtelige Forhold!

—o—

En Lærer mishandler sin Tjenestedreng.

—

Jeg har talt med en Tjenestedreng, der tjener ved en Lærer ved Navn P. O. Raben i Asperup pr. Nr. Aaby.

En Aften, da Drengen var her oppe i Byen, fortalte han mig, hvordan han havde det hvor han tjente. En Aften for nogen Tid siden var han af Lærer Raben sendt i Byen, og da han kom hjem skulde han malke og fodre Hestene af og saa gik han i Seng; men han havde ikke ligget der længere end til Kl. var henved 12. Da kom den ærværdige Skolemester Raben farende som en Rasende og trak ham ud af Sengen og pryglede ham med Spanskrøret, saa det var kendt fra Fredag Aften til Søndag. Og da Raben var færdig med at banke ham, maatte han ud at malke en Gang til. Raben vilde nemlig ikke tro, at han havde malket!

Da han var færdig med det, maatte han saa endelig igen krybe i Seng — for ikke at sige Fjællekasse, som er hamret fast til Væggen.

Kammeret er et lille firekantet Hul, ca. 4 Alen i Kvadrat, og Gulvet er saa daarligt, at Rotterne har deres Opgang i det ene Hjørne og løber op i Sengen til Drengen. Og Vinduet er et lille Jernvindue, som vender ud til Gaarden, saa frisk Luft næsten ikke kan komme ind.

En Tjenestekarl.

Obstruktion.

—:—

I „Tyendebladet" for 19. Juli har vi saa det første Skrig (jeg har til Dato ikke set andre), og det kom fra en — Tjenestekarl.

Jeg skal ikke nægte, at jeg er en Smule ked af, at „En Tjenestekarl fra Midtsjælland" ikke sætter sit Navn under. Det bør man altid gøre ellers kan man risikere, at Grunden hertil bliver udlagt som Frygt, hvor den maaske er Beskedenhed el. lign. Det menneskelige Væsen er nemlig saa tilbøjelig til at tro det værste om sin Næste. Og jeg for mit Vedkommende faar altid mere Respekt for et Menneske, naar det vil være sin Mening bekendt end naar det modsatte er Tilfældet.

Jeg er fuldstændig enig med — ja, hvem er det nu, naa, — „En Tjenestekarl fra Midtsjælland" i Maaden, hvorpaa vi skal søge at faa vore Foresatte til at behandle os ordentlig; men hvis nu ikke det hjælper, saa er det, jeg mener, vi skulde prøve en Obstruktion. Jeg for min Part vil ikke betænke mig paa at benytte Obstruktionen i den Form, som nævnt i min første Artikel, ja, jeg vil ikke betænke mig paa at bruge endnu radikalere Midler, hvis det er mig mulig; thi som jeg skrev i min første Artikel: „Jeg er Menneske og fordrer at blive behandlet og betragtet som Menneske, og er der nogen, der ikke vil det, bruger jeg de Midler, der staar til min Raadighed for at faa dem dertil".

Skulde „En Tjenestestekarl fra Midtsjælland" fremkomme med flere Indlæg, eller der skulde være andre, der kunde have Lyst til at imødegaa mig, vil jeg meget bedre, om Vedkommende sætter sit Navn under, ellers er Diskussionen sluttet fra min Side. **Vilhelm Larsen.**

— Ogsaa vi mener, det er meget mærkelig og forkert, at „En Tjk. f. Msj." ikke vil være sit Navn bekendt, naar han vil kæmpe for en god Sag. Er han virkelig Tjenestekarl, bør han ikke stikke Hovedet i Busken! **Red.**

Opkrævningerne

paa Bladet for Juli Kvartal vil i den nærmest kommende Tid blive udsendt. Vi haaber, at alle indløser den straks, den kommer. Sidst var der alt for mange, der nægtede at betale. Det kan Bladet ikke taale.

Derfor: Betal Opkrævningen alle, naar den kommer. Det er jo kun 75 Øre + 15 Øre i Porte. Ialt 90 Øre.

Red.

Bevægelsen paa Langeland.

—:—

Ovre paa den frugtbare og overmaade naturskønne Ø Langeland har vor Bevægelse nu slaaet Rod.

Lederen af Bevægelsen er den unge, energiske Tjenestekarl Peter Petersen, Vindeby. Han er Formand for Afdelingen i Lindelse.

I forrige Uge lod Tjenestefolkene derovre afholde 3 Agitationsmøder, som alle var overmaade vellykkede.

Ved alle 3 Møder talte Redaktør Carl Westergaard om vor Bevægelse, og hvad der er vort Maal og ad hvilke Veje vi bør gaa for at naa et godt Resultat.

Ved hvert Møde var der 70—100 Tilhørere, som alle med største Interesse paahørte Foredragene og deltog i de efterfølgende Diskussioner.

Det første Møde blev afholdt i Lindelse (Midtlangeland). I Afd. der er der nu over 30 Medlemmer. I Diskussionen deltog særlig Redaktør Holger Kristiansen. Til stor Glæde for nogle Gaardmænd kritiserede han Westergaards Foredrag paa flere Punkter.

Det næste Møde blev afholdt i Snøde (Nordlangeland). Der blev dannet en god lille Afd. Til Formand blev valgt Adolf Jensen, Bødstrupgaard, Tranekjær. I Diskussionen deltog et Par brøsige Agrarer. De rettede et stærkt Angreb paa Bevægelsen og Westergaard, om hvem de sagde, at han var for „grøn" til at lære dem noget. W. svarede, at hvis det var hans eneste Fejl, at han kun var godt 20 Aar, saa skulde han garantere dem for, at den „Fejl" nok skulde blive rettet ad Aare! Han kunde ikke gøre for, at han ikke var født 10—15 Aar før i Tiden!

Da de ikke kunde klare sig længere, bød de Tjenestefolkene ind paa et Glas Øl. Tjenestefolkene lod dog d'Hrr. selv drikke deres Øl og blev og dannede en Afd., som omfatter hele Nordenden af Øen.

Det sidste Møde holdtes i Tryggelev (Sydlangeland). Der var en Afd. med ca. 30 Medlemmer. Mødet der forløb storartet. Der var kun Arbejdere, unge og gamle, mødt.

Peter Petersen sluttede Mødet med en lille velformet Tale for Westergaard, hvori han takkede ham for de 3 udmærkede Dage der paa Øen og for det Arbejde, han i det hele havde været med til at udføre for vor Sag gennem Foreningerne og Bladet.

Westergaard takkede for den gode Modtagelse, han havde faaet overalt i de 3 Dage. Han udtalte sin Glæde over den store Begejstring, han havde mærket alle derovre var besjælet af for vor Sag. Han haabede, at de snart maatte faa Afd. i alle Sognene, og faa hver Tjenestekarl, Pige og Husmand med i Arbejdet for deres egen Sag.

Tyendestævnet
ved Odense.

—:—

Tyendestævnet i Næsbyhoved Skov ved Odense i Søndags blev en i alle Maader vellykket Fest. Det gode Vejr hjalp meget til. Fra Afd. paa Fyn var der mødt mange, ialt var der til Festen over 500 Mænd og Kvinder, unge og gamle.

Festen tjener Kredsforeningen og de ledende Mænd til stor Ære!

Kredsforeningens Formand, Ahlman Hansen, aabnede Stævnet og bød den store Forsamling Velkommen.

Derefter talte Red. Carl Westergaard om Underklassens Rejsning, den nye Tid, der kommer, og vort Program.

Red. Elmholt, Odense, talte derefter om de store Strømninger i vort Folkeliv siden 1848. Han sluttede med at udtale Haabet om, at Husmændene og Tyendet stadig maatte hjælpes ad med at løse det store Jordspørgsmaal.

Til sidst talte Red. Andersen, Svendberg, om Tyendets Stilling i Samfundet og Socialdemokratiets Kamp for at hjælpe dem. Han omtalte ogsaa Polakkerne og hvorledes de blev behandlede. Han sluttede med en indtrængende Appel til alle Tjenestefolkene om at støtte „Tyendebladet" og hjælpe Carl Westergaard med at faa det ud over alle Vanskeligheder. Pressen skal være vor Støtte og derfor rotter Modstanderne sig altid sammen om at ødelægge det. Taleren syntes vort Blad var udmærket skrevet og ledet og det fortjener derfor Støtte af alle tænkende Arbejdere paa Landet.

— Før og efter de forskellige Foredrag blev der afsunget forskellige Sange.

Fra Forsamlingen blev der udbragt et Leve for de forskellige Talere.

Red. Elmholt udbragte et Leve for Ahlman Hansen og Red. Carl Westergaard.

Carl Westergaard sluttede Festen med at udtale et Haab om, at der stadig maatte blive afholdt saadanne Tyendestævner og at alle saa bør slutte sig til det! (Bifald).

— — — Derefter var der Oplæsning af H. P. Hansen, Fangel. Stort Bifald!

Saa tog Dansen sin Begyndelse. Den sluttede Kl. 12.

Alt gik mønsterværdigt til overalt.

— — —

Lad os haabe, at Stævnet næste Aar vil samle endnu flere Deltagere. Saa vil det være en endnu større Fertdag for os og vor Bevægelse. Det vil harme Modstanderne og støtte vor Sag meget!

En Deltager.

„Tyendebladet"s Forsendelse!

—:—

Jeg har i den sidste Tid modtaget uhyggelig mange Klager over, at Bladet aldrig kommer til bestemt Tid, altsaa om Lørdagen. Det er meget kedeligt. Jeg vilde gerne, at alle Læserne kunde modtage det den Dag. Bladet bliver sendt her fra Aarhus hver Fredag Aften, og det skulde da kunde naa til alle Posthuse Lørdag Morgen.

Mange har klaget over, at Bladet slet ikke kommer! Naar det sker, er det Postvæsenets Skyld. Jeg har alle Listerne i Orden og sender Bladet hver Fredag. Mere kan jeg ikke gøre. Derfor maa jeg bede alle Holderne om at hjælpe til, at der kan komme Orden i Tingene. Klag til Posten, naar det ikke kommer. Skriv paa en Seddel, hvilke Nr. der mangler og lad ham faa den med paa Posthuset. Saa **skal** de skaffe alle de manglende Nr.

Hjælper det ikke, saa send et Ord til mig paa et Kort, saa skal jeg undersøge Sagen og lade Klagen gaa „højere op"!

Jeg ved bestemt, at Postvæsenet og Landposterne udviser det værste Sløseri med vort Blad. Det maa vi have afskaffet, Men alle Holderne maa hjælpe mig dermed. Jeg har skrevet til flere Posthuse og bedt om Forklaring.

En Karl paa Fyn har bestilt Bladet hos Posten, men intet faaet. Skylden er Postvæsenets!

Jeg siger derfor til vore Holdere: Klag til Posten skriftligt, naar I ikke modtager det i rette Tid, og hjælper det ikke, saa klag til mig, saa skal jeg nok tage Affære!

Er der nogen, som mangler nogle af dette Kvartals Nr., saa lad mig det vide, de skal da straks komme. Nr. **40** faas nu atter, ogsaa af nye Holdere.

Jeg haaber, vi fra nu af skal faa god Orden i Tingene.

Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

— Søndag den 5. Juli var Brønderslev Tyendeforenings ny Fane til Arbejderstævne i Frederikshavn. Hr. Redaktør Swanholm talte særlig for denne Fane og haabede, at Landarbejderne maatte faa Glæde af deres Organisation, og takkede Foreningen i Brønderslev for det Arbejde, den her har paabegyndt og ønskede Fane og Forening til Lykke med Fremtiden.

Wictor Hvidberg.

— Udby Afd. holdt Møde i sidste Uge med Diskussion og Oplæsning af Hr. Gæstgiver Syppli. Han læste bl. a. „Terie Vien" og gjorde det ganske glimrende. Hr. S. støtter i det hele vor Forening meget.

P.

— Balling Tyendeforening synes at gaa frem med smaa solide Skridt. Foreningen tæller nu 20 Medlemmer. **Form.**

— Sidste Lørdag afholdtes der Møde i Frederiksværk. Povl C. Nielsen m. fl. talte. Der var mødt ca. 70. Der blev dannet en ny Afd. med 55 Medlemmer. De fortsætter med Møder. De mener snart at have 200 Medlemmer!

— Glostrup og Omegns Tyendeforening afholdt Søndag den 19. Juli et Friluftsmøde i Vallenspæk med Hr. Christian Andersen som Taler, der i et interessant Foredrag skildrede Tyendets nuværende Stilling, hvorefter 11 Karle indmeldte sig i Foreningen.

C. L.

— True og Omegns Tyendeforening afholdt Medlemsmøde Lørdag den 18. Juli i True Forsamlingshus. Som Taler havde vi Arbejdsmand Søren Hansen, Tilst Teglværk. S. Hansen vil vi anbefale som en god Taler og en Mand, der har Sympati for vor Sag. **A. Gregersen,** Form.

— Taastrup Tyendeforening har paa en Generalforsamling, som afholdtes den 17. Juli, valgt Laurits Nielsen til Formand.

E. C.

— Taastrup Tyendeforening afholdt et Agitationsmøde i Kildebrønde Lørdag den 18. Juli med Marius Olsen, Gentofte, som Taler. Der var mødt ca 50 Mennesker, omtrent allesammen Tjenestefolk. Efter Mødet blev der stiftet en ny Afdeling, hvori indmeldte sig 14 Medlemmer. **E. C.**

— I Lørdags blev der dannet en ny Afd. i Ejby ved Odense. Carl Westergaard holdt et kort Foredrag om vort Program.

— I Gjelsted paa Fyn, det Sted, hvor vor udmærkede Medarbejder Adolf Skouboe bor, er der oprettet en ny Afd. Ahlman Hansen og M. Knudsen, Nr. Aaby, talte om vor Bevægelse, dets Maal og Midler.

Uge-Kronik.

—:—

Daglejermarsch og Socialistmarsch!

Ved en Fest for Hr. Redaktør Marott, Odense, ved hans 25 Aars Jubilæum som Redaktør, holdt Husmand Simon Nielsen, Hjallese, følgende lille Tale:

Landarbejderne har hidtil kun kendt en Marsch, og det var Daglejermarschen, den, der lød fra deres klaprende Træsko, naar de slavebundne vandrede til og fra deres Arbejde. Nu begynder de allerede at næmme en anden Marsch, Socialistmarschen, og den vil snart fortrænge den gamle trælsomme Marsch. Ud paa Landet er det, vore Talere og vor Presse nu ogsaa skal. Landarbejdere og Husmænd skal vækkes derude og kaldes til Kamp under de røde Faner, da først bliver vi den store Hær, intet kan modstaa. (Haandklap og Leveraab for Taleren).

En ordentlig Løgn!

I agrarvenlige Kredse paa Fyn gaar der Rygter om, at Socialdemokratiet der har købt vor Kammerat Ahlman Hansen for 1200 Kr. om Aaret til at holde Møder og organisere Tyendet og Landarbejderne.

Det er godt de lyver, saa vi kan høre det!

Sommerteatret i Aarhus

opfører i denne Tid „Korvetkaptajnen" og den overmaade morsomme Revue „Sommerrejsen".

Særlig den sidste gør stormende Lykke og vi anbefaler det paa det bedste til alle vore Læsere i denne Egn, som ønsker sig en virkelig fornøjelig Aften. (Se Annoncen).

20075 Kroner i Løn for en Sommer.

I Danmark kan alle baade læse og skrive, siges der. Det sidste er nu ikke altid saa godt. En Gaardejer paa Køge-Egnen modtog nylig følgende Brev:

„Jeg Ser i Ugens Nyheder at di Søger om en Jyder til Forkarl og den kan jeg vist pase til mej jeg er en Vestjyder og jeg har Væt Forkarl og Bestyrer paa to Forskælige gaarde her paa Ijnen saa jeg tror nok jeg kan udføre dem, naar vi kan kom til Kantes Om lønnen di giver 20075 Kroner om Sommeren. Ou beder jeg om Svar saa hortige som Mulig. Venligt Hilsen. N. N.

Vi kan dog ikke antage, at Karlens Lønfordring er saa glubsk, som den lyder. Han vil sikkert nøjes med 275 Kroner for en Sommer.

Billeder fra Kongressen

faas stadig hos Fotograf Borch, Aarhus, for 1 Kr. pr. Stk. + Porto.

Ahlman Hansen

taler ved en stor Arbejderfest paa Bornholm Søndag den 26. ds.

Antagelig vil det glæde vore mange Læsere derovre at faa Lejlighed til at hilse paa vor flinke Agitator.

Hansen-Røjles Adresse

er: Rekrut Nr. 446, Hansen, 3. Kompagni, Ingeniørkasernen, Kbhvn. S.

— — Til Oplysning for dem, der ønsker at sende ham en Hilsen!

Et Brev!

Hr Red. Carl Westergaard!

Lige saa sikkert, som jeg tror, at Modgang mod Menneskene bidrager sit til at højne baade deres aandelige og materielle Velfærd, lige saa sikkert tror jeg, at sund Kritik bidrager sit til at holde et Blad friskt og godt. Det maa ingenlunde forstaas saaledes, at jeg tror, der er ved at gaa Daarligdom i „Tyendebladet". Tværtimod! „Tyendebladet" er, efter min Mening, et sundt og godt Blad. At det skal være alle Mennesker tilpas, kan man jo ikke forlange. Men alligevel kan der jo fremkomme Meninger deri, som vi ikke alle kan billige. En saadan Tankegang, som der er fremkommet i Vilhelm Lassens Artikel „Obstruktion", kan jeg paa ingen Maade gaa med til, derfor beder jeg om Plads for følgende lille Indlæg i „Tyendebladet".

Med Ønsket om Tyendebevægelsens stadige Fremgang, tegner jeg mig.

En Tjenestekarl fra Midtsjælland.

— — —

Hvis det skulde være den gængse Mening, at det ikke er tilladt at tro andet end det, der staar i vort Blad, saa er det en Fejl, og den er stor! I vort Blad kan alle Anskuelser komme til Orde. Der staar altid Navn under vore Artikler, fordi det skal staa for Forfatterens egen Regning.

Vi har ikke en Sandhed eller en Anskuelse at forsvare, men vi overlader til de enkelte Læsere at tro, som de vil, og deres Mening er lige saa god som den, der kommer frem i „Tyendebladet".

Vi er imod alt Autoritetsvæsen, og det kunde derfor ikke falde os ind selv at optræde som Autoritet, Forkynder af „den eneste Sandhed"!

Forenings-Meddelelser.

Svejstrup Tyendeforening afholder Medlemsmøde Søndag den 2. August, Kl. 4. Lærer Sørensen, Bjedstrup, eller Formanden taler. Alle Interesserede indbydes. Medlemsbidrag bedes betalt med det samme.

— Møde i Følle Afd. Lørdag den 25. ds., Kl. 8½. Carl Westergaard taler. Mød alle.

Søren Mogensen, Form.

— Husk Mødet i Hadsten Søndag den 26. ds., Kl. 4 prc. Carl Westergaard taler.

Korrespondance.

Til K. Jakobsen! Der var ingen Adresse!

Til K. H. K., Sevel! Nej, ellers Tak, Vers af Brønderslevpoeten Karl Klintø optages ikke i vort Blad. Hellere lade Pladsen staa tom end fylde den med Hr. Klintøs Flensborg-Rim!

Til V. K., Søllested! Undskyld Fejltagelsen. Er rettet.

Til P. W. P.! Er uden Interesse i denne Forbindelse.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10	Øre	pr.	Linie.
Rabat: 25 %.				
Pladser	10	„	„	„
Møder	10	„	„	„
Forretninger	10	„	„	„

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet"!

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Pige søges!

En flink og tro Pige kan straks eller til 1. August faa en virkelig god og let Plads paa en mindre Gaard ved Henvendelse til Gaardejer **Peter Jacobsen**, Hjallese Mark pr. Odense.

Møllersvend.

En ugift, velanbefalet Svend søger en vellønnet Plads til 1. Juli. Maanedlig Løn bedes opgivet.

N. Kjeldsen,
Stationsmøllen,
Ølgod.

For en flink Pige

bliver en let Plads ledig til 1ste November. God Fritid. Billet mrkt X indlægges paa Bladets Kontor.

En ung Pige

kan faa Plads paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg fra 1. November ved indvendig Gerning, dog muligvis en Smule Ekspedition om Formiddagen i Butiken en Gang imellem. Løn 150 Kr. for et Aar.

R. Hyltoft.

2 Strygejomfruer og 1 Vaskepige

kan straks antages i Vaskeriet, Guldsmedgade 21, Aarhus. Høj Løn. **L. Andersen.**

Bypige.

En flink Bypige antages straks.

Trikotageforretningen.

Nørregade 33, Odense.

En Pige

kan faa Plads.

P. Hansen,
Overgade 49, Odense.

2 dygtige Tjenestepiger

kan straks faa Plads paa Hotel „Phønix", Vestergade, Aarhus. Høj Løn gives. **J. Post.**

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.

Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra

Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

M. Thomsen,

Bogbinder,
Clemensstræde 8. Aarhus.

Aarhus.

Sommerteatret

(i Kasino).

Direktør: Carl Thomsen.

Hver Aften Kl. 8¼ præcis:

„Korvetkapiajnen", Lystspil i 1 Akt.

Sommerrejsen.

Aktuel, lokal Farce-Operette i 3 Akter med Sange, Kor og Dans af „Harlekin".

Billetter kan forudbestilles gennem Kioskerne **og Telefon 1263.**

Billetpriserne som i Kasinos Vintersæson.

N. M. Thomsen,

Glarmesterforretning.
Rammefabrik & Forgylderi.
Volden 16, Aarhus.

Anbefaler sig med alt til Faget henhørende.

— **Billigste Priser her paa Pladsen.** —

Telefon 1708.

For Sangforeninger!

Carl Møllers 4 Stemmige Mands-Sange til Texter af **Jeppe Aakjær, Skjoldborg, J. C. Christensen** m. m. fl. ere iøjnefaldende Melodier og vinder alles Bifald.

Faas i Pakker a 1 Kr. pr. Sang.

Anbefales alle Sangforeninger.

Carl Møller, Musikforlægger,
Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Barnevogne,

nye og brugte,

sælges til billigste Priser hos Staldforpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

Cykler.

Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus. Dalgas Cykler. Dæk og Slanger. Skriv efter gratis Katalog.

Undervisning.

Fyns Stifts Husmandsskole

ved Odense.

I Henhold til Ministeriets Bekendtgørelse, bedes de Karle og Piger, som ønsker Understøttelse til at komme paa Fyns Stifts Husmandsskole til Vinter, at meddele det til Forstander Søndergaard, Husmandsskolen ved Odense, **inden den 25. Juli.**

KertemindeHøjskole

De unge Mænd, som har søgt Amtet og intet faaet, og andre, som vil paa Højskole og daarlig har Raad, kan faa Understøttelse direkte fra Ministeriet, naar de melder sig her **inden 25. Juli.**

Søren Alkærsig.

Højskolen og Mælkeriskolen i Ribe.

Højskoleundervisning for Karle og Piger 3. Novbr. — Kursus for **Mejerister** og **Kontrolassistenter.** — To Elever lempelig Betaling.

S. H. Salling.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3 November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og Husflidsskole Novbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Hør, Ivan. Jeg kan godt lide Dem og vil Deres bedste, og jeg sværger paa, at jeg vil gøre alt for at beskytte Rachel Aromo. Men lad mig raade Dem til for Deres egen Skyld at overvinde den Kærlighed, De nærer til hende, og som allerede har gjort saa megen Fortræd. De er jo ung, og Ungdom er Visdom følges ikke ad. Hvis De bliver ved at elske Jødinden, vil Deres Fremtid være ødelagt, og De vil faa evindelige Stridigheder med Deres Fader. Vend Dem derfor fra Rachel, ligesom De vilde vende Dem fra et andet Ønske, som De umuligt kan faa tilfredsstillet. Jeg vil, saa snart hun kan flyttes, føre hende til Overrabineren i Moskov, hvor hun vil finde Beskyttelse, til hun vender tilbage til sit Hjem. Saaledes raader jeg Dem, og jeg beder Dem følge mit Raad. De er ung, og De vil snart finde en Mage af Deres egen Klasse, som kan bringe Dem Lykke og Glæde og læge det Brud, der er mellem Dem og Deres Familie".

Ivan lyttede taalmodigt uden at gøre Forsøg paa at afbryde den talende eller vise Tegn paa Vrede, men han sagde, da den anden tav:

„De kender mig ikke, min Herre, hvis De tror, at jeg kan opgive min Plan, fordi der er Fare i Vejen. Jeg er min Faders Søn, og fra min Fader har jeg arvet Fasthed og Bestemthed. Det er sandt, at jeg er ungdommelig, som De siger, men det vil Tiden rette. Tiden kan imidlertid ikke forandre mine Følelser for Rachel undtagen forstærke dem. Hvis Rachel dør, vil der være kastet Skygge paa mit Liv for bestandig. Men saa længe hun lever, vil jeg forblive hende tro, hvad der end skal ske".

„Naa, ja", sagde Nekrassoff, idet han trak paa Skuldrene. „Jeg har talt Fornuft til Dem, men De agter ikke paa mit Raad. En egensindig, ung Mund maa have Lov til at rase, indtil hans Øjne bliver aabnet for Vildfarelsen. Ved den Agtelse, De sikkert nærer for min Familie, vil jeg imidlertid bede Dem ikke komme her tiere, for at De ikke skal lede Folkets Raseri over paa mit Hus. Jeg skal holde Dem underrettet om Rachels Tilstand, og saa snart hun kan paatage sig Rejsen, vil jeg følge hende til Moskov og overlevere hende i Overrabinerens Hænder".

„Det skal ske, som De siger", svarede Ivan. „Jeg vil ikke kompromittere Dem, men naar Rachel rejser til Moskov, rejser jeg ogsaa".

Nekrassoff udtrykte sin Forbavselse over, hvad han ansaa for Daarskab, der gjorde den unge Mand uimodtagelig for Fornuftgrunde. Men der kunde ikke komme noget ud af længere Diskussion, hvorfor han opgav det, og Ivan gik sin Vej med sine egne Tanker og fast bestemt paa kun at lytte til disse og følge dem.

Ugerne forløb langsomt.

Ophidselsen mod Jøderne havde lagt sig, og foreløbig hørtes der ikke flere mørke Trusler.

Omsider kom Rachel sig efter at have været lige paa Gravens Rand, og saa ledsagede hendes Vært, tro mod sit Løfte, hende til Moskov, og Overrabineren i denne By paatog sig at beskytte hende, indtil der kunde gøres noget.

Hun havde forandret sig meget, og hendes enestaaende Skønhed havde faaet et sørgmodigt Udtryk.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Bl. Annoncer.

Kredsmøde

afholdes i **Sabro Kro Søndag d. 9. August, Kl. 2,** hvortil Repræsentanter for Omegnens Tyendeforeninger indbydes.

P. Fuhlendorff
(Formand for Sabro Tyendeforening)
M. Krag
(Formand for Borum Tyendeforening).

Sabro Kro.

Torsdag den 30. Juli, Kl. 9, Oplæsning af A. Andersen, Søften.

Fri Adgang for alle.

Efter Oplæsningen afholder Tyendeforeningen Generalforsamling.

P. B. V.
P. Fuhlendorff,
Fmd.

Kredsforening paa Sjælland!

Søndag den 26. ds., Kl. 4, afholdes et Møde i Glostrup Afholdshjem med det Formaal at faa dannet en Kredsforening.

Alle Tyendeforeningernes Medlemmer har Adgang. Enhver Afdeling bør sende Repræsentanter.

For Udvalget:
J. Israelsen,
Herstedvester, Taastrup.

Hadsten!

Hadstens og Omegns Tyende- og Landarbejderforening afholder Møde med Foredrag og Oplæsning af Red. Carl Westergaard paa Hadsten Afholdshotel, Søndag den 26. ds., Kl. 4.

Medlemmer optages.

Efter Mødet afholdes ekstra Generalforsamling.

Dagsorden: Valg af Formand. Udflugten.

Til Formændene for de sjællandske Tyendeforeninger,

som deltog i Tyendestævnet i Rokoilde:

I anmodes herved om at være med til at dække Udgifterne for Annonceringen i „Tyendebladet", ialt 10 Kr. I Stævnet deltog, saa vidt mig bekendt, 8 Afdelinger; det er altsaa Kr. 1,25 til hver, som bedes sendt enten til undertegnede.

N. C. Nielsen,
(Formand for Terslev Afdeling),
Ulstrup, Thureby.

Socialistisk Arbejderblad,

Organ for socialistisk Oplysning, udkommer hver Hverdag. Koster i Provinsen Kr. 1,90 pr. Kvartal. Tegn Abonnement hos Postvæsnet.

Redaktiôn og Ekspedition:
Gothersgade 41, Khhvn. Tlf. 9075.

Abonnér! Avertér!

„Mejeristanden"

— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907" — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af **Jens Johansen,** Ladelund, og **H. C. Nielsen-Snedsted,** Aarhus (sidstnævnte ansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i
Tøjhuset, Overg. 44,
— **Odense.** —

„Social Demokraten".

Danmarks mest udbredte Blad.

Dagligt Oplag over 56,000 Eksemplarer.

Abonnementspris:
260 Øre pr. Kvartal, 88 Øre pr. Md. 20 Øre pr. Uge.

Annoncepris:
Alm. Bekendtgørelser 15 Øre, Inserater 25 Øre pr. Petitlinie.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Køb Tobakker og Cigarer

hos **Bovin, Vestergade,**
Brønderslev.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Enestaaende Tilbud.

Paa Grund af Overproduktion forsender **Klædeværeriet i Viborg** overalt 10 Al. dobb. Finulds, sort, mørkeblaa, mørkegraa eller nistret og tærnet Klæde i alle Farver til en holdbar Kjole for kun 8 Kr. 88 Øre, eller 5 Al. 2¼ br. blaat, sort eller graanistret Renulds Stof til en elegant og solid Herreklædning for kun 15 Kr. (Butikspris 25 Kr.). Skriv straks, opgiv Farven, benyt Lejligheden.

H. C. Hansens Træskoforretning

er
Kalkbrænderivej Nr. Aaby.
Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

J. C. Christensen
siger, at man skal rose sin Kone!

Vi mener derimod, det er mere nødvendig at være Holder af „Tyendebladet!"

Bestil det derfor straks og faa din Ven til at gøre det samme.

Billeder fra Livet.

En lille Bog, indeholdende en Del sociale Artikler i fortælle Form — 48 Sider — og som koster 25 Øre Stk., sælges til 15 Øre Stk. Sendes mod Indsendelsen af Beløbet for de bestilte Eksemplarer portofrit. 5 Stk. giver Adgang til de 10 Øres Avance. Bestillinger indsendes til

P. Sabroe,
Folketingsmand, Aarhus.

Da Feberen havde forladt hende, og hun var bleven i Stand til at erindre alt, hvad der var hændet, gjaldt hendes første Tanker hendes Fader, og hun spurgte ængstelig om ham. Sandheden blev dulgt for hende, men da hun kom til Moskov, hørte hun alt og forstod alt, hvor dødelig en Fjende Peter Alexieff var.

Da hun havde tænkt dybt over Sagen, fattede hun en mærkelig, overraskende Beslutning.

12. Kapitel.

Før Rachel naaede Moskov, var Politichefen saa vidt kommen sig, at han var i Stand til at genoptage sine Embedspligter, men han var frygtelig vanfiret og bar en grøn Klap over sit blindede Øje.

Uden hans Vidende var der under hans Sygdom bleven dannet et Komplot i den Hensigt at styrte ham.

Han havde ikke været heldig i sit Embede, og i intet andet Land er dette af saa stor Betydning som i Rusland.

Men foruden dette har enhver Embedsmand en Hærskare af Fjender, thi Embederne er meget attraaede, der laves stadig Intriger, og den Mand, der er din Ven i Dag, vil være din sworne Fjende i Morgen, hvis Du bliver Embedsmand.

Politidirektøren behøvede imidlertid ikke at bryde sig om alt dette, hvis han ikke havde begaaet den Fejl at spytte Jøden i Ansigtet, en Handling, der førte til, at han mistede sit ene Øje og blev vanfiret for Livstid.

Dette havde man i Begyndelsen søgt at dølge, men lidt efter lidt var det sivet ud, og ansete Jøder tog Anledning heraf til at indgive et Andragende til Czaren om at faa Aromos Straf formildet og Pilitidirektøren affat fra Embedet.

Skønt Czaren af Navn er Eneherskер over alle Russere, eksisterer der dog ikke noget mere afhængigt Menneske. Han bliver styret og ledet af Adelen, hvis Magt han frygter, thi kun ved dens Hjælp holdes den russiske Kejser paa Tronen.

Da Czaren fik Ansøgningen, blev han „raadet", det vil sige befalet, til ikke at tage Hensyn til den. Alligevel havde den en Virkning, thi der var Hofmænd, der havde Slægtninge og Venner, som de ønskede at sørge for, og de benyttede sig af Lejligheden til at udbrede sig om Alexieffs Fejl og paastaa, at han var aldeles uskikket til Embedet, og at han kunde tjene Staten bedre som Guvernør over et Fængsel i en fjern Del af Sibirien.

Dette Raad var ikke spildt. Czarens Raadgivere saa her et Middel til at redde sig ud af en Forlegenhed, og den udsaaede Sæd skulde saaledes bære Frugt, naar Tidens Fylde kom. Men hvornaar den vilde komme, var ikke let at sige, thi Sagerne gaar langsomt i Rusland, derfor kan Fanger ogsaa hensidde i aarevis i Fængsel, før de faar deres Dom.

Men for Alexieffs Vedkommende blev Afgørelsen fremskyndet ved en ny Daarskabs- og Voldshandling, der skilte ham fra hans bedste Støtter. Denne Handling var mærkelig nok Resultatet af den Beslutning, Rachel havde fattet i Moskov.

Jeg behøver maaske næppe at sige, at hun, hvis hun havde haft mere Verdenskundskab eller bedre forstaaet Alexieff, hellere vilde have lidt Døden end bedt ham om noget og givet sig i hans Magt.

Hun troede, at Politidirektøren havde en Myndighed lige saa stor som Hærens Over-

Fangel Cyklefabrik.

Et Parti brugte Dame- og Herre-Cykler sælges billig i denne og næste Maaned. Foruden **Corona-Cyklen** fører jeg forskellige billigere Mærker i Cykler. Alle Reparationer udføres og **Frihjul** paasættes enhver Cykle. Stort Lager af Dæk og Slanger samt alle andre Reservedele til billige Priser.

Eneforhandling for den verdensberømte **Corona-Cykle** for Fangel og omliggende Byer.

Telefon: Bellinge Nr. 8.

H. Hansen.

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.
Telefon: Bredbjerg 14.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

— Hvor skal Du hen, Peter?
— Selvfølgelig skal jeg ud at agitere for „Tyendebladet"! Ve' Do mæ?

„Tyendebladet"
er det bedste Blad at avertere i!

Holger Sinding,
Sparekassebygningen, Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna og A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humorist. Oplæsning tilbydes.

Undertegnede tilbyder herved Foreninger god Bal-Musik samt Oplæsning af enhver Art. Honoraret for Musiken 5 Kr. og Oplæsningen 5 Kr., begge Dele tilsammen 8 Kr., fri Rejse og Ophold. Det bedes bemærket, at naar Vejret tillader, at jeg kan cykle, bliver der ingen Rejseudgifter.

Ærbødigst
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Cykler! Cykler!

Eneforhandling af den bekendte **Concordia-Cykle,** som jeg har haft til Forhandling de sidste 3 Aar, og som jeg har oppe paa et betydelig Salg og har lige saa mange Anbefalingen som Købere.

Derfor køb Dem en Concordia-Cykle, da er De vist paa, at de har en uopslidelig stærk og letløbende Maskine.

Sælges paa gode Betingelser, og leveres ikun med Sjønnings bedste Gummivarer.

Cyklen „Danhøj" udgaaet fra Cyklefabrikken „Jyden"s en gros Filial i Aarhus, er overdraget mig i Eneforhandling for Aarhus og Omegn.

Meget billige Cykler føres ogsaa paa Lager.

Ved Køb af større Partier **stor Rabat. — Gummivarer en gros.** Forhandlere antages. — Stor Provision. — Katalog sendes paa Forlangende.

Chr. Lisberg. Kun Lager og Værksted Ryesgade 23 (P. Illums Ejendom), Telefon 2011.

Fodtøj

repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Anarkistisk Literatur!

Krapotkin: Krigen 10 Øre, 10 Eksemplarer 80 Øre.
Nachet: Den revolut. Bevægelse i Rusland 25 Øre, 10 Eksemplarer 2 Kr.
Voltairine de Cleyre: Forbrydelse og Straf 50 Øre, 10 Eksemplarer 4 Kr.
Roller: Den sociale Generalstrejke 15 Øre.
Friedeberg: Parlamentarismen og Generalstrejken 25 Øre.
Krig mod Krigen 5 Øre. **Anarkismens Katekismus** 10 Øre,
faas ved Indsendelse af Frimærker eller pr. Postopkrævning hos

Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, Køhenhavn F.

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Cykler repareres billigst hos **Iver Kristensen,** Østerg. 131, Skive.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

general og kun lidt ringere end Czarens, som hun vilde have henvendt sig til, hvis hun havde vidst, hvorledes det skulde gaa til; men ingen Undersaat i Rusland, med mindre han besidder høj Rang og stor Indflydelse, har den mindste Udsigt til at faa Czaren i Tale, thi han bevogtes nøje, og den ydre Verden kender han ikke noget til.

For en Kvinde, der som Rachel har levet et temmeligt afsondret Liv, var det en stor Begivenhed at faa Politidirektøren i Tale.

Hun havde omtalt sin Plan til Rabbineren, der fraraadede den, men Rachel var ubøjelig.

Undtagen til Rabbineren fortalte hun det ikke til nogen, ikke engang til Ivan, som hemmeligt havde besøgt hende i Moskov.

Under Mødet havde han fornyet sine Kærlighedserklæringer, men hun havde bestemt erklæret, at hun ikke kunde modtage hans Frieri saa længe han var Peter Alexieffs Søn, hvilket vilde sige det samme som, at det var absolut haabløst, thi han vilde aldrig blive nogen andens end Peter Alexieffs Søn.

Han var da gaaet fra hende noget nedslaaet, men dog haabede han, at han ved Udholdenhed omsider vilde vinde hende.

Ved sin Ankomst til St. Petersborg gik Rachel direkte til Politichefens Kontor, og her begyndte hendes første Vanskelighed. Chefen var bevogtet ligesom Czaren selv, og ingen kunde uden Pas komme ind i det allerhelligste, hvorfra han udøvede sin tyranniske Magt og modtog daglig Rapport fra sine mange Spioner.

Da Rachel sagde, hvem hun var, lo Betjentene af hende og gjorde raa Bemærkninger, saa hendes Ansigt rødmede af Skamfølelse.

Dog holdt hun fast paa sit Ønske, thi det var Faderens Liv, hun vilde gaa i Forbøn for; men stadig blev hun afvist, medens man spottede hende, kaldte hende Jødetøs og spurgte, til hvor meget hun vurderede sit skønne Ansigt.

Hun kunde lige saa godt have talt til Stene, hun vilde ikke have faaet Audiens, hvis ikke tilfældig den listige Pavloff var kommen til Stede.

Han kendte straks Rachel og spurgte, hvad hun vilde; da han fik dette at vide, gik der et underligt Smil over hans mørke Ansigt, og idet han bad om, at hun maatte blive holdt tilbage lidt, begav han sig ind i sin Chefs Kabinet.

Peter Alexieff havde meget travlt, thi han var ved at diktere vigtige Depescher for sine Hurtigskrivere, da hans priviligerede Kreatur traadte ind. Han saa ikke ret godt, thi hans eneste Øje var endnu ikke rigtig kommen sig, og da han stadig frygtede for Snigmord, vendte han sig hurtig mod den indtrædende og udbrød:

„Hvem er det?"

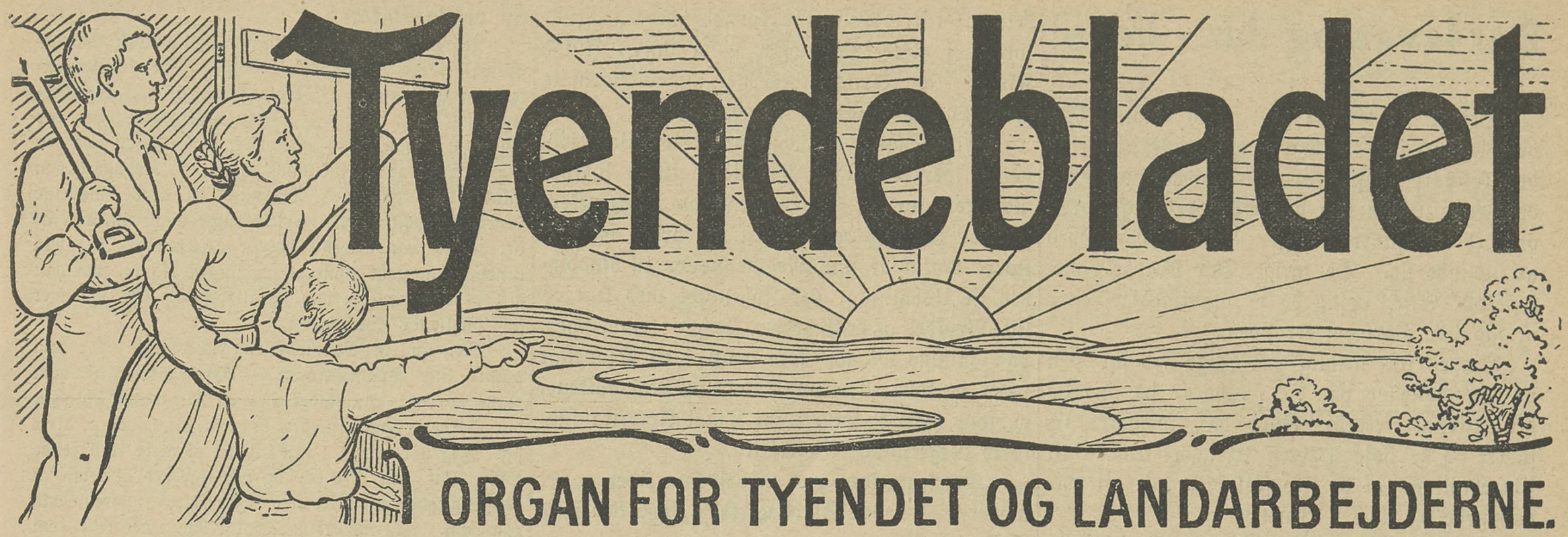
Da han saa, hvem det var, sagde han:

„Aa, Pavloff, hvad nyt? Er der passeret noget?"

„Ja, Deres Højhed", og Pavloff saa først til Skiverne og derpaa til sin Chef.

Denne forstod Meningen og gik foran ind i et indre Værelse, hvor der var flere Telegrafapparater og en hel Mængde Vaaben.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 44. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 2. August 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Sang for Kvindevalgretten.

Mel.: Langt højere Bjærge faa vide paa Jord.

Der skrider i Lyset et frelsende Tog,
det kalder ved Smaamandens Døre,
paa Lovgiver-Porten det rungende slog,
selv døveste Drog maa det høre.
Det sender sit Bud til hvert eneste Hjem,
og Hænderne vinker, hvor Toget gaar frem.

De Mørkets Dæmoner, som Natten har dulgt,
bortglider paa Flagermusvinger
og Frihedens Alfer, som Toget har fulgt,
de søndrede Lænker hensvinger.
Og Manden slaar Følge med Sindet i Brand,
men Kvinden hun tøver med Øjet i Vand.

Thi hvor skal hun tage det villende Mod,
som Guderne nægted de Svage!
Uemodig hun løfter sin hildede Fod
og stirrer mod Vuggen tilbage.
Dog Maalet har luet, og Længslen er vagt,
en Dag vil den vokse til flammende Magt.

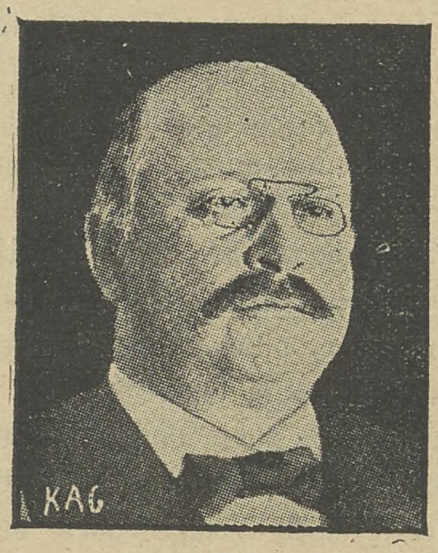
Forlænge hun sad under Formynder-Arm
og leged med Pynt og med Dukker,
forlænge — som Fugl i sin gljtrede Karm —
hun nipped til Smiger og Sukker;
men snart vil hun vaagne af Smigeren mæt,
da gnider hun Øjet og kræver sin Ret.

Den gudskabte Ret, som hos tænkende Mænd
staar adlet blandt Jordlivets Goder,
den skulde du nægte din kjæreste Ven,
din Hustru, din Søster, din Moder!
Nej, delte de Byrder i Felt som i Lejr,
hvor sjkændigt at nægte dem Part i vor Sejr.

Hvor Mændene brydes med Klinge og Kno,
der skulde hun tyssende træde,
hvor Skæbnerne trampes med sømslagne Sko,
der skulde hun Saarene væde;
det Ømhedens Sind, som er Himlenes Skænk,
med hende da smykked vor Lovgiver-Bænk.

Befrielsens Mærke staar tegnet i Sky'n
omkring i de fødende Lande,
og Luften er svanger med Torden og Lyn,
og Kravene stiger som Brande.
Agnete, vær vaagen, det ringer mod Dag,
snart Havmanden slipper sit kvælende Tag.

Jeppe Aakjær.

P. H. Alberti.

Vi præsenterer her for vore Læsere et Billede af den nys afgaaede Minister Hr. P. A. Alberti.

Hr. Alberti er som bekendt valgt i Køge-Kredsen som Repræsentant til Folketinget.

Forsvar.

—:—

Med Forsvarskommissionen Betænkning er et stort og vigtigt Spørgsmaal bleven brændende nemlig det: Hvorledes skal vort Lands Forsvar ordnes?

Striden vil blive stærk om dette Spørgsmaal fordi Parterne, der strides, ser saa fuldstændig uensartet paa det.

Der er ikke noget egenligt samlende Grundlag, hvorudfra det kan drøftes. Der er intet Princip at følge, ikke et bestemt Synsvinkel at se Tingene ud fra.

Netop derfor vil Kampen om de to — der bliver vist ikke flere — Meninger blive bittert og haard.

Det er Spørgsmaalet: for eller imod Millitarismen, der bliver det egentlige Kærne i det hele.

Alle Forsvarsvenner, Militaristerne, vil samle alt som lever og aander til Kamp for Fæstningen og flere Soldater, selv om Landet derved trues med økonomisk Ruin.

Og de andre, Fredsvennerne, Antimilitaristerne, vil med lige saa sikker Haand kæmpe for Fredens største Garanti: Fuldstændig Afskaffelse af al Militær.

Det, hvorpaa de to Anskuelser egentlig er bygget, er Spørgsmaalet: Kan Danmark forsvares ved Vaabenmagt? Det er Stridsspørgsmaalets Kærne for dem, der ser rent borgerligt paa Tingene.

Afgørelsen af Spørgsmaalet vil saa endelig afhænge af, hvilken Anskuelse, der er mest rodfæstet. Eller rettere og endnu klarere: Det vil afhænge af, hvilke økonomiske Interesser, der skal forsvares, thi i Følge den materialistiske Opfattelse, dannes vore Meninger altid af vore økonomiske Interesser, og den Anskuelse vil gøre sig gældende her.

Med lige saa stor Iver som den, hvormed Militaristerne eller den besiddende Klasse, nu samler sig for at krigsbegejstre Folket og forsøge at faa den ind paa den Anskuelse, som i Følge Vilh. Lassen, er løgnagtig, nemlig, at vi kan forsvare os med Vaabenmagt, — med lige saa stor Iver vil nu den ikke besiddende Klasse, Arbejderne, samle sig om deres Standpunkt, nemlg Afvæbning, Antimilitarisme.

De vil se sundt og fornuftigt paa Tingene uden at iblande vammel Sentimentalitet og falsk Patriatisme og kort og klart sige: Vi kan ikke forsvare os! Landet er for lille. Skal vi gøre os gældende, maa det være paa en anden Maade, nemlig ved at opbygge Landet saa stærkt i kulture Henseende, at det dog vil bestaa!

Og den klassebevidste Arbejder, ham, der gennem sit trællende, halv-haabløse Slid har indsuget den materialistiske Lære, han vil føje til: **Forøvrigt har jeg intet at forsvare! Vil I have mig ud at kæmpe, maa I for Pokker først give mig noget at forsvare. Ellers er det hele mig saa komplet ligegyldigt. Vil I ikke det, maa I Herre Overklassefolk godt selv forsvare jert Land. Det er dog jer, der ejer det hele naar alt kommer til alt!**

Saaledes vil den klassebevidste Arbejder tale, og hans Tale vil være en Anklage mod det Samfund, som giver sine Arbejdere Feberkost, mens andre svælger i Overflod!

Spørgsmaalet om Landets Forsvar vil altsaa lige som alt andet blive en Kamp mellem Over- og Underklassen.

Overklassen vil forlange mere Militær fordi de har noget at forsvare.

Underklassen kræver Afskaffelse af alle militære Byrder fordi de intet har at forsvare.

Carl Westergaard.

Der leves og der - lides!

—:—

Det er Vinter. Oppe foran Slottet holder Kusken med et Par fnysende Racedyr for den kostbare Jagtvogn, han gnider Hænderne og skæver utaalmodig hen efter Indgangsdøren om det ikke snart behager Hs. Velbaarenhed at indfinde sig. De fyrige Dyr skraber i den nyfaldne Sne, ogsaa de er utaalmodige efter at faa lidt Varme i Kroppen.

Herren skal nemlig paa Jagt hos sin Ven og Standsfæller paa . . . . borg, da nemlig det strængt fredede Vildt har formeret sig stærkt og de høje Herrer trænger haardt til lidt Motion, at de ikke skal blive alt for tykvommede og stive i Benene.

Naa, endelig kommer den længselsfuldt ventede, godt indpakket i Pelsværk og varme Tæpper for at han ikke skal gaa til og blive forkølet paa den lange Tur. Vognen ruller ud af Porten og ned gennem Landsbyen, hvor Bønderne ærbødige tager Hatten af for det fine Køretøj.

Ud paa Natten kommer Greven atter hjem, daarlig efter Dagens Strabadser, Lægen bliver hentet og ordinerer et Par Maaneders Ophold i Syden.

Stakkels Greve, at han saadan skal blive et Offer for sine gode Gerninger og den strænge Vinter. Men han kan dog glæde sig, at han ikke er det eneste Offer; thi omme bag Skoven er der ogsaa Sorg og Sygdom, Daglejerens lille Søn ligger Syg, ogsaa Konen gaar og skranter, hvad vel ikke er saa mærkelig, hun maa jo ligesom Manden arbejde baade tidlig og sildig, hvordan end Vejret er.

Manden gruer for den kommende Vinter, hvor han skal faa Penge fra til de mange Udgifter til varmere Tøj og Maj og Medicin til sin lille Søn. Det ser skam galt ud for ham, faar han 10 Kr., maa han ud med 20 og hvor skal Pengene komme fra, den lille Dagløn kan ikke forslaa og saa er der tilbage kun Sognet, og hvad holder ham vel tilbage at søge hjælp der? Skulde han skamme sig derfor? Dumme Mand, bilder han sig ogsaa ind at have en Ære? Hvorfor gaar han i tyndslidt Tøj, medens Konen og Børnene lever paa Smalkost? Hvorfor ikke gaa til Sognet? Saa er alle Skær klarede.

Det er vist et Spørgsmaal, som Greven vil have vanskelig ved at besvare, naar han nede i Syden ligger og øsler sine Penge bort, de Penge, som Daglejeren har tjent paa Bekostning af sin egen og sin Families Sundhed og Lykke.

Adolf Skouboe.

Manglende Numre

af Bladet for dette Kvartal kan faaes ved at sende et Kort til vort Kontor.

En Del Nr. af April Kvartal kan ligeledes faaes paa Forlangende.

Husk at købe vort Oktober Kvartal. Vort store Julenumer faaes da gratis. Kun 50 Øre ialt!

Mangel paa Arbejdere.

—:—

Der siges, at Landbruget ikke kan faa det tilstrækkelige Arbejde gjort, uden at det maa være nødt til at indføre Polakker. Hvad er dette for noget Snak?

Menneskene lever jo da ikke for at producere, men de arbejder for at leve. Der er ingen, der saadan mekanisk paalægger Menneskene at udføre en bestemt Mængde Arbejde ud over dette at tilfredsstille sine Fornødenheder. Indfører vi flere Mennesker i et Land, skulde Kravet til Fornødenhederne under normale Forhold stige i samme Grad.

Nej. Sagen er den, at det er Profitjag, der driver de danske Landmænd til at indføre Polakker for at bruge dem som Løntrykkere overfor Landets egne Børn og for at have et større Antal af sine Medmennesker til Raadighed til Udbytning, der skal nøjes med kun en lille Brøkdel af de Værdier, de selv frembringer, paa samme Maade som man i en Slavestat søger at købe eller røve Trælle fra Nabofolkene, og som man f. Eks. i sin Tid i Amerika indførte Negerslaver fra Afrika.

„Konkurrencen paa Arbejdsmarkedet er det moderne Europas Slavemarked", siger den tyske Biskop Kettler.

Saaledes er Anvendelsen af Polakker blot et Udslag af Profitjageri og Begærlighed, en Dyrkelse af Guldkalven. Man vil udpine og udnytte til det yderste saa mange af sine Brødres Arbejdskraft som muligt for at faa Guldkalven saa stor som muligt.

Man søger med et nationaløkonomisk Udtryk at „udvide Dyrkningsgrænsen" efter at „forøge Kapitalrenten", altsammen paa Bekostning af Arbejdslønnen, d. v. s. paa de fattige Klassers Bekostning.

Hvis Arbejderne fik det fulde Udbytte af deres Arbejde, og altsaa ikke var Udbytningsprojekt for andre, vilde al Klage om manglende Arbejdskraft pludselig forsvinde.

Samme Klage over Mangel paa Arbejdskraft i Jordbruget lød ogsaa i Middelalderen i Forbindelse med Klage over de stigende Lønninger.

Regeringerne i England i det 14. og i Tyskland i det 15. Aarhundrede søgte ved gentagende Forordninger at tvinge Arbejderne til at blive ved Jordbruget og at holde Lønnen nede. Det berygtede Stavnsbaand var et Udslag af den foregivne Mangel paa Arbejdskraft for Datidens Godsejere.

De samme Agrarer, der klager over Mangel paa Arbejdskraft, klager i samme Aandedræt over Overproduktion af Landbrugsprodukter og deraf følgende Prisfald paa Verdensmarket! Dette afslører bedst deres Snak som noget selvmodsigende Nonsens.

Efterhaanden som Landbruget industraliseres, bliver det mere og mere et Sæsonarbejde. I den travle Tid ønsker Agrarerne rigelig Arbejdskraft til deres Raadighed for en billig Penge, saa kan Landarbejderne den øvrige Tid af Aaret suge paa Labben.

Klagen over Mangel paa Arbejdere er, afklædt i al sin raa Nøgenhed, ikke andet end Klage over, at man har for faa af sine Medmennesker at udnytte.

Niels Mortensen.

Fra Slagmarken.

—:—

Svejstrup Tyendeforening,

der i disse Dage netop er 4 Maaneder gammel, gaar udmærket, vi er nu cirka 60 Medlemmer.

Vi har afholdt nogle Agitationsmøder i Omegnen, med Undertegnede som Taler, der alle har været godt besøgt.

Et større offentligt Møde med Egnens Folketingsmand, Redaktør Rasmussen, Skanderborg og Undertegnede som Taler er afholdt, foruden nogle Medlemsmøder.

Agrarerne er dygtig forbitrede paa os og en Del har sluttet sig sammen for at modarbejde os, et vittigt Hoved har døbt dem til Tyendesplitterforeningen. Deres Arbejde har dog hidindtil været negativt for deret eget Vedkommende.

Laurits A. Jensen, Formand.

En vigtig Agrar!

Jeg har mødt mange vigtige og indbildske Mennesker i mit Liv, brøsige Embedsmænd, hovne Løjtnanter paa Stænger som Storke, smaa Kort-for-Hovedet-Kvindfolk o. s. v. o. s. v. Men aldrig i mit Liv har jeg mødt et saa vigtig Menneske, som jeg saa forleden Dag. Det var en sjællandsk Agrar, et Kødbjærg paa mindst 200 Pd., med Tyrehals og grove blodrige Lemmer. Han havde en ikke ringe Lighed med et af det danske Landbrugs værefte Præmiedyr, ja, han kunde ogsaa godt ligne et forhistorisk Uhyre, som han gik der og strævede frem og tilbage og saa ud over sine bugnende Kornmarker.

Men som det Menneske dog var vigtigt. Se ham plante sine Tommelfingre i Armegabene, se ham glane ud over Landskabet med en Mine, som om han var Verdens Centrum, det, hvorom alt havde at dreje sig. Jeg har aldrig i mit Liv set et mere irriterende Syn. Gik han ikke der og var lige ved at revne af bar Vigtighed og Velvære. Jeg blev ligefrem ond paa ham. Jeg maatte have fat i ham, maatte se, om jeg ikke kunde pille noget af det hovne og indbilske ud af dette Bjærg af Kød.

Jeg nærmede mig ham og spurgte i en elskværdig Tone, om han ikke tunde have Lyst til at holde „Tyendebladet".

Han rejlede sig op og saa ud, som om han vilde knuse mig.

„Tyendebladet!" æ hva' hva' det „Tyendebladet", at De sagde?"

„Ja, netop", svarede jeg.

Men nu skulde I have set og hørt Agraren. Kinderne bulnede ud som et Par Tivoliballoner, og Øjnene stod paa Stilke, saa han lignede en rødkogt Krebs. Og han hostede, harkede og spyttede: „Tyendebladet"! nej, gu vil jeg ej! Saadan et Møgblad, der vil ruinere os Bønder. Det gør jo Tjenestefolkene tossede. At tænke sig, at de vil snakke med om, hvorlænge de skal arbejde, og hvordan Kamrene skal se ud — saadan noget Rak! Nej, det skulde rentud forbydes Tjenestefolk at organisere sig. Det bliver til Landets Ruin; det skal vi mageligt saa at se. Men Tyendebladet skulde — og saa bandede han en glohed Ed — aldrig komme indenfor hans Enemærker!"

Nu var det vigtige gaaet noget af ham. Nu var han gal. Jeg søgte forgæves at mildne hans Sind ved at fortælle, at Tyendet kun krævede Retfærdighed og intet som helst andet. Og roligt, men bestemt, lod jeg ham forstaa, at selv om han med sine 200 Pund Kød stillede sig i Vejen for Tyendebevægelsen, saa vilde den alligevel gaa sin Sejersgang fremad uden Hensyn til stædige og hovne Agrarer. Og for at gøre det af med den sidste Rest af hans Vigtighed, trak jeg et Par af „Tyendebladet"s Bestillingssedler op af Lommen og viste ham, at baade hans Karl og Pige lige havde tegnet Abonnent paa „Tyendebladet".

Det var en Knytnæve, som han ikke kunde staa for; han vaklede fra mig og saa nu nærmest ud, som om han betragtede sig som Martyr, en forfulgt Uskyldighed eller noget i den Retning.

Det virkede paa ham som Sennop i Næsen, som Salt i et Saar. Han blev med et klar over, at her kunde det nok ikke nytte at stampe imod.

Og den stormægtige Agrar forsvandt noget mindre vigtig end da jeg straks saa ham.

Men jeg krablede triumferende min Vej.

Hugormen.

Fra Tyendestævnet i Odense!

Vi sportede hen ad Landevejen i jævn Fart og glædede os over at vi saadan kunde tage til Møde ligesom de andre „Klasser". Solen blinkede i de snurrende Hjul, medens vi indaandede den friske Luft i fulde Drag. Vi blev opmærksom paa en anden Klynge Cyklister, som halede stærkt ind paa os, hvorfor vi ventede, haabende at det var en anden Tyendeforening, som ogsaa skulde til Tyendestævnet. Men da de kom nærmere kunde vi nok se, at de satte Næsen for højt til Vejrs og jeg fik da ogsaa senere at vide, at det var en Ungdomsforening.

Naa, de fulgte da bagefter os, af og til sendende en haanende Bemærkning om os; men da vi kom til den første Kro, stod de alle af Cyklerne for at faa det af Tyendet forpestede Luft skyllet af Halsen eller var det maaske som en af dem sagde, for at blive fri for at cykle bag efter „disse Arbejdere".

Adolf Skouboe.

Bondekultur.

Ved forskellige Lejligheder optræder

Bønderne alt andet end sømmeligt overfor Smaafolk og Tyende. Her paa Egnen er det særlig de yngre højtuddannede Gaardmænd, der kappes om at udvise den største Raahed og Brutalitet.

En af dem har nu atter været paa Spil.

Det er en ung Mand, Hans Sørensen, Herringløse, der bestyrer Gaarden for sin Moder, der her er tale om.

I lang Tid har samme Mand ladet sit Møddingvand løbe tværs over en Vej, hvor det var til stor Gene for adskillige af Byens Beboere, deriblandt undertegnede. Jeg henstillede saa en Dag til ham, om det ikke var muligt at blive fri for den modbydelig stinkende Ælte. Men hvorledes tror man nu, at denne unge Højskolebonde stillede sig. Som en vanvittig styrtede han imod mig og ude af sig selv af Raseri løftede han et Roejern i Vejret og skreg: „Jeg skal slaa Dig, saa Du skal styrte ved det!" Men til al Held kom der i det samme nogle Folk forbi, og det desperate Menneske forsvandt skældende og truende ind i Haven.

Men havde der ikke kommet Folk, er det ikke godt at vide, hvorledes det var endt.

Jeg vil paa det indstændigste advare enhver mod paa Tomandshaand at give sin Mening til Kende overfor denne Højskolebonde, da det let kunde faa ubehagelige Følger.

V. A. Nielsen,
Herringløse pr. Viksø.

En gammel Historie.

En gammel Forkarl (lad os kalde ham Peder Halløj), havde tjent længe paa en større Gaard; men var nu bleven for gammel og maatte tage sig en anden Plads. Første Aften, da han kom hjem fra Marken, saa han meget sørgmodig ud, og da hans Madmoder spurgte ham, hvad han sørgede over, klagede han, at nu var hans Øjne bleven saa svage, at han ikke kunde se om der var Smør paa hans Mellemmad eller ikke.

Næste Morgen, da hans Husbond kom ned for at kalke, blev han meget forbavset ved at høre Raab om Hjælp, og da han kom ind i Kamret, laa Peder Halløj inde i Overdynen, Benene og Armene stak ud af de ikke faatallige Huller i Dynen. Fjerene Fløj over hele Kamret, og da han endelig forpustet og aandeløs var kommen ud af sin alt andet end behagelige Stilling, sagde han: Nej, den Seng tør jeg ikke ligge i, jeg faar have nogle bedre Sengeklæder!

Da han kom hjem om Aftenen sang han og var i meget godt Humør. Da hans Madmoder spurgte, hvorfor han var saa glad, sagde han: Jo, i Dag var mine Øjne saa raske, at jeg kunde se de 7 nærmeste Kirketaarne gennem Osten paa min Mellemmad.

J. S.

Frygtelige Forhold!

Under denne Overskrift, læste jeg en Artikel i vort Blads sidste Numer.

Det er om den højtærede Hr. Lærer P. O. Raben i Aspernp pr. Nr. Aaby, da jeg havde læst denne Artikel, fandt jeg det for passende ogsaa at meddele, hvad jeg har hørt om nævnte Lærer, og som Øjenvidner har fortalt mig.

Den værdige Hr. Raben var en Gang i Foraaret paa Visit hos en af hans mest intime Venner, en Storagrar i samme By. Det var i og for sig ikke saa mærkelig, men allerbedst som nævnte Hr. Raben sidder ved Bordet, skyder der maaske en ond Aand op i ham, han farer ud af Stuen, og til al Held for ham, men til Uheld for hans stakkels Dreng, som han møder i en Gang, som kaldes Løngangen. Et Rum mellem Stue-Udhuset i nævnte Gaard.

Han farer løs paa Drengen, fatter ham med venstre og tærsker løs med højre Haand, saa længe, som han gider og har Tærskelyst.

Til Slut vil jeg bemærke, at vedkommende Dreng ikke ved, hvor hans Forældre opholder sig, og vedkommende Lærer er gaaet i Forældres Sted.

Det er en nydelig Børneopdrager, de har i Asperup! Fy for Pokker!

Fodermester **M. Knudsen,**
Aabylund, Nr. Aaby.

Et Værelse med Ajlerende.

Paa Herregaarden „Bredeshave" ved Præstø, der ejes af Godsejer Gede, maa Røgteren tage til Takke med et Hummer, hvortil der kun er Indgang fra Kostalden.

Det er endda ikke saa usædvanligt. Men naar man samtidig hører, at Køernes Ajle gennem en Rende, der kun er dækket af et løst Brædt, løber gennem bemeldte „Værelse", vil man vistnok indrømme, at dette er ret enestaaende.

Kommer Bladet ikke

regelmæssigt om Løndagen bedes Læserne først klage skriftligt til Posten. Hjælper det ikke, saa send et Kort til Bladets Kontor i Aarhus.

Manglende Nr. skal Posten ogsaa skaffe.

Enhver Læser bør hjælpe til, at der kan komme god Orden i Forsendelsen.

Vort Blad.

—o—

Kammerater! Hatten af og et nifoldigt Hurra for „Tyendebladet", det fortjener det. Nu skal I høre!

Første Maj tiltraadte jeg en ny Plads, blev kort Tid efter syg og søgte om at komme paa Sanatorium. Herover blev Manden jeg tjente — ja, gal maa man vist ikke skrive, skønt det jo ellers bruges mest i daglig Tale, men saa skriver vi — vred. Det er jo om at gøre at tage sig i Agt, nu den er begyndt med Processerne. Vi Tjenestefolk har ikke saa mange Penge og ihvertfald har vi noget bedre at bruge dem til end fylde dem i Agrarerne og Politikassen. Og vi skulde heller ikke gerne have ødelagt vort Helbred ved at „brumme" Bøden af.

— — Men tilbage til Manden, han opførte sig ikke aller pænest over for mig, skønt det heller ikke er noget særligt at fremdrage.

Forleden Dag fik jeg saa Bud fra Sanatoriet om at komme. Dagen før jeg skulde møde paa Sanatoriet kom min Husbond ud til mig og spurgte om jeg skulde rejse samme Dag, thi det var jo ikke saa rart for mig, at vente til det sidste Øjeblik — her maa det indskydes, at jeg ingen Steder havde at tage hen, undtagen jeg skulde leje mig ind paa et Hotel —; desuden stod han en halv Time og „flæskede" sentimental Sludder af sig før jeg kunde faa spurgt om jeg maatte laane hans Køretøj til at køre mit Tøj til Stationen med. „Nej, det kunde jeg ikke, men Dagen derefter skulde han til Byen, saa vilde han tage det med". „Nej, Tak", sagde jeg, og vilde gaa min Vej — jeg mente at have mine Grunde til at sige nej Tak. „Ja, vent lidt", sagde han: „De skulde ikke blive fornærmet for det, jeg synes det er et meget pænt Tilbud; men for at De ikke skal have noget at skrive om mig i Deres Blad („Tyendebladet"), saa kan De godt tage Køretøjet. — Han havde læst „Tyendebladet" den første Tid jeg var hos ham.

Der ser man: Vort Blad gør allerede den Virkning, at der er nogle der ikke tør behandle os daarligt af Frygt for at komme deri. Synes I saa ikke, det har fortjent et Hurra. Jo, meget mere. Det har fortjent, at alle Tjenestefolk og Landarbejdere bør holde det.

Vilhelm Larsen.

Lømmelalderen.

—:—

Der er et Afsnit i Menneskelivet, der bærer det ildeklingende Navn Lømmelalderen. Omend det ikke lyder pænt, saa har Navnet dog sin Berettigelse. Lømmelalderen indtræder efter at den lille Hyrdedreng er vokset fra Køllen og Tøjrepælen og traadt ind i dette Stadium, da han omkring paa Gaardene kaldes „Stor-Dreng", det vil med andre Ord sige: Allemands-Dreng. Ved denne Overgang faar han det ikke stort bedre end da han var Hyrdedreng. Det er naar de mange smaa Proletarer fra Udmarkshusene bliver konfirmeret de gaar over i det andet Stadium af Tjenestelivet.

I 2, ja, næsten 3 Aar gaar de i Lømmelalderen, de befinder sig i en Overgang fra Drenge til Karle.

Det kan ikke nægtes, at denne Tid er farlig for Individet. Den desværre saa ofte haanlige Behandling fra Hyrdedrengs-Tiden sætter ofte sit Præg saaledes, at de i 15 og 16 Aars Alderen ligesom er bleven forhærdede og forraaede. Mange føler sig, lad mig sige, som nogle Allerhelvedes Karle og gaar med til alt.

Det er den voksne Tyendes uvægerlige Pligt, at han har et vaagent Øje med denne Klasse af Medtjenere. Jeg tænker ikke her særlig paa at faa dem med i Organisationen, men særlig paa at vi andre, der læser gode Bøger og Blade og derigennem søger Oplysning, ogsaa gør hvad vi kan for at faa disse unge i Lømmelalderen til at gøre det samme. Ved dette vil vort Arbejde, vor Bevægelse komme til at række en Haand ud efter vort pure unge Tjenestetyende og Frugten deraf vil blive, at de i Lømmelalderen vil faa Tanken vakt og tidlig komme med i Arbejdet for det slidende Proletariats Frigørelse.

Hvad man i Ungdommen nemmer, man ej i Alderdommen glemmer, og man kan hos disse unge opvække den Kraft, der skal og kan fortsætte Arbejdet ind i den næste Generation, naar vi er graanede af Dage.

I Lømmelalderen er disse unge let at forføre og desværre ser vi saa ofte, at de ældre Tyende gør dette. Jeg tænker her særlig paa at forlede disse unge til Nydelsen af Spiritus. Hvor forkastelig er dette ikke, ja, rent ud sørgelig.

Med den nu vaagnende Tyendestand maa vi komme dertil, at saadant for Eftertiden ikke finder Sted. Hvor vi ser sligt, maa vi paa det kraftigste skride ind og kaste os ud i Kampen mod Spiritusdjævelen. Vi maa særlig her værne om disse unge i Lømmelalderen, hvor de saa let forføres. Vi maa huske paa, at vi derved redder en Arbejdskraft, der i den kommende Tid vil faa en overordentlig stor Betydning for vor Sag. Vi vil derfor faa mangen en stiltiende Tak fra Fædre og Mødre fra de mange smaa Arbejderhjem Landet over, der alle maa have deres Børn ude. Alkoholen er en Gift, vi maa tage Kampen op imod og vore unge, der gaar i Lømmelalderen, maa vi særlig indprente dette.

Som jeg i en tidligere Artikel lagde det voksne Tyende paa Sinde, at have Omsorg

for den lille Hyrdedreng, saaledes vil jeg i Dag henlede dem paa at have et vaagent Øje med deres Medtjenere, der befinder sig i Lømmelalderen og som jeg har betonet særlig med Hensyn til Spiritusen. Vi har sandelig ikke Raad til at miste nogle af vor Hær eller Arbejdskraft til Kong Alkohol.

Et ædrueligt Folks Arbejde og Kamp for bedre sociale Kaar lader sig ikke standse eller slaa tilbage. Det er nemlig gennemsyret af den Livskraft, der ikke lader sig knække af jordiske Magthavere. En ædruelig Tyende- og Landarbejderhær vil give Samfundet en Livskraft af uhyre Værdier, baade aandeligt og materielt.

Andreas Nielsen,
Strande.

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor i Aarhus. Alle Kvartalets Numre faaes til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre. Selv om Sommeren bør enhver læse det!

Kvinderne og Arbejderbevægelsen.

Af **Elna Bjarnholt.**

—:—

I.

Kvinderne har næsten altid stillet sig passive i Klassekampen. De mangler saa godt som fuldstændig social Forstaaelse, og det er meget vanskeligt at faa dem til at interessere sig for Samfundsspørgsmaal.

Kun Dagens smaa Begivenheder kan paaregne Kvindernes Interesse. Alt hvad der angaar det offentlige Samfundsliv nærer de i al Almindelighed en komplet Ligegyldighed for.

Der er gennem mange Slægtled fremelsket noget hos Kvinderne, som kaldes Kvindelighed — noget, som skal betegne noget meget fint, zart og tiltrækkende.

Men i Stedet for at gøre dem større og bedre, gør det dem smaa, egoistiske, selvgode og ubetydelige. De vil kun betragtes som Kvinder og dyrkes som saadanne. Det udvikler Forfængeligheden, de fordrer et særligt Hensyn af Mændene — fordrer, at disse skal være deres galante Kavallerer.

Det er kvindeligt at lade sig beundre og smigre af Mændene, selv om Fraserne er aldrig saa tomme og løgnagtige; men at omgaas dem i et sundt og ærligt Kammeratskabsforhold ligger i Almindelighed under en Kvindes Værdighed.

Vi er blevne saa vant til at betragte os os selv som Kvinder, at vi har glemt, at vi er Samfundsmedlemmer og har Kvindeinteresser.

Det skal dog ikke være nogen Bebrejdelse; thi vi er i Virkeligheden kun opdraget til at være Kvinder.

Formaalet med vor Opdragelse har ikke været at udvikle vore forskellige Evner og Anlæg for derved at sikre vor Eksistens, men kun at gøre os tjenlige til Ægteskabet og intet som helst andet.

Ægteskabet er bleven en Forsørgelsesinstitution. Det er omtrent den eneste Maade, hvorpaa Forældrene kan tænke sig Døtrenes Fremtid sikret. Derfor skal kun de Egenskaber udvikles, som kan tiltale Manden, alt andet er underordnet.

Det er forstaaeligt, at Kvinderne i Overklassen skal være „kvindelige“. Det er en Nødvendighed for dem; thi de skal hele deres Liv leve af at være Kvinder. Det gælder for dem om at kunde bedaare den rigeste for at blive saa godt forsørget som muligt.

Ganske anderledes er det med os, der tilhører Underklassen. Vi er i Virkeligheden ikke forsørgede i Ægteskabet, tværtimod! For de flestes vedkommende vil det betyde forøget Slid, større Savn, større Næringssorger og flere Bekymringer.

Hvor tidt hører vi ikke de kendte Ord: „Havde jeg været saa klog den Gang, som jeg er nu, saa havde jeg aldrig giftet mig“.

Det lyder saa ofte, at det forekommer os som en Spøg. Men i mange Tilfælde er det sikkert ærligt ment. Betragt engang den fattige Arbejderhustrus Liv; hvor er hendes Tilværelse ikke trist og glædesløs. Først op om Morgenen, sidst i Seng om Aftenen, arbejde ude og hjemme, aldrig Ro hverken Søgnedag eller Helligdag, altid Spekulation om Brødet.

Det er ikke nogen misundelsesværdig Lod; den er ikke værd at ofre sin Menneskeværdighed for. Og dog er der Tusinder af Kvinder, der gør det, for det hører med til at være „kvindelig“.

En Kvinde skal være ydmyg og underdanig — ja, vi ler undertiden af disse Ord; de skal betragtes som en Fortidslevering; men den store Part tager dem godt nok til Indtægt den Dag i Dag. Finder Kvinderne sig ikke i alt? Bærer de ikke alt med en næsten irriterende Taalmodighed?

Men denne Selvfornægtelse og Kvindelighed har ikke alene gjort Kvinderne smaa og ubetydelige, den har tillige gjort noget andet som nu viser sig at være skæbnesvanger for hele Arbejderklassen.

Gennem Forkuelse og Undertrykkelse er Kvinderne bleven nøjsomme; de behøver ikke saa meget som Mændene for at opretholde Livet. Det kan maaske ved første Øjekast se ud som en Dyd.

(Fortsættes).

Tag fat!

—:—

Som vore Venner ved, kniber det haardt at komme over dette Sommerkvartal. Indtægterne baade for Abonnenter og Annoncer er bleven smaa i Forhold til de store Udgifter, der er forbunden med at holde et saa stort Blad oven Vande!

Jeg maa derfor sige til alle Bladets Venner: **Tag kraftig fat og forsøg at bøde en Smule paa Skaden!** Selv om det er Sommer og Læselysten lille blandt vore Kammerater, saa er det nok ikke umuligt at skaffe en ny Holder hist og her. Det er forbunden med en Del Arbejde, men det haaber jeg enhver ærlig Kammerat og Ven af Bladet er villig til at bringe for at redde Bladet over disse økonomiske Vanskeligheder.

Bladet maa holdes oppe selv om det koster aldrig saa meget. Det store Arbejde, vi har nedlagt i dette Blad, maa ikke gaa tabt. Vi maa alle hjælpe til at det stadig kan gaa. Bladet kan vi ikke i denne Tid undvære. Derfor maa vi alle støtte det saa godt vi kan. Tabet af det kan vi lettest mærke den Dag, det ikke kunde udkomme paa Grund af Pengemangel!

Alle dem, der har været med til at arbejde Bladet op hidtil vil nok tage endnu et lille Tag. Hjælper vi saa alle til, gaar det. De mange smaa Bække kan jo danne en hel Aa!

Særlig bør der i Afdelingerne gøres et Arbejde for Bladet. De bør tage fat alle Mand. Jeg ved godt, de først maa tænke paa deres egne Sager, men Bladet er dog for alle Afd. den bedste Støtte, og derfor bør ogsaa alle Afd. lægge sig i Selen for at skaffe os nogle nye Holdere og en ny Annonce hver. Saa vilde alt være soleklart og saa vilde vi naa Efteraar, som selv bringer ny Fremgang for Bladet.

For at Bladet kan gaa skal der flere Holdere og flere Annoncer til!

Og skulde det ikke klare Sagen kunde der maaske blandt vore nye Medlemmer tegnes flere Aktier om det gøres nødigt.

Jeg haaber at alle vore Læsere i denne Uge forsøger at skaffe os ny Fremgang!

Carl Westergaard.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet“.

Dagligt Brød.

—o—

„Giv os i Dag vort daglige Brød“! Saaledes lærte vi at bede i vor Barndom. Vi lærte, at naar blot vi bad til Gud, saa skulde vi nok faa det, der var os beskikket.

Men siden vi blev ældre, kunde der af og til komme Tanker op om det virkelig var sandt, at der var en Gud, der lod nogle svælge i Overflod, medens andre led aabenbar Nød. Præsterne fortæller ganske vist at alle ikke har lige store Fordringer at stille til det daglige Brød. Dem der lever i Storhed har selvfølgelig langt større Fornødenheder, de skal have tilfredsstillet, end dem, der lever paa Livets Skyggeside, fortæller de. Men heldigvis er Præsterne theologiske Læresætninger stærkt paa Retur. Folk tror ikke nu, som de troede før, at det eneste ufejlbarlige var det, som Præsterne sagde.

Under Livets Kamp og Møje har vi lært, at der hører mere til end Bøn og Tro, naar vi skal skaffe os Føden.

Ellers gaar det let som det gik en Mand af Indre-Mission, der hang en Kurv ud om Aftenen, lagde sig i sin Seng og bad til om at skaffe ham Brød og hvad andet han behøvede, det var jo lettere end at arbejde, men det gik ikke efter Beregningen. Kurven var ganske vist fuld om Morgenen, men det var ikke af Brød, nogle Gavtyve havde sørget for at fylde den med noget helt andet.

Dette lille praktiske Eksempel kan tjene dem til Lære, der stadig tror, at vi trøstig kan betro alle vore Sorger til Gud, under hvilken Forhold de end kommer, da han, naar blot vi har Troen, nok skal hjælpe os ud af alle Bekymringer og Sorger.

Nej, vi maa se paa Sagen fra et mere menneskeligt Synspunkt. Det nytter ikke at vi raver rundt og tror, at vi nok skal faa det saaledes, som det er os beskikket. Vi maa selv tage fat og med Fynd og Kraft fremføre vore Krav saaledes, at der er i Ordet: „Giv os i Dag vort daglige Brød“, ikke ligger en Bøn til det overnaturlige; men et veltænkt og velovervejet Forlangende til Samfundet om, at faa det, der tilkommer enhver Samfundsborger: Det fulde Udbytte af sit Arbejde.

Naar først alle lærer at indse dette, da vil der ikke blive saa mange, der lever i

Fattigdom og Nød, og Præsterne vil ikke have saa let ved at bilde Folk ind, at naar blot de bad og troede, saa blev alt, som det var dem beskikket. De vilde da indse, at der mageligt var nok til alle, naar Samfundets Goder blev fordelt paa en mere rimelig og retfærdig Maade.

P. Stegenborg.

Agitèr

kraftigt overalt til enhver Tid for „Tyendebladet"s Udbredelse!

Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa andre til at gøre det samme!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævningen.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Snyderiet fortsætter.

—:—

Som vore Læsere husker, var der et Kor af Holdere, der snød os for April-Kvartal, ved at nægte at indløse vore Opkrævning. Fra alle Sider blev dette Snyderi fordømt paa det strængeste. Det var ogsaa usselt. Det gav vort Blad et Tab paa ca. 150 Kr.! Enhver kan forstaa, det ikke for os er Smaapenge.

Efter at vi saa stærkt havde paatalt dette, skulde vi mene, at dette Snyderi vilde ophøre herefter. Men — nej! Det fortsætter fremdeles! Vi har af dem faaet mange Opkrævninger tilbage, som Holderne havde **nægtet** at indløse. Det synes vi er et stivt Stykke. Vi skrev saa **ofte,** at dem, der ikke ønskede Bladet mere, maatte **afsige** det den første. Dem, der ikke afsagde det, har altsaa dermed fornyet deres Bestilling.

Nu har vi altsaa haft Udgifter med at betale Porto for dette Kvartal til Bladet samt Porto for Forsendelsen af Opkrævningen. Og saa naar den kommer **nægter** de at indløse den.

Ja, det er sgu nydeligt. Fy for Fanden! At de ikke skammer sig! Vilde de ikke have Bladet og ikke gad afsige det, kunde de da for Pokker have nægtet at modtage Bladet. Saa havde de forskaanet os for at sende Opkrævningen. Men Sagen er, at disse Snydere gerne vil læse Bladet, men ikke betale det.

Vi forstaar ikke, at nogen kan være saa usle! At snyde et Blad, som er startet for Tjenestefolks Spareskillinger, det kalder vi gement Snyderi.

Vi havde ikke troet, at vi havde nogle saa usle Snydere blandt vore Læsere!

Nu maa vi andre hænge saa meget mere i for at holde Bladet paa ret Køl og maaske tegne flere Aktier om det skulde gøres nødigt. **Red.**

Igen et Brev.

—o—

Kære fhv. Husbond!

Maa jeg faa Lov til i dette Brev at give Udtryk for den store Beundring, jeg nærer for Dig. Hvad Du gør, er stort! Med nogen Møje har Du gjort Dig bekendt med de sidste Undersøgelser paa Ernæringens og Forplejningens Omraade; thi Du sparer Dig intet Offer for at kunne opdrage Dine Tjenestefolk til en sund og daadskraftig Skare, der med Bøssen i den ene Haand og Harpen i den anden kan værne vort elskede dyrebare Fædreland. Hvad gør Du vil ikke for deres Sundhed? Lader Du ikke være at stille Kakkelovn op i Karlekammeret, fordi det ikke er sundt at sove i Nærheden af saadan en? Kalder Du ikke op Kl. 4 om Morgenen, fordi Morgenluften er saa sund? Er det ikke for at bevare Dine Folk fra Tuberkler, Du lader dem bo saadan, at de kan have Staldluft i Kammeret altid? Du ved, Hindhede siger, man skal ikke spise for meget Kød og derfor plager Du ikke Dine Folk med saadan noget. Nej, det gode danske Rugbrød, det giver Armen Styrke, og Margarine og Futmælk giver ikke nogen generende Fedme. Se, det gør Du for Dine Tjenestefolks Sundhed, men dette er dog ikke det største ved ved Dig — nej, det, der særlig vækker min Beundring er, at Du ikke selv giver Afkald paa disse Goder. — Med det rette Offersind undværer Du det prægtige Syn af de Tusinde Froststjærner paa Sovekammervæggen, og Du bringer Dig selv til at spise det skadelige Lamme- og Fedekalvekød — og saa, ligesom for at understrege Din Uegennytte, rører Du aldrig Margarine. Dertil kommer, at Du er en god Patriot — Du køber ikke udenlandsk Produkter, saalænge Du kan faa danske. Men i denne Tid, hvor der skiltes saa meget med Patriotisme, er det ligefrem rørende at se, hvorledes Din store Beskedenhed faar Dig til at give det Udseende af, at Du ikke var bedre end andre. Du giver Dine Folk noget, Du kalder for udenlandsk Kaffe — og saa er er det dog ægte dansk Cicorie. Alt dette kom jeg til at tænke over, naar vi sad i den hyggelige Borgstue og fornam Duften af det I sad og tvang Jer til at spise og drikke derinde, hvor ingen sodede Lygteglas beskyttede Øjnene mod det skarpe Lys. — Naar vi sad der, hvor kun en Dør skilte Dig fra os — da følte vi alle, at Du talte sandt, naar Du fortalte, hvad Du gjorde for vores Sundhed — og vi forstod, Du havde Ret, naar Du advarede os mod alt, hvad der ender paa — isme. Altid bevarende Dig i en venlig Erindring, hilses Du venligst fra din **Ole Peter.**

Vor Bevægelse.

—:—

— Taastrup Afd. afholdt et Friluft-Agitationsmøde i Sengeløse Tirsdag den 21. Juli med Niels Jørgensen, Vadsby, som Taler. Efter Mødet blev der stiftet en ny Afdeling, hvori indmeldte sig 11 Medlemmer. „Tyendebladet" fik 6 Abonnenter. Mødet overværedes af ca. 70 Mennesker.

E. C.

— Svendstrup og Omegn afholdt Møde d. 26. ds. Der blev stifter en Afdeling med 12 Medlemmer. P. Fuhlendorff, Sabro, talte om vort Program m. m. M. Villumsen blev Formand.

— Ved et Møde i Køng Forsamlingshus den 24. Juli, blev der stiftet en Afd. med 17 Medlemmer.

Til Bestyrelse valgtes: Ejnar Christensen (Formand), Ole Madsen (Næstformand), Peter Nielsen (Kasserer), Chr. Rasmussen, Marius Madsen. Til Revisorer: Niels Peter Petersen, Christian Rasmussen.

— Vor Afdeling i Hadsten som nu har 95 Medlemmer holdt Møde i Søndags med Foredrag af Carl Westergaard. Han talte om Aakjær og hans Bøger. Han oplæste desuden forskellige af Aakjærs Digte. Stor Begejstring.

Derefter foretoges Valg af en midlertidig Formand. Dertil valgtes Søren Juul. Den gl. Formand har vist sig at være aldeles umulig og uden Interesse for Alvor; han kom aldrig til Møderne. Saa satte Medlemmerne ham af.

Afd. store Fremgang skyldes først og fremmest deres ganske udmærkede Kasserer N. P. Nielsen, Selling. Han er i Virksomhed tidlig og sildig for vor Sag!

— Følle Afd. holdt i Lørdags Møde med Red. Carl Westergaard som Taler. Foreningen gaar godt fremad og holder Møde den 1. og 3. Lørdag i hver Maaned.

— En Kredsforening vil i nær Fremtid blive oprettet af vor Afd. ved Mørke.

Uge-Kronik.

—:—

Elma Bjarnholt.

I dette Nr. paabegynder vi en Artikelrække om Kvinderne og Arbejderbevægelsen af Fru Elma Bjarnholt.

I vor sjællandsk Afd. er Fruens Navn snart godt kendt. Hun er forøvrigt en Søster til vor udmærkede Agitator Chr. Christensen.

Carl Møllers Melodier

faaes i Portitur a 1 Kr., 6 Stk. 4 Kr.

— — Til Oplysning for vore spillende Læsere!

Alle vore Repræsentanter

har Fuldmagt til at tegne Annoncer og slutte Overenskomst med de Annoncerende.

Forsøg at skaffe Annoncer i de forskellige Byer

I næste Nr.

vil vi offentliggøre Navnene paa dem, der har snydt vort Blad for Juli Kvartal.

Saa vil vore Medlemmer og Læsere nok vide at behandle dem efter Fortjeneste!!!

Som Tak for deres Snyderier skal de altsaa faa deres Navn at se paa Tryk!

Sabroe svarer Frøken Esche

Sabroe vil, efter hvad vi erfarer, paa Lørdag paa „Forlaget af 1907" i Aarhus udgive en Pjece, der bliver et Svar til Frøken Esche.

Pjecen indeholder en Række meget skarpe Angreb paa Missionen, særlig for dens Ledelse af Børnehjemmene, og desuden forskellige Afsløringer og Oplysninger om Sædelighedsforbrydelser, begaaede paa disse Hjem.

Sabroe forlanger, at Børnehjemmene unddrages Missionens Herredømme, og paapeger, hvorledes Frk. Esche langt stærkere burde rettet sine Angreb mod sien egne og først og fremmest søgt at rydde op indenfor Missionens Mark.

Den interessante Pjece, der er vel egnet til at vække Opsigt, vil sikkert give Anledning til heftig Strid.

Pjecens Titel bliver: „Missionens Forbrydelser mod vort Folk".

Forenings-Meddelelse.

Chr. Christensen, Glostrup, taler paa Lørdag i Briløsmagle. Mød alle! J. Israelsen.

— Husk Mødet i Tilst paa Lørdag. (Se Annoncen).

— Nr. Aaby Afd. holder Medlemsmøde Lørdag dag den 1. August Kl. 8¼. Alle Medl. maa absolut møde! Vigtige Sager foreligger. Form.

— Husk Kredsmødet i Sabro.

— Frk. Mikkelsen taler i Udby paa Søndag!

Korrespondance.

Til H. P. Andersen! De bedes ogsaa opgive Deres Adresse for Bladet.

Til fl. Indsendere! De tilsendte Artikler kommer efterhaanden som vi faar Plads. Skriv fremfor alt kort. Særlig det til „Fra Slagmarken". Kort og livligt!

En slem Ko.

Da otte Damer forleden var ude at bade i Nærheden af Kristiania, aflagde en Ko Besøg hos deres Tøj paa Bredden og slugte til Damernes Forfærdelse Bluseliv og Skørter uden at generes af de Knappenaale, der sad i Tøjet. Damere slap dog nogenlunde anstændige hjem.

—

Generalstaben

vil fremtidig tage Kirkerne som Udgangspunkt for sine Maalinger. Der skal indmures store Sten i Kirkerne med Angivelse af Punktets Højde over Havet.

—

Bj. Bjørnson

har maattet afslaa en Indbydelse til at tale for Verdens største Foredragssamfund i „The Civic Forum", New-York. Grunden er Søsyge. „Jeg er saa meningsløst søsyg", siger B. B.

„Saa længe jeg havde min fulde Kraft, trodsede jeg Sygdommen; men nu forbyder Lægerne mig at foretage en længere Sørejse. Jeg beklager det meget.

Hvad jeg vilde tale om? Om Verdensfreden; naturligvis! Den er det største Vilkaar for Menneskehedens moralske og økonomiske Velfærd. De ved, jeg deklamerer ikke. Jeg har mine bestemte Forslag. Tænk, at maatte opgive en saadan Lejlighed til at faa dem kendte og drøftede! —"

—

Vandervelde

— Føreren for det belgiske Socialdemokrati — opholder sig for Tiden i Kongo for at undersøge Forholdene dernede.

Agiter for „Tyendebladet"!

Sikker mod Indbrud.

—:—

Mr. Marston, engelsk Partikulier, havde været Jernstøber, og da han trak sig tilbage fra Forretningen, lod han sig bygge en smuk Villa. Blandt de Fordringer, han stillede til Arkitekten, var ogsaa den, at Bygningen maatte være absolut sikker mod Indbrud.

Hans Villa blev derfor udstyret med Kampestensmure og utrolig solide Jernskodder for Vinduerne. Det blev mere et stort Jernpengeskab end en Villa og kostede naturligvis en artig Sum, maaske mere, end en Indbrudstyv nogensinde vilde have kunnet hente derinde. Men Marston havde faaet sin Vilje; han saa det færdige Hus, roste Arkitekten og tog sin nye Bolig i Besiddelse.

Et Par Dage efter indeholdt „Times" følgende Avertissement:

„Opfordring
til Indbrudstyve.

Jeg, Mr. William Marston har ladet mig bygge en Villa, der er sikker mod Indbrud. For at prøve den, beder jeg d'Hrr. Indbrudstyve om en Gang at prøve deres Dygtighed her. I min Dagligstue staar der en Pult, og i den øverste Skuffe tilhøjre liggar der fem Hundrede Pund Sterling i Guld og Banknoter. Den Indbrudstyv, hvem det lykkes at bemægtige sig disse Penge uden at blive grebet i det, skal faa Lov at beholde dem som sin Ejendom; kun beder jeg ham meddele mig, paa hvilken Maade det er lykkedes ham at bryde ind til dem. Bliver han greben, lader jeg ham ikke arrestere; jeg lader mig nøje med at fratage ham Pengene. Jeg vil heller ikke anvende Skydevaaben, men der holdes Buldogger paa Ejendommen. Og nu I Herrer Indbrudstyve, prøv nu Eders Lykke".

Derefter fulgte den nøjagtige Adresse.

Dagen efter kom Tjenestepigen ind til Mr. Marston med den Besked, at der var en Mand, der søgte den ledige Tjenerplads. Manden blev ført ind og gjorde et godt Indtryk. Han kunde alt: barbere, Havearbejde, passe Heste, pudse Knive og Gafler, polere Vinduer, hænge Gardiner op osv. Han kunde endvidere skaffe udmærkede Anbefalinger fra forskellige fornemme Herskaber, hvis Navne han nævnede.

Pludselig begyndte det at lugte brændt, ligesom der ogsaa mærkedes Røg. Den fremmede Mand slog ud med Armene og faldt om af Skræk. Marston brød sig ikke om det fremmede Menneske, men fo'r ud for at søge efter Ilden. Under Trappen var der en stærk Røg. Det lykkedes ham imidlertid hurtig at hale en Vadsæk frem, fra hvilken Røgen kom. Den blev slæbt ud i det fri, og Ilden blev hurtig slukket

Da Marston kom tilbage til sin Dagligstue, fandt han Pulten opbrudt, og Pengene var borte Det samme var naturligvis ogsaa den nye Tjener.

Dagen efter indløb der følgende Skrivelse:

„Ærede Herre!

Jeg har ikke tøvet med at gøre Brug af Deres venlige Indbydelse og opfylder gerne Deres Ønske om at faa at vide, hvorledes det hele er gaaet til. Jeg stoppede en gammel Vadsæk fuld af Klude, overgød disse med en let antændelig Vædske, antændte denne, medens Tjenestepigen meldte mig, og lagde den under Trappen. Da De forlod Værelset, sprængte jeg Pulten, tog Pengene og sprang ud af Vinduet, idet jeg raabte til Portneren, som vilde standse mig, at jeg skulde hente Sprøjten. Jeg takker saa meget!

Deres hengivne
Indbrudstyv".

Mr. Marston sendte ikke oftere saadanne Annoncer til Bladene.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10 Øre pr. Linie.			
Rabat: 25 %.				
Pladser	10	„	„	„
Møder	10	„	„	„
Forretninger	10	„	„	„

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet"!

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Pige søges!

En flink og tro Pige kan straks eller til 1. August faa en virkelig god og let Plads paa en mindre Gaard ved Henvendelse til Gaardejer **Peter Jacobsen**, Hjallese Mark pr. Odense.

Mandlig Tyende

anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke**,
Larsbjørnstræde 8, København.

Dansk Kvindesamlunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tjenestepiger

anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Hvad saa, Pavloff?" spurgte han.

„Jeg har en stor Overraskelse for Dem, Deres Højhed".

„Saa maa det være noget forunderligt noget, thi jeg har ophørt at blive overrasket over noget".

„Det er noget forunderligt".

„Saa sig mig det".

„Deres Fjendes Datter, Rachel, er her udenfor og beder om Audiens".

Da Peter Alexieff hørte disse for ham saa vigtige Ord, kom der i hans vanfirede Ansigt et Udtryk af djævelsk Glæde.

„Rachel her!" udbrød han.

„Javel, Deres Højhed".

„Og kommer hun af egen fri Vilje?"

„Ja. Hun stod og bad om Audiens, da jeg kom".

„Hun skal faa Audiens", bemærkede Peter med Eftertryk. „Pavloff, før hende ind til mig og pas paa, at alle Dørene er lukket. Og, Pavloff, bliv her, saa længe Audiensen varer; tag den Revolver".

„Tak".

Saa gik Peter tilbage til sit Kabinet og sendte foreløbig sine Skrivere ud.

Da Politichefen blev alene, gned han sine Hænder og sagde med djævelsk Glæde til sig selv: „Aron Aromo, nu er min Gengældelsestime kommen".

13. Kapitel.

For en Mand som Peter Alexieff var Hævn næsten en Trossag, og da nu hans Fjendes Datter var i hans Magt, følte han en Glæde, som han ikke kunde skjule. Pavloff førte hende ind til ham, og hun, der slet ikke kendte til den Fare, der truede hende, var glad ved at faa Lejlighed til at gaa i Forbøn for Faderen.

Et Øjeblik før hun kom ind i Kabinettet, skrev Politichefen hurtigt nogle Ord paa en Strimmel Papir og gav den til Pavloff, da han kom ind. Pavloff læste Ordene, og et grusomt Smil spillede i hans barske Ansigt.

En kort Tid stod Rachel forlegen og tilsløret, da hun befandt sig Ansigt til Ansigt med Politichefen, som hun havde hørt saa meget omtale og næsten var kommen til at anse for en Varulv.

„Tag Sløret bort, Kvinde", sagde Alexieff strængt og bydende.

Rachel adlød skælvende Befalingen, og hun stod afsløret for ham i hele sin Skønhed med rødmende Kinder og Barmen bølgende af Undseelse, thi man maa huske, at den unge Jødinde af hendes sociale Stilling kun er vant til at tale til Mænd, som hun er fortrolige med eller møder i sin Faders Hus.

Alexieff saa paa hende et Øjeblik. Saa sagde han med haanlig Stemme:

„Rygtet lyver ikke. De har Skønhed, og hvis De ikke havde været af den forbandede Jøderace, vilde jeg have tilgivet min Søn, at han gør Kur til Dem. Men jeg vilde hellere se ham gift med den fattigste Pige i St. Petersborg end med Dem".

Rachel fo'r sammen. Denne Mand havde saaledes forskrækket hende. Hun havde ikke

En ung Pige

kan faa Plads paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg fra 1. November ved indvendig Gerning, dog muligvis en Smule Ekspedition om Formiddagen i Butiken en Gang imellem. Løn 150 Kr. for et Aar.

R. Hyltoft.

M. Thomsen,

Bogbinder,

Clemensstræde 8. Aarhus.

Aarhus.

Sommerteatret

(i Kasino).

Direktør: Carl Thomsen.

Hver Aften Kl. 8¼ præcis: **„Studeprangeren"**, Folkekomedie med med Sange i 2 Akter af Fagiro.

Sommerrejsen.

Aktuel, lokal Farce-Operette i 3 Akter med Sange, Kor og Dans af „Harlekin".

Billetter kan forudbestilles gennem Kioskerne **og Telefon 1263.**

Billetpriserne som i Kasinos Vintersæson.

N. M. Thomsen,

Glarmesterforretning.

Rammefabrik & Forgylderi.

Volden 16, Aarhus.

Anbefaler sig med alt til Faget henhørende.

— **Billigste Priser her paa Pladsen.** —

Telefon 1708.

For Sangforeninger!

Carl Møllers 4 Stemmige Mands-Sange til Texter af **Jeppe Aakjær, Skjoldborg, J. C. Christensen** m. m. fl. ere iøjnefaldende Melodier og vinder alles Bifald.

Faas i Partitur a 1 Kr. pr. Sang.

Anbefales alle Sangforeninger.

Carl Møller, Musikforlægger,
Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Undervisning.

KertemindeHøjskole

Den ny Højskole aabnes for Karle den 3. November. Understøttelse kan faas. Nærmere ved

Søren Alkærsig.
Forstander.

Højskolen og Mælkeriskolen i Ribe.

Højskoleundervisning for Karle og Piger 3. Novbr. — Kursus for **Mejerister** og **Kontrolassistenter.** — To Elever lempelig Betaling.

S. H. Salling.

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og Husflidsskole Novbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3. November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Annoncer til Bladet!

Vore Afd. og Repræsentanter bedes efter bedste Evner forsøge at skaffe Bladet nogle smaa Annoncer fra de forskellige Byer.

Ligeledes bedes Afd. annoncere saa meget som de nogenlunde har Raad til, det vil støtte Bladet meget!

For at alle Skær kan klares, maa vi have en Annonceindtægt maa mindst 25 Kr. om Ugen. Naar alle Afd. hjælper lidt til, kan det ogsaa let naaes!

Foreningsfaner og Bannere

leveres smukke og billige.

Carl Monrad,
Brønshøj Vtllaby,
København L.

Bl. Annoncer.

Kredsmøde

afholdes i **Sabro Kro Søndag d. 9. August, Kl. 2,** hvortil Repræsentanter for Omegnens Tyendeforeninger indbydes.

P. Fuhlendorff
(Formand for Sabro Tyendeforening).

M. Krag
(Formand for Borum Tyendeforening).

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning

(Mikkel Andersen),

Bredgade — Brønderslev.

Varelotteriet.

I Seriens 6. Trækning faar 75,000 Spillere Gevinst. — Lodsedler fornyes og sælges til Fornyelsesprisen til 5te Trækning i Udby Kro.

Udby!

Søndag den 2. August Kl. 7 afholder „Udby og Omegns Tyendeforening" Møde paa Udby Kro, med Frk. C. Mikkelsen fra København som Taler. Alle bør møde, saavel Piger som Karle, og melde sig i Foreningen.

A. C. Pedersen.

Overfrakker, Herreklæder
samt
Arbejdstøj m. m.
faas billigst i

Tøjhuset, Overg. 44,

— **Odense.** —

tænkt sig en saadan Modtagelse. I sin Nød vendte hun sig om, som om hun tænkte paa at flygte; men i Døren saa hun Pavloff staa tavs og urokkelig som en Statue. Politidirektøren talte igen, denne Gang i den brydske, myndige Tone, som russiske Embedsmænd al Tid antager, naar nogen kommer til dem som Ansøgere.

„Hvad ønsker De, Kvinde, og hvorfor kommer De her?"

Nu var Rachels Mod helt borte, men det lykkedes hende at fremstamme:

„Aa, Herre, jeg er kommen for at gaa i Forbøn for min Fader".

„For Deres Fader?" lo Peter haanligt.

„For min Fader", gentog hun bønligt med Øjnene fulde af Taarer, „han er en god Mand og en ærlig Mand, som ikke kan nære nogen ond Tanke eller udfører nogen ulovlig Handling".

„De lyver, Kvinde!" udbrød Alexieff, idet han slog i Skrivebordet med Haanden. „Jeg siger igen, at De lyver. Se paa mig, se paa mit Ansigt. Gud har givet mig to Øjne, og Deres Fader har ødelagt mig det ene. Hvad mener De om det? Er det rigtigt?"

„O, Hærskarernes Herre!" mumlede Rachel overvældet af Bevægelse. Men før hun igen talte til Chefen, havde hun nogenlunde overvundet den.

„De maa have krænket ham dybt. De maa have drevet ham til Fortvivlelse, thi han har altid været en fredelig Mand, hvis inderligste Glæde var at gøre godt mod andre".

Hun var bleven i Stand til at tale med Varme, da hun talte om sin Fader, som virkelig var en god og fredelig Mand. Idet hun atter strakte Haanden ud imod Politichefen, der gloede paa hende, som om han vilde sluge hende, udbrød hun:

„Aa, Deres Højhed, forhærd ikke Deres Hjerte imod os. Tænk paa, hvad vi har lidt. Haan og Foragt er bleven kastet paa os. Vort Blod er bleven udgydt, vore Hjem ødelagt, og vi er bleven kastet hjælpeløse paa Gaden".

„Det er Eders Lod", brummede han, „I er Jøder. En Forbandelse hviler paa Eder, og Folket hader Eder. Folkets Had er mægtigt. Hvem kan beherske det?"

„Folkets Had bliver opelsket i Rusland".

„Ha, De fører forræderisk Tale, Kvinde; tag Dem i Agt", udbrød han, idet han kastede et Blik paa Pavloff, som skrev noget i sin Notitsbog.

„Jeg udtaler alle Jødernes Mening i Rusland", svarede hun, idet hun blev dristigere ved Erindringen om den Uret, der gennem Slægtled var bleven tilføjet Jøderne.

„Er det alt, hvad De har at sige?" spurgte Politidirektøren.

„Nej, Deres Højhed. Jeg er kommen til Dem for i den naadige Guds Navn at bede, om jeg maa faa min Fader tilbage".

„Jeg er kun en Tjener af Staten", svarede han.

„Men De har Magt".

„Ja, og jeg forstaar at bruge den".

„Saa brug den for ham, som er mig dyrebarere end Livet. Tænk paa, hvad vi har lidt. Han, som skulde have været min Ægtefælle, blev taget fra mig; min Moder er død, min Fader er Arrestant efter at have forsøgt at forsvare sit Barn Ære, men jeg er forladt og Fortvivlelsen nær".

Hun var næsten bleven veltalende og saa smuk ud i sin Sorg; men han, som sad der, var en Fanatiker. Han havde et Staalhjerte,

AVERTER! ABONNER!

Bestil straks
„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

Tilst!

Tilst og Omegns Tyendeforening afholder offentligt Møde med Foredrag Lørdag den 1ste August 1908, Kl. 8½ hos N. Hansen, Tilst.

☛ Entre 10 Øre.

Efter Mødet fri Diskussion.

Nye Medlemmer optages før Mødet.

EfterMødetDansforMedlemmerne

☛ Kontingent opkræves.

N. P. Nielsen,
Formand.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

„Mejeristanden"

— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907" — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af **Jens Johansen,** Ladelund, og **H. C. Nielsen-Snedsted,** SkovbySt. (sidstnævnteansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.
Telefon: Bredbjerg 14.

H. C. Hansens Træskoforretning

er
Kalkbrænderivej Nr. Aaby.
Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Køb Tobakker og Cigarer

hos **Bovin, Vestergade,**
Brønderslev.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Holger Sinding,

Sparekassebygningen, Brønderslev.

Fodtøj

repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Enhver bør købe

og læse følgende:
„Tyendebladet"s Oktober Kvartal 50 Øre.
Normalarbejdsdag af Niels Mortensen 10 Øre.
Vort Julenummer 10 Øre.
Betalingen sendes i Frimærker til Bladets Kontor i Aarhus.
Køb det alle, derved støttes vort Blad.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Socialistisk Arbejderblad,

Organ for socialistisk Oplysning,
udkommer hver Hverdag. Koster i Provinsen Kr. 1,90 pr. Kvartal. Tegn Abonnement hos Postvæsnet.
Redaktiôn og Ekspedition:
Gothersgade 41, Khhvn. Tlf. 9075.
☛ **Abonnér! Avertér!** ☚

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Brønderslev!!!

Køb i egen Interesse kun Deres **Uhre & Kæder** hos
Uhrmager N. Horseby.

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

Alle bør læse Tyendebladet.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

paa hvilket der var indridset „Evigt Had til Jøderne".

Men hun, der ikke kendte hans Uforsonlighed eller anede, hvor vidt hans raa og grusomme Natur kunde drive ham, stod næsten aandeløs og ventede paa, hvad han vilde svare. En Mand, der ikke var forblindet af Fanatisme, kunde vanskelig se paa hende uden at røres; men Peter Alexieff var uden Hjerte og Følelse og uimodtagelig for Medlidenhed med dem, som han hadede og foragtede.

„Kvinde", begyndte han, saa fortsatte han med et Udtryk af dyb Væmmelse: „Jødinde, De er enten affindig eller dum. De anmoder mig om at benytte min Indflydelse for en, som har blindet og skamferet mig. For det første har jeg ingen Indflydelse i dette Spørgsmaal, jeg er kun en Lovens Tjener. Loven er streng og retfærdig. Den Mand, som er Deres Fader, har dræbt en af Czarens Undersaatter. Derfor maa Loven tage ham under Behandling, thi han har gjort sig skyldig i Mord —"

Rachel gøs og udbrød:

„Nej, nej, det er Usandhed. Han forsvarede kun sit eget og sine kæres Liv. Han var den angrebne og ikke den, der angreb Hoben. Den Lov, der vil straffe ham for, hvad han har gjort, er barbarisk".

„Loven vil straffe ham", snærrede Politidirektøren, „Loven er altsaa barbarisk efter Deres Mening. Jeg gentager atter, Deres Fader er en Morder —"

Rachel fo'r tilbage, skjulte Ansigtet i sine Hænder og hulkede.

Men han var ubønhørlig og fortsatte:

„For det andet, hvis jeg havde Indflydelse, hvad Grund skulde jeg da have til at benytte den for Dem?"

Rachel rettede sig. Hendes taarevædede Ansigt var nu blegt, og Øjnene glødede af Harme, idet hun sagde:

„Jeg skulde vente, at De vilde benytte den af ren Humanitet, og fordi den, der ikke viser nogen Medlidenhed her paa Jorden, heller ikke kan vente nogen, naar han skal staa for Guds Domstol".

Alexieff lo haanligt, da han sagde dette, og svarede:

„Mellem Jøder og Kristne er der kun lidet tilfælles. Til Kristus sætter den Kristne sit Haab, Kristus har sagt: „Den, som ikke tror paa mig, kan ikke blive salig". Kristus er Guds Søn og talte i Guds Navn. Jøderne fornægter Kristus, og derfor er Jøderne fordømt. Hvorledes kan jeg da blive straffet, fordi jeg hader en Jøde, der er udelukket fra Guds Naade?"

Alexieff syntes at tro, at hans Sofisteri og falske Logik var aldeles slaaende, thi han saa paa hende med et Blik, der syntes at sige: „Der ser De, den kan De ikke svare paa".

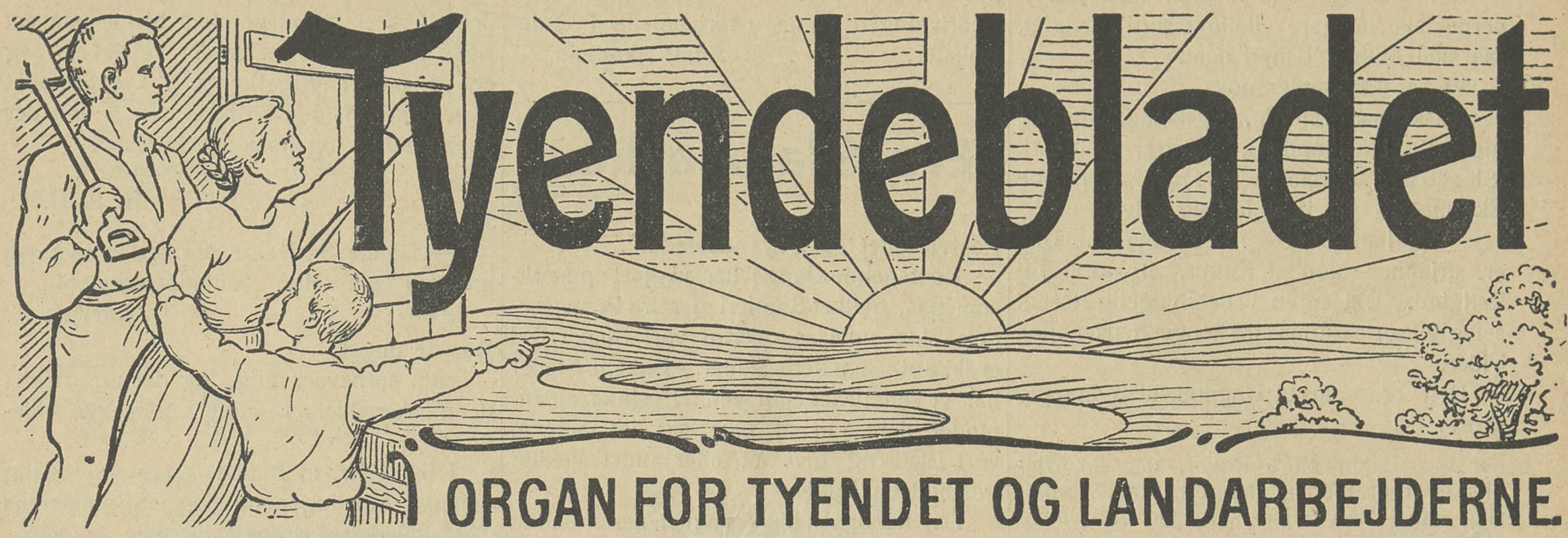
Men hun forsøgte ikke at svare. Hun var ikke kommen for at strides om Teologi, men for at bede for sin Faders Liv og Lykke.

Hun indsaa imidlertid nu, at hun havde taget fejl, og de tilføjede Krænkelser fik hende til at føle, at hun og hendes Fader hellere maatte lide Døden end staa i Taknemlighedsgæld til en saadan hjerteløs Tyran som Alexieff.

Derfor bemærkede hun, idet hun tog Sløret for Ansigtet:

„Lad det saa være saaledes. Medlidenhed findes ikke hos Dem. Jeg vil gaa nu og lade Himlen berigtige Uretten, der vil maaske Deres Øjne blive aabnet for Vildfarelsen".

(Fortsættes).

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 45. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 9. August 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Fattig!

Fattig at være paa Gods og paa Guld,
tungere Lod der ej gives.
Den, som har Pungen og Skrutten fuld
burde ej klage og kives.
Men Fattigmands Nød slaar mod Himlen.

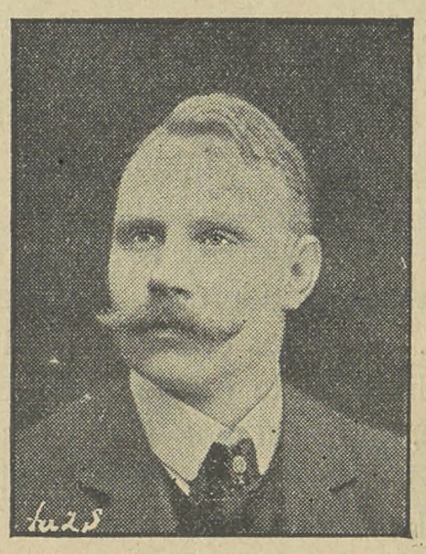
Mangelen hærger ham, slapper hans Træk,
Blikket er bedende, bange,
Rigmanden hæver sit brøsigt og trækt,
kender ej Kaarene trange.
Men Fattigmands Nød slaar mod Himlen.

Slidet det krøger ham, stiver hans Led,
Benene slæber saa seje,
Jorden for ham er Forbandelsens Sted,
Jorden, som andre de eje.
Ja! Fattigmands Nød slaar mod Himlen.

Rigdommens Mænd bryder Retten med Magt,
agter ej Fattigmands Klage,
sætter om Uretten jernhaarde Vagt,
vogter de guldstrø'de Dage.
Og Fattigmands Nød slaar mod Himlen.

Men Tiden skal komme, da Guldet bli'r vort,
da Rigdom er Hvermands Eje,
Tiden skal komme er Natten end sort
og dunkle er Tanker og Veje.
— — Da lyder de fattiges Jubelkor
rungende højt over nyfødt Jord,
da vakler Urettens Trone.
For Arbejderhærens Fostbroderpagt
da styrter Rigdommens stærke Magt
aartusindgammel i Støvet.

C. Kappel Iversen.

Folketingsmand P. Sabroe,

som i disse Dage har udgivet et glødende Stridsskrift mod Missionen. -

Militarisme.

—o—

I min sidste Artikel gjorde jeg opmærksom paa, hvorledes Militarisme er et Led i Kampen mellem de to Klasser: Den, der har noget at forsvare og den, der intet har.

Jeg skal her forsøge ved et Par Citater at belyse den Tanke nærmere.

Først maa jeg gøre opmærksom paa, at naar Arbejdere taler om Forsvar, bør Talen ikke være paa Grundlaget: **Kan vi forsvare os eller kan vi ikke. Kan vi, skal vi saa eller skal vi ikke, selv om vi kan.**

For den Arbejder, som ved, hvad Klassekamp er, er en saadan Tale rent hen i det blaa, idet han ikke har en Smule Interesse af, om vi har Forsvar eller ikke. Han kan kun sige: Jeg har intet, der skal forsvares og vil derfor ikke ofre en Øre til Forsvar for andres Ejendele. Selv vil jeg ikke ud at slaa Folk ihjel.

Tale udover disse Ord er efter min Mening for en Arbejder det glade Daarskab.

I et Henry Georges-Blad er den Anskuelse kraftigt og klart fremsat i følgende lille Artikel:

„De politiske Partilinjer er i det hele og store draget op efter følgende Skala: Dem, der har meget, dem, der har noget, og dem, der intet har. Og da det er disse sidste, der udgør det store Gros, der skal fylde Hærens Rammer, bliver Interessen for et Forsvar saa ulden, som den gør.

At de, der har noget at skulle have forsvares, er forsvarsvenlige, er der ingen Grund til at takke dem for, saa meget mindre, som det sjælden er dem selv, der skal lægge Krop til, og endnu mindre skal lægge Pung til.

Paa den anden Side kan man ikke fortænke dem i, der intet har at skulle have forsvaret, at de giver Forsvarssagen en god Dag, tilmed da det er dem, der skal formere Regimenterne og beskattes og udpines til Fordel for Krigskassen.

Naar der hist og her i Befolkningens brede Lag findes enkelte værnetro Folk af den gamle Skole, saa er det, fordi det endnu ikke er gaaet op for dem, hvad det er, man vil have dem til at forsvare. — Hvor i al Verden kan man forlange af de Folk, man har berøvet Adgangen til Fædrelandets Jord, at de skulde være begejstrede for at forsvare denne Jord. For dem, hvis Stilling ikke kan blive stort værre, end den er, har Korsbanneret en højst tvivlsom Værdi. At spekulere i halvsultne Menneskers Patriotisme, er en meget tvivlsom Spekulation; det burde ingen velstillet Forsvarsven glemme.

For den Mand, hvis Ret til Fædrelandets hellige Jord kun er Retten til at gaa med Hatten i Haanden og tigge om Lov til at arbejde for Sulteløn . . . . er Stillingen til Forsvarssagen snart taget. Han har ingen Interesse af at vove Liv og Lemmer for, at Statsobligationernes Kurs kan holdes oppe paa fremmede Landes Børser. Hvorfor i Herrens Navn skulde han lade sig skyde ned, for at andre saa meget sikrere kunde bevare deres Monopol paa Fædrelandets Jord?"

— Det er klare og forstandige Ord i rette Tid. De er ikke til at tage Fejl af.

— Forøvrigt har Militarismen en Dobbeltside: En patriotisk og en raa barbarisk. Næsten som om Patriotisme og Barbari er nøje sammenknyttet. Militæret skal forsvare Landet udadtil, — det er den patriotiske Side, — men den skal ogsaa bruges indadtil, — det er den barbariske.

Sagen er, at et privatkapitalistisk Samfund har baade ydre og indre Fjender. Militaristiske Kapitalister har selv sagt det. De ydre Fjender er de andre Lande, og de indre Fjender er **Landets egne Arbejdere!**

Militæret skal altsaa bruges til at beskytte den private Ejendomsret. Kapitalisterne vil derfor beholde Militæret for samtidig at have Eneret til alle Landets Rigdomme, hele Folkets Ejendele.

Det har vi selve Oberst N. P. Jensens Ord for, da han skrev de 3 klare Sætninger, som hver Arbejder bør bide Mærke i.

Hans Ord lyder saaledes:

„Ingen Stat — heller ikke de nevtrale — kan undvære et virkeligt Forsvar. Desuden maa det ikke glemmes, at Forsvaret ikke alene skal værne Staten mod ydre, men ogsaa mod indre Fjender. Og da det er umuligt at forudse, i hvad Retning Udviklingen vil gaa, maa vi have Midlerne til, hvis det behøves, at kunne opretholde Lov og Orden med Vaabenmagt".

— Tak skal Du ha', Hr. Oberst! Det er godt, Du er saa ærlig, at Du vil vedgaa, at Du vil bruge Militæret mod Arbejderne, om de ikke vilde holde deres beskidte Fingre fra Kapitalisternes Sulefade. Giv dem kun over Fingrene, om saa ogsaa Sabel og Bøsse skal i Brug!

Det gaar saa ofte saadan, naar Arbejderne ikke længere vil finde sig i Slaveriet, saa skal Militæret mod dem.

Vi har Eksempler nok.

Husk paa Frankrig, Tyskland, Rusland (den blodige Søndag), Sverrig, Danmark (Slaget paa Nørrefælle 1871). Det er gode Eksempler. De taler for sig selv.

— Militarismen er raa og dyrisk. Den er stridende mod al Kultur, al Moral og Religion. Det er en vederstyggelig Rest af selve det sorte Barbari fra længst hensvundne Tider.

Den er, som et Ungdomsblad engang skrev:

„— — den store Røver, der for Øjeblikket truer med at lægge Europas Folkeslag øde. Han nøjes ikke med at forlange „Penge eller Livet", nej, han forlanger begge Dele, baade Penge og Livet. Pengene skal omsættes til Fæstninger, Kanoner, Geværer og Soldater, og saa skal disse Instrumenter bruges til Krigens store Menneskeslagteri. Og hvis der ikke bliver Krig, saa bliver det dog alligevel Livet om at gøre, thi de uhyre Byrder, som den væbnede Fred fører med sig, vil til Slutning ødelægge Folkene saaledes i økonomisk Henseende, at de fleste kommer til at dø af Sult.

Derfor er „Modstand mod Militarismen" rundt omkring i Verden begyndt at blive Folkenes Feltraab, medens Udviklingen er Fyrsternes og de herskende Samfundsklassers Feltraab".

Derfor maa vort Standpunkt være:

Ned med Militarismen!

Carl Westergaard.

De raser!

—o—

Til min store Glæde har jeg i den sidste Tid lagt Mærke til, at Agrarerne har faaet Øje paa mine Artikler, og de er sikkert falden i deres Smag, idet mindste taler de meget om dem; men det værste er, at d'Hrr. har en meget daarlig Hukommelse.

De kan ikke huske en Artikel helt igennem, og saa fortæller de op lidt her og lidt der, glemmer en Sætning her og lægger en anden til der. De tænker sikkert ikke paa, at Artiklerne lider under en saadan Bearbejdning, eller tænker de maaske, at det ikke skader en god Artikel, om den faar en anden Overfrakke paa; thi gode maa de vel være, ellers kunde det vel ikke falde dem ind, at jeg fik dem godt betalt og langt mindre, at undvære mig til Redaktør af et eller andet Blad (jeg ved ikke hvilke, men er det „Ugens Nyheder" eller „Agrar-Dagbladet", saa betakker jeg mig dog saa mange Gange).

Og saa vil jeg med det samme bringe dem min bedste Tak fordi de river vore Plakater ned. De var sandsynligvis bange for, at der skulde blive Trængsel til Mødet, for ikke at tale om, at de forandrede Mødet til den 24. Juli, de havde maaske bedre Tid til at komme til Mødet den Aften.

Det eneste jeg har imod deres Behjælpsomhed er, at de for at hjælpe Foreningen paa Gled, søger at sætte Splid imellem mig og mine Kammerater, f. Eks. ved at fortælle, at jeg ved Hjælp af en Jernkno søger at tvinge Medlemmer ind i Foreningen.

Jeg maa dog oplyse de hjælpsomme Aander om, at jeg ingen Jernkno har, og forresten tror jeg, at det er en lidt risikerlig Fremgangsmaade for mig, hvorfor jeg beder dem om at foreslaa mig en anden.

Ligeledes vilde jeg være dem meget taknemlig, dersom de vilde lade mig vide, hvem der havde besmittet sine Fingre med Nedrivningen af disse forbandede Tyendeplakater. **Adolf Skouboe.**

Fra Slagmarken.

—:—

Postvæsenet og „Tyendebladet".

Gentagende Gange har vi gjort opmærksom paa, hvilket Smøleri der fra Postvæsenets Side udvises overfor vort Blad. Det er ikke ét, men flere Steder. Enkelte Steder har vi rettet Klage til vedk. Posthus og anmodet dem om at tage sig lidt mere af vort Blad og give et eller andet stædigt Postbud en Røffel.

Det har ogsaa hjulpen, men der er endnu mange Steder, Respekten for vort Blad er saare ringe. Mange agrarvenlige Landposte trænger endnu til at faa en ordentlig Endefuld.

Paa sine Steder vil de ikke modtage Bestillingerne paa Bladet! Det er for sent nu, siger de, og saa gaar de. Andre skælder ud og raader Tyendet fra at holde „dette Løgneblad", som det kaldes. I den Retning er Hr. Landpost Jac. Jacobsen, Bjerregrav, meget fremmeligt. Han benytter al sin agitatoriske Kraft mod vort Blad. Det glæder Bønderne, de fylder ofte hans Skrudt. Om det er hans Skyld, at Bladet altid bliver borte fra vore Holdere der, ved vi ikke. Vi skal nok faa det undersøgt!

I Odense har det været særligt galt med vort Blad. Kontoret der har nu maattet afgive følgende Erklæring:

Hr. Redaktør!

Kontoret beklager meget, hvis der har fundet Uregelmæssigheder Sted med Hensyn til Bladet. Man vil for Fremtiden have Opmærksomheden specielt henvendt paa Ekspeditionen af Deres ærede Blad her ved Kontoret.

Odense Postkontor, $^{25}/_{7}$ 08.

E. O.
Ludvigsen,
Ass.

Efterhaanden skal vi nok lære alle de gæve Postmænd, baade høje og lave, at tage Hensyn til vort Blad. Læserne maa hjælpe os saa godt de kan! **Red.**

Balling Tyendeforening

begyndte egentlig først i Juli Maaned. Dens væsentligste Opgave har været at faa nogle Medlemmer.

Vi maa jo imidlertid snarest vise os noget udadtil ved at afholde Møder med Talere, der forstaar at gøre Folk interesserede for Sagen. **Jens Kristian Pedersen,**
Form.

„Den morsomme" forsvares!

Vi har modtaget følgende:

Fjellerup, 22—7—08.

Hr. Redatør De bedes optage følgende snarst:

Et Spørgsmaal.

Jeg Vel herved gerne spørge den Ærede Hr. Lurifax om han tror Vi vinder nogen Ære i saaledes at afbellede Folk her i Tyendebladet for jeg tror det næppe. Vi har indnu aldrig set nogen Gaardmand har afbelledet os Tjenestefolk eller Landarbeider i nogen som helst Blad for der kan vest nok findes Tjenestefolk der fortjener at faa deres skønne Ansigt i Bladet saavel som J. N. Aalsbo. At skrive om Manden naar han fortjener det er ikke ude af Tur da det muske kan hjelpe lidt paa ham hves der ellers er noget der kan hjelpe paa det slags Folk men det er der vel ikke. Jeg er en meget ivrig Læser af Tyendebladet men ikke af den Artikkel fra 5. Juli der angaard J. N. og hans Søn i Aalsbo.

Med Høiagtelse
H. P. H.

— Denne Skrivelse er næsten lige saa morsom som selve „den morsomme"!

Lurifax.

Der er noget,

som forbavser mig, og det er, at vi i denne Aarstid kan danne saa mange Afdelinger.

I hvert Nr. af Bladet læser jeg stadig om nye Afdelinger, og dog er Sommerens Tid altid den daarligste til dette Arbejde.

Aarsagen dertil er: Vor Sag er ægte. Den er naturskabt og en Naturnødvendighed! Se, det trodser selv Sommer, lang Arbejdstid, Storbondegalskab m. m.

— — Til Vinter vil der ske noget stort. Det er jeg aldeles vis paa.

— — Maaske kommer der da flere Hundrede nye Afdelinger med flere Tusinde Medlemmer og lige saa mange nye Holdere til vort Blad.

— — Ja, ja, nu faar vi se, om jeg ikke faar Ret! **En Landarbejder.**

En raa Slyngel,

der tjener som Karl paa en Gaard i Brydum, har overfaldet og mishandlet en stakkels Dreng, som ogsaa tjente paa Gaarden.

Det er raat og bør paatales paa det skarpeste. Den voksne Karl maa staa Vagt om den lille Dreng overalt, og det gør han vist ogsaa de fleste Steder.

Af den Grund bør „Vestj. Soc.-Dem." ikke med dette ene Eksempel fra Brydum i Tanke kaste en Ladning Skidt i Hovedet paa alle Tjenestefolk og laste os i Modsætning til de herlige, fredelige Arbejdere i Byerne, som kalder sig Socialister.

Paa den Maade bygges der ikke Bro mellem By og Land, og det virker heller ikke opdragende paa Landarbejderne.

Salling,

det fede Land med de mange rige Bønder og fattige Landarbejdere, staar nu i Organisationens Tegn!

Tyendet og Landarbejderne dér er ved at røre paa sig.

Der er dannet flere Afdelinger i den sidste Tid, f. Eks. Skive og Omegn, Balling og Thorum. Jebjerg og Darum følger nu efter. Antagelig vil der saa blive dannet en Kredsforening for Salling, og saa gaar det atter løs med større Kraft.

—n.

En nydelig Bonde!

Den ærede Gaardfæster Niels Nielsen, Eskøir ved Ejby — ham, der har kaldt vort Blad „et Smudsblad" og „Rendestensblad" samt vore Medlemmer „Bissere", — er nu næsten hel vild.

En Aften, jeg var inde hos hans Karl, kom han ud og tog mig i Forhør for at faa at vide, om det havde været mig, der havde sat ham i Bladet.

Da jeg sagde, at det ikke kom ham ved, blev han helt rasende og vilde jage mig ud af Gaarden. Han bandte og skabte sig, som havde han mistet sin Smule Forstand. Jeg var en Bølle, sagde han!

Lad os huske ham!

Niels P. Hansen,
Tjenestekarl.

Artikler

til denne Rubrik maa skrives saa korte som mulig. Hvis der ikke medfølger Navn og Adresse, optages Artiklen ikke. Om det ønskes, optages Navnet dog ikke i Bladet.

Indsenderne bedes aldrig skrive mere end paa den ene Side af Papiret.

Skriv kun, naar det er en Sag, der har Interesse for Læserne, men saa kort som mulig, da Pladsen jo er lille og den maa ikke misbruges. **Red.**

Den Arbejder,

som i Stedet for et Arbejderblad holder et Kapitalistorgan, begaar et aandeligt Selvmord, en Forbrydelse mod sine Kammerater, et Forræderi mod sin Klasse. Pressen er i Dag Undertrykkernes virksomste Middel. Men skaber vi os selv et sligt stærkt Vaaben, saa skal Pressen blive det virksomste Middel til Arbejderklassens Befrielse.

Naar det arbejdende Folk ophører med at understøtte Fjendens Organer, og naar det gør for sin egen Presse, hvad det hidtil har gjort for Modstandernes, da er Sejrens Vished i vore Hænder. Kapitalistpressen kan kun overvindes gennem en af det arbejdende Folk med alt Eftertryk understøttet Arbejderpresse.

W. Liebknecht.

Langelands Folkehøjskole.

—:—

Faa Steder i vort Land er i Besiddelse af en mere ejendommelig Naturskønhed end Langeland, om hvilken Digteren synger, at den ligger som en Rosengren henkastet i Havet.

Mærkelig nok har denne skønne Ø hidtil ikke haft nogen Højskole; men i Sommer bliver der bygget en i Nærheden af Rudkøbing, hvor den kommer til at ligge paa en Bakke med en henrivende Udsigt til alle Sider, mod Vest til Rudkøbing med den skønne Ørstedspark i Forgrunden, mod Nord til Havet med Fyn, Taasinge og Thurø i Baggrunden, mod Øst og Syd til Landet, som det bugter sig i Bakke og Dal med grønne Skove og frodige Kornmarker.

Er der saaledes fra Naturens Haand de bedste Betingelser for Skolen, er det samme i ikke mindre Grad Tilfældet med Hensyn til Skolens Ledelse.

Forstanderen, K. Kristensen Tange, er en Mand, der ser sundt paa Livet, en Mand med gode Idealer og en stærk Tro paa, at ethvert Arbejde for at gøre Mennesket bedre og mere oplyst, ikke er forgæves.

Tange, der tidligere har været Højskolelærer, har i de senere Aar været Mejeribestyrer i Humble og desuden faaet Tid til at udføre et stort Arbejde i Folkeoplysningens Tjeneste, dels ved Foredragsrejser og dels ved at samle de unge om alt ædelt og godt, og desuden har han været den ledende ved Oprettelsen af Humble Fri- og Fortsættelsesskole.

Han er en dygtig Forkæmper for Henry Georges Ideer og tillige i Hovedbestyrelsen for det radikale Venstre. Grunden, hvorfor han forlader sin nuværende Stilling, er den, at han havde købt sig et Stykke Jord; men dette blev for hans Modstandere en Grund til at give ham Afsked.

Han bygger nu Højskolen, som skal være færdig i November, og hvortil hans mange Venner yder ham stor Støtte.

Tange er født i Vestjylland og ejer Vestjydens stærke Energi og Viljekraft. Naar deriil kommer, at han har sørget for gode Lærerkræfter, vil de unge, som kommer her, have gode Betingelser for et godt Udbytte af deres Højskoleophold. Som der paa Naturens Omraade er en vid Udsigt, vil der ogsaa være det paa Aandens Omraade, idet Frisindets Aand altid vil komme til at raade i denne Skole.

Langelands Højskole vil være en Skole, som den radikale Ungdom i Fremtiden vil have sin Opmærksomhed henvendt paa.

Obstruktion.

—o—

Det glædede mig, at en Tjenestekarl protesterede mod den foreslaaede Obstruktion, og det skal være mig en Fornøjelse at skrive under paa Protesten.

En Obstruktion, der giver Anvisning paa at blive syge og saa benytte Aftrædelsesrum til unødvendige lange Ophold, er absolut forkastelig, ganske simpelt af den Grund, at Midlet er altfor lavt. Den Slags Midler bliver jo ogsaa unødvendige, naar man ved Fæstemaalets Indgaaelse træffer bestemt Aftale og opretter Kontrakt.

For „Tyendeforbundet" vilde det sikkert være i høj Grad uheldigt at anbefale og støtte en saadan Obstruktion. Thi hvis vi vilde ture frem i en vild, hensynsløs Agitation, der lader haant om Midlernes Beskaffenhed, er der en ikke ringe Sandsynlighed for, at vi vil miste den Støtte og Sympati fra retskafne Medborgere, som ingen, og mindst en saa ung Bevægelse som vor, kan undvære.

Derfor bør der protesteres mod den foreslaaede Obstruktion.

Ole Ingerslev.

En Erindring fra mine Drengeaar.

—:—

Jeg tjente i sin Tid paa en Gaard i Hjallese. Navnene kan det være det samme med, da de begge er døde.

Jeg skulde en Søndag Morgen ride to Plage i Marken paa Græs. Sønnen gav mig den Opmuntring med paa Vejen: Skynd Dig, for Du skal hjem at feje Gaarden.

Jeg lod saa Hestene stryge til; men pludselig snubler den Hest, jeg red paa, og jeg kom ind under Hesten og den laa med hele sin Vægt paa mit ene Ben.

Men vi kom da paa Benene igen. Jeg slæbte mig Affted paa den Maade, at jeg holdt Hesten i Manken med den ene Haand, da jeg ikke kunde støtte paa Benet. Værre blev det, da jeg fik Hestene tøjret og skulde hjemad, thi jeg maatte hoppe fremad paa det raske Ben.

Men Trætheden overvældede mig og jeg lagde mig ned i Grøften og græd over min Ulykke.

Naboen kom saa forbi og han bar mig da hjem.

Jeg lagde mig da Sengen og plejede mit syge Ben saa godt jeg kunde.

Dagen efter blev jeg purret ud til sædvanlig Tid; der var ingen der tænkte mere paa mit syge Ben, og jeg blev sendt i Marken for at hyppe Kartofler.

Men jeg kunde ikke staa paa Benet, saadan smertede det. Og naar jeg skulde fremad i Rækken, maatte jeg hive mig frem ved Hjælp af Hakken.

Behandlingsmaaden, jeg fik den Gang, brænder herinde i mit Bryst endnu, og jeg har lovet mig selv, at jeg hviler ikke, førend jeg har faaet den hævnet!

Saalænge der kan bydes det danske Tyende den Behandling, vil der al Tid ligge et tveægget Sværd mellem os! Og det skal være Tyendebevægelsens Sag at værne sine Medlemmer for slig en Overlast.

Derfor Kammerater! Lad os blokere alle dem, der udviser saadanne Handlinger. Lad dem faa at lære, at vi vil, selv om vi kun er Tyende, behandles som Mennesker.

Her er mange gode Pladser, og jeg vil bede Læserne om at fremhæve dem her i Bladet; vore Medlemmer kan da søge dem, og de, som staar udenfor, kan faa de mindre gode. Det skal ogsaa nok hjælpe til, at vor Forening bedre kan trives og vinde Fremgang.

N. Kristian Nielsen,
Ny Hunderupgaard pr. Odense.

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor i Aarhus. Alle Kvartalets Numre faaes til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre. Selv om Sommeren bør enhver læse det!

Fra Nordsjælland!

—:—

Tjenestefolkene er udmærket tilfreds med deres Løn. Pigerne har en Løn af 4 a 5 Øre i Timen! Det er endda meget højt sat, og Karlene har et Løn af 10—11 Øre i Timen om Sommeren og om Vinteren ca. 5 Øre i Timen og det synes de, at det er ganske udmærket, og de fleste tror paa Bøndernes Forsikring om, at det er saa forskrækkelig meget, de faar i Løn!

Ja, endog Husmændene og Husmandskonerne fortæller, at det er rigtignok ikke som da vi var Karle og Pige, da fik en Karl 40 a 50 Rigsdaler, et Par Lærrens Bukser, Lærred til en Skjorte og et Par Træsko, og en Pige kunde opnaa 20—25 Rigsdaler, Lærred til to Særke, to Forklæder, en Vadmelsklokke, hvilket er en Fjerdedel af, hvad der nu gives. Jeg siger: Forholdene er sørgelig! Underklassen er ikke saa oplyst, at de kan se, at det er os, der føder Bønderne! Hvis de ikke kunde faa Arbejdskraft saa billigt, kom de til at leve noget tarveligere og der kunde blive meget mere til de Arbejdende, saa de ogsaa kunde opnaa at faa et ordentligt Hjem.

Og vi kan desuagtet kræve det smukkest af alle, thi naar alt kommer til alt, saa er det Danmarks Landarbejdere, der har slidt Danmarks Rigdom frem, og Lønnen har været et opslidt Legeme som aldrig havde Fred!

Jeg skal fortælle et Eksempel derpaa: En gammel Kone heroppe havde hele sit Liv slidt for Bønderne. Endelig sidste Vinter fik hun Fred, hun døde. Man fandt hende en Morgen liggende død i sin Stue. Rotterne havde gnavet i hendes Ansigt, saa ingen kunde kende hende eller se, naar hun var død.

Stakkels Kone!

Forbandede Samfund!

Derfor, Kammerater, Karle og Piger, Husmænd og Arbejder! Bliv Medlemmer af vort Forbund. Indmeld Jer i en Afdeling,

eller opret en saadan i jert Sogn. Bliv gode Soldater i vor Hær.

Martin Olsen.
St. Lyngby, Skævinge.

Smidt ud!

—:—

For nogen Tid siden kom jeg igennem den kære gamle By Aalsbo, og fik da at høre, at der var bleven arrangeret et Vognportbal. Det er Gaardmændene, som af Naade giver Tjenestefolkene Lov til at danse i Vognporten, naar de selv betaler Musik og Kaffe.

Det er forresten det eneste Slags Bal, de kan faa der i Byen, thi Agrarerne kan ikke blive enige om at bygge et Forsamlingshus, trods det, at én af de bedresindede har tilbudt at ville give gratis Byggeplads.

Naa, jeg gik saa ind i Dansesalen (der lige kunde rumme 4 Vogne), og Dansen gik ogsaa hel lystig en Tid; men saa kom der Bud fra Hr. Vognportejeren, at der ingen udenbys Karle maatte komme med, og da jeg tilfældigvis var den eneste, maatte jeg jo forlade den kære gæstfri Gaard, hvis Ejers Navn jeg ikke vil nævne, da han et Par Gange før har været min Vært ved lignende Lejligheder. At der ingen udenbys maatte komme med, undrer mig meget, for det første var de fleste Piger ikke der fra Byen, og jeg har flere Gange været med, naar der har været flere Karle med fra andre Byer, og da jeg har tjent der i Byen i 1½ Aar, maa jeg da ikke være helt fremmed.

Nej, kom ikke med disse Undskyldninger! Det er nok Tyendebevægelsen, de frygter. Den har nemlig ikke rigtig faaet slaaet Rod der i Byen endnu, da der kun er et Medlem der fra i vor Forening; men der vil snart komme flere, og saa gaar det løs i den gamle skikkelige By.

Og selv det, at „den morsomme" har lovet mig en Dragt Prygl, dersom jeg kom i hans Gaard, kan ikke standse den.

Nej, jeg tør komme baade i hans Gaard og i hans Mark, og, om det skulde være, ogsaa i hans Stue; men jeg kommer der ikke! Jeg har faaet nok sidst, jeg var der og fik min Løn.

De fleste, som har tjent i hans Gaard, har vist for bestandig rystet dens Støv af deres Fødder, naar Slaveriet var tilevde.

Ingvard Skouboe.

Literatur.

—:—

Jeppe Aakjær: Missionen og dens Høvding.

I denne Tid, da Opmærksomheden saa stærk er henledt paa Missionen, dels ved de uhyggelige Afsløringer fra Missionens Børnehjem og ved Frk. Esches Pjece, kunde det maaske ikke være af Vejen at henlede Opmærksomheden paa en lille Bog af Jeppe Aakjær, „Missionen og dens Høvding".

Det er jo ganske vist nogle Aar siden Bogen blev skreven. Det er forøvrigt den første af den Forfatter.

„Missionen og dens Høvding" er et stærkt Angreb paa Missionen og hele denne Anskuelse. Og ikke mindst paa Vilh. Bech og alle de saakaldte Lægprædikanter.

Jeg kan anbefale Bogen paa det varmeste til alle Modstanderne af Missionen. Den koster 1 Kr. og kan faas i enhver Boghandel.

C. W.

Fra Emtekær.

—:—

Kampen begynder!

—

Organiserede Tjenestefolk kræver Arbejdstiden indskrænket.

—

Her i Emtekær har der indtil nu været meget fredelige Forhold mellem Tyendeforeningen og d'Hrr. Agrarer. Men nu lader det ogsaa til, at Freden er forbi, og at Krigen er udbrudt i Stedet.

Det første Slag stod forleden Aften.

Det gjaldt en ganske nybagt Agrar, som i Foraaret fik sin Faders Gaard i Forpagtning, og som nu, da han er bleven Husherre, tror, at han kan behandle Folk ganske efter hans egen Forgodtbefindende. Han havde bl. a. indført den Skik paa Gaarden, at der skulde arbejdes til Kl. 8—8½, og da han ikke har andet end en 17aarig Karl i sin Tjeneste, var Tyendeforeningen af den Mening, at den burde tage Affære, hvorfor den nedsatte et Udvalg til at tale med „den nybagte".

Da vi saa forleden Aften kom til Gaarden for at tale med ham, maatte vi vente et Øjeblik, inden vi kunde faa ham i Tale; det benyttede vi til at aflægge et Besøg i Karlekammeret; der saa det ikke videre fint ud. Et Par af de sædvanlige Trækasser, hvoraf kun den ene var i Brug, den anden var halvfyldt med muggent Halm, Gulvet var fyldt med al Slags Smuds, hvad der nu ikke var saa mærkeligt, da der ikke havde været fejet de sidste 14 Dage! (Mon der er 14 Dage imellem, at nævnte Agrar renser i sin Svinesti??)

Da vi atter kom ud i Gaarden, traf vi Husherren i Færd med at fodre Svinene, saa han havde daarlig Tid til at tale med os. Vi gjorde ham opmærksom paa, at det ikke var en passende Maade, han behandlede sin unge Karl paa, og da vi fordrede bestemt, at han ikke maatte lade lade sin Karl arbejde længere end til Kl. 7 Aften, **blev han fløjtende gal og vilde jage os ud af Gaarden!**

Han raabte op med, at han nok skulde behandle „Knægten" selv, og at han ikke skulde have nogen til at bestemme, hvornaar der skulde holdes op om Aftenen.

Tyendeforeningen har nu bestemt sig til at tale et Ord med om den Ting, saa faar vi at se, hvem der er stærkest, enten Tjenestefolkene eller d'Hrr. Agrarer.

Peder Pedersen,
Fmd. for Tanderup Sogns Tyendeforening.

Kvinderne og Arbejderbevægelsen.

Af **Elna Bjarnholt.**

—:—

II.

I Stedet for gode, trofaste Kammerater, findes der nu en Hær af uvidende og uforstaaende Konkurrenter, der underbyder dem allevegne.

Solidaritetsfølelsen er fremmed for de fleste Kvinder. De forstaar endnu ikke Betydningen af den fælles Optræden, der er og maa blive Underklassens Styrke. Og det er et besværligt og utaknemligt Arbejde at faa Kvinderne fagligt organiserede. De kan nok forstaa, at det ligger i deres Interesse at faa deres Kaar forbedrede, det er jo saa lige til, 2 Kr. er selvfølgelig bedre end 1; men gøre noget for det, vil de som Regel ikke.

Men Grunden, eller i hvert Fald en Del af den, er let at opdage.

Det er nemlig en Gang gaaet Kvinderne i Blodet, at de skal giftes, og trods alle fejlslagne Forhaabninger forbinder de det altid med den Tanke, at saa er de forsørgede — at de fra den Stund kun skal holde Hus for deres Mand og ikke mere arbejde som Tjenestepige eller Fabriksarbejderske.

Men hvorfor saa gøre sig Anstrengelser for at hæve Lønnen? Hvorfor saa kaste sig ud i forbitrede Kampe? En skøn Dag er man jo gift, borte fra det hele, og lad saa dem sørge, der kommer efter.

Det er sikkert den almindelige Tankegang hos de unge Kvinder, og de ældre, ugifte er altfor bange for at miste deres Eksistens, hvilket ingen kan undres over, da der er ung Arbejdskraft nok.

Med Mændene bliver Forholdet et helt andet. De gaar ikke i en stille Længsel efter det Øjeblik, da de skal ophøre med Arbejdet. De bliver derfor bedre i Stand til at kunne se deres faglige Interesser.

Efterhaanden er det dog lykkedes at faa en Del Kvinder organiserede. De fleste er jo nok klar over, at deres Arbejde bliver daarlig betalt; de skal i hvert Fald nok faa det at føle, naar de skal til at omsætte den surt erhvervede Løn i Livsfornødenheder. Men hvad. Man kan jo indskrænke sig. Arbejderkvinder kan altid nøjes med lidt. De spekulerer og resignerer. Det er næsten som om de ikke følte nogen Trang til at leve Livet — som om de ikke mente at have Ret dertil.

(Fortsættes).

Hr. Hougaard.

—o—

Han vilde have Krig, lige meget hvad det skulde koste!

—

Flere Storbønder staar bag ham!

—

Som meddelt i forrige Nr., lod det sig jo ikke gøre at komme til „Forlig". Hr. Hougaard mener sig nemlig gevaldig forurettet. Jeg skulde ved min første (fæle) Artikel have skadet ham i en overmaade høj Grad. Det er forøvrigt ikke bevist. Kun det foreligger, at Hougaard har følt sig truffet af Artiklen.

Og saa var der ikke, paastod „Jorddrotten fra Hvilsager" med de mange Heste m. m., et sandt Ord i hele Redeligheden. Det var Løgn og forbandet Digt fra første Bogstav til sidste Punktum. Naa — ja, han havde da 6 Heste, men det var alt det sande, der var i hele Artiklen.

Det var da som Satans, tænkte jeg, skulde det virkelig staa saa sløjt til med Sandheden i den lange Historie. Saa var det vist paa Tide, at jeg kom til at angre min Brødre og faa min skidne Samvittighed renset . . . .

Han havde Folk nok og var altid kommen godt ud af det med sine Folk . . .

Det var ellers en ordentlig — — om Forladelse, jeg mente ikke Løgn, kun Usandhed. Hougaard har kun en Pige og

en Dreng paa 15—16 Aar paa 60 Td. Land. Kalder han det at have Folk nok? Naa — ja, det kan han selv om! Og han skulde komme saa godt ud af det med sine Folk. Det er atter ved Siden af Sandheden. Jeg har talt med flere derude og de siger alle, at Hr. Hougaard ikke er elsket. Tværtimod.

— — Som et Bevis for, hvordan det staar til med hans Folkehold, skal jeg kun anføre, at han **i Fjor ikke fik sine Roer op. De sad i Jorden i Foraaret! Og hans Hø staar endnu paa Marken!** Og hvorfor? Fordi han ingen Folk kan faa. Og nu er der slet ingen, der vil arbejde hos ham!!

Og, sagde han, det er Westergaards Skyld, at det staar saadan til med mig. Mine Folk (det vil sige Drengen og Pigen!) kan ikke komme nogen Steder, for de vil alle være efter dem, fordi de er hos mig! (Er det i Grunden saa mærkeligt?) „Forligs"mægleren, en rar, gammel Mand, spurgte om W. nu ogsaa havde saadan en Magt. „Tyendebladet" var jo dog vist ikke endnu noget Verdensblad! Uha — jo, raabte Hr. Hougaard, **det læses af hver Mand herude!** Jeg sagde „Hør!"

— — Naa — om der saa skulde være Forlig? Ja, siger H., men jeg kan rejle it gøre det under 1000 Kr.!

— De vil altsaa ikke give Afkald paa de fjollede 2000 Kr.? Nej! Farvel. Færdig!

— — — Saaledes endte dette Forlig!

— — —

Før vi gaar videre, vil vi kort se paa Hr. Hougaard Paastand om, at jeg ikke har holdt mig til Sandheden.

For det første skrev jeg, at han var kommen i Krig med sine Folk. Det er bevislig!

For det andet vil ingen arbejde hos ham. Det er ogsaa bevist.

For det tredie har jeg skrevet, at Hr. H. selv har været en fattig Mand og født op paa Sognets Regning. Det er ogsaa rigtigt, da hans Fader har modtaget Sognehjælp. Hr. H. skal derfor ikke være mere stor paa det end vi andre fattige Djæveler.

At Hr. Niels Hougaard har giftet sig med en Enke med en stor Gaard, er ogsaa sandt. Det er der forøvrigt saa ofte nogle der gør, selvfølgelig ikke for Gaardens Skyld . . . .

Tilbage er saa min sidste Paastand om, at det er Hougaards egen Skyld, at han, grundet paa Folkemangel, snart maa flytte sit Skilt. Som jeg før har bemærket, har han altid i Folks Omdømme paa hans Hjemegn været regnet for en, der helst vilde overse alle andre, og det har gjort, at ingen har regnet ham for ret meget. Han vil altid snakke med og mener, at han er en farlig klog Karl. Derfor fo'r han ogsaa løs paa vor Bevægelse med sine Smædeartikler i Randers-Bladet. Det var en skidt Forening, og den havde ingen „aandelige Interesser", sagde han.

Guderne skal egentlig vide, hvad Hr. H. kalder „Aand". Er det den Slags, Hr. H. er opfyldt af og ledes af i al sin Færd, saa siger jeg Tak for Sæben!!!

En Mand som Niels Hougaard skulde rigtignok tale sagte om „Aand" og „aandelige Interesser", thi det er vist en Vare, som han er aldeles blottet for Kendskab til. Skulde vi derimod tale om, hvem der havde mest Indbildning og store Tanker om sig selv, saa maa vi melde Pas, naar vi staar overfor en Kraft som en Jorddrot fra Hvilsager! Der vil jeg ikke forsøge at konkurrere.

— — —

Læserne kan nu selv skønne, hvorledes Sagen stiller sig. Særlig kan de se, hvor faa pCt. Sandhed der er i Hr. Hougaards Paastand om, at min Artikel var spækket med Løgn.

Nej, jeg har kun nøgtern refereret Sagen, som den stiller sig med Niels Hougaards Forhold til sine Arbejdere, og det kan jeg aldrig blive dømt for.

Antagelig var Hougaard ogsaa klar over det, men naar han dog ikke vilde Forlig, skyldes det, at han har Paalæg fra flere af vore mest bedske Modstandere om med deres Støtte at forfølge Sagen til det yderste, for om det muligvis kunde lykkes dem at faa mig dømt!

Det vilde jo nemlig sige det samme, som at jeg ikke for Fremtiden havde Lov til at skrive om Storbøndernes Forhold til deres Arbejdere.

Jeg har Beviser for, at der staar flere Storbønder bag Hr. N. H., og de vil sætte alt ind paa at faa vort Blad kneblet saadan, at de kunde faa Fred fra den Side.

De havde ventet paa en Lejlighed til at slaa ned, og da Artiklen „Hævnens Time" kom, mente de, at nu kunde der slaas løs!

Det er værd at lægge Mærke til, at det varede meget længe inden Proeessen kom. Den mellemliggende Tid er formentlig benyttet tilForhandlinger om, hvorledes de skulde bedst gribe Sagen an og faa mig klapset ordentlig af.

Vor Bevægelse skal knuses eller gøres uskadelig, det er Planen.

Det maa ikke ske! Vi maa slutte os kraftig sammen og støtte Bladet og Bevægelsen saa godt det lader sig gøre.

Sker det, skal vi nok slaa Storbøndernes Angreb tilbage saa eftertrykkeligt, at de skal glemme at komme igen foreløbig!

Nu som ingen Sinde gælder det at være vaagen alle Mand. Der staar meget paa Spil.

Jeg skal i næste Numer komme tilbage til Sagen.

Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

5 nye Afdelinger!

I Egnen mellem København og Roskilde er der i sidste Uge oprettet 5 nye Afdelinger.

Vor Agitator Marius Olsen, Gentofte, har talt. Alle Friluftsmøder. Nærmere i næste Numer.

— Der er oprettet en ny Afd. i Thorum i Salling. Til Formand blev valgt Søren A. Sørensen og til Kasserer Jens Nielsen.

Vore to raske Agitatorer Carl V. Sørensen og Lars F. Andersen talte.

Søndag den 16. ds. er der Møde i Darup. Samme Talere.

— Ved et Møde, som Ahlman Hansen holdt her i Sognet i sidste Uge, blev der stiftet en Afdeling af Tyendeforbundet (ca. 35 Medlemmer), og jeg blev valgt til foreløbig Formand.

Hjalmar Hansen,
Østermarie, Godthaab, Bornholm.

— Tyendeforeningen paa Amager havde Generalforsamling i Højskolen Lørdag den 1. ds. Foreningen har i det forløbne Halvaar haft en samlet Indtægt af 18 Kr. 95 Ø. og en Udgift af 23 Kr. 20 Ø., altsaa en Underballance paa 4 Kr. 25 Ø. Der blev nedsat 3 Udvalg: 1 til Revision af Lovene, 1 til Oprettelse af en Læsestue og 1 til at undersøge Karlekamrene.

H. P. Hansen, Form.

— Vi har faaet 2 Afd. stiftet. Den første i Lerøje. Vi havde et Møde, som var besøgt af ca. 70 Mand. Marius Olsen, Gentofte, og C. Andersen, Glostrup, talte.

Den anden Afd. er i Ballerup. Der var mødt 80 Mennesker. Ogsaa der talte M. Olsen.

J. Israelsen,
Herstedvester.

— Vor Afd. i Nord-Langeland gaar godt fremad trods Bøndernes Galskab. Der er nu over 50 Medlemmer, ældre og yngre.

— Til Formand for vor Afd. i Sengeløse paa Sjælland er valgt N. Jørgensen, Stenbjerggaard pr. Hedehusene.

Foreningen gaar godt fremad.

— Naar der oprettes en ny Afd., maa det straks meddeles til Forbundskontoret; samtidig maa det opgives, hvem der er Formand. De nye Formænd bør altid hurtigst sætte sig i Forbindelse med mig.

Carl Westergaard.

Uge-Kronik.

—:—

En af de faa!

De fleste Steder er det jo saaledes, at vi ikke kan faa Forsamlingshusene, og kan vi, maa vi betale i dyre Domme.

Ikke saaledes i Thorum. Der lod Formanden Hr. Niels P. Møller os faa Huset for halv Pris. Desuden opvartede han med Kaffe og Cigarer til Medlemmerne.

— — Men han er ogsaa Husmand, og det forklarer maaske Sagen.

En Rettelse.

I Artiklen om Kvinderne staar et Sted — — vi har glemt, vi som Samfundsmedlemmer har Kvindeinteresser. Der skulde staa — — Klasseinteresser.

En køn Karakteristik!

Et Blad paa Sjælland, som ledes af en fhv. Livekasseмand, giver i sit Blad følgende „udmærkede" Karakteristik af Redaktør Carl Westergaard:

„Naar han giver sig ud for Tjenestekarl, da farer han ligefrem med Usandhed, hvad enhver jo kan regne ud, da han er 20 Aar, og ikke har tjent de sidste 2 Aar, og indtil det 18. Aar er den unge Mandsperson pligtig at finde sig i at faa Prygl af sin Husbond, og en, der skal finde sig i at tage mod Prygl, kan jo ikke siges at være Karl for sin Hat. Han er et ufordrageligt, indbildsk og usandskærligt Menneske, hvem enhver ordentlig Tjener bør tage Afstand fra".

— — — Kønne Ord!

Ungdommer raser!

Den mest ungdommelige Foreningsbestyrelse her i Landet kan vist opvises inden for Tyendeforbundet. Det er Styrelsen i vor Afd. i Sabro. Den bestaar af 7 Mand, der gennemsnitlig kun er 18½ Aar gl.

Formanden, P. Fuhlendorff, er kun 18 Aar, Kasseren 16 og Sekretæren 15½!

— — Og dog er det en af vore bedste Afd. Der arbejdes meget energisk til enhver Tid.

Tegnsprog.

Husbonden til sin nye Karl: „Jeg skal sige Dig, jeg bruger ikke mange Ord, men naar jeg vinker med Haanden, saa betyder det, at Du skal komme".

Karlen: „Saa passer vi godt sammen, Husbond, for jeg er ogsaa noget tavs af mig; naar jeg ryster paa Hovedet, saa betyder det, at jeg kommer ikke".

Forenings-Meddelelse.

Bendstrup Afd. afholder Generalforsamling Lørdag den 15. ds., Kl. 8½ Aften, i Samlingshuset.

A. Randers, Form.

Korrespondance.

Til N. A. N., Hadsten! Saa lidt kan vi ikke skrive om.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

„Naar jeg har Dig, behøver jeg ingen Gris".

—o—

Der var virkelig en smuk Nat, fortæller „Sorø Amtstid.". De milde Zefyr-Vinde legede musikalsk blandt Løvhængets spædeste Blade og hidbragte den lifligste Duft af nyslaaet Hø og dugfriske Roser. Ogsaa en anden mere sammensat Luftstrøm øvede sin Indflydelse. Den kom fra den anden Side Stakittet, hvorpaa de sad, han og hun.

Det var Stakittet omkring Sognefoged Mads Jokumsens Svinesti. „Lisbeth", hviskede han og kiggede til Siden, „hvor Du er smuk og sød! — Og tænk Dig, Lisbeth! Naar vi to nu bliver Mand og Kone, saa ska' vi ha' saa'n en lille Gris, som han der gaar; ska' vi ikke det, Lisbeth?"

„Lars", svarede hun i et lige saa afdæmpet Tonefald, men med en lille Bismag af Misfornøjelse, „hvad bryder jeg mig om Grise? Jeg behøver ingen Gris, naar jeg har Dig, Lars".

Saa fortsatte de milde Vinde deres muntre Leg — og Lisbeth og Lars deres.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Fluerne
som
Smittebærere.

—:—

De kan overføre Tuberkulose.

—

At Fluerne — navnlig Husfluen — skulde spille en større Rolle ved Overføringen af alle Slags Sygdomme, er ofte blevet modsagt.

At Husfluen imidlertid kan overføre Tuberkulosen, er blevet uigendriveligt bevist paa den fornylig i New York afholdte Tuberkulose-Udstilling. Her vistes en Strimmel Næringssubstans, hvorpaa rigelige Tuberkelbacille-Kulturer var opstaaede, efter at man havde ladet smittede Fluer krybe hen over den.

Paa den anden Side kan Tuberkulosen selvfølgelig ogsaa overføres paa mange andre Maader, men at Fluerne er Skyld i megen Sygdom, er ganske utvivlsomt. Den store Dødelighed blandt Børn og den stærke Udbredelse af tyfoid Feber skyldes saaledes disse smaa, vingede Skabninger. Mælk er nemlig deres Yndlingsspise, og derved overføres ofte Smitten til Børnene i Hjemmene.

Under den spansk-amerikanske Krig fik man Beviser paa, at selv den omhyggeligste Vandforsyning ikke holder Sygdommene borte fra Hæren, hvis Fluerne kan skaffe sig Adgang til Spise- og Drikkevarerne. Man kan ogsaa se Fluernes Farlighed deraf, at de øvrige Faktorer, som man tilskriver Fremkomsten af tyfoid Feber, er til Stede hele Aaret, men at Antallet af de angrebne netop ligger stærkt i Fluetiden.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10 Øre pr. Linie.			
Rabat: 25 %.				
Pladser	10	„	„	„
Møder	10	„	„	„
Forretninger	10	„	„	„

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet"!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

Mandlig Tyende
anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326, anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tjenestepiger
anvises altid gode Pladser til høj Løn fra
Marie Andersens Fæstekontor,
Jægergaardsvej 5, Aarhus.
Telef. 2171.

Tyende
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Tjenestepiger,
som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Pige søges!
En flink og tro Pige kan straks eller til 1. August faa en virkelig god og let Plads paa en mindre Gaard ved Henvendelse til Gaardejer **Peter Jacobsen,** Hjallese Mark pr. Odense.

En dygtig Pige
kan til 1. September faa en god og vellønnet Plads hos
Smedemester **Nielsen,**
Samsøgade 40, Aarhus.

En ung Pige
kan faa Plads paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg fra 1. November ved indvendig Gerning, dog muligvis en Smule Ekspedition om Formiddagen i Butiken en Gang imellem. Løn 150 Kr. for et Aar.
R. Hyltoft.

Aarhus.

Sommerteatret
(i Kasino).
Direktør: Carl Thomsen.
Hver Aften Kl. 8¼ præcis:
Fruens Fødselsdag.
Charles Tante og Charlottes Onkel.
Sommerrejsen.
Billetter kan forudbestilles gennem Kioskerne **og Telefon 1263.**
Billetpriserne som i Kasinos Vintersæson.
Tirsdag den 11. August: Benefice for Hr. Peter Nielsen.

For Sangforeninger!
Carl Møllers 4 Stemmige Mands-Sange til Texter af **Jeppe Aakjær, Skjoldborg, J. C. Christensen** m. m. fl. ere iøjnefaldende Melodier og vinder alles Bifald.
Faas i Partitur a 1 Kr. pr. Sang.
Anbefales alle Sangforeninger.
Carl Møller, Musikforlægger,
Aarhus.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Agitér for „Tyendebladet".

N. M. Thomsen,
Glarmesterforretning.
Rammefabrik & Forgylderi.
Volden 16, Aarhus.
Anbefaler sig med alt til Faget henhørende.
— **Billigste Priser her paa Pladsen.** —
Telefon 1708.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Hun vendte sig om for at gaa, men i Døren stod endnu den listige Pavloff og spærrede hende Udgangen.

„Bliv!" sagde Politidirektøren i en bydende Tone og med en triumferende Latter.

Rachel vendte sig atter om imod ham, og nu for første Gang med en Følelse af Frygt, thi hun forstod, at denne Mand var hendes saavel som hendes Faders Fjende.

„De siger", fortsatte han, „at mine Øjne maaske en Dag vil blive aabnet for mine Vildfarelser. Jeg gør ikke Fordring paa at være fejlfri, men mine Øjne kan ikke se dem, thi har ikke Deres Fader berøvet mig en Del af mit Syn? Det er en Fejl, som hele hans Rigdom og hans Anger ikke kan gøre god igen. Nej, Kvinde, jeg hader Deres Fader med et Had, som selv Døden ikke kan udslette. Gud forbyde, at han skal dø endnu, thi jeg vil sønderrive og knuse hans Hjerte og pine ham, ligesom han har pint mig".

Rachel udstødte et dæmpet Skrig, og en Hulken kvalte noget, hun vilde have sagt.

Chefen slog paa en Klokke, der stod paa hans Skrivebord. Pavloff traadte til Side, og to Gendarmer kom ind med draget Sværd.

„Denne Kvinde", sagde Alexieff, „har udtalt Trusler mod mig og brugt oprørsk Sprog. Hun er Eders Fange".

Han havde skrevet, medens han sagde dette, og idet han overrakte en Arrestordre til den ene af Gendarmerne, tilføjede han i en myndig Tone: „De er ansvarlig for hende, indtil De har overleveret hende til Guvernøren i Fængslet Litovsky Zamok. Gaa, I kender Eders Pligt".

I nogle Minutter saa Rachel ud, som om hun pludselig var bleven forvandlet til Sten. Men da Gendarmerne lagde Haanden paa hende, gøs hun, og ved denne Gysen syntes der at foregaa en mærkelig Forandring med hende.

Med en hæftig Bevægelse trak hun Sløret lidt til Side, og med Øjne, der sydede Ild, saa hun paa Alexieff, indtil han krympede sig.

„De er en Forræder og en Hund", hvislede hun. „Men Hævnen vil ramme Dem, eller Himlen er uretfærdig".

„Før hende bort", raabte Politichefen hæst, og Gendarmerne adlød.

Idet han derpaa vendte sig til Pavloff, som ventede paa sin Chefs Ordre, sagde han:

„Nu er min Søn i alt Fald fikret, og hvis jeg kan gøre noget til det, skal det vare længe, før Fængslets Porte aabner sig for hende".

Man skulde have troet, at Politidirektøren kunde have ladet sig nøje med dette dristige Skridt, thi han vidste kun alt for godt, at han let kunde skaffe Vidnesbyrd, der kunde holde Rachel i Fængsel paa Livstid. Men dette var ikke nok for ham. Han ønskede ikke alene at ydmyge, men at knuse den ulykkelige Piges Mod, og ogsaa dette var han i Stand til.

Tre Dage senere begav han sig til Fængslet Litovsky Zamok tillige med sin Ven og Velynder, Grev Snoorof, der foruden mange andre fede Embeder ogsaa havde det som Fængselsdirektør.

Kujonen Alexieff var bestemt paa, at hun skulde have Prygl, hvilket er en almindelig

M. Thomsen,

Bogbinder,
Clemensstræde 8. Aarhus.

Undervisning.

KertemindeHøjskole

Den ny Højskole aabnes for Karle den 3. November. Understøttelse kan faas. Nærmere ved
Søren Alkærsig.
Forstander.

Højskolen og Mælkeriskolen i Ribe.

Højskoleundervisning for Karle og Piger 3. Novbr. — Kursus for **Mejerister** og **Kontrolassistenter.** — To Elever lempelig Betaling.

S. H. Salling.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3 November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.
Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.
Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og HusflidsskoleNovbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til
Arne Møller.

Bl. Annoncer.

Vett & Wessels Udsalg,

— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

AVERTER!

Bestil straks
„Tyendebladet".

Koster kun 75 Øre Kvartalet.

Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus Telefon 885.

AVERTER!

Varelotteriet.

I Seriens 6. Trækning faar 75,000 Spillere Gevinst. — Lodsedler fornyes og sælges til Fornyelsesprisen til 5te Trækning i Udby Kro.

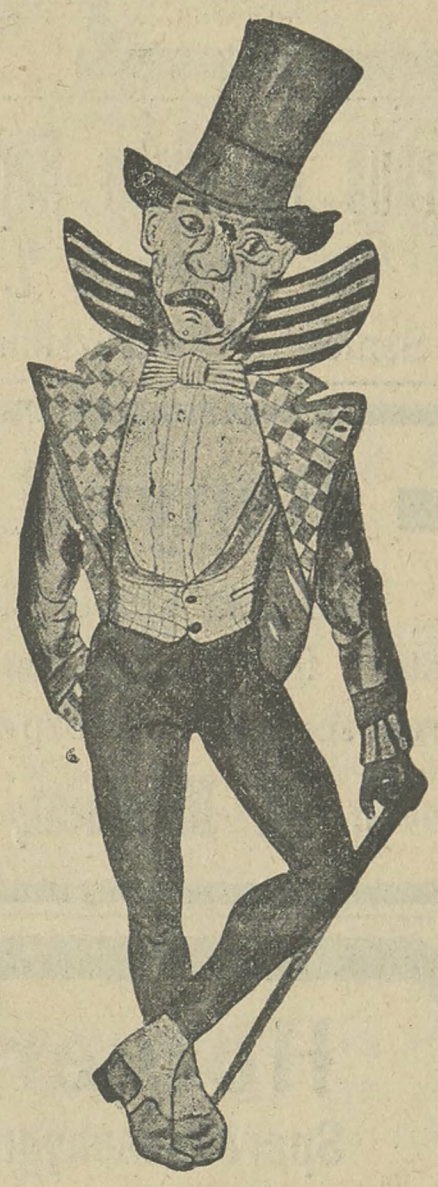
Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Køb Deres Cykler
i
Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Enhver bør købe

og læse følgende:
„Tyendebladet"s Oktober Kvartal 50 Øre.
Normalarbejdsdag af Niels Mortensen 10 Øre.
Vort Julenummer 10 Øre.
Betalingen sendes i Frimæker til Bladets Kontor i Aarhus.
Køb det alle, derved støttes vort Blad.

Niels Hougaard,

Hvilsager, vurderer en af vore Artikler til 2000 Kr.
— Hvor meget er saa hele Bladets 18 Spalter værd?
Svar: Mere end de 75 Øre, Bladet koster for Juli Kvartal.

Anarkistisk Literatur!

Krapotkin: Krigen 10 Øre, 10 Eksemplarer 80 Øre.
Nachet: Den revolut. Bevægelse i Rusland 25 Øre, 10 Eksemplarer 2 Kr.
Voltairine de Cleyre: Forbrydelse og Straf 50 Øre, 10 Eksemplarer 4 Kr.
Roller: Den sociale Generalstrejke 15 Øre.
Friedeberg: Parlamentarismen og Generalstrejken 25 Øre.
Krig mod Krigen 5 Øre. **Anarkismens Katekismus** 10 Øre,
faas ved Indsendelse af Frimærker eller pr. Postopkrævning hos
Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, Køhenhavn F.

Straf i de russiske Fængsler. Han havde sagt til Greven, at Rachel ikke blot havde truet ham, men brugt det mest voldsomme Sprog om Czaren og alle Russere.

Greven var kun altfor villig til at tro alt, hvad der blev sagt mod Jøderne, og da han var bleven meget opægget mod Aromo, glædede det ham at høre, at Rachel var bleven sat i Fængsel.

„Hvorledes gaar det med Deres Fange, Jødinden?" spurgte han Fængslets Inspektør, som havde Ord for at være en meget brutal Person.

„Hun er genstridig", svarede Inspektøren.

Nu maa det forklares, hvad det vil sige at være genstridig. Rachel var bleven fint opdraget, og hun oprørtes over den grove Kost, Snavset og den haarde Behandling i Fængslet. Da hun nu pludselig blev sat til lavt og anstrængende Arbejde, kunde hun ikke udholde det og protesterede mod at udføre det, siden hun ikke havde begaaet nogen Forbrydelse. Det var, hvad Inspektøren kaldte Genstridighed, og det ydede netop Politidirektøren det Paaskud, han ønskede. Idet han derpaa vendte sig til Greven, sagde han:

„Det synes vanskeligt at bibringe disse Folk en Lære, men der maa sikkert gives et Middel til at faa denne næsvise Jødepige til at forstaa, at hun maa underkaste sig Lovens Straf, da hun jo har brudt Loven".

Greven var ikke mere dum, end at han nok kunde forstaa denne Antydning.

„Svøben skal anvendes!" svarede han.

„Hørte De det?" udbrød Chefen hoverende til Inspektøren. „Lad straks Kvinden faa sine Prygl, og hvis det behager hans Højhed, Greven, vil han og jeg overvære Afstraffelsen".

Greven sagde, at dette vilde more ham, og Inspektøren gav saa Ordre til, at Fangen skulde forberedes.

Efter ti Minutters Forløb blev det meldt, at Fangen var parat, og saa begav de sig ind i en lukket Gaard, i hvis Midte den ulykkelige Rachel var bunden paa Hænder og Fødder til et Apparat.

Hendes Skuldre var blottede, og ved Siden af hende stod en Fangevogter med en Svøbe i Haanden. Denne Svøbe bestod af to bøjelige Pilekviste, omviklet fra Midten med tykt Sejlgarn.

Ofret var blegt som et Lig og syntes næsten at være bedøvet. Men da hun saa Politidirektøren, so'r Blodet hende til Hovedet og farvede Ansigtet skarlagenrødt, og hendes Barm bølgede hurtigt af det Raseri, som bruste i den.

Saa modtog hun i den Mands Nærværelse 24 Slag af Svøben, saa Skuldrene og den øvre Del af Brystet, hvor Pilekvistene bøjede sig om, var en Masse blodige Saar.

Hun krympede og gav sig ganske vist, thi hvem kunde have ladet være med det under en saadan Tortur? Men ingen Lyd kom over hendes Læber. Hun kneb Tænderne sammen og led i Tavshed. Men da man løste Baandene og et Tæppe var kastet over hendes Skuldre, tilkastede hun Politidirektøren et knusende Blik, der maa have staaet for ham til hans Dødsdag. Men han var ikke den Mand, der tænkte meget over Fremtiden. Nutiden havde givet ham Hævn, og dermed var han tilfreds.

14. Kapitel.

Ingen Pen kan beskrive Ivans Sorg og Smerte, da han hørte om Rachels Fængsling,

Foreningsfaner og Bannere

leveres smukke og billige.

Carl Monrad, Brønshøj Villaby, København L.

Fodtøj

repareres bedst og billigt i
Frederiksbjergs elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Bruunsg. 8. Aarhus. Telef. 2262.
Saaler & Flikker paa ½ Time.
1. Kl.s Materiale. Billigste Priser.

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

Benyt Lejligheden.

50 Stk. Cykler skal — begrundet paa alt for stort Indkøb og den fremadskridende Sæson — realiseres til Indkøbspris. Cykler m. Frihjul fra 64 Kr.

C. M. Madsen, Voel pr. Silkeborg.

Holger Sinding,

Sparekassebygningen, Brønderslev.

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.
Telefon: Bredbjerg 14.

H. C. Hansens Træskoforretning

er
Kalkbrænderivej Nr. Aaby.
Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Foredrag, Deklamation

samt humoristisk Oplæsning tilbydes af Elna og A. P Bjarnholt. Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til Jeppe Søndergaard, Tistrup Station.

„Den morsomme" og hans Søn er bleven vred paa „Tyendebladet". Kunde det ønske sig en bedre Anbefaling???

Socialistisk Arbejderblad,

Organ for socialistisk Oplysning, udkommer hver Hverdag. Koster i Provinsen Kr. 1,90 pr. Kvartal. Tegn Abonnement hos Postvæsnet.
Redaktiôn og Ekspedition:
Gothersgade 41, Khhvn. Tlf. 9075.
Abonnér! Avertér!

Jysk Morgenblad

Redaktør: Helge Hostrup,
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, Tyende, Husmænd og Landarbejdere, hvis Talsmand det altid er.
Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.
Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

„Mejeristanden"

— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907" — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af Jens Johansen, Ladelund, og H. C. Nielsen-Snedsted, Skovby St. (sidstnævnte ansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra Arb. Bryggeri, København. Saavel Bryggeriets bekendte Stjerne-Skattefri som Lager, Pilsner, Porter og Half & Half staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang Stjerne-Øl overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Tobakker og Cigarer

hos Bovin, Vestergade,
Brønderslev.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Alle bør læse Tyendebladet.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

en Sorg og Smerte, der var saa meget desto skarpere, som han var aldeles ude af Stand til at hjælpe hende paa nogen Maade.

Intet var lettere end at fængsle en Person i Rusland, og intet var vanskeligere end at faa den Person fri igen. Adelige Damer var bleven kastet i Fængsel og grusomt pint blot for at sige, at det var „en Skam, at Folk skulde dømmes uhørt". Mænd var bleven skudt, hængt eller sendt til Sibirien for at have udtalt Haabet om, at Dagen en Gang maatte gry for de Millioner, der sukkede under Trældommens Aag.

Hvorledes kunde da Ivan haabe at faa den Kvinde løsladt, som havde erobret hans Hjerte? Han vidste, hvad Skæbne der ventede ham selv, hvis han gjorde Modstand mod Faderen.

Hidtil havde han mod Foderers Vilje vovet at gøre Kur til Rachel, men nu var der rejst en uoverstigelig Skranke mellem ham og hende, og det var sandsynligt, at de aldrig vilde faa hinanden at se mere.

Til Trods for Risikoen kunde han dog ikke forblive uvirksom, og han fik hemmeligt en Agitation i Gang blandt Jøderne, som ved Aviser, de kunde indvirke paa, forlangte en Undersøgelse af Grunden til Rachels Arrestation, og hertil sluttede sig endog en Del af den bedre Klasse af de Kristne, thi det maa siges til de Kristnes Ros, at der selv i Rusland findes Folk, som misbilliger de stadige Jødeforfølgelser, og som ikke er bange for at udtale deres Misbilligelse af Grusomhederne mod Jøderne.

Heller ikke tøvede Peter Alexieffs Fjender med at gribe Lejligheden.

Peter havde aldrig været populær, og der var altid nok til at holde Uviljen imod ham vedlige.

Lidt efter lidt sivede det ud, at den milde og skønne Rachel var bleven pisket i Politidirektørens og Grev Snoorofs Nærværelse, og da det var almindelig bekendt, at Greven og Alexieff hadede Jøderne fanatisk, tog Harmen til.

Pendulet svingede nu i den anden Retning. Det var Reaktionen efter det frygtelige Udbrud af Raseri, der havde ført til Ildspaasættelserne og Myrderierne.

De Folk, som nu satte sig i Bevægelse, havde været tavse, medens Jøderne var bleven pint og berøvet deres Ejendele. Nu havde Bladet vendt sig, Urostifterne tav.

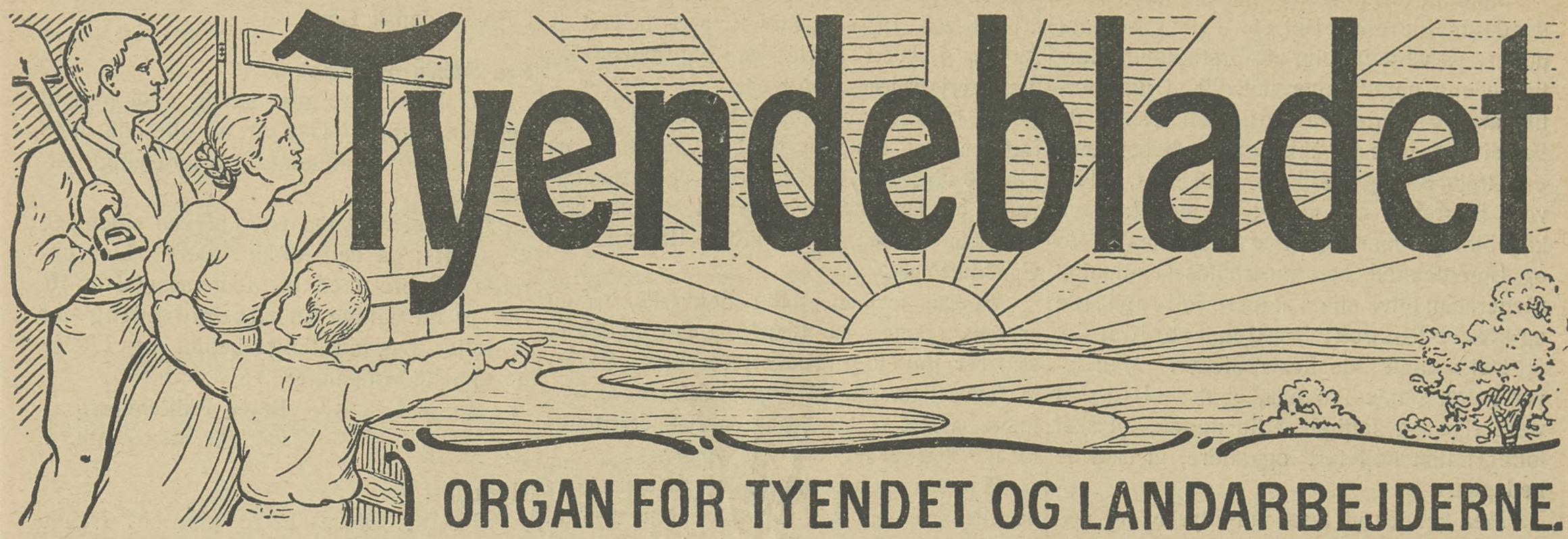
Maaske vi de der ikke have rejst sig en saadan Storm, hvis Sagen ikke var kommen Folk for Øre, der stod højt over Grev Snoorof, og Justitsministeren fik Ordre til at lade Sagen undersøge.

Alt gaar langsomt i Rusland, og disse Undersøgelser tog et halvt Aar. Men Resultatet blev til stor Glæde for Peter Alexieffs Fjender, at han blev afsat.

Da han havde mægtige Venner ved Hoffet, blev han straks forflyttet til en Guvernørpost i Sibirien. Det var den sædvanlige Maade at skille sig af med en Embedsmand, der havde misbrugt sin Myndighed, og Alexieff fik Ordre til straks at begive sig til Sakholin.

De fleste andre vilde have følt sig ilde berørt ved at skulle foretage en Rejse til den fjerne og øde Ø Sakholin, men Alexieff lod til at blive glad ved Udsigten, thi Embedet var højt lønnet, og det kunde danne en Overgang til noget bedre, medens en Guvernør i Sibirien, særlig i de østlige Provinser, har Hals- og Haandsret over Folket.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 46. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 16. August 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Fremtids Dage.

Dagen den er klar, og muntert
stryger Somrens Vind forbi.
Aftnen bliver smuk, og
Klokken 11 møder jeg Mari'.
:,: Og mit Mod er rankt,
Haabet lyst og blankt,
og mit Øje spejder ud mod Fremtids Dage. :,:

Frugtbar ligger Danmarks Ager,
venter som en Mø sin Ven.
Det er mig, min Arm, min Styrke,
mig, der længes mod den hen.

Der er Plads imellem Skove
paa den fede, sorte Muld;
ogsaa flinke Hænder finder
under Gyvelbusken Muld.

Vi vil rejse nye Huse,
nye Hjem fra Strand til Strand,
med de hundredtusind Haver
smykket skal du staa vort Land.

Vel, det blir nok gamle Danmark,
men alligevel et nyt.
Vort, de unges Haand paa Ploven
og de gamle Grænser flyt'.

Høet staar i Stak paa Engen,
Haen lister sig forbi,
og naar Klokken den er 11,
venter der jeg paa Mari'.
:,: Og vort Mod er rankt,
Haabet lyst og blankt,
og vort Øje spejder ud mod Fremtids Dage. :,:

Johan Skjoldborg.

Brygger Carl Jocobsens sidste Gave til det danske Folk — Statuen „Kulde".

Kender du det triste Ord tilfulde?
Kender du den nøgne, bitre Kulde?
Har du set din lille Broder fryse?
Har du set din gamle Moder gyse?
Vær da med et Samfunds-Hvælv at bygge,
hvor der findes Varme, Lys og Hygge!

M. L. Madsen.

Strejke.

—:—

Arbejder op af Søvnen vakt,
nu, Du maa forstaa Din Magt!
Alle Hjul de maa staa stil,
naar Din stærke Arm det vil.

G. Herwegh.

Der er en Amerikaner, som ved en bestemt Lejlighed og under stort Bifald sagde: Hvis Arbejderne blot et halvt Aar vilde nedlægge deres Værktøj, saa vilde vi alle sulte ihjel!

Disse Ord har ikke nogen Interesse udover, at det var en Rigmand og Storpolitiker, der udtalte dem. Han har haft den sociale Forstaaelse, som saa mange Arbejdere er saa komplet blottet for, skønt det først og fremmest vedrører dem.

Jo — alle vilde sulte ihjel om Arbejderne en Dag sagde Stop, eller de gennem deres kooporative Foretagender kun vilde producere til eget Behov. Lad os kun holde paa den Tanke og slaa det fast.

Arbejdsnedlæggelsen i Typograffaget i disse Dage er en god Bekræftigelse af denne Sandhed. De vil ikke bøje sig for Bogtrykkernes Forlangende og gik derfor alle som en fra Sætterkasserne paa Avisfakrikkerne.

Allerede Dagen derpaa mærkedes denne Standsning. Vi faar ingen Aviser. Forvirringen stiger og Mørket breder sig. Man føler sig sat tilbage til den graa Middelalder, da man ikke kunde faa andet at vide end det, Vandringsmanden kunde berette, naar han kom fra en anden Egn.

Man mærker hvilken Magt, Kulturens store Svinghjul, Pressen, er. Kun Tyendebladet og nogle enkelte Dagblade er uberørt af Trykkeristandsningen.

Saa store Omvæltninger sker der, fordi faa pCt. Arbejdere, som er forhyret der, gaar deres Vej.

Hvad vilde der saa ikke ske, hvis alle Arbejdere holdt stille. F. Eks. hvis alle Landarbejdere gik. Saa vilde vi sulte ihjel!

Til Dato har det været saadan, at det kun var i Byerne, de mærkede disse Revolter. Paa Landet var det rolig. Arbejderne der fortsatte i den gamle Slendrian. De knurrede ikke.

Dog — i de sidste Aar enkelte Steder. Vi husker Landarbejderstrejken i Skaane i Fjord og i Parma (Italien) i Aar. Det er langt større Ting, der sker naar Strejken flyttes fra By til Land. Sagen er, at Virksomheden her kan ikke taale at staa stille. Derfor maa Jorddrotterne altid, hvor nødig de end vil, bøje sig for Arbejderne.

Her hjemme kender vi ikke stort til Strejker i Landbruget. Kun paa enkelte Gaarde hist og her. Og altid vinder de. Gaar Malkekonerne, maa Proprietæren bøje sig, og er det Karlene og Arbejdsmændene, maa de høje Herrer samme Vej — naturligvis.

Mærkelig nok har vore Kammerater, Landarbejderne her, ikke endnu forstaaet at benytte sig af Strejke for at højne dens Livsvilkaar. Men det er vel nok Vejen, der vil blive gaaet i den kommende Tid!

— — —

Benyttelse af Strejker virker i høj Grad opdragende paa Arbejderne. Det viser dem klart og tydeligt to Ting. Først deres store Styrke i Kraft af deres store Mængde. Dernæst det, at de er de skabende af alle de store Værdier!

Og det er store Ting. Vi trænger til Gang paa Gang at faa det fremhævet og klargjort.

Sagen er den: Kender vi først vor Styrke, saa taaler vi ikke nogen Tilsidesættelse og Nedtrykkelse. Og staar det os dernæst fuldstændigt klart, at det er ved vor Hjælp, ved vore Hænders Gærning, at de Værdier, hvoraf alle lever, er skabte, ja — da taaler vi ikke længere nogen Klasseskel. Da vil vi, der skaber Værdierne, først selv forsynes før nogen anden.

Samfundsordningens Bagvendthed træder da stærkt frem. Det store Skel, som nu findes, vil være umulig at opretholde. Hurtigere end nogen aner det, vil vi naa dertil, at de Værdiskabende vil være de Værdinydende og ikke omvendt som nu!

Strejkebevægelse kan, som sagt, klare vore Begreber om mangt og meget. Den kan bidrage mægtig til at den dorske Ro og Ligegladhed, som nu træffes saa mange Steder, kan blive afløst af mere Selvagtelse og større Respekt for den arbejdende.

Det mangles de fleste Steder. Man lever i den gamle Tro paa, at der altid skal være rige og fattige, altid nogen, vi skal løfte Hatten højt for, og andre, vi skal se ned paa.

Men kender vi først vor Styrke, og ved vi, det er os, der føder alle og opretholder Samfundet og al Kultur, ja, da vil der skabes en ny Moral. Da vil vi ikke længere tro paa Fattigdommen og taale den, men da vil vi respektere os selv lidt mere samt enhver, der udfører det nyttige Arbejde.

Carl Westergaard.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Tyendebevægelsen.

—:—

Det er interessant at lægge Mærke til, hvorledes Tyendebevægelsen virker paa vore Modstandere. Nogle bliver rasende og truer med Revolver og Nedsabling (Bønderne paa Langeland), andre lægger Sag an og forlanger flere Tusinde Kroner i Erstatning for Tort og Svie fremkaldt ved Artikler i „Tyendebladet", atter andre byder deres Folk større eller mindre Pengebeløb for at træde ud af Tyendeforbundet, og endelig er der en Del, som gør alt for at hindre os i at faa Lov til at benytte Forsamlingshuset til vore Møder.

Alt dette er værd at lægge Mærke til; thi det viser tydeligt og klart, at Tyendebevægelsen er en Bevægelse, som vore Bønder har Respekt for. Naturligvis! De er jo lige saa kloge som Mennesker. De ser godt, at Tiden nærmer sig, da Tjenestefolk og Landarbejdere optæder i Fællesskab paa lignende Vis som Arbejderne i Byen; men det vil de for enhver Pris forhindre og i deres Desperation griber de til alle mulige og umulige Midler for at komme vor Bevægelse til Livs.

Men Herregud! Lad dem bare true og rase saa meget, de vil; vi andre har kun Grund til at være glade derfor; thi de opnaar kun det modsatte af det, de tilsigter — de bliver i deres dumme Fanatisme Agitatorer for vor Sag i Stedet for at knuse den.

— — —

Knuse den!

Ja, de kunde de lide; men heldigvis stikker vor Bevægelse dybere. Om saa alle Landets Agrarer sammensværger sig imod den, aldrig skal det lykkes at kvæle den; dertil rummer den for megen oplyst og intelligent Ungdom, der er rede til at ofre alt for denne Sag.

Men saadan gaar det altid, naar det nederste Lag rejser sig. En Tid lang raser de Besiddende paa forskellig Maade, indtil de en skøn Dag bliver trætte og stikker Piben ind og lader som ingen Ting.

Lad kun vore Modstandere løbe Panden imod, saa meget de vil, vor Sag stormer de ikke omkuld. Vi vil trods al deres Skraal oprette den ene Afdeling efter den anden og arbejde hen til at „Tyendebladet" holder sit Indtog i hvert Karle- og Pigekammer og Landarbejderhjem Landet over.

Vi maa med vort Blad være med til at fordrive de elendige Blade „Revyen" og „Ugens Nyheder", hvis tarvelige og barnagtige Indhold i høj Grad bidrager til at holde hele Underklassen paa Landet nede i Uvidenhed og Vankelmodighed.

Vi maa forstaa, at den Bevægelse, der nu er rejst, er mere en Pjank og Leg, at det er den, der skal lære Underklassen paa Landet at kræve lysere og lykkeligere Vilkaar at leve under, at det er den bedste og mest berettigede af alle Bevægelser, vor Tid kender.

Forstaar vi det, ja, da vil vi ogsaa lære at elske den og at kæmpe for den med al den Kraft og Energi, som vi ejer. Og gør blot hver sin Pligt, da skal Tyendebevægelsen inden længe blive en Faktor, som Samfundet i den kommende Tid maa regne med.

Aldrig maa vi blive trætte i Kampen! Aldrig standse paa Halvvejen! Fremad maa det ustandselig gaa! Er vi unge i Tanke og Sind, da rydder vi alle Forhindringer af Vejen.

Og der er kun et eneste, vi fremfor alt andet aldrig maa møde, og det er den Dag, da vi lunkne og ligegyldige lader vor Sag i Stikken, den Dag, da Sløvhed og Fejhed faar os til at lægge Hænderne i Skødet og sige: Hvad kan det nytte — den Dag, da vi igen krummer Ryg og lader os træde i Støvet som ydmyge og krybende Slavesjæle — den Dag maa aldrig, aldrig nogen af os møde.

Unge og friske, stærke og ubøjelige, stolte og ridderlige, varme og begejstrede maa vi alle være med til at føre Tyendebevægelsen fremad fra Sejr til Sejr.

Ingen Karl, ingen Pige, ingen Husmand og Landarbejder ligger nogen Sag nærmere.

Fylk jer da i tusindevis i vort Forbunds Rækker, og Dagen skal komme da Retfærdighedens Sol vil sende sine Straaler ud over de mørkeste og triste Kroge i vort Samfund.

Og hvem vil ikke vie sit Liv til Kamp for sig selv og sine Standsfæller, for alle de lidende og fortrykte, der sukker og lever paa Livets Skyggeside?

Hvem vil ikke gaa med i denne Kamp? Hvem har vel Mod til at sige nej her?

Ingen maa sige Nej! Ingen maa holde sig tilbage! Alle maa med!

A. P. Bjarnholt.

Fra Slagmarken.

—:—

En brutal Savværksejer.

„Soc. Dem." skriver:

Vore Læsere vil erindre, hvorledes Hr. Petersen, „Birkedal", behandlede en Tjenestedreng, der lige var udskrevet fra Hospitalet efter et Benbrud. Prygl og atter Prygl var den daglige Kost for den stakkels Dreng, der humpede af Sted ved en Stok, indtil endelig Mishandlingerne kulminerede en Dag, da Hr. Petersen pryglede Drengen med Kørepisken saa Blodet drev af Fingre og Ansigt, hvorefter han jagede ham ud af Gaarden.

Selvfølgelig skulde Drengen snydes for sin surt fortjente Løn og Hr. Petersen nægtede at betale.

Retten er imidlertid kommen til et andet Resultat og har dømt Hr. Petersen til at betale Robert Petersen 157 Kr. i Løn og Kostpenge.

Derimod har Retten ikke fundet Anledning til at skride ind overfor Mishandlingerne. En Tjenestedreng er jo undergiven i Følge dansk Lov.

Fra Sabro og Omegn.

Vor Bevægelse gaar stadig godt fremad her paa Egnen. Den er nu allerede oppe paa ca. 400 Medlemmer i 6 forskellige Afdelinger.

Dette store Antal er vi bleven siden den 22. Marts; da den første Afdeling blev oprettet i Sabro med et Medlemsantal af 16. Der er nu dannet en Kredsforening for at lette Organisationsarbejdet og hjælpe de enkelte Afdelinger.

Peter Fuhlendorff,
Fmd. for Sabro Afd.

Nydeligt!

Gdr. Kr. Olsens Enke paa Nr. Næraa Mark ejer en nybygget Gaard. En af vore Agitatorer tog forleden Maal af Pigekamret, det var 4×2½ Alen! Karlekamret, som er beregnet til to, er kun en Smule større, det ligger betegnende nok tæt op til Svinestien.

I Ringe byder de Folkene raadden Pølse, bl. a. hos Gdr. Morten Hansen.

Hejmdal.

Se dit Kammer!

Jeg traf forleden en Karl. Han sagde: Du skulde skrive i Bladet at alle Karle og Piger skulde, naar de blev fæstet, sige til Bonden: Maa jeg se paa det Kammer, Du vil byde mig!

Var det saa sløjt, skulde de straks gaa igen.

Nu har jeg skrevet det, og Læserne kan nu gøre som de vil. **En Landarbejder.**

Fra Voldbro.

Hvis nogen af „Tyendebladet"s Holdere var kendt i Voldbro pr. Assens, saa kender de ogsaa sikkert den ærværdige Christiane Bang og hendes Bestyrer. Det er et nydeligt Par, de to; de forstaar nok at behandle deres Folk daarlig. Ussel Føde. Skældud fra Morgen til Aften, arbejde fra om Morgen tidlig til Klokken 9 Aften, og gaar de saa endelig en Tur i Byen om Aftenen, ja, saa kan de faa Skældsord om Morgenen, fordi de kommer for sent hjem; hun har fornylig ladet dem vide, at hvis de ikke er hjemme til Kl. 9 Aften, saa laaser hun Dørene for dem; men de kan saamænd lige saa gerne ligge udenfor som i saadanne Hummer, som de ligger i, baade Pigen og Karlen.

Ja, saaledes er Forholdene hos Christiane Bang i Voldbro paa Vestfyn. Lad os derfor se at faa oprettet en Tyendeforening her i Gantofte Sogn, det vilde vist gavne meget for vi Tjenestefolk, og ligeledes for „Tyendebladet"s Udbredelse! Det skal bestaa! Det maa ikke gaa under, derfor støt det saa meget som muligt, det beder jeg alle og enhver, som læser denne Artikel; thi Tjenestefolkene skal frem for Lyset, vi har længe nok Arbejdet i Mørke, vi er Mennesker og ikke Dyr og vil behandles som saadanne.

En Tjenestekarl paa Vestfyn.

Tyendeforhold i Ringsø pr. Pindstrup St.

Jeg kom tilfældigt til at tale med en Karl, som tjente hos en Agrar i nævnte By. Han klagede over Pladsen paa Grund af de usle Forhold. Kosten er yderst tarveligt og Karlekamret et lille snavset Hul med et lille Jernvindue med Spindelvæv til Gardiner, og Gulvet er brolagt med Sten. Arbejdstiden er fra 5 Morgen til 9 Aften om Sommeren, hvilket er 12 Timers Arbejde pr. Dag.

Lønnen er ca. 8 Øre pr. Time.

Det er sært nok, de kan faa Folk til den Løn. **Landarbejder.**

Husk at skrive

kort, klart og livligt og kun paa den ene Side af Papiret.

Send os kun et Par Ord, naar det er er en Sag af Betydning og af Interesse for Læserne. **Red.**

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor i Aarhus. Alle Kvartalets Numre faaes til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre. Selv om Sommeren bør enhver læse det!

Kvinderne og Arbejderbevægelsen.

Af **Elna Bjarnholt.**

—:—

III.

Taalsomme og ydmyge slæber de fattige sig frem gennem Livet — gennem Dage og Aar, indtil Lidelserne er forbi, Forbandelsen hævet — indtil det sidste Aandedræt kommer som Befrieren, Forløseren fra et tomt og glædeløs Liv.

Men hvorfor roligt taale, at Livet blev gjort til en Forbandelse? Hvorfor ikke med tusinde Tunger kræve vor Part af Guldkalven? Hvorfor ikke staa Last og Bast med Mændene i Kampen for Proletariatets Befrielse for Kapitalens jernhaarde Lænker?

Aah — om alle vi, der tilhører Underklassen, anede vore Kræfter, da vilde de rige og mægtige skælve; thi da styrtede vi vort nuværende uretfærdige Samfund i Grus — da skuldeKapitalens Jerikousmure falde og ingen Magt i Verden mere slænge os hen i Samfundets mørkeste Kroge.

— — Og der er mere end nok til os alle.

Jorden har ikke sat Grænser for sin Ydeevne, og jo flere der er, som arbejder, jo større bliver Samfundets Rigdom. Men trods dette, er det alligevel os som arbejder, som bringer Rigdommene, Værdierne frem, der er de fattigste.

Og hvorfor?

Er det Troldom? Forsvinder det efterhaanden som vi frembringer det? Fller hvorledes gaar det til, at vi trods alt vort Slid aldrig naar til mere end at holde Hjulet saa nogenlunde lige i Furen — at vi straks er brødløse den Dag, der indtræffer Sygdom eller Uheld? Hvorfor er der Tusinder, der savner det nødvendigste, naar der er nok af alt, og naar der gaar en hel Hær af Arbejdsløse og venter paa at faa Lov til at frembringe mere?

Det er fordi, at Produktionens Formaal kun er at skaffe Kapitalisten Udbytte, og ikke som det naturligt burde være for at tilfredsstille Menneskenes Behov. Produktion og Omsætning er bleven en vild Jagt efter Penge, alle Hensyn sættes til Side for dette ene.

Menneskeliv og Menneskelykke betyder intet i et saadan Samfund. Den kolde Beregning har vundet Hævd paa Bekostning af alle ædle og gode Følelser. Alt hvad der ikke kan omsættes i klingende Mønt er foragtet. Hele Samfundet hviler paa Forretningsprincippet, der under Frikonkurencens Røvermaal fremelsker alle de slettes og laveste Instinkter hos Mennesket og viser os alt i et omvendt Forhold af det, som det burde være.

De, der har nok at udbytte med, bliver store og ansete Mænd, de faar Hæderlighedsattest og kaldes Samfundsstøtter, selv om de ikke tilfører Samfundet Spor af Værdi, hvorimod Arbejderen, Slideren, der daglig forøger Samfundets Velstand faar Fattigdommens og Foragtens Stempel.

Det er ikke Intelligens og Aandsadel, der skiller os i Klasser. Var det det, da vilde Kløften ikke være der. Nej, det er vor økonomiske Stilling, der skiller os fra de andre Befolkningslag; men den har ogsaa samlende Evne.

De fælles Lidelser og Interesser fører Arbejderne sammen til fælles Forstaaelse. Verden over drøfter de deres Samfundsstilling. Uretfærdigheden er ens i alle Lande. Harmen over den er ogsaa ens. De samme Spørgsmaal samler Alverdens Arbejdere til Kamp mod det Bestaaende, til Kamp for Socialismen. (Fortsættes).

De og Du.

—:—

Vor fhv. Justitsminister Albertis gode Gerninger eller Love er faa, men desto mere iøjnefaldende bliver jo saa ogsaa de faa Goder, han har paa sin Samvittighed.

I de 7 lange Aar, den Mand har løbet rundt med den trekantede Hat paa, har jeg ikke haft Lejlighed til at glæde mig synderligt fra hans Haand. Jeg ved ikke hvad det skulde være. Hans Pryglelov kan i det mindste ikke begejstre mig i nogen høj Grad.

Dog har han i en af sine sidste Ministerdage gjort en god Gerning. Det er jo forøvrigt heller ikke stort for tidlig, hvis det skulde være.

Denne gode Gerning er hans Forordning om fremtidig at sige De til Fangerne i vore Strafanstalter og lignende Steder i Stedet for Du.

I denne „Reform" er der en god Potion Humanitet og Frisind. Jeg kan næsten tilgive Hr. Alberti for hans Pryglelov for denne lille Lovs Skyld.

Det har jo hidtil været saadan, at enhver Slubbert af Fangevagter eller storsnudet Politimand ganske frækt havde Lov at sige Du til enhver Fange, ogsaa dem, Samfundet selv havde tvungen ind paa en forkert Levevej eller en, som ikke har kunnet finde sig i at leve under en eller anden Tvangsforanstaltning; (politiske Forbrydere). Gud Naade den Fange, som vovede at bruge samme Tiltaleform.

Nu er det altsaa forbi, og lad os takke Alberti fordi han dog havde sin Opmærksomhed henledt paa dette Uvæsen.

— — Men desværre er der endnu nogle som skal finde sig i at modtage Du, nemlig **mange Landarbejdere** paa samme Egne. Jeg synes, det dog er lige frækt nok, at nogen Jorddrot kan tillade sig at sige Du til sine Folk og saa selv vil have De!

At Arbejderne vil finde sig deri er mærkeligt.

I Byerne siger selv „frisindede" Fruer Du til Tjenestepigen og kalder hende ved Fornavn, mens Pigen maa sige Fruen, naar hun tiltaler hende, ikke en Gang De.

En ung Pige, jeg kendte i København, paadrog sig sin ærede Frues Had, fordi hun sagde De til Fruen, saadan sagde Fruen dog — mærkeligt nok — til Pigen.

Man skulde ikke tro, man skulde have mange Ben i Næsen for at gøre, som den unge Pige og ligeledes kræve at faa sit Efternavn, hvis det er almindeligt, og det er det jo i enhver By.

Jeg vil sige til alle Tjenestefolk og Landarbejdere: Taal ikke at nogen siger Du til jer. Gør de det, saa sig ganske højt Du igen, saa skal I se, det hjælper.

Løft heller aldrig paa Hatten ad en, der ikke vil hilse paa jer paa samme Maade!

Taal aldrig nogen Tilsidesættelse i den Retning. Det er et saa vigtigt Spørgsmaal, at der godt kunde laves en Strejke alene derfor; (svenske Arbejdere har gjort det).

Det er en forbandet Rest fra den rigtige Slavetid, der er levende blandt os og taa den ikke.

Taal heller ikke Herregaardsforvalternes djævelske Egespir! Dette Torturredskab maa ogsaa straks slaaes ud af Haanden paa sin Indehaver.

Ryd bort alt det, der minder om den gamle Slavetid og gør det straks!

Carl Westergaard.

Mere Obstruktion!

—:—

Hr. Redaktør!

De bedes i „Tyendebladet" optage følgende:

„Tyendebladet" var i Dag ventet med Længsel af os. Vi haabede at faa se Navnet paa „Tjenestekarlen fra Midtsjælland". Det var et Ord i rette Tid, han skrev imod den Maade at gøre Obstruktion paa som blev foreslaaet. Det var rigtigt nok ogsaa et nydeligt Sted, den unge Mand, som først skrev, vilde tilbringe sin Dag. Han burde for Resten have Lov til at prøve. Jeg gad se ham komme ud derfra. Jeg er sikker paa, at han vilde se lidt slukøret ud og selv om han nok saa meget vilde døve, at indbilde sig selv, at han var en Martyr, et Offer for en god Sag eller noget lignende, saa vilde det dog ikke lykkes ham. Han vilde forstaa, at alt dette dog var ligesom ved Siden af.

Jeg vilde haabe, at alle Tjenestefolk maatte være enige om, at det vilde være at nedværdige sig selv at benytte saadanne Midler, for det er jo dog ikke sandt, at „Hensigten helliger Midlet".

Nej, hold Fanen højt, højt netop nu, da Oprydningsarbejdet foregaar, og Smudset ellers let kan sætte Pressen paa den.

Venlig Hilsen til „Tyendebladet og dets Læsere. **Anna Jensen,**

Firgaarde Børnehjem, Ry. St.

Literatur.

—:—

„Vort Oplysningsarbejde".

—

Under denne Tittel er der paa Forbundets Forlag udkommen en Pjece, som er skrevet af Hjalmar Ejsing, Joh. Skjoldborg og undertegnede. Den er — naar jeg selv skal sige det — ganske god. Den bør læses af alle dem, der har Interesse for Oplysningsarbejdet i vore Afdelinger.

Pjecen kan faas i Partier a 10 Øre pr. Stk. Enkelte 15 Øre.

„Vort Oplysningsarbejde" er den 3. af Forbundets Smaaskrifter.

Carl Westergaard.

Aktietegning i Tyendebladet.

Til Fortsættelse af „Tyendebladet"s Udgivelse er det desværre bleven absolut nødvendigt at lade tegne flere Aktier.

Paa Grund af den daarlige Tid, den ringe Tilgang af Holdere og Annoncer, er det nødvendigt at rejse flere Penge til Afdrag af Bladets Gæld og fortsat Udegivelse af Bladet.

Vi maa derfor rette en kraftig Opfordring til Bladets Venner om at træde hjælpende til og lade sig tegne for en Aktie paa 5 eller 2 Kr.

Særlig maa vi opfordre alle de nye Medlemmer, som ikke før har tegnet sig for Aktier, om at lade sig tegne og derved være Medudgivere af Bladet.

Vi maa særlig anmode vore mange Afdelinger om at faa flere Aktier tegnede. Hver Afdeling maa hjælpe til.

Og for at Bladet snart kan komme til at bære sig uden Tilskud udefra, anmodes Afdelingerne og alle Bladets Venner om at skaffe det et Par nye Holdere og en ny Annonce!

Kammerater! Hjælp nu til alle Mand. Lad ikke vore Modstandere og Fattigdom slaa vort Blad ned. Det maa ikke ske. Tegn jer derfor for en Aktie paa 5 eller 2 Kr. og støt det saa godt I kan paa alle andre Maader!

Aarhus, den 12. August 1908.

Forretningsudvalget for Tyendeforbundet:

Joh. K. Johansen,	**Hjalmar Ejsing,**	**Carl Westergaard**
Kvosted.	Seest.	(Formand), Fredens Torv 5, Aarhus.

Et Eksempel.

—o—

Slaveloven i Virksomhed!

—

Alle vore Medlemmer kender nok Tyendelovens § som siger, at Husbonden maa sætte os til alt Arbejde, selv om vi har fæstet os til et bestemt.

Siger vi det paa et Møde, hyler Modstanderne altid op med den gebommerlige Løgn, at denne § aldrig benyttes.

Dette Eksempel her viser, hvad der venter den Karl, som vover at holde sig til Aftalen med Husbonden ved Fæstningen.

„Skive Soc.-Dem." fortæller:

„Vi hører igen Nyt fra Hem. Denne Gang er det en afsluttet Sag mellem Krogh og en af hans tidlige Karle.

Denne kom til Krogh midt i Januar og blev fæstet til 1. Novbr. for 300 Kr., hvoraf er betalt 50 Kr. for Tiden til 1. Maj.

Karlen mente at være fæstet som Kusk, men **desuagtet blev han sat til at læsse og sprede Møg og lignende.** Det var han ikke tilfreds med og Resultatet blev, at han forlod Tjenesten den 17. Maj.

Nu anlagde Krogh Sag, og ved den nu afsagte Dom kendes for Ret, at Karlen bør have sin fortjente og opbaarne Løn forbrudt. Han skal desuden betale 125 Kr. til Krogh samt 40 Kr. i Bøde til Politikassen.

En saadan Dom er god at faa Forstand af, navnlig vil vi anbefale Tyendet, Karle som Piger, til at lægge Mærke til Dommen.

Her er en Karl og en Husbond, der ikke kan enes om det Arbejde Karlen er fæstet til, og saa forlader Karlen sit Arbejde.

Et Sagsanlæg er Følgen, og Dommen lyder paa, at de 50 Kr. Karlen har faaet skal tilbagebetales, desuden skal han betale Husbonden kontant 125 Kr. og 40 Kr. i Sagsomkostninger.

Saaledes lyder Dommen, og det er Tyendeloven, der hjemler en saadan Dom.

Men det er ellers en god Forretning for Husbonden. Han har haft Karlens Arbejdskraft fra midt i Januar til midt i Maj. Den faar han gratis og desuden er Karlen tilpligtet at betale ham 125 blanke Kr.

Det er en Geschæft der betaler sig".

— Der er kun den Fordel ved det Eksempel, at den for Pokker vil kan aabne Øjnene paa alle Tjenestefolk og vise dem, hvilke Slaveri der egentlig florerer under denne Lov.

Sig nu ikke mere, at den ikke kendes og ikke benyttes, og at vi ikke skal spilde Tid paa at angribe den.

Jo, Loven kendes og den benyttes, hvor der kan blive Lejlighed dertil.

Og det Slaveri vil de fleste af vore 240,000 Kammerater finde sig i at leve under!

Man skulde tro, det var en Drøm!

Carl Westergaard.

Sankte Hans Blus.

—o—

I gamle Dage stejlede Kosteskaftet under Heksen, naar hun kom ridende og fik Øje paa et St. Hans Blus. Troldtøj har altid været bange for Lyset.

„Alt av Aand vil up og fram,
alt av Troldrut sitje neder",

siger Arne Garborg i „Hanghussa" — det, der er bange for Lyset, er af Troldeart.

Forfatteren havde det nemmere end vi, den Gang vidste hver Mand, hvordan en Trold skulde se ud. Det ved vi slet ikke, for de optræder maskeret. Heller ikke gaar de rundt og brøler, saa Jorden ryster og alle ved, at nu er Trolden ude. Nu gaar de mere lempelige til Værks — de luller Folk i Søvn. Naar Folk sover, har de frit Spil.

Har f. Eks. „Tyendebladet" faaet fat i en Landarbejder og sagt til ham: Se Dig om! Gør Dig klart hvordan Din Stilling i Samfundet er i Virkeligheden, saa kommer der gerne en Trold. Halen har han stukket ind i Bukserne og Bukkebenet er forsigtigt gemt i en Boxkalf- eller Fedtlæderstøvle. „Hvad vil Du dog med saadan noget? siger han, „Du bliver jo bare gjort utilfreds — og nu havde vi det dog saa fredeligt".

Hører Du en siger saadan, træk saa Støvlerne af Fyren, og Bukkebenet skal nok vise sig. Du kan stole paa han har Grund til at være bange for Lyset. Er Din Stilling saadan, at Du virkelig har Grund til at være tilfreds med den — hvad skader det saa, den bliver belyst? Kan hænde Du dobbelt vil kunne skønne paa, hvor godt Du har det. Men skulde der være et og andet, der ikke var helt rigtigt, vil Du af Dig selv stille det Spørgsmaal: „Hvordan skaffer jeg mig Ret".

Det kan Historien — Beretningen om Folkenes Liv og Færden — fortælle Dig.

Paven ved, at faar Folk selv Lov til at læse i Bibelen, er det forbi med hans Magt, og saa forbyder han sine at læse i Bibelen — holder dem nede i Uvidenhedens Mørke.

Der er andre end Paven, der har Interesse af, at Folk bliver holdt nede i Uvidenhed. „Lyset — Oplysningen — kan faa skadelige Følger", siger de. Nej, det, der ikke kan leve i Lys, maa have Lov at dø. Den Lære, der ikke kan staa for Videnskabens Lys, er falsk — den er stiftet af Trolde, der vilde Menneskene til Livs.

Samfundstilstande, der ikke taaler, at hvert Samfundsmedlem kender dem, og ser nøgternt paa dem, er ogsaa Værk af Trolpak, og er ikke for god at lade ramle.

Vi Tjenestefolk har et lille St. Hans Blus, der skal holde Troldpakket borte fra vore Enemærker. Derfor har vi ogsaa en Pligt til at bære Vid til det Baal, at det ikke skal slukkes af Mangel paa Næring, men stadig kan lyse videre omkring og holde Mørket i Ave.

Ole Olsen.

Tyendebladet.

Mel.: Vort Land, vort Land.

Vort Blad, vort Blad,
vort eget Blad,
voks stort, trods Nid og Had!
I mange Aar var lukket Smaamands Mund.
du kom, og med dig kom den lyse Stund,
da han fik Mæle, Røst og Ord,
Fod under eget Bord.

Vort Blad, vort Blad,
vort djærve Blad;
vil skal vel hjælpes ad.
Du skal føre an i Kampen uforsagt;
vi følger trofast dig og giver Akt
paa, hvad du bryder fjærnt og nær
dig Vej, trods Fjendens Hær.

Vort Blad, vort Blad,
vort eget Blad!
spred over Land og Stad
Oplysnings Sædkorn i Muldet ud,
vi værne, pleje skal de unge Skud,
til de er vokset til et Træ,
der giver alle Læ.

Vor Bevægelse.

—:—

— Alle vore Afd., baade nye og gamle, anmodes om snarest muligt at sende deres Kontingent ind til Forbundet sammen med en kort Meddelelse om, hvordan Afd. staar; Kontingentet er jo kun 10 Øre pr. Medlem Kvartalet til Forb.

Formanden.

— Herstedvester Afd. har skiftet Formand, idet J. Israelsen har trukket sig tilbage og i hans Sted er valgt Niels Hansen, Herstedvester.

Ned med Militarismen!

Militarismen, den er for os Udtrykket for al Raahed. Det er den, der aarlig sluger af de Skatter, Folket under Slid og Slæb skraber sammen. Det er den, der tager to Femtedele af Landets Udgifter, og dog er den fuldstændig værdiløs i Krigstilfælde.

Det er den, der tager de unge, kraftige Arme bort fra Landbruget, naar de mest behøves, naar Kornet skal høstes, og naar Jordens øvrige Rigdomme skal tilberedes som Føde for os alle. Det er den, der lægger Beslag paa de unge Mænd i den Tid, Fortjenesten er størst. Det er den, der kaster Tusinder ud i Arbejdsløshedens Elendighed.

Det er den, der tager de Penge, hvormed Staten kunde hjælpe Landmanden til at frigøre sig fra Hypotekbankerne og de paa ham tærende Kapitalister.

Det er den, der hindrer Staten i at udrede en tilstrækkelig Pension til dem, der efter et Liv i Arbejde og Møje er berøvet Evnen til at ernære sig ved eget Arbejde. Det er den, der forhindrer Landet i at give den opvoksende Slægt en fuldtud tidssvarende Opdragelse.

Det er den, der aarlig driver Tusinder af Landets unge Sønner i Landflygtighed. Det er den, der pisker Ungdommen paa Eksercerpladserne, saa de kommer til at hade og fordømme deres Land.

Det er den, „Fædrelandsvennerne" sætter deres Lid til. Takket være den, sidder Mindretallet endnu ved Magten og styrer Landet mod Afgrunden. Takket være den, vover man endnu at nægte myndige Mænd og Kvinder deres soleklare Ret til at deltage i Samfundets Forvaltning og bestemme over deres egne Anliggender. Takket være den, kan man endnu holde det store Flertal af Landets Befolkning i en skændig Trældom og dyb Elendighed. Thi Magthaverne stoler paa, at Soldateruniformen skal faa Arbejdernes og Smaabøndernes Sønner til at glemme deres Pligt, saa at de mod deres egne Klassefæller forsvarer Uretten og Undertrykkelsen.

Krigen, som den er!
(Ulvegravene ved Port Arthur).

Militarismen opammer Menneskets dyriske Instinkter. Den, der bliver saa raa, at han finder en Nydelse i at se sine Medmenneskers Blod flyde i Strømme, han er en god Militær. Den, der er en god Menneslagter, er ogsaa en god Soldat.

Men vi unge, som har sluttet os sammen om den røde Fane, og som bærer Kravet om Retfærdighed og Menneskelighed højt, vi kan ikke længere lade dette Uhyre herske, undertrykke og ødelægge. Vi maa aabne Øjnene paa Menneskene, saa at de klart og tydeligt ser Faren, og tager Kampen op derimod. Forrest i Toget skal Ungdommens sejrsikre Bataillonen gaa; men hele Ungdommens Styrke skal vi udraabe vort Løsen:

Frihed for Folket, saa at det i Arbejde og Glæde kan skabe Velstand i Landet, give Jorden til dens Dyrkere, Oplysning og Kundskab til alle, Omsorg for de gamle, der har givet Landet deres Kraft! Ned med Militarismen! Leve Frihed! Retfærdighed og Menneskelighed!

Hvem af os vil ikke være med til at styrte denne Kolos, og i Stedet rejse en Ærestøtte for det skabende Arbejde, der bringer Frihed og Lykke for os alle!

— Vi havde Generalforsamling i Ballerups Tyendeforening forleden Aften og følgende blev valgt til Bestyrelse: Carl Conradsen, Formand, Chr. Jensen, Kasserer, Carl Hansen, Frederik Frederiksen, J. P. Johansen og Hans Jensen blev Bestyrelsesmedlemmer.

— Fredag den 7. August 1908 afholdtes Generalforsamling i Ledøje Tyendeforening. Laurits Jensen blev Formand, J. V. Padersen, Kasserer, Oluf Hansen, Søren Sørensen, H. Jensen, K. Ekla og Albert Svendsen, Bestyrelsesmedlemmer.

— En ny Afd. er oprettet i Skovshøjrup v. Ejby. Johs. Pedersen er Formand. Ahlman Hansen talte.

— I Kalundborg-Egnen vil der i nær Fremtid blive dannet en Afd. Et Udvalg er nedsat. Ingvar Petersen er Formand.

— Søndag den 2. August holdt Udby Afd. Møde paa Udby Kro med Frk. C. Mikkelsen fra København, som Taler. Hun holdt et udmærket Foredrag om Tyendeloven og talte om Tjenestepigernes Forhold i København samt om hvad Betydning det har at være organiseret.

Der var mødt ca. 60 Tilhørere, som alle var Tjenestefolk, der paahørte Foredraget med stor Begejstring. Der blev ingen Diskussion, da de var enige med hende i et og alt.

Fra vor Afdeling anbefales Frk. Mikkelsen paa det bedste. Vi haaber ikke det bliver sidste Gang, vi faar Lejlighed til at høre hende.

Vi fik flere nye Medlemmer.

A. C. Pedersen.

En ny Kredsforening.

Der er nu dannet en ny Krensforening i Aarhusegnen. Dens Navn er „Tyendeforbundet — Aarhusegnens Kredsforening".

Den blev stiftet i Sabro i Søndags. Til Formand valgtes P. Fuhlendorff. I Bestyrelsen følgende: A. Gregersen, True, Søren Hansen, Tilst, N. P. Nielsen, Hadsten, og Niels Nielsen. Til Revisor: A. Mikkelsen og og N. Loft.

— Lykke med Arbejdet!

Uge-Kronik.

—:—

De lyse Nætter.

Snart er de lyse Nætters Tid forbi,
og Mørket stiger bag de dunkle Vande,
og Bølgen spiller op den Melodi,
som nu kun nynnes svagt ved Sundets Strande.

Snart strækker Fuglen Vingen over Hav
og sætter Kursen efter andre Zoner.
Snart vil Naturen sørge paa sin Grav.
da maa vi synge vel i andre Toner.

Men endnu spreder Sommmernattens Skær
ud over Sø og Land de lyse Vinger,
og endnu tegner højt bag Skovens Træer
Daggryets Gud sit Navn med gylden Finger. —

Og endnu driver Nattens Bris vor Baad.
— en stille Vandringsmand ad stille Veje —
og endnu har til Sang og Klang vi Raad,
Vi, der fik Morgenstærets Guld i Eje.

Holger Drachmann.

Højskolens Opgave.

Ved et Maanedsmøde, der i Søndags afholdtes paa Testrup Folkehøjskole, talte Dr. phil. F. Nørregaard og Cand. Baagø sidste Gang som Skolens Leder.

Hr. Baagø sagde ved denne Lejlighed om Højskolen:

„Om den er stærk, skal nu snart afgøres. Den afgørende Prøve har vi ikke bestaaet endnu; den skal maaske staa til næste Aar, og det vil blive en Prøve paa Højskolens Arbejde. Vil vi bove vort Liv for at vinde det? Hvad vil det danske Folk bove? Det er ikke vist endnu; men jeg haaber, det vil bringe et Offer".

Saa fik vi det at vide. Hvis Vælgerne opgiver sin Kamp mod Militarismen, saa har Højskolen løst en af sine store Opgaver.

— Det er ellers en nydelig Opgave, Højskolen der har.

Fy for Pokker!

Men det er godt, vi ved det!

Missionens Ledere og Marolen.

Den nu snart berømte Frk. Esche har om Missionens Spidser udtalt følgende ved et Møde i Kolding:

„Vil man nu spørge, om Menigheden som saadan har noget med denne Raaddenskab at skaffe, da svarer jeg ja, det vedrører os alle. Thi det maa siges, vi har paa vore Hjem Kvindes fra K. F. U. K., der er faldne ved Mænd, endog Ledere fra K. F. U. M. („Kristelig Forening for unge Mænd").

— Vi fristes næsten til at spørge: Staar det saa galt til med de „Hellige", — hvad skal man saa sige om Verdensbørnene?

Et Visdomsord:

Det er bedre at faa en Kurv end en Taske!

Det maa man ikke —.

„Kristelig Dagblad" refererer:

En ung Kone, der i sit Ægteskab har 3 Børn, har ved en af de bornholmske Retter været sat under Tiltale, fordi hun ved Nytaarstid var saa uheldig endnu at føde et Barn, skønt hendes Mand, der er Sømand, havde været ude at sejle et Par Aar og først vendte tilbage til Hjemmet i Efteraaret.

Manden forlangte sin Kone tiltalt og straffet, og hun er nu bleven idømt simpelt Fængsel i 8 Dage og desuden Sagens Omkostninger.

Konen har en appelleret Dommen til Højesteret.

— — —

Til Overskrift har Redaktionen sat: Det maa man ikke —.

Aah, hvad, Pastor Mathiesen! Naar man bare gør det i Smug, ikke sandt? Eller naar man høre til den udvalgte Flok!

Kyllingerne gik i den gale Hals.

Ved det Maaltid, som Kongen og hans Følge indtog i J. C. Christensens Privatbolig i Hee, skulde der bl. a. have været opvartet med Kyllingsteg. 30 prægtige Kyllinger var bestemt til den Ære at glide ned i de kongelige Maver.

Men, Ak og Ve! En republikanskfindet Maar brød Aftenen før Gildet ind i Hønsegaarden og aad hele Herligheden.

Maaren kan være glad for, at Alberti ikke endnu hænger ved Taburettet, thi saa var den bleven anlagt en Majestætsfornærmelsessag imod den.

Naar hans Jord var hjemme.

Hvor mange Tdr. Land har de egentlig til Deres Gaard, Per Olsen.

Jeg har 42 Tdr., naar de er hjemme altsammen.

Hvad mener De med det?

Jo, for det meste a'et er Flyvesand.

Motion.

— Jeg har flere Gange lagt Mærke til, at De trækker Deres Uhr op, hver Gang De har spist til Middag, af hvilken Grund gør de det?

— For mit Helbreds Skyld; Lægen har raadet mig til at foretage lidt Bevægelse efter Maaltiderne

Forenings-Meddelelse.

— Møde i Baaring Lørdag den 15 ds., Kl. 8½.

Johs Pedersen, Form.

— Redaktør Carl Westergaard taler følgende Steder:

I Borum Lørdag den 15. ds., Kl. 8½.

I Hasle Tirsdag den 18. ds., Kl 8½.

Nørre Højrup Søndag den 23. ds Kl. 4 pr. Roerslev Afholdshjem samme Dag Kl. 8½.

Muligvis ogsaa i Kauslunde Fredag den 21., Kl. 8½, og i Gjelsted Lørdag den 22. ds., Kl. 8½. (Se nærmere Opslag ang. disse to Møder).

Husk Kredsmødet i Mørke den 23. ds. og Generalforsamlingen i Østermarie den 22. ds.

I Herstedvester stort Møde Søndag den 16. Chr. Christensen m. fl. taler.

Agiter for god Tilslutning. Mød alle!

— Stort Møde i Sabro Loge Søndag den 23 ds., Kl. 4. Red. Simonsen, Aarhus, taler. Mød alle! Kredsbestyrelsen.

Korrespondance.

Til Jens K. P. pr. Skive! Undskyld Fejltagelsen.

Agitèr

kraftigt overalt til enhver Tid for „Tyendebladet"s Udbredelse!

Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa andre til at gøre det samme!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa e Kort, saa sender vi Opkrævningen.

Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

En Karl,
som vil paa Højskole i Vinter, kan faa Moderation i Betalingen mod at gøre Havearbejde i Oktober.
Arne Møller.
Vejlby Højskole v. Aarhus,

En yngre, paalidelig Karl
kan 1. November faa Plads hos
V. Nielsen,
Assiregaard,
Aarsballe, Rønne, Bornholm.

2 Karle
søger Plads straks ved Høstarbejde.
Henvendelse til Tjenestekarl Julius Jensen, Adr. Arbejdsmand Hans Jensen, Svinninge, Svinninge St., Sjælland.

Tjenestepiger,
som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Mandlig Tyende
anvises Plads i By og Land.
Stadsfæstemand **Jørg. Jensens Enke,**
Larsbjørnstræde 8, København.

Tyende
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Aarhus.

Sommerteatret
(i Kasino).
Direktør: Carl Thomsen.
Hver Aften Kl. 8¼ præcis:
Fruens Fødselsdag.
Charles Tante og Charlottes Onkel.
Sommerrejsen.
Billetter kan forudbestilles gennem Kioskerne **og Telefon 1263.**
Billetpriserne som i Kasinos Vintersæson.
Tirsdag den 11. August: Benefice for Hr. Peter Nielsen.

Agitér for „Tyendebladet".

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Abonnér paa „Tyendebladet".

A. Eriksens
Skræderforretning,
41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i
færdigsyede Herreklæder
omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.
Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.
Største Varelager paa Frederiksberg.
„Tyendebladet"s Læsere bør altid købe her!

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Johs. Pedersens
Skræder- og Beklædningsforretning,
Brabrand.
Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.
Specialtet:
jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.
Alt i færdige Drengedragter.
Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Agitér for „Tyendebladet".

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Ingen Pen kan beskrive Ivans Sorg og Smærte, da han hørte om Rachals Fængsling, en Sorg og Smærte, der var saa meget desto skarpere, som han aldeles var ude af Stand til at hjælpe hende paa nogen Maade.

Intet var lettere end at fængsle en Person i Rusland, og intet var vanskeligere end at faa den Person fri igen. Adelige Damer var bleven kastet i Fængsel og grusomt pint blot for at sige, at det var „en Skam, at Folk skulde dømmes uhørt". Mænd var bleven skudt, hængt eller sendt til Sibirien for at have udtalt Haabet om, at Dagen en Gang maatte gry for de Millioner, der sukkede under Trældommens Aag.

Hvorledes kunde da Ivan haabe at faa den Kvinde løsladt, som havde erobret hans Hjerte? Han vidste, hvad Skæbne der ventede ham selv, hvis han gjorde Modstand mod Faderen.

Hidtil havde han mod Faderens Vilje vovet at gøre Kur til Rachel, men nu var der rejst en uoverstigelig Skranke mellem ham og hende, og det var sandsynligt, at de aldrig vilde faa hinanden at se mere.

Til Trods for Risikoen kunde han dog ikke forblive uvirksom, og han fik hemmeligt en Agitation i Gang blandt Jøderne, som ved Aviser, de kunde indvirke paa, forlangte en Undersøgelse af Grunden til Rachels Arrestation, og hertil sluttede sig endog en Del af den bedre Klasse af de kristne, thi det maa siges til de kristnes Ros, at der selv i Rusland findes Folk, som misbilliger de stagige Jødeforfølgelser, og som ikke er bange for at udtale deres Misbilligelse af Grusomheder imod Jøderne.

Heller ikke tøvede Peter Alexieffs Fjender med at gribe Lejligheden.

Peter havde aldrig været populær, og der var altid nok til at holde Uviljen imod ham vedlige.

Lidt efter lidt sivede det ud, at den milde og skønne Rachel var bleven pisket i Politidirektørens og Grev Snoorofs Nærværelse, og da det var almindeligt bekendt, at Greven og Alexieff hadede Jøderne fanatisk, tog Harmen til.

Pendulet svingede nu i den anden Retning. Det var Reaktionen efter det frygtelige Udbrud af Raseri, der havde ført til Ildspaasættelser og Myrderierne.

De Folk, som nu satte sig i Bevægelse, havde været tavse, medens Jøderne var bleven pint og berøvet deres Ejendele. Nu havde Bladet vendt sig, Urostifterne tav.

Maaske vilde der ikke have rejst sig en saadan Storm, hvis Sagen ikke var kommen Folk for Øre, der stod højt hos Grev Snoorof, og Justitsministeren fik Ordre til at lade Sagen undersøge.

Alt gaar langsomt i Rusland, og disse Undersøgelser tog et halvt Aar. Men Resultatet blev til stor Glæde for Peter Alexieffs Fjender, at han blev affat.

Da han havde mægtige Venner ved Hoffet, blev han straks forflyttet til en Guvernørpost i Sibirien. Det var den sædvanlige Maade at skille sig af med en Embedsmand, der havde

Undervisning.

KertemindeHøjskole

Den ny Højskole aabnes for Karle den 3. November. Understøttelse kan faas. Nærmere ved

Søren Alkærsig.
Forstander.

Højskolen og Mælkeriskolen i Ribe.

Højskoleundervisning for Karle og Piger 3. Novbr. — Kursus for **Mejerister** og **Kontrolassistenter.** — To Elever lempelig Betaling.

S. H. Salling.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3. November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Husk Aktietegningen!

Vejlby Højskoel

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og HusflidsskoleNovbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Bl. Annoncer.

Bornholm!

Østermarie Tyende- og Landarbejderforening afholder Generalforsamling paa Brugsforeningens Sal Lørdag den 22. August, Kl. 7½.

Vedtagelse af Love m. m.

Hjalmar Hansnn.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.
Ærb.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Mørke.

For om muligt at faa oprettet en Kredsforening for Mørke og Omegn, afholdes et Møde paa Mørke Landbohjem Søndag den 23. August, Kl. 4.

For Afd. Bendstrup, Ommerstrup og Følle:

Bestyrelsen.

Bidrag til Kredsfanen.

Fjeldsted Afd.	9	Kr. 35	Øre.
Emtekær „	14	„ 15	„
Nørre Aaby Afd.	10	„ 15	„
Balslev Afd.	8	„ 60	„
Udby „	15	„ 80	„
Brylle „	4	„ 50	„
Revninge „	5	„ 50	„
Nørre Lyndelse Afd.	4	„ 50	„
Sønder Højrups „	2	„ 45	„
Fangel Afd.	9	„ 00	„
Vejlby „	15	„ 00	„
Hjallelse Afd.	6	„ 25	„
Ialt	105	Kr. 25	Ørə.

Ahlman Hansen.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning

(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

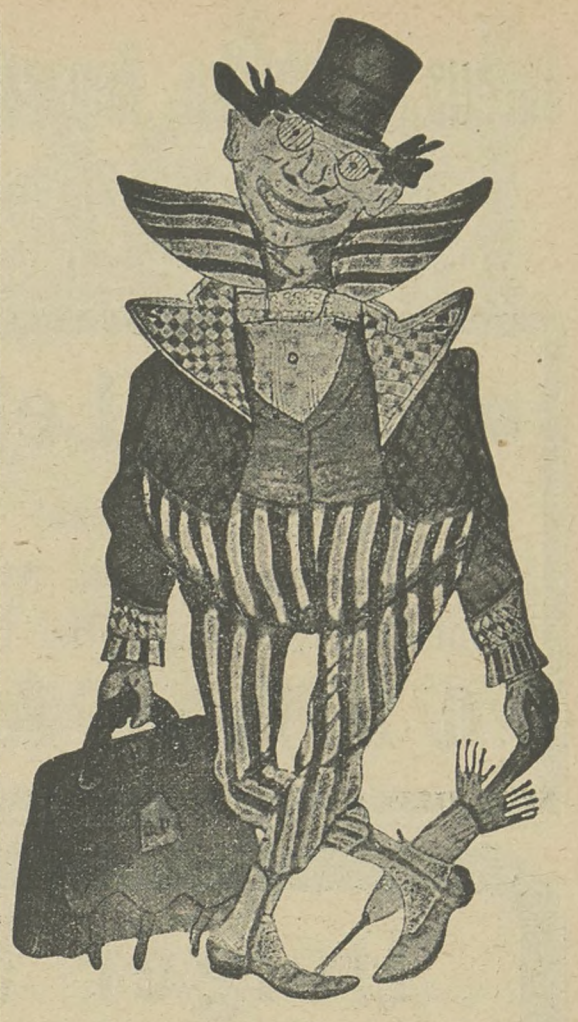
Undervisning	10 Øre	pr. Linie.
Rabat: 25 %		
Pladser	10 „	„ „
Møder	10 „	„ „
Forretninger	10 „	„ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet“!

For Sangforeninger!

Carl Møllers 4 Stemmige Mands-Sange til Texter af **Jeppe Aakjær, Skjoldborg, J. C. Christensen** m. m. fl. ere iøjnefaldende Melodier og vinder alles Bifald.
Faas i Partitur a 1 Kr. pr. Sang.
Anbefales alle Sangforeninger.
Carl Møller, Musikforlægger,
Aarhus.

— Hvor skal Du hen, Peter?
— Selvfølgelig skal jeg ud at agitere for „Tyendebladet“! Ve' Do mæ?

Enhver bør købe

og læse følgende:

„Tyendebladet“s Oktober Kvartal 50 Øre.

Normalarbejdsdag af Niels Mortensen 10 Øre.

Vort Julenummer 10 Øre.

Betalingen sendes i Frimæker til Bladets Kontor i Aarhus.

Køb det alle, derved støttes ▽ vort Blad. ▽

Billeder fra Livet.

En lille Bog, indeholdende en Del sociale Artikler i fortælle Form — 48 Sider — og som koster 25 Øre Stk., sælges til 15 Øre Stk. Sendes mod Indsendelsen af Beløbet for de bestilte Eksemplarer portofrit. 5 Stk. giver Adgang til de 10 Øres Avance. Bestillinger indsendes til

P. Sabroe,
Folketingsmand, Aarhus·

misbrugt sin Myndighed, og Alexieff fik Ordre til straks at begive sig til Sibirien.

De fleste andre vilde have følt sig ilde berørt ved at skulde foretage en Rejse til den fjærne og øde Ø Sakholin, men Alexieffs lod til at blive glad ved Udsigten, thi Embedet var højt lønnet, og det kunde danne en Overgang til noget bedre, medens en Guvernør i Sibirien, særlig i de østlige Provinser, har Hals- og Haandsret over Folket.

De bliver smaa Konger og Autokrater, og det var just noget for Alexieff. Skønt han for en Tid maatte give Afkald paa Storstadens Liv og Lystighed, følte han, at han vilde faa Erstatning ved den Magt, han vilde komme i Besiddelse af.

En styrtet Embedsmand vilde i St. Petersborg være lidet regnet, men i Sibirien, hvor han var langt borte fra Regeringens Sæde, vilde han blive en stor Mand, der kunde styre sine Undersaatter efter sine Lyster og Luner.

Alexieff tog altsaa af Sted til sin ny Tumleplads med en Følelse af Glæde, der højlig forøgedes ved Tanken om, at foran ham, rejste det ulykkelige Offer for hans Fjendskab, Aron Aromo, der uden Forhør i Overensstemmelse med Ruslands barbariske Love var bleven dømt til Deportation paa Mistanke om, „at spekulere paa Revolution“. Hans Forvisningssted skulde Sakholin være, hvorhen Peter rejste for at overtage Guvernørposten.

Peter Alexieff kunde have Lyst til at tage sin Søn med sig, men han studerede og nægtede rent ud at følge Faderen, som saa trøstede sig med, at al Mulighed for, at Ivan og Rachel igen skulde komme sammen, var udelukket.

For Folk, som ikke kendte til den russiske Retsplejes Mysterier, kan det synes underligt, at Rachel Aromo ikke straks blev løsladt, men naar først Regeringen i Lovens Navn faar fat i en Person, er den højst uvillig til at slippe sit Tag.

For os, der kender til den personlige Frihed, synes det utroligt, men det er desværre sandt.

En Gang vil vel nok det russiske Folk sprænge Lænkerne, og da Ve over dem, der saa længe har holdt dem trælbundne paa Legeme og Aand.

Det varede da mere end et Aar, før Rachel Aromo fik sin Frihed, og saa blev det hende skænket som en særlig Naadebevisning, uagtet det blev bevist, at Anklagen mod hende savnede al Grund.

Da hun kom ud af Fængslet, var hun helt forandret. Jernlænkerne havde saa at sige gnavet sig helt ind i hendes Hjerte og gjort hende bitter i Sindet. Erindringen om alt, hvad hun havde lidt, gjorde hende rasende, og hun var grebet af et vildt Ønske om Hævn over den Mand, der havde gjort hende alt det onde og ødelagt hendes egen og hendes kære Livslykke.

De Maaneder, hun havde tilbragt som Arrestant, forekom hende at være Aar. De havde været fulde af Savn og Nød.

Hun hørte aldrig noget fra sine kære, og Bekymring for dem føjedes til hendes egne Lidelser.

Var det derfor saa underligt, at Sølvtraade begyndte at vise sig blandt hendes ravnsorte Haar, og at hendes før saa klare Øjne blev dunkle? Hun var kommen ind i Fængslet som en blid og godtroende Pige. Hun kom derfra som en haard og streng Kvinde med kun et Formaal, en Livsopgave.

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

■ Benyt Lejligheden. ■

50 Stk. Cykler skal — begrundet paa alt for stort Indkøb og den fremadskridende Sæson — realiseres til Indkøbspris. Cykler m. Frihjul fra 64 Kr.

C. M. Madsen, Voel pr. Silkeborg.

Holger Sinding,

Sparekassebygningen, Brønderslev.

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.

Telefon: Bredbjerg 14.

H. C. Hansens Træskoforretning

er

Kalkbrænderivej Nr. Aaby.

Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.

Forlang Tilbud.

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —

Største Lager af

- - Manufakturvarer. - -

Billigste Priser.

Th. Olrik.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.

Alt med Garanti.

N. Horseby, Uhrmager

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Udfyld denne Blanket og indsend den til Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{2}{5}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet $\frac{\text{straks}}{\text{1. Septemper.}}$

..... den ..... 1908.

Navn: .....

Adr.: .....

Socialistisk Arbejderblad,

Organ for socialistisk Oplysning, udkommer hver Hverdag. Koster i Provinsen Kr. 1,90 pr. Kvartal. Tegn Abonnement hos Postvæsnet.

Redaktiôn og Ekspedition:
Gothersgade 41, Khhvn. Tlf. 9075.

Abonnér! Avertér!

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

„Mejeristanden"

— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907" — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af **Jens Johansen,** Ladelund, og **H. C. Nielsen-Snedsted,** SkovbySt (sidstnævnte ansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Tobakker og Cigarer

hos **Bovin, Vestergade,**

Brønderslev.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Alle bør læse Tyendebladet.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Den fordums Rachel var død, og en ny Rachel var kommen til Live.

Sin Skønhed havde hun beholdt, om end den var beskadiget lidt af Indespæringen, det russiste Fængsels daarlige Luft og den simple Kost. Sorgen og Skammen kunde have fristet hende til at gøre Ende paa hendes glædeløse Liv, men et Haab holdt hende oppe, og hun drømte om, at Hævnens Dag maatte blive hendes.

For rigtig at forstaa, hvorledes en saadan Forandring kunde foregaa med hende, maatte man gennemgaa, hvad hun havde gennemgaaet; man maatte ubarmhjertig berøves sine kære; man maatte hvert Øjeblik, Dag og Nat, føle, at man havde lidt blodig Uret; man maatte bøjes af den Tanke, at Livets Solskin aldrig mere vilde vende tilbage; man maatte Maaned efter Maaned udelukkes fra Synet af kærlige Øjne og venlige Røster; man maatte lære at kende Menneskenaturen i dens laveste og mest brutale Skikkelser; Eder og Forbandelser maatte lyde i ens Øre, afvekslende med Suk og Klager af dem, som maatte taale deres Medmenneskers raa Behandling. Da, og først da, kunde man rigtig forstaa Forandringen, thi det menneskelige Væsen er ikke født, der kunde taale det og dog forblive den samme.

I Nekrassoffs Hus fandt Rachel igen Ly og Beskyttelse, og naturligvis fik hun at vide, at hendes Fader var bleven sendt til Sibirien og allerede i flere Maaneder havde været paa Rejsen, endvidere, at den affatte Politidirektør var bleven beskikket til Guvernør over Sakholin, hvortil hendes Forlovede, Moses, var bleven forvist.

Hun besluttede ogsaa at rejse østpaa, og hun fortalte sin Ven, Nekrassoff, at det var hendes Agt, saa snart hun havde faaet sine Kræfter tilbage, at tage af Sted til Sibirien.

Han søgte at faa hende til at opgive det. Han sagde, at hun sikkert vilde omkomme under Vejs, men i alle Tilfælde var det en Umulighed for hende at foretage Rejsen alene.

Saaledes fremstillede han Farerne, hun vilde møde, at hun vaklede; men saa kom Ivan, som havde hørt om hendes Løsladelse, og fornyede atter sine Kærlighedserklæringer.

Hun sagde ham, som hun havde sagt før, at det var frugtesløst, thi hun kunde ikke gengælde hans Følelser, og det vilde være det rene Galskab at drømme om at tage hende til Ægte efter alle de Lidelser, hun og hendes Fader havde udstaaet ved hans Fader.

„Desuden", tilføjede hun. „rejser jeg bort; hvor min Fader er, vil jeg ogsaa være, og hvis mine Kræfter tillader det, vil jeg følge ham".

„Det er en meget dum Tanke!" udbrød Ivan forbavset".

„Maaske", svarede hun roligt. „Men dummere Ting end den er bleven udført før nu".

„Men det er en Umulighed, at en ubeskyttet Kvinde kan udføre en saa farlig Rejse som til det østlige Sibirien", indvendte han med dyb Smærte præget i sit Ansigt og sine Øjne.

Saa vil jeg forsøge det umulige", svarede hun.

„O, Rachel", udbrød han fortvivlet, idet han greb hendes Haand og beholdt den, trods hendes Bestræbelser for at trække den til sig, „har De ingen Medlidenhed med mig? Kan intet vende dem bort fra denne tosfede Plan?

„Intet", sagde kun med Eftertryk.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 47. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 23. August 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Lykke.

—■—

Den findes i Menneskets egen Natur,
saadan som vi skabtes til Livet!
Eens Lykke er tænkt som et prunkende Bud,
en andens — en Friplads i Livet.

Een tænker paa Mad — en anden paa Drik,
een sætter sin Lid til en Kvinde,
een vinder sig Lykkerus let for et Slik,
mens en anden den aldrig kan finde.

Een mener en enlig og overset Vraa,
een anden den fremmerste Stilling;
een stræber sin Pengesæk fyldt at faa,
mens en anden stryger sin Skilling.

Min Lykke er fattig — en ren Parodi
paa det, som for andre er Lykke,
men naar blot jeg finder min Lykke deri,
hvad angaar mig da andres Tykke.

Min Lykke bor i at gaa bag en Plov,
at bruge en Møggreb med Hæder,
at drive min Søndagstid hen i en Skov
langt borte fra Byernes Stræder.

Min Lykke er dette: at vide mig kendt
med alt, hvad mig stiller i Hænde,
at læse alt dygtigt paa Skrift og Prent,
at prøve — lære — og kende.

Min Lykke er dette: at nytte mit Pund,
at frugtbargøre min Evne,
og jeg ejer den — ved, at man ingen Stund
med Ret: „Idiot" tør mig nævne.

Bertram Eggers.

Gyldne Tider.

—:—

Dengang Kongedømmet stod i sin fulde Glans, da var der ingen mere ophøjet Beskæftigelse for Landenes Bedsteborgere end at betragte de privateste Bagateller fra Majestæternes Liv. Der var Lande, hvor de høje adelige flokkedes om Morgenen for at se Kongen faa Skjorte paa, de stod i en Kreds omkring og betragtede, hvorledes man trak Underbukserne paa hans kongelige Ben. Og helt ned til Midten af forrige Aarhundrede nærede alle g de Borgere her i vort lille Land den største Interesse for alt, hvad Kongen foretog sig. Københavnerne flokkedes om Søndagen i Frederiksberg Have for at se Kongen sidde i en Baad. Man fraadsede i ligegyldige Ord, han havde sagt, og Meninger, han antoges at nære.

Disse gyldne Dage tar længst været forbi. Efterhaanden mødtes baade Kongens Paakædning og Sejlture og private Meninger med større øg større Ligegyldighed.

Men Kongerejsen synes at skulle friske noget af den gamle Tids Ynde op igen. Ikke blot flokkes Folk alle Vegne for at se en Konge. Men Aviser, der kalder sig Venstreblade, svømmer over af Kongehenrykkelse. Saaledes er „Morsø Folkeblad" ganske gaaet ud af sit gode Skind over, at Kongen vil træde paa Nykøbings toppede Stenbro. Hele Bladet er fuldt af Artikler om Kongen, Kong Frederik og Dronning Louise, Kongens Valgsprog, J. C. Christensens Sang for Danmarks Kongepar, Et 45 Aar gl. Minde om Kong Frederik, Kongens Hukommelse, Fra Lejren ved Hald. Og her er Billeder af Kongen og Dronningen, Kongeskibet „Dannebrog" og J. C. Christensen.

Om Kongen hedder det:

„Vi er mange, der med Glæde har lagt Mærke til den ægte danske Klang, der gaar gennem vor nye Konges Tale. En af Danmarks største Aander har karakter seret det danske Folk som Hjertefolket i Norden. Det er efter vor Erfaring en træffende Karakteristik. Og den Hjerteli hed, hvormed Kong Frederik stedse er traadt Befolknlngen i Møde overalt, hvor han har værei stillet oversor den, vidner om, at Frederik den Ottende er en Personliggørelse af noget af det bedste i den danske Folkekarakter og som saadan staar i den inderigste Samføling med hele Befolkningens Tankegang.

Et Vidnesbyrd, der gaar i samme Retning, er den Jævnhed, hvormed Hans Majestæt elsker at færdes paa sine Rejser blandt Befolkningen som Konge. Det danske Folk elsker Jævnhed. Og det har vakt megen Begejstring at se og høre om, hvor jævnt og dog kongeligt Landets nuværende Konge forstaar at bevæge sig blandt sit Folk".

Men endnu bedre er Artiklen om Kongens religiøse Sindelag. Den begynder saaledes: „Kongens Valgsprog lyder saaledes paa Dansk: „Herren er min Styrke".

At det ikke er et tomt Mundsvejr, turde følgende Træk vidne om Det er os meddelt af en ældre Læser fra Egnen Syd for Viborg".

Og saa fortælles en Historie om, at Kongen har Bibelen liggende paa sit Natbord hver Nat, mens han sover. Og at han har været uhyre flittig til at gaa til Gudstjeneste.

Det er Kongens privateste Meninger, som de brave Morsingboer nu ret skal nyde. De skal se ham ligge i Sengen med Bibelen ved Siden.

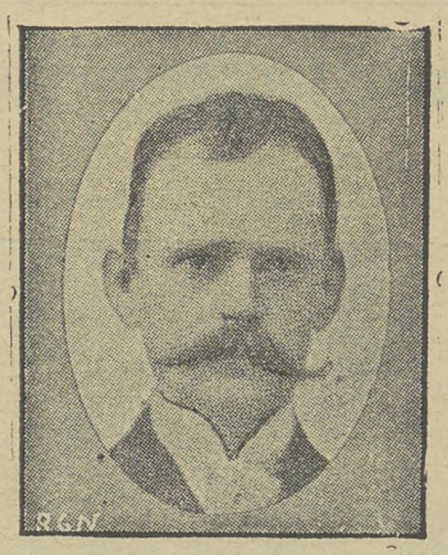
Det er næsten lige saa godt som at se ham trække Underbukser paa.

J. C. Christensen ved hvad han gør, naar han trækker Kongen til Nykøbing. Han faar den gode Sæd i Morsingboernes Hjerter. Han har sit Partiorgan, der kan vise Kongen frem for Dannerfolket i bar Skjorte.

Tænk, hans Majestæt læser hver Aften og hver Morgen i Bibelen og han sover med den paa Natbordet.

Hvad kan vel et lille Folk vel forlange mere.

Helge Hostrup.

N. Neergaard.

Vi bringer her et Billede af vor nye Finansminister Hr. N. Neergaard.

Han har som bekendt afløst afdøde Vilh. Lassen og man maa sige, at det var en meget heldig Afløser paa den vanskelige Post.

Hr. N. Neergaard er en af vor mest sympatetiske og kundskabsrigeste Politikere.

Livsforsikring.

—:—

Nu vil mange, maaske de fleste, spørge, om dette ogsaa er et Emne for „Tyendebladet"s Læsere. Den almindelige Mening om den Sag er jo, at det er noget, som kun egner sig for de mere velstillede, det har vi hverken Tid eller Lyst til at beskæftige os med. — Tværtimod! — Det burde i første Række interessere Arbejderne — dem, der slider haardt for det daglige Brød og kun har af Haanden i Munden og til Tider daarligt nok det.

Livet kan jo ikke forsikres, lige saa lidt som man kan forsikre sig mod Brand eller Tyveri. Men i det ene som i det andet Tilfælde kan man sikre sig og nærmeste

mod Tab ved indtrædende Tilfælde, og det er dette man bør gøre.

At have forsikret mod Tab ved Brand er for de fleste Mennesker med lidt Forstaaelse en Selvfølge. Mod Tyveri er jo knap saa almindeligt, da de sjældent drejer sig om større Værdier for Arbejdere og andre Smaakaarsfolk. Det er for en Del forbeholdt de større Pengemænd. — Ogsaa er det værd at lægge Mærke til, at der sjælden stjæles fra fattige, især af professionelle Tyve; det er kun Lejlighedstyveri udførte af Nød og indskrænker sig gerne til Spise- og Klædevarer. Dette er altsaa ikke saa magtpaaliggede. Men som det gaar med Brandforsikring, gaar det med Sygeforsikring. Hvor der er en stedlig Sygekasse, er saa godt som alle stedlige Arbejdere Medlemmer, og ogsaa Tjenestefolkene er indmeldte i stort Antal. De burde være det alle.

Men Livsforsikring, det mangles der fuldstændig Forstaaelse for Betydningen af, og det er dog maaske lige saa nødvendigt som de to førnævnte.

Naar en Mand, som daglig skal slide for det nødvendige til Ophold for sig og Familie, pludselig rives bort, staar hans Hustru med Børnene i den mest beklagelsesværdige Stilling og vil i mange, mange Tilfælde maaske i de fleste være henvist til Sognets Hjælp, og dette er jo saarende for ethvert ærekært Menneske. Stod hun derimod med en Kapital paa 2—3000 Kr., var Stillingen knap saa fortvivlet. Med disse Penge kan der udrettes ikke saa lidt af en Kvinde, som forstaar Penges Værdi, og det gør mange Kvinder ligesaa godt som Mænd. For dem, der allerede har sat Bo og har flere Børn, er det strængt for, næsten uoverkommerligt at tjene en Forsikring af nævnte Størrelse, men der kunde jo saa tegnes en mindre, det er altid bedre end intet.

Men her er det særlig Tjenestefolkene, jeg vil tale til og særlig de yngre.

Benyt Tiden mens I kan! Opsæt ikke til i Morgen, hvad der kan gøres i Dag! Thi I maa vel huske paa, at for Tiden spiller det ikke saa stor en Rolle for jer, og for det andet er det billigere, og det drejer sig slet ikke om saa lidt endda. For en Forsikring paa f. Eks. 2000 Kr., er der en Forskel paa Aarspræmien ved Tegning henholdsvis 18. og 25. Aar paa 15—18 Kr., og det er jo ogsaa Penge. Desværre har de i 18 Aars Alderen ingen Forstaaelse af Sagens Betydning. De er jo ikke gifte, og dersom de saa skulde dø, hvem skulde saa have Pengene? — Ja, det raader man fuldstændig selv for; der forlanges kun, at man er klar over det. Og en Gang bliver I gifte. — Tanken er der maaske ikke endnu, men den skal nok komme, og selv om I saa kan forstaa det rigtige i, at tegne en Forsikring, vil i de fleste Tilfælde de økonomiske Omstændigheder hindre jer.

Derfor — tegn i Tide!

Nogle bekymrer sig for, at de maaske ikke dør før de er gamle, og saa er det jo unyttigt. Ingen ved, naar der kommer Bud, og da er det for sent, men selv om man oplever de graanede Dage de bøjede Rygge og ludende Hoveder, kan man jo tage sine Forholdsregler og tegne en Kapitalforsikring med Udbetaling ved 45—60 Aar efter ens eget Forgodtbefindende, og det skal bemærkes, at man faar temmelige solide Renter af sine Penge.

Som Forholdene nu stiller sig, har enhver Adgang til Forsikring. I Fordomstider — ja, det er slet ikke saa mange Aar siden — havde kun de sunde og fuldstændig fejlfri Adgang. Siden Karensforsikring er indført, kan man optages uden Lægeundersøgelse, og enhver har saaledes uformeret Adgang.

Mit Raad er derfor til alle mine Fæller og især I unge: Tegn en Forsikring, men gør det snart. Ogsaa her kan anvendes det gamle Ord: „I Morgen er det maaske for sent.

Hjalmar Ejsing,
Seest, Kolding.

Agitèr

kraftigt overalt til enhver Tid for „Tyendebladet"s Udbredelse!

Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa andre til at gøre det samme!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa e Kort, saa sender vi Opkrævningen.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Fra Slagmarken.

—:—

En Lille-Agrarkone fra Bendstrup.

Sig mig lille . . . ., hvad mente Du, da Du inde hos Enke Kirsten Marie Rasmussen brugte Dine yppcrlige Talegaver for at afværge, at Bendstrup Tyendeforening fik de hos Enken lejede Lokaler. Men trods alt udsøgt Venlighed, Smudshed, Skulderklap o. s v., o. s. v. samt Forsikring om, at Værtinden aldrig fik Nattero, da Lokalerne ikke blev afbenyttet til Læsestue, men til Spillebule, lykkedes det dog ikke at faa Enken til at bryde sit Løfte.

Stakkels lille . . . . at sligt skulde hende Dig; men saadanne Stød giver Verden jo. At Du ogsaa skulde faa den tunge Lod, kun at blive en Lille-Agrarkone, men stærk Trang til at komme højere op. Dog betænk, at et omfattende Tyngdepunkt anbragt i Højden kræver et solidt Underlag.

Damobles.

„Kælenavnene!"

Da jeg har hørt, at Agrarerne er kommen i Tanker om, at jeg vist maatte have en Ordbog, siden jeg kunde skrive saa mange fine Navne op i „Tyendets Ære", vil jeg gerne oplyse dem om, at jeg hverken har Ordbøger eller Leksikon'er, men at de alle er tagne fra Virkeligheden og de stammer sikkert fra d'Hrr. selv, men de er vel bleven saa vant til at bruge dem, at de ikke selv kan høre, naar de bliver brugte; men prøv blot engang at bruge dem imod eders Husbond og i vil vist snart faa at vide, om det er passende at bruge slige Udtryk eller ej.

Adolf Skouboe.

Snyderiet fordømmes!

Det er med Harme, at jeg ser i Bladet, at nogle vil være saa lumpne, at sende Opkrævningen tilbage. Det er ikke til at forstaa, at nogle af vore Kammerater kunde bære sig saadan ad. Mon ikke det er d'Hrr. Storbønder, der er paa Spil, de er vist i Stand til at bruge ethvert Middel for at hæmme Bladets Fremgang, og der er jo altid Tjenestefolk imellem, som holder af at gaa og fedte for dem, og som er villige til at være dem behjælpelig med at snyde Tyendebladet, saa kan Bønderne sidde saa lunt bagved og grine godt af deres Dumhed.

Niels Peter Larsen,
Tjenestekarl.

Fra Fjeldsted!

En Aften efter Dagens Slid og Møje søgte ud paa en Bænk uden for Porten for der i Fred og Ro at læse „Tyendebladet". Jeg havde dog ikke siddet der ret længe før en af Byens Storagrarer kom forbi, og da han saa, det var „Tyendebladet", jeg læste i, sendte han min straks en haanlig Bemærkning. Det var nok til at opvække mig til en Diskussion

Da kan saa ikke kunde klare sig længere udtalte han følgende: Der er ikke en ordentlig Karl i Tyendeforeningen og de ordentlige Karle, som gik i Foreningen, gik ud af den igen; derefter nævnte han Navnet paa en Karl her i Byen, som drikker alle sine Penge op, og af den Grund har han ikke Raad til at betale sin Kontingent. Derefter sagde han ogsaa, at vor Redaktør (altsaa Carl Westergaard), var en Mand, som ikke paa anden Maade kunde danne sig en Levevej og derfor var han givet sig til at være Redaktør, for at faa de dumme Tjenestefolk til at fylde sig med Penge.

Derefter luskede han af. Men vi kan trøste os med, at det var Løgn han sagde

Tjenestekarl **Laurits Jensen,**
Fjeldsted.

— — —

Naar den ærede Agrar mener, jeg er Redaktør af dette Blad fordi jeg ikke kunde faa Føden paa anden Maade, tager han storligen Fejl. I flere Aar tjente jeg mit Brød ved at passe Køer og det slap jeg hver Dag ret godt fra. Det har flere Agrarer givet mig skriftligt.

Forøvrigt skal den ærede Agrar ikke tro, det er nogen fed Bestilling at lave et Blad for Landarbejdere. Hvis en Agrar skulde nøjes med saa lidt til sit Ophold, vilde den store Vom snart forsvinde — hvis han da ikke rent sultede ihjel!

Skulde det i Grunden være nogen særlig Udplyndring af Tjenestefolkene fordi at de hver Fjerdingaar giver mig 75 Øre og faar ugentligt et stort Blad derfor. Det er fuld Værdi for alle Pengene. Og var denne Agrar ikke saa dum, vilde han ogsaa forstaa, der intet er for mig at tjene ved denne Handel.

Nej, de skulde tale sagte om at plyndre Tyendet. Hvis der er nogle, der plyndrer Tyendet, saa er det Agrarerne!

Vilde jeg saa gerne „lave Levevej" og „tjene Penge", saa gav jeg mig til at skrive i Agrarernes Blade. De betaler meget mere end Tjenestefolkene!

Carl Westergaard.

Et nydeligt Karlekammer!

Hos S. Pedersens Enke i Sabro findes det mest usle, svinske og usunde Kammer jeg nogensinde har set!

Det er paa Størrelse med en alminde-

lig Hestebaas og faar Lys og Luft gennem et lille Vindue, der vender ud mod Møddingen. I det Kammer bor en Karl og en Dreng. Da jeg for nogen Tid siden sammen med en Kammerat henvendte mig til Gaardejersken for at faa hende til at forbedre Karlekammeret, blev vi uden videre Omsvøb jaget paa Porten af hendes Bestyrer. Men dermed skal den højtærede Frue ikke tro, hun har Fred. Vi husker godt herude!

P. Fuhlendorff,
Sabro.

Barnemishandling i Norring.

Hos Gaardejer Jens Lyngby i Norring tjener en Dreng, som sidste Søndag Middag, mens Folkene og Bonden sov, var gaaet ud paa Vejen og lege med nogle andre Børn. Da Bonden kom ud Kl. 2 og ikke saa Drengen, blev han rasende. Han sprang uden for Gaarden og hen til Drengen, greb ham, løftede ham op og kastede ham med Kraft ned mod den haarde Vej. Smed ham derefter ned i Grøften og pryglede løs paa ham med en Stok. Derefter jog han ham op og løb da bagefter ham hjem, stadig pryglende løs paa ham!

Tilskueren saa ikke mere.

Stakkels Dreng!

Det maa han finde sig i. Han maa taale det til vor Bevægelse er bleven saa stærk, at den kan afskaffe Fattigdom og brutale Klasselove.

Den vil da staa Værn om de smaa og de svage.

En Landarbejder.

Tyendeforhold i Kregome.

Forholdene her er nu temmelig gode, dog maa man sige om Kamrene, at de er nogle usle Huller somme Steder, f. Eks. hos Gdr. P. Hansen, Kregome.

Karlekammeret, der er et lille firkantet Hul, 3—4 Alen paa hver Led, og beregnet for tre Personer, og saa er der forresten Jernvinduer, og Kamret er indmuret i Hestestalden. Pigekamret er et lille Hul nede i Kælderen, hvor der hverken kan komme Lys eller Luft. Samme Bonde morer sig forresten med at rive vore Plakater ned; mon han var bange for at der skulde komme for mange til vort Møde?

Bestyreren raser!

Da omtalte Chr. Olsens Enke, Nørre Næraa Mark, i forrige Nr. læste Artiklen om Karle- og Pigekammer, blev Bestyreren gal og begyndte at skælde mig ud og sagde, at jeg skulde rejse, hvilket jeg gjorde med Glæde, da han ikke har bestilt andet end at skælde mig ud, saa længe jeg har været der.

Naboens Karl, som var der og hjalp os at køre Korn, begyndte han ogsaa at skælde baade Hæder og Ære fra.

Det er Takken for at slæbe for saadanne Folk.

Peder Pedersen,
Gyrup Mølle,
Kapendrup St.

Et Overfald.

Saa utroligt, det end lyder, findes der ogsaa rene Bøller mellem de Besiddende, mellem de Folk, der til enhver Tid raaber op om Tjenestefolkenes Slethed og Daarlighed.

Her i Vigerslev Sogn har en Gaardejer Anders Nielsen aflagt et smukt Vidnesbyrd om i disse Dage, idet han i den Grad har skamslaaet en mindreaarig Murerlærling, saa han maatte holde Sengen et Par Dage og er under Lægebehandling endnu.

Gaardejer A. N. greb Drengen og slog ham med Kraft ind mod en Stolpe, saaledes, at Drengen slog et stort Hul ved højre Side af Hovedet.

Det er en af Bondekulturens Repræsentanter, der behandler en mindreaarig paa en saa bølleagtig Maade; mon ikke Prygleloven passende kunde anvendes mod denne barbariske Agrar?

Ahlman Hansen.

Til Afdelingsformændene!

I hver Afdeling bør Bestyrelsen sørge for at der bliver tegnet en Del Aktier. Dog kan Sagen klares, naar hver Afd. vil lade tegne for 10 a 15 Kr. Det kan nok lade sig gøre, hvis Formændene vil tage sig af Sagen!

Den skandaløse Tyendelov.

—o—

Ved Hasle Herreds Ret er der afsagt Dom i en Sag, der af Gaardejer Eriksen, „Storringgaard", var anlagt mod Malkerøgter Peter Christensen, der den 1. Juni tillige med sin Hustru forlod sin Plads hos Eriksen. Retten dømte Christensen til at betale Eriksen en Erstatning paa 340 Kr. samt 40 Kr. i Bøde.

Den dømte fortæller, at han og Hustru, da de blev fæstet til Eriksen, blev lovet 900 Kr. i alt i aarlig Løn, men det viste sig, at Lønnen kun kunde blive godt 600 Kr. for begges Slid. Eriksen lovede da Parret 50 Kr. mere, hvoraf de 25 skulde udbetales i Maj Maaned, men de fik ikke Pengene, og derfor forlod de Pladsen 1. Juni. De var nødt dertil, thi de kunde ikke leve med Familie for den elendige Løn, de fik hos Eriksen.

Den fattige Familie forstaar ikke, hvorfor de er dømt. Det er jo os, der er narret og ikke har faaet, hvad vi var lovet og hvad vi skulde have, og saa bliver vi dømt til at betale omtrent 400 Kr., siger Konen. Vi gør hende opmærksom paa, at et fattigt Tyende næsten aldrig faar Ret overfor en Husbond, selv om Husbonden har Uret. Den fattige Families Udbytte af ½ Aars Slid paa „Storringgaard er, at Eriksen nu, foruden Peter Christensen og hans Kones Arbejdskraft, kan tage deres fattige Ejendele, saa de maa gaa næsten nøgen fra det elendige, fugtige Hus, som de har været indkvarteret i.

Er det ikke brutalt? men saadan er denne Slavelov!

Til Protest imod den alle Mand!

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Obstruktionen.

—:—

Det strømmer stadig ind med lange Artikler om dette Emne. Dog — alle siger det samme. Vi skal derfor ikke trætte Læserne længere. Fra den Side har de vist faaet nok.

Hr. H. Skjold raader fra at b uge Obstruktion. Han tror ikke vi kan benytte den med Held. Han anbefaler Strejke.

Karl Nielsen er ogsaa mod O. Han synes ikke, vi kan være det bekendt. Vi skal passe vort Arbejde og gøre vor Pligt.

Han skriver, „at han aldrig havde ventet noget saadan (V. F.s Artikel), skulde komme i vort Blad".

(Jo, her er Ordet frit. Red.).

Alfred Hansen skriver ogsaa mod O. Vi kan ikke være det bekendt. Ingen ærekær Karl kan gøre noget saadant. Vi skal først udføre vort Arbejde godt før vi kan kræve vor Ret.

Han slutter med følgende forstandige Ord:

Den første Betingelse for vor Fremgang er vort Blads Udbredelse!

Postbudet her har allerede 8 Tyendeblade og det er kun 4 Maaneder siden det første kom; har hver Postbud 8 Ty ndeblade, da er vi naaet langt frem.

Alfred Sørensen,
Langeskov, Fyn.

I næste Nr. vil jeg forsøge at sige min Mening

Carl Westergaard.

Kamrene.

—o—

Da det lader til, at det ingen Ende vil tage med de daarlige Kamre, synes jeg, at vi til en Forandring skulde prøve paa at opsøge nogle gode Kamre, det er rigtignok et vanskeligt Arbejde, men derfor burde vi ikke lade os afskrække.

Jeg vilde begynde med nogle Kamre, jeg har set paa Külshøj under Herregaarden Erholm pr. Aarup, Fyn. Kamrene er beliggende i Stuehuset. I Midten bor Forvalteren, i den ene Ende er Pigekamrene, og i den anden Ende er Karlekamrene beliggende, de er alle ens og der er i dem alle højt til Loftet og vid til Væggene, de er ca. $5\frac{1}{4} \times 5 \times 5\frac{1}{4}$ Alen store. Der er kun et Vindue i hver, men det er ogsaa ligesaa stor som mange Karlekammerdøre. Der er en Kakkelovn i Forkarlens Kammer, og derfra gaar der saa Rør ind i de andre, at de ogsaa kan nyde lidt godt af Varmen. Møblerne bestaar af 2 fritstaaende Enkeltsenge, et godt Bord, (som ikke er fastnaglet i Væggen), 2 gode Stole (med 4 hele Ben), samt en Garderobeholder.

Det er særlig Sengene, man lægger Mærke til, de er saadan, at mange Gaardmænd vist vilde forfærdes, dersom de skulde anskaffe saadanne til deres Folk. Der er rigelig med Sengetøj og det er altsammen, selv Underdynen, fyldt med godt Dun. Der er Madratser i og Tæpper paa alle Sengene.

Imellem Kamrene er der en Gang, hvor der er støbt en Sevante af Beton, paa Væggene ved Sevanten hændte der 6 rene Haandklæder.

Det eneste jeg havde imod Kamrene var, at der var Cementfliser i Stedet for Trægulv, men de var dog alle hyggelige, tørre og rene.

Adolf Skouboe.

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor i Aarhus. Alle Kvartalets Numre faaes til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre. Selv om Sommeren bør enhver læse det!

Aktietegning i Tyendebladet.

Til Fortsættelse af „Tyendebladet"s Udgivelse er det desværre bleven absolut nødvendigt at lade tegne flere Aktier.

Paa Grund af den daarlige Tid, den ringe Tilgang af Holdere og Annoncer, er det nødvendigt at rejse flere Penge til Afdrag af Bladets Gæld og fortsat Udegivelse af Bladet.

Vi maa derfor rette en kraftig Opfordring til Bladets Venner om at træde hjælpende til og lade sig tegne for en Aktie paa 5 eller 2 Kr.

Særlig maa vi opfordre alle de nye Medlemmer, som ikke før har tegnet sig for Aktier, om at lade sig tegne og derved være Medudgivere af Bladet.

Vi maa særlig anmode vore mange Afdelinger om at faa flere Aktier tegnede. Hver Afdeling maa hjælpe til.

Og for at Bladet snart kan komme til at bære sig uden Tilskud udefra, anmodes Afdelingerne og alle Bladets Venner om at skaffe det et Par nye Holdere og en ny Annonce!

Kammerater! Hjælp nu til alle Mand. Lad ikke vore Modstandere og Fattigdom slaa vort Blad ned. Det maa ikke ske. Tegn jer derfor for en Aktie paa 5 eller 2 Kr. og støt det saa godt I kan paa alle andre Maader!

Aarhus, den 12. August 1908.

Forretningsudvalget for Tyendeforbundet:

Joh. K. Johansen, Kvosted. **Hjalmar Ejsing,** Seest. **Carl Westergaard** (Formand), Fredens Torv 5, Aarhus.

Sidste Læs Hø.

—o—

Derude bakser de Bønder og Heste
med Hø i Kær;
hjemad ses vakle det sidste Læs Hø
baade fjern og nær. —
Viftende Vinde
helt holder inde,
— paa Skrømt — mens Lysdrotten daler
bag Jord.

Een efter een
gaar Smaafuglene ud af det syngende Kor.

Over ensomme Vandrer slaar Viben sit
susende
Svift i Kær.
Stille! Saa hører du Brægen og Brøl
baade fjern og nær. —
Ude og inde,
i Mørket — i Blinde
mødes de slidtrættes Hjerter — Hys!
— Muldet har lagt sig. —
Lyt! Saa hører du Hvisken i glødende Kys!

Frøen begynder saa smaat sin forsigtige
Kvækken i Kær,
snart bliver Natten saa rungende fyldt
baade fjern og nær.
— Men vaagnende Vinde
lurer i Linde;
Poppelblade glimter med sølvhvide Glans
Vinden og Vipperne
favnes paa Agren i nikkende Dans.

Hans P. B. Povlsen.

200!

—:—

Som vore Læsere ved, er der mange af vore Holdere, som ikke har betalt vort Blads Juli-Kvartal, men sendt Opkrævningen tilbage ubetalt.

Antallet paa dem, der har udført dette daarlige og mindre hæderlige Arbejde, er over **200!**

Det er med andre Ord et Tab for Bladet paa ca. **200 Kr.!**

For vort Blad, der altid har haft store Vanskeligheder at kæmpe imod, er dette Tab dobbelt føleligt. Det er næsten umuligt at holde Bladet oppe under disse Forhold.

Det er uforstaaeligt at nogen vil behandle vort Blad paa denne Maade. Hvad kan Grunden dog være? Enhver kan jo dog nok faa Raad til at betale den Smule, Bladet koster, og ønskede de ikke at holde det, kunde de jo have afsagt det i Tide.

De 200 faar ikke Bladet mere, vi har inddraget det for længe siden, og vil de atter læse det, maa de bestille det hos Posten.

Nu maa vi andre, vi, der ikke ønsker at Bladet skal gaa tilbage, støtte det saa godt vi kan. Og vi er vel nok saa mange, at vi kan klare Sagen. Men lidt Offervillighed skal der til. Tegn derfor en lille Aktie i Bladet og støt det saa godt I kan.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Literatur.

—:—

P. Sabroe: Indre Missions Forbrydelser mod vort Folk.

I den sidste Menneskealders Arbejde for økonomisk og aandelig Frigørelser imod Underklassernes — Husmændenes og Arbejdernes — Krav om lige Ret med de andre Samfundslag og i Kampen for social Retfærdighed, for human Forsørgelse af syge og gamle, for Beskyttelse af Børn og værgeløse o. s. v., var man altid sikker paa at finde den indre Mission paa Modstandernes Side.

Og alligevel lod det sig vanskeligt gøre at bekæmpe denne fordærvelige Aandsretning uden at man ikke alene af Missionsfolkene selv, men ogsaa i hele den ellers paa mange Maader ledet kristelige Overklassepresse blev beskyldt for at angribe og bekæmpe Kristendommen.

Desmere maa det paaskønnes, at Folketingsmand Sabroe alligevel har Mod til at tage Bladet fra Munden og tale saa rent ud som han gør.

Det var den i den sidste Tid meget omtalte Frk. Esches Pjece, der bevirkede, at Sabroe udsendte sit Skrift om „Missionens Forbrydelser mod vort Folk". Hr. Sabroes Pjece er et lige saa skarpt som velbegrundet Angreb paa den Indre Mission.

Frk. Esche skriver en hel Del om vort Folks Demoralisation i Almindelighed og stempler naturligvis særlig den arbejdende Befolkning som doven, fordrukken og umoralsk. Hr. Sabroe begynder med at paavise, hvor uberettiget hele denne Anklage er. Raaheden er mindre nu end i tidligere Tider og de Beskyldninger, der rettes imod den arbejdende Befolkning, skulde hellere adresseres til Overklasserne.

Hr. Sabroe beviser ved utallige Eksempler, hvordan Missionen altid stiller sig i Vejen for vor Tids humane Krav. Alle filantropiske Institutioner: Børnehjem, Redningshjem er i Virkeligheden i Missionens Hænder, og netop derfor vanrøgtes de Opgaver, man herigennem vil løse i den Grad, som Tilfældet er. Missionen har sin store Part af Ansvaret for de Børnemishandlinger, der finder Sted her i Landet, og den har sin store Part af Ansvaret for al den Nød og Elendighed, der findes, fordi den altid byder de fattige Stene for Brød og altid er villig til at hjælpe Magthaverne med at trykke Arbejdslønnen ned.

Missionen opretter Redningshjem for „faldne" Kvinder; men den hjælper selv til med at drive fattige Kvinder ud i Elendighed og Prostitution.

Og unge Piger fra missionske Hjem falder lige saa let som alle andre, fordi den missionske Paavirkning kun er et skrøbeligt Rygstød. I Stedet for at virke opdragende og oplysende, virker den sløvende og fordummende.

Sabroe henviser som Modsætning til Missionens kulturnedbrydende Arbejde paa, hvilken kulturel Løftestang vor Tids Arbejderbevægelse har været for de underste Samfundslag. „De faa Organisationer af Tjenestefolk har større Betydning for alle de svage og mindreaarige Tyende end alle Missionens Prædikener tilsammen".

Han slutter saaledes: „Vi maa bag om Missionens Skare af fattige, sløvede Mænd og Kvinder og have Tag i de unge, vinde deres Følelse og Fornuft for alt socialt Arbejde, der er betinget af Tro til, at Folket gennem Sammenslutning kan skabe bedre og Menneskeligere Samfundsvilkaar".

Under Læsningen af den lille Bog synes man mellem Linierne at mærke den samme Strøm af Varme, Medfølelse og Indignation, der gaar som den røde Traad gennem Hr. Sabroes Foredrag, og som vi kender saa godt fra Møderne.

Jeg kan kun slutte med paa det varmeste at anbefale Sabroes lille Bog til Tyendebladets Læsere. Køb og læs den allesammen. Ingen vil fortryde det.

Johs. K. Johansen.

Støt Bladet.

—:—

Kammerater!

Som I ser, kniber det en Del med at holde Bladet oppe. Det er kedeligt efter-

som det nu her gaaet saa længe og der er bleven udført saa stort et Arbejde for det.

Sommeren har ikke været nogen god Tid. Der er kommen for faa nye Holdere til, skønt vi har faaet saa mange nye Afdelinger.

Ligeledes er der ogsaa kommen for faa Annoncer, skønt der nok kunde tegnes en Del i de forskellige Byer. Alt i alt, det har ikke gaaet saa godt som det skulde.

Nu har vi jo engang begyndt at udgive Bladet, og derfor maa vi ogsaa alle være villige til at virke for stadig at holde det oppe, ellers skulde vi ikke have begyndt derpaa, naar vi ikke kunde fuldføre det.

Bladet kan dog let reddes, hvis alle, der har Forstaaelse af Sagen, vil yde en Haandsrækning. Og det bør de gøre.

Det er jo ikke Smaapenge, der nu ugentlig skal skaffes, ca. 100 Kr. Det kan kun naaes ved at Bladet er godt indarbejdet overalt. Men er det først det, gaar det af sig selv altsammen!

Da vi begyndte at udgive Bladet, havde vi kun **190 Kr.** i Kassen! Det var kun lidt, naar det gjalt et saa stort Foretagende. Det var næsten kun til de første Ugers Trykningsudgifter, men vi holdt dog stadig Bladet gaaende og fik ogsaa flere Penge ind i Aktier.

Vi var dengang ikke mange til at holde det oppe, og det saa ofte mørkt ud, men det gik.

Nu har vort Forbund flere Tusinder Medlemmer og det skulde derfor være en let Sag at klare alt nu, naar bare enkelte vil bringe et lille Offer.

Tegn et Par nye Holdere og forsøg at skaffe en lille Annonce hist og her.

Men husk frem for alt at tegne en Aktie paa 2 eller 5 Kr. Det kan enhver nok overkomme.

Jeg har stadig gjort det jeg kunde, nu maa I se at hjælpe mig.

Carl Westergaard.

Sangen om Rugen.

—o—

Jeg lægger mig i Læ
her ved Storrugens Rod.
Jeg lytter og jeg lytter,
til det synger i mit Blod.
Den hvide Rug, den blide Rug,
som mod min Tindig slaar,
— det er som tusind Fingre smaa
paa Sølvtangenter gaar.

Det lyder som af Leg
i en spændbuet Hal,
hvor Dansen lokker Ringlelyd
af Lampernes Krystal.
Det Lokkespil, det Klokkespil
fra Sommerrugens Top,
det er den kjære danske Lyd,
hvorved vi voxed op.

Den driver som en Hymne
over Lyngtages Egn,
den toner som af Fløjter
om de levende Hegn.
Og bag om Bæk og Brombærhæk
og Kjær og dyrket Jord,
den møder Bølgesangen
fra den vindrørte Fjord.

Jeppe Aakjær.

Vor Bevægelse.

—:—

Til Bladets Læsere!

Enhver Ven af Bladet anmodes venligst om at agitere en Smule for Bladets Udbredelse!

Enhver, som vil nok kan skaffe vort Blad en eller to nye Holdere.

Nye Holdere maa herefter tegnes for 50 Øre for dette Kvartal. De faar da alle Numrene sendt paa Nr. 40 nær. Det har vi ikke.

Indsend Pengene i Frimærker eller Adr. paa et Kort, saa sender vi en Opkrævning.

Vis Venner og Bekendte Bladet og forsøg at tegne dem som Holdere.

Forsøg ogsaa at tegne en lille Annonce paa nogle faa Linier hos de Handlende i de forskellige Byer. Prisen er jo kun 10 Øre pr. Linie og desuden kan vi give Rabat efter Annoncens Størrelse. Nogle faa Annoncer vilde støtte Bladet meget.

Alle vore Venner maa hjælpe til at holde Bladet oppe!

Husk Aktietegningen!

For at klare de store Udgifter og holde Bladet oppe i denne vanskelige Tid, anmodes alle vore Holdere venligt om at tegne sig for en Aktie paa 2 eller 5 Kr.

Det er noget enhver kan overkomme. Udfyld omst. Blanket og indsend den snarest til Bladets Kontor.

— I Søndags blev der stiftet en ny Afd. i Kauslunde. Fodermester M. Knndsen, Nr. Aaby, holdt forinden et Foredrag om vor Bevægelse. Bladet fik flere nye Holdere og enkelte tegnede sig ogsaa for en Aktie for at hjælpe Bladet over den daarlige Tid. **—n.**

— True Afdelingen havde Møde Lørdag den 15. August. Skrædermester Johannes Pedersen, Brabrand, og Arbejdsmand Søren Hansen, Tilst Teglværk, talte. Begge Talerne lønnedes med stærke Bifald.

Foreningen gaar stadig fremad, Medlemsantallet er steget til 60. **A. G.**

— I Tirsdags afholdtes der Møde i Hasle ved Aarhus. P. Fuhlendorff talte i Westergaards Sted. Der blev tegnet 25 Medlemmer. **—j.**

— Borum Tyendeforening holdt i Lørdags Møde med Redaktør Westergaard som Taler. Flere af de mødte Arbejdsmænd deltog i den efterfølgende Diskussion. Der er nu god Stemning for vor Sag derude.

Ferie.

—o—

I disse Dage er Landsbyskolerne lukkede; der er Ferie. Det vil sige Lærerne har Ferie; men dem, som kunde trænge lige saa haardt til det, er Landarbederbørnene, for dem betyder Ferien, at nu skal de ud at slide; for Faderen har ikke Raad til at lade dem komme paa Ferierejse. Nej, nu skal de, fra de kan løfte Tøjrekøllen, ud at røgte Bondens Kvæg.

Hvad bydes der nu saadanne Fyre paa 8—9 Aar, mange Gange Knubs og haarde Ord, fordi de ikke ruppe sig nok, for de skal nemlig helst tage Korn fra hjemme paa Stænget.

En Ynk er det at se disse Proletarer tumle med de store Neg, saa Sveden rinder ned af deres Kinder.

Hvor der nu er saadanne smaa Proletarer, vil jeg sige til det ældre Tyende, vær god imod dem, hjælp dem saa godt I kan.

Nu til Slut, rejs eder i voksne Proletarer, at vi kan faa sligt Barbari afskaffet.

A. G.

Uge-Kronik.

—:—

Om Høsten.

Og aldrig stemmes en Sjæl saa glad,
det være sig Mands eller Kvindes,
som naar det dufter af Myntens Blad
og Negene samles og bindes.

Og aldrig pusler en Vind saa blødt,
som naar det lyner i Østen.
Og aldrig kysser en Mund saa rødt,
som naar det dukker om Høsten.

— Og aldrig jeg mindes en Mark saa grøn
som den om mit Hjemlands Haver.
Og ingen Sol har jeg set saa skjøn
som den, der gik ned mellem Traver.

Jeppe Aakjær.

Et Forsøg paa 8 Timers Arbejdsdag.

Et belgisk Tidsskrift offentliggør Resultatet af et Eksperiment med 8 Timers Arbejdsdag, som blev udført ved en kemisk Fabrik. Ved Forsøget var alle Faktorer ens. Arbejdets Art, Redskaberne, Vurderingen af Arbejdsydelsen, Priserne; Arbejderne de samme. Med de samme Ovne, de samme Raastoffer og Redskaber producerede man paa 8 Timer (7½ Times virkelig Arbejde) ligesaa meget som før paa 12 Timer (10 Timers virkelig Arbejde).

Forfatteren beskriver nøje alle Trin i dette Eksperiment og danner sine Slutninger deraf. De interessanteste er følgende:

Stigende og vedholdende Bedring i Arbejdernes Sundhedstilstand, hvilket viste sig tydelig ved Sygekassens Virksomhed.

Formindsket Brug af stærke Drikke.

Stigende Orden og Renlighed.

En høj Betaling.

Vor Afd. i Fjenneslev vilde forleden afholde et Bal, men maatte opgive det paa Grund af, at Bønderne forlangte 20 Kr. i Leje af Forsamlingshuset!

Det er ikke til at tage Fejl af.

Men nægtet os Huset har de dog ikke!

Et godt Bevis.

Ved et Medlemsmøde, som en af vore Afd. lod afholde, mødte alle dem, der er Holdere af „Tyendebladet", men ikke flere!

Deraf kan vi lære det, at det gælder om at hvert Medlem bliver Holder af Bladet, først da faar han nogen Forstaaelse af Sagen og bliver et godt Medlem, men ikke før.

Det bør Bestyrelsen for vore mange Afd. tænke en Smule over!

Redaktør Carl Westergaard

er desværre bleven syg og har af Lægen faaet Ordre til at holde Sengen en Tid.

Som Følge deraf maa de forskellige Møder, hvor han har lovet at tale, aflyses.

Og skulde Bladet af den Grund blive noget forsømt, bedes alle Læserne tilgive os.

Helge Hostrups Artikel

om de „gyldne Tider", har vi taget efter „Jysk Morgenblad".

Moderne Betalingsmiddel.

En Røgter fra Kærum kom forleden ind til en Handlende i Assens.

— Har Du Skipperskraa? spurgte Røgteren.

— Ja, i lange Baner, var den Handlendes Svar.

— Maa jeg saa faa 1/10?

— Ja, saa gerne.

— Hvad tager Du for Skipperskraa?

— Jeg tager ligesom de andre: 24 Øre.

— Ja — men jeg har ikke de 24 Øre, jeg har noget, der er lige saa godt.

— Har Du maaske Værdipapirer?

— Nej, ikke saadan rigtige Papirer, men noget, der er lige saa godt. Du skulde vel ikke være til Sinds at lade mig faa Skraatobakket for dette her?

Røgteren halede en lille Pakke op af Lommen og pakkede ud paa Disken — 3 Rottehaler!

— Du ved vel, at Du kan faa 8 Øre for hver Hale af Sogneraadet.

Den handlende betænkte sig lidt, men slog saa til, gav Røgteren Skraatobakket og strøg de tre Rottehaler i Skuffen.

Et Sogneraadsmedlem kom en Times Tid efter ind til den Handlende. Han købte Varer for 76 Øre og betalte den Handlende 1 Kr. Høkeren gav ham derefter tilbage med 3 Rottehaler.

Sogneraadsmanden gjorde sig siden betalt ved Finanshovedkassen i Kærum.

Det ses heraf, at Rottehaler virkelig er et fint Papir — i Øjeblikket endog finere end Papirfabrikernes Papir.

Forenings-Meddelelse.

Husk Kredsmødet i Mørkel den 23. ds. og Generalforsamlingen i Østermarie den 22. ds

En raffineret Ægtemand.

—o—

En i Køln boende Handelsrejsende, Hr. N., havde i Hamburg faaet sig en Elskerinde, Frk. A., og vilde af den Grund være sin Kone kvit Men da denne næppe godvillig vilde gaa ind paa at skilles, udspekulerede Ægtemanden følgende raffinerede Plan. Han lod sin Elskerinde komme til Køln, paa det derværende Politikontor udgive sig som Fru N. (den Handelsrejsendes Kone) og der meddele, at hun foreløbig tog Ophold i Hamborg. Som Bopæl angav hun selvfølgelig sin egen. Nu indgav den Handelsrejsende Ansøgning om Skilsmisse, og da Politiet ikke vidste bedre, end at Fru N. var rejst til Hamborg, sendte de Klagen til denne By. Frk. A. engagerede nu en Sagfører, som i Retten erklærede, at hans Klientinde havde tilstaaet, at hun havde staaet i Forhold til andre Mænd. Ægteskabet mellem Hr. og Fru N. blev da erklæret for opløst.

Den virkelige Fru N. havde intet erfaret om alle disse Fixfaxerier, da alle Skrivelserne til hende var vandrede til den falske Fru N. (Frk. A.) i Hamborg. Kun ved et rent Tilfælde fik hun Nys om Sagen og har nu gjort retslige Skridt til at faa sin troløse Ægtemand tilbage.

Er han fuld?

En Gang Kong Oscar II. og daværende Kronprins Gustaf opholdt sig paa Slottet i Kristiania, gik Kongen en Formiddag ud i Parken.

En Stund efter kom Kronprinsen hen til den Konstabel, som gik udenfor Slottet, og spurgte, om denne havde set, hvorhen Hs. Majsstæt var gaaet.

— Ja, svarede Konstablen, han gik bortover der.

Kronprinsen, som vel fandt, at dette var en mindre passende Udtryksmaade, naar der var Tale om Kongen, saa vredt paa Konstablen og sagde:

— Er han fuld?

Konstablen svarede med en meget betænkt Mine:

— Næ—i, jeg kunde ialt Fald ikke se no'e paa'n.

Solgt sin Søn.

Sabroe paastaar, at en Daglejer Petersen fra Vinslev paa Sjælland har solgt sin 10-aarige Søn til en omrejsende Skærsliber uden iøvrigt at bekymre sig om hans Fremtid eller saa meget som sikre sig hans Adresse.

—

Velkomsthilsen.

Da Frederik den 7 foretog sin „Kongerejse" havde i en østjydsk By en Børstenbinder anbragt en kæmpemæssig Børste i sit Vindue. Rundt om var anbragt en hel Del smaa og nedenunder følgende Vers:

„Som den Børste stor er mellem Børster,
er du, o Konge, stor imellem Fyrster".

Værtshusholderen, der boede lige ver for, vilde ikke staa tilbage for Genboen, men anbragte i sit Vindue et Transparent, hvori der stod:

„Her skænkes mangen lillig Drik og
store Seprianer.
Velkommen hid Kong Frederik med samt
Grevinde Danner".

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

En yngre, paalidelig Karl

kan 1. November faa Plads hos

V. Nielsen,
Assiregaard,
Aarsballe, Rønne, Bornholm.

Agitér for „Tyendebladet".

En Karl,

som vil paa Højskole i Vinter, kan faa Moderation i Betalingen mod at gøre Havearbejde i Oktober.

Arne Møller.
Vejlby Højskole v. Aarhus,

2 Karle

søger Plads straks ved Høstarbejde.

Henvendelse til Tjenestekarl Julius Jensen, Adr. Arbejdsmand Hans Jensen, Svinninge, Svinninge St., Sjælland.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Hallo ! Hallo!

Tre unge Karle søger Plads til 1. November lige meget hvor; man henveneer sig til Undertegnede.

Axel Nielsen, Laurits Hansen,
Marinus Sørensen,
Lemon Mølle pr. Gedsted, Fyn.

Aarhus.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst

i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Johs. Pedersens Skræder- og Beklædningsforretning,

Brabrand.

Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.

Specialtet:

jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.

Alt i færdige Drengedragter.

Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

A. Eriksens Skræderforretning,

41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i

færdigsyede Herreklæder

omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.

Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.

Største Varelager paa Frederiksberg.

„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

AVERTER!

Bestil straks

„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

ABONNER!

AVERTER!

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Saa gaar jeg med", udbrød han, „thi jeg kan i det mindste omkomme sammen med Dem, og siden det er umuligt at leve sammen med dem, vil jeg dø. Hvad vil Livet være værd for mig, hvis jeg aldrig skulde se Dem mere?"

Hun saa stift paa ham et Øjeblik, og saa gik der en ny Tanke op for hende.

„Denne Deres Kærlighed synes at være oprigtig", bemærkede hun.

„Kan De tvivle paa det? Hverken Tiden eller Forholdene kan dæmpe mit Sværmeri, og for at besidde Dem vilde jeg bringe et hvilket som helst Offer".

„Jeg tager Dem paa Ordet", udbrød hun hurtigt. De maa ledsage mig. Jeg vil modtage Deres Eskorte og Beskyttelse paa den Betingelse, at De bringer et Offer for mig".

„Hvad skal det da være for et Offer?" spurgte han.

„Ja, det skal forblive min Hemmelighed. Hvis Deres Kærlighed er saa oprigtig, som De siger, vil De ikke spørge derom".

„Nuvel da. Det vil jeg heller ikke. De har at befale".

„Men alligevel vil jeg sige Dem, at det er et frygteligt Offer, jeg forlanger, og som let kan forvandle Deres Kærlighed til Had".

„Intet kan forandre min Kærlighed, heller ikke bliver jeg bange for, hvad De siger".

„Men hvilken Garanti har jeg for, at De vil holde Deres Løfte?"

„Jeg vil sværge ved dette Helgenbillede", udbrød han, idet han pegede paa et af disse Malerier, som næsten findes i ethvert russisk Gæsteværelse tillige med et lille Trækors paa en lille Hylde paa Væggen.

Korset er et Symbol, der bliver betragtet med overtroisk Ærefrygt af den rigtige Russer, som al Tid, naar han kommer ind i eller forlader Værelset, vender sig om imod det og gør Korsets Tegn paa sin Pande.

„De skal sværge ved noget mere end dette", sagde Rachel. „De er en kristen, og Korset er et Symbol paa Eders Tro. Giv mig Deres Haand og sværg, som jeg siger Dem, hvis De ikke i yderste Øjeblik fortryder Deres Beslutning".

I nogle Øjeblikke syntes han at vakle, derpaa spurgte han:

„Vil De sige mig, hvad det er for et Offer?"

„Nej", sagde hun bestemt. „De maa modtage mine Betingelser uden Spørgsmaal, ellers vi skilles for bestandig".

„Jeg modtager dem. Gør, som De vil".

Han rakte sin Haand frem, som hun modtog og førte ham hen til Korset, paa hvilket hun lagde hans Haand. Saa sagde hun følgende Ord, som han gentog:

„Jeg, Ivan Alexieff, Søn af Peter Alexieff, forhenværende Politidirektør i St. Petersborg, sværger herved ved den Kristus, som jeg tilbeder, og ved dette hellige Symbol paa den kristne Kirke, paa, at jeg ubetinget og lydigt vil bringe et Offer, hvad det end maatte være, naar som helst og hvor som helst Rachel Aromo opfordrer mig til det. Paa dette er Gud mit Vidne, og jeg sværger paa atter at holde mit Løfte, om det saa skulde gælde mit Liv".

For Sangforeninger!

Carl Møllers 4 Stemmige Mands-Sange til Texter af **Jeppe Aakjær, Skjoldborg, J. C. Christensen** m. m. fl. ere iørefaldende Melodier og vinder alles Bifald. Faas i Partitur a 1 Kr. pr. Sang. Anbefales alle Sangforeninger.

Carl Møller, Musikforlægger,
Aarhus.

Undervisning.

KertemindeHøjskole

Den ny Højskole aabnes for Karle den 3. November. Understøttelse kan faas. Nærmere ved

Søren Alkærsig.
Forstander.

Højskolen og Mælkeriskolen i Ribe.

Højskoleundervisning for Karle og Piger 3. Novbr. — Kursus for **Mejerister** og **Kontrolassistenter.** — To Elever lempelig Betaling.

S. H. Salling.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3 November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Agitér for „Tyendebladet".

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Vejlby Højskoel

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og HusflidsskoleNovbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Bl. Annoncer.

Bornholm!

Østermarie Tyende- og Landarbejderforening afholder Generalforsamling paa Brugsforeningens Sal Lørdag den 22. August, Kl. 7½.

Vedtagelse af Love m. m.

Hjalmar Hansen.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.
Ærb.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Kaniner! Kaniner!

Franske Vædder, belgiske Kæmper, gule, hvide danske samt Krysninger paa forskellige Alder er til salg hos

Ingvard Skoubo,
Grimmelykkegaard, Ejby St.

Mundelstrup.

Husk det store Møde i Forsamlingshuset i Mundelstrup paa Søndag Kl. 4.

Se Plakaterne.

Køb Deres Cykler

i

Nordjyllands største Cykleforretning
(Mikkel Andersen),
Bredgade — Brønderslev.

Køb hos dem, som støtter vort Blad!

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10 Øre pr. Linie.	
Rabat: 25 %		
Pladser	10 „	„ „
Møder	10 „	„ „
Forretninger	10 „	„ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet"!

Mørke.

For om muligt at faa oprettet en Kredsforening for Mørke og Omegn, afholdes et Møde paa Mørke Landbohjem Søndag den 23. August, Kl. 4.

For Afd. Bendstrup, Ommerstrup og Følle:
Bestyrelsen.

— Hvor skal Du hen, Peter?
— Selvfølgelig skal jeg ud at agitere for „Tyendebladet"! Ve' Do mæ?

Enhver bør købe

og læse følgende:

„Tyendebladet"s Oktober Kvartal 50 Øre.

Normalarbejdsdag af Niels Mortensen 10 Øre.

Vort Oplysningsarbejde 15 Ø.

Vort Julenummer 10 Øre.

Betalingen sendes i Frimærker til Bladets Kontor i Aarhus.

Køb det alle, derved støttes ▽ vort Blad. ▽

Billeder fra Livet.

En lille Bog, indeholdende en Del sociale Artikler i fortælle Form — 48 Sider — og som koster 25 Øre Stk., sælges til 15 Øre Stk. Sendes mod Indsendelsen af Beløbet for de bestilte Eksemplarer portofrit. 5 Stk. giver Adgang til de 10 Øres Avance. Bestillinger indsendes til

P. Sabroe,
Folketingsmand, Aarhus.

„Det er godt", sagde Rachel, idet hun slap hans Haand, og et Smil, der var helt unaturligt for hende, spillede omkring hendes Mund. „De er bunden til dette ved Deres Sjæls Frelse".

„Ja, det er jeg", svarede han sørgmodigt. Saa tilføjede han med en tvungen Latter: „Men jeg er ikke den første Mand, der har sat sin Sjæl i vove for en Kvindes Skyld, og nu er der ikke andet at gøre end at forberede os til Rejsen. Hvornaar skal vi rejse?"

„Om en Uge".

„Vor Afrejse maa foregaa hemmeligt", bemærkede Ivan.

„Sandt nok, men vi vil behøve Pas. Hvorledes skal vi faa dem?"

Det havde Ivan ikke tænkt paa før, og det fik ham til at se forlegen ud.

Men efter nogen Overvejelse fortalte han hende, at der ikke vilde være nogen Vanskelighed for hendes Vedkommende, da en Tilladelse til at rejse østpaa ikke vilde blive nægtet hende, og for sit Vedkommende vilde han selv skrive sit Pas, hvis han ikke kunde skaffe et paa den sædvanlige Maade.

Idet han forlod hende, følte han sig glad ved Tanken om, at han endelig havde vundet hende, og han tænkte ikke videre over, hvad det var for et Offer, han saa højtidelig havde svoret paa at bringe. Han bekymrede sig i det hele taget ikke om Fremtiden, thi han troede at have sejret, og dermed var han tilfreds.

15. Kapitel.

Rachel Aromo var meget afholdt blandt sin Race, og da det blev bekendt, at hun havde besluttet at foretage den frygtelige Rejse til Øst-Sibirien, gjorde hendes Venner alt muligt for at faa hende til at opgive det.

„De vil omkomme undervejs", sagde en.

„Hvad dør det? Jeg kan kun dø en Gang", svarede hun.

„Men maaske er deres Fader d.d, længe før De naar ham", sagde andre.

„Maaske, men saa længe jeg har Grund til at tro, at han lever, er det min Pligt at rejse til ham".

„Og dog kan De være vis paa, at Deres Fader ikke ønsker, at de løber en saa skrækkelig Risiko blot for at se ham", indvendte Vennerne

„Jeg er min Faders Datter og kender hans Tanker og Følelser bedre end nogen af Eder", sagde Rachel.

„Men tænk paa Landflygtigheden".

„Jeg har tænkt paa alt".

„Og husk saa paa, at Deres Fjende, Peter Alexieff, er bleven beskikket til Guvernør over Sakholin, hvortil Deres Fader er bleven deporteret. Hvis Guvernøren faar Eder begge i sin Magt, hvad tror De saa vil blive Deres Skæbne?"

Rachel brast ud i en bitter Latter, idet hun svarede:

„De spørger, om jeg kan glemme, at Peter Alexieff er der? Jeg er en jødisk Kvinde, der fra min tidligste Barndom har lært at ære min Fader, og jeg ærer ham virkelig, derfor kan jeg aldrig i mit Liv glemme, at min Faders og min dødelige Fjende, Peter Alexieff, er rejst til Sakholin, hvor min Fader sidder fangen".

Saaledes talte hun og med en mærkelig Ild i sine Øjne, medens Ordene havde en skjult Mening, som andre ikke rigtig fattede. Saa drog hun et Suk, der var fuldt af Betydning. Det syntes at sige, at for hende

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

■ Benyt Lejligheden. ■

50 Stk. Cykler skal — begrundet paa alt for stort Indkøb og den fremadskridende Sæson — realiseres til Indkøbspris. Cykler m. Frihjul fra 64 Kr.

C. M. Madsen, Voel pr. Silkeborg.

Holger Sinding,

Sparekassebygningen, Brønderslev.

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.

Telefon: Bredbjerg 14.

H. C. Hansens Træskoforretning

er

Kalkbrænderivej Nr. Aaby.

Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg

Forlang Tilbud.

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —

Største Lager af

- - Manufakturvarer. - -

Billigste Priser.

Th. Olrik.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.

Alt med Garanti.

N. Horseby, Uhrmager

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Udfyld denne Blanket og indsend den til Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{2}{5}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet $\frac{\text{straks}}{\text{1. Septemper.}}$

..... den ..... 1908.

Navn: .....

Adr.: .....

Socialistisk Arbejderblad,

Organ for socialistisk Oplysning, udkommer hver Hverdag. Koster i Provinsen Kr. 1,90 pr. Kvartal. Tegn Abonnement hos Postvæsnet.

Redaktiôn og Ekspedition:
Gothersgade 41, Khhvn. Tlf. 9075.

Abonnér! Avertér!

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,** Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

„Mejeristanden"

— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907" — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af **Jens Johansen,** Ladelund, og **H. C. Nielsen-Snedsted,** Skovby St. (sidstnævnte ansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Tobakker og Cigarer

hos **Bovin, Vestergade,**

Brønderslev.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Alle bør læse Tyendebladet.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

havde Livet mistet sit Salt: at de Ting, der før havde glædet hende, nu var hende ligegyldige; at Ungdommens Haab var død for aldrig mere at komme til Live.

Men trods alt dette havde hun kastet sine Øjne paa et Fængsel, hen imod hvilket hun vilde styre sine Fjed. Maaske var Vejen dertil bugtet, saa at hun snart maatte dreje til højre og snart til venstre, men hun vilde gaa videre og videre med urokkelig Iver.

Mennesker vilde maaske spotte hende, Regnen piske hende i Ansigtet, Ulvene hyle efter hende, Floderne spærre hende Vejen og Farer af alle Slags true hende — dog vilde hun, hvis hun ikke døde under Vejs, naa sit Maal, og da, men først da vilde hendes Livsopgave være fuldført.

Saaledes gik det til, at Raad, Overtalelse og Bønner var spilt paa hende. Hendes stadige Svar var: „Jeg maa gaa".

Stakkels Kvinde! Det var sørgeligt, at Livets Solskin saa tidlig var svundet bort fra hendes Vej, og at det Slør, der dækkede over Verdens Hulhed og Ondskab, var blevet saa pludseligt og ubarmhjertigt revet bort.

Naar vi i Aarenes Løb bliver gamle, og Rynker og hvide Haar kommer til os, da forstaar vi, at Verden er omskiftelig, og Tingene er ikke, hvad de synes, men at lære dette, medens Øjnene endnu er klare, Kinden frisk og Blodet varmt, er som at blive standset ved Indgangen til, hvad vi ansaa for en Herligheds Have, men som vi til vor Rædsel opdager at være en Begravelsesplads.

Derfor vilde Rachel Aromo, der var bleven berøvet Fader, Moder og Forlovede, og som selv havde lidt den Skændsel at blive piskет i raa og ærefølse Personers Nærværelse, have fremsagt en inderlig Bøn til Abrahams, Isaks og Jakobs Gud om, at han vilde befri hende for Livets Byrder, hvis hun ikke var bleven holdt oppe ved denne ene faste og ufravigelige Livsopgave, der var bleven født i Sorg og fostret af Uret.

Det var den Opgave, der fik hende til uforfærdet at paatage sig den farefulde Rejse.

Hos enhver Russer fremmaner den blotte Omtale af Sibirien Billeder af forfærdelige menneskelige Lidelser og Uret, tilføjet af brutale Embedsmænd i et Land, hvis Klima næsten er utaaleligt for Folk, der er bedre vante.

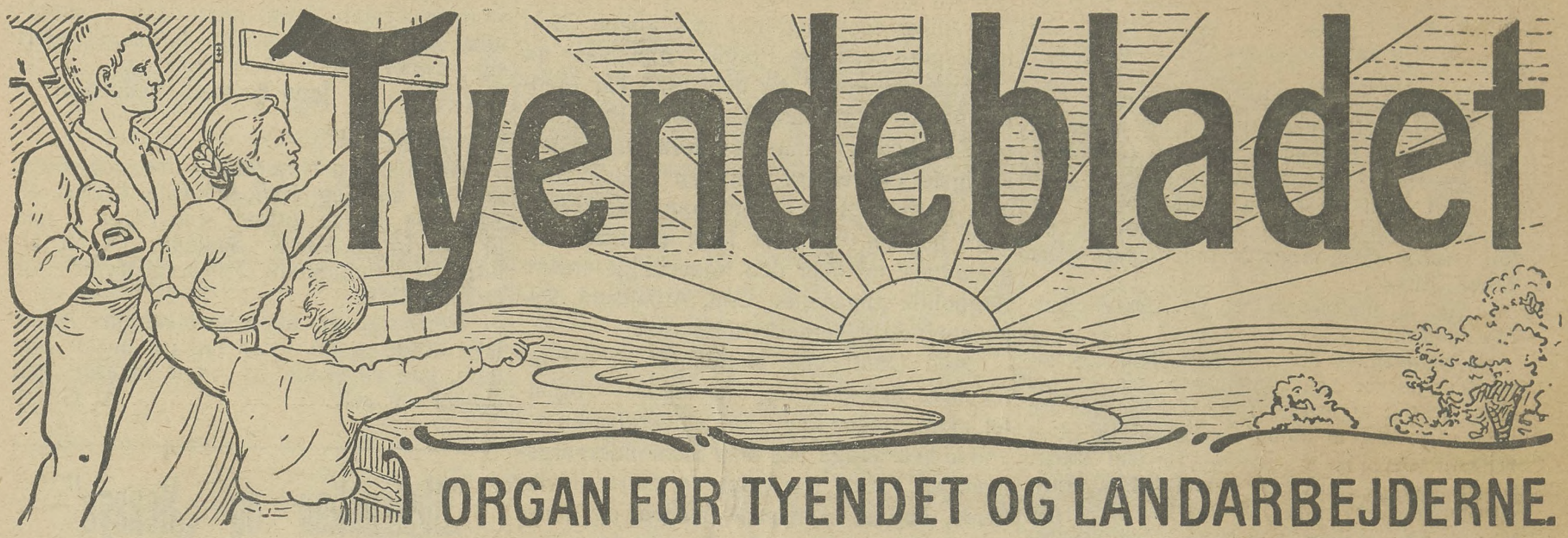
Ganske vist findes der Strækninger i det vældige Sibirien, hvor Byer med en høj Kultur kan trives, men den russiske Despotisme tynger paa dem alle. Gud har vendt sit Ansigt fra Sibirien, der kan fortælle om Lidelser, som Historien næsten ikke kender Mage til.

Før Rachel kunde begive sig paa Rejse, maatte hun skaffe sig officielle Papirer paa, at hun var en fri Undersaat, og som tillod hende at rejse gennem Landet til sin Fader, der var Straffefanger.

Før hun kunde forskaffe sig disse Papirer, maatte hun gennemgaa mange Formaliteter, og dette kunde trække længe ud.

Men nu traf det sig, at det kom Grev Snoorof for Øre, at Rachel Aromo ønskede at rejse til sin Fader, og det forekom ham nu, at selve Skæbnen havde en Finger med i Spillet, og i sin fanatiske Iver besluttede han at hjælpe Skæbnen, thi han ræsonnerede som saa:

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 48. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 30. August 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Den nye Tid.

Traditioner, Fordom, Frygt og Vaner,
Skridt for Skridt, som Genfærdsflokk maa fly,
hvor Herolden paa de brudte Baner,
løfter Kundskabsfaklen højt mod Sky.
Svundne Tiders Syn og Tænkemaade,
vrages som en længst værdiløs Arv;
hver en Slægt, faar selv sin Bane raade,
til det store heles bedre Tarv.

Længe nok blev Kraftens Kærne røvet;
længe nok sad Visdoms Ugle tavs —
længe nok, blev Sans og Vilje sløvet
ved et hult og mystisk pia fraus.
Nye store Syn i Fylde bryder,
Glæde bringes til de mange Hjem —
bøjet Knæ blir ret og Raabet lyder:
Menneske, staa op! Staa op! Gaa frem!

Marius Jantzen.

Det omstridte Spørgsmaal.

—o—

Obstruktion — det lille Ord, som sidste Vinter af Hr. Zahle i en bestemt Anledning fremsat, nær havde faaet samtlige gode Reformmænd til at gaa paa deres „nok sagt" af Forfærdelse og Harme.

Det samme synes nu at være Tilfældet med en Del af „Tyendebladet"s Læsere, thi der er vel ingen Tvivl om, at der er flere end de skrivende, der har samme Syn.

Jeg vilde gerne prøve at optrække min Mening om den Sag i et Par korte, klare Linier.

Naar en ung Mand eller Kvinde har fæstet sig til at udføre et vist Arbejde paa en Gaard eller andet Sted og har betinget sig, at dette Arbejde skal være effektivt — ɔ. ikke at deltage i nogen anden Gærning — saa er han (hun) interesseret i, at det bliver overholdt, da han (hun) ellers vil føle sig forurettet. Men enten man nu har Kontrakt eller ikke, hjemles der Husbonden Ret til at sætte Vedkommende til baade det ene og det andet (jvfr. Tyendl. Paragraf 22), og vi ved jo alle, i hvilken Udstrækning det benyttes. For den unge Mands eller Kvindes Vedkommende er der i et saadant Tilfælde ikke andet at gøre end at sige: Nej! Husbonden har da Ret til at bortvise Vedkommende, men, vel at mærke, med Løn til Dato. Langt hellere skifte to a tre Gange end at gaa under Uretfærdighedens og Utilfredshedens Tryk et helt Aar. Det er saa opslidende og nedbrydende paa Sjæl og Legeme, at Folks Tale om ens Gøren og Laden bliver til det rene Intet ved Siden af.

Men der er somme snu Husbonder til, som er rene Genier i Retning af at opfinde Fortrædigelser for deres Folk, og som uden egentlig at gaa uden for det vedtagne kan hitte paa Hundrede Ting for at forlænge og forværre Arbejdet, og det er let selv for den uhildede at skeldne det væsentlige fra det uvæsentlige. Og da er det ikke let for den ærekære unge Mand eller Kvinde at sige rent ud: Nej; da man jo derved let kommer til at nægte Udførelse af det lovede Arbejde. Tillige kan jo ogsaa Kosten og Tiltalen, uden at kunne bruges som Rejseanledning, være næsten umulig.

I saadanne Tilfælde kan Forholdet være helt uudholdeligt, rent ovenud fortvivlet, og man bør da se at akkordere med Husbonden om at flytte straks, og først, hvis han absolut ikke vil forhandle eller er urimelig i sine Fordringer, men vil søge at vedligeholde det, som man skulde synes for begge Parter lige uheldige Forhold, først da tager man til det sidste Middel: Obstruktion! Og det er aldeles ingen Grund til for den Sags Skyld at hamle op og i dydig Harme tale om det lave Middel; thi man maa huske paa, at Midlet blot er brugt som det sidste for at komme ud af Forhold, hvor man Dag efter Dag nedbrydes aandeligt og legemligt og det endda i den Grad, at der skal Aaringer under gode Forhold til for at oprette det, hvis det i det hele kan rettes.

Og saa endnu en Gang: Lad bare Folk snakke — enhver er sig selv nærmest og skal selv tage de heldige eller uheldige Følger af disse Handlinger.

Til Slut et Par Ord om Maaden.

Jeg er fuldstændig enig med Ole Ingerslev o. a. i, at det at benytte Aftrædelsesrum eller spille syge, er for simpelt. Man skal stadig have det saaledes, at man gennem alt kan agte sig selv som Menneske, og det kan man vist næppe, naar man Time eller Døgn igennem benytter visse Rum eller sin Seng ugrundet.

Hjaimar Ejsing.

Sigurd Berg.

Vi præsenterer her for vore Læsere et Billede af Indenrigsminister Berg, der for faa Dage siden fremkom med et Mæglingsforslag, som førte til Forliget mellem Arbejdsgiver og Arbejdere.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Peter Alexieff er beskikket til Guvernør over Sakholin. Til denne Ø er Jøderne Aron Aromo og Moses Umonski bleven ført. Nu ønsker Rachel at rejse til dem, og saaledes kan disse tre Mennesker, der har skaffet os saa mange Ubehageligheder, falde i Hænderne paa Alexieff over Tusinde Mile borte, og hvis nogen forstaar at bruge sin Magt, saa er det Alexieff. Han har en bitter Uret at faa Oprejsning for; han har tjent mig trofast og godt, og jeg vil sørge for, at Rachel hurtigst mu igt kommer til ham".

I denne „ædle" Tanke sendte Grev Snooroff Bud til Rachel, at han vilde anvende sin Indflydelse, for at hun hurtigt kunde komme af Sted, hvis hun vilde møde paa hans Kontor.

Rachel kendte ikke noget til denne Mand, thi det er tvivlsomt, om hun lagde Mærke til ham den Dag, da hun udstod den rædselsfulde Skam og Ydmygelse i Litovsky Zamoks Fængselsgaard.

Men hun havde hørt, at han var en meget ivrig Jødehader, der ved enhver Lejlighed søgte at vise sit Had.

Da hun modtog hans Bud, sagde hun til sig selv: „Rygtet har forurettet ham".

Hun kendte kun lidt til Mændenes Falskhed og Rænker, ellers vilde hun have næret Mistanke om, at dette Tilbud skjulte et eller andet Motiv. Men hun begav sig hurtigt til Grevens Kontor, og efter at have sagt sit Ærinde til Dørvogteren, blev hun ført frem for den store Mand.

Det var en mørk, brysk udseende Herre med en bred Pande, en Ørnenæse og et grublende Ansigtsudtryk, der saa ofte findes hos Russere.

Hun følte sig noget nedslaaet og urolig, da hun traadte frem for ham og saa hans mørke Øjne fæstet paa sig.

„De har sendt Bud efter mig, Hr. Greve",

sagde hun, da han syntes at vente paa, at hun skulde tale først.

„Ja, jeg ønsker at være Dem til Tjeneste".

„De er meget venlig", svarede hun.

Saa faldt det hende pludselig ind at spørge: „Men hvorfor interessere De Dem for mig?"

„Hvorfor?" udbrød han smaaleende. „For det første fordi De er en smuk Kvinde, for det andet fordi De er i Forlegenhed, og jeg kan forstaa, hvor meget de kan længes efter Deres Fader".

„Ja, ja, saaledes er det, Hr. Greve", hulkede Rachel.

„Jeg forstaar det", svarede han, „derfor vil jeg anvende min Indflydelse paa at faa Dem hurtigt af Sted. Hvis De skal gaa den sædvanlige Vej at ansøge om Tilladelse til at rejse til Deres Fader, saa vil De som Datter af en simpel Straffefange komme til at vente, til Deres Tur kommer, og der kan gerne gaa et Aar, før De faar Papirerne udleveret, men forsynet med dette Brev, som jeg har skrevet til min Ven, Indenrigsminister, Fyrst Zernesky, kan De gøre Regning paa den hurtigste Ekspedition, og jeg tror at kunne love Dem, at De inden en Maaned fra nu af vil kunne tage af Sted paa Deres Rejse".

Hun modtog Brevet, som Greven rakte hende, og sagde koldt og værdigt:

„Jeg skal benytte mig af Deres Brev og hurtigst muligt overrække det til hans Højhed Fyrst Zernesky".

Hun udtalte ikke nogen Tak. Hvis han ikke havde kaldt hendes Fader en simpel Straffefange, kunde hun være falden paa Knæ for ham og have kysset hans Haand. Hende forekom Aron Aromo det mest fuldkomne Menneske, nogen kan blive. Hun kendte, hvor ædel, venlig og blid han kunde være og vidste, at var han en Straffefange, saa var han ingen „simpel" Straffefange, thi han havde ikke begaaet nogen Brøde, men han kunde resignere og finde sig i Skæbnen, og hun vidste, at han bad i sit stille Sind:

„Herre, forlad dem, thi de ved ikke, hvad de gør?"

Men den Mand, der kunde tale saa ilde om hendes Fader, som Snoorof havde gjort, blev Genstand for hendes Had, om der saa havde været Czaren selv.

„Er det alt, hvad De har at sige?" spurgte Greven, idet han skottede til hende.

„Ja, det er alt, Deres Højhed", svarede hun drist gt. „Maa jeg gaa".

Greven rynkede Panden. En Mand i hans Stilling var vant til det mest underdanige og krybende Svar.

Om han saa havde givet alle sine Tjenere Knut, vilde han alligevel vente sig, at de kastede sig paa Knæ og slikkede hans Haand.

(Fortsættes).

Dette Nummer

udgaar i 4 Sidet Format paa Grund af Redaktørens Sygdom.

Vi haaber dog, at Bladet snart kan blive iklædt sin gamle Skikkelse.

Politisk Oplysning gennem Tyendeforbundet

—:—

I.

Tjenestefolk og Landarbejdere — som Underklasserne i Almidelighed — maa kæmpe sig frem til bedre Kaar, ikke blot ad én, men ad flere Veje, ikke blot ved faglig, men tillige ved politisk, kooperativ og oplysende Virksomhed. Af disse bliver den politiske og den oplysende alle Dage de to vigtigste. Uden gennem politisk Virksomhed at erobre Magten i Stat og Kommune og derigennem afkaste det økonomiske Aag, som de herskende Overklasser har lagt paa deres Skuldre, naar de aldrig frem til en friere Stilling og til væsentlig mere Oplysning og Kultur, og paa den anden Side maa vor Oplysning først og fremmest angaa Samfundsspørgsmaal og Politik. Men naar nu „Tyendeforbundet" og dets Blad har Medlemmernes Oplysning paa deres Program, maa de ikke glemme den førnævnte allervigtigste Oplysning. Til den anden Side maa Forbundet og Bladet som saadan ikke være politisk og maa intet politisk Program have ud over den nødvendige snevre Fagpolitik angaaende Løn, Arbejdstid, Tyendelov, Arbejderbeskyttelse osv.

Med Undtagelse af Religion er der intet mere dannende og vækkende — og intet mere nødvendigt for Underklassen — end at beskæftige sig med Samfundsspørgsmaal og Politik, og intet er mere udviklende, end at Aanderne mødes og lader sine Tanker prøve med andres Tanker. Men dette vigtige Middel til Udvikling maa Underklassen, især dens Ungdom, ikke undlade at benytte.

„Intet holder en Stand saa frisk og vaagen som Politik . . . . det er noget, der angaar os alle sammen, men mest angaar det dem, der for Øjeblikket agter den mindst. Politik, det er at have en Ko paa Toften, og en Gris ved Truget; det er at have en glad Kvinde i et sollyst Hjem", siger J. Aakjær, og det er sandt, Politik er paa en Gang baade et Madspørgsmaal og et Oplysningsspørgsmaal. Politik er Spørgsmaalet om god Mad, gode Klæder, god Bolig, Fritid, Oplysning, Bøger og Læsning, Familieliv, Komfort og Bekvemmeligheder, kort sagt alt, hvad Underklassen mangler og kan ønske sig, og som den kun kan erhverve sig gennem politisk Kamp med Overklassen. **Niels Mortensen.**

Agitèr

kraftigt overalt til enhver Tid for „Tyendebladet"s Udbredelse!

Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa andre til at gøre det samme!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa e Kort, saa sender vi Opkrævningen.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Fra Slagmarken.

—:—

Om Dagen Hønsevrøvl, om Natten — Karlekammerseng.

Paa en Gaard, der ligger en halv Mils Vej fra Ringsted, er der et Karlekammer, hvortil der er Adgang gennem Vognporten, fra denne er det adskilt ved en Mur af raa Sten, paa den anden Side ligger Stalden, hvorfra det er adskildt ved en Brædevæg. Oven over Kammeret er anbragt en Hakkelsemaskine, hvorfra Korn og Hakkelse, gennem de utætte Loftsbrædder, drysser ned i Sengen. Dette er maaske Grunden til, at Hønsene ynder at gaa ind i Kammeret for at lægge Æg; de vilde jo nemlig paa den Maade kunne forene det nyttige med det behagelige, idet de, samtidig med at de lægger Æg, kan faa sig et lille Foder af de neddryssede Kærner.

Efter Sigende vil Gaardens gamle Kone ikke af med dette Kammer, da Hønsene ikke føler sig fristede til at lægge Æg andre Steder, saa hun har paa den Maade Samling paa sine Æg.

Min Meddeler har boet i dette Kammer i 15 Aar.

Hvordan kunde han? **P. S.**

Et kønt Par!

Marius Refsgaard, Krejbjerg, har aldrig kunnet komme ud af det med sine Folk. Det bliver ikke bedre med Aarene, tværtimod.

En værdig Makker til ham er Krag Bundgaarp i Hem pr. Skive, der er kendt som en brutal Mand overfor sine Tjenestefolk. De to Agrarer har forlængst gjort sig fortjent til den sorte Kokarde.

Jens Kristian Pedersen.

Fra True!

Hidtil har der været Ro fra vor Side, men nu har jeg hørt, at Gaardejer J. K. Sørensen havde forbudt sine Piger at gaa til vort første Møde. Saaledes er det altid: Den indhumane Husbond frygter vor Organisation.

Forøvrigt er hans Karlekammer heller ikke af de gode, men lad os huske paa ham, han vil skade os, men maaske han skader sig selv. **A. G.**

Obstruktion og „Hensyn".

—o—

Maa det være mig tilladt, som Abonnent paa „Tyendebladet", at sige et lille Ord med angaaende Obstruktion.

Jeg blev meget glad ved at læse Vilhelm Larsens første Artikel, selv om den omtalte Maade med Aftrædelsesrummet ikke er fuldstændig efter mit Hoved; men Sagen staar for mig ganske simpelt, at Vilhelm Larsen har saa megen Forstaaelse af sin Stilling i Samfundet, at han fuldstændig vil ignorere „Kong Hensyn" i Kampen for at naa sit Maal, og V. L. har min fulde Tilslutning i den Anledning.

Mig forekommer det, at en „Tjenestekarl fra Midtsjælland" og Anna Jensen, Firgaarde Børnehjem, nærmest er barnlige i deres Opfattelse, at Tyendet ikke skal benytte alle til Raadighed staaende Midler.

Maa jeg tillade mig at forespørge, om det er Tyendets Pligt, „at tage Hensyn" til dem, der ikke tager Hensyn til det?

Hvis det var Meningen, tror jeg ikke, at Tyendet vilde komme langt; thi hvad vil det da sige, at Tyendet vil have Menneskerettigheder, vil det ikke blive opfattet som Mangel paa „Hensyn" — mod Bøndernes Pengeskabe.

Det lille Ord „Hensyn" rummer en stor Fare for hvor Bevægelse, dette kan vi takke for mange tabte Slag, hvorfor er Tyendebevægelsen ikke større? Ganske simpelt fordi „Kong Hensyn" regerer; den ene Karl vil ikke være med fordi han vil staa paa god Fod med Husbonden, og saa fremdeles. Vi ser det under den nuværende Konflikt i Litograffaget. Litograferne vil af „Hensyn" til de mange Trusler, Arbejdskøberne sender ud, vedtage et Forlig, der er et vældigt Slag i Ansigtet paa dem selv.

Alle Landets Dagblade skriger i disse Dage op om „Hensyn" til „den offentlige Mening" i Anledning af Typografstrejken, men bemeldte „offentlige Mening" tog ikke Hensyn til Typograferne, da den indmeldte sig i Arbejdskøberforeningen.

Nej, min Mening er, at vi hurtigst muligt henretter „Hans Majestæt — Kong Hensyn" og ligger ham paa Hjul og Stejle, som en gemen Forræder mod Klassekampen, og lad os passe nøje paa ham, at han ikke vaagner op igen.

Jeg er saa ganske enig med dem, der mener, at Oplysningen blandt Tyendet — Højnelsen — vil være et meget vægtigt Middel i Kampen; men lær af Historien, hvornaar der er taget „Hensyn" til de smaa i Samfundet, og man vil se, at Udbytterne er altid lige hensynsløse, naar det gælder Underklassen; men de har ogsaa væreret de første til at raabe paa „Hensyn", naar Underklassen ikke vilde bøje sig under Aaget.

Raabet lyder stadig fra den Side: tag Hensyn til os, tag Hensyn til Høsten, tag Hensyn til Landet, tag Hensyn til det gamle og anerkendte.

Jeg kunde næsten sige: rejs ad Helvede til, med al den Hensyntagen. I Storbønder, Proprietærer, Herremænd, Slavefogder og hvad nu alle I Budbringere om Hensynsfuldheden kaldes, tager I ogsaa Hensyn, naar I suger Blodet ud af Tyendet, lige fra de smaa Hyrdedrenge til Tjenestekarle og Piger og Landarbejdere? Tager I saa Hensyn, naar I slaar Jeres Tjenestefolk halvt eller helt ihjel? Tager I saa Hensyn, naar I giver Jert Tyende Mad, som Svinene vilde blive daarlige af, Kød af selvdøde Kreaturer, og Kamre, som ikke er gode nok til at opbevare Jeres Seletøj i og holde det fri for Mug?

Hvis det er det, I forstaar ved „Hensyn", da er jeg fuldstændig enig med Jer; da bør Tyendet tage det samme Hensyn til Jer, som I tager til det; men lad frem for alt være med at vræle for højt om — Hensyn.

Maa jeg til Slut takke for Optagelsen, og lykønske Tyendeforbundet til de store og udmærkede Resultater, det har naaet med Hensyn til „Tyendebladet" og — den hensynsløse Kamp mod Niels Hougaard, Hvilsager, det er i Sandhed en flot Start ad Hensynsløshedens Vej.

Med kammeratlig Hilsen

L. Jeppesen.

Aktietegning i Tyendebladet.

Til Fortsættelse af „Tyendebladet"s Udgivelse er det desværre bleven absolut nødvendigt at lade tegne flere Aktier.

Paa Grund af den daarlige Tid, den ringe Tilgang af Holdere og Annoncer, er det nødvendigt at rejse flere Penge til Afdrag af Bladets Gæld og fortsat Udegivelse af Bladet.

Vi maa derfor rette en kraftig Opfordring til Bladets Venner om at træde hjælpende til og lade sig tegne for en Aktie paa 5 eller 2 Kr.

Særlig maa vi opfordre alle de nye Medlemmer, som ikke før har tegnet sig for Aktier, om at lade sig tegne og derved være Medudgivere af Bladet.

Vi maa særlig anmode vore mange Afdelinger om at faa flere Aktier tegnede. Hver Afdeling maa hjælpe til.

Og for at Bladet snart kan komme til at bære sig uden Tilskud udefra, anmodes Afdelingerne og alle Bladets Venner om at skaffe det et Par nye Holdere og en ny Annonce!

Kammerater! Hjælp nu til alle Mand. Lad ikke vore Modstandere og Fattigdom slaa vort Blad ned. Det maa ikke ske. Tegn jer derfor for en Aktie paa 5 eller 2 Kr. og støt det saa godt I kan paa alle andre Maader!

Aarhus, den 12. August 1908.

Forretningsudvalget for Tyendeforbundet:

Joh. K. Johansen,	**Hjalmar Ejsing,**	**Carl Westergaard**
Kvosted.	Seest.	(Formand), Fredens Torv 5, Aarhus.

Vor Bevægelse.

—:—

— Ved Møderne den 23. ds. i Nr. Højrup og Roerslev var Redaktør Nielsen, Faaborg, til Stede paa Grund af Westergaards Sygdom. Hr. Nielsen holdt et udmærket Foredrag i Højrup for ca. 30 og i Roerslev for omtrent 40 Tilhørere. I Roerslev var der en længere Diskussion mellem Nielsen, N. Johansen, K. Hansen, P. Jespersen samt Formanden. Der havde mødt mange flere. Westergaard havde ved en Fejltagelse aflyst Møderne.

Rasmus Jespersen.

— Til Formand for den nye Afdeling i Hasle er valgt Kristian Nielsen og til Kasserer Laurits Nielsen.

— Lørdag den 15. ds. afholdtes et Agitationsmøde i Barløse-Faarup Forsamlingshus begrundet paa, at vort Sogns Forsamlingshus er forbudt os. Der var mødt ca. 60 Tilhørere, mest Tjenestefolk. Ahlman Hansen talte og der udspandt sig en lille livlig Diskussion, hvorefter der blev oprettet en Afdeling paa 12 Mddlemmer, som valgte følgende til Bestyrelse:

Martin Hansen, Mygindgaard, Formand, K. Jensen, Stubberup, Næstformand. Til Sekretær valgtes A. Rasmussen, Sandager Næs, til Kasserer P. Rasmussen, Sandager, og H. Jakobsen, Smejrup.

— Til Mødet i Mundelstrup i Søndags var kun mødt ganske faa Tilhørere. Redaktør M. Simonsen omtalte Tyendelovens Slaveparagrafer og flere Eksempler paa denne Lovs fremførte Praksis. **P. F.**

— Svendstrup og Omegns Tyendeforening afholdt Stiftelsesfest Lørdag den 15. ds. Formanden oplæste Lovene, som enstemmigt blev vedtagne; der blev vedtaget, at Pigerne foreløbig skulde betale halvt Kontingent, 1 Kr. Efter at Formanden havde talt et Par Ord om, hvad vi vil og hvad vi arbejder hen imod, gik Dansen lystig. Vi tæller nu 26 Medlemmer.

Formanden.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Uge-Kronik.

—:—

Vor Fremgang og vor Sejr!

Skal det lykkes den danske Tyende- og Landarbejderklasse at hæve deres Stilling i Samfundet, fri sig for gammel Tyranni og Tvang, udvikle og oplyse sig og skabe gode og lyse Hjem, hvor Lykke kan trives, — saa har de ikke andet at støtte sig til end deres Blad og deres Organisation!

Bladet skal gaa foran og berede Vejen for Organisationen. Den skal lære de mange, hvorledes deres Stilling i Samfundet er, og hvorledes vi skal naa noget bedre. Det skal afsløre alle de daarlige Forhold, vi kender. Det skal lære de mange at tænke og blive dygtige i Organisationens Tjeneste.

— Se, Kammerater, det er jert Blads Opgave. Forstaar I det rigtigt, vilde I ikke vente en Dag med at underbygge det saa godt, at det ikke kunde gaa tilbage.

Vort Blad er vor Banebryder. Det maa derfor holdes oppe. Agiter for dets Udbredelse, skaf det en lille Annonce og **lad jer hver enkelt tegne for en Aktie paa 2 Kr.!** Det kan enhver rask Karl faa Raad til, og derved er I med til at redde jert Blad!

— Kammerater! **Gør det straks!**

Redaktør Carl Westergaard

ligger stadig syg. Der er dog nu Udsigt til god Bedring.

Den forkerte Vej!

N. P. Nielsen, Juelsborg pr. Nyborg, har klaget over, at nan ikke har modtaget noget Numer af Bladet i Juli Kvartal. Vi klagede til Posten og der kom følgende Svar:

„Nyborg Postkontor,
15. Aug 1908.

Bladet er ifølge Landpostbudets Erklæring hver Gang blevet afleveret hos Forp. Mackeprang sammen med den øvrige Post til Tyendet. Larsen".

— Tak, den er ikke til at misforstaa. Nu ved vi det!

Vor Agitator tilskadekommen.

Vor Agitator Vilh. Nees, Hjallese, er kommen slemt til Skade. Han red med 2 Heste; den ene slog ham af og den anden slog ham saa slemt, at hans ene Ben brækkede paa 3 Steder!

Nees blev straks kørt til Sygehuset, hvor han efter Omstændighederne har det ret godt. —n.

Det agrariske Flertal

i Styrelsen for Balling Samlingshus har nægtet Tyendeforeningen at holde sine Møder der. —n.

To Erkegavtyve.

En ung amerikansk Jurist opholdt sig ude i en af de vestlige Stater, hvor han havde slaaet sig ned, uden at det var lykkedes ham at skaffe sig noget Klientel.

Da han gerne vilde hjem til Østen i Julen, men ingen Penge havde, erindrede han, at han i sine unge Dage havde drevet Journalistik og flere Gange var rejst frit.

Uden Billet gik han ind i Toget, og da Konduktøren kom, sagde han til ham:

— Jeg er Medarbejder ved „Daily News" i Nashville, men jeg har glemt mit Legitimationskort. Jeg haaber alligevel, at De vil lade mig køre gratis.

Konduktøren svarede:

— Det var da et mærkeligt Tilfælde, men det er alligevel godt det samme. Udgiveren af Deres Blad sidder netop i Røgekupeen her ved Siden af. Dersom han vil sige god for Dem, saa er der ikke noget i Vejen.

Lidt hed om Ørene fulgte den blinde Passager med ind til Udgiveren, hvem Sagen blev forklaret. Han svarede:

— Det er rigtigt nok. Den Herre er min Medarbejder, endogsaa en af de mest fremtrædende.

Konduktøren hilste og fjernede sig.

Juristen greb Udgiverens Haand og sagde:

— Det var smukt af Dem!

— Ingen Aarsag! svarede Udgiveren. Jeg har nemlig heller ikke noget med „Nashville News" i Nashville at gøre, og jeg var i den dødeligste Angst for, at De skulde røbe mig. Han vilde se, om vi kendte hinanden.

Forenings-Meddelelser.

Afd i Sandager-Holevad holder stort Friluftsmøde paa deres Samlingssted i Barløse Taarup. Alle maa møde!

— Hjalmar Ejsing taler i vor Afd. i Balling ved Skive Søndag den 30. ds., Kl. 8 prc.

— Fru Elna Bjarnholt taler i Skævinge Kro Søndag den 30. ds. A. P. Bjarnholt læser op. Alle maa møde!

— Svejstrup Tyendeforening afholder Agitationsmøde i Firgaarde Forsamlingshus Søndag den 30. ds., Kl. 4. Laurits A. Jensen taler. Alle indbydes. Entre 15 Øre.

Korrespondance.

Til J. P. J., Mosegaard! Den Historie synes vi er alt for gammel, eller rettere: den er for ung til at den atter kan friskes op! — Det andet er rent galt: Det er jo netop „Tjk. f. Midtsj.". der ikke vil have Obstruktion. Ikke omvendt.

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Hallo ! Hallo!

Tre unge Karle søger Plads til 1. November lige meget hvor; man henveneer sig til Undertegnede.

Axel Nielsen, Laurits Hansen, Marinus Sørensen,
Lamose Mølle pr. Gelsted St., Fyn.

Aarhus.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

A. Eriksens

Skræderforretning,

41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i

færdigsyede Herreklæder

omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.

Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.

Største Varelager paa Frederiksberg.

„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Abonnér paa „Tyendebladet".

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3. November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).

Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Vejlby Højskoel

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og HusflidsskoleNovbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Bl. Annoncer.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine, eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,

Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

M. Mathiassens

Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Foredrag, humoristisk Oplæsning og Sang tilbydes Tyendeforeningerne omkring i Landet. Honorar 5 Kr., fri Rejse og Ophold. En god og fornøjelig Underholdning garanteres og loves. Paa 2 eller flere Foredrag kan indrømmes Moderation. Skriv til

H. P. Christiansen,
Husejer, Rejseagent,
Vindinge pr. Roskilde.

True!

True og Omegns Tyendeforening afholder Høstfest Lørdag den 29. August i True Forsamlingshus, Aften Kl. 8. Folketingsmand P. Sabroe taler. Derefter Dans, hvortil enhver organiseret Arbejder indbydes. Entre til Foredraget 10 Øre, til Dansen 50 Ø. for Herrer, Damer 35 Øre.

NB. Nye Medlemmer optages. Medlemskort forevises.

P. B. V.

A. Gregersen, Formand.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.

Ærb.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

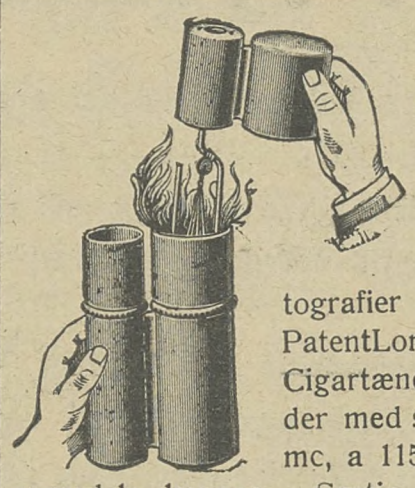
Foreningsfaner og Bannere

leveres smukke og billige.

Carl Monrad, Brønshøj Villaby, København L.

Holger Sinding,

Sparekassebygningen, Brønderslev.

Nyt!

Steroskob med12forskellige smukke Damefotografier 1,25 Øre, PatentLommefyrtøj, Cigartænder, brænder med stor Flamme, a 115 Øre. Reservedele leveres. Gratis 1 Flaske Æther og Brugsanvisning. Man bør vogte sig for verdiløse Efterligninger, disse bliver retslig forfulgt. Bladets Holdere 10 pCt. Rabat.

A. J. Rasmussen,
Bøgholm, Ejby.

Ægteskabstilbud!

En ung Pige, 22 Aar, ønsker at stifte Bekendtskab med en ung Mand i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab, hvis gensidig Forstaaelse opaaes. Vedkommende maa have et smukt Ydre og helst en Stilling; men paa Formue ses ikke saa nøje, da jeg selv har en lille Formue.

Billet mrkt. „Troskab" samt Fotografi bedes indlagt paa dette Blads Kontor.

Kaniner! Kaniner!

Franske Vædder, belgiske Kæmper, gule, hvide danske samt Krysninger paa forskellige Alder er til salg hos

Ingvard Skoubo,
Grimmelykkegaard, Ejby St.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser

Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.

Telefon: Bredbjerg 14.

H. C. Hansens Træskoforretning

er

Kalkbrænderivej Nr. Aaby.

Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.

Forlang Tilbud.

Vett & Wessels Udsalg,

— Middelfart. —

Største Lager af

- - Manufakturvarer. - -

Billigste Priser.

Th. Olrik.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Agitér for „Tyendebladet".

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.

Alt med Garanti.

N. Horseby, Uhrmager

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Tobakker og Cigarer

hos **Bovin, Vestergade,**

Brønderslev.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Alle bør læse Tyendebladet.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 49. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 6. September 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Brug dine Vaaben!

—

Danmarks Ungdom, op af Søvnen,
af den tusindaarig lange!
Dvask og tung for længe var du;
op nu — eller er du bange?
Tag et Tag i Tidens Hjul!
Vis dig! Læg ej længere Skjul
paa de unge, friske Kræfter —
da skal alt nok give etter.

Brug i Kampen dine Vaaben,
de, som er af Ånder smedet.
Hav for alt dit Øje aabent —
husk, du ud af Kurs er gledet.
Derfor gælder det kun om,
at du snarlig vender om.
Skaf dig blot det bedste Vaahen,
brug det! — og din Vej er aaben.

Danmarks Ungdom, dygtiggør dig,
drik af Kundskabs rige Kilde!
Danmark ejer rige Skatte —
tag dem før det er for silde!
Er du oplyst, er du klog,
mægter du det danske Sprog —
da maa alt i Kampen vige
og du selv lidt høj're stige.

Johs. Christiansen.

Husmandsdatteren paa Højskole.

—o—

Kongen skulde aflægge Besøg paa en god gammel dansk Højskole, en af dem, der var vokset sig stor paa sin Jævnhed og Folkelighed. Nu skulde den præsenteres for Majestæten, og i den Anledning maatte alle Bønderpigerne lære at neje. Man anvendte Gymnastiktimer til at øve dem i denne vigtige Kunst. De stod opstillet i to lange Rækker, og mens Lærerinden gik ned imellem dem bølgede Rækkerne, mens de unge Piger næsten satte sig ned af Ærbødighed. Og i Døren stod Forstanderen og saa til med et kritisk Blik. Det gik ikke an, at Majestæten fik et Indtryk af, at det var jævne og ukunstlede Bønderpiger, der samledes paa Skolen. Han maatte se, at de havde lært her at opføre sig som Hofdamer.

Saa nærmede den store Dag sig. Forstanderen meddelte nu Eleverne højtideligt, at alle havde at møde i hvide Kjoler, Kongen skulde se lutter hvidklædte unge Piger.

Som bekendt ofre Staten store Summer til Understøttelse af Højskoleelever. Pengene uddeles i smaa Portioner, og det hænder da, at ogsaa en virkelig fattig faar fat i en af disse Portioner. Selv paa en gammel anset Højskole kan der komme Elever, der ikke har Raad til at skaffe sig en hvid Kjole.

Saaledes var der ogsaa her en fattig Husmandsdatter, der maatte vende Skillingen to Gange i Haanden inden hun gav den ud. Hun saa sig ikke Mulighed for at skaffe den Stadskjole, som hun skulde møde i.

Saa rejste hun. En fattig Husmandsdatter, der ikke engang har Raad til at faa en hvid Kjole, hun egner sig ikke til at være Elev paa en moderne kongelig Folkehøjskole.

Hun rejste sin Vej, bort fra den Undervisning, som hun havde glædet sig til og faaet Støtte af det offentlige til at overvære. Mens hendes Kammerater stod i Gymnastiksalen i to lange Rækker og øvede sig i at neje for Kongen, kørte hun bort med Toget — hen, hvor man lod hende klæde sig, som hun havde Raad til.

Den folkelige Højskole med de nejende hvidklædte Piger var bleven hende for fin.

Folketingsmand Hyller.

Vi bringer her et Billede af den københavnsks Rigsdagsmand, Socialdemokraten Hyller.

Hr. Hyller indtager ikke nogen fremtrædende Plads indenfor sit Parti, men er dog godt kendt fra sine Møder omkring i Landet.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

I umindelige Tider har de lavere Klasser i Rusland været vant til at vise den mest krybende Ærbødighed for Magthaverne, og de har faaet indprentet den Anskue se, at det vilde være en stor Synd at vredes over Slag og Spark af dem. Indtil de har frigjort sig for et saadant Trælleſind, vil de vedblive at være Slaver, og der vil intet Kundskabens Lys skinne over Czarens Rige.

Grev Snoorof var en streng Haandhæver af denne Slavagtighed; man kan derfor nok forstaa, hvor vred han blev, da en foragtet Jødepige vovede at tale til ham, som om hun var hans Lige. Det laa ikke for ham at lade hende gaa uden først at lade hende vide, hvor dybt han foragtede hende.

„Hvis jeg gjorde den mægtigste Mand i dette Rige en Tjeneste", sagde han, „det vil sige vor Fader Czaren selv, saa vilde han i det mindste takke mig. Men naar jeg gør Dem en Tjeneste, saa siger De intet. Men De er jo ogsaa en Jødepige".

„For hvilket jeg takker Gud", sagde hun stolt.

„Og dog er De foragtet af Gud".

„Saaledes siger Grev Snoorof", var det dristige Svar, som fik Greven til at vride sig, og det ærgrede ham, at han ikke straks kunde lade hende klæde af og smage Knutten.

Harmfuld sagde han:

„Frækheden, De udviser, er en Frækhed, der er ejendommelig for Eders Folk, og som er Hovedaarsagen til de kristnes Fjendskab mod Eder".

„Det er bedst for mig ikke at svare, Hr. Greve", sagde hun. „De har Deres Mening, og jeg tænker mit. Kan jeg nu gaa?"

„Ja", sagde han vredt, og hun vendte sig saa om og forlod Værelset.

Da hun havde lukket Døren, udbrød han: „Uforskammede Hunhund! Det skal Du komme til at betale for".

Saa fremtog han et Ark Papir, hvorpaa han skrev følgende:

Fra Grev Nicholas Snoorof.
Til Peter Alexeff, Guvernør over Straffekolonien Sakholin.

Venlig Hilsen! Rachel Aromo, den fordømte Jødes Datter, rejser til sin Fader. Hendes Raches Frækhed træder rigtigt frem hos hende. Den maa klemmes ud af hende. Paa Sakholin, har De uindskrænket Magt, og en Mand, der har uindskrænket Magt, forstaar vel nok at behandle en fræk Jødepige. Ydmigh d kender hun ikke noget til, De maa se at lære hende det. Hun er fremmed for Taknemmelighed, gør hende bekendt med den. Hvorfor skulde jeg sige mere? De er en vis Mand. Gør dsse Ting i Guds og Czarens Navn, og lad det ikke blive sagt, at Peter Alexieff ikke forstod at ydmyge en Jødepige. Skriv til mig Privat. Venlig Hilsen.

Han lagde Brevet sammen og forsejlede det; derpaa kaldte han paa sin Sekretær

„Hvornaar tager den næste Kurer af Sted til de østlige Provinser?" spurgte han.

„Om tolv Dage, Deres Højhed", var Svaret.

„Sørg for, at han faar dette Brev. Det er vigtigt".

Manden tog Brevet og trak sig bukkende tilbage, og Greven tænkte ved sig selv:

„Rachel Aromo, Du skal endnu lære, at Hunden ikke ustraffet kan tirre Løven.

16. Kapitel.

Da Ivan Alexieff besluttede at ledsage Rachel paa Rejsen gennem Sibirien, var han ikke blind for de Vanskeligheder, der stillede sig i Vejen.

Enhver, der ønskede at rejse i Landet hinsides Ural, var nødt til at være forsynet med Pas og officielle Papirer, ellers udsatte han sig for at blive anholdt som en mistænkelig Person, hvis Formaal var at bringe Oplysninger til eller fra Straffefangerne.

Under andre Forhold end de nærværende vilde han ikke have haft nogen Vanskelighed, da han var lovlig berettiget til at rejse til sin Fader. Men det var velkendt, at han havde afslaaet at følge med Faderen, og man vidste ogsaa, at han havde gjort Kur til Rachel Aromo.

Hvis han havde gaaet den sædvanlige Vej efter Papirerne, vilde man straks have fattet Mistanke om, at han simpelt hen ønskede at ledsage Rachel, og han havde da ikke faaet Papirerne udleveret. Han vidste Besked med det, og da hans Fader havde været Politidirektør, kendte han ogsaa Arten og Formularen for de Dokumenter, der blev udleveret Ansøgerne.

(Fortsættes).

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Aktietegningen.

—o—

Aktierne opkræves straks eller 1ste November!

—

I de sidste Dage er der tegnet en Del Aktier i vort Blad, men det er endnu ikke nok. Der maa endnu tegnes en Del for at garantere Bladet og for at vi kan faa vor Gæld betalt.

Vore Læsere og alle vore Medlemmer i Afd. bedes derfor om snarest at lade sig tegne for en Aktie paa 5 eller 2 Kr. Hvis det ønskes, opkræves Beløbet først **1. November!** Men tegn den straks for at vi kan se, hvor stor Summen bliver. **1. Novbr.** har enhver jo Raad til at indbetale de 2 eller 5 Kr.

Enhver, der inden den 15. ds. lader sig tegne for en Aktie i Bladet, faar straks gratis tilsendt: Oktober Kvartal 1907, Julenummeret samt, Pjecerne „Normalarbejdsdag“ og „Vort Oplysningsarbejde“.

Enhver, der holder af Bladet, bør støtte det ved at lade sig tegne for en Aktie. Send os kun Meddelelse paa et Kort eller paa Bestillingssedlen. **Red.**

Kvinderne og Arbejderbevægelsen.

Af **Elna Bjarnholt.**

—:—

(Sidste Artikel).

Underklassen udgør en mægtig Hær; men der mangler endnu meget i, at den er kampdygtig nok; thi selv om Mændene i stort Tal har sluttet sig til Socialismen, har set Underklassens Frelse i den herlige Lære om Retfærdighed, saa staar Kvinderne, der dog udgør Halvdelen af den samlede Hær, endnu tavse og ligegyldige overfor de nye Tanker og Ideer. De mangler den Klassefølelse, der er ved at vokse sig stærk hos Mændene. De føler endnu ikke Uretten mod deres Klasse som personlig Uret. Desuden er Kvinderne altfor beskedne; de tror ikke, at deres Indsats betyder noget; de har altfor lidt Tro paa sig selv; de mener ikke, at deres Evner kan strække sig ud over det vante Omraade; de vil ikke høre Tale om, at en Kvinde skal andet her i Livet end føde Børn, passe Hjem og Mand. I den Retning er Arbejderkvinderne langt mere konservative end Overklassens Kvinder.

Jeg har ofte hørt Kvinder sige: Lad dog Mændene om det. Hvorfor skal vi blande os i deres Anliggender. Vi har saamænd nok at gøre herhjemme, og alt det andet forstaar vi os alligevel ikke paa.

Men det skal disse Kvinder vide: at saalænge de taler saaledes og handler og lever derefter — saalænge er de med til at forhale Underklassens Sag — saalænge er de med til at opretholde det kapitalitiske Samfunds blodige Udbytningssystem — saalænge er de med til at sukke og lide under Aaget uden at gøre Forsøg paa at afkaste det. Men det er fejgt, og det er ynkeligt.

Og tro endelig ikke, at vor Medvirkning er betydningsløs!

Aah, om vi blot alle anede, hvilken Magt vi er i Besiddelse af alene gennem Opdragelsen af vore Børn, da vilde vi være i Stand til at præge Samfundet hundrede Gange mere end nogen som helst anden Magt; thi det var ved at begynde ved Roden.

Men vi benytter ikke vor Magt.

Vi lader ganske roligt Overklassen bestemme, hvad vore Børn skal lære, i Stedet for at vise dem alt fra et Arbejdersynspunkt.

Alene Moderfølelsen burde kunde samle alle Arbejderklassens Kvinder til Kamp for retfærdigere Samfundstilstande.

Kærligheden til Barnet er det stærkeste i vor Natur. Alt kan vi ofre og lide for det. Med Barnet paa vor Skød lever vi vore rigeste Timer. Til det knytter sig vore skønneste Tanker og herligste Minder.

Hvor gerne vil vi ikke gøre vort Barns Tilværelse lys og sorgløs.

Men det gør vi ikke blot ved at kærtegne det og trykke det til vort Bryst. Dagen kommer, da vi maa slippe det — da ogsaa det skal til at kæmpe den samme forbitrede Kamp for Brødet, som vi maa det den Dag i Dag.

Lær det da tidligt at forstaa, at Lunkenhed overfor Underklassens Sag fører til Slavesind og Trællekaar.

Lær det Socialismens herlige Evangelium, der kræver fuld Retfærdighed, fuld Lykke for hvert enkelt Menneske Verden over!

Lær dem at kæmpe med Varme og Begejstring for hver stor og ædel Sag, der vil gøre Livet rigere og lysere for alle dem, der stønner og lider paa Samfundets Skyggeside!

Og kom saa selv med!

Forstaa at ogsaa vi Kvinder har store Opgaver i Arbejderklassens Frigørelseskamp!

Og vid: at den Dag alle Arbejdets Mænd og Kvinder, unge og gamle, fra Land og By, samler sig i en talløs Hær Verden over, da tager **vi** Styret i Hænde, og da skal Menneskene først for Alvor til at leve deres Storhedsperiode paa Jorden; thi da skal et retfærdigere Samfundssystem blive Følgen!

Hver Kvinde, der ejer Retfærdighedsfølelse, hver Kvinde, der føler Begejstring for alt det, der bærer fremad og opad for alle de smaa og fortrykte i vort Samfund, — bør melde sig til Kamp for Socialismens store og stolte Maal: fuld Retfærdighed for alle!

Lad det da i de kommende Tider kendes, at ogsaa vi har Evner og Kræfter, der er i Stand til at føre Arbejderklassen fremad fra Sejr til Sejr!

Lad det tyvende Aarhundrede blive Kvindernes!

25 Øre!

—:—

For denne ringe Pris kan enhver, som bestiller Bladet inden den 15. ds., faa vort Blad for **hele** Juli Kvartal! Vi haaber, at mange vil benytte sig af dette gode Tilbud snarest mulig.

Forsøg at faa din Ven eller Bekendt til at tegne sig som Holder!

Bestyrelsen for alle vore Afd. bør forsøge at faa **hver enkelt Medlem** til at tegne sig som Holder. Husk det kun er 25 Øre! Og det vil gavne Afd. meget om hver Medlem læser Bladet!

Tilbudet gælder til den 15. ds. Fra den Tid maa der begyndes paa en kraftig Agitation Landet over for at tegne Holdere til vor Oktober Kvartal!

Kammerater! Naar Bladet 1. Oktober holder sin 1-aarige Fødselsdag, skulde vi gerne kunde melde, at det nu kan bære sig og hvert Nr. kan udgaa 8-Sidet!

Det maa Du hjælpe til med! Benyt Helligdagen og Aftenen til Agitation for dit eget Blad.

Politisk Oplysning gennem Tyendeforbundet

—:—

Den Gang afd. Finansminister Vilh. Lassen i Foraaret 1882 var med til at stille Forslag om, at der i Studenterforeningen „ved Siden af de sædvanlige Foredrag skulde afholdes politiske Foredrag saavel af Højre- som Venstremænd“, vilde det være en Forvrængning og en Tilsnigelse, om nogen da vilde paastaa, at han vilde føre Politik ind i Foreningen eller gøre den politisk i den Forstand, at han vilde gøre den til en politisk Forening med et bestemt politisk Program. Paa samme Maade vil det være en falsk Beskyldning, om nogen vil sige noget lignende om os, naar ogsaa vi udvider vor oplysende Virksomhed til at omfatte Politik.

Var det rigtigt af Vilh. Lassen i hint Tilfælde at forlange, at Studenterforeningen skulde arbejde for politisk Oplysning blandt sine Medlemmer — hvad ingen virkelig Demokrat vil nægte — maa det ogsaa være rigtigt for os, at arbejde for det samme i Tyendeforbundet.

Forbundet og Bladet kan godt virke for politisk, ja for partipolitisk Oplysning uden derfor selv at være partipolitisk, derved, at det lader Folk fra de forskellige politiske Lejre have samme Ret til at faa Ordet. Dog kan vi i dette Tilfælde nok lade Højre og de Frikonservative udgaa af Programmet, da formodentlig kun ganske faa af Forbundets Medlemmer tilhører disse Partier, saa det ikke kan betale sig at aabne dem en Folio i vor Forretning.

Desuden vil en Udkramning af deres

Politik vistnok blive for kedeligt for Bladets Læsere. Og alle Metoder er jo tilladt undtagen den kedsommelige.

Tilbage bliver saa de tre Partier: Socialdemokraterne, det radikale Venstre og Reformpartiet, da disse sidste og de Moderate jo er gaaet op i hinanden.

Vi kan ikke noksom henvise Folk til livlig Deltagelse i de politiske Partiers Virksomhed og at læse Partiernes Dagblade; men en saadan Drøftelse her i Bladet af de politiske Hovedspørgsmaal vil netop bidrage mægtig til at vække denne Interesse og til at klare Spørgsmaalene. Der er maaske forholdsvis faa af Tyendebladets Læsere, der til Stadighed læser et Dagblad, og endnu færre der læser mere end et, saa deres politiske Oplysning bliver stærkt ensidig.

Jeg foreslaar derfor, at vi gør et foreløbigt Forsøg med at overlade en Side eller 3 fulde Spalter i „Tyendebladet" til politisk Oplysning og Forhandling, og vi deler Sol og Vind lige mellem de tre sidstnævnte politiske Partier, saa Bladet lader Indlæg fra dem have samme Plads, ca. en Spalte for hvert Parti.

Skulde det i Fremtiden vise sig at være nødvendigt, kunde vi saa herligt have 3 Redaktører for den politiske Del af Bladet, én for hver af de 3 nævnte politiske Partier til at vælge mellem de indsendte Artikler, paa lignende Maade som f. Eks. de jydske Husmænds Organ „Husmandshjemmet", har en særskilt Redaktør for den landøkonomiske Del af Bladet og én for den øvrige Del.

Paa lignende Maade er der jo intet til hinder for, at Afdelinger af Tyendeforbundet, hvor de mener at være stærke nok dertil, i Lighed med Husmandsforeningerne, lader afholde offentlige politiske Møder med Talere fra flere politiske Partier, eller med en Taler fra et Parti en Gang, fra et andet en anden Gang, og der er jo intet i Vejen for at tage Entre til saadanne Møder til at dække Udgifterne.

Det skulde glæde mig at høre andres Mening herom, særlig om politisk Oplysning gennem Bladet.

Niels Mortensen.

Til Læserne!

—:—

Bestil Bladet hos Posten for næste Kvartal!

—

Det er saaledes, at Halvdelen af vore Holdere nu faar Bladet anmeldt herfra Kontoret og derefter faar en Opkrævning paa 75+15 = 90 Øre. Alle disse Holdere, som faar Bladet paa den Maade, vilde vi gerne bede herefter bestille det hos Landposten eller paa Posthuset. Derved vilde de spare de 15 Øre til Porto og forskaane os for et stort Arbejde med at skrive Anmeldelser og sende Opkrævninger ud.

Altsaa: Afsig Bladet paa et Kort til os og bestil det herefter (inden den 27. ds.) hos Posten.

Sker det ikke, kommer det som sædvanligt sammen med en Opkræving paa 90 Øre. Red.

De 200.

—o—

Som i forrige Kvartal er der atter i dette Kvartal nogle, der har snydt vort Blad.

Ja, man maa i Sandhed harmes, naar man ser, at 200 af vore egne Klassefæller har snydt det Organ, der saa kraftigt og energisk taler vor Sag. Westergaard skriver, hvad Grunden vel kan være til at de snyder vort Blad; jo, mange lader sig paavirke af deres Prinsipaler, atter andre er saa sløve og dorske, at de ikke kan tænke den Tanke igennem, at det er for deres, ja, for hele den danske Tyendestands Frigørelse, vi vil vie vore Kræfter; men lad os andre, der er Venner af Bladet, ikke tabe Modet, men lad os Række hinanden Broderhaand, lad os sætte Skulder mod Skulder og vise vore Modstandere, at vi har Evner nok til at føre den Sag igennem, der for os staar som Sandhed og Ret. Lad alt dette Arbejde, der er lagt i dette Blad, ikke gaa tabt, men lad os støtte vort Blad og vor Bevægelse, saa godt vi kan, og den Dag vil ikke være fjærn, da Tyendet og Landarbejderne vil rejse sig til et afgørende Slag mod al den Nedtrykkelse og Tilsidesættelse, der er Tyendet til Del.

Jens P. Petersen,
Herstedvester, Taastrup St.

Vor Bevægelse.

—:—

Husk

altid at sende vort Blad et Ord, naar der har været Møde!

Ligeledes bør Formændene i de nye Afd. skrive til Forbundet, hvorledes Sagen staar. Gode Raad gives til enhver Tid.

Alle Afd.-Formændene bedes med korte Mellemrum meddele til Forbundet, hvorledes Afd. gaar.

Kontingent til Forbundet fra vore Afd. bedes indbetalt snarest fra disse Afd. som endnu ikke har betalt for Juli Kvartal. Det er jo kun 10 Øre af hvert Medlem.

En ny Kredsforening!

Vort Kredsmøde I Søndags forløb godt; vi fik en Forening oprettet. Jeg blev valgt til Formand, Johannes Andersen, Dagstrup, Næstformand, Hans Chr. Jensen, Bendstrup, Sekretær, Ingvard Nielsen, Ommerstrup, Rasmus Chr. Jensen, Bendstrup, M. Rasmussen, Følle. Søren Mogensen, Følle, i Bestyrelsen.

Supleanter: Kjeld Jakobsen, Ommerstrup, Peter Poulsen, Bendstrup.

Revisorer: R. Chr. Jensen, Bendstrup, Ingvard Nielsen, Ommerstrup.

A. Chr. Randers.

Uge-Kronik.

—:—

Redaktør Carl Westergaard

er nu atter oven Senge og kan paany passe sit daglige Arbejde og holde Foredrag, hvor det ønskes

Processen med Niels Hougaard

gaar med sædvanlige russisk Langsomhed for Aarhus Ret. Hr. Niels H. har endnu en lang Vej inden han faar sig de 2000 eller den — lange Næse!

Laurits A. Jensen,

vor udmærkede Agitator, Form. f. Afd. i Alken, har ene skaffe os 3 Annoncer fra Ry St. og har endnu Lovning paa 2 til!

Det var godt gjort! Hvem kan overgaa den?

Ahlman Hansen

er for Tiden paa Handel i Vestjylland. Som Følge deraf kan han de første 14 Dage ingen Foredrag holde.

Vor Kammerat har opkøbt en stor Del — nogle Vognladninger — af det fynske Frugt. Det sælger han nu i Jylland.

Høstfest paa Fyn.

Fyns Kredsforening afholder Søndag den 20. ds. en stor Høstfest i Boring Skov i Vestfyn. Alle Afdelingerne er indbudt. Redaktør Marott og Hmd. Emil Rasmussen skal tale.

Næste Nummer

vil atter udgaa i den gamle Størrelse — 8 Sider. Vi haaber, at vi kan fortsætte med det i den kommende Tid!!

Af Pladsmangel maa „Fra Slagmarken" og noget af „Vor Bevægelse" udgaa i dette — altfor lille — Nr.! Kommer i næste Uge. **Red.**

Forenings-Meddelelser.

Redaktør Carl Westergaard taler følgende Steder:

Rørby (Sjæll.), Lørdag den 5., Kl. 8½.
Tømmerup, Søndag den 6, Kl. 8.
Revninge, Torsdag den 10., Kl. 8½.
Kauslunde, Fredag den 11, Kl. 8½.
Frederiksværk, Lørdag den 19., Kl. 8½.

— Stort Møde i Torsager ved Mørke Søndag den 6., Kl. 4.
A. C. Randers taler.

— Udby Afd. holder offentlig Bal Søndag d. 6. ds. i Kroen. Form.

True Tyendeforening holder Generalforsamling Tirsdag den 8, Kl. 8. Alle maa møde. Form.

Abonnér paa Tyendebladet.

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

En Pige

kan faa Plads hos Undertegnede fra 1ste November, ingen Markarbejde, ingen Børn, men maa malke 6 Køer. Løn 15 Kr. Maaneden.

Gmd. Niels Eskesen,
Neder Randlev St.

Malkerøgter.

Til 1ste November bliver en Plads ledig for et ungt Menneske, der vil malke og passe en Besætning paa 12—14 Køer samt Ungkvæg og Svin.

Hervendelse sker til Borum Østergaar, Telefon 21, Mundelstrup St.

Plads søges.

Jeg er en Karl paa 20 Aar og søger Plads til 1ste November eller December, som Kusk eller Kørekarl i en Købmandshandel eller lignende. Anbefalinger fra tidligere Pladser haves Nærmere ved Henvendelse til

K. E. Andersen,
Blands pr. Bondholm.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

En god Plads.

Fra 1ste November tilbydes en ædruelig og paalidelig Karl, der har Lyst til at passe Heste og køre Mælk samt om Eftermiddagen til Kl. 6 deltage i forefaldende Arbejde paa en mindre Proprietærgaard, hvor Familien spiser til Middag sammen med Folkene. Løn 400 Kr. pr. Aar.

Samme Sted kan en ung Karl faa Plads fra 1ste Novbr. Billet mærk. „500" bedes indlagt paa dette Blads Kontor.

Aarhus.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 8 a 10 Kr. og fri Rejse.

Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326. anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

En Medhjælper.

Undertegnede søger en Medhjælper for sin Fodermester fra 1ste November.

Gode Forhold og god Løn.

H. Monrad,
Stenagergaard, Ølholm.

Hasle og Omegns Tyendeforening

afholder Høstfest den 5. September hos Smed N. Pedersen, Hasle, Aften Kl. 8. Som Taler kommer Søren Hansen, Tilst. Emne: Forsvarssagen. Entre 10 Øre. Efter Mødet Dans for Foreningens Medlemmer. 50 Øre for Herrer, 35 Øre for Damer. Alle organiserede Arbejdere indbydes. Nye Medlemmer optages.

P. B. V.:
Chr. Nielsen, Formand.

A. Eriksens Skræderforretning,

41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i
færdigsyede Herreklæder
omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.
Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.
Største Varelager paa Frederiksberg.
„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10 Øre	pr. Linie.
Rabat: 25 %		
Pladser	10 „	„ „
Møder	10 „	„ „
Forretninger	10 „	„ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet"!

Undervisning.

Langelands Folkehøjskole
ved Rudkøbing

Karleskole fra Novbr. til April.
Pigeskole fra Maj til August.
Uformuende Elever kan faa Understøttelse ved Henv. til Forstanderen.

K. Kristensen, Tange,
f t Humble.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3 November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.
Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.
Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Ry Højskole, Ry St.

(ved Himmelbjerget).
Karleskole: November—April med **Landbrugsfag** og **Haandværkerafdeling. Pigeskole:** Maj—August. **Rasmus Bording.**

Vejlby Højskole

v. Aarhus.
Karleskole m. Haandværkerafdeling og Husflidsskole Novbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til
Arne Møller.

Bl. Annoncer.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine, eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.
Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Foredrag, humoristisk Oplæsning og Sang tilbydes Tyendeforeningerne omkring i Landet. Honorar 5 Kr., fri Rejse og Ophold. En god og fornøjelig Underholdning garanteres og loves. Paa 2 eller flere Foredrag kan indrømmes Moderation. Skriv til
H. P. Christiansen,
Husejer, Rejseagent,
Vindinge pr. Roskilde.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.
Ærb.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyen.

Johs. Pedersens Skræder- og Beklædningsforretning,

Brabrand.
Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.
Specialtet:
jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.
Alt i færdige Drengedragter.
Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

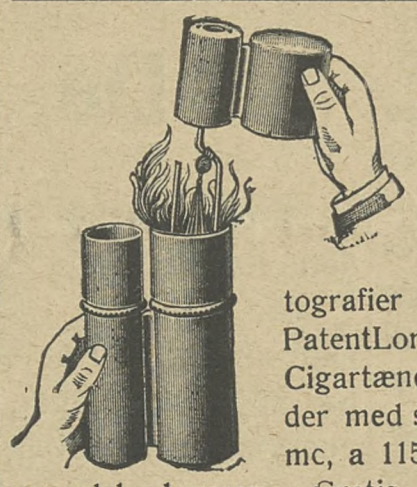
Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Nyt!
Steroskob med 12 forskellige smukke Damefotografier 1,25 Øre, PatentLommefyrtøj, Cigartænder, brænder med stor Flamme, a 115 Øre. Reservedele leveres. Gratis 1 Flaske Æther og Brugsanvisning. Man bør vogte sig for verdiløse Efterligninger, disse bliver retslig forfulgt. Bladets Holdere 10 pCt. Rabat.

A. J. Rasmussen,
Bøgholm, Ejby.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna og A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Af ældre Foreninger,

som ønsker mig som Taler, forlanges 4 Kr.

Ahlmann Hansen,
Rue Hede pr. Søndersø,
Odense.
Telefon: Bredbjerg 14.

H. C. Hansens Træskoforretning

er
Kalkbrænderivej Nr. Aaby.
Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Væddeløb

afholdes paa Cyklebanen ved Sabro Kro Søndag den 6. September, Kl. 4. Paa Pladsen vil der være Gynge, Kraftvrøve, Skydetelte m. m.
Kl. 10 Fyrværkeri.
Om Aftenen offentlig Dans.

Bestyrelsen.

Kaniner til Salg.

20 racerene blaa Bæveren i forskellige Aldere er billig til Salg. Stamtavle kan faaes.

Laurits Jensen,
Fjelsted, Barup.

Kaniner!

Paa Grund af Bortrejse skal hele mit Kaninhold realiseres. Af Avlsdyr sælges 2 Hunner, hvid Landk. (præmierede), 1 Han, hvid Landk., 1 Han, Japanesisk Kanin, 1 Han do. samt ca. 20 Ungdyr af forskellige Alder af begge ovennævnte Racer. Tillige sælges et nyt Kaninhus med 8 store Stalde, 2 Udstillingsbure, ca. 20 Alen Traadvæv, Foderkopper m. m, kan, naar det købes samlet, faaes for 60 Kr.

Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle pr. Skanderborg.

Pige og Karl til Fyn.

En Pige, som vil malke 7 a 8 Køer samt tage Del i forefaldende Arbejde paa en lille Bondegaard, kan faa en let Plads til 1ste November. Samme Tid og Sted er Plads ledig for en yngre Karl. Henvendelse med Opgivelse af Alder samt Løn for 1 Aar til Tyendeforeningsformand **R. Jeppesen,** Ringe, Skamby, Nordfyn.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Agitér for „Tyendebladet".

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Tobakker og Cigarer

hos **Bovin, Vestergade,**
Brønderslev.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Udby!

„Udby og Omegns Tyendeforening" afholder offentlig Bal Søndag den 6. September paa Udby Kro.

A. C. Pedersen.

Alle bør læse Tyendebladet.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 50. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 13. September 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Ungdomssang.

Mel.: Stilstand er for unge Hjerter Døden.

Højt vi hæver Rebellionens Fane,
Ungdom, saml dig vaagen under den,
vi et Slag skal slaa mod gammel Vane,
med vor friske Talekunst og Pen.
Der er mange Krav, som skal indfries,
der er Lænker som skal løses op,
her maa ikke taales eller ties,
derfor leve Rebellionens Trop.

Mod alt raaden som ej Pust kan taale,
retter vi vor friske Tankevind,
og vi sender Frihedslynets Straale
ned i hvert et sløvt og fattigt Sind.
Fylder det med Oprørstrang og Vrede,
farver Tanken som er bleg og træt,
lærer at vi ej skal ydmygt bede;
men at vi skal kræve stolt vor Ret.

Pligten kalder, op til Kamp i Unge,
saml Jer under Fanens røde Dug
alle I, hvis Kaar er smaa og tunge;
thi for hver en Kraft har haardt vi Brug.
Frem mod Skranker som vil Frihed hæmme,
Sejr for alt som op mod Lyset bær.
Det skal kendes, at man ej kan tæmme
Ungdomsrebellionens stolte Hær.

Hans Laursen.

Vor Styrke.

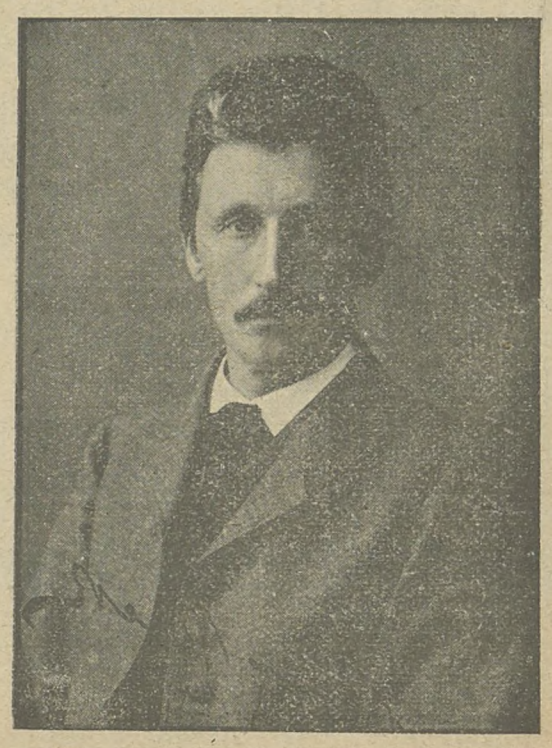
—o—

Jeg saa for en Tid siden i et Cirkus, at en ung Pige ganske ugenert kunde gaa inde i et Bur hos nogle svære Løver. De store, vilde Rovdyr gjorde hende ingen Fortræd. Tværtimod, de frygtede hende. Naar hun svingede en lille Pisk over Hovederne af de store Dyr, bøjede de sig ydmygt i Knæ.

Jeg tænkte: I er nogle gode Torskhoveder, at I vil finde jer i det!

Tænk, at I vil lade jer kommandere og bøje i Knæ af en ung, spinkel Pige og frygte hende!

Det gjorde de. Naar hun svang Pisken rystede og bævede de og gjorde sig smaa.

Forstander Beck, Flakkebjerg.

Et af Sabroes største Resultater af hans Arbejde for at faa bedre Opdragelse for Samfundets mange vildfarne Syndere var Fjernelsen af Forstander Mortensen, Flakkebjerg. Cand. theol. Ludvig Beck, der blev Forstander for den gamle Opdragelsesanstalt efter Mortensens Fald, er en fin, dannet og forstaaende Mand, i hvem Tidens humane Tanker har fæstet Rod.

Forhaabentlig vil det lykkes ham og hans Hustru at skabe Flakkebjerg om til et Drengehjem.

De frygtede hende, fordi de ikke kendte deres Styrke. De anede ikke, at de med et eneste Poteslag kunde slaa hende til Jorden og med en Klo sønderrive hende.

— — —

For os forholder det sig som med Løverne og Pigen. Vi finder os i Brutalitet og Nedtrykkelse fordi vi ikke kender vor Styrke. Vi ved ikke hvilken Magt vi er. Vi taaler, at de svinger Knaldpisken over Hovederne og meget mere Vi har endnu ikke opdaget vore enorme Kræfter og lært vor Kæmpestyrke at kende. Vi aner ikke, at vi med et eneste Slag kunde gøre det af med al Uret, Brutalitet og Nedtrykkelse. Nej! Vi har taalt det og rystet, hvor vi kunde sejre ved vor Styrkes Hjælp!

Grunden dertil skal søges i vor egen Uvidenhed. Det er paa vor Dumhed al den sorte Uret er grundet. Det er her, vi mangler de to Ting: social Forstaaelse, Kendskab til vor Styrke!

Naar den Kæmpe, vor Klasse er, vaagner, naar de 242,000 Tjenestefolk og de 100,000 Landarbejdere faar lært deres Styrke at kende, saa vil der komme bedre Tider. Da vil al Uret slaaes ned og gjort til en Saga.

Men vi maa ikke samle os. De Magthavende er imod det. De kender nemlig vor Styrke, og den frygter de. Lad os lære lidt deraf. Lad os lære af Jorddrotternes Frygt for vor Organisation. Organisationen er nemlig den Stige, der skal hjælpe os over Muren ind i det forjættede Land, og der maa vi jo ikke komme. Der vil de Magthavende stadig eneraadig sidde og brede sig og gøre sig til gode af Retterne, mens vi slider og slider uden at naa videre!

Men saadan har det jo altid været: Underklassens Kendskab til sin Styrke har altid været farlig for de rige, derfor sagde de høje Herrer i Rom for flere Hundrede Aar tilbage ogsaa til hinanden: Lad ikke Slaverne komme paa Torvet paa en Gang. De maa ikke se, hvormange de er. De maa ikke lære deres Styrke at kende!!

Skal vi naa vort Maal, maa vi først lære vor Styrke at kende. Det er det første og det største. Vi maa af al Magt tilegne os social Forstaaelse. Vi maa lære altid at støtte vor endnu svage Organisation og vort Blad. Saa skal det nok komme, det, vi stræber efter at faa i Eje.

Med Kæmperøst maa vi udraabe til vore Kammerater, som Drachmann i „Engelske Socialister“:

> Guds Død! Hvi kender I ej Eders Styrke,
> hvi fordrer I ikke med tusinde Stemmer
> af Guldkalven, som vore Bødler dyrke,
> et saftigt Stykke, en Mørbradsskive?

Carl Westergaard.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Om han end var fuldstændig klar over de Vanskeligheder, der var forbundet med Rejsen, forekom de ham dog ingenlunde uovervindelige; thi hvis Kærligheden gør en Mand blind for mange Ting, saa aabner den ogsaa hans Øjne for meget og gør ham dristig, og den Plan, Ivan bestemte sig for, var intet mindre end selv at skrive sit Pas og sine Papirer.

Der var for Resten intet andet at gøre. Det eller intet; thi havde hans Slægtninge faaet Nys om hans Hensigt, vilde de uden al Tvivl have forpurret den.

Han maatte betro sig til en Ven, der var ansat i Indenrigsministeriet, og gennem denne Ven og for en Dusør, for hvilken man i Rusland kan købe selv de højeste Embedsmænd, forskaffede han sig en Blanket til et Pas.

Da han havde faaet denne, var den første Vanskelighed overvundet.

Ivan udfyldte Blanketten og kaldte sig Povl Turnigieff, en Købmand fra Moskov, som vilde rejse til Østen for at købe Pelsværk.

Han var i Besiddelse af femten Hundrede

Rubler. Hvad han sku de gøre, naar han havde forbrugt dem, tænkte han ikke over. Han var for ilter til at tænke paa Fremtiden.

For at lede sine Bekendte paa Vildspor, fortalte han, at han havde bestemt sig til at rejse til Paris, hvor han havde hørt, at Russerne let kunde faa Ansættelse.

Paa denne Maade beredte han Vejen for sin Afrejse, og efter at han havde haft et Møde med Rachel, rejste han til Moskov for der at afvente hendes Komme. Det varede imidlertid nogle Uger, før hun kom, og det faldt ham svært nok at beherske sin Utaalmodighed.

Da de atter kom sammen, spurgte hun ham, om han endnu var bestemt paa at rejse østpaa.

„Ja, mere bestemt end før", svarede han med Eftertryk, „med mindre De vil rejse mod Vest. Saa vilde jeg ogsaa rejse vestpaa, thi hvor De er, vil jeg ogsaa være".

„Men husk paa, at de har svoret paa at vilde gøre mig en Tjeneste, at bringe et Offer for min Skyld".

„Det har jeg ikke glemt", svarede han. „Men jeg vil spørge endnu en Gang, hvad det skal være for et Offer. Hvorfor skulde De vægre Dem ved at sige mig det?"

„De har hengivet Dem for min Skyld, derfor maa De tjene mig blindt", svarede hun. „Min Hemmelighed er min egen. De skal ikke vriste den fra mig. Men nu, da Tiden er kommen for Afrejsen, spørger jeg, om De ønsker at trække Dem tilbage".

„Jeg har sagt det. Hvor De rejser hen, rejser jeg med".

(Fortsættes).

Kulturbølger.

—o—

Naar en Bølge træffer sammen med en anden Bølge, der gaar i samme Retning, saa stiger Bevægelsen højere og sum mer den bredere.

Der er ingen Tvivl om, at f. Eks. den danske Arbejderbevægelse i Byerne, der begyndte i Halvfjerdserne, at den har faaet forøget Kraft og Fylde fra den Kulturbølge, der samtidig sattes i Gang ved Georg Brandes.

I Autoritetshadet, i Virkelighedssansen, Realismen og lignende var der Berøringspunkter. De to Bevægelser har forøvrigt sikkert støttet hinanden. Litteraturens Mænd blev Venstre, og Venstre blev literært.

Forinden Arbejderspørgsmaalet om højere Løn, kortere Arbejdstid, Valgret o. s. v., hele det socialpolitiske, fik Arbejderbevægelsen et Forhold til Ideer, til de frie Ideer, der forkyndtes af Litteraturens Mænd, og dette Ideforhold gav den Kultur, i alt Fald et Skær af Kultur.

Det er ikke let at sige noget om, hvor dybt Arbejderne har tilegnet sig Halvfjerdsernes Ideer. Det er klart, at Arbejderne er skilt ved mange Fordomme, som Bønderne endnu hænger i; der er mange Fremtoninger, som Arbejderne har lettere ved at komme i forstaaende Forhold til (om andre gælder det omvendte). Men over f. Eks. det religiøse, skulde altsaa den københavnske Arbejder være afkristnet. Det tvivler jeg om er Tilfældet i Virkeligheden. Han er nok vendt fjendtligt imod Kirkevæsenet, den kirkelige Materialisme, det kirkelige Humbug, men selve den religiøse Ide ligger ham vist i Virkeligheden nær. Derfor tror jeg, at hvis den rette eller de rette Forkyndere kom til Stede, nøjsomme Apostelskikkelser, der gav Indtryk af, at de virkelig vilde of e sig for deres Herres Sag, selv stærkt grebne, vilde let kunde gribe københavnske Arbejdere, hvis der forkyndtes en nogenlunde menneskelig Kristendom. Men Præster som Statsembedsmænd, som Forsvarere af det begammeldags — disse Forkyndere synes de ikke om.

Men enten nu Arbejderne har tilegnet sig Halvfjerdsernes Ideer mer eller mindre dybt — det skal ikke afgøres her — saa fik Arbejderbevægelsen Fart og Flugt ved det, at de moderne Ideers Kulturbølger faldt sammen med den.

Paa lignende Maade blev Bondebevægelsen støttet af den Grundtvigske Højskolebølge. Forinden Bondespørgsmaalet om kommunalpolitisk Frigørelse og agrarisk Fremgang blev Bønderne ført ind i de Grundtvigske Ideers Kulturverden. Højskolebølgen støttede Bondevægelsen. Andelstidens Blomstring og Bonderegeringen har bl. a. sin Forudsætning i den vækkende Højskolebevægelse, der atter gav Bondetiden i det mindste et ideelt Sving.

Det er ikke let at afgøre, hvor dybt Bøndernes Masse i Virkeligheden er grebet af Frihedskæmpen Grundtvigs Ideer; — han var en forunderlig Frihedsmand.

Men enten nu disse Ideer er gaaet mer eller mindre dybt ind i Bøndernes Sind, saa er det paatageligt, at Bondebevægelsen fik større Fart og Flugt ved at Højskolebølgen indtraf samtidig.

Nu staar vi for en Landarbejderbevægelse. Den skal samle sig i Kravet om let og billig Adgang til Jord, om lige og almindelig Valgret o. s. v. Landarbejderbevægelse, navnlig de unge, har en Følelse af, at der nu knopper sig en ny Tid for dem; der stiger er Drøm fra Landarbejderhytterne om Tusinde nye Hjem for dansk Landtyende.

Denne Bevægelse vil støttes af en tilsvarende ny Kulturbølge. Hvor er den?

Johan Skjoldborg.

Fra Slagmarken.

—:—

En af de faa!

Heldigvis kan der ogsaa blandt Bøndernes Lejr findes humanttænkende Mennesker, og til disse maa sikkert regnes Fru Nielsen, Svejstrup Østergaard.

Hun har altid stillet sig velvilligt overfor Tyendebevægelsen, saaledes modtager og beværter hun gratis alle vore Foredragsholdere.

Da en Del Agrarer vilde lukke Forsamlingshuset for os, lovede hun os Plads til Afholdelse af vore Møder, hvis dette skete.

Det skyldes ogsaa i høj Grad hendes energiske og bestemte Optræden, at det med saa stor Majoritet blev vedtaget, at vi maatte benytte Huset.

At Fru Nielsens Tyendeforhold ikke et af de ringeste, behøver vist næppe at tilføjes. Saaledes har hun forsøgsvis lader Karlekamrene male og tapetsere, ligesom der heller ikke mangler Gardiner for Vinduerne og Tæpper paa Sengene.

Fru Nielsen har forpagtet sin store veldrevne Gaard, af sin Mand, Folketingsmand Anders Nielsen. —s. A. —n.

Høj Betaling!

Under denne Overskrift læste jeg i „Tyendebladet", at vor Afdeling i Fjenneslev vilde holde Bal, men maatte opgive det paa Grund af, at der blev forlangt 20 Kr. i Leje af Forsamlingshuset. Det ligner godt Formanden for Forsamlingshuset, som efter hvad jeg husker, hedder Peter Petersen, men er bedst kendt under Navnet „Peberbøssemanden", han havde nemlig fra 1ste November 1907 til 1ste Maj 1908 8 Karle, og da han Sommeren 1907 var ude at høste, sagde han til sin Karl: „Hvis du ikke stræber dig noget mere, saa skal jeg knuse alle dine Lemmer, for jeg har Raad til at betale, hvad det koster".

Laurits Jensen,
Fjeldsted.

Om Barnlighed.

Hr. Redaktør!

Vil De i „Tyendebladet" optage følgende:

Hr. L. Jeppesen!

Hvis min Opfattelse af Sagen er „barnlig" saa er Deres Slutninger ulogiske.

Jeg kan ikke se andet, end at vi er enige i det, Talen her er om.

De skriver jo selv, at den Maade med Aftrædesesrummet ikke er efter Deres Hoved, og det var netop den Opfattelse af Sagen, der tvang mig til at skrive.

Der er jo kommet en hel Del flere Indlæg, som ikke blev optaget i Bladet, fordi der i dem alle stod det samme.

Sig mig, har alle disse Forfattere en „barnlig Opfattelse, og De den ene rigtige, et voksent Menneske værdigt? Det er jo noget Vrøvl, for De har jo den samme Mening.

Jeg haaber De erkender det og ogsaa er saa hensynsfuld at bekende det.

Anna Jensen,
Firgaarde Børnehjem, Ry.

„Tyendebladet".

—:—

Som vore Læsere vil have set af Forretningsudvalgets Opraab i „Tyendebladet", maa der endnu et lille Tag til for at holde Bladet gaaende.

Nu faar vi vel nok tegnet en Del Aktier og paa anden Maade skaffet saa meget tilveje, at vi kommer over de Vanskeligheder, der er i Øjeblikket. Jeg kan nok love for, at vore Modstandere ikke skal faa den Glæde at se Bladet gaa ind igen.

Men er det ikke en Skam, at et Blad som „Tyendebladet" skal gaa paa Pumperne! Var det ikke nok værd at tage et Tag for at faa dette afværget.

Og Stillingen er nu saaledes, at dette kan gøres, naar bare Villien er dertil.

Bare hver Afdeling vilde skaffe nogle faa ny Abonnenter, saa var Bladet over alle økonomiske Vanskeligheder. Skaf det dertil nogle faa Annoncer, og det vil give Overskud.

Og er vi først paa den sikre Side, saa skal Overskudet nok blive større. Der vil da blive Midler til at tage fat paa Agitationen med endnu større Kraft, og der vil maaske blive Penge til Bibliotek, til Højskole og til alt det andet, vi tænker paa at faa sat i Gang.

Jo større og mere udvidet Bladet bliver, desto virkningsfuldere vil det ogsaa være som Vaaben i Kampen for at vinde de Menneskerettigheder, som de Godtfolk paa den anden Side nu en Gang ikke kan forstaa, at ogsaa Tjenestefolk og Landarbejdere kan gøre Krav paa.

Lad os da være enige om at tage det lille Tag, der endnu skal til for at hjælpe Bladet ovenpaa. **Johs. K. Johansen.**

Et Afskedssuk!

—:—

V. Birkedahl-Nielsen skal til at forlade Løvenholt Højskole nu.

Hvor sørgeligt! Hvilken Skæbnens Ironi!

Du, som mødte der med saa store Forhaabninger, Du, som drømte om at gøre Løvenholt Højskole til en Landbrugsskole, Du maa efter 2½ Aars Forløb pakke sammen, se dine Drømmeillusioner bristede og dine Forhaabninger skuffede.

Men en Trøst har Du og den vil ogsaa vi give Dig med paa Vejen: Du selv var uden Skyld, Du har gjort hvad der stod i din Magt, Du har logret for Bønderne, og Du har skældt ud efter Noder over „Rakket" saavel i Skrift som i Tale.

Hvem husker vil ikke din Bog „Tjenestefolk", som Du udsendte imod Westergaards Piece, „Tyendets Stilling i Samfundet", hvor bravt Du der skælder ud over Tyendet i Almindelighed og Westergaard i Særdeleshed, og saa hjalp alt din Kryben Dig dog ingenting; det hele, Du fik til Gengæld, var et Spark.

Nej, der er heller ingen Retfærdighed til i denne Verden, — det hele Du kan lære deraf er, at de Hunde, der kryber mest, faar flest Spark.

Vi vil af Hjertet beklage Dig, og ønske Dig bedre Held og Lykke næste Gang.

Laurits A. Jensen.

Husk Aktietegningen!

—o—

Alle Bladets Venner og Forbundets Medlemmer anmodes om snarest at tegne sig for en Aktie paa 2 eller 5 Kr. De bliver først opkrævet **1. November.** Det er jo ikke mange Penge, men husk, af mange Bække smaa kommer en stor Aa! 100 Aktier a 2 Kr. vil ogsaa give Bladet en Sum af 200 Kr. og det vilde hjælpe meget. Derfor: Tegn en Aktie straks! Enhver faar gratis tilsendt, saa længe Oplag haves: Oktober Kvartal 1907, Pjecerne „Normalarbejdsdag" af Niels Mortensenog„VortOplysningsarbejde", samt vort store fiotte Julenummer!

Aktierne kan tegnes hos Formændene eller paa Bladets Kontor.

2 Kaniner gratis!

—o—

Som Præmie til den, der inden 20. Oktober kan skaffe vort Blad de fleste Holdere, har vor Kammerat, Kr. Kristensen, Fuldbro Mølle pr. Skanderborg, udsat 2 smukke, hvide, racerene, 7 Maaneder gammel Landkaniner!

Forsøg at vinde Præmien! Det vil formodenligt ikke være vanskeligt. Vore Agenter og lønnede Repræsentanter kan ikke deltage. Dem, der vil deltage i Konkurrencen maa den 20. Oktober indsende en samlet Fortegnelse.

Maaske er der flere, der vil udsætte Præmier?

Præmierede Gaardmænd!

—:—

Jeg læste forleden Dag i Avisen, at en Tjenestepige her paa Egnen nu for anden Gang havde faaet Præmie for „lang og tro Tjeneste", og jeg blev næsten helt flov, da jeg kom kom til at tænke paa, hvor langt vi stod tilbage paa dette Omraade. Burde nu alle vi organiserede Tjenestefolk ikke se at faa skrabet et Par Hundrede Kr. sammen, saa vi for Renterne af disse kunde uddele Præmier til de kære Arbejdsgivere, naar de viser sig særlig humane over for os, f. Eks. ved at give os højere Løn, mere Frihed, eller bedre Kamre; thi jeg er overbevist om, at der vilde ske store Omvæltninger, dersom vi fik saadan en Præmieuddelingssystem indført, da alle Gaardmænd sikkert vil kappes om at gøre det rart og hyggeligt for os. Kapitalen kunde jo indsamles ved frivillige Bidrag, og dersom nogen kunde ønske at støtte Sagen, bedes de indsende Beløbet i Frimærker eller paa Postanvisning. Selv tegner jeg mig for et Beløb af 10 Øre.

Adolf Skouboe.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen!

Vor Bevægelse.

—:—

Svejstrup Tyendeforenings

Agitationsmøde i Firgaarde var, trods det prægtige Vejr, yderst daarligt besøgt, idet at saa godt som ikke en eneste af Byens Tyende eller Arbejdsmænd havde givet møde, kun en Del interesserede af Byens Beboere, som tilhørte andre Erhvervsgrene, havde givet møde. Ialt knap en Snes Stykker.

L. Jensen holdt derfor kun et ganske kort Foredrag, der efterfulgtes af en lille Diskussion.

Man fristes uvilkaarlig til at spørge: af hvad Grund var Byens Tyende og Arbejdsmænd der ikke? Var de maaske betalt for at blive hjemme, eller er de virkelig saa dorske, at de ikke interesserer dem for deres egen Sag. x.

Nørre Næraa Sogns Tyende- og Landarbejderforening

havde Møde den 23. ds. Redaktør Nielsen, Faaborg, holdt et udmærket Foredrag for os og derfor vil vi anbefale ham paa det bedste til andre Foreninger, som ønsker en god social Taler.

To Tilhørere.

— Nogle Tjenestefolk fra Svinninge og Omegn havde Søndag den 30. August indbudt til et Tyendemøde i Svinninge Afholdshjem. Der var god Tilslutning til Mødet, ca. 70 Mennesker, hvoraf den overvejende Del var Tjenestefolk.

Tjenestekarl Peter Stegenberg holdt et udmærket Foredrag om Tyendets Stilling i Samfundet og sluttede med varmt at henstille til de tilstedeværende om, at slutte sig til Organisationen.

Til Slut udbragtes et kraftigt besvaret Leve for Tyendebevægelsens Fremgang og Taleren.

Derefter dannedes der en Afdeling paa 30 Medlemmer, som valgte følgende Bestyrelse:

Tjenestekarl Julius Jensen, Formand, Tjenestekarl Christian Christiansen, Næstformand, Malersvend Christiansen, Kasserer. Tjenestekarl Aksel Petersen, Husbestyrerinde Kristine Jensen, Tjenestepige Marie Jensen og Tjenestepige Anna Jensen til Bestyrelsesmedlemmer. Arbejdsmand L. P. Olsen og Tjenestekarl Albert Kristensen til Suppleanter. Tjenestekarl N. P. Jensen og Tjenestekarl N. P. Larsen til Revisorer.

Det er den første Afdeling i Holbæk Amt.

Julius Jensen,
Formand.

— Tyendeforeningen i Tryggelev afholdt Møde den 22. August, hvor Formanden og P. Pedersen, Vindeby, talte. Mødet var godt besøgt. Efter Mødet var der Diskussion, hvor Gaardbestyrer Keilgaard, P. Pedersen og Formanden deltog. Stemningen var helt igennem god.

Jens P. Andersen.

— Amagerlands Tyendeforening havde i Lørdags ekstraordinær Generalforsamling, hvor Lovene blev vedtaget, og hvor det vedtoges at afholde et Bal i Bachers Lokale i St. Magleby Lørdag den 12. Septb.

— Vort Møde i True den 29. ds. forløb udmærket; trods det daarlige Føre var der mødt ca. 80 Tilhørere. P. Sabroe talte om de forskellige Opdragelsesanstalter og hvorledes fattige Folks Børn ofte blev mishandlet. Derefter var der Bal.

Vi fik 17 nye Medlemmer. **A. G.**

Uge-Kronik.

—:—

Til Læserne!

Som vore Læsere ser er vort Blad atter i denne Uge 4 Sidet! Læserne bedes undskylde os ogsaa denne Gang! Det har jo nemlig været lidt smaat med Penge i den sidste Tid, men nu tegner alt ret godt. Vi har faaet en Del nye Holdere og nogle Aktier er der ogsaa tegnede.

Næste Nr. bliver atter 8 Sidet! Saa haaber vi saa mange som mulig vil tegne sig for en lille Aktie og støtte Bladet paa anden Maade.

Red.

Skjoldborgs Pjece „Husmandsbevægelsen"

kan købes paa vort Kontor for 10 Øre pr. Stk. Pjecen er paa 16 Sider og er meget god. Den bør læses i hver Afdeling.

En Fortegnelse over alle vore Afd.

vil komme i vort Blad Nr. 53. Inden den Tid bedes vore Formænd opgive det bestemte Antal Medlemmer i deres Forening.

Den gamle Historie om igen!

Forsamlingshuset i Thorsager (v. Mørke) er bleven os nægtet og Kromanden i Roholte (ved Faxe) forlanger 40 Kr. i Leje af sin Sal!!!

Forenings-Meddelelser.

— Lørdag den 12. ds. Møde i Harndrup Forsamlingshus Kl. 8. Carl Westergaard taler Alle bør møde!

— Taastrup Afd. holder Fest paa Ny Kro, Søndag den 13. ds.

— Frederiksværk Afd. holder Møde Søndag den 20. ds. Carl Westergaard taler.

— Ahlman Hansen taler i Sabro Søndag den 13. ds. Mød alle!

— Amager Afd. afholder Bal Lørdag den 12. ds. i St. Magleby Kro.

Abonnér paa Tyendebladet.

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

En Pige
kan faa Plads hos Undertegnede fra 1ste November, ingen Markarbejde, ingen Børn, men maa malke 6 Køer. Løn 15 Kr. Maaneden.
Gmd. Niels Eskesen,
Neder Randlev St.

Malkerøgter.
Til 1ste November bliver en Plads ledig for et ungt Menneske, der vil malke og passe en Besætning paa 12—14 Køer samt Ungkvæg og Svin.
Hervendelse sker til Borum Østergaar, Telefon 21, Mundelstrup St.

Plads søges.
Jeg er en Karl paa 20 Aar og søger Plads til 1ste November eller December, som Kusk eller Kørekarl i en Købmandshandel eller lignende. Anbefalinger fra tidligere Pladser haves. Nærmere ved Henvendelse til
K. E. Andersen,
Blands pr. Bandholm.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Tyende
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

En god Plads.
Fra 1ste November tilbydes en ædruelig og paalidelig Karl, der har Lyst til at passe Heste og køre Mælk samt om Eftermiddagen til Kl. 6 deltage i forefaldende Arbejde paa en mindre Proprietærgaard, hvor Familien spiser til Middag sammen med Folkene. Løn 400 Kr. pr. Aar.
Samme Sted kan en ung Karl faa Plads fra 1ste Novbr. Billet mærk. „500" bedes indlagt paa dette Blads Kontor.

Tjenestepiger,
som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

En Medhjælper.
Undertegnede søger en Medhjælper for sin Fodermester fra 1ste November.
Gode Forhold og god Løn.
H. Monrad,
Stenagergaard' Ølholm.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Enekarl søges.

En flink Karl, som vil køre en lille Mælketur, kan faa Plads paa en mindre Gaard til 1ste November.

Hans Nielsen,
Smidstrupholm,
Fangel, Fyn.

Kreaturpasser.

En ædruelig Mand, ældre eller yngre, der vil passe ca. 25 Kreaturer og malke nogle Stykker, kan faa en god Plads paa Kielsgaard Teglværk pr. Laven St. fra 1ste November.

P. Nielsen.

Malkerøgter

til 1ste November. God Plads paa min herliggende Avlsgaard, 16 a 18 Køer.

Sagfører Gustav Møller,
Middelfart.

Pige og Karl til Fyn.

En Pige, som vil malke 7 a 8 Køer samt tage Del i forefaldende Arbejde paa en lille Bondegaard, kan faa en let Plads til 1ste November. Samme Tid og Sted er Plads ledig for en yngre Karl. Henvendelse med Opgivelse af Alder samt Løn for 1 Aar til Tyendeforeningsformand **R. Jeppesen,** Ringe, Skamby, Nordfyn.

Agitér for „Tyendebladet".

Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

A. Eriksens Skræderforretning,

41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i

færdigsyede Herreklæder

omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.

Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.

Største Varelager paa Frederiksberg.

„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

Undervisning.

Langelands Folkehøjskole

ved Rudkøbing

Karleskole fra Novbr. til April.
Pigeskole fra Maj til August.
Uformuende Elever kan faa Understøttelse ved Henv. til Forstanderen.

K. Kristensen, Tange,
f. t Humble.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3. November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og Husflidsskole Novbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Foredrag tilbydes

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.

Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes

overalt. I ældre Foreninger 4 Kroner.
Ahlman Hansen, Rue Hede, Søndersø, Odense. Telefon: Bredbjerg 14.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 8 a 10 Kr. og fri Rejse.

Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Bl. Annoncer.

Kaniner til Salg.

20 racerene blaa Bæveren i forskellige Aldere er billig til Salg. Stamtavle kan faaes.

Laurits Jensen,
Fjelsted, Aarup.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine, eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Vett & Wessels Udsalg,

— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.

Th. Olrik.

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

■ Foreningsfaner og Bannere ■

leveres smukke og billige.

Carl Monrad, **Brønshøj Villaby, København L.**

Kaniner!

Paa Grund af Bortrejse skal hele mit Kaninhold realiseres til enestaaende billige Priser: 2 Hunner, drægtige, hvid Landk. (præmierede), a 5 Kr. pr. Stk. 1 Han, hvid Landk., 4 Kr. 1 Hun, Japaneser drægtig, 5 Kr. 1 Han, Japaneser, 4 Kr. Ca. 20 Ungdyr af begge ovennævnte Racer, a 50 Øre pr. Maaned. Alle smukke og raserene Dyr. Tillige sælges et nyt Kaninhus med 6 Stalde, 2 Udstillingsbure, med 5 Rum. Ca. 20 Alen finmasket Traadvæv, Foderkopper m m. (Svarporto uebedes).

Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle pr. Skanderborg.

Herdstedvester.

Søndag den 13. September afholder „Herstedvester Sogns Tyende- og Landarbejderforening" Høstfest paa Rødingermølle Kro. Festen vil tage sin Begyndelse Kl. 7 med Chr. Christensen som Taler og Musikker Jakob Hansen, Herstedvester, som Oplæser.

Derefter Bal til Kl. 4.

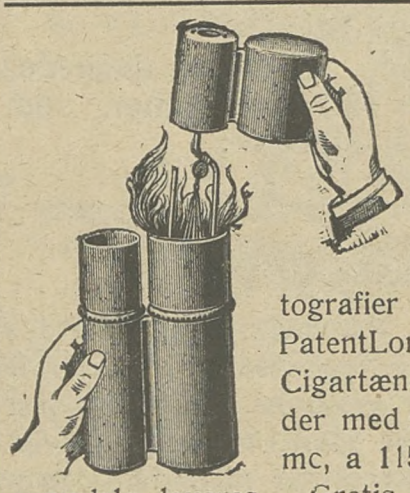
Billetpriserne til Oplæsningen 25 Ø. for Voksne, Børn 10 Øre, og til Ballet, Herrer 1 Kr, Damer 50 Øre.

Bestyrelsen.

En Grammophon.

En stor, udmærket, værdifuld Grammophon sælges meget billig til Fordel for „Tyendebladet". Henvendelse til

Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle,
Skanderborg.

Nyt!

Steroskob med 12 forskellige smukke Damefotografier 1,25 Øre, PatentLommefyrtøj, Cigartænder, brænder med stor Flamme, a 115 Øre. Reservedele leveres. Gratis 1 Flaske Æther og Brugsanvisning. Man bør vogte sig for verdiløse Efterligninger, disse bliver retslig forfulgt. Bladets Holdere 10 pCt. Rabat.

A. J. Rasmussen,
Bøgholm, Ejby.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Terslev!

Terslev Tvende- og Landarbejderforening afholder offentlig Møde i Terslev Forsamlingsbygning Søndag den 20. September, Aften kl. 8. Som Taler er indbudt: Chr. Christensen, København.

Alle indbydes: Fri Adgang!

P. F V.:
Niels Chr. Nielsen,
Formand.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Tobakker og Cigarer

hos **Bovin, Vestergade,**
Brønderslev.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.

Forlang Tilbud.

H. C. Hansens Træskoforretning

er
Kalkbrænderivej Nr. Aaby.
Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 51. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 20. September 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Arbejdersang.

Mel.: Ja, vi elsker dette Landet.

Ja, det dages — Solen bryder
blodrød frem i Øst,
og fra hele Kloden lyder
Arbejdskorets Røst.
Længe lød den spag og fangen
bag Fabrikens Brus;
men med Tiden fik dog Sangen
Ørnevingers Sus.
Men med Tiden fik dog Sangen
Ørnevingers stærke Sus!

Stolte Slægter, strænge Tider
gryer rundt om os.
Op til Kamp for dem, der lider!
Styrt hver Guld-Kolos!
Fællesviljen er vor Styrke —
hold den højt i Agt.
Og trods Uvejr, Løgn og Mørke
er vi dog en Magt. —
Ja, tilsidst maa Løgn og Mørke
vige for vor Overmagt!

Under Solopgangens Mærke
gaar vi glade frem,
bygger enige og stærke
paa det nye Hjem.
Trællekaarene maa svinde
bort med Nag og Nid!
Kammerater, skal vi vinde
i den første Strid —
Kammerater, vi skal vinde
Sejr i den første Strid!

J. J. Kromstrøm.

Vor Høst.

—:—

Høsttiden er nu forbi for i Aar. Markens store Afgrøde er bragt vel i Hus. Høstmaskinernes klaprende Lyd paa sin Marsch hen over Marken er nu afløst af Tærskemaskinens brummen og snurren. Kornet skal tærskes og gøres i Penge eller opbevares til ved bedre Lejlighed. Bonden gaar nu ude paa Marken eller i Gaarden og ser til, mens han fryder sig over de store Kornstakke og de proppede Lader og Præsten begynder at tærske paa den aarlige Høstprædiken.

Høstprædiken . . . . Ogsaa jeg kunde have Lyst til at holde Høstprædiken, men savner Adkomst dertil, skønt jeg har et Par Ord at sige.

Jeg vilde da minde om den uretfærdige Fordeling af Landets Jord. Den Fordeling som gør, at den store Mængde af Befolkningen er lige fattig eller rig enten Høsten er god eller daarlig.

Thi saaledes er det: Vi slider og slæber, vi pløjer og saar, høster og bjerger Kornet i Hus og endda er vi lige fattige. Trods det Høsten er god, har vi intet at glæde os over. Vore Kaal er lige fede. Det er de andre, dem, der engang har været saa heldig at komme i Besiddelse af Ejendomsretten til Jorden, det er dem, der har hele Fordelen, det er dem, som løber af med alle Værdierne. Vi andre faar intet. Og hvem var vel nærmest til de store Værdier? Er det ikke os, som gennem Slidet og Slæbet har bjerget Kornet i Hus? Jo! Men vi faar intet. De andre tager alt.

Her træder der uretfærdige Samfundsordning tydeligt frem. Her ser vi den uretfærdige Fordeling af Jorden og vi ser, hvorledes vor Arbejdskraft bliver udnyttet til andres Fordel!

Her er det, vi kræver den store Reform. Vi kræver, at Jorden skal gives tilbage til Folket! Derved og kun derved ophæves den store Uret.

Hvor er det dog i Grunden meningsløs, at vi i et saa rigt Land som Danmark skal have noget, der hedder Fattigdom! Her er nok til alle. Et Land, som aarlig indbjerger en Høst som vor, behøver ingen Fattigklasse. Og dog er det saadan. Trods det, at Høsten for hvert Aar, der gaar, bliver bedre og bedre, er Fattigdommen lige stor.

Man skulde ellers tro, at dem, der ved deres Hænders Arbejde skaber disse Verdier, bør have Adkomst til dem før nogen anden. Men saadan er det ikke. Naar vi har beriget Samfundet og de enkelte Jordejere, er vi noget lignende stillede, som da da vi begyndte Arbejdet. Saaledes vil det ikke være, naar Jorden bliver hele Folkets og alle vi faar Ret og Adgang til den. Da vil vi alle faa vort Arbejdsudbytte og da vil ogsaa vi have Grund til at glæde os, naar det gaar godt og Høsten er god.

Tænk over det alle I gamle og unge Landerbejdere, som, trods den gode Høst ikke ved, om I kan holde Sult og Savn uden Døre i Vinter, og tænk over det alle I unge, som selv har drømt om engang at faa et lyst og hyggeligt Hjem. Lad os i Fællesskab drage ud og erobre Jorden fra dem, der nu har Eneret til den og dens Afgrøde.

Lad os forsøge at faa den gjort til et Fælleshjem, hvor der er Plads for alle.

Carl Westergaard.

Agitationsmærket kommer!

Vort Agitationsmærke er nu under Arbejde og i Løbet af kort Tid vil det kunne faas hos alle vore Afdelingsformænd og paa Bladets Kontor.

Det vil blive udført i Farver og til at klæbe paa Breve. Prisen er 1 Kr. pr. Ark a 50 Stk., altsaa kun 2 Øre pr. Stk.

Hjøle-Thames.

Han bor derude ved Bysens Skjel,
hvor Tidslerne voxer saa høje,
hvor Følfod skygger alt Græs ihjel
og sætter sin Lu i hans Trøje.
Til daglig regnes han aldrig stort,
men vent, til Høsten berammes,
til Ruggulvet aabner sin videste Port —
da gaar der skam Bud efter Thames.

Naar Tidslen forlængst har spredt sin Fnug,
han skrider en Dag over Toften;
hans Sko har Ringe af Morg'nens Dugg,
hans Le han bærer paa Hoften;
saa drøner hans Traad i den gamle Gaard;
der kikkes fra Bryggers og Frammes,
der bydes: Kom ind! og der nikkes; Godtaar;
— for alle de venter paa Thames.

Saa bugner Bordet af Sul og Mad,
det bedste som findes i Huset;
Madmoderen topper Kartofler paa Fad,
og nytappet Øl staar i Kruset;
og Gamlingen gumler og fylder sin Skrot;
der prates og drikkes og drammes;
og Husbonden tror, det skal svare sig godt:
Hvor faar man en Høster som Thames. —

Da Thames har sluttet sit Bord med en Skraa,
man ser ham til Arbejdet skride
i stribede Ærmer og Buxer graa
og Sokker kridende hvide.
Hans Sind er muntert, hans Arm er skrap,
hans Blod er den jydske Stammes;
hans Hjøle blinker med Duggen omkap,
og Pigerne blinker til Thames.

Saa forter det frem efter Høstens Skik,
naar Styrken flytter paa Foden:
Kornblomsten drejer sit rædde Blik,
og Rugen skjælver ved Roden.
Og Staalet bryder med krum Gevalt;
selv Skræppen hentes og rammes;
thi Thameses Hjøle bider paa alt,
men intet bider paa Thames.

Ja, stram nu Remmen, du seje Knøs,
og pas de buede Knage;
vær virm med Kratten, du brune Tøs,
og kik dig ikke tilbage!
Thi Høstens Gjærning er ilde gjort,
hvor ikke Senerne strammes,
og dér — med en Ryg som en Ladeport
i Bjørnestyrke gaar Thames.

Sin Hue har han paa Neget lagt,
og Skraaen, han tog efter Davre,
han tygger med begge Kjæbers Magt.
som Heste tygger paa Havre.
Han ser med sit arbejdsstive Blik,
hvor Straaene løsnes og lammes,
mens Solen sender ham Stik paa Stik
og heder Skallen paa Thames.

— Har Maanen sig rejst bag Rugnegs Top,
mens højere Kilderne risler,
da vandrer Thames med ludende Krop
didud bag de strittende Tidsler.
Han standser en Stund med sin Le paa Lænd.
Af Fjerskyer Østhimlen skrammes:
— Nu skrider tusinde trætte Mænd
mod mørke Hytter som Thames.

Jeppe Aakjær.

Til
Afdelingsformændene!

I hver Afdeling bør Bestyrelsen sørge for at der bliver tegnet en Del Aktier. Dog kan Sagen klares, naar hver Afd. vil lade tegne for 10 a 15 Kr. Det kan nok lade sig gøre, hvis Formændene vil tage sig af Sagen!

Ødselhed!

—o—

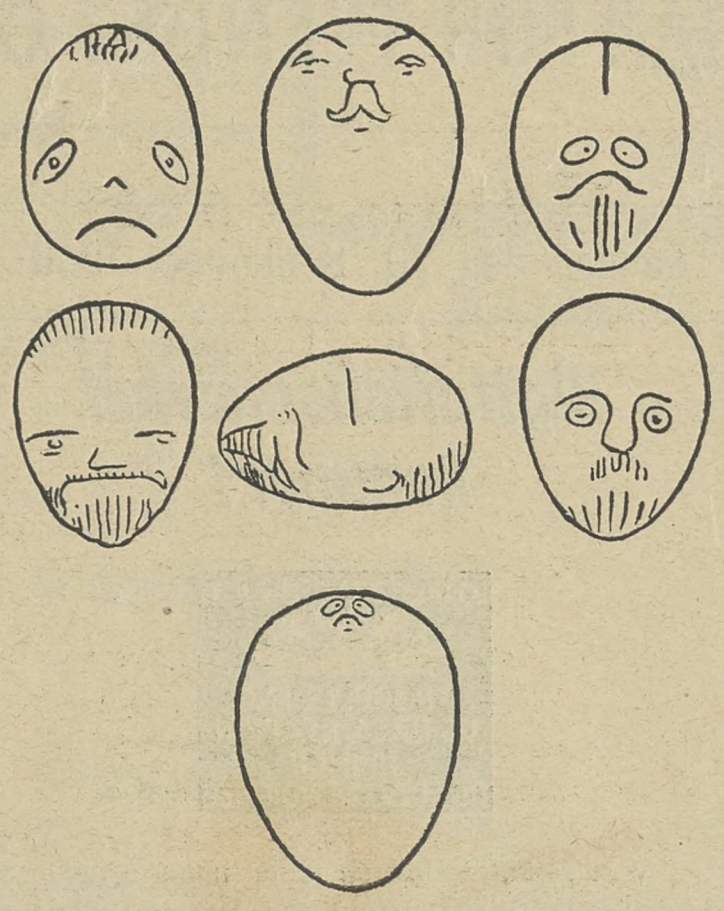
Naar man nu kommer til at tale med en Gaardmand om Pengesager, hvad enten det nu er Lønnen eller det er om Jordspørgsmaalet, saa kan man gøre sikker Regning paa at faa at høre, at de Tjenestefolk sagtens kunde spare nogle Penge sammen, naar blot de vilde men de gaar blot og ødsler dem væk paa fint Tøj og Cykler, og hvad det nu hedder alt det unyttige Kram, og det er ingen helt ubegrundet Beskyldning; thi der gaar virkelig mange Penge til saadan noget, alt for mange; men spørger man saa hvorfra denne „Ødselhed" stammer, ja, saa faar man i de fleste Tilfælde det Svar, at det kommer af, at Tyendet faar alt for stor Løn, derfor ødsler de alt for meget med Pengene.

Men mon det ikke snarere kommer af, at Tjenestefolkene har faaet Øjnene op for, at de ogsaa er Mennesker og at de har Ret til at ligne andre Mennesker. Hvorfor skulde vel Tjenestefolkene gaa med Badmelstøj og Træsko til Stads, naar Husbonden sidder i Ponnyvognen med fine Klæder paa Kroppen, lange Støvler paa Benene, Cigar i Munden og Guldkæde uden paa Silkevesten. Er da alle de ikke nødvendige Brugsgenstande forbeholdt de ikke arbejdende, for at de arbejdende kan nøjes med det, som de andre ikke vil have? Er det Meningen, at vi skal slide og slæbe uden anden Fornøjelse end at forskønne Livet for dem, der tilfældigvis er kommen paa Livets Lysside?

Adolf Skouboe.

Fra Slagmarken.

—:—

Saa Farvel da, alle I „Rigets gode Mænd"! Endelig røj I af Pinden.

Det varede længe — altfor længe! I hang godt ved. Men da I først kom paa Gled, gik det hurtig!

Se ikke saa sørgmodig ud, kære J. C. Sælg Du kun den trekantede Hat og glæd Dig ved den store Pension. Gaa over til dine Vestjyder, hvor Du „møder" de gode Haandslag, som Du saa kønt skriver. Og skriv saa noget mere om, at vi „skal rose vor Kone".

Farvel, Hr. Greve. Du var dog Mand for at hive dem alle ud af Reden. Farvel Berg, Farvel Hr. Høgsbro og Farvel kære Ole Hansen. Tør Taaren bort fra Din Kind og glem de 16,000, som Du maatte lade ryge. Farvel, Enevold, ja, Du har skam Grund til at være noget „lang i Ansigtet" (paa omvendt Maade!) over de mange Skuffelser.

Og endelig: Farvel store Alberti! Du sank dybest (ogsaa paa Billedet), men Du gjorde det ikke for intet. (20 Mill. ca.!) Grin dem nu alle en lang Marsch og gaa saa med godt Humør i Rasphuset. Du finder nok Vejen, den er jo godt tiltraadt og flere vil følge efter Dig!

Se Fremtiden fortrøstningsfuld i Møde. Naar Du kommer ud, skal der nok blive sørget for Dig. Du kan jo f. Eks. søge Plads som Agent for „Tyendebladet". Du kender jo Bønderne godt. De vil nok ikke smide Dig ud, men tage godt imod Dig og give Dig baade Brød og Brændevin. Og det vil smage godt oven paa Dit „Vand-og-Brød-Kur".

Hermed kærlig Hilsen til Jer alle fra Jer altid hengivne **Lurifax.**

Landpostene.

Da jeg har læst i Tyendebladets forrige Nr., at Landposterne flere Steder er nogle Krakilere over for Tyendebladet og Tyendeforeningerne, og ikke desmindre mod Medlemmerne. Vi har en her i Fjenneslev, nemlig Per Knudsen; har er en rigtig Krakiler, der nok skal sørge for at fedte sig ind hos Bønderne. Saaleder render han rundt og fortæller, at i Tyendeforeningen i Fjenneslev er der kun 2—3 Drenge og saa nogle Husmænd. Mon den gode Per Knudsen kender noget til, hvor mange Medlemmer, der er i Foreningen, om det er Drenge eller ej. Han maa absolut ikke regne sig selv for mere end en Dreng. Der er nemlig flere Karle i Tyendeforeningen, som har udstaaet Soldatertiden, og maaske er ligesaa gamle som Per Post. Men Herregud, man skal jo sige noget for at faa en Kop Kaffe og mere for at faa Fløde i, hvad Per, du kunde blive god, naar du bliver gemt, men det skal du ogsaa for at blive rigtig god.

Harald Hansen,
Tjenestekarl, Fjenneslev.

Fra Balslev!

Jeg tjente i Balslev Humlegaard eller rettere „Balslev Arbejderanstalt", som det kaldes. Da Bestyreren hørte, at alle Folkene paa Gaarden rejste til 1ste November, troede han, at de kunde give Folkene Svineføde. De blandede nemlig 2—3 Slags gammel Mad sammen, der havde været opvarmet et Par Gange før.

Saa klagede jeg over det til Bestyreren, som ogsaa lovede at det skulde blive bedre; men det hjalp kun lidt.

Saa klagede jeg igen og sagde, at jeg gik derfra, hvis det ikke kunde blive bedre. Jeg tilbød at vilde skaffe dem en anden Karl i mit Sted, men de vilde de ikke høre Tale om, saa gik jeg min Vej.

Saa overgav han Sagen til en Sagfører paa den Betingelse, at Sagføreren maatte have, hvad han kunde faa af mig, fordi han ikke selv vilde med i Retten.

Den Mand bør ingen Folk have, før han giver dem en bedre Føde!

Rasmus H. Pedersen,
Udby pr. Nørre Aaby St.

En flink Bondekone.

Hos Gaardejer A. Bonde, Sabro, tjener en Pige, som, foranlediget ved at hun søger Plads til 1ste November, havde skrevet til en Gaardejer i en anden By. Samme Gaardejer henvendte sig Tirsdagen den 25. August til Hr. Bondes Gaard og blev modtaget af Fru B. og efter en Samtale med hende gik bort uden at tale til Pigen.

Til Pigen foregav Fru B., at det var en Mand, som gik omkring med Modeblade!!

Grunden til Fru B.s Handlemaade vides ikke, men maaske er det fordi Pigen er Medlem af Tyendeforbundet og Fruen saa vilde hævne sig paa den Maade.

P. Fuhlendorff.

Lang Arbejdstid!

Jeg var en Aften inde at se til en Kammerat, som tjener hos en Agrar ved Navn Jørg. Jensen, Horning pr. Hatting. Da Kl. var 8½ kom han og forlangte Karlen til at hente en gammel So, saa kunde han lige komme hjem til Kl. 10 eller 10½. Det er en lang Dag. Fra 5 Morgen til over 10 Aften og en Middag paa 20—25 Minutter!

En Dag jeg arbejdede hos ham som Daglejer, kom han Kl. 8½ den Aften og forlangte mig til at gaa i Marken og lede efter Tænder til Hestriven!

Jo, han er sød, det er den gode Jørg. Jensen. **Andreas P. Andreasen.**

Til Bladets Venner!

Vi maa alle hjælpe til at holde Bladet

oppe. Enhver maa skaffe en ny Holder, det kan gøres. Det værste er, at om Sommeren kan man jo ikke saa godt faa Tid til at læse som om Vinteren, men enhver maa hjælpe Bladet, saa godt han kan. Gaar det først under, saa er det hele ødelagt, og det maa ikke ske.

Derfor, Kammerater, til Arbejdet straks! Vi vil da heller ikke være saa ringe, naar Opkrævningen kommer, ikke at betale; vi maa betale alle, det kan enhver gøre.

Med kammeratlig Hilsen,

Jakob Langballe,
Tjenestekarl.

En Hilsen til vort Blad!

Jeg vil haabe, at det vil lykkes at bære „Tyendebladet" frem til Sejr. Der er saa megen Løgn og Falskhed i vort offentlige Liv (det viser sig bedst i disse Dage).

„Tyendebladet" er en af de Røster, der stærkest arbejder i Retfærdighedens og Sandhedens Tjeneste, derfor skulde dets lille Lys nødig slukkes; men stadig brænde stærkere og stærkere, indtil det er et Baal, der trænger ind i de mørkeste Kroge.

Med Ønsket om, at „Tyendebladet" maa klare Skærene, en Hilsen.

Peter Holm.

Hidsige Agrarer.

Paa en ganske kort Tid, fik „Tyendebladet" en meget stor Udbredelse her paa Kallundborg-Egnen, hvorover Bønderne naturligvis er bleven gale, ja, enkelte endogsaa helt rasende, saa de i deres Hidsighed har mishandlet „Tyendebladet" paa de grusomste Maade inden de er kommen den rette Ejer i Hænde. — En har hittet paa at rive det i Stykker, en anden hælder en flydende Væske over dem, saa der ikke er til at se en hel Stavelse o. s. v. Den Slags Raaheder maa vi se at faa vendt d'Hrr. Storagrarer af med snarest muligt.

Ingvor Petersen,
Tjenestekarl.

Militarismen!

—:—

Selv i Fredstid kan Militarismen kræve sine Ofre, det er jo ikke saa længe imellem, at et Krigsskib springer i Luften eller bliver sejlet over, hvorved Hundrede af Mennesker bliver dræbte eller saarede, og hvad saa? Ja, det vækker vel lige straks lidt Opmærksomhed hos Offentligheden, men det bliver snart glemt, glemt af Militaristerne; men det tager vist Tid for de lemlæstede og de dødes Venner og Slægtninger at forvinde Sorgen og Smerterne.

Et saadant Tilfælde er jo nu fornylig indtruffet ved Kanoneksplosionen paa „Hekla", idet en Kanoner blev dræbt og flere Kammerater saarede, og nu søger Militaristerne og Gejstligheden i Forening at skjule Brodden ved at gøre saa meget Stads af den afdøde som muligt; men kan de derved erstatte de efterlevende det Tab og de Smerter, de har lidt, og endnu lider? Kan de derved give den afdøde tilbage til sin Forlovede og sine Forældre? Nej, og atter nej! Vel kan de maaske for Øjeblikket dulme Sorgen lidt, men det vil vist tage Tid, inden de forvinder dette Slag.

Maatte ikke dette Eksempel paa Militarismens Raahed vække Afsky og og Had imod samme? Og maatte ikke dette Offer gøre sit til, at mange fik Øjnene op for, hvilken barbarisk, hvilken djævelsk Landeplage, Militarismen er? Jo, sikkert; men det er snart glemt af de Militærgale, den lille Hob, som sidder paa den grønne Green; men vi, den store Masse, som maa ofre os for den Jord, vi ikke har Part i, vi vil huske det, vi vil bruge det som en blodig Anklage i vor Kamp imod denne altslugende Uhyre, Militarismen.

Og gid Raabet: Ned med Militarismen, snart vil lyde fra hver Strube Landet over!

Adolf Skouboe.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Kammerater og Standsfæller!

—:—

Lad os være enige om at støtte vort gode Blad, saa meget som muligt. Det er jo dog kun en Bagatel for enhver af os at lade sig tegne for en Aktie af 2—5 eller 10 Kr. Redaktionen lader dem jo ikke opkræve inden efter 1. November. Vi kan ogsaa støtte Bladet paa anden Maade, f. Eks. ved at søge Plads derigennem; det er jo udbredt over hele Danmark, og som saadan er der jo større Mulighed for, at vi let faar Plads igen.

Jeg haaber, at alle, der blot en eneste Gang har læst „Tyendebladet", er klar over, at det er værd at gøre noget for, og, Kammerater, det maa ikke gaa under, ikke for alt i Verden.

Hvad er hele vor Bevægelse værd, naar vi ikke har det? Lad os sætte alt ind paa dets Fremgang, at det ikke skal slippe fra os, thi da er vi færdige; da er vi ikke de raske Gutter, som vi giver os ud for. Nej, lad os vise, at vi ikke mangler Lyst eller Interesse, men gøre hvad vi kan for at holde det oppe. Vi ser jo hver Gang Bladet kommer, hvor energisk vor Redaktør arbejder for dets Udbredelse.

Er det da ikke ogsaa vor Pligt at hjælpe til?

K. E. Andersen,
Tjenestekarl, Blands, Lolland.

6 Møder.

—o—

I denne og sidste Uge er der bleven afholdt 6 store Møder, hvor Red. Carl Westergaard har talt.

Det første Sted, i Rørby (v. Kalundborg). Der var mødt over 50 Tjenestefolk og Arbejdsmænd. Efter Foredraget var der nogen Diskussion. En Reformbonde og en do. Redaktør deltog. Der var en Afd., som nu har over 20 Medlemmer. Formanden er den unge, begavede Tjenestekarl Ingvor Petersen.

Det andet Møde var i Nabosognet Tømmerup. Der var mødt ca. 60, hovedsagelig Tjenestefolk. En Smed deltog i Diskussionen. Han vilde forsvare Bønderne, men kom skidt fra det!

Maler Jensen med flere støttede os.

Der blev oprettet en ny Afd. med over 30 Medlemmer. Stemningen for vor Bevægelse er meget stærk paa den Egn. Bladet fik 20 nye Holdere.

Det tredie Møde afholdtes i Revninge paa Fyn. Der er en Afd. Kun Foreningens Medlemmer og et Par Bønder var mødt.

Det fjerde Møde var i Kauslunde paa Fyn. Det er det største Møde, vi endnu har haft. En stor Sal var proppet fuld, ca. 300 Tilhørere! Flere var kommen 2 Mil fra for at høre Foredraget.

Det indledende Foredrag varede ca. 1½ Time og blev flere Gange afbrudt af stormende Bifald.

Efter Foredraget rettede en pærefuld Agrar et Par forvildede Spørgsmaal til Taleren. En Præstefrue Jacobsen følte Trang til at lette sit Hjerte med en Udtalelse om, at hun ikke syntes om W.s Foredrag. Der var noget galt med Maaden. Da W. svarede hende, løb hun sin Vej!!!

Der er en Afd. der, som nu har over 30 Medlemmer. Formanden er den unge, energiske Tjenestekarl Hans J. Henriksen.

Det femte Møde var i Harendrup. Det var ogsaa meget vellykket. Det var Afd. i Fjeldsted, som lod det afholde.

Det sidste Møde var i Baaring (Skovshøjrup Afd.). Det var ret velbesøgt og Stemningen var god.

De 6 Møder er gode Vidnesbyrd om, at vor Bevægelse gaar en god Fremtid i Møde. Bladet fik mange nye Holdere og desuden er der ved de sidste 4 Møder tegnet ialt 32 Stk. Aktie, som næsten alle er a 5 Kr.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen!

Til Læserne!

—:—

Bestil Bladet hos Posten for næste Kvartal!

—

Det er saaledes, at Halvdelen af vore Holdere nu faar Bladet anmeldt herfra Kontoret og derefter faar en Opkrævning paa 75+15 = 90 Øre. Alle disse Holdere, som faar Bladet paa den Maade, vilde vi gerne bede herefter bestille det hos Landposten eller paa Posthuset. Derved vilde de spare de 15 Øre til Porto og forskaane os for et stort Arbejde med at skrive Anmeldelser og sende Opkrævninger ud.

Altsaa: Afsig Bladet paa et Kort til os og bestil det herefter (inden den 27. ds.) hos Posten.

Sker det ikke, kommer det som sædvanligt sammen med en Opkræving paa 90 Øre. **Red.**

Birkedahl paa Krigsstien.

—:—

Den for sin Bog „Tjenestefolk" saa sørgelig bekenete Højskoleforstander, som trods sin logren, kryben og fedten for Bønderne, dog for en Tid siden har faaet et et ordentligt Spark bagi, har nu begyndt at vise Tænder! Tænk engang, at en saa from og godmodig Snob kan vise Tænder og gaa i Kamp mod dem, han før har krøbet og fedtet for!

Den faldne Storhed har nemlig efter at have faaet det omtalte Spark, ansøgt Ministeriet om, at Understøttelse til korte Kursus maatte blive taget fra den Højskole, han er jaget fra. Og han har faaet sin Ansøgning bevilget.

Det er ikke Hævn nok! Nej, da han

blev jaget bort, tog han alle Protokollerne, som hans Eftermand skulde bruge, med! Det er et kønt Kammeratskab, der er mellem vore Højskolemænd.

Det lader ikke til, at Hr. B. er saa from, som han gav det udseende af, naar han stod paa Talerstolen og saa gudhengiven ud! **Lurifax.**

Frygtelig Børnemishandling.

—o—

Gaardejer Niels Peter Johansen i Ørslevvester ved Ringsted samt hans Søn, Hans Peter Johansen, har i disse Dage vunden stor Berømmelse her paa Egnen ved at gennemprygle deres 12-aarige Tjenestedreng.

En Dag i forrige Uge skulde Drengen feje i Krybberne foran Køerne, hvilket ikke blev udført til Bondens Tilfredshed, og i Stedet for at vise Drengen, hvordan Arbejdet skulde udføres, tog han ham i Ørene og trak ham ud i Gaarden og gennemprygled ham med sin Kørepisk, saa der var blaa Striber over det meste af Barnets Legeme.

Hans 24-aarige Søn, som stod ved Siden af, syntes ikke, Faderen havde brugt Pisken tilstrækkelig, hvorfor han med knyttet Næve slog Drengen i Ansigtet, saa at Blodet flød ud baade af Næse og Mund.

Et Par Dage efter løb Drengen saa hjem og fortalte sine Forældre, som arbejder paa Mørup i Fjenneslev, hvordan han var bleven behandlet.

Hans Moder gik saa hen til Gaardmanden for at hente Drengens Tøj og Penge, som han havde tjent, men hun fik ingen af Delene.

Aldrig saa snart Agraren saa hende, jog han hende ud af Gaarden og gjorde Nar af hende, fordi hun saa daarlig kunde gaa.

Et flot Eksempel af en Missionsmand. Sagen er overgivet til en Sagfører, lad os haabe, at Agraren og hans Søn kunde faa en ordentlig Afklapsning.

Ørslevvester er en By, som grænser op til Fjenneslev, hvor vi har en Afdeling. Hidindtil har det vist sig, at Medlemmerne kun har meget lidt Interesse for vor gode Sag. Her er et Bevis for, at vi alle maa være med til at forhindre disse Agrarer i en saadan brutal Fremgangsmaade.

Bach Ranung,
Tjenestekarl,
Mørup, Fjenneslev.

Aktietegningen.

—o—

Aktierne opkræves straks eller 1ste November!

—

I de sidste Dage er der tegnet en Del Aktier i vort Blad, men det er endnu ikke nok. Der maa endnu tegnes en Del for at garantere Bladet og for at vi kan faa vor Gæld betalt.

Vore Læsere og alle vore Medlemmer i Afd. bedes derfor om snarest at lade sig tegne for en Aktie paa 5 eller 2 Kr. Hvis det ønskes, opkræves Beløbet først **1. November!** Men tegn den straks for at vi kan se, hvor stor Summen bliver. **1. Novbr.** har enhver jo Raad til at indbetale de 2 eller 5 Kr.

Enhver, der holder af Bladet, bør støtte det ved at lade sig tegne for en Aktie. Send os kun Meddelelse paa et Kort eller paa Bestillingssedlen. **Red.**

Brutalt!

—o—

En Agrar tager Vinduer og Døre af sin Røgters Hus.

—

En Storbonde ved Navn Anton Rasmussen i Lerøje ved Ballerup fik for en Tid siden en Mand fra København i sin Tjeneste. Han skulde være Røgter. Han blev lovet Guld og grønne Skove, god Løn og bo husfrit.

Ja, love er jo ærlig! Da han havde været i Pladsen i nogen Tid, begyndte Bonden at skælde og tordne daglig. Det var et rent Helvede, saa rejste Røgteren. Han havde 15 Kr. tilgode, dem fik han ikke! Han vilde derfor ikke flytte ud af Huset, før han fik sine fortjente Penge.

For at hævne sig og faa Røgteren jaget ud, tog Bonden baade Vinduer og Døre af Huset, skønt der var flere smaa Børn!

Saa brutalt kan en Agrar være! Lad det Eksempel fortælle Eftertiden, hvor raa og barbariske vore Dages Agrarer er overfor deres fattige Arbejdere!

En Landarbejder.

Alberti.

Den store Bedrager.

Saa var det dog sandt hvert Ord, Socialdemokratiet og de radikale har sagt om Alberti! Nu er det bevist, at hvert Angreb paa denne Mand har været fuldt berettiget!

Ja, meget mere, det viser sig, at det kun er Smaating, som er bleven sagt om Alberti. Ingen havde dog anet, det var saa galt. Ingen — eller faa — troede vel, at den Minister, som i lange Aar har styret Landet, kunde faa vandærende Straf. Vi, der hører til Regeringens Modstandere, har jo alle næret den Anskuelse, at Alberti bør styrtes, men vi troede dog at Angrebene var lige kraftige nok.

Og nu viser det sig, at det ikke har været Tilfældet.

Hver Gang denne Mand er bleven pisket med Svøber, burde der have været anvendt Skorpioner!

Det er et tungt Ansvar for den Regering, der stadig har dækket Alberti og „sagt god" for ham. Borgbjerg og Zahle har ofte lagt Kortene paa Bordet, men Regeringen vilde intet høre og intet se. Det er Løgn og Sludder, sagde de. Det er Ministerstormeri, føjede de til.

Nej, det var den rene Sandhed, og i deres stille Sind har Reformpartiet maaske givet Borgbjerg Ret.

Det viser sig tydelig, naar „Aarhus Amtstidende" skriver efter Faldet: „Sandheden kan desværre ikke længere skjules". — — Sandheden — — saa vidste det Blad altsaa godt, at Alberti var en Bedrager, men vilde ikke sige det!

Dermed har Reformpartiet skrevet sin Dødsdom. Hermed er Bøndernes Saga, som Regeringsparti, ude. Om faa Aar vil Arbejderne og Husmændene overtage Styret. Og faar vi en anden Valgkredsordning, vil det ske hurtigt!!

Alberti-Skandalen er den største i Historien! Det er uhørt, at en Storbedrager i 7 Aar er Minister og god Ven af Kongehuset.

Denne Affære vil have sin gavnlige Betydning derved, at den vil nedbryde Autoritetstroen.

Vi vil aldrig mere stole paa en Mand med blind Tillid. Og vi vil lære at lytte efter, hvad Oppositionen har at sige og ikke tro deres Arbejde kun gaar ud paa at styrte Regeringen.

Nu ved vi, at en Mand godt kan være Storbedrager og gemen Kæltring, fordi han har en høj Stilling, f. Eks. som Minister og færdes daglig hos Kongen!!! De store har vi før troet paa som Guder. Den Tid er nu forbi og det kan vi takke Milliontyven Alberti for.

Carl Westergaard.

Til Postabonnenterne!

Alle, som før har bestilt Bladet hos Posten anmodes om snarest at bestille Bladet paany. Helst inden den 27. ds.

Vi haaber ikke, at nogen undlader at bestille det.

Høsten og Jordejerne.

—:—

Nu er det Høsten, den glade Tid!

Jo, jeg takker; nej, det er ikke Aks ved Aks paa gyldne Straa, vi ser hen over Markerne, men i Stedet for en Flok slidende Slaver, som gaar og tumler med de dyndvaade Neg, og trods al deres Ihærdighed og gennemblødte Tøj, naar de dog kun at faa knubbende Ord af de stakkels Gaardmænd, som maa gaa og se paa at deres dejlige Korn bliver ødelagt, bare fordi de har saa meget, at de ikke kan overkomme at faa det bjerget.

Hvilke Under da, at de raser og, som en Gaardmand her paa Egnen, gaar og beder Fanden tage det hele.

Men hvorfor vil de da have saa megen Jord, naar de ikke kan naa at faa Indtægterne bjergede?

Nu kan man ret se, hvilken „Gavn" det er for Nationen, at de store Agre er samlede paa en Haand.

Hvad hjælper det nu, at Driftsomkostningerne er forholdsvis mindre paa de store Gaarde, end paa de mindre Brug, og hvem kommer det til at gaa ud over, om Høsten delvis mislykkes? Naturligvis over Ejeren selv; men ogsaa vi, vil faa det at føle; thi nu kan de jo bruge det som et passende Paaskud til at nedsætte Lønnen, skønt vi dog er ganske uden Skyld i Himlens Væddes ødelæggende Virkning; men det er jo en gammel Regel: jo mere Arbejde, desmindre Løn! **Adolf Skouboe.**

J. C. Christensen.

—:—

En slagen Mand.

—

Hvem skulde have troet, at J. C. Chri-

stensens Saga som Minister saa hurtigt skulde have været ude? Særlig efter at Alberti var heven ud af Reden, troede vi, J. C. sad særdeles fast i Sadlen! Men det var ikke Tilfældet. Faa Dage efter at Alberti officielt var indlemmet i Forbrydernes Rækker, maatte den store J. C. Christensen træde ned fra den høje Stilling. Han gjorde det ikke med den gode Villie — begribelig, men var haardt nødtvungen dertil.

Saa hurtig blev vi altsaa færdig med den Mand, som vi før troede sad saa urokkelig.

Og Grunden? Ja, den er saa lige til: J. C. Christensen havde holdt Storkæltringen oppe. Han havde dækket ham og forsvaret ham til enhver Tid mod de haarde Anklager fra alle Sider. J. C. Christensen har Ansvaret for at Alberti saa længe var Minister. Han saa rolig paa, at Alberti misbrugte sin Magt og Indflydelse, ja, endog laante ham af Statens Penge og afviste haanligt under Bifald af alle Reformbønderne alle de skarpe Angreb paa sin Fælle og Kongens Ven Alberti.

Fordi han saa længe har holdt denne Mand oppe, maa han nu gaa!

Det er et tungt Ansvar, men ene bærer han den ikke. De øvrige Ministre, ikke mindst Berg, er medskyldig, særlig fordi han gennem sine mange Blade har forsvaret Forbryderen Alberti. Hele det gamle Ministerium og alle Reformpartiets Rigsdagsmænd maa dele Ansvaret. For offentlig Anstændigheds Skyld, bør alle de gamle Ministere træde ud af det offentlige Liv.

Alberti-Skandalen er et Udslag af J. C. Christensens raaben paa Tillid og Tillid. Derfor har ogsaa enhver Reformvælger sin Del i Skylden for Ulykken, fordi de har ydet disse Mænd denne ubegrændsende Tillid!

Hævnen vil komme over dette Parti! J. C. Christensens Fald som Minister er kun Begyndelsen. Naar vi atter skrider til Valg, mærkes det endnu stærkere!

Bøndernes Mænd har misbrugt deres Magt og Indflydelse. Derfor maa de nu sammen med deres Parti forsvinde. Den opvoksende Ungdom i By og paa Land vil med Foragt vende sig bort fra dette Parti, og Husmændene og Landarbejderne vil herefter stemme paa Demokratiets Mænd.

Herremændenes og Bøndernes Tid er nu forbi. Nu kommer Husmændenes og Arbejdernes Tid!

Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

70 Afdelinger!

Vi har nu naaet at faa oprettet 70 Afdelinger af vort Forbund! Det er et flot Resultat af den korte Tid, vi har arbejdet. Alene i det sidste Aar har vi faaet 60 nye Afdelinger. Det gaar fremad med Stormskridt!

I hver Afd. er der gennemsnitlig 50 Medlemmer. Det bliver ialt 3,500 foruden de 150, som staar Medlem direkte af Forbundet.

Vi, der har været med siden den første Dag, har god Grund til at glæde os. Lad os gøre det. Det er jo dog et Resultat! Og lad os haabe, at Fremgangen stadig vil tiltage med forøget Styrke.

Carl Westergaard.

Til Forbundets direkte Medlemmer!

Til alle vore Medlemmer, som er indmeldt direkte i Forbundet, vil der i denne Uge blive udsendt Opkrævning paa Kontingent for Aaret 1908. Det er jo kun 1 Kr. Skulde nogen havde skiftet Adresse, bedes det opgivet snarest.

Samtidig vilde jeg gerne bede alle disse Medlemmer om at virke en Smule for vort Blads Udbredelse. Skaffer hvert Medlem et Par Holdere, skal det nok vise sig, at der snart kan oprettes en Afd. Ligeledes bør hver af disse Medlemmer tegne sig for en lille Aktie i Bladet og i det hele virke saa meget som muligt for vor Bevægelse.

Enhver, som vil støtte vor Sag, bør straks lade sig indmelde i Forbundet, hvor der ikke findes nogen Afdeling.

Til Afdelingsformændene!

Til hver Afd. er der nu udsendt 5 a 6 Bestillingssedler til Aktietegningen. Forsøg om der ikke kunde findes 5 a 6 Mand, som vil være villig til at lade sig tegne for en Aktie til 2 Kr. Det skulde være sært andet. Pengene skal jo først betales 1. November.

Hjælp nu til saa godt i kan. Forsøg ligeledes at faa tegnet en eller 2 smaa Annoncer fra hver By. Det er let nu mod Skiftedag.

Hver Afd. bør ligeledes sammenkalde Medlemmerne og drøfte, hvad der kan gøres for at skaffe Bladet større Udbredelse. Dan et Agitationsudvalg og send et Medlem ud til hver af de omliggende Byer! Skal vor Organisation blive livskraftig maa alle læse Bladet! **C. W.**

— Husk, at Bladet kan faas for 25 Øre for hele dette Kvartal!

— Vor Afd. i True har valgt en delvis ny Bestyrelse, som bestaar af følgende: Formand Axel Gregersen, Næstformand Jens P. Petersen, Kasserer Berthel Jensen samt Carl Julius Jensen, Anders Basland, Kirstine Sørensen, Jensine Rasmussen.

— Bevægelsen paa Amager gaar storartet. Der er nu ca. 70 Medlemmer. De havde et Bal i Lørdags, som gav 24 Kr. i Overskud.

Uge-Kronik.

—:—

Vort Blads Fremtid.

Det ser ud til, at den daarlige Tid for Bladet er ved at være forbi. I hen sidste Maaned har vi faaet mange nye Holdere. Bladets gode Venner i vore mange Afdelinger har været yderst flittige. De har sat meget ind paa at holde vort Blad oppe. Og det skal de have Tak for!

Bladet har nu atter sin gamle Størrelse. Nu maa vi se at det stadig maa fortsætte. Og det kan det let, naar bare hver Afd. nu vil tage et lille Tag og skaffe os fornyet Udbredelse til Oktober Kvartal. Det gør de nok! Ligeledes haaber vi, at ingen afsiger Bladet, men atter bestiller det inden den 27. ds. De andre Holdere, som har bestilt Bladet hos os, faar det stadig sendt, hvis de ikke afsiger det. Vi sender da i Oktober en Opkrævning paa 75+ 15 = 90 Øre Den maa alle indløse. Ingen bør lade den gaa til age ubetalt.

Aktietegningen gaar ligeledes rigtig godt. Der er nu tegnet ikke saa faa. Mange Afd. har hængt godt i med Tegningen! Det bør de øvrige ogsaa gøre!

Alt i alt: Det tegner ret godt for vort Blad! Det er jo glædeligt. Men endnu maa der slaaes e Slag og tages et Tag. Derfor: Holder Du af Bladet, skaf det da en ny Holder, lad dig tegne for en Aktie til 2 eller 5 Kr. og forsøg at skaffe det en lille Annonce. Gør Du det, da skal dit Blad snart blive det største og det bedste her i Landet.

Carl Westergaard.

For 25 Øre

kan enhver, der endnu ønsker det, faa vort Juli Kvartal.

En Del manglende Nr. af Januar og April Kvartaler forsendes gratis til enhver, der ønsker dem sendt.

Tenestekarl H. P. Hansen,

Form. f. Afd. paa Amager, har ladet sig tegne for 5 Aktier a 5 Kr. i „Tyendebladet".

Det er godt gjort. Gid mange havde saa stor Forstaaelse af vort Blads Værdi og var villige til støtte det.

Et godt Forslag.

Adolf Skouboe har en Gang anbefalet os, at vi i Bladet skulde skrive, hvad vore forskellige Foredragsholdere forlanger i Honorar.

Vi tror ogsaa det var nyttig at bekendtgøre det. Vi foreslaar derfor, at alle, der er villige til at holde Foredrag eller Oplæsning i vore Afd, sætter en lille Annonce i Bladet derangaaende. En saadan Annonce kan optages for 4 Kr. pr. Kvartal. Deres Adresser har vore mange Afd.-Formænd derved altid ved Haanden.

En god Løgn!

Nogle Agrarer paa Fyn har udspredt en Historie om, at Red. Carl Westergaard har tilbagekaldt sin „Anklage" mod Niels Hougaard.

— — Løgn og forbandet Digt, selvfølgelig!

Gode Resultater.

Vore Afdelinger i Brønderslev, Amager og Tryggelev (Langeland), har allerede indsendt alle de Aktieblanketter, de har faaet tilsendt. Den sidste Afd. har endog tegnet for 30 Kr. Det er jo et godt Resultat. Vi haaber der bliver flere noget lignende!

Høstfest i Baaring Skov.

Fyns Kredsforening afholder, som bekendt, Høstfest og Faneindvielse Søndag den 20. Emil Rasmussen og Typograf Rasmussen taler. Vi anbefaler alle vore Læsere at tage en Tur derhen, hvis Tid og Lejlighed tillader det.

Godt pareret!

En ung Mand, Søn af en afdød Landsbypræst, var kendt for sit alt andet end eksemplariske Levned.

Han kom en Gang paa Besøg i den Landsby, hvor hans Fader havde været Præst, og han gik her rundt og gjorde Visit hos adskillige af sine Bekendte blandt Gaardmændene. Der blev drukket nogle Bægere hvert Sted, og da den unge Mand henad Aften indfandt sig i Præstegaarden for ogsaa at hilse paa sin Faders Efterfølger, var han ikke fri for at være lidt anløben.

Præsten, der ikke forstod Spøg, gav sig til at holde en Straffe- og Formaningstale og sagde blandt andet:

— Deres Fader vilde vende sig i sin Grav, hvis han kunde se Dem!

— Ja, bare han vilde, sagde den unge Mand, saa vilde han komme til at ligge rigtig!

— Hvad mener De med det? spurgte Præsten.

— Jo, jeg skal sige Dem, — min Fader har allerede vendt sig en Gang, det var, da han hørte, at De var bleven hans Efterfølger.

Forenings-Meddelelse.

— Fangel Tyendeforening afholder Generalforsamling Lørdag den 26. ds. Valg af en ny Bestyrelse. Mød alle!

— Frederiksværk Afd. holder stort Møde Søndag den 20. ds., Kl. 5 pr. Red. Carl Westergaard taler. Agiter for stor Tilslutning.

— Carl Westergaard taler i Roskilde d. 10. Oktober. Muligvis ogsaa i Taastrup og Glostrup den 9. og 11.

— Gjesten Afd. afholder offentligt Møde Lørdag den 19. ds. Derefter Generalforsamling. Mød alle!

— Hadsten Afd. holder Bal paa Laursens Hotel Lørdag den 26. ds. Overskudet tilfalder „Tyendebladet". Form.

— Husk det store Møde i Brabrand paa Lørdag Aften Kl. $8^1/_4$.

Korrespondance.

Til Bjørn! Vilde Karlen ikke forsikres, saa kunde han jo lade være. Saa lidt kan vi ikke skrive om!

Til M. G.! Den Sang har De ikke skrevet, siger en klog Mand. Den er gammel.

Til —n True! Lad os for denne Gang tie!

Til Martin G.! Deres Artikel vil være Bønderne til for stor Glæde, derfor — — —.

Til Frede J.! Deres Sang er god nok, men vi bruger jo ikke den Slags.

Til K. J. Knudsen! De er imod, at vi skal have Partipolitik i vort Blad. Ja, det er der noget i.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Inserat.

—

Fire Maaneder i Celle paa „Jysk Asyl".

Interiør fra Sindssygeanstalten ved Aarhus.

—

Under denne Titel udkommer i September Maaned en Pjece hvorpaa Publikums Opmærksomhed herved henledes. Samtidig vil jeg gerne anmode alle mine Bysbørn om at tegne sig for et Eksemplar snarest. Da jeg selv maa lade den trykke, fordi intet Forlag har villet optage den, vil jeg herved gøre bekendt, at jeg ikke er i Besiddelse af den fornødne Kapital, hvorfor jeg sker en stor Tjeneste ved at man tegner sig paa Forhaand. Første Oplag (1000), skulde jo gerne kunne afsættes saa snart det foreligger trykt. Forventende Støtte af alle gode Aarhusianer i dette mit Krav: „Human Behandling af alle Syge". Og saa vidt muligt. „Ens Ret for alle Syge", og fremfor alt: „Bort med Pryglestraffen paa Sindssygeanstalten". Forventende at have funden Forstaaelse og Forbundsfæller i denne Sag.

Tegner med megen Agtelse

L. Svenningsen,
Maskinarbejder, Aarhus.

Obs.! „Fire Maaneder i Celle paa „Jysk Asyl", kan foruden i Bogladen bestilles i Kiosken samt hos d'Hrr. Cigarhandler L. J. Lassen, Skolegade 23, Fritz le Fevre, Frederiksalle 108 og i min Bopæl, Ewaldsgade 4, 3. S. Aarhus.

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

En Pige

kan faa Plads hos Undertegnede fra 1ste November, ingen Markarbejde, ingen Børn, men maa malke 6 Køer. Løn 15 Kr. Maaneden.

Gmd. Niels Eskesen,
Neder Randlev St.

En god Plads.

Fra 1ste November tilbydes en ædruelig og paalidelig Karl, der har Lyst til at passe Heste og køre Mælk samt om Eftermiddagen til Kl. 6 deltage i forefaldende Arbejde paa en mindre Proprietærgaard, hvor Familien spiser til Middag sammen med Folkene. Løn 400 Kr. pr. Aar.

Samme Sted kan en ung Karl faa Plads fra 1ste Novbr. Billet mærk. „500" bedes indlagt paa dette Blads Kontor.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

En Medhjælper.

Undertegnede søger en Medhjælper for sin Fodermester fra 1ste November.

Gode Forhold og god Løn.

H. Monrad,
Stenagergaard' Ølholm.

Plads søges.

Undertegnede søger Plads som Forkarl fra 1. November. Gode Anbefalinger haves fra nuværende Plads og tidligere.

Hans Hansen Malt,
Søborggaard,
Revninge.

En Pige kan faa Plads 1. November hos Gdr. **Rasmus Andersens** Enke, lille Næstved pr. Næstved St.

Enekarl søges.

En flink Karl, som vil køre en lille Mælketur, kan faa Plads paa en mindre Gaard til 1ste November.

Hans Nielsen,
Smidstrupholm,
Fangel, Fyn.

En flink, ugift Mand,

der er vant til Havearbejde og som har noget Kendskab til Gartneriet, kan antages til 1. November paa Skørping Sanatorium.

Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

Pige og Karl til Fyn.

En Pige, som vil malke 7 a 8 Køer samt tage Del i forefaldende Arbejde paa en lille Bondegaard, kan faa en let Plads til 1ste November. Samme Tid og Sted er Plads ledig for en yngre Karl. Henvendelse med Opgivelse af Alder samt Løn for 1 Aar til Tyendeforeningsformand **R. Jeppesen,** Ringe, Skamby, Nordfyn.

Kreaturpasser.

En ædruelig Mand, ældre eller yngre, der vil passe ca. 25 Kreaturer og malke nogle Stykker, kan faa en god Plads paa Kielsgaard Teglværk pr. Laven St. fra 1ste November.

P. Nielsen.

Malkerøgter

til 1ste November. God Plads paa min herliggende Avlsgaard, 16 a 18 Køer.

Sagfører Gustav Møller,
Middelfart.

Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

AVERTER!

Bestil straks

„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

AVERTER!

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

— Hvor skal Du hen, Peter?

— Selvfølgelig skal jeg ud at agitere for „Tyendebladet"! Ve' Do mæ?

A. Eriksens Skræderforretning,

41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i

færdigsyede Herreklæder

omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.

Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.

Største Varelager paa Frederiksberg.

„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Og dog er det maaske kun for at dø".

„Hvis jeg skal dø sammen med Dem, saa lad det være saaledes, siden jeg ikke kan leve uden Dem. Selv nu synes De at tvivle om min Kærlighed, og dog siger jeg Dem, Rachel Aromo, at ingen Mand nogen Sinde har elsket en Kvinde højere, end jeg elsker Dem".

Hun vendte Ansigtet bort, øjensynlig rørt. Saa vendte hun sig pludselig atter om imod ham, og der var Taarer i hendes Øjne.

„Ivan", sagde hun usædvanlig ømt, idet hun lagde Haanden paa hans Skulder. „Ivan, jeg vilde gerne frelse Dem fra Dem selv. Jeg tror, at Deres Kærlighed er sand og oprigtig, men den kan lokke Dem i Døden".

„Hvad mener De?" spurgte han lidt urolig.

„Tænk paa, hvad jeg er", sagde hun sørgmodigt.

„De er en Kvinde — og en smuk Kvinde".

„Jeg er en Jødepige, og en jødisk Kvinde er i dette ulykkelige Land regnet lidt ringere end en Hund".

„Kærlighed har ingen Tro", sagde han, „og jeg elsker Dem".

„En skæbnesvanger Kærlighed, en skæbnesvanger Kærlighed", klynkede hun, medens hun øjensynlig udstod en haard Sjælekamp.

„De taler i Gaader", sagde han, idet han strøg hendes Haand og saa kærligt paa hendes sørgmodige Ansigt.

„Det maa forblive en Gaade. Jeg har intet Svar. Men husker De ikke paa, at De er Peter Alexieffs Søn".

„Jo, det husker jeg".

„Og et Peter Alexieff har ruineret og knust min Fader?"

„Gud give, at jeg ikke vidste det", svarede han.

„Og paa mine Skuldre bærer jeg endnu Mærker af de Slag, jeg fik efter Peter Alexieffs Ordre".

„Rachel! Rachel!" udbrød Ivan ude af Stand til længere at beherske sine Følelser, „jeg kan ikke være ansvarlig for min Faders Handlinger. Efter Naturens Orden er jeg hans Søn, men jeg har ikke faaet hans Karakter. I Farens Stund viste jeg min Hengivenhed. Skal jeg forbande min Fader og sværge i Himlens Navn, at jeg ikke kender ham mere? Befal mig, hvad De vil, thi jeg er Deres Slave, og en Slave maa adlyde. De har saa at sige berøvet mig Synet. Giv mig Deres Haand og før mig, hvorhen De lyster, om det saa er i Døden".

„Døden lurer maaske paa os begge", svarede hun trist.

„Lad det være saaledes. Det forfærder mig ikke".

„Vi vil da rejse sammen og glem ikke, at jeg forsøgte at holde Dem tilbage og advarede Dem".

„Jeg skal intet glemme".

„Ikke en Gang Deres Ed".

„Nej, heller ikke min Ed".

Det var Dagen efter denne Samtale, at han sagde til hende:

„Rachel, er det ikke muligt, at De kan blive min Hustru, før vi tager ud paa denne Rejse?".

Johs. Pedersens Skræder- og Beklædningsforretning,

Brabrand.

Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.

Specialtet:

jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.

Alt i færdige Drengedragter.

Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10 Øre pr. Linie.			
Rabat: 25 %.				
Pladser	10	„	„	„
Møder	10	„	„	„
Forretninger	10	„	„	„

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet"!

Enhver bør købe

og læse følgende:

„Tyendebladet"s Oktober Kvartal 50 Øre.

Normalarbejdsdag af Niels Mortensen 10 Øre.

Vort Oplysningsarbejde 15 Ø.

Vort Julenummer 10 Øre.

Betalingen sendes i Frimærker til Bladets Kontor i Aarhus.

Køb det alle, derved støttes vort Blad.

Undervisning.

Langelands Folkehøjskole

ved Rudkøbing

Karleskole fra Novbr. til April.

Pigeskole fra Maj til August.

Uformuende Elever kan faa Understøttelse ved Henv. til Forstanderen.

K. Kristensen, Tange,
f. t Humble.

Vejlby Højskole

v. Aarhus.

Karleskole m. Haandværkerafdeling og HusflidsskoleNovbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til

Arne Møller.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3. November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Foredrag tilbydes

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.

Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes

overalt. I ældre Foreninger 4 Kroner.
Ahlman Hansen, Rue Hede, Søndersø, Odense. Telefon: Bredbjerg 14.

Modtageren af denne Blanket bedes snarest muligt lade sig tegne for en Aktie i „Tyendebladet" og indsende den til Kontor, FredensBladets torv 5, Aarhus.

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{2}{5}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet straks / 1. November.

..... den ..... 1908.

Navn: .....

Adr.: .....

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 8 a 10 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Bl. Annoncer.

Sandager-Holevad Sogns Tyende- og Landarbejderafd.

holder stort offentligt Møde med Ahlman Hansen som Taler Lørdag den 26. ds., Kl. 7¾, i Barløse-Taurup Forsamlingshus.

Nye Medlemmer optages.

Efter Foredraget BAL for Foreningens og Forbundets Medlemmer med Damer.

Fælles Kaffebord.

Ingen Spiritus.

P. F. V.

M. Hansen, Formand.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Socialistisk Arbejderblad,

Organ for socialistisk Oplysning,
udkommer hver Hverdag. Koster i Provinsen Kr. 1,90 pr. Kvartal. Tegn Abonnement hos Postvæsnet.
Redaktiôn og Ekspedition:
Gothersgade 41, Khhvn. Tlf. 9075.

Abonnér! Avertér!

Vett & Wessels Udsalg,

— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Abonnér paa „Tyendebladet".

„Nej, det er ikke muligt", svarede hun bestemt.

„Hvornaar kan jeg da haabe paa det?" spurgte han med et Suk.

„Jeg ved det ikke. Sikkert ikke, før De har bragt det Offer, De har lovet at bringe efter min Ordre".

Han forstod nu, at hun var urokkelig og ikke kunde ledes bort fra den Vej, som hun havde valgt; saa fandt han sig i det unndgaaelige og bemærkede med et Suk:

„Lad os tage af Sted, thi naar vi først er afrejst, forekommer det mig, at hvert Skridt bringer mig nærmere til Opfyldelsen af mit Haab".

„Og dog kan Haab vende sig til Fortvivlelse", bemærkede hun.

„Lad os rejse", var hans eneste Svar, der viste, hvilken mægtig Indflydelse hun havde paa ham.

To Dage senere rejste de med Toget til Nishni Novgorod. Det var tidligt paa Sommeren, saa at de kunde komme et godt Stykke ind i Sibirien, før Vintersneen begyndte at falde.

De gjorde kun det korteste mulige Ophold i den smukke By ved Wolgas Bredder. Rachel kunde ikke styre sin Utaalmodighed, der drev hende til at rejse videre og videre, indtil Fængslet var naaet og hendes Hensigt fuldført.

Den første Damper, der afgik efter deres Ankomst, førte dem ned ad Wolga til Kama, indtil de efter en Rejse paa 250 danske Mil naaede Perm ved Uralbjærgenes Fod.

Saa vidt var Rejsen gaaet uden Hindringer, men i Perm forlangte man deres Pas, og deres Papirer undersøgt. I Rachels Pas blev hun beskrevet som: „Datteren af Jøden Aron Aromo, en til Sakholin deporteret Forbryder".

Politichefen, en ung Mand paa 34 Aar, læste dette højt. Saa skelede han til hende og sagde:

„En Jødepige! Hm! Naturen har ødslet med Skønheden, men før hun kunde svare, var Ivan sprunget frem, og idet han svang sin Næve lige for Næsen af ham, udbrød han:

„Uforskammede Tølper; Gør Undskyldning, eller jeg skal slaa Dem sønder og sammen".

Embedsmanden fo'r tilbage, tog en Revolver frem og vilde lige til at sigte, da Rachel stillede sig imellem dem og udbrød til Politichefen:

„Holdt Menneske, hvis De er en Mand, eller Forbandelsen vil komme over Dem, hvis De dræber ham, som ikke har gjort andet end bebrejdet Dem Deres Opførsel!"

Disse Ord havde deres Virkning paa den indskrænkede og overtroiske Embedsmand, som sagde alvorligt:

„Kvinde, hans Liv skal blive skaanet. Men vid, at det er en Forbrydelse at true en Politiembedsmand".

Idet han talte, slog han paa en Klokke, og en Kontorist traadte ind.

„Send den vagthavende Officer herind med fire Gendarmer".

Kontoristen gik.

Ivan saa fortvivlet paa Rachel, og hun vendte sig bedende til Chefen og sagde:

„Hvad skal dette sige?"

„Det skal sige, at Banditten skal have Husly i vor Fængsel her, indtil jeg har udfundet noget mere om ham og modtaget nærmere Ordre".

„Er De ubarmhjertig?" klynkede Rachel. „Han er en ærlig Mand. Vi har rejst sam-

„Mejeristanden“

— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907“ — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af **Jens Johansen,** Ladelund, og **H. C. Nielsen-Snedsted,** SkovbySt.(sidstnævnteansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Agitér for „Tyendebladet“

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Alle bør læse Tyendebladet.

Foredrag, humoristisk Oplæsning og Sang tilbydes Tyendeforeningerne omkring i Landet. Honorar 5 Kr., fri Rejse og Ophold. En god og fornøjelig Underholdning garanteres og loves. Paa 2 eller flere Foredrag kan indrømmes Moderation. Skriv til
H. P. Christiansen,
Husejer, Rejseagent,
Vindinge pr. Roskilde.

H. C. Hansens Træskoforretning
er
Kalkbrænderivej Nr. Aaby.
Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

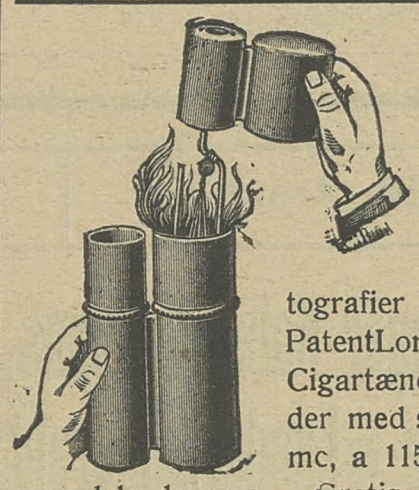
Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine, eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Kaniner til Salg.
20 racerene blaa Bæveren i forskellige Aldere er billig til Salg. Stamtavle kan faaes.
Laurits Jensen,
Fjelsted, Aarup.

Frederiksværk.
Søndag den 20. ds., Kl. 5, afholder Frederiksværk Tyendeforening stort Møde, hvortil alle indbydes.
Som Taler kommer Redaktør **Carl Westergaard,** Aarhus. Derefter Diskussion. Mød alle!
Bestyrelsen.

Brabrand.
True og Omegns Tyende- og Landarbejderforening afholder Agitationsfest i Brabrand Konditori Lørdag den 19. September, Kl. 8¼. Arbejdsmand S. Hansen, Tilst, og Formanden taler. Emne: Forsvarssagen og Tyendebevægelsen.
☛ Alle indbydes!
Bestyrelsen.

En Grammophon.
En stor, udmærket, værdifuld Grammophon sælges meget billig til Fordel for „Tyendebladet“. Henvendelse til
Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle,
Skanderborg.

Nyt!

Steroskob med12forskellige smukke Damefotografier 1,25 Øre, PatentLommefyrtøj, Cigartænder, brænder med stor Flamme, a 115 Øre. Reservedele leveres. Gratis 1 Flaske Æther og Brugsanvisning. Man bør vogte sig for verdiløse Efterligninger, disse bliver retslig forfulgt. Bladets Holdere 10 pCt. Rabat.
A. J. Rasmussen,
Bøgholm, Ejby.

M. Mathiassens
Skotøjsforretning
Ry Station.
Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,
Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.
Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.
Holger Sinding, Brønderslev, **sælger billigst.**
Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
Stjerne-Øl
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Tobaker og Cigarer
hos **Bovin, Vestergade,**
☛ **Brønderslev.** ☚

Telf. 108. Køb Telf. 108.
Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Høstfest!
Stor Faneindvielse i **Baaring Skov** pr. Nørre Aaby St. afholder „Fyns Kredsforening“ Søndag den 20. September. Som Talere kommer Husmand Emil Rasmussen, Rue, og Typograf L. D. Rasmussen, Odense.
Bestyrelsen.

Terslev!
Terslev Tvende- og Landarbejderforening afholder offentlig Møde i Terslev Forsamlingsbygning Søndag den 20. September, Aften kl. 8. Som Taler er indbudt: Chr. Christensen, København.
Alle indbydes: Fri Adgang!
P. F V.:
Niels Chr. Nielsen,
Formand.

Kaniner!
Paa Grund af Bortrejse skal hele mit Kaninhold realiseres til enestaaende billige Priser: 2 Hunner, drægtige, hvid Landk. (præmierede), a 5 Kr. pr. Stk. 1 Han, hvid Landk., 4 Kr. 1 Hun, Japaneser drægtig, 5 Kr. 1 Han, Japaneser, 4 Kr. Ca. 20 Ungdyr af begge ovennævnte Racer, a 50 Øre pr. Maaned. Alle smukke og raserene Dyr. Tillige sælges et nyt Kaninhus med 6 Stalde, 2 Udstillingsbure, med 5 Rum. Ca. 20 Alen finmasket Traadvæv, Foderkopper m. m. (Svarporto uebedes).
Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle pr. Skanderborg.

„Tre Udenlandsrejser“. Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

men fra Moskow, og han har lovet mig at ledsage mig til mit Bestemmelsessted".

„Jeg er ubarmhjertig", svarede Politichefen med en raa Latter, „Deres Skønhed gør mig til det".

Før Rachel kunde svare noget paa det, blev Døren aabnet, og en Officer traadte ind med dragen Sabel og en Revolver i Haanden, og efter ham fulgte fire andre bevæbnede Mænd.

„Den Person", sagde Chefen idet han pegede paa Ivan, hvis Ansigt havde et fortvivlet Udtryk, „der beskrives som Købmand Turnigieff i Moskow, har krænket mig og truet med at slaa mig sønder og sammen. Før ham derfor i Fængsel og sørg for, at han bliver vel bevogtet. Selv en Kosuand fra Moskov maa lære, at han ikke ustraffet kan krænke en af Czarens Embedsmænd".

Ivan vidste, at det var fuldstændig unyttigt at gøre Modstand, derfor gav han efter for Omstændighederne, som han ikke kunde beherske, og omgivet af de fire Soldater blev han ført til Fængslet.

Da Rachel saa ham gaa, sank hendes Mod, thi hun følte, at hendes Plan nu var bleven forpurret, og at hun maatte fortsætte den lange Rejse alene, stadig forfølgende et Genfærd, som maaske vilde føre hende i en gruelig Død.

Men skønt hun vidste dette, vilde hun dog ikke tøve, fordi hun fremfor alt hørte en Røst, som raabte „Pligt", og det forekom hende, at dette Ord stod skrevet med ildrøde Bogstaver, som vinkede hende fremad med en magnetisk Kraft, hun ikke kunde modstaa.

17. Kapitel.

De Vanskeligheder, der omgav Rachel, forskrækkede hende ikke. Tværtimod ansporede de hende. Hun havde allerede lært russiske Embedsmænd for meget at kende til, at hun skulde vente sig Hjælp af de fremmede, blandt hvilke hun befandt sig.

Hun var sig endvidere smertelig bevidst, at hendes Tro bevirkede, at alle kristne Russere foragtede eller hadede hende; men hun forlangte ingen Hjælp.

Hun var stolt, og hverken Lidelse eller Forfølgelse kunde knække hendes Stolthed. Alligevel smærtede og pinte det hende, da hun fandt sig adskilt fra Ivan Alexieff, som hun havde stolet paa til Udførelsen af sin Plan.

Hun elskede ham ikke, og hun kunde aldrig elske ham, men hun troede, at han oprigtigt elskede hende, og den Uret, hun havde lidt, havde bevæget hende til at benytte ham.

Sin Kærlighed havde hun skænket til Moses, og skønt hun intet Haab nærede om at komme sammen med ham mere, havde hun besluttet at være ham tro.

Det kan synes lidt underligt, at det ikke var Tanken om Moses, der drev hende til at rejse til Sibirien. Hun betragtede ham som død, og hun hengav sig i sin Skæbne; men hun betragtede sin Faders Stilling fra et helt andet Standpunkt.

Pligt mod Forældre er meget stærkt fremtrædende hos en jødisk Kvinde, og Rachel Aromo var en meget kærlig og hengiven Datter.

Naar hun tænkte paa, hvorledes hendes Fader var bleven ruineret og behandlet værre end den største Forbryder, saa stivnede næsten hendes Blod af Harme.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 52. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 27. September 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Tyendesang.

Mel.: Mens Nordhavet bruser.

Vi leved' en Vinter, da Stormen peb
og Sneen føj sammen i Driver.
Men Somren den aldrig dog udeblev,
skønt tidt for den Stakkel det kniber;
thi efter Vintren, der kommer Vaar,
den følger Somren med Gyldenaar.

Naturen Symbolet paa Livet er,
Uretten kan trives saa længe.
Engang den dog falder for Rettens Sværd,
endskønt den ved Livet vil hænge,
skønt den som Dumhed er groet ind
i Skurkesjæle og Trællesind.

Ej længere skal visne vor Ungdomskraft,
som Blomst under Vinterens Dække.
Har blot paa det bedste vi Øjet haft,
kan Uret os ikke forskrække.
Uret kan trives saa længe til
vi bliver ked af dets Rænkespil.

Nej, længere vi taaler ej Urets Slag,
men lærer i Modgangens Skole:
skal for os det blive er bedre Dag,
saa maa paa os selv vi kun stole.
Vil andre hjælpe, vi takker dem,
men ellers kan selv vi komme frem.

S. Skibelund.

Socialdemokratiets Kongres.

—o—

Sidste Uge har været Socialdemokratiets. Deres store Kongres i Odense har været den alm. Samtaleemne hos alle socialinteresserede Mennesker. De store Spørgsmaal, som har været drøftet der, er ikke alene Arbejdernes dybeste Livsinteresse, men af største Betydning for hele Samfundet, og netop derfor har de lange Forhandlinger paa den store Kongres været fulgt med største Interesse af alle frisindede og virkelig demokratisktænkende Mænd og Kvinder Landet over.

Det, der først falder en i Øjnene, er Kongressens umaadelige Størrelse. Der var mødt 250 Repræsentanter foruden 50 Hovedbestyrelsesmedlemmer, ialt ca. 300 Mand. De repræsenterede ca. 33,000 politisk organiserede Arbejdere (Fagforeningerne var ikke med). Det er store Tal. Det viser, hvilket uhyre Tag, Socialismen har faaet i danske Arbejdere.

Mest glædeligt er det maaske at vide, at ca. Halvdelen af de 250 Repræsentanter kom ude fra Landet!

De repræsenterede Landarbejdere, Husmænd, Tjenestefolk og Haandværkere ude i Landsognene!

Det er et Bevis paa, at den socialistiske Anskuelse nu ogsaa vinder Fodfæste blandt den arbejdende Landbobefolkning.

For faa Aar sagde Modstanderne: Ja, Byerne, de vindes for Socialismen, men paa Landet, der kommer aldrig hverken Socialismen eller Fagforeningerne! Og hvad ser vi nu: Halvdelen af Socialdemokratiets Repræsentanter kommer ude fra Landet, samtidig med at Tyende- og Landarbejderne paa godt et Aar har organiseret snart 4000 Tjenestefolk og Arbejdere.

Tydeligt ser vi nu, hvor mange pCt. Sandhed der var i Agrarernes Historie, naar Løgnen bliver skildt ud!

Paa Kongressen er det særlig Tanken om at oprette Brugsforeninger, der har aftaget Tiden. Arbejderne kan nu indse at de ogsaa bliver udbyttet af den store Middelstand, naar de køber deres Varer. Derfor vil man have Brugsforeninger.

Ligeledes har Tanken om Oplysningsarbejdet været stærkt fremme. Ogsaa meget glædeligt. Arbejderne forstaar nu, at der maa Oplysning til for at vinde frem. Det har ogsaa vi stadig fremhævet, at de to Ting: Oplysning og Organisation stadig maa følges ad.

Af Interesse kan ogsaa noteres, at Kongressen gav Folketingsmand Sabroe sin fulde Tilslutning for hans store og uegennyttige Arbejde for de fattige Børn.

Slutningen af Kongressen var helliget Partiets Taktik. Fra flere Sider var der foreslaaet at bryde Samarbejdet med det radikale Venstre. Det var særlig de altid urolige københavnere, der anbefalede den Tanke. Borgbjerg og særlig Sabroe modarbejdede det paa det kraftigste. Sabroe udtalte, at i denne Tid maatte al Frisind staa sammen mod Reaktionen. Det vilde gavne Regeringen alt for meget om de to Partier gik hver sin Vej. Og det var alle Landarbejderne enige med Hr. Sabroe i. Dog blev det efter en bevæget Forhandling vedtaget at bryde med de Radikale og gaa ene til Valg. 141 stemte mod, men 144 stemte for.

Personlig mener jeg, det er uheldigt. Enten vi er Radikale eller Socialdemokrater maa vi samle os om Arbejdet for at gennemføre de nær foreliggende demokratiske Reformer.

Og skal det lykkes Demokratiet at sejre over den samlede Reaktion paa Landet, maa vi staa enig sammen, stadig huskende paa, at vi er to Partier og stadig respektere hinandens Meninger og Anskuelser.

Skal f. Eks. Jordspørgsmaalet løses, maa Arbejderne i By og paa Land, Husmænd og alle frisindede Folk sstaaammen, uanseet om vi hører til det ene eller det andet Parti. Ellers kunde Agrarerne let løbe af med Sejren paa dette saare vigtige Punkt.

Kongressen var jo ellers meget vellykket. Det er et Varsel om nye Tider. Den næste afholdes i København 1911.

Carl Westergaard.

Sigvald Olsen.

Vi bringer her et Billede af den kendte Folketingsmand, Hr. Sigvald Olsen, som under Hr. P. Knudsens Sygdom ledede Socialdemokratiets store Kongres i Odense i sidste Uge.

Hr. Olsen er Direktør for Arbejdernes store Bryggeri „Stjernen".

Et kort Besøg paa „De gamles Hjem" i Aarhus.

—o—

Regn og Snesjap strømmede ned fra de tunge graa Skyer, som hang ganske lavt hen over Aarhus. Alt saa trist og koldt ud, da vi steg ud af Sporvognen paa Trøjborg; men vi smøg Kraven op om Ørene, trak Hatten ned i Panden, trodsende Vind og Vejr, styrede vi vore Fjed mod det over

hele Landet kendte Alderdomshjem. „De gamles Hjem“ eller, som jeg hørte, „Sabroes Stolthed“.

Vi fik da den fornødne Tilladelse til at se os om, og jeg skal ikke nægte, at jeg blev overrasket ved hvad jeg her saa. Det var ikke til at se, at det var et Hjem for fattige Mennesker.

Naar jeg tænker paa det Hjem, som vi havde i Hjallelse til at sætte de gamle ind i, kaldet Hospitalet, da var der rigtig-nok en himmelvid Forskel. Her kunde man da se, der var gjort lidt for de gamle Udslidte, som har levet deres Liv paa Livets Skyggeside. Slidt og slæbt. Undværende alt det, som forskønner Livet her. Lidt og taalt Udbytningens Tyrani.

Kan disse Mennesker saa ikke med Rimelighed gøre Krav paa, at Samfundet gør dem deres Livsaften saa smuk som vel muligt. Jo, sandelig, Samfundet staar i en svimlende Gæld til disse, fremfor til dem, som aldrig har taget sig noget nyttigt for; men levet paa andres Bekostning, som nogle Snyltedyr.

Men tilbage til Aarhus igen. Her er der altsaa gjort noget for de gamle.

Vi spurgte flere af dem, hvordan de var tilfreds med Opholdet der, og alle var de glade for at være der.

Nu har vi det godt, sagde de. Vi har ikke andet at bryde os om, end at faa Tiden til at gaa paa bedste Maade.

Det er selvfølgelig det, der kniber med for disse, som aldrig har været stille; var det derimod nogle af dem, som jeg har nævnt ovenfor, gik det sikkert lettere.

Men der er da sørget for Adspredelse til de gamle.

Her er Samlingsstue hvor der er Bøger til fri Raadighed, og en Gang imellem er en god Oplæser, ligesom der synges og spilles tidt og ofte.

Et Snedkerværksted med det fornødne Værktøj har de ogsaa.

For ikke at tale om W. C., Baderum og mange andre Bekvemmeligheder.

Nu skulde man jo synes, at det maa være et helt Paradis for de gamle; men tænker man sig en Smule om, vil man hurtig komme til et noget andet Resultat.

De fleste af dem er jo Folk, der har haft et Hjem selv. Og for disse vil det altid være et Savn, at skulde undvære det i deres Alderdom. Tænk paa det, I, som kan blive i Jeres Hjem til Jeres sidste Stund, omgivet af Jeres egne.

Tænk paa dem, som I har været med til at udbytte, dem, som I har traadt, puffet og stødt, og som dog aldrig gjorde Oprør, men taalte alt uden at kny!

De har jo ellers Ret til hele deres Arbejdsudbytte.

N. Kristian Nielsen,
Hjallelse.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen!

Landarbejdervilkaar.

—:—

Landarbejdernes Livsvilkaar betegner det laveste Lavmaal for den arbejdende Klasse i Danmark.

Intet Steds er de økonomiske Vilkaar saa kummerlige, Arbejdskraften saa usselt betalt, intet Steds drives der en saa barbarisk Udbytning, som her, — netop fordi de staar uorganiseret.

Pengelønnen for mandlige Tjenestefolk i Landbruget afgøres saaledes:

1872: 126 Kr.
1892: 199 „
1897: 229 „
1905: 281 „

Aarslønnen er altsaa nu om Stunder mere end dobbelt saa høj som for en Menneskealder siden.

Aarsindtægt for mandlige Daglejere paa Landet paa egen Kost:

1872: 407 Kr.
1892: 486 „
1897: 534 „
1905: 593 „

Altsaa ca. 50 pCt. tør Landarbejdernes Livsneveau antages at være hævet i Løbet af den sidste Menneskealder.

For 1905 er anvendt Landboforeningernes Opgaver. Husmandforeningernes Opgaver er kun paa 572 Kr. aarlig. Men disse er endda for høje, da man maa regne med arbejdsløse Perioder.

Paa Bøndegaardene er der forholdsvis langt flere Tjenestefolk med lav Løn, forholdsvis langt færre med højere Løn end paa Herregaardene, og Arbejdstiden er længst og mest ubestemt paa Bøndergaardene, skønt Bønderne vil give sig Udseende af at være langt mere demokratisk end Herremændene.

Niels Mortensen.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Fra Slagmarken.

—:—

Pryglekanditater!

Hos en Gaardmand og Teglværksejer P. Basse Jørgensen i Ommerstrup pr. Mørke, tjente for kort Tid siden en Karl, som forlod Pladsen fordi han fik Prygl som en Hund. Bonden og hans Søn hjalp hinanden med Arbejdet. Det er nydeligt. De paastod, at Karlen ikke havde været god ved Hestene.

Karlen forlod Pladsen.

Han har faaet Hjælp af „Tyendebladet“s Medarbejder Hr. Sørensen, Aarhus. Der er anlagt Sag mod Hr. Jørgensen og han vil nu faa en ordentlig Endefuld for sine Synders Skyld.

To gode Kamre!

Paa min Vej har jeg mødt to gode Karlekamre. Det skal fremdrages fordi det er saa sjældent.

Det første var paa Søborggaard ved Revninge paa Fyn. Der var pænt Tapet og Billeder paa Væggene. Gardiner for Vinduerne. En Seng til hver Mand (2) og baade Bord og Stole. Det var rent og hyggeligt.

Det andet var paa Munkegaard, Skovshøjrup pr. Ejby, Fyn. Det var ligeledes stort, hyggeligt og friskt. Der var Brædde-gulv og en Seng til hver Mand. Ganske vist var der fire og det kunde maaske siges at være for mange paa et Sted.

Det eneste vi kan udsætte paa de to Kamre er det, at der ingen Kakkelovn var. Det maa vi vænne os til at forlange maa høre til et god Værelse. Men som et Overgangstid dertil, vil jeg foreslaa at der benyttes en Petroleumsovn. De er gode og praktiske. De varmer godt og hurtigt, og en god Ovn hverken lugter eller oser. Til et godt Værelse hører ogsaa Varme, ellers bliver der altid fugtigt, klam og raat. Sengeklæderne bliver tunge og klamme, Møbler og Tøj tager Skade.

C. W.

Et Eksemplar af Racen.

Efter Mødet i Baaring sagde en: Du skulde sgu gaa ind og se Kamret hos Søstrene Jørgensen. Det er en af Racen, et rent Svinesti!

Jeg gik ogsaa derind, men hurtig ud igen, for uha! Det er det grimmeste, jeg længe har set. I Gulvet store Huller. I Loftet ligeledes. Skidt og Møj røj ned i Hovedet paa os. Min værste Fjende kunde jeg ikke ønske noget værre end at han en eneste Nat skulde indespærres i det Hul!

En Nat kom en Hest baglænds gennem Muren ind i Kamret, saa Murbrokker og Skidt fløj om Ørene paa Karlen og Drengen. Det var hyggeligt.

En anden Gang gik en Hest ind og masede en Cykle, som stod der.

Derfor siger jeg til Søstrene Jørgensen: Har I nogen Sinde set jert Karlekammer, saa gaa hen og skam jer som en vaad Hund!

C. W.

En gammel Løgn!

Vore Modstandere, f. Eks. Præstefruen i Gauborg, paastaar altid, at „vi kun omtaler de daarlige Forhold og glemmer de gode“! Hvor stor en Løgn det er, kan Læserne selv se af vor Omtale f. Eks. af Helgenæs, Külshøj, Svejstrup Østergaard og de to Kamre ovenfor.

Løgnen længe leve!

En god Historie om Niels Hougaard.

Jeg er lige ved at dø af bare Grin! Jeg maa holde mig for Maven for ikke at revne! Ha, ha, ha, den er ellers god. Hvem skulde have troet den „kloge“ Bonde med de mange aandelige Interesser, skulde gaa saa grundig i Vandet. Jo, nu skal jeg fortælle Hr. Hougaards sidste. Saa vil I hjælpe mig at grine.

Historien lyder saaledes: En Søndag kom 3 unge Mænd, 2 Gaardmandssønner og en Tjenestekarl ind i Hougaards Palæ i Hvilsager. De vilde tale med den unge Karl. H. var ikke hjemme og hans Ægtehalvdel, Fruen, ej heller, De kunde ingen finde. Saa gik de hen i Karlekamret for at se om der ingen skulde være. Nej, heller ikke der. Saa gik de igen.

Da Manden med den store Gaard, de mange Heste og Køer og de faa Folk kom hjem, hørte han, der havde været nogle unge Mænd i hans Karlekammer. Hans daarlige Samvittighed vaagnede og han svor en gloende Ed paa, at han vilde ha' Hævn! De skulde ikke komme til at dø i Synden. Nej! Og saa svang han begge Næverne i Luften med en saadan Kraft, at en Flok Spurve, der sad paa Taget, fløj deres Vej og en gammel Hankat sprang op i et Træ af bare Forskrækkelse!

Han løb saa alt det han kunde kile til Politiet og meldte, at der havde været 3 Mand, som havde brudt ind i hans Karlekammer. Det var et Udvalg for Tyendeforeningen, sagde han, og de kom for at se det og skrive om det i „det raadne Tyendeblad“!

De tre Syndere blev indstævnet til Forlig og Retten! Og hvad ser Hougaard: To Gaardmandssønner, hvoraf den ene er hans egen gode Ven, den mest fanatiske Modstander (efter Hr. H.!) af vor Bevægelse!!!

Det var en kold en, den! At han mistænker sin gode Ven for at være en Spion. Han græd — paastaas der — over Fejlen, da han opdagede den

Og nu tænker de tre Mænd paa at anlægge Kontraproses mod Hr. H. for Tidsspilde og unødvendig Trætte. De kræver Erstatning!

— — — Nu kan enhver da nok forstaa, at jeg er lige ved at revne af Grin. Stakkels, stakkels, stakkels, stakkels Niels Hougaard. Nu maa

Du virkelig finde Dig i, at endnu flere smiler af Dig!

I næste Nr. skal jeg fortælle en Historie om hans Kone, den er endnu mere morsom!

Lurifax.

Peberbøssemanden.

Jeg vil herigennem „Tyendebladet" gøre Laurits Jensen, Fjeldsted, opmærksom paa, at Peberbøssemanden ikke er Formand for Forsamlingshuset i Fjenneslev. Hans Navn er Lars Petersen og ikke Peter Petersen, som L. Jensen skrev i sin Artikel under „Høj Betalieg".

Peberbøssemanden solgte sin Gaard i Juli Maaned paa Grund af, at han ingen Folk kunde faa til at høste for sig, endskønt han har haft 13 Karle fra 1. April og til 1. August.

En 18-aarig Karl, Hans Hansen, som var fæstet til ham i Sommer for en Løn af 190 Kr., var der kun i 8 Dage, saa gik han.

Peberbøssemanden anlagde Sag imod Karlen fordi han, ligesom alle de andre, var gaaet i utide. De gik saa ind paa Forlig, og Karlen maatte give ham 40 Kr. fordi han havde arbejdet hos ham i 8 Dage; en dejlig Tyendelov.

Han havde en Fodermester, da han solgte Gaarden, men ham maatte han betale 200 Kr. for 2 Maaneder.

Denne Karl var dum nok til at nøjes med det, efter Tyendeloven kunde han jo foruden Lønnen kræve 6 Ugers Kostpenge.

Bach Ranung,
Mørup, Fjenneslev.

En af de sjældne.

Jeg havde hørt, at Gdr. Johannes Rasmussen i Svallerup ved Kalundborg skulde have et Karlekammer uden lige, hvorefter jeg cyklede dertil, for at se Herlighederne.

Jeg blev heller ikke lidt forbavset, da en af Karlene viste mig den. Der var Bræddegulv, en rigtig Seng til hver Karl, foruden var der tilstrækkelig med gode Møbler og et stort Vindue med hvide Gardiner, — det eneste der manglede, var en Kakkelovn.

J. R. har ogsaa en Gang sagt til sine Karle: Jeg er lige glad med Tyendebevægelsen, for hos mig skal I aldrig faa noget at klage!

Hvor mange Jorddrotter mon der kan sige disse Ord med Sandhed.

Ingvor Petersen,
Tjenestekarl.

En krigslysten Frue.

Maskinfabrikant Neerdergaards Hustru i Faxe har ondt ved at komme ud af det med sine Piger. Fruen paastaar, at hun altid er saa uheldige med at faa Piger, som trænger til Opdragelse, og hendes Mening er Albertis Pryglesysten sammen med Indespærringen, den eneste rigtige Metode hertil.

Hr. Neergaard er — siger den sidste tjenende Pige, som fik Prygl af Fruen og har fremskaffet Lægeattest derfor — en yderst flink Mand at tjene, men Fruen er slem, naar hun er i Krigshumør, og det er hun desværre ofte.

Sagen vil sandsynligvis faa et Efterspil ved Retten. **P. Pedersen.**

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Kammerater, vaagn op!

—:—

Sommeren er altid en daarlig Tid for vort Organisationsarbejde. Det er med Sorg, at jeg har set, at over 200 har snydt Bladet for de 75 Øre, det koster, og det vil med andre Ord sige, at det er et meget stort Tab for det Blad, som bliver udgivet af Tjenestefolk. Vi har jo ikke de store Kapitaler at raade for, saa jeg synes, det maa ligge i enhvers Interesse at betale, hvad de er et saa godt Blad skyldig. Det er intet Under, at vor ihærdige Redaktør taber Modet, naar han ser vort Arbejde gaar tilbage i Stedet for fremad!

Derfor, Kammerater, fremad!

Vort Arbejde maa ikke staa stille paa Halvvejen. Vi maa fremad til nye Sejre. Naar blot enhver vil gaa ud og agitere en Søndagstid for vort Blad, har de let ved at skaffe os nogle Holdere. Ligeledes vil jeg bede ethvert Medlem af vore Foreninger om at tegne sig for en Aktie, det Par Kroner kan enhver Tjenestekarl nok affe. Husk paa, det gavner jer selv meget i Fremtiden. Enhver af os vil nok have et lyst og lykkeligt Hjem engang i Tiden, og det kan vi let faa, naar blot vi slutter os sammen og kræver vor Ret, thi vi har lige saa stor Ret til Jorden som de Jordbesidoende; men, som sagt, vi faar det ikke uden vi bliver enige.

Derfor, Kammerater, maa vi alle hjælpe til i vort Arbejde. Ingen maa staa tilbage. Enhver bør i egen Interesse støtte vor gode Sag, betale, hvad de er vort Blad og Forbund skyldig.

Wilh. Nees,
Hjallese,
p. T. Sygehuset, Odense.

Tli
Postabonnenterne!

Alle, som før har bestilt Bladet hos Posten anmodes om snarest at bestille Bladet paany. Helst inden den 27. ds.

Vi haaber ikke, at nogen undlader at bestille det.

Livsværdier.

—:—

Det, det gælder om for os Mennesker er, at tilegne os noget at leve for, noget, hvorpaa vi kan leve Livet, saa det bliver lykkeligt; med andre Ord, at tilegne sig Livsværdier.

Naar man arbejder for det sociale Spørgsmaals Løsning, er med i Kampen for at hjælpe de smaa og undertrykte i Samfundet til bedre Kaar, har man tilegnet sig en stor Livsværdi. Men man har sandelig ogsaa tilegnet sig store Livsværdier, naar man føler sig grebne af de Livsstrømme, der gaar igennem Kristendommen, der er Livsnerven i al Kultur, eller man er hejjælet af en sand Fædrelandskærlighed, Kærlighed til vort Lands Natur, dets Sprog og dets Minder, eller man føler sig beriget ved Litteraturens og Kunstens Værker, eller man er begejstret for en eller flere af de Sager, som vor Tid er saa rig paa.

Men den første Betingelse for, at man kan tilegne sig disse Livsværdier, er dog, at man har gode økonomiske Kaar; man kan ikke forlange, at de, der lever paa Livets Skyggeside, skal være glade ved Solen, som ikke kan komme til at skinne paa dem.

Det er da en Selvfølge, at en Kulturbevægelse, som Tyendebevægelsens Arbejde i første Række maa være at skabe bedre økonomiske Kaar, at bane Vej for Kulturen ned til de dybere Lag i Befolkningen; men derfra og dertil at modarbejde de Livsværdier, som den grundtvigske Højskole arbejder for, synes jeg dog er for stort et Spring, at skyde over Maalet. Jeg mener, at de mange Angreb, der er rettede imod den og dens Mænd i „Tyendebladet", er i høj Grad meningsløse og uberettiget.

Man kan tilegne sig megen Oplysning og mange praktiske Kundskaber paa de grundtvigske Højskoler, naar man en vaagen og forstaar, hvad det gælder. Ubemidlede Elever kan jo altid faa en god Understøttelse, og jeg tror ikke, at nogen Forstander eller Lærer gør Forskel paa Gaardmands- og Husmandsbørn.

Der indvendes, at Højskolen ikke vil tage det sociale Spørgsmaal op; men efterhaanden som dette Spørgsmaal bliver brændende i Befolkningen, vil Højskolen blive nødt til at tage det op. Der vil Tid efter anden komme snart en Forstander, snart en Lærer ind, som vil behandle dette Spørgsmaal Side om Side med andre Spørgsmaal, og saaledes vil det sociale Spørgsmaal vinde Terræn, ogsaa inden for den grundtvigske Højskole. Det human sociale og det kristelige nationale kan saa udmærket godt harmonere med hinanden, hvad bl. a. afdøde Pastor Johs. Clausen vel tør være et Bevis for. Jeg har ikke noget imod, at der bliver oprettet materialistiske Højskoler, paa dette som paa andre Omraader siger jeg Frihed for Loke saavel som for Thor; men lad de Mænd, der arbejder for dem, oprette dem, og lad dem staa eller falde med dem; det har de grundtvigske Mænd maattet gøre. Det er jo nemt nok at give Tegningen, men betydelig vanskeligere at opføre Bygningen, Teori er et Praksis noget andet.

Men Tyendeforbundet staar sig sikkert bedst ved at lade sine Medlemmer staa frit overfor dette Spørgsmaal. Jeg tror ikke, at det vil lykkes at samle Forbundets Medlemmer om en Skole, baseret udelukkende paa et materialistisk Program.

Et gammelt Ord siger, at „man skal ikke slaa større Brød op, end man kan bage", og man vil faa Vanskelighed ved at faa dette store Brød, „en Højskole", bagt tilfredsstillende. Man maa hellere anvende de Penge, som vil gaa dertil, til Aftenskoler i de lokale Foreninger.

Peter Petersen,
Vindeby, Langeland.

Birkedahl paa Fattiggaarden!

—o—

Herregud, hvem skulde dog have troet det skulde gaa saa meget tilbage for vor Ven, den fhv. saa store Hr. Birkedahl! Paa Fattiggaarden! Aa ja, det er virkelig tungt for en Mand, som før har haft saa høj en Stilling som Kok eller Hovmester i et Køkken, hvor Bøndernes aandelige Føde tilbæves — nemlig Løvenholt Højskole. De „fæle Bønder" jagede ham jo væk. Mon Grunden var, at han vilde forfalske Føden (den aandelige!) til dem? Ved det ikke.

Maaske det var fordi, de ikke hver Dag vilde nøjes med Hr. B.s Roskum-nusk og Lobescowes, de eneste to Retter, han kan servere!

Nu skal han altsaa paa Fattiggaarden! Det er sørgeligt. Heldigvis skal det ikke forstaas saadan ganske bogstaveligt. Det skal forstaas saaledes, at han har købt en Fattiggaard ved Hobro. Den skal laves om til en „Højskole". Dog — Forskellen

bliver ikke stor: Fattigmad har der altid været serveret der, og det vil Hr. Birkedahl fortsætte med — aandeligt talt!

Jeg maa dybt beklage de stakkels Bønder ved Hobro, der nu skal til at være „Lemmer" paa Hr. B.s Fattiggaard!

Lurifax.

Emblemerne.

—:—

Det lille Ord er nok til at vække en Diskussion; thi ligesaa enige man er om, at vi skal have Emblemerne, ligesaa uenige, er man om hvordan de skal se ud.

Tjenestekarlen vil have en Hest eller en Plov, og Landarbeideren en Spade; men saa kunde jo Fodremesterne med lige saa god Ret forlange en Ko eller en Gris, og Pigerne en Malkestol, og det synes jeg ikke var det rigtige Symbol paa vor Bevægelse.

Nej, Emblemet, vi skal have, skal efter min Mening være et Symbol paa vor Bevægelse i det hele, og ikke paa de enkelte Erhvervsgrene. Men ogsaa derom er Meningerne delte, nogle vil have Skjold med Bogstaver, f. Eks. O. T. (organiserede Tjenestefolk) eller D. F. F. (Dansk Tyende-Forbund); men dette synes jeg heller ikke er heldigt, thi vi har jo ogsaa mange Foreningsmærker med Bogstaver, at de let kan blive forvekslede.

Andre vil have en opstaaende Sol; men denne kan vil let blive betragtet som en nedgaaende Sol; men der er endnu en Del at vælge imellem, f. Eks. en Fakkel med Egegrene eller Social Demok.s Mærke (to Hænder), men det skulde vil helst være et nyt, et selvstæneigt Mærke, vi skulde have, og dertil egner Faklen og Egen sig vist godt.

Faklen er jo et Billede paa Oplysning og Egen Symbolet paa Styrke, og det bliver vil nærmest disse, Striden kommer til at dreje sig om; men nu haaber jeg ogsaa andre vil give deres Mening til kende, at vi kan blive enige og faa Emblemerne i en nær Fremtid.

Adolf Skouboe.

Læs
vor Roman!

Det er den bedste og mest spændende Roman, der endnu har været offentliggjort i et Blad her i Landet!

Man faar derigennem nogle glimrende Skildringer af Forholdene i det store Rusland!

Følg straks med!

Storbonde-Kultur paa Amager.

—o—

Det er kun sjældent vi ser en Amagerbondes Navn i „Tyendebladet". Jeg vil dog nu alligevel for en Gangs Skyld fremkomme med følgende:

Gdr. P. Christensen, Maglebylille, har for nogen Tid siden antaget en, „efter forlydende", Fallitbonde til Arbejdsmand. Denne og Forkarlen blev en Dag Uvenner, og Fallitbonden skældte Karlen ud for at være doven, og at han ingen Ting gad bestille; derover blev Karlen, som jeg kender for at være en solid Karl, vred, og gav Fallitbonden en Ørefigen. Da Fallitbonden havde faaet den, stak han pr. Cykle til København, hvor Christensen var, og beklagede sig over at Karlen ikke vilde lade sig kommandere af ham.

Da Christensen kom hjem vilde han ikke sætte Karlen i Arbejde og ikke give ham Mad, og da han forlangte sine Penge, svarede Christensen, at han hverken havde tjent Penge eller Mad, derimod havde Fallitbonden tjent begge Dele og mere.

Karlen har nu, saa vidt mig bekendt, søgt Studentersamfundet, og vil rimeligvis nok derigennem faa sin Ret.

Jeg kender godt den Hr. Christensen. Jeg har selv tjent hos ham i 2 Maaneder. I den Tid bød han mig et Hummer, lig en Svinesti, og Sengene eller Rederne vil jeg hellere kalde dem, blev ikke ordnede mere end 4—5 Gange mens jeg var der.

Den 1. August 1907 overtog Hr. Christensen sin nuværende Gaard af en ældre, ugift Gaardejerske paa Betingelse af, at han skulde forrente 30,000 Kr. om Aaret med 4 pCt. p. A. til hendes Død, og han har selv fortalt mig, at naar han fik betalt de 1200, saa havde han en Indtægt paa 4000 Kr. om Aaret.

Jeg har tænkt lidt over paa det i den sidste Tid, og er kommen til det Resultat, at han, for at naa de 4000, maa have en Smule gratis Arbejdskraft.

Han har saaledes haft 11 Karle siden han overtog Gaard n, og dem har han jaget væk de fleste af dem, uden de har faaet deres Penge, som de har tjent.

Men vent du kun lidt, min gode Mand, og du, din s dtede Fallit-Agrar. Den Tid vil maaske komme inden ret længe, Hr. Christensen, og for Resten de øvrige Amagerbønder med, at de ingen Folk kan faa mere; thi hvem vil tage herud og slæbe fra Kl. 3—4 om Morgenen til den er 10—11 om Aftenen. Jeg vil da ikke mere. Naar de saa ingen Folk kan faa mere, saa er det godt at have en Fallit-Agrar i Baghaanden.

Foreløbig vil jeg fraraade „Tyendebladet"s Læsere at tage ud paa Amager og tjene under de Omstændigheder, der findes nu.

H. P. Hansen,
Formand for Amagerlands Tyendeforening.

Agitationsmærket er kommen!

Enhver bør købe et Ark! Bestil det hos Førmændene eller indsend Betaling paa Anvisning til Bladets Kontor. Det sendes ogsaa paa Efterkrav. 1 Kr. pr. Ark.

Kvartalsskifte.

—:—

Med dette Nr. afsluttes Juli Kvartal, og vi træder nu ind i Oktober Kvartal. Dette Kvartal har været haar at komme over, men det gik.

De mange Holdere, som vi har beholdt Sommeren over, eller som er kommen til i denne Maaned, anmodes om stadig at holde vort Blad! Vi skal da forsøge at gøre det saa godt som muligt. Vi haaber ikke at nogen af vore Holdere gaar af, men stadig fortsætter som Abonnent paa vort Blad.

Dem, der før har bestilt Blades hos Posten, bedes derfor snarest at **forny Bestillingen** der igen. Træffer De ikke selv Posten, bør De lægge de 75 Øre, Bladet koster, hos en Ven, hvor Posten kommer daglig.

De andre Holdere, som har bestilt Bladet hos os eller hos vore Repræsentanter, faar det fremdeles sammen med en Opkrævning paa 75+15 = 90 Øre. Ønsker De ikke Bladet mere og agter De ikke at betale Opkrævningen, bedes De snarest afsige Bladet til os! Saa sparer De os for Ulejligheder og Udgifter.

Som sagt: Ikke en bør afsige Bladet, men stadig holde det og virke for dets videre Udbredelse!

Idet vi takker vore gamle Holdere for al Støtte, vil vi udtale Haabet om, at vi maa se dem alle i dette Kvartal, som vi med næste Nr. træder ind i. Vi haaber desuden der at faa Lejlighed til at byde nogle Hundrede nye Holdere et: Velkommen!

Red.

Til
Afdelingsformændene!

I hver Afdeling bør Bestyrelsen sørge for at der bliver tegnet en Del Aktier. Dog kan Sagen klares, naar hver Afd. vil lade tegne for 10 a 15 Kr. Det kan nok lade sig gøre, hvis Formændene vil tage sig af Sagen!

Vor Ungdom og vor Tid.

—:—

Der raabes saa højt om, at vor Tids Ungdom er en daarlig Ungdom. Den er løsagtig, støjende og oprørsk, med Sans kun for Narrestreger og Galskaber.

Ja, saadan karakteriseres vor Ungdom. Og hvorfor gøres den det? Hvorfor er de ældre saa stærkt paa Nakken af os? Er vi da virkelig saa slemme Krabater, som de i Tale og Skrift lader os være?

Aa, ja, saamænd! Der er en hel Del om det. I mangt og meget kan de have Ret, heldigvis!

Sagen er jo nemlig den, at vi unge begynder at vaagne, saa smaat begynder at tage os selv i Ørene — begynder at blive selvbevidste. Vi vil ikke længere i et og alt rette os efter de gamles Raad og Forskrifter. Det passer os nemlig ikke rigtigt. Det, som var god Skik for 50 Aar siden, kan ikke bruges i Nutiden, i vor egen Tid. De Interesser, som da var Genstand for Forstaaelse og Tilslutning, kan ikke forenes med de Krav, Nutiden stiller til sin Ungdom.

Det er jo klart, at skal Udviklingen gaa sin støtte Gang, da maa de Interesser, som Tiden stiller til sine Børn, beskæftige disse.

Og skal Folk forstaa sin Tid, da kan det ikke hjælpe, at man ligger og roder i det, som var gængs for to—tre Menneskealdre siden. Man maa følge med i de Spørgsmaal, der ligger for; være vaagen, lysvaagen for det, der omgiver en, ellers vil Reaktionen blive for stærk.

Ser man paa det paa denne Maade, da er det vel heller ikke slet saa galt, som der raabes til, med Oprørslysten hos os. Den er vel — efter nuværende Forhold — ikke større, som den var for 50 Aar siden, at regne efter daværende Synsmaader.

Forresten har det altid været saadan, at to Slægtled har haft svært ved at forstaa hinanden, og saadan vil det vedblive at være, saa lang Tid Udviklingen ikke staar stille. Der maa altid blive Meningsforskel, selvfølgetig.

Hvad selve Nutidens Ungdom angaar, maa det jo siges, at der i den bor en god Slump Oprørslyst, at den er en Del revolutionær. Og det kan nu ikke godt være anderledes! Thi man maa jo stedse huske paa, at Tiden danner Mennesket. Efter de Tilstande, der hersker, dannes hele Menneskehedens Tankegang og Levesæt.

Den Tid, hvori vi lever, er nu netop bleven saadan, at der maa Opposition imod de Samfundsformer, den har skabt.

Vi maa fremfor alt ikke lukke Øjnene i for det, der omgiver en.

Der kan med god Grund klages over Ungdommen, naar det viser sig, at den er dvask og søvnig; men — skal vi være vaagne, er vi agtpaagivende over for vore Omgivelser, da vil vor Tids elendige Tilstande grelt og tydeligt træde frem for vort Blik; og har vi først faaet Øje paa disse Begrædelsestilstande, ja, da hverken kan eller maa vi undlade at bekæmpe dem.

Vi unge maa ikke lade os paavirke af de ældres Ord, naar de prædker Taalmodighed, Adstadighed og Underdanighed, vi maa ikke lade os forlede til at lægge Hænderne i Skødet og bie paa Tørvejr. Nej, lad os tage fat med Mod og Kraft, med Lyst til Revolution, en Samfundsomvæltning kan tiltrænges. Skal det saa endelig vise sig, at der gaar noget i Stykker, saa lad det bare det. Det er bedre, at noget af det skøre, det, som Tidens Tand har gjort mørt, skal springe, i Stedet for at baade godt og daarligt skal ligge og mugne imellem hinanden og tilsidst helt fordærves.

Det er ti Gange bedre for et Land, der har en vaagen og bevidst Ungdom, end dersom den har en Ungdom, der er sløv og ligegyldig for Tidens største Spørgsmaal.

At Ungdommen i vore Dage skulde være mere løsagtig, end den før har været, er kun Snak, grebet ud af Luften; der er jo brodne Kar i alle Lande.

Med Hensyn til Narrestreger og Galskaber forholder det sig simpelt hen saadan, at en levende, livlig Ungdom i en Smule Overilelse snart kan begaa en eller anden lille Dumhed, at den i Begejstringens Hede nemt kan begaa en Fejl. Det er det hele. Selvfølgelig kan der jo laves en stor Historie deraf; men det kender jo alle. Vi kender jo alle Historien om den lille Fjer, der blev til 7 Høns eller hvormange det nu var.

Nej, Ungdommen nu tildags er saamænd aldrig en Smule værre, end den har været alle Dage.

Lad os ikke rakke den længere ned, end den har fortjent. Man skulde snarere rose den lidt; maaske den da blev endnu bedre.

Nu har Dadlen saalænge siddet i Højsædet. Prøv at lade Rosen indtage dens Plads. Det var dog et Forsøg værd.

Johs. Christensen.

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor i Aarhus. Alle Kvartalets Numre faaes til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre. Selv om Sommeren bør enhver læse det!

Vort Blad.

—o—

Fremgangen maa fortsætte!

—

En Fødselsdagsgave?

—

Med Udgangen af dette Kvartal er vi atter naaet til den gode Tid for Bladene.

Nu begynder de lange Aftener snart og den gamle Læselyst vaagner paany hos de mange.

For os gælder det om at udnytte den Tid paa bedste Maade. Det skulde gerne bidrage til, at vort Holderantal kunde stige nogle pCt. Det kan let ske, hvis hver Holder vil hjælpe en Smule til.

Jeg vil derfor indtrængende anmode hver Holder om i denne og næste Uge at tage et lille Tag til Fordel for vort Blad!

Der er endnu mange Tjenestefolk — baade Piger og Karle — i hver By, der ikke holder vort Blad. Dem maa vi ud til! Ligeledes maa vi ud til alle Husmænd. Af dem er der ligeledes mange, der gerne vil holde vort Blad, bare de faar det lært at kende. Alle organiserede Husmænd foretrækker vort Blad fremfor de to Blade, „Husmandshjemmet" og „Husmanden". Derfor maa vi ogsaa virke for Bladet hos Husmændene.

Nu har Bladet snart gaaet et Aar og dens Tilværelse har ikke været lutter Solskin. Der har været megen Modgang og Fattigdom, men har stadig holdt sin hvasse Klo i det. Men det har stadig gaaet, fordi det har haft en god Venneskare, som har holdt af det, for det friske og frejdige Sprog, det har talt. Disse Venner har stadig støttet og beskyttet det fordi de ikke for alt vilde af med det. Til denne Venneskare, til alle dem, som holder af vort Blad og haaber paa det snart skal naa ud til alle, til alle dem vilde jeg gerne i Dag have Lov at rette dette Spørgsmaal: Kunde I ikke have Lyst til at give Fødselsdagsbarnet, vort Blad, en lille Gave paa sit 1-aarige Fødselsdag? Er Svaret „Ja", saa vil jeg sige: Giv saa Bladet en eneste ny Holder og tegn jer for en lille Aktie!

Det vilde være en god, nyttig og billig Gave.

Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

Aktietegningen!

Der er i de sidste Dage tegnet en Del Aktier i vort Blad, men det er dog endnu ikke nok. Vi maa derfor paa det varmeste anbefale alle vore Medlemmer og vort Blads Venner at tegne sig for en lille Aktie paa 2 eller 5 Kr. Den opkræves først til November.

Særlig maa vi opfordre Bestyrelsen for vore mange Afd. til at hænge i med Aktietegningen. Hver Afd. maa lade tegne en Del Aktier og indsende dem snarest.

— Svinninge og Omegns Tyende- og Landarbejderforening holdt i Søndags stiftende Generalforsamling. Program og Love vedtoges. En Del nye Medlemmer indmeldtes, men nogle af de gamle svigtede. Hvorfor? Mon de var bange for Regnvejret, eller det var Ligegyldighed, eller maaske det var noget andet, de frygtede for.

Fmd.

— Søndagen den 13. var der offentligt Møde i Sabro Kro. Ahlman Hansen talte om Militarismen. Efter Foredraget var der Bal, hvor alt gik gemytligt til. **F. —f.**

— Terslev Tyende- og Landarbejderforening afholdt Møde i Terslev Forsamlingshus Søndag den 20. September. Som Taler var kommen til Stede Fru Elna Bjarnholt, Roskilde, i Stedet for Chr. Christensen, København, der havde faaet Forfald. Mødet var godt besøgt, ca. 100 Tilhørere, for hvem Fruen holdt et klart og formfuldendt Foredrag om Arbejderbevægelsen, Organisationens Betydning, og om den raadne, vidt berømte, Bondekultur, som Tilhørerne paahørte med stor Interesse.

Ovenpaa Foredraget serverede Fruen med Oplæsning og Deklamation. Alt i alt en god og fornøjelig Aften.

Maa jeg med det samme paa Foreningens Vegne anbefale Fru Elna Bjarnholt til vore Afdelinger og andre, som ønsker en god social Taler, det vil ikke fortrydes.

Formanden.

— Afd. i Frederiksværk holdt i Søndags Møde med Red. Westergaard som Taler, Tilslutningen var ikke saa god som den burde have været, hvad enhver maa beklage.

Afd. har nu snart 100 Medlemmer.

Uge-Kronik.

—:—

Vort Program for næste Kvartal.

Efterhaanden som vort Blad har faaet større Udbredelse, er det bleven mere og mere Interessant. Det er bleven mere alsidig og mere livlig.

I det kommende Kvartal skal vi garantere vore Læser, at det skal blive endnu bedre og mere fuldkommen.

Foruden de almindelige, agitatoriske og oplysende Artikler om Tyende- og Landarbejdersager, vil det indeholde Ting som f. Eks. Billeder og længere Biografier af vore gode Forfattere samt en indgaaende Omtale af deres forskellige Bøger, som har Værdi for os. Desuden Billeder og Biografier af de store Mænd Verden over, samt en Omtale af deres Teorier og Ideer.

Bladet vil blive mere aktuelt, idet Redaktøren og Niels Mortensen stadig vil belyse alle store Spørgsmaal, som er oppe i Tiden baade paa Rigsdagen og ude i Befolkningen.

Der vil komme flere Billeder endnu baade alvorlige og morsomme.

I „Fra Slagmarken" vil vi fortsætte vore Afsløringer af de daarlige Forhold til Belysning af vor Stilling i Samfundet. Spydige og morsomme Historier vil ikke mangle der!

Flere gode Digte af Skjoldborg og Aakjær vil blive offentliggjorte. Desuden vil vi straks paabegynde en lille Fortælling af en god Forfatter. Den skal baade blive spændende og indholdsrig.

Vor ganske glimrende Roman „Menneskeskæbner", som alle vore Læsere hele Sommeren har læst med overmaade Interesse, vil fortsætte. Det bedste er nu tilbage. Hvorledes det gaar den skønne Rachel, tør vi ikke meddele. Hendes Rejse over Sibirien vil blive fulgt med Interesse af alle vore Læsere — baade unge og gamle!

Alt det og meget mere vil vore Læsere komme til at glæde sig over i det nye Kvartal!

Vort Blad skulde ogsaa helst være Nr. 1 paa Pladsen — det største og det bedste.

Vort Program er stadig: Agitation, Oplysning og Underholdning.

Ahlman Hansen

er nu færdig med sin — Pærehandel og tager atter fat paa Agitationsarbejdet med forstærket Kraft.

Høstfesten i Baaring

blev afholdt sidste Søndag. Noget Referat kan vi ikke bringe, da intet er sendt til vort Blad derfra.

Fra Redaktionen:

Dem, der ikke har betalt Opkrævningen for Bladet i sidste Kvartal, men som dog stadig har modtaget det, bedes herefter at bestille det hos Posten, da de ikke mere vil faa det sendt!

Tyendebladets Kontor
mangler meget haart et Eksp. af Nr. 39. Kan en Læser skaffe et?

I næste Kvartal
vil der blive paabegyndt to Artikelrækker til Belysning af to Emner: „Hvad er Socialisme"? og „Brugsforeningerne",

I Albertis Pengeskab
fandt man én Øre. Siger og skriver én Øre. Det var det hele.

„Med nogenlunde Agtelse!"
Den omtalte Præstefrue i Gamborg, som optraadte saa kæphøj paa vort store Møde i Kauslunde, har sendt vort Blads Redaktør et langt Privatbrev. Dets Indhold er noget hun ikke kunde finde paa den Aften. Hun er meget fornærmet og spaar os en graa Fremtid.

Tonen i det hele forstaar man, naar vi ved, hun slutter med følgende: „Med nogenlunde Agtelse".

— Hun kunde vist trænge for et Kursus i Dannelse og en Smule god Moral. Her er en Opgave for hendes Mand, Præsten.

I Køgekredsen
er Harmen mod Alberti stærk.

„Østs. Folkebl." faar stadig tilsendt Notitser om den Straf, der bør ramme ham. Sidst foreslaar en Indsender at straffe ham efter — Prygleloven.

Om en anden meddeles det, at han ved Efterretningen om Katastrofen knuste Albertis Billede, der hang paa Væggen i Glas og Ramme.

Under Strejken.
Arbejdsgiverens Frue: Naa, kære Mand, tror du saa, at I faar Bugt med Arbejderne?

Arbejdsgiveren: Ja, Gud ved — det vilde gaa meget hurtigere, hvis de Slyngler ikke var saa vant til at sulte.

I en Jernbanekupe
sidder to rejsende. Den ene er en Præst, den anden Proprietær, der uafbrudt bander paa den mest gudsforgaaende Maade. Tilsidst spørger Præsten, der gerne vil af med sin Rejsefælle:

— Hvor skal De hen?

— Jeg skal Dælen æde mig til Horsens.

— Hvis De bliver ved med at bande saadan, saa kommer De ikke til Horsens, men til Helvede, siger Pastoren strengt.

— Mig er det ligegyldigt hvor jeg kommer hen, siger Proprietæren med en drøj Ed, jeg har Returbillet.

Forenings-Meddelelse.
— Nørre Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening afholder Søndag den 27. Septbr., Kl. 7 Aften, Oplæsnirg og Bal i Dømmestrup Forsamlingshus, hvortil alle organiserede Arbejdere indbydes.

V. Thyesen, Formand.

— Ballet i Hadsten og Møderne i Roskilde, Glostrup og Taastrup aflyses.

— Stort Møde i Roerslev (Fyn), Søndag den 27. ds., Kl. 8, og i Gjelsted den 28. ds., Kl. 8½.

— Stor Høstfest i Dalum den 11. Oktober. Carl Westergaard taler. (Se Annoncen).

— Sabro Tyende- og Landarbejderforening afholder Generalforsamling i Sabro Kro Tirsdag d. 29. Septbr., Kl. 8 pr. Mød alle, da vigtige Ting foreligger til Afgørelse. Fmd.

Korrespondance.
Til H. N., Fyn! Du skriver: „Vi glæder os over at Redaktøren nu atter selv skriver Spidsartiklen, den har vi længe savnet".

— „Trøst" Dig ved, at Redaktøren nu atter skal fortsætte den afbrudte Virksomhed med at skrive „Spids". Samtidig kan vi oplyse Dig om at Westergaards Artikel, som han har lovet om Obstruktion, kommer i det næste Nr.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

Tjenestepiger,
som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Malkerøgter.
Til 1ste November bliver en Plads ledig for et ungt Menneske, der vil malke og passe en Besætning paa 12—14 Køer samt Ungkvæg og Svin.
Hervendelse sker til Borum Østergaar, Telefon 21, Mundelstrup St.

Tyende
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Plads søges.
Jeg er en Karl paa 20 Aar og søger Plads til 1ste November eller December, som Kusk eller Kørekarl i en Købmandshandel eller lignende. Anbefalinger fra tidligere Pladser haves. Nærmere ved Henvendelse til
K. E. Andersen,
Blands pr. Bandholm.

En Pige
kan faa Plads hos Undertegnede fra 1ste November, ingen Markarbejde, ingen Børn, men maa malke 6 Køer. Løn 15 Kr. Maaneden.
Gmd. Niels Eskesen,
Neder Randlev St.

Plads søges.
Undertegnede søger Plads som Forkarl fra 1. November. Gode Anbefalinger haves fra nuværende Plads og tidligere.
Hans Hansen Malt,
Søborggaard,
Revninge.

En Pige
kan faa Plads 1. November hos Gdr. **Rasmus Andersens** Enke, lille Næstved pr. Næstved St.

Enekarl søges.
En flink Karl, som vil køre en lille Mælketur, kan faa Plads paa en mindre Gaard til 1ste November.
Hans Nielsen,
Smidstrupholm,
Fangel, Fyn.

En flink, ugift Mand,
der er vant til Havearbejde og som har noget Kendskab til Gartneriet, kan antages til 1. November paa Skørping Sanatorium.
Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

Pige og Karl til Fyn.
En Pige, som vil malke 7 a 8 Køer samt tage Del i forefaldende Arbejde paa en lille Bondegaard, kan faa en let Plads til 1ste November. Samme Tid og Sted er Plads ledig for en yngre Karl. Henvendelse med Opgivelse af Alder samt Løn for 1 Aar til Tyendeforeningsformand **R. Jeppesen,** Ringe, Skamby, Nordfyn.

Kreaturpasser.
En ædruelig Mand, ældre eller yngre, der vil passe ca. 25 Kreaturer og malke nogle Stykker, kan faa en god Plads paa Kielsgaard Teglværk pr. Laven St. fra 1ste November.
P. Nielsen.

Malkerøgter
til 1ste November. God Plads paa min herliggende Avlsgaard, 16 a 18 Køer.
Sagfører Gustav Møller,
Middelfart.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

At sidde stille med Hænderne i Skødet og tie, naar hun tænkte paa den ondskabsfulde Forfølgelse, hun og hendes Fader havde udstaaet af Peter Alexieff, var en Umulighed. Hele hendes blide Kvindelighed svandt bort, naar hun tænkte derpaa. Hun blev som helt forvandlet og blev til en haard og ubarmhjertig Kvinde, der tørstede efter Blod.

Hos Politichefen i Perm gik hun i Forbøn for sin Rejsekammerat.

Men denne Mand var, ligesom hele hans Klasse i Rusland paa faa Undtagelser nær, brutal og hjerteløs. Det stadige Syn af Lidelse og Nød, naar Karavanerne passerede gennem Byen til deres Bestemmelsessted, havde forhærget ham, og han nærede ingen Deltagelse for de stakkels Fanger.

Man kan vel snarere sige, at Raslen af Lænker, de lidende Mænds Stønnen og Kvinders og Børns Skrig og Jamren var yndig Musik i hans Øre. I ethvert Fald rørte de ham ikke, og fælles med sine Kolleger havde han en overdreven Forestilling om sin egen Vigtighed.

Han var en Embedsmand, en Politidirektør, og han bar Czarens Uniform, derfor mente han, at enhver, der ikke var saa højt paa Straa, skulde vise ham Ærbødighed og Hyldest, medens Straffefanger, der kom igennem, ikke kunde gøre mindre end falde ned og tilbede ham.

Man maa ikke tro, at han var ejendommelig i den Retning. Af de mange Tusinde Embedsmænd, som findes i det store, russiske Rige, er der kun faa, som ikke har det samme hovmodige Sindelag.

Rachels Forbøn var, som man kunde vente, ikke blot frugtesløs, men mødtes med Grovheder og en raa Hentydning til, at hun var Datter af en jødisk Straffefange.

Saa vendte hun sig fra den ulykkelige unge Mand med saaret Hjerte, idet hun med en Følelse af Ensomhed og Forladthed atter vendte sit Ansigt mod Østen.

Hun indsaa nu Nødvendigheden af at opgive al Tilbageholdenhed og vise Selvtillid, thi hun havde kun sig selv at sætte sin Lid til, hun kunde ikke vente nogen Hjælp eller Opmuntring af nogen.

Hun var en Straffefanges Datter. Det havde intet at sige, at hendes Fader var en forurettet og efterstræbt Mand. Han var deporteret; altsaa var han en Forbryder, og da han var en Forbryder, fortjente han og de, som hørte til ham, ingen Medfølelse, ingen Overbærenhed.

Eftersom Rachel i sit Pas var beskrevet som Datter af en Straffefange, kunde hun følgelig ikke vente sig andet end Haan og Foragt. Men hun hærdede sig imod det, og hendes Taarers Kilde tørrede hen.

Fra Perm gik Rejsen saa langsomt til Jekaterinburg med Jernbane, som førte hende til den østlige Side af Uralbjærgene. Paa dette Sted hører Jernvejen op, og herfra maatte hun rejse i Tarantos, trukket af Heste, hen ad den store, sibiriske Landevej, som strækker sig næsten Tusinde danske Mile mod Øst.

Det var en Rejse, der nok kunde have afskrækket en Kvinde med et mindre vigtigt For-

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Johs. Pedersens
Skræder- og Beklædningsforretning,
Brabrand.
Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.
Specialtet:
jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.
Alt i færdige Drengedragter.
Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Jysk Morgenblad
Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.
Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**
Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Vore Annoncepriser:
For Annoncer om:
Undervisning 10 Øre pr. Linie.
Rabat: 25 %.
Pladser 10 „ „ „
Møder 10 „ „ „
Forretninger 10 „ „ „
Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.
Annoncer i „Tyendebladet"!

A. Eriksens
Skræderforretning,
41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i
færdigsyede Herreklæder
omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.
Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.
Største Varelager paa Frederiksberg.
„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Undervisning.

Langelands Folkehøjskole
ved Rudkøbing
Karleskole fra Novbr. til April.
Pigeskole fra Maj til August.
Uformuende Elever kan faa Understøttelse ved Henv. til Forstanderen.
K. Kristensen, Tange,
f t Humble.

Borris Landbrugsskole.
(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.
6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.
Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.
Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Abonnér paa „Tyendebladet".

Modtageren af denne Blanket bedes snarest muligt lade sig tegne for en Aktie i „Tyendebladet" og indsende den til Kontor, FredensBladets torv 5, Aarhus.

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.
Aktier a 2/5 Kr. i
„Tyendebladet".
Beløbet ønskes opkrævet straks / 1. November.
..... den ..... 1908.
Navn: .....
Adr.: .....

Foreningsfaner og Bannere
leveres smukke og billige.
Carl Monrad, **Brønshøj Villaby, København L.**

Høstfest i Dalum!
„Hjallese og Omegns Tyendeforening" afholder stor Høstfest Søndag den 11. Oktober i Dalum Forsamlingshus.
Festen begynder Kl. 5 med Oplæsning af H. P. Hansen, Fangel, og Tale af Redaktør C. Westergaard, Aarhus.
Derefter offentligt Bal til Kl. 12.
Alle Afdelinger paa Fyn indbydes.

Vejlby Højskole
v. Aarhus.
Karleskole m. Haandværkerafdeling og HusflidsskoleNovbr.—Marts. Ubemidlede kan faa Understøttelse. Henvendelse til
Arne Møller.

Vesterdal Højskole,
Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3. November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.
Christoffer Gaarde.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.
Billigt Honorar.
Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes
overalt. I ældre Foreninger 8 Kroner.
Ahlman Hansen, Rue Hede, Søndersø, Odense. Telefon: Bredbjerg 14.

maal end Rachel, men hun gøs ikke tilbage fra sin Opgave, og snart kørte hun saa rask Hestene kunde trække hende, hen imod de sibiriske Stepper.

Hun passerede den firkantede Stenpille, der betegner Grænsen mellem Sibirien og Europa. Her gjorde man holdt, og havde Rachel kunnet, vilde hun have fortsat Rejsen ad den ensomme, nordlige Vej for at være fri for Krænkelser og Fornærmelser. Men som Datter af en Straffefange maatte hun holde sig til Hovedvejen, der var intet Valg.

Kort før hun naaede Byen Tiumen, blev hun grebet af en pludselig Sygdom og blev nødsaget til at søge Ly i en ensom Landsby.

I flere Dage laa hun halvt bevidstløs hen, men omsider begyndte hun at komme sig, og saa opdagede hun, at hendes Penge var bleven stjaalet.

Det var et frygteligt Slag. For at rejse alene og hurtigt var Penge en Nødvendighed, og uden Penge var der kun et Valg: at søge Tilladelse til at rejse med en Karavane af Straffefanger, skønt dette medførte, at hun maatte lade sig nøje med Fængselskost, underkaste sig Fængselsbehandling og alle de strænge Regler, efter hvilke Fangerne bliver behandlet.

Udsigten var virkelig afskrækkende, men Kærlighed er en stærk Følelse, og Hævntørst er endnu større.

At forblive her kunde der ikke være Tale om. At vende tilbage var umuligt; Rachel tog altsaa med og naaede Tiumen, hvor Hovedkrarteret for Fangeadministrationen i Sibirien findes. Den ligger 4 a 5000 Mile fra St. Petersborg, og her arbejder hele det kæmpemæssige Deportationssystems Maskineri.

Til Tiumen kom Rachel træt og medtaget, men ikke modløs, hvor mørke end hendes Udsigter var, og hun præsenterede sig uforfærdet for den mægtige Kontorchef og fortalte sin Historie.

Da Chefen, der var udmajet i en blaa og gylden Uniform, havde hørt hendes Fortælling og læst Passet, trak han haanligt paa Skuldrene, pustede en stor Røgsky fra sin Cigaret og mumlede:

„Hm! En Jødepige og en Straffefanges Datter".

Blodet kogte i Rachel, da hun hørte sin Fader blive omtalt som Straffefange, men hun tav, thi hun vidste, hvor vigtigt det var at være forsigtig, hvis hendes Plan ikke skulde forpurres.

Saa tiltalte Kontorchefen hende barsk:

„Hvorfor ønsker De at rejse til Deres Fader, Jødinde".

„Hvorfor?" spurgte hun, idet hun saa forbavset paa ham. „Fordi den store Gud, vor himmelske Fader, har indprentet i mit Hjerte en stor Kærlighed til min jordiske Fader, og jeg vilde gerne trøste ham i hans Nød, pleje ham paa hans gamle Dage og dø sammen med ham, naar han dør".

„Ah, en smuk Følelse", bemærkede Embedsmanden spydigt. „Deres Fader er bleven forvist til Sakholin, ikke sandt?"

„Jo".

Kontorchefen interesserede sig øjensynligt meget for Rachels Historie.

„Ved De da, at de ikke vil faa Lov til at opholde Dem paa Den?" spurgte han.

„Ja, det har man sagt mig; men lejlighedsvis kan jeg besøge min Fader, og en Dag vil han maaske faa Lov til at nedsætte sig som Koloniſt paa Fastlandet, saa kan jeg være hos ham altid.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Foredrag tilbydes
i alle Foreninger. Honorar: 5 a 10 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Bl. Annoncer.

Ægteskabstilbud!
En ung, kraftig Landarbejder, som har en lille Formue og et Hus, ønsker Ægteskab med en ung Pige af Landbostanden, som er i Besiddelse af lidt Formue. Billet med Oplysninger og Fotografi, som tilbagesendes, mrkt. 25 modtager dette Blads Kontor.

Sandager-Holevad Sogns Tyende- og Landarbejderafd.
holder stort offentligt Møde med Ahlman Hansen som Taler Lørdag den 3. Oktober. ds., Kl. 8, i Barløse-Taurup Forsamlingshus.
Nye Medlemmer optages.
Efter Foredraget BAL for Foreningens og Forbundets Medlemmer med Damer.
Fælles Kaffebord.
Ingen Spiritus.
P. F. V.
M. Hansen, Formand.

Vett & Wessels Udsalg,
— **Middelfart.** —
Største Lager af
- - Manufakturvarer. - -
Billigste Priser.
Th. Olrik.

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Køb Tobaker og Cigarer
hos **Bovin, Vestergade,**
Brønderslev.

M. Mathiassens
Skotøjsforretning
Ry Station.
Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

„Mejeristanden"
— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907" — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af **Jens Johansen,** Ladelund, og **H. C. Nielsen-Snedsted,** Skovby St. (sidstnævnte ansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

H. C. Hansens Træskoforretning
er
Kalkbrænderivej Nr. Aaby.
Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine, eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Agitér for „Tyendebladet"

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,
Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.
Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

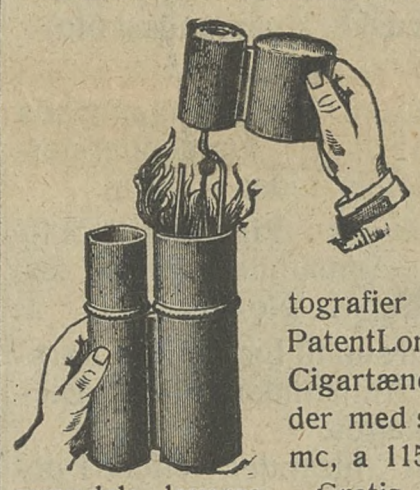
Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Telf. 108. Køb Telf. 108.
Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

En Grammophon.
En stor, udmærket, værdifuld Grammophon sælges meget billig til Fordel for „Tyendebladet". Henvendelse til
Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle,
Skanderborg.

Nyt!
Steroskob med 12 forskellige smukke Damefotografier 1,25 Øre, Patent Lommefyrtøj, Cigartænder, brænder med stor Flamme, a 115 Øre. Reservedele leveres. Gratis 1 Flaske Æther og Brugsanvisning. Man bør vogte sig for verdiløse Efterligninger, disse bliver retslig forfulgt. Bladets Holdere 10 pCt. Rabat.
A. J. Rasmussen,
Bøgholm, Ejby.

Kaniner!
Paa Grund af Bortrejse skal hele mit Kaninhold realiseres til enestaaende billige Priser: 2 Hunner, drægtige, hvid Landk. (præmierede), a 5 Kr. pr. Stk. 1 Han, hvid Landk., 4 Kr. 1 Hun, Japaneser drægtig, 5 Kr. 1 Han, Japaneser, 4 Kr. Ca. 20 Ungdyr af begge ovennævnte Racer, a 50 Øre pr. Maaned. Alle smukke og raserene Dyr. Tillige sælges et nyt Kaninhus med 6 Stalde, 2 Udstillingsbure, med 5 Rum. Ca. 20 Alen finmasket Traadvæv, Foderkopper m. m. (Svarporto uebedes).
Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle pr. Skanderborg.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Alle bør læse Tyendebladet.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
Stjerne-Øl
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen),
Søndergade 31, Aarhus.

„For hvilken Forbrydelse er han dømt?"

„Han har ikke begaaet nogen Forbrydelse", svarede Rachel, idet hendes Harme kom frem i hendes Tone og Øjne.

I nogle Øjeblikke saa Chefen barsk og truende ud. Derpaa slog han paa en Klokke, og en Betjent kom ind. Han befalede denne at bringe en Bog ind, som han betegnede med et Numer og et Bogstav. Manden gik, og Kontorchefen gav sig til at læse i nogle Dokumenter, der laa foran ham, og syntes slet ikke at agte paa Rachels Nærværelse.

Hun havde hidtil staaet foran den store Mand, men da hun var træt, satte hun sig paa en Bænk, der stod op mod Muren.

Saa for'r Embedsmanden op fra sine Papirer og buldrede løs:

„Kvinde, ved De ikke, at De gør Dem skyldig i en stor Forseelse ved at sidde ned i min Nærværelse? Har De ingen Respekt for den Uniform, jeg bærer, og for min Stilling som vor Fader Czarens Repræsentant?"

Rachel rejste sig langsomt op. De Ord, hun gerne vilde have ytret, holdt hun med Vanskelighed tilbage.

Idet hun søgte at vise sig ydmig og tale underdanigt, svarede hun:

„Tilgiv mig, Deres Højhed. Jeg er næsten ukendt med den store Verden. I det mindste var jeg det, indtil for kort Tid siden. Jeg er min Faders eneste Datter. Jeg blev kærligt opdraget, og de, som elskede mig, forkælede mig og søgte at foregribe mine Ønsker. Men ak! Tider og Forhold har forandret sig. Jeg beder om Naade, jeg skal ikke mere sidde ned i Deres Nærværelse".

Embedsmanden betragtede hende med Nysgærrighed, ikke ublandet med Vrede over krænket Stolthed, thi han kunde nok forstaa Ironien i den sidste Del af hendes lille Tale, og i sit Hovmod regnede han det for lidt mindre end en Forbrydelse at behandle ham med, hvad han ansaa for Mangel paa Ærbødighed.

Men nu kom Betjenten ind med en vældig stor Bog, og dette ledte den store Mands Tanker i en anden Retning.

Bogen blev lagt paa Skrivebordet. Det var en officiel Beskrivelse af alle de Fanger, der i dette Aar var bleven sendt til Sibirien.

Chefen lod sin Finger løbe ned ad Registret, og da han havde fundet, hvad han søgte, slog han op i Bogen og læste langsomt:

„Aron Aromo, Jøde. Født i Rusland. To og tredsindstyve Aar gammel. Konspirator og Revolutionsmand —".

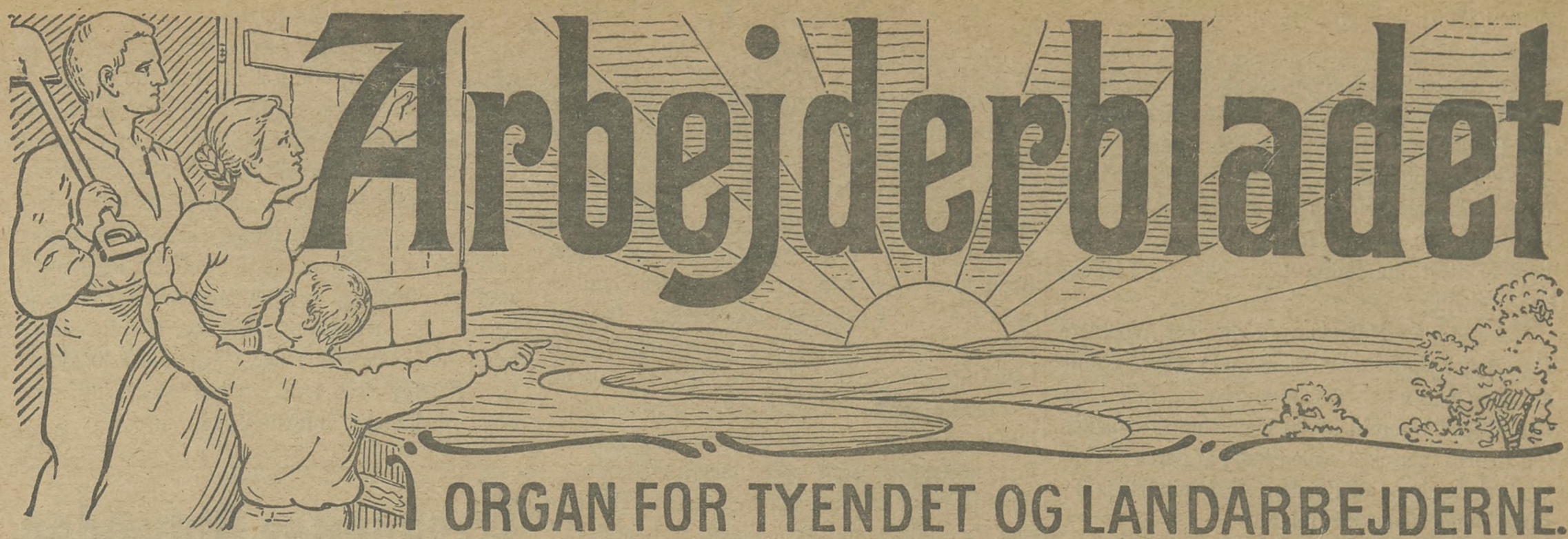
„Det er Usandhed!" udbrød Rachel med kvalt Stemme.

„Ti, Kvinde", raabte Chefen rasende, og skønt Rachel gerne vilde have udtalt sin Mening frit, huskede hun paa den Anledning, der havde dragt hende til Sibirien, og hun sagde intet mere.

Saa fortsatte Embedsmanden sin Læsning:

„En farlig Konspirator og Revolutionsmand, dømt for at have dræbt en Bonde. Har først siddet fændslet i St. Peter og Paul, senere i Schlüsselburg. Derfra ført til Sibirien. Bestemmelsessted: Sakholin. Dømt til Tvangsarbejde paa Livstid. Naaede Tiumen den 28. Oktober. Derfra sendt videre med en Karavane paa Hundrede og ti Fanger den 20. December. Lægeerklæring: Svagt Helbred. Politirapport: Opførsel god.

(Fortsættes).

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet.

Nr. 112. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 21. November 1909. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 3. Aarg.

Vi skal —

Mel.: Stilstand er for unge Hjerter Døden.

Vi skal samle os i tætte Rækker —
vi, som hører til det sidste Lag —
tale, saa vor hele Stand vi vækker
op til Kamp for Underklassens Sag.
Vi skal bane Vejen for de mange,
saa de følger os med Haab og Lyst;
vi skal synge vore Frihedssange
med vor Ungdoms frejdig-friske Røst.

Vi skal lære vore Klassefæller,
der vil frem til lyse, gode Kaar,
at det da i første Række gælder,
vi samdrægtige i Kampen gaar.
Vi maa fylke os som ingensinde
netop nu i denne Brydningstid,
og vi er de mange — vi kan vinde
Sejren i den store Klassestrid.

Livet blev os skabt til Fest og Glæde,
ej til Sult og Sorger Aar for Aar;
men fra Børn vi maatte ofte træde
ind til Fattiglivets triste Kaar.
Men vi skal nu vore Slavelænker
dristigt sønderbryde en for en;
vi nu ikke mere som Trælle tænker,
men har lært at staa paa egne Ben.

Vi skal altid uden Skaansel dadle
hver, der iblandt os er lav og raa;
vi skal søge ret vor Stand at adle,
at vi stærke kan i Kampen staa.
Vi skal bryde gamle Tiders Skranker,
dristigt bære Retfærdskravet frem,
bane Vejen for de nye Tanker,
der engang skal bringe Sejren hjem.

Og naar vi engang i Fremtidsdage
ser vor Hær er vokset stærk og stor,
og at alle, der vil Furen drage
har sin Del af Danmarks gode Jord —
naar engang hver stolt og trofast Slider
aldrig mere leve skal i Trang,
naar vi naa'r til disse lyse Tider,
synger vi vor glade Sejerssang.

A. P. Bjarnholt.

Folketingsmand Sabroe.

Der har i de sidste Aar til Stadighed staaet Storm om Hr. Sabroes Navn. De frygtelige Afsløringer, han er fremkommet med, har vakt et stærkt og berettiget Røre Landet over. Skaanselsløst har han blottet de frygtelige Forhold, han har været Vidne til. Han har i Sandhed været de forurettedes Defensor som ingen anden. Ogsaa vor Sag nærer Hr. Sabroe en levende Interesse for, hvad han ofte har haft Lejlighed til at vise baade som Taler og som Skribent.

Vore Gaardmænd.

—o—

Mange af vore Gaardmænd — selvfølgelig ikke alle — har en mærkværdig Mani for at klage og jamre sig, saasnart Tyendet kræver en Smule højere Løn.

Det hedder da gerne, at Landbruget nu er spændt saa haardt for, at det er umuligt, at det kan bære flere Udgifter osv. osv.

Der er vistnok adskillige Tjenestefolk og Landarbejdere, der tror paa det og af den Grund stemmer Kravene en Smule ned.

Det er der imidlertid ingen som helst Grund til.

Et ordentlig drevet Landbrug kan nuomstunder godt betale en ordentlig Arbejdsløn og endda give sin Ejer et pænt Overskud.

Der er da ogsaa forskellige Ting, der tyder paa, at Gaardmændenes Jammer over daarlige Tider er i høj Grad overdrevet.

Læg for en Gangs Skyld Mærke til, hvorledes den ene store og flotte Stuelænge rejser sig efter den anden, og se, hvorledes man anskaffer sig den ene kostbare Maskine efter den anden. Og Nutidens Gaardmænd gaar heller ikke af Vejen for en ret vidtstrakt Selskabelighed. Det er selvfølgelig Synd at fornægte dem det; men de skal bare holde inde med deres evindelige Jammer om de daarlige Tider og den store Folkeløn.

Endelig faar de alt, hvad de skal sælge, betalt i dyre Domme. Det er noget, Arbejderne baade paa Land og i By har maattet føle. Aldrig har Livsfornødenhederne været i en saa høj Pris som i de sidste Aar.

Se, alt det tyder ikke paa, at det er saa helt galt for vort Landbrug.

At en Del Gaardmænd sidder og kvakler i det, fordi de har lukket Munden op over et større Stykke end de kunde gabe over, maa de selvfølgelig selv til at lide under. De Mennesker, der af Forfængelighed ryger hen og køber en Gaard, men ikke kan betale for stort mere end Papirernes Ordning, maa selvfølgelig blive spændt haardt for; men det berettiger dem paa ingen Maade til at tale om, at Folkelønnen er for høj. Nej, her bliver det nok Fandens Fødselsdag, der bliver den værste at klare.

Derfor skal vi ganske rolig lade som vi ikke hører de mange Klageraab. Enhver bør udføre sit Arbejde godt og forsvarligt. Gør man det, da vær blot ikke bange for at stille Fordringer. Det varer længe endnu, inden det grove Arbejde bliver betalt som det burde.

Jord og Brød.

—:—

Jord og Brød! Saaledes lyder Kravet, Arbejderne stiller her i Landet, saavel som saa mange andre Steder, og i denne Tid, da vore Kammerater i Sverrig kæmper for Retten og Brødet, lyder Kravet om Jord endnu stærkere der end før; thi som Jordbrugere er Arbejderne jo mindre udsat for at lide Nød og gaa arbejdsløs, end naar de er Løntjenere og som saadan afhængige af Rigmandens og Kapitalens Luner og Beregninger.

Let og billig Adgang til Jord, det er det Løsen, der skal afskaffe Arbejdsløsheden om Vinteren og Polakindførslen om Sommeren. Det er det, der skal binde Landets Indbyggere til Landet og forhindre de store Udvandringer.

Let og billig Adgang til Jorden, det er det Punkt, en fædrelandssindet Regering maa sætte først paa Programmet, thi kun derved kan den holde Landet i Fremgang og forhindre, at Landets arbejdslystne Ungdom vender Fædrelandet Ryggen, og forhindre, at Landets Jord overgaar paa fremmede Hænder, og at Landet bliver overfyldt med i kulturelt Henseende lavt staaende fremmede Arbejdere, og kun derved kan en Regering fremme Fædrelandskærligheden blandt den arbejdende Klasse.

Det ser man ogsaa tydelig i denne Tid i Sverig, hvor der paa Grund af Lockouten og Arbejdsløsheden er stor Stemning for en Masseudvandring til et Land, hvor den flittige Arbejder har Haab om at kunne skaffe sig en uafhængig Stilling og faa fuldt Udbytte af hele sin Arbejdskraft.

Og hvorfor skulde de ikke det?

Hvad skulde holde dem tilbage fra at gøre dette for Landet saare vigtige Skridt?

Fædrelandskærligheden?

Aa nej! Fædrelandskærligheden binder under de nuværende Forhold kun faa Arbejdere til den Plads, man kalder deres Fædreland.

Skulde noget binde dem til Landet, saa skulde det da være Nøden og Frygten — Frygten for det uvisse, Frygten for, at Kone og Børn skal komme til at lide endnu værre Nød og Elendighed end nu.

Men dette gælder kun for de gifte Arbejdere. For de ugifte, derimod, er der intet at frygte, intet at tabe, men en Verden af Lykke at vinde; for dem ligger Vejen til social Uafhængighed aaben. Og hvorfor saa ikke ryste Støvet af deres Fødder og forlade deres af Fordom og kapitalistisk Tyranni omgærdede Fædreland?

Javel, det vil gøre Landet ubodelig Skade, at dets bedste Ungdom udvandrer. Men naar Landet ikke varetager sine Pligter overfor sine Børn, hvilke Pligter har saa disse overfor Landet?

Man nægter dem Arbejde, tilsidesætter dem og indkalder fremmede Arbejdere. Man nægter dem Jord og Brød. Man berøver dem Chancerne for at kunne naa frem til en Stilling i Samfundet. Man benytter deres bedste Ungdomsaar til at tilfredsstille Kapitalisternes Trang til Ran og Blodsudgydelse — kort sagt, man udnytter og udplyndrer dem, man haaner og tilsidesætter dem, man støder dem ud i Elendighedens og Fattigdommens uhjælpelige Øde. Og dog fordrer man, at de skal have Fædrelandskærlighed, at de med Begejstring skal kæmpe og dø for at forsvare det Land, hvori de ikke kan faa Del! Man øser Landets Penge ud til militaristisk Gøgl og Narrestreger, istedet for at give de fattige og sultne Brød.

Nej, saa tusind Gange hellere vove Livet for at skabe sig en Fremtid i et Land, hvor man har Chancer for at kunne leve uden Næringssorger.

Hellere i sluttet Trop i et fremmed Land søge at bygge et Samfund op fra Grunden af. Dér slipper man fri for alle kapitalistiske Drager og Aadselsgribbe; dér faar ingen fine Dagdrivere Lejlighed til at udnytte deres Medmennesker, thi dér er alle henvist til at tage fat — eller Sultedøden

Dér rejser sig ingen Mur af gamle Fordomme, og dér har man ingen kronede Hoveder og andre unyttige Snyltedyr at føde paa.

Jorden trænger til Menneskene, og Menneskene trænger til Jorden, men da Jorden ikke kommer til os, maa vi drage derhen, hvor der er Jord at faa.

Og Jorden er jo endnu stor nok til at føde os alle. Der ligger jo tusindvis af Kvadratmile god og evnerig Jord og venter paa at blive dyrket for at give en bugnende Afgrøde, medens vi gaar og kives og slaas om de usle Krummer, der falder fra Kapitalens veldækkede Bord.

Adolf Skouboe.

Den Arbejder,

som i Stedet for et Arbejderblad holder et Kapitalistorgan, begaar et aandeligt Selvmord, en Forbrydelse mod sine Kammerater, et Forræderi mod sin Klasse. Pressen er i Dag Undertrykkernes virksomste Middel. Men skaber vi os selv et sligt stærkt Vaaben, saa skal Pressen blive det virksomste Middel til Arbejderklassens Befrielse.

Naar det arbejdende Folk ophører med at understøtte Fjendens Organer, og naar det gør for sin egen Presse, hvad det hidtil har gjort for Modstandernes, da er Sejrens Vished i vore Hænder. Kapitalistpressen kan kun overvindes gennem en af det arbejdende Folk med alt Eftertryk understøttet Arbejderpresse.

W. Liebknecht.

Fnat.

—:—

Under Finanslovbehandlingen krævede Sabroe Fnat-Sygdommen behandlet offentligt og vederlagsfrit. Han udtalte herom:

— Jeg ønsker at anmode den højtærede Justitsminister om, at Scabies eller Fnatsygdomme maa komme ind under offentlig og vederlagsfri Behandling. Medens nu en Række af Sygdomme som Difteritis, Skarlagensfeber, Kønssygdomme, Tyfus osv. er inde under offentlig Behandling, gælder dette ikke Scabies, tiltrods for, at denne Sygdom i særlig Grad rammer den mindre bemidlede Del af Befolkningen, og navnlig Tjenestefolk, som bydes elendige Kamre. I de sidste Aar er, som det fremgaar af Beretningen fra Stadslægen i København, og som det ogsaa fremgaar af Beretninger fra Provinserne, Antallet af Scabiestilfælde steget ganske overordentligt. Stadslægen i København oplyser, at der i 1908 konstateredes 2354 Tilfælde af denne Sygdom mod 1328 i Fjor. Selv om det samme ikke er Tilfældet ude i Provinsen, er det dog meget daarlige Tilstande, som er raadende dér, og dette opfordrer til, at vi faar denne Sygdom ind under den offentlige Bekæmpelse.

Der bør være gratis Kur og Pleje og Desinfektion. Nu er vist omtrent et Antal af 3000 i Løbet af det sidste Aar blevet behandlet paa vore Hospitaler; men ialt er der i de sidste Aar gennemsnitlig et Antal Tilfælde af Scabies af mellem 8000 og 9000.

Den Mand, der udgiver Medicinalberetningen, Dr. Carlsen, har oplyst for mig, at ved den Undersøgelse, han har ladet foretage, har han udregnet, at der vilde medgaa et Beløb af 36,000 Kr. til den offentlige Behandling af alle dem, der angribes af denne Sygdom. Iøvrigt skal jeg henvise til, at der i Beretningen af Medicinalstatistikeren Carlsen for Aaret 1906 findes nogle Bemærkninger, som det er vel værd at erindre sig, naar Talen er om at faa denne Sygdom underkastet offentlig Behandling. I sin Beretning oplyser Hr. Carlsen, hvorledes denne Sygdom grasserer i de enkelte Landsdele. Han meddeler saaledes:

— Fra Nykøbing F. berettes om den tiltagende Udbredelse i Landkredsen ...

I Sakskøbing optraadte enkelte større Epidemier paa **nogle Herregaarde blandt Polakker og Tjenestefolk ...**

En Læge i Sæby bemærker: Fnat er særdeles hyppig blandt Tjenestetyende, befordres ved den tiltagende Usædelighed ...

I Mariager By gav det usædvanlig høje Tal paa anmeldte Anledning til et Eftersyn af Børnene i Kommuneskolen efter Skolekommissionens Bestemmelse. (Resultatet anføres ikke.) ...

I Dalbyneder i samme Distrikt smittede en Karl, som havde rejst med et Cirkusselskab, en hel Gaards Besætning ...

En Læge i Skødstrup (Hornslet) behandlede 32 Tilfælde, hvoraf Halvdelen hos Polakker ...

Viborg skal efter en Læges Udtalelse være »gennembefængt med Fnat« ...

En Læge i Skive kalder Sygdommen for »Vestjyllands Plage« og ser kun Hjælp i jevnligt Eftersyn af Skolebørn og gratis Sygehusbehandling ...

I Herning skal Sygdommen være meget udbredt ...

Fra Varde berettes: Fnat er mere udbredt end nogensinde; der burde visiteres i Skolerne Foraar og Efteraar. Meget hyppig er Tjenestepigen Smittebærer; der hersker den Uskik, at et af Børnene deler Seng med Pigen ...

Fra Grindsted berettes, at Fnat florerer i uhyggelig Grad; en Epidemi i Ansager dæmpedes først, da der blev foretaget Eftersyn af Skolebørnene ...

I Kolding under Ribe Fysikat forekom Fnat hyppigere end nogensinde.«

Disse Oplysninger, statistiske og holdte i en almindelig Form, tale for, at vi skride til en Bekæmpelse af denne Sygdom ved de Midler, der staa til Samfundets Raadighed. Jeg skal derfor opfordre den højtærede Justitsminister til, hvad der vil være meget let for ham, at faa udarbejdet et Forslag i saa Henseende, ligesom det ogsaa vil være en let Sag at faa det gennem Rigsdagen som en Ændring til Epidemiloven. Det vilde betyde et utvivlsomt Gode og bevirke større Renlighed, saa vi maaske i Aarenes Løb kunde faa tilintetgjort en i og for sig ikke farlig, men højst ubehagelig Infektionssygdom.

En skamløs Optræden

—o—

Økonomisk Forfølgelse.

—

En lumpen og foragtelig Kampmaade.

—

Vi har fra Vallekilde modtaget følgende:

Der er vel kun faa Egne i Landet, hvor Navnet Vallekilde ikke er kendt. Her findes jo nemlig en af Landets største Højskoler. Nu skulde man jo tro, at denne Egns Befolkning var meget frisindet, det mangler der imidlertid meget i.

Vi oprettede saaledes i Fjor en Tyende- og Landarbejderforening, og det første de Besiddende foretog sig overfor os, var at lukke Forsamlingshusene for vor Forening.

Da det var besørget uden at vor Forening døde, begyndte man at angribe undertegnede, der er Formand for den.

Flere Bønder, som jeg har arbejdet for før, har nu ikke mere Brug for mig.

Men ikke nok hermed. Ogsaa Lensbaronen til Adelersborg tager nu Del i Forfølgelsen.

Denne Mand, der ejer Huset, hvori jeg bor, har nu ladet mig meddele, at jeg skal flytte. Han ejer forøvrigt flere Huse her omkring, og en Del af dem bliver i denne Tid solgt, og de, der bebor Husene, har alle Tider haft Forkøbsret. Jeg gik saa en Dag ud paa Kontoret og spurgte, om jeg da ikke kunde købe det, hvis det skulde sælges.

Det kunde der imidlertid ikke være Tale om, og en Dag kom to Mænd til mig paa det Sted, hvor jeg arbejdede og meddelte mig, at jeg maatte fraflytte Huset den 1. Maj. Lad mig her indskyde, at jeg ikke skyldte Baronen det mindste i Husleje.

Grunden til Baronens Handlemaade har jeg selvfølgelig ikke bestemt kunnet faa at vide, men alt taler for, at det er fordi jeg er Formand for Tyendeforeningen.

Om nogen har været hos Baronen og udvirket dette, ved jeg ikke, men det kunde godt se saadan ud.

Imidlertid — der gik ikke lang Tid, før jeg blev Genstand for et nyt Angreb.

I min Egenskab af Klokker ved Vallekilde Kirke fik jeg i Fjor Tilbud fra Sogneraadsformanden om at fyre i Kirkens Kakkelovne. Jeg svarede ja, naar jeg kunde faa en Krone for hver Gang Kirken skulde opvarmes (forhen betaltes 80 Øre).

Dertil svarede Formanden, at naar jeg ikke vilde gøre det for samme Pris som min Forgænger, saa vilde rimeligvis Ringningen blive taget fra mig, da de to Bestillinger skulde høre sammen for Fremtiden.

Tilsidst indrømmede han dog, at en Krone var ikke for meget, og at det kunde den forrige Fyrmester ogsaa have faaet, hvis han havde villet fortsætte.

Og dermed var Akkorden sluttet.

Men nu forleden, da jeg var i Færd med at rense Kakkelovnene, kom Sogneraadsformanden

og meddelte mig, at jeg skulde ikke fyre mere, og da jeg forundret spurgte hvorfor, meddelte han mig, at jeg kun var midlertidig ansat.

Selvfølgelig vidste jeg godt, hvad den egentlige Grund var, og da jeg slog paa dette, indrømmede han tildels, at det var rigtig nok, det var fordi jeg var Formand for Tyendeforeningen. Han udtalte, at det var en forkert Maade, vi gik frem paa.

Men jeg kunde i denne Forbindelse have Lyst til at spørge Baronen, Højskolefolkene og de grundtvigianske Bønder, om de finder den Forfølgelse, der rettes mod mig, nobel. Man forfølger mig økonomisk, tager Arbejde og Husly fra mig; den eneste Vej, man lader staa aaben, er Vejen til Fattiggaarden.

Og alt dette blot fordi jeg taler mine Klassefællers Sag.

Men en Ting er sikkert: Vor Sag svigter jeg ikke trods alle Angreb. Mere og mere gaar det op for mig, hvor nødvendigt det er, at alle vi, der tilhører den arbejdende Klasse, slutter os sammen for at naa frem til bedre Kaar. Vi maa i Sogneraad saa vel som paa Tinge vælge Folk, der har Hjerte for de smaa i Samfundet.

Vaagn dog op, Kammerater! Lad os slutte os sammen i en stor og mægtig Organisation, og lad os alle holde »Arbejderbladet«, saa skal Forholdene nok engang blive lysere og lykkeligere end de nu er.

Frederik Larsen,
Vallekilde.

— — —

Det lader til, at alle de Besiddende i Vallekilde og Omegn rotter sig sammen for at slaa vor Bevægelse ned der paa Egnen. Og i den Hensigt forsøger man selv de lumpneste Midler. En mere ussel, fejg og foragtelig Maade, hvorpaa man forfølger Frederik Larsen, skal man lede længe efter.

De Herrer, der taler om, at vi gaar frem paa en forkert Maade, ved ikke, hvad de taler om og maa intet kende til vor Bevægelse. Vi ønsker aldeles ikke at komme nogen bestemt Stand til Livs. Vi ønsker kun de usle Forhold, som mange Tjenestefolk og Landarbejdere maa leve under, forbedrede, saaledes at Livet ogsaa for dem kan blive værd at leve.

Og de, der har fulgt vor Bevægelse en Smule — ikke mindst i den senere Tid — maa vel ogsaa have lagt Mærke til, at vi gør alt for at paavirke de Folk, der kommer indenfor vore Rækker, til at gøre deres Pligt — til at være ædruelige, flittige og dygtige Mennesker. Vi ønsker, at det Ry, de organiserede Arbejdere i Byerne har for at være de dygtigste og bedste — at det ogsaa en Dag maa komme til at passe paa alle organiserede Landarbejdere.

Tal endelig ikke om, at vi gaar frem paa en forkert Maade, saalænge de velhavende Klasser kæmper med saa smudsige Vaaben, som de gør.

Vi, der kender Frederik Larsen som en god og trofast Kammerat og som mangeaarig Afholdsmand — vi ved, at den desperate Forfølgelse, han er Genstand for, fortjener han ikke.

De Godtfolk deroppe omkring ved Vallekilde, som vor Bevægelse har bragt fuldstændig fra Koncepterne og som i afmægtigt Raseri vender sig imod en enkelt Mand i vor Bevægelse, de skal overfor alle rettænkende Mennesker komme til at erkende, at det er smudsige Vaaben, de bruger i deres Kamp, og de skal faa at føle, at allermindst ved den Slags Midler lader vor Bevægelse sig standse. Tværtimod bidrager Hr. Baronen til Adelersborg, Højskolefolkene og de grundtvigianske Bønder dér paa Egnen i allerhøjeste Grad til at vække de af vore Klassefæller, der endnu ikke har set og forstaaet, i hvilken Lejr de hører hjemme.

Og vi vil til Frederik Larsen og Meningsfællerne deroppe sige: Giv ikke tabt! Den Sag, vi i Forening kæmper for, er store Ofre værd.

Der vil sikkert blive mange drøje Kampe at bestaa, men vi maa vise vore Forfølgere, at jo stærkere de forfølger os, des større Modstand yder vi, og jo hurtigere vokser vor Bevægelse.

Den Dag, vi faar Takt i 400,000 Tjenestefolk og Landarbejdere, den Dag t v i n g e r vi alle dem, der ikke med det gode vil tage Hensyn til vore smaa, beskedne og retfærdige Krav.

Vi skal nok inden mange Aar blive en Magt, som selv Grever og Baroner skal komme til at tage Hensyn til.

R e d.

Efter Freden.

—:—

Hr. Redaktør!

For Fredens og det fremtidige gode Samarbejdes Skyld bedes de optage følgende Beretning, for at dette Blads Læsere kan se, hvorledes jeg ser paa Forholdene nu og i Fremtiden.

Det var en udmærket Kongres, maaske den bedste, vi endnu har afholdt. Større Ro, mere Saglighed og Veltalenhed har jeg aldrig før mødt ved vore Kongresser.

Naar enkelte Blade nu taler om, at det gik varmt til i den Forstand, at de to Parter overdængede hinanden med Grovheder, saa er det et godt Stykke ved Siden af Sandheden

Og det andet, jeg har Lyst til at fastslaa, er dette, at **Afgørelsen ingenlunde betyder et Nederlag for mig, ligesaalidt som det var en Sejr for de andre, de 7. Det bør nævnes, at jeg herefter betragtes som Forbundets Agitator og at det for Fremtiden er mine forhenværende Modstandere forbudt at fortsætte med deres Angreb og Mistænkeliggørelse mod mig!**

Disse Ting opnaaede jeg paa Kongressen. Enhver vil derfor forstaa, at det ikke var et Nederlag for mig eller nogen Sejr for de andre.

Jeg kan ogsaa tilføje, at to af mine Venner og bedste Ordførere — Søren Hansen, Tilst, og Laurits Madsen — blev valgt til at beklæde fremragende Stillinger indenfor vort Forbund. L. M. blev enstemmig paany valgt ind i Hovedbestyrelsen efter at have nedlagt sit Mandat, og S. H. blev med alle Stemmerne paa to nær valgt ind i Kontrolkommeen.

Naar jeg lader »Arbejdervennen« gaa ind, **saa er det ganske frivillig. Det skyldes ene og alene dette, at jeg paa en Gang vilde vise, at jeg satte Sagen over Personen!**

Nu havde jeg paa tre Maaneder oparbejdet »Arbejdervennen« til at kunne bære sig og noget til. Jeg havde — ved jeg nu — n æ s t e n lige saa mange Holdere som »Arbejderbladet« havde naaet i de 2 Aar, det har udgaaet.

Her føler jeg Trang til at bemærke, at jeg ærlig talt havde tænkt, at Repræsentanternes Stilling overfor mig var bleven en anden, naar jeg havde stillet mig saaledes. Jeg havde tænkt mig, at disse Repræsentanters Dom over mig var bleven noget anderledes end den gjorde, da vi skulde vælge Redaktør. Maaske fik de ikke Tid til at overtænke og overveje, hvilket Offer jeg havde bragt for Sagens Skyld ved at standse dette Blad. Jeg, der havde bøjet mig saa langt til denne Side, kunde have gjort Krav paa, at Repræsentanterne havde forandret deres Mening om mig.

Dog — de, der var tilstede paa Kongressen, ved, at jeg ikke et Øjeblik følte mig støt og bitter, da Resultatet af Redaktørvalget forelaa. Tværtimod var jeg — ligesom nu — i bedste Humør!

Alt det være i k k e sagt for at støde nogen og lave nye Stridigheder, men kun for at oplyse dette Blads Læsere om det virkelige Forhold. De, der i Sommer har støttet mig, har ogsaa Krav paa en Redegørelse, for at de kan bedømme min Handlemaade (med at lade »Arbejdervennen« gaa ind) paa den rigtige Maade.

Freden er sluttet og Kongressen endt.

Ved forenede Kræfter vil vi nu a l l e Side om Side kæmpe for vor Sags Fremme. Alle gamle Stridigheder maa nu være glemt. Nu maa vi alle gøre et Stykke Arbejde fra den Plads, hvorpaa Kongressen har sat os. Personlig er jeg meget fornøjet med Resultatet. Efter bedste Evner og af alle Kræfter tager jeg nu fat som om intet var hændet. Min journalistiske Virksomhed fortsætter jeg som Medarbejder ved »Arbejderbladet«. Jeg haaber hver Uge at kunne glæde mine Venner og andre med Artikler, som ikke savner hverken Friskhed eller Humør! Ligeledes haaber jeg, at det skal lykkes mig at tegne saa mange gode Annoncer, at vi snart maa udvide Bladet!

Som Taler fortsætter jeg som før ude i Afdelingerne. Jeg haaber ogsaa, at det skal lykkes mig i det kommende Halvaar at stifte en Mængde nye Afdelinger, ligesom jeg haaber at kunne faa samlet en Del nye Holdere til Bladet, som jeg herefter vil vie de bedste af mine Kræfter og alle mine Idéer!

Om jeg saa nogensinde mere skal være Redaktør af vort Blad, ja, det er noget, jeg ikke selv vil tænke over. Det overlader jeg til mine Venner blandt de danske Tjenestefolk og Landarbejdere at bestemme.

Min Person, mine Evner og Anlæg kender de bedre end jeg selv, og derfor kan de ogsaa bedre bestemme, hvor min Plads i vor Bevægelse for Fremtiden skal være.

Med kammeratlig Hilsen

Carl Westergaard.

Skammen.

—:—

Hvad der bør være et Fortidsbillede.

(Digtet Lørdag Aften).

—

Jeg saa' hende udenfor Værtshuset gaa
og vidste, at Manden hun ventede paa.
Hun sneg sig forsigtig langs Husets Facade —
i Værtshuset vare de alle saa glade.

Derinde var Varme og Jubel og Sang,
og Glassene klirred, og Mønten sprang.
Og smilende Værten Glassene fyldte
og fik af enhver, hvad fra Ugen han skyldte.

Dér sad de om Bordene, hver med sit Krus,
og holdt en Støj og et Helvedes Hus.
De drak og de klinked' og raabte paa mere
og tømte Flaskerne flere og flere.

Jeg saa hende udenfor Værtshuset staa,
hun frøs, saa Huden blev ganske blaa.
Hun spejded', naar Døren gik op, efter Manden;
men den, som gik bort, var bestandig en anden. —

Da kom han tilsidst med en drabelig Rus
og styrted' paa Trappen med Næsen i Grus. —
Dér laa han, den Stakkel; han slog sig mod Stenene,
og kun med Besvær kom han atter paa Benene.

Jeg saa' dem begge fra Værtshuset gaa
afsted til det fattige Hjem og de Smaa.
I Knejpen stod Værten saa bred og saa sikker —
han lever jo godt af de Folk, som der drikker.

Sylvester.

Bør Stat og Kirke høre sammen?

—:—

Dette Spørgsmaal har i de sidste Aar været et af de brændende baade i de politiske og lærde Kredse, selv i Almuen begynder det at vække almindelig Interesse. Mange er de Møder, der afholdes i den Anledning. Man skammer sig ikke over at holde lange frasefyldte Taler om et Spørgsmaal, hvis Løsning maa staa klart for enhver.

I en Tid, hvor man raaber saa højt paa Frihed, Fremskridt, Humanitet og Retsind, burde man forstaa, at Aandslivet ikke kan og maa dirigeres af en haandgribelig Magt — at Staten ikke kan diktere, hvad et Lands Indbyggere skal tro og tænke. **Det er ganske taabeligt, at en Regering skal bestemme, at indenfor denne eller hin Grænse skal man tro saadan eller saadan. Værre Aandstyranni kan overhovedet ikke tænkes.**

Er et Menneskes religiøse Overbevisning det helligste og reneste, det ejer, da er det grimt saaledes at give det Statens Stempel. De kristne taler ofte om Fritænkernes Haan, men om alle Fritænkere tog sig paa at haane Kristendommen, kunde de ikke gøre det saa grundigt som de kristne selv gør det ved at autorisere den.

I vore Dage harmes vi over eller ler ad Afladskræmmeriet; men er det bedre nu?

Dengang troede man, at Himlens Port stod aaben, naar man havde tilkøbt sig et Bevis paa

De korslagte Armes Revolution.

Storstrejken i Sverrig er nu endt. En yderst forbitret Kamp har fundet sin Afslutning. Der er vel egentlig ikke tale om nogen særlig Sejr for nogen af Parterne. Men Arbejderne har i denne Kamp høstet rige Erfaringer, der sandsynligvis, naar det gaar om igen, vil gøre dem modstandsdygtige nok til at føre Sejren helt og fuldt hjem.

Syndernes Forladelse; nu skal man være døbt og konfirmeret, have sit Navn staaende i Kirkebogen og begraves i »indviet« Jord for at slippe ind.

Afladshandelen, Plattenslageriet om Menneskenes Sjæle florerer akkurat ligesaa godt nu som dengang; man skær den blot paa en lidt anden Melodi. Det er det hele.

Staten fabrikerer Vanekristne, for hvem de ydre Former er nok, og hvis nogen i deres Liv Autoritets Skyld, men til Trods for denne.

Aandsfriheden prises i høje Toner herhjemme; men man søger den forgæves.

Vel har vi Lov til at antage en hvilkensomhelst Tro, og vi har Lov til at give al Religion Løbepas; men den Frihed betyder ikke stort saalænge Staten gennem den tvungne Religionsundervisning paatrykker den opvoksende Slægt en bestemt religiøs Opfattelse.

I syv Aar af den Tid, da Mennesket er mest modtageligt, paavirkes det dagligt med den af Regeringen valgte Lære og ofte paa den mest sløvende Maade, idet Barnets naturlige Videbegærlighed aldrig bliver tilfredsstillet.

Dernæst overgives Barnet til en Præst, der fuldender Værket. Det er nu som en Gramofon, der kan gengive alt, hvad man har proppet i den.

Barnet lærer aldrig at tænke, tværtimod — skulde der vise sig Tendenser i den Retning, faar det straks at vide, at det blot skal tro, hvad det læser og hører. Paa denne Maade opvokser en Slægt af tankeløse og kritikløse Mennesker, der ved deres Snæversyn kun kan bidrage til at forhale Udviklingen.

Endnu er man ikke kommen saa langt, at Forældrene kan indse, at Religionen for hvert Menneske er noget altfor individuelt til at kunne anbringes som et almindeligt Lærefag i Skolerne.

Enhver der er klar over, at enhver Religion, der med Magt paatvinges Mennesket, kun kan bidrage til, at Hykleri og Enfoldighed breder sig, bør, naar Spørgsmaalet: Bør Stat og Kirke høre sammen, lyder, svare med et bestemt og afgjort Nej!

Elna Bjarnholt.

Efterslæt.

—:—

Jeg har set Westergaards Afskedsnumer. Der findes enkelte Ting deri, som jeg absolut ser mig nødsaget til at svare paa af Hensyn til »Arbejdervennen«s Abonnenter.

Lad mig straks sige: Jeg ønsker absolut ikke Striden fortsat, men der findes i »Afskedsnumret« vitterlige Usandheder, og det er kun dem, jeg ønsker at protestere imod.

Der skrives om Arbejdervennen« paa en Maade, saa Læserne maa tro, at W. godt vedblivende kunde udgive det. **Sandheden er efter en af Westergaards Medarbejderes Udtalelser, at det havde gaaet ind straks efter Kongressen, da man ingen Udvej saa til at skaffe Penge.**

Angaaende Redaktørvalget skriver Westergaard, at Halvdelen af Afdelingerne, deriblandt særlig de ældre, var paa hans Side. **Dette er en ren og skær Usandhed. Westergaard fik 19 Stemmer, deriblandt 2 Amtsrepræsentanter samt Hovedbestyrelsesmedlem L. Madsen og Marius Olsen, der ogsaa stemte. Ingen af disse var Repræsentant for nogen Afdeling. Tilbage bliver 15 St. fra Afdelingerne, men Stige Afdeling mødte med 2 Repræsentanter, saa Resultatet bliver altsaa, at 14 Afdelinger har været paa Westergaards Side og 26 paa Hovedbestyrelsens, og deriblandt alle vore største og ældste Afdelinger. Selv Jyderne stemte næsten alle mod Westergaard.**

I Sandhedens Interesse føler jeg det som en Pligt at meddele dette. Det er ikke for at yppe Kiv paany; men jeg hader Forvrængning og Løgn, og jeg maa have Lov til overfor »Arbejdervennen«s Læsere at meddele dem Sandheden saaledes som den er, uden at man tager dette fortrydeligt op. Dette er jo forøvrigt heller ikke noget Angreb, men kun en Berigtigelse af en falsk Fremstilling af Kongressen.

Endelig skriver W., at han har sendt mig en Del Bidrag fra forskellige Folk indenfor Bevæsen. Jeg har i Dag, den 17. November, intet modtaget; men det kommer maaske.

Der er ogsaa en anden Ting, undertegnede finder i høj Grad forkastelig, nemlig det, at Westergaard reklamerer med »Arbejdervennen« til Opbevaring. Det er yderst tarvelig gjort. Vi paa vor Side vil ikke uddele saa meget som et Prøvenummer af »Arbejderbladet«, hvori Striden har været omtalt. Der er ingen, absolut ingen, der har bedømt Westergaard mere træffende end Sabroe gjorde det i sin Tale paa Kongressen.

Skal Striden ende, da maa W. blive mere sandhedskærlig end han hidtil har været. Vil han det, da byder vi ham et hjerteligt Velkommen, vil han det ikke, ja, saa er Freden kun tilsyneladende sluttet; thi undertegnede vil under ingen Omstændigheder ile stille til den mest haarrejsende Forvrængning af de foreliggende Kendsgerninger.

Der er Løgn, Humbug og Vigtigmageri nok i vort Samfund. Lad os indenfor vort Forbund af al Magt bestræbe os for at holde Sandhedens Fane højt i Ære, da handler vi rettest baade overfor os selv og den Sag, vi ønsker at tjene.

A. P. Bjarnholt.

Rask fremad.

—o—

Vi modtager hver eneste Dag flere Bestillinger paa „Arbejderbladet“. Overalt i Landet agiteres der nu paa Kraft; især modtager vi Bestillinger fra Sjælland og Fyn, men Jylland kommer nok ogsaa med. Bornholmerne hænger godt i. Skriv efter Prøvenumre. Brug et Par Timer en Gang imellem til Agitation for vort Blad. Glem aldrig ved Møderne at anbefale det.

Stilhed.

—:—

Jeg sidder her fordybet i min Lykke:
Der er kun En, kun En, paa hvem jeg tænker.
Til denne ene jeg min Higen lænker:
Hun er mit eget og min Stues Smykke!

Til hende en Sonet jeg her vil bygge,
til hende jeg mit Liv, min Digtning skænker;
mit Selv jeg dybt i hendes Væsen sænker —
er hun mig nær, da har jeg Fred og Hygge.

Og naar i Dag hun kommer mig i Møde
og lægger bly sig ind i mine Arme,
da skal min Lykkes Sprog faa Klang herinde:

Jeg elsker dig, jeg elsker Dig, Du Søde!
jeg elsker dig af al mit Hjertes Varme —
ja, højere i Dag end nogensinde.

Andreas Dolleris

En Paria.

—:—

En Skændsel for den tjenende Stand.

—

Opad og fremad!

—

Det er for enhver rettænkende Tjenestekarl harmeligt at læse følgende, som for nogle Dage siden stod at læse i sjællandske Blade:

Herregaardsliv. — Igen Ballade paa Lille Svendstrup. Som det vil erindres, forefaldt der for et halvt Aarstid siden et blodigt Optrin paa Lille Svendstrup, idet en af Gaardens svenske Tjenestekarle var lige ved at stikke en Medtjener ihjel. I Gaar var det galt igen. To Karle, en Finlænder og en Svensker var fulde fra Morgenstunden af og lavede en farlig Fest. Finlænderen overfaldt en Skorstensfejersvend, og Svenskeren gik løs paa Forvalteren. Begge de overfaldne slap dog godt fra det. Der blev saa telefoneret efter Politi, og Sognefogden fra Bringstrup og en Natbetjent fra Ringsted tog derud. De to Voldsmænd var saa imidlertid væk.

I Aftes var en Politistyrke fra Ringsted igen ude paa Gaarden, da man ventede, at de forsvundne saa vilde vise sig igen. Det gjorde de imidlertid ikke, og Politiet maatte efter en grundig Undersøgelse af de forskellige Lokaliteter tage hjem med uforrettet Sag.

Det er jo Menneskedyr, der opfører sig saadan, og med Skam læser enhver ordentlig Tjenestekarl herom. Dog skal det her fremhæves, at man utvivlsomt vil gøre Uret ved alene af dømme de gale og drukne Mennesker.

Hvorfra stammer de? Fødtes de mon ikke i et af hine Slavehuse, hvor Herremanden gemte sin Træls Familie hen? Hvad for et Menneske havde de vel til Fader og Opdrager?

En Mand knuget af Slid og økonomiske Bekymringer — hvis eneste Adspredelse var Samlejet og Brændevinsflasken. I Smuds og Pjalter voksede Proletarens Barn op. Alt som Barn ud at tjene og delende Seng med en ofte raa og demoraliseret Person. Raa Ord og Tærsk fra enkelte Husbonders Side; Ringeagt og Dril fra andre Børn blev Lejehusmandens Søn alt som ung en stakkels mærket Mand. Hans Brøde var den, at han havde ladet sig føde i Lejehusmandens skidne Hytte. Naar Kloakslam gennem Byernes Ledninger føres ud i det friske Hav, forurenes Vandet vidt omkring, og saaledes har ogsaa det sociale Kloakslam gennem Tiderne virket forurenende paa de menneskelige Omgivelser, og navnlig da der ikke kunde øves nogen moralsk Modvægt.

Nu tager det organiserede Tyende og den politisk interesserede Landarbejder Kampen op, for at saadanne Slagsmaalsscener, som er skildrede i ovenstaaende Citat, kan blive en Saga blot

P. Sabroe.

Et Besøg
blandt Dybets Mænd.

—:—

Den danske Højrejournalist Hr. Frantz von Jessen, R. af D., p. p., er i denne Tid paa Rejse i Wales, hvor han besøger Kulgruberne. I sit Blad »Nationaltidende« fortæller han om sine Besøg under Jorden og skildrer bl. a. et mislykket Forsøg paa at agere Grubearbejder:

—... Grubearbejderne laaner mig en af deres Hakker for at jeg kan prøve at bryde Kulle-ne. Det ene Forsøg efter det andet er forgæves; jeg opnaar kun at hugge nogle Huller i Kulmuren, snart hist, snart her — aldrig paa samme Sted og aldrig af nævneværdig Dybde. Sveden springer frem i Strømme som ved Middagstid i Troperne. Det er ikke muligt at finde en Stilling, hvori jeg kan komme ordentligt til Slag; her er jo ingen Plads. Vi kan næppe staa oprejst, og Stedet, hvorfra der skal brydes, er et Hul med ikke en Alen i Diameter.

Arbejderne ser til med et Smil, der lader skimte deres hvide Tænder i Ansigternes kulsorte Masker. De veksler indbyrdes paa walisisk nogle Bemærkninger og forklarer saa paa Engelsk, hvorledes jeg skal bære mig ad: Find de fine Spalter i Kulmuren, de Steder, hvor de enkelte Plantelag i sin Tid, for saa og saa mange Aartusinder siden, har aflejret sig paa hverandre. Angrib den metalglinsende Masse ikke forfra, hvor den yder Modstand som Jern eller Klippe, men fra Siden, hvor den skørner i Sammenpresningen. Det hele er som tykke Lag vissent Løv, eller rettere, det er jo Løvlag, der ved uhyre Tryk er presset sammen. Fra oven er de hverken til at hugge eller stikke i, men fra Siden kan de løsnes som Blade, der vendes i en Bog.

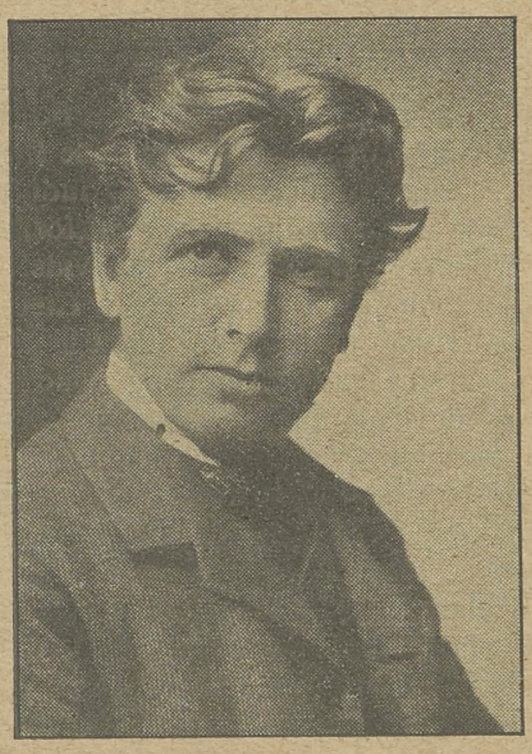
Jeg følger Anvisningen, og det gaar allerede noget lettere. Derimod er det stadig ikke mulig at beregne Slagene; jeg bryder kun usle smaa Stykker, næppe nok »Bønner«, højst »Valnødder«..

Helt anderledes, da Grubearbejderne — alle 4 paa én Gang, saa deres Hakker krydses, men aldrig støder sammen, — angriber Bruddet. Snart paa Hug, snart paa Knæ, snart med Overkroppen bøjet langt frem, snart atter langt tilbage løsner de Knold paa Knold, skraber bort fra Hullet, driver atter Hakken ind, netop dér, hvor de vil, og netop saa dybt de vil, og for mine Øjne vokser og vokser Bruddet, hvælvende sig indefter og opad, medens Støvet staar tæt i Hulen og slører det vaklende, flimrende Skær fra vore smaa Lygter. .....

Den danske Højrejournalist er saaledes sluppet daarligt fra sit Forsøg som Grubearbejder og har maaske maattet erkende, at der hører Dygtighed til at bruge sine Hænder ogsaa til groft, legemligt Arbejde. Men trods denne Erkendelse vil man sandsynligvis se den samme v. Jessen, naar han vel er sluppen op af Gruberne og sidder hjemme i København, rase mod de fattige Grubearbejdere, om de forlanger nogle Øre mere i Dagløn.

Hvis Hr. v. Jessen til daglig skulde udføre deres Slid, vilde selv en stor Gage næppe forekomme ham for høj.

Vore Digtere.

Forfatteren Jeppe Aakjær,

hvis store sociale Skuespil »Ulvens Søn« i disse Dage er opført paa Aarhus Teater.

Dette Skuespil vil i den kommende Tid gaa sin Sejrsgang Landet over.

I denne Forbindelse skal det nævnes, at Aakjærs herlige Digtsamling »Rugens Sange« i disse Dage er udkommet i 3. Oplag. Det er enestaaende i vor Literatur, at en Digtsamling udkommer i flere Oplag.

Om kort Tid udkommer »Livet paa Hegnsgaard« og »Mulm og Malm« i 2 Oplag. C. W.

Vor Bevægelse.

—:—

5 udvalgte Sange

af Tyende- og Landarbejderforbundets Sangbog (de, der var omdelt paa Kongressen i Odense) har Forretningsudvalgnt ladet trykke til Brug ved Møder o. l. Lejligheder.

De kan passende sælges ved Møderne sammen med Billetten eller ogsaa særskilt f. Eks. til en Pris af 5 Øre pr. Hefte.

De faas hos underskrevne for 1½ Øre pr. Hefte og forsendes overalt mod Efterkrav med Tillæg af Porto. Dog ikke gerne i mindre Partier end 30 Stk.

Naar man forud indsender Beløbet paa Postanvisning med Tillæg af 4 Øre for hver paabegyndt 60. Hefte og skriver Ordren bag paa Postanvisningens Kupon, sendes de portofrit. Derved spares tilsammen 10 Øre i Porto.

Niels Mortensen,
Gedsted.

Midtfyns Kredsforening

afholdt en Præmieskydning og Pakkefest med efterfølgende Bal paa Fangel Kro Søndag den 14. ds

Den gav et Netto-Overskud paa 50 Kr. 74 Øre.

Jeg vil her takke vore Kammerater saavel dem, som var mødt og dem, der havde skænket Pakker og derved bidrog deres til, at Festen blev saa vellykket.

En særlig Tak til Gæstgiver Rasmussen og Hustru for deres Gæstfrihed.

Kristian Nielsen,
Kredsformand.

Uge-Kronik.

—:—

Gratis Foredrag.

Hvor nye Afdelinger ønskes oprettede, tilbyder undertegnede at tale gratis, kun Rejse og Ophold fordres dækket.

Jylland:

Frk. Mikkelsen, Fynsgade 31, Fredericia.
P. Stegenborg, Vejlby Højskole pr. Riis Skov.
Niels Mortensen, Gedsted.
Søren Hansen, Tilst pr. Mundelstrup.
A. C. Randers, Nørrebro Nr. 108, Nykøbing, Mors.
Hjalmar Ejsing, »Stenagergaard«, Ølholm.

Fyn:

Alfred Hansen, Ejby St.
Hansen-Røjle, Røjle Enge pr. Strib.
Ahlmann Hansen, Glorup pr. Øksendrup.
Paul Pedersen, Fønsskov Ellegaard pr. Nr. Aaby.
Typograf Andersen, Fyns Socialdemokrat, Odense.
Tømrer C. Christiansen, Dronningensgade 77, 2. S.

Sjælland:

Elna Bjarnholt, Roskilde.
L. Malm, Løgtegaard St., Magleby, Amager.
N. C. Nielsen, Terslev pr. Haslev.
L. P. Nielsen, Lengslehøj pr. St. Magleby.
Chr. Andersen, Glostrup.
Frederik Vedsø, Elmegade 15, 1. S., København N.
Aage Hansen. Braaby pr. Haslev.
Chr. Christiansen, adr.: Vognmand Henriksen, Storegade Sorø.

Bornholm:

Journalist N. Nielsen, Rønne.

Forenings-Meddelelser.

Husk Mødet i Fjelsted. Mød talrigt op. Alfred Hansen taler.

Humør.

Prokuristen: Den sidste Sending Margarine er saa forfalsket, at vi ikke en Gang kan bruge den til at forfalske det svenske Smør med.

Smørhandleren: Ja, Humbug og Snyderi florerer, saa en ærlig Mand knapt kan tjene Føden.

*

— Da jeg kom til København, havde jeg kun Klæderne paa Kroppen og 2 Kr. i Lommen.

— Saa var De dog bedre stillet end jeg. Da jeg kom til København havde jeg nemlig hverken Penge eller Klæder.

— Hvordan er det muligt?

— Jo, ser De, jeg er nemlig født i København.

Rettelse

til sidste Nr. af »Arbejderbladet«.

I Listen over Smaapjecerne bedes foretaget følgende Rettelse:

Nr. 18 **Georgismen.** (Af Gustav Bang)
- 19—20. **Lehn og Stamhuse.** (Af Gustav Bang).

Denne sidste koster 20 Øre.

Vore Medarbejdere.

Folketingsmand Th. Stauning.
Folketingsmand Henrik Nielsen.
Borgerrepræsentant C. F. Sørensen.
Forfatteren J. J. Kronstrøm.
Forfatteren John Nielsen.
Hmd. N. Mortensen, Gedsted.
Hmd. J. K. Johansen, Kvosted.
P. Stegenborg, Vejlby.
A. C. Randers, Lunderskov.
C. Engberg, Tylstrup.
J. Østerlund, „Spidshøjgaard".
P. Langeland, Dynæs.
Alfred Hansen, Ejby.
Hansen-Røjle, Røjle Enge.
Ahlman Hansen, Tommerup.
Kredsfmd. N. C. Nielsen, Ny Hunderupgaard.
Oplæser J. Hansen, Dalum.
Karl Poulsen, Aarup.
Alfred Hansen, Bornholm.
Journalist N. Nielsen, Bornh.
Typograf Blomberg, Bornholm.
Journalist Højer, Lolland.
Redaktør A. Nielsen, Strande.
Redaktør Reinhold Mac, Kbhvn.
Karoline Mikkelsen, Formand for de samvirkende danske Tjenestepigeforeninger, København.
Typograf Andersen Gadstrup, København.
Frederik Vedsø, København.
Vilhelm Melgaard, København.
Telegrafist Holger Petersen, København.
Andreas Kristensen, Holland.
Journalist Nikolaisen, Holbæk.
Kredsformand Chr. Christiansen, Ringsted.
N. C. Nielsen, Terslev.
J. Vinterby, St. Hedinge.
L. Malm, Amager.
J. Lundgren, Pedersborg.
Chr. Andersen, Glostrup.
Elna Bjarnholt, Roskilde.
J. Christensen, Dalby.
Johs. Christiansen, Dalby.
Ernst Christiansen, Roskilde.
A. P. Bjarnholt, Roskilde.
Paul Pedersen, Fønsskov, Nr. Aaby.

Annoncer.

—:—

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Arbejderbladet«.

Plads søges.
En Karl midt i Tyverne (Militærfri) søger Plads straks som Avlskarl eller Forkarl paa en større Gaard.
Ole Larsen,
Ørsbjerg Skov pr. Aarup.

En Karl,
22 Aar, militærfri, søger Plads til November, helst paa Sjælland. Kontrakt benyttes.
Kristian Nørgaard,
Kragsbjerg pr. Odense.

Plads søges
for Vinteren som Forkarl eller Fodermester paa en Proprietærgaard eller lign. Eget Værelse og høj Løn fordres.
Alfr. Chr. Pedersen,
Viby Søndergaard pr. Nr. Aaby.

Tyender
i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Dansk Kvindesamlunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Bestil Arbejderbladet straks!

Undervisning.

Alle,
der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Kontrolassistenter,
kvindelige og mandlige, uddannes fra Januar paa Ribe Mælkeriskole. **S. H. Salling.**

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov v. Aarhus. Karleskole beg. 3. November (Haandværkerafd.). Amtsunderstøttede Elever optages.
Arne Møller.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Karleskole Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Vil De paa Skole?
Saa send Forespørgsel til KærehaveHusmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdeling Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas) 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.
Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Langelands Folkehøjskole.
Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.
K. Kristensen Tange.

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Frød. Søre sen,
Rosensgade Nr. 20, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier,
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Husk
Cyklestalden
i Forsamlingsbygningen.
NB. For rigtig Udlevering garanteres.
Staldforpagteren.

Sætter De Pris paa gode Varer til billige Priser, saa gør Deres Indkøb af Fodtøj hos
Christensen & Frandsen,
Bruunsgade 8. Telefon 2262.
Byens ældste elektriske Reparationsværksted.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
- - Kun mod Kontant. - -
Kun 1. Kl.s Materiale anvendes.

HUSK!
at **Jens Kjeldsen** er bekendt for sine smaa Priser.
Søndergade 23—25,
Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
····· Største Garanti. ·····

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

—

(Fortsat).

Men nu følte hun en bitter Anger og en ubetvingelig Angst for Følgerne. Hun kastede sig paa Sengen, stønnede og jamrede sig som en, der er dødelig saaret, hun græd brændende Taarer, og en navnløs Smerte rystede hende.

———

VII.

I Klubben var Bruno usædvanlig adspredt og nervøs.

»Hvor kan Bøssow være?« havde han allerede flere Gange spurgt snart den ene, snart den anden, og altid faaet det sammme Svar: »Han kommer nok; det er jo tidlig endnu.«

Han gik omkring til de forskellige Borde og saa paa de Spillende. Men det morede ham ikke. Han saa sig om efter enhver ny Indtrædende, og han følte stadig en vis Misfornøjelse over, at det ikke var Bøssow. Han vidste ikke selv, hvorfor han just i Dag længtes efter »lille Oscar«; han vidste jo, hvor ugrundet hans Mistanke mod Grethe havde været, og hvad kunde saa Bøssow og hans galante Æventyr interessere ham? Men alligevel længtes han.

I de sidste Uger var der flere Gange spillet meget højt Spil i Klubben, og Rygterne om de store Summer, der var vundne eller tabt, var trængt ud blandt Folk, stærkt overdrevne. Dette havde sat ondt Blod i Klubben, og ved et for kort Tid siden afholdt Bestyrelsesmøde var det vedtaget at skærpe Spillereglerne betydeligt. Ved Opslag i Lokalerne opfordredes Medlemmerne til at huske paa Lovenes Forskrifter, at alt Spil uden kontante Penge var strængt forbudt i Klubværelserne, at det ikke tillodes at laane Penge af de Medspillende, og at Klubbens Marskaller ikke havde Ret til at udlevere nogen anden Sum i Mærker end den, for hvilken den Spillende kunde stille Sikkerhed til Klubbens Kasse, enten i kontante Penge eller i gode Værdipapirer. Ved disse Forskrifter mente man at en eller anden i Spillets Hede lod sig forlede til at bortspille en større Sum, end han virkelig ejede.

Ogsaa i Dag var et større Parti kommen i Gang. Bruno, som utaalmodig var gaaet omkring i Lokalerne, gik ind i det store, halvmørke Værelse med det grønne Bord. Han lod Marskallen udbetale sig en større Sum i Mærker og gjorde nogle temmelig betydelige Indsatser. Han tabte. Ærgerlig gik han tilbage til de andre Værelser for senere paany at forsøge sin Lykke.

Imidlerted var Klokken bleven tolv, og først nu kom den saa længe ventede Bøssow. Han var som altid flot og elegant klædt, med Rose i Knaphullet og et Smil paa Læberne.

Bruno og »lille Oscar« havde altid staaet paa en god Fod med hinanden. Men i Aften befandt Bruno sig i en pirrelig Stemning; han følte en mærkelig Lyst til at støde sammen med ham.

»Hvor har De været henne?« spurgte han Bøssow. »Jeg har haft temmelig stort Uheld ude i den store Sal, og nu har jeg Lyst til at prøve Lykken med Dem. Vil De spille et Parti Ecarté? Men det skal ikke være om en Bagatel.«

»Ja — naar De har Lyst«, svarede Bøssow. »Jeg er rede til alt.«

De satte sig ned ved Spillebordet. Adskillige Klubmedlemmer, deriblandt nogle fra det store Spillebord, tog Plads omkring dem — og Spillet begyndte. Greven havde taget Chouette, det vil sige, han havde forbeholdt sig Ret til at beholde sin Plads overfor den Vindende; under almindelige Forhold træder den Tabende tilbage, og en anden af Selskabet tager hans Kort;

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Aakjærs Billede
indrammes smukt for 1 Kr. hos
Glarmester **N. M. Thomsen,**
Volden Nr. 1
(lige for Rosensgade), Aarhus.

Husk at bringe Deres Fodtøj til
det elektriske Reparationsværksted,
Østergade 7, Aarhus.
Saaler og Flikker leveres paa 1 a 2 Tim.
Elegant Udførelse. Billigste Priser.
Telefon 2507.
Største Reparationsværksted i Aarhus.

Nogle brugte **Bøger** sælges. Fra 10 Øre til 1½ Kr. pr. Stk.
Knudsen, Jægergaardsvej 81,
Aarhus.

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Fjelsted Tyendeforening

atholder Foredrag Lørdag d. 20. ds., Kl. 8. Som Taler kommer Alfred Hansen, Ejby. Efter Foredraget Generalforsamling.

Bestyrelsen.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.

H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Foredrag tilbydes
alle vore Afdelinger om forskellige Emner.
L. P. Nielsen, Lengstehøj,
St. Magleby, Amager.

Træsko
Til Skiftedagen anbefales **Træsko, Kapsko** samt **Træskostøvler**.
Gammelt Læder paasættes nye Bunder i Løbet af en Time.
L. P. Christensen, Faxe.

Fodtøj! Fodtøj!
Husk, naar De skal købe Fodtøj, faar De altid de fikseste, solideste og bilgste os
Skomager Joh. Fr. Andersen,
— FAXE. —
NB. Paa Lager føres lange haandsyede Støvler og Militærstøvler til meget billige Priser. Bedste Galoscher til billigste Priser; gratis Navn.

Arbejdernes Livsforsikring
tegner Forsikringer med og uden Lægeerklæring paa meget fordelagtige Betingelser. Lader sine Forsikringer med Lægeerklæringer træde i Kraft straks (lang Restance-Frist). Lader alle sine Forsikringer genforsikre og opnaar saaledes Statsgaranti paa sine Forsikringssummer.
De af Tyendeforbundets ledende Mænd, som kunde ønske at modtage Indmeldelser, eller andre, som med Interesse vil arbejde for Selskabet, bedes skriftlig henvende sig til undertegnede, hvor der vil blive dem tilstillet Papirer samt meddelt de fornødne Oplysninger.
Inspektør **C. Hansen,**
Torvet Nr. 2, Fredericia.

Agitér for Arbejderbladet!

Stort Udsalg.
Trikotage og Garn, Linned til Voksne og Børn, krympefri Underbeklædning af eget Fabrikat, Børnekonfektion, Huer og Handsker, Bluseliv og Forklæder samt Arbejdstøj, Skjorteflonel, Lærreds- og Bomuldstøj m. m. m.
Stort Lager, bedste Varer og billigste Priser!!!
Leverandør til Varelotteriet.
Anton Madsen, Frederiksgade 6 (overfor Fiskergade), — Aarhus. —

Hakon Jarl,
Guldsmedgade 23, Aarhus, Telef. 1950,
leverer de fineste Herreklæder og Overfrakker til billigste Priser.
Hatte og Kravetøj
i stort Udvalg.

Det bedste,
Du kan bruge din
Fritid til, er at agitere for
„Arbejderbladet"s Udbredelse.
Forsøg ogsaa at skaffe os en eller flere
Annoncer fra de Forretninger,
hvor Du gør dine Indkøb.
Begynd med det
samme!

Du skulde se at faa Dine Kammerater til at tegne sig som Abonnenter paa vort Forbunds virkelige Organ:
Arbejderbladet.

saa havde han til Gengæld forpligtet sig til at gaa ind paa enhver Indsats, som foresloges fra den anden Side, og saaledes holde ene mod de andre.

Det første Parti vandt Bruno, men det var ikke betydeligt. Ved det andet gik Bøssow højere. Ogsaa de andre Deltagere forhøjede deres Indsatser — og dette Parti tabte Bruno.

Bøssow var kendt for at være en meget dygtig og heldig Spiller, og de øvrige Parrerendes Tillid steg i samme Grad som hans Mod.

Ved det tredie Parti var der Tale om en meget stor Sum.

Bruno tabte ogsaa denne. Han maatte atter lade Marskallen udbetale sig en stor Sum. Han tabte paany. Han kunde nu ikke faa flere Penge af Klubkassen og maatte skille sig ved næsten alle de Penge, han havde hos sig, for at betale sine Modspillere. Næsten alle Mærkerne var forsvundne fra hans lille japanesiske Skaal og Bordet var lige som oversaaet af hans Modspilleres Indsatser. Han regnede Summerne sammen og sagde:

»Bøssow, det er forbi med min Kredit — laan mig nogle af Deres Mærker.«

»Gerne!« svarede Bøssow.

Et Bestyrelsesmedlem, som tilfældig stod ved Bordet, gjorde straks Indvendinger.

»Jeg maa paa det bestemteste protestere mod Spillets Fortsættelse under disse Forhold, mine Herrer! De kender vore Love ligesaa godt som jeg, min bedste Pagger, og jeg beder Dem, ikke at berede mig Bryderier. De ved, hvilke Ubehageligheder, vi i den sidste Tid har haft, og jeg tør ikke gøre nogen Undtagelse. Derfor beder jeg Dem endnu en Gang, mine Herrer, om at rette Dem efter vor Klubs Love.«

Grev Pagger trak paa Skuldrene og sagde: »De har Ret — vi kan jo ikke modsige Dem.«

De andre gav i Tavshed Deres Bifald tilkende.

Greven rejste sig, tændte en Cigaret og satte sig i Sofaen.

Nogle af de andre Herrer blev i Værelset, de øvrige fjernede sig.

»Jeg er ked af, at vi nu maa opgive Kampen,« sagde Bøssow. »Men i Morgen eller naar De vil, stiller jeg for at give Dem Oprejsning.«

»Jeg kunde bedst lide at udkæmpe vor Strid med det samme,« sagde Bruno. »Jeg har en bestemt Følelse af, at min Lykke nu vil vende sig. Det er ærgerligt, at jeg i Øjeblikket ikke kan skaffe flere Penge.«

Hvis De vil, kan vi jo forlade denne Slagmark og optage Kampen et andet Sted. Jeg forlanger ikke Krigsomkostninger udbetalt hverken i klingende Mønt eller i gode Papirer, hvis De skulde tabe,« sagde Bøssow.

»Men hvor skulde vi da fortsætte vort Spil?« spurgte Bruno, som var meget opsat paa straks at fortsætte det afbrudte Spil.

»For Eksempel hjemme hos mig — lige her overfor i Mittelstrasse.«

»I Mittelstrasse? Bor De i Mittelstrasse? Hvor længe har De boet dér?«

Jeg bor i Linnéstrasse. Men jeg har ogsaa et Par Værelser her i Nærheden, tyve Skridt herfra. Vi behøver blot at tænde Lys — der er Ild i Kakkelovnen. Og Spillebord er der ogsaa — mere behøver vi jo ikke. Kort og Spillemærker kan vi tage med herfra. Maaske gør nogle af de andre Herrer Selskab?« sagde Bøssow højere.

Fem andre Medlemmer, som interesserede sig for Spilleduellen, fulgte med. —

Fru Rømmer, Bøssows Værtinde i Mittelstrasse, havde den gode Egenskab aldrig at forundre sig over noget .Hun forundrede sig derfor heller ikke over, at hun midt om Natten vækkedes af sin Søvn af Bøssows Ringen og at blive anmodet om at sætte nogle Spisevarer og nogle Flasker Vin paa Bordet i det yderste Værelse.

Den lille Sal, hvori Bøssow selv tændte Gas og Lys, var særdeles flot udstyret.

Bruno saa sig opmærksom om, som om han søgte efter Sporene af en Forsvunden. Det var et hyggeligt Værelse med mørke Tapeter, et tykt Tæppe paa Gulvet, svære Gardiner og polstrede Møbler.

Spillebordet blev trukket frem midt paa Gulvet, og det afbrudte Parti optoge atter i forandrede Omgiveler og i en noget forandret Sindsstemning, men med samme Iver.

Paa Brunos Opfordring spillede man nu

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Musikinstrumenter og Strenge, Papir, Konvolutter, Blæk og Penne.
J. G. Kreutzer, Bog-, Papir- og Musikh., Torvet, Middelfart. Tlf Nr. 108.

CYKLISTER! SE HER!
Cyklen „Maagen", anerkendt, solid, letløbende, billigste Priser. Alt Tilbehør billigst! Cycleforsikring mod Tyveri tegnes! Telf. 40 **Emil Hansen.** Faxe Ladeplads

Stor Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Nu skal Cyklelygten tændes! Og skal De købe en Lygte bør De købe den i **Storehedinge Cyklebørs.** Stort Udvalg i Lys- og Gaslygter til billige Priser. Lys og prima Carbid føres altid paa Lager

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81 Aarhus.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"s Trykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes** Bogbinderi, Ringsted.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,

bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre-** og **Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt

Fodtøj.

Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevreaux til **meget smaa Priser.**

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhns.
Pelsvarer i største Udvalg.
Sportshuer, Hatte, Kasketter.

„Monopol"s Herreklæder og Arbejdstøj
er det **solideste** og **billigste af**
Alt „Monopol",
Overgade 11, Odense.

BØGER
De, der ønsker Bogen **„Stemninger",** Digte af A. P. Bjarnholt, kan faa den tilsendt ved at sende for 50 Øre Frimærker til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde. **Tidligere Pris 1,50.** Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet faas ved at sende for 25 Øre Frimærker.
Alt Overskud gaar til vort Forbund.

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

For 50 Øre i Frimærker
erholdes et Eksemplar af „Tre Udenlandsrejser". Benyt dette enestaaende Tilbud. Skriv straks, thi Restoplaget er kun lille.
Jeppe Søndergaard,
Tistrup.

Køb Deres Fodtøj
i
H. Hendrichsens Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Storehedinge Cyklebørs
er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.
Ærb.
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Exprestrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Ansvarlig overfor Presseloven: *A. P. Bjarnholt.*
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

Bakkarat istedet for som før Ekarté, og Bøssow overtog først Banken.

Allerede fra Begyndelsen gik Spillet paa Grund af Grevens vanvittige Indsatser uhørt højt, og det steg med hvert Kvarter. Endskønt de Spillende befandt sig i den største Spænding og Ophidselse, stod det alligevel klart for enhver af dem, at af hvert Opslag afhang en lille, ja stundom endog en stor Kapital. Hvert uskyldigt og overflødigt Ord virkede ophidsende og fremkaldte Modsigelse. Alle deltog med Liv og Sjæl i Spillet og havde ikke Sans for andet. Enkelte søgte at beherske deres Bevægelse, men for hvert Kort, der sloges op, viste der sig alligevel et nyt Udtryk i deres Ansigt. Et næppe hørligt Suk af Lettelse fulgte paa hver Gevinst, et mørkt Blik, en nervøs Skælven om Læberne ledsagede hvert Tab. De, der ikke var saa godt øvede i Forstillingskunsten, lod sig af en stor Gevinst henrive til et Udraab af Glæde, ved et stort Tab til en halvhøj Ed, som pressedes frem mellem Tænder og Læber.

I det elegante Værelse herskede en mørk Tavshed. Hvert Ord lød hult. Alle deltog i Spillet. Nogle var direkte medspillende, de andre holdt paa den ene eller den anden af de to Hovedspillere. Kun v. Berwitz bevarede fuldstændig sin Ro og søgte at holde Øjne og Øren aabne for det uhyggelige Skuespil, der her opførtes. Han betragtede opmærksomt Greven. Han nærmede sig til ham og hviskede ham noget i Øret. Men Greven bad ham i en ærgerlig Tone om ikke at tale til ham.

Berwitz rynkede Panden og trak sig tilbage. »Det Menneske fortjener ingen Medlidenhed,« mumlede han ved sig selv. »Man kan strække Grænserne for ungdommelig Letsindighed saa langt man vil — her overskrides de i den Grad, at man kommer til at tænke paa Daarekisten!« Men trods disse Betragtninger kunde han ikke værge sig for en Følelse af Medlidenhed, da han saa paa Bruno, hvis ellers blege Ansigt nu var askegraat.

Under de første, allerede temmelig betydelige Tab, bevarede Grev Pagger en iskold Ro, og selv Berwitz, den opmærksomste Iagttager, formaaede ikke at opdage den mindste Bevægelse i de uforanderlige, ligegyldige Træk. De Mærker, Bruno havde laant af Bøssow, befandt sig for længe siden i hans Modspillers Hænder. Han havde allerede paa sine Visitkort optegnet et Dusin Forpligtelser paa meget anselige Beløb, som han satte i Omløb. Han vilde tilbagevinde sine Penge og gjorde højere og højere Indsatser.

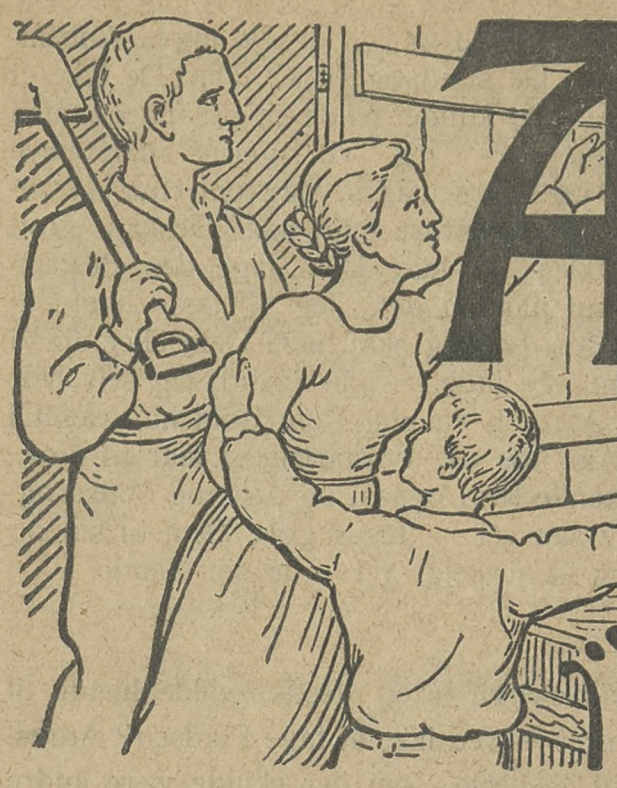
Tilsidst blev Spillet for højt selv for de dristigste Spillere. Der sloges af ved hver særlig Indsats. Den, der tilfældig holdt Bank, fordrede, at Summerne skulde formindskes, slog Halvdelen eller mere af og truede med at opgive Spillet, hvis Greven ikke formindskede sin Indsats. En Gang imellem lod Bruno sig overtale hertil, men tidt holdt han urokkelig fast paa de utroligste Indsatser, og de øvrige Spillere dannede da et Forbund med den, der holdt Bank, for at kunne parere en eneste Modspillers Indsats.

Nu og da vandt Bruno ogsaa større Summer, men med hans vanvittige Maade at spille paa var det uundgaaeligt, at han i høj Grad var udsat for **Tab.**

En og anden, som allerede havde meget store Summer liggende foran sig i Mærker og Gældsbeviser, grebes alligevel, da Spillet blev højere og højere, af en vis Frygt for Muligheden af at miste dem igen. Nogle rejste sig og gik rystende paa Hovedet ind i det tilstødende Værelse, hvor de ved et Glas Champagne med dæmpet Røst talte om Stillingen. De sammenregnede deres Tilgodehavende og kom til den Slutning, at Sagen begyndte at antage en alvorlig Karakter. Nu kunde de lige saa gerne spille om Nødder, Greven kunde ikke skaffe de Penge, han havde tabt. Men foruden Greven var der nogle ivrige Spillere, som havde lidt store Tab, og hos dem kunde man nok vente at faa nogle Penge, hvis den gamle Greve skulde nægte at betale sin Søns Gæld.

De Vindende trak sig efterhaanden tilbage fra Spillebordet, men de Tabende blev endnu siddende Lidt efter lidt blev hele Tabet væltet over paa en eneste, paa Bruno, og ogsaa de af Spillelykken mindst begunstigede gik ikke alene ud af Kampen uden Tab, men ogsaa med en forholdsvis stor Gevinst.

Fortsættes.

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet.

Nr. 113. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 28. November 1909. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 3. Aarg.

Min Mo'r!

Min Mo'r hun er kun liden,
og graanet er nu hendes Haar,
thi det er længe siden,
hun stod i fejrest Vaar;
og hun har traadt sin sidste Dans,
og Øjet mistet har sin Glans.

Min Mo'r har lært mig meget,
og alting var saa godt og bra,
men er derfra jeg veget,
maa Tiden Skylden ta'e.
Hun sad der i den lille By
og saa ej, Tiden blev en ny.

Min Mo'r holdt ved det gamle,
hun fatter ej mit Nag og Had;
hun siger, hun vil samle,
hvad jeg kan splitte ad. —
— Hun ryster paa sit Hoved' træt,
naar jeg vil paastaa, jeg har Ret. —

Min Mo'r kan ikke græde,
men hun kan smile tungt og trist,
som ejed' ej hun Glæde,
men bare Savn og Brist. —
— Det gør saa Hjertens ondt at se —
— saa Hjertens — Hjertens ondt at se.

Min Mo'r — hun sidder stille
derhjemme i den gamle By,
og jeg har tænkt at ville
derhjem engang paany.
— Det bliver vel ved Tanken dog,
jeg er et sært blødhjertet Skrog.

Men hvor i Verden vide
min Skæbne skal mig føre hen,
min Tanke dog vil glide
derhjem igen — igen. —
Min Moders Minde er en Magt,
der staar for alt det gode Vagt.

Bertram Eggers.

Frants Henningsens „Forladt".

„Forladt".

—:—

Den, der engang har staaet overfor dette Billede, vil aldrig kunde glemme det. Ingensinde har nogen Agitator eller Skribent skildret den fattige og forladte Moder mere gribende end Frants Henningsen har gjort det i sit bekendte Maleri »Forladt«.

Han viser os her Livet i al sin isnende Haardhed og Kulde.

Denne Kvinde ser ingen Udvej. Midt i den store, rige Verden, der dog rummer saa megen Skønhed og Lykke, staar hun klædt i sine fattige Pjalter trykkende sine smaa Børn til sig; hun vil til det yderste skærme dem for al den Modgang, Livet giver.

Og dette Billede, der ubarmhjertigt og skaanselsløst viser os Fattigdommen med alle dens knugende Lidelser og Savn, er desværre ikke et Stykke Fantasi.

Rundt om i dette Land findes der Tusinder fattige og forladte Kvinder, der kæmper den heltemodigste Kamp for dog i mange Tilfælde til syvende og sidst at gaa til Grunde i Fattigdom og Elendighed.

Og der findes Tusinder af Børn, der lever under saa usle Forhold, at et stort Procentantal af dem uvægerligt maa ende som Forbrydere.

Men naar den Dag kommer, saa vasker de Styrende deres Hænder og siger: vi har ingen Lod og Del i dette. Og med retfærdige Aasyn staar de rede til at dømme og til at straffe.

Saa brutale og hykleriske er de, der har Magten i vort Samfund.

Medens de selv røver og raner alt, hvad de kan overkomme af vellønnede Stillinger og høje Pensioner, saa har de kun Haan og Spark tilovers for dem, der først af alle har Krav paa Hjælp og Omsorg fra Samfundets Side, nemlig de fattige og forladte Mødre og Børn.

Retfærdighed! Retfærdighed! Det er et Raab, der bestandig lyder stærkere og stærkere fra de fortryktes og hjemløses stadig voksende Skare.

Og det er ikke uden Grund.

Men selvfølgelig — kun faa af dem, der lever paa Livets Solside forstaar tilfulde dette Raab; thi hvad kender de til den Tilsidesættelse, Uret og Haan, der hver Dag bliver begaaet mod Proletariatets talløse Hære.

Og faar de endelig en enkelt Gang en Mindelse om, at alt er langtfra som det burde være — ja, saa køber de sig Sjælefred ved at kaste et Par Kobberskillinger i Kirkebøssen eller ved at lave Børnehjælpsdag, hvor man under Gøgl og Morskab optræder som Velgører mod fattige og forsømte Børn, som man dog ofte Dagen efter slæber til Domstolene til Pisk og Prygl, Sult og Indespærring.

Det er paa denne Maade, at Overklassen i al Almindelighed bidrager til det sociale Spørgsmaals Løsning. Det er baade nemt og billigt; men er da heller ikke andet end et Slag ud i Luften.

— — —

Forladt!

Hvilken Sum af Fortvivlelse og Haabløshed rummer ikke dette Ord.

Og se engang paa Billedet, der bærer dette Navn. Stærkt og gribende taler det Armodens og den navnløse Lidelses triste og kummerfulde Sprog. Der er sikkert ikke mange, der er haarde og hjerteløse nok til at kunde betragte dette Billede med ligegyldige Miner.

Her lades alt Haab ude. Den fattige Moder ved kun et — ved kun at elske sine Børn, der forknytte og forskræmte trykker sig ind til hende. Kærligheden til dem er det eneste, der holder hende oppe — lader hende friste et Liv, der uden dem ikke var et Aandedrag værd.

Og Børnene!

Hvilken Fremtid venter dem?

Saa bange og forsagte ser netop de Børn ud, der fødes i de allerfattigste Hjem. Men hvor skal de kunde hævde sig i den hensynsløse og djævelske Kamp, der i vore Dage føres for at leve.

De gaar jo vaabenløse i Slaget. Det s k a l og maa jo blive dem, der engang kommer til at tælle med blandt de Menneskeskæbner, der som Vrag kastes hid og did af Livets vilde Storme for engang at gaa tilbunds i Dybet.

Samfundet optræder som en Bøddel overfor dem; hvad Under da, om det til Gengæld nu og da faar at se en Hadets Udaad, der rusker de borgerlige Elementer iblandt os op til at raabe paa mere Politi og strængere Straffe.

Som om det var et Middel til at gøre Forholdene bedre.

Nej, bort med Fattigdommen! Bort med Arbejdsløsheden! Hjælp til de Kvinder og Børn, der ingen Forsørger har! Ikke Magten, men Retfærdigheden i Højsædet — da først er vi paa Vejen hen mod det Samfund, hvor ingen Næringssorger skal blive i Stand til at dræbe Livsmodet og Livslykken hos en stor Del af Menneskene.

Den Dag skal komme, da der ikke mere findes Motiver for nogen Kunstner til at male et saa trist og sørgeligt Billede fra Livet, som »Forladt« er.

A. P. Bjarnholt.

Et forskruet Brev.

—:—

Naar Missionen gaar ind, gaar Forstanden ud.

—

Det kan maaske interessere dette Blads Læsere at se et Brev fra en Proprietærfrue i Koldingegnen til en Tjenestepige her paa Egnen. Vedkommende Pige har overladt mig det til fri Afbenyttelse. Tiltrods for, at Fruen fristede Pigen med alle Slags Karle — »hellige« og ikke hellige samt en 28 Aar gl. Søn —, mærkede hun dog ikke til, at »Gud af sin Naade« ligesom drev hende ind i denne forskruede Kvindes Trædemølle. Nej, hun betakkede sig. Navnet paa den hellige Frue udelader jeg. Brevet lyder saaledes:

»Johanne .....!

Jeg har modtaget Deres Billet og vil hermed give Dem nogle Oplysninger om Pladsen. De skriver ikke noget om, om De er en troende Pige — vi vilde gerne have hellige Mennesker hos os; men maaske De er en Pige, der søger Gud og vil lære ham at kende. Hvis De ikke har givet Jesus Deres Hjerte, saa beder jeg Dem om at gøre det, thi det er godt at tjene Jesus og høre ham til, hvis De ikke er omvendt. De ved nok, at Jesus siger: Jeg er Vejen og Sandheden og Livet, der kommer ingen til Faderen uden ved mig. Joh. Ev., 14.—16. Vers. Der staar: Søger Herren, medens han findes, kalder paa ham den Stund han er nær. Den Ugudelige forlade sin Vej og den Uretfærdige sine Tanker og vende sig til Herren, saa skal han forbarme sig over ham, som er saare rund til at forlade. Esaias 6.—7. — **Saa vil jeg fortælle** Dem noget om Pladsen her. Vor Gaard er paa 150 Tdr. Lend; vi bor ved ..... Vi har 4 Karle, 2 Malkerøgtere, en Kokkepige, en Stuepige; den ene Malkerøgters Kone har ellers gjort noget af det Arbejde, De skal gøre, men da hun venter en Lille, kan hun ikke længere end til November. De maa holde Karlekamrene i Orden samt Kælderne og Mejeriet (vi sælger Mælken, og Spandene gør Røgteren rene) — altsaa Gulvet osv. i Mejeriet i Orden. Ligeledes noget Stuepigegerning inde i Huset, maaske Fodtøj og andet, som ikke er saa let just at huske i Øjeblikket. De maa dele Værelse — ikke Seng — med Kokkepigen, og dette Værelse maa De ogsaa holde i Orden. Ligeledes om Middagen gøre rent iFolkestuen og vaske op dernede(Middagsbordet). Saa maa De ellers deltage i Vask, Rulning, Strygning. Vi bager ikke selv Rugbrød, men faar disse leveret. Men De maa brygge; dette er De vel vant til, ellers kan Konen godt undervise Dem lidt deri. Om Aftenen Kl. 7 omtrent er De fri og en Dags Eftermiddag om Ugen; men De maa hjælpe 2 a 3 Gange om Maaneden ved Tærskemaskinen (vi har Motor), men det bliver ikke saa svært Arbejde som f. Eks. skære Baand eller andet lettere Arbejde. Ligeledes vilde min Mand gerne, om De vilde tage op i Høsten, og da vi har baade Selvbinder og Aflæggemaskine, er dette heller ikke saa uhyre meget — kort sagt: De maa være villig til at tage Del i al kvindelig Gerning, og vil jeg gerne af Guds Naade være noget for mine Piger. Kokkepigen er en troende Pige, Stuepigen, en yngre Pige, er ikke omvendt. I tre Piger kan have det godt sammen, naar I vil det, og maa I skiftes til Kirke og Møder. De maa hjælpe i Haven ogsaa, og ved Haandarbejde, f. Eks. lappe og stoppe, naar det er nødvendigt. Vi holder hver Aften Husandagt, hvortil de af Folkene, som har Lyst, kommer ind. Og saa er der jo Lønnen — min Mand vil give Dem, naar De er flink og flittig — tro til Deres Arbejde — 200 Kr. for et Aar. Jeg sætter megen Pris paa Orden og alt paa sin rette Plads. De bor saa langt borte, saa det er vel ikke muligt, at vi kan ses, jeg holder mest af at se og tale med dem, jeg fæster. Vi kunne vel ikke mødes enten i Fredericia eller Kolding, saaledes at De kunde gøre Rejsen paa en Dag. I saa Telfælde vil jeg gerne betale den halve Rejse; men er det ikke muligt, da det jo er en travl Tid, saa kan det jo ogsaa gøres skriftlig. Har De været ude før? Har De ingen Anbefalinger? Er De sund og rask? Har De ikke et Fotografi, De kunde sende mig sammen med Anbefalingerne? Jeg vil gerne snart have Svar, da jeg ellers maa se mig om efter en anden. De vil nok svare mig, naar De kan. Gud velsigne Dem og lade Dem tage den Bestemmelse, som han vil det. Jeg vil bede ham om at raade for, om jeg skal have Dem eller ej. Vi er ikke mange inde — min Mand, jeg selv, vor Søn, 28 Aar, og en ung Pige, som har været i mange Aar hos os. Forkarlen, vi faar til Nov., er en troende Karl ogsaa, og den ene Malkerøgter. Lev saa vel — Jesus gøre Dem til sin og lede Dem til at vælge ret — af sin Naade.

Fru .....

— — —

Tror Læserne ikke, Jesus ledede hende til at vælge ret — ved ikke at tage Pladsen? Adressen er til Tjeneste, om der skulde være andre Piger, »Jesus« hellere vilde virke paa.

A. Korsgaard.

Arbejdsløshed.

—:—

Det kan desværre vistnok betragtes som sikkert, at der i Vinter vil blive stor Arbejdsløshed ude paa Landet. Ikke uden Grund ser mange af vore Landarbejdere Vinteren imøde med Gru. Arbejdsløsheden er en frygtelig Svøbe for de dygtige Landarbejdere, der gerne vil tjene til Familiens Underhold, men som lukkes paa Grund af manglende Beskæftigelse.

En lang Arbejdsløshedsperiode kan jo drive selv den flittigste Arbejder til at ty til Sognet.

Hvad er Grunden til disse triste Forhold paa Landet? Det er jo dog saaledes, at man saavel nu som for Aar siden skal have Kornet tærsket og Kreaturerne røgtet. Men ved at se ud over Bondelandet faar man ligesom en Forstaaelse af, at det er Bønderne, der vil det saaledes. Paa de fleste Gaarde ses Husmøllerne med tilhørende Tærskemaskiner som Konkurrenter til Landarbejderne. Men ikke nok hermed. Naar Høsten er sluttet og de mange Kornstakke ses ved Gaardene, da synes man, at det ser ud til, at der bliver Arbejde nok. Men ak og ve! saa køres der frem med deres transportable Damptærskeværker og Motortærskeværker, og de mange Kornstakke tærskes i kort Tid længe før Vinteren begynder. Der bliver intet Arbejde, naar Frosten tegner Blomster paa Ruden. Landarbejderne udelukkes, fortrænges af Maskinerne. Hvem der høster Fordele deraf er Maskinfabrikanterne, og kun de. Bønderne beriger dem, mens Landarbejderstanden forarmes. Det er forkerte Forhold, thi det vil komme til at svie til den besiddende Klasse i Kommunen, hvor Arbejderstanden er fattig. Paa samme Tid som de punger ud til Maskinfabrikanterne, stiger Kommunebyrderne, som de ikke kan unddrage sig, thi ingen maa sulte. Dette bliver Følgen af den Arbejdsløshed, som Maskinerne skaffer. Hvad Vaaben har Arbejderne derimod? Ikke andet end O r g a n i s a t i o n e n. Dette nemlig i sluttet Trop at kræve et større Udbytte af deres Hænders Arbejde, kræve noget mere for den eneste Vare, de er i Besiddelse af: deres Arbejdskraft.

A. N.

Din Pisk og din Hest.

—o—

Det siges, at man herhjemme er gode mod Dyrene, og set i Betragtning af den Behandling, som bliver særlig Heste, Æsler og Hunde til Del i Syden, er vi civiliserede. Men der er meget og unødigt Barbari herhjemme. Jeg tænker paa de Millioner Piskeslag, som hver Dag til ingen Nytte hagler ned over vort bedste Husdyr Hestens Ryg. Det er ikke Udslag af Raahed i alle Tilfælde, men oftest Tankeløshed,

som bevirker et hensigtsløs Dyrplageri. Jeg beder blot hver Karl og Kusk sætte sig i Hestens Sted, og jeg er overbevist om, at man vil betænke sig paa at slaa og være raa mod Dyret.

Pisken kan efter min Mening helt undværes. Den er en Levning fra den raa Middelalder, hvor mange Mennesker maatte danse for Ridefogdens Pisk. Jeg ved, at det vil vare længe, inden man kommer bort fra Piskens Brug, men jeg vil da gerne rette et advarende Ord mod Piskens Misbrug.

Vær god mod dit Dyr, og det vil volde dig Glæde.

P. S.

Fremrykning.

—:—

Hører I Fodslaget!
Masserne kommer,
alle de Tusinder,
alle de Smaa,
de, som har kæmpet
i Skyggen af Liver,
opover Vejen
syngende gaa.

Sejren er med dem!
deres er Livet,
deres er Tiden,
deres vor Jord,
Solen, som skinner,
Havet, som skyller,
Skoven, som vokser
og Kornet, som gror.

Retten er med dem,
den som de knapt nok
kendte af Navn
i de hundrede Aar.
Alt det, der strømmer,
Ungdom og Sange,
Solen, som jubler
og Vaaren, der saar.

Forrest i Rækken,
fremmest i Rækken,
Visheden om,
at nu er det dem.
Alt det, de faa Folk
lagde sig under,
bæres nu ud
i de tusinde Hjem.

Hører I Fodslaget!
Masserne, Masserne,
ved de er Herrer,
og nu er det Tid.
Intet af Naade,
ingen kan nægte dem,
ingen kan knægte dem.
Deres vor Tid.

C Jacobi, Skovrider.
(Her efter Samfundets Krav).

Husmandsstævnet i Aarhus.

—o—

»De samvirkende jyske Husmandsforeninger« i Jylland afholdt i Fredags og Lørdags deres aarlige Sendemandsmøde i Aarhus.

Mødet aabnedes af Formanden, Hr. Jørgen Nielsen, Viby, der bød velkommen, og holdt derefter et stort og interessant Foredrag om Bevægelsen, dens Stilling til de forskellige Spørgsmaal og dens Virksomhed i det forløbne Aar.

Det, man i den Beretning særlig lægger Mærke til, er den kolossale Fremgang, Bevægelsen har haft i det sidste Aar. Medlemsantallet er stegen med 30 Procent og Afdelingernes Antal med 40 Procent. Det vil sige, at de nu har over 18,000 Medlemmer og 234 Afdelinger. Over 100 nye Afdelinger og ca. 5000 Medlemmer er der kommen til i det sidste Aar.

Det er et Resultat og en Fremgang, der klodser noget!

Og at det ikke er en lille Virksomhed, som her udfoldes, ses ogsaa af deres Regnskab, hvor det kort og godt oplyses, at det balancerer med ca. 78,000 Kr.

Vi vil heraf forstaa, at det er en Bevægelse, der er noget Hold i!

Glade over Meddelelsen om det gode Resultat, og det store Fremskridt, gik de godt 300 Repræsentanter i Lag med Arbejdet.

De havde en Dagsorden med 18 Punkter — alle vigtige Spørgsmaal. Og alle Sagerne skulde behandles grundig.

Og det lykkedes at blive færdig. Da Hr. Jørg. Nielsen, der med Dygtighed og Kløgt de to Dage havde ledet Møderne, sluttede af og takkede for den store Opmærksomhed, var alle Spørgsmaalene grundig belyst.

— — —

Det var naturligvis mest praktiske og faglige Emner, der blev behandlede, men ogsaa mere aandelige Spørgsmaal blev ikke forbigaaede. Forfatterne Aakjær og Skjoldborg var Gæster, og den første læste op og den sidste talte, begge under stærk Bifald. Hr. K. M. Klausen talte om Folkeskolen og Hr. Jørg. Nielsen holdt et godt Foredrag om Ungdommens Oplysning. Man skønner heraf, at Husmændene i Jylland ikke tænker paa mere end »Grød og Flæsk, som en (Hr. Poul Jensen, Terp) sagde. De ved ogsaa, at deres Standsfæller baade skal aandelig og økonomisk frigøres.

Og det er glædeligt!

Som Repræsentant for vor Bevægelse tog jeg Ordet og udtalte min Glæde derover, og føjede til, at jeg var vis paa, at der i Fremtiden vilde fremkomme et godt Samarbejde om disse Spørgsmaal (Oplysningsarbejdet).

— — —

Begge Dagene arbejdedes der med stor Energi, og alle var ved bedste Humør. Man sporede en stærk Begejstring hos alle de mødte.

Da Hr. Jørg. Nielsen efter Johan Skjoldborgs afsluttende Foredrag anmodede den store Forsamling om at synge deres egen Sang: »Min Hakke, min Skovl og min Spade«, rejste de sig alle op og sang denne herlige Sang staaende. Saa raabte de Hurra for deres stolte Bevægelse og deres energiske Formand og Redaktør, Hr. Jørg. Nielsen, og saa skiltes de for atter at spredes ud over Jylland i Huse og Hytter, hvor de bor, og hvor de udfører deres Arbejde — dels for at samle og oplyse deres Standsfæller og dels for at kultivere og udbedre den karrige Jord, de for det meste har faaet overladt.

Carl Westergaard.

Et Oplysningsskrift.

—:—

Socialistisk Bibliotek.

—

Socialdemokratisk Forbund forbereder sig for Tiden paa Udgivelse af et Skrift hvert Kvartal under Fællestitlen »Socialistisk Bibliotek«, i Henhold til Beslutning paa sidste Partikongres.

Skriftet vil indeholde teoritiske, socialistiske og socialpolitiske Afhandlinger og vil hver Gang det udgaar omfatte 48 Sider i stort Format. Prisen bliver kun 50 Øre aarlig, og Hæftet forsendes gennem Postvæsnet. Udgivelsen begynder antagelig i Januar 1910.

Forudsætningen for denne lave Pris er ligesom for Kongressens Beslutning, at der bestilles et betydeligt Antal Eksemplarer igennem Organisationerne til Uddeling eller Forhandling, og der indrømmes endda Foreningerne en lidt lavere Partipris, nemlig 12 Øre pr. Eksemplar.

Vi kan kun anbefale vore Afdelinger at behandle denne Sag og at tegne sig for et Antal, ligesom vi anbefaler Medlemmerne at tegne Enkelt-Abonnement. Dette Foretagende kan faa en overordentlig stor Betydning i Oplysningens Tjeneste. Der er store Mangler i Forstaaelsen af socialistiske Teorier og Samfundsforhold, og det er selvfølgelig af største Værdi for Arbejderne at faa deres Kundskaber udvidede og deres Forstaaelse klaret. Socialistisk Bibliotek kan, om det faar den fornødne Tilslutning, indenfor en overskuelig Tid udvikles til et virkeligt socialistisk Tidsskrift, hvorom Ønske saa ofte har været fremsat, og vi haaber derfor, at Medlemmerne vil modtage det planlagte Foretagende med Velvillie.

Socialistisk Biblioteks Udgivelse forberedes af et af Socialdemokratisk Forbund nedsat Udvalg, og alle Henvendelser angaaende dette sker til Formanden, Th. Stauning, Rømersgade 22, København.

Frem —

—o—

Alle Dagblade melder om, at Lønnen er for nedgaaende. Tilbudet er langt større end Efterspørgslen.

Det er det sidste, Jordejeren benytter sig af. Han sætter Lønnen ned 60—90 Kr. for Vinterhalvaaret. Ja, saa meget bydes der virkelig for en Arbejdsdag paa 12—14 Timer!

Hvilken latterlig Betaling!

Og det vil vi finde os i. Det maa vi finde os i — selvfølgeligt!

Hvorfor?

Fordi Størstedelen af den danske Tyende- og Landarbejderstand staar i en svag famlende Hær, der ikke kender sin Besøgelsestid.

I det gamle Rom forbød man at tælle Slaverne. »Thi«, sagde man, »kender de først deres Tal, saa finder de sig ikke i den Behandling, vi udviser imod dem.«

Det var den Gang.

Nu?

Ja, nu kender Landarbejderklassen sin Styrke. Der er 250,000. Det véd den. Men véd den, hvad disse Tal vil sige?

Nej!

Thi vidste den det, saa fandt den sig ikke i det, den nu finder sig i.

Nej, det er ikke med den, som man frygtede for hos Oldtidens Slaver, at de, naar først de kendte Tallet paa sig selv, vilde protestere mod at leve under Trældommens Aag længere. Nej, den sjokker videre — tankeløst!

Men vid det, Landarbejder, i din ½ Million store Skare, der ejer du en Magt, den kan gøre Underværker, hvis du blot selv vil. Den kunde forbavse Verden, hvis du vilde bruge den ret.

Og det maa komme til, at du bruger den.

Slut dig til din Organisation: Tyende- og Landarbejderforbundet.

Det Forbund skal være den Løftestang, du skal bruge, naar du for Alvor begynder at lirke ved denne Trældommens Jættesten, der staar som et knejsende Monument over dig — du i Støvet traadte Landarbejderstand.

Det Forbund skal frembære din Fordring om bedre økonomiske Forhold.

Det skal hæve dig fra din Fornedrelsesstilling, — hæve dig til en højere Kultur, — pege frem mod en ny Tid for dig — en Arbejdets Guldalder, hvor de, der arbejder, skal have Lov til at høste Arbejdets Velsignelse. Deraf vil følge, at du taber Trællemærket, der hidtil har knuget dig. Du vil føle, at du har andre Opgaver end at slide og lide. Du vil faa Interesse for den Tid, du lever i. Det vil blive en sjælelig Løftelsestid for dig. Det vil blive, hvad det skal være, en aandelg og økonomisk Rejsning i de Lejre, hvor man hidtil — uden at kny — har fundet sig i alt.

Men vid, du skal selv tage fat.

Lad det ske snart.

Thi den Dag, du rejser dig hærdebred med Mulklumper ved Haand og Fod, vil alle Skranker falde, da vil du staa som Sejrherre; thi da er det selve Muldets Søn, der kræver Ret til sit Ophav — Jorden. — Ret til dens Goder — dens uendelige Skatte.

Den Jord, som nu ligger vanrøgtet hen, er dit Skatkammer. Men du sulter og træller paa den.

Du er Slave af den!

Den er for dig en sugende Vampyr, der tærer din Ungdoms blomstrende Kraft. Paa den pines og plages du, indtil der i en øjeblikkelig Barmhjertighedsrus skænkes dig en Fattiggrav i den.

Saadan vil det vedblive at være, indtil du selv siger stop.

Din Lyke ligger i din egen Haand, du Landarbejder fra Lejehytten i Kanten af Lensgreveskoven, — dig, der duknakket træder det dybe Spor, der fører fra din Hyttes skævthængende Dør til Jorddrottens Avlsgaard.

Du gaar uden Livsmaal — i en Sliddets Tummelum. Du véd, du skal.

Hæv Hovedet, du!

Husk, saadan har din Fader vandret. Saadan vil din Søn komme til at vandre, — ham, der slumrer paa det mugne Halm i Staldkamret, hvor Dyret er hans nærmeste Nabo — er regnet for en højere Skabning (en mere kostbar i hvert Fald) af den fælles Ejer.

Saadan vil Slægtled efter Slægtled komme til at vandre, hvis ej der raabes stop!

Lad det ske nu.

Slaa Følge, I, der lever i Lejehytterne og Staldkamrene. I har et fælles Maal. Maalet er:

Frigørelse!

Kast det Aag, som tvinger
Jer ned i Trællestand!
Hør! Kampsignalet klinger
for hver en ufri Mand.
Den Dag, I alle bryder
en Vej i trofast Flok,
den Dag for Jer betyder
det gamles Ragnerok.

X.

Det bødes der for i mange Aar.

—:—

Hvad kun var en stakket Glæde.

—

Det var Digteren J. P. Jacobsens Ord, og det var den Lære, han selv havde uddraget af Livet. Det var forsent, da han havde draget denne Lære.

Det er ikke forsent for dig. Du er ung og har Fremtiden for dig. Tag da Vare paa dit Følelses- og Sanseliv. Behersk dig og hold dine Sanser i Tømme, at Fremtiden kan blive lys og vakker for dig. Afsky al Raahed, alt Drikkeri og al Tøjlesløshed.

Tilbud paa god og billig Literatur.

—:—

Kundskab er Magt!
Uvidenhed er Trældom!
Oplysning er Magt!

Som Fortsættelse af Forretningsudvalgets Arbejde for at skaffe Medlemmerne Adgang til god demokratisk og billig Literatur har det faaet udvirket, at vort Forbunds Medlemmer kan faa nedennævnte Skrifter gennem Forbundet til samme billige Pris som andre faglig organiserede Arbejdere, t. Eks. som Medlemmerne af de samvirkende Fagforbund.

Socialistisk Bibliotek.

Under dette Navn vil der fra 1. Januar 1910 af Arbejdernes Organisationer søges udgivet et Fjerdingaarsskrift, indeholdende social-politiske Afhandlinger eller Artikler til Belysning af Samfundsforholdene. Skriftet vil almindeligvis være paa 48 Sider i stort Format, og den faste Abonnementspris ansættes til 50 Øre aarlig, der er den Pris, Trykningen andrager, altsaa overordentlig billigt.

Tegning paa Abonnement gælder for mindst 4 Kvartalshefter (1 Aar).

Bestyrelserne for de enkelte Afdelinger opfordres til at forelægge Sagen for deres Forening og at virke for Tegning af Abonnement. Muligvis de paa Afdelingernes Vegne kan tegne sig for enkelte Ekspl. til Forhandling blandt Medlemmerne.

Arbejdernes Almanak.

Paa Foranledning af Arbejdernes faglige og politiske Organisationer udkommer »Arbejdernes Almanak« for 1910, redigeret af Gustav Bang, C. E. Jensen og Folketingsmand E. Marott.

Den vil som den fra 1909 blive rigt og smukt udstyret med Bidrag af vore bedste Forfattere og Kunstnere. Den indeholder flere smukke farvetrykte Bilagsbilleder. Almanakken trykkes i et kæmpemæssigt Oplag og vil baade ved Indholdets Mangfoldighed og ved sin billige Pris (75 Øre) blive sine Konkurrenter langt overlegen.

Afdelingernes Bestyrelser opfordres til ogsaa at henlede Medlemmernes Opmærksomhed paa denne Almanak.

Arbejdernes Julealbum for 1909,

redigeret af C. E. Jensen. Hermann-Petersens Forlag. Med Fortællinger og Billeder samt 3 store Kunstblade.

Arbejdernes Organisationer har intet med Udgivelsen af dette Værk at gøre; men der er gjort Arbejdernes faglige og politiske Organisationer den Indrømmelse, at deres Medlemmer kan faa det til 1 Kr. 50 Øre pr. Ekspl., medens Bogladeprisen ellers er 2 Kr.

Alle ovennævnte Skrifter kan af Forbundets Medlemmer bestilles her hos mig. Beløbet maa indsendes samtidig med Bestillingen, saaledes at Skrifterne først betragtes som bestilt, naar Beløbet er indgaaet. Altsaa for »Socialistisk Bibliotek 50 Øre, for »Arbejdernes Almanak« 75 Øre og for »Arbejdernes Julealbum« 1 Kr. 50 Øre. Beløbene indsendes billigst pr. Postanvisning. Bestillingen kan noteres bag paa Postanvisningens Kupon.

I hver enkelt Afdeling kan man indsende Bestillingerne samlede. Bestilleren maa afgive fuldstændig og tydelig skreven Adresse, samt hvilken Afdeling af vort Forbund, han er Medlem af, eller om han er direkte indmeldt Medlem.

For at bestemme Oplagenes Størrelse maa Bestillingen være mig i Hænde her senest den 30. ds.

Skrifterne vil blive Bestillerne portofrit tilsendt enten direkte eller til Formanden for vedkommende Afdeling, der forudsættes at være villig til at modtage og udlevere dem til Bestillerne.

Det vil blive meddelt her i Bladet, naar hvert af Skrifterne er udsendt og kan afhentes.

Niels Mortensen,
Gedsted.

Et træffende Billede.

—o—

Ved min Deltagelse i den »Internationale Kvindevalgrets Alliance«s Kongres i London i Foraaret saa jeg et Billede, som jeg ofte har tænkt paa senere.

Det illustrerede Kvindernes Stilling i Samfundet overfor Lovgivningsmagten.

Billedet forestillede tre Personer, en Sindssyg, en Straffefange og en Kvinde, der bar den engelske Doktorkappe og Hue.

Billedet var slaaende, det viste den intelligente og dygtige unge Kvinde, hvis Evner strakte til til strænge Studier og til Erhvervelse af Doktorgraden, hende nægter man Valgretten og derved al Indflydelse paa, hvorledes Samfundet skal styres.

Medens mange elendige, fordrukne og forhutlede Mænd, som ikke har Begreb om og ikke gider sætte sig ind i Politik, har Ret til at afgive deres Stemme.

Hos os kunde Billedet virke endnu mere træffende, hvis man ved Siden af tegnede Billedet af Tjenestekarlen i sit elendige snavsede Hul af et Værelse, der er ti Gange mere sundhedsfarlig end en Fangecelle, som i hvert Fald bliver holdt ren. Thi Tjenestekarlen har heller ingen Valgret, han regnes ligesom Kvinderne til den Pariakaste, som vort Overklasseregimente har vovet at fratage sine borgerlige Rettigheder, som med Rette tilhører enhver, som udfører et nyttigt Samfundsarbejde, naar Vedkommende har naaet Myndighedsalderen.

Hvorlænge vil Størsteparten af denne store Stand, som man haaner paa den Maade, blive ved at tie stille og finde sig i den Foragt, der ligger i en saadan Behandlingsmaade.

Kvinderne opnaar sikkert snart at faa Valgret, thi de kæmper energisk. — Men vil Tjenestefolkene vaagne og gøre det samme? Thi uden Kamp ingen Sejr. Vi vil sikkert ikke opnaa denne for os saa betyningsfulde Faktor uden en ihærdig Agitation, et enigt Forlangende fra hele Standen om at tage Hensyn til et saa berettiget Krav; men vær forvisset om, at et Krav, der stilles fra en Stand, der tæller 240,000 Personer, det kan man i Længden ikke undlade at tage Hensyn til, det beror altsaa paa os selv, hvorlænge vi vil taale en saadan Tilsidesættelse.

Meld jer da med det samme ind i de Rækker, hvor der kæmpes for Ligestilling med de andre Stænder i vort Land, og lad os ikke hvile før Maalet er naaet. Og Maalet er: Lige og almindelig Valgret for alle, Mænd som Kvinder — uanset hvilken Samfundsklasse de tilhører.

Caroline Mikkelsen.

Frikonkurrencen.

—:—

— Bort med de gamle Lavsskranker! tilraabte Adam Smith sin Samtid, — lad os faa Frihed paa alle Omraader, saaledes at den enkeltes Driftighed kan komme til sin fulde Ret. Lad den fri Kappestrid raade, og Samfundet vil blive tilført en hidtil uanet Kraft og Styrke. Ikke af Slagterens, Bryggerens eller Bagerens Velvillie, men af deres Egennytte venter vi vort Maaltid. Vi henvender os ikke til deres Menneskekærlighed, men til deres Egenkærlighed. Vi forestiller dem ikke, hvad vi trænger til, men hvad de selv har Fordel af. —

Dette Raab fandt, som man kan tænke sig, Genklang overalt, hvor den unge Fabriksindustri havde slaaet Rod. Kapitalen var bleven Tyngdepunktet i Samfundet. Og Kapitalen krævede fri Bevægelighed til alle Sider: fri Næring, fri Handel, fri Konkurrence — Frihed til det yderste.

Friheden kom, og Frikonkurrencen gik sin Sejrsgang over den ganske Jord. Det gamle Samfund ramlede sammen, og paa dets Ruiner rejste sig et nyt. En gennemgribende Forandring var sket. Store Masser af Befolkningen blev slynget ud i et Pjalteproletariat og Hundredtusinder af smaa Haandværksmestre gjort brødløse

Og under Raabet: Enhver er sig selv nærmest! forfulgte man brutalt sine egne Interesser og nedtrampede enhver ædel Følelse. Prostitutionen florerede, Kvinder og Børn slæbtes til Fabrikerne — dømte til et Liv værre end Slavers.

Frikonkurrencen gik videre, og overalt, hvor den banede sig Vej, efterlod den sig: opløste Hjem, krogede Rygge, Elendighed, Sløvhed, mishandlede Børn, Forbrydere og Skøger!

Man havde prædiket Egoismens Religion og sat den i Højsædet — og samtidig drømt om et harmonisk Samfund, hvor Kapitalister og Arbejdere græssede fredeligt Side om Side, og hvor Velstand og Lykke groede, til Velsignelse for hele Menneskeheden!

Men istedet for dette Paradis skabte Frikonkurrencen to Samfundsklasser saa forskellige som Nat og Dag — to Nationer, som nødvendigvis maatte bekæmpe hinanden paa Liv og Død, — en Overklasse, som for at bestaa maatte opretholde Frikonkurrencen og Privatejendommen og dermed ogsaa sin egen Modsætning: Proletariatet.

En Underklasse, som for at hæve sig selv op maatte afskaffe Privatejendommen og Frikonkurrencen. —

De to Modsætninger betinger hinanden, siger Karl Marx, og han tilføjer: Proletarietets historiske Opgave er dermed givet; det maa for at befri sig selv afskaffe Privatejendommen og dermed befri Samfundet for den Umenneskelighed, som Privatejendommen medfører. —

Med andre Ord: der maa skabes en Samfundsform, der ikke som den nuværende indeholder Proklamering af Egoismens Princip, og som hviler paa et System, der prædiker alles Krig mod alle, men som er bygget paa Fællesskabets og Kærlighedens Grundlag.

En saadan Samfundsordning er det, vi Socialister tilstræber. Vi tror ikke, at en Appel til egen Interesse kan lokke det bedste frem hos et Menneske. Hvis det virkelig var Tilfældet, saa havde f. Eks. Kristus dannet sin Religion paa en fundamental Misforstaaelse af den menneskelige Natur. Men vi tror, at vi i Kraft af en stærk Broderskabsfølelse og den rette økonomiske Forstaaelse kan bygge et Samfund op, der bliver, om end ikke et Paradis, saa dog et Samfund, der tilsikrer enhver det fulde Udbytte af sit Arbejde og en planmæssig Ordning af Produktionen og den dermed følgende økonomiske Sikkerhed.

Fagerlund.

Mod Lyset.

—:—

Lloyd George—Henry George.

—

I »Tidsskrift for Landøkonomi«s sidste Hæfte gives følgende Overblik over de nye Skattelovforslag, for saa vidt disse angaar Grundejendommene. Der foreslaas:

1. En Skat af 20 pCt. paa den Værdiforhøjelse af Jorden, som skyldes Samfundets Foranstaltninger. Skatten skal ikke have tilbagevendende Kraft. Jordens Værdi skal beregnes efter nærmere angivne Regler, og ved fremtidige Salg eller ved Ejerens Død skal Afgiften af Værdiforøgelsen udredes. Det første Aar beregner man Skattens Udbytte til ca. 900,000 Kr., men Udbyttet vil efterhaanden stige.

2. En Afgift af 10 pCt. af den Fordel, Ejeren af Jord opnaar, ved en Forpagtningskontrakts Fornyelse. Afgiften opkræves af Forskellen mellem den gamle og den nye Kontrakt. Indtægten anslaas for det første Aar til 1 Mill. Pd. St.

3. En Afgift af ½ Penny pr. Pd. Sterling af Værdien af ikke-benyttet Jord. Det er Meningen at ramme bl. a. de store Landstrækninger, som de engelske Godsejere lader ligge hen mere eller mindre ubenyttede. Ligeledes tager Skatten Sigte paa de Arealer ved eller i Nærheden af de store Byer, som Ejerne lader ligge ubenyttede hen i Haab om at faa en stor Fortjeneste ved deres Salg, naar Spekulationen kaster sig over disse Strækninger. Fritagne for Skatten er de Parker, hvortil Offentligheden har Adgang. Denne Afgift, med hvilken der i Finanslovforslaget er forbundet en Skat paa ikke-benyttede Miner, beregnes det første Aar at ville indbringe 350,000 Pd. Sterling (ca. 6,300,000 Kr.).

Der er ingen Tvivl om, bemærker det citerede Tidsskrift, at disse den engelske Regerings Skattelovforslag er meget stærkt paavirkede af Henry Georges Teorier. Forslagenes Tilhængere paastaar, at det egentlige Landbrug ikke vil blive ramt af dem, men at kun den »ufortjente Gevinst« vil blive beskattet.

„Ord og Billeder".

—:—

Et nyt Tidsskrift har set Lyset. Ved første Øjekast ser man straks, at »Ord og Billeder«, som det hedder, adskiller sig betydeligt fra alle vore andre Uge og Maanedsskrifter, der som Regel aabner sine Spalter for alt muligt mellem Himmel og Jord — en Alsidighed, som undertiden faar det til at skorte paa virkelig solid Grundlag.

»Ord og Billeder« er et Tidsskrift for Billedkunst; det redigeres af Højskoleforstander Johannes Elbæk og Redaktør Gyde, Horsens. Hver Maaned bringer det gode Gengivelser af danske og udenlandske Kunstneres Værker, ledsagede med en Tekst, der paa en jævn og ligefrem Maade forklarer de forskellige Billeders Ejendommelighed.

Skriftet koster 1 Kr. 25 Øre Kvartalet, udkommer en Gang om Maaneden; det er trykt paa ekstrafint Papir og vil engang komme til at udgøre et smukt og stateligt Værk.

Vi ønsker de to Udgivere Held og Lykke til Foretagendet — det fortjener at vinde Paaskønnelse, saasandt som virkelig god Kunst fuldt saavel som noget andet er i Stand til at give den allerbedste Paavirkning.

A. P. B.

Vor Bevægelse.

—:—

Alle vore Afdelinger bedes hurtigst muligt sende deres Formands og Kasserers Adresser til undertegnede.

Mange Foreninger har endnu aldrig gjort dette, trods gentagne Opfordringer, og jeg beder dem derfor om nu at gøre dette.

Ligeledes maa Medlemsantallet nævnes.

H. J. Hansen-Røjle.

Kvittering for Kontingent.

For at spare Porto har Hovedbestyrelsen vedtaget foreløbigt ikke at afsende Kvittering for indbetalt Kontingent til Forbundet.

Jeg vil derfor herved paa det stærkeste anbefale vore Afdelinger at anskaffe sig en Postkvitteringsbog, Pris 50 Øre, og heri indføre alle pr. Post afsendte Beløb, som Landposten eller Postkontoret saa meddeler Kvittering for gratis. Saa har man altid Kvitteringerne samlet. De enkelte løse bortkommer let. Kassereren kan da til enhver Tid fremlægge Kvittering for sin Bestyrelse.

Jeg har bragt i Erfaring, at en saadan »Reform« vilde være ret heldig. Mange Steder er Kvitteringerne bortkommen, eller man ingen har haft, og man ved i mange Tilfælde ikke, hvad Dato Beløbene er afsendt, saa man har ondt ved at fremskaffe Postkvittering senere.

Niels Mortensen.

Gørslev Afdeling

afholdt den 7. ds., Kl. 4 Efterm., et offentligt Møde i Gørslev Afholdshjem, hvor H. J. Hansen-Røjle talte.

Der var paa Grund af Regnvejr ikke mødt saa mange.

Om Aftenen holdtes der et livligt og fornøjeligt Bal, som var overmaade godt besøgt.

H.-R.

Fra Fjenneslev.

Fjenneslev Afdeling afholdt Generalforsamling den 5. Oktober, hvor Regnskabet godkendtes og en Del nye Paragrafer indsattes i Loven, hvorefter der forelaa Valg af Bestyrelse. Valgt blev Hans Pedersen, Fjenneslev, Formand; Poul Johansen, Fjenneslev, Kasserer; Ernst Hansen, Alsted, Næstformand; Peter Larsen, Laurits Sørensen, Hans Hansen, Alsted, og Ludvig Nielsen, Sigersted.

Formanden.

Tyendeforeningen for Frederiksværk og Omegn

afholdt Lørdag den 16. Oktober ordinær Generalforsamling. Regnskabet fremlagdes og godkendtes. Beretning om Virksomheden aflagdes og godkendtes. Til Bestyrelsen genvalgtes Laurits Sørensen og nyvalgtes Karl Olsen, Kregom, og Lars Peter Petersen, Frederiksværk. Til Revisorer genvalgtes Peter H. Petersen og nyvalgtes Oskar Olsen, Frederiksværk. Suppleanter til Bestyrelsen blev Laurits Nielsen, Anderød, Peter Jørgen Christensen, Kregom, og Oluf Olsen, Sværkildstrup. Revisorsuppleant blev Jørgen Peter Larsen, Frederiksværk. Som Repræsentant til den ekstraordinære Kongres valgtes Laurits Sørensen.

Laurits Sørensen, Form.

Fjenneslev og Omegns Tyende- og Landarbejderforening.

Paa Bestyrelsesmødet den 14. November blev følgende vedtaget:

1) At agitere for »Arbejderbladet«. 2) At afsende Kuponbogen (som ikke er brugt) til Forbundet. 3) At indkalde Suppleant Kr. Andersen, Sigersted, istedet for Hans P. Petersen, som er bortrejst.

Ernst V. Hansen, Form.

Fjelsted Tyende- og Landarbejderforening.

Alfred Hansen, Ejby, holdt Lørdag den 20. November et meget indholdsrigt Foredrag om Jordspørgsmaalet. Derefter var der Generalforsamling, hvor følgende Bestyrelse valgtes: Kristian Nørgaard, Formand; A. P. Sørensen Næstformand; H. J. Hansen, Kasserer; Johannes Jørgensen, Sekretær; Harald Larsen; Revisorer: Hans Nielsen og Aksel Poulsen; Anton Nielsen, Suppleant.

Kristian Nørgaard, Fmd.

Gørslev Afdeling

afholdt Stiftelsesfest den 7. November. Hansen-Røjle talte. Der var ikke mødt ret mange Tilhørere. Bagefter var der Bal, der havde vundet større Tilslutning. Foreningen afholder et Diskussionsmøde i en nær Fremtid.

Hans P. Andersen.

Anton Johansen, Kredsbestyrelsesmedlem i Midtfyns Kredsforening, bedes opgive sin Adresse til Kredsformanden.

Alle,

der ønsker Oplysninger om vort Forbund, dets Program osv. osv., bedes henvende sig enten til Forbundets Formand Hansen-Røjle, Røjle Enge pr. Strib, eller til Redaktør A. P. Bjarnholt, der beredvilligt giver alle Oplysninger vedrørende vor Bevægelse.

Findes

der ingen Tyende- og Landarbejderforening paa den Egn, hvor Du er, søg da at faa stiftet en. Skriv til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde, og vi skal da anbefale en af vore Agitatorer, der ikke bor langt fra Egnen, saaledes at det kan blive saa billigt som muligt. Reklamesedlen til Brug ved en saadan Lejlighed haves paa Lager.

Uge-Kronik.

—:—

Paa Samsø

vil der i nærmeste Fremtid blive oprettet en Tyendeforening paa Initiativ af Socialdemokratiet og Husmandsforeningen.

Korrespondance.

Til Bertram Eggers, H. J. Hansen, Fjellerup, og flere! Tak for de tilsendte Bestillinger paa »Arbejderbladet«. Bøger afsendt som Præmie.

Humør.

— Sig mig oprigtig, Charles, elsker Du mig?

— Ja, jeg gør, og med hver Dag, der gaar, kommer jeg til at holde mere af dig.

— Hvorfor gør Du det, lille Kallemand?

— Jo, fordi Du for hver Dag, der gaar, spiller mindre Klaver.

*

— Ved Du hvad, søde Oskar, jeg synes, Du skulde forære mig et Handskekort til seks Par.

— Nej, min Skat, Du vil da ikke gemme dine søde, smaa Hænder?

Vore Medarbejdere.

Folketingsmand Th. Stauning.
Folketingsmand Henrik Nielsen.
Borgerrepræsentant C. F. Sørensen.
Forfatteren J. J. Kronstrøm.
Forfatteren John Nielsen.
Hmd. N. Mortensen, Gedsted.
Hmd. J. K. Johansen, Kvosted.
P. Stegenborg, Vejlby.
A. C. Randers, Lunderskov.
C. Engberg, Tylstrup.
J. Østerlund, „Spidshøjgaard".
P. Langeland, Dynæs.
Alfred Hansen, Ejby.
Hansen-Røjle, Røjle Enge.
Ahlman Hansen, Tommerup.
Kredsfmd. N. C. Nielsen, Ny Hunderupgaard.
Oplæser J. Hansen, Dalum.
Karl Poulsen, Aarup.
Alfred Hansen, Bornholm.
Journalist N. Nielsen, Bornh.
Typograf Blomberg, Bornholm.
Journalist Højer, Lolland.
Redaktør A. Nielsen, Strande.
Redaktør Reinhold Mac, Kbhvn.
Karolione Mikkelsen, Formand for de samvirkende danske Tjenestepigeforeninger, København.
Typograf Andersen Gadstrup, København.
Frederik Vedsø, København.
Vilhelm Melgaard, København.
Telegrafist Holger Petersen, København.
Andreas Kristensen, Holland.
Journalist Nikolaisen, Holbæk.
Kredsformand Chr. Christiansen, Ringsted.
N. C. Nielsen, Terslev.
J. Vinterby, St. Hedinge.
L. Malm, Amager.
J. Lundgren, Pedersborg.
Chr. Andersen, Glostrup.
Elna Bjarnholt, Roskilde.
J. Christensen, Dalby.
Johs. Christiansen, Dalby.
Ernst Christiansen, Roskilde.
A. P. Bjarnholt, Roskilde.
Paul Pedersen, Fønsskov, Nr. Aaby.

Annoncer.

—:—

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Arbejderbladet«.

Plads søges.
En Karl midt i Tyverne (Militærfri) søger Plads straks som Avlskarl eller Forkarl paa en større Gaard.
Ole Larsen,
Ørsbjerg Skov pr. Aarup.

Plads søges
for Vinteren som Forkarl eller Fodermester paa en Proprietærgaard eller lign. Eget Værelse og høj Løn fordres.
Alfr. Chr. Pedersen,
Viby Søndergaard pr. Nr. Aaby.

Tyender
i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Bestil Arbejderbladet straks!

Undervisning.

Alle,
der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Kontrolassistenter,
kvindelige og mandlige, uddannes fra Januar paa Ribe Mælkeriskole. **S. H. Salling.**

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov v. Aarhus. Karleskole beg. 3. November (Haandværkerafd.). Amtsunderstøttede Elever optages.
Arne Møller.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Karleskole Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Vil De paa Skole?
Saa send Forespørgsel til KærehaveHusmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdeling Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas) 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.
Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Langelands Folkehøjskole.
Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.
K. Kristensen Tange.

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Frød. Sørensen,
Rosensgade Nr. 20, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier,
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Husk
Cyklestalden
i Forsamlingsbygningen.
NB. For rigtig Udlevering garanteres.
Staldforpagteren.

Sætter De Pris paa gode Varer til billige Priser, saa gør Deres Indkøb af Fodtøj hos
Christensen & Frandsen,
Bruunsgade 8. Telefon 2262.
Byens ældste elektriske Reparationsværksted.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
- - Kun mod Kontant. - -
Kun 1. Kl.s Materiale anvendes.

HUSK!
at **Jens Kjeldsen** er bekendt for sine smaa Priser.
Søndergade 23—25,
Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
····· Største Garanti. ·····

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

—

(Fortsat).

Da Greven havde tabt alle sine Penge og bortgivet alle sine Visitkort samt sat sit Navn under den første Anvisning paa en anseelig Sum, pressede han Læberne haardt sammen, hans Næsebor udvidedes, og han trommede med Fingrene paa Bordpladen.

Da han lidt efter tabte en anden usædvanlig høj Indsats, fløjtede han ganske sagte et Par Toner mellem Læberne. Det var det hele.

Efter at han i nogen Tid afvekslende havde vundet og tabt, kom der atter et afgørende Kup, og ogsaa dette tabte han. Han rev en Lap af et Ark Skrivepapir, som laa paa Bordet, og hvorpaa en af de Medspillende havde tegnet nogle geometriske Figurer, og skrev paa den anden Side den tabte Sum og sit Navn.

Nu havde de fleste Vindende holdt op at spille og stod som Tilskuere ved Bordet. Der var kun tre tilbage paa Kamppladsen, og af dem var den ene dødeligt og den anden let saaret, den tredie, Bøssow, stod som Sejrherre med en stor Gevinst. Pligten som Vært og som Sejrherre forbød ham at forlade Spillebordet, skønt han havde den største Lyst dertil.

»I Dag gaar det ikke«, sagde han omsider. »De kommer bare fastere i Garnet. Lad det være nok for i Dag. De skal altid finde mig rede til at give Dem Revanche.«

Til Svar skød Greven en ny Lap Papir, paa hvilken han havde tegnet en meget høj Sum, hen paa Midten af Bordet.

»Naa — naar De absolut vil«, sagde Bøssow og trak paa Skuldrene. »Jeg svarer.«

Bruno købte paa fem. Bøssow gav ham en Fem'er og fik selv to Es'er og en To'er. Bruno havde atter tabt.

I dette Øjeblik syntes det at gaa op for ham, hvorledes hans Sager stod. Han stampede uvilkaarlig i Gulvet, da Modspilleren gav ham det uheldige Kort, lukkede Øjnene, trak Vejret dybt som efter en svær legemlig Antrengelse, og slog med Fingrene en Trommehvirvel paa Bordet.

Endnu et Redningsforsøg, endnu en Gang en høj Sum — atter et Tab! — Saa trak han paa Skuldrene, brast i Latter og slog sig med Haanden paa Panden.

Lidt efter lidt havde alle Spillerne trukket sig tilbage. Nu var det kun en Tvekamp mellem Greven og hans sejrrige Modstander. De sammenfoldede smaa Papirlapper vandrede frem og tilbage, fra Bankøren til Markøren og fra Markøren til Bankøren. Nu havde Bruno nogle Gange vundet temmelig store Summer. Saa skød han alle de Papirlapper, han havde vundet tilbage, hen til Midten af Bordet. Bøssow regnede betænksomt efter og sagde:

»Dette er ikke Spil længere! De kender mig godt nok til at vide, at jeg ikke er bange; men dette overskrider alle Grænser. En saadan Indsats vil jeg ikke vinde, men jeg vil heller ikke tabe den.«

Han skød en stor Del af Brunos Forpligtelser tilbage paa deres Plads og pegede paa Resten.

»Paa det holder jeg — ikke paa mere.«

Det var alligevel en meget høj Sum. Men nu havde Pengene tabt al Værdi, og det havde nu mindre at sige, om et Par Papirlapper paa nogle tusend Mark laa paa den ene eller den anden Side.

Ogsaa denne Gang tabte Greven.

Imidlertid var Klokken bleven fem om Morgenen, og selv de mest udholdende var bleven trætte.

Greven selv var ligesom sønderslaaet. Han talte ikke et Ord. Han trak Vejret dybt og pustede det ud mellem de skælvende Læber med en Støj, som havde nogen Lighed med en Hests Vrinsken. De andre Herrer stod i mindre Grupper og talte sammen.

Endnu nogen Tid sad Bruno stille og ubevægelig, som om man havde givet ham et frygteligt Slag i Hovedet. Han undveg alles Blikke. Han saa paa Uhret.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Aakjærs Billede
indrammes smukt for 1 Kr. hos
Glarmester **N. M. Thomsen,**
Volden Nr. 1
(lige for Rosensgade), Aarhus.

Husk at bringe Deres Fodtøj til
det elektriske Reparationsværksted,
Østergade 7, Aarhus.
Saaler og Flikker leveres paa 1 a 2 Tim.
Elegant Udførelse. Billigste Priser.
Telefon 2507.
Største Reparationsværksted i Aarhus.

Nogle brugte **Bøger** sælges. Fra 10 Øre til 1½ Kr. pr. Stk.
Knudsen, Jægergaardsvej 81,
Aarhus.

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Rosensgade 24 — Aarhus.

Agitér for Arbejderbladet.

Bl. Annoncer.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Foredrag tilbydes
alle vore Afdelinger om forskellige Emner.
L. P. Nielsen, Lengstehøj,
St. Magleby, Amager.

Træsko
Til Skiftedagen anbefales **Træsko, Kapsko** samt **Træskostøvler.**
Gammelt Læder paasættes nye Bunder i Løbet af en Time.
L. P. Christensen, Faxe.

Fodtøj! Fodtøj!
Husk, naar De skal købe Fodtøj, faar De altid de fikseste, solideste og bilgste os
Skomager Joh. Fr. Andersen,
— FAXE. —
NB. Paa Lager føres lange haandsyede Støvler og Militærstøvler til meget billige Priser. Bedste Galoscher til billigste Priser; gratis Navn.

Arbejdernes Livsforsikring
tegner Forsikringer med og uden Lægeerklæring paa meget fordelagtige Betingelser. Lader sine Forsikringer med Lægeerklæringer træde i Kraft straks (lang Restance-Frist). Lader alle sine Forsikringer genforsikre og opnaar saaledes Statsgaranti paa sine Forsikringssummer.
De af Tyendeforbundets ledende Mænd, som kunde ønske at modtage Indmeldelser, eller andre, som med Interesse vil arbejde for Selskabet, bedes skriftlig henvende sig til undertegnede, hvor der vil blive dem tilstillet Papirer samt meddelt de fornødne Oplysninger.
Inspektør **C. Hansen,**
Torvet Nr. 2, Fredericia.

Agitér for Arbejderbladet!

Stort Udsalg.
Trikotage og Garn, Linned til Voksne og Børn, krympefri Underbeklædning af eget Fabrikat, Børnekonfektion, Huer og Handsker, Bluseliv og Forklæder samt Arbejdstøj, Skjorteflonel, Lærreds- og Bomuldstøj m. m. m.
Stort Lager, bedste Varer og billigste Priser!!!
Leverandør til Varelotteriet.
Anton Madsen, Frederiksgade 6 (overfor Fiskergade), — Aarhus. —

Hakon Jarl,
Guldsmedgade 23, Aarhus, Telef. 1950,
leverer de fineste Herreklæder og Overfrakker til billigste Priser.
Hatte og Kravetøj
i stort Udvalg.

Det bedste,
Du kan bruge din Fritid til, er at agitere for „Arbejderbladet"s Udbredelse.
Forsøg ogsaa at skaffe os en eller flere Annoncer fra de Forretninger, hvor Du gør dine Indkøb.
Begynd med det samme!

Du skulde se at faa Dine Kammerater til at tegne sig som Abonnenter paa vort Forbunds virkelige Organ:
Arbejderbladet.

»Saa lad os da slutte for i Dag«, sagde han endelig.

Den, der havde taget mindste Del i Spillet, v. Berwitz, paatog sig nu at opgøre det indviklede Regnskab. Enhver af Spillerne gav ham de forskellige Forpligtelser, som regnedes sammen, og fik i Stedet for en Anvisning paa hele Beløbet.

Brunos Tab var forfærdeligt, og kun med Tøven og et tvungent, tvivlende Smil opgav de Vindende Størrelsen af deres Gevinst. Greven skrev under paa Anvisningerne som en Maskine, uden at se paa dem. Derpaa tog han alle sine Visitkort og Papirslapper, som han havde faaet tilbage ved at underskrive Anvisningerne, lagde dem ovenpaa hverandre og forsøgte at rive dem itu. Men Bunken var for tyk —det lykkedes ham ikke. Han delte dem saa i to Dele og rev dem derefter itu. Derpaa krammede han alle Stumperne sammen i Haanden og kastede dem hen i et Hjørne af Stuen.

Han gik derpaa ind i den anden Stue, skænkede et Glas Champagne og tømte det i et eneste Drag, tændte sig en Cigaret og satte sig paa en Stol, som tilfældigvis stod midt i Stuen.

Han var ganske alene i dette Værelse. Han lagde det højre Ben over det venstre, tog med den venstre Haand fat i den højre Ankel, pustede en vældig Røgsky fra sig, og stirrede ligesom aandsfraværende hen paa den aabne Dør til det andet Værelse, hvori de Vindende førte en dæmpet Samtale.

Saa gjorde nogle Ende paa den uhyggelige Stemning ved saa støjende som muligt at bryde op og tage Afsked. Andre holdtes tilbage af en vis Følelse af Beklemthed og Undseelse, og søgte efter et Paaskud til at bortfjerne sig. De gik uroligt omkring i Værelserne og vidste ikke rigtig, hvad de skulde tage sig for.

Nu havde Greven rejst sig og viste sig i den aabne Dør.

»Jeg beder Dem, mine Herrer, bryd Dem ikke om mig«, sagde han, da han saa deres forlegne Ansigter. »Nu er det jo forbi for i Dag.«

»Nej«, stammede en, »i Dag er der ikke mere at gøre.«

»Det er allerede sent nok«, tilføjede en anden. »Jeg kommer til at tage mine Støvler af paa Trapperne, for ikke at vække min Kone, for hvis hun vaagner ...«

Han fuldendte ikke Sætningen. Han var allerede kommen ud af Døren, og de andre med — og paa en Gang var de alle forsvundne.

Da de ude i Korridoren var i Færd med at tage deres Overfrakker paa, trak de Vejret lettere.

Bøssow fulgte dem til Døren.

Greven strakte sig paa Chaiselonguen og saa atter ligegyldig og følelsesløs ud. Han blæste Røgen fra Cigaretten langsomt gennem Læberne med en svag fløjtende Lyd. Han var endnu ikke rigtig i Stand til at overskue Stillingen og beregne Følgerne.

Udenfor Porten samlede de øvrige Spillere sig og gik langsomt hen ad Gaden, talende om Aftenens Begivenheder og lovende hverandre gensidig Tavshed, medens Droskerne fulgte dem Skridt for Skridt.

»Bare han ikke skyder sig! Saa mister man ikke alene sine Penge, men man bliver ogsaa gjort delagtig i en Skandale.«

»Saa har man spildt hele Natten!« sagde en anden.

»Og paa nogle faa Timer tabt en hel Formue«, sagde Berwitz, som ikke havde tabt noget, men vundet en Ubetydelighed.

Bøssow var den, der havde vundet mest. Da han havde fulgt sine Gæster ned, vendte han tilbage til sin Lejlighed og traadte hen til Greven.

»For min Skyld behøver De ikke at gøre Dem nogen Bekymring«, sagde han. »Jeg trænger ikke til Penge for Øjeblikket.«

»Jeg takker Dem, Bøssow. I Morgen skal jeg skrive hjem. Men der vil jo altid gaa et Par Dage, inden jeg kan ordne Sagen, og det vilde være kedeligt, om jeg skulde være nødt til at lade de andre Herrer vente længere end de sædvanlige fire og tyve Timer.«

»Jeg skal i Morgen klare den Sag paa Klubben, saa har De kun en Fordringshaver, og han skal ikke overhænge Dem.«

»Jeg takker Dem oprigtigt.«

»Ingen Aarsag!«

Bruno tog Afsked og begav sig hjem med meget tungt Hoved.

Medens han klædte sig af, tænkte han paa

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Musikinstrumenter og Strenge, Papir, Konvolutter, Blæk og Penne.
J. G. Kreutzer, Bog-, Papir- og Musikh., Torvet, Middelfart. Tlf Nr. 108.

CYKLISTER! SE HER!
Cyklen „Maagen", anerkendt, solid, letløbende, bill Priser. Alt Tilbehør billigst! Cycleforsikring mod Tyveri tegnes! Telf. 40. **Emil Hansen.** Faxe Ladeplads.

Stor Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Nu skal Cyklelygten tændes! Og skal De købe en Lygte bør De købe den i **Storehedinge Cyklebørs.** Stort Udvalg i Lys- og Gaslygter til billige Priser. Lys og prima Carbid føres altid paa Lager

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81. Aarhus.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"s Trykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes** Bogbinderi, Ringsted.

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhns.
Pelsvarer i største Udvalg.
Sportshuer, Hatte, Kasketter.

„Monopol"s Herreklæder og **Arbejdstøj** er det **solideste** og **billigste af**
Alt „Monopol",
Overgade 11, Odense.

Køb Deres Fodtøj
i
H. Hendrichsens Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Storehedinge Cyklebørs
er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.
Ærb.
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.
Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.
Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

BØGER
De, der ønsker Bogen **„Stemninger",** Digte af A. P. Bjarnholt, kan faa den tilsendt ved at sende for 50 Øre Frimærker til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde. **Tidligere Pris 1,50.** Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet faas ved at sende for 25 Øre Frimærker.
Alt Overskud gaar til vort Forbund.

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Exprestrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,
bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre-** og **Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt
Fodtøj.
Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevreaux til **meget smaa Priser.**

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

For 50 Øre i Frimærker
erholdes et Eksemplar af „Tre Udenlandsrejser". Benyt dette enestaaende Tilbud. Skriv straks, thi Restoplaget er kun lille.
Jeppe Søndergaard,
Tistrup.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Ansvarlig overfor Presseloven:
A. P. Bjarnholt.
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

nogle for ham højst uheldige Indsatser og lo haanligt af, at det just var Bøssow, som foreløbig hjalp ham ud af Kniben. Det Brev, som han den følgende Dag skulde skrive til sin Fader, gjorde ham ogsaa Kvaler. Og da han endelig ligesom radbrækket laa i sin Seng og Larmen fra Gaden allerede meldte om den begyndende Dag, kom han pludselig til at tænke paa Grethe.

»Den Pige bringer mig Uheld!« sagde han. Og med denne Tanke faldt han i en blytung Søvn.

VIII.

Da Grethe den følgende Dag forlod Skolen i Selskab med nogle Kammerater, hun havde gjort Bekendtskab med, og i en Samtale om, hvad der var foregaaet i Institutet, ikke gav saa nøje Agt paa, hvad der var foregaaet omkring hende, kom en fattig klædt Kone med en Kurv paa Armen, i en ophidset Stemning og med et truende Blik hen imod hende. Konen havde fra den anden Side af Gaden genkendt Grethe.

»Saaledes finder jeg dig altsaa, du vanartede hjerteløse Barn!« raabte Madam Lassen med skælvende Stemme. Og da hun saa de andre unge Pigers Bestyrtelse, tilføjede hun, idet hun vendte sig til dem: »Ja, mine Damer, det er min Datter, som har sneget sig bort fra sine Forældres Hus! Hun lader sine ulykkelige Forældre gaa til Grunde i Elendighed. Hendes stakkels Fa'r er syg — jeg kommer lige fra Doktoren. Og nu ser De, hvordan hun ser ud — og se saa, hvordan jeg ser ud! Skal et Barn behandle sine Forældre saadan?«

»Mo'er!«

Grethes to Kammerater vekslede et flygtigt Blik og gik langsomt videre.

»Ja!« raabte Moderen og lo haanligt, »nu kan du tigge og bede! men jeg lader mig ikke afspise med dine Bønner. Jeg har søgt og søgt efter dig! Nu ved jeg, hvor jeg kan finde dig. I det Hus vil de nok kunne sige mig Besked!«

»Mo'er!« gentog Grethe i en bønlig og indtrængende Tone og forsøgte at faa Moderen til at følge med bort fra Skolebygningen, »husk, hvor du er! gør ikke Opsigt paa Gaden!«

De to Skolekammerater havde endnu engang vendt sig om og var derefter hurtig gaaet videre.

»Er det min Skyld, at din Moder kun kan træffe dig paa Gaden?«

»Men hvad vil du mig? Jeg vil gerne gøre for dig, hvad jeg kan.«

»Naturligvis! Nu vil du trøste mig med gode Løfter! Men det er ikke nok, naar man har Kniven paa Struben. Ved du, at vi sulter? Du kan hjælpe os, naar du vil — du s k a l hjælpe os! dine Søstre vil ikke — jeg vil ikke igen lade Julie og Franzi smække Døren i lige for Næsen af mig! — Du skal hjælpe mig — og du kan!«

»Ja, Mo'er! ti bare stille! — Jeg lover dig, jeg skal hjælpe dig, hvad jeg kan — jeg har aldrig løjet for dig. Men vær nu rolig! Folk staar stille og ser efter os! — Du ødelægger alt, hvad jeg har bygget op. Gør mig ikke ulykkelig! Jeg skal gøre alt for dig, hvad jeg formaar. Jeg skal komme hjem til dig i Dag — eller ogsaa skal jeg sende dig noget. Jeg har ingenting selv, men jeg skal nok skaffe dig noget. Gaa saa, Mo'er! — Her kan jeg dog ikke hjælpe dig, og naar du gør mig Fortræd, saa jeg atter maa falde Jer til Byrde, saa bliver det jo meget værre.«

De sidste Ord gjorde en Smule Indtryk paa Grethes Moder; hun indsaa det fornuftige deri.

»Ja ja!« sagde hun, »jeg har ventet saa længe — jeg vil vente en Dag endnu. Men det siger jeg dig, hvis jeg ikke i Morgen ved denne Tid hører fra dig, saa skal du høre fra mig. Nu ved jeg, hvor jeg kan faa fat paa dig. Og saa skal jeg fortælle Folk, hvordan du har behandlet dine Forældre! Jeg skal raabe det ud paa Gaden! — Du skal ikke igen gemme dig et helt Aar. Og jeg vil høre fra dig i Dag — senest i Morgen — husk paa det!

Idet hun hævede sin knyttede Haand i en truende Bevægelse mod Grethe, vendte hun sig om og gik hurtig nedad Gaden, medens den unge Pige, endnu bleg og skælvende, fortsatte sin Vej.

Fortsættes.

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet.

Nr. 114. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 5. December 1909. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 3. Aarg.

Vinter.

Nu knuges Landet milevidt
af Vint'rens Pust fra Nord.
Nu dækker Sneen liljehvidt
den golde sorte Jord.
Den uvelkomne Vintergæst,
der rider stolt sin høje Hest,
vil sætte dybe Spor.

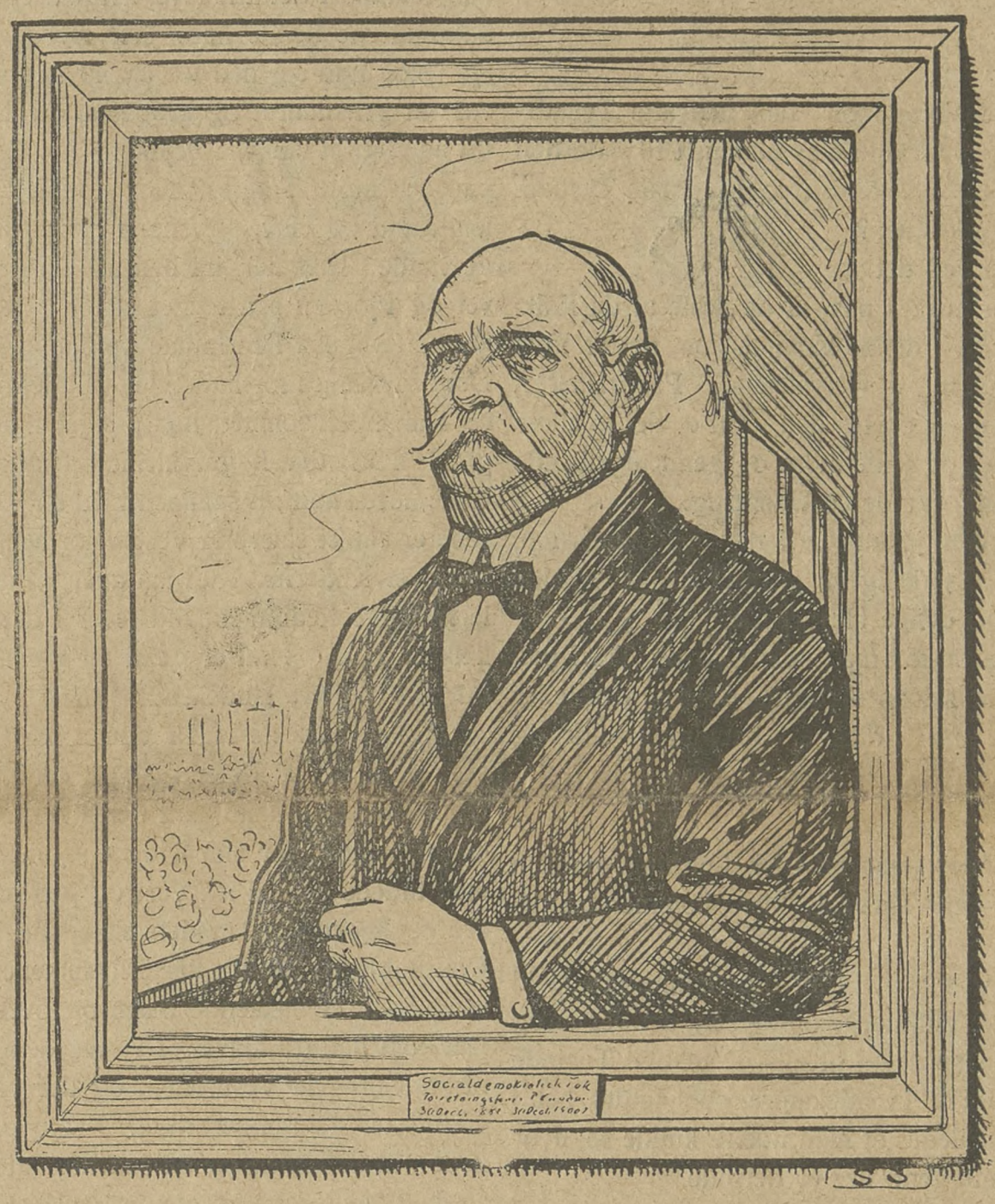
I Fattigmandens Hytte trang
den bringer Savn og Nød;
i den der savnes mangen Gang
det vare Livsens Brød.
I denne Isnats mørke Tid
paa Svøbebarnets Kind saa hvid,
der tændes Feberglød.

En sorgfuld Fa'r bekymret ser,
hans kære sygner hen.
Forgæves han om Arbeje' be'r
hos Fjende som hos Ven.
For ham den stærke Arbejdshelt
der findes intet Virkefelt,
han maa gaa bort igen.

Men efter Vinter kommer Vaar
— saa er Naturens Lov —
og du og dine atter faar
til Fattiglivs Behov.
En Gang der vel skal grønnes til
en Vaar, da Lykkens lette Pil
til dig og dine naar.

Den Dag du trygtløs stiger op
med Muld ved Haand og Fod
til Friheds stolte Tindetop,
da lønnes skal dit Mod.
Da for din Isnats trange Aar
du rigelig Erstatning faar
af Tidens Overflod.

X.

Fattigborgmester P. Knudsen.

For nogle Dage siden valgtes en af Socialdemokratiets ældste Tillidsmænd, nemlig P. Knudsen, til Borgmester. Det vil sikkert blive en meget vanskelig Stilling at overtage under de fortvivlede økonomiske Forhold, hvori vort Land for Tiden befinder sig; men vi er sikker paa, at Hr. P. Knudsen vil gøre alt, hvad der staar i menneskelig Magt for at komme de fattige og fortrykte i Møde. I Socialdemokratiet, hvor han nu nedlægger alle sine Tillidshverv, vil hans rolige og støtte Personlighed sikkert ofte blive savnet. B.

Tyendets Beboelses- og Opholdslokaler.

—:—

Imellem de faglige Krav paa Tyende- og Landarbejderforbundets Program finder man som et af de første dette: Sundere og lysere Beboelses- og Opholdslokaler.

Og dette Krav er sandelig berettiget.

Thi Tyendekamrene omkring i dette lille Land er af et saadant Udseende, at det trodser næsten enhver Beskrivelse.

I Reglen findes disse Rum jo i en af Udlængerne — gerne i Nærheden af Kostalden med direkte Indgang dertil.

Smaa, fugtige og mørke med Cementgulv og Skimmel omkring i Krogene— samt med Spindelvævsdekorationer i stort Antal — saaledes ser Tjenestefolkenes Kammer ud næsten overalt.

I saadanne Rum skal de leve og opholde sig i deres knapt afmaalte Fritid — hvis de da ikke foretrækker den friske Luft i den fri Natur i Stedet for.

Mærkeligt nok forresten, at den moderne danske Højskole — og Andelsbonde vil og kan forsvare overfor Samfundet og overfor sig selv at lade sine Medmennesker — thi det er jo dog Tyendet — opholde sig og sove i saadanne Rum.

Et Ophold, som gør dem dorske og sløve i Længden — som demoraliserer og forkuer dem.

Der har været talt og skrevet saa meget om det lyse og lykkelige Livssyn, som den danske Bonde kunde komme i Besiddelse af ved at opholde sig paa de grundtvigske Folkehøjskoler — den Livsanskuelse og det ideale Syn paa Mennesker, som alle Dage har været det tiltrækkende ved sand og ægte Grundtvigianisme.

Men hvis den danske Bonde virkelig var bleven besjælet af en saadan Tanke — en saadan opløftende og lykkelig Livsanskuelse — saa skulde enhver da synes, at han maatte føle Trang til at skabe og vække en lignende Lykke og Tilfredshed hos de Mennesker, som han hver Dag nødvendigvis skal se omkring sig.

Og gode Livsvilkaar —god Mad, gode Klæder og gode og lyse Kamre — det maa vel ab-

solut være en Hovedbetingelse for, at der hos Mennesket kan opstaa Tro og Haab til Livet — Interesse og Lyst til det daglige — ellers noget ensformige — Arbeide og Virke.

Ja, det maatte vel absolut være i Bondens og Herremandens eget Favør — ligge i Landbrugets egen, velforstaede Interesse — at der blev gjort Forsøg paa at skabe saadanne Forhold imellem de Folk, som hele det danske Mønsterlandbrug dog til syvende og sidst hviler paa og absolut er afhængig af.

Men Nej!

Skulde vi vente paa dette, saa fik vi nok en noget for lang Ventetid.

Nej, her maa vi absolut selv tage fat og stille bestemte og klare Fordringer til vore Arbejdsgivere.

Vi maa gøre vore Organisationer saa store og stærke, at vi kan tvinge vore Arbejdskontrakter igennem ude omkring i Landet.

Dette vil koste meget Arbeide — mere end vi maaske selv fatter i Øieblikket.

Thi vi er jo kun endnu ca. 3500 organiserede af 242,000.

— — —

Hvad Resultat mon den nedsatte Tyendekommission i Grunden er kommen til, da den rejste omkring og eftersaa nogle enkelte Tyendekamre og Folkestuer?

Ja, hvem ved det.

Der maa huskes paa, at de fleste af de Folk, som har Sæde i denne Kommission, det er Folk af Overklassen — Herremænd, Proprietærer, Embedsmænd — og fra den Kant er det jo ellers ikke almindeligt, at de store og gennemgribende Reformforslag har deres Udspring.

Der sidder jo kun to i denne Kommission, som vi ved virkelig vil gøre et ærligt Arbejde for vor Sag i denne Henseende.

Jeg ser derfor med stor Uro og Tvivl paa denne Kommissions Arbejde, og jeg tror eller haaber ikke paa virkelige, betydningsfulde og reelle Fremskridt — førend at jeg ser dem.

— — —

Men — der gaar en frisk Luftning gennem Tiden — — et Vaarpust, der kommer fra neden af.

Maatte denne ny Vind blot kunne faa Held til at smække Vinduerne op — selv om der af og til røg en Hasp af — til alle de mange Tusinde smaa og mørke Tyendekamre, som findes her i Landet — saaledes at man udefra kunde se, hvor mørkt og muggent, der er derinde.

Thi saa var der straks meget vundet!

— — —

Folkestuerne?

Ja, de findes jo særlig omkring paa Herregaardene og de større Bøndergaarde.

Det er saa godt som i alle Tilfælde nogle store, grimme og uhyggelige, kolde Rum med Træbænke, og saa med det evige Cementgulv.

Ogsaa her trænges der i høj Grad til Eftersyn og Udluftning; thi aldrig burde der bydes Mennesker saadanne Spiselokaler.

Dog — de fleste Steder svarer de jo selvfølgelig til den Mad, som serveres i dem.

Det er meget sjældent, at den en af Delene er særlig god paa den andens Bekostning.

Nej, »Harmonien« er i Reglen til Stede.

— — —

Ogsaa skal her endnu ganske kort nævnes: Dobbeltsengesystemet.

Det forekommer nemlig næsten overalt.

Hvor er det i mange, mange Tilfælde dog ikke baade meget uhyggeligt og sundhedsfarligt.

Hvor mange Sygdomme kan man ikke paa denne Maade paadrage sig, saa længe dette forkastelige Forhold raader saa meget, som Tilfældet er for Tiden.

Her burde der være Anledning nok for Autoriteterne paa det hygiejniske Omraade til kraftigt og intensivt at skride ind og med haard Haand reformere i denne Henseende.

Det ske da snart.

— — —

Man vil sikkert kunne forstaa, at det Krav, som jeg her har ridset op, er af uhyre stor Betydning og spiller en stor Rolle for den danske Tyendestand.

Derfor beder vi alle rettænkende og humane Mennesker række os en hjælpende Haand i denne Henseende.

Saaledes at Livet for de mange forkuede derude omkring dog til Tider kan bringe en Lysning.

Et Varsel om Vaar.

H. J. Hansen-Røjle.

Redningsmanden.

—o—

Det var i Sommer paa en Tur langs Vestkysten, jeg traf ham hernede, den nu gamle Redningsmand. I det lille lave, hvidkalkede Hus bag Sandmilerne boede han. Her mellem Fjord og Hav slog han sig ned for ca. 40 Aar siden. Han var nu graahaaret og kroget af Arbejdets Slid, thi han har et langt, arbejdsomt Liv bag sig. Her paa den store Tange, hvor Kampen føres mellem Land og Hav, blev hans Liv en Kamp mod de vaade Elementer, thi han skulde fravriste Havet og Fjorden saa meget af sit Bytte, saa han kunde leve, saa han kunde opføde en Børneflok. Det er lykkedes for ham, men Sliddet og den store Tanges Ensomhed har præget ham. I det gamle Hus, der ligger klemt op mod Sandklitterne, lever han nu sammen med sin Datter. Murene er slaaet skæve af Vestenstormen, der tuder ind over Klitterne. Kun faa aner, at denne gamle frivillige Redningsmand lever i det lille hvidkalkede Hus. Han er gemt og glemt, og dog burde han være landskendt.

Paa en eneste Nat reddede han 10 Mennesker fra at drukne, men ingen Medaille og ingen Belønning blev ham givet i den Anledning. Det er nu mange Aar siden, og en Juleaften. Stormen tudede da ind fra Vest og peb om Husenes skarpe Hjørner. Paa den ensomme Tange var Lysene bleven tændt i Fiskerhjemmene. Da pludselig lyste et flakkende Skær op over Klitterne. Det kom ude fra Havet. Der var dengang ingen Strandvagt paa Vestkysten, og der var langt til nærmeste Redningsstation. Tangens Beboere ilede til Stranden og de saa nu, at et Sejlskib stod kastet ind paa inderste Revle. I Rigningen hang 11 Mand. Deres Skrig om Hjælp blandede sig med Stormens Tuden, og for Havets voldsomme Slag svajede Skuden saa det knagede i Sammenføjningerne. Der maatte hurtig ydes Hjælp, dersom de 11 Sømænd skulde reddes før Skibet splintredes — dersom de ikke skulde finde Døden i Havets Braad denne Juleaften.

Ved en Rebline fik man Forbindelse med Skibet, og den gamle Redningsmand, jeg traf hernede, entrede ud med denne 10 Gange, og hver Gang havde han en Mand med sig ind til Stranden.

Omend han var ung og kraftig, saa sank han dog udmattet om paa Stranden, da han kom ind med den tiende Mand. Den sidste, der sad derude, maatte en anden hente.

Da Midnatsklokken denne Aften ringede Julen ind, stod der her paa den jyske Strand 11 Sømænd, der takkede deres Redningsmand. Han var segnet under Kampen mod Havet. Da de fulgte ham til hans Hjem, drev Flagen af Skibet ind paa Kysten.

Det var frivilligt, han udførte denne Redningsdaad. En rundelig Belønning blev ham ikke givet,oghan har kunnet leve en saadan foruden.

Se, det er hans Saga, den gamle Redningsmand, jeg traf herude, og jeg noterede det op i min Lommebog. Med et Par Pennestrøg skal han mindes nu, da Julen atter nærmer sig.

A. Nielsen.

Gruopvækkende Forhold.

—:—

Tjenestefolk, der maa spise af Hundens Fad.

—

Kloakbrønd i Karlekammeret.

—

Karlene betragtes som Svin og behandles som Rovdyr.

—

Naar Missionsmasken fjernes.

—

Samme Kaar som i Heksebaalenes Tidsalder.

—

10 Tjenestekarle fra »Kristinefeld« skriver følgende til »Arbejderbladet«:

»Neg vi sanked' til andres Lad,
søbed' som Tak for Svedens Bad
kun Trællens Æde af Hundens Fad!«
Jeppe Aakjær.

Ramt lige paa en Prik passer disse Aakjærske Verslinier næsten til Overmaal paa den vestlollandske Proprietærgaard »Kristinefeld«. Da det ganske sikkert vil interessere nærværende Blads Læsere, saa skal undertegnede 10 »sagkyndige« her give en kortfattet Beskrivelse af det mest iøjnefaldende ved denne Gaards Tyendeforhold.

»Kristinefeld« pr. Nakskov er beliggende i Græshave Kommune og drives af en Proprietær ved Navn Knud Theil. Denne bebor dog ikke selv Gaarden, idet han nemlig har opslaaet sit Paulun paa en anden Gaard, der hedder »Kathrinesminde«.

Til at varetage sine Interesser paa Kristinefeld har Hr. Theil engageret en Slags Inspektør eller Bestyrer, hvis Navn er Reimer. Denne Bestyrer og hans »højhellige« Hustru har saa Gaardens Tjenestefolk i Kost. Men beklageligvis lader Provianteringen meget tilbage at ønske. Kosten er nemlig baade knap, uappetitlig og ildesmagende.

Sagnet fortæller, at Fru Reimers Valgsprog skal være dette: Folk skal fødes, men ikke fedes! Det er da ogsaa Synd at sige, at Tjenestefolkene paa Kristinefeld bliver fedede fra Fru Reimers Køkken. Langt snarere kunde disse føle sig foranlediget til at tro, at hun havde lært Husholdning paa en Afmagringsanstalt, hvor Sultekur anvendtes som eneste Universalmiddel. I hvert Fald er det konstateret ved Vejning, at Folk efter at have prøvet det kristinefeldske Kostsystem i blot 3 Maaneder havde tabt adskillige Pund i Legemsvægt.

Krævede vi mere at spise, fik vi enten nogle Rugbrødshumpler saa tykke, at de knap var til at gabe over, eller ogsaa slet intet. Og klagede vi paa Kvaliteten, saa kunde vi af Tjenestepigen faa det Svar, at vi var nogle Svin og altsaa ikke fortjente at opnaa nogen Forbedring af Føden. Bebrejdede vi hende, at hun titulerede os saaledes, saa paaberaabte hun sig til Undskyldning, at netop saaledes benævnte Hr. og Fru Reimer os sommetider i indbyrdes Samtale!

At dette værdige Pars Tanker om Tyendet i det hele taget ikke har været store, vil man kunne se af følgende karakteristiske Træk:

Naar vi ved at færdes ude i Sne- eller Regnvejr havde faaet gennemvaade Klæder, saa havde vi for Skik at hænge dem til Tørring inde i

Borgestuen i Nærheden af Kakkelovnen, der desværre snarere kunde gælde for et Røgeapparat. I Parantes bemærket var der ingen andre Steder, hvor vi kunde faa tørret vort Tøi. I Karlekamret var saa fugtigt, at alting mugnede. Men tit og ofte hændte det da, at vi kunde finde vore Klæder — ude ved Indgangstrappen i Rendestenen, tilsølet af Snavs og Skarn! Derhen havde Pigen eller Fru Reimer kastet dem.

En Kniv paa Bordet saa vi aldrig. Middagssulet (naar vi i ny og næ fik noget, som det gaar an at betegne paa denne Maade, — som oftest var det Kødet af nyfødte Kalve!) **maatte vi rive istykker med Fingrene, akkurat ligesom man kan se Rovdyr i Fangenskab partere deres Kødrationer med Kløerne. Men ikke nok hermed. Maden »serveres« for Folkene i det samme Fad, som Hunden faar sit Æde af!**

Ja, videre er vi virkelig ikke kommen m. H. t. at behandle Tyendet menneskeligt, end at Tjenestekarlene paa »Kristinefeld« maa tage til Takke med at søbe deres grove Mad af Gaardhundens Ædefad! Det er jo næsten, som naar man læser om Taterne; thi naar en saadan stakkels sølle Tater i gamle Dage kom til Bondens Gaard eller til beboede Steder i det hele taget, og bad om lidt til Livets Ophold, saa blev dette ham altid haanlig tilkastet i Gaardhundens Fad eller Ædetrug, — hvis han da overhovedet fik noget. Men hvilken Skændsel for vor Samtid, hvilken Skam for vort Samfund er det dog ikke, at dansk Tyende i det 20de Aarhundrede maa døie de samme Kaar, som Taterne maatte friste i Heksebaalenes Tidsalder!

Hvad Borgestuen angaar, da er denne brolagt med Mursten, og saa ujævnt, at »Gulvet«s Niveau varierer ½ Fod eller saa. Tæt ind i det ene Hjørne af Stuen staar et Bord, der paa Grund af sine vaklevorne Egenskaber maa søge sin Støtte ved Væggen. I den modsatte Krog staar en Kakkelovn, der laver en ganske forfærdelig Masse Røg, naar der bliver fyret i den. Dette er nu ikke saa underligt; thi i Kakkelovnsrøret er saa stor en Sprække, at man med Lethed kan stikke sin Haand der igennem. Der blev klaget adskillige Gange til Hr. Reimer over denne Røgovns Virksomhed, men uden Resultat. Naturligvis kunde det ikke undgaas, at al den megen Røg afsatte sine sodede Spor omkring paa Væggene. Af øvrigt Inventar findes kun et stort Skrammelstillads, der fungerer som Spisebord for Folkene, og et Par invalide Bænke — det er alt.

Lad os saa en Gang underkaste Gaardens Karlekammer et lille Eftersyn. Det har sin Beliggenhed i en af Udlængerne ved Siden af Vognporten. Der findes to Senge, beregnet til at afgive Natteleje for 4 Karle — alt efter den gamle og forældede Sædvane. Rummet faar Lys fra et Jernvindue med ganske smaa Ruder af samme Slags som i Stalden. Møblementet er et lille Bord og en Fjællebuk, begge Dele af raat sammentømret Fyr. Gulvet er af Cement, og midt i dette findes en Spildevands- eller Kloakbrønd. Hvorfor denne just skulde være i Karlekamret, er indtil videre en Gaade. Det kunde næsten se ud som om Kamret fra først af har været bestemt til Faarefold, Svinesti eller Kalvekaserne; i hvert Fald leder Cementgulvet og Jernvinduet Tanken hen paa en af Staldene, hvor der ogsaa findes lignende smaa Brønde som dem i Karlekamret.

Kamret eller Cellen maaler omtrent 30 Kv.-Alen i Gulvflade; det bliver ikke engang en Kv.-Favn Plads til hver af de 4 Beboere. Til Sammenligning skal anføres, at den store Hovedbygning med sine 19 Fag Vinduer og delvis paa to Etager, kun bliver beboet af 3 Personer. Der staar da ogsaa i Hovedbygningen hele Rækker af tomme og ubenyttede Værelser. Som et Kuriosum kan nævnes, at der paa Gaarden findes en 3—4 Duer, der paa deres Dueslag har næsten lige saa megen Plads, som Karlene i Cementcellen.

Naturligvis er Hr. Theil og Frue hellige; de har saaledes skænket flere Hundrede Kroner til en ny Kirke i Nøbbet; men til deres Tjenestefolk har de kun Slavekaar, Sultekost og Stodderløn og — i Stedet for et ordentlig Kammer — Staldrum.

Folketingsmand P. Sabroe har tilvisse Ret i alle sine Paastande overfor Missionen — Ret i alle de Anklager, som han lader komme til Orde i sin Pjece: »Indre-Missions Forbrydelser mod vort Folk«. (Se denne Pjeces Side 6.)

Hvad Hr. Reimer angaar, da har han trods sine missionske Meninger ikke genert sig for at overfuse og forulempe sit Tyende gentagne Gange, uagtet at han dog maa vide, at en saadan Adfærd er uforenelig med Biblens Bud. Hvilken Hellighed: den ene Haand mellem Biblens Blade, den anden som en knyttet Næve i Tyendets Ansigt!

Der kunde skrives en hel Bog om Tyendeforholdene paa »Kristinefeld«, men for ikke at trætte Læserne slutter vi her; skulde der senere fremby de sig nogen Anledning, kan vi jo altid yderligere uddybe Emnet.

Hans Jørg. Andersen. Hans Peter Jensen.
Peter Jensen. Ernst Johanssen.
J. Henrik Johansson. Emil Kaae. Carl Nielsen.
Peder Nielsen. Jens Pedersen.
Hans Kragh.
Tidligere Tjenestekarle paa »Kristinefeld« pr. Nakskov.

I de kommende Numre vil »Arbejderbladet« **afsløre ganske umenneskelige Forhold fra forskellige Herregaarde paa Sjælland.**

Red.

Tyende- og Landarbejder-bevægelsen.

—o—

Dens Maal og Midler.

—

Under denne Overskrift har vor Medarbejder Carl Westergaard efter Opfordring fra Hovedbestyrelsen skrevet følgende Artikel til Optagelse i alle radikale og socialdemokratiske Blade.

Formodentlig er det gaaet en Del af dette Blads Læsere som saa mange andre, at de ikke har hørt noget om Tyende- og Landarbejderbevægelsen, før de i Sommer læste om den store Strid i Forbundets Ledelse.

Selv om jeg ikke kan glæde mig over noget, der gaar galt, saa kan jeg dog ikke lade være at paapege dette, at den Strid er kommen til at virke som en Agitation u d a d t i l, en Slags Reklame for vor Bevægelse og vort Forbund — og maaske særlig for enkelte af vore ledende Mænd.

Men nu er den snart berømte Strid jo — heldigvis — ude af Verden, og der kunde maaske derfor være al god Grund til at se en Smule paa denne ny Bevægelse fra en anden Side.

For det er jo nemlig ikke saaledes, som enkelte maaske har fundet sig foranlediget til at tro, at vi i denne Bevægelse ikke bestiller andet end at skændes og rakke hinanden ned. At der ogsaa i vor Bevægelse findes Mænd, som sætter **Sagen langt over Personen,** viste sidste Kongres jo ogsaa tilfulde!

Nej, heldigvis er det dog saaledes, at vi i vort Forbund arbejder, og jeg kunde næsten have Lyst til at føje til: og heldigvis har vi ogsaa høje Maal, som vi sætter alt ind paa at naa!

Det er netop herom — om vore Maal og Midler —, at jeg vilde skrive et Par Linier, som jeg vil bede dette Blads Læsere om at tænke over og muligvis meddele videre til andre, som det har direkte Ærinde til.

Vor Bevægelse — »Tyende- og Landarbejderforbundet« — blev begyndt for godt 3 Aar siden under meget trange Kaar. Trods al Modgang og Modstand har vi nu i den Tid arbejdet saaledes, at vi i vort Forbund, som omfatter hele Landet, har staaende ca. 80 Afdelinger i forskellige Sogne i Landet. Vi har vel ca. 4000 Medlemmer i vort Forbund. Ligeledes har vi et stort Blad, »**Arbejderbladet**«, som paa 2 Aar har naaet at faa en meget god Udbredelse.

Vor Bevægelse, der omfatter baade æ l d r e og y n g r e Landarbejdere, arbejder naturligvis først og fremmest paa at faa Klassen friet fra alle Undtagelseslove og faa den skaffet samme frie Forhold som de øvrige Borgere, samt Beskyttelse for de smaa og svage.

Og for det andet arbejder vi af al Kraft paa at skaffe vore Medlemmer ø j e b l i k k e l i g e F o r d e l e i Form af bedre Boliger, kortere Arbejdstid og højere Løn. Det sidste gælder særlig for d e æ l d r e Landarbejdere, som nu maa ernære en hel Familie for en ussel lav Dagløn.

Gennem en fri Kontrakt forsøger vi at faa anerkendt og respekteret de to Ting: **Vor Menneskeret og vor Medbestemmelsesret!**

Og for det tredie arbejder vi paa forskellig Maade for at skaffe vore Medlemmer god Oplysning, særlig om sociale og almenmenneskelige Forhold. Da vi er fuld vidende om, at det er Oplysning, det skorter paa, og da vi ved, at Agitation uden Oplysning er tomt Postyr, sætter vi meget ind paa at faa dette Forhold forandret — faa udført et stort og grundigt Stykke Oplysningsarbejde i vore forskellige Afdelinger gennem Kursus, Læsestuer osv.

Og endelig for det fjerde arbejder vi naturligvis ogsaa for at faa en heldig Løsning af det store Jordspørgsmaal. Det gør vi, fordi vi ved, at dette særlig vil komme vor Klasse tilgode.

Dette er i korte Træk det, vi arbejder for. Det er v o r t M a a l.

Og v o r e M i d l e r er de samme som alle andre Klasser og Stænder har benyttet sig af: O r g a n i s a t i o n e n !

Alle Tjenestefolk, Karle og Piger samt gifte Landarbejdere anmodes herved om snarest at træde ind i vor Organisation. Bestil vort Organ »Arbejderbladet« hos Posten eller hos Hr. Kragh, Bruunsgade 52, Aarhus. Det koster kun 75 Øre og udkommer hver Uge. Indmeld Jer snarest i vort Forbund og forsøg at danne en Afdeling i de forskellige Sogne.

Alle Oplysninger om Sagen faas hos vor Forbundsformand Hansen-Røjle, Røjle Enge pr. Strib, eller hos undertegnede.

Carl Westergaard,
Norsgade 19, Aarhus.

Fnat.

Af Læge **Rolf Hammer.**

—:—

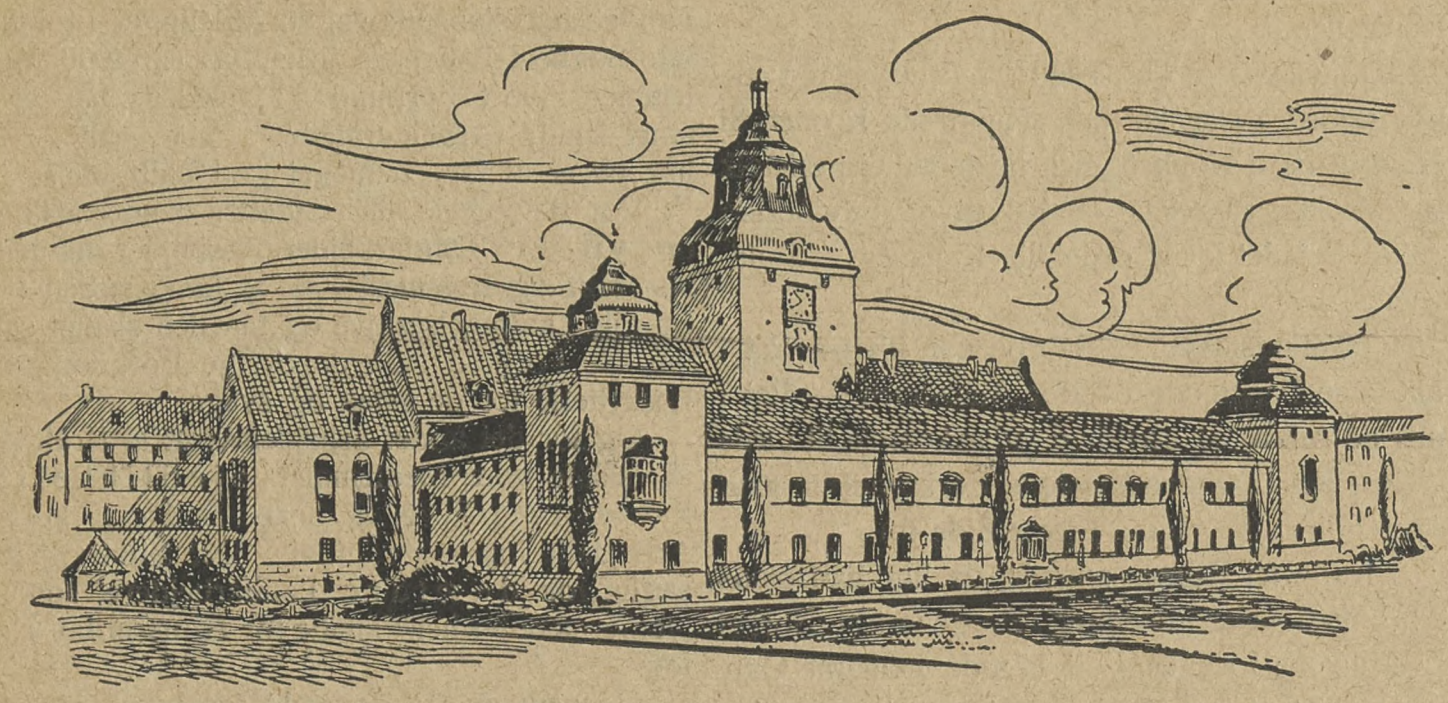
Da jeg mener, det maaske kunde interessere »Arbejderbladet«s Læsere at faa lidt at vide om Fnatsygdommen, hvad den skyldes og hvad man skal gøre for at forebygge den og for at blive den kvit, vil jeg her fortælle lidt om den.

Fnat eller Skab, som man ogsaa kalder den, hører til de Sygdomme, som mange Mennesker endnu anser det for en Skam at lide af; men en større Skam er det ikke at gøre noget for at blive helbredet for den, idet man ellers udsætter andre for Smitte.

Af en Artikel i dette Blad, hvor der særlig er meddelt Uddrag af Medicinalberetningerne, vil Bladets Læsere have set, hvor frygtelig udbredt Sygdommen er. Det fremgaar ogsaa deraf, at de usle Tjenestepige- og Karlekamre paa Landet bærer en god Del af Skylden for denne Udbredelse — navnlig **de Steder, hvor flere deler Seng sammen, hvor Børnene ligger i Seng sammen med Tjenestepigen, og de Steder, hvor Sengetøjet uden Rensning og Desinfektion ved Skiftedag tages i Brug af den ny Beboer af Kammeret.**

Fnat opstaar nemlig kun ved Smitte fra et Menneske til et andet; men Smitte ved den blotte Berøring af en Fnatsyg, som Folk mener er den almindelige Maade, hvorpaa Sygdommen overføres, finder dog kun sjældent Sted.

Hyppigst opstaar Smitten, naar Folk ligger i Seng sammen med en Fnatsyg eller ved Benyttelse af hans Sengetøj eller Klæder.

Saaledes vil Stockholms Raadhus komme til at se ud, naar det engang bliver færdig. Det vil komme til at staa i ca. 4 Millioner Kroner.

Fnat er en Hudsygdom, der ytrer sig ved en ulidelig Kløe. Den fremkaldes af et lille Dyr, **Fnatmidden,** der er af Størrelse som et lille Knappenaalshoved. Den er rundagtig, af Form omtrent som en Skildpadde, og har 4 Par Ben, forsynet med Børster og Sugeskiver.

Hunnen er dobbelt saa stor som Hannen. Denne sidste er mere bevægelig, især om Natten, da den stadig forandrer Opholdssted paa sin Jagt efter Hunnen. Dette skal efter nogles Mening være Grunden til, at Kløen bliver stærkere om Natten. Andre mener derimod, at Midderne i Varmen bliver mere bevægelige og livlige.

Hunnen er mere doven. Den opsøger sig ligesom Hannen særlig de Steder af Legemet, hvor Huden er tynd og fin, dér borer den sig da ind under Huden og graver Gange, 3—4 Centimeter lange, i Retning langs med Hudens Overflade. I disse Gange lægger den saa sine Æg, som kan være indtil 50 i Tallet. Ungerne kommer frem i Løbet af en 14 Dages Tid, baner sig Vej til Hudens Overflade, søger sig et gunstigt Sted og graver Gange som Moderen. I Løbet af et Par Maaneders Tid kan der paa denne Maade udvikle sig **ca. 1 Mill. Fnatmidder,** hvoraf man kan slutte, at Fnat ikke let gaar over af sig selv.

Ser vi nu paa et Menneske med Fnat, bemærker vi et Udslet, der særlig viser sig **paa de Steder af Kroppen, hvor der er tynd, fin Hud:** altsaa mellem Fingrene, paa Haandleddenes Bøjeflade, Forsiden af Armhulen, Underlivet, de kvindelige Bryster og det mandlige Lem; endvidere Fodryggen og den udvendige Fodrand; derimod aldrig i Ansigtet og heller ikke i Haaret eller Fodfladerne undtagen hos smaa Børn; de sveder jo nemlig en Del paa disse Steder, og det er en Omstændighed, der er gunstig for Midden.

Udslettet paa de omtalte Steder viser sig ved første Øjekast som en Mængde Rifter, Smaasaar osv. Det er ikke selve Sygdommen, men noget, der er fremkaldt af den lidende selv ved Kradsning paa Grund af Kløen.

Ser vi derimod nærmere til — om det behøves ved Hjælp af et Forstørrelsesglas — vil vi opdage en Del lige og krumme Linier. Det er **Fnatgangene.**

En saadan Gang ser ud, som den var punkteret med smaa sorte Prikker. Det er Dyrets Ekskrementer og Æg, man skimter. I den ene Ende af Gangen ses et større Punkt. Det er Midden selv.

Det bedste et Menneske kan gøre, naar han faar Fnat, er at lægge sig ind paa **Hospitalet.** Den bedste Behandling faas dér. Grundig Renlighed, Vaskning osv. kan ganske vist undertiden hjælpe, især i Sygdommens Begyndelse, men som oftest er det kun tilsyneladende, og Hospitalsbehandling maa ubetinget tilraades.

Behandlingen gaar først og fremmest ud paa at dræbe Midden. Men for at dette kan lade sig gøre, maa man først dels se at faa Overhuden til at skalle af, dels aabne Middernes Opholdssted, Gangene. Paa Hospitalerne bruges derfor Salver, som indeholder Midler, der virker i disse tre Retninger. Til at bringe Overhuden til at skalle af, anvendes grøn Sæbe, til at aabne Gangene stødt Kridt, der altsaa virker rent mekanisk ved Gnidningen. Endelig anvendes Svovl og Tjære til at dræbe Midden med en Salve, der indeholder disse tre Midler, bliver Legemet indgnedet hver Gang en Times Tid. Derefter bliver der pudret med Hvedemel, den syge bliver indhyllet i et Lagen og lagt i Seng. Kuren varer nogle Dage med to, tre Indgnidninger hver Dag. Til Slut skal den syges **Seng, Seng- og Gangklæder og Husgeraad underkastes en grundig Desinfektion, Klæderne i en Ovn, Husgeraa, Senge osv. ved Veskning med Soda, kogende Vand eller Karbolvand.**

To Mand overbord.

—o—

Da J. C. Christensen og Sigurd Berg blev stillet for Rigsretten.

—

Formanden for Folketinget havde sluttet Mødet og ansat det næste til Onsdag. Medlemmerne stormede ud af Salen eller de spredte sig inde i den og dannede Smaaklynger. Tilhørernes store Masse var forlængst ude, men nogle enkelte kastede at Blik ind i Salen og saa opmærksomt interesseret paa de diskuterende Grupper. I den reserverede Loge stod en Kvinde og stirrede med et tungt, bedrøvet Blik hen mod en af Rigsdagsmændene, som endnu ikke havde rejst sig og som tankeløst saa frem for sig.

Vilde han dog ikke rejse sig og komme. — Aa, hvor det maatte pine ham. Det ligesom skreg ud fra den bedrøvede Kvindes Øjne: Jeg og Du vil bære alt — ogsaa Modgangen — sammen, kom og bryd Dig ikke om, at de nu er imod Dig.

Han blev siddende endnu en Stund — rejste sig saa og strøg sin Haand over Panden, og som i en Taage gled han ud af Salen. Der stod hans Hustru og ventede ham og lagde stille sin Arm ind i hans.

Ja, man tilgive mig, at jeg kommer til at tænke paa Konventet under den franske Revolution. Her afsagdes vel ingen Dødsdom og der stod ingen Kærre og ventede paa Ofrene fra den sidste stormende Forhandling og Afstemning og dog var Dagen en Dag, der skilte to Mænd af med Livet — J. C. Christensen og Sigurd Berg. Selv den fattigste i Landet vilde de to i Øjeblikket have byttet med. Tilsyneladende rolige, men for den opmærksomme Iagttager febersyge og nervøse.

To Menneskeskæbner, som en Gang bestraaledes af Lykken, og nu overskyggede af Nederlaget og Skammen.

For Sigurd Berg en frygtelig Skæbne, og for hans Hustru — Arbejderdatteren, som blev Ministerfrue, og — nu hendet Mands Navn raabt ud for alle Vinde som en Tiltalt for Landets Rigsret. Det var i Sandhed ingen Lykke, da hans Navn og Navnet alene hævede ham til Ministerværdigheden. Det var politisk Retfærdighed og det var en offentlig Nødvendighed, som krævede Rigretstiltalen mod de to — Christensen og Berg — derfor er det lige dybt beklageligt, at Mennesker, som Tusinder har set op til, styrtes for vel aldrig at rejses op igen.

Deres Skæbne bør være en Lære og vil blive en Lære for alle. Logiken af det skete er, at i Fremtiden vil man ubønhørlig stille det uafviselige Krav til de Mænd, som faar Magten: Intet Misbrug og intet Kammeraderi. Respekt og Opmærksomhed for enhver begrundet Kritik. De Mænd, som anklager Magthaverne, maa ikke af noget Parti betragtes som statsfarlige — de er statsnødvendige. Samfundet — under en hvilken som helst Ordning — vil raadne op uden det Salt, som Kritik og Paatale er. J. C. Christensen og Berg lo ad den Mand, som en Gang vovede at fremføre en skarp og begrundet Kritik af Alberti.

Smilet er stivnet til en Grimace og den vil følge dem over Rigsrettens Forhandlinger og i Døden.

Rundskue*).

—:—

Socialdemokratisk Ungdomsforbund i Sverig

har i Dagene fra den 11. til 15. Oktober afholdt Kongres i Stockholm, hvor der var mødt 200 Delegerede fra 429 Afdelinger med 15,000 Medlemmer. Blandt de særlig indbudte Gæster mødte som Repræsentant for den internationale Sammenslutning af socialdemokratiske Ungdomsforeninger Dr. Karl Liebkneckt fra Tyskland.

Kongressens Dagsorden omfattede ikke mindre end 36Punkter, blandt hvilke der var Spørgsmaal af meget vidtrækkende Betydning. En af Forbundets vigtigste Opgaver har hidtil været at drive en stærkt antimilitaristisk Agitation, og herom førtes der en meget indgaaende Forhandling. Men de Beslutninger, der blev Resultatet af Forhandlingen, vedtoges det ikke at offentliggøre.

Kongressen opfordrede endvidere den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe til at indbringe Forslag i Rigsdagen om Afrustning, og det besluttedes at iværksætte en kraftig Agitation for den republikanske Regeringsform.

Et af Dagsordenens vigtigste Punkter var Alkoholspørgsmaalet. Da det store Flertal af Forbundets Medlemmer er Afholdsmænd, fik Spørgsmaalet en meget indgaaende Behandling, hvis Resultat blev en Vedtagelse om at fremme Agitationen for Afhold.

Blandt de Spørgsmaal, der behandledes, var ogsaa Udvandringsspørgsmaalet, som er særlig aktuelt i Sverig, hvorfra Udvandringen i de senere Aar er bleven saa stor, at Landet ligefrem trues af en Affolkning.

Af den Beretning fra sidste Aar, der fremlagdes paa Kongressen, fremgik det bl. a., at den mundtlige Agitation havde kostet ca. 23,000 Kr., og at der tillige var udfoldet en meget omfattende skriftlig Agitation. Der var saaledes udgivet 14 Bøger, hvoraf der var solgt 28,824 Eksempl., og 35 forskellige Smaaskrifter, der var solgt i 514,000 Eksempl., ligesom der gennem Afdelingerne var udspredt ca. 1 Million Flyveskrifter foruden 500,000 Eksempl. af en Opfordring til Kamp imod Smudsliteraturen. Forbundets Hovedorgan »Fram« blev trykt i et Gennemsnitsoplag paa 40,000 Eksempl. og udgaar en Gang om Maaneden. Et lille Børneblad »Solstraalen«, som udgives for de Børn, der besøger Forbundets Søndagsskoler, er trykt i ca. 8000 Eksempl. hver Maaned, og Ugebladet »Stormklockan«, som Forbundet nylig har overtaget efter de stockholmske Afdelinger, i 30,000 Eks-

---

*) I »Arbejdervennen« har Hr. Alfred Hansen, Holbæk, i den senere Tid leveret nogle smaa udmærkede Artikler under Fællesbetegnelsen »Rundskue«. Han vil nu fortsætte sin Virksomhed her i Bladet. C. W.

emplarer. Desuden ejer Forbundet et stort Vandrebibliotek og uddeler hvert Aar 20 Understøttelser til Arbejderhøjskolen i Brunnsvik.

*

Grundværdiskatten i England.

I Løbet af Sommeren er man ovre i England kommet til at staa overfor en afgørende Kamp mellem de to Afdelinger af Parlamentet, der omtrentlig svarer til vor Rigsdags Landsting og Folketing og almindeligvis betegnes som Overhuset og Underhuset.

Den liberale engelske Regering har flere Gange forsøgt at faa gennemført en Grundværdibeskatning. Men dens Forslag herom er hver Gang strandet paa Overhusets absolute Modstand. Regeringen fandt imidlertid paa, at den ved at indføre Grundværdiskatten som en Paragraf paa Finansloven muligvis kunde faa listet den igennem Overhuset. Det vilde nemlig være noget ganske uhørt i Englands politiske Historie, hvis Overhuset rejste Indvendinger mod den af Underhuset godkendte Finanslov, og Regeringen ventede, at Overhuset som sædvanlig vilde bøje sig paa dette Punkt istedet for at vove sig ud i den Kamp med det folkevalgte Underhus, der vilde blive den uundgaaelige Følge af at nægte Finansloven Godkendelse.

Men Overhuset var ikke tilsinds at ville lade sig overliste. De store Jordejere, der udgør Hovedparten af Overhusets Medlemmer, var fuldstændig paa det rene med, hvad det betød, at Grundværdiskatten var indført som en lille uskyldig Paragraf paa Finansloven. Det saa ud, som om det hele kun drejede sig om en halv Million Pund Sterling, som Regeringen vilde have Lov at opkræve som Afgift af visse tildels ubenyttede Jordarealer. I Virkeligheden vilde Overhuset ved at antage Finansloven godkende Principet om Samfundets Ejendomsret til Grundværdien og dets Ret til at gøre sig denne Ejendomsret til Gode ved at forlange en passende Godtgørelse af Grundens Brugere. Og dette maatte naturligvis for enhver Pris undgaaes — saa fik det gaa med Englands aarhundredgamle parlamentariske Traditioner som det kunde. Overhuset nægtede det hidtil uhørte: at godkende Finansloven.

Den liberale Regering optog imidlertid straks den Handske, som derved var tilkastet den. Og det lader til, at den har hele det arbejdende Folk bag sig. I hvert Fald har Englands Arbejderparti kastet sig ud i Kampen sammen med Regeringens Tilhængere. De to Partier vil kæmpe til det yderste for at gennemføre det af Regeringen opstillede Krav. Hvis ikke Overhuset bøjer sig, udvikler det sig rimeligvis til en Forfatningskamp, som før eller senere fører Englands politiske Liv ind under helt andre Former end dem, der har staaet uantastede gennem Aarhundreder.

A. H.

— — —

Efter at ovenstaaende var skrevet, er der kommen Melding om, at Underhuset har vedtaget Regeringens Finanslovforslag ved 3. Behandling med 379 Stemmer mod 149.

Nu kommer det saa an paa, om Overhuset, naar det gælder, vil fastholde sin Modstand herimod.

A. H.

Folketingsmand Stauning
taler
Tyendet og Landarbejdernes Sag
i Rigsdagen.

—:—

Vi citerer her et lille Udtog af hans Tale:

Der er en anden Gruppe Arbejdere, som ligeledes have Interesse i det, jeg her har nævnt, nemlig Tyendet. Deres Kaar ere ringe nok, og Udsigterne for dem, der give sig ud som Tjenestekarle og Tjenestepiger, ere i Reglen ikke overvældende lyse. Man har, om jeg saa maa sige, begravet Spørgsmaalet om en Tyendereform i Tyendekommissionen, og jeg benytter Lejligheden til at spørge: Mon der aldrig kommer en Betænkning fra denne Kommission? Det hedder sig, at den skal have Møde i Morgen, efter at den i et Aar ikke har holdt Møde. Mon der nogen Sinde kommer et Resultat ud deraf, eller vil det være nødvendigt, at vi paa anden Maade søger at fremme denne for Tyendet saa vigtige Sag?

Endelig henleder jeg Regeringens Opmærksomhed paa et Spørgsmaal vedrørende Jorden af særlig gennemgribende Betydning, nemlig Ordningen af Beskatningsforholdene paa Jorden. Nu maa Husmændene betale langt mere i Skat pr. Td. Hartkorn end de store Besiddere. Det er Uretfærdigheder fra tidligere Lovgivninger, som give sig Udslag i de Forhold, som nu bestaa, og jeg beder derfor den højtærede Indenrigsminister have Opmærksomheden henvendt paa Beskatningen af Danmarks Jord og søge gennemført en virkelig gennemgribende Reform, hvorved Beskatningsforholdene blive mere ligelige, end Tilfældet er nu, saa at Husmandsjorden ikke beskattes langt højere pr. Td. Hartkorn end Godsejerjorden, hvad der nu er Tilfældet.

De Reformer, jeg her har paapeget, ville betyde mere Frihed og mere Retfærdighed for en stor Del af Landets Befolkning, og jeg haaber endvidere, at Regeringen vil være med til paa andre Omraader ved passende Lovgivning, ved Tilskud, ved Jords Tilvejebringelse og ved Privilegiernes Afskaffelse, saa at denne Klasse af Landets Befolkning, der i meget høj Grad er tilsidesat, og hvis Livsvilkaar ere i høj Grad ublide, kunde blive rejst i højere Grad, end Tilfældet har været under de tidligere Regeringer. Thi det er jo ikke nok, at de har faaet en Husmand i Regeringen, det skulde gerne give sig praktiske Udslag, at der herved virkelig er sket et Systemskifte, saa at Husmændene, Landarbejderne, Tjenestekarlene og Tjenestepigerne virkelig fik at føle, at nu er der sket et Systemskifte.

Vor Bevægelse.

—:—

Bestilling paa Literatur.

Bestilling paa Socialistisk Bibliotek og Arbejdernes Almanak modtages fremdeles indtil videre. Niels Mortensen, Gedsted.

Hjallese Afd.

afholder Generalforsamling samme Aften, som Hansen-Røjle taler i Dalum Forsamlingshus. Forleden nedsattes et Udvalg: Frederik Andersen, Vilhelm Nees og Hans Hansen til at agitere for »Arbejderbladet« og vor Bevægelse her paa Egnen.

Fra Følle.

Følle Afd. afholdt Torsdag den 4. Novbr. Møde. Frk. Caroline Mikkelsen og A. C. Randers talte.

Efter Foredraget udviklede der sig et ret skarpt Ordskifte mellem Frk. Mikkelsen, A. C. Randers og J. Jørgensen (Formanden for Foreningen).

Det var læt at mærke, at Formanden saa langt fra var i Overensstemmelse med Flertallet af Foreningens Medlemmer. Hvad der ogsaa ret tydelig fremgik af Foreningens ekstra Generalforsamling, som afholdtes en otte Dages Tid efter, idet der her — med alle Stemmer mod 2 — blev vedtaget at der straks skulde vælges en anden Formand.

Til Formand i Stedet for Jørgensen valgtes Ungkarl Peter Tyldkjær.

Peter Tyldkjær, der for 2 Aar siden var med til at stifte Foreningen, er meget afholdt af Egnens Ungdom.

Fra Bendstrup.

Vor Afd. i Bendstrup afholdt Lørdag den 6. ds. et ret velbesøgt Møde i Bendstrup Forsamlingshus.

Frk. Caroline Mikkelsen og A. C. Randers talte.

En Del af de Folk, som var kommen til Egnen nu ved Skiftedagen, var mødt, og indmeldte sig i Foreningen.

Efter det offentlige Møde var der Medlemsmøde.

Man enedes da om at lade afholde Generalforsamling Fredag den 12. ds.

Paa Generalforsamlingen, som var godt besøgt, særlig Kvinderne var mødt stærkt frem, vedtoges bl. a., at Foreningen i Lighed med de foregaaende Aar skulde afholde Juletræ 4de Juledag.

I Bestyrelsen valgtes følgende: Frk. Martine Andersen (Formand), Søren Andersen (Næstformand), Thomas Hougaard (Kasserer), Henrik Sørensen, Frk. Dorthea Christiansen, Frk. Kirstine Maarup og Fru Mette Marie Poulsen.

Som man ser, er Kvinderne meget stærkt repræsenteret, og saa vidt os bekendt er der kun een Kvinde foruden Frk. Martine Andersen, der sidder inde med et Formandsmandat i nogen af de under Forbundet værende Afd. (nemlig Frk. Trine Nielsen, Stige). Og der er da al Grund til at hilse Frk. Martine Andersens Overtagelse af Formandspladsen i Bendstrup Tyendeforening med Begejstring, thi dette er et Vidnesbyrd om, at Kvinderne indenfor vor Stand i langt højere Grad end hidtil vil tage aktiv Del i vor Bevægelse.

A. C. Randers.

Gelsted og Omegns Tyendeforening

afholdt den 24. November Generalforsamling, hvor der blev valgt ny Bestyrelse: Marius Andersen, Gelsted, Formand. Hans Madsen Andersen, Taarup, Kasserer. Peder Hansen, Kindstrup, Næstformand. Marie Olsen, Taarup, og N. J. Rasmussen, Hønnerup. Til Revisorer valgtes Mejerist Jakobsen, Gelsted, og Anna Frydensberg, Gelsted.

Det vedtoges at afholde Juletræ med Bal Nytaarsdag.

Marius Andersen.

Ny Afdeling.

Lørdag Aften den 20. Novbr. blev der i Højby paa Fyn dannet en ny Tyendeforening, som valgte følgende Bestyrelse:

Peter Poulsen, Formand, Anna Andersen Næstformand, Søren Hansen, Kasserer. Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes N. P. Nielsen, Max Amieen, Jens Poulsen, Peter Henriksen. Til Suppleanter valgtes Viktor Petersen, Thomas Poulsen, og til Revisorer H. P. Frederiksen og Theodor Jensen.

I. I. og S. W

Uge-Kronik.

—:—

Agitationen.

Hansen-Røjle er af Midtfyns Kredsforening opfordret til at tale ved en Række Møder, der i nærmeste Fremtid vil blive arrangeret.

Frk. Caroline Mikkelsen rejser den 8. Decbr. til Bornholm, hvor hun skal tale ved en Række Møder, som Bornholms Kredsforening lader afholde. Foreløbig skal hun tale i Nylars den 10., i Aakirkeby Højskolehjem den 11. og i Østermarie den 12. Decbr.

Elna Bjarnholt taler i Frederiksværk den 12. ds. Er indvidere indbudt til at tale i en Mængde Afholdsforeninger, hvor hun ogsaa vil omtale vor Bevægelse.

Forsøg ved disse Møder at tegne Abonnenter til vort Blad. Det gaar rask fremad i denne Tid; men vi maa se at faa endnu mere Fart paa. Jo større Fremgang, des ivrigere Agitation — saadan bør det være. Det vil være lettest nu at tegne Abonnenter for Januar Kvartal; men er der en enkelt, der absolut vil have det for Oktober Kvartal, kan Vedkommende godt faa det. Vi maa alle være Agitatorer for vort Blad. Nu fremad!

Rettelser.

I min Artikel om de jyske Husmænd er der indsneget sig en slem Trykfejl. Der staar, at Regnskabet balancerede med 78,000 Kr. Det skulde være 18,000 Kr. Men ogsaa det er en stor Sum. C. W.

— I Omtalen af »Ord og Billeder« skal i 8. Linie staa »solid Grundighed«.

Forenings-Meddelelser.

Udby Afdeling holder offentlig Møde med Foredrag og Oplæsning paa Udby Kro førstk. Lørdag Aften, Kl. 8 prc. Nye Medlemmer optages.

Vore Medarbejdere.

Folketingsmand Th. Stauning.
Folketingsmand Henrik Nielsen.
Borgerrepræsentant C. F. Sørensen.
Forfatteren J. J. Kronstrøm.
Forfatteren John Nielsen.
Hmd. N. Mortensen, Gedsted.
Hmd. J. K. Johansen, Kvosted.
P. Stegenborg, Vejlby.
A. C. Randers, Lunderskov.
C. Engberg, Tylstrup.
J. Østerlund, „Spidshøjgaard".
P. Langeland, Dynæs.
Alfred Hansen, Ejby.
Hansen-Røjle, Røjle Enge.
Ahlman Hansen, Tommerup.
Kredsfmd. N. C. Nielsen, Ny Hunderupgaard.
Oplæser J. Hansen, Dalum.
Karl Poulsen, Aarup.
Alfred Hansen, Bornholm.
Journalist N. Nielsen, Bornh.
Typograf Blomberg, Bornholm.
Journalist Højer, Lolland.
Redaktør A. Nielsen, Strande.
Redaktør Reinhold Mac, Kbhvn.
Karolione Mikkelsen, Formand for de samvirkende danske Tjenestepigeforeninger, København.
Typograf Andersen Gadstrup, København.
Frederik Vedsø, København.
Vilhelm Melgaard, København.
Telegrafist Holger Petersen, København.
Andreas Kristensen, Holland.
Journalist Nikolaisen, Holbæk.
Kredsformand Chr. Christiansen, Ringsted.
N. C. Nielsen, Terslev.
J. Vinterby, St. Hedinge.
L. Malm, Amager.
J. Lundgren, Pedersborg.
Chr. Andersen, Glostrup.
Elna Bjarnholt, Roskilde.
J. Christensen, Dalby.
Johs. Christiansen, Dalby.
Ernst Christiansen, Roskilde.
A. P. Bjarnholt, Roskilde.
Paul Pedersen, Fønsskov, Nr. Aaby.

Annoncer.

—:—

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Arbejderbladet«.

Plads søges.
En Karl midt i Tyverne (Militærfri) søger Plads straks som Avlskarl eller Forkarl paa en større Gaard.
Ole Larsen,
Ørsbjerg Skov pr. Aarup.

Plads søges
for Vinteren som Forkarl eller Fodermester paa en Proprietærgaard eller lign. Eget Værelse og høj Løn fordres.
Alfr. Chr. Pedersen,
Viby Søndergaard pr. Nr. Aaby.

Tyender
i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Bestil Arbejderbladet straks!

Undervisning.

Alle,
der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Kontrolassistenter,
kvindelige og mandlige, uddannes fra Januar paa Ribe Mælkeriskole. **S. H. Salling.**

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov v. Aarhus. Karleskole beg. 3. November (Haandværkerafd.). Amtsunderstøttede Elever optages.
Arne Møller.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Karleskole Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Vil De paa Skole?
Saa send Forespørgsel til KærehaveHusmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdeling Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas) 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.
Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Langelands Folkehøjskole.
Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.
K. Kristensen Tange.

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Frød. Søre sen,
Rosensgade Nr. 20, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier,
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Husk
Cyklestalden
i Forsamlingsbygningen.
NB. For rigtig Udlevering garanteres.
Staldforpagteren.

Sætter De Pris paa gode Varer til billige Priser, saa gør Deres Indkøb af Fodtøj hos
Christensen & Frandsen,
Bruunsgade 8. Telefon 2262.
Byens ældste elektriske Reparationsværksted.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
- - Kun mod Kontant. - -
Kun 1. Kl.s Materiale anvendes.

HUSK!
at **Jens Kjeldsen** er bekendt for sine smaa Priser.
Søndergade 23—25,
Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
····· Største Garanti. ·····

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

—

(Fortsat).

Grethe vidste, at hendes Moder ikke var bange for at gøre Alvor af sin Trusel. Men hvad skulde hun gøre? Hvorfra skulde hun faa Penge? Hun fik sine bestemte Lommepenge af Fru v. Sellnitz, og dem havde hun sparet sammen til en efter hendes Forhold ikke ubetydelig Sum; men hun turde ikke røre disse Penge — det forekom hende som et Tyveri, og saa maatte hun jo fortælle Greven, hvad hun havde brugt Pengene til, og denne Tanke forfærdede hende.

Og hvor skulde hun ogsaa træffe ham? Hun turde ikke allerede igen i Dag bede ham komme til hende.

Men hvad skulde hun gøre.

Hun tænkte frem og tilbage; den eneste Udvej hun fandt, var at tale med en af sine Søstre. Julie havde hun ikke set i mange Aar — hun vidste ikke engang, hvor hendes ældste Søster boede. Franzis Adresse havde hun faaet at vide, da hun var i Blomsterhandelen Unter den Linden, og hun havde ikke glemt den. Desuden havde hun altid holdt meget af Franzi.

Grethe gik ind i et lille Konditori og skrev nogle Linier til Franzi; hun havde noget meget vigtigt at fortælle hende og bad hende opgive Tid og Sted, hvor hun i et Kvarterstid kunde tale fortroligt med hende. Hun bad hende om at sende Svar under Fru v. Sellnitz' Adresse.

Hun afleverede selv Brevet til Portneren i Markgrafenstrasze og begav sig hjem i en meget nedtrykt Sindsstemning.

Hun kunde ikke lade være at tænke paa Mødet med sin Moder. Hun kunde ikke samle sine Tanker til sit Arbejde. Uafbrudt saa hun de lynende, truende Blikke og hørte de hadefulde Ord udtalt i den skarpe Tone.

Hun kastede sin lyse Slobrok over sig og satte sig ved Symaskinen. Ved dette mekaniske Arbejde, hvori hun var saa øvet, behøvede hun ikke at samle sine Tenker, men kunde uforstyrret hengive sik til sine sørgelige Betragtninger.

Henved Klokken tre om Eftermiddagen blev der ringet paa Døren.

Fru v. Sellnitz, som kort før var kommen hjem fra Banegaarden, aabnede selv Døren. Hun blev højlig forundret, da hun saa en meget elegant og moderne klædt ung Dame med Haaret farvet gult, en koket Hat af den sidste Parisermodes vildeste Overdrivelser paa Hovedet og iført en kostbar Pelskaabe.

»Bor Frøken Margrethe Lassen her?« spurgte den unge Dame i en alt andet end ærbødig Tone.

»Ja,« svarede Fru v. Sellnitz næsten forskrækket og pegede uvilkaarlig paa Døren tilvenstre.

Den elegante Dame strøg med sin raslende Silkekjole og en let Bøjning med Hovedet forbi Fru v. Sellnitz, bankede paa den betegnede Dør og aabnede den uden at vente til der blev sagt »kom ind!« Hun aflaasede Døren efter sig.

Fru v. Sellnitz stod ligesom forstenet. Hun saa efter den mistænkelige unge Dame og rystede betænkeligt paa Hovedet. Hendes altid strenge Ansigt formørkedes endnu mere, og med hævet Hoved gik hun langsomt igennem Korridoren tilbage til Værelset til Gaarden. Dér rystede hun endnu engang paa Hovedet og sagde i en dæmpet, men skarp Tone: »Det gaar ikke an.«

Franzi omfavnede Grethe og kyssede hende hjerteligt.

»Hvor jeg er glad over endelig engang at høre fra dig,« sagde hun. »Hvorfor skulde jeg skrive til dig? Du ved jo, jeg holder ikke af at skrive. Derfor kom jeg hellere selv — og her er jeg! ..... Hvordan har du det nu, og hvad har du bestilt i hele den lange Tid?«

Grethe var noget forlegen. Inden hun besvarede Franzis Spørgsmaal, spurgte hun:

»Hvem lukkede op for dig?«

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Aakjærs Billede
indrammes smukt for 1 Kr. hos
Glarmester **N. M. Thomsen,**
Volden Nr. 1
(lige for Rosensgade), Aarhus.

Husk at bringe Deres Fodtøj til
det eneste ikke Reparationsværksted,
Østergade 7, Aarhus.
Saaler og Flikker leveres paa 1 a 2 Tim.
Elegant Udførelse. Billigste Priser.
Telefon 2507.
Største Reparationsværksted i Aarhus.

Nogle brugte **Bøger** sælges. Fra 10 Øre til 1½ Kr. pr. Stk.
Knudsen, Jægergaardsvej 81,
Aarhus.

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Ægteskabstilbud.
En Karl midt i Tyverne ønsker at korrespondere med en Pige i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab. Fotografi bedes vedlagt.
Billet mrkt. «Ægteskab« modtager dette Blads Kontor.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Foredrag tilbydes
alle vore Afdelinger om forskellige Emner.
L. P. Nielsen, Lengstehøj,
St. Magleby, Amager.

Træsko
Til Skiftedagen anbefales **Træsko, Kapsko** samt **Træskostøvler.**
Gammelt Læder paasættes nye Bunder i Løbet af en Time.
L. P. Christensen, Faxe.

Fodtøj! Fodtøj!
Husk, naar De skal købe Fodtøj, faar De altid de fikseste, solideste og bilgste hos
Skomager Joh. Fr. Andersen,
— FAXE. —
NB. Paa Lager føres lange haandsyede Støvler og Militærstøvler til meget billige Priser. Bedste Galoscher til billigste Priser; gratis Navn.

Arbejdernes Livsforsikring
tegner Forsikringer med og uden Lægeerklæring paa meget fordelagtige Betingelser. Lader sine Forsikringer med Lægeerklæringer træde i Kraft straks (lang Restance-Frist). Lader alle sine Forsikringer genforsikre og opnaar saaledes Statsgaranti paa sine Forsikringssummer.
De af Tyendeforbundets ledende Mænd, som kunde ønske at modtage Indmeldelser, eller andre, som med Interesse vil arbejde for Selskabet, bedes skriftlig henvende sig til undertegnede, hvor der vil blive dem tilstillet Papirer samt meddelt de fornødne Oplysninger.
Inspektør **C. Hansen,**
Torvet Nr. 2, Fredericia.

Agitér for Arbejderbladet!

Stort Udsalg.
Trikotage og Garn, Linned til Voksne og Børn, krympefri Underbeklædning af eget Fabrikat, Børnekonfektion, Huer og Handsker, Bluseliv og Forklæder samt Arbejdstøj, Skjorteflonel, Lærreds- og Bomuldstøj m. m. m.
Stort Lager, bedste Varer og billigste Priser!!!
Leverandør til Varelotteriet.
Anton Madsen, Frederiksgade 6 (overfor Fiskergade),
— Aarhus. —

Hakon Jarl,
Guldsmedgade 23, Aarhus, Telef. 1950,
leverer de fineste Herreklæder og Overfrakker til billigste Priser.
Hatte og Kravetøj
i stort Udvalg.

Det bedste,
Du kan bruge din
Fritid til, er at agitere for
„Arbejderbladet"s Udbredelse.
Forsøg ogsaa at skaffe os en eller flere
Annoncer fra de Forretninger,
hvor Du gør dine Indkøb.
Begynd med det
samme!

Du skulde se at faa Dine Kammerater til at tegne sig som Abonnenter paa vort Forbunds virkelige Organ:
Arbejderbladet.

»En ældre, krognæset Kone — vistnok din Værtinde. Hun saa paa mig, som om jeg var et af Verdens Underværker.«

Grethe betragtede Franzi. Hendes Søsters straalende Pynt og det opsigtsvækkende i hendes Væsen tiltalte hende ikke.

»Det havde været mig kærere, om du havde skrevet til mig, Franzi,« sagde Grethe i en modfalden Tone.

»Aa — jeg kompromiterer dig?« sagde Franzi og lo højt, uden at føle sig fornærmet af Grethes Ord.

Grethe undgik at svare paa dette Spørgsmaal.

»Jeg er her i et meget strengt Pensionat, og Fru v. Sellnitz kender slet ikke noget til mine Familieforhold,« sagde hun.

»Du behøver jo heller ikke at skrive hende paa Næsen, at jeg er din Søster,« svarede Franzi roligt. »Du kan jo sige hende — — Du kan sige hende, hvad du vil, det er mig ligegyldigt. Hvad bryder jeg mig om Fru Sellnitz! Og hvad kan hun gøre dig? Du har vel Lov til at tage imod hvem du vil! Hvorledes er du kommen her?«

Grethe fortalte med Udeladelse af alle unødvendige Biomstændigheder, at hun havde fundet en uegennyttig Velynder, der betalte for hendes Ophold og Uddannelse.

Den lille Danserinde, som havde taget sin Pelskaabe af og sat sig lige overfor Grethe ved Symaskinen, lo flere Gange højt under denne Fortælling. Tilsidst fremtog hun et Sølv-Cigarfutteral, tog en Cigaret og tændte den.

»Men Franzi, jeg beder dig, ryg ikke her!«

»Du er jo gal, Grethe, med alle dine grinagtige Hensyn! Du betaler jo for dit Værelse og behøver vel ikke at spørge nogen om, hvad du maa bruge det til.Saadant et Liv, som du fører, — det er ligefrem latterligt!«

Hun vedblev at ryge.

»Du bliver da altid dig selv lig,« vedblev Franzi godmodig. »Jeg forstaar dig ikke. Saadan som jeg nu ser dig — hvor kunde du have det godt, naar du selv vilde. Sikken et fornøjeligt Liv du kunde føre! Og saa lader du dig indespærre af en gammel Nar! Tror du, det kan hjælpe dig, at du lærer din A-B-C bedre end vi? Bilder du dig virkelig ind, at du med dine Idéer nogensinde kommer paa den grønne Gren? Jeg kender ikke din Velynder, og jeg bryder mig heller ikke om at lære ham at kende, men det kan jeg sige dig — og jeg kender Verden meget bedre end du —, at forstaar du ikke at fange ham, saa bliver han snart ked af hele Historien, og saa kan du igen sidde og sulte.«

Grethe stirrede ufravendt mod Gulvet.

»Nu er jeg ikke bange mere,« sagde hun, »nu skal jeg nok hjælpe mig selv.«

Franzi brast i Latter.

»Javist!« svarede hun. — »ja, hvis du ikke stiller større Fordringer til Livet end at spise dig mæt, saa kan det maaske nok lykkes dig med Slid og Slæb. Men tror du da, at den gode Gud har givet dig din Ungdom, bare for at du skal lade den visne? Vi to behøver vel ikke at skjule noget for hinanden, og jeg taler aabent til dig, fordi du er min Søster, og fordi jeg holder af dig. Vi kan ikke forandre Verden — vi maa tage den som den er. Og Verden er nu éngang saadan, at for de Glæder, den giver os fattige Piger, fordrer den det eneste, vi har — vor Ungdom, vor Skønhed, os selv! Prøv du bare paa at blive ved at være dydig, saa skal du nok se, hvor langt du kommer! Jeg har jo ogsaa forsøgt det. Det første, Mændene begærer af os, for at hjælpe os, er altid det samme, og da de alle kommer med den samme Fordring, saa maa de vel have Ret, og jeg gør mig ikke klogere end alle de andre. Du ser, det er gaaet mig godt. Og hvad jeg har lært, det vil du ogsaa med Tiden komme til at lære, det kan du stole paa. Det er værst for dig, hvis du først bliver klog paa det, naar det er sent, naar du har narret dig selv for dine bedste Aar. Det vil gaa dig som det er gaaet alle os andre — med den Forskel, at du hverken har Nytte eller Fornøjelse deraf. Jeg er bleven klog i Tide, du bliver maaske klog af Skade. Nej, lille Grethe, vær bare intet Fjols og bild dig ind, at du er klogere end andre, drag Nytte af det eneste, den gode Gud har givet dig: din Ungdom og din Skønhed. Det er din eneste Rigdom, og det er af den, du maa leve.«

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Musikinstrumenter og Strenge, Papir, Konvolutter, Blæk og Penne.
J. G. Kreutzer, Bog-, Papir- og Musikh., Torvet, Middelfart. Tlf Nr. 108.

CYKLISTER! SE HER!
Cyklen „Maagen", anerkendt, solid, letløbende, bill Priser. Alt Tilbehør billigst! Cycleforsikring mod Tyveri tegnes! Telf. 40. **Emil Hansen.** Faxe Ladeplads.

Stor [redacted] Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Nu skal Cyklelygten tændes! Og skal De købe en Lygte bør De købe den i **Storehedinge Cyklebørs.** Stort Udvalg i Lys- og Gaslygter til billige Priser. Lys og prima Carbid føres altid paa Lager

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81. Aarhus.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"s Trykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes** Bogbinderi, Ringsted.

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhns.
Pelsvarer i største Udvalg.
Sportshuer, Hatte, Kasketter.

„Monopol"s Herreklæder og Arbejdstøj
er det **solideste** og **billigste af**
Alt „Monopol",
Overgade 11, Odense.

Køb Deres Fodtøj
i
H. Hendrichsens Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Storehedinge Cyklebørs
er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.
Ærb.
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.
Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.
Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,
bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre-** og **Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt
Fodtøj.
Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevereaux til **meget smaa Priser.**

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

BØGER
De, der ønsker Bogen **„Stemninger",** Digte af A. P. Bjarnholt, kan faa den tilsendt ved at sende for 50 Øre Frimærker til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde. **Tidligere Pris 1,50.** Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet faas ved at sende for 25 Øre Frimærker.
Alt Overskud gaar til vort Forbund.

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

For 50 Øre i Frimærker
erholdes et Eksemplar af „Tre Udenlandsrejser". Benyt dette enestaaende Tilbud. Skriv straks, thi Restoplaget er kun lille.
Jeppe Søndergaard,
Tistrup.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Exprestrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Ansvarlig overfor Presseloven: *A. P. Bjarnholt.*
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

Franzi spidsede sine rosenfarvede Læber og blæste Røgen fra sin Cigaret ud i smaa Ringe.

Grethe tav længe, saa svarede hun:

»Det er muligt, at du har Ret, Franzi. Maaske er jeg saa dum, som du paastaar. Men det kan nu engang ikke hjælpe. Dig gør det Liv, du fører, lykkelig; mig vilde det gøre grænseløs ulykkelig — jeg vilde ikke kunne holde det ud. Lad mig derfor gaa min Vej — maaske kommer jeg dog til Maalet.«

»Du er grinagtig,« sagde Franzi med Eftertryk paa hvert Ord. »Hvor meget tror du, du kan tjene paa den Manér? Og tror du, de fine Sippenipper er bedre? De lader bare, som de er uskyldige som Lam, men de har saa godt som nogen en Ræv bag Øret. Min Ven lod mig i Gaar Aftes sidde alene hjemme, og jeg er overbevist om, at han har haft noget for med en anden Dame, som skal skjules, ellers var han ikke kommen saadan i Forlegenhed, da jeg i Dag tog ham i Forhør, og nægtet alt, istedet for at fortælle mig en Historie. Men nu paastod han, at han slet ikke havde været i Operaen, og ligegodt saa jeg ham selv under første Akt, og to af mine Veninder saa ham under anden Akt stige op i sin Vogn med en høj Dame med rødt Teaternæt paa.«

Det gav et Sæt i Grethe. Hun saa sig hurtig om i Værelset. Regine havde kort før Franzi kom været inde og tilbageleveret Grethe det røde Teaternæt, og Grethe vidste ikke rigtig, hvor hun havde gjort af det. Nu var hun rolig; hun saa, at den lille Papæske, hvori det laa godt gemt, stod paa Kommoden. Franzis Fortælling havde gjort et underligt Indtryk paa hende, og hun rystede paa Hovedet.

Franzi tog denne Bevægelse for et Udtryk af Tvivl.

»Du kan stole paa, hvad jeg siger,« sagde hun, »jeg kender min Bøssow. Hvis det ikke havde været en fornem Dame, havde han ganske rolig fortalt mig det hele og bagefter givet mig en Brosche eller et Armbaand for at formilde mig. Men at han nægter alt, og ovenikøbet med en usædvanlig Iver — det gør ham i mine Øjne mere end mistænkelig, og hende med.«

Om Hovedspørgsmaalet, som havde foruroliget Grethe saa meget og foranlediget hende til at skrive til Franzi, ytrede denne sig med den største Sorgløshed.

»For Moders Skyld skal du ikke faa graa Haar i Hovedet. Jeg skal i Dag sende hende en Smule Penge, saa giver hun sig nok tilfreds. Jeg siger til hende, at jeg slaar Haanden af hende, hvis hun en eneste Gang til gør dig Bryderi; det skal nok hjælpe, tænker jeg, — du kan være ganske rolig.«

Hun rejste sig, kastede den næsten udrøgede Cigaret ind i Kakkelovnen, kyssede Grethe paa Kinden og sagde i en hjertelig Tone:

»Og vær nu en klog Pige, min egen lille dumme Grethe! Kom og hils paa mig ved Lejlighed; kom og se, hvordan jeg har det. Farvel, Grethe!«

Grethe fulgte sin Søster til Korridoren og gik derefter tilbage og stillede sig ved Vinduet.

Paa Trappen mødte Franzi Frøken Berg.

Sangerinden gjorde store Øjne og besvarede Franzis Hilsen paa en Maade, som betog denne al Lyst til at tiltale hende.

Frøken Berg mødte Fru v. Sellnitz i Korridoren.

»Hvem gjaldt dette usædvanlige Besøg?« spurgte hun.

»Frøken Lassen. Kendte De den Person?«

»Ja, det er lille Franzi — en af Damerne ved Balletten.«

»Saa?« sagde Fru v. Sellnitz i en spydig Tone og bankede paa Grethes Dør.

Grethe havde imidlertid aabnet Vinduet for at faa den gennemtrængende Cigaretlugt til at forsvinde, skønt det var bidende koldt udenfor. Franzis Fortælling om Bøssows Ledsagerinde den foregaaende Aften og hendes egne Iagttagelser om Natten satte hendes Tanker i Bevægelse. Hun rystede paa Hovedet og satte atter Papæsken ned i Kommodeskuffen. Da blev der banket paa Døren, og Fru v. Sellnitz traadte ind, streng, værdig og stiv.

Fortsættes.

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet.

Nr. 115. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 12. December 1909. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 3. Aarg.

Du lille, polske Pige!

—:—

Jeg møder dig, du lille polske Pige,
en Sommeraften, du fra Arbejd' gaar,
og al det Savn, din Færden kan mig sige,
i samme Nu klart for min Tanke staar.

Den siger mig, at Hjemmet dit var ringe,
at Usseldom din Barndoms Vugge var,
at Nødens tunge Alvorsklokker klinge
bestandig over Fædrelandet, som du har.

Den siger mig, du fattedes saa ofte
den simple Føde for dit Legems Krav,
at slidt din Moders Hjole blev, din Faders Kolle,
i Savn og Slid fra Vugge og til Grav.

At du har grædt de blanke Øjne røde
og hulket dig i Søvn saa mangen Kvæld,
at tungt dit stakkels Hjærte maatte bløde,
dog, da du bød dit gamle Hjem Farvel.

Og drog herop, hvor lyse Løfter vinked'
om Guld og Mad, som var i Overflod,
du vidste ej, at Sultens Taarer blinked',
at Hjærtet ogsaa her kan græde Blod.

Du vidste ej, at her var ogsaa rige,
der tog den arme Sliders simple Brød,
du var uvidende, du lille Pige,
og stræbte kun ud af din egen Nød.

Nu gaar du hastig hjemad, ned mod Huset,
du fik, du synes nok saa kønt et Bo,
de bare Fødder træde let i Gruset,
snart skal de trætte, unge Ben faa Ro.

Jeg ser dit gule Hovedklæde svinde,
som Aftenklokken ringer Solen ned,
og Løvet skælver blidt i milde Vinde,
og Fuglen pipper sig til Søvnens Fred.

Du drog herop for bedre Kaar at finde,
Gud bedre det! for Bytte, du har gjort;
du græder her af Nød, og dog et Minde
om større Nød kan viske Taaren bort.

Her ingen kærlig Haand om din vil tage
og intet venligt Ord dit Øre naar,
her hører kun den vide Mark din Klage,
her ænser ingen dine usle Kaar.

Du er alene, Kræfter maa du eje,
og haard du være maa paa Fod — i Sind,
at du kan gaa de kolde, haarde Veje,
hvor ingen lukker dig i Hjærtet ind.

Prinsesse Marie.

Den afdøde Prinsesse Marie var sikkert den af alle de kongelige Personer, »Folket« satte mest Pris paa. Ved en Ligefremhed og Naturlighed, som saa høje Personer sjælden lægger for Dagen, naaede hun at blive afholdt lige fra de højeste Kredse og ned til de jævneste Befolkningslag.

Du lille Pige med det gule Klæde,
smyk kun paa Søndag kækt din lille Vraa,
og gem dig ind i Minderækkens Kæde,
og glem, hvad du heroppe lære maa.

Med Graners Ris og Hegnets vilde Roser
du pynter op og synger Hjemmets Sang,
og glemmer al dit Slid i Mark og Mose
og hede Længsler i den kendte Klang.

Du er ej ond, du kom ej for at øde
det, Landets Arbejdshær vil tvinge frem.
„Du vidste intet", det er al din Brøde,
du blev jo helst dernede i dit Hjem.

Bertram Eggers.

Et Kulturbillede fra det 20. Aarhundrede

—:—

Fra Horns Herreds Landboforenings Generalforsamling.

—

Præmierede Tjenestefolk.

—

En nydelig Generalforsamling fandt for nogle Dage siden Sted i Dalby Kro. Det var Horns Herreds Landboforenings Medlemmer, der stævnede sammen for at høre Resultaterne fra sidste Halvaars Virksomhed.

Efter at Justitsraad Frandsen var valgt til Dirigent, aflagde Formanden, Grd. Chr. Jakobsen, en Beretning, hvoraf et enkelt Punkt har en ikke ringe Interesse for os, idet det tilfulde viser os, at Gaardmændene dér paa Egnen nærmest betragter Tyendet som nogle Skabninger, man rangerer sammen med de firbenede Besætninger omkring paa Gaardene.

Efter at man havde talt en Del om Dyrskuer og Kvægavl, gik man over til Præmiering af skikkelige Tjenestefolk.

Thejsen Kristensen uddelte Præmierne, der tilfaldt følgende:

Karle: Thorvald J Larsen, Gerlev, 15 Kr. Johan Ludvig Jensen, Skuldelev, 13 Kr. Aksel Nielsen, Udesundby, 13 Kr. Ole Nielsen, Sønderby, 13 Kr. Svend Ernst Svendsen, Kyndby, 11 Kr. Jørgen Ih. Venstrup, Roskildegaarden, 8 Kr. Niels Louis Christensen, Skibby, 8 Kr. Jens Martin Nielsen, Bonderup, 8 Kr. Anders Hansen, Seksgaardene, 6 Kr.

Piger: Johanne Elisabeth Jensen, Venslev, 15 Kr. Boline Christensen, Seksgaardene, Emma Vilhelmine Christensen, Lyngerup, Anna Marie Eriksen, Venslev, Petra Auline M. E. Hansen, Venslev, Anna Sofie Christensen, Skibby, Kristine Mikkelsen, Overdraaby, alle 13 Kr. Anna Petersen, Ordrup, 11 Kr. Maren Sofie Larsen, Pagtervold, Nikoline Nielsen, Kyndby, Methine Nielsen, Jægerspris, Annine Mikkelsen, Overdraaby, Boline Christensen, Overdraaby, alle 10 Kr. Anna K. Hansen, Onsved, Caroline Sørensen, Kyndby, begge 8 Kr. Marie Elisabeth Rasmussen, Venslev, Kristine Berthine Sørensen, Kyndby, Karen Marie Jensen, Overdraaby, Vilhelmine Klinck, Frederikssund, alle 6 Kr

At disse Folk tager mod Præmierne og lader sig stille frem til offenlig Beskuelse paa en saadan Maade, maa tilgives dem. Det er selvfølgelig Tankeløshed og Uvidenhed, der faar dem til at modtage slige uappetitlige Pengepræmier, der vidner om vor Stands dybe Fornedrelse.

Hvis disse vore Klassefæller blot anede den Forhandling, der er gaaet forud, før man vurderede dem fra 15 Kr. og nedefter, mon de saa ikke havde betakket sig for disse Penge, der stiller dem i Baas sammen med vore Landmænds Præmiedyr.

Hvorledes man i det hele taget takserer og vurderer disse Folk er os en komplet Gaade. Det tilhører sikkert Mystikens Verden, at netop Thorvald I. Larsen, Gerlev, er funden 2 Kr. mere værd end Johan Ludvig Jensen fra Skuldelev og hele 9 Kr. mere værd end Anders Hansen, Seksgaardene.

Hvad danner man egentlig Grundlaget for denne Bedømmelse? Er det de Præmieædskendes Skikkelighed, Godmodighed, ubetinget Nøj-

agtighed, Villighed og Lydighed i alle Ting, der udmaales i forskellige Grader, hvorefter Kroner-ne saa fordeles? Noget i den Retning maa det vel være. For Udseendet kommer næppe saa meget i Betragtning; det er sikkert nok de »indre« Egenskaber, der dømmes efter.

Vi ser nu i Aviserne Præmielister for Hingste, Hopper, Tyre, Køer, Orner, Søer, Kaniner, Fjerkræ og — **Tjenestefolk.**

Men hvorfor gør Landboforeningerne ikke Skridtet fuldt ud og slæber deres præmierede Tyende til Dyrskuerne? Det er mærkeligt, at man ikke engang imellem ved store offentlige Fester sætter de tobenede Præmietagere sammen med de firbenede til almindelig Beskuelse og Beundring.

Endelig vedtog man iflg. »Roskilde Tidende« at afholde en Aftenunderholdning i Vinter til Fordel for Præmiering af Tyende, og der nedsattes et Udvalg med Thejsen Christensen som Formand til at ordne det videre fornødne i den Anledning.

Hvilket Kulturbillede har vi ikke i en saadan Vedtagelse — — Aftenunderholdning til Fordel for Præmiering af Tyende — hvilken Pragtblomst af Bondekulturen i 1909.

Vi har nu Gaardmænd, der kan fremvise ikke alene Præmiehingste og Præmiekvæg, men ogsaa Præmiekarle og Præmiepiger.

Hvis ikke vi var en bestemt Modstander af den Slags Præmievæsen, saa ville vi foreslaa vort Forbund, at det udsatte Præmier til Fordeling blandt de Agrarer, der havde de bedste Kamre, den korteste Arbejdstid — der gav den højeste Løn og sundeste Kost

Det kunde dog aldrig falde os ind; den Slags Lokkemad anvendt til slige Formaal fordrister vi os ikke til.

Det er ikke ved Præmier, at Forholdet imellem Husbond og Tyende bliver bedre, og det er da ogsaa kun de fattige i Aanden — Folk, der mangler virkelig god, sand og ægte Selvfølelse — der lader sig præmiere paa den Maade.

Der er i Virkeligheden kun en Vej at gaa, og det er den Vej, der anviser baade Gaardmænd og Tjenestefolk at gøre deres Pligt og være overfor hinanden saaledes som Humanitet og Retfærdighed kræver. Men det lader unægtelig til, at adskillige af vore Agrarer har en Opfattelse af Tyendet, der vidner om en Raahed i Sind og Tanke, at man næsten maa forfærdes derved.

— — —

Præmierede Tyende!

Hvor lyder det ikke middelalderligt, og det viser os tillige, hvor liden Takt- og Sømmelighedsfølelse den danske Gaardmandsstand er i Besiddelse af i 1909.

Hr. Justitsraad Frandsen, Hr. Grd. Chr. Jakobsen og Thejsen Kristensen: Behold eders Præmier hos jer selv. Vil I gøre noget for Tyendet, saa kræv at alle Medlemmer af jer Forening, at de giver deres Tjenestefolk gode Værelser at bo i, en ordentlig Løn og god Behandling i det hele taget. Det er der nogen Mening i; men det andet — — — Humbug og Skændsel.

A. P. Bjarnholt.

Alle,

der har bestilt Bladet gennem Agenter, ved Møder, hos Redaktion eller Ekspedition, men som ikke ønsker Bladet for Januar Kvartal, bedes afsige det hos Hr. Kragh, Bruunsgade 52, Aarhus, inden den 27. ds. Afsigelser efter nævnte Dato tages ikke til Følge; men vi haaber selvfølgelig, at a l l e vore Læsere ogsaa ønsker at holde »Arbejderbladet« for Januar Kvartal. Den, der vil gavne vor Sag, afsiger ikke Bladet, men skaffer derimod nye Abonnenter for det kommende Kvartal.

Kapital og Arbejde.

—o—

Det er i Grunden mærkeligt, at saasnart en Smaamand har faaet Skøde paa en Knaldhytte med nogle Tønder Land til, saa faar han straks Agrarnykker, saa føler han sig som hørende til de Besiddende i Samfundet — hvor Godtfolk er, kommer Godtfolk til —, og saa føler han naturligvis for det betrængte Landbrug, som alle andre og først og fremmest de fæle urimelige Arbejdere lever af at plukke.

»De kan sagtens stille store Fordringer, for det er os, der skal betale det hele!« kan saadan en forhutlet Husmand ofte sige med en Selvfølelse, som ingen Proprietær kan stikke.

Ja, hvor kender vi ikke den om, hvilken Byrde den store Arbejdsløn er for Landbruget, og hvor godt Arbejderne kan have det i Modsætning til de haardt trængte Landmænd, der maa døje saa grusomt for at udrede de mange Udgifter: Renter, Skatter og — først og fremmest — Arbejdsløn.

Der var akkurat den samme Klagen over Arbejdslønnen, da en Landarbejder maatte nøjes med en Mark eller 50 Øre for et halvt Døgns Arbejde, som der er endnu, og Stillingen kan naturligvis ofte være alvorlig nok saavel for Landmændene som for alle andre, ikke mindst for de mange Husmænd, der som Regel intet ejer, selv om de af Navn er Ejendomsbesiddere, men kun har deres egne barkede Næver at stole paa. Men dette bedres ingenlunde ved at sætte Foden paa Nakken af Arbejderne.

De svenske Storkapitalister gør i denne Tid desperate Forsøg paa at kue Sverigs Arbejdere og knuse deres Organisationer.

Vore egne Arbejdsgiveres krigslystne Fløj ønsker gerne at forsøge det samme herhjemme. Men selv om Arbejderne blev tvungne til at ligge under — vilde Landets saavelsom Byens Middelstand saa vinde noget derved? Nej, tværtimod.

En købedygtig Arbejderbefolkning betyder mere for Byernes Middelstand end de faa Kapitalister, der lever af at udbytte Arbejderne, og for det arbejdende Landbrug vilde der intet vindes ved, at Landarbejderne blev tvungne til at arbejde for Kineserløn og leve som Østasiens Kulier og Pariaer, medmindre det skulde kaldes en Vinding, at mange af Gaardmændenes og Husmændenes egne Børn saa kom til at tage til takke med de samme elendige Kaar.

Nej, Grunden til den økonomiske Usikkerhed, og til at saa mange har den Risiko hængende som en stadig Trusel over deres Hoved, at de skal stødes fra deres eget Værksted eller Bedrift og over i de besiddelsesløse Landarbejderes Rækker, maa søges helt andre Steder, end hvor de Herrer Agrarer plejer at søge den, nemlig i selve den kapitalistiske Produktionsmaade.

Vi er snart kommen dertil, at Verden regers af nogle faa hundrede Millionærer, som vi allesammen maa arbejde for. Det er Pengefyrsterne, der behersker Produktionen af Varer, leder Omsætningen og bestemmer hvad vi skal betale for de Varer og Genstande, vi maa købe.

Vi har jo fornylig set en enkelt Mangemillionær beherske Kornmarkedet i en ligefrem uhyggelig Grad og brandskatte Folk paa det grusomste gennem enormt høje Kornpriser. Vi ser, hvordan den ene Produktionsgren efter den anden — Tændstikker, Sukker, Cement osv. — samles i Hænderne paa de enkelte kapitalistiske Selskaber, der udelukker al Konkurrence og dikterer Priserne, som de finder for godt.

Det vil føre for vidt her at komme ind paa den kapitalistiske Produktions- og Udbytningsmetode. Disse Antydninger maa være nok.

Samfundet maa træde i Milionærernes Sted. Disse har organiseret Produktionen for til deres egen Fordel at udbytte det arbejdende Folk. Nu maa dette overtage Produktionen for at sikre sig Udbyttet af sit eget Arbejde.

Dette er den eneste Vej til Frelse, ogsaa for det betrængte Landbrug.

Johs. K. Johansen.

Skandaløse Beboelsesrum.

—o—

Sneen lægger sig i Driver omkring Sengene! —

—

Samtale med Godsejer N. N.

—

Som bebudet i sidste Numer, paabegynder vi i Dag en Række Skildringer fra forskellige Herregaarde. Det er langtfra lystelige Billeder, der vil blive oprullet for Læserne, snarere saa mørke og triste, at adskillige vil fristes til at tro slige Forhold umulige i vor Tid.

Den Herregaard, vi agter at omtale i Dag, undlader vi at nævne Navnet paa.

Efter at være kommen til Kundskab om, at der paa nævnte Sted blev budt Karlene nogle Beboelsesrum, der ikke alene var ulovlige paa Grund af Brandfare, men tillige saa uhyggelige, at der næppe i Kongeriget Danmark fandtes Mage dertil, besluttede vi os til at aflægge et Besøg paa Stedet, for ved Selvsyn at kunne beskrive Tilstanden paa Godset.

Vi træffer straks paa en af Karlene og gaar uden mange Omsvøb lige løs paa Sagen.

Det viser sig da, at »Kamrene« ligger lige over Hestestalden.

— Denne Vej! siger vor Ledsager, da vi staar midt i Stalden, vi skal op gennem det Hul dér!

Ved Hjælp af en Stige arbejder vi os op gennem Hullet i Loftet, og et Øjeblik efter staar vi paa det Sted, der afgiver Soverum for flere af Gaardens Tjenestefolk.

Det er ubeskriveligt!

Aldrig har vi set noget lignende! Her er ikke engang Tale om et Kammer, det være nok saa usselt. Nej, Sengene er lige stillet op paa Loftet over Hestestalden! Det er alt. Her er hverken Vægge eller Loft! Staldens Tag, hvorfra et sort og støvopfyldt Spindelvævstæppe bølger, udgør begge Dele. Sengene er usle og elendige, Dynerne yderst tarvelige Vaar og næsten uden Fjer! I Gavlen findes et Skelet af et Fag Vinduer, der i Mangel af Ruder er udstoppet med Halm. Ved sidste Snestorm lagde der sig hele Driver omkring ved Sengene! — saa store, at man maatte benytte almindelige Skovle til at fjerne dem med! Stole findes der ingen af — et ynkeligt Bord, det er alt. Og naar om Aftenen Folkene klæder sig af, maa de enten kaste deres Tøj paa »Gulvet« (Loftet) eller hænge det omkring paa Bjælker, Spær og Lægter. Et uhyggeligere Soverum kan ikke godt tænkes. Og her har for kort Tid siden ligget en syg Mand i flere Dage upaaagtet og overladt til sine egne triste Betragtninger!

Og hvilken Brandfare er der ikke her lige under Taget, og hvor der til en enkelt Side er fuldt op af Hø og Halm, og hvor man ryger sin Pibe og tænder sin Cigar uden at tænke det fjerneste over Faren derved!

Dette er i ganske korte Træk en Skildring af et Par af de Rum, som Tjenestekarlene maa opholde sig i.

Vi kryber ned gennem Hullet i Loftet og begiver os derefter over i den flotte Hovedbygning for at tale et Par Ord med Godsejeren.

Allerede Synet af Entréen lader os ane, hvilken Luksus og Komfort der findes indenfor de hvidmalede Døre. Efter at vi har frigjort os for en Del Spindelvæv og Straa, banker vi paa en af Dørene.

En elegant, smuk og statelig Dame viser sig. Vi fremfører vort Ønske om at tale med Godsejeren og faar at vide, at han er ude i Marken.

Efter den Besked trækker vi os tilbage; men

under vor korte Samtale med »hendes Naade« fik vi dog Tid nok til at se, hvor uhyre Forskel der kan være paa Menneskers sociale Forhold paa den samme Kvadratfavn Jord. Med Karlenes Soverum i Erindring gik vi blot nogle faa Skridt og stod da i en Salon, udstyret med alt, hvad der overhovedet er istand til at bringe Mennesket Lykke og Velvære. Stilfulde og polstrede Møbler indbyder her til Hvile efter Dagens »Anstrengelser«. Herlige Malerier smykker Væggene, og elegante Bogskabe er bugnende fulde af alle Slags gode Bøger. Paa Gulvet »hviler« Tæpper til flere Hundrede Kroner Stykket. Prægtige Planter, Blomster i straalende Farver indrammer hele den yppige Luksus med en Sommer fuld af straalende Skønhed og Ynde.

Se, her i dette lille Paradis opholder Godsejerfamilien sig. Hvad gør det, om Snestormen i de lange og kolde Vinteraftener hviner og hyler der udenfor, — de har det jo varmt og hyggeligt og savner intet af alt det, der er istand til at give Livet Farve og Glans.

Hvilken meningsløs Forskel i Menneskers Kaar! — —

Ude i Marken træffer vi Godsejeren, der til at begynde med ikke er fri for at være lidt spydig. Han synes ikke, der er noget at bebrejde ham for; det er lige saa slemt mange andre Steder.

Paa denne Maade søger han at forsvare sig.

Vi gaar nu efter Godsejerens Forslag tilbage til Godset, og i Forening beser vi alle Tjenestefolkenes Kamre og Soverum.

Som for at strø en Smule Sand paa og bringe Rummene over Hestestalden i Forglemmelse bliver vi ogsaa ført ind i Pigekamrene, der viser sig at være meget ordentlige; der findes saaledes Brædde gulv, Kakkelovn, Gardiner for Vinduerne og Tæpper paa Sengene.

Men hvor sløjt staar det ikke til med Bondekulturen, naar noget saa selvfølgeligt som dette maa fremhæves.

Og da vi spørger Godsejeren, om han ikke mener, at Tjenestekarlene bør have lige saa pæne Værelser, svarer han undvigende, men mener dog, at det bør de maaske nok.

Vi gaar derefter ind paa »Herreværelset«, hvor den samme Ødselhed i Pragt og Udstyr findes. Vi har nu talt saa længe, at Godsejeren ikke mere er spydig, men derimod kendelig nervøs. Og da vi tilsidst spørger ham om, hvad han vilde synes om at ligge i Mage til Rum som de, der finde sover Hestestalden, indrømmer han, at det er galt. Og før vi gaar, faar vi bestemt Løfte om, at Karlene hurtigst muligt skal faa ordentlige Kamre at bo i. Til Gengæld lover vi ikke at nævne Godsets Navn.

Vi taler derefter med en Del af Folkene, der forøvrigt skildrer Godsejeren som en flink og elskværdig Mand, — der var bare det med de »forbandede Kamre«. — — Jo, og saa Forvalteren! Ham kunde ingen af dem fordrage.

Vi ser i det samme et Glimt af »Manden med Egespiret«, og vi skal ærligt indrømme, at han saa ud til at sidde inde med adskillige Egenskaber, der gaar i Retning af Tyrranni og Brutalitet. Selv Polakkerne finder ham for slem; de har saaledes sagt, at de næppe kommer igen til næste Aar, ifald han vedblivende skulde være paa Godset.

Turen gaar nu hjemad. Vor Mission dér paa Godset er foreløbig endt.

Om nogen Tid skal vi erkyndige os om, om Godsejeren har holdt sit Ord eller ej. Indtil videre tror vi absolut, han vil holde sit Løfte.

A. P. Bjarnholt.

»Arbejderbladet« taler mere end noget andet Blad Tyendets og Landarbejdernes Sag. Støt det! Agiter for det! Udbred det overalt!

En gal Gaardejer sulter sine Dyr.

—o—

Mod en Gaardejer i Uhre, Hover Sogn ved Vejle, er der indledet Tiltale for Dyrplageri, idet han har ladet sin Besætning sulte, saa nogle af Dyrene er omkomne derved.

Gaardejeren, der er ugift, har en Gaard til en Værdi af ca. 45,000 Kr., som han bebor alene, kun med en ung Pige paa 18 Aar som Medhjælp.

Han har fuldstændig forsømt Gaardens Drift, idet han f. Eks. i Aar slet ikke har avlet noget Korn. Han har kun 12 Tdr. Land tilsaaet med Havre, som endnu staar paa Marken, og af Furage til Besætningen, der bestaar af 2 Heste, 14 Kreaturer, 4 Kalve og nogle Faar, har han for Tiden kun nogle faa Læs Hø og Halm.

Ved en Undersøgelse paa Gaarden fandtes hele Besætningen i en meget afmagret Tilstand. En Hest laa død i Baasen, og i Svinestien laa 3 Svin, som utvivlsomt var døde af Sult.

Sagen er rejst paa Foranledning af en Nabo, der en Dag for kort Tid siden blev Vidne til, at en gammel Hest, forspændt en Vogn fra Gaarden, styrtede uden at kunne rejse sig igen. Han købte Hesten, der var udmagret, for 10 Kr. og fik den hjem til sig, hvor han søgte at pleje den, men den var saa ødelagt, at den maatte skydes.

Politiet har nu, skriver Dagspressen, truffet Foranstaltning til, at Besætningen bliver bedre passet.

Det er ikke som Følge af daarlige økonomiske Forhold, at Manden har forsømt Gaard og Besætning, da han ejer over en halv Snes Tusinde Kroner i Gaarden, men alene af Sløvhed og Ligegyldighed.

— — —

Det forekommer os dog, at det vilde være det rigtigste at faa Gaardejeren indlagt paa en Sindssygeanstalt; der hører han hjemme. Man kan ikke vægre sig for den Tanke, at om Gaardejeren havde sultet sit Tyende, vilde det have været vanskeligt at faa Politiet til at tage Affære.

Agiter paa Højskolerne.

De af vore Medlemmer, der er paa Højskole, bedes venligst lægge et godt Ord ind for »Arbejderbladet« blandt Eleverne, eventuelt tegne Abonnenter for Januar Kvartal.

Red.

En Niddingsdaad.

—:—

Pengene forvandler Menneskene til Dyr.

—

Bremerdamperen »Evropa« afsejlede den 15. April 1908 med en Ladning Salt fra Bremen til Savannah. Damperen havde en Besætning af 29 Mand, men den naaede aldrig sit Bestemmelsessted. Skibet sank med alle Mand.

Den socialistiske Presse kritiserede allerede forinden Skibets Afgang dets Usselhed, men selvfølgelig dirigerdes den højt forsikrede Skude alligevel ud paa Atlanterhavet, og Kapitalistpressen skældte frygteligt mod vore Partiblade. En Vindeafhøring, foretaget før Skibets Afsejling, oplyste dog adskilligt om »Evropa«s Elendighed. Arbejderne erklærede, at flere Plader var ødelagde af Rust. En Arbejder slog Hul i en Plade, da han rensede den; men der blev kun banket en Trækile ind i Hullet. Flere Arbejdere opdagede Lækagen.

Fyrbøderen Robert nægtede at sejle med »Evropa«.

Maskinassistent Fels udtalte i Retten: »Det skal ikke undre mig, hvis dette Skib gaar til Bunds!«

Alt dette oplystes, før »Evropa« afsejlede. Men denne Plimsoller fik alligevel Lov til at stævne ud paa det urolige Atlanterhav, hvor det som sagt gik under med Mand og Mus.

Saa grusomt behandles Sømænd under Kapitalismen.

Benene.

—o—

Reformpartiet benyttede sin Magtperiode til at skabe en Række Love og et Bensystem, hvormed man af Statens Pengekasse lønnede og belønnede en Række trofaste rundt om i Landet. Var Ben-Gnaveriet uhyggelig i Højres Tid, bevirkede Systemskiftet ikke en Forandring paa dette Punkt — tvertimod florerede Kammeraderiet og Svogerskabet maaske i endnu højere Grad end tidligere. Der oprandt Tider, hvor Tilstandene var nøjagtig som skildret i det gamle Revyvers:

Hver hugger sig et Ben at gnave,
og laver sig en køn Butik
og smiler til sin fyldte Mave
og griner ad det Fjols, som intet fik.

Det har slaaet selv Reformpartiet med Rædsel, at det for hele Landets Øjne nu er oplyst, at en politisk Stræber som Jensen-Sønderup i Løbet af det sidste Aar har forstaaet at samle sig to rigtig saftfulde Kødben, som har den af Wessel betegnede Egenskab at give lidt at bestille, men meget at fortjene.

Flygtet
fra Trælletilværelsen.

—:—

En Enkes Barn — opdraget paa Sognets Bekostning — var bleven fæstet bort til Gaardejer Anders Sørensen i Nøvling. Heroppe gik det galt. Efter adskilige Gange at have tænkt paa at flygte fra Pladsen, gjorde hun Natten mellem 16. og 17. Novbr. Alvor af sit Forsæt og begav sig den ca. 4 Mil lange Vej til Hurup. Da hun ikke havde været mere end 14 Dage i Nøvling, var hun selvfølgelig ikke kendt i Egnen, og hun havde kun det Maal at søge ned til Banelinien fra Aalborg til Hadsund. Saa kunde hun i ethvert Tilfælde finde Vej til Solbjærg St., og derfra kendte hun Terrænet. Det stakkels Pigebarn havde om Eftermiddagen i Sne og Frost dækket Roekuler, og i det samme vaade og snavsede Tøj løb hun ved 12-Tiden, da alle paa Gaarden var gaaet i Seng, bort fra Anders Sørensens Gaard og satte Kursen mod Jernbanelinien, som hun traf ved Vaarst.

En forfærdelig Nat.

Herfra fulgte hun saa i den iskolde, frostklare Nat Sporet til Solbjærg, og først den 17. November, Kl. 10 om Formiddagen, naaede hun til Plejehjemmet i Hurup. Og da saa hun skrækkelig ud. Det vaade, snavsede Skørt var omtrent stivfrosset, og da hun intet Overtøj havde taget paa Kroppen, havde hun i det tynde, kortærmede Kjoleliv lidt frygteligt af Kulde. Siden har hun været syg og søgt Læge, og hun er endnu saa svag, at hun end ikke kan rede sin egen Seng.

Syg som Følge af mindre hensynsfuld Behandling.

Til os har hun bl. a. fortalt, at Anders Sørensens Kone nægtede hende at tage Overtøj paa, naar hun i de vaade, kolde Novemberdage skulde gaa ude i Roerne eller Gulerødderne, og selvfølgelig frøs hun derfor hver Dag i sin tynde og tit vaade Hverdagskjole. Anders Sørensens Kone føjede til, at »saa kunde hun ikke bestille noget, naar hun skulde gaa i Kaabe«, og derfor havde hun at lade den blive hjemme. Det er en svær Anklage, der her udsiges mod Gaard-

ejer Anders Sørensens Hustru. At tvinge et 16 17 Aars Pigebarn til uden Overtøj at udføre Markarbejde i Novbr. Maaned, hvad enten det nu var i Sne, Regn, Blæst eller klingrende Frost! Vi kalder det skandaløst, at Bønderne endnu ikke har lært, at Tyendet i det mindste dog maa kunne forlange samme Behandling som Husdyrene. Pigen har paadraget sig en Sygdom ved denne haarde Medfart, og det er sandelig ikke til at undre sig over. — Foruden at malke fem Køer 3 Gange daglig maatte hun den øvrige Tid beskæftige sig med Markarbejde. En Dag, da det sneede, blev hun beordret ud i Marken for at sprede Gødning, og her gik hun saa ude den hele Dag ganske alene i de drivvaade Klæder. Da hun næste Dags Morgen tog det samme Tøj paa, var det selvfølgelig baade drivvaadt og iskoldt. Og endda blev det hende forment at tage en Kaabe paa.

En anden Gang var Tærskemaskinen gaaet sendt ud i Gulerødderne, og at det var Meningen, at hun skulde blive derude, fremgaar af det, Anders Sørensen sagde til hende, da hun gik: »Naar du nu i Aften vender hjem, maa du samle Rødderne i Dynger og lægge nogle Toppe over dem.«

En anden Gan gvar Tærskemaskinen gaaet i Stykker, og Pigen, der kørte Hestene, blev befalet til at staa ude i Gaarden ved Dyrene, til Maskinen var gjort i Stand; og dette endskønt Reparationsarbejdet varede over en Time. Denne Dag havde hun heller intet Overtøj paa.

Alle,

der plejer at bestille »Arbejderbladet« hos Landposten eller paa Posthuset, bedes huske at forny inden den 27. ds. for at undgaa Standsning af Bladet.

Fattige Drenge opdragne
af
en Sædelighedsforbryder.

—:—

Sabroe fik Ret.

—

Forstander Broe, Braaskovgaard, er afskediget paa Grund af Uterlighed.

Dagspressen.

Det viser sig, at Forstander Broes Afsked fra hans Stilling som Leder af Statsopdragelsesanstalten Braaskovgaard ved Horsens er foranlediget ved Folketingsmand Sabroes Indskriden. Han meddeler selv følgende for det gamle Regeringsparti og dets Forgrinere yderst beskæmmende Oplysninger herom:

Broe blev i forrige Uge indkaldt til Konference med Overinspektør Brun. Denne gjorde ham bekendt med en maanedlang Anklage fra mig, og da Forstanderen vidste, at mit Bevismateriel var meget omfattende, tilstod han sig skyldig i at have bedrevet Uterlighed med Drengene paa Landerupgaard, hvor han for nogle Aar siden var Lærer. Jeg havde besluttet ikke at omtale denne Sag af Hensyn til Broes Familie, men dels som Følge af flere Reformpartisters grundløse Overfald paa mig i Folketinget for mit Arbejde i Børnesagen og dels »Dannebrog«s Fremhævelse i en Artikel, gaaende ud fra, at Broe var den rette Mand paa den rette Plads, tvinges jeg til at tage Bladet fra Munden.

Forstander Broe har paa Opdragelsesanstalten Landerupgaard forraaet og demoraliseret hele Flokke af Drenge. Ved at beskæftige mig med Børnesagen, blev det mig allerede for flere Aar siden klart, at Broe havde været en saare usympatetisk Lærer paa Landerupgaard. Han havde været

en af de værste Pryglepædagoger,

og adskilligt kunde tyde paa, at hans Raahed stod i Forbindelse med visse sygelige Drifter hos ham. Da jeg derfor 1907 erfarede, at man havde konstitueret Hr. Broe som Forstander for Opdragelsesanstalten »Braaskovgaard«, udtalte jeg netop i Folketinget:

»Man har ansat eller konstitueret som Forstander for Statsanstalten »Braaskovgaard« en Lærer Broe. Denne Lærer Broe har været Medhjælper paa Opdragelsesanstalten »Landerupgaard«, og han var af alle Lærerne gennem de forskellige Aar den, der var mest hadet af alle Børnene. Der er ingen, der har pryglet saadan, der er ingen, der har været saa raa, der er ingen, der har været saa hidsig og vilkaarlig som han overfor Drengene, og denne Mand konstituerer man som Forstander. Jeg haaber, det maa være omme med hans Ledelse efter Konstitutionen, og jeg kunde ønske at udtale her, at man bør sørge for at fri Børnene for at faa den Mand til Leder.«

Lærer Jensen-Knudstrup som Børnefordærvernes Ridder.

Sabroe fortsætter:

Den Kritik, som jeg fremsatte her, understregede jeg ved at meddele Alberti særlige Oplysninger om Broe. Det interesserede dog ikke Ministeren, og da Regeringspartiets Ordfører Jensen-Knudstrup fik Ordet, væltede han sig over mig for min Uforskammethed. Jensen-Knudstrup udtalte bl. a.:

»Hvilken frygtelig Dom fældede Sabroe ikke forleden over den ny Forstander paa Braaskovgaard — det er vist Broe, han hedder. Han er nys udvalgt. Jeg ved ikke, om han er ansat eller midlertidig bestyrer Pladsen, men han er naturligvis udvalgt til denne Plads efter meget alvorlige Overvejelser. Det er sikkert efter mange Overvejelser, at Overværgeraadets Formand og den højtærede Justitsminister har ansat denne Mand, det kan der ikke være Tvivl om. Inden han er tiltraadt denne Plads, siges der nu om ham her i Salen, at han er en ganske forfærdelig Pryglemester og at han altid har været hadet af Børnene og hurtigst muligt skulde sparkes bort fra Pladsen. Jeg tror, det er en ganske forfærdelig Domfældelse. Jeg tror imidlertid, at Overretsassessor Brun staar saa fast og stærkt og med en saadan Anerkendelse i sin vanskelige Stilling, at han uden store og beklagelige Følger kan bære et saadant Overfald som det, der her er øvet imod ham fra Sabroes Side. Men jeg synes, det er en grov Uret at øve.«

Man vil jo se, at Jensen-Knudstrup ikke sparede paa Krudtet. Om nogen Undersøgelse vilde han ikke udtale sig. Det var den kendte Svade om Opdragernes vanskelige Gerning.

Forgrinerne triumferer.

Senere forsvarer Alberti Forstander Broe under Reformpartiets og Højres Jubel og oplæser bl. a. en Række Anbefalinger for ham, navnlig fra Præster og Sogneraad. Stilen er følgende:

En Præst skriver: »..... Sogneraadet siger, at han er en forunderlig mild og kærlig Natur.« —— »Han havde en mærkværdig heldig Indflydelse paa Børnene«.

Provst Hey i Alminde skriver »..... Han nærer stor Interesse for og har ikke liden Kærlighed til Opdragergerningen, og han vil med det Kendskab til at omgaas Børn, som han har vundet i sin nuværende Stilling, efter min Opfattelse være velskikket til at udfylde en Plads af lignende Beskaffenhed.«

Efter at have oplæst disse Udtalelser fortsætter Alberti:

»..... Men endelig har jeg en Skrivelse fra Forstander Møller, skrevet i Anledning af Sabroes Angreb, og heri hedder det: »..... At Broe skulde være ilde lidt af Eleverne, har jeg ikke sporet, og jeg kan heller ikke forstaa, at det skulde være Tilfældet, eftersom han var en Lærer, der særlig ofrede sig for Eleverne i deres Fritid«.

»Jeg tror,« slutter Alberti, »at alle disse Erklæringer har betydelig mere Vægt end det ganske løse, udokumenterede Angreb, som Sabroe fremsatte.«

Julemærket.

Først skal Barnets Hunger mættes,
saa dets sunkne Skulder rettes,
og tilsidst ved solglad Leg
Strandens Blomst i Haaret flettes.

Jenle, 26. Novbr. 1909.

Jeppe Aakjær.

Som sagt, Alberti og hans Forgrinere triumferede tilsyneladende over Sabroe. Nu maa den kære Familie bittert angre, at den ikke i rette Tid har villet høre Fornuft, saa havde de dog ialtfald i dette Tilfælde kunnet undgaa

det store Krach.

Sabroe vilde tilbunds i Landerupgaards Historie og rejste en Del ud omkring i Egnen og talte med Folk, særlig Personer, som havde været Elever paa Landerupgaard. Om Resultatet og Følgerne fortæller han:

— Jeg fik mit Materiale forøget til Belysning af de Rædsler og den Demoralisation, som har været raadende paa denne Anstalt, og jeg modtog saa fyldige Oplysninger, navnlig om Broe som Lærer, at jeg forstod, at han havde været behersket af sygelige Drifter og et hysterisk Sind. Jeg fik oplyst, at han havde staaet i et uhyggeligt Forhold til en Del af Drengene, og at dette Forholds Tilstedeværelse ikke kunde være Forstander Møller ubekendt.

Da jeg var fuldkommen vis i min Sag, tilraadede jeg Formanden for »Braaskovgaard«, Hr. Folketingsmand Jens Jørgen Klejs, at foranledige Sagen undersøgt ved Henvendelse til Overværgeraadet. Han mente ikke at kunne modtage nogen Klage, og jeg meddelte derfor min Meningsfælle, Skrædermester Christensen, Barrit, som er Medlem af Bestyrelsen for »Braaskovgaard«, hvad jeg vidste, og derfra er Meddelelse tilgaaet Overværgeraadet. I forrige Uge blev det mig meddelt, at Broe havde tilstaaet sig skyldig i Uterlighed overfor Drengene paa Landerupgaard.

Dermed bør den Sag dog ikke være Slut. Det maa undersøges, hvorledes Broe har behandlet Drengene saavel paa Landerupgaard som Braaskovgaard. At han og de øvrige Lærere ligefrem har øvet Tortur mod Drengene er en ikke mindre alvorlig Sag. Det maa oplyses, i hvilken Udstrækning Landerupgaard har virket som en Forbryder-Udklækningsanstalt.

Demoralisation og ikke Opdragelse har været Konsekvensen af det System, som har været raadende indenfor dens Mure. Løgn og Hykleri fra oven og stedse den størst mulige Mistænkeliggørelse af de fattige Drenge.

Arbejdslønnen.

—o—

Jeg tror, de har Ret, som mener, at Forhøjelse af Arbejdslønnen er et berettiget Maal for den praktiske Politik.

At forhøje Arbejdslønnen og holde den oppe er det store Maal, som alle, der arbejder for Løn, burde stræbe efter. Og Arbejderne gør vel i at støtte ethvert Arbejde, som vil føre til dette Maal. De handler derved ikke egenkærligt, thi paa samme Tid som Spørgsmaalet om Arbejds-

lønnen er det vigtigste af alle Spørgsmaal for Arbejderne, er det ogsaa for Samfundet, — i det hele taget, det vigtigste af alle Anliggender. — Alt hvad der forbedrer Livsvilkaarene i Samfundets bredeste og laveste Lag, maa ogsaa fremme alles sande Interesser. Hvor Lønnen for almindeligt Arbejde er høj, og lønnet Sysselsættelse er let at faa, der vil Velstanden være almindelig. Hvor Arbejdslønnen er højest, der vil Produktionen være størst og Rigdomsfordelingen retfærdigst. Der vil Opfindelsesevnen være virksomst og Hjernen bedst lede Haanden. Der vil være at finde det største Velvære, den videste Udbredelse af Kundskaber, den reneste Moral og det sandeste Fædrelandssind.

Dersom vi vi lhave et sundt, lykkeligt, oplyst og dygtigt Folk, dersom vi tragter efter en ærlig Regering, som er fast grundet paa og følsom for Folkets Vilje, saa maa vi stræbe at forhøje Arbejdslønnen og holde den oppe.

Henry George.

Meddel os,

hvor der findes slette og daarlige Forhold, og vi skal da ved en nærmere Undersøgelse og Forhandling med rette Vedkommende gøre vort til, at et godt Resultat bliver Følgen.

„Tyendeagitation".

—:—

En Fru Marie Jensen, Lundegaard, rejser i denne Tid rundt i forskellige Landboforeninger og taler om Forholdet mellem Tyende og Husbond. Forleden var hun ogsaa i Høve Landboforening. Først forbød hun at blande noget Politik ind i den ventede Diskussion, og saa flød der et langt monotomt Foredrag fra hendes smilende Læber, først en forsigtig Henstilling til Forsamlingen, der bestod af lutter Gaardmænd med respektive Fruer, om at lægge Bræddegulv i Kamrene og behandle Tyendet godt, saa skulde man kunde beholde det i mange Aar og faa meget ud af det. Derpaa gled hun under Forsamlingens stærk stigende Opmærksomhed over til at fortælle om Sjællands Kalvefedning!!

Tyendets krav omtalte hun ikke, om hun kendte dem, ved jeg ikke, men det gør da ellers hvert dannet Menneske. At der kunde være Tale om at kræve Tyendets Ret, det undgik hun ogsaa, og naar der kun kunde være Tale om at kræve Barmhjertighed overfor Tyendet og ikke Ret, saa maa et Foredrag blive forfejlet.

Den paafølgende Diskussion drejede sig væsentligst om Kalvefedning.

En Ting bør Tjenestefolkene være klar over, og det er: at man maa ikke lade sig spidse af med god human Behandling, man skal fordre sin Ret; søge at blive ligestillet med andre Samfundsborgere. Tag ikke mod naadig Nedladenhed, men kræv din Ret!

H. P. B.

Vor Bevægelse.

—:—

Alle vore Afdelinger bedes bemærke, at det er en absolut tvingende Nødvendighed, at de indsender deres Formands og Kasserers fulde Navn og nøjagtige Adresse til mig hvert Kvartal.

Alle, der skifter Bopæl af disse ovennævnte Tilidsmænd, maa straks melde det. Vi maa have Orden og Ansvar ind i vort Arbejde, ellers vinder vi aldrig frem til bedre Kaar.

Husk ligeledes at sende en kort Beretning om Jer Forenings Virksomhed til mig ved hvert Kvartals Slutning.

Gør disse Smaating til en Pligt, og det vil falde Jer alle let.

H. J. Hansen-Røjle.

Den første Forening paa Lolland.

Ved et Møde, der i Mandags afholdtes hos Gæstgiver Frederiksen, Rødby Mark, stiftedes en Tyende- og Landarbejderforening, der er den første paa Lolland.

Redaktør Høyer talte. Efter Foredraget indmeldte sig 12 solide, maalbevidste Medlemmer. Der er de bedste Betingelser for den ny Forenings Trivsel.

Redaktør Høyer vil i den kommende Tid afholde en Snes Møder overalt i Lolland-Falsters Stift.

Fra Vejlby.

Søndag den 21. Novbr. afholdt Vejlby Sogns Tyende- og Landarbejderforening et offentligt Møde i Røjle Forsamlingshus.

Der var mødt ca. 40 Mennesker.

Frk. Mikkelsen holdt et begejstret og varmtfølt Foredrag om »den sidste Stand«. Det lønnedes med Haandklap.

Derefter var der Oplæsning og Sang en Times Tid.

Om Aftenen dansede man med Liv og Lyst.

H. R.

Ny Afdeling.

Frk. Caroline Mikkelsen har for ganske nylig oprettet en Afd. i Toulow-Egnen ved Fredericia. Foreningen tæller i Øieblikket kun 13 Medlemmer, men vil snart blive større, da der er god Stemning for vor Sag paa denne Egn.

H. R.

Strøby Tyende- og Landarbejderforening

afholdt Lørdag den 20. Novbr. Bal i Forsamlingshuset; der var ret god Tilslutning. I nærmeste Fremtid lader Foreningen afholde et Agitationsmøde for vor Sag. **P. Andersen.**

Fra Erritsø.

Søndag den 28de holdt vor nye Forening i Erritsø ved Fredericia offentligt Møde, hvor Frk. Mikkelsen og Hansen-Røjle talte. — Der herskede en udmærket Stemning. — Om Aftenen var der sluttet Bal.

Foreningen, der tæller en 25 a 30 Medlemmer, har valgt Tjk. Kristian Skov (Adr. Grd. Th. Th. Elkjær) Erritsø, til Formand, og Murer Jeppe Hansen, Erritsø Mose pr. Fredericia, til Kasserer. **H. R.**

Din Sag

er det, »Arbejderbladet« taler. Derfor bør du bestandig holde det og arbejde for dets Udbredelse.

Uge-Kronik.

—:—

Gratis Foredrag.

Hvor nye Afdelinger ønskes oprettede, tilbyder undertegnede at tale gratis, kun Rejse og Ophold fordres dækket.

Jylland:

Frk. Mikkelsen, Fynsgade 31, Fredericia.
P. Stegenborg, Vejlby Højskole pr. Riis Skov.
Niels Mortensen, Gedsted.
Søren Hansen, Tilst pr. Mundelstrup.
A. C. Randers, Nørrebro Nr. 108, Nykøbing, Mors.
Hjalmar Ejsing, »Stenagergaard«, Ølholm.

Fyn:

Alfred Hansen, Ejby St.
Hansen-Røjle, Røjle Enge pr. Strib.
Ahlmann Hansen, Glorup pr. Øksendrup.
Paul Pedersen, Fønsskov Ellegaard pr. Nr. Aaby.
Typograf Andersen, Fyns Socialdemokrat, Odense.
Tømrer C. Christiansen, Dronningensgade 77, 2. S.

Sjælland:

Elna Bjarnholt, Roskilde.
L. Malm, Løgtegaard St., Magleby, Amager.
N. C. Nielsen, Terslev pr. Haslev.
L. P. Nielsen, Taastrup.
Chr. Andersen, Glostrup.
Frederik Vedsø, Elmegade 15, 1. S., København N.
Aage Hansen. Braaby pr. Haslev.
Chr. Christiansen, adr.: Vognmand Henriksen, Storegade Sorø.

Bornholm:

Journalist N. Nielsen, Rønne.

„Agitatoren".

Blandt alle vore Afholdsugeblade indtager »Agitatoren« og Udstyrelse angaar. Bladet er livligt og kvikt redigeret og fortjener at læses af alle, der ønsker en Smule frisk Luft i Sejlene indenfor Afholdsbevægelsen, der paa visse Omraader har glemt at følge med Tiden.

Forenings-Meddelelser.

Bornholmere!

Mød talrigt op ved alle de Møder, hvor vor dygtige Agitator Frk. Caroline Mikkelsen taler i den kommende Uge.

Fynboerne

i Midtfyn bedes erindre Møderne i Bellinge Onsdag den 15. ds., Dømmestrup den 16., Stige den 17. og Dalum den 18. ds Vort Forbunds Formand, Hansen-Røjle taler.

Paa Vestfyn stævner man derimod til Nr. Aaby Gæstgivergaard Søndag den 12. ds., Kl. 5 Eftermiddag. Redaktør Simonsen kommer til Stede og taler om Emnet: Den politiske Situation. Derefter Kredsmøde og til Slut Bal.

Paa Sjælland

afholdes der Møde i Terslev Forsamlingshus den 15. ds., Kl. 7½. Urmager Nielsen, Bjerrede, taler om: Religion fra Oldtiden og til vore Dage. Derefter Medlemsmøde. — I Frederiksværk taler Elna Bjarnholt om »Tyendebevægelsen og Klassekampen«.

Samsø.

Parcellist Jens Gylling taler Søndag den 12. ds. i Tranebjerg. En ny Forening vil antagelig blive stiftet.

— — — Det er en ikke ringe Mængde Møder, der i denne Tid afholdes overalt i Landet. Benyt disse Lejligheder til at tegne Abonnenter for Januar Kvartal. Vi skulde gerne til Kongressen staa med langt det største Antal Abonnenter, vi nogensinde har haft. Det kan vi let, blot vi alle tager fat Vi har allerede ikke saa faa Bestillinger liggende. Lad det strømme ind med Bestillinger fra nu af og til Nytaar. Husk tre Ting: Agiter! Agiter! Agiter!

— Husk! »De midtsjællandske Tyendeforeninger« afholder Bestyrelsesmøde den 19. ds., Kl. 1, paa »Rosenborg« i Ringsted. Se Annoncen.

Korrespondance.

Til F. Andersen, Odense, N. C. Nielsen, Terslev, Randers, Fagerlund, X, N. Mortensen, N C. Nielsen, Fyn, J. K. Johansen o. fl. Tak for Brevene. Vi ser paa »Forliget« ganske med samme Øjne.

Til H. J Du spørger, om der ikke kan faas Besked paa »Arbejderbladet«s Kontor angaaende vort Forbund. — Jo, selvfølgelig. Det er nok en »Forglemmelse«, naar Westergaard i sin Artikel i Dagbladene kun har henvist til Formanden og sig selv. Tror De ikke???

Den sovende Rekrut.

—:—

Blandt de nylig indkaldte Rekrutter ved et Infanteriregiment i Paris var en ung Mand ved Navn Francois Giron. Men han var et mærkværdigt Menneske, denne Francois Giron, fortæller »Figaro«, man havde nemlig næppe anvist ham en Seng i Kasernen, før han lagde sig i den og faldt i en tung Søvn — og næste Morgen var han ikke til at vække, Underofficererne rev og sled i ham for at faa ham paa Benene; men det viste sig at være umuligt. Giron ydede »passiv Modstand«, og snorkede stadig videre.

Nu blev Regimentslægen hentet, men heller ikke han kunde udrette noget, og da den unge Mand havde sovet uafbrudt i 24 Timer, og Lægen i den Tid havde tilset ham flere Gange, konstaterede han tilsidst, at der maatte foreligge et Tilfælde af Sovesyge.

Giron blev derfor indlagt paa det militære Sygehus, og der blev truffet alle Forberedelser til, naar Anfaldet for denne Gang var ovre, at faa ham kasseret og hjemsendt. Men da Lægen derefter indfandt sig paa Sygehuset for endnu en Gang at undersøge Patienten, opdagede han et Stykke Papir under Hovedpuden. Han tog det frem og læste følgende Ord:

»Kære Forældre!

Det gaar udmærket. Lægen er en stor Torsk, og han har ikke mærket noget. Det varer ikke længe, inden jeg kommer hjem til . . .«

Mere stod der ikke; men det var ogsaa tilstrækkeligt. Det var et Brev, som den »sovende« straks efter Indlæggelsen havde paabegyndt, og som han hurtigt havde stukket til Side, da han hørte Lægen komme.

Resten af Kuren gennemgik Patienten i Arresten.

Vore Medarbejdere.

Folketingsmand Th. Stauning.
Folketingsmand Henrik Nielsen.
Borgerrepræsentant C. F. Sørensen.
Forfatteren J. J. Kronstrøm.
Forfatteren John Nielsen.
Hmd. N. Mortensen, Gedsted.
Hmd. J. K. Johansen, Kvosted.
P. Stegenborg, Vejlby.
A. C. Randers, Lunderskov.
C. Engberg, Tylstrup.
J. Østerlund, „Spidshøjgaard".
P. Langeland, Dynæs.
Alfred Hansen, Ejby.
Hansen-Røjle, Røjle Enge.
Ahlman Hansen, Tommerup.
Kredsfmd. N. C. Nielsen, Ny Hunderupgaard.
Oplæser J. Hansen, Dalum.
Karl Poulsen, Aarup.
Alfred Hansen, Bornholm.
Journalist N. Nielsen, Bornh.
Typograf Blomberg, Bornholm.
Journalist Højer, Lolland.
Redaktør A. Nielsen, Strande.
Redaktør Reinhold Mac, Kbhvn.
Karolione Mikkelsen, Formand for de samvirkende danske Tjenestepigeforeninger, København.
Typograf Andersen Gadstrup, København.
Frederik Vedsø, København.
Vilhelm Melgaard, København.
Telegrafist Holger Petersen, København.
Andreas Kristensen, Holland.
Journalist Nikolaisen, Holbæk.
Kredsformand Chr. Christiansen, Ringsted.
N. C. Nielsen, Terslev.
J. Vinterby, St. Hedinge.
L. Malm, Amager.
J. Lundgren, Pedersborg.
Chr. Andersen, Glostrup.
Elna Bjarnholt, Roskilde.
J. Christensen, Dalby.
Johs. Christiansen, Dalby.
Ernst Christiansen, Roskilde.
A. P. Bjarnholt, Roskilde.
Paul Pedersen, Fønsskov, Nr. Aaby.

Annoncer.

—:—

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Arbejderbladet«.

Plads søges.
En Karl midt i Tyverne (Militærfri) søger Plads straks som Avlskarl eller Forkarl paa en større Gaard.
Ole Larsen,
Ørsbjerg Skov pr. Aarup.

Plads søges
for Vinteren som Forkarl eller Fodermester paa en Proprietærgaard eller lign. Eget Værelse og høj Løn fordres.
Alfr. Chr. Pedersen,
Viby Søndergaard pr. Nr. Aaby.

Tyender
i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Bestil Arbejderbladet straks!

Undervisning.

Alle,
der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Kontrolassistenter,
kvindelige og mandlige, uddannes fra Januar paa Ribe Mælkeriskole. **S. H. Salling.**

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov v. Aarhus. Karleskole beg. 3. November (Haandværkerafd.). Amtsunderstøttede Elever optages.
Arne Møller.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Karleskole Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Vil De paa Skole?
Saa send Forespørgsel til KærehaveHusmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdeling Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas) 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.
Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Langelands Folkehøjskole.
Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.
K. Kristensen Tange.

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Frd. Sørensen,
Rosensgade Nr. 20, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier,
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Husk
Cyklestalden
i Forsamlingsbygningen.
NB. For rigtig Udlevering garanteres.
Staldforpagteren.

Sætter De Pris paa gode Varer til billige Priser, saa gør Deres Indkøb af Fodtøj hos
Christensen & Frandsen,
Bruunsgade 8. Telefon 2262.
Byens ældste elektriske Reparationsværksted.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
- - Kun mod Kontant. - -
Kun 1. Kl.s Materiale anvendes.

HUSK!
at **Jens Kjeldsen** er bekendt for sine smaa Priser.
Søndergade 23—25,
Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
····· Største Garanti. ·····

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

—

(Fortsat).

»Jeg beklager, Frøken Margrethe,« sagde hun med saarende Kulde, »at jeg ikke kan skaane Dem for en ubehagelig Meddelelse. Jeg kan ikke finde mig i, at de unge Damer, som er betroede i min Varetægt, i mit Hus modtager Besøg af berygtede Personer. Min Datter har vænnet sig til uden videre at gaa ind og ud i Deres Værelse. Jeg vil ikke udsætte hende for hos Dem at træffe sammen med Damer, jeg under ingen Omstændigheder vilde tillade hende at omgaas, og jeg maa ogsaa tilstaa, min Frøken, at jeg ikke havde troet, De havde slige Bekendtskaber.«

Grethe tav.

»Jeg turde maaske forlange,« vedblev Fru v. Sellnitz lidt mere ophidset, men med samme Kulde, »at De følte Dem foranlediget til at sige mig, hvad Forhold der er mellem Dem og Frøken Franzi ved Balletten.«

Grethe rørte sig ikke af Stedet og vedblev at tie.

»De synes ikke at ville indrømme mig denne Rettighed. Saa er der ikke andet for mig at gøre end at henholde mig til Greven, og jeg vil allerede i Dag skrive til ham om Sagen.«

Grethe gav ved en Bøjning af Hovedet sit Bifald, og Fru v. Sellnitz forlod stolt Værelset med en kort Hilsen.

Om Eftermiddagen bar Pigen Kaffen ind til Grethe. Det var første Gang det skete i al den Tid, Grethe havde været i Fru v. Sellnitz's Hus. Og Frøken Berg, som stadig ved denne Tid plejede at se ind til Grethe og passiare med hende, gav heller ikke noget Livstegn fra sig. Regine heller ikke. Men hun hørte, hvorledes de begge to talte sammen i Værelset ved Siden af. Grethe følte sig smertelig berørt heraf.

En endnu dybere Krænkelse maatte hun lide den næste Dag. Af hendes Kammeraters Holdning mærkede hun straks, at hendes to Ledsagerinder havde omtalt Optrinet paa Gaden den foregaaende Dag — maaske stærkt overdrevet. Alle hendes Kammerater trak sig paa en saarende Maade tilbage fra hende. Hun var lige som sat i Ban. Hun maatte høre ondskabsfulde Hentydninger om hovmodige Børn, som ikke vilde kende deres fattige Forældre.

Grethe havde før følt sig saa lykkelig ved sine Kammeraters Venlighed og Fortrolighed. Nu var hun udstødt af deres Kreds og sad paa sin Plads lige som en overbevist Forbryder paa de Anklagedes Bænk.

Lærerinden mærkede snart denne Forandring og skaffede sig i Stilhed Underretning om Grunden dertil. Da hun fik denne at vide, lagde ogsaa hendes Ansigt sig i strænge Folder, og hun behandlede Grethe med paafaldende Kulde og Tilbageholdenhed.

Dagen efter den for Bruno saa betydningsfulde Nat var han saa træt og i en saa nedtrykt Stemning, at det var ham umuligt at skrive Brevet til sin Fader. Han blev hjemme hele Dagen. Først da han den næste Dag om Eftermidagen kom hjem fra Kasernen begyndte han paa Brevet og meddelte sin Fader overenstemmende med Sandheden, hvad der var hændet ham, og hvad han havde tabt i Spil.

Da han havde sluttet denne pinlige Medelelse og forseglet Brevet, følte han sig til Mode, som om han havde udført et anstrængende legemligt Arbejde. Han følte sig saa træt, at han maatte lægge sig paa Sofaen, og der faldt han ogsaa straks i Søvn.

Han var i meget daarligt Humør, da han blev vækket af et Bud med et Brev, og blev endnu mere fortrædelig, da han læste Brevet, hvori Fru v. Sellnitz bad ham, snarest muligt at komme til hende, da hun havde noget alvorligt at tale med ham om angaaende Frøken Lassen. Nu havde han nok Lyst til at bekymre sig om Frøken Lassen. Men hele Tonen i Brevet røbede, at

Aakjærs Billede

indrammes smukt for 1 Kr. hos
Glarmester **N. M. Thomsen,**
Volden Nr. 1
(lige for Rosensgade), Aarhus.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Husk at bringe Deres Fodtøj til
det elektriske Reparationsværksted,
Østergade 7, Aarhus.
Saaler og Flikker leveres paa 1 a 2 Tim.
Elegant Udførelse. Billigste Priser.
Telefon 2507.
Største Reparationsværksted i Aarhus.

Nogle brugte **Bøger** sælges. Fra 10 Øre til 1½ Kr. pr. Stk.
Knudsen, Jægergaardsvej 81,
Aarhus.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Ægteskabstilbud.

En Karl midt i Tyverne ønsker at korrespondere med en Pige i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab. Fotografi bedes vedlagt.

Billet mrkt. «Ægteskab» modtager dette Blads Kontor.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Strib.

De midtsjællandske Tyendeforeninger

afholder Bestyrelsesmøde Søndag den 19. December Kl. 1 i »Roscnborg«, Ringsted.

Dagsordenen vil blive bekendtgjort paa Mødet.

P. K. B. V.
Chr. Christiansen.

Terslev Tyendeforening

afholder offentligt Møde i Terslev Forsamlingshus Onsdag den 15. Decbr. Aften Kl. 7½.

Urmager Nielsen, Bjerrede, taler om: Religion fra Oldtiden til vore Dage. Efter Foredraget Diskussion.

Alle indbydes venligst! Gratis Adgang

Efter Foredraget afholdes der Medlemsmøde, hvor N. C. Nielsen vil stille Forslag og indlede Forhandling om Oprettelse af en social Bogsamling og en Sangforening.

Alle Medlemmerne bør absolut komme til Stede og yde Støtte til Fremme af Oplysningen.

P. F. V.
Chr. Hansen.

Vestfyns Kredsforening

af Tyende- og Landarbejderforbundet lader afholder stort offentligt Møde i Nr.-Aaby Gæstgivergaard Søndag den 12. ds. Eftm. Kl. 5.

Hr. Redaktør **Simonsen** kommer til Stede som Taler.

Emne: **Den politiske Situation.**
Entre 20 Øre. — Alle indbydes.

Efter Mødet er der Kresmøde, hvortil alle Kredsens Medlemmer bedes møde, da der skal vedtages ny Love og vælges Bestyrelse.

Om Aftenen er der **stort offentligt Bal** til Kl. 1.

Bestyrelsen.

Fodtøj! Fodtøj!

Husk, naar De skal købe Fodtøj, faar De altid de fikseste, solideste og bilgste hos
Skomager Joh. Fr. Andersen,
— FAXE. —

NB. Paa Lager føres lange haandsyede Støvler og Militærstøvler til meget billige Priser. Bedste Galoscher til billigste Priser; gratis Navn.

Stort Udsalg.

Trikotage og Garn, Linned til Voksne og Børn, krympefri Underbeklædning af eget Fabrikat, Børnekonfektion, Huer og Handsker, Bluseliv og Forklæder samt Arbejdstøj, Skjorteflonel, Lærreds- og Bomuldstøj m. m. m.
Stort Lager, bedste Varer og billigste Priser!!!
Leverandør til Varelotteriet.
Anton Madsen, Frederiksgade 6 (overfor Fiskergade), — Aarhus. —

Hakon Jarl,

Guldsmedgade 23, Aarhus, Telef. 1950,
leverer de fineste Herreklæder og Overfrakker til billigste Priser.
Hatte og Kravetøj
i stort Udvalg.

Foredrag tilbydes

alle vore Afdelinger om forskellige Emner.
L. P. Nielsen, Lengstehøj,
St. Magleby, Amager.

Agitér for Arbejderbladet!

Træsko

Til Skiftedagen anbefales **Træsko, Kapsko** samt **Træskostøvler.**
Gammelt Læder paasættes nye Bunder i Løbet af en Time.
L. P. Christensen, Faxe.

Du skulde se at faa Dine Kammerater til at tegne sig som Abonnenter paa vort Forbunds virkelige Organ:
Arbejderbladet.

der var Tale om noget vigtigt, og derfor efterkom han Anmodningen i en meget ærgerlig Sindsstemning.

Med nogen Forundring hørte han paa Fru v. Sellnitz's Fortælling. Han var endnu i en ophidset Stemning ved Tanken om Franzis Besøg og Grethes haardnakkede Tavshed. Han bad høflig Fru v. Sellnitz om Undskyldning for de Ubehageligheder, han ufrivillig var kommen til at volde hende, og gik ind til Grethe.

Skønt det allerede var temmelig mørkt, havde Grethe endnu ikke tændt Lys.

Hun sad ved Vinduet med Panden støttet mod Haanden. Da Bruno traadte ind, rejste hun sig hurtig. Den Maade, hvorpaa han i Dag hilste paa hende, viste hende straks, at han var vred, og uden at give hende Tid til at sige et sige et Ord til sit Forsvar, udbrød han i en fortrædelig Tone:

»Det er en ubehagelig Historie, De dér har lavet mig, og det havde jeg ikke ventet af Dem. Jeg har aldrig spurgt om Deres tidligere Bekendtskaber, men jeg troede, at De vilde afbryde dem, naar De kom her i Huset. Jeg beklager, at jeg har taget feil.«

Grethe havde en Følelse, som hun havde faaet et Slag i Hovedet. Stemmen svigtede hende. Hun sukkede dybt og stod tavs med bøjet Hoved som en Forbryderske foran den straffede Dommer.

»Jeg kan ikke fortænke Fru v. Sellnitz i, at hun vil sikre sig imod, at saadanne Besøg gentages i hendes Hus«, vedblev Bruno. »Hun maa tage Hensyn til sin Datter.«

Disse Ord gjorde en ejendommelig Virkning paa Grethe; hun tænkte paa sin røde Teaterhætte og sukkede atter dybt.

»Jeg har overtalt Fru v. Sellnitz til ikke at gøre nogen Forandring med dette Værelse før Maanedens Slutning, men længer vil hun ikke vente«, vedblev Bruno. »Vi maa til den Tid tage et andet Værelse eller se at faa Plads til Dem.«

Han vedblev under denne Tale at gaa frem og tilbage i Værelset.

»Jeg vil heller ikke længer være Dem til Besvær«, sagde Grethe rolig. »Jeg sagde Dem allerede i Forgaars, at jeg kan takke Dem for, jeg har lært saa meget, at jeg nu kan hjælpe mig selv.«

»Her er ikke Tale om mig«, sagde Bruno ærgerlig. »Der er kun Tale om Fru v. Sellnitz og Frøken Regine, ikke om mig! Det undrer mig, at det er nødvendigt at sige Dem, at det paa ingen Maade kan gaa an at modtage Besøg af Damer som Frøken Franzi i et Hus som dette. Hvor har De lært hende at kende?«

Taarerne stod Grethe i Øjnene og hun sagde roligt:

»Hun er min Søster.«

Greven, der var vedbleven at gaa frem og tilbage i Værelset, standsede og saa forundret paa hende. Denne uvnentede Oplysning gjorde et ejendommeligt Indtryk paa ham.

Grethe søgte at dæmpe sin Hulken, og da Greven ikke sagde et Ord, hviskede hun:

»Det er jo ikke min Skyld!«

»Nej — men det er en Ulykke!«

Idet han sagde dette i en haard Tone, vendte han sig mod den unge Pige og saa, hvor bittert hun i Stilhed græd. Det gav et Sæt i ham, og han følte, han havde været urefærdig og haard mod hende. Først nu forstod han Meningen af hendes Ord.

»Naa — det er Deres Søster?« sagde han langsomt og i en forandret Tone. »Ja, det er sørgeligt, lille Grethe. Men det vidste jeg jo ikke, og Fru v. Sellnitz vidste det vel heller ikke«.

»Sig det ikke til hende«, hviskede Grethe hulkende.

»Nej, Nej! vær bare rolig! ..... De har Ret, det er en Ulykke! Vi vil se, hvad vi kan gøre. Jeg venter min Fader hertil en af Dagene. Maaske han kan hjælpe os — og De vil vel gerne bort fra Berlin?«

»Ja!« svarede Grethe sagte.

»Naa — tab ikke Modet — hold ud endnu et Par Dage. Vi finder nok paa noget. Farvel, Grethe!«

Inden han forlod Huset gik han endnu en Gang ind til Fru v. Sallnitz, og bad hende ikke at dømme Grethe alt for strængt.

»Den stakkels Pige kan virkelig ikke gøre

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Musikinstrumenter og Strenge, Papir, Konvolutter, Blæk og Penne.
J. G. Kreutzer, Bog-, Papir- og Musikh., Torvet, Middelfart. Tlf Nr. 108.

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81. Aarhus.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"s Trykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Stor Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Nu skal Cyklelygten tændes! Og skal De købe en Lygte bør De købe den i **Storehedinge Cyklebørs.** Stort Udvalg i Lys- og Gaslygter til billige Priser. Lys og prima Carbid føres altid paa Lager

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes** Bogbinderi, Ringsted.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,

bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre-** og **Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt

Fodtøj.

Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevereaux til **meget smaa Priser.**

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhns.
Pelsvarer i største Udvalg.
Sportshuer, Hatte, Kasketter.

„Monopol"s
Herreklæder
og
Arbejdstøj
er det **solideste** og **billigste af**
Alt
„Monopol",
Overgade 11, Odense.

BØGER
De, der ønsker Bogen **„Stemninger",** Digte af A. P. Bjarnholt, kan faa den tilsendt ved at sende for 50 Øre Frimærker til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde. **Tidligere Pris 1,50.** Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet faas ved at sende for 25 Øre Frimærker.
Alt Overskud gaar til vort Forbund.

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

For 50 Øre i Frimærker
erholdes et Eksemplar af „Tre Udenlandsrejser". Benyt dette enestaaende Tilbud. Skriv straks, thi Restoplaget er kun lille.
Jeppe Søndergaard,
Tistrup.

Arbejdernes Livsforsikring
tegner Forsikringer med og uden Lægeerklæring paa meget fordelagtige Betingelser. Lader sine Forsikringer med Lægeerklæringer træde i Kraft straks (lang Restance-Frist). Lader alle sine Forsikringer genforsikre og opnaar saaledes Statsgaranti paa sine Forsikringssummer.
De af Tyendeforbundets ledende Mænd, som kunde ønske at modtage Indmeldelser, eller andre, som med Interesse vil arbejde for Selskabet, bedes skriftlig henvende sig til undertegnede, hvor der vil blive dem tilstillet Papirer samt meddelt de fornødne Oplysninger.
Inspektør **C. Hansen,**
Torvet Nr. 2, Fredericia.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Exprestrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Ansvarlig overfor Presseloven: *A. P. Bjarnholt.*
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

for det«, sagde han. »Hun har givet mig fuldkommen tilfredsstillende Forklaringer. Jeg forsikrer Dem, Frue, at hun er fuldkommen uskyldig i Besøget, og det skal ikke gentages.«

Greven tog Afsked.

Grethe stod alene i sit nu næsten helt mørke Værelse.

Og nu kom hun til at tænke paa, at hendes Moder havde forstyrret hendes gode Forhold til Kammeraterne i Skolen, og at hendes Søster havde gjort hende det umuligt at blive længer hos Fru v. Sellnitz. Og medens hun trykkede sin hede Pande mod Vinduesruden og stirrede ned paa den viftende Flamme i Gaslygten, tænkte hun: Bare de ikke ogsaa faar at vide, at Julie er min Søster, og at jeg har en Fader.

XI.

Paa Herregaarden Mahldorff, hvor der i Almindelighed var meget muntert, herskede i Dag en trist og trykket Stemning. Grev Heinrich v. Pagger-Mahldorff, som, skønt han kun var i Begyndelsen af Halvtreserne og rask og rørig, dog for at adskille ham fra hans Søn blev kaldt »den gamle Greve«, havde fra Bruno faaet et Brev, som havde sat ham i et meget daarligt Humør. Han talte ikke til nogen om Indholdet, ikke engang til sin Hustru, hvem en saadan Meddelelse vilde have bragt Sorg og Bekymring.

Den elskværdige, venlige, livsglade Grevinde Elisabeth havde desuden i Dag haft Modgang nok. Hendes Selskabsdame og stadige Ledsagerinde, som i de sidste tre Aar daglig havde været ved hendes Side og som kendte alle hendes Vaner, Frøken v. Sulzau, havde paa deres Morgenpromenade saa forsigtig som muligt og under allehaande Omsvøb meddelt hende, at hun havde forlovet sig og maatte bede om at faa Lov til at forlade sin Plads.

Grevinden havde i sin Ungdom været bekendt som en stor Skønhed, men kort efter sit Giftermaal med Grev Heinrich var hun bleven angrebet af en svær Øjensygdom og havde derved næsten mistet sit Syn. Hun havde baaret sin Skæbne med en sjælden Taalmodighed.

Hendes bløde, milde Sind var kun yderligere bleven lutret af Ulykken. I den første Tid havde hun ganske vist været sorgfuld, men men Aarene havde hun atter genfundet sit glade Lune og paa en mærkelig Maade forstaaet at bevare det. Hun var Godhededn selv, og afholdt af alle, som lærte hende at kende.

Efter sin Sygdom var hun bleven nødt til at holde en Selskabsdame, som hjalp hende, fulgte hende paa hendes Spadsereture og læste for hende, og som hun derfor spøgende havde kaldt for sit »Øje«. Hidtil havde hun altid valgt denne Fortrolige blandt den Kreds af adelige unge Damer, som kom i Huset, og som betragtedes som hendes unge Veninder.

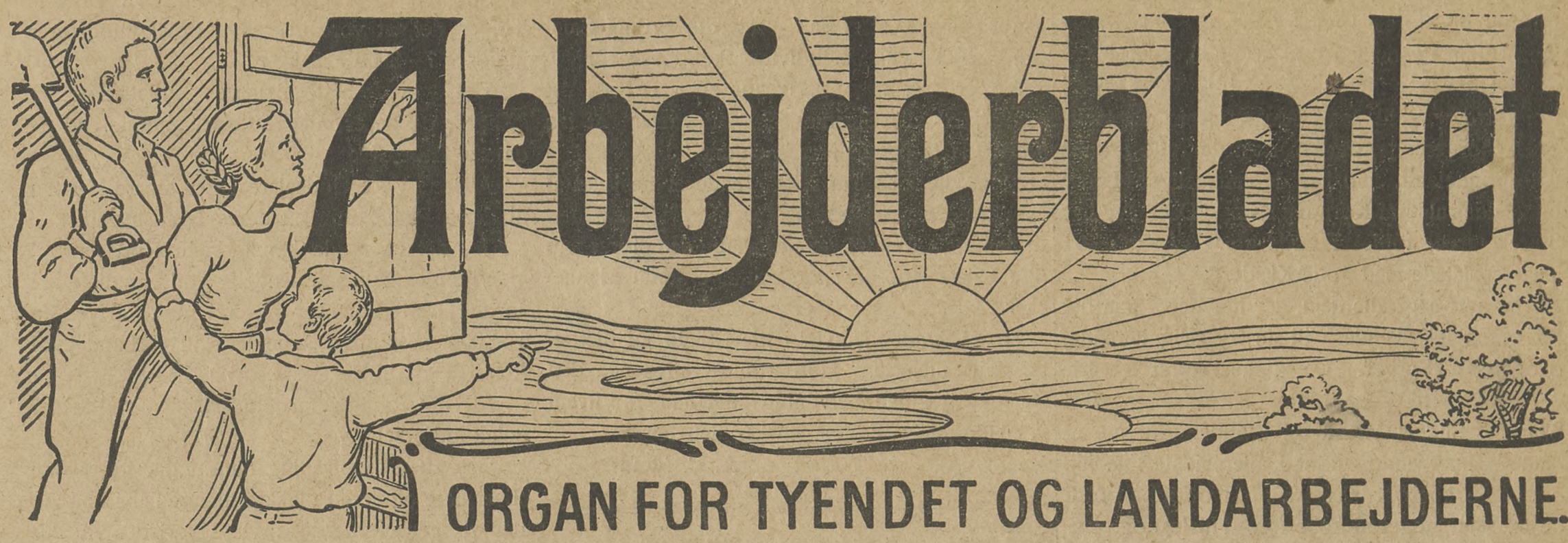
I en halv skæmtende, halv fortrædelig Tone beklagede hun sig nu for sin Mand over det Uheld, hun havde med sine unge Veninder. Saa snart de havde levet sig ind i hendes Liv og havde lært hendes Smag og smaa Nykker at kende, blev de forlovede og gifte. Nu havde hun atter vænnet sig til Frøken Malvine, det var en hengiven og elskværdig Pige, og saa skulde hun ogsaa berøves hende. Og det var oven i Købet en god Ven af Familien, som havde foraarsaget hende den Kval. Frøken Malvine havde nok sagt, at hun naturligvis vilde blive til hun havde faaet en anden Selskabsdame; men det var dog bare en Talemaade. Grevinden havde allerede for længe siden mærket, hvorledes Jorden brændte under Fødderne paa Frøken Malvine, og at hun vilde bort jo før jo heller. Og det var jo umenneskeligt at ville hindre hende i at søge sit Kald.

Da hun paa denne Maade klagede sin Nød for sin Ægtefælle, svarede han:

»Jeg fik i Morges et Forretningsbrev; det er bedst jeg rejser til Berlin. Der er Tale om en Pengeaffære, som ikke har synderlig Interesse for Dig. Jeg kender jo mange Familier i Berlin, jeg skal benytte Lejligheden til at se, om jeg ikke kan finde en ung Pige, som passer for Dig.«

Grevinden blev meget glad over denne Meddelelse.

Fortsættes.

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet.

Nr. 116. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 19. December 1909. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 3. Aarg.

Den gamle Daglejer.

No haar a trowle stridt og slæbt
i manne, manne Ord;
men Takken, for te a haar stræbt,
blyw'r nok æ Fattegor.
Der vises jo vi fatte hen
aa spise Naadsensbrød.
De rig' — ja, de faar Pensjonen
aa Knaphwolspynten rød.

Det va' da godt, te An' hun død',
mens a endno ku' slid';
aa Hunnen ska' no legges ød',
den vil a ett se' lid',
de hjalp mæ trowle begge tow.
Mens An' hun va' ve' Magt,
hun undt sæ aaller mindste Row;
Hunnen va' en gu' Vagt.

Ja, mæ det gaar wal som de flest',
vi mna jo for det allermest
te' Fattegoren skrid'.
Men Lywwe er wal raar forbi —
det er min jennest Trøst,
saa blywer da for Husly fri —
mæ sølle gammel Bøst.

En Gaang der kommer wal en Daw
— Gu' gi', det ku' blyw snaart —
da Fattefolk de slaar æ Slaw
aa ønsker dem en Paart
saa stur, te de ka' sorgfrit løw. —
Stow de kuns sammel aall,
saa maatt' de stur' wal la' dem bøv
en bette ussel Smol.

X.

C. Hørdum.

Vi præsenterer her Billedet af en af Socialdemokratiets Veteraner, C. Hørdum. Hr. Hørdum var en af de første Socialdemokrater, der fik Sæde i det danske Folketing. I hans Manddomsaar var han en af Partiets dygtigste og mest begejstrede Agitatorer.

Der siges, vi skal spare -!

—o—

Vi maa spare! Det er den gamle kendte Melodi, der nu igen lyder fra mange Sider. Javel! det skal indrømmes, at der er uproduktive Udgifter, som til Gavn for a l l e kunde skaffes bort (Militærvæsenet?), men naar der tales om for flot og for høj en Levefod, saa maa hele Underklassen og mindst Halvdelen af Middelklassen protestere; thi hos denne Del af vort Folk er der sandelig ikke Tale om for høj en Levefod.

Lad os tage Statistisk Aarbog og se, hvad den fortæller. Der findes i Danmark*) (med Fradrag af Personer under 18 Aar og gifte Kvinder samt disses Indtægt) 1,087,926 Personer, af disse er 712,199 under Skattegrænsen (der jo er 600, 700, 800 henholdvis paa Landet, i Byerne og i København), 61,481 har fra Skattegrænsen til 800 Kr., 77,731 har fra 800 til 1000 Kr., 72,214 har fra 1000 til 1200 Kr. og 55,411 har fra 1200 til 1500 Kr. aarlig i Indtægt. Mon der herfor kan føres en flottere Levefod end Mennesker har godt af?

Lad os se paa en Landarbejders Kaar, om han muligt skulde leve for flot.

Jeg har talt med et Par dygtige Arbejdere, og de var enige om, at de ikke kom ret meget over 600 Kroners Indtægt aarlig paa egen Kost, men jeg vil være saa dristig at tage en tredie Arbejder, han har 700 Kr. aarlig paa egen Kost (men han bliver ogsaa for tidligt den bøjede, forslæbte Slider). For disse 700 Kr. skal han udrede Betaling for Husleje, Brændsel, Beklædningsgenstande og for Føden. Familien bestaar af ham selv, Kone og 5 Børn. Hans Regnskab ser da i al Korthed saadan ud:

For Husleje	90	Kr.
- Brændsel	20	-
- Beklædning	150	-
- Føden	440	-
Ialt	700	Kr.

Regner man ud, hvor meget Familien har pr. Dag, 1,20$^{8}/_{9}$ Øre, og pro Persona ca. 17$^{1}/_{5}$ Øre, saa vil der dog vel ingen her komme og tale om Fraadseri. (Ganske vist har jeg hørt et Medlem af vort Forbund paastaa, at Hindhede var en Fraadser, naar han brugte 20—22 Øre om Dagen, men det var da ogsaa en — Vegetarianer!!) — Nej, lad os blive fri for den megen Talen om at spare, lad os omadressere den til Overklassen.

*) Tallene er alle fra Skatteaaret i 1904—05.

Men hvad skete, om vi alle gav os til at spare? Hvis vi alle sparede forholdsvis lige meget, skete der intet. Underklasen kan intet spare, den har ikke noget at spare af. Og hvis Overklassen sparer, saa faar den bare mere Styrke til at lade det arbejdende Folk trælle stærkere for sig.

Vi skal noget helt andet. I Stedet for at lytte til Spareprofeterne bør vi kræve vor Ret, vi bør vende os til det »haardt betrængte« Landbrug og sige: Hør I gode Bondemænd, I har for megen Jord og vi har for lidt, vi kræver noget af eders Jord, vi har Ret til den. — Jamen, svarer Bønderne, skal vi arme af med vor Jord, saa sidder vi dér med vor store Prioritetsgæld, vi bliver ruineret! Her er det, Arbejderne bør tage det tveæggede Sværd, der hugger den gordiske Knude tværs igennem. De bør svare: Vi indfører **Jordskyld,** det vil give Arbejderne Jord og skaffe os ud af de fremmede Kapitalisters Vold. Det er det forløsende Ord — foreløbig, lad os saa faa en hvas Arveskat sammen med Jordskyldens Indførelse, lad os se om Jordskylden, naar den er helt indført, kan klare Ærterne, ellers maa vi jo have andre Ting fat.. Som Socialdemokrat kan det ikke andet end glæde mig, at Jordskyldreformen ogsaa mellem os har sine forstaaende Venner. Jeg tror, at den bedste Udvikling lægges tilrette den Dag, da de virkelig frisindede Georgister dratter over i Socialdemokratiets Lejr og bringer deres Idé om Jordskyld med sig, ikke som et Universalmiddel, men som en stor nødvendig Skattereform med gode sociale Følger. Den vil kunne hjælpe Arbejderne i Arbejdet for lige Ret. Det var sandelig noget andet at byde Arbejderne end at spare.

H. P. Berthelsen.

Jul!

—o—

Om Du gav den nøgne Pleje,
Faderløs paa Armen bar.
Om Du søgte Fangens Leje
og den nøgne klædet har?
Har Du intet her at svare.
Kender Julens Gud Dig ej.

Johan Skjoldborg.

Vi nærmer os nu Julen med raske Skridt, den stadig tilbagevendende Julehøjtid. Alle faar i den Anledning saa uendelig travlt, alt skal jo ordnes saa festligt som vel muligt. De Handlende er dem, der først faar travlt med at faa pyntet de mægtige Butiksvinduer. Konkurrencen er jo stor.

De originaleste Vinduesudstillinger har selvfølgelig de største Chanser for at samle Publikums Opmærksomhed og — Penge.

Hele 3 Uger før Juleaften er alt i Orden, og Folk strømmer til, først Byens fineste, velklædte Bedsteborgere, ja, og saa dem der ude fra det fede Bondeland, som har de rummeligste Lader og Stalde fulde af Korn og Kvæg. Dem, der har Spisekamrene fulde af Fødevarer, og Skabe og Kister pakkede med gode Klæder.

Ja, kort sagt alle dem, der har deres paa det tørre og ikke kender til de frygtelig tærende, økonomiske Sorger. De kommer først og gør deres store Juleindkøb. Sidst kommer den store Skare af Slidets Mænd og Kvinder. Mange af dem kommer endog først i aller sidste Øjeblik, og nogle kommer slet ikke. Hvorfor? Fordi de ikke har noget at købe for. Husleje og Renter skal betales, Klæder, Brændsel og det nødvendige til Livets Ophold skal der sørges for, og saa er den sidste Øre givet ud, og der er intet tilbage at købe Julestads for, og de — vilde dog saa inderlig gerne have haft en lille Smule — blot saa meget, at de i al Tarvelighed kunde pynte et lille Juletræ til de kære smaa, som de jo saa gerne vilde glæde lidt paa denne Barnets største Højtidsaften, men nej, det lader sig ikke gøre. Og hvor er det dog ikke en grænseløs Sjælepine for en Far og Mor at se sine kære Smaabørn sidde bedrøvede og smertelig skuffede, fordi de ikke kan faa Del i de Glæder og Velsignelser, som de saa sikkert havde haabet paa, at Julen skulde bringe dem, ligesaavel som bedre stillede Folks Børn; thi det havde deres Lærer dog saa kønt fortalt, at for Julens Gud var alle lige — og skulde uden Undtagelser faa Del i Festens Gode.

Men Læreren havde altsaa ikke talt Sandhed, lige saa lidt som Præsterne taler Sandhed, naar de saa højtidelig prædiker om at vi alle, baade fattige og rige, skulde faa Del i Julens Glæder.

Nej og atter Nej, vi faar saa langt fra alle Del deri.

Tusinder og atter Tusinder vrider deres knoklede Hænder i sort Fortvivlelse og beder om Hjælp fra Himlen, og det midt i Julens og Velgørenhedens Tid.

Ja, der raabes og raabes, men forgæves, de tomme Fade bliver ikke fyldte, den kolde Kakkelovn bliver ikke varm og de halvnøgne Menneskelegemer bliver ikke dækkede med gode Klæder ved at tilraabe og bønfalde himmelske Magter om at gøre det.

Det er nu en Gang lagt i Menneskenes Hænder at fordele de jordiske Rigdomme imellem sig, og derfor maa alle de, der lider Uret, sulter og savner, i Stedet for at raabe til Himlen om Brød og social Retfærdighed, i Forening med Kammerater og Standsfæller slutte sig saa tæt, saa indelig og trofast sammen, som det staar i menneskelig Magt at gøre det — for saa gennem dette Broderskabets Samenhold at skabe det Samfund, i hvilket ingen skal savne det fornødne til Livets Ophold. Det Samfund, hvor der sørges vel for Børnene og de gamle, de syge og svage.

Vi har nu længe nok — men forgæves — raabt til Folketingets Bønder og Landstingets Godsejere om at skabe et saadant Samfund. De har jo længe siddet inde med baade Magten og Pligten til at gøre det — men har de selv i nogen Grad gjort det? Nej, nej, tværtimod. De har snarere skabt et inhumant, et Egoismens Samfund. De har brugt den Tid, der var dem beskaaren, til at øve en velsignelsesrig Indflydelse paa Samfundsordningen — til at albue sig frem til Ære, Rigdom og Magt. — Og selv om de for at naa dette skulde træde de mange Stakler, de med Rette ellers skulde hjælpe, i Gruset, ja gaa over Næstens Lig, det rørte dem ikke — alle Hensyn smed man over Bord!

— — Nu staar det til Arbejderne at skabe det Samfund, som de førnævnte har forsømt at skabe, nemlig et socialt, retfærdig ordnet Samfund, — det enkelte Individs økonomiske Frigørelse er det første nødvendige for at gøre det muligt for alle Samfundets Medlemmer at faa Del i Livets og Kulturens Goder.

For alle, der paa rette Maade er besjælet af den ægte Retfærdsfølelse, den ægte Næstekærlighed, maa Maalet være at skabe den størst mulige Lykke for det størst mulige Antal Mennesker.

I det Samfund, hvor dette i Sandhed tilstræbes, vil Julefesten altid kunne fejres paa den Maade og i den Betydning som han, for hvem vi helligholder Festen, ønsker den fejret.

A. C. Randers.

Polak-Importen.

—:—

Fornøjelige Udsigter for de danske Landarbejdere.

—

Polak-Importørernes Haandlanger Hr. Kongsted udtaler sig til Godsejernes specielle Organ »Østsjællands Folkeblad« i Køge.

Det saakaldte »radikale« »Østsjællands Folkeblad«, som ejes og redigeres af Hr. Søren Svarre, er et af de Blade, som læses af de fleste Polak-Importører og Godsejere, nemlig alle dem, som bor i Øst- og Midtsjælland. Af den Grund er det formodentligt, at dette Blad næsten hver Dag bringer Polak-Notitser, som alle behager sine Godsejere. Det kan i den Forbindelse noteres, at dette Blad i Følge en af dets egne Medarbejderes Udsagn giver ca. 50,000 Kr. i Overskud hvert Aar.

For nogen Tid siden havde en af dette Blads Medarbejdere en Samtale med Hr. C Kongsted, Sekretær i den berygtede »**Foreningen til Anskaffelse af udenlandsk Arbejdskraft for Landbruget**«. Og Medarbejderen spurgte, hvorledes Indførslen af Polakker i Aar havde formet sig.

Hr. Kongsted svarede:

»Det har omtrent været som de foregaaende Aar, **ialt har der været 7—8000 Polakker paa Høstarbejde her i Landet.** I Foraarsmaanederne var Tilbudet i Galizien større end Efterspørgslen, men det rettede sig, da vi kom lidt længere hen mod Sommeren.«

Har Arbejdsløsheden herhjemme haft Indflydelse paa Indførslen af den udenlandske Arbejdskraft?

»Noget har man kunnet mærke den, idet det antagelig skyldes den, at der ikke har været Brug for saa mange mandlige Polakker som de foregaaende Aar. Lønnen har imidlertid været som før, saa i den Retning har den danske Arbejdsløshed ikke været til at spore. Malkepigernes Antal derimod har været omtrent det samme som de foregaaende Aar.«

Bliver der mange Polakker her i Landet?

»Ja, der gør, og Antallet af dem, der bliver hele Aaret, er langt større, end man havde tænkt sig. Det kan man alene se af Anmeldelserne til Ulykkesforsikringen. Men Polakkerne vil ogsaa gerne herop, og det skyldes den Omstændighed, at Polakloven er bleven bekendtgjort for alle dem, der bor i østerrigsk o grussisk Polen. De tager af den Grund hellere til Danmark end til Tyskland; men der er jo heller intet andet europæisk Land, der for Tiden yder dem saa udstrakt og god Beskyttelse som Danmark.«

Hvorledes har Polakloven ellers virket?

»Aldeles udmærket, og den har absolut gjort meget godt, selv om den lider af enkelte Mangler. Men de kan forhaabentlig blive rettede, naar Loven til næste Aar skal revideres.«

— — —

Naar man med en Smule Opmærksomhed læser denne Samtale igennem, oprulles der for ens Øjne et sært Billede.

Tænk først over dette: I den Tid, hvor saa mange danske Arbejdere gaar arbejdsløse og er villige til at arbejde hvor som helst, i denne Tid er det, at vore grevelige Polak-Importører indfører 7—8000 Polakker.

Det gør de af to Grunde: Polakkerne er **billigere** og de er **mindre fordringsfulde** end de danske Arbejdere

Altsaa: Vore Godsejere tager større Hensyn til deres Pengepung en deres Landsmænd.

Jo, det er nogle kønne Fædrelandsvenner!

Vi forstaar nu saa uendelig godt, at alle disse Jord-Grevers Polakker hvert Aar driver en 5—6000 mest unge Arbejdere ad af Landet, til Amerika og til de andre »nye« Lande.

Alt det foraarsager Godsejerne ved deres Polak-Indførsel.

Den anden Oplysning om, at der hvert Aar bliver flere og flere Polakker tilbage her i Landet, maa vi ogsaa forfærdes over. Hvorledes vil Stillingen for de danske Arbejdere mon blive i Fremtiden?

Den »gode« Polaklov og Godsejernes stærke Agitation vil bevirke, at Landet snart **overfyldes** af Polakker, som arbejder her baade Vinter og Sommer. Fortsættes denne »Udvikling«, vil dansk Kultur snart gaa under, og Landet vil da være forvandlet til en Provins af Østerrig eller Rusland — lig Galizien eller russisk Polen.

Vel at mærke: **hvis vor faglige Organisation ikke forinden har vokset sig saa stærk, at den sætter en Stopper for hele dette Uvæsen!**

Vor Organisation er vort eneste Haab. Det er den, der skal redde vor Klasse fra Landflygtighed og brutal Nedtrykkelse!

Carl Westergaard.

Alle,

der har bestilt Bladet gennem Agenter, ved Møder, hos Redaktion eller Ekspedition, men som ikke ønsker Bladet for Januar Kvartal, bedes afsige det hos Hr. Kragh, Bruunsgade 52, Aarhus, inden den 27. ds. Afsigelser efter nævnte Dato tages ikke til Følge; men vi haaber selvfølgelig, at a l l e vore Læsere ogsaa ønsker at holde »Arbejderbladet« for Januar Kvartal. Den, der vil gavne vor Sag, afsiger ikke Bladet, men skaffer derimod nye Abonnenter for det kommende Kvartal.

En Tyran
paa „Krabbesholm“

—:—

8 Røgtere jaget bort siden Maj. — En brutal og sjofel Fodermester. — Umennesket vælter en frugtsommelig og lidende Kvinde af Sengen, truer en anden med Prygl og forsøger Voldtægt mod en tredie. — Folkene flygter derfra om Natten.

—

Der er et gammelt Ordsprog, der siger: Naar Skidtet kommer til Ære, ved det ikke, hvordan det vil være! Det er desværre ikke saa sjældent, at det passer, især naar »det«, der kommer til Ære, er behæftet med en god Del Dumhed og Brutalitet — to Egenskaber, der ofte følges ad.

Paa det store Herresæde »Krabbesholm« findes en Fodermester, C. Jensen, der tillige antager og afskediger Folk, der »hører til Staldene«. Han er bleven en Slags Underarbejdsgiver. Men denne Stilling er gaaet ham i den Grad til Hovedet, at han mener at kunne byde Staldpersonalet den allergroveste Behandling.

Vi skal forskaane vore Læsere for de Skældsord han til daglig benytter mod Folkene. Det maa være tilstrækkeligt at notere, **at 8 Røgtere siden Maj enten er jaget eller rømt fra Krabbesholm. En Underfodermester Nielsen og Landvæsenselev Larsen blev i den Grad generet, at de en Nat ved 1-Tiden pakkede deres Tøj sam-**

men og forsvandt. Deres Kammerater paa Gaarden hjalp dem med at faa deres Kufferter og Skabe derfra!

Og nu for et Par Uger siden talte vi med Mejeripige Jensine Marie Jensen, der efter at have været under Fodermester Jensens Kommando en Maanedstid foretrak at komme derfra itide.

Marie Jensen fortæller bl. a., at den Maade, hvorpaa han tiltalte de Kvinder, som han paa en Maade var »Principal« for, vilde, ifald det blev meldt til Politiet, indbringe ham saa mange Bøder, at han vilde være økonomisk ruineret for Livstid.

Som Regel var han i slet Lune, og de Kvinder, der da kom i hans Nærhed, betegnede han med Udtryk, som hører hjemme i de allertarveligste Knejper og Bordeller i København. Ogsaa Marie Jensen har han tituleret med Skælds- og Haansord af allermodbydeligste Art. Men ikke nok hermed. **En Dag truede han hende ogsaa med Prygl og bad i den Anledning en anden ung Pige om at forsvinde,** hvad hun dog ikke gjorde. Den noble Kavaller fik saaledes ikke sine Pryglelyster tilfredsstillet.

En enkelt Kvinde har han endog forsøgt Vold imod, idet han trods hendes Modstand slæbte hende ind paa et Værelse og dér forbød hende at skrige! Det lykkedes hende dog at slippe fri for det af Drik og kønslige Udskejelser ødelagte Individ.

Toppunktet af Umenneskelighed og pervers Raahed har han dog udvist ved engang at rejse en Seng overende, hvori der laa en frugtsommelig og lidende Kvinde, der under navnløs Angst og Graad søgte at værge sig mod det bestialske Menneske!

Hver Dag benytter han sig af slibrige Udtryk og Talemaader, der tilfulde godtgør, at hans seksuelle Tilstand er fuldstændig abnorm.

Som sagt — slutter Marie Jensen — det var mig naturligvis umuligt at være under dette Umenneskes Kommando. Jeg kom dertil fra Jylland i de første Dage af November, men jeg skal snart faa mig en Plads igen.

Og smilende viser den velklædte og sikkert dygtige unge Kvinde os en Del Anbefalinger, der alle er lige gode. Vi citerer en af dem her:

> Jensine Marie Jensen har tjent mig fra 1. November 1905 til 1. November 1906 som en flink, tro og paalidelig Pige, og jeg har i den Tid, hun har været i min Tjeneste, modtaget Æresdiplom for Spandenes og Mejeriets Properhed.
>
> **P. Hansen,** Brusgaard.

Men hvilket Helvede har denne Kvinde ikke ladet os se ind i de faa Minutter, vi har talt sammen! Der er sagt, at enkelte af vore Forfattere overdriver, naar de i deres Bøger skildrer nogle af de værste Ravnereder. Aa, ti stille! ti stille, alle I, de sidder hjemme i Eders lune Stuer og studerer Livet og Samfundsforholdene fra Kakkelovnskrogens kvælende Varme!

Her kan ikke overdrives!

Vi skal nu gøre Forsøg paa at faa denne Fodermester fjernet eller se at faa ham anbragt paa et Sted, hvor han er mindre farlig for sine Omgivelser.

A. P. Bjarnholt.

Agiter for vort Blad!

—:—

Vi gaar nu mod et nyt Kvartal. Alle Meningsfæller bedes nu med Iver og Energi kaste sig over Agitationen for vort Blad.

Anbefal det ved alle Lejligheder. Benyt Julen til at skaffe vort Blad nye Holdere.

Husk, det er den første Agitator, der skal trække Ploven første Gang igennem den døde Muld.

Det skal vække de slumrende Kræfter, den første ungdomsfriske Begejstring for vor store Dag. Siden kommer vore Agitatorer og holder Møder og danner Foreninger.

Store og betydningsfulde Ting gaar vi imøde. Det stunder imod en Fornyelsens Renæssance for »den siette Stand« — imod en Tid, hvor alle Mennesker skal kunne leve deres Liv fuldt og helt.

Vort Blad skal være vor Sags Banebryder. Derfor maa vi alle uden Undtagelse af yderste Evne arbejde for dets Udbredelse. Bort med al Sløvhed og Ligegyldighed! Bort med al Modløshed! Er der Stilstand et enkelt Sted, maa der tages fat med fornyet Kraft. Vanskeligheder er kun til for at overvindes, og i det hele og store er der stærk Fremgang at spore.

Og nu et Kæmpeslag for vort Blad! Lad der blive Kappestrid mellem de forskellige Landsdele. Hvem kan sende flest Bestillinger: Sjællænderne eller Jyderne, Fynboerne eller Bornholmerne? De øvrige Øboere maa ogsaa med i Kampen. Bestillingssedler til Brug ved Agitationen kan faas ved at skrive til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde.

Den 1. Februar meddeler vi, hvilken Landsdel der har staaet sig. Lad der nu blive Krig paa Kniven. Med hver Bestilling maa samtidig sendes 75 Øre til Redaktionen af »Arbejderbladet«.

De 30 af vore Abonnentsamlere, der naar højst, vil faa tilsendt Bogpræmier (Aakjær, Skjoldborg, Andersen-Neksø og flere).

Alle Agitatorer, Formænd, Medlemmer og Læsere, begynd straks paa Konkurrencen!

A. P. Bjarnholt. Hansen-Røjle.

Præmierede Tjenestefolk.

—:—

Hr. Redaktør!

I Deres Artikel i sidste Numer af »Arbejderbladet« om præmierede Tjenestefolk, spørger De: »Hvorledes man i det hele taget takserer og vurderer disse Folk, er os en komplet Gaade«.

Det kan jo være forskelligt i de forskellige Foreninger. Saadan er det jo med Bedømmelsen af Kreaturer. Af en Forening betragtes en »Plet« paa Benene nedenfor Knæerne som en Syndestraf, — i andre Foreninger ser man bort fra »Pletten«.

Saadan er det vel sagtens ogsaa i Tyendepræmieforeningerne. Her i Aalborgegnen findes en saadan. For nogle Aar siden blev det oplyst, at en af de Piger, der havde erholdt Præmie i denne Forening, havde 4 Børn med den Mand, hun tjente hos og passede Huset for. Med Rette kunde det da fremhæves, at hun havde været tro og villig i enhver Henseende og derfor blev hun ophøjet i Præmiepigernes Klasse.

Jeg haaber, Hr. Redaktør, at jeg har gjort mit til at bibringe Dem lidt mere Viden om, hvordan »Takseringen og Vurderingen« foregaar. Men som sagt, det kan være forskelligt i de forskellige Foreninger, akkurat lige som med »Pletterne«.

A. Korsgaard.

Tyendets Valgret.

—o—

Blandt de forskellige Krav, som findes paa »Tyende- og Landarbejderforbundet«s Program, har vi ogsaa dette: Valgret og Valgbarhed lige med de andre Samfundsklasser.

Dette at staa i tjenende Forhold burde ikke bevirke, at man derfor bliver overset og forklejnet ogsaa i denne Henseende.

Tjenestefolk er jo dog ogsaa Mennesker — selv om mange af dem maaske daarligt har Anelse om det.

Det er dog vel ikke andet end et ganske simpelt, selvfølgeligt og fuldtud retfærdigt Krav dette, at vi kræver, at vi som hver eneste Dag er med til at fravriste Jorden dens rige Udbytte, at vi ogsaa faar Lov til at være medbestemmende angaaende dette Udbyttes Fordeling og Administration i alle Henseender.

Den Samfundsklasse, som er med til at frembringe de store Værdier her i Samfundet, maa absolut ogsaa have Ret til at tage Bestemmelse om, hvorledes Samfundet skal kunne faa det størst mulige Udbytte af alle disse Værdier.

Enhver rettænkende Mand, som vil bære Demokratnavnet med Rette, maa absolut være en varm Tilhænger af dette vort Krav.

Ellers er han ikke en ægte Demokrat. Thi i dette ene simple og let forstaaelige Krav: Lige Ret for alle — i dette bunder al virkelig, sand og ægte Demokratisme.

Men det skal og maa her siges, at mange af de Mennesker, som ynder at pynte sig med Demokratnavnet, netop er bestemte Modstandere af Kravet om Valgret for Tyendet.

Dette kommer dels af, at man hævder, at Tyendet ikke — slet ikke — forstaar at bruge sin eventuelle Valgret til Gavn for Samfundet, og dels har det sin væsentligste Aarsag i og hænger sammen med, at man mange Steder — den Dag i Dag — ser ned paa Tyendet som paa en Slags Mennesker af lavere Art.

Der skal gøres et stort og gennemgribende Arbejde for at faa dette uretfærdige Syn paa den tjenende Stand ændret.

Og det bliver Tyendet selv, som maa gøre Hovedparten af dette Arbejde.

— — —

Naar man ude omkring paa Møderne taler om Tyendets Valgret, saa faar man ret ofte den Paastand stukket ud:

»Ja, men Herregud! I har jo da nu faaet Valgret!«

Hertil kan der svares: »Ja, »Valgret« har vi jo ganske vist faaet; men det vil da rigtignok sige, at denne betyder lige saa meget som slet intet.«

Nej, den nye Valgretslov, som ogsaa gælder for Tyendet, er ærlig talt ikke en Pibe Tobak værd.

Dette — at der fordres, at Tyendet skal have opholdt sig to Aar i en Kommune, før at det er valgberettiget dér, og at det desuden skal have svaret Skat til samme Kommune, i det Aar, der gaar forud for Aaret i hvilket Valget finder Sted kort sagt dette Forhold eller disse Bestemmelser er af en saadan Art, at man i de unge Aar — som de fleste, der tjener, jo gerne benytter til at rejse lidt omkring i — næsten aldrig naar at faa Valgret.

Denne Karrikatur af en Valgret er slet intet værd — den er kun en Haan imod de Mennesker, som den skulde være til Gavn for.

Den Overklasse- og konservative Agrarregering, som er Fader til denne Lov, har forstaaet at sætte sit Præg paa den — klart og tydeligt.

De Herrer har der atter en Gang konstateret, at de ikke vil os noget godt, og at de kun tænker paa at holde os nede i Uvidenhed og Trældom saa længe som muligt.

Og det er de samme Folk, som atter og atter raaber op om, at Tyende- og Landarbejderbevægelsen kun vil sætte Skel og gøre Klassemodsætningen saa stor som vel muligt.

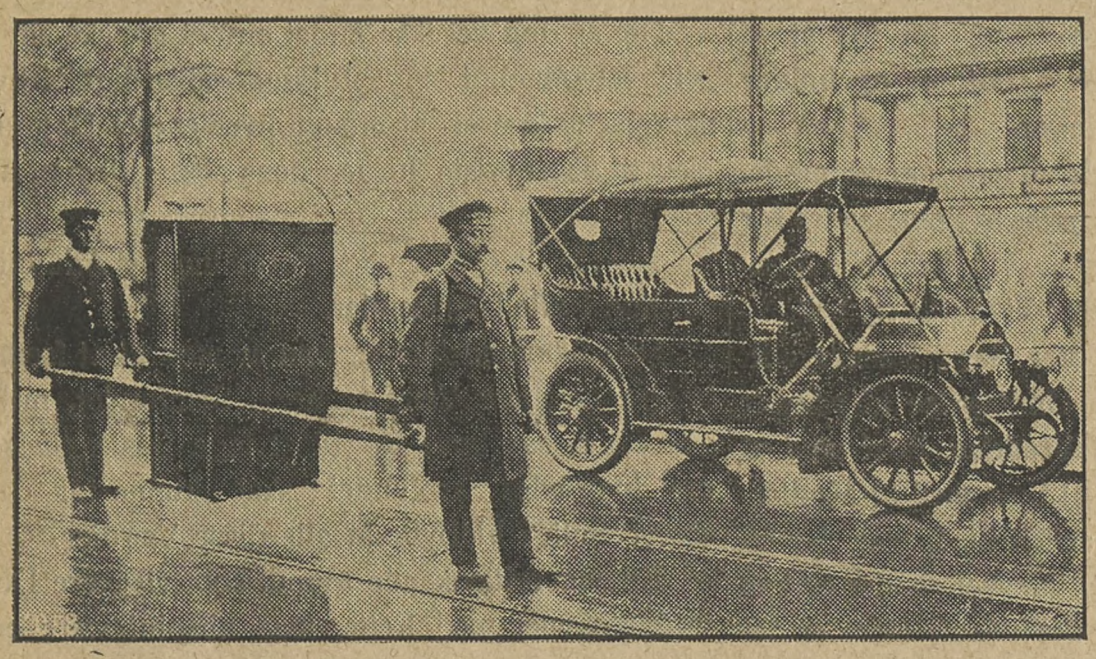
Det maa vel være den Politik, som den udødelige Hørup i sin Tid med flammende Ord fordømte.

Men som desværre florerer stærkt og kraftigt endnu med et falskt, demokratisk Flag over sig.

— — — —

Tyende- og Landarbejderforbundets Mænd

Gammeldags og moderne Befordring.

I Dresden har en smart Mand fundet paa at anskueliggøre den store Udvikling, vore Befordringsmidler er undergaaet i den sidste Menneskealder. Billedet viser tydeligt Forskellen paa før og nu.

✳

---

kræver lige og almindelig Valgret for vor Stand.

Vi mener, at vi med soleklar Ret maa kunne fordre, at vor Valgret følger os overalt, hvor vi end drager hen — naar vi blot opfylder vor Pligt som voksne Mennesker og Samfundsborgere i alle Henseender.

Den maa da altid være hos os — den maa være som en Portemonnæ eller en Lommekniv, som vi til enhver Tid kan tage frem, naar vi har Brug for den.

Valgretten er det kosteligste Klenodie, som bevidste, interesserede, voksne Mennesker kan være i Besiddelse af — — derfor maa vi gøre et Arbejde for, at den kommer os til Gode helt og fuldt.

— — —

Saa længe som det var muligt, herskede de store i Samfundet over de smaa ved Hjælp af middelalderlige og slaviske Love.

Ja, det gør de ogsaa mange Steder rundt omkring i Verden endnu.

Det er dog lykkedes Underklasserne en efter en delvis at afkræfte Overklassernes Regimente i denne Henseende.

Men der kæmpes stadigvæk endnu overalt, — og maaske Kampen aldrig har været ført under saa skarpe Former og med saa stor Sejghed som netop nu.

Og nu kommer her hjemme »den sjette Stand« ogsaa og melder sig under Fanerne.

Det er Opbrudstid nu for denne Stand, og derfor samler den nu alle sine nuværende disponible Tropper til Kamp og Arbejde.

Det betyder Vaar.

H. J. Hansen-Røjle.

Agiter paa Højskolerne.

De af vore Medlemmer, der er paa Højskole, bedes venligst lægge et godt Ord ind for »Arbejderbladet« blandt Eleverne, eventuelt tegne Abonnenter for Januar Kvartal.

Red.

Fællesskabet - Maalet.

—o—

Naar man ser paa den Enighed og Fasthed, der kendetegner Arbejderbevægelsen, kommer man uvilkaarligen til at spørge; Hvad er det for en Kraft, der saaledes er i Stand til at samle de mest forskelligartede Mennesker i en stor kompakt Hær?

Eller, hvad er det for et Baand, der binder denne Hær saa inderlig og fast sammen?

Thi der maa jo være et Baand, der lig det, som sammenknytter et Kornneg eller Knippe ...

Et saadant Knippe kan — som vi ved — trodse Storme, og man kan smide omkring med det, uden at det splittes ad. — Men det kommer an paa et eneste, nemlig Baandet. Saalænge det er der, er der Samling. Tages det bort, spredes Straaene for alle Vinde.

Saaledes ogsaa med Arbejderbevægelsen.

Gang paa Gang har Arbejderne vidst at hævde deres Selvstændighed og at afslaa alle den Slags Angreb, der tog Sigte paa at splitte dem ad og gøre dem svage. De har taalt Foragt og Haan for deres Sags Skyld, og dog har de formaaet at holde sammen.

Thi det Fællesskab, der forbandt dem, har været saa stærkt, og af en saadan Art, at de ligesom Knippet har formaaet at trodse Storme.

Derfor denne Sammenligning.

Men, hvad er da i Grunden dette Fællesskab for noget? Hvad har det til Maal, og hvori har det sin Grund?

Lad os se lidt paa det.

Først og fremmest kan man da sige, at dets Oprindelse skyldes Harmen over de nuværende uretfærdige Samfundstilstande og en levende Følelse af at denne Uret kun kan hæves ved Skabelsen af et helt nyt Samfund, der tilsikrer alle sine Borgere en menneskeværdig Tilværelse og giver dem det fulde Udbytte af deres Arbejde. Dernæst: af en levende Trang til at delagtiggøre alle Mennesker i dette Samfund, vække dem og vise dem Vejen frem til mere Velstand — til større Lykke.

Denne Retfærdighedsfølelse er da — i Forbindelse med den økonomiske Forstaaelse — eller om man hellere vil — det Baand, der binder Arbejderne sammen og som har gjort, at de ikke blot har formaaet at virke med Energi for deres Sag, men ogsaa har kunnet tilbagevise alle Angreb paa deres Organisationer med Kraft.

Men Maalet! Hvorledes og ad hvilke Veje vil man naa det?

Lad os se hvordan.

Det, der allerførst falder en i Øjnene, naar man betragter Socialdemokratiet, er, at det forlængst har forladt den Opfattelse, at man skabe en socialistisk Samfundsordning ved en Revolution — ved Magt —eller ved Hjælp af Magthavernes Gavnmildhed.

Nej, det moderne Socialdemokrati gaar andre Veje; — det ser klart, at det er ikke ved Revolutionen; men ved Evolutionen — d. v. s. Udviklingen — at den socialistiske Stat skal naas.

Vi ved, at lige saa sikkert som den antikke Verden maatte vige for den Fevdale, og den Fevdale igen for Bourgeoisiets Verden, — lige saa sikkert er det givet, at Bourgeoisiets Verden maa vige og give Plads for den socialistiske Stat. At det vil gaa saaledes, har Karl Marx paavist, og vi har ved at granske Historien kommet til samme Resultat som han.

Denne Opfattelse af Udviklingen har man givet Navn af Marxismens Historieopfattelse.

Og den gaar i Korthed ud paa følgende:

»At det økonomiske Grundlag er Samfundslivets virkelige, ideelle Grundlag, der bærer den juridiske og politiske Overbygning, og hvortil der svarer bestemte samfundsmæssige Bevidsthedsformer. Ja, dette Grundlag betinger i det hele taget den sociale, politiske og aandelige Livsproces«.

Vi ser altsaa, at det økonomiske Forhold er Samfundslivets virkelige Grundlag og er Aarsag til Samfundets Tilstand. Jeg tør vel nok sige, at det økonomiske Grundlag kun betinger — men ikke bestemmer — den samfundsmæssige Overbygning.

Altsaa enhver Forandring i Samfundets Former skyldes Kræfter, som virker i Samfundet, og som er Aarsag til, at Samfundsklasserne sættes i Drift imod hinanden — skaber Historie.

Marx fandt, at disse Kræfter er økonomiske og materielle Kræfter.

Dette er Kernen i den nationalistiske Historieopfattelse.

Det er altsaa ad Udviklingens Vej, at Socialdemokratiet vil naa Maalet, og som Tegn paa, at Evolutionen fører mod Maalet, har man med Rette peget paa de umaadelige Kapitaldannelser, der ophobes paa enkeltes Hænder. Gaar vi til Amerika, vil vi faa at se mægtige Trust- og Ringdannelser, med Kapitaler saa store, at al Konkurrence med dem er umuliggjort.

Og de fører til, at Befolkningen bliver skilt i to Lejre: de besiddende og de besiddelsesløse.

Og denne Kløft vil stadig uddybes, idet Kapitalerne — Værdierne — mere og mere samles paa nogle faa Menneskers Hænder. Og det vil komme til det Punkt, at den overvejende Del af Befolkningen staar uden Part, uden Andel i de store Samfundsværdier, som de selv har frembragt.

Men samtidig med, at dette sker, organiserer Kapitalisterne Produktionsmidlerne paa en aldeles fortræffelg Maade, saaledes at naar deres Undergang er givet, saa kan vi ganske rolig skubbe dem tilside og overtage det hele — saa at sige fiks og færdigt.

Det maa man da være dem taknemlige for!

Men denne Proces anser vi Socialdemokrater som Tegn paa, at den Dag ikke maa ligge saa forfærdelig fjern, da Udviklingen vil føre til den socialistiske Stat, og endvidere paa, at vi maa styrke og ruste os paa det bedste for at møde denne Dag, saaledes at vi med fast og sikker Haand kan overtage Kommandoen og føre Udviklingen videre til Lykke og Velsignelse for Menneskeheden.

Men for at det skal lykkes, er det nødvendigt, at vi styrker og værner om vore Organisationer paa den bedste Maade, og fremfor alt gælder det om at styrke det Fællesskab, det Baand, der omslutter os alle, saaledes at det ikke slappes eller brydes.

Thi skulde det ske, vil vi faa samme Skæbne som Straaene, der spredtes for alle Vinde.

Dette maa ikke ske.

Og det kan heller ikke ske, naar vi lover hverandre at staa last og brast med hinanden og gør, hvad vi formaar for at værne om den Sag, vi har kærest af alle.

Fagerlund.

„Landarbejdernes Bibliotek".

—o—

Et nyt Led i Oplysningsarbejdet blandt Landarbejderne.

—

Fra 1. Januar starter jeg et nyt Forlag under Navn »Arbejdernes Forlag«. Dette Forlags Formaal skal være at udgive gode, oplysende Bøger samt interessante Pjecer af forskellig Art

Igennem dette Forlag vil jeg ikke lægge nogen særlig Vægt paa almindelig Agitation. Derimod er det min Agt at underbygge vor Bevægelse ved god og nyttig social Oplysning. Og hvem ved — maaske bliver det i det lange Løb **den bedste Agitation for vor Bevægelse!**

Den første Bog, jeg vil udsende, hedder »Ungdomstanker« og bliver et Udvalg af mine bedste Artikler fra »Tyendebladet«. Det sker ef-

ter Opfordring fra flere, som kunde ønske at eje disse Artikler i Bogform.

Den næste Bog bliver en stor historisk Fremstilling af **Klassekampen paa Landet** gennem Tiderne. I Mellemtiden vil der udkomme forskellige større og mindre Pjecer om forskellige Emner.

For at alle kan komme i Besiddelse af disse Bøger og Pjecer, vil de udkomme hver Uge i Hæfter a 10 Øre. Hvert Hæfte vil blive paa 16 Sider foruden Omslaget. For 130 Øre vil Holderne altsaa i hvert Kvartal faa **en Bog paa 208 Sider!**

Navnet, hvorunder de forskellige Bøger og Pjecer udgives, bliver »**Landarbejdernes Bibliotek**«. Det forsendes hver Uge gennem Postvæsnet som Ugeskrift.

»**Landarbejdernes Bibliotek**« anbefales herved paa det bedste til alle dette Blads Holdere.

Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

Alle,

der plejer at bestille »Arbejderbladet« hos Landposten eller paa Posthuset, bedes huske at forny inden den 27. ds. for at undgaa Standsning af Bladet.

Et Minde.

—:—

I Bladene har jeg i disse Dage læst en lille Notits, som lyder saaledes:

»**Hofjægermester N. Basse-Fønss, Hindsgavl, er — efter Familiens Ønske — bleven indlagt paa Middelfart Sindssygeanstalt.**«

Denne lille uskyldige Meddelelse, der jo strængt taget ikke kommer Offentligheden ved, fremkaldte hos mig et Minde, som jeg her skal fremdrage.

En Eftersommernat i 1903 passerede jeg Strib med Toget paa Rejse fra Midtfyn, hvor jeg tjente, til mit Hjem i Midtjylland, for at aflægge mine Forældre et Besøg.

Da jeg i Strib stod ud af Toget for at gaa om Bord paa Færgen, lagde jeg Mærke til, at Folk stimlede sammen paa et bestemt Sted foran Færgen. Da jeg kom derhen opdagede jeg, at **der stod to Mennesker, blodige i Hovedet og forslaaede!** Efter deres Klæder at dømme, var det unge Landarbejdere.

Paa min Forespørgsel fortalte de, at de tjente hos Hr. Basse-Fønss, og det var ham, der havde overfaldet dem og mishandlet dem saa frygtelig! De havde om Aftenen været forsamlet i Karlekamret. En af Karlene holdt nemlig Fødselsdag. Alt gik til paa bedste Maade.

Da Hr. Basse-Fønss om Aftenen kom ned og »lygte af«, anmodede han alle Karlene om at flytte sig. Og da de modsatte sig, fo'r han ind paa et Par af dem og bearbejdede dem paa det frygteligste med et morderisk Vaaben. De to overfaldne Karle gik ind til Strib for at vise de rejsende, hvorledes Hr. Base-Fønss behandlede sine Arbejdere.

— — —

Jeg er forvisset om, at mangfoldige af vort Lands øvrige store Jorddrotter kunde trænge for at komme en Tur bagefter Hr. Fønss. Mange er der allerede!

Skjoldborg havde Ret, da han sagde:

»Retfærdighed har vi jo ikke for Tiden. Der er ca. 10 Lensgrever, som ejer en meget stor Del af den danske Jord, og Halvdelen af disse Mænd er anbragt paa Sygehuse eller **Idiotanstalter.** Et ejendommeligt Forhold, ikke sandt?«

Carl Westergaard.

Din Sag

er det, »Arbejderbladet« taler. Derfor bør du bestandig holde det og arbejde for dets Udbredelse.

Hvis en Prinsesse
var lemlæstet i Tærskemaskinen

saaledes som Tilfældet var med den unge 17-aarige Tjenestepige, der forleden kom til Skade hos Gaardejer Skjødt i Hald ved Randers, vilde alle Blade indeholde Spalte efter Spalte om den frygtelige Begivenhed. Dag efter Dag vilde der blive udstedt Bulletiner om Prinsessens Helbredstilstand og Gaardmanden vilde kunne prise sin Lykke, om han undgik Arrestation.

Nu er det ikke en Prinsesse, men en — Tjenestepige, som er bleven lemlæstet for Livet, og saa tier de fleste Blade eller omtaler Begivenheden i nogle faa Linier. Saa stor Forskel er der paa et Menneskeliv — i Klassesamfundet.

Den gode Gud kender rimeligvis ikke til denne Forskel, thi han har skabt alle Mennesker i sit eget Billede, og Prinsessen og Tjenestepigen staar rimeligvis hans Hjærte lige nær. Det skulde da være, at han har nok saa meget tilovers for den flittige og fattige Tjenestepige, som for den ørkesløse og rige Prinsesse. Desværre blander Vorherre sig ikke i Menneskelivets Forhold, og det bliver ikke ham, men os selv, som maa sørge for, at Aksselledningerne ved Tærskemaskinerne er tildækkede.

Om Ulykken i Hald meddeler den stedlige »Social-Demokrat«:

Hos Gaardejer P. Skjødt var man i Torsdags Formiddags beskæftiget med at tærske paa Maskine. Blandt Arbejderne var den 17-aarige Tjenestepige Bodil Marie Johansen, Datter af Tækkemand Johansen, Hald Under Arbejdet vilde hun gaa ud i Gaarden, men idet hun traadte over Aksselledningen, der ligger 21 Tommer over Gulvet og er utildækket, greb Ledningen fat i hendes Tøj og snurrede hende flere Gange rundt.

Pigen blev frygtelig tilredt. Lægen konstaterede, at Slaget havde ramt i venstre Side af Hovedet, og at der var indtraadt et Brud paa Hjærnen med deraf følgende Hjærneblødning.

— — —

Man har her atter et Bevis paa, hvorledes Loven om Tilsynet med Maskiner virker paa Landet. Den virker nemlig slet ikke. I hver Kommune er der — hvis man da ikke har glemt det — ansat en Tilsynsmand, i Reglen en eller anden af Gaardmændene afhængig Haandværker, der ikke tør paatale Manglerne for ikke at miste de Paagældendes Søgning. Et saadant Tilsyn vilde være en komplet Latterlighed, hvis ikke Følgerne var saa sørgelige.

Saa indtræffer en skøn Dag, som nu i Hald, en Ulykke ved, at de utildækkede Maskindele griber fat i et Tjenestetyendes Tøj — og et ungt, haabefuldt Menneske ligger lemlæstet for Livstid. Hele Byen forfærdes. Det sprudler med Medynk med den Tilskadekomne og dens sørgende Familie. Men ingen tænker paa at forhindre Gentagelser; man kører ganske rolig i Nabogaarden i den samme Skure. Og endnu mindre tænker man paa at lægge Ansvaret, hvor det hører hjemme, paa den Husbond, der — for at spare et Par lumpne Kroner — hensynsløst udsætter sine Tjenestefolks Liv og Lemmer for den største Fare.

I det foreliggende Tilfælde er Gaardejer Skjødts Ansvar saa meget større, som han overfor Læge Harboe har indrømmet, at han godt vidste, at Aksselledningen skulde være dækket. Hvis dette passer, har han altsaa bevidst siddet Loven overhørig.

Vor Bevægelse.

—:—

Fra Ejby.

I Onsdags talte Elna Bjarnholt i Ejby ved Køge. God Stemning for vor Sag.

I Frederiksværk

talte samme Taler Søndag den 12. under stor Opmærksomhed og deklamerede derefter Holger Drachmanns smukke Digt »Lægen paa Valpladsen«.

Fra Samsø.

I Søndags var der Tyendemøde i Tranebjerg. Parcellist Jens Gylling gav Oplysning om Tyendeforbundets Love og Program. M. S. Holm, Madebjerggaard, anbefalede at oprette en Forening for det tjenende Tyende, men han syntes ikke, den burde hedde Tyendeforening, eftersom Tyendeloven nu snart blev ophævet.

Ekspedient Jens J. Sørensen anbefalede ligeledes at danne en Forening, men holdt paa, da det skulde være en Forening for Tyende, at kalde den ved dens rette Navn: Tyendeforening. Han omtalte forskelige Ting angaaende Tyendets Retsløshed under den nuværende Tyendelov.

Urmager Andersen gav forskellige Oplysninger.

Jens Gylling mente, at vi skulde have noget istedet for Tyendeloven. I Tyendeloven var adskilligt godt for Arbejderne, nemlig i Sygdomstilfælde.

Urmager Andersen udtalte, at disse Bestemmelser ikke havde stort at betyde, eftersom Arbejdsgiverne søgte at undslaa sig ved at afskedige Tyendet, og det er jo Arbejdsgivernes gode Venner, der skal dømme i Sagen.

Redaktør Lauritsen anbefalede Tyendet at oprette Sygekasser.

Derefter blev en Tyendeforening dannet med 35 Medlemmer.

Til Bestyrelse valgtes: Anker, Koldby, P. Sønder, Jens Gylling, Marie Jacobsen, Martin Bertelsen, Hans Thomsen og Peter Henriksen. Peter Sønder blev valgt til Formand.

Derefter klargjorde M. S. Holm Stillingen til Tyendesparekassen ,der er paa Gravens Rand. Han anbefalede Tyendeforeningen at tage Sagen op, hvilket den var villig til.

Der blev nedsat et Udvalg til at gennemgaa Lovene og revidere samme. Dette kom til at bestaa af Jens Gylling, Ekspedient Jens S. Sørensen, Sofus Buhr, Jakob Sørensen, Niels Vadstrup; sidstnævnte Udvalgets Formand.

Hvorefter Jens Gylling hævede Mødet.

Uge-Kronik.

—:—

Hvor bør vi handle?

Selvfølgelig kun hos dem, der avertersr i vort Blad. I Storehedinge og Omegn køber enhver, der skal have sig en flot Habit eller ny Hat disse Ting hos Chr. Valeur & Co. I Roskilde gaar Turen til Andreas Jørgensen, hvor man for en billig Penge kan blive elegant klædt paa fra Top til Taa. I Odense bør vore Læsere aflægge »Monopol« et Besøg, naar Garderoben skal fornyes. Og de af vore Medlemmer, der bor i Nærheden af Jyllands Hovedstad, Aarhus, bør handle med Hakon Jarl, Guldsmedgade, eller Jens Kjeldsen, Søndergade; begge Steder er der nok at vælge iblandt. Husk disse Forretninger, naar Garderoben skal fornyes. Støt dem! De støtter os!

---

10 Bud.

—:—

1. Du skal holde »Arbejderbladet« før noget andet Blad!

2. Tag aldrig »Arbejderbladet«s Navn forfængelig; deltag hellere i den store Kappestrid for dets Udbredelse!

3. Kom Hviledagen i Hu og tegn en Abonnent eller to paa »Arbejderbladet«!

4. Du skal blandt alle Blade ære »Arbejderbladet« mest!

5. Hjælp »Arbejderbladet« med at ihjælslaa mulige Konkurrenter!

6. Bedriv intet, der kan skade »Arbejderbladet«!

7. Stjæl ikke, men red saa mange Abonnenter som muligt til »Arbejderbladet«!

8. Sig ikke falsk Vidnesbyrd om »Arbejderbladet«, det hævner sig!

9. Al din Attraa maa gaa ud paa at skaffe vort Blad Udbredelse!

10. Begær af din Næste, hver Karl og hver Pige, at de alle holder »Arbejderbladet«!

Meddel os,

hvor der findes slette og daarlige Forhold, og vi skal da ved en nærmere Undersøgelse og Forhandling med rette Vedkommende gøre vort til, at et godt Resultat bliver Følgen.

Vore Medarbejdere.

Folketingsmand Th. Stauning.
Folketingsmand Henrik Nielsen.
Borgerrepræsentant C. F. Sørensen.
Forfatteren J. J. Kronstrøm.
Forfatteren John Nielsen.
Hmd. N. Mortensen, Gedsted.
Hmd. J. K. Johansen, Kvosted.
P. Stegenborg, Vejlby.
A. C. Randers, Lunderskov.
C. Engberg, Tylstrup.
J. Østerlund, „Spidshøjgaard".
P. Langeland, Dynæs.
Alfred Hansen, Ejby.
Hansen-Røjle, Røjle Enge.
Ahlman Hansen, Tommerup.
Kredsfmd. N. C. Nielsen, Ny Hunderupgaard.
Oplæser J. Hansen, Dalum.
Karl Poulsen, Aarup.
Alfred Hansen, Bornholm.
Journalist N. Nielsen, Bornh.
Typograf Blomberg, Bornholm.
Journalist Højer, Lolland.
Redaktør A. Nielsen, Strande.
Redaktør Reinhold Mac, Kbhvn.
Karolione Mikkelsen, Formand for de samvirkende danske Tjenestepigeforeninger, København.
Typograf Andersen Gadstrup, København.
Frederik Vedsø, København.
Vilhelm Melgaard, København.
Telegrafist Holger Petersen, København.
Andreas Kristensen, Holland.
Journalist Nikolaisen, Holbæk.
Kredsformand Chr. Christiansen, Ringsted.
N. C. Nielsen, Terslev.
J. Vinterby, St. Hedinge.
L. Malm, Amager.
J. Lundgren, Pedersborg.
Chr. Andersen, Glostrup.
Elna Bjarnholt, Roskilde.
J. Christensen, Dalby.
Johs. Christiansen, Dalby.
Ernst Christiansen, Roskilde.
A. P. Bjarnholt, Roskilde.
Paul Pedersen, Fønsskov, Nr. Aaby.

Annoncer.

—:—

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Arbejderbladet«.

Plads søges.
En Karl midt i Tyverne (Militærfri) søger Plads straks som Avlskarl eller Forkarl paa en større Gaard.
Ole Larsen,
Ørsbjerg Skov pr. Aarup.

Plads søges
for Vinteren som Forkarl eller Fodermester paa en Proprietærgaard eller lign. Eget Værelse og høj Løn fordres.
Alfr. Chr. Pedersen,
Viby Søndergaard pr. Nr. Aaby.

Tyender
i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Bestil Arbejderbladet straks!

Undervisning.

Alle,
der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Kontrolassistenter,
kvindelige og mandlige, uddannes fra Januar paa Ribe Mælkeriskole. **S. H. Salling.**

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov v. Aarhus. Karleskole beg. 3. November (Haandværkerafd.). Amtsunderstøttede Elever optages.
Arne Møller.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Karleskole Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Vil De paa Skole?
Saa send Forespørgsel til KærehaveHusmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdeling Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas) 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.
Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Langelands Folkehøjskole.
Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.
K. Kristensen Tange.

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Frød. Sørensen,
Rosensgade Nr. 20, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier,
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Husk
Cyklestalden
i Forsamlingsbygningen.
NB. For rigtig Udlevering garanteres.
Staldforpagteren.

Sætter De Pris paa gode Varer til billige Priser, saa gør Deres Indkøb af Fodtøj hos
Christensen & Frandsen,
Bruunsgade 8. Telefon 2262.
Byens ældste elektriske Reparationsværksted.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
- - Kun mod Kontant. - -
Kun 1. Kl.s Materiale anvendes.

HUSK!
at **Jens Kjeldsen** er bekendt for sine smaa Priser.
Søndergade 23—25,
Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
····· Største Garanti. ·····

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

—

(Fortsat).

»Ja, hvis Du kunde bringe en ung, elskværdig Pige med tilbage, skulde jeg være Dig meget taknomlig. Jeg behøver ikke at give Dig nogen nærmere Forklaring, Du véd jo selv godt, hvordan hun skal være. En venlig Stemme er mig kærere end et smukt Ansigt; ja, jeg vil endog bede Dig, ikke at være saa egenkærlig at lægge for stor Vægt paa et smukt Ansigt, hvorved jeg for min Part ikke kan glæde mig, for ellers gaar det hende paa samme Maade som ale de andre. Jeg vil netop ønske, at hun ikke maa behage Mændene. En gammel Jomfru maa det dog heller ikke være. Jeg vil have unge Piger omkring mig.«

»Ja, jeg skal nok gøre mit Bedste. Og med det samme, jeg er i Berlin, skal jeg tale et Par fornuftige Ord med Bruno. Jeg savner Drengen her hjemme, og det gør Du ogsaa, selv om Du ikke taler om det. Da han ikke for bestandigt skal være ved Garden og nu har moret sig længe nok i Berlin, kan det maaske være paa Tiden, at han saa smaat lægger sig lidt efter Landvæsenet, til han en Gang skal være Godsejer.«

Grevinden lo.

»Børnene er egnkærlige«, sagde hun, »næsten lige saa egenkærlige som Forældrene. Jeg tror ikke, at Du saa let faar Bruno fra den larmende og lystige Hovedstad her hjem til vort stille og ensomme Gods ... Jeg behøver vel ikke at sige Dig, hvor det vil glæde mig, om det kunde lykkes Dig.«

»Drengen har et godt Hjærte, og han holder jo af os begge to, saa naar jeg forklarer ham, at han vil glæde os, kommer han nok.«

»Forsøg i al Fald din Lykke.«

Allerede samme Aften rejste Grev Heinrich til Berlin. Han havde i Forvejen pr. Telegraf meldt Bruno sin Ankomst.

Mødet mellem Fader og Søn var ganske vist hjærteligt og ømt som altid, men ved Synet af Faderen blev Brunos Sindsstemning endnu mere nedtrykt.

Allerede paa Banegaarden vilde Bruno straks efter at have hilst paa sin Fader, begynde paa at tale om Grunden til deres Sammenkomst. Grev Heinrich afbrød imidlertid Samtalen om dette Æmne.

»Ja, lad os tale om den Sag senere.«

De kørte sammen til Hotel Royal.

Greven klædte sig om, de spiste Frokost sammen, og da de efter Frokosten havde tændt deres Cigarer, sagde Grev Heinrich:

»Naa, min Dreng, skal vi saa tage fat paa denne ubehagelige Sag.«

Paa sin Faders Forlangende fortalte Bruno alt uden at dølge eller pynte paa noget. Han sagde, at han havde gjort sig de bitreste Bebrejdelser for sit Letsind og at han ikke kunde begribe, hvorledes han i en uforklarlig pirrelig Stemning havde kunnet ladet sig forlede til sin vanvittige Handlemaade. Han forsikrede, at man ikke behøvede at frygte for, at han skulde gentage dette Spil en Gang til. Han havde faktisk ikke været ved sin sunde Sans. Han havde ganske vist i den senere Tid temmelig ofte spillet i Klubben, men dog altid holdt sig indenfor Fornuftens Grænser. Han beklagede, at han denne Gang havde gjort det, men han vilde love sin Fader, aldrig oftere at spille Hasard.

Greven hørte opmærksomt paa ham.

»Jeg har nu ladet Dig tale ud«, sagde han. »Jeg ventede, at Du skulde gøre Dig selv Bebrejdelser, da Du nok kunde tænke, hvor dybt Du har bedrøvet mig ved dit Brev. Du kender vore Formuesomstændigheder, og véd saaledes ogsaa, at vi nok kan bære det Tab, saa utrolig stort det end er. Men naar jeg tænkte paa Størrelsen af den Sum, Du har tabt, at den kunde være anvendt til at skabe mange fattige Familiers Lykke, saa maatte jeg sige mig selv, at her

Aakjærs Billede

indrammes smukt for 1 Kr. hos
Glarmester **N. M. Thomsen,**
Volden Nr. 1
(lige for Rosensgade), Aarhus.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Husk at bringe Deres Fodtøj til
det elektriske Reparationsværksted,
Østergade 7, Aarhus.
Saaler og Flikker leveres paa 1 a 2 Tim.
Elegant Udførelse. Billigste Priser.
Telefon 2507.
Største Reparationsværksted i Aarhus.

Nogle brugte **Bøger** sælges. Fra 10 Øre til 1½ Kr. pr. Stk.
Knudsen, Jægergaardsvej 81,
Aarhus.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Ægteskabstilbud.

En Karl midt i Tyverne ønsker at korrespondere med en Pige i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab. Fotografi bedes vedlagt.

Billet mrkt. «Ægteskab» modtager dette Blads Kontor.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Køjle,
Køjle Enge pr. Strib.

Foredrag tilbydes
alle vore Afdelinger.

Kun Rejsegodtgørelse og et lille Honorar. Efter Foredraget Oplæsning af Aakjærs Digte og Skjoldborgs Fortællinger.

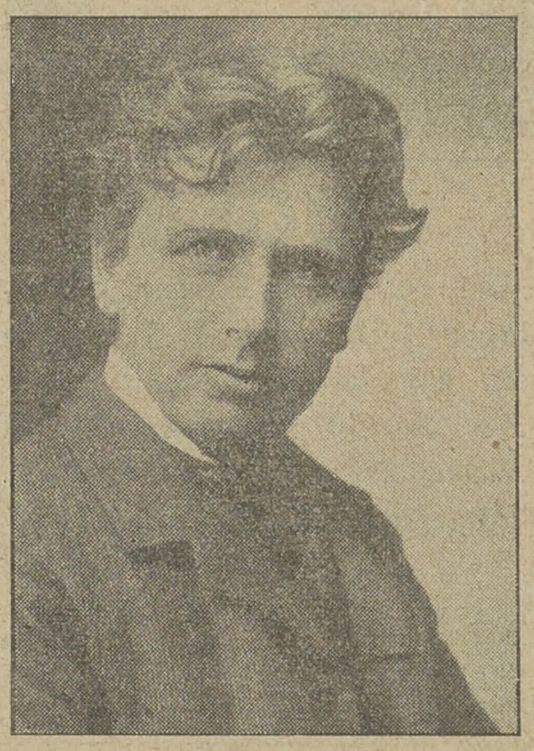
Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

De midtsjællandske Tyendeforeninger

afholder Bestyrelsesmøde Søndag den 19. December Kl. 1 i »Rosenborg«, Ringsted.

Dagsordenen vil blive bekendtgjort paa Mødet.

P. K. B. V.
Chr. Christiansen.

Dette smukke Billede af Jeppe Aakjær

kan hos mig købes for 50 Øre pr. Stk., 2 Stk. 80 Øre og 3 Stk. 1 Kr. Indsend Beløbet paa Postanvisning og det store Billede — ca. 90 □-Tommer — der er fuld værdig til Indramning, vil straks blive tilsendt.

Alle dette Blads Holdere bør snarest gøre mig den Tjeneste at købe et eller flere Stykker. Det egner sig udmærket som Julegave.

Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

Maskeradegarderobe!!!

Undertegnede anbefaler sin store og flotte Maskerade- og Dillettantgarderobe. **Over 200 elegante Herre- og Damekostumer. Meget moderate Priser.** Tyendeforeninger og andre, der agter at afholde Maskerade, bedes skrive til

H. P. Christiansen,
Vindinge pr. Roskilde.

Kaabt: Den revolutionære Bevægelse i Rusland. 15 Øre (før 25 Øre).

Krapotkin: Krigen. 10 Øre.

Voltairéne de Cleyre: Forbrydelse og Straf. 25 Øre (før 50 Øre).

Faas ved Indsendelse af Beløbet i Frimærker og Porto hos
Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, København.

Foredrag tilbydes

alle vore Afdelinger om forskellige Emner.

L. P. Nielsen, Lengstehøj,
St. Magleby, Amager.

Træsko

Til Skiftedagen anbefales **Træsko, Kapsko** samt **Træskostøvler.**

Gammelt Læder paasættes nye Bunder i Løbet af en Time.

L. P. Christensen, Faxe.

Fodtøj! Fodtøj!

Husk, naar De skal købe Fodtøj, faar De altid de fikseste, solideste og billigste os

Skomager Joh. Fr. Andersen,
— FAXE. —

NB. Paa Lager føres lange haandsyede Støvler og Militærstøvler til meget billige Priser. Bedste Galoscher til billigste Priser; gratis Navn.

Agitér for Arbejderbladet!

Stort Udsalg.

Trikotage og Garn, Linned til Voksne og Børn, krympefri Underbeklædning af eget Fabrikat, Børnekonfektion, Huer og Handsker, Bluseliv og Forklæder samt Arbejdstøj, Skjorteflonel, Lærreds- og Bomuldstøj m. m. m.

Stort Lager, bedste Varer og billigste Priser!!!
Leverandør til Varelotteriet.

Anton Madsen, Frederiksgade 6 (overfor Fiskergade),
— Aarhus. —

Hakon Jarl,

Guldsmedgade 23, Aarhus, Telef. 1950,
leverer de fineste Herreklæder og Overfrakker til billigste Priser.

Hatte og Kravetøj
i stort Udvalg.

ophører Letsindigheden og begynder Synden. Og saa længe Du endnu i mig ærer den faderlige Myndighed, skal jeg nok vide med Magt at afholde Di gfra endnu en Gang at begaa en saadan Galskab, en Bevidstløshed, som Du kalder det. Lige saa godt, som Du kunde tabe denne kolossale Sum, kunde Du tabe dobbelt, tre, ja ti Gange saa meget, Du kunde sætte alt det paa Spil, som vor Familie i Aarhundreder har samlet og holdt sammen paa, ja endnu mere! Mennesker, som saa lidt som Du i dette Tilfælde formaar at beherske sig, og i en Tilstand af Utilregnelighed begaar de vanvittigste og galeste Streger — dem véd Du, hvorledes man behandler: man indespærrer dem i et Galehus eller gør dem umyndige.«

Den gamle Greve gjorde en Pavse; men Bruno syntes ikke at vise Lyst til at gøre nogen Indvending eller undskyldende Bemærkning. Han tav og saa modfalden ned for sig.

»Nu har Du ganske vist meget alvorligt forsikret, at Du aldrig mere skal komme i en saadan Utilregnelighedstilstand, Du vil endogsaa love mig, aldrig oftere at røre et Kort, hvis jeg vil forlange det; men det fordrer jeg ikke, fordi jeg ikke vil fordre noget umuligt af Dig; jeg vil ikke udsætte din Letsindighed for den Fare at komme i Strid med din Ære som Mand. Jeg forlanger ikke dit Løfte, fordi Du ikke kan holde det ... Nej, sig mig ikke imod, Du rokker ikke min Overbevisning ... Du har spillet, spillet vanvittigt, og Du vil vedblive at spille, hvis alt faar Lov at gaa som hidtil. Og en Dag, naar Du ingen Ting aner, vil din Letsindighed atter gribe Dig i Kraven, og Du vil atter tabe. Du vil skamme Dig for at tilstaa det for mig, Du vil tilbagevinde dine Penge, men vil kun synke dybere og dybere. Du vil gøre Dig selv, din Moder og mig grænseløs ulykkelig. Jeg gentager endnu en Gang, at jeg ikke forlanger dit Æresord, det vilde være vanvittigt. Naar jeg ser En styrte sig ud af Vinduet, kan jeg ikke forlange hans Æresord paa, at han ikke skal komme ned paa Jorden. I den Kreds, hvori Du lever, med det Liv, Du har vænnet Dig til, og efter den Begivenhed, som nu har ført mig til Dig, er hvert Løfte Du giver, om Du ogsaa nu mener det aldrig saa alvorligt, dog naragtigt og betydningsløst. Der vilde komme et Øjeblik, da Du atter vilde spille, og saa vilde Du kome i Stridm med din Samvittighed og som en Mand af Ære sandsynligvis gribe Pistolen og skyde Dig en Kugle gennem Panden. Hvad Fornøjelse skulde jeg vel havde deraf? Derfor begærer jeg intet Løfte af Dig, men fordrer i Stedet for en Handling, og jeg fordrer den med hele den Myndighed, jeg har over Dig. Du maa bort herfra. Jeg fordrer, at Du tager din Afsked — det kan Du endnu gøre med Ære. Jeg véd, at Du nødig skiller Dig ved den blaa Frakke, men det maa ske.«

Bruno var bevæget. Han kendte sin Faders Kærlighed, og i stum Sorg stirrede han mod Gulvet.

I nogle Minuter talte ingen af dem et Ord. Endelig hævede Bruno Hovedet og rakte sin Fader Haanden.

»Jeg skal adlyde dine Befalinger, Fader!« sagde han, og vendte hurtig Hovedet bort. Han vilde ikke lade Faderen se, at han havde Taarer i Øjnene.

Hans Fader havde Ret, det vilde falde ham haardt at tage Afsked med sine Kammerater, i hvis Kreds han altid havde følt sig lykkelig. Men han bøjede sig uden Modstand for sin Faders Befaling.

Den gamle Greve kunde i dette Øjeblik fuldstændig sætte sig ind i sin Søns Tanker, og han følte paa en Maade Medlidenhed med ham.

»Du behøver jo ikke at hænge med Hovedet«, sagde han. »Om Du egsaa nu føler det som et tungt Offer, at maatte give slip paa det muntre Liv, Du har ført mellem jævnaldrende Kammerater, og at maatte sige Farvel til Hovedstadens Fornøjelser, saa vil Du dog snart mærke, at ogsaa vort stille Landliv har sine Tillokkelser og Glæder. Du kan ride, jage, fiske, færdes i Mark og Skov, og vil snart se paa Verden med andre Øjne end nu.«

Der blev atter en Pavse. Bruno havde endnu en indre Kamp at bestaa.

»Ja, Fader, Du har Ret«, sagde han. »Naar det ikke bliver let for mig at rive mig løs herfra,

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Musikinstrumenter og Strenge, Papir, Konvolutter, Blæk og Penne.
J. G. Kreutzer, Bog-, Papir- og Musikh., Torvet, Middelfart. Tlf Nr. 108.

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81. Aarhus.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"sTrykkeri,Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Stor [redacted] Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Nu skal Cyklelygten tændes! Og skal De købe en Lygte bør De købe den i **Storehedinge Cyklebørs.** Stort Udvalg i Lys- og Gaslygter til billige Priser. Lys og prima Carbid føres altid paa Lager

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes** Bogbinderi, Ringsted.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,

bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre- og Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt

Fodtøj.

Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevereaux til **meget smaa Priser.**

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhns.
Pelsvarer i største Udvalg.
Sportshuer, Hatte, Kasketter.

„Monopol"s Herreklæder og Arbejdstøj
er det **solideste** og **billigste af**
Alt „Monopol",
Overgade 11, Odense.

BØGER
De, der ønsker Bogen **„Stemninger",** Digte af A. P. Bjarnholt, kan faa den tilsendt ved at sende for 50 Øre Frimærker til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde. **Tidligere Pris 1,50.** Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet faas ved at sende for 25 Øre Frimærker.
Alt Overskud gaar til vort Forbund.

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

For 50 Øre i Frimærker
erholdes et Eksemplar af „Tre Udenlandsrejser": Benyt dette enestaaende Tilbud. Skriv straks, thi Restoplaget er kun lille.
Jeppe Søndergaard,
Tistrup.

Arbejdernes Livsforsikring
tegner Forsikringer med og uden Lægeerklæring paa meget fordelagtige Betingelser. Lader sine Forsikringer med Lægeerklæringer træde i Kraft straks (lang Restance-Frist). Lader alle sine Forsikringer genforsikre og opnaar saaledes Statsgaranti paa sine Forsikringssummer.
De af Tyendeforbundets ledende Mænd, som kunde ønske at modtage Indmeldelser, eller andre, som med Interesse vil arbejde for Selskabet, bedes skriftlig henvende sig til undertegnede, hvor der vil blive dem tilstillet Papirer samt meddelt de fornødne Oplysninger.
Inspektør **C. Hansen,**
Torvet Nr. 2, Fredericia.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Exprestrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Ansvarlig overfor Presseloven:
A. P. Bjarnholt.
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

saa skal Du ikke bryde Dig om det. Jeg lover Dig at være fornuftig.«

»Godt, min Dreng, mere forlanger jeg ikke.«

Baade Fader og Søn var nu glade over at kunne føre Samtalen over paa et andet Omraade.

Den gamle Greve fortalte om Frøken Sulzaus Forlovelse og om sit Hverv, i Berlin at finde en anden ung Pige i Stedet for hende.

Der kom pludselig Liv i Brunos Øjne.

»Maaske jeg kan hjælpe Dig, Fa'er«, sagde han i en munter Tone. »Jeg har lært en ung Pige at kende — da jeg anbefaler hende som min Moders Selskabsdame, behøver jeg vel ikke at tilføje, at jeg anser hende for en i alle Henseender agtværdig Pige, og jeg er overbevist om, at hun er det. Hun er et Barn af meget fattige Forældre. Hidtil har hun ernæret sig med den største Møje, jeg fik tilfældigvis Nys om hendes sørgelige Forhold og hjalp hende lidt. Hun er lige saa smuk som hun er ulykkelig. Jeg tror, at Mo'er vil synes godt om hende. Hun hedder Margrethe Lassen og bor hos Fru v. Sellnitz i Lindenstrasze.«

Ved de sidste Ord løftede den gamle Greve pludselig Hovedet og saa hen for sig,som om han søgte noget i sin Hukommelse.

Lassen og Sellnitz — det forekom ham, at han en Gang tidligere havde hørt de to Navne sammen, men da Bruno vedblev at tale, kunde han ikke mindes i hvad Sammenhæng han havde hørt dem og heller ikke faa fat i den ledende Traad.

»Hvis hun ikke passer til Selskabsdame hos Moder, hvad jeg dog tror, saa kan Du maaske skaffe hende en anden Plads paa Mahldorff eller paa et andet Gods. Luften i Berlin er ikke god for hende, og naar jeg rejser bort og hun helt skal sørge for sig selv — for hos Fru Sellnitz kan hun ikke blive —, saa er jeg bange for, at hun skal bukke under for de Farer, der truer enhver ung Pige i Berlin, og det vilde gøre mig ondt, for hun er virkelig en udmærket god, hæderlig og dygtig Pige.«

»Hun bor hos Fru v. Sellnitz, min gamle Regimentskammerats Marquards Hustru?« spurgte den gamle Greve.

»Ja«.

»Jeg vidste ikke, at Du havde opsøgt hende, men det glæder mig. Jeg skal i hvert Fald gøre et Besøg hos Fru v. Sellnitz og tale med den unge Pige. Hvis hun er som Du siger, skal vi se om vi kan hjælpe hende paa en eller anden Maade«.

»Det vilde være mig kært ,om Du talte med Frøken Lassen inden Du taler med Fru v. Sellnitz«, sagde Bruno. »Fru v. Sellnitz er nemlig lidt vred paa Frøken Grethe, og jeg vilde ikke gerne have, at din Dom om hende skulde paavirkes paa nogen Maade, i det mindste ikke ved ugunstig Omtale.«

»Godt.«

Ved Middagstid afleverede Greven sit Visitkort til flere af sine Bekendte i Berlin, og henved Klokken to om Eftermiddagen kørte han til Lindenstrasze.

Den lille Tjenestepige lukkede ham op, og han blev straks ført ind i Grethes Værelse.

Da den høje, bredskuldrede Herre, hvis stolte Holdning forraadte en forhenværende Soldat, og hvis friske, mørke Ansigtsfarve vidnede om Livet paa Landet, nævnede sit Navn for Grethe, udtalte hun paa den mest ukunstlede og elskværdige Maade sin glade Overraskelse.

»Hvor det glæder mig at lære Grev Brunos Fader at kende«, sagde hun med et hjerteligt Smil, der som en Solstraale oplyste hendes friske Ansigt. »Og jeg takker Dem for den Ære, De viser mig.«

Hun bad Greven tage Plads og lod uafbrudt sit Blik dvæle ved ham for at søge i hans venlige og godmodige Træk at finde Lighed med hendes Beskytter.

Fortsættes.

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet.

Nr. 117. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 26. December 1909. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 3. Aarg.

Jul!

Du ringer Juleklokke som før,
Du ringer, naar Haret hælder,
for hvem og for hvad Du vist aldrig spør',
Du ringer i Vinteraftenens Slør
og ved ikke, hvad det gælder.

Du ringer Juleklokke, Din Klang
naar ud over Dal og Høje,
der flokkes en Skare til Jubelsang,
mens inde i mangen en Hytte trang
der skinner et dugget Øje.

Du ringer Juleklokke! — For hvad?
for Julen, for Frelserens Komme,
ak, vilde Du spørge dem alle ad,
hvormangen monstro fandt Du rigtig glad
i Kamrene — i vintertomme.

Du ringer Juleklokke — ring ud!
Lad høre Du ret kan kime,
lad høre Du ej har det mindste Brud,
at ogsaa til alle os smaa der er Bud,
da slaar først min Juletime.

Bertram Eggers.

Ikke Almisser, men Retfærdighed.

—o—

I de sidste 14 Dage før Jul, har alle Landets Blade uden Undtagelse tigget Penge, Brød og Klæder sammen til alle de Tusinder, der ikke er i Stand til at ernære sig selv under vort nuværende vanvittige Samfundssystem.

Men dette enorme Tiggeri, der er blevet et nødvendigt Onde — denne storstilede Appel til de Rige om at betænke de Fattige med et Par Øre eller nogle aflagte Klæder — Godgørenheden, der bliver større Aar for Aar — viser os tydeligere end alt andet, hvor raaddent og uretfærdigt alt er indrettet.

Den Flok der Jul efter Jul — og forresten ogsaa paa andre Tider af Aaret, maa ernære sig af de fattige Smuler, der falder fra Overflodens Bord — bliver for hver Dag, der gaar bestandig tilført nye Tropper.

Saaledes som Udviklingen foregaar for Tiden, fører den os nærmere og nærmere hen mod den Dag, da den overvejende Del af dette

Tubal-Kain.

Denne Statue, der staar opstillet i Aborreparken i København, er udført af den berømte Billedhugger Nissen. Efter hvad det gamle Testamente fortæller, skal Tubal-Kain have været Verdens første Smed. Paa Billedet her ser vi hvorledes den smukke Skikkelse staar og betragter sit Arbejde. B.

Lands Befolkning delvis maa leve af Almisser og Naadegaver — hvis da ikke de nederste Lag forinden rejser deres Krav stærkt og truende, at et andet og retfærdigt Samfund maa og skal blive Følgen.

Det nuværende Samfund søger at dæmme op for den værste Nød og Utilfredshed ved Almisser, men hvor længe vil det kunde vedblive dermed?

Endnu forsoner Juleklokkernes bløde Toner og Præsternes besnærende Ord en Skare Fattige og fromme Sjæle med selv den usleste Tilværelse. Men naar det religiøse Kogleri ikke mere har Magt over Sindene, da vil man ikke takke for en Almisse, der i Forvejen tusind Fold er stjaalet fra det arbejdende Folk. Nej, da vil man kræve Retfærdighed, Retfærdighed og intet andet. Og da — først da kan Julen af alle fejres som den store Jubel- og Glædesfest den burde være.

A. P. Bjarnholt.

Militarisme og Børnelege

—o—

Menneskenes Begejstring for Krigen begynder at kølnes!

De skønne Ord om det Mod, den Opofrelse og Fædrelandskærlighed, som fødes af og under en Krig, begynder at vige Pladsen for andre, der udtrykker Rædsel og Afsky.

Selv de mest krigsgale kan blive betænkelige, naar man viser dem Billeder fra de store Slagtepladser, hvor Menneskeblod har flydt som Kilder, og hvor Menneskelig ligger flængede og nedtraadte imellem hverandre

Men alligevel —

I det Minut, Militærmusiken lyder op fra Gaden, styrter den Mo'r, som et Øjeblik iforvejen har gyst over Krigens Ubarmhjertighed, hen til Vinduet, smækker det op og raaber ind i Stuen:

»Hans og Peter, kom, skynd Jer, her er Soldaterne!«

Og Hans og Peter skynder sig og rækker Hals og bliver løftede op i Vinduet, saa de ret kan nyde Synet af de brogede Uniformer, og deres Barnehjerter hamrer af Henrykkelse over at høre den ildnende Musik.

Moderen lukker Vinduet, gaar igen til sit Arbejde og tænker ikke mere over det.

Men hvad gør Hans og Peter?

De giver sig straks, som efter en stiltiende Overenskomst, til at lege Soldater.

Trommen og Skærfet, Sabelen og Barnebøssen bliver halet frem, og Legen gaar med Benyttelse af alle de Kommandoord, som de har opsnappet.

Bliver de trætte, saa er der jo de dejlige Tinsoldater. De kan baade kæmpe og sejre, flygte og falde paa Valpladsen. Men de har den gode Egenskab, at de kan rejse sig igen, hvad der maaske er mere end de smaa levende Drenge selv kan, naar de om nogle Aar maaske er blevne slagtede ned af Mennesker, der engang var uskyldige Børn som de selv.

Kan Mødrene virkelig ikke se, hvor forfærdeligt et Ansvar de har ved saaledes, maaske ubevidst, at indprente Børnene Krigens Fortræffelighed.

Men det er i hvert Fald altid en skøn Død at dø for sit Fædreland, indvender man, og Betydningen af dette Faneord »Alt for Fædrelandet!« kan Børnene ikke tidligt nok lære at forstaa.

Sit Fædreland! — ja Gud bedre det. Fædrelandet er for de fleste Mennesker et fortvivlende slet Fædreland — visselig ikke værd at ofre Livet for.

Mon nogen eneste Sjæl tror, at disse ulykkelige Tusinder af unge, russiske Mænd, som med Vold slæbtes bort fra deres Hjem, som flygtede ud i Skovene og dér omkom af Sult, som lemlæstede sig eller paadrog sig afskyelige Sygdomme, alt blot for at slippe for at gaa i Krig — tror nogen, at de følte det som »en skøn Død« at dø for deres Fædreland?

Krigens Rædsler.

Nej, de følte det som en rædselsfuld Uret, som en fortvivlende Vold — intet andet.

Det er jo heler ikke andet.

Men endnu den Dag i Dag findes der hysteriske Mødre, som med sammenbidte Tænder og hede Øjne paastaar, at deres Sønner fandt en smuk Død — de døde for Fædrelandet!

Af mange forfærdelige Vildfarelser synes denne mig en af de sørgeligste.

Mødrene tænker ikke paa, at hvis de prægede Afskyen for Krigen ind i deres Børns Tanker lige fra de kan skønne, saa vilde der snart ikke mere være Brug for denne misforstaaede Opofrelse.

Thi hvem er det, der fører Krigene?

Det er ikke Øvrigheden, det er ikke et Glansbillede paa en Trone og de fine Navne i et Land.

Hvad vilde de formaa imod et Folks samlede Villie?

Nej, det er den store, uvidende Masse, der støtter nogle faa Kapitalister i deres rovbegærlige Kamp om større Magt!

Lær derfor Mødrene at slaa Armene om deres Sønner og holde dem fast, lær dem at vende deres Hoveder med Foragt bort fra de udstafferede og villieløse Slaver, som man kalder Soldater, lær dem at brænde Trommen og Bøssen og de smaa Tinsoldater — lær dem Hadets velsignede Styrke og Ubøjelighed — Hadet til alle de forpestede, nedværdigende Magter, som gennem Aarene har knuget det frie Menneskes Hoved ned imod Støvet.

Lær dem Trodsen. Lær dem et ubøjeligt: »Jeg vil ikke«, som de tør slynge mod Øvrighed, mod Præsteskab, mod Pengevælde og Kongevælde, mod alle de raadne Samfundsonder, der ikke hurtigt nok kan jages ind i Mørket og Døden, medens Menneskene løfter deres lysende Øjne imod Frihedens gyldne Sol.

Olga Eggers.

Lille Per's Juleaften.

—:—

En Juleaftensformiddag gik en lille 10 Aars Purk med en Bylt under Armen henad Vejen, der fører til Holmgaard. Dér skulde han tjene til Sommer som Hyrdedreng. Nu skulde han derned og være der i Jul.

Der var saa mange derhjemme.

Da han kom i Nærheden af Gaarden, hørte han et snurrende Spektakel. De er vist ved at tærske, tænkte han.

Jo ganske rigtigt. Da han kom ind i Gaarden, hørte han ganske tydeligt, hvorledes Tærskemaskinen snurrede og brummede inde i Laden, mens en Taage af Støv stod ud af de aabne Luger, hvorfra den svævede hen over de dampende og prustende Heste, der i ensformig Rundgang æltede afsted i det Pløre, der fandtes omkring Hestegangen.

Paa Hestegangens Kuskebrædt sad en syttenattenaars Pige. Med en Pisk, der bestod af en Hasselgren og et Stykke tyndt Hovedlagreb, dirigerede hun de tre Hestes Fart.

Han saa sig raadvild omkring. Hvor skulde han gaa hen?

Saa viste Manden sig i Døren:

»Æ det vor ny Dreng?«

»Jow.«

Med en kejtet Bevægelse tog Purken sin Hue af og hilste.

»Det er helsen nøj sent, do kommer. A trow', do ha'e kommen til Maar'n. Hwa' er 'et do hedder?«

»Per.«

»Naah — hwa' haar do i Bølten?«

»Det er min' ny Klæjer,« svarede Per frygtsomt.

»Naah — ja, dem faar do helsen ett møj Brug for her, men no ka' do jo legg' dem ind i Kamre'. Saa ska' do te' aa kyr' istedfor Pigen. Hun ka' ett godt faa Tid tee'et. De Kvindfolk haar jo aalti'r traawlt te' Ywlawten!«

Manden viste Per Kamret, der havde Stalden til Entré.

Da han kom ud, standsedes paa et Vink af Manden de asende Heste, og Pigen steg ned fra sit ophøjede Stade, som Per indtog.

Da hun gik, sagde hun venligt til Per:

»Tho det va' da godt, te' do kom, bette Kaa'l. A haar skam ett godt Tid te' aa sedd' her. Desu'en er det jo knap nok Kvindfolk-Bestilling!« De sidste Ord ledsagedes af et udfordrende Hovedkast til Manden.

»Do er wal ett te' sturt aant!«

»Hi—i—i — det træffer sæ' da, do ku' li' aa brug' mæ te' no' aant. Hwa, bette Faa'r!«

Forkarlen kom hen til Lugen:

»Walkommen, bette Per! Trower do ett, do

kommer te' aa frys'? Do maa heller faa min gammel Trøj'.«

Den fik Per; han maatte slaa store Folder paa Ærmerne for at holde Hænderne nogenlunde fri.

Saa sattes Maskinen atter i Gang. Hestene var vant til Turen, saa Per havde ingen Vanskeligheder ved at faa dem i Gang.

Forøvrigt samlede han næsten ingenting. Han huskede knap, hvorledes det var gaaet til, at han nu sad her som Dirigent over de æltende, asende Heste. Begivenhedernes hurtige Gang havde overvældet ham ganske

Efter en Tids Forløb begyndte han — trods den store Frakke — at fryse, særlig om Fødderne, der var lidt vaade.

Han sidder sammensunken, lige ved at falde i Staver; men saa farer han pludselig sammen ved, at Bonden, der, mægtig og bred, viser sig i Stuedøren, raaber:

»Do sower, Dreng! Dæ' Rød' see'er paa Hamlen! Gi' henner nøj aa Pisken, det Asen!«

Per farer forskrækket sammen, slaar løs paa den Røde med Pisken. Hestene farer nu forskrækket afsted. Bonden giver et tilfreds Grynt og forsvinder ind ad Døren. Men inde fra Laden lyder det med Forkarlens kraftige Stemme:

»Kyr rolle, Dreng! Do splitter hele Skidtet æ!«

Per ude paa Bukken mumler forsagt og ved sig selv:

»Ja, hvem ska' a wal lyster? Dæ' jen sejer, a ska' kyr' rolle, aa begge Diel' ka' a da ett paa jen Gaang.« — —

Hen paa Eftermiddagen standsede Tærskningen. Karlene blev sat til at køre Roer ind; Per til at feje Gaard.

Det var ikke let for den lille, spinkle Gut. Snavset var flydende som en tyk Vælling med uudrørte Klumper i.

Det klistrede sig fast i Kosten; den blev saa tung deraf. Kun Tomme for Tomme kunde han skubbe den foran sig.

Men han sled ihærdigt i det. Sveden sprang som klare Dugperler frem paa hans Pande, løb ned over Ansigtet, hvor den blandede sig med den graa Vinterdags disede Em, der vædede hans Øjenbryn og de fine Dunhaar paa hans Kinder.

— Madmoderen viste sig mavesvær i Døren:

»Tho do er da en bette hwæ'le Kaal te' aa fej', li'godt.«

Per opflammedes af Rosen. Den var den første han fik her i Gaarden. Det var vist en sjælden Vare paa det Sted; det gjaldt vist om at paaskønne den, naar den kom.

— Manden stak Hovedet ud af Kostalddøren:

»Læ mæ no se, do ropper dæ! Nærenstid do faar'et fejed i Dønger, saa ka' do komm' ind aa hjælp' mæ med aa gi' Høwderne. Niels er bløwen syg. Kaa'len ka' kyr' Skidtet ud, nærenstid de blywer færre med aa kyr' Rower.«

— Per hang i. Aah, som han baksede. Tungen hang en lille Tomme ud af Munden. Han satte det ene Laar mod Kosten og brugte det til Hjælp; hele det lille Legemes sammenarbejdede Energi blev brugt.

Endelig blev han færdig.

Forpustet mødte han i Kostalden, hvor den varme Ammoniakluft slog ham i Møde og truede med at berøve ham Vejret.

Træt var han.

Saa begyndte Kreaturfodringen.

Han rendte med Vin'ler.

Manden stod nede paa Langloen, der laa et Par Trappetrin under Kostaldgrebningen. Per blev staaende oppe og modtog Vin'lerne. Naar de stod saadant, saa var Manden og han akkurat lige store.

Det var store Vin'ler. Pers Armfang forslog kun halvt her. Men ved Afleveringen af hver Vin'el tog Manden et godt Tag i hans Arme, mens han med Brystet trykkede paa Vin'len. Det hjalp. Per fik paa den Maade godt Tag. Men han havde ganske vist, naar Manden foretog denne Manøvre, en Fornemmelse af, at hans Arme gik af Led.

Da Turen kom til de store »Morsøkøer«, der stod oppe foroven tilhøjre, blev det helt galt. De skulde have meget store Vin'ler, og hvor meget end Manden saa rykkede i Pers Arme og trykkede paa Vin'len, saa kneb det dog for ham at naa Bestemmelsesstedet.

Jo længere han kom hen ad Grebningen, jo mere slappedes hans Armes Tag. Det trak i hans Rygmuskler — en underlig, sær Fornemmelse, som om man trak en Tarm ud af hans Ryg. Gnister sprang ud af hans Øjne. Det sidste blev han bange for; det havde han kun set en Gang før, det var den Gang, han faldt ned fra Loftet derhjemme og slog Baghovedet. Han kunde huske, at han den Gang maatte ligge i Sengen i to Dage. Det var derfor han blev bange nu ...

Saa disse ujævne Sten. Hver Gang han var ved at snuble over dem, løsnedes hans Armes Greb en lille Smule, derfor gik han saa forsigtigt, saa listende katteforsigtigt arbejdede han sig frem. Han syntes, hver Gang han naaede op imellem et Par Køer, at havde der været to Skridt til, saa maatte han have givet fortabt — Slip paa den store Vin'el. .....

Endelig! Aah, det var da godt! Nu var der kun Kalvene tilbage, saa var de færdige for den Gang.

Men mon det skulde være saadan hver Aften? Saa vilde det blive en haard Jul, følte han, for saa træt havde han aldrig været før — heller ikke saa svedig. —

— — —

Det er Aften. Holmgaardsfolkene sidder ved Julenadveren. Der spises Risengrød til Forret.

Per er saa uheldig at tabe en Skefuld Grød i Smørhullet. Manden sender ham et straffende Blik, og Konen siger:

»Se til ham, Kluddermads! Ka' han att pas' aapo! Trower han kaskese Smørhwolle' er te' jennest for hans Skyld, hwa'!«

»A — A ku' ettgør' we'et«, stammede Per.

»Naah, saa det ku' do ett. — Ja — ja da, læ mæ saa se, do passer bæjer po for Etterti'en.«

Per sad nu som paa Naale, bange som han var for at forløbe sig.

Endelig fik da Maaltidet Ende.

»No ska' vi wal ha' Pebernødder«, tænkte Per.

Det var han vant til hiemmefra. Hvor fattigt de end havde det, sørgede Moderen dog altid for, at hun havde en Haandfuld Pebernødder til Børnene.

Men her vankede der nok ingen Ting, forstod Per nok, da Konen blev siddende, mens Manden ledte nogle gamle Salmebøger frem.

De var endda saa rige.

Manden kom med tre Salmebøger. Den ene — en, der lignede den lange Salmebog med de store Bogstaver i, som Degnen brugte i Kirken, tænkte Per — beholdt han selv. En anden gav han til Konen og Pigerne. Den tredie fik Karlene.

»Naa, saa skuld' vi wal syng' Worhærr' en Lowsang«, sagde Manden og gjorde et Tilløb til at se from ud. »Do ka' se med Kaa'len, Dreng!« sluttede han.

Salmesangen begyndte. Man sang: »Et Barn er født i Bethlehem«. Manden sang for, hvinende falskt sang han.

Pludselig stoppede han op:

»Syng med, Dreng! Do er wal ett for gued te' aa syng' Hærren en Lowsang!«

»A ka' ett syng' med den Ton'«, sagde Per.

»Hver Fowl synger med sit Næb, a synger med mit, do ka' wal osse syng' med dit!«

Saa tog Manden atter fat, hvor han slap; men Per kunde stadig ikke faa fat i Tonen. Maaske fordi der ingen var.

Man sang atter et Par Salmer, men med samme negative Resultat. Per kunde stadig ikke komme med paa Tonen.

»Plejed' I ett aa syng' hjemm'?« spurgte Manden.

»Jow, men saa sang Mo'r for, aa hun sang ett med den Ton'«.

»Det er forskrækkeli' som Folks Børn de blywer no te' Daws«, sagde Manden.

»Aah — ja — saamæn«, sagde Konen med en Mine, som hun forgæves søgte at gøre from.

Resten af Aftenen gik i trykkende Tavshed.

Per følte sig saa ene — saa beklemt. Han tænkte paa dem derhjemme. — Nu sad de vel og spillede om Pebernødder med det gamle Spil Kort, som Bedstefader havde givet dem.

Han kastede et Blik paa det gamle Ottedagsværk, der stødvis hakkede Sekunderne ind i den evige Forglemmelse.

— Nej, nu drak de vist Kaffe og spiste Søsterkage med Rosiner i til. — Mon de ikke skulde have Kaffe her? — Nej. — Konen gabede søvnigt og sagde Godnat.

»Do ka' følle med mæ' ud aa hold' Løgten, mens a fodrer o, bette Per«, sagde Forkarlen.

Per rejste sig hurtigt og fulgte med. Han var glad ved at slippe ud.

»Det er da saa møj no' nap Skidt!« sagde Forkarlen, da de var kommen ud. »Saa'n en Ywlawten haar allywal aaller opløwe far!«

Nej, Per syntes da heller ikke, det havde været særlig fornøjeligt. — —

Da de alle var kommen til Ro ude i Staldkammeret, var der en lille Fyr, som laa under Dynen og græd.

Han var kommen til Gaarden med store Forventninger til Julen dér. Nu græd han, som skulde hans Hjærte briste.

Han var saa skuffet.

P. Stegenborg.

En ny Abonnent

bør enhver Læser af dette Blad tegne i Julen; det kan let lade sig gøre; der er alle Tider en eller anden, man kan faa til at holde det. Husk Konkurrencen! Deltag i den og vind en Pakke gode Bøger. Har Du en god Kammerat, Du vil give en lille Nytaarsgave, forær ham da „Arbejderbladet" for Januar Kvartal, og Du gavner med det samme vor Bevægelse. Skaf i hvert Fald blot en ny Abonnent i Julen. Gør hver Læser det, da bliver det et flot Resultat. Og een ny Abonnent maa vi alle kunde tegne. Prøv! Giv ikke op før det er lykkedes!

Der ude —

—:—

Der ude bag ved Skoven —
langt fra den store By —
der ligger Herregaarden
saa kongeligt og glimrer
med Kupler og med Taarne,
der knejser højt mod Sky
og tindrer imod Solen,
saa det allevegne flimrer.
Og rundt om Godset ligger
den allerbedste Jord,
saa, Sommer efter Sommer
er Høsten altid stor.

Og se engang hist henne,
der pløjer tyve Spand;
de følges ad i Rækker
og sindigt Jorden vender
den hele Dag igennem,
bestandig Mand ved Mand.
De pløjer, saar og høster —
de arbejdsvante Hænder —
og hver August de kører
den store Lade fuld —
de bjærger hjem fra Marken
smaa Dynger røden Guld.

Paa Godset bor Hr. Greven
i Somrens bedste Tid,
hvor baade han og Fruen
hver Dag maa konversere
de mange Sommergæster
med Takt og megen Flid.
De to kan gennem Dagen
kun sjælden naa til mere
end sørge smukt for Festen
og Flirten Dag for Dag;
thi v e l hver Gæst skal føle
sig under Grevens Tag.

En Dag man Vildtet jager,
naar Vejret passer bedst,
for saa ved Aftenstide
ved duftende **Fasaner**
at skildre Jagtens Glæder
ved en rigtig Jægerfest.
Og under Skæmt og Latter
man følger gamle Vaner,
og da man gaar fra Bordet
i det adelige Hjem,
saa straks begynder Dansen
til Solen bryder frem.

Men er man helst alene
og træt af Dagens Støj,
da søger man fra Larmen
og al den tomme Tale
hen til det marmorhvide
berømte venstre Fløj.
Der stemmes kan til Andagt
i Kunstens stille Sale
ved rytmeskønne Værker
hvert godt og ædelt Sind —
der kan en Højtidstime
i Sjælen bølge ind.

Og gaar man ud i Haven,
da staar et Blomsterflor
i alle Farvetoner
og rundt fra alle Lande
saa sjældne og saa fine,
som de kan ses i Nord —
og sender Sind og Tanke
paa Flugt mod fjærne Strande,
hvor Sol og Sommer gløder
i eventyrlig Pragt —
en Verden fuld af Skønhed
er her tilvejebragt.

Og her er Sang og Latter
og nok af glade Smil;
man ler ad hele Verden
og tager, hvad den byder
og danser gennem Livet
til det sidste lange Hvil.
Man hører ej der lyder
fra Hundredtusind Struber
et Raab om bedre Kaar —
et Raab, der stadig stiger
i Styrke Aar for Aar.

Og kommer Vinterkulden
og melder sig lidt brat
med barske Vestenvinde
saa det tuder gennem Gyden
og rundt ved alle Hjørner
i den kulsorte Nat —
da rejser man fra Danmark
en lille Tur til Syden,
hvor Sommer, Sol og Blomster
man atter for sig ser;
hvad har det saa at sige,
om det derhjemmme sner.

Ja, saadan glider Tiden
for disse ganske faa,
der snylter gennem Livet
ved Vaar og Vintertide,
og ved hver Dag at plyndre
de fattige og smaa. —
Se blot den tavse Skare,
der maa for Greven slide
i Marker og i Enge
for nogle Krummer Brød,
imedens Guldet daler
i Naadigherrens Skød.

Og se de usle Rønner,
der bag ved Slottet staar;
om Sorg og Savn de taler,
om trist og haabløs Stræben
af dem, der ene kender
til Trællens tunge Kaar.
Hvorledes svinder Livet
i disse lave Hytter,
hvor næppe nogensinde
Hr. Greven træder ind?
Hvad kan vel her forynge
det arbejdstrætte Sind?

Er her et Fløj i Huset,
som hist i Grevens Bo —
et Kunstens stille Tempel,
der Sjæl og Sind kan give
blot nogle Timers Glæde
i Hvile, Fred og Ro?

Aa nej, det er der ikke;
de maa i Mørke blive,
der kom paa Skyggesiden
fra de var ganske smaa;
kun saare, saare sjældent
lidt Sol til dem kan naa.

Fra Vuggen og til Graven
kun ét de kender til,
og det er Strid og Stræben
fra Gry til Aftenstide,
og naar mon Dagen kommer,
da det forandres vil?
Skal Mængden altid være
kun født til haardt at slide,
fordi en lille Skare
har den i Lænker lagt?
Vil Dagen aldrig komme,
da den forstaar sin Magt?

Skal man i disse Hytter,
hvor Fattigdom og Nød
er triste Hverdagsgæster,
da aldrig naa til mere
gennem hele Livet
end Kamp for Tøj og Brød?
Vil ikke snart man vaagne
og stadig blive flere,
der i retfærdig Harme
vil ændre meget om?
Det var dog snart paa Tide,
man med i Kampen kom.

Vil ikke snart man løfte
sit Hoved stolt og frit
og le ad Præstens Tale,
der gerne Smaafolk maner
til fremfor alt at være
tilfredse selv med lidt?
Vil ikke snart man følge
de røde Frihedsfaner,
de stolte Samlingsmærker
for hver en Smaakaarsmand,
der er parat at kæmpe
for sig og for sin Stand.

Vil ikke snart vi skue
et Ragnarok paa Jord,
hvor Kampsignaler samler
de smaa og undertrykte
i endeløse Rækker,
der naar fra Syd til Nord?
Jeg tror, vi er paa Vejen,
hvor alt det gamle ramler
for Tidens nye Tanker,
der sejrrigt bryder frem,
og da kan Mand og Kvinde
først skabe sig et Hjem.

Jeg tror, at Dagen kommer,
da Smaafolk taler med
med ganske anden Alvor
og Kraft i deres Stemme
end de har hidtil vovet
i al Ærbødighed.
Jeg tror, de snart vil finde,
hvor bedst de hører hjemme,
naar de skal føre Kampen
med Held for bedre Kaar, —
de sikkert ikke mere
de vante Veje gaar.

Det bryder og det gærer
og river alle med;
vort gamle Samfund bæver
og imod Graven haster,
hvor det engang skal hvile
med al sin Raaddenhed, —
da skal ej mere findes
saa skærende Kontraster,
hvor nogle faa kan trykke
de mange ned med Vægt.
Da skal paa Jorden leve
en stolt, en frigjort Slægt.

A. P. Bjarnholt.

Ladefogdens Jul.

Af *Bertram Eggers.*

—:—

Det er koldt — ikke tindrende koldt, men Vejret trænger dog gennem alle Klude; det er mørkt — ravende mørkt, ikke en Stjerne kan naa at trænge igennem; det stormer — ikke jævnt og jagende, men i rasende Stød, — Klokken er 7 Juleaften.

Ladefogden staar ude i Gaarden med Lygten i Haanden, han har knappet den tykke dobbeltradede Jakke med Spændet, han vender Skraaen og ser længselsfuldt nedad Alléen, der fører til Hovedlandevejen, hvor ogsaa nu kommer tilsyne et Par lysende Punkter.

»Naa — endelig«, mumler han og gaar over mod Hestestalden, mens en lukket Landauer svinger omkring Plænen op for Hovedtrappen, han hører Velkomsthilsener og en Uendelighed af »Glædelig Jul«, saa kører Vognen over mod Vognporten, og Ladefogden gaar derover.

»Naa — Anders«, siger han, »Toget var nok forsinket«.

»Ja«, siger Anders, »der var en farlig Masse Rejsende med«.

»Var der Breve?«

»Ja, Død og Pine! Det havde jeg næsten glemt«. Han knappede op og leverede Ladefogden et Brev. »Værs'go!« siger han og smiler lunt, og han tilføjer:

»Skal Ladefogden ikke ud at rejse i Julen?«

»Jeg ved det ikke endnu«, siger denne, idet han stikker Brevet i Lommen. »God Nat, Anders og Glædelig Jul!«

»Tak i lige Maade«, siger Anders, og Ladefogden gaar med langsomme Skridt ned mod Skoven. — Imellem Gaarden og Skoven ligger Ladefogdens Hus. Det er lille og straatækt, og Stormen, der kommer jagende ned langs den store nøgne Skov imod Gaardens solide Længer, snubler først over det lille Hus, purrer op i Taget, hyler om Vindskeden og rusker i Døre og Lemme. Endelig faar den Bugt med en Lem. Med et Brag ryger den op — ind mod Muren; den slynges ustandselig op og i — op og i, til de møre Hængsler rives ud, og den slænges ned mod Jorden. — Nu har Stormen frit Kørind, den jager over Loftet og gennem en aabentstaaende Luge ned i Bryggerset i samme Øjeblik, Ladefogden lukker Yderdøren op. — Den river Haandtaget ud af hans Haand, og Døren flyver op paa vid Gab, mens Stormens isnende Aande suser om hans Hoved. Hurtig faar han Døren lukket og kommer ind i sin lune Stue. »Herind kan Stormen og Kulden ikke trænge, lad den saa huje saa galt den lyster derude«, tænker han og giver sig i Lag med Omklædningen, da han Kl. 8 skal spise hos Jægermesteren.

Pludselig falder Brevet ham i Tanker, han river det op og læser; — det falder ud af hans Haand paa Gulvet, mens han selv synker ned paa en Stol ved Bordet og lægger sit Hoved paa de korslagte Arme.

Der gaar nu og da et Ryk igennem hans kraftige Skikkelse og dybe Suk som af tilbagetrængt Hulken fylder den lille Stue. — —

Han havde truffet hende paa en Herregaard for fire Aar siden, hvor han tjente som Karl og hun som Kokkepige, men hun tog siden Plads som Jomfru, og han maatte paa hendes indtrængende Opfordring tage Plads som Elev, hun vilde ikke være Daglejerkone, hun vilde højere tilvejrs, og han gik de tunge Aar igennem i Haab om at faa en Plads, saa han kunde føre hende hjem. — Men langsomt gik det, — det var ikke saadan at kravle tilvejrs, de Pladser, han vilde

have, var der Rift om, og mange var der ikke af dem.

— Og nn — nu var hun bleven ked af at vente. — Der paa Gulvet laa hendes kolde afvisende Svar paa det kærlighedsfulde Brev, han havde skrevet.

— — —

Tiden gik. Uret dikkede derhenne paa Hylden over Sengen. Ilden i Kakkelovnen gik ud, og Stormen ruskede i Vinduerne og peb i Telefontraadene udenfor Gavlen, men han sad der stadig — uden Taarer, men rystende som i stærk legemlig Smerte. — Omsonst — alt omsonst!

Han huskede den Aften, han bød hende Farvel. — De var gaaede op til Landevejen, hvor hun skulde træffe Natposten, der skulde føre hende til den nærmeste Station. De skulde skilles for hver for sig at kæmpe sig frem, saa ikke Fremtiden skulde ligge saa øde og trist, som de saa tit havde været Vidne til, naar de havde set ind i de mange fattige Daglejerhjem rundt paa Herregaardene. — Hvor vare de ikke tillidsfulde. — Det skulde nok gaa for dem — to raske unge Mennesker.

»Den Vraa, der skal huse vor Lykke, finder vi nok«, havde hun sagt, da hun for sidste Gang kyssede ham. — Saa var hun steget til Vogns, og bort rullede Posten.

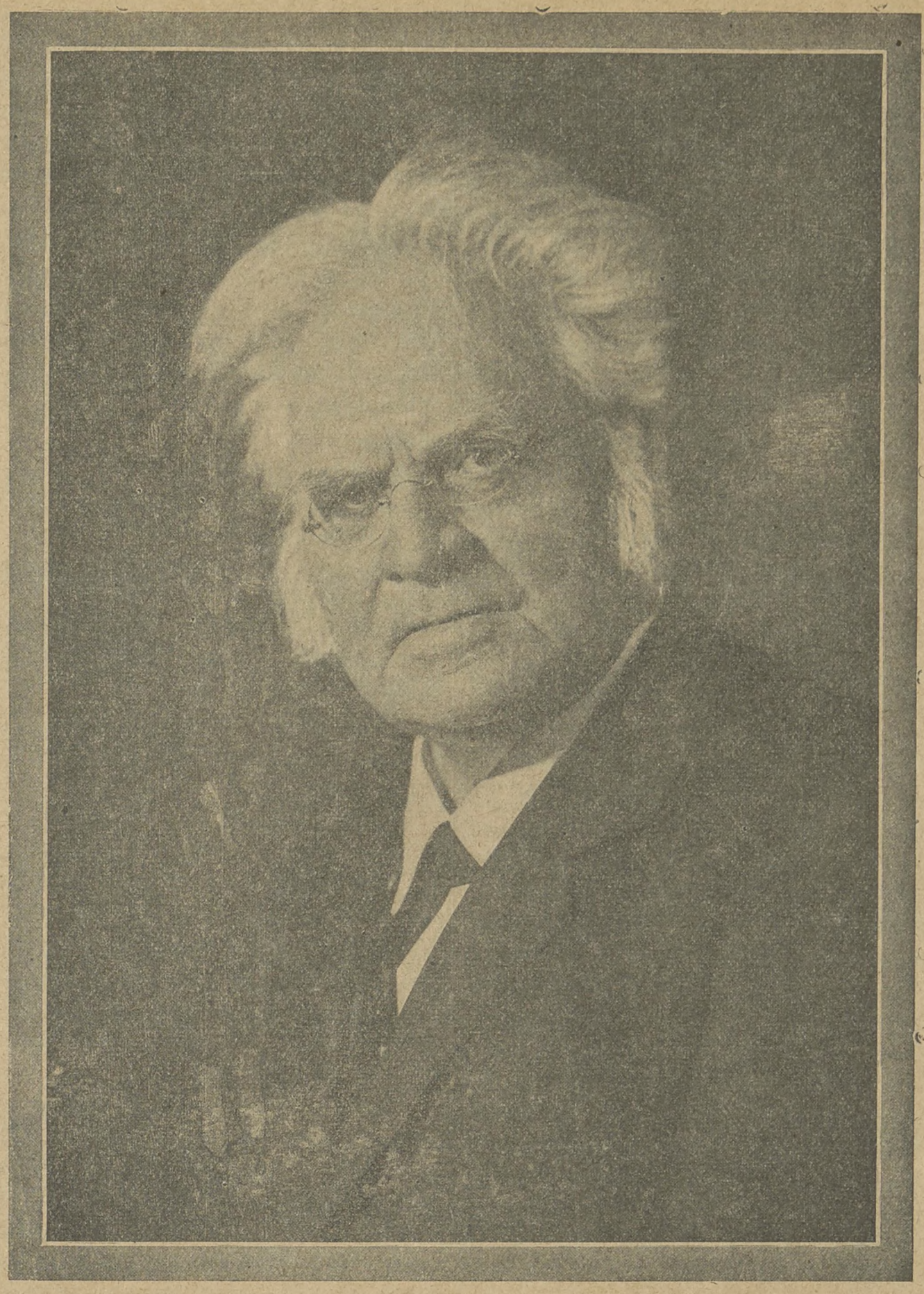
Længe sad han paa Afviserstenen og lyttede til den dumpe Rullen paa den frosne Landevej, gik saa hjem — tungt og træt, som var der sprunget noget i ham, men saa kom Brevene fra hende og lyste op i hans triste Tilværelse, og han havde skrevet igen varmt og inderligt — det store ærlige Barn, han var. —

Og nu — —

Stormen tog fat, den suste gennem den aabne Lem, indover Loftet ned i Bryggerset og tog i Dørene, saa de klagede sig derved. — Han hævede Hovedet og stirede frem for sig med et underligt smertefyldt Blik, saa rejste han sig og lukkede Hunden ud, og han tog igen den tykke toradede Jakke paa for at gaa den sidste Runde. — Der var kommet noget fast og afkortet over hans Bevægelser, noget skarpt og haardt i det bløde vejrbidte Barneansigt.

— Nu var i hans Hjerte ogsaa en Lem blæst op — brækket fra og slængt henad Jorden, og Smerten jog sviende gennem det aabne Saar, men inderst inde, hvor de kæreste Minder gemmes, var der lukket for den, og dermed ogsaa for al den Sol, der ellers gyder Lys over et Menneskes Liv.

Og Stormen jog videre over det flade Land i den mørke sludfulde Nat.

(Med Tilladelse af »Maaneds Magasinet«).

Bjørnstjerne Bjørnson.

Til „Arbejdervennen"s Holdere!

—:—

Grundet paa forskellige Omstændigheder har jeg endnu ikke faaet udsendt mine Opkrævninger paa »Arbejdervennen« for Oktober Kvartel. Disse Opk. vil nu i de nærmeste Dage alle blive udsendt, og jeg haaber, at ikke en eneste af mine gamle Holdere vil unddrage sig at betale den lille Sum: 75 Øre samt Porto, ialt 90 Øre. Jeg skal nemlig bruge hver Øre for at faa min Bogtrykker betalt!

Selv om Holderne nu ikke længere modtager »Arbejdervennen«, haaber jeg dog, de betaler de 90 Øre. De 5 Numre, der udkom i dette Kvartal, samt Aakjærs store, smukke Billede var efter min Formening mere end de faa Skillinger værd! Desuden faar de »Arbejderbladet« i Tilgift!!

Altsaa: Husk alle som en at betale min Opkrævning!!

Carl Westergaard.
Norsgade 19, St.

NB. De, der glemte at indløse Opkrævningen for Juli Kvartal, vil paany faa den sendt. Ogsaa disse haaber jeg, at alle betaler.

C. W.

Bissens Juleaften.

Af *Johs. Christiansen.*

—o—

Mon Ondskaben og Vildheden havde sejret over Julens milde Aander!

I rasende Stød fo'r Vestenvinden frem, rejste Sneen, der laa foran den, i høje, tætte Skyer, indtil en Grøftevold eller et Gærde kom i Vejen, saa sank Sneen. Og Snesky efter Snesky rejste Stormen og Snesky lagdes til Snesky ved Vejenes og Markernes Hegn, og lidt efter lidt fik Landskabet Snemærkens kolde, flade Præg.

Men Landevejen, der gaar fra den lille Købstad og ud til Sognene nord for den, laa højt. Den havde ingen skærmende Hegn til at fange Sneen. Snesky paa Snesky jagedes hen over den og ikke et Snefnug blev tilbage paa dens Bane — Vestenvinden havde sat sig for, at feje den til den kommende Højtid. Triste og graa laa Vejstenene og viste Tænder.

Langs Vejen stod der nogle unge, slanke Træer. De var nys bleven plantet i Foraaret og hvor var de dog magtesløse overfor den gamle, prøvede Vestenvind. Nej, atter og atter maatte de bøje sig for dens barske Bud, de spædeste næsten til Jorden. To af de allerfineste havde alt opgivet Kampen, de laa med Hovedet ude mellem de skarpe Vejskærver.

Og Vestenvindens Ligsyn var kun kort. Ufortøvet gav den sig til at begrave dem under Sneens tætte Lag — snart var der kun at se en liden Snedrive.

Og nu begyndte Kirkeklokkerne at tone fra de nærmeste Taarne. Jublende glad brød deres dæmpede Klang gennem Stormens hylende Kor — det var Julens første Melodier, der sendtes ud over Landet.

Paa den stormfejede Vej, den med de skarpe Vejskærver, gik en Mand. Letsindige Menneske! At gaa ud i saadant et Vejr uden Overtøj! Hvorfor tog du ikke et Par Støvler paa i Stedet for de hullede Sko? Hvorfor tog du ikke dit Vintertøj paa? At gaa sommerklædt nu! — Hvor letsindigt, hvor dumt!

Du Landevejens Barn! Du tog Varme og Kulde som det faldt sig — i Somren du svedte, i Vintren du frøs.

Paa det kolde Lergulv stod din Vugge, Trækvinden rørte tidt ved dine smaa Kinder — var det monstro derfor, de blev saa blege — under Somrens bagende Sol laa du i Vejstøvet uden for Hytten — maaske det var det, der gjorde din Hud saa skarvet, er det Vanen, der følger dig, saa du i Dag bærer usle Klæder!

Du standser. Er det Stormen, der tvinger dig?

Hvorfor farer Vemodets Træk over dit

Ansigt — mindes du noget godt fra dit nødfyldte Liv?

Ding-Dang! Ding-Dang! Det er Julens forsonende Aander, der fylder Luften med klangfulde Melodier — giver de ogsaa dig et Haab om noget bedre.

Er det Vandet fra den smeltede Sne, der løber dig ned over Ansigtet eller — dine Øjne staar i Vand, dine Læber dirrer — du græder! Du! Forhærdede Proletar, forbandede Landevejsbisse! Du, som tog en Femogtyveøre fra Præstens lille Datter i Morges og købte Brændevin for den — du græder!

Fortryder du den slette Gerning? Vil du gaa tilbage og bede Præsten om Tilgivelse — han gi'r dig den sikkert — — i Betragtning af Julens Nærhed, maaske han ogsaa gi'r dig et formanende Ord med paa Vejen? Nej, nej! det er Mindets mægtige Aand, der tvinger Graaden frem, Mindet om hende, der tog dig i sine Arme hver Aften, trykkede dig ind til sig og varmede dig i sin ømme Moderfavn. Det er Mindet om hende, der hver Jul havde en stor, hengemt Pære at give dig, hende, der hver Juleaften tog dig op paa Skødet, slog op i den gamle Salmebog uden Bind og lærte dig at synge de første Julesange; Mindet om den sidste Jul, du havde sammen med hende; hun laa i Sengen, bleg og afmagret, et Billede paa Verdens velsignede Næstekærlighed. Du sad ved hendes Side, knugede hendes kolde, benede Haand imellem dine de smaa bløde og eders Blik hvilede i hinandens. Hvor saa hun bekymret ud, den moderlige Stakkel, Bekymringen for hendes lille syvaarige Dreng pinte hende værre, end alle Sygdommens Smerter og tvang Taarerne frem i de feberhede Øjne. Og du! Du sad saa uendelig beklemt, og dog søgte du at trøste hende, bad hende om ikke at græde, lovede hende at være en god Dreng og blive et godt og nyttigt Menneske — alle disse Minder er det, som tvinger dig til at græde. Og hvor vilde du ønske, at du i denne Stund kunde tage din Hustru i Haanden og gaa ud paa Kirkegaarden og lægge en Krans paa din Moders Grav og lade en af de Taarer, du nu fælder, sænke sig i Jorden, der dækker hende.

Men hvor i Alverden kan du grimme, lurvede Landstryger tænke paa at have haft Kone, du, som stjal i Morges! Hvem i den hele Verden tror du vel, der vilde tage dig i Favn, dig, den snavsede, rødnæsede Landevejsridder! Tror du en eneste Kvinde vilde skænke dig et eneste mildt og kærligt Blik, du, som kun kan fremkalde Væmmelsens hæslige Skrig! — —

Og fremad gaar det atter, frem imod Landsbyen, der blinker dér forude, blinker af Julelysene, der tændes. Og for hvert Skridt, han nærmer sig Byen, lyser det mere og mere op i hans slappe Træk — han haaber paa Næstekærligheden!

Dér ligger den første Gaard foran ham. Han aabner Porten, der paa sine rustne Hængsler piber ham en Forbandelse imøde, at han vil forstyrre dens Juleaftensfred, Lænkehunden farer hylende imod ham, men han ændser det ikke — sligt er han vant til. Han gaar hen til Køkkendøren, men betænker sig, vender om og gaar ind ad den rigtige Indgangsdør. Famlende faar han fat i Dørgrebet, aabner rystende Døren og træder ind i den oplyste Entré. Hvor vilde han dog gerne eje den forede Kappe, der hænger dér! Men Døren ind til Stuen aabnes, og Manden stikker Hovedet frem og skal lige til at smile et Velkommen! da han faar Øje paa Bissens pjaltede Skikkelse og betids faar det forandret til: Hvad Fanden vil De her?

— Undskyld, men—ne — —

Det straalende Lyshav, Kakkelovnens buldrende Vrøvlen, Madens liflige Duft — alt overvælder ham, saa han glemmer, hvorfor han kom herind. Kun halvt mærker han et haardt Greb i sin Arm, kun halvt mærker han, at Døren smækkes haardt i, og først da Fødderne sender isnende Stik op i hans Legeme, først da vender han sig for at gaa. Atter hyler Hunden, og atter piber Porten — saa gaar han til den næste Gaard.

Manden træffer han ifærd med at lukke Porten. Han ser Bissen komme hen imod sig, ser det bedende Udtryk, der næsten er frosset fast i hans Ansigt, ser de tynde Klæder og de hullede Sko, saa lukker han sin Port og takker Vorherre, at han ikke er som denne — — denne — Stakkel bliver det til.

Og Bissen gaar forbi.

Gaar og gaar — op gennem hele Gaden. Forbi hvert eneste lysblinkende Vindue — men alle Steder ser der saa tillukket, saa stænget ud, at han ikke vover at bryde Freden.

Da standses han ved et haardt: Godaften!

Han ser en gammel Kvinde staa for sig og mumler et: Glædelig Jul!

I lige Maade! siger hun og ser paa ham. Hendes Blik er haardt, og dog synes han, at det lyser fra det.

Hun tager hans Haand, og villieløst følger han med, indtil de standser i Byens Udkant ved et lille forfaldent Hus. Hun aabner Døren og skubber ham foran sig ind i Stuen, hvis Mørke brydes lidt af Ildens Skin henne i Kakkelovnen. Saa tænder hun Lampen, byder Bissen sætte sig i en gammeldags Lænestol, der har sin Plads i Krogen henne ved Kakkelovnen, og giver sig til at pusle ude i Køkkenet.

Han bliver godt tilpas, lader Øjnene løbe om i Stuen, synes godt om det snehvide Gulv, om Kommoden derhenne med det hvide Tæppe paa, sender forventningsfulde Blikke hen til den aabne Køkkendør, mærker kildrende Duft som af Steg og hører en spruttende Knitren derude fra Køkkenet. Saa kommer hun ind. Hendes kolde Ansigt med de haarde Træk er tøet op, og der strømmer Varme fra hendes Øjne. Hun dækker Bordet med de herligste Retter: Grisesteg, Rødkaal og brunede Kartofler. Hun beder ham flytte hen til Bordet — de varme Øjne er der igen, og hendes Stemme er næsten blød.

Og saa spiser de. — Hvor han dog spiser, og hvor hun dog ler!

Endelig takker han for Mad.

Hun tager af Bordet. Tager Salmebogen ned fra Hylden og sætter sig hen ved Siden af ham.

Om han kan synge?

Han mener, at det kun er lidt, men efter at hun har sunget de to første Vers af »Glade Jul, dejlige Jul«, synger han ogsaa. Og hans rustne Stemme klares lidt efter lidt, saa Tonerne vælder frem — rene og jublende. De synger mange Salmer.

Men Kaffen skal ogsaa drikkes, og derfor holder hun op, lukker Bogen og dækker Kaffebordet.

Saa snakker de. Og han maa aabne hele sit Hjerte for hende; han synes, det er fejl ikke at gøre det — han er jo ikke værdig til saa megen Godhed. Og Billede paa Billede fremmaner han — Billederne fra sit forspildte Liv. Hun lader ham tale ud og — græde ud! Han kan jo ikke holde Taarerne borte, de vil frem — frem af det aarelange Gem. De laa jo helt langt inde i Hjertet, inde ved Siden af det gode, som fandtes i hans Bryst, — som findes i hvert Menneskes Bryst, bare det maa faa Lov at komme frem.

Og da hans Fortælling var tilende og Taarerne standset, saa bad hun ham gaa i Seng — selv vilde hun rede sig et Leje paa Gulvet. Og det nyttede ikke, han gjorde Indvendinger.

Næste Dag, da Folk gik til Kirke, saa de en pjaltet Skikkelse komme ud ad Døren i gamle Gretes Hus og vandre ud af Byen. Saa sagde den rapkævede Stine Smeds:

— Der ka' I se, dæ ætte Løjn, hva' jæ sa'e, a' Grete Rytters holder te' med dæ Skrawl, hun ka' snus' op ude paa Laan'veje ve' Vinterti'e!

Et Cookvers.

—o—

Saa fik vi gæve Daner,
der festede for Cook,
igen et Slag i Synet —
et voldsomt Nervechoch.
Vi var de allerførste,
han narred paa sin Vej,
fordi vi er de største —
jeg havde nær sagt Kvæg.

Satyr.

Hougaard-Sagns sidste Akt.

—:—

Som Læserne vil huske, fik jeg for nogen Tid siden en Dom, fordi jeg efter Opfordring fra nogle Tjenestefolk havde kritiseret forskellige Forhold hos en Gaardejer i Hvilsager ved Mørke. Dommen lød paa 200 Kr. i Bøde eller 20 Dages simpel Fængsel!

Da jeg ikke ejer denne Verdens Gods og kan betale det store Beløb, maa jeg »spise Pengene op«, som det hedder i Politisproget. Det vil sige: jeg maa tage de 20 Dage, og paabegynder Afsoningen Torsdag den 23. ds. og kommer altsaa først ud igen næste Aar!

Forinden jeg laver dette lille »Forsvindingsnumer«, vil jeg ønske alle dette Blads Læsere en glædelig Jul og et godt Nytaar. Tak for Aaret, der svandt!

Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

Alle,

der har bestilt Bladet gennem Agenter, ved Møder, hos Redaktion eller Ekspedition, men som ikke ønsker Bladet for Januar Kvartal, bedes afsige det hos Hr. Kragh, Bruunsgade 52, Aarhus, inden den 27. ds. Afsigelser efter nævnte Dato tages ikke til Følge; men vi haaber selvfølgelig, at alle vore Læsere ogsaa ønsker at holde »Arbejderbladet« for Januar Kvartal. Den, der vil gavne vor Sag, afsiger ikke Bladet, men skaffer derimod nye Abonnenter for det kommende Kvartal.

Uge-Kronik.

—:—

Humør.

Morsomme Avertissementer.

Et Parti udmærket Vin udsælges fra Vinhandler Wassmann, der har ligget i Kælderen i et halvt Hundrede Aar.

Gammeld Kaabertøj og Mæsseng, Kludder, Ben og anet gammeld Hjern købbes til Høje pricer.

En Pibe er tabt af en ældre Landmand, der mangler Hovedet.

En Aftenkaabe sælges paa Grund af Bortrejse, der passer for en svær Dame uden Ærmer.

Alle Slags fleraarige Planter faas hos Gartner Havelstrup, der skal udplantes med Klump.

Nolle gammle Verrandarmøpler sælges hos Marskumdisser Gumperup med Sdraasædde.

En ældre Jomfru anbefaler sig med fin Madlavning til de ærede Herskaber, der er vant til at komme i bedre Huse og anbefales derfra.

Glædelig Jul ønskes alle vore Medarbejdere og Læsere.

Redaktionen.

Annoncer.

—:—

Undervisning.

Alle,
der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov v. Aarhus. Karleskole beg. 3. November (Haandværkerafd.). Amtsunderstøttede Elever optages.
Arne Møller.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Karleskole Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Vil De paa Skole?
Saa send Forespørgsel til KærehaveHusmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdeling Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas). 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.
Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Langelands Folkehøjskole.
Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.
K. Kristensen Tange.

Kontrolassistenter,
kvindelige og mandlige, uddannes fra Januar paa Ribe Mælkeriskole. **S. H. Salling.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Frød. Søre sen,
Rosensgade Nr. 20, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier,
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Husk
Cyklestalden
i Forsamlingsbygningen.
NB. For rigtig Udlevering garanteres.
Staldforpagteren.

Sætter De Pris paa gode Varer til billige Priser, saa gør Deres Indkøb af Fodtøj hos
Christensen & Frandsen,
Bruunsgade 8. Telefon 2262.
Byens ældste elektriske Reparationsværksted.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
- - Kun mod Kontant. - -
Kun 1. Kl.s Materiale anvendes.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
····· Største Garanti. ·····

HUSK!
at **Jens Kjeldsen** er bekendt for sine smaa Priser.
Søndergade 23—25,
Aarhus.

Aakjærs Billede
indrammes smukt for 1 Kr. hos
Glarmester **N. M. Thomsen,**
Volden Nr. 1
(lige for Rosensgade), Aarhus.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Husk at bringe Deres Fodtøj til
det elektriske Reparationsværksted,
Østergade 7, Aarhus.
Saaler og Flikker leveres paa 1 a 2 Tim.
Elegant Udførelse. Billigste Priser.
Telefon 2507.
Største Reparationsværksted i Aarhus.

Nogle brugte **Bøger** sælges. Fra 10 Øre til 1½ Kr. pr. Stk.
Knudsen, Jægergaardsvej 81,
Aarhus.

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Ægteskabstilbud.
En Karl midt i Tyverne ønsker at korrespondere med en Pige i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab. Fotografi bedes vedlagt.
Billet mrkt. «Ægteskab« modtager dette Blads Kontor.

Efter mine 20 Dages
- Fængselsophold -
paabegynder jeg Udgivelsen af »*Landarbejdernes Bibliotek*«. Dets Indhold er af stor Interesse for alle vaagne Tjenestefolk og Landarbejdere. Hver Uge udkommer et stort Hæfte a 10 Øre, pr. Kvartal 130 Øre. Det kan bestilles hos Posten og paa Kontoret: Norsgade 19, St., Aarhus.
Bestyrelsen i vore Afdelinger bedes gøre mig den Tjeneste, at virke for det nye Ugeskrifts Udbredelse blandt de enkelte Medlemmer.
»*Landarbejdernes Bibliotek*« bør findes i hvert Tyendekammer og Smaamandshjem!
Carl Westergaard, Red. af »L. B.«

Naabt: Den revolutionære Bevægelse i Rusland. 15 Øre (før 25 Øre).
Krapotkin: Krigen. 10 Øre.
Voltairéne de Cleyre: Forbrydelse og Straf. 25 Øre (før 50 Øre).
Faas ved Indsendelse af Beløbet i Frimærker og Porto hos
Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, København.

Foredrag tilbydes
alle vore Afdelinger om forskellige Emner.
L. P. Nielsen, Lengstehøj, St. Magleby, Amager.

Arbejdernes Livsforsikring
tegner Forsikringer med og uden Lægeerklæring paa meget fordelagtige Betingelser. Lader sine Forsikringer med Lægeerklæringer træde i Kraft straks (lang Restance-Frist). Lader alle sine Forsikringer genforsikre og opnaar saaledes Statsgaranti paa sine Forsikringssummer.
De af Tyendeforbundets ledende Mænd, som kunde ønske at modtage Indmeldelser, eller andre, som med Interesse vil arbejde for Selskabet, bedes skriftlig henvende sig til undertegnede, hvor der vil blive dem tilstillet Papirer samt meddelt de fornødne Oplysninger.
Inspektør **C. Hansen,**
Torvet Nr. 2, Fredericia.

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

—

(Fortsat).

Greven fik straks et gunstigt Indtryk af den unge Pige. Hendes fordringsløs Frimodighed, det hjertelige i hendes Stemme, hendes hele Væsen tiltalte ham. Han sagde ganske vist sig selv, at i en Retning var hun ikke aldeles efter hans Hustrus Smag: hun var smukkere end nogen af de forrige Selskabsdamer; men han trøstede sig med, at denne Hindring vel kunde overvindes. Han udspurgte hende med faderlig Venlighed om hendes tidligere og nuværende Liv, og han stod just i Begreb med at omtale den egentlige Grund til sit Besøg og spørge hende, om hun vilde have en Plads udenfor Berlin, en Plads, som ganske vist ikke vilde skaffe hende mange Adspredelser, men heller ingen ubehagelige Sindsbevægelser, da der pludselig blev ringet paa Døren til Korridoren med usædvanlig Hæftighed.

Grethe fo'r forskrækket op.

Hendes første Tanke var, at der var Brand i Huset eller sket en anden Ulykke.

Paa de andre Personer i Lejligheden gjorde denne usædvanlige og voldsomme Larm et lignende Indtryk.

Den lille Tjenestepige styrtede ud fra Køkkenet for at aabne Døren. Men hvor meget hun end skyndte sig, var det alligevel ikke hurtigt nok for den Person, som stod udenfor og utaalmodig fordrede at blive lukket ind. Inden hun havde faaet Døren aabnet, havde han igen af alle Kræfter rykket i Klokkestrængen og desuden givet sin Utaalmodighed Udtryk ved at dundre med de knyttede Næver paa Døren.

Nu skyndte ogsaa Grethe sig ud med en Undskyldning til Greven.

Fru v. Sellnitz og Regine viste sig i den aabne Dør til deres Værelse.

Pigen aabnede Døren. Grethe stod tæt ved hende.

En lille Mand med højrødt Ansigt og en gammel, smudsig Hat trængte sig ind. Han stødte Pigen tilbage, og da han fik Øje paa Grethe, brast han i en støjende, raa Latter. Manden var øjensynlig meget fuld. Han dinglede.

»Der er Du jo, min lille Due!« skreg han. »Bare man søger rigtig, saa finder man ogsaa! Og nu har jeg da funden Dig igen!«

Tjenestepigen fo'r forskrækket tilbage.

Fru v. Sellnitz slog hæftig Døren i til sit Værelse og Grethe var alene med sin Fader i Korridoren.

»Naa — jeg tror ikke, Du bliver glad over at se mig?« raabte han. »Finder Du mig ikke værdig til at træde ind i dit Værelse? Tror Du kanske, Du kan affærdige din Fa'r her i Gangen? Den uforskammede Lømmel, Portneren, vilde ikke lade mig gaa op, men saa sagde jeg ham et Par Ord, gjorde jeg! Og med dig skal jeg ogsaa nok komme tilrette, forstaar du! Hvor er dit Værelse? — Naa!« Han ravede hen til den halvaabne Dør.

Grethe, som ikke kunde fremføre et eneste Ord, stillede sig som forstenet foran Døren med udbredte Arme og rystede langsomt paa Hovedet.

»For Djævelen! Naar jeg vil, saa vil jeg!« raabte Lassen, og med et vældigt Stød, som aftvang Grethe et svagt Skrig, banede han sig Vej.

Han styrtede ind i Værelset, faldt om paa Gulvet, og hans Hat foer hen ved en Stol.

Da Greven saa den Drukne ligge paa Gulvet foran sig med det opsvulmede, højrøde Ansigt, de fremtrædende, lyseblaa Øjne og den voksgule Isse, som skinnede frem mellem de sparsomme Haartotter, traadte han et Skridt tilbage.

Grethe sneg sig ind. Bleg som en Død, med bøjet Hoved, blev hun staaende ved Døren, som hun havde lukket. Hun vovede ikke at se op paa Greven.

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Musikinstrumenter og Strenge, Papir, Konvolutter, Blæk og Penne.
J. G. Kreutzer, Bog-, Papir- og Musikh., Torvet, Middelfart. Tlf Nr. 108.

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81. Aarhus.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"s Trykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Stor Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Nu skal Cyklelygten tændes! Og skal De købe en Lygte bør De købe den i **Storehedinge Cyklebørs.** Stort Udvalg i Lys- og Gaslygter til billige Priser. Lys og prima Carbid føres altid paa Lager

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes** Bogbinderi, Ringsted.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,

bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre-** og **Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt

Fodtøj.

Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevereaux til **meget smaa Priser.**

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

„Monopol"s
Herreklæder
og
Arbejdstøj
er det **solideste** og **billigste af**
Alt
„Monopol",
Overgade 11, Odense.

BØGER
De, der ønsker Bogen **„Stemninger",** Digte af A. P. Bjarnholt, kan faa den tilsendt ved at sende for 50 Øre Frimærker til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde. **Tidligere Pris 1,50.** Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet faas ved at sende for 25 Øre Frimærker.

Alt Overskud gaar til vort Forbund.

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

For 50 Øre i Frimærker
erholdes et Eksemplar af „Tre Udenlandsrejser". Benyt dette enestaaende Tilbud. Skriv straks, thi Restoplaget er kun lille.
Jeppe Søndergaard,
Tistrup.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Maskeradegarderobe!!!
Undertegnede anbefaler sin store og flotte Maskerade- og Dillettantgarderobe. **Over 200 elegante Herre- og Damekostumer. Meget moderate Priser.** Tyendeforeninger og andre, der agter at afholde Maskerade, bedes skrive til
H. P. Christiansen,
Vindinge pr. Roskilde.

Fodtøj! Fodtøj!
Husk, naar De skal købe Fodtøj, faar De altid de fikseste, solideste og bilgste os
Skomager Joh. Fr. Andersen,
— FAXE. —
NB. Paa Lager føres lange haandsyede Støvler og Militærstøvler til meget billige Priser. Bedste Galoscher til billigste Priser; gratis Navn.

Foredrag tilbydes alle vore Afdelinger.
Kun Rejsegodtgørelse og et lille Honorar. Efter Foredraget Oplæsning af Aakjærs Digte og Skjoldborgs Fortællinger.
Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Køjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Exprestrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Ansvarlig overfor Presseloven: *A. P. Bjarnholt.*
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

Lassen gjorde nogle Forsøg paa at komme op. Han kunde kun rejse sig halvt op og støttede sig med den højre Arm paa Gulvet.

»Jeg skal nok faa Orden i dette her!« raabte han med lallende Stemme og stirrede omkring sig med et idiotisk Blik. »Hele denne Rede skal væk! De skal allesammen paa Kamret! — allesammen! Hvad har vi ellers Politi til?«

Det lykkedes ham tilsidst at komme paa Benene. Han vendte Ryggen mod Greven og saa kun paa sin Datter.

»Og dér staar det Dydsmønster og ser saa uskyldig ud! Men vent bare lidt! Gaa du nu med mig hjem, saa skal jeg nok kæle for dig — saadan som du fortjener!«

Han vendte sig om og fik nu først Øje paa Greven.

»Naa, dér er han med! Han skal ogsaa væk, den gamle Graaskæg! Hvad er De for en Fyr? Skammer De Dem ikke! — En Mand i den Alder!«

»For Guds Skyld, Fa'er!« udbrød Grethe fortvivlet.

»Ja, jeg er hendes Fader!« raabte Lassen med stigende Raseri. Og han vendte sig atter truende mod Greven og fortsatte med teatralsk Pathos: »Og min Datters Ære er ikke til Salgs, forstaar De! Hun skal bort fra denne forbandede Koblerrede!«

Greven tog sin Hat og nærmede sig Døren, hvor Grethe endnu stod, tilintetgjort og uden at kunne røre sig af Stedet. Hun saa saa ulykkelig ud, modløs og haabløs, at Greven ikke kunde andet end føle Medlidenhed med hende. I en mild Tone sagde han til hende:

»De ser, her kan jeg ikke blive længer. Jeg haaber, jeg ser Dem igen en anden Gang. Farvel!«

Lassen var sunken ned paa den Stol, fra hvilken Greven nylig havde rejst sig, og stirrede rasende frem for sig; hans Hænder rystede. Af og til fik hans Hænder et ængsteligt Udtryk, og han famlede efter noget usynligt. Han talte ikke mere, men fremlallede nogle uforstaaelige Ord, lænede sig tilbage og pustede stødvis for at faa Luft.

Saasnart Greven kom ud fra Grethes Værelse, aabnede Fru v. Sellnitz, som havde lyttet, Døren til Dagligstuen for at se, om det var lykkedes Grethe at faa den fulde Mand ud af hendes rolige Lejlighed.

Greven traadte nu hen til hende og hilste. Hun genkendte ham ikke. Det var saa naturligt. Hun havde jo kun set ham en eneste Gang — ved sit Bryllup. Og siden den Dag var der forløbet 22 Aar. Men da Greven nævnede sit Navn, bad hun ham venligt træde indenfor.

»Jeg beklager«, sagde hun, medens hun satte en Stol frem til Greven, »at De har lært vort ellers saa stille Hus at kende under saa usædvanlige og uheldige Forhold.«

»Og jeg maa udtale min Beklagelse over, at min Søn egenlig er den, der har givet Anledning til dette ubehagelige Optrin.«

»Ja, jeg forstaar ikke rigtig, hvad det er, der i de sidste Dage er foregaaet hos Frøken Lassen«, sagde Fru v. Sellnitz. I Begyndelsen syntes vi alle saa godt om hende, hendes forskrækkelige Paahæng har hidtil ikke generet os. Men de Besøg, Frøken Lassen har haft i de sidste Dage, gør det aldeles umuligt for mig at have hende længere under mit Tag. For et Par Dage siden maatte jeg lukke op for en Person, som er kendt i hele Byen, og som spurgte efter Frøken Lassen, og om det, der er passeret her i Dag, behøver vi ikke at tale; De har desværre selv været Vidne dertil. Jeg véd ikke, hvad jeg skal gøre med den unge Pige. Jeg maa tilstaa, at paa hendes egen Opførsel er der ingen Grund til Klage. Men det stiller hende alligevel i et ejendommeligt Lys, at hun har Forbindelse med saadanne Mennesker. Det kan slet ikke gaa an for Husets Folk og for min Datter.«

»Jeg kan ikke andet end give Dem Ret, Frue, men jeg maa sige, at det er Synd for den unge Pige.«

»Det synes jeg ogsaa, men hvad skal jeg gøre?«

Fortsættes.

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet.

Nr. 118. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 2. Januar 1910. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 4. Aarg.

„Kommunardernes Mur". — Monument af Moreau-Vauthiers, rejst udenfor Père Lachaise Kirkegaarden som et Minde om „Kommunen" i Paris 1871.

I 1871 fandt der nogle frygtelige Myrderier Sted i Paris. »Kommunarderne«, Folk, der tilstræbte en retfærdigere Samfundsordning, blev skudt ned som Hunde. — Paa Kirkegaarden Père Lachaise i Paris er der rejst et gribende Monument til Minde om de Mænd, der ikke veg en Tomme fra de Anskuelser, som de mente var rigtige og retfærdige. Monumentet er en Gengivelse af den »Mur«, foran hvilken Ofrene blev opstillet og skudt. Rundt om i Stenene ses en Mængde Huller, skabte af den morderiske Mængde Hagel, der blev affyret mod de Ulykkelige. I de forskellige Ansigter viser Kunstneren os paa en sælsom gribende Maade Ofrene, der lider Døden for deres stærke Overbevisnings Skyld. Midt paa Muren ses en Kvinde med udbredte Arme. Det er, som om hun vil skærme den dødsdømte Skare for Soldaternes hvinende Kugler; men det lykkes hende ikke. Ofrene segner til Jorden et efter et, og det rindende Menneskeblod føjer et blodrødt Blad til Paris' Historie.

A. P. B.

Tag fat!

—o—

Kammerater! Nu begynder et nyt Aar. Lad os spytte i de barkede Næver og prøve, om vi kan ta' et Krafttag for vor Sag. Lad ikke de gamle Begivenheder stille sig som hindrende Skygger. Maalbevidst fremad — det er det, vi skal.

Det, der er raadent, maa falde. Det er afgjort. Det er nødvendigt, hvis vor Bevægelse skal gaa fremad. Den eller de, der af egennyttige Motiver søger at udnytte vor Bevægelse, maa bort. Det nytter ikke at lade sit gode Hjerte løbe ad med sig. Medlidenheden er daarligt anvendt her. Klogskaben siger: **at de maa bort.** Naar det saa er sket, hvad der maa og skal ske, saa opholder vi os ikke mere ved det. Vi har et større Maal — vi har ikke Raad til personlige Kævlerier. Dem var det gamle Aar rig paa. Det maatte det nye ikke gerne blive. Og det vil det heller ikke blive, naar der bare med fuld Kraft stiles frem mod Maalet: Tyende- og Landarbejderklassens Frigørelse.

Det er et stolt Maal — et tilsyneladende fjernt Maal, vi søger at naa. Men det kan naas. Vi staar ikke ene. Alle dem, der er besjælet af virkelig Frisind, vil hjælpe os. Det maa de gøre, ellers er deres Frisind intet værd. Vor Taktik maa være baseret paa at udnytte denne Hjælp.

Lad os vise, at vi forstaar det.

Lad den Tid være forbi, at man pegende paa os kan sige: »En Flok Fusentaster, der bare larmenterer over al Ting — som i Virkeligheden intet vil sige og derfor i Grunden ikke er farlige«.

Lad os vise, at vi er farlige for det System,

Kundskab er Magt.

—:—

Faklen i Vejret! ret saa, vi skal frem,
lad det bære mod lysende Dage
med Frihed og Sol i de tusinde Hjem —
og lad Skygger og Skyggen tilbage!
Der springer den Pog gennem Marker og Skov
og ønsker sig Fuglenes Vinger —
men kender end ikke den simpleste Lov
for Kraften, som Fjerene svinger.

Nødtørftige Ramser, af dem fik vi nok
paa Bænken, den slidte, i Skolen —
men hvor blev den hugget, den Fyrretræs Stok,
som blev dannet til Bordet og Stolen?
Der slider den Haandværker Dagen saa lang,
og vægtig den Jærnhammer falder —
Han kender vel næppe det Jærn-Ærts engang
og Metallet fra andre Metaller.

Bindet fra Øjet! og fremad, vor Fod,
at følge den fortnende Brise,
og knuge i Favnen en Fane saa god
med „Kundskab er Magt“ til Devise.
Den løber, den løber, den hastende Tid,
og kaster de Svage til Siden —
men hvo, som vil staa i den standende Strid,
maa se til, at han følger med Tiden.

Maa bryde med Fordommes hildende Baand,
med Fordummelsens stavnsbundne Breve —
maa skærpe sit Syn og berige sin Hand;
da faar han først Mod paa at leve!
Da styrtes vor Kasteaands Bolværker ned,
da mødes vi, Lige med Lige,
og bygge en Bro fra Uvankundigheds Bred
mod Op[illegible]ens Tusindaars-Rige!

---

der udnytter de fattige, de smaa — dem, der hos andre maa tjene sit Brød.

Lad os vise, at vor Agitation ikke er tomme Ord, udtalte af fanatiske Skabhalse — men Ord, udtalte af Mænd, der tidligt er modnede i Livets haarde Kamp, — Ord, der er velovervejede, — Ord, der tilsigtes noget med, — Ord, som har til Opgave at faa Liv i de Masser, der nu er sløve og modløse. De Masser vil, naar de bliver vækket af deres mareridte Sløvhedssøvn, være en Magt — en altbetvingende Magt.

Lad det nye Aar blive frugtbart i saa Henseende.

Alle — Kvinder som Mænd — er fødte Agitatorer for vor Sag. Benyt enhver ledig Stund. Driv som en Kile vore berettigede Krav ind. For hver ny Afdeling, vi rejser, synker Kilen et Stykke dybere, æder sig ind, giver Plads for den næste, indtil endelig den sidste Kile synker saa dybt, at Uvidenhedens og Sløvhedens trøskede Front spaltes fra øverst til nederst.

Naar det er sket, er vi nær ved det Maal, vi stræber efter at naa — Tyende- og Landarbejderklassens Frigørelse og Dygtiggørelse.

Et stolt og herligt Maal, der maa vinke alle.

Derfor:

Op nu hver en ufri Mand,
sæt Foden straks i Takt,
slut dig til den sidste Stand,
som er til Handling vakt.

X.

Hyrdedrengen.

—:—

Det første en fattig Dreng maa prøve, naar han i 8—9 Aars Alderen bliver »sat ud« fra Hjemmet, er jo i Reglen dette: at være Hyrdedreng.

Han maa for en meget lille Løn — 20 a 30 Kr. for et Sommerhalvaar — røgte og passe Bondens Kvæg fra tidlig Morgen til sildig Aften.

Hyrdedrengens Arbejdstid begynder om Sommeren Kl. 4 a 5 om Morgenen og varer til Kl. 10 a 11 om Aftenen.

Du kan komme gaaende forbi en Græsmark i den aarle Morgen, før Solen endnu har faaet Magt, og Du vil da kunne se ham spasere rundt i den vaade Kløver og Græs med bare Ben, ivrigt optaget af at gruppere og retlede sine til Tider ret uregerlige, hornede undergivne.

Du kan komme en varm Middagsstund i Sommerens Hjærte, naar Møddingen ved Bondens Gaard damper i den sitrende Luft, naar Bonden bag tildækkede Vinduer i Fred og Ro tager sin ordinære, uundværlige Middagslur — ja, naar selv det voksne Tyende for en lille Tid har Hvil, og Du vil da kunne opdage, at den lille Hyrde alligevel er paa Færde.

Med aabent Skjortebryst, svedende og pustende farer han omkring efter det bissende og brølende Kvæg — — forfjamsket og halvt grædende.

Han har i Øjeblikket andet at gøre end at sove til Middag.

Og Du kan endelig komme en sildig Sommerkvæld, naar alt i Naturen aander dyb Fred, naar Menneskene hviler ud efter en lang og varm Dags Genvordigheder — — Du gaar stille og dæmpet af Sted for ret at nyde den dybe Stilhed og Ro, der er saa uendelig velgørende for Sindet — — men pludselig forstyrres Idyllen, og Du ser Dig ærgerligt om, idet en lille, barbenet Dreng løber Dig forbi et lille Stykke inde paa Marken.

efter en derserteret Ko eller et forsvunden Kotøjr eller Hovedlag.

Hans Fyraften er endnu ikke inde — — han maa og bør ikke komme hjem, førend det tabte eller forsvundne atter er bragt til Veje — — det vilde være forbunden med for stor Risiko for hans eget personlige Vedkommendes Skyld.

Ja, Livet falder tidt besværligt for den lille Hyrde, saa han bliver modløs og forknyt.

Hans daglige Kost er i Reglen meget tarvelig og sløj — mange Gange bestaar den af Levninger fra de voksnes Maaltider; thi Hyrden kan jo ikke al Tid være ved Bordet til Tiden og maa derfor tage det, som det falder.

Hans Sengeleje om Natten maa han gerne dele med en voksen Karl, og mange, alt andet end moralsk opdragende, erotiske Scener kan den lille Hyrde Tid efter anden blive tvungen Vidne til.

Saadan en Pjalt Dreng bryder en rask Karl sig jo ikke en Døjt om.

Ja, lille Hyrde, — Du er mange, mange Gange haardt udsat for nedbrydende, daarlig Paavirkning, og hvis Du — trods alt — alligevel bevarer din Barnesjæl uplettet og ren, saa har Du næsten Grund til at være det uudgrundelige Forsyn Tak skyldig derfor.

Din Skoletid er næsten den bedste Tid Du har om Sommeren.

Da kan Du ret ofte sidde i Fred og knibe Dig en lille Lur nede mellem Kammeraterne — — det er saa velgørende efter at Du har faret rundt hele Morgenstunden — og Læreren siger jo i Reglen aldrig noget til Dig; han ved jo nok, at Du aldrig, naar Du er hjemme hos Din Husbond, kan faa Tid eller Lov til det.

Og hvad Brug har Du saa vel i Grunden for alle de Kundskaber? Du skal jo kun være slet og ret Karl eller Arbejdsmand paa en Gaard, allerhøjest Husmand i Dit senere Liv — saa det er blot at a r b e j d e, det fremtidig vil komme an paa.

— — —

Stakkels lille fattige Hyrde!

Du skal ikke længere leve under disse grufulde Forhold, som foran er antydet.

Ogsaa for Dig er der Dag ivente.

Vi Tjenestefolk og Landarbejdere — Dine voksne Kammerater og Brødre —, som nu har begyndt at kæmpe for vor egen Frihed og Menneskeret, vi vil heller ikke glemme Dig, men vi vil træde i Skranken for Dig og tale Din Sag, saalænge Du ikke kan tale den selv.

Vi vil drage de værste af Dine Plageaander til Ansvar, naar deres Mishandling og Udbytning af Dig bliver for opsigtsvækkende og graverende.

Det er vor Pligt at gøre dette — vor Pligt som Kammerater og Brødre.

— — —

En særlig Beskyttelseslov for de ukonfirmerede arbejdende Børn paa Landet.

Saaledes lyder et af Kravene paa Tyende- og Landarbejderforbundets Program.

Og det med Rette. Thi de smaa Hyrdedrenge er den Dag i Dag rundt omkring i dette lille Land underkastet de frygteligste Vilkaarligheder og den mest raa og brutale Behandling.

Forhold og Uretfærdigheder, som i al deres kyniske Elendighed er himmelraabende.

Saadan kan det ikke vedblive at være. Den humane sociale Lovgivning, som nu er begyndt herhjemme, maa ogsaa engang kunne række ud til det ringeagtede Fattigmandsbarn: Hyrdedrengen. Det er Samfundets Pligt at drage Omsorg for, at alle disse ulykkelige, fattige Børn kan komme til at leve deres Børneaar under menneskelige Forhold.

Deres Skoleunderundervisning maa de have helt og fuldt. Hvad har de forbrudt, at de som uoplyste og dorske Mennesker skal henslæbe de-

[illegible] Fyner og slum-

rende Kræfter bliver der dog ikke her trampet ned i deres første Vorden? Hvilke sørgelige Følger afstedkommer dette dog ikke?

— — —

Men en ny Tid er ivente. Underklassernes sociale Frigørelseskamp ført sejrrigt igennem — det er Maalet, Maalet som vi rykker nærmere og nærmere.

Og som vil gøre Menneskets Forhold lyse og gode, som vil gøre Livet værd at leve, som vil skabe fuld Retfærdighed. Ogsaa for Hyrden.

H. J. Hansen-Røjle.

Opkrævninger

for »Arbejderbladet« udsendes i Begyndelsen af Januar Maaned. Ingen, der ikke har afsagt Bladet inden den 27. December, maa nægte at betale. Enhver bør føle det som en uafviselig Pligt at indløse Opkrævningen paa vort Blad. Vi har meget store Udgifter, og kan ikke taale Tab paa noget Omraade. Vor Bogtrykker skal have et stort Beløb udbetalt i Januar Maaned. Lad det være en Æressag for enhver at støtte det Blad, der djærvt og uden Skaansel paataler alle Misgreb, der begaas imod de daarligst stillede i vort Samfund. Ikke én bør lade Opkrævningen gaa uindløst tilbage. Betal dit Blad i den stolte Bevidsthed om, at Du er med blandt den Pionerskare, der i Øjeblikket udfører et haardt og brydsomt Arbejde for den Bevægelse, der engang, større og mægtigere end nogen anden, skal sætte sit dybe Spor i Udviklingen til Gavn for hele Underklasen i vort Land.

Red.

En pryglelysten Gaardejer.

—:—

H. P. Hansen, St. Ladager, mishandler sin Tjenestepige. — Elendige Forhold.

Undertegnede Fodermester Otto Hansen, der for Tiden opholder mig hos Gaardejer H. P. Olsen, St. Ladager pr. Lille Skendsved St., stod d. 13. December nede i Kostalden efter Morgenmalkningen i Færd med at give Kreaturerne Kraftfoder, da min Medtjenerinde Hansine Hansen kom hen til mig og spurgte, om Manden (altsaa Husbonden) havde Lov til at slaa hende. Da jeg benægtede dette, fortalte hun mig grædende, at Husbonden havde slaaet hende, og da jeg spurgte af hvilken Grund, fortalte hun videre, **at Manden om Morgenen brasede ind i Kammeret til hende og tordnede løs, fordi hun efter hans Mening ikke mødte hurtig nok efter at der var kaldt.**

Det skal bemærkes, at Hansine Hansen var ved at klæde sig paa, da den noble Gaardejer trængte ind i Kammeret, og det var vel en 10 Minutter siden, at der var kaldt paa hende.

Inde i Kammeret endte det imidlertid med, at den brutale Gaardejer tildelte hende 2 Lussinger og greb hende saa voldsomt i Halsen, at hun faldt om i Sengen henimod Væggen.

Hansine Hansen er øm og stiv i Halsen i Dag og gaar med Klæde om den. Der er tydelige, hovne og røde Fingeraftryk samt lidt Hudafskrabninger, hvilket jeg og mine Medtjenere kan bevidne. Uheldigvis var der ingen, der saa den brutale Medfart, hun var Genstand for, og dette er Gaardejeren da ogsaa svært glad for, hvad der tydeligt kom frem under et Ordskifte, jeg havde med ham, og hvorunder jeg skammede ham godt ud.

Vi haaber nu, at disse Linier maa bidrage til, at Hr. Olsen for Fremtiden passer en lille Smule mere paa sig selv.

St. Ladager, den 13. Decbr. 09.

O. Larsen.

At ovenstaaende Skildring passer, bevidnes af undertegnede.

Hansine Hansen, Tjenestepige.

Yderligere er det bleven os meddelt, at Kosten ogsaa er meget sløj. For nogen Tid siden var der saaledes en større Batalje med Husbonden, fordi han kun gav Folkene bart Fedte- eller Margarinebrød at spise, medens han selv sad og mædskede sig med Bøf og Hønsesteg. Sigtebrød ses kun om Søndagen, til daglig staar den paa nogle grove Rugbrødshumpler, der daarlig er til at gabe over. Kamret er ogsaa elendigt — et usselt lille Hul, hvor man knapt kan vende sig; tillige er der saa fugtigt, at Tøjet hver Morgen er halvvaadt.

Vi henstiller hermed til Grd. Olsen om at indføre bedre Arbejdsforhold paa sin Gaard, og vi skal senere meddele vore Læsere, om vor Kritik har hjulpet eller ej.

Red.

En raa Medtjener.

—:—

Han slaar Tjenestedrengen i Jorden, saa Træskoene splintres!

—

Hos Gaardejer Anders Jensen, »Munkhøj« pr. Hylke, tjener en Karl ved Navn Johannes Thomsen, hvis Adfærd overfor en lille Tjenestedreng jeg nok kunde have Lyst til at paatale.

En Dag nævnte Karl var i slet Lune kom Drengen tilfældig indenfor hans Rækkevidde, og straks begyndte han at skænde paa Drengen. Men da denne svarede raskt for sig, **tog Karlen ham ved Skuldrene og løftede ham ivejret og slog ham saa ned i Stenbroen, saa begge hans Træsko splintredes!**

En anden Gang tog han saa haardt paa den lille Fyr, at det kunde ses langs begge Sider af Drengens Krop!

Forholdene her paa Gaarden er ellers meget gode, da Husbond og Madmoder er flinke Folk. Men de burde dog belære nævnte Karl om at holde op med hans Mishandling af Drengen.

Jeg vil hermed advare Johannes Thomsen imod oftere at gentage sin Brutalitet overfor Drengen, ifald han vil undgaa en lignende Artikel i de lokale Dagblade.

X.

Fra „Krabbesholm".

—o—

Fodermesteren paa Krabbesholm ved Roskilde er straks bleven afskediget. Forhaabentlig har han nu lært saa meget, at han herefter vil være istand til at optræde paa en mere menneskelig Maade overfor de Folk, han i Fremtiden kommer til at omgaas.

Folketingsmand P. Sabroe

erklærer

Krig mod Alkoholen

i Hjem, Skole og Rigsdag.

—:—

Folketingsmand Sabroe talte forleden ved et stort Afholdsmøde i Næstved.

»Sydsjællands Social-Dem.« bringer følgende Referat af det udmærkede Foredrag:

Hverken Drikkeriet eller Kampen imod det er noget nyt. Man drak i gamle Dage — særlig i Almuen — for at finde Lykke og Trøst og Glemsel i Brændevinsflasken. Spiritus'en satte Farve paa Livet og viste det i en skønnere, men bedragende Glans.

For at forstaa, hvorfor Almuen i gamle Dage var saa stærkt hengivet til Drikkeriets Last, maa man sætte sig ind i de sociale Kaar, det dens Arbejders hele usle Liv at kende, saa kan man ogsaa forklare sig, hvorfor han saa ofte greb til sin eneste Ven, Spiritusflasken, og af dens forførende Væske drak sig Glemsel og Livsmod til

Læg Mærke til den store Forskel paa før og nu. Holbergs danske Bonde var en fordrukken, en elendig og trælbunden Skabning. Nutidens Bonde er en frigjort og selvstændig Mand. Saaledes ogsaa med Arbejderne. Arbejderne fra Begyndelsen af det foregaaende Aarhundrede er vidt forskellig fra Nutidens Arbejdertype.

De svundne Tiders Arbejdere havde Trælleblodet i sine Aarer. Han var vant til at lyde og finde sig i alt, hvad man bød ham. Og han var aldeles blottet for Forstaaelse af offentlige, sociale og moralske Spørgsmaal. Nutidens Drikkeri stammer fra den Tid, da Smaakaarsfolk følte sig som Trælle og drak for at glemme deres sørgelige, nedværdigende Tilværelse.

De tildligere Tiders Underklasse havde i tykt og tyndt efterabet Overklassen — særlig m. H. t. Drikkeriet. Og da de daværende sociale Tilstande næsten forvandlede Mennesker til Dyr og var Skyld i, at den enkelte Arbejder levede uden Haab, uden Tro, uden Udsigt til lysere Tider, kan man ikke undre sig over, at Drukkenskaben bredte sig.

Jo mere Trældom, desto mere Drikkeri. Det er forunderligt, at der ikke er flere af de oplyste Arbejdere, der kan indse, at de ved at drikke stiller sig Side om Side med de Kammerater, der er længst tilbage m. H. t. social Forstaaelse og Frigørelsestrang.

For de fleste Mennesker er der en social Undskyldning. Der gives Mennesker, der drikker, til hvem det er uformaalstjenligt og dumt at tale om Afhold. Vi bør erindre, at der trænges ikke alene til Afhold, men ogsaa til et dybtgaaende socialt Reformarbejde.

Se til Arbejderne i Tyskland. De har nu erklæret Brændevinsstrejke. Den er et Vidnesbyrd om, at de Bestræbelser, der er oppe Verden over for at frigøre Arbejderne i alle Lande for Alkoholens drædende, kvælende og for alt sundt og godt lammende Virksomhed, krones med Held og bærer Frugt.

Det er Underklasserne, der tager livligst Del i Kampen mod Alkoholen. Denne Kamp vil ende med, at alle Arbejdere Verden over beslutter at ville kæmpe for Forbud mod al Fabrikation af alkoholistiske Drikke.

Det meste af Nutidens Drikkeri skyldes en personlig social Arv. Var der nogen Mand, Taleren havde Respekt for, var det den Arbejder, der før har været langt nede, men nu havde rejst sig og tilsvoret Alkoholen Had. Den Slags Mænd danner Afholdssagens Kærnetropper.

De fleste af disse Mennesker har haft en Far og Mor, der drak. Og de er født med Arven og Trangen til Alkohol. Dette i Forbindelse med slette Kammeraters Fristelser er Skyld i, at de — efter en haard Kamp — har omvendt sig og besluttet at vie deres Liv til Kamp mod Alkoholen. Taleren kunde godt forstaa, at den Slags Mennesker blev kaldt Fanatikere. Man skal have været en forfalden Mand, før man rigtig forstaar Afholdssagens Velsignelse.

Det var disse Kærnetropper, disse Vejvisere indenfor Afholdshæren, disse Fanatikere, der havde faaet Tal. til at blive Afholdsmand.

Drikkeviserne er nu ved at gaa af Mode. Arbejderne bruger dem ikke. Man skammer sig ved at lovprise Alkoholen. Ogsaa dette er et Fremskridt.

Der er mere at gøre end Afholdsfolk tror. Møder er gode. Men Møder er ikke nok. Thi hvem kommer til disse Møder? Det er de Tusinde, der ikke har Omvendelse behov. De Mænd Taleren vilde have fat i, var ikke her. De kommer ikke til Møder. Dem maa man opsøge og tale med dér, hvor de er at finde. Lad os gaa ind i Knejperne og trække de svage, fristede Arbejdere ud derfra.

Vi maa naa dertil, at Arbejderne paa alle Arbejdspladser danner en Riddervagt om de Kammerater, der let falder og let lader sig friste. Arbejderne er de mest hjælpsomme, fordi Begæret efter Penge ikke har forgiftet deres Sind. Men Arbejderne bør ogsaa med Hensyn til Spiritusnydelsen staa de svage bi og støtte dem.

Alle I, der oprøres over den Skændsel, Raahed og Fattigdom, Børn maa lide under paa Opdragelsesanstalterne, I maa ikke taale, at Jeres Kammerater ved at give sig Værtshusholderen i Vold prisgiver Hustru og Børn til Elendigheden.

Hvorfor danner man ikke Riddervagt om de gammen Ord, et [illegible] maa oplyste Hvad kommer det mig ved! Men det maa oplyste Arbejdere ikke bruge. Al Uret kan slaas ned, og al Trældom **kan fjernes.**

Oprøres man over, at der er Børn, der pines og lider uskyldigt, saa maa man ogsaa oprøres over, at der er Kammerater, der mishandler Kone og Børn i Fuldskab. Den Dag vil komme, da sligt ikke mere taales. Men alt kræver Tid, thi Udviklingen gaar kun skridtvis.

Taleren indflettede nu et gribende Billede fra et spiritusødelagt Hjem i Adelgadekvarteret. Han skildrede mesterligt den Uhygge og den skrigende Elendighed, der raadede, Børnenes forfærdelige Stilling, Hustruens Brændevinstrang og dybe Skændsel og Samfundets ejendommelige, haarde og ubarmhjertige Optræden overfor de Børn, som voksede op i dette Hjems brændevinsforpestede Atmosfære.

Der er altfor megen Øllebrødsbarmhjertighed overfor fordrukne Fædre og Mødre og for lidt sand og sund ægte Barmhjertighed overfor de Børn, der lever i de usle, lastmærkede Hjem.

Det væsentligste Arbejde er det forebyggende Arbejde. Træng ind i de Hjem, der er paa Vej til at gaa tilgrunde og søg at faa bragt lysere og lykkeligere Forhold derind.

Man maa værne Ungdommen mod at vokse op i en Atmosfære, der forgifter den moralsk og intellektuelt.

Hvilken herlig Tid at leve i! Vi, der staar i vor Manddoms Kraft, gør os Haab om at se Solen lyse over et ædrueligt Folk.

Til Kamp mod Aikoholen i Hjem, i Skole, i Rigsdag!

Gør ikke Uret, taal ikke Uret!

Vi ønsker at komme Raaheden under alle dens Former til Livs; vi paataler den overalt; ogsaa vore egne Standsfæller, der optræder uværdigt og simpelt, bliver Genstand for vor Kritik.

B.

Hjælp!

—:—

Som vore Medlemmer og Læsere af sidste Numer har set, er vor Medarbejder Carl Westergaard nu fængslet for nogle Artikler, han i sin Tid skrev i »Tyendebladet«.

Vi har bragt i Erfaring, at hans økonomiske Forhold er meget fortvivlede. Lad os da se bort fra alt, hvad der er sket forhen, og støtte ham og hans Hustru i denne trange Tid. Sæt en hurtig Indsamling igang. Send Beløbet her til Roskilde, og vi skal da sørge for, at det bliver overrakt ham den Dag han kommer ud. Tænk ikke paa, hvad der forhen er sket; lad dette være glemt. Giv lidt eller meget, som du har Raad, Evne og Lyst til.

A. P. Bjarnholt.

Agitationen for „Arbejderbladet".

—o—

Kampen for vort Blads Udbredelse er nu i fuld Gang. Her i Roskilde mærker vi til Gavn for vor Bevægelse Efterdønningerne af Slagets Gang. Forleden Dag kom saaledes Posten med 50 nye Bestillinger; men vi maa fortsætte alle som én; alle Agitatorer, Repræsentanter, Formænd og Medlemmer bør Januar Maaned igennem i særlig Grad lægge sig i Selen for vort Blads Udbredelse. En ny Abonnent kan enhver tegne. Ønsker Du vor Bevægelse Fremgang og vort Blad større og større Udbredelse, sig da til dig selv: Jeg giver ikke op før jeg i Januar Maaned har skaffet »Arbejderbladet« mindst én ny Holder. Det er ikke at vove sig for langt ud; det kan enhver, der virkelig vil, let skaffe. Hvis der er Begejstring for vor Sag, saa vis det ved at hjælpe vort Blad fremad; det er vort Forbunds Hovedhjørnesten. Vigtigere end alt andet er foreløbig en utrættelig, energisk og begejstret Agitation for vort Blad overalt i Landet. Og alle — alle uden Undtagelse — maa være med gegyldig Tilskuer; ikke en bør trække sig tilbage med et selvopgivende: jeg kan ikke. I vor Bevægelse er der ikke Plads for Sløihed. Vort Valgsprog maa være et gnistrende og tordnende: **Fremad!** Har Du ikke skaffet »Arbejderbladet« nye Holdere før, saa gør det nu i Januar Kvartal. Lad Januar Maaned blive en særlig Agitationsmaaned for vort Blad. Begynd det nye Aar med endnu større Kærlighed og Begejstring for vor Sag. Husk det er din Sag, vort Blad taler. Vil Du være med i Kampen mod al den Uret, der bliver begaaet — vil Du være med til at kæmpe for bedre Levevilkaar for alle Tjenestefolk og Landarbejdere — da hjælp vort Blad fremad. Slaa dig ikke til Ro med, at om Du tegner en Abonnent mere eller mindre, betyder ikke stort. Jo, det har netop overordentlig meget at sige, at netop Du ogsaa tager fat. Mange Bække smaa gør en stor Aa. Hver Bestilling, som Du skaffer, tæller ogsaa med. Lad det blive en Æressag for hver Mand og Kvinde i vor Bevægelse at skaffe mindst én ny Abonnent i Januar Maaned. Det maa kunde lade sig gøre, blot den fornødne Energi og Lyst er til Stede. Prøv med det samme, og det vil sikkert lykkes.

A. P. Bjarnholt.

Bjørnstjerne Bjørnson.

—:—

»Nu maa alle Mand rejse sig, thi nu kommer Høvdingen!« siger vi om Bjørnson, som han selv et Sted siger om Ejnar Tamberskjælver. Han er den ypperste af dem alle, Norges ukronede Konge. Stærk som det Rovdyr, hvis Navn to Gange forekommer i hans, staar han for os. Ung trods sine 77 Aar, mandig og rund, med Sollyset over den høje, rene Pande.

Hvor hans hvide Hjælmbusk vajede, var Kampen altid haardest. Han begyndte med 1000 Modstandere og kun 100 med sig. Nu har han Tusinderne paa sin Side og vel ikke engang 100 mod sig. Hans mægtige Hoved rager op over alt Folket og viser Vej fremad. Han har givet Norge dets Nationalsang og hele Nordens Ungdom vore lyseste Sange, som de største Musikere har kappedes om at give Toner.

Bjørnson fødtes den 8. December 1832 i en fattig Dal i Dovrefjæld, hvor hans Fader var Præst, men 6 Aar gammel kom den lille Bjørnstjerne til den smilende Romsdal, hvis storladne Natur og letbevægelige Folkeliv har præget ham gennem Opvæksten. I Skolen i den lille By Molde blev han Anfører for Drengene, ligeledes i Kristiania, hvorfra han blev Student.

I København forsøgte han at faa et Skuespil »Mellem Slagene« antaget, men den fine Heiberg, der dengang var Direktør for det kgl. Teater, sendte det tilbage som ubrugeligt. Det blev imidlertid opført i Kristiania. Omtrent samtidig kom hans første Novelle, den fortryllende »Synnøve Solbakken«. Da var Bjørnson kun 25 Aar og norsk-national Romantiker.

Saa kom en Række historiske Dramaer og Sagaer og en brusende Mængde Digte, Bondenovellerne »En glad Gut« og »Arne« med Længselen opad, udover Fjældene, langt, langt bort, det farverige Puritaner-Drama om »Maria Stuart« og, nedad Bjerget, fygende-rygende »Arnljot Gelline«, alvorsfuldt bankende paa Klosterets Port, tilegnet de danske Folkehøjskoler.

Han blev Demokrat og Grundtvigianer. Demokrat har han i Grunden altid været — det grundtvigske er gaaet mere af ham med Aarene, samtidig med at Berøringen med Livets praktiske Side har faaet Romantiken hos ham til at blegne. Han blandede sig med voldsom Kraft ind i alle Døgnets Spørgsmaal, skrev i Aviserne, snakkede med om alt, rejste rundt i alle de fire nordiske Riger og holdt Foredrag om det sjette Bud; om Verdensfreden, om Republiken, om Unionen og det rene Flag. Altid var der en eller anden stor Idé og Sag, han var begejstret for. Stor er han som Taler og Digter, mindre stor som Politiker, men størst som Menneske. Han er Kampdigter og Folkefører. Lægprædikant og Agitator, et stort og herligt Brushoved.

Han var to Gange Teaterdirektør, først i Bergen, senere i Kristiania, ligesom Ibsen. Og han har selv flere Gange været Redaktør af norske Dagblade: »Bergensposten«, »Aftenbladet« osv., foruden at han har skrevet i Tusindvis af Avisartikler i Alverdens Blade om Alverdens Ting.

Hans Norskhed har ikke hindret ham i at gøre Udviklingen med til Skandinav, videre til Pangerman og tilsidst til Verdensborger. Han har udviklet sig og skiftet Anskuelser paa mange Omraader, men vedbliver dog stadig at være den samme gode, prægtige Bjørnson: aaben og frejdig, lys og glad, barnlig og folkelig, paa én Gang brutal og sentimental, et Barn af Bønder og Præster.

Hvor Ibsen er en sort Dommer som en af Israels gamle stenhaarde, er Bjørnson en Profet, der forkynder en ny og bedre Tid. Ibsen er en stejl Revolutionær, Bjørnson en forsonlig, evolutionær Reformator. Han tror paa det gode i Menneskene og venter sig store Ting af Fremtiden. Hans Kristendom har blot forandret sig fra at være en Tro paa, at en enkelt var Guds Søn, til en lys og ligesaa lykkelig Tro paa, at vi alle er Guds Sønner. Kongebørn er vi alle, og »hvor bra' Folk gaar, dér er Guds Veje!«

Georg Brandes har sagt om Bjørnson, at naar man nævner hans Navn, er det, som hejste man det norske Flag. Saa tæt knyttet er hans Liv og Gerning til Norge og Norden. Nu ligger den gamle Digter syg til Døden paa et Hotel i Paris »med Ansigtet vendt imod Norge«.

Men hans Livsværk vil spire frem paany hos os, der er unge, og i alle de kommende Slægter. Som han selv en Gang skrev til Welhaven, skriver vi til ham:

Alt, hvad dit Mod har bestraalet,
Alt, hvad dit Mismod har dugget,
nu har det Vækst,
ranker sig op om din Skulder,
fylder din Favn, —
fanger i Roser dit Navn,
fanger din Digtnings den koglende Hulder.

Reinhold Mac.

Købt ud.

—:—

Som dette Blads Læsere ved, søger man her i Hørve og Vallekildeegnen ved alle Midler at slaa vor Bevægelse ned; især forfølger man de Mænd, der staar i Spidsen. Undertegnede, der er Formand for Foreningen i Hørve, har uafbrudt været Genstand for en Række af Forfølgelser, uden at det er lykedes at slaa den ned. Endelig satte man Kronen paa Værket ved forleden at sælge det Hus, som jeg bor i, og som jeg gerne selv vilde købe, hvad Ejeren imidlertid aldeles ikke vilde høre Tale om, skønt han for nogle Aar siden gerne vilde have solgt det til mig. Jeg kan med min bedste Vilje ikke se andet, end at jeg kort og godt er købt ud, fordi jeg arbejder for vor Bevægelse. Men det kunde dog være, at baade Sælgeren og Køberen — den sidste en Gaardmand — alligevel ikke faar Held til at drive mig fra Egnen. Og de kan være overbevist om, at vor Sag dør mindst af alt paa de Steder, hvor den angribes med saa usle og feige Vaaben.

F. Larsen.

Et lille Vers.

—:—

I Tanker tit jeg spørger,
hvor blixen Tanker til?
hvor findes Udgangspunktet
for dette Sjælespil?
Hvad er det, der dem føder?
hvor har de deres Grund?
Min Tanke han ej skue
ned til sin egen Bund

A. P. Bjarnholt.

Tjenestepigens Værd.

—o—

Tjenestepigerne mangler sikkert Forstaaelse af deres eget Værd; hvis ikke, vilde de sørge for at faa den for dem nødvendige Uddannelse, og saa — lig andre Arbejdere — stadig søge at forbedre deres Kaar, i Stedet for som Tilfældet er nu, at tage Arbejdet op som noget midlertidigt, hvorfra man søger at slippe bort over til andet Erhverv, saasnart Lejlighed dertil gives. Man mener, det skal være bedre, men ved nærmere Eftersyn viser det sig ofte at være om end ikke værre, saa dog lige saa slemt.

Solskin, frisk Luft og rent Vand er ethvert Menneskes Fødselsrettigheder, og Tjenestepigen har akkurat samme Ret til disse Livsgoder som Herskabet, men for at kunne nyde disse Goder maa vi have den bestemte Arbejds- og Fritid.

Vi har ingen anden Kapital end vor Arbejdskraft, derfor har vi ikke Raad til at være ødsle, og det er kun Mangel paa Oplysning og Forstaaelse af vort eget Værd, naar vi ikke sørger for at faa den Fritid, der er vor Ret, og bruger den til vor egen Udvikling og Dygtiggørelse, hvad der er i højeste Grad nødvendigt, hvis Tjenestepigen som Stand betragtet ikke vil være bagefter.

Betragt dig selv som en Vare paa Markedet,, hvilken din Arbejdsgiver søger at købe saa billigt som muligt, og du at sælge saa dyr som muligt.

Det er kun almindelige Menneskekrav, som ethvert rettænkende Menneske maa indrømme os.

Sandt nok — jeg ved, at det saa ofte kniber med Kontrakten, og Husmoderen burde paa sin Side opfylde de Betingelser, hun er gaaet ind paa.

Men hvis ikke, saa betænk, at det ikke alene er din Ret, men simpelthen din Pligt. Har vi faaet almindelige Evner og Menneskeforstand, saa har vi ikke Lov til at gaa hen og grave vort Pund ned i Jorden, men vi skal tværtimod arbejde med det, saa vi faar det mest mulige ud deraf.

Det enkelte Menneske kan vel gaa fremad i sin egen personlige Udvikling og Fordel, men i Menneskehedens Fremadstræben for at naa det højeste og videst mulige paa alle Omraader, dér maa alle være med, ogsaa Tjenestepigerne.

Der er et andet Punkt af Tjenestepigens Værd, som ikke maa forglemmes, nemlig at Størsteparten deraf gaar fra at være Tjenestepige over til at blive Husmoder, og naar man betænker, at et Folks Lykke og Velfærd er dannet paa Grundlag af de enkelte Hjem, saa forstaar man, hvilken Betydning det har, at Hjemmene er sunde og lykkelige. Om den næste Generation vil blive gode eller daarlige Borgere i Samfundet afhænger for en stor Del af Hustruen og Moderen, og der er vist næppe nogen Tvivl om, at Tjenestepigen har fuldt saa gode Betingelser for at skabe et Hjem som Fabriks- eller Forretningsarbejdersken.

M. P.

(»Tjenestepigernes Blad«).

Meningsfæller

paa Højskolerne bedes agitere for vort Blad. Er der Klassefæller, der er interesseret i vor Bevægelse, bestil da »Arbejderbladet« for Januar Kvartal. Foretag en omfattende Agitation blandt Kammeraterne dér; nogle kan der altid vindes. Har I Fornemmelsen af, at den Bevægelse, »Arbejderbladet« er Talsmand for, er værd at støtte, tag da Del i Arbejdet. Paa Højskolerne er mange unge Mennesker samlet. Væk deres Interesse ogsaa for vor Sag. De, der vil følge grundigt med i de sociale Brydninger i vor Tid maa ikke mindst have deres Opmærksomhed henvendt paa »Arbejderbladet«. Indled Diskussioner om vort Blad og vor Bevægelse. Skyd Hul i Muren, om den end synes nok saa uigennemtrængelig. Sæt kun Sindene i Bevægelse. Glem ikke for Historie og glade Sange Nutidens Brydninger og Kampe. Vær I dem, der smækker Vinduerne op paa vid Gab og lader den friske Luft strømme ind over alt det kvalme og overgemte. Bring en Smule Sprængstof ind i det næsten altfor hyggelige og magelige Højskoleliv. Agitér for vor Sag og vort Blad. Skaf det Udbredelse. Arbejd for det med al den Begejstring, al den Varme og Udholdenhed, som kun en livsfrisk Ungdom ejer.

A. P. B.

Læsning.

—:—

Agitationen er god og nødvendig, den skal til først, akkurat som der maa harves og pløjes før Kornet lægges i Jorden. Men der maa mere til. Der maa saas noget efter Harven og Ploven, helst en god ren Sæd. — Naar en Agitator har naaet saa vidt, at ruske de sovende op, saa maa vi have dem i Arbejde med noget, ellers gror Ageren til efter os med Sløvhedens Ukrudt. Vi maa sørge for g o d L æ s n i n g. Man kan ærgre sig, naar man ser »Ugens Nyheder«, »Revyen«, »Aftenposten« osv. rundt om i Karlekamrene og i Arbejderhjemmene. Og Knaldromanerne. Man kan se det værste og elendigste Pøjt af Bøger og Blade læses af Arbejdere. Det er for galt, det maa ikke blive ved; thi saa faar vi Marsch paa Stedet, Stilstand i Stedet for Fremgang, og det bliver vor Død. For at en Folkebevægelse skal kunne trives, maa den have Indhold. Og disse Blade og Bøger har ikke de udviklende Tanker, ikke noget, der giver Oplysning og Dannelse, man er lige klog, naar man er færdig med den Slags Læsning. Nej, vort Blad maa ud i Stedet og »Social-Demokraten«. Vi maa have Bøger af Aakjær, Skjoldborg, Bundgaard og alle dem, der kan føre Agitationen videre. Det har saa forfærdelig meget at sige, hvad der læses. Vi maa huske paa, at det gælder om at forberede os til at tage Styret. Det kan ikke hjælpe, at vi vinder Ligeberettigelse gennem vor Organisation, naar vi ikke forstaar at bruge den. Den er i sig selv intet værd, kun naar vi forstaar den som en B e t i n g e l s e, og vi gennem et Arbejde dygtiggør os til at udnytte den, faar den fuld Værdi. Og dertil kan Læsning af udviklende Art bidrage en hel Del. Derfor maa vi modarbejde de daarlige Bøger og Blade; thi de bidrager kun til at holde Underklassen nede.

H. P. B.

Polakkerne

:—

De sparer Pengene til Hjemrejsen.

—

Det offentlige burde kunne henholde sig til Godsejerne.

—

Vore saakaldte »Patrioter«, de polakimporterende Jorddrotter, paafører ikke alene de danske Arbejdere store Ulykker ved deres hensynsløse Indforskrivning af polske Arbejdere, men de bringer Sikkerheden i Landet i Fare og paafører det offentlige kolossale Udgifter, saa det vilde være fuldtud forsvarligt ved Lov at forbyde Import af Polakker og Galiziere til Landet. Hvis de fremmede Arbejdere af egen Drift har Lyst til at komme her til Landet og søge at erhverve Udkommet her, saa maa det staa dem frit for, men det burde aldrig tillades Godsejernes hensynsløse Agenter at slæbe de fremmede Arbejdere herind i Flokkevis som Gæs.

I Begyndelsen kom der ikke saa faa ordentlige Folk, men efterhaanden som disse har lært de danske Godsejeres Brutalitet at kende, holder de sig borte, og Agenterne maa tage til Takke med hvad som helst for overhovedet at faa nogen til at bide paa Krogen.

Derfor er Polakimporten efterhaanden bleven en Samfundsfare i dobbelt Forstand.

Til »Pol.« skrives fra Nykøbing F.:

Den allerede længe praktiserede Snedighed: at sende Pengene til Galizien iforvejen og melde sig til det herværende Politi som subsistensløs og blive hjemsendt paa det offentliges Regning, er ved at gribe saa stærkt om sig, at der maa træffes Foranstaltninger herimod.

Sakskøbing har haft 6—7 Hjemsendelser, Maribo ca. 30 og Nykøbing henimod 40. Dette hænger sammen med, at Nykøbing er sidste Station, Polakkerne passerer.

Næsten alle Jurisdiktioner hernede klager over Polakkernes talløse Rapserier, Tyverier og Betlerier. Enkelte Steder kan man tale med om voldelige Overfald, hvor Kniv og Revolver spiller en Rolle. Det synes, som om et stort Tal af de mandlige Polakker bærer Revolver, men man maa jo huske paa, at af de ca. 3000 Polakker hernede paa Øerne er kun ca. 400 Mænd, Resten unge Piger.

Der føres almindelig Klage over de nye Arbejdskontrakter, ifølge hvilke Politiet skal mægle i Stridsspørgsmaal, og der er et Utal af Tilfælde, hvor Politiet maa tage Affære, og hvor Tolk maa tilkaldes. I det hele bunder en meget væsentlig Del af Uenigheden i manglende Forstaaelse og kæltringagtige Ledere.

Den katolske Præst i Maribo, Calitz Figura, meddeler mig, at han i Sommerens Løb har besøgt samtlige 80 Polakkaserner paa Lolland, Falster, Langeland og Møen; han er overalt bleven modtaget med aabne Arme af sine Landsmænd, ligesom han i et Utal af Tilfælde har opnaaet at klare Kontrakt-Misforstaaelser.

Han paastaar selv, at Forholdene er roligere, siden man for et Par Aar tilbage begyndte at importere fra Galizien.

Politiet er dog paa flere Steder uenig med ham, idet det hævdes, at Polakkerne netop det sidste Par Aar har været ualmindelig urolig og frække. Arbejdsgiverne er gennemgaaende enige med Politiet og paastaar, at Polakkerne bliver frækkere Aar for Aar. Kontraktloven yder dem større Ret end danske Tjenestefolk, hvorfor man ret almindelig i Praksis suspenderer Loven og tager dem paa Dagleje.

Jægerspris-Børnene behandlet som hvide Slaver.

—:—

En Tjenestepige 8 Dage i Arrest.

—

Mange af de Pladser, Jægerspris-Børnene paa Forlangende af Husbonden har faaet ude i Landet, var grufulde, og Børnene var i Reglen prisgivne den største Vilkaarlighed. En Del af Pigerne, som var anbragt i Helsinge-Tidsvilde Egnen, stod under Tilsyn af Forstander Frydensberg paa »Godhavn«. Han var komplet ligegyldig for de Vilkaar, Børnene fristede, og dog vil man maaske erindre, at Professor Ussing, den tidligere Forstander for Jægerspris, i sin Tid traadte frem til Forsvar for »den fremragende Pryglepædagog.«

Jeg har opfordret Komiteen til den hvide Slavehandels Bekæmpelse til alvorligt at beskæftige sig med de smaa hvide Slaver, som er under Jægerspris Forsorg, og at jeg har haft Ret dertil, skal jeg anføre et Bevis for. En københavnsk Næringsdrivendes Hustru, der som Barn var anbragt paa Jægerspris, blev 14 Aar gl. sendt i Tjeneste paa Aggerbogaard ved Helsinge under Tilsyn af Frydensberg. Barnet blev frygtelig behandlet i Pladsen, og da hun havde været der i et Aar, kunde hun ikke udholde det mere, og lukkede sig inde paa sit Kammer. Saa lod man spænde for en Vogn og kørte Barnet over til Frydensberg, som smed hende ind i en af sine mørke, skidne Arrester, og her maatte Pigen opholde sig i 8 Dage. Barnets Ekskrementer blev i de otte Dage henstaaende i Arrestrummet.

Efter Arrestopholdet sendtes Barnet tilbage til Jægerspris.

Børnene fra Stiftelsen anbragtes helst hos hellige, hykleriske Husbonder. En Købmands Hustru har bl. a. meddelt mig, at hun som 14-aarig blev anbragt hos en hellig Lærer Lund i Terslev, hvor hun meget ofte blev overanstrengt. Det 14-aarige Barn maatte foruden Pigearbejdet strigle Hesten, vaske Vogn, skære Hakkelse og rense Renovationstønderne.

En Sygeplejerske fortæller, hvorledes hun, der tjente hos en Bonde i Sydsjælland hver Dag fik Pisk. Naar hun skrev til Plejemoderen (en af de flinke Kvinder) paa Jægerspris, plantede Bonden sig for Enden af Bordet med Kørepisken i sin Haand og under Trusel om Klø dikterede han Pigen, hvad hun skulde skrive.

Pigerne blev forførte

i mange af de Pladser, de anbragtes i, og ikke faa er alt som 15-aarige bleven frugtsommelige. Saaledes skal jeg nævne, at en 15-aarig Pige, der blev anbragt hos en Baron, fik et Barn med en af Husets Sønner. Kom en Pige i Ulykke, lukkede Jægerspris sig for hende og hun betragtedes som pestsbemittet.

Hvad Pastor Rosenstand fortalte.

Da jeg for nogen Tid siden var i Frederiksund, oplyste Præsten mig om, at en ung Pige, som var bleven forlokket af sin Husbond, Sognefogden, til hvem hun var fæstet bort fra Jæ-

gerspris — og derefter havde søgt Husly paa en af Afdelingerne paa Jægerspris, havde faaet Ordre til at være udenfor Anstaltens Omraade inden 24 Timer.

Et hyggeligt Tilsyn.

Det er meget betegnende for Systemet Jægerspris, at man som Tilsynsførende med Plejehjemmene har ansat en af de Plejemødre, som har det daarligste Ry paa sig, nemlig Fru Højlund. Tilsynet med de Piger, som er i Tjeneste, kan ikke blive for effektivt, men unægtelig tiltror jeg ikke den nuværende Bestyrelse hverken Villie eller Evne til at kunne tilvejebringe et forsvarligt Tilsyn.

Hvor skulde man heller vente det af tre saa bornerte Herrer som Højesteretsadvokat Nellemann, Justitiarius Ingerslev og Overretsassessor Hastrup. I de Herrers Øjne er en Tjenestepige et Stykke Inventar, som kun har at lystre.

P. Sabroe.

Vor Bevægelse.

—:—

Formaal og Love for Vestfyns Kredsforening (Tyende- og Landarbejderforbundet). Stiftet d. 17. April 1909.

Kredsforeningens Formaal: Formaalet er at samle alle Tyende- og Landarbejderforeninger i Nordvest- og Vestfyn under Tyende- og Landarbejderforbundet i Danmark til et Fællesarbejde for: 1) at virke for Oplysning om Tyende- og Landarbejderbevægelsens Betydning, Opgaver og Formaal i Tilslutning til Tyende- og Landarbejderforbundets Program samt belyse alle faglige og politiske Spørgsmaal, som har Interesse for Tyendet og Landarbejderne; 2) at oprette Afdelinger i de enkelte Sogne overalt i Egne, hvor det lader sig gøre; 3) at lette Oplysningsarbejdet i Afdelingerne ved at lade afholde Foredrag om forskellige Emner. Foredragsmøderne afholdes i Rækkefølge efter Afdelingernes Beliggenhed; 4) at virke kraftigt for »Arbejderbladet«s Udbredelse overalt ved at faa ansat Repræsentanter for det i de enkelte Sogne samt virke for Udbredelsen af Tyende- og Landarbejderforbundets Smaaskrifter og andet, der kan tjene til Agitation for og Oplysning om Sagen.

Kredsforeningens Love: § 1. Optages i Kredsforeningen kan enhver Afdeling i Nordvest- og Vestfyn, som staar i Forbundet, samt enkelte Personer paa Pladser, hvor ingen Afdeling findes. Disse skal være Repræsentanter for Bevægelsen og bidrage til, at der kan blive afholdt Møder og oprettet Afdelinger samt virke for Bladets Udbredelse. — § 2. Det ordinære Bidrag er 15 Øre pr. Medlem Kvartalet for Medlemmer i Foreningen. Medlemmer, som direkte indmeldes i Kredsen, betaler 2 Kr. om Aaret. Medlemsbidraget fra Foreningerne skal være indbetalt til Kredskassereren til og med Udgangen af Kvartalet. De direkte indmeldte Medlemmer betaler hvert halve Aar 1 Krone. Restancer kan have Udslettelse til Følge. — § 3. Kredsbestyrelsen bestaar af 7 Medlemmer, der vælges paa Repræsentantmødet. Valget gælder for et Aar ad Gangen. Bestyrelsen har Stemmeret ved Repræsentantmøderne. — § 4. Bestyrelsens Formand vælges af Repræsentanterne ved Aarsmødet. Næstformand, Kasserer og Sekretær vælges af Bestyrelsens Midte. Valgene gælder for et Aar. Kredsbestyrelsen er solidarisk ansvarlig overfor Foreningerne for Kredsens Pengemidler og øvrige Ejendele.— § 5. Bestyrelsen afgør alle løbende Sager og fremsætter og behandler alle indkomne Forslag og varetager iøvrigt Kredsforeningens Anliggender i alle Henseender. 14 Dage før et Repræsentantmøde skal Bestyrelsen tilsende Afdelingsformændene Dagsordenen og de Forslag, som skal behandles. — § 6. Repræsentantmøde afholdes, naar Formanden eller Flertallet af Bestyrelsen finder det nødvendigt. — § 7. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, naar Flertallet af denne er tilstede. Udebliver et Medlem fra to paa hinanden følgende Møder, betragtes han som udtraadt og en Suppleant indkaldes. — § 8. De stedlige Afdelingsbestyrelser danner Kredsforeningens Repræsentantskab. — § 9. Ordinært Repræsentantskabsmøde afholdes hvert Aar 4 Uger før hver Kongres. — § 10. Der vælges 2 Revisorer og 2 Bestyrelsessuppleanter samt 1 Revisorsuppleant. Valgene gælder for 1 Aar. Genvalg kan finde Sted. Revisorerne har til enhver Tid Ret til at efterse Regnskabet og Kassebeholdningen. Dog skal de mindst 2 Gange hvert Aar gøre dette. — § 11. Kredsforeningens Regnskabsaar er Kalenderaaret. Regnskabet, som føres af Kassereren, skal være opgjort og revideret hvert Aar til Nytaar, hvorefter det forelægges Bestyrelsen til Eftersyn og Underskrift. Det forelægges senere paa det ordinære Repræsentantmøde til endelig Godkendelse, hvorefter det offentliggøres i Forbundets Blad. — § 12. I Tilfælde af, at Kredsforeningen opløses, hvilket kun kan ske paa et i den Anledning sammenkaldt Repræsentantmøde, hvor mindst to Trediedele af de mødte stemmer derfor, tilfalder det mulige Overskud og Ejendele enten alle de enkelte Foreninger til ligelig Deling eller ogsaa Hovedforbundet, ligesom muligt Underskud ogsaa dækkes af alle Foreningerne.

Saaledes vedtaget paa et Kredsmedlemsmøde i Nørre Aaby Søndag den 12. December 1909.

Vestfyns Kredsforening

af Tyende- og Landarbejderforbundet afholdt forleden Aften Delegeretmøde i Nørre Aaby Gæstgivergaard.

Formanden Ole Larsen, Ørsbjerg, bød de mødte Delegerede velkommen og foreslog at vælge en Dirigent. M. Knudsen, Gelsted, valgtes og takkede for Valget, hvorefter Ole Larsen aflagde Beretning om Kredsforeningens Virksomhed. Kredsen stiftedes den 17. April 1909, og der indmeldte sig straks 7 Foreninger med tilsammen 168 Medlemmer. Kredsforeningens Medlemsantal er ved sidste Kvartal gaaet ned til 149 paa Grund af, at Vejlby Tyendeforening har trukket sig tilbage. Derefter oplæste Ole Larsen det reviderede Regnskab, der i Indtægt udviste 211 Kr. 20 Øre, i Udgift 230 Kr. 73 Øre. Der forefindes saaledes et Underskud paa 19 Kr. 53 Ø. Af Indtægten var 47 Kr. 65 Ø, indbetalt i Kontingent af de forskellige Foreninger, 88 Kr 95 Øre indkom som Entré ved Tyende- og Landarbejderstævnet i N. Aaby den 1. August d. A. Vi skylder Foreningen i Fjelsted Tak for en Gave paa 7 Kr. 5 Øre. (Tilslutning.)

Efter at Regnskabet var bleven enstemmig godkendt, takkede Ole Larsen for Tilliden til Formanden, Bestyrelsen og Revisorerne. M. Andersen, Gelsted, oplæste derefter det udarbejdede Lovudkast, der enstemmig vedtoges, og det overlodes til Bestyrelsen at foranstalte Lovene trykt. De Foreninger, der er indmeldt i Kredsforeningen, betaler i Kontingent 15 Øre pr. Medlem hvert Kvartal. I Kredsforeningen kan Medlemmer optages enkeltvis, naar der ikke paa deres Egn findes en Afdeling af Tyende- og Landarbejderforbundet. Saadanne Medlemmer betaler 2 Kr. i Kontingent om Aaret.

Ole Larsen valgtes til Formand for Kredsforeningen, og til Medlemmer af Bestyrelsen valgtes M. Andersen, Gelsted, Martin Jensen, Kauslunde, Hans Madsen Andersen, Gelsted, Harald Larsen, Fjelsted, Peder Pedersen, Udby, og Hans Jørgen Hansen, Fjelsted. Til Suppleanter valgtes Hans Kr. Hansen og Johannes Johansen begge Viby

Oskar Dolleris, N. Aaby, og Karl Larsen, Orte, valgtes til Revisorer. M. Knudsen, Gelsted, blev Suppleant.

Efter Delegeretmødet talte Lærer Rasmussen, Odense, om Jordspørgsmaalet. Red. Simonsen, Aarhus, der skulde have talt, var bleven forhindret.

Den ny Bestyrelse samledes derpaa for at faa de forskellige Poster besat. Som Næstformand valgtes Marius Andersen, Gelsted, Hans Jørgen Hansen, Fjellerup, som Kasserer.

Hans Madsen Andersen, Gelsted, Taarup.

Bornholm.

Paa Klippeøen har vi i Ugen før Jul ladet afholde en Del Foredrag med vor udmærkede Agitator Frk. Karoline Mikkelsen som Taler. Det lykkedes os at faa stiftet 2 nye Afdelinger henholdsvis i Nylars og Vestermarie. Inden mange Aar haaber vi at naa vort Maal: en Afdeling i hvert Sogn paa Bornholm. **A. H.**

Vestfyn.

De Afdelinger paa Vestfyn, der kunde ønske Samarbejde med Vestfyns Kredsforening, bedes snarest betale deres Kontingent, 15 Øre pr. Medlem, til Kredsen for at komme i Betragtning ved den Række Foredrag, som Kredsen vil foranstalte i nærmeste Fremtid. Formændede bedes sætte sig i Forbindelse med undertegnede: Kredskasserer Hans Jørgen Hansen, Fjellerup pr. Aarup, Kredsformand Ole Larsen, Ørsbjerg Kohavebakke pr. Aarup.

Østerlars Tyendeforening

har valgt K. C. Jensen Nørgaard til Formand og Sekretær, L. Due, Næstformand, L. Petersen Søndergaard blev Kasserer. Øvrige Bestyrelsesmedlemmer blev: A. Andersen, Kobbergaard, og K. Petersen.

K. C. Jensen, Nørgaard.

Midtfyns Kredsforening

har i Ugen før Jul ladet afholde en Række Agitationsmøder med Hansen-Røjle som Taler. I Bellinge, hvor der lagdes ud, var der mødt ca. 100 Mennesker. Efter Foredraget udspandt der sig en længere Diskussion, hvori Proprietær Frederiksen, Grd. L. P. Larsen, Hestehandler Rasmussen og fra vor Side Indlederen, Lavrits Madsen, Kristian Jensen og N. C. Nielsen deltog. Det lykkedes at faa dannet en god Forening med N. C. Olsen, Bellinge Lundsgaard, som Formand.

I Nørre Lyndelse og Stige var der paa Grund af forskellige Forhold ikke mødt saa mange, ca. 40 Mennesker hvert Sted. Møderne forløb iøvrigt meget godt, og der er god Stemning for vor Sag.

Sidste Sted Hansen-Røjle talte var i Dalum. Efter Foredraget læste han Digte af Aakjær. Livligt Bifald. Efter Mødet valgtes 2 nye Bestyrelsesmedlemmer. Valgt blev: Hans Hansen, Hjallese, og Kristine Hansen, Kragsbjerg.

K. N.

Borup.

Lørdag den 18. December talte Chr. Christensen, København, i Borup paa Bornholm. Det var et glimrende Foredrag fra først til sidst, og det blev da ogsaa af Forsamlingen, der talte ca. 70 Mennesker, paahørt med stor Opmærksomhed. Jeg vil med det samme anbefale Hr. Christensen til alle vore Afdelinger.

Efter Foredraget var der Oplæsning af Skuespiller Mortensen, København.

Nicolai Jacobsen.

Godt Nytaar ønskes alle vore Medarbejdere og Læsere.

Redaktionen.

Uge-Kronik.

—:—

Artiklen

om Bjørnstjerne Bjørnson skulde have været med i sidste Nr., men maatte vente til dette paa Grund af Pladsmangel.

Forenings-Meddelelser.

Husk Medlemsmødet i Svejstrup den 9. Januar, Kl. 4. Mød alle.

Korrespondance.

H. L. Du har Ret, fuldt ud Ret, sidste Nr. skulde have været trykt paa pænere Papir; men vi har en Pukkel at slæbe om med, der gør, at vi maa sætte Tæring efter Næring. Kan Du ikke laane os et Par smaa Tusinde Kroner?

H. Larsen. I næste Nr. det mærkværdige Regnskab, som Mejerist Thomsen har stillet op.

P. J. Du siger, at »Arbejderbladet« er bleven meget bedre siden Kongressen. Det glæder os; men det vilde blive dobbelt saa godt, om Redaktion, Ekspedition og Trykkeri var paa et Sted. Som det er, er det altfor upraktisk og uøkonomisk paa mange Omraader. Men forhaabentlig vil alt ved den kommende Kongres blive ordnet paa bedste Maade og med vort Forbunds Tarv for Øje.

Søren. Du har lagt Mærke til, at »Arbejderbladet« i den senere Tid mere og mere er bleven citeret af andre Blade. Tænk den samme Opdagelse har vi ogsaa gjort.

C. Westergaard. Tak for det tilsendte. For sent til dette Nr. Begynder at »spise« væk paa Artiklerne med næste Nr. Tag den blot med Ro, der er nok til Du kommer ud. Op med Humøret. Der er Fart paa som ingensinde. »Striden« s k a l nu være færdig — slut — manet i Jorden for bestandig.

N. C. N. Vor Mening om »Landarbejdernes Bibliotek« er den, at vi mener ikke W. burde begynde paa dette. Alt, hvad der skal udgives af den Slags, bør være Forbundets Sag og ikke den enkelte Mands Sag.

Annoncer.

—:—

Undervisning.

Alle,
der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov v. Aarhus. Karleskole beg. 3. November (Haandværkerafd.). Amtsunderstøttede Elever optages.
Arne Møller.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Karleskole Novbr.—April. PigeskKole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal ikke søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Vil De paa Skole?
Saa send Forespørgsel til KærehaveHusmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdeling Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas). 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.
Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Langelands Folkehøjskole.
Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.
K. Kristensen Tange.

Kontrolassistenter,
kvindelige og mandlige, uddannes fra Januar paa Ribe Mælkeriskole. **S. H. Salling.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Frd. Sørensen,
Rosensgade Nr. 20, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier,
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Husk
Cyklestalden
i Forsamlingsbygningen.
NB. For rigtig Udlevering garanteres.
Staldforpagteren.

Sætter De Pris paa gode Varer til billige Priser, saa gør Deres Indkøb af Fodtøj hos
Christensen & Frandsen,
Bruunsgade 8. Telefon 2262.
Byens ældste elektriske Reparationsværksted.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
- - Kun mod Kontant. - -
Kun 1. Kl.s Materiale anvendes.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
····· Største Garanti. ·····

HUSK!
at **Jens Kjeldsen** er bekendt for sine smaa Priser.
Søndergade 23—25,
Aarhus.

Aakjærs Billede
indrammes smukt for 1 Kr. hos
Glarmester **N. M. Thomsen,**
Volden Nr. 1
(lige for Rosensgade), Aarhus.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Husk at bringe Deres Fodtøj til
det elektriske Reparationsværksted,
Østergade 7, Aarhus.
Saaler og Flikker leveres paa 1 a 2 Tim.
Elegant Udførelse. Billigste Priser.
Telefon 2507.
Største Reparationsværksted i Aarhus.

Nogle brugte **Bøger** sælges. Fra 10 Øre til 1½ Kr. pr. Stk.
Knudsen, Jægergaardsvej 81,
Aarhus.

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Svejstrup Tyende- og Landarbejderforening
afholder Medlemsmøde i Svejstrup Forsamlingshus Søndeg den 9. Jan., Kl. 4.
Bestyrelsen.

Agitér for Arbejderbladet.

Jed søger en **flink Pige,** kendt med daglig Madlavning, til 1. Februar.
Margrethe A. Nexø,
Villa »Gryet«, Espergærde.

Tyende- og Landarbejderforeninger!
Ønsker I i Agitationens Tjeneste **et virkelig agitatorisk Foredrag** for Jer Sag eller ønsker I paa et Medlemsmøde **et oplysende Foredrag** om et eller andet socialt Spørgsmaal, set med Arbejderens Øjne, da skriv til
Redaktør **Chr. Christensen,**
Stengade 2 D, 3. Sal,
København N.
Hurtig Svar. Moderat Honorar.

Efter mine 20 Dages
- Fængselsophold -
paabegynder jeg Udgivelsen af »*Landarbejdernes Bibliotek*«. Dets Indhold er af stor Interesse for alle vaagne Tjenestefolk og Landarbejdere. Hver Uge udkommer et stort Hæfte a 10 Øre, pr. Kvartal 130 Øre. Det kan bestilles hos Posten og paa Kontoret: Norsgade 19, St., Aarhus.
Bestyrelsen i vore Afdelinger bedes gøre mig den Tjeneste, at virke for det nye Ugeskrifts Udbredelse blandt de enkelte Medlemmer.
»*Landarbejdernes Bibliotek*« bør findes i hvert Tyendekammer og Smaamandshjem!
Carl Westergaard, Red. af »L. B.«

Naabt: Den revolutionære Bevægelse i Rusland. 15 Øre (før 25 Øre).
Krapotkin: Krigen. 10 Øre.
Voltairéne de Cleyre: Forbrydelse og Straf. 25 Øre (før 50 Øre).
Faas ved Indsendelse af Beløbet i Frimærker og Porto hos
Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, København.

Bestil Arbejderbladet straks!

Foredrag tilbydes
alle vore Afdelinger om forskellige Emner.
L. P. Nielsen, Lengstehøj,
St. Magleby, Amager.

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

—

(Fortsat).

»Ja — derpaa er det vanskelig at svare. Ulykken har altid noget frastødende ved sig — vi undgaar helst at se den, gaar helst af Vejen for den — og ulykkelige Mennesker har altid Uret lige overfor Samfundet. Jeg føler i dette Øjeblik, at jeg gør mig skyldig i den samme Uretfærdighed. Det var min Hensigt at tilbyde Frøken Lassen en Tillidspost i mit Hus, men jeg maa tilstaa, at de Ubehageligheder, der truer mig fra hendes Omgivelser, skræmmer mig. Jeg beklager det virkelig, for jeg syntes godt om den unge Pige.«

I dette Øjeblik traadte Regine ind i Værelset.

Lige som Tilfældet havde været med hans Søn og mange andre lagde ogsaa Grev Heinrich ved det første Øjekast Mærke til en vis Lighed mellem hende og Grethe. Regine mindede ham just ikke om den venlige, glade Pige, som i Begyndelsen havde talt saa utvungent med ham, men om det blege, forstyrrede Væsen, der havde staaet lænet mod Dørkarmen, raadløs, fortvivlet og med bøjet Hoved.

Thi Regine havde i de sidste Dage forandret sig paa en højst mærkelig Maade.

Næsten uden at sige et Ord gik hun og følte sig trykket af en Tanke, det var hende umuligt at frigøre sig for. Der var kommet noget aandsfraværende, nervøst over hende. Hendes Moder, som i Almindelighed ikke gjorde sig store Bekymringer for hendes Skyld, syntes dog nu ikke om Datterens Tilstand, og da Regine paa alle hendes Spørgsmaal bestandig svarede: »Jeg fejler ingen Ting«, foresatte Fru v. Sellnitz sig snarest muligt at tale til en Læge.

Da Lyset fra Vinduet faldt paa Regine, blev den gamle Greve overrasket af Datterens mærkværdige Lighed med hans afdøde Ven

»Det er jo min gamle Kammerat Marquard, som han gik og stod!« udbrød han. »Jeg mener Marquard i sin Ungdom, min elskværdige gamle Kammerat, med hvem jeg har tilbragt mine lystigste Ungdomsaar.«

Greven lo ufrivillig ved Mindet om de mange Gavtyvestreger, som han havde gjort sammen med Marquard v. Sellnitz. Det lystigste Liv havde dog ført, da de i Sommeren 1858, kort efter Marquards Ægteskab, var kommanderet til Berlin, for at gøre Tjeneste dér en kort Tid. Regine fremmanede Billedet af hans gamle, kære Ungdomsven, og ved Mindet om den svundne lykkelige Tid greb han endnu en Gang sin gamle Vens Datters Haand og trykkede den hjerteligt.

»Maaske kan De hjælpe mig ud af en Forlegenhed«, sagde han og vendte sig til Regine. »Jeg søger en Selskabsdame til min stakkels Hustru, som næsten er blind. Det er ingen underordnet Tjeneste. Den unge Dame, vi har nu, har spillet os det Puds at gaa hen og forlove sig, og nu skal jeg her i Berlin se at finde en ung Dame af god Familie, som kunde have Lyst til at leve sammen med os paa vort stille Gods. Store Fornøjelser og mange Adspredelser kan jeg naturligvis ikke love; men de unge Damer, som har været hos os, har alle følt sig vel tilfreds og blevet hos os til en hensynsløs Brudgom har berøvet os dem.«

Ved disse Ord oplivedes Regines stive Træk ligesom ved et Mirakel og hendes Øjne straalede af Glæde. En elskværdig Undseelse bragte en let Rødme frem paa hendes Kinder og gav hendes hele Væsen en sjælden Ynde.

»Hvis jeg turde haabe at kunne opfylde Deres Fordringer«, svarede hun roligt, idet hun med et tvivlende Smil saa paa Greven, »saa vilde jeg føle mig uendelig lykkelig ved at kunne være Dem til Nytte paa en saadan Plads.«

»Dem selv — min gamle Vens Datter!« — udbrød Greven. »Det havde jeg ikke tænkt mig; men intet vilde være mig kærere! Vil De virke-

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Musikinstrumenter og Strenge, Papir, Konvolutter, Blæk og Penne.
J. G. Kreutzer, Bog-, Papir- og Musikh., Torvet, Middelfart. Tlf Nr. 108.

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81 Aarhus.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"sTrykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Stor Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Nu skal Cyklelygten tændes! Og skal De købe en Lygte bør De købe den i **Storehedinge Cyklebørs.** Stort Udvalg i Lys- og Gaslygter til billige Priser. Lys og prima Carbid føres altid paa Lager

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes** Bogbinderi, Ringsted.

„Monopol"s Herreklæder og Arbejdstøj
er det **solideste** og **billigste af**
Alt
„Monopol",
Overgade 11, Odense.

Maskeradegarderobe!!!
Undertegnede anbefaler sin store og flotte Maskerade- og Dillettantgarderobe. **Over 200 elegante Herre- og Damekostumer. Meget moderate Priser.** Tyendeforeninger og andre, der agter at afholde Maskerade, bedes skrive til
H. P. Christiansen,
Vindinge pr. Roskilde.

Fodtøj! Fodtøj!
Husk, naar De skal købe Fodtøj, faar De altid de fikseste, solideste og billigste hos
Skomager Joh. Fr. Andersen,
— FAXE. —
NB. Paa Lager føres lange haandsyede Støvler og Militærstøvler til meget billige Priser. Bedste Galoscher til billigste Priser; gratis Navn.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.
Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.
Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

BØGER
De, der ønsker Bogen **„Stemninger",** Digte af A. P. Bjarnholt, kan faa den tilsendt ved at sende for 50 Øre Frimærker til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde. **Tidligere Pris 1,50.** Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet faas ved at sende for 25 Øre Frimærker.
Alt Overskud gaar til vort Forbund.

Foredrag tilbydes alle vore Afdelinger.
Kun Rejsegodtgørelse og et lille Honorar. Efter Foredraget Oplæsning af Aakjærs Digte og Skjoldborgs Fortællinger.
Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Køjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning.
Skomagergade 32, Roskilde,
bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre- og Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt
Fodtøj.
Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevreaux til **meget smaa Priser.**

For 50 Øre i Frimærker
erholdes et Eksemplar af „Tre Udenlandsrejser". Benyt dette enestaaende Tilbud. Skriv straks, thi Restoplaget er kun lille.
Jeppe Søndergaard,
Tistrup.

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Expresstrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Køb i Herreekvipringsforretningen „Bristol", Odder.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Ansvarlig overfor Presseloven:
A. P. Bjarnholt.
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

lig selv? — Ja, havde jeg anet det, vilde jeg aldrig have tænkt paa nogen anden.«

»Jeg véd virkelig ikke, om jeg kan —« stammede Regine

Greven afbrød hende.

»Jeg véd heller ikke, om De kan trives hos os; men det skal snart vise sig. Vil De gøre mig den Glæde, snarest muligt at komme til Mahldorff, for at jeg kan forestille Dem for min Hustru, saa faar De selv Lejlighed til at se, hvad De synes om os, og om det Liv, vi fører; at min Hustru vil synes om Dem, derom er jeg aldeles overbevist. Det er altsaa en Aftale: De kommer, og De kommer, saa snart De kan. Først paa et Besøg paa otte, fjorten Dage, og siden bliver vi nok enige om Resten.«

»De gør mig uendelig lykkelig, Hr. Greve!« sagde Regine med en Varme, som endog forundrede hendes Moder.

Fru v. Sellnitz udtalte ligeledes sin Glæde over dette Forslag.

Man vekslede endnu nogle venlige Ord.

Greven var meget fornøjet over at have løst sin Opgave saa heldig, og tog paa den venskabeligste Maade Afsked med Fru v. Sellnitz.

»Vi ses altsaa snart paa Mahldorff,« sagde han til Regine.

Medens denne for Regine saa vigtige Overenskomst sluttedes i det store Værelse til Gaarden, var Sørgespillet i Grethes Værelse stille gaaet sin Gang. Grethe havde fattet sig nogenlunde. Hun klædte sig paa til at gaa ud.

Hendes Fader sad endnu tilbagelænet paa Stolen i en sløv Halvslummer. Hun gik hen til ham og sagde sagte:

»Kom Fa'er! her kan vi ikke blive! Men jeg beder Dig, vær stille!«

Grethes milde Stemme gjorde ikke den gamle ædru, men beroligede ham, hans Ophidselse gik over, han blev blødhjærtet og rørt. Han græd.

»Jeg beder Dig, Fader, vær rolig«, sagde Grethe endnu en Gang bønligt.

»Ja, mit Barn, nu skal jeg være ganske stille.«

Hun tog Hatten op, som endnu laa paa Gulvet, børstede den af og satte den paa sin Fader. Hun aabnede forsigtig Døren og lyttede. Hun hørte, at man talte i Værelset til Gaarden. Hun lod Døren til sit Værelse staa aaben og listede sig forsigtig hen og aabnede Døren til Gangen. Derpaa vendte hun tilbage til sit Værelse, fik sin Fader til at reise sig, gav ham Armen og forlod forsigtig Lejligheden med ham.

Støttet til sin Datters Arm og holdende sig fast til Gelænderet med den anden Haand slæbte Lassen sig nad ad Trappen.

De kom ud paa Gaden.

Folk, som saa dette sælsomme Par, vendte sig forundrede om og gik saa langtsomt videre.

Grethe tog den første Droske, hun traf paa, hjalp sin Fader op i den og tog selv Plads lige over for ham.

»Til Ackerstrasze!« sagde hun til Kusken.

Det varede ikke længe, inden den Gamle faldt i Søvn.

Grethe kendte sin Faders blytunge Søvn, naar han var drukken. Hun bankede paa Vognvinduet og lod Kusken holde. Hun steg ud, betalte Kusken og gav ham rigelig med Drikkepenge, idet hun gav ham Ordre til at køre en Time omkring i Gaderne og derefter holde ved det opgivne Numer i Ackerstrasze, hvor den Gamle der inde i Vognen boede. Han var syg.

Kusken nikkede til Tegn paa, at han havde forstaaet Ordren, og kørte videre.

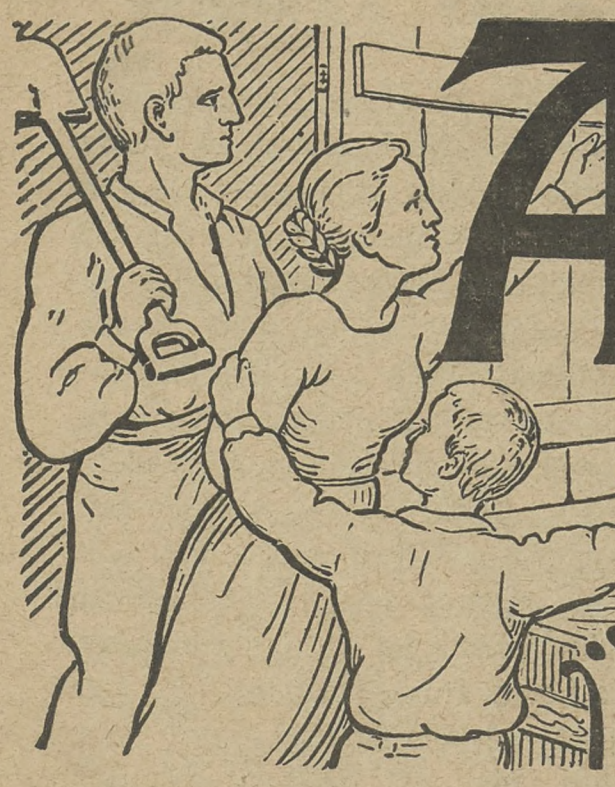
Grethe tog en anden Droske og kørte tilbage til Lindenstrasze.

Der lod hun Drosken vente.

Paa Trappen mødte hun Greven, som netop nu havde forladt Fru v. Sellnitz og Regine, og som nu høflig hilste paa hende.

Fortsættes.

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet.

Nr. 119. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 9. Januar 1910. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 4. Aarg.

Se fremad!

Se fremad, og spænd kun dit Bælte,
ja, spænd det med Ungdommens Mod!
Der ligger en Verden for Helte,
men Døden for Letsindets Fod.

Se fremad, og prøv om dit Værge
har Bid i den staalhaarde Æg
kan kløve Fordummelsens Bjerge,
kan slippe i Mosernes Klæg

Se fremad, og fæst kun dit Øje
paa Fremtidens luende Bavn;
lad Fjenden for Guldet sig bøje,
jeg gør det for Arbejdets Navn!

Se fremad, og hug med din Klinge
for Arbejdets solfyldte Flag,
ja, hug kun saa Gnisterne springe
som Ringe paa Ragneroks Dag!

Ragnerok kommer, naar Tiden er inde,
saa maa vi være parat!
Ikke der spørges om Mand eller Kvinde,
men om hver brav Kammerat!
Vaaben skal smedes og Bryner maa bødes!
Hedt gaar det til, der hvor Kæmperne mødes.

Ej skal du dække dit Bryst og din Pande,
thi du er ingen Pirat!
Hugge du skal, saa der staar over Lande
Ry om den danske Soldat!
Fjenden skal fældes, om Dysten gi'r Skrammer,
mærke det skal han, hvor Slagene rammer.

Jørgen Østerlund.

Vore Læsere ser her Billedet af Forfatteren J. J. Kronstrøm, der nu og da har skrevet nogle smukke Digte i vort Blad.

For et Par Aar siden skrev han en lille Digtsamling »Fra Fattiggaden« og sidste Foraar et socialt Drama »Krateret«.

Billedet her viser ham noget sløj i Tøjet; han er nemlig fotograferet lige efter at han har været ude paa en Tourne som Kludesamler for at studere disse Menneskers Kaar.

B.

Vort Samfund.

—o—

Det er mærkeligt, som Menneskene har forstaaet at indrette vort Samfund upraktisk og uretfærdigt. Det ser næsten ud, som man med Omhu havde valgt de mest sindssvage Former. Er man fattig, har man tusinde Kvaler for at faa det daglige Brød; hele Livet er da en eneste forbitret Kamp, der udelukker alt Haab om Lykke. Og de som har Overflod, har i mange Tilfælde heller ingen Glæde af Tilværelsen; de bruger ofte det de har for meget til at ødelægge sig selv med.

Et Menneske slider sig op længe før Tiden, et andet forgaar af Lediggang. Nogle bliver livstrætte af Overanstrængelse og Sult, medens andre bliver det af Dovenskab og Fraadseri. Nogle sukker efter blot den mindste Smule Adspredelse, andre sukker af Kedsomhed midt i Livets allermest larmende Fester. De fattige er ulykkelige fordi de har for lidt; de rige ikke sjældent, fordi de har for meget.

Og naar saa nogen vil reformere disse Samfundstilstande og have Arbejdet og Arbejdets Frugter lidt mere ligelig fordelt, saa alle Mennesker kunde føle sig glade og tilfredse – ja, saa betragtes og behandles de ofte som farlige Oprørere.

Menneskene, der efter Naturlæren skal være de klogeste Dyr paa Jorden, er paa mange Omraader naaet vidt; men den Maade, hvorpaa de forvalter Jordens Rigdomme imellem sig, stiller dem i Klasse med Jordens allerværste Rovdyr. Der er jo ikke Skygge af Plan og Retfærdighed i den nuværende Produktionsmaade. Det hedder sig, at vi lever i et velordnet Samfund. Velordnet, naar der gives Mennesker, der ejer Millionformuer; velordnet, naar der findes Mennesker, der dør af Sult; velordnet, naar der gives Mennesker, der ejer Paladser med et Utal af Værelser; velordnet, naar der findes Mennesker, der ikke har Tag over Hovedet.

Hvilken Ironi at kalde et saadant Samfund velordnet.

Hvor gavnmild er ikke Jorden; indtil denne Dag har den givet Overflod af alt, og den vil vedblive dermed endnu i mangfoldige Aar.

Men om alle dens Goder, alle dens Frugter fører Menneskene den mest djævelske og hensynsløse Kamp. Under Frikonkurrencens Røvermoral bliver vi Vidne til en Kamp for Tilværelsen grusommere end alt, hvad det menneskelige Øje hidtil har set.

Paa Stimandsvis knuger de stærke de svage mod Jorden. Der gives ingen Regler for denne Kamp. Alle Vaaben benyttes; alt er Anarki paa dette Omraade, om Pardon er der ikke Tale og om Stilstand endnu mindre. Denne Kamp fortsættes for hver Dag der gaar, mere og mere hensynsløst.

I Byerne gaar Tusinder af Arbejdere ledige, og snart vil paa Landet det samme blive Tilfældet. Vi staar uden Tvivl overfor økonomiske Kriser og Arbejdsløshedsperioder, hvis Alvor og Udstrækning inden altfor mange Aar m a a og s k a l give vort nuværende »velordnede« Samfund Dødsstødet.

Men noget af det, der i den sociale Strid kan give Anledning til Undren, det er den englelige Taalmodighed, hvormed den fra Arbejdernes Side føres. Hvorfor gaar denne Hær saa tavs og sukkende under Aaget? Ejer den ikke Kraft og Intelligens nok til at bide fra sig? Er det Aarhundreders Trældom, der har knuget den arbejdende Skare mod Jorden?

Ligegyldigt, hvad det er. Nu er Tiden inde til, at der maa ske en Forandring. Selvbevidste, stolte i dette Ords bedste Betydning maa Arbejderne i By og paa Land slutte en ubrydelig Broderskabskæde, saaledes at de i de kommende Aars Kampe maa staa Last og Brast med hverandre. Stærke og maalbevidste bør vi samle os

i faste og uigennemtrængelige Rækker. Vi maa forstaa, at Sammenholdet iblandt os er netop det Sværd, hvormed vi skal hugge den uløselige Knude over.

Harmen over at se den skamløse Udbytning, der finder Sted i en bestandig uhyggeligere Grad, bør være nok til, at vi rotter os sammen, ikke alene for at parere de værste Stød af, men endnu mere for at omforandre hele vort Samfundssystem efter humane og retfærdige Principper.

Saaledes som vort Samfund nu er indrettet, fremelsker det i en uhyggeglig Grad alle daarlige Følelser i Mennesket, og det lader Tusinder fra Vuggen og til Graven leve et Liv, der ikke er et Aandedrag værd.

Men dette uretfærdige Samfund skal ogsaa vi i vort Forbund være med til at undergrave, saaledes, at vi engang paa dets Ruiner kan blive i Stand til at bygge et nyt og bedre, hvor Menneskene ikke er interesseret i at udplyndre og udsuge hverandre, men hvor Retfærdigheden som en altoverstraalende Sol lyser ud over Jorden over en lykkelig og frigjort Menneskeslægt.

A. P. Bjarnholt.

En Arbejdsplan.

—:—

Nogle Vink til de ledende Mænd i vore Afdelinger.

—

Hvis jeg var Formand — —. Social Forstaaelse. Bladet. — Pjecer. Foredrag og Oplæsning. — Sammenkomster og Fornøjelse.

—

I.

Som det vist før er sagt, gælder det ikke alene for os, som kalder sig Agitatorer, om at faa oprettet en Del Afdelinger omkring i Landet. Det gælder i lige saa høj Grad at bidrage til at holde Liv i alle vore gamle Afdelinger, samt at sørge for, at alle Afdelinger kommer til at arbejde paa en saadan Maade, at Medlemmerne faar noget ud af at staa i Foreningen, og desuden saaledes, at de stiler henimod vort store Maal: **Social og aandelig Frigørelse. Social Forstaaelse.**

For at det kan ske, gælder det først og fremmest om, at Medlemmerne faar **social Forstaaelse,** det vil sige: Forstaaelse af deres Stilling i Samfundet og Kendskab til, hvordan Samfundet er indrettet, samt hvorledes det bør være indrettet for at alle kan faa bedre Forhold at leve under.

Alt det gælder det for vore ledende Mænd at faa de enkelte Medlemmer til at forstaa, for at faa dem til at arbejde med og faa dem udviklede, saa de kan gøre sig gældende som frigjorte Individer, selvstændige Mennesker, der kan blive mere end almindelig Stemmekvæg.

Dette naas ved at udføre et stort og grundigt solidt Oplysningsarbejde indenfor hver enkelt Afdeling.

Jeg vil forsøge at angive, **hvorledes jeg vilde arbejde, hvis jeg var Formand** og Leder i en Afdeling.

Vort Blad.

Jeg vilde først og fremmest sørge for, at hvert Medlem kom til at læse vort Blad. Vilde den enkelte ikke selv holde Bladet, vilde jeg forsøge at faa to til at slaa sig sammen og holde det i Fællesskab. Det blev jo saa kun ca. 40 Øre til hver for et stort Ugeblad. De kunde saa skiftes til at beholde hver anden Kvartal til eventuel Opbevaring.

For at faa hvert enkelt Medlem til at arbejde med, er det en Nødvendighed at de følger med og ser, hvad der staar af Interesse for dem. Paa den Maade faar de lidt efter lidt større og større Interesse for Bevægelsen og hele deres egen Stilling i Samfundet. De faar paa denne lette Maade billig en Del god social Oplysning, Kendskab til Literatur og Kunst, Politik og Samfundsspørgsmaal, kort sagt: de bliver mere vaagne og faar Sindet forædlet og højnet i det hele. Af den Grund vilde jeg forsøge at faa hvert Medlem **som Læser** af Bladet. Kunde jeg ikke overkomme Arbejdet i den Retning alene, saa vilde jeg forsøge at faa de andre 4 eller 6 Bestyrelsesmedlemmer til at hjælpe mig. Derefter vilde jeg — med Bistand fra de samme Kammerater — forsøge at tegne Holdere til Bladet u d e n f o r Bevægelsen. Paa den Maade kunde der dyrkes meget nyt Land op — og hurtig kunde jeg maaske oprette en ny Afdeling i et af Nabosognene!

Pjecer.

Naar jeg havde faaet Medlemmerne til at læse Bladet, vilde jeg sørge for, at de fik nogle Pjecer, der behandlede de sociale Spørgsmaal af særlig Interesse for Tyende- og Landarbejderne. For Eks. en Pjece, som kort og godt kunde give et Helhedsbillede af det, vort Forbund vil, vilde være af stor Betydning for Afdelingens Medlemmer. Vort Forbund har jo selv udgivet forskellige Pjecer (og bl. a. ogsaa en særdeles udmærket og billig Sangbog). Socialdemokratiet har f. Eks. udgivet en Pjece om **Lehn og Stamhusene.** De unge Socialister har udgivet — bl. a. — en Pjece »Fædrelandskærlighed« af vor udmærkede Agitator C h r. C h r i s t e n s e n, Glostrup. Det radikale Venstre har udgivet en god Pjece om Husmands- og Landarbejdersagen af Forf. J o h. S k o l d b o r g. Og desuden kan der — billig eller gratis — faas gode Pjecer om Henry Georges-Sagen af hans Tilhængere her i Landet. Ogsaa disse Pjecer har den største Interesse netop for de unge Landarbejdere, som kræver Jordspørgsmaalet løst paa den letteste og billigste Maade. — Disse Pjecer vilde jeg forsøge at faa Medlemmerne til at læse. Jeg vilde købe nogle enkelte Stykker og sælge dem til Medlemmerne for Indkøbsprisen. Resultatet deraf vilde blive meget frugtbringende. Det vilde gavne Foreningen og Medlemmerne og glæde Lederen!

Foredrag og Oplæsning, Sammenkomster og Fornøjelse.

En Gang om Maaneden vilde jeg forsøge at faa afholdt et godt F o r e d r a g om et eller andet Emne af en af vore kendte Agitatorer eller en anden, som ved noget, og som kan samle Folk. Disse Foredrag skulde være offentlige, og der skulde tages en Smule Entré. En Gang imellem vilde jeg ogsaa lade afholde O p l æ s n i n g enten af en god Bog af en kendt Forfatter, eller humoristisk Oplæsning. Ogsaa dér vilde jeg tage Entré, baade af Medlemmer og af fremmede. For at faa Foredragsholderen eller Oplæseren billigst, vilde jeg samarbejde med et Par af de nærmeste Foreninger, hvis der ikke er en Kredsforening, som virker. Og selv om der er det, vilde jeg dog ofte selv — eventuelt sammen med et Par andre Afd. — afholde særlige Møder, da jeg maaske ikke gennem Kredsen kunde faa den Taler, som jeg helst ønskede.

Naar jeg sammenkaldte til Møde, vilde jeg ikke avertere det i andre Blade end vor egen. Derimod vilde jeg skrive en Del O p s l a g og slaa dem op paa mange forskellige Steder i Sognet og Omegnen. Det er bedst og billigst. Skulde en gal Bonde rive en saadan Seddel ned — det vil gale Bønder ofte gerne — saa sætter man bare en ny Seddel op. Saa er den ikke længere! — Ligeledes vilde jeg en Gang imellem lade afholde en **selskabelig Sammenkomst** med en Smule Underholdning for Medlemmerne. Naturligvis vilde jeg heller ikke undlade at holde **offentligt Bal.** Det er en god Underholdning, som ogsaa kan give Overskud, naar det bliver grebet rigtigt an.

Carl Westergaard.

Det syge Tyende.

—:—

Under vor Kamp for at faa Tyendeloven afskaffet, møder vi ofte den Paastand, at Tyendeloven er en Beskyttelseslov for Tyendet. Og ganske enkelte Paragrafer vilde ogsaa være det, hvis de blev overholdt efter Lovens Bogstav. Jeg sigter her til de Paragrafer, der omhandler Tyendeforholdet i Sygdomstilfælde. Men disse Paragrafer bliver som oftest af Husbonderne fuldstændig ignorerede. Det er kun sjældent, at en Husbond er sig sine Pligter overfor et sygt Tyende bevidst.

Ofte tvinges den syge til at arbejde, til han ikke kan holde sig opreist længer, og da bliver han som oftest anbragt i et koldt og fugtigt Kammer, hvor han faar Lov til at ligge saa upaaagtet som det paa nogen Maade kan lade sig gøre.

Det er saa uhyre lidt Menneskekærlighed, der ofres paa det syge Tyende.

Mon vore Gaardmænd vilde synes om at faa deres Sønner og Døtre puttet ind i Staldlængen i et koldt og fugtigt Rum, ifald d e blev syge? Jeg tror det ikke.

Men disse Folk bør forstaa, at Fader- og Moderhjertet er lige ømt og varmt hvad enten det slaar i Borg eller Hytte. Hvor mangen fattig Moder har ikke grædt tunge og bitre Taarer, naar hun har erfaret, at hendes Barn laa sygt og blev hjerteløst behandlet.

Der tales saa meget om, at vore Tjenestefolk er slette, at de langt mere end Tilfældet er burde have deres Husbonds Tarv for Øje.

Mig forekommer det, at vi kommer Sandheden nærmere, naar vi vender denne Paastand om og siger som saa: Mange af vore Gaardmænd er slette og burde i langt højere Grad end hidtil have deres Tjenestefolks Tarv for Øje. Især bør det syge Tyende behandles med langt større Omhu end det i al Almindelighed bliver.

Elna Bjarnholt.

Kammerat!

Ønsker du vort Blad Fremgang, saa skaf ogsaa du en ny Abonnent. Forstaa rigtig for Alvor, hvad det betyder, at hver tegner blot én ny Holder. Vær ogsaa du — netop du — blandt dem, der føler det som sin Pligt at skaffe mindst én ny Abonnent til vort Blad. Mange har allerede gjort det, men mange, mange flere bør følge efter. Bidrag til, at der ikke bliver en Dag fra nu af og til 1. Februar, hvor vi ikke modtager nye Bestillinger.

Det er først og fremmest ved Hjælp af vort Blad, at vi skal grundfæste vor Bevægelse. Den Dag, det er i god Gænge, kan vort Forbund gaa en rolig Fremtid imøde. Derfor: arbejd ogsaa du for dets Udbredelse!

Med kammeratlig Hilsen.

A. P. Bjarnholt.

Hedehusmanden.

Af J o h a n S k j o l d b o r g.

—o—

Jeg kommer ude fra den mørke Hede, ude fra Kulturens Overdrev, derude fra, hvor i den sidste Menneskealder saa mangen stolt Husmand har ført en beundringsværdig Kamp for Livet.

Hans Saga er den samme langs den Kulturlinie, hvor Kampen staar mellem Jyllands dyrkede og udyrkede Arealer.

Der ligger saa lang en Husrække dér, smaa Fæstninger, hvor tapre Folk bor.

Han begyndte smaat.

Naar jeg besøger ham, og det gør jeg tidt, og jeg kommer ind i hans Stue og faar sat mig i Bænkekrogen, saa siger han:

»Ja, vi havde saamæn ingenting at begynde med, mig og Mo'r!«

Saadan begynder Hedehusmandens Historie altid.

Og det er hans Jern-Energi, det skyldes, at han alligevel vinder frem; det er hans Villie til Livet, til at holde sit Hoved oppe.

Jeg har atter været en Tur ude i deres Egne og været sammen med disse Hedehusmænd.

Jeg boede et Par Dage hos en af dem.

Vi gik hen over hans sandede Marker. Det, han havde opdyrket, var inddiget og indhegnet med Naaletræsplantning, og der var mange Diger og mange Naaletræsrækker efterhaanden som han havde udvidet sin Bedrift.

Og imens fortalte han mig om sin Livsgang. Der havde været mange bedrøvelige, men ogsaa fornøjelige Dage i hans Liv.

Han var saa langt fra at være knækket af det umaadelige Slid, at han tværtimod glædede sig til, at den ny Tids radikale Tanker snart skulde blomstre mellem hans Standsfæller.

Han var nemlig af dem, der holder sig vaagen. Han var af den Slags Husmænd, der ikke lader Sindet og Tankerne gro til, mens de dyrker Jorden op.

Og han var en munter Mand. Han var af den Slags Husmænd, der ikke selv bliver sure i Sindet, imens de tømmer Vandpytterne og tager det sure af Mosen.

Af det, vi talte sammen om, vil jeg jo nok glemme meget. Men to Ting af det, han viste mig, vil jeg aldrig glemme, om jeg saa bliver hundrede Aar.

Inde i Æblehaven fandtes en høj Jordvold med en Stol ovenpaa. Fra denne Tronstol — kunde man jo godt kalde den — kunde han se milevidt ud over Heden til Bakkerne, der blaanede langt i det fjerne.

Og i Bunden af Højen, som han selv havde dannet, havde han hengemt noget Papir i en Flaske, og paa dette Papir havde han nøje opskrevet Ejendommens Historie.

Saa megen Fylde havde der været i hans Liv og hvad han havde udrettet paa dette Sted.

Det andet var følgende: Ved Indkørslen til hans Gaardsrum stod to Sten. De vejede maaske 400 Pund. De Sten havde han hentet ude i Heden, alene løftet dem paa Trillebøren og selv kørt dem hjem (en ad Gangen) og sat dem paa deres Plads.

Han havde nemlig tænkt sig, at efterhaanden som »Knæjtene« blev store, saa skulde de prøve at løfte de Sten, for at se, hvad de duede til.

Nu kan de unge jo se, om de kan gøre Hedehusmanden det efter.

— — Men da jeg sagde Farvel og kørte bort, medens vi vinkede til hinanden henover de sandede og fattige Marker, da tænkte jeg, at det var Synd og meningsløst at lægge al den Menneskekraft paa disse øde Egne, saalænge Herremandens Raadyr og Daadyr mæsker sig paa de fede Græsgange.

Glem ikke

at tegne en ny Abonnent paa vort Blad for Januar Kvartal! Prøv en Søndag Eftermiddag en Agitation for vort Blad blandt Egnens Tjenestefolk og Landarbejdere. Hjælp til med at udbrede vort Blad overalt til Gavn for vor Sag.

Organisationens Betydning

—:—

Det har været fremhævet atter og atter her i Bladet, at hvis Landarbejderne skal naa frem til bedre Kaar, da kan det kun ske gennem Organisation. Naar Bønderne er naaet frem til deres store Magt, baade økonomisk og politisk, da er det sket ved Organisation, og naar Byarbejderne har opnaaet ret taalelige Løn- og Arbejdsvilkaar, da skyldes det udelukkende deres stærke Organisation.

Alligevel er det ikke altid, man møder Forstaaelse, naar man paa Landet opfordrer Tjenestefolkene til at slutte sig sammen. For det første bliver man paa det kraftigste modarbejdet af Bønderne, som lægger en alle mulige Hindringer i Vejen, og som fremsætter den Paastand, at man vil ødelægge det gode Forhold mellem Tyende og Husbond. At Tyendet ingen Frihed har, men maa trælle Dag ud og Dag ind for en lumpen Betaling, det er det, Husbonderne kalder for det g o d e Forhold, og naturligvis søger de af al Magt at opretholde dette Forhold. Men ogsaa fra Tyendets Side møder man Modstand. Ikke saaledes at forstaa, at Tjenestefolkene ret mange Steder er særlig begejstrede over det »gode« Forhold. Paa ingen Maade. Men ligesom det i sin Tid forholdt sig med Bonden: »han angst fo'r sammen, dengang det lød: Frem Bondemand, frem«, saaledes forholder det sig flere Steder med Tjenestefolkene: de angst farer sammen, naar den ny Tids Signaler kalder dem til Kamp for deres Ret.

Det er dog ikke altid Angsten, der faar Tjenestefolkene til at vige tilbage for at optage Kampen for mere retfærdige Samfundsforhold Der er ogsaa andre Momenter, der spiller en Rolle. Der er saaledes mange Unge, der haaber, at det nok skal lykkes dem at komme over paa den rigtige Side af Plankeværket, enten ved Held eller ved egen Dygtighed.

En snor sit flotte Overskæg og tænker, at han muligvis kan kapre en Gaardmandsdatter og derved faa en Gaard og blive Gaardmand, en anden mener at kunne naa det samme Resultat ved Lotteriets Hjælp, og en tredie tror, at han som Følge af den Styrke, han ejer i sin Arm, nok skal vide at klare sig i Kampen for Tilværelsen, selv om ogsaa »Svæklingerne« klager sig.

Men det er altsammen Drømme, der ikke har noget med Virkeligheden at skaffe. Selv om det ogsaa kan lykkes en enkelt at komme i Besiddelse af »selvstændig« Ejendom, da bliver det i Regien kun som Prioritetsbestyrer og ikke som virkelig Ejer.

Og husk paa, I unge Mænd, at jeres Fædre ogsaa drømte i deres Ungdom, og dog vil de, naar deres Livsaften stunder til, ikke være stort rigere, end da de begyndte deres Livsvandring, selv om de ogsaa hele Livet igennem har slidt og stridt af yderste Evne.

Hermed være ikke sagt, at man skal opgive Haabet om lysere Tider og bedre Kaar for de nederste Lag i Samfundet. Det er der absolut ingen Grund til. Men der er kun én Vej, der fører til Maalet, nemlig Organisationens. Selv om de Tyendeforeninger, der er oprettet flere Steder i Landet, endnu ikke kan opvise store Resultater, saa har de dog altid opnaaet, at Tyendet paa de paagældende Egne er bleven noget mere respekteret, og at Bondekulturen ikke giver sig saa raa Udslag som tidligere.

Men skal der opnaas virkelig gennemgribende Forbedringer, da maa samtlige Landarbejdere staa som en enig Hær. Hver Tjenestekarl, Tjenestepige og Dagarbejder maa ind i Tyendeforbundet — det er Vejen.

C.

Der er Forskel.

—:—

Jeg var ude at agitere for vort Blad i Julen og kom blandt andet paa to Proprietærgaarde, hvor jeg fik tegnet en Holder paa hver, samtidig besaa jeg saavel Karlekammer som Folkestue. De to Gaarde var Fuglagergaard og Simonsborg i Alsted, og der er paa disse to Gaarde lige saa meget Forskel som paa Nat og Dag.

Kommer man ind i Kamret paa Simonsborg, ser man et pænt Værelse med smukt Tapet paa Væggene. Enkeltmandssenge, Servante samt Borde og Stole. Folkestuen er ogsaa hyggelig og ordentlig. Her paa Egnen findes ingen, der er bedre Hr. Proprietær Alsing og Frue er da ogsaa flinke Folk at arbejde for, ligesom de altid giver deres Folk en god Kost.

Paa Fuglagergaard derimod er Forholdene ganske anderledes. Der findes et saa usselt Karlekammer som nogen kan præstere. Der er et Rum, ca. 7 Alen langt og 5 Alen bredt med et halvt Fag Vinduer oppe under Loftet og med to store grimme Senge, beregnet til 4 Karle. Endelig ligger Kammeret i Stalden, saaledes at Rendestenen passerer Kammerdøren, der næppe er til at lukke, saa der lugter lige saa slemt, som hvis man blev sat ned i en Aljetønde. Paa Gaarden er der forøvrigt Plads nok, da der findes en stor Stuelænge, hvor Ejeren kun bor et Par Maaneder om Sommeren, saa der kunde sagtens blive lavet et lidt bedre Kammer til Folkene.

Povl V. Johansen.

Et mærkeligt Regnskab.

—o—

En Mejerist Thomsen, der aabenbart er et rent Pragteksemplar af Menneskeheden til at spare, har i »Fyns Tidende« begaaet følgende Regnskab:

Indtægt

Kassebeholdning	12,25	Øre.
Løn for 1¼ Aar	530,00	-
Ialt	542,25	Øre.

Udgift

Vask	9,57	Øre.
Kontingent	3,45	-
Porto	8,44	-
Foredrag	1,40	-
Jernbanebillet	1,75	-
Arbejdstøj og Træsko	27,75	-
Fodtøj	9,50	-
Vækkeur	6,00	-
Kraver	3,00	-
Klipning og Barbering	5,25	-
Forskelligt	0,62	-
Ialt	76,73	Øre.

	542	Kr. 25	Øre.
	76	- 73	-
Overskud	465	Kr. 52	Øre.

At det maa være et Menneske, der nærmest lever som en Slags Huleboer, viser den Omstændighed, at han i Løbet af 1¼ Aar kun har brugt 1 Kr. 75 Øre til Jernbanebillet. Cykle har han ingen af. Det maa efter hele hans Regnskab at dømme være en ussel Gniertilværelse, dette Menneske fører. Og Gud ved, om han tager ren Skjorte paa mere end hver fjortende Dag. Der staar nemlig kun anført 9 Kr 57 Øre til Vask. Men det kan jo være, at den sparsommelige Mejerist selv vasker en Del af sit Tøj. Eller muligvis gaar han aldrig med hvidt Kravetøj. Noget maa der i hvert Fald stikke under disse 9 Kr. 57 Øre. Den Sum til Vask i 1¼ Aar kan selv en blind se er meget for lille. Og som Harald Larsen, Fjellerupgaard, der har sendt os det interessante Regnskab, meget rigtig bemærker, er der heller ikke blandt Udgifterne opført saa meget som en dansk Øre i Skat. De fleste Tjenestekarle maa saaledes af 530 Kr. svare en Skat, der kan beløbe sig fra 7 indtil 12 Kr.

Hr. Thomsen læser aabenbart heller ikke meget — ikke en Øre til Bøger eller Blade. Nej, i Sparekassen med det hele, saa har han, som Aakjær meget træffende i en anden Artikel her i Bladet skriver, Penge til at købe sig Mælkegrød for, naar han bliver gammel, — hvis da ikke en ny Alberti render med hele Moleviten, saa den sparsommelige Thomsen ikke engang kan faa til Mælkegrød!

Der er endnu nogle Udgiftsposter, som er ret lavt sat, men da hele Regnskabet viser, at det stammer fra et Menneske, der ikke under sig selv

noget udover det, der lige skal og maa til for at friste Livet. skal vi lade Hr. Thomsen i Fred for dennegang og lade ham leve sit triste Gnierliv til Skræk og Advarsel for alle dem, der ikke har Lyst til at lade deres Ungdom bogstavelig talt gaa i Vasken for at holde igen paa en Daler, hvor det gælder en god og sund Adspredelse.

Thor.

Gensyn.

—:—

Den store Skov, den store Skov,
hvor jeg engang var hjemme,
de unge Aar, de unge Aar,
jeg kan dem ikke glemme.

Jeg vandred over Verden vidt,
jeg saa de fjerne Stæder —
men standser Livets Tummel lidt,
mit Hjerte i mig græder.

Det er saa bittert og saa tungt
at føle Sjælen ældes,
at mærke, hvad der nys var ungt,
skal inden føje fældes.

O grønne Skov, jeg sidder som
en fremmed her i Huset,
hvor fordum Dag og Nat jeg kom,
af Sang og Duft beruset.

Jeg ved ej selv, hvordan det gaar,
men ak, jeg mærker næppe
den fine Duft, der om mig staar
fra Bukkarblomsters Tæppe.

Og Gøgens Kuk i Krattets Dyb
og Droslens Sang foroven —
de visne Blades vimse Kryb
og Vindens Sus i Skoven.

Jeg sidder som en fremmed Mand,
hvor jeg engang var hjemme
Min grønne Skov, min Ungdoms Land,
jeg kan dig ikke glemme!

Johannes Jørgensen.

Tyende- og Landarbejder-bevægelsen.

—:—

Tjenestefolk og Landarbejdere!

Vi staar nu overfor en Tid, der kræver et Spørgsmaal løst, nemlig Tyende- og Landarbejderspørgsmaalet.

Skønt det i og for sig ikke er nyt, saa er det dog først i de senere Aar, at der er paabegyndt et Arbejde for Spørgsmaalets virkelige Løsning, idet Tjenestefolk og Landarbejdere i Fællesskab har begyndt at organisere sig.

Allerede nu efter den forholdsvis korte Tid, der er arbejdet, staar Landarbejder-Proletariatet herhjemme i Danmark med en ret stærk Organisation. Men der er langt frem endnu, og der spørges derfor: Er I, Tjenestefolk og Landarbejdere, der endnu ikke staar i vor Organisation, rede til at træde hjælpende til — rede til at yde Eders personlige og økonomiske Offer til Fremme af det allerede stærkt fremadskridende Arbejde for at oplyse, højne og kultivere hele Underklassen paa Landet, for Tyendets og Landarbejdernes aandelige og materielle Frigørelse?

Kammerater og Standsfæller! Vil I kaldes for frisindede Mænd og Kvinder, saa kræver Eders Retfærdighedsfølelse, at I nu rækker en Broderhaand ud for at hjælpe Eders egen Klasse, som jo hidtil, af særlige Love, har været holdt nede i Trældom og Tvang, nede i Dybet og Mørket, og derfor ikke har kunnet føle sig som selvstændige Mennesker med Samfundsrettigheder i Højde med de øvrige Samfundsklasser.

Nu skal Kampen føres mod den Del af den danske Bonde- og Godsejerstand, der hidtil hensynsløst og brutalt har udbyttet og mishandlet deres Tjenestefolk og Arbejdere, og i, mine Klassefæller, bør ikke vedblivende finde Eder i Storagrarernes Udbytning og Vilkaarlighed.

Nej, de har længe nok levet højt paa vor Dumhed. Thi vor Uvidenhed er for en stor Del Skyld i, at det inhumane Bonde- og Godsejerregimente hidtil har kunnet tilegne sig Størsteparten af vort Arbejdes Udbytte samt budt os de bekendte mørke, klamme og kolde Staldkamre til Opholdsrum. Ja, for at bruge et mildt Udtryk: Kamre, som selv deres Kreaturer vilde vantrives i. Dernæst en Kost, der i mange Tilfælde er sundhedsfarlig og som i Forbindelse med en lang og streng Arbejdsdag lægger selv de stærkeste af Slidets Mænd og Kvinder i en tidlig Grav.

De samme inhumane Bønder og Godsejere har Tusinder og atter Tusinder af Gange revet Smaakaarsfolks Piger og Drenge bort fra deres Hjem, bort fra Faders og Moders Omsorgsfuldhed og kærlige Pleje, bort fra alt det, der betød Lys og Glæde for disse uskyldige og velsignede Smaabørn, for at skubbe dem ind i de før nævnte afskyelige Staldkamre og forlange en Arbejdstid paa ca. 16 Timer daglig og som Topmaalet paa Tyranniet: en god Dragt Prygl som den eneste Afveksling paa Slaveriet!

Ja, dette er Fattigmandsbørns Livsvilkaar som det leves i 50 a 100 Tilfælde herhjemme i det ellers saa kultiverede Danmark.

Men nu skal det være Slut. Nu maa Landproletariatet rejse sig til Protest herimod. Det maa være i samlet Trop, vi møder op, ellers bliver det kun et tomt Slag ud i Luften og uden Resultat.

Vi maa organisere os og i Samling kræve en kortere Arbejdstid, en højere Løn, bedre Kamre og en sundere og mere nærende Kost.

Men ikke nok hermed. Vi maa tillige gennem vor Organisation søge at sprede den størst mulige Oplysning ud til vore Kammerater. Vi maa dygtiggøre, højne og opdrage os selv, thi uden Oplysning og Dygtighed betyder Organisationen absolut intet.

Det maa hamres ind i hver enkelt af vore Kammeraters Bevidsthed, at for at man med Rette kan stille Krav, maa vi samtidig stille Krav til os selv.

Vi ældre maa optræde humant og beskyttende overfor vore mindreaarige Klassefæller. Vi maa fordømme Drikkeriet, lidenskabelig Kortspil, Banden og raa Tale. Vi maa kort sagt leve vort Liv saaledes, at vi kan forsvare det og udføre vor Gerning saa godt i stort og smaat, som vore Evner tillader os det.

Vor Bevægelse er, foruden at være en faglig og økonomisk Bevægelse, en Kulturbevægelse i Ordets dybeste Forstand.

Jeg vil derfor opfordre enhver Tjenestekarl, Tjenestepige og Landarbejder, som læser disse Linier, til at sætte sig i Forbindelse med Tyendeforbundet, hvilket kan ske ved at henvende sig til undertegnede, hvor alle Oplysninger desangaaende beredvillig gives.

Nykøbing M., den 30. November 09.

A. C. Randers,
Nørrebro 108.

Fra et Møde i Aalborgegnen.

—o—

1. Juledag afholdtes i Hellum pr. Skørping 25 Aars Stiftelsesfest af Afholdsforeningen. Festtalen holdtes af Gaardejer A. Korsgaard, Haslevgaard. Det kan maaske interessere dette Blads Læsere at høre et enkelt Afsnit af dette Foredrag (der i Parantes bemærket indbragte Korsgaard den mest smigrende Anerkendelse):

»Der er forskellige Vaartegn, der lige som varsler Sejr for Afholdssagen. For 3 Aar siden dannedes Tyende- og Landarbejderforbundet. Det er altsaa en forholdsvis ny Organisation; men den har allerede vist, at den vil tage Opgaver frem, som vil have den allerstørste Værdi for dette Samfundslag, som den tager Sigte paa at organisere.

Paa Forbundets sidste Kongres forelaa et Forslag om, at alle Forbundets Medlemmer skulde være Medlemmer af en Afholdsforening. En ung intelligent Tjenestekarl anbefalede paa det varmeste Forslaget. Det er sandelig et Vaartegn, det varsler om Tider, da Afholdssagen vil sejre her i vort Fædreland.

Vi har ikke et Afholdsblad i Danmark, hvis Redaktør skriver saa skarp imod Drikkeriet som Red. af Tyende- og Landarbejderforbundets Blad »Arbejderbladet«. Til Bevis herpaa skal jeg oplæse en Artikel fra nævnte Blad af 14. November (læser denne). De vil heraf se, at Afholdssagen har faaet nye Forbundsfæller, unge begejstrede Forkæmpere for vor Sag. Jeg er vis paa, det vil faa den allerstørste Betydning, at denne Bevægelse har rejst sig i Tyendeklassen. Jeg ser paa den med den største Glæde og Sympati, og burde »Arbejderbladet« absolut findes paa enhver eneste Gaardmands Bord; særlig da hos den Mand, der er Afholdsmand; men selvfølgelig har Tyendet i endnu højere Grad en moralsk Forpligtelse til at melde sig til den Organisation, som deres energiske og dygtige Klassefæller har rejst for at hæve dem opad, ved at skabe lysere og lykkeligere Forhold at arbejde under. Ved i det hele taget at bibringe dem Forstaaelse af deres Menneskeværd og Menneskerettigheder«.

— Bagefter var der mange, der søgte Oplysning hos Korsgaard om ovennævnte Sag.

Referent.

Nye Tider.

—:—

Jeg øjner de nye Tider
i Morgenens brydende Skær —
de straaler i store Vider,
saa langt mit Øje dem ser.

Jeg raaber det ud med Vinden
i stolte bevingende Ord —
der jublende, tonende svinger,
sig over den ganske Jord.

Og Raabet stiger i Dagen —
under Livets pulsende Slag.
Det gamle knager og brager
for Tidernes nye Sag.

Stolt frem af det gamle skrider
under Ungdommens taktfaste Slag,
de varslende nye Tider —
dem, der frembærer vor Sag.

Knud Simonsen.

Sogneraadsmøderne.

—:—

Kære Landarbejder! Der er en Sag, som jeg gerne vil slaa til Lyd for; den blev bragt frem paa det fynske Delegeretmøde den 4. Juli i Aar paa Forslag af socialdemokratisk Forening paa Taasinge, og den vandt udelt Tilslutning Det er Referering af Sogneraadsmøderne paa Landet, jeg sigter til.

Mange bliver forbavset, naar de hører, at disse Møder er offentlige, og dog siger Loven, at det paa Aarets sidste Møde skal bestemmes, paa hvilke bestemte Dage, Møderne i det følgende Aar skal afholdes, og det skal bringes til Beboernes Kundskab gennem den ganske vist forældede Bekendtgørelsesmetode, ved at lyses til ved Kirkestævne; men Meningen er, at Beboerne skal vide Besked dermed. Det er Deres egne Sager, der afgøres. Dørene staar abne for Dem

lige saa godt dér, som til Landets (vort Lands, skulde vi helst i Sandhed kunde sige) lovgivende Forsamling og til Landets Højesteret.

Vi har i mange Aar set, at By- og Amtsraadsmøder er blevne refereret. Maaske er det kun faa, der ret betænker, hvilken opdragende Betydning det har, at de enkelte Medlemmers Udtalelser og Afstemninger kommer offentlig frem. Men jeg tør paastaa, at hvis Sogneraadsmøderne gennem mange Aar var bleven refereret, da vilde utrolige Afgørelser være kommen for Dagens Lys eller rettere, de vilde slet ikke have fundet Sted, thi Frygten for offentlig Kritik vilde have hæmmet mange lyssky Bestemmelser, der altid har haft til Formaal at lægge Byrderne og Skatterne paa Arbejderen, paa den daarligst stillede. (Man kan i Sogneraadslokalerne i vore Dage træffe, som Formandssæde, en Stol, der i ældre Tider hørte til et Sovekammers intime Møblement. Lad os faa disse Stole, uskønne, uæstetiske, som de er, savet til Brændsel, de indeholder en Del. Vore Haandværkere har god Tid til at lave nogle mere tidssvarende). Luk Dørene op til disse Lokaler, hvor billedligt talt Aarhundreders Skimmel ruger, og mød der som Referent, Landarbejder eller Tyende. Der maa kunde findes en dygtig Mand eller Kvinde i hvert Sogn. — Du fattige Landarbejderhustru, genér Dig ikke! Hvis Du kan føre en Pen, saa mød kun. Nu er Du jo selv Vælger til Kommunen.

Socialdemokratiets Blade staar sikkert aabne for disse Referater, som de vil honorere. I Byerne er de ved deres vaagne Kritik naaet vidt, vi maa se at komme med.

Marie Andersen.

Ingen

af vore Talere bør ved noget Møde undlade at anbefale »Arbejderbladet«. Ved Møder er der en udmærket Lejlighed til at slaa et Slag for vort Blad. Benyt den!

Drikkeriets Følger!

—:—

Beværterne giver os Ret!

—

Beværterbladet »Enigheden« skrev for nogen Tid siden en Artikel om, at det var meningsløst, at Afholdsfolk skulde have billigere Livsforsikringspræmier end andre Mennesker

Bladet føjede derpaa til:

»... Det er jo dog saadan, at mange Afholdsfolk er forhenværende Drankere, der har været saa langt nede, at de ikke længere kunde rejse sig ved egen Hjælp. **Baade deres Hjerne og Hjerte har selvfølgelig ved et saa voldsomt Fylderi taget Skade.** Derfor tror vi, at Forsikringspræmien snarere skulde sættes op for Afholdsfolk.«

Ikkesandt, en rar Tilstaaelse! Snapseskænkerne siger her det samme som vi altid har sagt, at baade Hjernen og Hjertet tager Skade, naar vi fylder Spiritus i os. Have vi nu mere Vidnesbyrd behov?

C. W.

Stakkels Dreng.

—:—

Triste Forhold. — En meningsløs Arrestation. — Tjenestefolk uden Følelse.

—

Forleden blev en 13aarig Dreng indsat i Kerteminde Arrest, fordi han havde gjort sig skyldig i nogle Rapserier.

Drengens Moder er Enke. Hendes Mand døde for 4 Aar siden og efterlod sig hende og en Flok paa 7 Børn.

At det har knebet for Enken at skaffe Udkommet til Flokken er let forstaaeligt, da Manden ikke efterlod sig Gods og Guld, men kun de mange Munde, som skulde mættes. Og værre blev det selvfølgelig, da der stødte Sygdom til.

En Gaardmand i Byens Nærhed tog sig for et Aarstid siden af ovenomtalte Dreng og lovede at sørge for hans Opdragelse, ja, nærmest at betragte ham som sit eget Barn.

Drengen, der nok er lidt vidtløftig, har ikke artet sig saa ganske vel ude hos Gaardmanden, idet han har gjort sig skyldig i nogle Rapserier fra Gaardens Karle.

Forleden opdagedes det derude paa Gaarden, at der var forsvundet en Pengepung med et Beløb af 90 Øre samt en Kniv og et Par andre Smaating fra Karlene, og Mistanken rettedes straks mod Drengen, i hvilken Anledning **Røgteren og Forkarlen transporterede ham ind til Kerteminde og overantvordede ham til Politiet!**

Den konstituerede Herredsfoged forhørte Drengen, der efter forskellige Udflugter tilstod at have taget Pungen, men bestemt nægtede at kende noget til Kniven, der forøvrigt senere er fundet bag en Seng i Karlekamret.

Hr. Dahlerup lagde Panden i dybe Tænker-Folder og kom til det Resultat, at Drengen var en forstokket Karakter. Han ringede ved 9-Tiden om Aftenen til Moderen, der har Beskæftigelse som Vaagekone ved Sygehuset, og meddelte hende det passerede. Moderen var imidlertid bunden til sin Gerning, saa hun ikke kunde komme til at tage sig af Drengen.

Hr. Dahlerup lod derefter den 13aarige Purk indsætte i Arresten, og det fortælles, at han kom til at dele Celle med et Par voksne Arrestanter.

Næste Formiddag var Moderen paa Herredskontoret, men Hr. Dahlerup vilde paa dette Tidspunkt ikke give Slip paa Drengen. En behjertet Forretningsmand henvendte sig ved 11-Tiden paa Kontoret for at faa ham ud, men først Kl. ca. 5 om Eftermiddagen besindede Retfærdighedens Vogter sig til at løslade Purken.

Vi finder den Handling at smide et Barn i Arrest — selv om den er lovlig — i allerhøjeste Grad forkastelig, og der kunde sikkert med en Smule god Villie have været funden en anden Udvej.

Efter hvad der fortælles os, skete Drengens Overgivelse til Politiet uden Husbondens Vidende, og forøvrigt klages der over, at Drengen flere Gange er bleven gennempryglet af forskellige af Folkene paa Gaarden, saa han har baaret Mærker af Slagene baade i Ansigtet og paa Kroppen. Husbonden derimod har ikke taget haardt paa Drengen, men med Opfyldelsen af Løfterne om at behandle ham som sin egen, skal det dog være saa som saa.

Man skulde ikke tro det muligt, at nogenlunde oplyste Tjenestefolk vilde give sig af med at slaa paa en stakkels faderløs Dreng, som maa slide for Udkommet, og vi har heller ikke faaet det bekræftet. Men den Iver, hvormed de slæbte ham til Politiet, kan tyde paa, at Klagen over Prygleriet ikke er grebet ud af Luften.

I hvert Fald har de ved at indblande Politiet i Affæren ikke haft Drengens Vel for Øje.

En forfærdelig Situation.

—o—

Reddet i sidste Øjeblik.

Christensen, hedder den raske unge Mand, hvorom her skal berettes; han er Maskinmontør og hjemmehørende i Aalborg, men har i flere Aar rejst for Burm. & Wain. Sidste Rejse, han var ude paa, var til Dublin. I den By bor en Mand, som hedder Cabes, der har en stor Fryseanstalt for Levnedsmidler. I Kældere saa store som Gl. Carlsbergs Lagerkældere hænger Tusinder af slagtede Høns og Fugle i frossen Tilstand og venter paa bedre d. v. s. højere Priser. Cabes er nemlig Spekulant i Levnedsmidler. Hønsene og Fuglene holdes frosne i baade 4 og 5 Aar, og Køligheden i Rummene tilvejebringes og vedligeholdes ved et vidtforgrenet System af Rør, hvorigennem Kulden ledes af Frysemaskinen.

Men nu vilde Maskinen ikke fryse mere. Engelske og irske Firmaer makkede med den uden at kunne faa den til at makke ret. Saa maatte der gaa Bud til Danmark, og Christensen blev sendt afsted. Han fandt snart Fejlen. Maskinen havde Forstoppelse, og nu skulde han altsaa kradse den ud.

En Lørdag Eftermiddag blev han saa lukket ned i Kælderne 10 Alen under Jorden med 7 Gr. Kulde omkring sig og kun et tyndt Sæt Arbejdstøj paa sig.

De engelske Arbejdere gaar fra Arbejdet Kl. 2 om Lørdagen, og Kl. 4 kom Opsynet og lukkede Kælderne uden at ane, at Christensen arbejdede dernede, og der vilde altsaa ingen Mennesker komme i Kælderne før om 38 Timer. Christensen var bleven meget varm af Arbejdet. »I den kolde Luft kunde jeg se Sveddampene staa ud fra mit Legeme«, sagde Christensen til os, »og da jeg nu kom og vilde ud, var der lukket. Her var gode Raad dyre. Jeg havde Valget mellem at fryse ihjel eller dø af Mangel paa Luft. Jeg saa paa Uret, Klokken var kun 4½, altsaa var der Haab om, at der endnu kunde være Folk i Forretningen. Men hvordan faa dem gjort opmærksom paa mig og min Stilling?

Da fik jeg en Idé. Her var elektrisk Lys. Jeg lavede i en Fart med mit Værktøj en Kortslutning paa Ledningen; i samme Øjeblik gik Lyset ud overalt i Forretningen.

Heldigvis var der endnu Funktionærer til Stede, som straks sendte Bud efter Elektrikere. Disse løb hurtig Ledningen igennem, og Kl. 6 aabnedes de svære Porte for mit Fængsel. Jo—o, her var Kortslutningen — og her var jeg.

Saa var jeg reddet. Chefen gav mig 90 Kr. i Ducør for mit gode Arbejde og for at jeg selv havde fundet paa at redde Livet. Det havde jo ikke været Reklame for ham at finde mit Lig mellem Hønsenes.«

Ikke sandt, det kan man kalde en Mand med Hovedet paa det rette Sted. Havde vi bare mange af den Slags, saa var der mindre Nød og mindre Uret i Verden.

Ja, det dages.

—:—

Mel.: Ja, vi elsker dette Landet.

Ja, det dages — Solen bryder
blodrød frem i Øst,
og fra hele Kloden lyder
Arbejdskorets Røst.
Længe lød den spag og fangen
bag Fabrikens Brus;
men med Tiden fik dog Sangen
Ørnevingers Sus.
Men med Tiden fik dog Sangen
Ørnevingers stærke Sus!

Stolte Slægter, strænge Tider
gryer rundt om os.
Op til Kamp for dem, der lider!
Styrt hver Guld-Kolos!
Fællesviljen er vor Styrke —
hold den højt i Agt.
Og trods Uvejr, Løgn og Mørke
er vi dog en Magt —
Ja, tilsidst maa Løgn og Mørke
vige for vor Overmagt!

Under Solopgangens Mærke
gaar vi glade frem,
bygger enige og stærke
paa det nye Hjem.
Trællekaarene maa svinde
bort med Nag og Nid!
Kammerater, skal vi vinde
i den første Strid —
Kammerater, vi skal vinde
Sejr i den første Strid!

J. J. Kronstrøm.

Gorillaer bortfører Kvinder

—o—

Jeg læste engang i en videnskabelig Afhandling om Østafrika noget saa mærkeligt om den store Gorilla-Abe, at jeg straks for mig selv fastslog det som en dundrende Løgn. Men nu for nogen Tid siden fik jeg den samme Ting bekræftet ved et Foredrag, jeg hørte i London, og det af en ung Dame, Fru Amy Durston, hvis Ord man ikke har Lov at tvivle om.

Hun talte endogsaa, skriver »David« i »Aftenbl.«, ud af egen Erfaring, havde selv oplevet det grufulde i Afrika. Saa den Antagelse, at hun var galt underrettet og i god Tro fortalte noget, der ikke stemmede med Virkeligheden, maa betragtes som fuldstændig udelukket. Jeg er i hvert Fald kommen til den Slutning, at baade den mærkelige Skildring i Afhandlingen og Fru Durstons underlige Oplevelse er Sandhed.

Men lad mig fortælle derom, saa kan Læseren selv dømme.

Gorillaer og Negerpiger.

I tysk Østafrika, Egnene østfor Kongostaten, er den store Gorilla-Abes egentlige Hjem. Her findes den i hvert Fald i større Antal end noget andet Sted i Verden. Skønt den ikke er noget Rovdyr i almindelig Forstand, men ernærer sig af Frugter, Nødder osv., er den alligevel Negrenes værste Fjende og den af alle Junglens Dyr, som de frygter mest.

Den kæmpemæssige Gorilla-Abe med det gnubske Udseende røver nemlig deres Kvinder.

Halvt Menneske og halvt Dyr, som man fristes til at sige Gorillaen er af Udseende, synes dette Uhyre at have Instinkter, der driver det til at søge Tilnærmelse til menneskelige Væsner. Mangen Negerkvinde, der ene er gaaet ned til Aaløb eller Flodbred for at hente Vand, har saaledes pludselig følt sig grebet af lange, laadne Arme og er blevet slæbt bort til Junglernes Tykning af en Kæmpe-Gorilla. Om hendes Skæbne her er det umuligt at skrive; selv i Tankerne kan man daarligt nok udmale sig den grufulde Forfærdelighed.

Og saadan Skæbne times ikke én Negerkvinde nede i Østafrika, men mange. Ja, saa hyppigt finder disse Bortførelser Sted, at ingen Negerpige mere tør gaa ene ned til Aaløbene efter Vand; altid lader hun sig følge af væbnede Mænd, der skal skærme hende mod Junglens laadne Røver.

En kvindelig Missionær bortført af en Kæmpe-Abe.

Alt dette vidste Fru Dorston intet om. Hun var nygift og var rejst med sin Mand, en Missionær, ned til Østafrika; selv vilde hun ogsaa prøve paa at frelse de sorte Sjæle. Men hun tænkte ogsaa paa Jagt, thi Sportskvinde havde hun været i gamle England, og her i Østafrika vrimlede det jo med Dyr.

En Dag gik hun ud sammen med sin Mand. Han skulde hen til en Negerhytte for at sige et Trøstens Ord. Hun derimod vilde paa Jagt og havde Bælte om Livet med en skarpladt Revolver.

Bedst som de gik, raslede Løv og Kviste. Buskene blev revet voldsomt tilside — og foran dem stod en vældig Gorilla-Abe. Med stikkende blodskudte Øjne saa den paa Kvinden foran sig og gjorde en Bevægelse fremad.

Flugt var umulig og Fru Durston tænkte heller ikke derpaa. Hun vilde vise, at hun var en modig Kvinde, traadte i Stilling, hævede Revolveren og fyrede.

Desværre, Kuglen saarede kun Dyrets Pote. Det skuttede sin laadne Krop, udstødte en uhyggelig Brummen, og i næste Nu havde det grebet den kække Frue og fo'r bragende bort med hende gennem Jungle og Krat.

Manden var fortvivlet og raadvild. Skønt han ogsaa var bevæbnet, vovede han ikke at skyde af Frygt for at saare sin Hustru. Men han løb efter. Dog det maatte han snart opgive, thi Gorillaen kan løbe som den hurtigste Hest, og de skingrende Kvindeskrig, som lød indefra Junglen, og som blev svagere og svagere, fortalte, at Uhyret nu allerede var langt borte. Frelse syntes umuligt; alligevel opgav han ikke alt Haab, men skyndte sig tilbage for at hente Hjælp.

Saasnart Gorillaen var kommen vel ind i Jungletykningen, standsede den sit vilde Løb.

Uhyrets Kærtegn.

Ifølge Fru Durstons Beretning søgte den ikke at gøre hende nogen Fortræd. Den bar hende læmpeligt nok, men fast trykket ind mod sin laadne Side. Da den kom forbi et Træ med vilde Kirsebær, rev den nogle Bær af og lagde dem paa hendes Bryst. Med andre Ord: den søgte at være god mod hende.

Da dette skete, gik det først op for Fru Durston, at hun skulde være Offer for Uhyrets dyriske Lyst, og hun besvimede af Skræk.

Da hun atter kom til sig selv, hørte hun forfærdelige Hyl og bragende Slag af Grene. Hun laa henslængt paa Jorden, og nogle faa Alen borte saa hun to Kæmpegorillaer i rasende Kamp. De havde revet tykke Grene af Træerne og piskede løs paa hinanden med vældige Slag, medens Brunst og Vildskab lyste dem ud af Øjnene.

Øjensynlig havde Uhyret, der bortførte hende, ikke uforstyrret faaet Lov til at beholde sit Bytte. Synet af Kvinden havde vakt det vilde Begær i en anden Gorilla, og nu stod Kampen om hende.

Netop det blev hendes Frelse.

Hendes Mand havde faaet Hjælp, og med Lethed havde man fundet Gorillaens Spor gennem Junglen, der var mærket af søndertraadte Buske og afrevne Grene, og kom til Skuepladsen som Kampen rasede haardest. Begge Gorillaerne faldt nu for to velrettede Skud, og Fru Durston kom frelst og uskadt hjem, hvor hun fortalte om sin mærkelige Oplevelse for en undrende Kreds af Tilhørere.

I disse Dage

bliver alle Opkrævninger paa „Arbejderbladet" udsendt. Alle, der ikke har afsagt Bladet inden den 27. December er forpligtet til at indiøse Opkrævningen. Dette gælder ogsaa tidligere Holdere af „Arbejdervennen". Lad ikke en eneste Opkrævning komme uindløst tilbage.

Vor Bevægelse.

—:—

Til Tyende- og Landarbejderforbundets Foreninger og Medlemmer.

Grundet paa, at jeg Tirsdag den 4. Januar tiltræder en Plads som Lokalredaktør i Varde (»Vestjyllands Social-Demokrat«), bedes de ærede Afdelinger og Medlemmer herved fra den nævnte Dato at sende alle de til mig bestemte Breve og Sager efter følgende Adresse:

H. J. Hansen-Røjle,
»Varde Social-Demokrat«,
Varde.

Denne Adresseforandring bedes venligst husket og meddelt til alle Medlemmer i Afdelingerne som kunne tænkes at ville skrive eller sende Bestillinger til mig.

Røjle Enge, den 30. December 1909.

H. J. Hansen-Røjle.

Stige.

Den 19. December talte Hansen-Røjle i Stige. Foruden Tyendeforeningens Medlemmer, var der mødt en Del Arbejdere, der med stor Interesse paahørte Hansen-Røjles gode og velholdte Foredrag. Punkt for Punkt gennemgik han Tyendeforbundets Program. I Tilslutning til Indlederen talte Skomager I. Nielsen, Stige, der mindede om, hvor retfærdige og berettigede Tyendets Krav var. Da ikke flere ønskede Ordet, sluttede det vellykkede Møde med Leveraab for, at Tyendeforbundets Arbejdere maatte blive til Gavn for hele den tjenende Stand.

N.

Gelsted og Omegns

Tyendeforening afholdt Nytaarsdag en vellykket Julefest med Juletræ og Bal, der var Oplæsning af H. J. Hansen-Røjle og H. M. Andersen, Taarup, derefter Bal til Kl. 2, hvori deltog ca. 160 Mennesker.

M. Andersen.

Skaf en Annonce.

Forsøg om det ikke er muligt at skaffe en Annonce fra den Forretning, hvori Du gør dine Indkøb.

Køb kun hos de Forretningsfolk, der averterer i vort Blad.

Uge-Kronik.

—:—

„Frem"s Opsang.

Det i forrige Nr. optagne smukke og ildnende Digt af Holger Drachmann »Kundskab er Magt« er en Opsang, som Digteren skrev til og tilegnede det vidt udbredte Ugeblad »F r e m«, da dette for en Del Aar siden paabegyndtes. Det er altsaa med Henblik paa dette enestaaende Oplysningsskrift, at Digteren synger:

»Bindet fra Øjet! og fremad, vor Fod,
at følge den fortnende Brise,
og knuge i Favnen en Fane saa god
med »Kundskab er Magt« til Diverse.
Den løber, den løber, den hastende Tid,
og kaster de Svage til Siden —
men hvo, som vil staa i den standende Strid,
maa se til, at han følger med Tiden«.

En nysgerrig Agrarmadam. — Av, av! — Lygtepæl.

I den lille ellers saa fredelige By Taarup har i sidste Tid en Agrarmadam vakt en Del Opsigt ved sin Nysgerrighed.

Alt skal hun have sin Næse i; men undertiden hænder det da ogsaa, at hun faar brændt den en Smule, som nu forleden.

Madammen var kommen en Tur til Stationsbyen, og da hun skulde have alting efterset baade i og udenfor Husene, lagde hun ikke Mærke til en Lygtepæl, men rendte Skallen lige imod den, saa hun saa Solen, Maanen og elleve Stjerner neje sig nok saa pænt for hende.

En Dag forbød hun sin Pige at laase sit Skab af, hvad denne imidlertid alligevel gjorde. Men 2 Gange har Pigen nu fundet en brækket Nøgle i Laasen. Se, det er en Nysgerrighed, der er kriminel.

Thi vogt dig, o, Madamme, hvis en Gang til Du gør det.

B o m s a k.

Korrespondance.

Tak til alle dem, der i den senere Tid har arbejdet saa ihærdigt for at skaffe nye Abonnenter. Vi nævner nogle Navne: P. Sønder, Samsø, H. P. Hansen, Spangsbro, P. V. Johansen, Sorø, H. J. Hansen, Fjellerup, Bertram Eggers, Ahlman Hansen, Christensen, Følleslev, Rejnhard Fælle, L. P. Nielsen, Taastrup N. C. Nielsen, Ny Hunderupgaard, Alfred Hansen, Bornholm, K. C. Andersen, Lolland, o. fl.

Forenings-Meddelelser.

Nørre Aaby Afdeling afholder Medlemsmøde d. 8. Januar, Kl. 8½ prc Mud alle.

— Husk Mødet i Dalum Forsamlingshus d. 16. ds., Kl. 7. Alfred Hansen, Ejby, taler. Agiter for god Tilslutning.

Humør.

— Hvem har barberet dig sidst, saadan som du er flænget?

— Det var en stor Idiot.

— Ja, men man skal heller aldrig barbere sig selv!

*

— Har du set Hugo og hans unge Kone? De straaler ligefrem af Lykke.

— Det er da heller ikke saa mærkeligt. Han er jo et stort Lys, og hun er hans Flamme.

*

Kontorchefen (til Kontoristen): Jeg er voldsom tørstig i Dag, Petersen, er De ikke ogsaa det?

Kontoristen (ivrig): Jo.

Kontorchefen: Kontorbudet er ikke her, vilde De ikke være saa god i hans Sted at gaa ned og hente os — en Karaffel Vand ved Posten.

*

Professoren (til sin Hustru): Det oprører mig at høre dig sige »Nej« saa ofte. Dette Ord bliver som oftest brugt aldeles umotiveret. I de allerfleste Tilfælde er det overflødigt. Nu f. Eks. Romerne, de kom meget godt ud af det uden at bruge det.

Fruen (tvivlende): Og Romerinderne.

Annoncer.

—:—

Undervisning.

Alle,
der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Krabbesholm Højskole,
Skive.
Pigeskole aabnes 3. Maj.
Skriv efter Program.
Axel Axelsen. A. Th. Dorf.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Karleskole Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Vil De paa Skole?
Saa send Forespørgsel til KærehaveHusmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdeling Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas). 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.
Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Langelands Folkehøjskole.
Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.
K. Kristensen Tange.

Ry Folkehøjskole,
Ry St. (ved Himmelbjerget).
Pigeskolen aabnes 3. Maj.
Rasmus Bording. P. Bojsen.

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Frd. Sørensen
Rosensgade Nr. 20, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier,
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Husk
Cyklestalden
i Forsamlingsbygningen.
NB. For rigtig Udlevering garanteres.
Staldforpagteren.

Sætter De Pris paa gode Varer til billige Priser, saa gør Deres Indkøb af Fodtøj hos
Christensen & Frandsen,
Bruunsgade 8. Telefon 2262.
Byens ældste elektriske Reparationsværksted.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
- - Kun mod Kontant. - -
Kun 1. Kl.s Materiale anvendes.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
..... Største Garanti. .....

HUSK!
at **Jens Kjeldsen** er bekendt for sine smaa Priser.
Søndergade 23—25,
Aarhus.

Aakjærs Billede
indrammes smukt for 1 Kr. hos
Glarmester **N. M. Thomsen,**
Volden Nr. 1
(lige for Rosensgade), Aarhus.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflgr.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25. Aarhus.

Husk at bringe Deres Fodtøj til
det elektriske Reparationsværksted,
Østergade 7, Aarhus.
Saaler og Flikker leveres paa 1 a 2 Tim.
Elegant Udførelse. Billigste Priser.
Telefon 2507.
Største Reparationsværksted i Aarhus.

Nogle brugte **Bøger** sælges. Fra 10 Øre til 1½ Kr. pr. Stk.
Knudsen, Jægergaardsvej 81,
Aarhus.

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Svejstrup Tyende- og Landarbejderforening
afholder Medlemsmøde i Svejstrup Forsamlingshus Søndeg den 9. Jan., Kl. 4.
Bestyrelsen.

Bestil Arbejderbladet straks!

Hjallese Tyendeforening
lader afholde Møde i Arbejdernes Forsamlingshus i Dalum Søndag den 16. ds., Kl. 7, med Alfred Hansen, Ejby St., som Taler.
Efter Mødet Bal og stor Pakkefest, hvortil Pakker modtages med Taknemlighed.
Bestyrelsen.

Foredrag tilbydes
paa rimelige Betingelser.
Caroline Mikkelsen,
Fredericia.

Jed søger en **flink Pige,** kendt med daglig Madlavning, til 1. Februar.
Margrethe A. Nexø,
Villa »Gryet«, Espergærde.

Tyende- og Landarbejderforeninger!
Ønsker I i Agitationens Tjeneste **et virkelig agitatorisk Foredrag** for Jer Sag eller ønsker I paa et Medlemsmøde **et oplysende Foredrag** om et eller andet socialt Spørgsmaal, set med Arbejderens Øjne, da skriv til
Redaktør **Chr. Christensen,**
Stengade 2 D, 3. Sal,
København N.
Hurtig Svar. Moderat Honorar.

Naabt: Den revolutionære Bevægelse i Rusland. 15 Øre (før 25 Øre).
Krapotkin: Krigen. 10 Øre.
Voltairéne de Cleyre: Forbrydelse og Straf. 25 Øre (før 50 Øre).
Faas ved Indsendelse af Beløbet i Frimærker og Porto hos
Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, København.

Foredrag tilbydes
alle vore Afdelinger om forskellige Emner.
L. P. Nielsen, Lengstehøj,
St. Magleby, Amager.

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

—

(Fortsat).

Grethe aabnede Døren til Korridoren saa forsigtig som en Tyv, der vil gøre Indbrud. Saa stille som muligt pakkede hun de nødvendigste af sine Sager sammen. Hun havde ikke Mod til at tage Afsked med Fru v. Sellnitz, hun vilde heller skrive til hende. Med den samme Forsigtighed forlod hun med sin Bylt det Værelse, hvori hun havde følt sig saa lykkelig, og som hun nu aldrig mere skulde betræde.

Hun kørte til Franzi.

En venlig ung Pige sagde hende, at hun ikke kunde komme til at tale med Frøkenen, der havde Besøg af en Herre.

»Sig hende, at Margrethe Lassen har en indtrængende Bøn til hende.«

Pigen forsvandt, og straks efter kom Franzi farende ud og omfavnede Grethe paa det hjærteligste.

»Jeg har noget vigtigt at sige Dig«, begyndte Grethe, »og uden Vidner.«

»Har Mo'er igen skabet sig?« spurgte Franzi.

»Nej, det har hun ikke. Men jeg kan ikke sige Dig det her.« Og idet hun trak Franzi lidt til Side spurgte hun: »Kan jeg faa Lov at blive hos Dig i Nat?«

»Ja, naturligvis.«

»Saa maa jeg bede Dig om at lade Pigen hente mine Sager op fra Drosken.«

Grethe tog sin Portemonnæ frem.

»Nej. lad være! — Betty, betal Drosken og bær Sagerne herop.«

»Ja, Frøken!«

»Kom saa, Grethe! Jeg kan jo ikke lade Dig blive staaende i Køkkenet, og Lejligheden er saa tosset indrettet; Du kan kun komme ind i mit Værelse gennem Salen, men jeg skal hurtig føre Dig igennem den. Naar du ikke vil se nogen, behøver Du ikke at se Dig om.«

Franzi gik foran. Grethe fulgte hende med bøjet Hoved og uden at se sig om.

Idet hun saaledes gik gennem Værelset, sprang en Herre, der hidtil havde siddet i en magelig Stilling med udstrakte Ben, op, som var han stødt i Vejret af en Fjeder, og saa med aaben Mund efter den høje, blonde Dame.

Bøssow var maalløs af Forundring. Lidt efter spillede et halvt forlegent, halvt haanligt Smil paa hans Læber. Det var ham aldeles ubegribeligt, hvorledes han havde kunnet lade sig føre bag Lyset paa denne Maade, han, som dog troede at kende Kvinderne saa godt.

Den skønne ubekendte fra Operaen var altsaa en Veninde af Franzi, og en Veninde, som tydelig nok opfattede alle mulige Forhold!

Nu blev det pludselig klart for ham, paa hvad Maade hun havde kunnet erfare noget om det Smykke, han havde foræret Franzi. Det havde han jo ogsaa straks tænkt sig! Men ved den Lejlighed havde hendes Opførsel dog helt ført ham paa Vildspor, og han havde indbildt sig — Gud ved hvad! Han havde frivilligt og alvorligt forpligtet sig til at iagttage den dybeste Tavshed. Hun maatte da ordenlig have leet ad ham! Hun behøvede vist ikke at forlange Tavshed! Derfor var han dog ikke løst fra sit Løfte, men han havde nok Lyst til at sige hende et Par kønne Ord og drille hende lidt, fordi hun havde spillet Komedie med ham.

Franzi var imidlertid kommen tilbage.

»Hvem var den smukke Dame?« spurgte Bøssow saa ligegyldigt som muligt.

»Min Søster», svarede Franzi.

»Din Søster!« udbrød Bøssow forundret.

»Ja — hvorfor skulde det ikke være min Søster? Og nu skal Du være saa venlig at tage din Hat og gaa din Vej snarest muligt.«

»Hvorfor det?«

»Fordi jeg ønsker det.«

»Godt, Franzi, jeg gaar straks! Men først vil jeg hilse paa din Søster. Jeg har nemlig no-

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Musikinstrumenter og Strenge, Papir, Konvolutter, Blæk og Penne.
J. G. Kreutzer, Bog-, Papir- og Musikh., Torvet, Middelfart. Tlf Nr. 108.

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81. Aarhus.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"s Trykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Stor Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Nu skal Cyklelygten tændes! Og skal De købe en Lygte bør De købe den i **Storehedinge Cyklebørs.** Stort Udvalg i Lys- og Gaslygter til billige Priser. Lys og prima Carbid føres altid paa Lager

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes** Bogbinderi, Ringsted.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,

bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre-** og **Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt

Fodtøj.

Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevereaux til **meget smaa Priser.**

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Foredrag
om forskellige Emner tilbydes, endvidere Deklamation og Oplæsning at baade alvorlig og humoristisk Art.
Elna Bjarnholt, Roskilde.

Agitér for Arbejderbladet.

„Monopol"s
Herreklæder
og
Arbejdstøj
er det **solideste** og **billigste af**
Alt
„Monopol",
Overgade 11, Odense.

BØGER
De, der ønsker Bogen **„Stemninger",** Digte af A. P. Bjarnholt, kan faa den tilsendt ved at sende for 50 Øre Frimærker til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde. **Tidligere Pris 1,50.** Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet faas ved at sende for 25 Øre Frimærker.
Alt Overskud gaar til vort Forbund.

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Maskeradegarderobe!!!
Undertegnede anbefaler sin store og flotte Maskerade- og Dillettantgarderobe. **Over 200 elegante Herre- og Damekostumer. Meget moderate Priser.** Tyendeforeninger og andre, der agter at afholde Maskerade, bedes skrive til
H. P. Christiansen,
Vindinge pr. Roskilde.

Fodtøj! Fodtøj!
Husk, naar De skal købe Fodtøj, faar De altid de fikseste, solideste og billigste hos
Skomager Joh. Fr. Andersen,
— FAXE. —
NB. Paa Lager føres lange haandsyede Støvler og Militærstøvler til meget billige Priser. Bedste Galoscher til billigste Priser; gratis Navn.

Foredrag tilbydes alle vore Afdelinger.
Kun Rejsegodtgørelse og et lille Honorar. Efter Foredraget Oplæsning af Aakjærs Digte og Skjoldborgs Fortællinger.
Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Køjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Exprestrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Ansvarlig overfor Presseloven:
A. P. Bjarnholt.
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

get at sige hende, noget meget vigtigt, som Du endnu ikke kan forstaa.«

»Nej, det bliver der ikke noget af, min kære Ven!« sagde Franzi.

»Vær nu ikke saa naragtig, Franzi! Jeg forsikrer Dig, at jeg har noget magtpaaliggende at tale med den Dame om — og i hendes egen Interesse!«

»Hvad er det da?« spurgte Franzi forundret.

»Det kan jeg ikke sige Dig nu. Men Du kan tro mig, at det er sandt, hvad jeg siger, og Du kender mig godt nok til at vide, at jeg skal nok komme til at tale med hende, om ikke her, saa et andet Sted.«

»Ja, for mig maa Du gøre, som Du vil«, svarede Franzi ligegyldig. »Men saa vil jeg nok bede Dig om at gaa, for jeg har ogsaa alvorlige Ting at tale med min Søster om, vist nok mere alvorlige end dine.«

Bøssow traadte ind i det lille Kabinet.

Grethe stod henne ved Vinduet med Ansigtet bortvendt fra Døren.

»Jeg troede ikke, at jeg saa hurtig skulde se Dem igen, men ...«

Bøssow tav pludselig.

Grethe havde vendt sig om. Den klare Vintereftermiddags fulde Lys faldt paa hendes blege Ansigt. Hun betragtede den fremmede Herre med rolig Forundring.

»Tilgiv mig, Frøken!« stammede Bøssow, »det er en Forveksling ...«

For Grethe var denne lille Episode meget pinlig. Hun vendte sig bort fra ham for at betragte en lille Akvarel paa Væggen og fjernede sig nogle Skridt.

Bøssow ytrede nogle Ord til Undskyldning og trak sig derpaa tilbage.

»Den Samtale var ikke lang«, sagde Franzi med et haanligt Smil.

»Og saadan en Søster har Du skjult for os?« svarede Bøssow.

»Aa — Du har nok mærket, at hun er anderledes end vi. Hun gaar efter sit eget Hoved ... og nu vil jeg sige Dig Farvel, min Ven! I Dag vil jeg være alene med min Søster, saa ser Du mig først i Morgen. Farvel saa længe.«

Om ogsaa den Modtagelse, Bøssow havde faaet af Franzis Søster, ikke var særdeles opmuntrende, saa kunde »lille Oskar« hele Eftermiddagen ikke lade være at tænke paa den høje, slanke, blonde Dame. Her var maaske en ny Sejr at vinde. Og de Vanskeligheder, der nu syntes at stille sig i Vejen for ham, afskrækkede ham ikke. Søsteren behagede ham langt mere end Franzi. Hun mindede ham desuden om den ejendommeligste Aften, han havde tilbragt i sit ejendommelige Liv. Han maatte lære hende nærmere at kende!

X

Franzi viste paa sin Maade sin Deltagelse for Grethe, som fortalte hende, at deres Fader fuldstændig beruset var kommen op til hende, og havde gjort en saadan Skandale, at det var hende aldeles umuligt at blive længer hos Fru v. Sellnitz. Om Faderens Sammenstød i hendes Værelse med den gamle Greve sagde hun intet. Hun havde ikke hidtil anset det for nødvendigt at tale om Grev Bruno for Franzi; hun vidste jo, fra det første Øjeblik, hun var truffet sammen med ham, at han kendte Franzi.

»Jeg kan nok tænke mig, hvor ubehagelig den Historie maa være for Dig,« sagde Franzi, »og det gør mig ondt, at jeg vistnok er den uskyldige Aarsag deri. I Forgaars var Mor her — jeg havde sendt Bud efter hende — og saa sagde jeg hende din Adresse, uden at tænke over det. Jeg fortrød det straks, og jeg paalagde hende paa det strængeste, at lade Dig være i Fred. Det lovede hun mig ogsaa. Men nu har hun altsaa igen ikke kunnet holde Ord. Naa, det værste er jo nu forbi, og hvem véd, hvad det er godt for. Hvad har Du nu i Sinde?«

»Det har jeg jo sagt Dig — jeg vil søge mig en Plads, og jeg haaber nok, jeg kan finde noget, der passer for mig.«

(Fortsættes.)

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet.

Nr. 120. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 16. Januar 1910. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 4. Aarg.

Mit Krav.

Jeg kræver jo ikke et straalende Slot
med Trælle, der kan mig berige,
men bare en Vraa, hvor jeg selv er Drot
og Slider og Træl tillige.

Jeg kræver jo ikke fra andres Bord
de kostelig krydrede Retter,
jeg kræver ene min egen Jord
og hvad den paa Bordet sætter.

Jeg ønsker mig ikke et glimrende Havn
ej en høj og en lysende Færden,
men søger i Jorden min trygge Havn
min egen velsignede Jorden.

Jeg ønsker ej Brud, som i Silke er svøbt
med Skønhed — og Rigdom i Hænder,
men en som derude i Jorden er døbt
og Arbejdsvelsignelsen kender.

Men jeg kræver mit eget, jeg kræver min Ret
med Ord, der er stærkest i Sproget,
vil ikke for andre mig arbejde træt,
til Benet og Ryggen vli'r kroget.

Jeg lægger mit Arbejd' i Jordens Skød,
mens andre kan bjærge sig Frugten,
og jeg — jeg kan æde mit tørre Brød,
det bitreste Brød til Lugten.

Bertram Eggers.

Billedet her er en Gengivelse af den Statue, der ved Indgangen til Kongens Have i København er rejst til Minde om den i sin Tid saa bekendte Politiker V. Hørup. Statuen, der er udført af Billedhugger Villumsen, gav for nogle Aar siden Anledning til en stærk Polemik i forskellige Blade. Nogle hævdede, at Kunstneren nærmest havde faaet Hørup til at ligne en raa Haaneværkssvend, andre derimod fandt Statuen prægtig — .ret et kraftigt Udtryk for den djærve politiske Kæmpe.

B.

Føden, Arbejdstiden og Lønnen paa Landet.

—o—

Hvis man har tjent paa Landet i en længere Aarrække, saa har man sikkert ogsaa til Tider haft Lejlighed til at erfare, hvor daarlig, utilstrækkelig og slet tillavet Kosten mange Steder kan være.

Jeg kunde fortælle ikke saa faa sandfærdige Historier til Bevis paa, hvilken Føde de gode, danske Herremænd og Bønder tillader sig at byde deres Tyende og Daglejere; men det vilde sikkert føre alt for vidt — ligesom det i og for sig jo heller ikke er nødvendigt.

Den ret kendte Historie om den fine Proprietærfrue, der sendte sin Pige hen for at købe en 3 a 4 Pund »Folkefedt«, er slet ikke enestaaende i sin Art — nej, der findes saamænd mange Proprietær- og Gaardmandsfruer af samme Slags.

At Kosten mange Steder er sundhedsfarlig at spise, siger sig selv, naar man betænker, at Kødet mange Gange er fordærvet og fuldt af Maddiker, naar det tilberedes!

Hvorledes kan Mennesker dog vedblive at arbejde og slide, naar der bydes dem en saadan ussel og ufordøjelig Kost.

Der kan rejses mange haarde og velbegrundede Anklager imod de danske Herremænd og Bønder for saa mange forskellige Forhold, men en af de vægtigste er dog den angaaende Kosten.

Det var at ønske, at de organiserede Tjenestefolk og Landarbejdere snart maatte komme til Erkendelse af, at der dog findes en Grænse for, hvad voksne Mennesker skal lade sig byde, selv om de staar i tjenende Forhold.

Arbejdstiden paa Landet er endnu mange Steder altfor lang — ja, sine Steder endog 12, 14 a 16 Timer i Døgnet.

Man kan ude omkring i Landet paa sine Møder ret ofte fra Modstandere høre fremført den Indvending, at Landbruget er en Næringsvej, hvorved en bestemt og regelmæssig Arbejdstid umuligt kan indføres.

Jeg skal gerne indrømme, at Landbruget er den Beskæftigelse, hvorved en nøjagtig reguleret Arbejdstid daarligst kan indføres — — men jeg tillader mig dog i samme Aandedræt at hævde, at det danske Landbrug, for at faa sine Arbejder udført rettidig absolut ikke behøver at paalægge sine Arbejdere en saa urimelig lang Arbejdstid. — — Skulde det virkelig til travle Tider — som f. Eks. i Saa- og Høsttiden — vise sig at være nødvendigt med Overarbejde — nuvel, hvorfor kan saa Landbruget ikke lige saa godt som enhver anden Næringsvej her i Landet betale Overarbejdspenge for dette Arbejde?

Den nuværende Arbejdstid er i det mindste altfor lang, og der maa og skal findes en Udvej i saa Henseende — trods Hylen og Protester fra dem ude omkring paa de store Arvegodser og Herregaarde som aldrig har prøvet at arbejde for det fattige Udkomme.

Hvis den danske Tyende- og Landarbejderklasse skal naa et højere Niveau og Kulturstade, end det, den nu indtager, saa er det en bydende og tvingende Nødvendighed, at dens Arbejdstid forkortes, saaledes at den kan faa den nødvendige Tid til at erhverve sig Oplysning og Dygtiggørelse i. — — — Dette Krav maa absolut være berettiget og retfærdigt.

Og saa har vi endelig Lønnen.

Det er aldeles afgjort det Punkt paa vort Program, som overalt vækker den største Indignation og Protest hos vore Modstandere. — — Der hævdes atter og atter, at hvis Tyendets Aarsløn eller Landarbejderens Dagløn skal hæves, saa gaar Landbruget bag af Dansen — — saa vil et stort Procenttal af de danske Herremænd og Bønder af den Grund komme til at gaa fra deres Gaarde.

Naa, selv om disse Følger virkelig var Virkelighed, saa vilde dette dog sikkert slet ikke ruinere Landbruget — nej, det vilde snarere bli-

ve til stor Gavn og Lykke for hele Landproletariatet.

Thi vi maa sikkert kunne blive enige om, at en hel Del store Godser og Gaarde trænger umaadeligt til at skifte Ejere hurtigst muligt.

Høsten i Aar har f. Eks. været et slaaende Bevis herfor.

Vær endelig overbevist om, at de mange Læs Korn, som man kunde se rundt omkring paa de store Marker, naar man rejste igennem Landet, ikke tilhørte Husmændene — nej, det var Herre- og Proprietærgaardene, som det tilhørte, og det var disses Ejere, som hellere lod det raadne paa Marken, end de lod danske Arbejdere tjene en Dagløn med at bjærge det rettidig.

Saaledes kan det ikke vedblivende gaa, thi det vil i Længden ramme selve Landbruget og hele Samfundet haardt. Nej, det maa være Samfundets Pligt at drage Omsorg for, at den danske Jord drives og dyrkes saaledes, at der udvindes det størst mulige Udbytte af den.

Dette Maals Virkeliggørelse kan kun naas ved, at de store Godser og Gaarde forsvinder, og i Stedet derfor opstaar de mange Tusind Husmandshjem.

Ja, dette vil Underklassen ogsaa selv snart lære at forstaa — — og da vil den rejse Hovedet og tage den Jord, som den har retfærdig Adkomst og soleklar Ret til at komme i Besiddelse af.

— — —

Men — det vil vistnok ogsaa vise sig, at Landbruget saa udmærket godt kan taale at lønne dets Arbejdere lidt bedre end for Tiden, selv om Herremændene og Storbønderne maaske af den Grund kunde komme i den Situation, at de blev nødsaget til at holde et eller to Æde- og Drikkegilder færre om Aaret.

Som med saa meget andet vilde de vel ogsaa med Tiden kunne forsone sig med dette.

— —

Der tales og skrives saa mange pæne Ord om det danske Mønsterlandbrug — enestaaende i Verden — med Millionindtægten.

Der skrives ikke nær saa meget om de Forhold og Tilstande — det Sulteliv og den haabløse Trældom — som store Dele af den danske Landunderklasse hver eneste Dag maa leve og lide under — nej, det glemmer man fra visse Sider, og det lyder jo ganske vist heller ikke saa godt — hverken i Mund eller paa Papir.

Men lad os blot ikke være bange for at vende Medaljen.

Lad os mærke os, hvor grelle Tilstande der hersker, og lad os gøre et Arbejde for at skabe dem lysere og bedre.

H. J. Hansen-Røjle.

En Arbejdsplan.

—:—

Nogle Vink til de ledende Mænd i vore Afdelinger.

—

Læsestue. — Kursus. — Diskussionsmøder. — »Et Blad«.

—

II.

En Læsestue.

Naar jeg paa den Maade havde faaet indarbejdet Foreningen og underbygget den saa meget, at jeg kunde begynde at mærke, at Medlemmerne var en Del interesserede og vaagne, saa vilde jeg begynde at tænke paa at faa oprettet en **Læsestue.** Jeg vilde forsøge at leje et — eller to — Værelser et eller andet Sted. Dér vilde jeg aabne en Læsestue for Medlemernme. Jeg vilde da forsøge at skaffe en Del Bøger og Pjecer, som Medlemmerne saa kunde komme og laane og læse i paa Stedet. Naturligvis vilde jeg ogsaa faa skaffet nogle partifarvede Dagblade og nogle underholdende og oplysende Ugeblade og Tidsskrifter. Alt det kunde Medlemmerne saa komme til at nyde godt af. Det vilde ikke koste meget pr. Kvartal til hvert Medlem. Denne Læsestue vilde være et godt Samlingssted for Medlemmerne, naar Opholdet i de svinske Staldkamre blev dem for kvalmt. Dér kunde de ty hen og skrive deres Breve og læse de Bøger, de selv købte, og de Blade, de selv holdt. Siden kunde de lade Bøgerne og Bladene ligge i Læsestuen en Tid. Saa vilde de øvrige Medlemmer ogsaa faa Gavn og Glæde deraf.

Kursus.

Siden vilde jeg forsøge at faa oprettet et Kursus for de Medlemmer, som følte Trang til at faa noget mere lært end de havde lært i Skolen og af at læse paa egen Haand. Jeg vilde arbejde noget lignende som paa alm. Aftenskoler. De Fag, som jeg vilde vælge, skulde særlig være: Dansk, Regning, Historie og Samfundslære. Kendskab til disse Fag er det første og det vigtigste, et Nutidsmenneske maa have Kendskab til. Kunde jeg ikke faa Stedets Skolelærer eller en anden klogere Mand, vilde jeg selv tage fat! Vi vilde da hjælpe hinanden saa godt vi kunde. Det, den ene ikke kunde, var den anden maaske en Mester i. Og saa var Tingene klaret.

Diskussionsmøder.

Noget andet, som ogsaa er af stor Betydning for Medlemmerne og vor Sag, er **Diskussionsmøder** for Foreningens Medlemmer. Den ene efter den anden kunde indlede. Paa den Maade vilde Indlederen faa Øvelse i at samle Stof til et Foredrag, og Medlemmerne vilde faa Øvelse i at tale, naar de deltog i den efterfølgende Diskussion.

Der er nok at diskutere. Der er Afholdssagen, Georgessagen, vor Stilling til Partierne, vor Stilling til Tanken om Landarbejderstrejker om Høsten osv. Der kunde findes mange Emner, som ethvert Medlem kunde indlede om. Det vilde virke belærende og oplivende paa Medlemmerne. Selv fik jeg Øvelse i at tale ved at deltage i Diskussionerne paa Højskolen og i de unge Socialisters Foreninger.

»Et Blad«.

Selv om jeg ikke straks kunde faa oprettet et Kursus, Læsestuer og faa afholdt Diskussionsmøder, saa vilde jeg dog kunde gøre et andet, nemlig at oprette et »Blad« for Foreningens Medlemmer. Det skulde naturligvis ikke trykkes og omdeles, nej det skulde kun s k r i v e s og o p l æ s e s. Et saadant »Blad« havde vi ogsaa, medens jeg var paa Højskole. Vi valgte en Redaktør, som skulde sørge for, at der blev noget skrevet — ellers skulde han selv besørge det. Hver Lørdag Aften var vi saa samlet for at skulde høre, hvad der stod i »Avisen«. Og der stod meget. Alle havde noget at skrive om. Nogle paa Vers og andre paa jævn Prosa. Vi behøvede ikke at sætte Navn under — og Redaktøren maatte ikke sige, hvem der havde skrevet de bestemte Artikler. Selv tordnede jeg løs i Bladet om Storbønder, daarlige Karlekamre, Tyrani og Brutalitet. Eller jeg gav en »hoven« Kammerat en lille en over Næsen. Altid i al Uskyldighed. Ja, engang dristede jeg mig endog til at skrive et helt Skuespil paa en Akt. Det var om »Livet paa en Højskole«. Jeg havde flere af de mest fremtrædende af Eleverne under Behandling. Selv om jeg havde givet dem andre Navne, genkendte de nok sig selv. De følte sig helt stolte med Undtagelse af én, som ret ofte havde en lille Kvindeaffære, han lod ganske som ingen Ting ...

Hvis jeg var Formand i en Forening, saa vilde jeg straks lave et saadant Blad. Jeg véd paa Forhaand, at a l l e Medlemmerne vilde skrive i det om deres Kamre og Pladser og andet, som laa dem paa Sinde. Naar saa Bladet skulde læses op, vilde alle Medlemmerne komme stormende. Og naar det rygtedes ud i Byen, at det eller det havde staaet i »Stormklokken« — eller hvad nu Bladet hed — saa vilde alle Tyender, som ikke var med, straks melde sig i Foreningen. Og dermed var der opnaaet meget. — Sært nok er det, at ingen Afd. endnu har forsøgt det med et Blad. Jeg ved nemlig, at det er en god Idé, som alle vilde faa Glæde af.

— — —

Som sagt: Hvis jeg var Formand og Leder i en Afdeling, saa vilde jeg arbejde paa den Maade. Jeg er vis paa, at det nok skulde frugte. Naar jeg paa den Maade fik Medlemmerne med ind i Arbejdet, saa var jeg vis paa, at den Forening nok skulde staa — og trække en stor Part af vort store fælles Læs. Ja, jeg var endogsaa vis paa, at der nok engang skulde blive en god Agitator af hvert Medlem. Han eller hun vilde saa tage Kampen mod Uretten op paa en ny Egn og tænde nye Sjæle i Brand.

Naar vi paa denne Maade arbejder for vor Sag, kan vi være forvisset om, at der snart vilde fremstaa en maalbevidst og rankrygget Tyende- og Landarbejderklasse. Hvert Medlem vilde være et selvstændigt tænkende Individ, der tillod sig den Luksus at tænke selv — og selv danne sig en Mening om alle Spørgsmaal. Han vilde gaa sine egne Veje og ikke lade sig tyrannisere af Partifører og lade sig bruge som Stenmekvæg. Over hans Hoved behøvede man ikke til daglig at svøbe Disciplinens bedske Svøbe. Denne Mand vilde maaske ikke blive nogen god »Partimand«, saavist som det er vanskeligt at staa i Parti og være selvstændig tænkende paa én Gang. Han vilde optræde som E n e r og ikke som en Del af e n M a s s e. Han vilde ikke lade sig »snyde og narre« af politiske Partier, saavist som han aldrig lagde sin Mening og sin Skæbne i en andens Haand. Den Dag vilde han — denne selvstændige og tænkeklare Mand — føre Udviklingen mere sikker frem end alle Parti-Generaler tilsammen!

Saadanne Mænd er det, vi trænger til, og saadanne Mænd er det, der i Frihed skal opfostres i vor frie Organisation. Mænd, som kender Vejen og Maalet — det store Maal: **det enkelte Individs fuldstændig aandelige og sociale Uafhængighed!**

Carl Westergaard.

Om at „tælle“ den.

—:—

Ved forskellige Lejligheder har jeg hørt enkelte Arbejdere iblandt Kammerater fortælle om, hvorledes de til Tider forstod at »tælle den«, især i Byerne hører man ikke sjældent dette dumme og grimme Vildskud af Sproget nævnt.

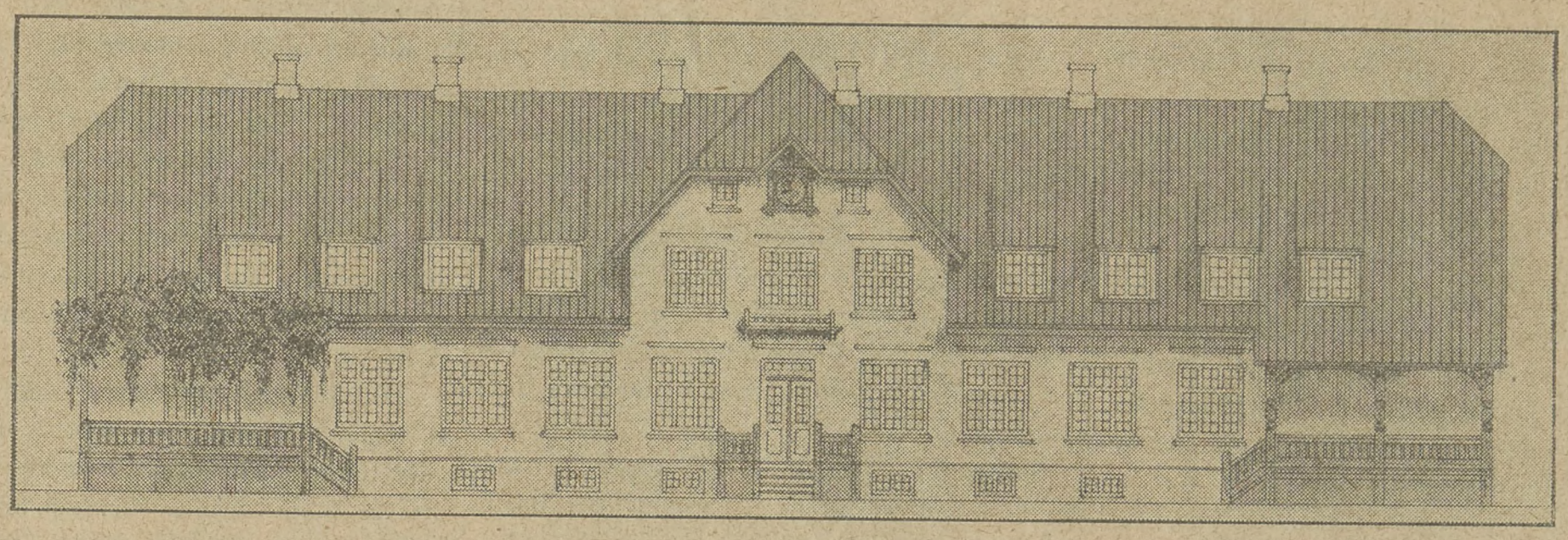
Man »tæller den« — det vil sige driver og dovner, naar ingen ser det. Selvfølgelig er det kun de sløjeste Elementer blandt vore Klassefæller, der optræder paa den Maade.

Men allevegne, hvor vi træffer paa den Slags Arbejdere, bør vi søge at belære dem om, at det at »tælle den« er uværdigt og simpelt. Vi bør i det hele taget i vort Forbund arbejde hen til, at de Arbejdere, der fylker sig i vore Rækker — at det er Folk, der bestandig husker, at Retfærdigheder og Pligter det er to Ting, der hører nøje sammen.

Lad vort Forbunds Medlemmer blive dem, der møder morgenfriske og raske til deres Gerning, og lad det blive dem, der udfører deres Arbejde lige jævnt, støt og samvittighedsfuldt, hvad enten nogen ser det eller ej. Men lad det ved Siden af dette tillige blive dem, der ikke lader sig byde den første den bedste Behandling af mer eller mindre inhumane Husbonder. Hos os taler vi ikke om at »tælle den«. Vi gør vor Pligt og kræver med saa meget større Vægt vor Ret.

A. P.-B.

Haraldsborg Landbrugs- og Husholdningsskole.

Denne Skole, der lige har begyndt sin Virksomhed, ligger et Kvarters Gang fra Roskilde Station. Fra Haraldsborg er der en glimrende Udsigt over Fjorden og helt ind over Roskilde By. Skolens Forstandere er Fru Bransager-Nielsen og Landbrugskandidat H. P. Nielsen, desuden medvirker ved Skolen Køkkenlærerinde Frk. Johanne Rasmussen og Havebrugskandidat R. Munkegaard. De, der ønsker nærmere Besked om Skolens Undervisningrplan, kan faa denne tilsendt ved at skrive til Forstander H. P. Nielsen, Haraldsborg pr. Roskilde.

B.

En kort Henstilling til vore Gaardmænd.

—o—

Forfatteren Jeppe Aakjær skriver i »Skive Folkeblad«:

Hr. Redaktør!

Et Par bekymrede Repræsentanter for Hartkornet har i Deres Blad fundet Optagelse for nogle Linier om det evige, uopslidelige Tyendespørgsmaal. Første bekymrede Sjæl spørger med Hovedet paa Hæld: »Hvad kan der gøres for at faa de Unge til at spa-a-re!« Af den efterfølgende Udvikling fremlyser det, at der ved de Unge specielt er tænkt paa de unge Tjenestefolk. — Ja, hvor maa disse Folk dog ikke gaa og rasle med Pengene! Her tjener de 200, 300, ja saagalt 400 Kr. aarlig og ejer ikke en Øre af det, naar Aaret er ude. Det faar dog være for Tjenestefolk en Trøst, at de, der angriber dem værst for Ødselhed, ret ofte er Folk, der selv har den største Møje med at faa lige saa mange Tusinder til at strække til, som vort Tyende Hundreder. Saa længe vore Tjenestefolk ikke har Udsigt til at tjene stort mere, end en middels Grosserer bruger til Cigarer, da synes jeg, de bekymrede Samfundsøkonomers lange Jamren har faaet fejl Adresse. Vi har altid i detteLand anset det for en nyttigOpgave at udsætte Præmier for Sultekunst (se paa vore Husmænd), at fremstille Individer, der har bragt deres Krav til Livet og dets Fornødenheder ned til det mindst mulige. Den Samfundsøkonomi minder mig om det velkendte Forsøg, der gaar ud paa at vise, hvorlænge en Hund kan leve udelukkende af Kødsuppe. Gnieren er en af de goldeste Individer i vort Samfund, ja Vorherre var jo endogsaa i Tvivl om, om han kunde naa ind i Guds Rige. Og han er maaske endda ikke mindre uhyggelig, naar han fremkommer i de lavere Klasser. Men dette evige Raab til Tyendet om at spare kan være indrettet paa at skabe Gniere; thi kun en Gnier kan lægge noget til Side af en Tjenestekarls Løn. — Du bruger Mund mod det Tyende, der anvender Lønnen til en Bicykel og deraf følgende Søndagsudflugter; du vilde, han skulde ha' sat Pengene i en Sparebog til fremtidig Øllebrød og Spegesild, naar han engang fik Foden under eget Bord. Gud ved, om han dog ikke her følger et sundt og rigtigt Instinkt, der byder ham at nyde Livet og Solskinnet, mens Sindet er ungt og bekymringsfrit. Ungdom og Livsglæde det er sandelig ogsaa en Kapital, ganske vist ikke af dem, vi bærer i Brystlommen eller indsætter paa en Sparebog, men derfor ikke mindre værdifuld. Den Tjenestekarl, der sidder i sit Kammer og knytter Haanden om sin Snørepung, naar Kammeraterne stryger af Sted mod Morskaben i Guds Natur, han vil alle sine Dage blive en Døgenigt, paaholdende og egoistisk overfor Kammeraterne, gold og stillestaaende i sit Forhold til Samfundet.

Med disse Bemærkninger skal jeg forlade første bekymrede Sjæl.

Anden bekymrede Sjæl har gjort den sørgelige Opdagelse, at »Tjenestefolk altid har været nogle forvildede Krabater«. Ja, en forlængst i Gud hensovet Præst i Odense har endog givet dem det Skudsmaal, at »hvad enten man faar dem fra Øster ellerVester, saa er det min Salighed Skurke og Æsler alle tilhobe«. Se, det er unægtelig en Karakteristik, der intet fattes i Tydelighed. Har Brevskriveren selv delt denne hedengangne, kristelige Opfattelse af den talrigste Stand i Landet, saa hjemsøges han dog, inden Enden ta'r, af en Tvivl, der gør ham Ære; han studser nemlig ved Synet af alle de gode, respektable Smaakaarshjem her i Salling. Og ikke med Urette, thi »Skurke og Æsler« og lutter »forvildede Krabater« vil visselig danne flere Ravnereder end gode Hjem. Karakteristiken er da sikkert i Bund og Grund fejlagtig. De, der opfører sig som brave Folk, naar de faar selvstændige Hjem, de har sikkert været det alle deres Dage, ogsaa imens de tjente for andre, selv om deres Husbonder ikke har villet se det. Thi Bravhed er ikke noget, man smyger af og paa som en Kofte; den bærer man som et Adelsmærke ikke paa Dragten, men i Sindelaget. Jeg gad vide, hvorledes det vilde se ud rundt om i vore Hjem, om Tyendet i al Almindelighed var saa slet og fordærvet, som ukærlige og bonerte Sind behager at sige i Tide og Utide. Betror vi ikke dagligt vort Tyende det bedste, vi ejer, vore Børn, vore Heste, vort Husgeraad, selv det kostbareste; der gaar ikke et Døgn, hvor ikke de kunde ramme os føleligt; ikke desto mindre: hvor forbavsende sjælden har vi Grund til at føle os brøstholdne! Hvor ofte maa vi ikke indrømme, at de Fejl, Tyendet har begaaet, vilde vi selv ha' begaaet i deres Sted.

Det er besynderligt, at Gaardmandsklassen ikke indser, at den i Længden ikke kan være bekendt at føre dette Mukkeri — skjult eller aabenbart — over vore Tjenestefolk. Thi Tyendet er jo Gaardmandsklassens eget Værk. Fra det tiende Aar kommer de fleste fattige Børn ud at tjene; og de tjener altid hos Gaardmandsfolk; der faar de deres Opdragelse fra det 10. til henimod 25—30-Aars Alderen. Er Tyendet fordærvet, da har de faaet Fordærvelsen i din og Standsfællers Gaard, for de har aldrig været andre Steder. Det Ansvar skal Gardmandsklassen ikke kunde stryge af sig. Er der den moralske Adikel paa dine egne og Fattigmandsbørn, du til daglig har i dit Brød, da er det udelukkende, fordi du trods alt opretholder en social Kløft af den fordærveligste Art mellem dine egne Børn og de fremmede Børn, der kun er dit Tyende.

At den Kløft eksisterer den Dag i Dag som i vore Bedstefædres Tid — ja, maaske endda skarpere end i vore Bedstefædres Tid — det er tydeligt for alle, der har iagttaget disse Forhold.

Skulde en eller anden brav Mand her i Salling ha' Lyst til at slaa Bro over den Kløft, da kan jeg gi' ham et lille Vink om Vejen, han bør gaa:

Se, nu begynder jo de store Gilders Tid med Mad og Dans og Kortspil og alt som er dejligt. Naar du nu faar Piben tændt og Kæppen fat og skal omkring for at byde hjem, glem saa ikke, at i samme Gaard, hvor du byder Husets Søn og Datter, dér er der ogsaa en Tjenestekarl og en Tjenestepige, som har det samme naturlige Krav til Morskab som Gaardmandsbørnene. Er det Alvor med dine sociale Bekymringer, da inviterer du dem med. I saa Henseende er Skellet dybere her i Salling end maaske noget andet Sted her i Landet. Her har været Bryllupper og Gilder paa flere Hundreder Gæster, hvor Tyendet regelmæssigt er bleven forbigaaet, selv om de har boet Gildesgaarden saa nær, at de kunde høre Fiolens Toner og de dansendes Jubel. Det er den Art Forbigaaelser, der danner Kløft, saa det forslaar. En Forandring i disse Forhold vilde indvarsle en Revolution. Tyendet vilde løftes i dets egne saa vel som i Husbondens Øjne. Den Karl, man sad ved Gildesbord sammen med, vilde man ogsaa hjemme behandle som Ligemand. En Bunke af Skranker og Standstaabeligheder vilde falde med et eneste Ryk, og hverken Tyende eller Husbond vilde finde det Umagen værd at rejse dem mere.

Jeppe Aakjær.

Ogsaa en Rekord.

—:—

Forpagter J. C. Christensen, Vormark Møllegaard, har i de sidste 3 Aar drevet det saa vidt, at han har haft 78 Karle — hvoraf de fleste er rejst i Utide!

Da man forleden Dag bebrejdede ham dette, udtalte han, at mindst de 59 var fordrukne og daarlige Individer, der ikke kunde udfylde deres Plads!

Stakkels Mand! Han maa sikkert snart faa graa Haar i Hovedet af Ærgrelse over de slemme Tjenestefolk!

Albert Jensen, Tjenestekarl, Vormark.

En Tjenestepigeplads.

—:—

Arbejde fra tidlig Morgen til sildig Aften. — Sult for alt dette Arbejde!

—

Man hører stadigvæk om daarlige Pladser paa Landet, og mange Tjenestepiger gaar maaske i den Tro, at de bedste Pladser er i Byen. Dette er dog langtfra Tilfældet. Ogsaa i Byerne er der daarlige Tjenestepigepladser.

nisationerne og være bindende for de enkelte Personer.

Derfor mener jeg, at den Tid kommer aldrig, da vore nuværende Kontrakter vil blive anvendt i noget Omfang.

Men saa længe vi har vor nuv. Tyendelov, er det nødvendigt, at Tyendet sikrer sig skriftlig Bevis for 1) dels at det ikke staar under Tyendeloven, 2) dels at det er antaget paa en vis kort Opsigelsesfrist, 3) og endelig at Lønnen udbetales med visse korte Mellemrum.

I Mangel af saadant Bevis vil Domstolene i alle Retssager herom gaa ud fra, at Tyendeloven og de gængse Lønforhold paa Egnen er gældende for Parterne.

Men saadant Bevis sikrer man sig lettest og sikrest ved skriftlig Arbejdskontrakt.

I Henhold til ovenstaaende Betragtninger har Forretningsudvalget udarbejdet og ladet trykke Formularer til Arbejdskontrakt, der findes andetsteds i Bladet.

De vil blive kaldt vore lille eller korte Kontrakter til Forskel fra vore gamle.

Begge Kontraktformularer faas hos underskrevne.

De Fordele i Arbejdsvilkaar, den enkelte kan opnaa, kan han jo lade indføre i Kontrakten. Men naar man har betinget sig den korte Opsigelsesfrist, staar den Udvej jo altid aaben at opsige Pladsen og derved i de fleste Tilfælde tvinge Arbejdsgiveren til henholdsvis dels at overholde sine Løfter ved Antagelsen, dels maaske til at gøre ny Indrømmelser.

Gennem Bortfæstning paa Kontrakt skabes mindre personlig Afhængighed og Frigørelse fra Husslaveriet. Desuden vil det lette Gennemførelsen af alle andre Forbedringer i Arbejdsvilkaarene. Ja, jeg tror, ingen væsentlige Forbedringer heri er mulig udenom Kontrakterne. Deres Tagen i Brug vil blive en Gradmaaler for Alvoren i vor Bevægelse.

Desuden vil det i høj Grad fremme Tyendelovens Fjernelse ad Lovgivningens Vej, naar vore konservative Lovgivere ser vort Arbejde for at ophæve den i Praksis.

Niels Mortensen.

Husmandens Kone.

—o—

Vi har som Lod i en løftende Tid
en ældgammel Brøde at sone;
vi sang om de Stærke i Slæb og i Strid,
om Kongernes Daad og om Borgernes Flid.
— men aldrig om Husmandens Kone.

Hun snoede af Høren det fineste Spind,
og Kringstolen blev hendes Trone,
hun hug i sin Væv indtil Ryggen blev stind,
og Slidet bar Mærker i Sind og i Skind,
— for hun er jo Husmandens Kone.

Naar Marken er grønklædt af Kløver og Græs
og Roernes buskede Krone,
hun trækker sin Del af det slidsomme Læs,
paa Hedernes Vidder, ved Fjordens Næs,
— for hun er jo Husmandens Kone.

Og hvis der skal regnes i Modgangens Aar
med Øre i Stedet for Krone,
hvem freder om Lykken i fattige Kaar,
hvem hygger vel Stuen, naar Bygerne slaar,
— ja, det gør jo Husmandens Kone.

Og bli'r der mod Sidhøst en svagere Klang
i Marklærkens frejdige Tone,
den gemmer dog Mindet om Sommerens Sang,
da Reden blev skærmet af Vingernes Fang;
det er Hymnen til Husmandens Kone.

Joachim Kattrup.

Fornuftige Ord.

—:—

Fra et større Møde paa Fyn, hvor flere Højskolemænd ogsaa kom ind paa vor Bevægelse, refererer »Fyns Venstreblad« Hr. Højskoleforstander Arne Møllers Udtalelser saaledes:

Tal. omtalte udførligt Folkebogsamlingsbevægelsen, hvori han saa noget af Idealet for Fremtidens Arbejde. Lad os skabe Læse-Centrer i Forbindelse med Forsamlingshusene, ogsaa af den Grund, at disse derigennem vilde blive langt hyggeligere.

Sansen for, at man i Oplysningsarbejdet skal bestille noget selv m. H. t. Læsning osv., havde Tal. fundet mest fremherskende blandt de Klasser, der er daarligt økonomisk stillede, blandt Husmændene og paa Højskolen: blandt Tjenestefolkene.

Angaaende Tyendebevægelsen, som flere Gange var bleven berørt, vilde han blot sige: Jeg tror, den er nødvendig, og derfor er den ogsaa berettiget. Den har saavel en aandelig som en økonomisk Løftelse til Maal. Men man skal ikke blot dømme ud fra, hvad man hører og læser om denne Bevægelse. Man maa lære nogle af de Folk at kende, der arbejder i den; først da vil man forstaa den, naar man ser, der er noget, man maa holde af. Al Drøftelse af Bevægelsen er derfor ørkesløs, naar man ikke har Spor af personligt Kendskab til de Folk, der staar i den. Der er ikke ringe Arbejdslyst blandt de unge, og det gælder om, at vi ikke ser dem over Hovedet, men at vi tager vel imod dem. Jeg synes netop, der er noget meget velgørende ved disse unge, der kommer af egen Drift og af Trang til at søge Oplysning.

Det er godt at høre slige fornuftige Ord fra den Side, hvor det store Flertal nærmest er imod ja, i flere Tilfælde ligefrem Fjender af vor Bevægelse.

A. P. B.

Vi ser her Billedet af den kongevalgte Landstingsmand, Konferensraad — og vel sagtens en hel Del til — H. N. Hansen, der i Tirsdags afgik ved Døden i en Alder af 75 Aar. Han var, efter hvad der fortælles, en af de Frikonservatives mest frisindede Mænd.

B.

Skal vi spare?

—:—

»Hvordan skal man faa Ungdommen til at spare?« saaledes lyder det saa fra en saa fra en anden Nationaløkonom. Og med Ungdommen menes der jo nærmest Tyendet. Det er interessant at se, at det altid er Overklassen, der bliver forarget over de store Summer, en Tjenestekarl bruger i Løbet af et Aar. De glemmer, at for hver Krone en Tjenestekarl bruger i Lommepenge, bruger de »fine« Folk ofte selv 20—30 Kroner. Og saa længe Landet har Raad til at bruge 30—40 Millioner Kroner til saa uproduktive Formaal som Militarismen, og op mod 100 Mill. til Spiritus aarlig, saa længe har vi vel ogsaa Raad til at leve nogenlunde. Det er meget godt, at vi skal spare, naar bare vi havde noget at spare af. Lønnen er jo kun gennemsnitlig knap 300 Kr. aarlig, og naar derfra skal trækkes til Klæder og andre nødvendige Ting og man saa tillige vil uddanne sin Aand gennem Blade og Bøger, bliver der ikke større Kapitaler tilbage. Nej, lad dem spare, der k a n spare, uden at de derfor behøver at være Gniere, thi skal en Tjenestekarl spare en nogenlunde ordentlig Sum sammen, maa han jo være en Gnier, og det er jo dog ikke den Slags Folk, Samfundet skal støtte sig til.

Det er oftest vore Gaardmænd, Raabene om at spare lyder fra, endskønt de just ikke selv gaar foran i denne Dyd. Tværtimod bygger de det ene flotte Stuehus efter det andet, og der holdes Gilder, der ofte koster lige saa meget som en Tjenestekarl kan tjene et helt Aar.

Saalænge de ikke selv gaar foran og viser Vejen, behøver vi vist ikke at tage os Opfordringerne om at spare alt for nær.

Tøndering, i Januar 1910.

Chr. Larsen.

Artikler

til vort Blad bedes helst sendt saaledes, at Redaktionen har dem i Hænde de sidste Dage i Ugen. **Red.**

Bøger og Blade.

—o—

Den i sin Tid saa omtalte Ungsocialist Mikkel Christensen har nu atter ladet høre fra sig, men dennegang saa stilfærdigt, at man næppe kender ham igen.

Han har udgivet en lille Bog, som han kalder »I Fængsel«, — endda paa Vers. I 15 Sonetter skildrer han det ensformige Liv i Fængslet fra Dagen bryder frem og til Mørket atter sænker sig over de smalle Gange og triste Celler.

Morgenstunden er saa stille:

Henad seks der bliver Røre.
Klokken slaar og — Klokken melder.
Vi kan høre Port og Døre
piber, smækker i og smelder.

Lyd af Sko og Tøfler blander
sig med Smeld og Nøgleklangen.
Mænd med Potter, Mænd med Kander
haster hid og did ad Gangen.

D e t er, som om vi forsømte
noget, mens vi laa og drømte,
noget, som skal genoprettes.

Men det milde i os slettes.
Det forgaar som Dug og Dise
for den friske Morgenbrise.

Og videre skildrer han, naar Arbejdsdagen begynder:

Tusinder af Lyde stormer
ud i Rummet og forkynder
os, at Stoffet skifter Former.

Hamren knalder, Filen tuder,
mens den henad Jernet farer!
Følsomt sitrer Væg og Ruder,
naar en Vogn gaar bort med Varer.

— Det er egne vilde Toner!
Det er som om Millioner
døde Celler nu fik Mæle!

Men i dette Mulm af Lyde —
d e r kan jeg min Længsel kvæle!
D e r er Livet, jeg kan nyde!

Der er virkelig Poesi i disse smaa Sonetter, og flere af dem vidner om en udmærket Iagttagelsesevne hos Forfatteren. Den lille Bog kan faas for 35 Øre hos Mikkel Christensen, Havmandsallé 7, København.

A. P. B.

Jeg skal her fremhæve et saadant Eksempel:

Undertegnede har en Søster, som tjente hos Fru Lillelund, Halskovvej 68, Korsør. Denne Frue er ikke bange for at lade sine Tjenestepiger arbejde fra Kl. 7 om Morgenen til Kl. ca. 2 om Natten! Dette har været Tilfældet for min Søsters Vedkommende, og hun har vist ikke været den eneste, der har maattet døje sligt. I hvert Fald skifter Fruen Piger omtrent hveranden Maaned. Og ikke nok med denne Arbejdstid. Men Pigerne faar heller ikke, hvad de kan spise. Fruen tillader sig nemlig at blive liggende i Sengen, til Klokken er baade 10 og 11 om Formiddagen og har i denne Tid lukket for Spisekamret, saaledes at det er en Umulighed for Pigerne at faa noget at spise.

Fruen har naturligvis vanskeligt ved at faa Piger her fra Byen og søger derfor disse andetsteds fra.

Dette til Underretning for »Arbejderbladet«s Læserinder, saafremt nogle af dem skulde komme til at søge denne Plads. Nu ved de, hvorledes Forholdene er: **lang Arbejdstid, Sult og daarlig Løn!**

A. Jacobsen.

Alle Formænd

og andre, der i denne Tid faar tilsendt Prøvenumre og Bestillingssedler, anmodes venligst om at skaffe vort Blad et Par nye Abonnenter. Med lidt god Vilje vil det sikkert ikke være saa vanskeligt. Lad dem, der tegner sig, saa vidt muligt betale med det samme, da det er det letteste og mest praktiske. Skal der sendes Opkrævning, giver det ekstra Arbejde og fordyrer jo Bladet med 15 Øre. Beløbet kan enten sendes pr. Anvisning eller i Frimærker. Vi maa nu hjælpes ad af bedste Evne og lade alle personlige Hensyn fare. Tag en kraftig Beslutning og bliv blandt dem, der i det nye Aar føler det som sin Pligt at skaffe mindst en ny Abonnent. Naar enhver har giort dette, skal vore Læsere blive forskaanet for alle disse smaa Puf i Siden om at tage fat.

Red.

Betragtninger ved Aarsskiftet.

—:—

Naar vi staar ved Aarsskiftet, er det som vi tager en Bog med mange ubeskrevne Blade Hvad der vil komme til at staa paa disse Blade, ved vi ikke. Men samtidig med, at vi kaster Blikket ind i det nye Aar, bør vi ogsaa se en Smule tilbage paa det, der er gaaet, — se, hvad det har bragt os.

Det har just ikke altid været lystelige Ting, det har haft at fremvise. Striden var ved at bringe adskillige til at se paa det hele med haabløse Blikke. Men nu er der atter Ro til at arbejde, og nu maa vi med fornyet Mod søge at vinde fremad. Om vor Bevægelse i det forløbne Aar ikke har sat saa dybe Spor, saa er den dog gaaet godt fremad. Og jeg tror, vi er saa godt igang, at selv om der skulde vise sig truende Skyer i Horizonten, saa vil de ikke kunne skade vor Sag mere

Blot vi nu alle arbejder med en god Villie for at naa det Maal, vi har sat os, da skal vi nok gaa en sikker og sejrrig Fremtid imøde.

M. Andersen.

De Kirkeklokker de kimer.

—:—

De Kirkeklokker de kimer, kimer Julen ind over Jord, kimer Fredens og Barmhjertighedens Evangelium ud i Toner over en Menneskehed, der ikke kender Fred eller Barmhjertighed.

En Menneskehed, der gennem Sekler har misbrugt sine rige Evner og bedste Kræfter i indbyrdes Strid, og Dagen i Dag stønner under Byrden af sin egen ubarmhjertige Ufred.

Menneskehed! Stands din rastløse Færd for en Stund, vend dig om og se tilbage paa Tiden, der gik.

Udrustet af Naturen som Jordens Hersker fik du i Vuggegave den store Forret selv at bestemme din egen Fred og Lykke, og hvorledes har du forvaltet denne din Forret?

Du har taget Dyrene i din Tjeneste, du har underlagt Naturkræfterne din Villie, du har banet Vej gennem Fjældets haarde Klippe og bygget Broer over svimlende Afgrunde. Du har taget Havet og Jorden — ja selv Luften i Besiddelse, men var det for at erobre og befæste din egen Fred og Lykke?

Taabe! Selv det mindste Kryb er mere lykkelig end dig, og hvorfor? Fordi du i din umættelige Herskerdrift glemte, at du ikke havde Ejendomsret over Jorden.

Hvem har givet dig Ret til at slaa Hegnspæle i Jorden og udstykke den til enkelte Mennesker?

Se tilbage! Var det ikke det, der skabte Krigene, er det ikke det, der er Krigenes Aarsag den Dag i Dag, var det ikke det, der skabte Slaveriet, og er det ikke det samme, der bærer og befordrer Lønarbejdets økonomiske og aandelige Trældom i Dag?

Jo! Den private Ejendomsret over Jorden har delt Meneskeheden i stridende Parter, og gjort de enkelte Mennesker til forblindede Vilddyr, der i rasende Ejendomsbegær styrter hinanden i Ulykke.

Dette Ejendomsbegær har skabt en Overklasse, der suger Udbyttet af de Ejendomsløses Arbejde, ikke med det Resultat selv at blive lykkelige, men for endnu mere at kunne udnytte de Undertrykte og for med endnu større Kraft at kunne fravriste andre Ejendomsbesiddere deres Ejendom og styrte dem ned i Fattigdommens Forbandelse. — Et Liv i vanvittig Spekulation og desperat Begær.

Og Underklassen? Aah Menneskehed! krymper dit Hjerte sig ikke ved Tanken om de Millioners ulykkelige og haabløse Strid og Kamp for det blotte fysiske Behov. Al denne Bitterhed, al dette Had, alle disse forbitrede Lidelser og Næringssorger i hver lille Stue, i hver lille Hytte Jorden over. Alle disse mærkede Ansigter, disse forpinte Sjæle — er det ikke et Billede af din egen Ulykke, er det ikke en Bøn, et Raab om Retfærdighed?

— — —

Men Kirkeklokkerne kimer Julen ind, toner Barmhjertighedens Evangelium ud over Menneskeheden og Striden standser et Øjeblik, medens den Rige for en Almisse køber sig Sjælefred af den Fattige, der giver sit forpinte Hjerte for et Stykke Juleflæsk til sine sultne Børn.

Dette er Barmhjertighed og dette er Jul!

Julen er en Vaabenstilstand for at samle Kræfter til det kommende Aar indbringende Strid og ubarmhjertige Kampe. Den er det mest talende Vidnesbyrd om den Uretfærdighed, der behersker os.

Hvad var Julen, hvis der var Fred paa Jord? Hvad var Barmhjertighed, hvis der var Retfærdighed, hvis vi alle havde lige Adgang til Jorden og dens Frugter?

Retfærdighedens Idé har i Aartusinder været forstødt og forhaanet og har boet som en lille forpjusket En ude hos enkelte Udmarksfolk i fattige Rønner, men flere og flere har i de sidste Aar lukket Dørene op for den og budt den Velkommen, og den vokser for hver Dag, der gaar, og husk: jo flere, der lukker op for den, jo større og stærkere bliver den, indtil den bliver saa mægtig, at den besejrer den private Ejendomsret over Jorden, river Hegnspælene op og giver os Freden og Lykken tilbage.

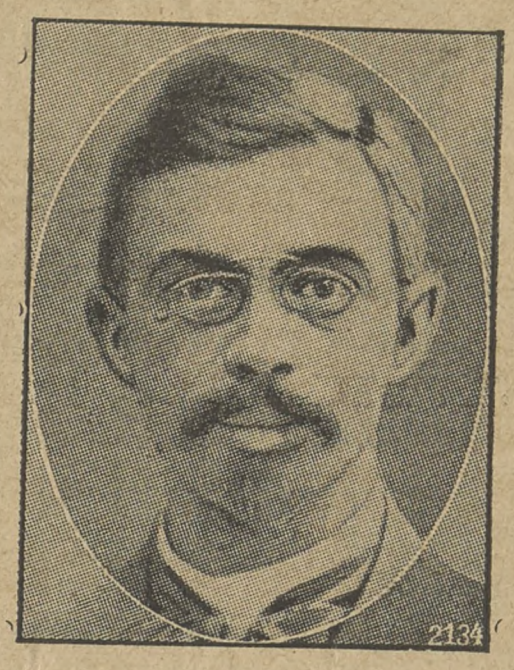
— — —

De Kirkeklokker de kimer — — skulde Retfærdighedens Idé banke paa din Dør i denne Stund, da glem ikke at lukke op for den, luk den ind i din Sjæl og i din Bevidsthed, saa at vi snart kan naa den store Jul — den store Jubelfest for den fortrykte Menneskehed.

København, i December 09.

Chr. Christensen.

Fra 10. Kreds i København.

Socialdemokratiets Kandidat, Gustav Bang:
Jeg kom, jeg saa, jeg vandt.

Højres Kandidat, Ejnar Hansen:
Jeg kom, jeg saa, jeg faldt.

Udebliver

vort Blad, klag da først til Landposten eller paa Posthuset, og hjælper dette ikke, bedes man henvende sig til Hr. Kragh, Bruunsgade 52, Aarhus, der saa vil undersøge, hvor Fejlen ligger.

Vore Arbejdskontrakter

—o—

Det er desværre ikke lykkedes at faa vore fri Arbejdskontrakter mellem Tyende og Husbond indført i noget væsentligt Omfang. Dette er Sandheden, som det ikke kan hjælpe at skjule.

En væsentlig Aarsag hertil, tror jeg, er Kontraktens Form. Dels er den for lang og indviklet, saa ingen af Parterne rigtig tør vove Forsøget. Dels er dens Krav for store for den enkelte at faa gennemført paa en Gang, saalænge de ikke stilles af Medlemmerne i Flok og Følge.

De Bestemmelser om Løn, Arbejdstid og Arbejdsvilkaar, den indeholder, hører mere hjemme i en afsluttet Overenskomst mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer end i en personlig Kontrakt. Saa snart vort Forbund faar nogen virkelig reel Indflydelse paa Arbejdsvilkaarene, vil den enkelte Arbejders personlige Overenskomst eller Kontrakt med den enkelte Arbejdsgiver straks blive et overvundet Standpunkt. Løn, Arbejdstid og Arbejdsvilkaar vil da lige som nu for de organiserede Byarbejderes Vedkommende blive afsluttet af Orga-

Løbe-Nr.

Tyende- og Landarbejderforeningen for og Omegn.

Undertegnede antager herved

som

fra 1. , regnet for en maanedlig Løn af Kr., Kost, et godt Værelse med Lys og Varme, en enkelt Seng. Arbejdstiden begynder Kl. og ender Kl. . Frokostpavse i Time. Middag Time. Søn- og Helligdage Timers Arbejde. Overarbejde betales med Øre i Timen, ½ Time Øre. Friheden skal kunde tilbringes i som udenfor Pladsen. Hvert Aar Vedkommende er i Pladsen, erholdes Dages Ferie efter nærmere Aftale.

d. 191 .

Undertegnede paatager sig herved

Pladsen som

hos

Gerningen bestaar hovedsagelig af:

d 191 .

Ophævelsen af ovenstaaende Overenskomst betragtes kun gyldig ved skriftlig Opsigelse paa Foreningens Blanket, og maa ske senest den 14. i den Maaned før Fratrædelsen.

Fire Foredrag om Kærehave ved Ringsted,
af Forstander N. J. Nielsen Klodskov.

Vi har faaet tilsendt en Bog med ovenstaaende Titel. Som man kan tænke sig, er den udgivet med det Formaal at udbrede Kendskab til den store Husmandsskole ved Ringsted. Den omhandler hele Skolens Levnedsløb lige fra den Dag, da Hr. Klodskov for første Gang slog til Lyd for den, og indtil dette Øjeblik, der viser os den som en meget omfattende Virsomhed, ja, næsten som en hel lille By for sig.

Men en Ting skæmmer denne Bog, og det er den altfor krybende Underdanighed, Forstander Klodskov lægger for Dagen overfor adskillige Autoriteter; især synes vi hans evindelige Tak til Vorherre, fhv. Landbrugsminister Ole Hansen og J. C. Christensen er altfor sødladen og vammel.

Men bortset fra dette, indeholder den mange interessante Ting om Skolens Virksomhed, ligesom der ogsaa findes en Mængde smukke Billeder af de mange forskellige Bygninger, Kærehave efterhaanden er kommen til at bestaa af. Bogen kan faas hos Boghandlerne og ved at skrive til Hr. Forstander Klodskov, Kærehave, Ringsted.

A. P. B.

»Hjemmet«.

Ugebladet »Hjemmet« har nu afsluttet sin 13. Aargang og kan fremdeles glæde sig ved en ganske enestaaende Fremgang. I 1901 havde Bladet 2000 Abonnenter, nu staar det som Danmarks mest udbredte Blad med ca. 150,000 Abonnenter. Men naar man tager i Betragtning, hvad Bladet byder, kan man udmærket godt forstaa Fremgangen; thi her er noget for alle: Gode Fortællinger, Raad og Vink, der kan komme hvert eneste Hjem tilgode, praktiske Snitmønstre og Broderiark, der kommer den økonomiske og selvhjulpne Husmoder til Nytte. Bladet indeholder hver Uge 24 Sider og koster 1,25 Kvartalet. I den hidsige Kappestrid, der i de sidste Aar er ført mellem de forskellige Ugeblade, har »Hjemmet« fuldstændig taget Teten. De af vore Læsere, der ved Siden af »Arbejderbladet« ønsker at holde et virkelig godt Familieblad, bør vælge »Hjemmet«.

A. P. B.

Skal Jyderne sejre?

Vi har i de sidste Dage faaet tilsendt mange Bestillinger paa »Arbejderbladet« fra Jylland. Endnu er Jyderne ikke Nr. 1, men de er stærkt paa Vej til at blive det. Øboere: hæng i! Bliv Nr. 1 i Konkurrencen!

Vor Bevægelse.

—:—

Til Afdelingsformændene i Midtfyn!

I bedes venligst sende mig Kontingentet for Januar og April Kvartaler (10 Øre pr. Medlem), for at jeg kan faa Regnskabet opgjort.

Repræsentantmøde vil blive afholdt i Folkets Hus i Midten af Februar, hvortil I bedes lade vælge Repræsentanter. Følgende Dagsorden er foreløbig lagt: Punkt 1. Beretning om Kredsens Virksomhed (Formanden). 2. Regnskabets Fremlæggelse til eventuel Godkendelse (Kassereren). 3. Valg af Formand. 4. Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af 2 Revisorer. 6. Eventuelt. 7. Forhandlingsprotokollen (Sekretæren).

NB. Forslag, som ønskes behandlede, kan tilstilles undertegnede samme Dag.

Ny Hunderupgaard, den 9. Januar 1910.

N. Chr. Nielsen, p. t. Kredsformand.

Fra Bendstrup.

Fjerde Juledag (d. 28. Decbr.) afholdtes der Juletræ i Bendstrup Forsamlingshus. Der var stor Tilslutning af saavel Voksne som Børn. Juletræet tændtes Kl. 6, hvorefter der blev sunget nogle Salmer; derefter blev Træet plukket, og hver af Børnene fik en lille Gave. Der syntes at være god Tilfredshed helt igennem. Børnene morede sig i et Par Timer. De Unge tog derefter fat paa Dansen.

A. C. Randers og Else Rasmussen var tilstede. Randers talte lidt om Tyendesagen. Til Slut blev der sunget nogle Sange af Tyendesangbogen. Dansen varede til henad Morgenstunden.

Martine Andersen.

Kauslunde og Udby Tyendeforeninger

afholdt den 6. Januar Julefest med Juletræ og Bal, hvori deltog ca. 100 Mennesker. Portør Rasmussen, Kauslunde, foreslog at indsamle en Skærv til Carl Westergaard. Der indkom 10 Kr., som blev afsendt samme Aften til Red. Bjarnholt. Formanden for Kauslunde Afd. opfordrede Deltagerne til at holde »Arbejderbladet«, saa det kunde blive saa udbredt som muligt.

P. Petersen, Form. for Udby Afd.

Uge-Kronik.

—:—

Skomagergade Nr. 32.

»Goddag, Goddag, Ferdinand Gustavsen! Saa Du er kommen lidt til Byen i Dag. Hvorledes lever Folk ellers derude i Hundie? Flytter de et Ben ad Gangen, naar de gaar?«

»Ja, naturligvis gør de det — de flytter stadigvæk de bagerste foran«.

»Det var dog som Sørens, saa bevæger de dem akkurat paa samme Maade, som vi her i Roskilde. Men sig mig en Gang, har Du vundet i Lotteriet, siden Du er kravlet i et saa fint Sæt Tøj?«

»Nej, gu har jeg ej; men ser Du, jeg lægger jo en Smule mærke til, hvem der averterer i vort Blad, og paa den Maade kom jeg til at snuble over Andreas Jørgensens Forretning i Roskilde. Saa en Dag, da jeg havde lidt Skejs i Lommen, klippede jeg Annoncen ud af Bladet og ved stadigvæk at flytte det bagerste Ben foran, havnede jeg tilsidst i Skomagergade Nr. 32. Jeg hev Annoncen op af Lommen og sa', at det var rigtig at avertere i »Arbejderbladet«, og at jeg nu havde i Sinde at købe et Sæt Tøj netop her«.

»Naa-aa — saa er det altsaa der, Du er bleven klædt saa flot paa?«

»Ja, lige bestemt. Og hvad tror Du saa, at jeg gav for hele Sættet? Som Du ser, er det flot og ser ogsaa ud til at være stærkt«.

»Hm, hva' Du gav for det? Ja, Du blev vel klippet for et halvt Hundrede Kroner?«

»Det er der flere end Dig, der har sagt. — Nej, jeg fik saamænd hele Stadsen for 35 Kr.«

»35 Kr.! Nej, hør ved Du hvad! Det er da ikke muligt?«

»Muligt! Jo, saamænd er det saa. Og saa fik jeg endda 5 Havannacigarer i Tilgift, saa den gik jo rigtignok stadigvæk med at flytte de bagerste Ben foran ud ad Hundie til, mens den ene Røgsky efter den anden gik til Himmels. — Tag og sig til Medlemmerne her omkring ved Roskilde, at de husker Skomagergade 32, naar deres Garderobe trænger til at blive fornyet«.

»Det skal jeg og endda i »Arbejderbladet«.

»Tak for det. — Naa — saa maa jeg videre for. Farvel, Satyr!«

»Farvel, Kammerat!«

Men 20 Alen borte vender Gustavsen sig og raaber: Husk Skomagergade Nr. 32. Satyr.

Maskerade.

De af vore Foreninger, der agter at afholde Maskerade, bedes sætte sig i Forbindelse med Husejer H. P. Christiansen, Vindinge pr. Roskilde, der har et stort Udvalg af flotte Dragter. Se iøvrigt Annoncen.

Artiklen

»De Kirkeklokker de kimer« er bleven en Del forsinket. Det er, som Læserne ser, en Juleartikel, men da den er god, mener vi at kunne forsvare, at vi kommer med den selv lidt efter Jul.

Kontrakten,

som findes i dette Nr., er affattet af Formanden for de midtsjællandske Tyendeforeninger, Chr. Christiansen. Forøvrigt har Forretningsudvalget ladet trykke en ny Kontrakt, der er mere enkel og lige til end dem, vi hidtil har benyttet. Vi haaber at kunne vise vore Læsere den i næste Nr.

Korrespondance.

A. H., Ejby. Artiklen kommer i et af de første Numre.

Petersen Vrold og F. Lauritzen. Tak for Bestillingerne.

K. Vilhelmsen, Vilstrup. Tak for Deres gode Raad; men Bladet er jo nu anmeldt til alle der omkring, og der har desuden flere Gange i December Maaned staaet, at de, der ikke ønskede Bladet, skulde afsige det inden den 27. ds. Selv om man før har holdt »Arbejdervennen«, bør man nu af al Magt slutte sig til »Arbejderbladet«. Opkrævninger vil ogsaa blive udsendt til Vilstrup, og vi haaber paa et godt Resultat. Afsig saa Bladet til næste Kvartal og bestil det hos Posten, men endnu denne Gang maa der betales de 90 Øre. Alle burde saaledes som De slaa til Lyd for efterhaanden at afsige Bladet her paa Kontoret og derefter bestille det hos Landposten eller paa Posthuset. Selv sparede Abonnenten 15 Øre og vi slap for at skrive mange Hundrede Opkrævninger. Der var Gevinst for begge Parter.

Forenings-Meddelelser.

Alfred Hansan, Ejby, taler i Dalum Søndag den 16. ds., Kl. 7. Efter Foredraget Bal og Pakkefest. Agiter for stor Tilslutning.

— I Tranebjerg Hotel taler Red. Chr. Christensen, København, den 16. ds. Den nystiftede Tyendeforening er Indbyder til Mødet.

— Den 22. ds. taler Elna Bjarnholt i Storehedinge i Jørgensens Enkes Lokaler. Emne: Bør Stat og Kirke høre sammen? Mød talrigt.

— Den 23. ds. taler samme Taler i Haudrup efter Opfordring fra Ørsted Tyendeforening. Nærmere ved Plakater.

Rettelse.

4. Side staar paa 5. Sides Plads og omvendt. Læs da først 3. Side, saa 5. og 4. Side.

Annoncer.

—:—

Undervisning.

Alle,

der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Krabbesholm Højskole,

Skive.

Pigeskole aabnes 3. Maj.

Skriv efter Program.

Axel Axelsen. A. Th. Dorf.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Karleskole Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.

Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Vil De paa Skole?

Saa send Forespørgsel til KærehaveHusmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdeling Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas). 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.

Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Langelands Folkehøjskole.

Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.

K. Kristensen Tange.

Ry Folkehøjskole,

Ry St. (ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj.

Rasmus Bording. P. Bojsen.

Janderup Højskole,

Janderup St. (v. Varde),

modtager unge Piger 3. Maj. Delingsførerkursus for Kvinder i Januar og Februar.

Forlang Skoleplan.

N. Siewerts,
Forstander.

Vejlby Højskole,

pr. Riis Skov (ved Aarhus).

Pigeskole Maj—August. Karlehold **(Haandværkerafd.)** Novbr.—April.

Program faas ved Henvendelse til

Arne Møller.

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig

Fred. Sørensen,

Rosensgade Nr. 20, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst

i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Foredrag tilbydes

paa rimelige Betingelser.

Caroline Mikkelsen,
Fredericia.

Hjallese Tyendeforening

lader afholde Møde i Arbejdernes Forsamlingshus i Dalum Søndag den 16. ds., Kl. 7, med Alfred Hansen, Ejby St., som Taler.

Efter Mødet Bal og stor Pakkefest, hvortil Pakker modtages med Taknemlighed.

Alt er fuldstændig offentligt, saa alle har Adgang.

Bestyrelsen.

Fjelsted Tyendeforening

afholder **Bal** Lørdag den 22. Januar, Aften Kl. 8, i Haudrup Forsamlingshus.

Bestyrelsen.

De midtsjællandske Tyendeforeninger.

Undertegnede Kredsbestyrelsesmedlemmer ønsker afholdt Bestyrelsesmøde i »Rosenborg«, Ringsted, Søndag den 30. Januar, Kl. 1, hvor Formanden bedes møde.

Povl V. Johansen. Ernst Hansen.
Jens Jensen. H. P. Andersen.

Storehedinge Afdeling

afholder stort offentligt Møde hos C. F. Jørgensens Enke Lørdag den 22. Januar, Kl. 7½. Fru Bjarnholt taler.

Emne: **Bør Stat og Kirke høre sammen.**

NB. Efter Foredraget Medlemsmøde. Mød talrigt.

P. B. V.
Rasmus Jensen, Fmd.

Jed søger en **flink Pige,** kendt med daglig Madlavning, til 1. Februar.

Margrethe A. Nexø,
Villa »Gryet«, Espergærde.

Tyende- og Landarbejderforeninger!

Ønsker I i Agitationens Tjeneste **et virkelig agitatorisk Foredrag** for Jer Sag eller ønsker I paa et Medlemsmøde **et oplysende Foredrag** om et eller andet socialt Spørgsmaal, set med Arbejderens Øjne, da skriv til

Redaktør **Chr. Christensen,**
Stengade 2 D, 3. Sal,
København N.

Hurtig Svar. Moderat Honorar.

Bestil Arbejderbladet straks!

Naabt: Den revolutionære Bevægelse i Rusland. 15 Øre (før 25 Øre).

Krapotkin: Krigen. 10 Øre.

Voltairéne de Cleyre: Forbrydelse og Straf. 25 Øre (før 50 Øre).

Faas ved Indsendelse af Beløbet i Frimærker og Porto hos

Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, København.

Foredrag tilbydes

alle vore Afdelinger om forskellige Emner.

L. P. Nielsen, Taastrup St.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,

anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

„Arbejderbladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til alle Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

Arbejderbladet er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til Arbejderbladet.

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

—

(Fortsat).

»Du er ikke rigtig klog, og det bliver Du aldrig. Men gør som Du vil. Et Par Dage kan Du jo rolig blive hos mig; men i Længden lader det sig naturligvis ikke gøre.«

»Det indser jeg godt«, sagde Grethe. »Og jeg tænker heller ikke, jeg behøver at lægge Beslag paa din Gæstfrihed for mere end i Nat. Jeg skal nu skrive et Par Breve — til Fru v. Sellnitz og ... til en anden — saa faar vi at se, hvordan det vil gaa.«

Franzis Brevpapir var saa rigt forsiret med store forgyldte Initialer, japanesiske Blomster og Fugle, og duftede saa stærkt af Parfume, at Grethe maatte bede sin Søster om, at lade hente noget mere fordringsløst Papir til hende.

Hun skrev til Bruno:

»Velbaarne Hr. Greve!

Formodentlig har De allerede af Fru v. Sellnitz faaet at vide, hvad der har tvunget mig til at forlade hendes Hus før den aftalte Tid var omme. Jeg vil ikke besvære Dem med en Redegørelse af min Sindsforfatning. Det falder mig vanskeligt at tale om nogle uundgaaelige Spørgsmaal i Forretningstone. Ved Deres Godhed er jeg bleven sat istand til at kunne sørge videre for mig selv. De Lommepenge, Fru v. Sellnitz efter Deres Anmodning har givet mig, er tilstrækkelige til at jeg kan hjælpe mig med dem til jeg kan faa en Plads. Jeg tror, at det er efter Deres Ønske, naar jeg hos Fru v. Sellnitz lader afhente de Sager, De har anskaffet til mig, og jeg beder Dem være saa god at give mig Deres Svar herpaa. Misforstaa mig ikke, naar en Følelse af Undseelse i den nærmeste Tid holder mig skjult for Dem. Saa snart jeg har fundet en Plads, som tilbyder mig hvad jeg efterstræber, skal jeg skrive til Dem. Jeg skal da aflægge Regnskab for alle Enkeltheder. Skulde det atter gaa galt, saa véd jeg, at jeg altid med Tillid tør henvende mig til Dem. Til Trods for Deres strænge Forbud maa De endnu en Gang tillade mig at takke Dem af mit inderste Hjærte.

Med største Højagtelse

Deres taknemlige
Margrethe Lassen.«

I sit andet Brev takkede hun Fru v. Sellnitz i simple og hjærtelige Ord for al den Godhed, hun havde vist hende, og bad hende om at tilgive hende de Ubehageligheder, hun mod sin Villie havde voldet hende. Efter hvad der nys var passeret, vilde det være altfor pinligt for hende at træffe sammen med Fru v. Sellnitz. Derfor vilde hun ikke nu personlig tage Afsked med Fruen og takke hende. Hun meddelte, at hun havde skrevet til Grev Paggen Mahldorff, og at hun den følgende Dag vilde sende Bud til Fru v. Sellnitz for at høre, om Greven havde taget nogen Bestemmelse om de Sager, hun havde efterladt.

Samtidig skrev hun en Annonce, hvori en med Anbefalinger forsynet ung Pige, som havde lært Bogholder,i søgte Plads som Bogførerske eller Kassererske.

Grethe afleverede personlig baade Brevene og Annoncen til et Bybud for straks at besørge det. Hun paalagde ham paa mulige Spørgsmaal at svare, at han ikke vidste, hvor den Dame boede, som havde leveret ham Brevene. Og denne Befaling viste sig at være nødvendig.

Bybudet kom 2 Timer efter tilbage med Kvittering for Annoncen og den Besked, at han havde fundet begge de to Personer, til hvem han skulde aflevere Brevene, og de havde begge to spurgt ham om Damens Adresse.

Den næste Morgen stod Annoncen i de to mest udbredte Blade.

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Musikinstrumenter og Strenge, Papir, Konvolutter, Blæk og Penne.
J. G. Kreutzer, Bog-, Papir- og Musikh., Torvet, Middelfart. Tlf Nr. 108.

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81 Aarhus.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"sTrykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Stor Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Nu skal Cyklelygten tændes! Og skal De købe en Lygte bør De købe den i **Storehedinge Cyklebørs.** Stort Udvalg i Lys- og Gaslygter til billige Priser. Lys og prima Carbid føres altid paa Lager

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes** Bogbinderi, Ringsted.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,

bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre- og Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt

Fodtøj.

Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevereaux til **meget smaa Priser.**

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Foredrag
om forskellige Emner tilbydes, endvidere Deklamation og Oplæsning at baade alvorlig og humoristisk Art.
Elna Bjarnholt, Roskilde.

Arbejdernes Livsforsikring
tegner Forsikringer med og uden Lægeerklæring paa meget fordelagtige Betingelser. Lader sine Forsikringer med Lægeerklæringer træde i Kraft straks (lang Restance-Frist). Lader alle sine Forsikringer genforsikre og opnaar saaledes Statsgaranti paa sine Forsikringssummer.

De af Tyendeforbundets ledende Mænd, som kunde ønske at modtage Indmeldelser, eller andre, som med Interesse vil arbejde for Selskabet, bedes skriftlig henvende sig til undertegnede, hvor der vil blive dem tilstillet Papirer samt meddelt de fornødne Oplysninger.

Inspektør **C. Hansen,**
Torvet Nr. 2, Fredericia.

BØGER
De, der ønsker Bogen **„Stemninger",** Digte af A. P. Bjarnholt, kan faa den tilsendt ved at sende for 50 Øre Frimærker til »Arbejderbladet«s Kontor, Roskilde. **Tidligere Pris 1,50.** Dagbogsoptegnelser fra Soldaterlivet faas ved at sende for 25 Øre Frimærker.

Alt Overskud gaar til vort Forbund.

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

NYT! NYT!
Humoristisk Oplæsning i vestfynsk Mundart
tilbydes alle Afdelinger. Honorar efter Overenskomst.
H. M. Andersen,
Taarup, Gelsted St.

Agitér for Arbejderbladet.

Maskeradegarderobe!!!
Undertegnede anbefaler sin store og flotte Maskerade- og Dillettantgarderobe. **Over 200 elegante Herre- og Damekostumer. Meget moderate Priser.** Tyendeforeninger og andre, der agter at afholde Maskerade, bedes skrive til
H. P. Christiansen,
Vindinge pr. Roskilde.

Foredrag tilbydes
alle vore Afdelinger.
Kun Rejsegodtgørelse og et lille Honorar. Efter Foredraget Oplæsning af Aakjærs Digte og Skjoldborgs Fortællinger.
Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Køjle,
„Varde Socialdemokrat".

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Exprestrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Ansvarlig overfor Presseloven:
A. P. Bjarnholt.
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

Franzi trak paa Skuldrene, da Grethe viste hende den.

Grethe sendte Bud til Lindenstrasze. Hun paalagde atter Bybudet ikke at sige, hvor han skulde bringe Sagerne hen.

Og snart efter kom han tilbage med hendes Symaskine og hendes store, smukke Kommode, hvori Fru v. Sellnitz meget omhyggeligt havde indpakket alt, hvad der tilhørte Grethe, selv den mindste Bagatel.

Grethe hentede sine Anbefalinger fra Institutet; de var ligefrem glimrende.

Dagen var endnu lang, og Franzi havde sagt til hende, at hun ikke skulde komme for tidligt hjem, hvis hun ikke gerne vilde træffe sammen med Bøssow, der som sædvanlig kom straks efter Middag. Da fik Grethe den Idé at besøge Alma, med hvem hun stadig havde vekslet Breve, men som hun ikke havde set i tre Fjerdingaar.

I Blomsterhandelen Unter den Linden erfarede Grethe af Fru Kleinert, som syntes at glæde sig over at gense hende, at Alma for omtrent 4 Uger siden havde forladt sin Plads og nu boede i Inselstrasze paa Hjørnet af Wallstrasze. Noget nærmere vidste hun ikke om hende.

Grethe havde aldrig før hørt Tale om Inselstrasze. Mærkværdig nok havde hun aldrig været i det Kvarter. Hun havde tilbragt sin meste Tid i Byens nordre og østre Del mellem Humboldt- og Friedrichshain; af den indre By og den vestlige Del kendte hun kun de mest bekendte Gader, og dem havde hun egentlig først lært at kende i den sidste Tid Men om Inselstrasze havde hun aldrig hørt Tale før nu Hun maatte bede Fru Kleinert nøje beskrive hende Vejen.

Hun betragtede den storartede Plads foran Operahuset — den smukke, mørke Slotsbygning — som om hun havde været fremmed.

Hun gik gennem den gamle, fornemme Breitstrasze hen imod Vandet. Saasnart hun var kommen ud af denne Gade, kom hun lige ind i det gamle, brøstfældige Berlins krogede Gader, og dér følte hun sig bedre tilmode. Dér boede sikkert ogsaa fattige Folk, og de levede allesammen, hvorfor skulde hun saa ikke kunne leve?

Hun gik langsommere og var saa fordybet i sine Tanker, at hun ikke gav Agt paa sine Omgivelser.

Hvad var dette?

Paa éngang blev hun staaende som forhekset, hun vidste ikke hvorfor. Det forekom hende som nogen eller noget stillede sig ivejen for hende og hindrede hende i at gaa videre.

Forfærdet gjorde hun et Skridt tilbage og saa op. Der var intet. Hun saa henad Vejen — heller intet — kun Stenbroen, den sædvanlige daarlige Brolægning. Intet forræderisk Dyb, hvori hun kunde glide ned. Alt var som sædvanligt! Og alligevel bankede hendes Hjerte hæftigt. En uvilkaarlig Angst greb hende.

Hvad kunde det dog betyde?

Hun forsøgte at le, men en vis overtroisk Frygt modsatte sig hendes tvungne Munterhed, og Smilet blev til en underlig Fordrejning af Læberne.

Hvor var hun da egentlig?

Hun saa sig om. Hun var sikker paa, at hun aldrig før havde været i denne Kant af Byen. Hun stod foran en lille daarlig Træbro, hvis Navn hun læste for første Gang: Inselbrücke. Hun glædede sig over at være saa nær ved sit Maal. Men nu syntes hun at have opgivet det.

Flodens anseelige Bred gjorde et mægtigt Indtryk paa hende. Det var paa et Sted, hvor Floden deler sig i to Arme, der omfatter den store mellemste Ø med de største Bygninger, Slottet, Raadhuset, Petrikirken, Domkirken og Musæerne.

Paa den omtalte Vej langs Flodbredden havde Beboerne indvundet et Par Fod Jord til deres smaa Haver foran Husene. Dér grønnedes om Sommeren de fordringsløse Slyngplanter, og dér blomstrede de billige Potteplanter. Nu var alt koldt, tilsneet og bart i Januarsolens blege Skin. Og Børnene legede under de udspændte Snore, paa hvilke Vasketøjet hængte til Tørring

Grethe sukkede. Børnene havde det godt — endnu i det mindste —, de bekymrede sig ikke om, hvad der forestod dem.

(Fortsættes.)

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Telefon: Roskilde 556.

Nr. 122. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 30. Januar 1910. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 4. Aarg.

Tjenestepigens Sang.

Naar Bonden har draget sin Høst i sin Lo,
og Høet dufter paa Stænget,
saa kender jeg en, der aldrig fik Ro,
men med Byrde paa Byrde blev dænget.

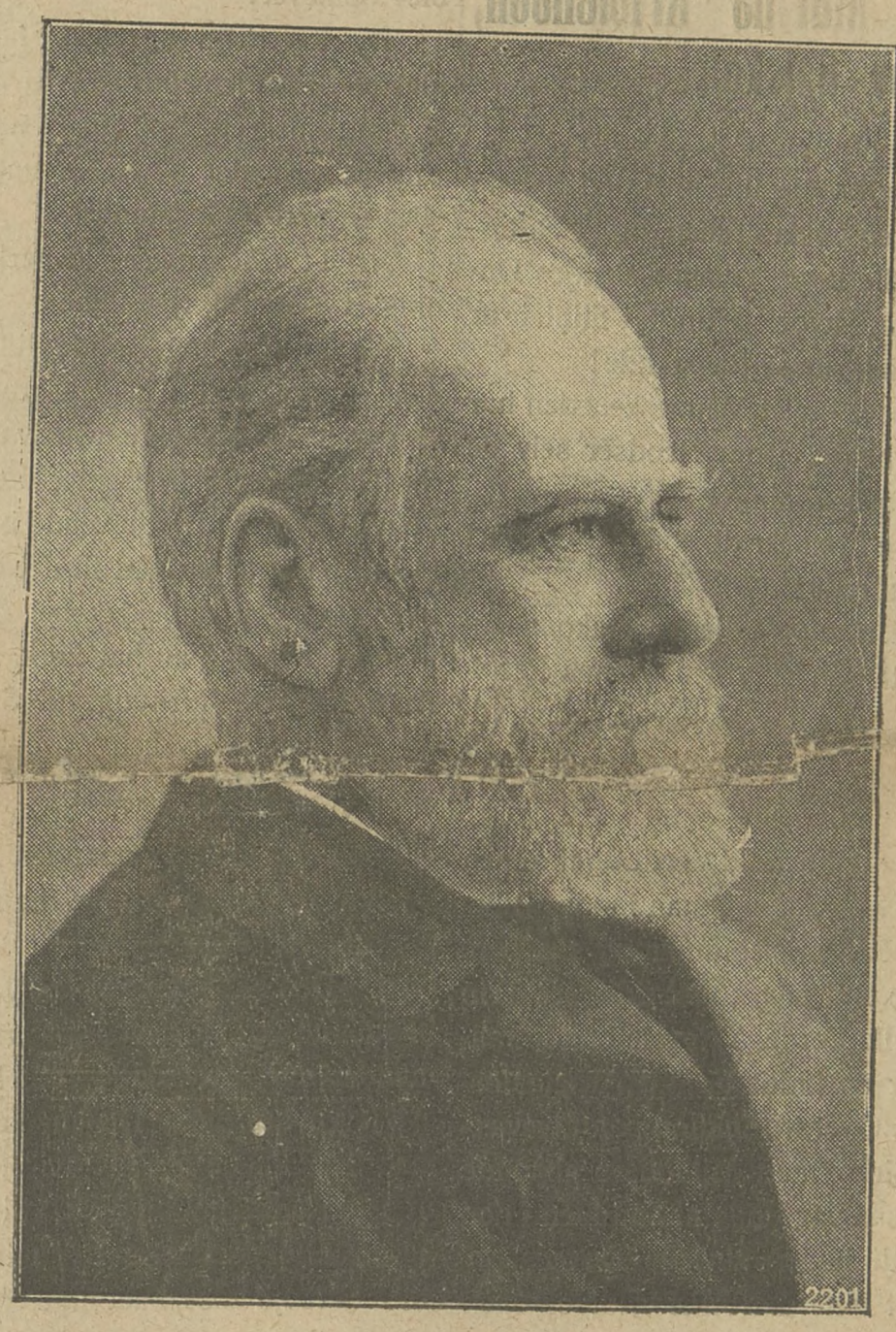
Og naar sig en Festlighed Borgeren har,
Lysstraaler i Prismerne briste,
saa kender jeg en, der om Morgenen var
den første, om Aftenen den sidste.

Naar ensom jeg sad i det fattige Bur,
hvor Tjenestepigen har hjemme,
jeg følte mig ofte som Fange bag Mur,
[illegible] mig [illegible].

Ja, før stod jeg bag — paa den mørkeste Plet,
jeg tav, og jeg taalte forbandet.
Men nu staar jeg frem og kræver min Ret
med de fineste Fruer i Landet.

For nu bli'r der lyst paa Smaafolkets Vej,
jeg aner den Fremtid, der kommer.
Og nu skal vi hjælpes, Du og saa jeg,
og saa bli'r i Danmark der Sommer.

Johan Skjoldborg.

Herman Trier.

Vi bringer her Billedet af Herman Trier, der ikke uden Grund betragtes som en af vore bedste Mænd blandt vore Politikere. Herman Trier er som bekendt nylig indtraadt i Landstinget som kongevalgt Landstingsmand.

Dagens Emne.

—:—

I den sidste Maanedstid har man i mange af Landets Blade med stor Iver forsøgt at klare Spørgsmaalet: Lever vort Tyende over Evne? Og der er vel nok de Blade, der har gjort sig Umage for at faa det til at se saadan ud.

Imidlertid er d e t med at leve over Evne et ret elastisk Begreb. Det er ikke saa helt ligetil at begrunde, om den og den Mand eller Familie lever over Evne.

I den Diskussion, der har været ført om vor Klasses Levefod, har det uden Tvivl været mange Skribenters Mening, at den Karl, der ikke satte et Hundrede Kroner eller mere i Sparekassen, at han levede over Evne, var ødsel og maatte være i Besiddelse af Levemandspassioner, ellers maatte han da umuligt i Løbet af et Aar kunne omsætte en saa svimlende Sum som 300 Kr.!

Diskussionen om hele dette Spørgsmaal er — forekommer det os — gaaet lidt ved Siden af det, der egentlig burde diskuteres om.

Det er Maaden, hvorpaa Tyendet bruger sin Løn, der i særlig Grad burde interessere. Dommen over en Tjenestekarl bør ikke fældes paa Grundlag af, om han bruger Halvdelen eller hele sin Løn. Det, der bør dømmes efter, er Maaden, hvorpaa den bliver brugt.

Der er sikkert mangen ung Mand i vor Bevægelse, der ikke faar noget tilovers; men i mange Tilfælde vilde det sikkert være højst uretfærdigt, om man straks af den Grund sagde: han er ødsel og lever over Evne.

Det er ingen Skade til at være sparsommelig; det bør man være. Men Sparsommeligheden skal vi søge gennemført paa de Omraader, hvor det kan siges, man faar meget lidt eller intet for sine Penge.

Den Karl, der kommer til Byen og om Aftenen standser udfor et prægtigt oplyst Varietélokale, han bør lade Gnieren i sig raade — det vil sige, han beholder sin Daler og gaar forbi. Længere nede standser han maaske udfor et Boghandlervindue. Han ser, der er Bøger af Aakjær, Skjoldborg, Andersen-Neksø, Bundgaard, A. C. Andersen og mange andre. Her bør han lade Gnieren forsvinde og købe sig den eller de af Bøgerne, han har Lyst til.

Eller hvad skal man sige om den Karl, der maaske tager paa Højskole to, ja maaske tre Gange og lader det blive en medvirkende Aarsag til, at han intet faar sat i Sparekassen?

Den, der vover at regne ham for et Menneske, der lever over Evne, skriver en forkert Adresse paa sine Beskyldninger.

Det er ret sandsynligt, at det Menneske, der ofrer nogle Hundrede Kroner paa at dygtiggøre sig selv, naar videre end den, der med regelmæssige Mellemrum tager Kæppen i Haanden og vandrer til den nærmeste Sparekasse med den sidst fortjente Tier.

Lad os være Gniere, der hvor det gælder Penge til Værtshusholderne, Varietégøgl, Smudslitteratur og al den Slags; men lad os ikke holde

altfor fast paa Daleren, hvor det gælder god Undervisning, gode Bøger, Foredrag og lignende.

Bruger man sine Penge, saaledes som her er antydet, saa er man paa den Side, der fører fremad, og man kan med Sindsro lade Pressen diskutere Tyendets Leven-over-Evne, saa meget den vil. Og kan man yderligere ved at indrette sig saaledes faa en lille Klatskilling tilovers — ja saa fører vi aabenbart vor Husholdning, som vi bør.

Det er som bekendt ikke alene en Kunst at t j e n e Penge; det er endnu større Kunst at give dem fornuftig ud.

Kampen for Tilværelsen er ikke lystelig, og den, der dorsk og ligegyldig blot siger: »Lad rulle Marie«, kommer let til at bøde derfor. Det er heller ikke rart at modtage Hjælp af nogen. Det er altid bedst at staa paa egne Ben, saa kan man sætte sin Hat, som man vil, og behøver heller aldrig at hykle. Derfor bør enhver ung Mand og Kvinde, der ikke ønsker at gaa altfor krybende gennem Tilværelsen, ogsaa tænke paa Dagen i Morgen.

A. P. Bjarnholt.

Til min Ven Marius Kristensen,
Askov Højskole.

—o—

En af de mest udbredte Illusioner er den, at Mennesket er sin egen Lykkes Smed, og at Fattigdom og Nød i de allerfleste Tilfælde skyldes Dovenskab. — — Men hvor grundigt tilintetgør Kendsgerningerne ikke disse Paastande!

Virkeligheden viser os, at Menneskeheden har udført et Kæmpearbejde, som trodser selv de mest sangvinske Forhaabninger.

Det er jo vældige Fremskridt, som der er gjort i det sidste Aarhundrede!

Ved de tekniske Hjælpemidlers Fuldkommengørelse, ved Udnyttelsen af Videnskabens Resultater paa alle Omraader har Menneskeheden udselv de mest fanatiske blot for et halvt Hundrede Aar siden ikke kunde drømme om.

Ser man da en i Forhold dertil øget almen Velstand og Kultur? — Aa nej, man møder Billedet af dybere sociale Modsætninger og skarpere økonomiske Kampe end paa noget tidligere Trin af vor Historie. I alle Verdens rigeste Lande raadede forrige Vinter en hidtil ukendt Arbejdsløshed; — det vil sige Overproduktion paa Livsværdierne Side om Side med Millioners absolute Nød. Dersom der saa var Fnug af Sandhed i den Paastand, at Elendigheden skyldes Dovenskab, da var det jo let at rette paa Misforholdet; men Sandheden er jo i Virkeligheden den, at det er Fliden — enhver ny Udvikling af Arbejdets skabende Kraft — som uddyber de sociale Modsætninger og skaber Arbejdsløshed og Elendighed.

Saa meningsløst falsk er altsaa vort Samfund indrettet, at jo mere Menneskene arbejder, desto oftere og frygteligere hjemsøges den af Arbejdsløsheden og dens Følger.

Paa det bestaaendes Grund staar man hjælpeløs overfor disse Forhold.

Barmhjertigheden formaar intet overfor en stor økonomisk Krise, og Retfærdigheden vil eller kan man ikke øve; thi det, der maa til, er intet mindre en en — Revolution — en Omlægning af selve det sociale Grundlag. Grundlaget er nu den falske personlige Egennytte, som giver sig Udslag i, at man bare ser at faa sin egen Kage melet og saa bryder sig Pokker om, hvorledes det gaar ens Medmennesker, eller man siger: »Jeg er heldigvis ikke arbejdsløs, og jeg har altid haft den Lykke at finde Arbejde, hvor jeg kom hen, derfor interesserer dette Spørgsmaal ikke mig. Forøvrigt tror jeg, at meget af den Arbejdsløshed, der findes, er selvforskyldt« osv.

Saadanne Udtalelser vidner ikke om ret megen Samfølelse, og man skulde i det hele taget forsværge, at en Mand som Du kunde sige saadan noget. Fordi man ikke selv lider under Arbejdsløshedens Følger, saa har man sandelig ikke Lov til at skyde dette store Spørgsmaals Løsning fra sig og sige: »Det interesserer mig ikke!« Hvis Du vidste, hvor frygtelige Tilstande Arbejdsløsheden fører med sig, saa vilde Du sikkert komme paa andre Tanker. Og Du vilde — det føler jeg mig overbevist om — gøre alt for at mildne denne Nød. — Hvilken Afgrund af Elendighed giver ikke følgende Telegram os Indblik i:

New York, 4. Marts.

»200 Arbejdere blev i Gaar udbudte ved offentlig Auktion i en Kirke. 135 solgtes, medens 35 ikke kunde finde Købere. De Arbejdsløse stod med sorte Masker for Ansigterne paa en Tribune, medens Orgelet spillede en Sørgemarsch.

Mange Kvinder brast i Graad. En gammel, hvidhaaret Mand blev forgæves opraabt, indtil endelig en bekendt Menneskeven lejede ham».

Hvilket forfærdeligt Sprog taler ikke dette korte Telegram.

At tænke sig, at Arbejderne sælger sig selv i et Land, hvor Slaveriet for knap 50 Aar siden blev ophævet!

Ja, der driver ligefrem Slavehandel derovre, idet et Byraadsmedlem i Brooklyn fuldstændig har organiseret en Handel med Mennesker. — Enhver Arbejder fik et Nummer som et Kreatur eller en anden Genstand:

Nr. 1: »Mekaniker af herkulisk Legemsbygning, Tyrenakke, lyse Øjne«.

Nr. 2: »En ung Bonde, lille og undersætsig, men af usædvanlig Legemskraft.«

Nr. 3: En Stuepige, usædvanlig stor.«

Alle Slaverne præsenteres efter Tur i et stort Lokale, hvor de Lysthavende indfinder sig og søger at pine Prisen ned til det mindst mulige. Og hver Gang en Arbejdskøber trækker af med et Menneske, som han har købt, stirrer Tusinder af Arbejdsløse — forhungrede Stakler — misundelig efter denne »lykkelige«. — —

Saa ilyg[illegible]g er Tilstanden i Amerika, og hvis vi vil vide, hvorledes det staar til herhjemme, saa lad os høre, hvad Formanden for de arbejdsløses Kontor i København, Hr. Lauritz Larsen, siger. Hr. Larsen sammenfatter sit Totalindtryk i disse Ord: »Den almindelige Nød var i Vinter saa stor blandt de Arbejdsløse, at man bogstavelig talt maatte være forberedt paa alt!« — —

Jeg synes, naar Du har læst dette, at Du da maa faa Øjnene op for, hvilket elendigt, for ikke at sige raaddent Samfund, vi lever i. Og jeg haaber, at Du, skønt Du staar mindre velvillig overfor de arbejdsløse, maa hige efter en Omskabning af vore Samfundsformer. Lad os mærke lidt mere til det Fællesskab, som du og saa mange andre H ø j s k o l e m æ n d siger er tilstede imellem By og Land — mellem Højskolen og Arbejderne. Lad os se, at de kønne Ord, som I omfatter Arbejderne med, er mere end blot og bare Ord. Slaa et Slag i Bordet for d'Hrr. Storbønder og Kapitalister og lad dem høre, at de behandler deres Tyende, deres Arbejdere, paa en inhuman Maade — at de er deres Løn værd. Gør dem begribeligt, at man ikke den ene Dag kan staa og tale om Fædrelandskærlighed og saa den næste gaa hjem og kaste sine Arbejdere paa Døren, fordi de har forlangt en 2-Øre mere i Timen. Sig dem, at hvis de mener noget med Fællesskabet og den saakaldte Folkelighed, saa maa de først og fremmest hæve — eller ihvertfald være med til at hæve — Arbejderne op til et højere socialt Stade, saa de kan faa Del i og tilegne sig disse Goder. Gør I det, vil vi tro, at de smukke Ord er udsprungne af mere end en ren og blød Julestemning. — —

Men for at komme tilbage til Sagen, saa er det den socialdemokratiske Bevægelses Maal at foretage denne Omlægning. Og ikke alene de, som lider legemlige Savn under de bestaaende Tilstande, men alle rettænkende Mennesker — ogsaa du, Marius Christensen — maa slutte sig til Socialismen og dens Bestræbelser. De maa gøre det, dersom de vil have Del i Livets sande Fred og Glæde. Arbejderbevægelsens Opgave maa være at udbrede de historiske Sandheder om Samfundets Sammensætning og Udvikling. Menneskene har længe nok vandret i Ørkenen. Det maa være vor Pligt at føre dem ind i det forjættede Land.

Din
N. A. Fagerlund.

Hr. Folketingsmand Sabroe
og Nyhavns Knejpeværter.

—o—

En hel Del af den reaktionære Presse har i den senere Tid søgt at lave et stort Numer ud af Hr. Folketingsmand Sabroes energiske Kamp mod Nyhavns modbydelige Knejper. Det er selvfølgelig kun fordi det er en politisk Modstander, at denne Presse skriver som den gør. Der er dog enkelte Blade, der danner en hæderlig Undtagelse og ikke mener, at Sabroes Kamp mod Drikkeriet skal maales med den politiske Alen.

Det moderate »Møns Dagblad« skriver saaledes:

Vi mener, at Sabroe har Ret Der trænges til en skrap Kost, og Nyhavn er sikkert et overordentlig passende Sted for en Begyndelse til en almindelig Nedslagning af de Faldgruber, som Samfundet sløvt og ugideligt lader bestaa i Storkøbenhavn.

Vi ser dem jo for os, de tusinde Hjem, som Storbyens Værtshuse har fyldt med Tristhed, Fattigdom, Savn og Taarer ..... vi ser dem i Tanken, de graakindede, blege, kirtlede Børn, der »venter paa Far« og først faar ham med, naar Snapseskænkeren har fortoldet hans Ugeløn ... vi ser Bajrenes og Brændevinens og »Hjertestyrkningerne«s hæslige Virkninger fremover den [illegible] Arbejders Slægt i tred[illegible] fjerde Led ..... og vi skulde falde over dem, der vil lægge Øksen til Roden af det onde og giftige Træ, som Knejpeindustrien er! Vi gør det ikke! Hellere er vi med til at hvæsse den Økse, der skal svinges!

Eller hvem af os i dette havomflydte Land har ikke en Søn, en Broder, en Ven, en Slægtning, der tjener sit Brød paa Søen, og for hvem vi maa ængstes, naar vi tænker, at i hver Storby, hans Skib lægger til, er det første, der møder ham, en Skare af »hæderlige« Knejpeværter og Dosmerfangere, der omringer ham for at plyndre ham for hans Penge, — ved deres Hjælpere: Spiritus og Skøger!

Nu kommer en Mand, der er stærk i Kraft af den Tillid, Arbejderbefolkningen viser ham, og som til Middel for denne Styrke ejer sin eminente Veltalenheds Evne, ... nu kommer han og slaar uforfærdet sin agitatoriske Næve lige i Synet paa Spiritustrafikens og Dosmerfangeriets hæslige Fjæs. ... Og vi skulde hjælpe Nyhavns Snaskeværter med at hyle ham ned! Aldrig!

Et lille Træk vil huskes: Sabroe ser en Dag et Par berusede Arbejdere gaa ind i et Værtshus. Han gaar bagefter og paataler, at Værten skænker for disse berusede. Det vil huskes. Thi det, Sabroe her gør, hvad er det andet end den Pligt, som vi andre sløvt har forsømt Aar efter Aar? Hvem af os alle har ikke en eller anden Gang haft den Art Elendighed og Forbrydelser for Øje og ladet dem ske, fordi vi ganske simpelt manglede Mod til at gøre vor Pligt: gøre som Sabroe, gaa ud og hindre Forbrydelsen!

Hvad det skrevne Ord bruger Aar til at faa Folk til at se, klarlægger en eneste uforfærdet Handling paa én Dag. Og vi tror, at man skal se bort fra Partihensynet her. De, der vil et stærkt og sundt Folk, deres Sag bliver det ikke at lægge

Sten ivejen for en Arbejderførers Forsøg paa at vække Arbejderne til Kamp mod Alkoholen ..... eller altfor pertentlig analysere den skarpe Lud, der maa til, hvor det gælder Forbrydelsens, Ulykkens og Degenerationens skurvede Arnesteder.

EN TAARE.

—:—

Saadan som Blæsten ofte driver
Skyerne paa Himlen rask af Sted,
saa de en Draabe taber tit derved,
en Draabe, der af Presset løs sig river —
saaledes tit mig overvælder
et Stemningssus, der fylder hele mit Sind
og trænger dybere end ellers ind,
saa jeg som Skyerne en Taare fælder.

A. P. Bjarnholt.

Bør der forlanges Anbefalinger af Husbonden?

—o—

Man læser ofte, naar der bliver averteret i de forskellige Blade, hvor Pladser tilbydes Tyendet: Anbefalinger bedes tilsendt, eller uden gode Anbefalinger nytter det ikke at melde sig.

Hvis den Pladssøgende tillod sig at udbede sig Anbefalinger for Husbondens Opførsel, da vilde der vist blive sagt: at det var frækt forlangt.

Jeg mener dog, at det ikke maa være af mindre Interesse for Tyendet at faa gode Pladser, end for Husbonden at faa gode Tjenestefolk.

Saaledes som det nu er, har den daarlige Husbond samme Mulighed for at faa gode Tjenestefolk, som den gode; men for Tyendet er det anderledes. Har et Tyende søgt Plads paa en fremmed Egn, og været saa uheldig at faa saa daarlig en Plads, at det er umuligt at blive Tjenestetiden ud, da ses det i Skudsmaalsbogen, at Boghaveren er fraflyttet i Utide, og han vil have ondt ved at faa gode Pladser senere.

Men Husbonden kan fortsætte med sin Avertering: Uden gode Anbefalinger nytter det ikke at melde sig.

Jeg kan tænke mig den Indvending: Hvad kan det hjælpe, for det kan Tyendet aldrig faa gennemført.

Jeg siger Jo. Organiser Eder; det er Vejen. Vil Husbonden ikke afgive Anbefaling; kan vi søge den Kredsformand, hvor Husbonden bor, og der faa Oplysning om Pladsens Godhed.

Varde, den 15. Januar 1910.

R. Todbjerg,
Overportør.

Tyendets Sparsommelighed.

—:—

Der tales og skrives i denne Tid meget om Tyendets Sparsomlighed, og det giver mig Lyst til, med Redaktionens Tilladelse, at skrive et lille Indlæg i Sagen. Jeg indrømmer, at Tyendet gennemgaaende nok kunde spare noget mere, end Tilfældet er. Paa den anden Side er der Grænser for de Summer, et Tyende, der i alle Maader skal sørge for sig selv, kan lægge op; hvad Cyklerne angaar, saa er der vel heller ingen, som misunder os dem.

Men hvor ser vi Tjenestefolk, hvor vi kommer hen, Sparsommeligheden praktiseret? Det er desværre kun faa Steder. Det forekommer mig, at dem, der har Folk i Tjeneste, bør foregaa dem med et godt Eksempel, ogsaa i Retning af Sparsommelighed, uden derfor at spare paa god Kost og Løn til os. Den Luksus, som vi ofte er Vidne til, skal saa vist ikke anspore os til Sparsommelighed; den paavirker snarere i modsat Retning. Lad os ved de hyppige Henstillinger til Tyendet om at vise Sparsommelighed ikke stille Sagen paa Hovedet, men lad dem med de større Indtægter gaa i Spidsen os andre til godt Eksempel. Saa vil det bedre kunne forslaa noget, og saa vil der ogsaa blive bedre Raad til at betale os lidt større Løn for vort Arbejde, og dermed mere at spare sammen af for det Tyende, der vil sit eget Vel.

En Tjenestekarl.

Tjenestefolks Sparsommelighed.

—o—

Da jeg i den senere Tid i »Fyns Tid.« har læst flere Artikler om Tjenestefolks Sparsommelighed og har set flere Regnskaber fremført, har jeg ogsaa faaet Lyst til at sige min Mening om denne Sag.

Jeg mener nu, at et Regnskab som Mejerist Thomsens, selv om det er aldrig saa pænt, ikke kan være nogen Rettesnor. Overskudet er saa stort, at kun faa vil være istand til at naa et saa gunstigt Resultat, og derfor kan de ikke bruge det som Ledetraad. Derfor vil jeg prøve, om jeg kan faa Held til at gøre det bedre, idet jeg særlig henvender mig til dem, der arbejder ved Landbruget, da det er til disse Folk, jeg har størst Kendskab.

Fra mit 12. og til mit 26. Aar arbejdede jeg ved Landbruget, og jeg har i den Tid faaet udbetalt 3080 Kr. i Løn. I samme Tid var min Udgift ialt 1580 Kr., saa der var 1500 Kr. til Rest, som jeg var i Besiddelse af, da jeg var 26 Aar.

Den gennemsnitlige aarlige Udgift var saaledes 140 Kr. Det kan maaske synes meget, men jeg har heller aldrig følt mig som en Gnier. Jeg har deltaget i alt, hvad jeg mener kan interessere unge Mennesker, har været Medlem af Skytteforeninger og Foredragsforeninger, har gjort Gymnastik og kørt paa Cykle osv. Kun har jeg aldrig været med til at gaa til Bal for at sætte mig ved et Bord og spille Kort, tabe Penge eller drikke mig fuld. Heller ikke har jeg fulgt den mange Steder herskende slemme Skik, at naar der er danset et Par Danse, skal der drikkes en mindre eller større »Omgang«, som let løber op til et Par Kroner. Og skal disse »Omgange« gentages i Løbet af Aftenen, saa ender det gerne med en tom Pengepung og et tungt Hoved. Saadanne Baller er det værste, de unge kan komme til. Heldigvis ser det ud til, at Afholdssagen faar mere og mere Indpas, og jeg tror, at de unge skulde ofre denne Sag lidt flere Tanker end hidtil. Særlig vilde det være heldigt, om Foredragsforeninger og Ungdomsforeninger engang imellem vilde lade de unge høre et Afholdsforedrag. Jeg tror, det vilde gavne dem mere end at faa Besked om, hvordan der ser ud paa Island eller i Afrika. For at den kommende Slægt skal blive bedre stillet i økonomisk Henseende, maa vi — det er jeg inde paa — søge at udvikle maalbevidste Folk med et klart Syn paa Livet; men det kan en Gnier ikke faa.

Der trænges til en Reform af den Maade, hvorpaa de fleste Fornøjelser bydes de unge, særlig i vore Forsamlingshuse. Mangen Husbond siger nok, at saadan og saadan er min Karl; nu var han til Bal i Aftes og har naturligvis været fuld. Han vilde ikke op i Morges, og hans Tøj er fuldt af Blod og Pløre. Desværre er dette ofte kun alt for sandt; men har Husbonden ikke her selv Skyld? Er det ikke som Regel de bosiddende Mænd i Sognet, der ejer Forsamlingshuset. Ligger det saa ikke nær for dem at hindre, at deres Tyende bliver opvartet saaledes i deres Forsamlingshus, saa de først smider Penge ud til deres eget Fordærv, og dernæst er uarbejdsdygtige Dagen efter.

Forleden hørte jeg et Par saadanne Aktionærer tale sammen om Drikkeriet i Forsamlingshuset. De var godt enige om, at dette Drikkeri skulde forbydes, men for hvem skulde de forbyde det, thi de kunde ikke selv tænke sig at kunne samles i Huset, naar de ikke kunde faa en Bajer eller en Cognak. Og naar de ikke selv kunde undvære det, ja saa kunde de jo heller ikke godt være bekendt at forbyde de unge det.

Det er dér, at Skoen for en Del trykker. Forsamlingshusene er de fleste Steder bygget til Gavn og Fornøjelse, men kun faa Steder er de, hvad de skulde være. Derimod er de Tjenestefolks værste Tolder af den surt fortjente Løn.

En Husmand.

Sparsommeligheden blandt Tyendet!

—:—

Da der er fremkommen et Par Artikler i »Arbejderbladet« om ovennævnte Spørgsmaal, tillader jeg mig at fremkomme med nedenstaaende, da jeg gør Regning paa, det kan have sin Interesse at høre en anden Mening, og fra en, som selv er Tyende. Der er jo et gammelt Ord, der siger: At den ved bedst hvor Skoen trykker, som har den paa.

Jeg vil nu vove at paastaa, at en Karl, som faar 400 Kr. om Aaret — som ikke er saa sjældent — kan uden Gnieri lægge 200 Kr. til Side om Aaret. I Løbet af nogle Aar vil vedkommende Karl have sparet sig en ganske køn Skilling sammen, der vil komme ham til Gode, naar han skal sætte Bo.

Jeg synes, at det er en forkert Lære at indføre blandt de Unge, naar man siger til dem: »Hvis I ikke giver jeres Løn ud til sidste Skilling, saa er I nogle Gniere«. Da er det dog meget bedre at sige til dem: Spar imedens I kan, at I kan faa jert eget Hjem, at I ikke skal blive nødt til at rejse ud i et af disse berygtede Slavehuse. Disse kan nemlig undgaas, naar man blot selv vil; men tager man ikke det første Tag selv, kan man aldrig vente, at andre skal hjælpe os.

Ved Hjælp af den ny Husmandslov kan enhver komme i Besiddelse af sit eget Hjem. Man behøver ikke mere at være afhængig af Naadigherren, og det er et stort Gode. Der kan jo indvendes adskilligt mod Loven; men det skal jeg ikke komme ind paa her. Som den er, kan den bruges, og den er dog bedre end ingen Ting.

Mit Raad er da: Spar mens du kan, men overdriv det ikke, alt er jo godt til Maade.

Kr. N.

Alle Uregelmæssigheder

ved vort Blads Forsendelse bedes meddelt til Hr. Kragh, Bruunsgade 52, Aarhus, der straks vil bringe Tingene i Orden.

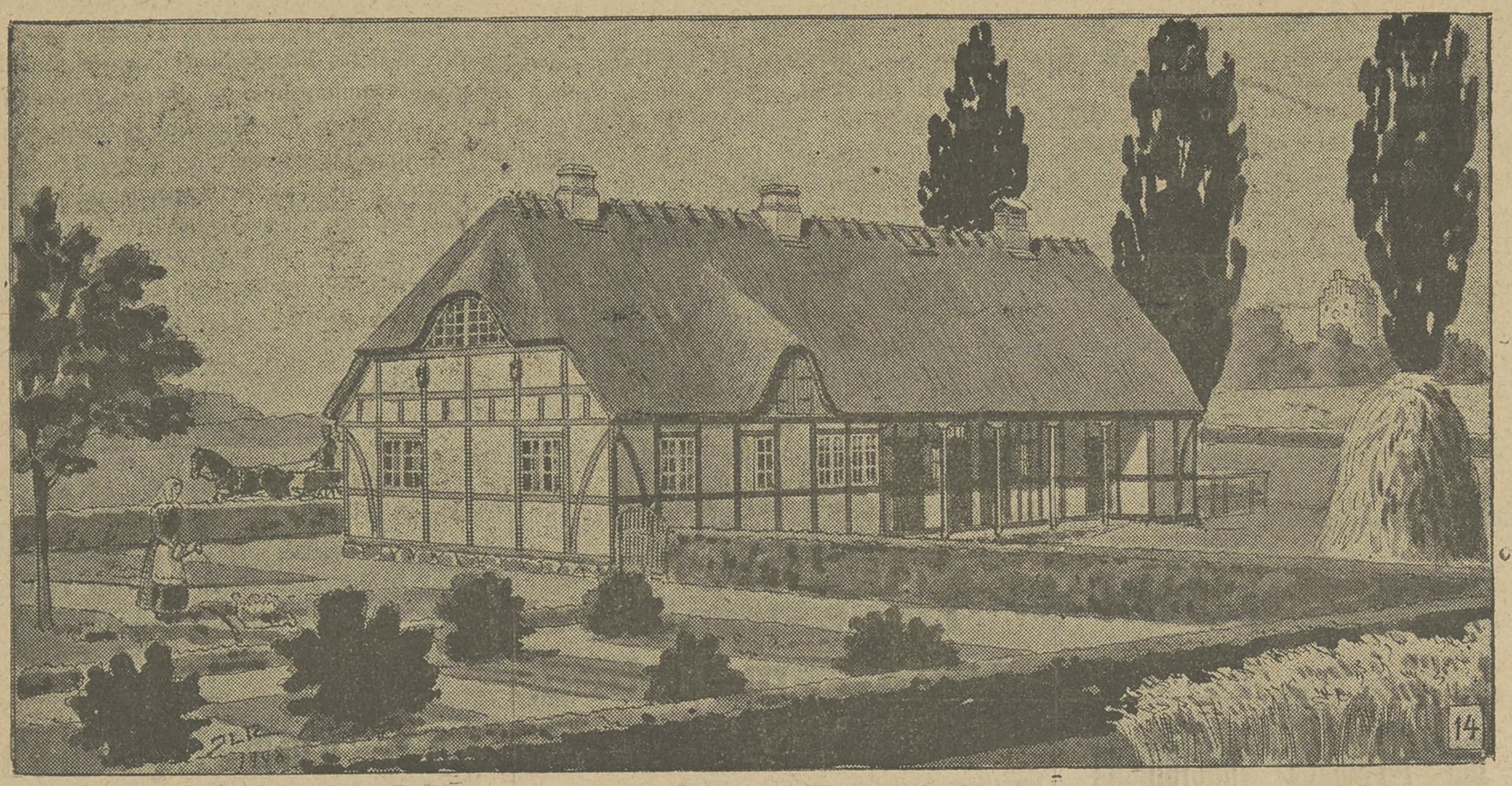
Andelslandbrug.

—:—

Med forrige Numer begyndte Hr. Grd. A. Korsgaard en Artikelrække om Andelslandbrug. Da Emnet i sig selv er meget interessant og det sikkert yderligere vil blive det under Hr. Korsgaards Pen, vil vi anbefale vore Læsere at studere disse Artikler med Opmærksomhed og eventuelt indlede en Diskussion med Hr. Korsgaard om dette Emne.

Red.

* *

Et præmieret Husmandshjem.

—:—

Dette Hus er tænkt beliggende paa Fyn, hørende til et Landbrug med 1 Hest, 4 Køer og 6—7 Svin. Efter fynske Forhold 6—7 Tdr. Land.

Projektet, der var blandt dem, der fik Ekstrapræmie, var indsendt af Arkitekt N. P. Petersen-Gundestrup i København.

Planen ser mege simpel ud, men har ved nærmere Eftersyn adskillige interessante Detailler. Den mest iøjnefaldende er en 2 Alen bred aaben Gang under Taget paa Husets Nordside. Den beboede Del af Huset er lidt bredere end Staldbygningen, men istedet for at tage Knæk paa Taget, beholder Tag og Loft sin Bredde. Derved fremkommer den aabne Gang langs Bryggers, Lo og Stald med Taget hvilende paa 4 Stolper. I Gangen kan Redskaber, som daglig bruges, bekvemt hensættes. Gulvet under Hønsehus og Brædderum er hævet, og herunder er Roekælder. En almindelig Kælder tænkes anlagt under Dagligstuen med Nedgang fra Køkkenet. Under Dagligstuens Vinduer tænkes anbragt et fast Bord i Form af en lukket Disk, og under dette Bord anbringes et lille Vindue, som giver Lys til Kælderen.

Brønden er lagt i Bryggerset, hvilket har den Fordel, at Pumpen ikke fryser om Vinteren. Fra Brønden kan ved Hjælp af en løs Rende føres Vandet henholdsvis til Krybberne om Vinteren og til et Vandtrug i den overdækkede Gang om Sommeren.

Projektet var indsendt under Mærket »Jævnt og ligefrem«, og det passer særdeles godt. Forøvrigt maa det tilføjes, at Bygningen, trods sin langstrakte Form, ved sit velanbragte Bindingsværk og de dekorative buede Kviste, hvoraf der er to paa den anden Side af Huset, vil virke særdeles tiltalende i et dansk Landskab.

(Roskilde Tidende.)

Eftertryk uden Forfatterens Tilladelse er forbudt.

Verdensbyens Vrangside.

—:—

Taler man om en Verdensby, kan man vel nok med en vis — ikke altfor haarfin — Tilnærmelse sige, at Modsætningerne mødes. I hvert Fald ser det saaledes ud ved første Øjekast. Den myldrende Menneskemasse paa Gaderne bestaar af en Mængde højst forskellige Individer. Børsmatadoren bevæger sig afsted mellem Pjalteproletarer, Præsten mellem Letsindighedens Agenter, Kunstneren mellem moderne Billedstormere. Alt synes tværet ud mellem hinanden i et stort Kaos. Men ser man nærmere til, opdager man snart, at det kun drejer sig om et tilfældigt Møde. Saasnart Børsmatadoren træder ind i sit Kontor, er han med det samme udenfor Pjalteproletarens Atmosfære. Mennesker gaar deres egne Veje — Vanskeligheden bestaar netop i at faa dem til at møde. Og jo mere **Klassekampen** tilspidses, des skarpere vil Skellet rejse sig.

Jeg overværede en Søndag en Højmesse i Hamborgs største og smukkeste Kirke (efter Michaelskirkens Brand) **St. Nikolai.** Det er en pragtfuld Bygning i ren gothisk Stil. Inde i den hersker der et dystert Graavejrsmørke, hvorigennem Alterets hvide Marmorkrusifiks skimtedes i Baggrunden. Der var Musik af et udmærket Orgel og Sang af et stort Drengekor. Præsten — en bebrillet Dr. teol. — talte mildt og indtrængende om Menneskekærlighedens Evangelium. Men hele Tilhørerskaren bestod højtregnet af et halvthundrede Mennesker. Der var her et skrigende Modsætningsforhold mellem den pragtfulde Kirke og de tomme Stolestader. Det hele fik et overgemt, uvirkeligt Præg. Hamborg skal ogsaa være en næsten helt ateistisk By. Der findes Sogne paa over 80,000 Mennesker — Tilstande, som vilde bringe vore hjemlige Kirkebyggere til at rasle med Bøsserne endnu mere paatrængende end hidindtil.

Gaa saa ud paa **Spielbudenplatz!** Det er en kolossal stor Plads lige ved Grænsen til Altona. Den svarer paa en Maade til Københavns Vesterbro. Her er Midtpunktet for den »glade« Verden. Den ene store, pragtfulde Varieté ligger lige ved Siden af den anden, det myldrer med Mennesker af alle Slags Nationer, og midt ude paa Gaden har **Kaspar** —Hamborgs Mester Jakel — rejst sin Fjællebod. Elegante, sminkede Halvverdensdamer rasler forbi i knitrende Silke. Øjnene lyner omkap med Brillanterne. Og Aftenen slutter med en Souper hos Kempinski eller en anden af de moderne Restaurationer.

Prostitutionen spiller en ikke uvæsentlig Rolle i Hamborg. Den er lovbeskyttet og undergivet et temmelig strængt Reglement. Alle Bordeller er uden Hensyn til Rangen forsynede med Persienner for Ruderne, og det er forbudt Glædespigerne at opholde sig i Gadedørene om Aftenen. Men iøvrigt er der ganske selvfølgelig Forskel paa de fine og simple Bordeller, paa de infame, stinkende Sømandshuler ved Havnen og Børsmatadorernes elegante Saloner i Schwigersrasse. Dog ikke blot i ren udvortes Forstand indtager Overklassens Astarte-Templer en Særstilling. Der er tillige en dybere og modbydeligere Udartning, som her gør sig gældende i Form af alle Slags Perversiteter, som f. Eks. Flagellantisme o. l. Jeg omtaler ikke dette for at vække en letkøbt Nyfigenhed, men fordi dette Træk af Overklassens Degenerations-Historie er saa betegnende. Her træder VerdensbyensVrangside frem i sin skidne Grelhed. og lader sig ikke skjule, trods Boudoirets dæmpede Lys og tunge døvende Parfumer. Alle de, der elsker Sundheden og vil, at Livet skal blive lysere og lykkeligere for Menneskene, maa havde deres Opmærksomhed henvendt paa disse giftige Natskygger og være med til at bekæmpe dem af al Magt.

Modsætningerne mødes — nej, de afgjorte Modsætninger mødes ikke! Der fører ingen Bro fra Fattiggaardens trange og sorte Pesthuler til de gyldne Sale. Her rejser Klasseskellet **sig saa** skarpt og stejlt, som det overhovedet er muligt. Hvilke frygtelige Anklager stiger der ikke daglig op fra Proletariatets vragdækkede Valplads! Tænk engang, hvad det vil sige at leve Aar ud og Aar ind i en af disse hamborgske »Gange«! En af dem, jeg var inde i, var nøjagtig 4 — fire — Skridt bred. Facaderne bestaar hovedsagelig af Vinduer og Døre. Men Lys og Luft er det smaat med. Man kravler op ad en stejl Stige, der har et Tov til Rækværk. Midt gennem Gaden strømmer Rendestenens gullige, stinkende Vand. Og her lever Mennesker — Familier med store Børneflokke. Man kan tydelig se paa disse Børn, at de er født paa Livets Skyggeside. De spæde er rakitiske og elendige og de ældre gustne og underernærede. Og det er dem, der skal bære Fremtiden! Det klinger som en hasarderet Modsigelse — som en grusom Parodi.

Men det er ingen Modsigelse. Trods alt er og bliver det dog P r o l e t a r i a t e t, der skal føre Slægten frem — ikke ved sin Sygdom og Elendighed, **men ved sit energiske og maalbevidste Arbejde.** Og efterhaanden som Oplysningen spredes mere og mere og Rækkerne fyldes, skrider Arbejdet paa det nye Samfund umærkeligt fremad Thi — som Liebkneckt saa træffende har sagt — Fremtidsstaten har hverken Begyndelse eller Ende. Vi befinder os midt i den sociale Revolution!

J. I. Kronstrøm.

Ingen

af vore Talere bør ved noget Møde undlade at anbefale »Arbejderbladet«. Ved Møder er der en udmærket Lejlighed til at slaa et Slag for vort Blad. Benyt den!

Uappetitlige Forhold

—:—

Spisekammer og Sygeværelse i et Rum.

—

En god Kop Kaffe.

—

For nogen Tid siden rejste jeg til Fyn for at faa mig en god Plads. Jeg kom til at tjene hos Grd. Lars Kristiansen, Højby; men jeg havde ikke været der ret mange Dage, før jeg saa, hvor ussel en Plads jeg havde faaet. Især er det galt med Kosten; Spisesedlen staar bestandig paa Grød, Vælling og Kartofler og Kartofler,Vælling, og Grød. Flæsk og Kød ser vi aldrig. Kaffen, vi faar, er noget Morgenbræk, der er mikset sammen af flere Gange brugt Kaffegrums, og tørre Hvedebrødsendeskiver. Men hvad der især gør Kosten ækel og uappetitlig er dog det, at meget af den staar i et sygt Menneskes Værelse, hvor en stegende Varme i Forning md Uddunstninger fra den syge nok skal sætte sit Spor. Det er komplet imod alle Sundhedsregler, og det er ikke for meget at betegne disse Forhold som svinske.

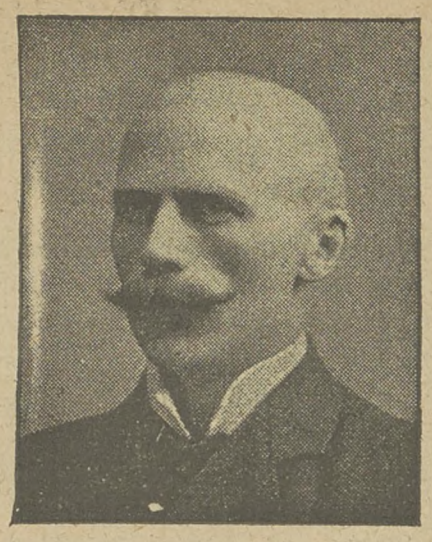
En Søndag ønskede vi en Smule Varme i Kakkelovnen, men blev ganske kort anbefalet at gaa ned i Stalden til det andet Kræ. Lys om Aftenen har vi sjældent, en enkelt Gang bliver der dog betroet os en Køkkenlamp. Vi faar ellers den Besked, at vi kan gaa ned i Kammeret; men i dette Hul, hvor et Menneske daarligt kan vende sig, skal der en god Appetit til at slaa sig ned en kold og barsk Vinteraften.

Men vi maa have den Slags Pladser frem i vort Blad, saa man lidt efter lidt lærer, at der dog er Grænser for, hvad man kan tillade sig at byde Tjenestefolk i 1910.

Dernæst maa vi slutte os sammen i vor Organisation, saa behøver det ikke at vare mange Aar før mangt og meget kommer til at se bedre ud for os.

Højby, den 19. Januar 1910.

Tjenestekarl **Jens Poulsen.**

Folketingsmand Bransager.

Paa Grund af Sygdom har Folketingsmand Bransager meddelt, at han agter at trække sig tilbage fra sin Virksomhed som Rigsdagsmand fra næste Valg at regne. Bransagers Navn har ogsaa en god Klang i dansk Politik, og det er ikke underligt, at den radikale Presse med en vis Vemod har meddelt dette.

Livsbilleder.

—:—

Det var midt i Høstens Tid. Jeg nærmede mig Herregaarden; dens takkede Gavle saas over Havens Træer og spejlede sig i den klare Sø. Den laa der fornem og pralende, et af de sørgelige Minder fra henrundne Dage. Hvad kunde disse gamle Bygninger ikke fortælle om Fortids Raahed, om Suk og Klage, om Hundehul og Træhest og Vold mod Fattigmands Kvinde.

Der stod tre lange Rækker Køer paa Herremandens Mark. Tre Husmandskoner og to Mænd var i Gang med Malkning, og et gammelt udslidt Øg slæbte Mælkevognen langs med. Flittig gik det fra Ko til Ko, Rækkerne var jo lange, og der maatte hænges i. Disse Rækker maa gennemgaas 2—3 Gange daglig, Søndag og Søgn, Vinter og Sommer, altid det samme. Mellem Malketiderne skal Mændene røgte Køerne, og Konerne kan se et Øjeblik til Hjemmene, til Børnene, de smaa Fyre, der det meste af Dagen er overladte til sig selv. Og for dette Slid fra tidlig Morgen til sen Aften, Dag ud og Dag ind, faar Mand og Hustru vel et Par Kroner daglig samt Fribolig i en af de saa sørgelig berømte Rønner. For denne usle Betaling for begges Slid skal Livet opretholdes for dem, og som oftest en stor Børneflok. Og naar saa en Gang Legemet er udslidt, al Kraft opbrugt, kan de faa en karrig Alderdomsforsørgelse, hvis de da ikke paa Grund af andre Forhold kastes paa Fattiggaarden. Hvilken Tilværelse!

Lidt længere henne ved en af Rønnerne staar en Daglejer og saver Brænde. Han fortæller om, hvorledes han af Herremanden var lovet Akkordarbejde; men at dette Løfte ikke var blevet indfriet. Han maatte stadig nøjes med en Dagløn af 1 Kr. 25 Øre. »Og det kan jeg ikke leve af. Jeg bliver her heller ikke længere«, sagde han. »Mutter hjælper jo til ved Malkningen; men vi har 4 Børn, og det kan ikke gaa længere, vi maa finde noget bedre«. En lille barbenet, lyshaaret Purk sprang omkring i Haven, tilsyneladende glad og fornøjet og uden Forstaaelse af den Kummer, det Slid og Savn, der sandsynligst venter ham.

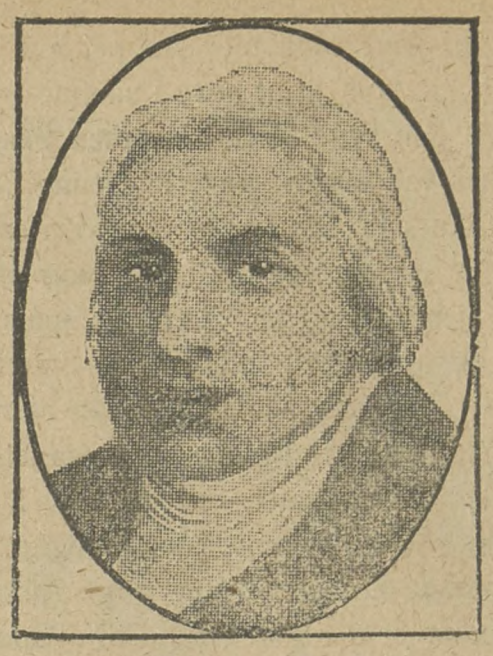
Men der tegner sig et andet Billede derhenne paa Marken. Ned ad en Markvej mellem Havren kom et Selskab, et ældre Par, to unge Piger og en ung Mand. Det var Ejeren til hele Herligheden og hans Familie. De havde Tid til at holde Søndag. Alle var søndagsklædte og med Stok i Haand. Tre store Køtere fulgte i Hælene paa Herskabet. Den ene, en stor Buldog med blodsprængte Øjne og savlende Mund, gjorde ihærdige Forsøg paa at standse mig, indtil den unge Mand i Selskabet fandt sig beføjet til at kalde den til sig. Jeg knyttede i Harme Haanden om min spinkle Stok. Selskabet gled videre, sludrende og velfornøjet. Hvilken Kontrast paa Livsforhold! Hist de arbejdende og slidende Mennesker, der trods al deres Slid og Møje knap kan faa det nødvendigste til Udkommet, og her en Flok Mennesker, der uden nævneværdigt Arbejde lever i Overflod fra Vugge til Grav. Deres eneste Adkomst er den, at de tilfældigvis kom til Verden paa den gamle Herregaard. Deri har de lige saa ringe Skyld, som Arbejderbarnet har Skyld i, hvor det fødtes.

I Andedamen ved Gaarden svømmede halve Hundreder af Ænder og Gæs, paa Tagene sad Duer, og Haven bugnede af al Slags Frugt. I Toften gik Lam og Kalve. Her var Overflod i enhver Retning til Herskabet og de hyppige Gæstebud. Men saadan en Mand nogensinde tænker paa, at han uden det arbejdende Folk ikke vilde være i Stand til at passe Krammet blot en eneste Dag. Dyrene vilde sulte, og Køerne blive syge af Mælken.

Jeg har set Herregaardsmarken i Oktober Maaned staa fulde af ubjærget, halvraaddent Korn, og Roerne har endnu sidst i December ligget og flydt halvraadne paa Markerne. Hvorlænge mon saadanne Meningsløsheder skal bestaa? Afgrøderne raadner paa Markerne, og store Strækninger ligger aldeles unyttige hen til Jagtdistrikter o. l., mens Tusinder af arbejdsvillige Mennesker sulter. Jorden bør udstykkes og bringes til fuld Nytte. Lad dem faa deres Betaling, der nu ejer det; men de skal ikke fremdeles bestemme, om Jorden skal ligge hen men Lyng eller ej.

Det mest forunderlige er dog, at det stadig er Landarbejderen og Husmanden, der maa kaldes paa. Hvornaar vil de dog vaagne og hjælpe til? Hvorlænge skal endnu forgæves lyde Jeppe Aakjærs manende Røst: »Kommer I snart, I Husmænd!«?

Sral.

Dr. Edvard Jenner.

For ca. 100 Aar siden opfandt den engelske Læge Koppevakcinationen, der har gjort det muligt at undgaa de frygtelige Koppeepedimier, der for nogle Hundrede Aar siden ofte hærgede de store Byer paa det voldsomste. Dr. Edvard Jenner er saaledes en af Menneskehedens største Velgørere.

Den gamle Mand.

—o—

De har glemt Dig alle, alle!
De, som elsked Dig, er døde.
Paa Din Grav i Høstregn falde
vaade Blade — gyldenrøde.

— — —

Lad dem glemme, lad dem glemme.

Tunge blev mig Dagens Veje;
alt i Livet for mig glipper.
Men jeg har et Gods i Eje,
som jeg aldrig, aldrig slipper.

Min er Jorden ved Din Side
der jeg fandt mig ret til Hvile,
mens de kolde Vinde stride
og de tunge Draaber file.

Se, jeg luger og beskærer,
pynter fint min lille Have.
Slige skønne Blomster bære,
Senhøsts ingen andre Grave.

— — —

Lad dem glemme, lad dem glemme.

Men naar jeg hos Dig dernede
under Jordens Mulm skal dvæle,
lad saa Tidsler kun sig brede
og lad Ukrudt Roser kvæle.

— — —

Saa er vi jo atter hjemme.

Rolf Harboe.

En hensynsløs Jorddrot.

—o—

En Storbonde i Følle paadrager sin Tjenestedreng en livsfarlig Sygdom.

—

Hos en Proprietær J. Bredahl i Følle ved Kalø findes et Karlekammer, som er en Del foran i Retning af Svineri og Sundhedsfarlighed. Indgangen til dette Kammer er som saa mange Steder lige fra Stalden. Gulvet er belagt med ujævne Sten. Der er — sært nok — hele to Vinduer, hvori naturligvis flere Ruder mangler. Det ene Vindue vender ud mod en saftig Mødding og en særlig ildelugtende Ajlebeholder. Herlige Omgivelser!!

For godt et Par Aar siden fik den gæve Hr. Bredahl en Karl, som — naturligvis — fik Tuberkulose. Forrige Foraar afgik han ved Døden! Han gik hver Dag og sled som et Bæst paa Gaarden, og om Natten sov han i Hr. B.s Svinesti, som havde faaet det fejlagtige Navn: Karlekammer.

Næste Skiftedag fik Hr. B. i sin Tjeneste en

Dreng paa 14 Aar. Han blev stoppet ind i den samme Hule og kom til at sove i samme Sengeklæder som den syge Karl. **Hverken Sengetøj eller Kammer var bleven renset!** Denne Dreng blev efter ¾ Aars Forløb angrebet af den samme Sygdom, som Karlen var død af. Dog maatte han holde Tjenesten ud til Aaret var omme.

Denne Dreng blev indlagt paa Sanatoriet ved Ebeltoft. Der blev sat alt ind paa at redde hans Liv. Han var nemlig stærkt medtaget.

Hvorledes det er gaaet, ved jeg ikke i Dag. Jeg skal senere faa det nøjere undersøgt.

Skulde denne Dreng i denne unge Alder afgaa ved Døden, er der god Grund til at spørge: Er det ikke Hr. Proprietær Bredahl, der har ødelagt denne Drengs Liv?

— — —

Vi har nu faaet en faglig Organisation i Følle. Den vil vide at faa ryddet grundigt op i denne Skidtkasse — og den vil ikke slutte, før al Uret er fjernet.

Det er den eneste Vej, vi har at gaa. **Paa vor faglige Organisation maa vi bygge hele vor Fremtid. Der er absolut ingen anden Vej at gaa!**

Carl Westergaard.

Kammerat!

Ønsker du vort Blad Fremgang, saa skaf ogsaa du en ny Abonnent. Forstaa rigtig for Alvor, hvad det betyder, at hver tegner blot én ny Holder. Vær ogsaa du — netop du — blandt dem, der føler det som sin Pligt at skaffe mindst én ny Abonnent til vort Blad. Mange har allerede gjort det, men mange, mange flere bør følge efter. Bidrag til, at der ikke bliver en Dag fra nu af og til 1. Februar, hvor vi ikke modtager nye Bestillinger.

Det er først og fremmest ved Hjælp af vort Blad, at vi skal grundfæste vor Bevægelse. Den Dag, det er i god Gænge, kan vort Forbund gaa en rolig Fremtid imøde. Derfor: arbejd ogsaa du for dets Udbredelse!

Med kammeratlig Hilsen.

A. P. Bjarnholt.

Vor Bevægelse.

—:—

To Opkrævninger.

De, der har modtaget to Opkrævninger paa »Arbejderbladet«, maa lade den ene gaa tilbage. Det er Ekspeditionens Forseelse. Redaktionen er fuldstændig uden Skyld i dette. Alt dette Kludder stammer fra Sammensmeltningen af »Arbejdervennen« og »Arbejderbladet«. Ved Kongressen vil der forhaabentlig blive stillet Forslag, der gaar ud paa at faa ordnet alt saa praktisk og billigt som muligt.

Red.

Hjallese Afdeling

afholdt Søndag den 16. Januar offentlig Fest i Arbejdernes Forsamlingshus i Dalum. Trods det daarlige Vejr var der dog mødt en hel Del. A. Hansen, Ejby St., talte under stor Opmærksomhed om enkelte af vore Programpunkter. Han dvælede særlig ved det Punkt, hvor vi forlanger Tyendeloven og Skudsmaalsbogen afskaffet, og i Stedet indført Beskyttelse for Børn og de umyndige. Han fremhævede flere Træk, dels hvad han selv havde prøvet som ganske lille Hyrdedreng, og dels hvad han havde iagttaget paa sin Hjemegn. Han skildrede en Herregaardsarbejders Liv i gribende Ord, saa at Tilhørerne maatte — med eller imod deres Villie — rives med.

I Tilslutning til ham talte Snedker Hansen, Dalum, og han mandede Tilhørerne til at slutte sig til Tyendebevægelsen og at abonnere paa »Arbejderbladet«, som var et virkelig godt Ugeblad og fortjente stor Udbredelse, imod andre tarvelige Spekulationsblade, som kun holdt Folk nede i Uvidenhed.

Efter Mødet var der et særdeles vellykket Bal og Pakkefest.

Kristen Jensen.

Køb

i de Forretninger, der averterer hos os; det er til Gavn for vort Blad.

Gjelsted Tyende- og Landarbejderforening

afholdt den 7. Januar Medlemsmøde i Gjelsted Forsamlingshus. Mødet begyndte Kl. 9 og aabnedes af Formanden, som bød Medlemmerne velkommen, hvorefter han oplæste Dagsordenen, der bestod af følgende Punkter:

1. Valg af en Sekretær, 2, Beretning om Virksomheden, 3. Regnskabet fremlagdes til Godkendelse, 4. M. Knudsen indleder en Diskussion om Tyendeforeningens Program og Formaal.

Til Sekretær valgtes M. Knudsen, N. J. Jensen valgtes til Vicesekretær.

Formanden oplæste Beretningen om Virksomheden, som godkendtes.

Kassereren oplæste Regnskabet, hvilket viste et Overskud af 13 Kr.

M. Knudsen holdt derefter et kort Foredrag, hvorefter H. M. Andersen, Gjelsted Taarup, fortsatte med Jordspørgsmaalet, da det viste sig, at der ikke var flere, som vilde tage Ordet, tog M. Knudsen fat igen og lagde ud med, at Tyendeloven var god nok.

Der udspandt sig nu en livlig Diskussion, hvor Formanden havde Ordet mod H. M. Andersen og M. Knudsen.

Det vedtoges at afholde et nyt Diskussionsmøde Fredag den 4. Februar. Derefter sluttedes Mødet af Formanden.

Tilstede var 9 Medlemmer.

M. Knudsen, Sekretær.

Tranebjerg.

Den 16. talte Chr. Christensen fra København i Tranebjerg paa Samsø. Foredraget blev paahørt med den Ineteresse, det fortjente. En lille Diskussion paafulgte. 50 Mennesker var til Stede.

Efter Mødet havde vi Bestyrelsesvalg. Valgt blev: H. Thomsen, A. Koldby, P. Sønder, P. Henriksen, N. Vadstrup, M. Berthelsen, Jakob Sørensen. Revisorer blev Jacob Christiansen og Kr. Sørensen.

Foreningen tæller godt 50 Medlemmer.

P. Sønder.

Skaf

en Annonce fra den Forretning, hvor Du gør dine Indkøb.

Tanderup Sogns Tyendeforening

afholdt Generalforsamling den 8. Januar, hvor der blev foretaget Valg af Bestyrelse. Til Formand valgtes Laurits Hansen, Emtekær, Jørgen Jørgensen blev Næstformand, Johannes Olsen Sekretær, Kristine Nielsen, Kasserer, Jens Jørgen Poulsen Bestyrelsesmedlem.

Laurits Hansen, Formand.

Tegn

en eller flere af dine Venner for et Kvartal paa vort Blad.

Storehedinge.

Til Mødet i Lørdags var mødt ca. 50 Mennesker, der med Interesse hørte Elna Bjarnholts Foredrag om Kirke og Stat. Nogle Præster, der var indbudt, havde ikke givet Møde. Det var mest Byens Folk, der var mødt.

— — —

I Haudrup, hvor samme Taler talte, var der ikke mødt ret mange; forhaabentlig kommer der flere næste Gang. Der var forøvrigt flere Omstændigheder, Møder og lignende, der var Skyld deri.

Uge-Kronik.

—:—

Forenings-Meddelelser.

Husk Mødet i Arbejdernes Forsamlingshus i Dalum den 30 ds., Kl. 7. Typograf C. Andersen og Tømrer Csristiansen taler. Efter Foredraget Underning af forskellig Art.

Mød talrigt.

— Den 6. Februar taler Redaktør Hansen-Røjle og Gdr. P. Knudsen, Taarup, i Gjeldsted Forsamlingshus, Kl. 4½.

Agiter for god Tilslutning.

— Husk Mødet i Tommerup Tyendeforening, hvor Alfred Hansen, Ejby, taler. Efter Foredraget Kaffebord og Bal.

— I Gjørlev og Omegn gaar man Søndag den 30. ds. til Maskerade. Stort Optog og Præmiekonkurrence.

— Bestyrelsesmødet paa Cafe »Rosenberg« i Ringsted bedes erindret.

— Fjeldsted Tyendeforening holder Bal den 29. ds. i Haudrup Forsamlingshus.

— I Rødby paa Lolland taler Elna Bjarnholt i nærmeste Fremtid sammen med Redaktør Høyer.

Humør.

Den 8-aarige Poul (til den 7-aarige Ellen): »Ellen, vil Du være min lille Kone?«

Ellen (betænker sig lidt): »Ja«.

Poul: »Naa — kom saa og træk mine Støvler af og giv mig mine Morgensko, men lad det gaa lidt villigt«.

*

Vilhelm: »Fa'r, maa jeg ikke nok gaa i Vandet?«

Faderen: »Er Du gal, Dreng! Du klagede jo lige nu over Mavesmerter!«

Vilhelm: »Jamen, saa kan jeg jo svømme paa Ryggen!«

*

Professorinden: »Katrine, har min Mand spist Frokost ude?«

Pigen: »Jeg ved det ikke, Frue«.

Professorinden: »Saa spørg ham om det«.

Pigen: »Det har jeg allerede gjort, men Professoren ved det heller ikke!«

*

»Ekstrabladet«s Rimfabrikant skriver følgende begejstrede Digt:

Den enes Død, den andens Brød —
nu Peary leve! Cook er død!
Hvad Cook forbrød og løj og snød,
os yder Peary i vor Nød —
hvad end det skete og forlød,
vi ved: Nordpolens Is er sprød
og Natten mørk og Solen rød!
Hurra for Peary! Cook er død!

*

— Hvad græder du for, min Dreng?

— Det er Frederik, som —

— Har han slaaet dig?

— Nej, han har kastet Jord paa mig; men nu har han børstet det af igen, saa jeg ikke kan vise det til Mo'r.

*

Doktoren: »Det er slet ikke saa slemt. Hvis De nu bare gør, som jeg har sagt, saa kan De godt blive fem og halvfjerds«.

Patienten: »Hvad skal det sige? Jeg er en og firs.

*

En Mand var bleven overstadig drukken og trillede i Grøften, hvor han faldt i Søvn.

Paa Marken tæt ved gik en Flok Svin, og et af disse lagde sig tilrette ved Siden af Drukkenbolten.

Lidt efter kom en Afholdsmand forbi og forargedes saare.

Føj for Pokker! raabte han. — Skammer han sig ikke for at ligge i saadant Selskab!

Saa gryntede Svinet, rejste sig op og gik beskæmmet sin Vej.

Gratis Foredrag.

Hvor nye Afdelinger ønskes oprettede, tilbyder undertegnede at tale gratis, kun Rejse og Ophold fordres dækket.

Jylland:

Frk. Mikkelsen, Fynsgade 31, Fredericia.
P. Stegenborg, Vejlby Højskole pr. Riis Skov.
Niels Mortensen, Gedsted.
Søren Hansen, Tilst pr. Mundelstrup.
A. C. Randers, Nørrebro Nr. 108, Nykøbing, Mors.
Hjalmar Ejsing, »Stenagergaard«, Ølholm.

Fyn:

Alfred Hansen, Ejby St.
Hansen-Røjle, Røjle Enge pr. Strib.
Ahlmann Hansen, Glorup pr. Øksendrup.
Paul Pedersen, Fønsskov Ellegaard pr. Nr. Aaby.
Typograf Andersen, Fyns Socialdemokrat, Odense.
Tømrer C. Christiansen, Dronningensgade 77, 2. S.

Sjælland:

Elna Bjarnholt, Roskilde.
L. Malm, Løgtegaard St., Magleby, Amager.
N. C. Nielsen, Terslev pr. Haslev.
L. P. Nielsen, Taastrup.
Chr. Andersen, Glostrup.
Frederik Vedsø, Elmegade 15, 1. S., København N.
Aage Hansen. Braaby pr. Haslev.
Chr. Christiansen, adr.: Vognmand Henriksen, Storegade Sorø.

Annoncer.

—:—

Undervisning.

Alle,

der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Krabbesholm Højskole,

Skive.

Pigeskole aabnes 3. Maj.

Skriv efter Program.

Axel Axelsen. A. Th. Dorf.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.

Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Voldby Højskole,

Grenaa,

har Undervisning for Karle fra 3. November til 31. Marts og for Piger fra 3. Maj til 31. Juli. Forespørgsler besvares. **Aage Jensen.**

Aagaard Højskole

(ved Kolding).

Sommerskole Maj—Juli, Vinterskole November—Marts. Amtsunderstøttelse søges inden 1. November og 1. Maj. Skoleplan sendes. **V. Brücker.**

Langelands Folkehøjskole.

Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.

K. Kristensen Tange.

Land- og Havebrugselever

Karle, der har gennemgaaet et Vinterkursus paa en Høj- eller Landbrugsskole, kan optages paa det praktiske og teoretiske Fortsættelseskursus fra Maj til November d. A. Der arbejdes daglig 8 Timer og gives 3 Timers Undervisning. Løn 100 Kr. Plan og nærmere Oplysning tilsendes gratis.

Forstander **N. J. Nielsen-Klodskov,**
Kærehave pr. Ringsted.

Elbæk Højskole (ved Horsens).

Pigeskolen aabnes 3. Maj. Skoleplan sendes.

Joh. Elbæk.

Ry Folkehøjskole,

Ry St. (ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj.

Rasmus Bording. P. Bojsen.

Janderup Højskole,

Janderup St. (v. Varde),

modtager unge Piger 3. Maj. Delingsførerkursus for Kvinder i Januar og Februar.

Forlang Skoleplan.

N. Siewerts,
Forstander.

Haraldsborg

(ved Roskilde).

Husholdningsskole 5 Maaneder (Maj—September). Landbrugsskole 5 Maaneder (November—Marts).

Anna Bransager-Nielsen. H. P. Nielsen.

Særslev Højskole,

Jullerup St., Nord-Fyn.

Karleskole fra November til April. Pigeskole fra Maj til August.

Rasmus Nielsen.

Paa Vesterdal Højskole,

N. Aaby St.,

afholdes **Kontrolkursus i April** Maaned — ogsaa for Kvinder.

Christoffer Gaarde.

Salling Højskole,

Jebjerg St.

Indmeldelse til Sommerskolen 3. Maj —August modtages. Elevforeningen kan understøtte et Par uformuende Piger.

Povl Holm.

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August.

5 Lærere og 3 Lærerinder.

Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Vejlby Højskole,

pr. Riis Skov (ved Aarhus).

Pigeskole Maj—August. Karlehold **(Haandværkerafd.)** Novbr.—April.

Program faas ved Henvendelse til

Arne Møller.

Saa ud af Avertissementer i Januar, saa trives Forretningen i Februar, og Du kan allerede høste i Marts.

Stevart.

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig

Frød. Sørensen,

Rosensgade Nr. 20, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager dføres billigst

i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Tømmerup Tyende- og Landarbejderforening

afholder Møde Lørdag den 29. Januar, Kl. 7½ Aften, med Alfred Hansen, Ejby, som Taler.

Kaffe serveres og derefter Bal, hvortil de Foreninger, der afbenytter Forsamlingshuset, indbydes.

Adgang til Foredraget er gratis.

Bestyrelsen.

Hjallese Tyendeforening

og Socialdemokratisk Ungdomsforening i Dalum lader afholde stort offentlig Møde i Arbejdernes Forsamlingshus i Dalum, Søndag den 30. Januar, Kl. 7.

Som Taler: Hr. Typograf Chr. Andersen og Tømrer Christiansen, begge af Odense.

Efter Mødet **Oplæsning** af forskellig Art. **Bestyrelsen.**

Foredrag tilbydes

alle vore Afdelinger om forskellige Emner.

L. P. Nielsen, Taastrup St.

De midtsjællandske Tyendeforeninger.

Undertegnede Kredsbestyrelsesmedlemmer ønsker afholdt Bestyrelsesmøde i »Rosenborg«, Ringsted, Søndag den 30. Januar, Kl. 1, hvor Formanden bedes møde.

Povl V. Johansen. Ernst Hansen.
Jens Jensen. H. P. Andersen.

Gelsted Tyende- og Landarbejderforening

afholder Møde i Gelsted Forsamlingshus Søndag den 6. Februar, Kl. 4½ pr. Redaktør H. J. Hansen-Røjle og Grd. P. Knudsen, Taarup, taler. Adgang for Ikke-Medlemmer 25 Øre, for Medlemmer 10 Øre. Efter Mødet afholdes offentlig Bal til Kl. 1, hvortil betales 65 Øre for en Herre og 35 Øre for en Dame.

Bestyrelsen.

Gørslev Afdeling

afholder

stor Præmiemaskerade

Søndag den 30. Januar, Kl. 6½.

Masken falder Kl. 8½.

☛ **Stort Optog.**

Der uddeles 2 Herre- og 2 Damepræmier.

Entre: 1 Kr. for Herrer, 50 Øre for Damer. Tilskuere 35 Øre.

Bestyrelsen.

Foredrag

om forskellige Emner tilbydes, endvidere Deklamation og Oplæsning at baade alvorlig og humoristisk Art.

Elna Bjarnholt, Roskilde.
Telefon: Roskilde 5-6.

NYT! NYT!

Humoristisk Oplæsning i vestfynsk Mundart

tilbydes alle Afdelinger. Honorar efter Overenskomst.

H. M. Andersen,
Taarup, Gelsted St.

Foredrag tilbydes alle vore Afdelinger.

Kun Rejsegodtgørelse og et lille Honorar. Efter Foredraget Oplæsning af Aakjærs Digte og Skjoldborgs Fortællinger.

Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

Fattige Piger.

—:—

Roman af Paul Lindau.

—

(Fortsat).

»Der er egentlig ikke Tale om Kontorarbejde«, vedblev Bøssow. »Min Søster ønsker en Pige til at gaa hende til Haande, og naar jeg nu ser Dem, tror jeg virkelig ikke Pladsen passer for Dem; for det er haardt og strængt Arbejde.«

»Det gør ikke noget.«

»Og Lønnen er heller ikke stor.«

»Jeg gør heller ikke store Fordringer For mig gælder det først og fremmest, at jeg snarest mulig faar en Beskæftigelse.«

»Men hvis De nu kunde faa en Plads, der var bedre og med højere Løn? Det vilde dog være Skade, om en Pige som De ...«

»En Pige som jeg«, afbrød Grethe ham. »Det faar jeg altid at høre. Hvad mærkeligt er der da ved mig?«

»De er ikke skabt til at være Tjenestepige.«

Et bittert Smil spillede om Grethes Mund.

»Jo — nu forstaar jeg nok Deres Mening«, sagde hun. »Har De haft en Spøg for med mig? Har De lagt en Snare for mig? Det overrasker mig ikke, og jeg bliver heller ikke vred paa Dem for det. De synes, at det er aldeles i sin Orden, at De skaffer Dem en fornøjelig Time til i Deres glade og lystige Liv! Det vækker heller ikke min Harme, at De tror, at jeg med min Søster vil dele Æren af Deres Venskab. Men det vil jeg dog sige Dem: De har taget fuldstændig fejl af mig. Jeg tænker slet ikke paa at more mig, som De kalder det, for det morer mig aldeles ikke. Jeg vil arbejde og forsøge, om jeg kan komme frem i Verden, uden at understøttes af Dem eller Deres Lige.«

Bøssow tabte en Smule af sin Fatning

»Arbejde!« sagde han. »Hvad kan De da fortjene. Det er ubegribeligt, at De kan være saa nøjeregnende.«

»Ubegribeligt?« gentog Grethe i en skarp Tone. »Det er ubegribeligt, fordi jeg er Skræder Lassens Datter! Havde jeg været Datter af en Godsejer eller højtstaaende Embedsmand, havde De fundet det, De nu kalder ubegribeligt, selvfølgeligt. Hvorfor er det saa vanskeligt for Dem, at gøre Dem fortrolig med den Tanke, at jeg er en Pige, der ikke vil sælge mig til Dem? Hvorfor forundrer De Dem over, at jeg ikke straks flyver i Deres Arme? Fordi De er vant til at kunne byde en fattig Pige alt. Af en Dame, der er lige saa højt paa Straa som De, vilde De aldrig vore at begære det, som De nu ad Omveje eller med aabenhjertig Uforskammethed begærer af mig ... Nu har vi to vist ikke mere at tale om, saa faar jeg vel Lov til at gaa «

Grethe gik.

Bøssow havde en Følelse, som han havde faaet et Slag paa Munden. Han stirrede længe forundret hen imod Døren, hvor igennem hun var gaaet. Derpaa trak han paa Skuldrene og tog sin Hat. Han maatte le, da han gik gennem Spisestuen; der stod paa en stor Sølvbakke en udsøgt kold Anretning mellem to glinsende Vinkølere, i hvilke Champagneflaskerne allerede var lagt. Der var dækket til to.

»De kan godt tage af Bordet«, sagde han til sin Værtinde og kørte til Klubben.

Den følgende Dag beredte Grethe en lang Række bitre Skuffelser. Paa hendes Annonce var der nu komen temmelig mange Billetter, og hvor lidet fristende de end kunde lyde, saa undlod Grethe dog ikke at høre efter overalt. Der var vel nok i det store Berlin saadanne Pladser som hun søgte, men de maatte være optagne; alle dem, der tilbødes hende, var uantagelige. Hun vilde ikke med den mest anstrængende Flid kunde tjene saa meget, at hun kunde klæde sig som det forlangtes, og hvorfra skulde hun saa faa de Penge, som hun behøvede for at holde Livet oppe? Den Hjerteløshed og Skamløshed, som nogle af de mest fremragende Forretnings-

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Undertegnede anbefaler sig herved som Oplæser paa Fyn. Honorar 4, 5 og 6 Kr.; alt efter de Fordringer, der stilles.
Ærbødigst
Hans Jensen, Marslev, Fyn.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"sTrykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres. **J. F. Marsiskes**
Bogbinderi, Ringsted.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,
bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager** af færdigsyede **Herre-** og **Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt
Fodtøj.
Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevereaux til **meget smaa Priser.**

I Spjellerup og Omegn
bør alle Tjenestefolk, Husmænd og Landarbejdere prøve
H. P. JENSENS Skræderforretning.
Flot Snit og god Pasning garanteres.
Stærke, elegante Klædninger og Overfrakker leveres til meget billige Priser.
Skal De have Deres Garderobe fornyet i nærmeste Fremtid, indbydes De venligst til at aflægge min Forretning et Besøg. Flere Tusinde Prøver at vælge imellem.
Husk Spjellerup Skræderforretning, naar De atter skal have nyt Tøj!
Ærb. **Skrædermester H. P. Jensen.**

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Køjle,
„Varde Socialdemokrat".

En ældre Pige
søger Plads til 1. Maj som Husholderske, helst paa en mindre Gaard.
Billet mrkt. »Husholderske« indlægges paa dette Blads Kontor i Løbet af 8 Dage.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.
Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.
Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Foredrag tilbydes
paa rimelige Betingelser.
Caroline Mikkelsen,
Fredericia.

Maskeradegarderobe!!!
Undertegnede anbefaler sin store og flotte Maskerade- og Dillettantgarderobe. **Over 200 elegante Herre- og Damekostumer. Meget moderate Priser.** Tyendeforeninger og andre, der agter at afholde Maskerade, bedes skrive til
H. P. Christiansen,
Vindinge pr. Roskilde.

Fjelsted Tyendeforening
afholder **Bal** Lørdag den 29. Januar, Aften Kl. 8, i Haudrup Forsamlingshus.
Bestyrelsen.

Et lille Restoplag
af J. I. Kronstrøms **„Fra Fattiggaden"** sælges for 25 Øre pr. Eksempl. (Før 75 Øre).
Udmærket anbefalet af Pressen.
Bestillinger maa indsendes snarest til »Arbejderbladet«s Redaktion, Roskilde.

Tyende- og Landarbejderforeninger!
Ønsker I i Agitationens Tjeneste **et virkelig agitatorisk Foredrag** for Jer Sag eller ønsker I paa et Medlemsmøde **et oplysende Foredrag** om et eller andet socialt Spørgsmaal, set med Arbejderens Øjne, da skriv til
Redaktør **Chr. Christensen,**
Stengade 2 D, 3. Sal,
København N.
Hurtig Svar. Moderat Honorar.

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Exprestrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Absolut enestaaende Nyhed!
Agenter antages straks i By og Land. 20 Kr. om Ugen samt Provision, event. fast Gage 50 Kr. ugentlig. Forlang Tryksager straks hos N. Jepsen, Fabrikant, Esbjerg.

Averter!
Min Søn gør Forretning med Folk, der averterer; thi de er de intelligente ste, og Du vil aldrig tabe derved.
Benjamin Franklin.

Naabt: Den revolutionære Bevægelse i Rusland. 15 Øre (før 25 Øre).
Krapotkin: Krigen. 10 Øre.
Voltairéne de Cleyre: Forbrydelse og Straf. 25 Øre (før 50 Øre).
Faas ved Indsendelse af Beløbet i Frimærker og Porto hos
Rolf Hammer,
Falkoneralle 5, København.

Ansvarlig overfor Presseloven:
A. P. Bjarnholt.
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

mænd viste, gjorde hende maalløs af Forbavselse

Saaledes tilbød man hende i et stort Modemagasin en Plads til 35 Mark om Maaneden; deraf skulde hun bestride sit Ophold og klæde sig elegant.

Grethe regnede godt, og da hun med Tal klart bevistе Principalen, at det var aldeles umuligt med den Løn at dække de nødvendige Udgifter, svarede han smilende:

»Naar man kan faa billige Arbejdskræfter, tager man ikke dyre, det kan De nok indse, min bedste Frøken. I min Forretning er ansat flere unge Damer, som slet ingen Løn faar. Den Attest jeg giver dem for, at de er beskæftiget hos mig, og som befrier dem for visse Ubehageligheder med Politiet, er dem aldeles betryggende. Hvis vi skulde betale vore unge Damer saa meget som de behøvede, saa vilde vi nok snart gaa rabundus! Den Dragt, De bærer, har De vel heller ikke, saa beskeden den end er, kunnet købe for Deres Løn!« Han lo endnu mere betydningsfuldt end før og tilføjede: »Jeg kan kun raade Dem til at holde Dem til Deres gamle Kilder og aabne Dem nye hos mig.«

Paa lignende Maade, maaske kun noget mindre tydeligt, udtalte andre sig, og Slutningen paa Visen blev, at Grethe hver Aften, træt af sine unyttige Vandringer, mismodig og haabløs vendte tilbage til sit lille Værelse i Müllerstrasze.

De fleste Forretningsmænd, med hvem hun talte, klagede over de daarlige Tider. Hun vilde taalmodigt vente paa bedre Tider og imidlertid tage mod en hvilken som helst Beskæftigelse, som gjorde det muligt for hende at skaffe sig Livets Ophold.

Hun gik hen til et Kontor for Tjenestesøgende, og talte med den velnærede Forstanderske. Hun forklarede, at hun vilde paatage sig enhver Plads, som Tjenestepige, Kammerjomfru eller hvad det skulde være.

Forstandersken betragtede hende fra Hoved til Fod med et mistroisk Smil. Hun læste hendes Anbefalinger og leverede hende dem tilbage med de Ord: »For Dem, Frøken, har jeg ingen Plads.!«

Hendes Attester stillede hende paa et for højt Trin til de Pladser, hun nu søgte, og gjorde hende derfor ligefrem Skade. Hendes Ungdom og Skønhed gjorde hende mistænkt. En Pige, som i Aarevis havde indaandet Fabrikluften og som desuden havde uddannet sig i alle Slags, for en Husholdning unødvendige Kundskaber, en saa ualmindelig smuk Pige — hun duede hverken til det grovere Arbejde, hvori hun var uerfaren, eller til Kammerjomfru.

Den stakkels Grethe var raadløs. Hun havde skaffet sig lidt Sytøj og sad nu igen med sin Symaskine. Hun indsaa godt, at dette Arbejde ikke kunde vare længe; thi for at udjævne Misforholdet mellem hendes yderligere smaa Indtægter og Udgifterne til hendes knappe Livsfornødenheder, var hun nødt til regelmæssigt at lægge lidt af de Penge, hun havde faaet af Fru v. Sellnitz, og paa den Maade formindskedes hendes lille Kapital Uge efter Uge.

Saa sad hun atter en Dag ved sit mekaniske Arbejde og tænkte og grublede. Pludselig standsede hun Maskinen. Hun saa' noget, som lignede en Udvej. Hun støttede Hovedet mod Haanden og stirrede ud i Luften.

Som hun sad der og grublede, følte hun sig pludselig saa uhyggelig til Mode, beklemt og urolig; der kom en sælsom Angst over hende. Hun kunde ikke holde det ud længere i det lille Værelse. Hun tog sin Hat paa og gik ud paa Gaden.

Hun vidste ikke, hvor hun vilde gaa hen.

Hun havde imidlertid kun gjort nogle faa Skridt hen ad Gaden, før hun glad overrasket standsede foran en Herre, som kom hende i Møde. Nu først genkendte han hende. Han løftede paa Hatten og rakte hende Haanden.

»Det var mærkeligt, Hr. Doktor!« sagde Grethe, »jeg tænkte lige i dettte Øjeblik paa Dem.«

(Fortsættes).

Arbejderbladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Telefon: Roskilde 556.

Nr. 123. | Arbejderbladet udk. 1 Gang om Ugen og koster 75 Ø. Kvt. Postp. iberegn. | Søndag den 6. Februar 1910. | Ekspedition: Kragh, Brunsgade 52, Aarhus. Redaktørens Adr.: Roskilde. | 4. Aarg.

Roskilde Højskole.

Vore Afdelingers Opgaver.

—o—

Nedsæt Udvalg.

—

Hvad der kan naas uden Kamp.

—

Vore Afdelinger har i al den Tid vor Bevægelse har været fremme, i deres Arbejsmetode ikke væsentlig adskilt sig fra vort Lands øvrige Ungdomsforeninger. Man har nu og da ladet afholde Foredrag, Oplæsninger og Bal. Kort sagt: man er ganske stille fulgt i andre Foreningers Spor, hvad der forøvrigt er saare naturligt. Men ved Siden af at dyrke Foredrag, Oplæsning og Dans, maa vi huske, at vor største Opgave foreløbig er at virke som en faglig Bevægelse.

Vore Afdelinger har endnu ikke taget noget planmæssigt Arbejde op i den Retning, skønt der dog er adskillige Omraader, hvor de sikkert kunde naa til ganske gode Resultater. Men der er heller ingen, der endnu har vist dem Vejen. En ny Bevægelse vokser ofte de første Aar famlende og usikker frem, indtil den en skøn Dag klart og tydeligt ser Vejen, der bør slaas ind paa, for at den kan vokse og faa Betydning.

Vore Afdelinger kan meget godt ved Siden af det Oplysningsarbejde, de udfører, tillige udrette et stort Stykke fagligt Arbejde.

Vi tænker især her paa Beboelsesforholdene. Gamle Tiders Slendrian, Tankeløshed og Ligegyldighed er mange Steder mere end ond Vilje Skyld i, at der endnu findes meget daarlige — ja, ofte skandaløse Karlekamre.

Disse Forhold burde vore Afdelinger især til at begynde med tage sig af. Hvad om man i hver Afdeling nedsatte et Udvalg, der havde til Opgave at forhandle med de Arbejdsgivere, der af en eller anden Grund endnu finder det rimeligt, at Tyendet skal tage til Takke med hvilket som helst Soverum, man finder passende.

Et saadant Udvalg skulde selvfølgelig bestaa af de dygtigste i Afdelingerne — af Folk, der ikke var i Stand til at blive myge om Hjærtet og hed om Ørene, selv om de en Dag paa en Ekspedition skulde træffe paa en Proprietær, der bad dem rejse F . . . . . i Vold. Det skulde selv-

følgelig være Folk med Ben i Næsen og tillige med Forstaaelsen af, at en rolig og saglig Forhandling ofte fører til det bedste Resultat.

Kommer de rette Folk i saadanne Udvalg, da vil Tusinder af Karlekamre i de kommende Aar blive kasserede eller forbedrede.

Og denne Maade at gribe Sagen an paa er jo i Grunden nok saa tiltalende end den uden Forhandling at sætte hver den, der har et daarligt Kammer, i Bladet.

Lad os først forhandle med den Mand, der byder sine Fonk et daarligt Soverum, før vi skriver om ham. Først naar han overfor et saadant Udvalg har erklæret, at han ingen Forandring vil foretage med Kamret — først da stiller vi ham frem til offentlig Beskuelse.

Resultaterne af disse Udvalgs Forhandlinger burde saa offentliggøres i vort Blad. Det behøvede ikke at være lange Artikler, men kun kort og godt f. Eks.: Efter Forhandling med Gaardejer N. N. er det gamle Kammer erstattet med et nyt og mere tidssvarende.

Saadanne smaa Meddelelser vilde virke opmuntrende paa Klassefæller andre Steder. Og vi kan paa dette specielle Omraade ad denne Vej naa meget langt, naar blot den fornødne Dristighed og Omtanke er til Stede.

Et saadant Udvalg vilde maaske nok sine Steder blive en Del forhadt af enkelte med en daarlig Samvittighed; men det vilde tillige blive frygtet og — respekteret.

Den Slags Udvalg kunde ogsaa meget godt gribe ind, hvor Kosten var for sløj og utilstrækkelig og hvor Lønnen var utilladelig lav og Arbejdsdagen urimelig lang.

Disse Ting, vi her har peget paa, er eller bør i hvert Fald være vore Afdelingers Hovedopgave. Det er — tror vi — foreløbig paa denne Maade, den faglige Side af vor Bevægelse bør gribes an.

A. P. Bjarnholt.

Andelslandbrug.

(Af A. Korsgaard.)

—:—

Ved Loven om Jord til Landarbejdere har Staten erkendt sin Pligt til at skaffe Jord til den Del af Arbejderklassen, som er i Besiddelse af en Tiendedel af den Sum, et Statshus koster med Bygning og Besætning.

Viser den Form for Ejendomsbesiddelse sig nu at være Idealet for at fremskaffe selvstændige og afhængighedsfri Hjem?

Svaret maa vist være et absolut Nej — af forskellige Grunde.

Selvstændigheden er det grumme daarlig bevendt med. Ifølge Statistiken har Statshusmanden for Aaret 1908 maattet arbejde for andre i 155 Dage. Dette turde vel være Bevis paa, at der er for lidt Jord til disse Ejendomme, og dette Afhængighedsforhold Landarbejderen lever under er snarere stærkere ved et Statshus end ved et Lejehus. Den Mand, der skal arbejde for andre i 155 Dage om Aaret, vil ogsaa vanskelig kunne faa sin egen Jord udnyttet til den Fulkommenhed, der vil være nødvendig, for at den kan give det største Udbytte. Og jo mindre et Husmandsbrug er, des dyrere er det pr. Td. Land. »Statistisk Aarbog« leverer udmærket Bevis i saa Henseende. I 1908 var Prisen for 50 Tdr. Hartkorn udstykket i Husmandsbrug med Bygning og Besætning ialt 664,700 Kr. Hvorimod Prisen for samme Mængde Hartkorn ved samlet Salg (Herregaardssalg) var 366,150 Kr., naturligvis ogsaa med Bygninger og Besætning. Hertil er endda yderligere at bemærke, at i nævnte Gennemsnitspris er medregnet Ejendommene indtil 1 Td. Hartkorn. Var Grænsen sat ved 1½ Td. Hartkorn, vilde Prisen for de 50 Td. Hartkorns Husmandsbrug gaaet en Del højere op, og i Virkeligheden er de fleste af den Slags Ejendomme under 4 Skpr. Hartkorn. Ved det billige Statslaan, 3 pCt., bundfælder Fordelen sig i Virkeligheden hos Jordsælgeren. At de økonomiske Tilstande i Husmandshjemmene i al Almindelighed er trykkende, turde fremgaa af et lille Eksempel: **I et af Amterne her i Jylland den 1ste Oktober 1909 var der 3100 Husmænd, der resterede med Renter for Juni Termin til Husmandskreditforeningen!!**

Saadan ser Vrangsiden af de idylliske Tilstande hos Husmandsstanden ud, naar man kommer den paa nært Hold. Forsiden af Idyllen er saare dejlig — fortæller Poeterne os i al Fald!

Som Følge af forannævnte kan det derfor være berettiget, at vi søger andre Veje for mulig derved at faa mere fast Bund under Fødderne. Den Vej, som her skal anvises at følge, er Sammenslutningens, den kooperative, Andelsbevægelsens, den »gensidige Hjælp«s Vej. At den er farbar, har de sidste 25 Aars rige Udvikling vist os. Vi er naaet langt frem; men vi skal langt videre, ja, der kan vanskeligt trækkes Grænser for Opgaver, Andelsbevægelsen ikke kan tage op. Vort Smør producerer vi i Fællesskab, vore Svin slagtes og forhandles i Fællesskab, Æggene forhandles paa samme Maade. Igennem vore Brugsforeninger gør vi Indkøb i store samlede Partier osv. osv.

Hvorfor underordner vi os nu Bestemmelser, der ligesom gør Indgreb i den personlige Frihed?

Jeg s k a l jo sende min Mælk til Mejeriet, jeg s k a l levere mine Svin til Slagteriet, jeg m a a i k k e køber Foderstoffer undtagen gennem Foreningen osv.

Hvorfor underkaster disse Titusinder af Mennesker sig disse tilsyneladende snærende Baand? Ja, Svaret er kort og godt dette: **For den økonomiske Vindings Skyld!**« Det er Hemmeligheden ved Andelsbevægelsen.

Hver Gang den kooporative Bevægelses Mænd tager ny Opgaver frem til Løsning, møder der altid Modstandere, der hyler og skriger som besatte. Vi ser det for Tiden overfor **Andelsbanken.** Ja, selv gamle Foregangsmænd, der har været med fra Mejeriernes Begyndelse, ryster paa Hovedet og viser stor Betænkelighed ved denne ny Opgave, her forsøges løst.

Naar jeg derfor nu kaster Tanken ud om at **dyrke Jorden i Fællesskab,** saa er jeg forberedt paa Modstand, og det maaske ikke mindst fra de 99 pCt. af Andelssagens bedste Mænd. For ikke at bringe altfor mange ud af Ligevægt, skal jeg derfor ikke komme ind paa, hvorvidt det vilde være betimeligt for Gaardmænd og Husmænd at tage Tanken op til alvorlig Drøftelse, men kun henvende mig til de **besiddelsesløse Landarbejdere,** dem, der ikke ejer den Tiendedel, Staten forlanger for at erholde et Husmandsbrug.

(Fortsættes).

Læs Historie.

—:—

I vor Tid — da Kampen for Tilværelsen bliver haardere og haardere — da Striden mellem besiddende og besiddelsesløse bliver mere og mere tilspidset, da det daglige Brød maa erhverves under uhyre Møje og Besvær, da gælder det om, at enhver Arbejder staar rustet med alle de Vaaben, han kan tilegne sig, og som han kan gøre frugtbringende i denne Kamp.

Og først og fremmest gælder det da, at man ikke alene staar i de faglige og politiske Organisationer, men at man ogsaa er sig klart bevidst, hvorfor man hylder den eller den bestemte Anskuelse, den eller den bestemte Mening om en Sag.

Man maa kende de Bevægelser, de Rørelser, der er oppe i Tiden, og fordybe sig i og øse Visdom af Historiens uudtømmelige Kildevæld og se at forstaa Menneskehedens Udvikling igennem Tiderne, thi kun de er istand til at se klart og dømme sundt om vor egen Tidsalders Udvikling, og de kan i mangt og meget, som for andre er Luft, se Begyndelse til nye Sejre for den hele Menneskehed.

Selvfølgelig er det ikke hermed givet, at alle Historikere ser ens paa den historiske Udvikling — tværtimod. Der hersker de mest forskellige Meninger desangaaende, og man kan finde Mennesker, der sidder inde med stor historisk Viden, uden endda at kunne faa Øje paa Historiens store Sandheder. Man kan træffe dem, der tror, at Udviklingen enten gaar i Kreds eller svinger frem og tilbage som et Pendul — svinger fra Yderlighed til Yderlighed. Idag er det Faatal, imorgen et Flertal, der har Magten. Idag gennemsyres Samfundet af Despotisme, imorgen af Demokratisme.

Andre mener, at Udviklingen gaar ustandselig fremad — tager Trin for Trin op imod den højeste Fuldkommengørelse, den højeste Kultur.

Og andre igen, at Menneskene nok kan naa en høj Kultur og en fin Civilisation, men at de da ogsaa ufejlbarligen vil falde tilbage til et simplere Liv og en lavere Kultur. Thi siger de: Den høje Kultur vil medføre en Blødagtighed, en Overforfinelse og en moralsk Fordærvelse, der før eller senere vil føre til, at de enten maa bukke under for et kraftigere og sundere Folkefærd eller gaa under i deres egne Laster.

— — —

Saaledes ser vi da de forskelligste Meninger angaaende den historiske Udvikling, og vi vil faa at se, at saasnart Spørgsmaalet igen bliver: Hvem har skabt og baaret denne Udvikling og ført Menneskeheden frem til det høje Kulturstade, det nu indtager, vil denne Meningsforskel atter komme frem. Thi medens nogle paaastaar, at Folkene selv har skabt Udviklingen, saa er der andre som mener, at det kun er nogle faa »store«, geniale Mænd, der har baaret Udviklingen og dermed hele Menneskeheden frem til vor Tids Kultur.

Hvad der nu er rigtigt i dette, er ikke saa lige at afgøre, især naar man ved, at der er dem, som af Historien — ligesom af Bibelen — kan udlede alt muligt. Men ikke desto mindre kan der for dem, som med Forstaaelse og Eftertanke læser Historien, ikke være Tvivl om, at selv om de »store« Mænd begunstiget af Omstændighederne har bidraget en ikke lidt større Skærv end deres ubekendt blevne Medmennesker til det store Samfundsværk, vi kalder Kulturen, saa har de dog kun kunnet det i Kraft af og ved Samfundet. Og samtidig vil man opdage, at den Guddommelighed og Kraft, man har tillagt dem, ved en kritisk Undersøgelse vil svinde som Sne for Solen. Hvilke overmenneskelige Gerninger tilskrives der f. Eks. ikke Napoleon. Hvilken Glorie omstraaler ikke hans Skikkelse, og hvilke Legender knytter der sig ikke til hans Navn? Og dog var han ikke andet end en udspekuleret Eventyrer, der forstod at benytte den franske Revolution til egen Fordel og til at svinge sig op til Kejser paa. Og baade hans Ydelser paa det militære og lovgivende Omraade, siger man, skylder han den samme Revolution.

— — —

Nej ikke ved nogle faa Udvalgtes Underskrift er vor Kultur bleven til. Nej, Menneskeheden har hævet sig saaledes som det stille Havs Koraløer har hævet sig, ved talløse Slægtleds Millioner og Milliarder Individers kollektive Arbejde.

Menneskenes Liv har været en uafbrudt Kamp mod Naturen — en uafbrudt Kamp for Tilværelsen; først Kamp for ikke at blive overvældet af Naturen, saa Kamp for at overvælde Naturen.

Udbyttet af denne Kamp er vor nuværende Kultur.

Men ved Siden af denne Kamp er der ført en anden Jættekamp, nemlig Kampen imellem Menneskene selv. Imellem de Besiddendes Verden og Ikke-Besiddendes Verden, Undertrykkelsens

Verden og de Undertryktes Verden, Bourgeoisiets Verden og Socialismens Verden.

Og har de Smaa — de undertrykte — endnu ikke evnet at behandle Magthaverne, som Thor behandlede Jætterne, saa er det kun fordi de manglede Kraften eller dog Forstand paa at bruge Hammeren ret.

Men i samme Øjeblig, de ret faar Kendskab til deres egen Styrke og Evne og Kraft til at føre Hammeren ret, da skal det ikke vare længe, førend den nuværende Samfundsbygning skal synke i Grus for dens velrettede Tordenslag. — —

Men Menneskeheden skal paa Ørnevinger svinge sig op til en lysere og bedre Tilværelse — til en smukkere og skønnere Verden.

— — —

Kære Læser! Vil Du være med i dette Arbejde — i denne Ørneflugt — saa rust Dig, skaf Dig Oplysning og slut Dig til Socialdemokratiet.

Tvivler Du derimod om Socialismens historiske Opgave, saa skaf Dig dog — førend Du udtaler Din endelige Dom over den — Oplysning og atter Oplysning; se at faa fat i den røde Traad, der gaar igennem hele den historiske Udvikling, og det kan være, Du vil faa et andet Syn, end det Du hidtil har haft paa Socialismen og Arbejderbevægelsen i det hele. Men skaf Dig Oplysning, thi den største Hindring for Socialdemokratiets Fremgang er — Uvidenhed.

Fagerlund.

Spørgsmaal.

—:—

Har vor Bevægelse nogensinde bevirket en Forbedring af Karlekamrene og Beboelsesforholdene i det hele taget?

Alle uden Undtagelse, der er istand til at besvare dette Spørgsmaal med Ja, bedes venligst skrive nærmere derom til »Arbejderbladet«.

Er der et Sted, hvor Kamrene pludselig er lavet om samtidig med eller kort efter at en Tyendeforening er bleven stiftet, da meddel os det.

Det samme Spørgsmaal rettes angaaende Forhøjelse af Lønnen og Forkortelse af Arbejdstiden.

Alle, der har Resultater at henvise til, bedes meddele os det. **A. P. B.**

Vester ude.

—o—

Det var en mørk Decemberdag og en klam Taagedis hang over Vandene. Denne afløstes af en haard Vesten-Orkan, der kom farende ude fra Nordsøen og fejede indover Landet med en Voldsomhed, der søger sin Lige. Da den havde udraset, stod de smaa Huse langs Vesterhavets Kyst endnu mere duknakkede end før, og Havestakit og Husmøller laa kastet om paa Jorden. Men hvad var der foregaaet vesterude? Ja, derom meldtes der ike noget foreløbig. Nok trak de hvide Maager i store Flokke ind over Landet; deres hæse Skrig hørtes — men vi forstod ikke Sproget. De kom ude fra de store Dramaers Horisont — derudefra, hvor de saa ofte er eneste Øjenvidner til saa mange ulykkeliges forgæves Kamp mod de vilde Elementer.

Hin Decemberdag havde dette været Tilfældet i ganske uhyggelig Grad. Det varede en Maaned, saa begyndte Sporene af disse Dramaer, der var foregaaet vesterude, at drive ind paa Kysten. De uhygelige Ofre kastedes ind Dag og Nat i samfulde fjorten Dage. Man stivnede af Rædsel ved at betragte dette knuste Bytte, disse lemlæstede Lig, der var kommen drivende ude fra Vest, indtil de skylede ind paa Vestjyllands hvide Strand. De kom sammen med, hvad de havde faret med over Nordsøen, nemlig Skibsladningen: Tømmer. Det var sænket i Havet dér Vester ude, og Sømændene var gaaet i deres Redningsbaade for om muligt at naa ind til Kysten i disse. Men det lykkedes dem ikke. — De segnede i Døden, før de naaede saa vidt — — og saa mange Hustruer og Børn blev faderløse.

I det nye Aars første Dage naaede de ind paa Kysten som Lig. Det var Tyskere og Normænd og Fiskere. Alle var de faldet paa Arbejdets Mark under Kampen for Tilværelsen. Da man fandt dem her, laa de som et uhyggeligt Symbol paa Havets forfærdelige Grusomhed. De laa henkastet mellem Tømret, og de hvide Skumflager hoppede over og om dem. En manglede Hoved, en anden et Ben. Man samlede dem varsom op og kørte dem hjem. De havde kæmpet for Livet saa længe de kunde.

Her drev nogle af dem ind med Redningsbælte paa ved Siden af den Redningsbaad, de havde betroet deres Liv, da deres Skib sank vesterude i Nordsøen.

Langs Kysten kimede Kirkeklokkerne over den sidste Akt af de store Dramaer, de kimede over disse Havlig, der førtes til deres sidste Hvilested, hen paa Kirkegaardene langs Jyllands Kyst. Man lagde dem i de ukendtes Hjørne — udsat for Kuldens og Vindens Vift — disse fremmede, der i December-Orkanen havde fundet Døden vesterude.

A. Nielsen.

Sparsommelighed.

—o—

Det lader til, at der er Enighed i vort Folk om Nødvendigheden af en større Økonomi, saavel mellem Folket som i hele vor Statshusholdning.

Men den Sparsommelighedstrang har ofte været anvendt forkert og giver sig nu og da ret mærkelige Udslag.

Der har gennem Reformpressen i den senere Tid gaaet et Spørgsmaal paa Tourné, som lyder: Lever vore Tjenestefolk over Evne?

Nogle Blade forandrede Spørgsmaalet. De syntes velsagtens det lød f o r komisk. Men Emnet var det samme. Jo, dér havde man lige funden Grundaarsagen til vort Samfunds daarlige Status: de Tjenestefolk gik og klattede det hele væk i et rent vellystigt Levned!

Enkelte Tjenestefolk sendte Regnskaber ind for dog at være med til at bevise, hvilke Summer der kunde spares og klattes væk. Naa, der er intet at sige til, at disse Tjenestefolk i deres troskyldige Naivitet har faaet Lyst til at vise Verden, hvor velholdne de var. Det kender vi.

Men mon ikke disse Herrer Redaktører har smilet en Smule ved Tanken om det Vellevned der kunde leves for en Tjenestekarls Gage?

Jeg tror det.

Men de har smilet ved sig selv. De har ikke smilet højt i deres Avis. Nej, i den er de alle enige om, at dér er det, Tampen brænder. Vi maa ha' vore Tjenestefolk til at spare — saadan en Løn de faar — — der bliver ellers ikke noget til os andre!

Det kan Agrarerne godt lide at høre. Den Slags Artikler griber den forgældede Proprietær næsten efter som en druknende efter et Halmstraa. Naar han ligger paa Sofaen for at hvile ud efter Gildenattens Anstrengelser og »Tømmermænd« og Prioritetstal slider i hans tunge Hoved, ja da kan en saadan lille Notits, der siger: »Vore Tjenestefolk faar formeget, de lever over Evne«, atter bringe Ligevægt ind i hans Sind. Han laa nemlig og fik Skrupler i Retning af: du har vist levet over Evne? — — men nej, Gudskelov, det er de andre — dér har vi det!

Vi har gennem Demokratiets Blade set, hvorledes Grevinde Frijs til Frijsenborg har optraadt som Sparsommelighedsprædikant. Grevinden havde erfaret, at Hammel Sogneraad havde været saa flot at yde en fattig Enke med 3 smaa Børn en Understøttelse af 83 Øre daglig. Det fandt hun var formeget! Hun tilskrev derfor egenhændigt Sogneraadet og bebrejdede det dets Flothed — det var virkelig for galt at yde hende en saadan Sum at leve for!

Naa, Sogneraadet havde da saa meget Ben i Næsen, at det lod Grevinden vide, at det ikke var formeget efter dets Skøn.

Hun burde haft en endnu kraftigere Tilrettevisning for denne gemene Opførsel. Hvor lav og ussel var ikke en saadan Adfærd! Hvilken Skændsel! Hun — Grevinden —, som sidder i de høje Sale, omgivet af den Luksus, som Penge kan skaffe, hun bruger ligesaa meget i de saakaldte »Naalepenge« som 50 Tjenestekarle tilsammen kan tjene for et helt Aars trælsomt Slid! Hun spekulerer paa, hvordan hun skal bære sig ad for at leve saa herligt, som hun kan, intet kan være for godt til hende — skidt hvad det koster. En saadan Kvinde, som lever et saadant Vellevned, som kun tænker paa at nyde. Bliver det for kedeligt her, tager hun en Tur ned til Revieraens herlige Vande. Ja, man kan knapt forstaa, at denne Kvinde dog trods alt det kan bære sig saa usselt ad, at hun kan sidde deroppe mellem denne Overdaadighed og filosofere over det, en fattig Kvinde med 3 smaa Børn kan have for meget i 83 Øre daglig. Hun, Grevinden, viger end ikke tilbage for at udstrække sin rovgridske Haand for at fravriste 3 faderløse Børn den usle Flæskgnalling, de skulde have til deres Kartofler. Ja i Sandhed, hvilken Haan og hvilken Hjærteløshed her er udvist!

Man har her et Bevis for, hvor røveragtigt vort Samfund er ordnet!

Vi ser, hvorledes den Overklasse, vi har, tror sig eneberettiget til at nyde alle Livsgoderne som et Privilegium, de har Eneret paa. Det er paa Tide, der bliver ryddet op i al den Raaddenskab og blodige Uretfærdighed. Her ligger vore Herregaarde med deres takkede Gavle, altid paa den frugtbare Jord, den Jord, som rettelig tilhører Landets Børn — Landets Arbejdere, men som disse vort Samfunds største Snyltere nu ruger over i Kraft af en Tilranelse, sket i en retsløs Fortidsperiode.

Nu sidder disse Snyltere og spinder deres Væv som tykke, giftige Edderkopper, og altfor mange bliver spunden ind i deres Spind. Fra alle disse Røverreder stiger en hæslig Stank af giftige Dunster, der lægger sin klamme Aande over den Arbejderskare, der sætter Foden over Grænseskellet.

Her maa ryddes op — her maa komme en frisk Vaarvind og feje dette giftige Væv bort — — helt bort. Saaledes at der kan blive Plads for dem, som arbejder paa Danmarks bedste Jord.

Det er lige frækt nok, at denne Overklasse, der svælger i alt, hvad Penge kan skaffe, endda vover at prædike Sparsommelighed for Arbejderne.

Nej, dem skal vi nok ikke lære af! Lad os bare være sparsommelige, det kan vi nok have Behov, men ikke saaledes, at vi kun tænker paa at arbejde og skrabe de Smuler sammen, vi kan; gør vi kun det, saa bliver vi dog aldrig andet end smaa jordbundne Arbejdstræller uden Længsler og større Maal.

Bevar os for at blive som enkelte af de Tjenestefolk, som har fremvist deres Regnskaber i Bladene. En Mejerist f. Eks. havde i sit Regnskab for noget over et Aar ikke anvendt en Øre til Læsning, og ligeledes paa andre Omraader ført en ren Gniertilværelse. Hvis vi fik en saadan Sparsommelighed indført, sikken dorsk, død, fordummet, materialistisk Tyendestand vi saa fik. Ja, saaledes kunde Overklassen lide, vi skulde være, pænt nøjes med det, vi har, være rigtig sparsommelige, saa der kunde blive rigtig meget til dem at leve højt paa.

Nej, naar det gælder vor egen Udvikling, saa maa vi ofre noget paa den. Thi naar vi faar Op-

lysning, aabner der sig herlige Skatkamre for os: Sansen for Digtning, Kunst, ja, for Livets Skønhed og Poesi — noget, som det uoplyste Menneske som Regel ikke kan glæde sig over.

Og bliver Arbejdsstanden oplyst helt igennem, lader den sig heller ikke længere træde ned af en hoven Overklasse. Nej, saa tager de selv Del i alle Kulturens Goder, som enkelte nu har beslaglagt.

Peter Langeland.

Skal vi spare?

—:—

Ja, Kammerater, lad os være enige om at spare det, vi kan, vi vil selv blive glad derved, og det vil ogsaa gavne Samfundet.

Naar d'Hrr. Gaardejere og Husbonder klager over, at vi unge ikke er tilstrækkelig sparsommelige — lad dem om det, og omend vi synes, at de heller ikke er saa sparsommelige som de burde være, saa lad os ikke sætte os paa det Lavmaal at tage det som en Aarsag til, at vi ikke bør spare. Nej, tvertimod! Lad os bøde paa Skavanken. Men det er jo en given Regel, at den, der først begynder at kritisere andre, selv er forpligtet til at vise den rette Vej.

Her i Randers Amt er Sparesagen i god Vækst, men her har man ogsaa begyndt paa rette Sted. — Randers Amts Husholdningsselskab har oprettet en Tyendespareforening i Forbindelse med Randers By og Omegns Sparekasse og giver Tyendet 5 pCt. pro anno i Rente.

Den er organiseret saaledes at i hver By eller Sogn, hvor det er lykkedes at faa Sparesagen fæstnet, er der en Tillidsmand iblandt de unge; han indsamler sine Kammeraters Sparepenge hver Skiftedag til Indsættelse i Sparekassen.

Det til Anbefaling til Efterfølgelse.

Da vi Unge tog fat for selv at styre vore Spareanliggender, var vi Vidne til dette mærkelige, at en Del af d'Hrr. Gaardejere og Husbonder var imod det. De troede, at vi intet kunde uden deres Formynderskab.

Mellerup Højskole, i Jan. 1910.

Thomas Thomasen.

Redaktør Henrik Cavling.

Vore Læsere ser her Billedet af »Politiken«s Redaktør Dette Blad, der er vort Lands ypperste Dagblad t er under Hr. Cavlings smarte Ledelse gaaet mægtig fremad.

Et Herregaardshelvede.

—:—

En Arbejder skamslaaet. — Er det planlagt Overfald?

—

Vi har af og til haft Lejlighed til at beskæftige os med forskellige Herregaarde, hvor Forholdene har været ualmindelig slette.

For nogen Tid siden skrev vi her i Bladet om nogle ganske enestaaende usle Kamre, der fandtes paa en Herregaard, hvis Navn vi dengang ikke nævnede, da der blev lovet os, at Beboelsesforholdene nok skulde blive bedre.

Vi har nu atter aflagt omtalte Herregaard, hvis Navn er Lille Svendstrup, et Besøg, og denne Gang i en langt alvorligere Anledning.

Fra en af Gaardens Arbejdere modtog vi for nogle Dage siden et Brev, hvori det blandt andet hedder:

»Nu er det atter galt herude paa Lille Svendstrup. Vi er nu to gifte Mænd, der er jaget fra Gaarden. Min Kammerat, der bor i Tyskerkrogen, har tre syge Børn, og mig har de slaaet, saa jeg bliver nødsaget til at søge Læge. Nu skal De høre, hvorledes det hele er gaaet til.

I Onsdags skulde vi køre Roer hjem i den forrygende Snestorm. Da Klokken saa var tre om Eftermiddagen, var vi tre, som gik hjem fra Marken, da vi ikke kunde holde det ud længere. Torsdag Morgen mødte de to af os igen, den tredje blev hjemme. Forvalteren viste os straks ud til Roekulen og begyndte at yppe Kiv med os, og bedst som vi staar og mundhugges, tager han en engelsk Nøgle — et Vaaben, som han altid gaar med — op af Lommen, og slog mig i venstre Skulder med den, saa Armen blev lammet. Men da vi var fire ved Roekulen, drev vi ham væk fra os, og han løb nu hjem og klagede til Hofjægermesteren. Jeg blev kaldt op paa Kontoret; men da jeg først var indenfor Døren, og jeg saa Forvalteren laase den, anede jeg Uraad. Hofjægermesteren tog saa et tykt Egespir, hvormed han slog mig lige i Hovedet, og med det samme tog Forvalteren den engelske Nøgle op af Lommen og med et Brøl som af et vildt Dyr sprang han ind paa mig fra modsat Side og bearbejdede mig med dette Mordvaaben, saa jeg tilsidst var mere død end levende. Derefter kastede de mig ud af Døren og nedad Trapperne ud i Gaarden, hvor jeg faldt besvimet om. Mine Kammerater maatte delvis bære mig hjem. Jeg ved aldrig, hvordan det skal gaa mig og min Kammerat. Vi er nu gjort brødløse midt i Vinterens Hjærte. Han har tre smaa Børn, der alle er syge, og jeg kan ikke arbejde efter den Omgang, jeg har faaet, og i næste Uge skal min Kone paa Sygehuset og opereres, saa det ser galt ud, og det er haardt at gaa til Fattigvæsenet.

I Dag tager jeg til Læge og saa lægger jeg Sag an mod de to Pryglemestre.«

Lille Svendstrup, d. 28. Januar.

Ærb.

Kristian Nielsen.

— — —

Efter at have modaget dette Brev, tog vi i Søndags til Lille Svendstrup, der ligger en halv Times Gang fra Ringsted.

Vi taler med de fleste af Folkene, og de af dem, der var med ude ved Roekulen, siger i Samklang med Kristian Nielsen, at det var Forvalteren, der slog først.

Om Pryglescenen paa Kontoret fortæller Arbejdsmand Peter Hansen, at dengang, da Kristian Nielsen blev kaldt op paa Hofjægermesterens Kontor, var han klar over, at det vilde komme til at gaa varmt til, og han siger af den Grund til Kristian Nielsen: Nu skal Du op og have Hammer!

Et Øjeblik efter hørtes der Skrig og Spektakel paa Kontoret, og da der var gaaet et Par Minutter, blev Kristian Nielsen puffet ud af Hofjægermesteren under Udraabet: Kan De saa skrubpe af.

En af Karlene paastaar, at Forvalteren efter Mishandlingen gned sig i Hænderne og sagde: Jeg klistrede ham ordentlig paa Armen med min engelske Nøgle.

Vi talte derefter med Kristian Nielsens Kone, der efter Overfaldet anmodede Hofægermesteren om at køre efter Læge; men dertil svarede denne, at det kunde da aldrig falde ham ind, vilde han noget, saa vilde han telefonere. Paa Konens Bemærkning om at hun syntes, det var lige haardt nok, som de havde behandlet hendes Mand, svarede Hofjægermesteren, at der skulde vist meget til, før han fik nok

Vi faar at vide, at Kristian Nielsen er ude hos hans Kammerat, Peter Hansen i Tyskerkrogen, og vi opsøger ham dér. Kristian Nielsen gentager her væsentligt det samme, som han har meddelt os i Brevet. En Lægeattest, som han har modtaget, lyder saaledes:

»Undertegnede Læge har Dags Dato efter Anmodning af Arbejdsmand Kristian Nielsen af Lille Svendstrup undersøgt ham for nogle Læsioner, som efter hans Angivelse er tilføjede ham i Gaar. Hans højre Arm er Sæde for en stor Hævelse, som har sit Sæde paa Bagsiden og udvendige Side lidt nedenfor Albueleddet. Hævelsen skyldes en stor Blodudtrædning i Vævet under Huden og i Musklerne. Armen er godt to Centimeter fortykket i Omfang. Lidt nedenfor Albuen ses et mindre Saar i Huden. Længere nede paa Underarmens Bøjeside ses en Hudafskrabning. Paa venstre Overarms Bagside ses en blodunderløben Plet. Paa Rygen findes ialt 7 blodunderløbne Pletter af Størrelse fra En-Krone til en To-Krones Størrelse, øjensynlig Mærker efter haarde Slag. Af disse Mærker sidder 3 sammen i venstre Skulderbladsegn. Disse Læsioner vil sandsynligvis ikke medføre varige Følger, men Kristian Nielsen er saa beskadiget, at han for Tiden maa siges at være uarbejdsdygtig.

Ringsted, d. 28. Januar 1910.

Ove Petersen, Læge.

Sammenligner man denne Lægeattest med den Skildring, K. N. giver af Overfaldet, kan man ikke faa andet ud af det, end at det er et planlagt Overfald, der har fundet Sted. Forhaabentlig vil Politiet, til hvem Sagen er meldt, søge at komme til Bunds i Sagen, saaledes at de to fine — ja, man har jo ikke Lov at sige Bøller; men tænke, de kan ingen forbyde — kan faa den Straf, de fortjener.

Forholdene paa denne Herregaard er i det hele taget ubeskrivelige. Siden sidst vi var der, er der sket en lille Forandring til det bedre med Karlenes Soverum; men der er langt, langt tilbage, før de blot kan kaldes nogenlunde.

Peter Hansen i Tyskerkrogen bebor en Rønne saa ussel og elendig, at vi paa Forhaand opgiver at beskrive den — det er umuligt. Der er ikke den Del eller Ting, der er, som det burde være. Brønd findes der ingen af. Familien maa nøjes med Vandet fra en Vejgrøft, hvori der er gravet en lille Fordybning.

Alle de Herrer Ministre og Lovgivere, som sidder inde i Fredericiagades lune Rigsdagssal og flikker Love sammen, burde tage en Tur ud for at studere Livet og Forholdene paa vort Lands Herregaarde, da vilde de faa se en Elendighed, som ikke findes værre i Storbyens allerfattigste Kvarterer.

Mangfoldige af disse Reder er tillige Raahedens og Desperationens værste Arnesteder.

Det var ønskeligt, om den »høje« Rigsdag snart kunde tage sig saa meget sammen, at den Mængde raa Individer, der endnu findes baade blandt vore Godsejere og Gaardmænd, kunde blive belært om, at der er Grænser for, hvad man kan byde de Folk, man har i sit Brød.

A. P. Bjarnholt.

---

8 Timers Arbejdsdagen.

—:—

Det var en Gaardmand, som fremkom med denne Tanke først her i Landet. Og han var ikke en fæl Socialist!

I disse Tider, da Gaardmænd og andre Jorddrotter er lige ved at gaa bagover, naar en uforvarende kommer til at nævne 8 Timers Arbejdsdagen, kan det maaske have sin Interesse at fortælle alle fagforeningsforskrækkede Bønder,

at der for over 60 Aar siden levede **en Gaardmand, som** i Roskilde Stænderforsamling tillod sig den uhørte Dristighed at foreslaa, at alle Arbejderne, som havde over ½ Mil at gaa til deres Arbejdsplads, skulde have **en Arbejdsdag paa 8 Timer!**

Dette fornuftige Forslag blev fremsat i 1844 af Gaardejer **Frederik Jørgensen** fra Vindeby paa Lolland.

Ganskevist var der ikke noget dengang, som hed »Bondekultur« og heller ingen **Pindstrup.** Havde der været det, havde Fr. Jørgensen naturligvis sagt det samme som Pindstrup og alle Rigsdagsbønder, nemlig at det er det rene Galskab at tænke paa 8 Timersdagen — siden tale om den.

Gaardejer Fr. Jørgensen paabegyndte en god Tale. Den vil vi fortsætte, selv om vi nu har faaet indført Bondekultur og det til Faget henhørende!

Carl Westergaard.

De ugjorte Ting.

(Efter det Engelske.)

—o—

Det er ej de Ting, du gjorde,
men dem, du la' ugjort ned,
som volder den svære Angest
og stjæler dit Hjertes Fred,
de ømme Ord, du glemte,
den Nød, du gik kold forbi,
de Breve, du aldrig sendte,
de spøger ved Midnatstid.

Den Sten, du kunde ha' løftet
med din Broder i fælles Sag,
det Raad, som du ej fik givet,
da du havde for travlt den Dag,
det elskende Tryk af din Haand,
de muntre Smaatjenesters Elv,
som du aldrig gav Tid til at strømme,
da du havde alt nok i dig selv.

Margaret E. Songstern.

En syg Karl paa Vand og Brød.

—o—

En ussel Behandling. — Husbonden forbyder sin Hustru at bringe Mad til den syge!

—

Vi har for ganske kort siden skrevet i vort Blad om den usle Behandling, det syge Tyende ofte bliver Genstand for. At vi her har rørt ved et Punkt, som fortjener en ikke ringe Opmærksomhed, vil sikkert mange af vore Læsere give os Ret i. Det er ikke sjældent, at vi i den mest frisindede Presse ser Eksempler paa, hvor grufuldt man endnu i 1910 tør optræde overfor sit syge Tyende

Nu fornylig skriver en ung Tjenestekarl Aksel Nielsen følgende i »Fyns Socialdemokrat«:

Undertegnede Tjenestekarl, der tjener hos Gaardejer Jens Christian Andersen, Snedstrup, følte mig Søndag Aften syg og gik derfor tilsengs. Mandag Morgen havde jeg stærk Hovedpine og Kuldegysninger, kort sagt alle Symptomer paa en stærk Forkølelse. Jeg blev derfor liggende, og da Gaardejeren forlangte, at jeg skulde staa op, forklarede jeg ham, at jeg var syg. Han blev tilsyneladende meget vred herover og sagde, at enten skulde jeg staa op eller ogsaa skulde der hentes Læge. Jeg bad ham da hente Læge, men tilføjede, at han selvfølgelig selv maatte betale.

Imidlertid gik Dagen, og der kom ingen Læge, og hvad værre var, **der blev heller ikke bragt mig Mad. Andersen havde forbudt sin Hustru at give mig noget at spise!** Hen mod Aften, da Hr. Andersen var bortkørt, kom hans Kone dog alligevel ned til mig med nogle Stykker Rugbrød og Hvedebrød.

Saa laa jeg igen ganske alene i mit Kammer til henad Tirsdag Middag, da en lille Dreng bragte mig nogle Stykker Brød, og Tirsdag Aften fik jeg paany nogle Stykker Brød. Drengen bragte mig desuden noget Vand, men **trods gentagne Anmodninger om noget mere at spise, fik jeg intet.** Og Lægen viste sig stadig ikke.

Igaar Middags ved 12½-Tiden følte jeg mig saa rask, at jeg kunde staa op, **men jeg er meget afkræftet, særlig paa Grund af Sult.**

Da jeg altid har passet mit Arbejde godt, og da min Opførsel aldrig har kunnet give Hr. Andersen Grund til Klage — jeg er Afholdsmand —, finder jeg hans hele Adfærd meget dadelværdig og synes, den fortjener offentlig Paatale som et Eksempel paa, hvorledes d'Hrr. Husbonder endnu i vor Tid mener at turde behandle et sygt Tyende.

Aksel Nielsen, Tjenestekarl.

Den — vi havde nær sagt Slubbert — hensynsløse Gaardmand slipper forhaabentlig ikke med en Artikel i »Fyns Socialdemokrat«. Ihvertfald fortjente han en langt alvorligere Afklapsning.

Forfatteren Jacob Knudsen.

Det er i de senere Aar lykkedes denne Forfatter for Alvor at »slaa igennem«. Han er i mange Maader en mærkelig Mand, nærer paa en Gang baade konservative og anarkistiske Anskuelser. Er du forurettet og ingen vil hjælpe dig til din Ret, da tag dig selv til Rette, koste, hvad det koste vil —

Det er den røde Traad, der gaar gennem Jacob Knudsens Digtning. En af hans mest kendte Bøger er »Sind«, som vi ved Lejlighed skal omtale.

Tyendebrandkassen i Næstved.

—:—

Vi har i den senere Tid modtaget nogle Forespørgsler ang. Tyendebrandkassen i Næstved. Vi bringer i den Anledning følgende Oplysninger:

Tyendebrandkassen blev stiftet i Aaret 1905 og er der indtil Dato tegnet over 24,000 Forsikringer, hvilket jo er et ganske godt Resultat i de 5 Aar, den har bestaaet, og som ogsaa viser, at et længe virkeligt Savn er afhjulpet ved »Tyendebrandkasen«s Oprettelse. Den aarlige Præmie er kun 1 Kr. og faar Tyendet saa alle deres Ejendele forsikret for et Beløb af indtil 1000 Kr. Første Aar betales en Gang for alle 50 Øre i Indskud og 50 Øre i Policepenge. De forsikrede kan flytte overalt i Landet uden Flyttebevis, naar kun det paa et Brevkort anmeldes til Kontoret. Direktionen bestaar af følgende: Landvæsenskommissær P. Hansen, Dambaksgaard pr. Snesere (Formand), Bankdirektør Hans Henr. Hansen, Runkolde pr. Vordingborg, og Bogtrykker N. P. Christensen, Næstved. I Forretningsledelsen er Forretningsfører Th. Hahn samt Bogholder og Kasserer Th. Døring. Sidstnævnte forestaar alt Kontoret vedrørende: Korrespondancer, Udstedelse af Policer, Regnskabsvæsen osv.

Endvidere er ansat ca. 600 Sognerepræsentanter og Opkrævere foruden en Stab af Agenter og Rejseinspektører.

Statskassen som Malkeko.

—:—

Det politiske Rummel betaler sig. — Højre, Reformvenstre og de Radikale lige glubske!

—

Følgende Liste giver et lille Indblik i, hvorledes de borgerlige Partiers Ministre i skøn Enighed lader sig betale.

Af det nuværende Ministerium skal to af Medlemmerne have hver 6000 Kr., naar de om nogen Tid bliver væltede af andre, der vil sikre sig en god Alderdomsforsørgelse. Listen viser tillige, at det er alt andet end komisk at skifte Ministre altfor tidt:

Deuntzer 6000 Kr., Jønhke 6000, General Madsen 6000, Ole Hansen 6000, Enevold Sørensen 6000, Høgsbro 6000, Jensen-Sønderup 6000, N. Neergaard 6000, Anders Nielsen 6000, Ahlefeldt-Laurvigen 6000, Klaus Berntsen 6000, J. C. Christensen 4800, Thomas Larsen 3600, Holstein-Ledreborg 1200, Charles Brun (6000 Kr.) nedsat til 2600, Sigurd Berg 2400, Johan Hansen 1200, Grev Raben 2400, Alberti (inddraget 1. Oktober 1908) 4800, Christoffer Hage 2400.

Af tidligere Ministre nævner vi:

Professor Scharling 6000 Kr., Prof. Goos 6000, Landstingsmand Bramsen 6000, Godsejer A. Hage 2400, Amtmand Bardenfleth 6000, Reedtz-Thott 3600, Estrup 6000, Jacob Scavenius 6000.

Se her var der maaske en Smule Grund til for vore Socialøkonomer og Sparsommelighedsapostle at raabe gevalt. Mange af disse høje, fine noble, patriotiske og militaristiske Herrer har nemlig store Indtægter ved Siden af Pensionen.

Thor.

Ungdommen.

—o—

Hvad Tiden giver og hvad den kræver af Ungdommen.

—

Ved en Fest i Gøteborg for nogen Tid siden holdt den bekendte, geniale Kvinde Ellen Key et længere Foredrag om Ungdommen, af hvilket vi gengiver følgende Uddrag efter de lokale Gøteborgblade. (Fyens Venstreblad):

En af de tomme Talemaader, man oftest hører, er, at Ungdommen er Livets lykkeligste Tid. For den Ungdom, som kan tænke eller begejstres — og det er kun den, jeg taler om her —, er imidlertid Tiden mellem 15 og 25 Aar den, som er mest fyldt med Lidelser og sjælelig Uro. Ikke fordi, at den rammes af vore Sorger, men fordi den har Evne til at lide af selve Tilværelsens Problem. Det var ikke blot Spørgsmaalet om Livskaldet, Kærligheden osv., som volder det Lidelse, men Vanskeligheden ved at finde sig til Rette i Livet, siden man tabte det store drømmende Barneblik, som kun ser, at alt er, som det bør.

De Ældre har ofte svært ved at forstaa dette. De har glemt, hvor stærkt Indtrykket virkede paa det unge Sind, da de bag de store Facader fandt et faldefærdigt Indhold. Og naar den Unge klager over, at alt er saa planløs og meningsløs, faar han i Reglen til Svar, at saadan er Livet og man maa se at afpasse sig derefter. En Del gør det, andre forhærder deres Hjærter i Skepsis, an-

dre mener, at Stoicismen er den heroiske Attitude, der bør indtages. Der findes dog en, der er bedre, og det er den,, som Max Klinger har fremstillet i en af sine Raderinger: en Yngling med et forgræmt Ansigt og knyttede Hænder, og derunder Indskriften: Und doch ... (Trods alt).

Mangt et Liv var henrundet i Sandet, fordi man tidligere af Ungdommen kun krævede en vakker Eksamen. Min egen Ungdom i 70'erne havde ingen Rørelser, som vakte Ungdommen. Jo mere man pokulerede, des dygtigere var man, og i seksuel Henseende hed det, at Dydens Løn var Sygelighed. Europa laa uendelig langt borte. Darwin kasseredes af »Videnskaben« med Haansord og Socialdemokratiet affærdigede man den Gang med daarlige Vittigheder. Saa kom 80'erne med sine Ungdomsklubber og Diskussionsforeninger ved Universiteterne, og nu er man alle enige om, at Ungdommen ikke blot behøver Indsigt, men ogsaa Opgaver.

Der findes Unge uden social Ansvarsfølelse, men ingen kan sige, at der ikke er Lejlighed for dem til at faa den Interesse vakt. Snarere kan man vel sige, at vor Tid er altfor meget opfyldt deraf, saa det sløver. Unge Mænd og Kvinder virker i Folkeoplysningens Tjeneste baade paa den ene og den anden Maade, i Afholdsarbejdet, i Fredsarbejdet og paa det humane Felt. Paa hvert Punkt har Tiden givet Ungdommen Vaaben mod Fristelsen og Værktøj for at bane Vejen fremad. Men det største, Tiden giver Ungdommen, det var Lykken at faa være med i en af Menneskelighedens Vaarbrydningstider og have Livet frem for sig og løse sine Opgaver.

Mange ser i Tidsbestræbelserne alene Forvildelser, men saadanne Oldingsjæle har der været alle Dage og til alle Tider, og de klager altid over, at de »gamle Tider« er forbi. Spild intet Ord paa dem, men vær vis paa, at af Tidstankernes Nebulosa skal ny religiøs Vished opstaa og af den sociale Kamp skal fremstaa et bedre Samfund. Begges Maal er, at Mennesket skal stige til de højeste Former af Liv, og da dette bliver det kategoriske Imperativ, skal Svaret paa Tidens Spørgsmaal skyde op som Kodriver ved Pinsetider.

Har man den Tro, opstaar snart den rette Handlemaade. Den bestaar ikke absolut i, at indgaa i det socialdemokratiske Parti, men at man med Ord og Opførsel viser sin Forstaaelse af, at Klassekampen er Vejen til denne højere Tilstand. Vejen er ikke Maalet, men Kampen, der maa kæmpes.

Efter en Omtale af Storstrejkens Berettigelse som Kampmiddel for at tilbageslaa et Angreb mod det alt vundne, hævdede hun, at det var en Misforstaaelse at tro, at det, at være Lønarbejder, var ringeagtet. Overklasse og Underklasse skal ogsaa findes i Fremtiden — kun med den Forskel, at det bliver Personligheden og den individuelle Intelligens, der løfter os op. I Agitationen høres ofte Talen om — og den er kun altfor sand —, at Arbejderen løber Fare for Liv og Lemmer. Men man kan ogsaa løbe Fare for sin Sjæl. En saadan Fare er Klassehadet. Der findes meget i vort Samfund, der bør hades, men man bør hade Forholdene og ikke Personerne. Og man maa ej glemme, at Væksten og Grøden kommer først med Solen, Skaberlysten først med Kærligheden.

For den Ungdom, som vil indvi sig til Arbejdet for en Samfundsforandring, maa det ikke være nok at tro, at Mod og Daadlyst er tilstrækkelig, den maa ogsaa bevare sine Egenskaber, den maa ikke trættes. Hvorfor har Ungdommen sine skære Vinger, Anelser og Længsler, om ikke for med dem at finde Trøst for Skuffelser og Besvigelser. Vi maa gøre det klart for os, at vor Sejr betyder intet alene for os selv, men ogsaa for det heles Vel.

**

Til Tyende- og Landarbejderforbundets Afdelinger og Medlemmer.

—:—

Kammerater!

Hidtil har vor Bevægelse i altfor høj Grad hvilet paa mere svævende Betragtninger i al Almindelighed og uklare Drømme om Frigørelse uden ret at tage Sigte paa den praktiske Gennemførelse af vore Krav.

Følgen har været, at vi hidtil saagodtsom slet intet har faaet gennemført af alle vore mange og store Opgaver.

Denne Tilstand kan ikke vedvare ret længe, uden at hele vor Bevægelse vil lide derunder.

Nu maa vor Bevægelse snart være saa vidt afklaret, at vore Organisationer kan tage et alvorligt Arbejde op for at gennemføre bestemt formulerede praktiske Krav i Øjeblikket.

Saadant Arbejde vil indgyde vore Organisationer ny Livskraft og Medlemmerne forstærket Tro paa vor Sag.

Men vi maa begynde ved Begyndelsen.

Her er det faglige Arbejde det første, der ligger for. Saalænge vi intet har udrettet her, kan det lidet nytte at tage fat paa andre Opgaver. Og her er Indførelsen af Kontrakter mellem Tyende og Arbejdsgiver udenom Tyendeloven atter den første Opgave, vi maa lægge Haand paa. Saa længe vore Medlemmer dels bortfæster sig enkeltvis og dels staar under Tyendelovens Bestemmelser bl. a. med sine lange Fæstemaal, er det saa at sige kun en Gang om Aaret til almindelig Skiftedag, at Tyendet kan stille noget Krav, og dette sker endda enkeltvis, og saa længe faar vi ret vanskeligt noget gennemført af Betydning.

Naar derimod de fri Arbejdskontrakter med kort Opsigelsesfrist er taget i Brug af en større eller mindre Del, staar Spørgsmaalet om faglige Krav aaben til enhver Tid, og da kan de stilles i Fællesskab.

Vi mener, at ca. 10 Procent Forkortelse af Arbejdstiden og Forhøjelse af Lønnen kunde være passende Fordringer at stille i Øjeblikket med sine mindre gunstige Konjunkturer.

Desuden maa vi fordre hyggelige Kamre med Fjællegulv, Enkeltmandssenge og Kakkelovn med Varme.

Vi maa efterhaanden stille de samme Krav over hele Linjen og tilstræbe at udligne Forskellen i Arbejdsvilkaarene. Paa den anden Side maa vi tage Hensyn til lokale og andre Forhold, og hver enkelt Afdeling maa til at begynde med se at gennemføre de Krav og opnaa de Fordele, som de formaar, uden Hensyn til Forholdene i andre Afdelinger.

De Resultater, der opnaas i de enkelte Afdelinger, vil virke ansporende paa de andre til at gaa hen og gøre ligesaa.

Vi opfordrer derfor vore Afdelinger til at sætte al Kraft ind paa, at Kontrakterne tages i Brug af de Medlemmer, der fornyer deres Plads nu til forestaende Skiftetid til April og Maj og derefter til November og fremdeles.

Afdelingerne maa ivrigt og grundigt drøfte og planlægge de faglige Krav og Kontraktspørgsmaalet ved deres Møder, ligesom vi anbefaler vore Agitatorer for Tiden, hvor de kommer frem, særlig at samle deres Agitation herom.

Men Hovedbetingelsen for at vi kan faa noget gennemført her som paa andre Omraader, det er den store Solidaritetsfølelse, Endrægtighed, Sammenhold. Husk, at Enighed gør stærk!

Hvor i en Afdeling det maattte tiltrænges og anses for formaalstjenligt, er en af os — navnlig Formanden — villig til at komme til Stede for at hjælpe til ved Forhandling mellem Arbejdere (Tyende) og Arbejdsgivere for om muligt at opnaa et Resultat.

Kammerater! Fuld Damp forude! Haand paa Værket med frisk Mod, i sluttet Trop, med Tro paa vor Sag og i Haab om et godt Udfald.

Forretningsudvalget, i Januar 1910.

Med kammeratlig Hilsen

H. J. Hansen-Røjle. Alfred Hansen.

Niels Mortensen.

Vor Bevægelse.

—:—

Als, Østjylland.

Søndag Aften den 23. Jan. havde socialdemokratisk Forening indvarslet til offentligt Møde med Foredrag af Carl Westergaard og Folketingsmand C. Christensen, Aalborg.

Der var kommen ca. 200 Mennesker til Stede, som med største Opmærksomhed paahørte Foredragene. C. W. udviklede Tyende- og Landarbejderforbundets Program samt kritiserede Tyendeloven.

Formanden, Murer Fr. Laursen, takkede Talerne, og Forsamlingen gav sin Tilslutning ved at rejse sig.

»Arbejderbladet« breder sig stærkt her paa Egnen; over 20 Eksemplarer uddeles fra Als Brevsamlingssted.

Møderne i Tømmerup og Ellede,

der blev afholdt den 29. og 30 Januar, havde ikke vundet saa god Tilslutning som forventet. Grunden hertil maa søges deri, at der Dagen før Mødet rasede en hæftig Snestorm, der tildels gjorde Vejene ufarbare.

Alfred Hansen, der havde lovet at tale begge Steder, blev forhindret i at komme til Tømmerup paa Grund af Togstandsningen. I Tømmerup havde der desuagtet samlet sig 60 unge Mennesker til Ballet, som gik med Liv og Lyst til langt ud paa Natten.

I Ellede var der ikke mødt mange til Mødet. Alfred Hansen holdt et udmærket Foredrag, der blev hørt med udelt Interesse. Efter Foredraget tegnedes nogle Holdere paa »Arbejderbladet«.

H. H.

I Terslev

talte Elna Bjarnholt i Onsdags. Paa Grund af den forrygende Snestorm var der ikke mødt ret mange.

Uge-Kronik.

—:—

Et Barndomsminde.

Der var i Haven et Blomsterbed,
som var helt og holdent mit eg'et,
der Dagen igennem jeg rev og sled,
jo, det blev rigtignok plejet.

En Dag jeg graved et Hul saa stort,
at Moder det maatte betragte;
men da hun spurgte, til hvad det var gjort,
med vigtige Miner jeg sagde:

»Mig ikke vil sige det ligestraks;
men til næste Sommer vi høster
af Pærer og Æbler en anden Slags —
der vil jeg plante min Søster«.

B.

Forenings-Meddelelser.

Søndag den 6. ds. taler **P.** Stegenborg i Svejstrup Forsamlingshus Kl. 6½.

— Midtfyns Kredsforening afholder Generalforsamling Søndag den 13. Februar, Kl. 2, paa Folkets Hus i Odense. Se Annoncen derom.

— Hjallese Tyendeforening afholder Maskerade i Arbedjernes Forsamlingsbygning i Dalum den 13. ds., Kl. 7. Maskeradegarderobe forefindes.

Humør.

— Petter Svanson, hjemvendt Dansk-Amerikaner, er ude at spadsere med sin Broder, Jens Svendsen, og er selvfølgelig meget overlegen for alt, hvad hans Fødeby kan byde ham.

— Der skal Du se, siger Jens Svendson, den nystore flotte Bygning, den byggede de op paa mindre end et halvt Aar.

— Herregud, sagde Petter Svanson, da jeg arbejdede i Brooklyn, yov now, saa gik jeg paa Arbejde om Morgenen, og da begyndte de netop at lægge Grundstenen til en stor Skyskraber. Og da jeg gik hjem om Aftenen, var de allerede i Færd med at smide Folk ud af den, fordi de ikke havde betalt Husleje.

Annoncer.

—:—

Undervisning.

Alle,

der skal paa Højskole, bør kun søge de Højskoler, der averterer hos os.

Krabbesholm Højskole,

Skive.

Pigeskole aabnes 3. Maj.

Skriv efter Program.

Axel Axelsen. A. Th. Dorf.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.

Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal ikke søge Amtsunderstøttelse, men Statsunderstøttelse ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Voldby Højskole,

Grenaa,

har Undervisning for Karle fra 3. November til 31. Marts og for Piger fra 3. Maj til 31. Juli. Forespørgsler besvares. **Aage Jensen.**

Aagaard Højskole

(ved Kolding).

Sommerskole Maj—Juli, Vinterskole November—Marts. Amtsunderstøttelse søges inden 1. November og 1. Maj. Skoleplan sendes. **V. Brücker.**

Langelands Folkehøjskole.

Karleskole med Havebrugsfag for November—April. Uformuende Elever kan faa Understøttelse.

K. Kristensen Tange.

Land- og Havebrugselever

Karle, der har gennemgaaet et Vinterkursus paa en Høj- eller Landbrugsskole, kan optages paa det praktiske og teoretiske Fortsættelseskursus fra Maj til November d. A. Der arbejdes daglig 8 Timer og gives 3 Timers Undervisning. Løn 100 Kr. Plan og nærmere Oplysning tilsendes gratis.

Forstander **N. J. Nielsen-Klodskov,**
Kærehave pr. Ringsted.

Elbæk Højskole (ved Horsens).

Pigeskolen aabnes 3. Maj. Skoleplan sendes.

Joh. Elbæk.

Ry Folkehøjskole,

Ry St. (ved Himmelbjerget).

Pigeskolen aabnes 3. Maj.

Rasmus Bording. P. Bojsen.

Janderup Højskole,

Janderup St. (v. Varde),

modtager unge Piger 3. Maj. Delingsførerkursus for Kvinder i Januar og Februar.

Forlang Skoleplan.

N. Siewerts,
Forstander.

Haraldsborg

(ved Roskilde).

Husholdningsskole 5 Maaneder (Maj—September). Landbrugsskole 5 Maaneder (November—Marts).

Anna Bransager-Nielsen. H. P. Nielsen.

Særslev Højskole,

Jullerup St., Nord-Fyn.

Karleskole fra November til April. Pigeskole fra Maj til August.

Rasmus Nielsen.

Paa Vesterdal Højskole,

N. Aaby St.,

afholdes **Kontrolkursus i April** Maaned — ogsaa for Kvinder.

Christoffer Gaarde.

Salling Højskole,

Jebjerg St.

Indmeldelse til Sommerskolen 3. Maj —August modtages. Elevforeningen kan understøtte et Par uformuende Piger.

Povl Holm.

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August.

5 Lærere og 3 Lærerinder.

Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Vejlby Højskole,

pr. Riis Skov (ved Aarhus).

Pigeskole Maj—August. Karlehold **(Haandværkerafd.)** Novbr.—April.

Program faas ved Henvendelse til

Arne Møller.

Saa ud af Avertissementer i Januar, saa trives Forretningen i Februar, og Du kan allerede høste i Marts.

Stevart.

Løvenholt Højskole

(ved Silkeborg).

Karleskole Novbr.—April. Pigeskole med Uddannelse af Gymnastiklærerinder Maj—August Skoleplan sendes. **Olaf Andersen.**

Vil De paa Skole?

Saa send Forespørgsel til Kærehave Husmandsskole, Ringsted. Husholdningsafdeling for Piger Novbr.—April og Maj—Septbr. Landbrugsafdeling for Karle Novbr.—April og Maj—Oktober. Haandværkerafdelingen Novbr.—April (Amtsunderstøttelse kan benyttes, Legathjælp og Laan kan faas). 11 Dages Kursus for Mænd og Kvinder fra 1. og 3. Tirsdag i hver Maaned. Fri Rejse og frit Ophold faas.

Forstander N. J. Nielsen-Klodskov.

Aarhus.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst

i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Rosensgade 24 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Svejstrup Tyende- og Landarbejderforening

afholder offentlig Møde i Svejstrup Forsamlingshus Søndagen den 6. Februar, Kl. 6½. P. Stegenborg, Vejlby Højskole, kommer til Stede som Taler.

Alle indbydes. — Entre 20 Øre.

Taastrup Tyendeforening

afholder stor offentlig Maskerade paa Taastrup ny Kro Søndag den 13. ds. Flere morsomme Optrin vil blive arrangeret. **Bestyrelsen.**

Gelsted Tyende- og Landarbejderforening

afholder Møde i Gelsted Forsamlingshus Søndag den 6. Februar, Kl. 4½ pr. Redaktør H. J. Hansen-Røjle og Grd. P. Knudsen, Taarup, taler. Adgang for Ikke-Medlemmer 25 Øre, for Medlemmer 10 Øre. Efter Mødet afholdes offentlig Bal til Kl. 1, hvortil betales 65 Øre for en Herre og 35 Øre for en Dame.

Bestyrelsen.

Midtfyns Kredsforening

afholder Generalforsamling Søndag den 13. Februar, Kl. 2, paa Folkets Hus i Odense.

Kredsbestyrelsen og Revisorerne bedes møde Kl. 1.

Afdelingsformændene anmodes om, at lade vælge Repræsentanter! 1 for hver paabegyndt 10 Medlemmer.

N. Kristian Nielsen,
p. t. Kredsformand.

Karneval.

Hjallese Tyendeforening og Socialdemokratisk Ungdomsforening i Dalum afholder stort offentlig Karneval i Arbejdernes Forsamlingshus i Dalum Søndag den 13. Februar, Kl. 7. Maskerne falder Kl. 10.

Dragter udlejes paa Stedet.

Bestyrelserne.

Foredrag

om forskellige Emner tilbydes, endvidere Deklamation og Oplæsning at baade alvorlig og humoristisk Art.

Elna Bjarnholt, Roskilde.
Telefon: Roskilde 556.

NYT! NYT!

Humoristisk Oplæsning i vestfynsk Mundart

tilbydes alle Afdelinger. Honorar efter Overenskomst.

H. M. Andersen,
Taarup, Gelsted St.

Foredrag tilbydes alle vore Afdelinger.

Kun Rejsegodtgørelse og et lille Honorar. Efter Foredraget Oplæsning af Aakjærs Digte og Skjoldborgs Fortællinger.

Carl Westergaard,
Norsgade 19, St., Aarhus.

Fattige Piger.

—:—

Roman af **Paul Lindau.**

(Fortsat).

»Paa mig?« spurgte Doktor Mødling. »Hvordan kan det være? Og hvorledes gaar det Dem? Det er en hel Evighed siden jeg har set Dem.«

»Egentlig gaar det mig slet ikke godt, Hr. Doktor, og hvis De tillader det, vil jeg besøge Dem en af Dagene. Jeg vilde gerne spørge Dem til Raads og maaske bede Dem om en Tjeneste.«

»De véd, at jeg altid er til Deres Tjeneste, Frøken«, svarede Lægen. Kom naar De vil. De træffer mig altid hjemme undtagen om Torsdagen. Og De kender jo Vejen.«

Doktoren trykkede venligt hendes Haand og fjerende sig hurtigt, da Sporvognen, han skulde med, just kom i det samme. Han steg op bag paa og hilste endnu en Gang med Haanden.

Grethe besvarede hans Hilsen med en langsom Bøjning med Hovedet.

Hun følte sig nu mere rolig. Men det varede kun et Par Minutter, saa formørkedes hendes Ansigt atter, og en pinlig Følelse af Angst greb hende paany. Hun vendte tilbage til sit Hjem og lukkede sig inde paa sit Værelse, alene med sine sørgelige Tanker.

XI.

I disse for Grethe saa sørgelige og urolige Dage var der indtraadt en afgørende Vending i Regines Skæbne.

Samme Dag, som den gamle Greve traf foreløbig Aftale med hende, ordnede han de mellem Bruno og Bøssow værende Anliggender.

Bruno søgte om Permission paa flere Uger, hvad han uden Venskelighed fik, og Fader og Søn blev enige om, at Bruno senere fra Mahldorff skulde søge sin Afsked.

Allerede den næste Dag rejste Grev Heinrich og Bruno til Stamgodset.

Den skæbnesvangre Vending i Brunos Liv havde lagt saa megen Beslag paa hans Tanker, at den uventede pludselige Slutning paa Episoden med Grethe ikke havde formaaet at gøre noget dybere Indtryk paa ham. Vel tænkte han med virkelig Deltagelse paa den stakkels Pige, han foresatte sig ogsaa, saa vidt muligt, ikke at slippe hende og at hjælpe hende, hvis hun en Gang skulde trænge til det.

Regine indsaa godt, at hun stod ved et Vendepunkt i sit Liv. Hun gjorde saadanne Forberedelser til sin Rejse, som om hun for bestandig skulde forlade de Omgivelser, hun hidtl havde levet mellem. Nu troede hun ogsaa hos sin Moder at se lidt mere Ømhed og Kærlighed end nogensinde før.

Otte Dage efter tog Regine Afsked med sin Moder, som førte hende til Jernbanestationen.

Fru v. Sellnitz græd ikke; men hun følte sig alligevel noget tung om Hjertet, da hun for sidste Gang trykkede den Haand, hendes Datter rakte ud til hende gennem Vaggonvinduet.

Ogsaa Regine var mere bevæget end hun havde ventet. Hun tænkte paa, at hendes Moder skulde vende alene tilbage til det glædeløse Liv i det skumle Værelse, og for første Gang indsaa hun, at den dog ikke længere unge Kvinde bar en tung Byrde med en Kraft, en Selvfornægtelse og Opofrelse, som var beundrngsværdig. Hun nikkede til Moderen med usædvanlig Hjertelighed, da Konduktøren med en skingrende Piben gav tilkende, at alt var klart, og Toget satte sig langsomt i Bevægelse. Hun viftede saa længe med Lommeklædet ud ad Vinduet, til hun saa, at hendes Moder langsomt vendte om og forlod Perronen. Saa kom Taarerne i hendes Øjne.

Hun lænede sig tilbage i et Hjørne af Vognen og drog ligesom et lettende dybt Suk.

Gudskelov, at hun var ude af Berlin! Borte fra dette kærlighedsløse Uhyre, som havde slugt hendes Ungdom.

Ganskevist laa der endnu en dyb Alvor i hendes Ansigts strenge og skønne Træk, men det var dog, som et lyst Skær skinnede frem gennem den mørke Alvor. Lige til dette Øjeblik havde en dyb Fortvivlelse nedtrykt hende. Nu begyndte hun langsomt at hæve sig ved Tanken om, at der vilde blive givet hende Lejlighed til at gøre Nytte. Hun tænkte uvilkaarlig paa Grethe og

„Arbejderbladet"s Annoncetavle.

Skaf os smaa Annoncer!

Annoncer under denne Rubrik koster pr. Felt (5 Linier) 4 Kr. pr. Kvartal (13 Gange).

Køb altid hos vore Averterende!

Undertegnede anbefaler sig herved som Oplæser paa Fyn. Honorar 4, 5 og 6 Kr.; alt efter de Fordringer, der stilles.
Ærbødigst
Hans Jensen, Marslev, Fyn.

Alle Slags Tryksager
faas bedst, hurtigst og billigst i „Arbejderbladet"s Trykkeri, Rosensgade 24 Aarhus. — Telefon 885 og 69.

Køb Deres Fodtøj
i Jørgen Jensens Fodtøjsforr.,
Algade (ved Afholdshjemmet), **Roskilde.**
Reparationer hurtig og billig.

Bøger
indbindes smukt og billigt. Protokoller af enhver Art til Tyendeforeningerne leveres.
J. F. Marsiskes
Bogbinderi, Ringsted.

Andreas Jørgensens
Herre-Ekviperings- og Fodtøjsforretning,
Skomagergade 32, Roskilde,
bringes i Publikums Erindring. Her er det **største Lager af færdigsyede Herre- og Drenge-Klæder, Arbejdstøj,** Trikotage, Hatte, Huer, Kraver, Flipper samt
Fodtøj.
Herre-, Dame- og Børne-Støvler og -Sko i Box-Calf og Chevereaux til **meget smaa Priser.**

I Spjellerup og Omegn
bør alle Tjenestefolk, Husmænd og Landarbejdere prøve
H. P. JENSENS Skræderforretning.
Flot Snit og god Pasning garanteres.
Stærke, elegante Klædninger og Overfrakker leveres til meget billige Priser.
Skal De have Deres Garderobe fornyet i nærmeste Fremtid, indbydes De venligst til at aflægge min Forretning et Besøg. Flere Tusinde Prøver at vælge imellem
Husk Spjellerup Skræderforretning, naar De atter skal have nyt Tøj!
Ærb. **Skrædermester H. P. Jensen.**

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.
H. J. Hansen-Køjle,
„Varde Socialdemokrat".

En ældre Pige
søger Plads til 1. Maj som Husholderske, helst paa en mindre Gaard.
Billet mrkt. »Husholderske« indlægges paa dette Blads Kontor i Løbet af 8 Dage.

Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.
Største Udvalg i Stevns af **færdige Herrehabitter, Overfrakker, Stortrøjer** fra 15 Kr. til højere Priser. Nye hjemkomne Ting i **Kravetøj, Slips, Hatte, Huer og Trikotage.** Uldne- & Bomulds-Arbejdsbenklæder. Skindtrøjer & Skindveste. Ekstragode Støvler fra 10 Kr.
Chr. Valeur & Co.,
Storehedinge.

Foredrag tilbydes
paa rimelige Betingelser.
Caroline Mikkelsen,
Fredericia.

Foredrag tilbydes
alle vore Afdelinger om forskellige Emner.
L. P. Nielsen, Taastrup St.

Tyende- og Landarbejderforeninger!
Ønsker I i Agitationens Tjeneste **et virkelig agitatorisk Foredrag** for Jer Sag eller ønsker I paa et Medlemsmøde **et oplysende Foredrag** om et eller andet socialt Spørgsmaal, set med Arbejderens Øjne, da skriv til
Redaktør **Chr. Christensen,**
Stengade 2 D, 3. Sal,
København N.
Hurtig Svar. Moderat Honorar.

Agenter antages
for Salg af Postkort mod høj Provision. En elegant Prøvemappe med 100 Kort, sorterede, forsendes pr. Efterkrav for Kr. 2,50.
Kunstforlaget „Feldborg",
Herning.

Maskeradegarderobe!!!
Undertegnede anbefaler sin store og flotte Maskerade- og Dillettantgarderobe. **Over 200 elegante Herre- og Damekostumer. Meget moderate Priser.** Tyendeforeninger og andre, der agter at afholde Maskerade, bedes skrive til
H. P. Christiansen,
Vindinge pr. Roskilde.

A/S Tyendebrandkassen,
Næstved,
er det for Tyendet i Danmark fordelagtigste Sted at assurere deres Ejendele. Skriv efter Betingelser. Telefon 362.

Livets Hemmelighed!
Af Dr. Th. Ebenhard.
Denne interessante Bog, der omhandler Kønslivet og dets Love, sendes Dem i forseglet Pakke for 110 Øre i Frimærker eller 115 Øre Efterkrav. Skriv til: **Skandinavisk Forlag, København K., Hovedpostkontoret.**

Tryksager
Love - Medlemskort - Kvitteringer
Løbesedler - Programmer
hurtigt og billigt.
Expresstrykkeriet Stevns,
Telef. 3. Storehedinge. Telef. 3.

Et lille Restoplag
af J. I. Kronstrøms **„Fra Fattiggaden"** sælges for 25 Øre pr. Eksempl. (Før 75 Øre).
Udmærket anbefalet af Pressen.
Bestillinger maa indsendes snarest til »Arbejderbladet«s Redaktion, Roskilde.

HUSK!
Ineslev Skræderforretning.
Moderne Prøveudvalg forefindes.
Flot Snit, hurtig og billig Betjening.
Ærbødigst
Frederik Jensen.

Ansvarlig overfor Presseloven:
A. P. Bjarnholt.
Ansvarlig overfor Tyende- og Landarbejderforbundet: *P. Sabroe.*
A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

forstod nu meget, som før var hende ubegribeligt.

Hun var alene i Vognen. Hun aftørrede den fugtige Rude og betragtede uafbrudt de sneglinsende Sletter, de snedækkede Tage og de hvide Skove og Enge, som Toget brusede forbi. Denne trøstesløse Ensformighed virkede saa sælsomt beroligende paa hende. Hun tænkte paa sig selv — og for første Gang uden Bitterhed paa sine Omgivelser. Hun var alene, men hun følte sig ikke tilsidesat og forstødt som før.

Alene! En mærkværdig, næsten højtidelig Stemning kom over hende. Spørgsmaal, som hun vistnok aldrig havde gjort sig før, trængte sig frem. Og lidt efter lidt følte hun en Fred, som hun længe havde savnet, hun følte sig saa let, som hun ikke havde været i lange Tider. Og idet hendes Blik svævede ud i det store, stille, snedækkede Landskab, spillede et Smil paa hendes fine Læber, et Smil, der tolkede Tillid og Haab.

Efter henved ni Timers Rejse kom han til Wipplingen, den Station, der laa nærmest Mahldorff.

Mørket var allerede for længe siden brudt frem.

Den gamle Greve havde fulgt en Nabo til Jernbanestationen. Det var en Godsejer, som skulde rejse videre med det Tog, Frk. v. Sellnitz kom med. Dette Tilfælde var særdeles heldigt. Nu kunde Greven selv føre Frøken v. Sellnitz fra Wipplingen til Mahldorff.

Han hilste venligt paa Regine, ikke som en ny antagen Selskabsdame, men som paa Datteren af en gammel, kær Ven.

Tjeneren løftede hendes Vadsæk op i Vognen, Greven bredte sit tunge Pelstæppe over Regine, og Hestene satte sig i Bevægelse.

Greven spurgte til Fru v. Sellnitz' Befindende og om Regines Rejse var gaaet heldigt, og han gav hende en nøjagtig Beskrivelse om de nye Forhold, hun gik ind til, og om de Personer, hun vilde komme i Berøring med.

»De vil hos os finde jævne, gode Mennesker,« sagde han. »Og jeg tror, at De snart vil lære at skatte min Hustrus Egenskaber. De andre derhjemme vil De ogsaa nok komme til at synes om. Vi vil allesammen modtage Dem med Venlighed, og jeg haaber og tror, at vi nok vil komme til at forstaa hverandre.«

Regine var helt rørt over al den Venlighed, der vistes hende. Saaledes havde endnu ingen talt til hende. Heldigvis var det mørkt, Greven saa derfor ikke, at hun havde Taarer i Øjnene.

Efter omtrent en Times Kørsel knaldede Kusken med Pisken, og Vognen holdt et Øjeblik. En tung, knirkende Jernport aabnedes, og Vognen kørte ind i Borggaarden og holdt stille foran Slottet, til hvilken en bred, fritstaaende Trappe førte op. Mange Vinduer i denne statelige Bygning var oplyste. Døren til den oplyste Forstue stod aaben.

Regine havde allerede paa Frastand genkendt Bruno, som stod paa Tærskelen.

Saasnart Vognen standsede, ilede han nedad Trappen, trykkede sin Faders Haand og rakte derpaa Regine Haanden med en venlig Velkomsthilsen.

Greven gik først ind, Bruno og Regine fulgte efter.

I Forstuen ventede Husjomfruen, som af Grevinden havde faaet Ordre til at føre Frøken v. Sellnitz til sit Værelse, som laa i den øverste Etage.

Regine var henrykt, da hun traadte ind i dette Værelse, hvor hun i hvert Tilfælde skulde tilbringe de nærmeste Dage og, som hun haabede, de nærmeste Aar af sit Liv. Paa Bordet brændte Lampen, og paa Kaminen var Lysene tændte. Der var en behagelig Varme i det store, venlige, hyggeligt indrettede Værelse. Møblerne, Gulvtæppet, Gardinerne, Malerierne paa Væggene, Lysestagerne — alt vidnede om gammel, solid Rigdom.

Paa Bordet tætved Lampen laa en lille Buket med Frøken Malvine v. Sulzaus Visitkort. Paa Kortet var skrevet: »Til min Efterfølgerske Frøken v. Sellnitz med det oprigtige Ønske, at det maa gaa hende lige saa godt i dette Hus, som det er gaaet mig.«

(Fortsættes).